

СТИВЪН КИНГ ТО

Превод от английски: Любомир Николов, 1992

chitanka.info

Тази книга се посвещава с благодарност на децата ми.
Майка ми и жена ми ме научиха да бъда мъж. Децата ми ме
научиха да бъда свободен.

НАОМИ РЕЙЧЪЛ КИНГ, на четиринайсет;
ДЖОУЗЕФ ХИЛСТРОМ КИНГ, на дванайсет;
ОУЕН ФИЛИП КИНГ, на седем.

Деца, измислицата е истината в лъжата, а истината
в тази измислица е съвсем проста: **магията съществува.**

С.К.

Откакто се помня, градчето
все тук е стояло,
то ще чака, когато поема в
незнайното път.

Виж от запад, от изток,
огледай по всички квартали
то е кръв от кръвта ми и плът
от моята плът.

„Майкъл
Станли Бенд“

Що дириш тука, друже стар?
След толкова години по
чужбина
се връщаш с образи лелеяни
под чужди небеса,
далеч от роден край.

Джордж
Сеферис

От синевата литваме към
мрака.

Нийл
Йънг

ПЪРВА ЧАСТ

СЯНКАТА НА ПРЕЖНОТО

Започват!
Съвършенствата изострят
листенца пъстри цветето
разтваря
под слънчев лъч
но не улучва ги хоботче пчелно
отминава
те пак потъват в глинестата
почва
със плач —
да, плач го наречете
що плъзва върху тях с печална
тръпка
докато се съсухрят и
изчезват...

Уилям
Карлос Уилямс
„Патерсъ
н“

Роден в града на мъртвия човек.
Брус
Спрингстийн

ПЪРВА ГЛАВА

СЛЕД НАВОДНЕНИЕТО (1957)

1.

Ужасът, който нямаше да свърши още двадесет и осем години — ако изобщо някога свършеше — започна, доколкото ми е известно, с едно корабче от вестникарска хартия, плаващо в придошлата от пороя канавка.

Корабчето подскачаше, люшкаташе се, пак се изправяше, храбро се гмуркаше в коварни водовъртежи и продължаваше пътя си по Уичъм стрийт към светофара на кръстовището с Джаксън стрийт. В този есенен следобед на 1957 година разноцветните лампи на светофара бяха помръкнали и от четирите страни, също както бяха помръкнали всички къщи наоколо. Вече цяла седмица валеше като из ведро, а преди два дни налетяха и ветровете. Повечето квартали на Дери бяха останали без ток и техниците още не бяха успели да възстановят електроснабдяването.

Подир корабчето радостно тичаше малко момченце с жълт дъждобран и червени галоши. Дъждът още не бе спрял, но най-сетне отслабваше. Капките барабаняха по жълтата качулка на дъждобрана като по тенекиен покрив... уютен, почти приспивен звук. Момченцето с дъждобрана се казваше Джордж Денброу. Беше на шест години. Брат му Уилям, известен на повечето хлапета от прогимназията в Дери (а дори и на учителите, макар че никога не биха го нарекли така) под прозвището Бил Пелтека, си беше у дома и се мъчеше да доизкашля последните останки от грипа, който го мъчеше вече цяла седмица. В онази есен на 1957, осем месеца преди последния сблъсък, Бил Пелтека бе десетгодишен.

Именно Бил бе направил корабчето, подир което тичаше Джордж. Изработи го седнал в леглото, подпрял гръб на купчина възглавници, докато майка им свиреше *За Елизе* на пианото във всекидневната, а дъждът неуморно чукаше по прозорците на спалнята.

По-надолу, недалеч от кръстовището и помръкналия светофар, Уичъм стрийт беше преградена с варели и четири оранжеви дъсчени бариери. На всяка от бариерите беше изписано: ОБЩИНСКО БЛАГОУСТРОЙСТВО — ДЕРИ. Отвъд тях пороят се разливаше извън канавките, задръстени с клони, камъни и купища лепкави есенни листа. Отначало водата бе впила пръсти в уличното покритие, сетне бе взела алчно да го отмъква шепа подир шепа — това стана на третия ден от началото на дъждовете. На четвъртия ден кипналите струи мъкнеха през пресечката на Уичъм и Джаксън стрийт цели парчета асфалт като миниатюрни салове. По това време мнозина граждани на Дери вече почваха нервно да се шегуват, че май ще трябва да последват примера на стареца Ной. Работниците от общинското благоустройство успяха да запазят Джаксън стрийт проходима, но по Уичъм стрийт движението бе невъзможно от бариерите чак до центъра на градчето.

Ала според всеобщото мнение най-лошото бе отминало. Потокът Кендъскиг бе спрял да приижда тъкмо преди да прелее извън Пущинака, само на сантиметри под бетонните ръбове на канала, който усмиряваше буйството му на минаване през градчето. В този момент група мъже — между тях бе и Джак Денброу, бащата на Джордж и Бил — прибираха чувалите с пясък, натрупани само преди ден край канала с паническа бързина. Вчера бе изглеждало, че опустошителното бедствие е неизбежно. И бог е свидетел, че нямаше да е за пръв път — наводнението през 1931 година беше истинска катастрофа, нанесла щети за милиони долари и погубила над двадесет души. Много време бе изминало оттогава, но все още имаше достатъчно очевидци и разказите им вдъхваха страх на всички останали. Един от загиналите бе открит чак в Бъкспорт, на четиридесет километра от Дери. Рибите бяха изяли очите, три пръста, пениса и почти цялото ляво ходило на нещастника. Обезобразените му ръце стискаха волан от Форд.

Но сега нивото на водата спадаше, а в близките години нагоре по течението щеше да привърши строежът на новия язовир край Бангор и страхът от наводнения щеше да си отиде веднъж завинаги. Поне така казваше Дзак Денброу, който работеше в Бангорската хидроелектрическа компания. Колкото до останалите... е, те изобщо не се интересуваха от бъдещите наводнения. Важното бе да се справят някак със сегашното бедствие, да пуснат тока и да забравят за

преживяното. Както щеше да открие след време Бил Денброу, гражданите на Дери бяха превърнали в истинско изкуство умението да забравят всякакви трагедии.

Малко след бариерите Джордж спря до ръба на дълбок овраг, изровен от пороя в асфалтовото платно на Уичъм стрийт. Оврагът пресичаше улицата по диагонал и свършваше при десния тротоар, около дванайсет метра по-надолу към центъра. Капризното течение тласна книжното корабче по миниатюрните бързеи сред разбития асфалт и Джордж се разсмя — звукът на самотна детска радост литна звънко из навъсения дъждовен следобед. Напорът на водите бе издълбал успоредно на оврага втори, по-плитък канал и корабчето пое по него към отсрещния тротоар на Уичъм стрийт. Течението го носеше толкова бързо, че Джордж трябваше да препусне с все сила, за да не изостане. Калната вода летеше на всички страни под енергичните удари на галошите му. Закопчалките им весело звънтяха, докато Джордж Денброу тичаше към необичайната си смърт. А чувството, което го изпълваше в този миг, бе светла и простичка обич към брат му Бил... обич и мъничко тъга, че Бил не може да дойде, да види играта и да се включи в нея. Естествено, Джордж щеше да се помъчи да опише всичко, когато се прибере у дома, но знаеше, че няма да превърне разказа в *картина*, както би сторил Бил, ако беше на негово място. Бил отлично се справяше с четенето и писането, но дори и шестгодишният Джордж разбираше, че не това е причината за неизменните му шестици и за похвалите на учителите след всяко съчинение. *Разказването* беше само част от таланта му. Бил умееше да *вижда*.

Корабчето се стрелна косо през улицата — то бе просто парче хартия, откъсната от местното вестниче „Дери нюз“, ала в този миг Джордж си го представяше като десантен кораб от военните филми, които понякога ходеха да гледат в събота сутрин. Военен филм с Джон Уейн в ролята на безстрашен боец срещу японците. Разплисквайки с нос водата, корабчето стремглаво летеше напред и ето че достигна дясната канавка на Уичъм стрийт. Тук над асфалта избиваше нов приток откъм големия ров, течението се завихряше в същински въртоп и за момент изглеждаше, че корабчето ще бъде залято и прекатурено. Бордът се килна застрашително, сетне Джордж радостно изкрещя като видя как лодката отново се изправя, завива и продължава устремния си бяг към кръстовището. Момчето се втурна да я догони. Над главата му

октомврийският вятър с мрачно упорство разтърсваше клоните на дърветата, вече напълно лишени от пъстрата си есенна премяна след преминаването на бурята, която тази година се бе оказала по-жестока и безмилостна от убиец.

2.

Бил бе довършил корабчето седейки в леглото, все още зачервен от температурата (все пак треската най-сетне отминаваше, също като талазите на Кендъскиг), ала когато Джордж посегна да го вземе, брат му отдръпна ръка.

— Д-донеси сега п-п-парафина.

— Какво е това? Къде е?

— Долу в м-м-мазето на л-лавицата — обясни Бил. — В кутийката с надпис Гъ-гъ-ълф... Гълф. Ще ми трябва още нож и п-паничка. И к-кутийка ки-ки-кибрит.

Джордж послушно се отправи да донесе необходимото. Чуваше как майка му свири на пианото — вече не *За Елизе*, а нещо друго, което не му харесваше чак толкова, защото звучеше някак сухо и превзето, чуваше и равномерното трополене на дъжда по кухненските прозорци. Звуките бяха домашни, успокояващи, но мисълта за мазето не го успокояваше ни най-малко. Не обичаше мазето и мразеше да слиза по стълбата към него — винаги си представяше, че долу в мрака се спотайва нещо. Глупости, разбира се, така казваше татко, така казваше мама и най-вече така казваше *Бил*, но все пак...

Мразеше даже да откrexва вратата и да посяга към ключа на лампата, защото винаги си представяше — идеята бе тъй невероятно глупава, че не смееше да я сподели с никого — как докато дири ключа пипнешком, някаква ужасна ноктеста лапа лекичко се отпуска върху китката му... и сетне го дръпва надолу към мрака, изпълнен с дъх на пръст, влага и отдавна прогнили зеленчуци.

Глупости! Изобщо не съществуваха космати твари с дълги нокти и отровна слюнка по зъбите. От време на време се случваше някой да откачи и да изтрепе сума ти народ — понякога говорителят Чет Хънтли говореше за такива неща във вечерните новини, освен това в света имаше и лоши комунисти, обаче нямаше никакви смахнати чудовища,

дето живеят в мазета. И все пак идеята си оставаше упорито загнездена в мислите му. В безкрайните мигове докато опипваше за електрическия ключ с дясната ръка (а с лявата стискаше до премала рамката на вратата) мирисът на мазето сякаш се засилваше и изпълваше целия свят. Миризмите на пръстта, влагата и прогнилите зеленчуци се сливаха в един общ, многозначителен и неотвратим мирис — мирисът на чудовището, най-върховното от всички чудовища. Това бе мирис на нещо, за което просто нямаше име — мирис на То, стаено, дебнещо в мрака и готово всеки момент да се хвърли напред. Същество, което яде всичко, но най-много обича месо от малки момченца.

В онази утрин той отвори вратата и сякаш цяла вечност опипва да търси ключа, стискайки рамката на вратата до премала както винаги, а връхчето на езика му се подаваше между крайчетата на устните като пресъхнало коренче, дирещо влага сред пустинята. Смешно? И още как! Дума да няма! *Глей го Джорджи! Джорджи се плаши от тъмното! Като бебе!* Звуците на пианото долитаха от стаята, която баща му наричаше хол, а майка му всекидневна. Музиката му се струваше далечна и нереална, както навярно звучат смеховете и разговорите по оживения летен плаж за изтощения плувец, който се бори с подводното течение.

Пръстите му откриха ключа. А!

Щракнаха го...

и нищо не стана. Лампата не светна.

Олеле! Токът!

Джордж отдръпна ръка, сякаш бе бръкнал за миг в кошница, пълна със змии. Отстъпи от отворената врата на мазето, усещайки как сърцето му подскача в гърдите. Нямаше ток, разбира се — беше забравил, че няма ток. Олеле, Божичко! Ами сега? Да се върне и да каже на Бил, че не може да донесе кутийката с парафин, защото няма ток и се страхува, че както стои на стълбата, нещо може да го сграбчи — не комунист или смахнат убиец, а нещо по-страшно? Че то просто ще провре част от прогнилото си тяло между стъпалата и ще го стисне за глезена? Страхотна идея, няма що! Други биха се изсмели на подобни фантазии, но Бил нямаше да се изсмее. Бил щеше да се вбеси. И щеше да каже: „Не ставай дете, Джорджи... искаш ли корабче или не?“

Сякаш усетил мислите му. Бил подвижна от стаята си:

— Да не си п-п-пукнал там, Дж-джорджи?

— Не, тъкмо го взимам, Бил — незабавно отвърна Джордж. С надеждата да приглади издайнически настръхналата кожа, той разтърка ръцете си с длани. — Само спрях да пийна вода.

— Добре, п-побързай!

И Джордж слезе по четирите стъпала до лавицата, а сърцето му подскачаше до гърлото като горещ, мощен чук, косъмчетата по врата му настръхваха, очите му пламтяха, дланите му бяха ледени и твърдо вярваше, че всеки миг вратата на мазето ще се затръшне сама, закривайки долитащата от кухненските прозорци бледа светлина и той ще чуе как в мрака се приближава То — нещо по-лошо от всички комунисти и убийци на света, по-лошо от японците, по-лошо от хуните на Атила, по-лошо от изчадията в стотици филми на ужаса. То ще ръмжи гърлено... и Джордж ще чуе ръмженето в кратките безумни секунди преди То да се нахвърли отгоре му и да го изтърбуши.

Днес мазето миришеше по-зле от когато и да било — заради наводнението. Къщата им беше високо над Уичъм стрийт, почти навръх хълма, тъй че най-лошото бе отминало, но все пак през старите каменни основи се бяха процедили струйки вода. Миризмата беше тежка и неприятна миризма, която те кара да дишаш едва-едва.

С цялата бързина, на която бе способен, Джордж прегледа вехториите по лавицата — стари кутии от боя за обувки „Киви“, парцали за лъскане, строшена газена лампа, две почти празни шишета от препарат за миене на прозорци и стара плоска кутийка восък марка „Костенурка“. Кой знае защо, кутийката го порази и цели трийсет секунди той се вглежда като хипнотизирай в изрисуваната на капака костенурка. После я хвърли обратно на лавицата... и ето, най-сетне откри друга кутия с надпис „Гълф“.

Джордж я грабна и с все сила се втурна нагоре по стъпалата, усещайки внезапно, че ризата му е изхвъркнала от панталона и също тъй внезапно уверен, че това ще го погуби — чудовището от мазето ще го остави да стигне почти до вратата, после ще го спипа изотзад за ризата, ще го дръпне надолу и...

Озова се в кухнята и затръшна вратата зад гърба си. Трясъкът се разнесе из цялата къща. Джордж затвори очи и се облегна на вратата,

стискайки здраво кутийката с парафина. По челото и ръцете му бе избила пот.

Пианото бе замлъкнало и откъм всекидневната долетя гласът на майка му:

— Джордж, не би ли се постарал следващия път да треснеш вратата малко по-силно? Ако опиташ, може и да счупиш чиниите в бюфета.

— Извинявай, мамо — отвърна той.

— Джорджи, боклук такъв — обади се Бил от стаята си, но тихичко, за да не чуе майка им.

Джордж се изкиска. Страхът му вече отминаваше: напускаше го също тъй бързо, както кошмарът напуска в мига на събуждането изтръпналия, задъхан човек, който опипва тялото си и се озърта втренчено наоколо, за да се увери, че всъщност нищо не се е случило и тутакси започва да забравя. Половината ужас изчезва щом докосне пода с нозе три четвърти — щом излезе изпод душа и почне да се изтрива; докато привърши закуската, вече не е останало нищо. Всичко е изчезнало... до следващия път, когато в желязната хватка на кошмара отново ще си припомни всички страхове.

Оная костенурка, помисли Джордж, докато отиваше към чекмеджето на кухненската маса за кибрита. Къде съм виждал подобна костенурка?

Но спомените не отвърнаха на въпроса и той го забрави.

Измъкна кибрита от чекмеджето, взе нож от поставката за прибори (усърдно държеше острието настрани от тялото си, както го бе учил баща му) и малка паничка от бюфета в столовата. После се върна в стаята на Бил.

— У-ужасно д. си Д-джорджи — беззлобно заяви Бил.

Той избута настрани натрупаните върху шкафчето предмети — празна чаша, кана с вода, книжни кърпички, шишенце спирт за разтриване, чиято миризма сетне цял живот щеше да му напомня за сополиви носове и задръстени от храчки гърди. Старото радио „Филко“ също беше на шкафчето и свиреше не Шопен или Бах, а песен на Литъл Ричард... само че съвсем тихо, толкова тихо, че Литъл Ричард губеше цялата си първична, стихийна мощ. Майка им бе изучавала класическо пиано и ненавиждаше рокендрола. Това не бе проста неприязън, а дълбоко отвращение.

— Никакво д. не съм — възрази Джордж докато седнаше върху леглото на Бил и оставяше на шкафчето донесените неща.

— Точно това си — рече Бил. — Само едно грамадно кафяво д., това си ти.

Джордж опита да си представи момче, което няма нищо друго освен грамадно д. върху крачета, и се разкиска.

— Твоето д. е по-голямо от *столицата* на щата — добави Бил и също се изкикоти.

— Твоето д. пък е по-голямо от *целия щат* — отвърна Джордж.

Цели две минути момчетата се превиваха от смях. След това шепнешком подхванаха един от ония разговори, които са пълна безсмислица за всекиго, освен за малките деца — обсъждане на въпроса кой е по-голямо д., кой има най-голямо д., чие д. е най-кафяво и тъй нататък. Накрая Бил изрече една от забранените думички — обвини Джордж, че е голямо, кафяво, *лайнано* д. — и двамата пак избухнаха в смях. Изведнъж смехът на Бил премина в кашлица. Когато пристъпът най-после взе да отслабва (по това време лицето на Бил бе придобило цвета на зряла слива и Джордж го гледаше с известна тревога), пианото отново замлъкна. Двамата се озърнаха към всекидневната очаквайки да чуят как изскърцва изместената табуретка и по коридора се задават нетърпеливите стъпки на майка им. Бил заглуши кашлицата си с лакът и посочи към каната. Джордж му наля чаша вода.

Пианото отново засвири *За Елизе*. Тази мелодия се запечата дълбоко в паметта на Бил Пелтека и дори след много години звуците неизменно го караха да настръхва чуеше ли я, сърцето му спираше за миг и той си спомняше: *Майка ми свиреше това в деня, когато Джорджи умря.*

— Нали няма вече да кашляш, Бил?

— Не.

Бил измъкна от кутията хартиена кърпичка, глухо се изкашля от дъното на гърдите, изплю храчките в кърпичката, смачка я на топка и я метна в кошчето до леглото, вече пълно с подобни лигнинови топчета. После отвори тенекиената кутийка и изсипа в дланта си лъскаво кубче парафин. Джордж го гледаше внимателно, но без коментари и въпроси. Бил не обичаше брат му да приказва докато се занимават с нещо

важно, но Джордж знаеше от опит, че ако си трае, Бил сам ще му обясни какво прави.

Бил отрязва с ножа късче от парафиновия куб. Сложи го в паничката, после драсна клечка кибрит и я пусна върху парафина. Двете момчета се загледаха в жълтеникавото пламъче, а навън прекъслечните пориви на отслабващия вятър трополяха с капки дъжд по стъклата.

— Трябва да импрегнираме корабчето, иначе ще се намокри и ще потъне — обясни Бил.

Насаме с Джорджи той заекваше сравнително рядко — понякога даже изобщо не заекваше. В училище обаче се случваше да закъса дотам, че говоренето ставаше просто невъзможно. Разговорът секваше и съучениците на Бил смутено извъръщаха глави настрани, докато той стоеше вкопчен в ръба начина, почервеното му лице се сливаше с рижата коса, а очите му се свиваха като цепки от напрежението да изтръгне трудната дума от непокорното си гърло. Понякога — най-често — думата излизаше на бял свят. Друг път просто отказваше да се подчини. На три годишна възраст го бе блъснала кола, от удара бе отхвъркнал към стената на една къща и бе останал в безсъзнание цели седем часа. Мама казваше, че това е причината за заекването. Понякога Джордж имаше чувството, че татко и Бил не са на същото мнение.

Късчето парафин в паничката се бе разтопило почти цялото.

Пламъчето се сниши, посиня, обгърна картонената клечка и изгасна. Бил потопи пръст в течността и веднага го отдръпна с тихичко охкане през зъби. Погледна Джордж и се усмихна сконфузено.

— Пари.

След няколко секунди пак натопи пръст и се зае да маже бордовете на корабчето с парафин, който бързо застиваше като млечнобяла мъгла.

— Може ли и аз? — запита Джордж.

— Добре. Само да не капнеш по одеялото, че мама ще те убие.

Джордж натопи показалец в парафина, който още беше горещ, но вече не пареше, и започна да го размазва по другата страна на корабчето.

— Ей, д., не слагай толкова много! — предупреди го Бил. — Искаш ли да п-потъне още от първото плаване?

— Извинявай.

— Няма нищо. Само к-карай полека.

Джордж привърши със своя край и пое корабчето. Стори му се понатежало, но не много.

— Страхотно! — възкликна той. — Ей сега излизам да го пусна във водата.

— Да, върви — каза Бил.

Изведнъж лицето му стана уморено и пролича, че още не е добре.

— Жалко, че не можеш да дойдеш — въздъхна Джордж. Наистина съжаляваше. Понякога Бил обичаше да командва, но винаги имаше най-страхотните идеи и рядко се ядосваше. — Всъщност корабчето си е твое.

— Казва се „твое“ — поправи го Бил.

— Добре де, твое.

— И на мене ми се излиза — унило промърмори Бил. Джордж колебливо пристъпи от крак на крак.

— Ами аз...

— Сложи си дъждобрана — предупреди го Бил, — че ще хванеш г-грип като мене. А пък може вече и да си го хванал от моите микроби.

— Благодаря ти, Бил. Корабчето е чудесно.

И Джордж направи нещо, което отдавна не се бе случвало, нещо, което Бил никога нямаше да забрави — приведе се и целуна брат си по бузата.

— Сега вече сто на сто ще се разболееш, д. такова — каза Бил, но изглеждаше развеселен. Усмихна се. — И върни всичко на място. На мама ще ѝ прилошее, ако види к-как сме разхвърляли.

— Дадено.

Джордж събра всички принадлежности за импрегнирането и се запъти към вратата, крепейки корабчето върху кутийката парафин, сложена накриво в паничката.

— Дж-дж-джорджи?

Джордж се озърна през рамо към брат си.

— Да се п-пазиш.

— Непременно — отвърна Джордж и лекичко сбръчка чело. Такива приказки се полагаше да чува от мама, не от брат си. Странно,

също тъй странно, както това, че бе целунал Бил. — Непременно ще се пазя.

Той излезе. Бил вече никога не го видя.

3.

И ето го сега — гонеше корабчето си по десния тротоар на Уичъм стрийт. Тичаше бързо, но течението беше още по-бързо и корабчето се откъсваше напред. Чу засилващо се глухо бучене и видя, че петдесетина метра по-надолу водата от канавката се изсипва в един от малкото незадръстени отвори на канализацията. Отворът беше дълъг и мрачен, изрязан в бордюра на тротоара и Джордж зърна как в зиналата му паст се стрелна обрулен клон, чиято тъмна кора лъщеше като мокра мушама. За миг клонът увисна на ръба, сетне хлътна надолу. По същия път се насочваше и корабчето му.

— Ох, мама му стара! — отчаяно се провикна той.

Препусна с все сила и за момент му се стори, че ще догони корабчето. После кракът му се хлъзна и той се просна по очи, стенойки от болка в одраното коляно. От тази нова гледна точка, ниско над асфалта, видя как корабчето поспря за миг в нов водовъртеж, завъртя се веднъж, дважд и изчезна.

— *Мама му стара!* — извика отново момчето и удари с юмрук по асфалта. Заболя го и то тихичко се разплака. Как можеше тъй глупаво да си загуби корабчето!

Стана и тръгна към отвора. Коленичи и надникна вътре. Водата се лееше в мрака с кух, влажен тътен. Звукът го накара да изтръпне. Напомняше му...

— Хъ!

Джордж се отметна назад и възклицанието се изтръгна от гърлото му като издърпано с връвчица.

Вътре имаше жълти очи — очи, каквито винаги си представяше, но всъщност никога не бе виждал в мазето. *Животно е, объркано помисли той, да, това е някакво животно паднало вътре, може би котка...*

И все пак той беше готов да побегне — *щеше да побегне след една-две секунди, когато мисловният му механизъм успееше да се*

справи с шока от срещата с тези жълти очи. Усещаше под пръстите си грапавата повърхност на асфалта и тънкия слой течаща студена вода. Представи си как се изправя, за да тръгне назад и точно в този момент от канала заговори глас — съвършено спокоен и любезен глас.

— Здравсти, Джорджи — изрече гласът.

Джордж примига и отново надзърна вътре. Едва повярва на очите си гледката беше като от приказка или детски филм, където няма нищо чудно, че животните пеят и танцуват. Ако беше с десет години по-голям, той не би повярвал на очите си, но Джордж не беше шестнадесетгодишен. Едва бе навършил шест години.

В канала имаше клоун. Светлината вътре беше съвсем оскъдна, но все пак стигаше, за да разсее съмненията на Джордж Денброу в онова, което виждаше. Клоун, истински клоун, като в цирка или по телевизията. Приличаш на нещо средно между Бозо и Карабел, който (или която? — Джордж не беше сигурен дали е от мъжки или женски род) се появяваше всяка събота в сутрешното предаване „Здравсти, как си“ и вместо да говори само бибипкаше с тромбата си. Боб Бивола единствен разбираше тия сигнали и като ги гледаше, Джордж винаги си падаше от смях. Лицето на клоуна в канала беше бяло, от двете страни на плешивата му глава смешно стърчаха кичури рижа коса, а широките изрисувани устни бяха разтеглени чак до ушите в необятна усмивка. Ако живееше десетина години по-късно, Джордж сигурно би го сравнил най-напред със знаменития смешник Роналд Макдоналд, а чак след това с Бозо и Кларабел.

В едната си ръка клоунът държеше грозд разноцветни балони, издути като сочни зрели плодове.

В другата държеше книжното корабче на Джордж.

— Искаш ли си корабчето, Джорджи? — усмихна се клоунът.

Джордж се усмихна. Не можеше да се удържи — усмивката беше просто заразителна.

— Как да не го искам — рече той.

Клоунът се разсмя.

— „Как да не го искам.“ _Добре! Много добре!_ Ами балонче?

— Аз... разбира се! — Той протегна ръка... после колебливо я отдръпна. — Не трябва да взимам нищо от непознати. Така казва татко.

— Татко ти е много умен човек — отново се усмихна клоунът в канала. *Как, учудено се запита Джордж, как може да ми хрумне, че*

очите му са жълти? Всъщност очите бяха ярко, игриво сини като очите на мама и Бил. — Умно го е казал, не ще и дума. Следователно трябва да се представя. Аз, Джорджи, съм мистър Боб Грей, известен още под името Пениуайз, танцуващият клоун. Пениуайз, запознай се с Джордж Денброу. Джордж, запознай се с Пениуайз. Ето че се запознахме. Вече не съм непознат за теб и ти не си непознат за мен. Нал тъй?

Джордж се изкиска.

— Май че да. — Той пак посегна напред... и пак отдръпна ръка. — Как попадна там долу?

— Бурята ме издуууха преди малко — обясни Пениуайз, танцуващият клоун. — Издуха целия цирк. Мирише ли ти на цирк, Джорджи?

Джордж се приведе напред. Изведнъж усети мириса на фъстъци! Горещи печени фъстъци! И оцет! Шише оцет с дупка на капачката, за да си поръсиш пържените картофи! Усещаше мириса на захарен памук, на запържени кнедли и едва доловимия, ала мрачно вълнуващ дъх на тор откъм клетките на зверовете. Усещаше с радост аромата на дървени стърготини по арената. И все пак...

И все пак под всичко това се таеше миризмата на прииждащи води, разложени листа и черни подземни сенки. Миризмата бе влажна и прогнила. Миризма на мазе.

Но другите миризми бяха по-силни.

— Мирише ми и още как — каза той.

— Искаш ли си корабчето, Джорджи? — запита Пениуайз. — Повтарям се, но то е само защото ти май не бързаш много.

Той се усмихна и протегна корабчето нагоре. Беше облечен в торбест копринен костюм с огромни оранжеви копчета. На гърдите му провисваше лъскава небесносиня вратовръзка, а на ръцете си имаше големи бели ръкавици, каквито винаги носят Мики Маус и Доналд Дък.

— Ясна работа — отвърна Джорджи, надничайки в канала.

— Ами балонче? Имам червени, зелени, жълти, сини...

— А те могат ли да се реят из въздуха?

— Да се реят ли? — Усмивката на клоуна се разтегна още по-широко. — О, да, разбира се. Реят се! Имам и захарен памук...

Джордж протегна ръка.

Клоунът я сграбчи.

И Джордж видя как се променя лицето му.

Онова, което видя в този миг, бе толкова страшно, че и най-мрачните му фантазии за чудовището от мазето изглеждаха като сладки сънища в сравнение с него: онова, което видя, унищожи разсъдъка му с един жесток, хищен замах.

— *Реят се* — изкиска се съществото в канала с монотонен, задавен глас.

То стисна ръката на Джордж с жилава змийска хватка и го задърпа към онзи страшен мрак, където водата се носеше с рев и грохот, помъкнала към морето целия си товар от останали след бурята отломки. Джорджи изопна шия по-надалеч от неотвратимата тъма и запищя под дъжда, запищя безумно към белезникавото небе, прихлупило Дери в този есенен ден на 1957 година. Писъците му бяха остри, пронизителни и по цялата Уичъм стрийт хората се подадоха през прозорците или наизскачаха по верандите.

— *Реят се* — ръмжеше съществото, — *реят се*, Джорджи, а когато слезеш тук при мен, и ти ще се рееш...

Рамото на Джордж се заклеци в циментовия бордюр и Дейв Гарднър, който този ден не беше на работа в магазина за обувки заради наводнението, видя само едно малко момченце с жълт дъждобран — малко момченце, което пицеше и се гърчеше в канавката, а калната вода заливаше лицето му и превръщаше писъците в гъргорене.

— Тук долу всичко *се рее* — изкиска се шепнешком злокобният глас, сетне изведнъж нещо изхрущя, избухналото страдание обгърна всичко и това бе последното, което усети Джордж Денброу.

Дейв Гарднър пръв се озова до него и макар че пристигна само четиридесет и пет секунди след първия писък, Джордж Денброу вече бе мъртъв. Гарднър го сграбчи за яката на дъждобрана, издърпа го към средата на улицата... и сам запищя, когато тялото на Джордж се преобърна в ръцете му. Сега лявата страна на дъждобрана беше яркочервена. Кръвта се лееше в канавката от разкъсаната дупка на мястото на лявата му ръка. Между парцалите от мушамата се подаваше ужасяващо бяла и лъскава заоблена кост.

Изцъклените очи на момчето бяха вперени в белезникавото небе и вече почваха да се запълват с дъждовни капки, докато Дейв се олюляваше назад, а останалите съседи търчаха безредно по улицата.

4.

Някъде долу, в канализационната мрежа, запълнена вече почти до предел от пороя (няма начин долу да е имало човек, щеше да изкрещи по-късно с безпомощна ярост и почти физическа болка областният шериф пред репортера на „Дери нюз“: сам Херкулес не би устоял на напора на течението), корабчето на Джордж се стрелна по мрачни зали и дълги бетонни коридори, огласени от рова и плисъка на водите. Известно време то плаваше борд до борд с някакво умряло пиле, вирнало към мокрия таван жълти люспести като на влечуго крачета; после, на едно отклонение източно от градчето, пилето бе отнесено наляво, а корабчето на Джордж продължи право напред.

Един час по-късно, докато в приемната за спешни случаи на местната болница лекарите биеха успокояваща инжекция на майката на Джордж и докато Бил Пелтека седеше зашеметен, пребледнял и безмълвен на леглото, слушайки как баща му дрезгаво риде във всекидневната, където майка му бе свирила *За Елизе* малко преди да излезе Джордж, корабчето изхвъркна като куршум през един бетонен преливник, спусна се по улея под него и попадна в безименно поточе. Двайсет минути по-късно, когато се добра до клокочещите води на придошлата река Пенобскот, горе на небосвода се разчистваха първите ивици синева. Бурята бе свършила.

Корабчето се люшкеше, подскачаше и понякога загребваше вода, ала не потъна; двамата братя го бяха импрегнирали добре. Не знам къде е стигнало най-накрая и дали изобщо е стигнало някъде, може би се е добрало до морето и ще плава там навеки като вълшебен кораб от приказките. Знам само, че то все още не бе потънало и се носеше в пороя, когато прекоси границите на крайградския район и тъй завинаги изчезна от този разказ.

ВТОРА ГЛАВА

СЛЕД ФЕСТИВАЛА (1985)

1.

Както по-късно щеше да разкаже в полицията ридаещият му приятел, Ейдриън носеше шапката, защото я бе спечелил с хвърляне на топки в една барачка на панаира в Баси парк точно шест дни преди смъртта си. Той се гордееше с нея.

— Носеше я, защото *обичаше* това лайняно градче! — изкрещя на ченгетата приятелят му Дон Хагарти.

— Хайде, хайде, не бива да говорите така — опита да го успокои полицаят Харолд Гарднър.

Харолд беше един от четиримата синове на Дейв Гарднър. В деня, когато баща му откри безжизненото едноръко тяло на Джордж Денброу, Харолд Гарднър едва бе навършил пет години. Днес, почти двайсет и седем години по-късно, той приближаваше трийсет и две и косата му почваше да оредява. Харолд Гарднър осъзнаваше, че болката и скръбта на Дон Хагарти са реални, но същевременно просто не бе в състояние да ги вземе сериозно. Този мъж — ако изобщо можеше да се нарече мъж — имаше червило на устните и носеше толкова тесни панталони, че се виждаше едва ли не всяка бръчица по парчето му. Въпреки всичката си болка и скръб, в крайна сметка той беше просто педераст. Както и приятелят му, покойният Ейдриън Мелън.

— Хайде да повторим всичко отначало — каза партньорът на Харолд, Джефри Рийвс. — Двамата излизате от „Сокола“ и тръгвате към Канала. Какво стана след това?

— Колко пъти трябва да ви повтарям, идиоти такива? — изкрещя Хагарти. — Убиха го! Метнаха го през ръба! Най-нормално ежедневие за тая тайфа мъжкар и техния мъжкарски град!

И дон Хагарти се разплака.

— Още веднъж — търпеливо повтори Рийвс. — Излизате от „Сокола“. Какво стана след това?

2.

В стаята за разпити в дъното на коридора двама местни полицаи разговаряха със седемнайсетгодишния Стив Дюбей на горния етаж; в кабинета на съдебния секретар, други двама разпитваха осемнайсетгодишния Джон Гартън по прякор Паяка; а на петия етаж, в кабинета на полицейския началник Андрю Радмейкър, младшият прокурор Том Бутилие и самият Радмейкър разпитваха петнайсетгодишния Кристофър Ънуин. Момчето беше облечено с избелели джинси, омазнена тениска и тежки полуботуши. Плачеше. Радмейкър и Бутилие се бяха захванали с него, защото безпогрешно усещаха, че тъкмо той е най-слабото звено във веригата.

— Хайде да повторим отначало — каза Бутилие в мига, когато Джефри Рийвс изричаше същите думи два етажа по-долу.

— Не искахме да го убием — изхълца Ънуин. — Всичко стана заради шапката. Просто не можехме да повярваме, че още я носи, нали разбирате, след онова, дето му го рече Паяка първия път. Мисля, че само искахме да го сплашим.

— Заради това, което е казал — вметна Радмейкър.

— Да.

— На Джон Гартън, при срещата им на 17-ти.

— Да, на Паяка. — Ънуин отново се разрида. — Но ние опитахме да го спасим, като видяхме, че е загазил... е, поне аз и Стиви Дюбей опитахме... не искахме да го убием!

— Стига, Крис, не ни будалкай — каза Бутилие. — Хвърлили сте педеругата в канала.

— Да, но...

— А после сте дошли тук, за да не ви тежи на съвестта. Ние с началника Радмейкър високо ценим доблестта ви, нали, Анди?

— И още как. Само истински мъж може да си признае грешката.

— Тъй че не се прецаквай сега с разни тъпи лъжи. Решили сте да го метнете в канала още щом сте зърнали как извежда от „Сокола“ сбърканото ви приятелче, нали така?

— Не! — енергично възрази Крис Ънуин.

Бутилие извади от джобчето на ризата си пакет „Марлборо“ и захапа цигара. После протегна пакета към Ънуин.

— Цигара?

Ънуин си взе. Устните му трепереха и за да запали. Бутилие трябваше дълго да гони крайчето на цигарата с кибритеното пламъче.

— Значи сте решили след като видяхте, че още носи шапката? — запита Радмейкър.

Ънуин смукна дълбоко, наведе глава, тъй че мазната му коса падна пред лицето и накрая пусна две струйки дим през носа си, осеян с черни точки.

— Тхъ — прошепна той едва чуто.

Бутилие се приведе напред и кафявите му очи припламнаха. Лицето му бе свирепо, като хищник, но гласът му си оставаше добродушен.

— Какво каза, Крис?

— Казах „да“. Сигурно тъй беше. Да го метнем долу. Но не и да го убием. — Той вдигна насреща им трескаво, измъчено лице, все още неспособен да осъзнае поразителните промени, които бяха настанали в живота му откакто снощи към седем и половина бе излязъл от къщи с двамата си приятели, за да посети последната вечер от Дните на Канала. — Не да го убием! — повтори той. — А онзи тип под моста... и *досега* не знам *кой* беше.

— Кой тип? — запита Радмейкър без особен интерес.

Вече бяха чули тази част от историята и не вярваха на нито една дума — обвинените в убийство рано или късно започват да повтарят за появата на някакъв загадъчен пришълец. Бутилие даже бе измислил название за подобни случаи — наричаше ги „Синдром на едноръкия“, както в старата телевизионна поредица „Беглецът“.

— Онзи с клоунския костюм — каза Ънуин и потрепери. — Онзи с балоните.

3.

Повечето жители на Дери единодушно смятаха, че проведените от 15 до 21 юли Дни на Канала са имали невероятен успех — градчето бе усетило благотворното им влияние върху общественото настроение, добрата репутация... и банковите сметки. Едноседмичният фестивал беше устроен в чест на стогодишнината от откриването на Канала,

който минаваше през центъра на града. Именно Каналът бе спомогнал за пълното приобщаване на Дери към търговията с дървен материал от 1884 до 1910 година именно на Канала се дължаха най-успешните десетилетия на градчето.

В очакване на празника бе започнало трескаво разкрасяване из всички квартали. Улични дупки, за които местните жители се кълнях, че са стояли незабелязани от десет години, изведнъж се превръщаха в загладени петна от новичък асфалт. Най-очевидните драсканици из Баси парк — предимно хладнокръвни и логични призови против хомосексуалистите от типа на СМЪРТ НА ДУХАЧИТЕ или СПИН ДА ВИ ТРЪШНЕ, ПЕДАЛИ ПРОКЛЕТИ! — бяха изчегъртани от пейките и стените на закритото мостче над Канала, известно под името Мост на целувките.

Три изоставени магазина в центъра се превърнаха в Музей на Канала, запълнен с експонати от Майкъл Хенлън — общински библиотекар и любител на историята. Най-старите родове в градчето охотно му услужиха с безценните си съкровища и през дните на фестивала почти четиридесет хиляди посетители платиха по четвърт долар, за да се любуват на ресторантски менюта от 1890, дърварски сечива от 1880, детски играчки от 1920, над две хиляди фотографии и девет ролки филмова лента със сцени от живота на Дери през последните сто години.

Музеят получи финансова подкрепа от местното Дамско дружество, което забрани някои предложени от Хенлън експонати (например знаменитият скитнически стол от 1930) и снимки (например снимките на Бродли и бандата му след знаменитата престрелка). Но всички единодушно смятаха, че изложбата е имала голям успех, а колкото до ония откоleshни кръвопролития — кому ли бе притрябвало да ги гледа? Най-добре беше да подчертаеш доброто и да забравиш злото, както се казва в старата песен.

В градския парк бе разпъната огромна раирана шатра с щандове за безалкохолни напитки, където всяка вечер свиреха любителски естрадни състави. В Баси парк имаше панаир с гастроли на Смоуки, Грейтър Шоу и увеселителни игри, организирани от местните жители. Специално туристическо влакче потегляше на всеки кръгъл час из историческите квартали на града и приключваше пътешествието си

сред тази пищна и весела безвкусица, където туристите можеха да облекчат джобовите си от излишния баласт.

И точно там Ейдриън Мелън спечели шапката, заради която щяха да го убият — евтиния картонен цилиндър с изкуствено цвете и панделка с надпис A3 LOVE ДЕРИ!

4.

— Не мога повече — каза Джон Гартън по прякор Паяка.

И той, както и двамата му приятели, имитираше неволно облеклото на Брус Спрингстийн, макар че ако някой му споменеше това, би нарекъл Спрингстийн „слабак“ или „педеруга“ и би подчертал възхищението си от „шашави“ хевиметъл групи като „Деф Лепард“, „Туистед Систърс“ или „Джудас Прийс“. От простичката му синя тениска с откъснати ръкави се подаваха мощни бицепси. Над едното му око надвисваше кичур гъста кестенява коса — с това вече наподобяваше не Спрингстийн, а Джон Каугър Меленкамп. По ръцете му се синееха татуировки — мистични символи, изрисувани с детинска несръчност.

— Не искам да говоря — добави той след кратко мълчание.

— Само разкажи какво стана във вторник на панаира — подкани го Пол Хюз.

Хюз беше уморен, потресен и отчаян от цялата тази гнусна история. Из главата му отново и отново се въртеше мисълта, че Дните на Канала сякаш са завършили с финална церемония, за която всички са се досещали, ала никой не е събрал кураж да я запише в ежедневната програма. Ако някой го бе сторил, програмата щеше да изглежда така:

Събота, 21:00 — Заключителен концерт с участието на Гимназиалния оркестър и Музикалните бръснари.

Събота, 22:00 — Поразителни фойерверки и илюминации.

Събота, 22:35 — Ритуалното жертвоприношение на Ейдриън Мелън слага край на Дните на Канала.

— Да ти таковам панаира — отвърна Паяка.
— Искам само да знам какво си рекъл на Мелън и той какво ти е отговорил.
— О, Господи! — възкликна Паяка и вдигна поглед към тавана.
— По-живо, Паяк — обади се партньорът на Хюз.
Гартън Паяка завъртя очи към тавана и подхвана отначало.

5.

Когато Гартън видя Мелън и Хагарти, двамата ситнеха по улицата прегърнати през кръста и се кискаха като момичета. Отначало той помисли, че наистина са момичета. После разпозна Мелън, за когото вече бе чувал. Пред очите му Мелън завъртя глава към Хагарти... и за миг двамата се целунаха по устните.

— Леле, братче, ще се издрайфам! — викна отвратеният Паяк.

До него стояха Крис Ънуин и Стив Дюбей. Когато Паяка посочи към Мелън, Стив Дюбей спомена, че другият педал май се казвал Дон някой си и че веднъж взел на автостоп едно момче от местната гимназия, а после почнал да му прави мили очи.

Мелън и Хагарти се задаваха право срещу тримата младежи. Бяха излезли от барачката за хвърляне на топки по мишена и отиваха към изхода от панаира. По-късно Паяка Гартън щеше да каже на полицаите Хюз и Коноли, че почувствал „гражданската си доблест“ накърнена, като видял някакъв шибан духач да носи шапка с надпис АЗ LOVE ДЕРИ. Шапката беше просто нелепа — фалшив картонен цилиндър с щръкнало над него цвете, което се люшкаше насам-натам. И това явно бе накърнило още по-болезнено гражданската доблест на Паяка.

Докато Мелън и Хагарти отминаваха, здраво прегърнати през кръста, Паяка Гартън изрева:

— Що ли не те накарам да *изядеш* тая шапка, шибано дупе бандитско?

Мелън се завъртя към Гартън, кокетно запърха с клепки и отвърна:

— Ако ти се яде, миличък, мога да ти предложа нещичко *много* по-вкусно от шапката.

Паяка Гартън незабавно реши, че ще трябва да смачка мутрата на тоя педал. По картата на физиономията му щяха да изникнат нови планини и континенти. *Никой* нямаше право да му намеква, че е с обратна резба. *Никой*.

Той се засили към Мелън. Разтревоженият Хагарти задърпа приятеля си към изхода, но Мелън стоеше като закован на място и продължаваше да се усмихва. По-късно Гартън щеше да каже на полицаите Хюз и Коноли, че според него в онази вечер Мелън явно бил „надрусан“. Вярно, щеше да признае Хагарти след намеците на полицаите Гарднър и Рийвс за „нещо възбуждащо“. Беше възбуден от две кнедли с мед, от карнавала, от целия ден. И затова не бе успял да осъзнае, че Паяка Гартън представлява реална заплаха.

— Такъв си беше Ейдриън — изхълца Дон, размазвайки с хартиена кърпичка грима по очите си. — Не умееше да се спотайва. Беше от ония наивници, които искрено вярват, че нищо лошо не може да им се случи.

Мелън навярно щеше да бъде пребит на място, ако Гартън не бе усетил как някакъв предмет го потупва по лакътя. Предметът се оказва полицейска палка. Завъртя глава и пред погледа му изникна пазителят на реда в Дери Франк Мейкън.

— Трай си, мой човек — посъветва го Мейкън. — Гледай си работата и зарежи тия сбъркани момчурляци. Върви да се повеселиш.

— Ама ти чу ли какъв ме нарече? — възмутено запита Гартън.

В това време Ънуин и Дюбей застанаха от двете му страни — усещайки, че става напечено, двамата се опитаха да отведат Гартън към средата на парка, но той гневно ги отблъсна, готов да размаха юмруци и срещу тях, ако продължават да го дърпат. Засегнато бе мъжкото му достойнство и смяташе, че обидата трябва да се измие с кръв. *Никой* нямаше право да му намеква, че е с обратна резба. *Никой*.

— Не чух да те е *нарекъл* с нещо обидно — отвърна Мейкън. — И мисля, че ти пръв го заговори. Хайде, момко, размърдай се. Не ме карай да ти повтарям.

— Нарече ме педераст!

— Ти какво, май се боиш, че може да е вярно? — запита Мейкън с жив интерес и Гартън се изчерви до уши.

Докато траеше този разговор, Хагарти все по-отчаяно се мъчеше да отведе Ейдриън Мелън от местопроизшествието. Най-сетне

усилията му се увенчаха с успех.

— Тра-ла-ла, скъпи! — нагло подвижна през рамо Ейдриън.

— Затваряй си човката, дупе сладко — сопна се Мейкън. — Изчезвай оттук.

Гартън се хвърли към Мелън, но Мейкън го сграбчи за раменете.

— Мога да те прибера на топло, приятел — заяви полицаят. — И като те гледам как се държиш, май точно това трябва да сторя.

— *Видя ли те пак, ще ти смачкам фасона!* — изрева Гартън подир отдалечаващата се двойка й околните минувачи завъртяха глави към него. — *А ако носиш тая шапка, ще те убия! В тоя град няма място за педеруги като тебе!*

Без да се обръща, Мелън игриво му махна с пръстите на лявата си ръка — ноктите бяха покрити с вишненочервен лак — и още по-подчертано разлюля бедра. Гартън опита да се изтръгне от ръцете на полицая.

— Да не си мръднал повече — кротко го предупреди Мейкън. — Само още една думичка и отиваш на топло. Без майтап, момче, щом съм рекъл, ще го сторя.

— Хайде, Паяк — тревожно се обади Крис Ънуин. — Да се чупим.

— Харесваш ли ги тия мръсници? — обърна се Паяка към Мейкън, без да удостоява с внимание Крис и Стив. — А?

— По въпроса за втората класа съм неутрален — заяви полицаят. — Държа само да има ред и спокойствие, а ти нарушаваш и двете, тъпа муцуно. Решавай сега, ще си траеш ли или да те водя?

— Хайде, Паяк — тихо промърмори Стив Дюбей. — Ела да си купим хот-дог.

Паяка бавно се отдалечи, като приглаждаше ризата си с подчертано бавни движения и отмяташе кичура от очите си. На сутринта след убийството на Ейдриън Мелън полицаят Мейкън спомена в показанията си: „*Докато се отдалечаваше със своите приятели, последните му думи бяха «Видя ли го пак, има да си пати».*“

6.

— Моля ви, трябва да говоря с майка си — изрече за трети път Стив Дюбей. — Онзи ми е втори баща и като се прибера, ще ме смаже от пердах, ако тя не заглади нещата.

— След малко — отвърна полицаят Чарлс Ейвърино.

Ейвърино и колегата му Варни Морисън знаеха, че тая вечер Стив Дюбей няма да се прибере у дома, а може би още дълго нямаше да види родната стряха. Момчето изглежда не осъзнаваше колко зле е загазило и малко по-късно Ейвърино нямаше да се учуди, узнавайки, че Дюбей е напуснал училище на шестнайсетгодишна възраст. По онова време още не бе успял да завърши прогимназията на Уотърстрийт. През една от трите си години в седми клас бе попълнил тест за интелигентност с отчайващ резултат — само 68 точки.

— Разкажи какво стана като видяхте Мелън да излиза от „Сокола“ — подкани го Морисън.

— А, не, мой човек, май ще е по-добре да си трая.

— Че защо? — запита Ейвърино. — Не е ли така?

— Ами... да... обаче...

— Слушай сега — сърдечно изрече Морисън, докато сядаше до момчето и му подаваше цигара. — Мислиш ли, че аз и Чарли си падаме по сбърканите?

— Не знам...

— *Приличаме* ли ти на такива?

— Не, но...

— Ние сме ти приятели, Стиви — тържествено заяви Морисън. — Помни ми думата, сега на вас с Крис и Паяка страшно ви трябват приятели. Защото утре всяка милозлива душа в градчето ще гракне против вас.

По лицето на Стив Дюбей се изписа смътна тревога. За Ейвърино мозъчето на тъпия дангалак беше едва ли не като отворена книга и той предположи, че хлапакът отново мисли за втория си баща. И макар че изпитваше неприязън към хомосексуалните среди в Дери — както всяко друго ченге би си отдъхнал с облекчение при вестта, че „Соколят“ е затворен веднъж завинаги — тази вечер му се искаше лично да откара Дюбей до дома му. Нещо повече, искаше му се да държи ръцете на хлапака, докато вторият му баща го прави на кайма. Не обичаше хомосексуалистите, но и не смяташе, че трябва да бъдат измъчвани и убивани. А Мелън бе убит зверски. Когато го извлякоха

изпод моста, ужасените му очи бяха изхвъркнали от орбитите. А тоя хлапак нямаше свършено никаква представа в какво се е замесил.

— Не искахме да му сторим нищо лошо — повторни Стив. Щом почнеш да се обърква, неизменно се връщаше към тая фраза.

— И точно затова трябва да сме на чисто — подчерта Ейвърино. — Казвай сега всичко както си е било, пък може да излезе, че вдигаме много шум за нищо. Нали така, Варни?

— Ясна работа — съгласи се Морисън.

— Още веднъж те питам — ласкаво изрече Ейвърино. — Как стана цялата история?

— Ами то... — промърмори Стив и бавно подхвана разказа си.

7.

При откриването на „Сокола“ през 1973 година Елмър Кърти си мислеше, че ще обслужва главно пътници — през съседната автогара минаваха автобуси на три транспортни компании: местни линии „Трейлуейс“ и „Грейхаунд“. Едва по-късно бе открил колко много от пътниците се оказват жени или семейства с малки деца. Значителна част от останалите си носеха отдалече шишета, маскирани в книжни кесии, и изобщо не напускаха автобусите. А слизащите обикновено бяха войници и моряци, които гледаха да пийнат на крак по една-две бири и рядко поръчваха нещо друго — десетината минути престой не предразполагаха към пиршества.

Към 1977 година Кърти бе взел да осъзнава тия простички истини, но вече бе твърде късно — беше затънал до уши в дългове и както и да се въртеше, все излизаше на червено. Понякога му минаваше идеята да подпали заведението заради застраховката, но предполагаше, че ще го опипат, ако не наеме професионалист... а нямаше представа как да намери професионален подпалвач.

През февруари 1977 той реши да изчака до 4 юли ако дотогава не се появяха изгледи за обрат, просто щеше да се качи на някой от минаващите автобуси и да провери как стоят нещата във Флорида.

Но през следващите пет месеца покоят и благоденствието най-неочаквано се възцариха сред черно-златистите стени на бара, украсени с множество препарирани птици (покойният брат на Елмър

Кърти се увличаше по препарирането и птиците бяха наследство от него). От шейсет бири и двайсет коктейла на вечер поръчките изведнъж отскочиха до осемдесет бири и сто коктейла... сто и двайсет... понякога даже сто и шейсет.

Клиентите бяха предимно млади, възпитани мъже. Мнозина от тях се обличаха скандално, но по онова време скандалното облекло все още бе масово явление и трябваше да минат още три-четири години, докато Елмър Кърти разбере, че клиентелата му се състои почти изцяло от хомосексуалисти. Ако го кажеше на местните жители, те биха му отвърнали със смях, че не са вчерашни... и все пак това бе чистата истина. Също като измамен съпруг, Елмър Кърти узна истината едва ли не последен... а тогава вече му бе все едно. Барът носеше печалба и макар че в Дери имаше още четири печеливши бара, „Соколът“ беше единственото заведение, в което никога не се случваше буйни клиенти да разгромят цялото обзавеждане. Другаде побоищата най-често почваха заради жени, но тук жени нямаше, а мъжете, сбъркани или не, явно знаеха някаква тайна, която им помагаше да се спогаждат помежду си много по-умело, отколкото нормалните им събратя.

След като бе осъзнал сексуалните предпочитания на своите посетители, страховитите клюки за „Сокола“ сякаш взеха да го преследват навсякъде — всъщност клюките се разнасяха отдавна, но до 1981 година Кърти просто не ги бе чувал. Откри, че най-запалени разпространители на тия истории са мъже, които за нищо на света не биха припарили в „Сокола“ от страх да не им окапят мускулите или нещо подобно. Чудно тогава, откъде знаеха толкова много?

Според слуховете, вътре можело всяка вечер да се види как на дансинга мъжете танцуват плътно прегърнати и преспокойно си опипват патките на бара се целували между две питиета в тоалетната правели френска любов. Говореше се още, че отзад имало стаичка, където ходели любителите на трик, наречен „Могъщата кула“ — там чакал някакъв грамаден тип с нацистка униформа, който си мажел ръката с вазелин чак до рамото и охотно обслужвал всеки желаещ.

Но в действителност нямаше нищо подобно. Когато зажаднали пътници идваха от автогарата да пийнат бира или коктейл, те не забелязваха в „Сокола“ нищо нередно — вярно, клиентите бяха все мъже, но така беше в хиляди барове из цялата страна. Макар и

хомосексуалисти, редовните посетители не бяха глупави. Ако им хрумнеше да скандализират общественото мнение — в стил „тъпкач и половина“ или „дай да те цункам, сладурче“ — пътуваха чак до Ню Йорк или Бостън. Дери беше малко провинциално градче и местната хомосексуална среда отлично разбираше, че живее под буреносни облаци.

Дон Хагарти бе започнал да посещава „Сокола“ — две-три години преди онази мартенска вечер през 1984, когато за пръв път доведе там Едриън Мелън. Дотогава го знаеха като момче, което избягва сериозните ангажменти и рядко се появява с един и същ кавалер повече от пет-шест пъти. Но към края на април стана явно дори за Елмър Кърти, който почти не обръщаше внимание на тия неща, че Хагарти и Мелън здравата са хлътнали един по друг.

Хагарти работеше като чертожник за една конструкторска фирма в Бангор. Мелън беше писател на свободна практика и публикуваше статии във всевъзможни издания — авиационни, сантиментални, сексуални, областни вестничета и неделни подлистници. Пишеше роман, но навярно нямаше сериозно намерение да го довърши — беше захванал ръкописа още в трети курс на колежа, а това бе преди дванайсет години.

В Дери бе пристигнал с командировка от „Кътчета на Нова Англия“ — лъскаво двуседмично списание, издавано в град Конкорд. Трябваше да напише очерк за Канала. Едриън Мелън бе приел поръчката, защото редакцията му отпускате командировъчни за цели три седмици, в които се включваше и сметката за съвсем прилична стая в местния хотел. Можеше да събере необходимата информация за пет дни, а през останалото време да подготви поне още четири статии на местна тематика.

Но преди да бяха привършили трите седмици, той срещна Дон Хагарти и след края на командировката не се върна в Портланд, а си нае апартаментче на улица „Кошут“. Живя там само шест седмици. После се пренесе при Дон Хагарти.

8.

Това лято, разказваше Хагарти на Харолд Гарднър и Джеф Рийвс, било най-щастливото лято в целия му живот и навярно би трябвало да бъде нащрек би трябвало да знае, че Господ разстила килимче пред такива като него само за да им го дръпне изпод краката.

Смущавал го единствено нелепият възторг на Ейдриън от живота в Дери. Ейдриън си бил купил тениска с надпис МЕЙН Е МНОГО ХУБАВ ЩАТ, ДЕРИ Е СТРАХОТЕН ГРАД! Имал и спортно яке с емблемата на гимназиалния отбор „Тигрите от Дери“. И шапката, естествено. Твърдял, че тукашната атмосфера го ободрява и му вдъхва творчески сили. Може би имал право — за пръв път от цяла година насам отново вадел от чекмеджето полузабравения си роман.

— Значи наистина работеше върху ръкописа? — запита Гарднър, не толкова от желание да узнае, колкото за да насърчи словоохотливостта на Хагарти.

— Да, страниците хвърчаха една след друга. Казваше, че романът може да е страхотен, може и да не е, но във всеки случай вече няма да бъде недовършен. Смяташе да приключи с работата до рождения си ден през октомври. Разбира се, той не знаеше какво представлява това градче. Мислеше си, че знае, но беше прекарал тук твърде кратко, за да подуши истината за Дери. Все се мъчех да му го кажа, но той не ме слушаше.

— И каква е истината за Дери, Дон? — запита Рийвс.

— Това градче прилича на мъртва курва с червеи из прогнилата пичка — отвърна Дон Хагарти.

Двамата полицаи зяпнаха от изумление.

— Градчето е зло — продължаваше Хагарти. — То е помийна яма. Нима сами не го *разбирате*, момчета? Цял живот сте прекарвали тук, как може да не го *разбирате*?

Двамата полицаи мълчаха. След малко Хагарти продължи разказа си.

9.

Преди Ейдриън Мелън да се появи в живота му, Дон възнамеряваше да напусне Дери. Бе прекарал в градчето три години, най-вече защото имаше дългосрочен договор за наем на апартамент,

откъдето се разкриваше най-великолепният речен пейзаж на света, но срокът на договора вече изтичаше и Дон беше доволен. Край на ежедневното пътуване до Бангор и обратно. Край на глухото мъртвило — веднъж бе казал на Ейдриън, че Дери сякаш завинаги е замрял в часа на обедната почивка. Ейдриън мислеше, че градчето е страхотно, но Дон се боеше от Дери. Не само заради всеобщата дълбока ненавист от хомосексуалистите, изразявана недвусмислено както от градските проповедници, така и от драсканиците в Баси парк. Просто това бяха конкретните признаци, които можеше да посочи. Но Ейдриън му отвърна със смях:

— Дон, всяко градче в Америка си има среди, които мразят такива като нас. Не ме питай защо. В края на краищата, нашият век е златно време за тъпаци и махленски клюкарки.

— Ела с мен в Баси парк — помоли го Дон, когато разбра, че Ейдриън говори искрено и смята Дери за не по-лошо място, от което и да било друго провинциално градче. — Искам да ти покажа нещо, любими.

Качиха се в колата и потеглиха към Баси парк — беше средата на юни, около месец преди убийството на Ейдриън. Хагарти поведе приятеля си към Моста на целувките, където из сенките се носеше лек, неопределено противен мирис. Посочи му една от драсканиците. Ейдриън трябваше да запали клечка кибрит, за да разчете надписа.

ПОКАЖИ СИ ПАРЧЕТО, ПЕДАЛ, ДА ТИ ГО ОТРЕЖА.

— Знам какво е отношението към хомосексуалистите — тихо каза Дон. — Още като ученик ме пребиха на автогарата в Дейтън пред една закусвалня в Портланд няколко юначаги ми подпалиха обувките, а на пет метра от нас един дебел полицай си седеше в колата и се хилеше. Погледни и онова там. Прочети го.

Нова клечка кибрит разкри призива: ЗАБИЙТЕ ПИРОНИ В
ОЧИТЕ НА ВСИЧКИ ДУХАЧИ (ЗА БОГА)!

— Онзи, който пише тия благочестиви лозунги, е неизлечим безумец. Бих се почувствал малко по-добре, ако вярвах, че е само един човек, някакъв нещастен маниак, но... — Дон неопределено размаха

ръка към другия край на моста. — Има още много подобни гадости... и просто не ми се вярва да ги е писал само един човек. Ето защо искам да напусна Дери, Ейд. Тук твърде много квартали и твърде много хора са обзети от неизлечимо безумие.

— Добре де, нека само да си довърша романа, съгласен ли си? Моля те. Най-много до октомври, обещавам. Тук въздухът е по-добър от другаде.

— Той не знаеше, че всъщност ще трябва да се пази от водата — тъжно каза Дон Хагарт.

10.

Том Бутилие и Андрю Радмейкър безмълвно се приведоха напред. Крис Ънуин седеше с клюмнала глава и монотонно говореше към пода. Точно това искаха да чуят; точно това щеше да прати поне двама от непрокопсаниците в затвора „Томастън“.

— Панаирът беше жива скука — каза Ънуин. — Вече разглобяваха по-готините работи, нали ги знаете — Дяволското колело и Парашутния скок. Електрическите колички не работеха, отпред висеше табелка „затворено“. Нищо не работеше, имаше само разни въртележки за дечурлигата. Тогава отидохме да поиграем на нещо и Паяка видя барачката дето се хвърлят топки, плати петдесет цента и искаше да спечели шапка като оная, дето я носеше сбърканият, ама все не улучваше и колкото повече губеше, толкова повече се ядосваше, нали ме разбирате. А пък Стив... той обикновено все вика: „зарежи го туй, зарежи го онуй, не си троши нервите за тая шибана работа“, нали ме разбирате. Ама оная вечер се дуеше като папуняк, щото беше глътнал хапче. Хич не го знам какво беше. Червено хапче. Може и да си е било съвсем законно. Обаче все се заяждаше с Паяка, по едно време даже си мислех, че Паяка ще му тегли един тупаник, нали ме разбирате. Да бе, заяждаше се. На един педал, вика, шапката не можеш да спечелиш. Хич те няма, щом и на педала шапката не можеш да спечелиш. И накрая жената му даде награда, нищо че не беше улучил, сигурно искаше да се отърве от нас. Не знам. Може пък и да не е искала. Ама все си мисля, че искаше. Надушваш го, то се размотава и издава звук като пръдня. Едно време и аз имах такова. Бяха ми го дали

за някакъв шибан празник, не помня. Все светии ли беше или Коледа, много си го харесвах, ама го изгубих. А може някой скапаняк да ми го е свил от джоба през междучасието, нали ме разбирате. Накрая затвориха панаира и ние си тръгнахме, а пък Стив все се заяждаше с Паяка, дето не бил спечелил шапката на съборения, нали ме разбирате, обаче Паяка все си мълчеше и аз бях наясно, че туй не е на добро, ама съвсем бях изкуфял, нали ме разбирате. Много ми се щеше да приказваме за нещо друго, ама не можех да измисля за какво, нали ме разбирате. Стигаме до паркинга и Стив пита къде ще ходим сега. Прибираме ли се? А Паяка вика да се помотаем около „Сокола“ и да видим дали пък няма да срещнем оня педал.

Бутилие и Радмейкър се спогледаха. Бутилие потупа бузата си с пръст, макар че не осъзнаваше какво говори, в момента тъпото хлапе описваше подготовката на предумишлено убийство.

— Не, викам аз, ще си ходя, а пък Паяка пита страх ли ме е да ида до бара на духачите. Как тъй ще ме е страх, тяхната мамица, отвърщам аз. Стив още беше на кеф от хапчето. Хайде, вика, да очистим някой педеруга! Хайде да очистим някой педеруга! Хайде да очистим...

11.

Сякаш за нещастие на всички, събитията се развиваха като по план. След като изпиха по бира, Ейдриън Мелън и Дон Хагарти излязоха от „Сокола“, минаха край автогарата и се хванаха за ръце. Сториха го естествено, без да мислят. Часът беше десет и двацет. Стигнаха до ъгъла и завиха наляво.

Мостът на целувките беше на около осемстотин метра по-нагоре по течението. Двамата възнамеряваха да минат по прозаичния каменен мост на главната улица. Край бетонните основи на моста неспокойно бълбукаха плитките води на Кендъскиг — през лятото реката беше съвсем плитка, не повече от метър.

Когато колата изскочи изотзад (Стив Дюбей пръв ги бе забелязал да излизат от „Сокола“ и със зловещ смях ги бе посочил с пръст), двамата тъкмо наближаваха моста.

— Засечи ги! Засечи ги! — изкрещя Паяка Гартън. Току-що бе забелязал в светлината на уличната лампа, че двамата се държат за ръце. Това го вбесяваше... но още повече го вбесяваше шапката. Грамадното книжно цвете се люшкаше нелепо насам-натам. — Засечи ги, по дяволите!

И Стив ги засече.

Крис Ънуин щеше да отрече активното си участие в последвалите събития, но Дон Хагарти твърдеше обратното. Според неговия разказ Гартън изскочил още преди колата да спре, след него изскочили и другите двама. Започнал разговор. Злобен разговор. Този път Ейдриън не си позволил нито кокетство, нито лекомислени шеги; разбирал, че са загазили здравата.

— Дай ми тая шапка — заповяда Гартън. — Дай я, педераст гаден.

— Ще ни оставите ли на мира, ако ви я дам? — запита Ейдриън със задъхан, почти ридаещ глас, като се вглеждаше с изплашени очи към Ънуин, Дюбей и Гартън.

— Недей да плямпаш, ами давай шибаната шапка!

Ейдриън я подаде. Гартън извади от джоба на джинсите си автоматичен нож и срязва шапката на две. Разтърка парчетата по задника си. После ги пусна на тротоара и ги стъпка.

Докато вниманието на момчетата беше приковано към Ейдриън и шапката, Дон Хагарти незабелязано отстъпи назад — по-късно щеше да каже, че се е оглеждал за полицаи.

— А сега ще ни оставите ли на ми... — започна Ейдриън и в този миг Гартън го удари с юмрук в лицето.

Мелън отхвъркна назад и се блъсна в ниския парапет на моста. Изпищя и се хвана с две ръце за устата. През пръстите му протече кръв.

— *Ейд!* — извика Хагарти и се хвърли напред.

Дюбей го препъна. Гартън го ритна в корема и той отлетя на уличното платно. Насреща се зададе кола. Хагарти се надигна на колене и закрещя. Колата не намали ход. По-късно Хагарти щеше да каже на Гарднър и Рийвс, че шофьорът даже не се озърнал.

— Затваряй си човката, педал! — каза Дюбей и го ритна по скулата.

Зашеметен, Хагарти се просна на една страна в канавката. Няколко секунди по-късно нечий глас — гласът на Крис Ънуин — го посъветва да изчезва преди да си е изпатил като приятелчето. В показанията си Ънуин потвърждаваше този факт.

Хагарти чуваше глухи удари и писъците на любовника си. По-късно щеше да каже на полицаите, че Ейдриън пищял като заек в примка. Запълзя към пресечката, където светеха лампите на автогарата, и когато се поотдалечи, извърна глава назад. Гартън, Дюбей и Ънуин бяха обкръжили Ейдриън Мелън, който беше висок само метър и шейсет и пет, и даже с мокри дрехи не би тежал повече от шейсет килограма. Подмятаха си го като в игра на топка. Омекналото му тяло се гърчеше като парцалена кукла. Хагарти видя как Гартън рита Ейдриън в слабините. Косата на Ейдриън бе провиснала пред лицето. От устата му течеше кръв и по ризата му се разширяваше тъмно петно. Паяка Гартън имаше на дясната си ръка два масивни пръстена — единият беше с емблемата на местната гимназия, другия си бе изработил сам в час по трудово обучение — грамаден, с преплетени бронзови букви М и Б. Буквите бяха в чест на любимия му метъл състав „Мъртви буболечки“. Двата пръстена бяха разкъсали горната устна на Ейдриън и бяха избили три зъба чак до венеца.

— *Помощ!* — изкрещя Хагарти. — *Помощ! Помощ! Убиват го! Помощ!*

Сградите по главната улица се извисяваха мрачни и безмълвни. Никой не се притече на помощ, никой не се появи дори от бялото светло островче около автогарата и Хагарти просто не можеше да разбере как е възможно това — та там имаше хора. Беше ги видял преди малко, когато двамата с Ейдриън минаха оттам. Нима никой нямаше да помогне? Нито един човек?

— *ПОМОЩ! ПОМОЩ! УБИВАТ ГО, ПОМОЩ, МОЛЯ ВИ, ЗА БОГА!*

— Помощ — прошепна едва доловимо гласче нейде наляво от Дон Хагарти... после някой се изкиска.

— *Дупедавец!* — крещеше на моста Гартън... крещеше и се смееше. По-късно Хагарти щеше да разкаже на полицаите, че и тримата са се смеели през цялото време на побоя. — *Дупедавец! През парапета!*

— Дупедавец! Дупедавец! Дупедавец! — скандираше със смях Дюбей.

— Помощ — повтори тихото гласче и макар че звучеше сериозно, отново последва тъничък кикот — като смях на дете, което просто не може да се удържи.

Хагарти погледна надолу и видя клоуна — от този момент нататък Гарднър и Рийвс не вярваха на нито една негова дума, защото продължението напомняше бълнуване на безумец. И все пак след време Харолд Гарднър взе да се колебае. По-късно, когато узна, че Ънуин също е видял клоун — поне така разправяше момчето — той започна да си задава въпроси. Колкото до колегата му... той или си оставаше непоколебим, или пък умело се преструваше на такъв.

Както щеше да каже по-късно Хагарти, клоунът беше нещо средно между Роналд Макдоналд и някогашния телевизионен смешник Бозо — поне така изглеждаше от пръв поглед. Сравнението се натрапваше заради кичурите оранжева коса. Но след време Хагарти бе осъзнал, че клоунът не приличаше нито на единия, нито на другия. Изрисуваната върху млечнобялото лице усмивка беше червена, а не оранжева и очите лъщяха някак нелепо, като сребърни монети. Може би контактни лещи... но още тогава част, от съзнанието му бе възприела мисълта, от която никога нямаше да се отърве — че истинският цвят на онези очи е сребрист. Клоунът беше облечен в торбест костюм с големи оранжеви помпони вместо копчета, на ръцете си носеше бели ръкавици като герой от комиксите.

— Ако ти трябва помощ, Дон — изрече клоунът, — вземи си балонче.

И той протегна напред ръка с цял грозд балони над нея.

— Те се реят — добави клоунът. — Тук долу всички се реем; скоро и твоят приятел ще се рее.

12.

— Значи тоя клоун ви е нарекъл по име — безстрастно констатира Джеф Рийвс.

Той погледна над сведената глава на Хагарти към Харолд Гарднър и лекичко му намигна.

— Да — отвърна Хагарти, без да вдига очи. — Знам, че звучи невероятно.

13.

— И след това го метнахте през парапета — каза Бутилие. — Дупедавеца.

— Аз не съм! — рязко вдигна глава Ънуин. Той отметна с ръка косата от очите си и втренчено изгледа събеседниците. — Когато разбрах, че наистина ще го сторят, опитах да спра Стив, щото знаех, че онзи може да се пребие... До водата май имаше към три метра.

Всъщност бяха седем. Началникът Радмейкър вече бе пратил един полицаи да измери височината.

— Ама той беше като луд. Дватама все това викаха: „Дупедавец! Дупедавец!“ после го вдигнаха. Паяка го хвана под мишниците, а Стив го държеше отзад за панталона и... и...

14.

Когато видя какво правят, Хагарти се втурна към тях, крещейки пронизително:

— *He! He! He!*

Крис Ънуин го блъсна назад, Хагарти се просна на тротоара и зъбите му изтракаха от силата на падането.

— И на тебе ли ти се скача? — прошепна Ънуин. — Не се слушвай, ами бягай, бебчо!

После Ейдриън Мелън прелетя през перилата на моста и падна във водата. Хагарти чу пляска.

— Да се махаме — каза Стив Дюбей и поведе Паяка към колата.

Крис Ънуин пристъпи към парапета и надникна надолу. Отначало видя как Хагарти отчаяно драска с ръце и опитва да се смъкне към водата по буренясалия, обсипан с боклуци склон. После видя клоуна. С едната си ръка той влачеше Ейдриън по отсрещния бряг в другата държеше грозд балони. Мокрият Ейдриън кашляше и стенеше. Клоунът вирна глава и се ухили на Крис. По-късно Крис

щеше да разкаже, че видял лъскавите му сребристи очи и оголените зъби — страхотни, грамадни зъби.

— Като на лъва от цирка, мой човек — обясни той. — Толкоз големи, искам да кажа.

Според думите му, след това видял как клоунът извива нагоре ръката на Ейдриън Мелън.

— А после, Крис? — запита Бутилие.

Тази част от историята му навяваше скука. Детските приказки бяха престанали да го интересуват още на осемгодишна възраст.

— Де да знам — каза Крис. — Точно тогава Стив ме спипа за врата и ме помъкна към колата. Обаче... мисля, че го захапа под мишницата. — Той неуверено огледа събеседниците си. — Мисля, че точно това направи. Захапа го под мишницата. Като че искаше да го изяде, мой човек. Като че искаше да му изяде сърцето.

15.

Не, каза Хагарти, когато му представиха разказа на Крис Ънуин под формата на въпроси. Поне той не бе видял клоунът да влачи Ейд по отсрещния бряг — вярно, признаваше си, че в онзи момент не е бил безпристрастен наблюдател дявол да го вземе, в онзи момент бил направо обезумял.

В неговия разказ клоунът беше нагазил край отсрещния бряг и стискаше в прегръдката си мокрото тяло на Ейдриън. Вцепенената дясна ръка на Ейдриън беше отметната над главата на клоуна и клоунът наистина беше заровил лице под нея, но не хапеше; усмихваше се. Хагарти го виждаше как наднича изпод ръката на Ейд и се усмихва.

Клоунът пристегна ръце и Хагарти чу пукот на строшени ребра.

Ейд изпищя.

— Ела да се рееш с нас, Дон — изрече ухилената червена уста, после клоунът посочи с бялата си ръка, към моста.

Из тунела под моста се рееха балони — не десет, не сто, а хиляди, червени, сини, зелени и жълти, и на всеки от тях имаше надпис АЗ LOVE ДЕРИ!

16.

— Много интересно, трябва да са били доста балони — каза Рийвс и отново намигна на Харолд Гарднър.

— Знам, че е невероятно — повтори Хагарти с безжизнен глас.

— Значи *видяхте* балоните — намеси се Гарднър.

Дон Хагарти бавно вдигна ръце пред лицето си.

— Видях ги също тъй ясно, както виждам тези пръсти. Бяха хиляди. Толкова много, че просто не се виждаше долната част на моста. Лекичко се полюшваха и подскачаха нагоре-надолу. Чувах и звук. Странно, глухо скърцане. Това беше от триенето им един в друг. И връвчици. Надолу висеше цяла гора от бели връвчици. Приличаха на разкъсана бяла паяжина. Клоунът отмъкна Ейд нататък. Виждах как връвчиците се провлачваха по костюма му. Ейд кашляше задавено, ужасно. Искях да изтичам след него... но клоунът се озърна. Видях очите му и веднага разбрах кой е.

— Кой беше, Дон? — тихо запитва Харолд Гарднър.

— Беше Дери — отвърна Дон Хагарти. — Беше това градче.

— И какво направихте тогава? — обади се Рийвс.

— Побягнах, тъпако — каза Хагарти и се разплака.

17.

Харолд Гарднър мълча до 13 ноември — навечерието на деня, в който Районният съд на Дери трябваше да започне делото срещу Джон Гартън и Стив Дюбей, обвинени в убийството на Ейдриън Мелън. Но накрая не издържа и отиде при Том Бутилие. Искаше да поговорят за клоуна. Бутилие не искаше — но поомекна, когато разбра че Гарднър се нуждае от напътствия, за да не стори някоя глупост.

— Не е имало никакъв клоун, Харолд. Единствените клоуни в оная нощ са били тримата хлапаци. Знаеш го не по-зле от мен.

— Имаме двама свидетели...

— Разбери, това са щуротии. — Ънуин усети, че е подпалил задниците на другите двама и веднага опря до Синдрома на едноръкия. „Ние не сме утрепали горкия педеруга, едноръкият го направи.“ А

Хагарт си е истерик и половина. Видял е как ония хлапацы убиват най-добрия му приятел. Нямах да се учудя, ако беше споменал за летящи чинии.

Но Бутилие сам знаеше, че лъже. Гарднър познаваше по очите му и уговорките на младшия прокурор го раздразниха.

— Не се прави на ударен — каза той. — Става дума за двама отделни свидетели. Тъй че не ми пробутвай бабини деветини.

— А, значи искаш да си говорим за бабини деветини? Може би ще ми кажеш, че под моста на главната улица е имало вампир, преоблечен като клоун? Защото точно такава е *моята* представа за бабини деветини.

— Не, не е точно това, но...

— Или че Хагарт е видял под моста един милиард балони и на всеки имало същия надпис, както и на шапката на любовника му? Защото това *също* ми прилича на бабини деветини.

— Не, но...

— Тогава защо се вълнуваш от тия глупости?

— *Престани да ме разпитваш!* — изрева Хагарт. — Всеки от двамата описва едно и също нещо, без да знае какво е казал другият!

До този момент Бутилие седеше зад бюрото и си играеше с някакъв молив. Сега той остави молива, стана и пристъпи към Харолд Гарднър. Беше с дванайсет сантиметра по-нисък, но Гарднър отстъпи назад, когато видя яростното му изражение.

— Искаш ли да загубим делото, Харолд?

— Не. Разбира се, че не, но...

— Искаш ли ония изроди да излязат на свобода?

— Не!

— Добре. Ясно. Щом се споразумяхме за главното, ще ти кажа какво мисля. Да, онази вечер под моста навярно е имало човек. Може дори да е бил с клоунски костюм, макар че съм си имал работа с доста свидетели и предполагам, че сигурно е бил някой скитник или пияница, облечен в парцаливи дрехи. Най-вероятно е търсел долу изтървани монети или нещо за ядене — я захвърлен сандвич, я пакетче от пържени картофи с нещичко на дъното. Всичко останало е плод на *очите им*, Харолд. Кажете сега, може ли да е било така?

— Не знам — каза Харолд.

Искаше му се да повярва, но като имаше предвид пълното съвпадение на подробностите от показанията... не. Мислеше, че е невъзможно.

— Това е главното. Не ме интересува дали е бил Кинко клоунът, или някой тип на кокили с костюма на Чичо Сам, или веселият педераст Хъбърт. Ако споменем в делото за тоя тип, още преди да мигнем, адвокатът на хлапаците ще се вкопчи в шанса. Ще каже, че тия две невинни агънца с нови костюмчета и спретнати прически не са сторили нищо лошо само искали да се пошегуват със сбъркания Мелън и го бутнали от моста. Ще посочи, че след падането Мелън все още е бил жив потвърждават го показанията както на Ънуин, така и на Хагарти. *Неговите* клиенти не са извършили убийство, не! Бил е смахнатият с клоунския костюм. Това ще стане, ако споменем за клоуна, и ти много добре го знаеш.

— Така или иначе, Ънуин ще разкаже какво е видял.

— Но не и Хагарти — отвърна Бутилие. — Защото той разбира. А кой ще повярва на Ънуин без подкрепата на Хагарти?

— Е, и ние двамата знаем как стоят нещата — каза Харолд Гарднър и сам се учуди на горчивината в гласа си, — но *от нас* сигурно никой няма да чуе истината.

— *Я ме остави на мира!* — изрева Бутилие, вдигайки ръце към тавана. — *Убили са го!* Не е било само хвърляне от моста — Гартън е имал автоматичен нож. Мелън е намушкан на седем места, включително веднъж в левия бял дроб и два пъти в тестисите. Раните съвпадат с острието. Има четири счупени ребра — явно Дюбей го е стиснал с всичка сила. Вярно, хапали са го. Открихме следи от ухапвания по ръцете, шията и лявата буза. Мисля, че това е било работа на Ънуин и Гартън, макар че всички отпечатъци от зъби са неясни освен един, а и той не е чак толкова добър, че да послужи за доказателство. Вярно е още, че липсва парче месо от дясната му подмишница. И какво от това? Явно един от тримата си е падал по хапането. Нищо чудно да се е бил надървил по онова време. Никога няма да го докажем, но се обзалагам, че е Гартън. Освен това е изчезнало и половината ухо на Мелън — Бутилие помълча, изпепелявайки с поглед Харолд. — Ако споменем за клоуна, *никога* няма да докажем останалото. Това ли искаш?

— Не, казах ти вече.

— Може и да е бил с обратна резба, но никого не е закачал — продължи Бутилие. — И изведнъж — раз-два, хайде наште! — пристигат тия трима тиквеници с подковани ботуши и му отнемат живота. Ще ги вкарам в дранголника, приятелю и ако чуя, че в „Томастън“ са им цепнали пъпчивите задници, ще им пратя картички с текст: „Дано да са ти лепнали СПИН“.

Пламенна реч, помисли Гарднър. А и успешното дело ще изглежда много добре в служебното ти досие, особено след две години, когато се кандидатираш за главен прокурор.

Но премълча и си тръгна, защото също искаше да види хлапаците на топло.

18.

Джон Уебър Гартън бе обвинен в предумишлено убийство и осъден на двадесет години лишаване от свобода в щатския затвор „Томастън“ с право на помилване след първите десет години.

Стивън Бишоф Дюбей бе обвинен в предумишлено убийство и осъден на петнадесет години лишаване от свобода в щатския затвор „Шоушенк“.

Като малолетен, Кристофър Филип Ънуин бе съден отделно по обвинение в непредумишлено убийство. Бе осъден условно на шест месеца в младежкия възпитателен център „Саут Уиндъм“.

Докато пиша тези редове, и трите присъди са върнати за обжалване. Всеки ден можете да видите как Гартън и Дюбей зяпат момичетата да си играят на хвърлени монети в Баси парк, недалече от мястото, където полицията бе открила обезобразеното тяло на Мелън да плува под моста на главната улица.

Дон Хагарт и Крис Ънуин са напуснали градчето. На съдебния процес срещу Гартън и Дюбей никой не спомена за клоуна.

ТРЕТА ГЛАВА

ШЕСТ ТЕЛЕФОННИ РАЗГОВОРА (1985)

1. СТАНЛИ ЮРИС СИ ВЗИМА ВАНА

По-късно Патриша Юрис сподели с майка си, че трябвало да усети нещо нередно. Трябвало да го усети, защото Станли никога не се къпел рано вечер. Взимал душ всяка сутрин и понякога вечер преди лягане обичал да се отпусне във ваната (със списание в едната ръка и студена бира в другата), но определено не било в негов стил да се къпе в седем вечерта.

А и тая история с книгите. Би трябвало да го радва, но вместо това, който знае защо, той се чувствал разтревожен и потиснат. Около три месеца преди онази ужасна вечер Станли открил, че един негов приятел от детството е станал писател — не *истински* писател, сподели Патриша с майка си, а просто романист. Върху кориците на книгите било изписано Уилям Денброу, но понякога Станли го наричал Бил Пелтека. Станли изчел почти всички книги на този човек; всъщност тъкмо изчитал последната в онази страшна вечер — вечерта на 28 май 1985 година. Самата Пати била проявила любопитството да поразлисти една от по-ранните му книжки. Зарязала я още след третата глава.

Както щеше да каже по-късно на майка си, това не било обикновен роман; било книгаужасия. Точно така го изрече — слято, както би казала секскнига. Пати беше кротка, мила женица, но не я биваше по приказките. Въпреки желанието си, така и не бе успяла да обясни колко се е изплашила и защо е била разтревожена от онази книга. „Беше пълна с чудовища — каза тя. — Пълна с чудовища, които преследват малки дечица. Имаше убийства и... не, знам... омраза и болка. Такива работи.“

Всъщност книгата ѝ се бе сторила едва ли не порнографска; точно тази дума липсваше в нейното описание, навярно защото никога през живота си не я бе изричала, макар че знаеше какво означава. „Но

Стан мислеше, че е преоткрил приятеля от детските си години... Все се канеше да му пише, обаче аз знаех, че няма да го стори... знаех, че и *на него* му е тежко да чете книгите... и... и...

И после Пати Юрис се разплака.

В онази вечер, приблизително шест месеца преди да се навършат двадесет и осем години от онзи ден през 1957, когато Джордж Денброу бе срещнал клоуна Пениуайз, Станли и Пати седяха във всекидневната на своя дом в предградията на Атланта. Телевизорът беше включен. Пати седеше на ниското канапенце пред него, отделяйки внимание ту на ръкоделието, ту на любимото си телевизионно състезание „Семейна вражда“. Тя просто *обожаваше* Ричард Доусън и си мислеше, че златният му ланец е ужасно секси, макар че и клещите на палач не биха ѝ изтръгнали подобно признание. Другата причина да обича състезанието беше, че почти винаги познаваше най-правдоподобните отговори (в „Семейна вражда“ *нямаше верни* отговори, а само правдоподобни). Веднъж бе попитала Стан защо семействата от състезанието се затрудняват с отговорите на толкова лесни въпроси. „Сигурно става много по-трудно, когато седиш под прожекторите — бе отговорил Стан и по лицето му сякаш за миг бе пробягала сянка. — Всичко е много по-трудно, когато го правиш наистина. Точно тогава почваш да се задъхваш. Когато го правиш наистина.“

Навярно имаше право. Понякога Станли проявяваше просто изумително познание за човешката душа. Според нея, в тази област той бе далеч по-надарен от своя *приятел* Уилям Денброу, забогатял от писането на куп долнопробни книжлета, в които се злоупотребява с най-низките човешки страсти.

Не че му завиждаше на богатството — и те не бяха за оплакване. Живееха в чудесен квартал, а домът, който си бяха купили през 1979 година за 87 хиляди долара, сега навярно можеше да се продаде бързо и безпроблемно за 165 хиляди — всъщност *нямаше* намерение да го продава, но такива неща е добре да се знаят. Понякога се прибираще от покупки с Волвото (Станли караше Мерцедес-дизел, заради който Пати го дразнеше с прякора Станли-Германли) и щом видеше изящната къща зад живия плет от ниско подрязани тисове, неволно си мислеше: *Кой ли живее тук? Аз, разбира се! Мисис Станли Юрис живее тук!* Но тази мисъл носеше не само щастие; придружаваше я толкова буйна гордост, че често Пати усещаше как дъхът секва.

Представете си: имало едно време самотно осемнайсетгодишно момиче на име Патриша Блум, което не било поканено на абитуриентския бал в общинския клуб на провинциалното градче Глойнтън, щат Ню Йорк. Много ясно, не я бяха допуснали на бала заради еврейската фамилия. Има ли смисъл да се крие — през 1967 година си беше просто едно мършащо еврейско девойче и подобна дискриминация беше противозаконна, ясна работа, ха-ха-ха, пък и защо да си го спомня, щом отдавна бе свършило. Само че в дъното на душата ѝ онова време *никога* нямаше да свърши. В дъното на душата си вечно щеше да се връща към колата заедно с Майкъл Розенблат, слушайки как ситният чакъл скърца под нейните токчета и неговите взети под наем официални обувки, щеше да се връща към колата, която Майкъл бе измолил от баща си за една вечер и цял следобед бе лъскал. В дъното на душата си винаги щеше да крачи до Майкъл с взетия под наем бял смокинг — как само искреше смокингът в топлата пролетна нощ! Тя беше с бледозелена вечерна рокля — майка ѝ твърдеше, че била същинска русалка — и мисълта за кльошава еврейска русалка беше ужасно смешна, ха-ха-ха. Бяха си тръгнали с високо вдигнати глави и тя не бе проронила нито сълза — поне тогава, но бе разбрала, че всъщност *не си отиват*, а просто са *изгонени... изгонен*, римува се със *зловонен*, и в онзи миг двамата се чувстваха евреи както никога през живота си, чувстваха се лихвари и скъперници, чувстваха се мазни, дългоноси, смугли; чувстваха се гадни, стиснати чифути; искаха да се разгневят, но не можеха, гневът щеше да дойде много по-късно, когато вече нямаше значение. В онзи миг тя можеше да изпитва само срам и болка. А после някой се изсмя. Писклив, пронизителен, насечен смях като бърз ромон на пиано и в колата тя най-сетне се разплака, о, разплака се и още как, разрева се като луда — кльошавата русалка с еврейска фамилия. Майк Розенблат неловко посегна да я погали по врата, а тя се отдръпна, защото се чувстваше опозорена и мръсна, чувстваше се *еврейка*.

Изящната къща зад тисовете можеше да я утеши за много неща... но не за *всичко*. Болката и срамът не бяха изчезнали и дори всеобщата благожелателност в този тих, аристократичен квартал не бе в състояние да прекрати онова безкрайно връщане по скърцащия чакъл. Не помагаше даже фактът, че членуват в *тукашния* клуб, където оберкелнерът винаги ги посрещаше с почтителното „Добър вечер,

мистър и мисис Юрис“. Прибираше се у дома с новичкото Волво, виждаше отдалече къщата сред просторната зелена морава и често — навярно прекалено често — си спомняше за онзи писклив кикот. От сърце се надяваше, че днес веселячката живее в порутен коптор със съпруг *християнин*, който редовно я бие, че е помятала три пъти, че мъжът ѝ кръшка с болни жени, че има дископатия и пропаднали сводове на ходилата, а по гадния веселяшки език са избили пришка до пришка.

Ненавиждаше се за тези греховни, немилосърдни мисли и всеки път си обещавахе да се поправи — да разбие чашата с горчивия коктейл от жлъчка и тлен. Минаваха месеци, без нито веднъж да се поддаде на мислите. И тя си казваше: *Може би най-сетне съм се отърсила от всичко това. Вече не съм онова осемнайсетгодишно момиче. Сега съм жена на трийсет и шест; половината ми живот ме дели от онова момиче, което чу безкрайното хрущене и скърцане на чакъла по алеята, момичето, което се отдръпва от утешителната ръка на Майк Розенблат, защото реши еврейска ръка. Онази смешна малка русалка е мъртва. Сега мога да я забравя и да бъда такава, каквато съм. Добре. Чудесно. Великолепно. Но ето че влизаше някъде — например в супермаркет и от съседния щанд долиташе внезапен пресеклив кикот, по гърба ѝ пролазваха тръпки, връхчетата на гърдите ѝ се втвърдяваха до болка, ръцете се вкопчваха в дръжката на количката или една в друга и тя си мислеше: Току-що някой е узнал, че съм еврейка, че не съм нищо друго освен дългоноса стисната чифутка и Станли е дългонос стиснат чифутин, той е счетоводител, ясна работа, на евреите им дай сметки да правят, приехме ги в клуба, нямаше как да не ги приемем през 1981 година, нали тогава нашумя делото на онзи еврейски гинеколог, но им се смеем, както винаги е било и ще бъде. Или просто чуваше призрачното хрущене на чакъл и си мислеше: Русалка! Русалка!*

А после омразата и срамът се връщаха като неудържим прилив, като мъчителна мигрена и я изпълваха с отчаяние — не само заради собствената ѝ съдба, а заради целия човешки род. Върколаци. Книгата на Денброу — онази, която неуспешно бе опитала да прочете — разказваше за върколаци. Глупости. Какво ли разбираше от върколаци човек като него?

Но обикновено тя се чувстваше много по-добре — и *наистина* беше много по-добре. Обичаше мъжа си, обичаше къщата си и почти винаги обичаше себе си и живота. Всичко беше наред. Вярно, невинаги е било така... но нима е възможно другояче? Когато прие от Станли годежния пръстен, родителите ѝ посрещнаха новината с тревога и гняв. Бяха се запознали на една забава в момичешкия клуб на колежа. По това време Станли изучаваше счетоводство в Нюйоркския университет. Имаха обща позната, която ги представи един на друг и към края на вечерта Пати подозираше, че го обича. Към средата на учебната година вече бе твърдо уверена. А когато се развихри пролетта и Станли ѝ предложи маргаритка със закачено на нея диамантено пръстенче, тя прие без колебания.

В крайна сметка, родителите ѝ приеха годежа въпреки всичките си безпокойства. Нямаха друг избор, макар че скоро Станли Юрис щеше да тръгне към трудовата борса, претъпкана с млади счетоводители — и щеше да навлезе в тази джунгла без пукнат грош, а единствената им дъщеря щеше да му служи като заложница в борбата за преуспяване. Но Пати беше на двацет и две години, вече истинска жена, и не след дълго щеше да стане бакалавър по хуманитарните науки.

— До края на живота си ще издържам тоя очилат нехранимайко — чу тя една нощ гласа на баща си. Родителите ѝ бяха ходили на гости и изглежда пиенето му бе дошло малко множко.

— Шшшт, ще те чуе — каза Рут Блум.

В онази нощ Пати остана будна до малките часове — лежеше с пресъхнали очи, обливана от студени и горещи вълни, и ненавиждаше родителите си. После цели две години трябваше да се бори срещу тази ненавист; и без това в душата ѝ се бе натрупала прекалено много омраза. Понякога се поглеждаше в огледалото и виждаше как болката изкривява лицето, как дълбае по него тънички бръчици. И все пак спечели онази битка. С помощта на Станли.

Неговите родители също бяха разтревожени от брака. Разбира се, не вярваха, че техният Станли е тръгнал към нищета и мизерия, но смятаха, че „децата прибързват“. Доналд Юрис и Андреа Бертоли изглежда бяха забравили факта, че са се оженили малко след навършването на двацет години.

Единствен Станли изглеждаше уверен в себе си и в бъдещето, без да се бои от капаните, които родителите им виждаха навсякъде около „децата“. И в крайна сметка тази самоувереност се оказа по-основателна от страховете им. През юли 1972, още преди да бе засъхнало мастилото по дипломата, Пати си намери работа като преподавателка по стенография и делова кореспонденция в Трейнър — малко градче на седемдесет километра южно от Атланта. И досега си спомняше как бе открила това място — всичко изглеждаше някак... свръхестествено. Бе избрала четиридесет обяви от учителския вестник, после пет вечери бе писала писма — по осем на вечер — с молби да бъде назначена и да получи допълнителна информация. Двайсет и два от отговорите известяваха, че мястото вече е заето. В други случаи допълнителните подробности изясняваха, че е разполага с необходимата квалификация; с излишно упорство само би загубила и своето, и чуждото време. В крайна сметка останаха дванадесет възможности. Всички изглеждаха еднакво привлекателни. Станли влезе при нея тъкмо докато си блъскаше главата над списъка и се чудеше дали може да попълни и дванадесетте молби, без да откачи окончателно. Той огледа купчината листове на масата, после посочи писмото от областния инспектор в Трейнър — писмо, което не изглеждаше нито по-добро, нито по-лошо от останалите.

— Тук — каза той.

Тя го погледна, изненадана от спокойната увереност в гласа му.

— Ти да не би да знаеш за Джорджия нещо повече от мен?

— Нищо подобно. Тоя щат съм го виждал само на кино.

Тя учудено вдигна вежди.

— „Отнесени от вихъра“ — обясни Станли. — Вивиън Лий. Кларк Гейбъл. „Но за това ще мисля утре, защото утре е нов ден.“ Как ми звучи акцентът, приличам ли на пришълец от Юга, Пати?

— Да, от Южен Бронкс. Щом не знаеш нищо за Джорджия и никога не си бил там, тогава откъде...

— Защото това е правилният избор.

— Не можеш да го *знаеш*, Станли.

— Разбира се, че мога — безгрижно каза той. — *Знам*.

Тя го погледна и разбра, че не се шегува; говореше съвършено сериозно. По гръбнака ѝ полазиха тревожни тръпки.

— *Откъде знаеш?*

До този момент той лекичко се усмихваше. Сетне престана да се усмихва и сякаш се озадачи. Очите му помръкнаха, като че бе устремил взор навътре в себе си, за да погледне показанията на някакъв странен прибор, който цъка и бръмчи точно както се полага, но в крайна сметка си остава неразбираем, също както е неразбираем обикновеният ръчен часовник за повечето средни граждани.

— Костенурката не би могла да ни помогне — внезапно изрече той.

Изрече го съвършено ясно. Пати чу всяка отделна дума. Този отсъстващ поглед — това изражение на вгълбена изненада — все още не чезнеше от лицето му и това вече я плашеше.

— Станли? Какво говориш? *Станли!*

Той трепна. Докато преглеждаше писмата, Пати бе хапнала няколко праскови. Сега ръката на Стан закачи фруктиерата, която се разби на пода. Очите му се избистриха.

— О, по дяволите! Извинявай.

— Няма нищо. Станли... за какво говореше?

— Забравих — каза той. — Обаче мисля, че трябва да опитаме в Джорджия, мъничко мое.

— Но...

— Довери ми се — каза той и тя му се довери.

Първата беседа мина блестящо. Когато се качваше на обратния влак за Ню Йорк, Пати знаеше, че е спечелила мястото. Икономическият директор я бе харесал от пръв поглед, както и тя него; просто бе усетила как нещо прещраква помежду им. Седмица по-късно пристигна и писменото потвърждение. Областната педагогическа инспекция в Трейнър можеше да ѝ предложи изпитателен договор е годишна заплата 9200 долара.

— Ще умреш от глад — заяви Хърбърт Блум, когато узна, че дъщеря му смята да приеме предложението. — И отгоре на всичко, ще ти е *горещо* докато умираш.

— Дрън-дрън. Скарлет — отвърна Станли, когато Пати му предаде думите на баща си.

До този момент тя беше бясна, готова да се разплаче, но сега изведнъж се разкикоти и Станли я грабна в прегръдките си.

Наистина преживяха много горещини, но не умряха от глад. Ожениха се на 19 август 1972 година. Пати Юрис бе останала

девствена до венчилото. През първата брачна нощ в един планински хотел тя легна гола под хладните чаршафи, а в гърдите ѝ бушуваше гръмотевична буря — черните облаци на страха, светкавиците на желанието и възхитителната сладост. Когато Станли се вмъкна до нея, жилавите му мускули бяха изпънати, членът му се издигаше като удивителен знак над къдравите косъмчета и Пати прошепна:

— Не ми причинявай болка, скъпи.

— Никога няма да ти причиня болка — отвърна той докато я поемаше в прегръдките си и нито веднъж не наруши това обещание до 27 май 1985 — до нощта на ваната.

Преподаването потръгна добре. Станли си намери работа като шофьор на хлебарски камион за сто и двадесет долара седмично. През ноември същата година, когато откриха новия търговски център на Трейнър, той успя да се уреди в кантората на „Х. и Р. Блок“, вече срещу сто и петдесет долара. Общият им годишен доход отскочи на 17000 долара — това им се струваше като приказно богатство в ония времена, когато човек можеше да получи литър бензин за осем цента, а погача бял хляб за тридесет. През март 1973, без речи и фанфари, Пати Юрис заряза противозачатъчните хапчета.

През 1975 Станли напусна „Х. и Р. Блок“ и се зае със собствен бизнес. Независимо от коя страна бяха, родителите единодушно заявиха, че начинанието е безумно. Не че Станли не биваше да започва самостоятелен бизнес — пази Боже, непременно трябваше да го стори! Но още е много рано, твърдяха и четиримата, финансовият товар ще падне изцяло върху Пати. („Поне докато я изхвърлят от работа — мрачно каза Хърбърт Блум на брат си, след като цяла нощ бяха пили в кухнята, — а сетне ще чакат аз да ги издържам.“) Обединеното родителско тяло смяташе, че човек не бива и да си мисли за самостоятелен бизнес, преди да навърши по-трезва и зряла възраст — например седемдесет и осем години.

Станли отново прояви едва ли не свръхестествена самоувереност. Беше млад, представителен, умен и способен. На предишното работно място си бе създал връзки. Имаше всичко това като даденост. Но не можеше да знае, че „Коридор видео“, една от първите фирми в зараждащата се видеопромишленост, ще създаде огромен комплекс сред голото поле, само на петнадесет километра от предградието, където мистър и мисис Юрис щяха да се преселят през

1979 година; не можеше да знае и това, че само година след появата си в Трейнър „Коридор“ ще излезе на пазара за самостоятелна проба на потребителското търсене. А дори някак да се бе добрал до тази информация, в никакъв случай не би могъл да си въобрази, че ще наемат млад очилат евреин, който отгоре на всичко беше и проклет янки — евреин с приветлива усмивка, тромава походка, склонност да носи протрити джинси в почивните дни и с все още незаздравели остатъци от младежки пъпки по лицето. И все пак го наеха. Наеха го. А Станли сякаш знаеше от самото начало.

След кратко сътрудничество „Коридор видео“ предложи да го назначи на щат с първоначална заплата 30000 долара годишно.

— И наистина е само начало — каза Станли на Пати в леглото същата вечер. — Те ще растат като царевица през август, скъпа. Ако светът не се пръсне на парчета през близките десетина години, те ще се озоват на върха, при „Кодак“, „Сони“ и „Американска радиокорпорация“.

— Какво ще им кажеш? — запита тя, макар че вече знаеше отговора.

— Ще кажа, че ми е било много приятно да работя с тях — отвърна той, разсмя се, придърпа я по-близо и я целуна. След миг се озова отгоре и тя усети как избухва наладата — веднъж, два, три пъти, като блясък на ракети в среднощно небе... ала бебето все не идваше.

Сътрудничеството с „Коридор видео“ му бе осигурило връзки с някои от най-богатите и влиятелни хора в Атланта. Дватамата с учудване откриха, че повечето от тия хора са просто чудесни. Сред тях биваха посрещани без предразсъдъци и с добродушна сърдечност, на каквато почти не можеха да се надяват в северните щати. Пати си спомняше как веднъж Станли писа на баща си: *Най-свестните богаташи на Америка живеят в Атланта, щат Джорджия. Ще се погрижа някои от тях да станат по-богати, а те ще се погрижат аз да стана по-богат и няма да принадлежа на никого, освен на Патриша, но мисля, че това не е страшно, тъй като тя пък принадлежи на мен.*

Когато напуснаха Трейнър, във фирмата на Станли вече работеха шестима сътрудници. През 1983 година доходът им навлезе в неизследвана територия — територия, за която Пати бе чувала само неясни слухове. Това бе приказната страна на ШЕСТТЕ ЦИФРИ. И

всичко бе станало с лекота и небрежност, с каквато човек си обува пантофите в събота сутрин. Понякога това я плашеше. Веднъж боязливо се бе пошегувала на тема сделки с дявола. Вместо отговор Станли се смя до припадък, но за нея в това нямаше нищо смешно и навярно никога нямаше да се отърси докрай от тревогите.

Костенурката не би могла да ни помогне.

От време на време, без сама да знае защо, тя се събуждаше посред нощ и усещаше тази мисъл в главата си като последно късче от забравен сън. Тогава се обръщаше към Станли с непреодолимото желание да го докосне, да се увери, че още е тук.

Животът им беше чудесен — без прекомерно пиене, без изневери, без наркотици, без скука, без ожесточени спорове за бъдещето. Имаше само едно малко облаче. Майка ѝ първа спомена за него. По-късно Пати си мислеше, че е било едва ли не задължително да стане така. В крайна сметка въпросът изникна в едно от писмата на Рут Блум. Тя пишеше на Пати всяка седмица и въпросното писмо пристигна през първите есенни дни на 1979 година. Беше препратено от стария им адрес в Трейнър и Пати го прочете сред хола, претъпкан с кашони, от които се подаваха вещите им. Чувстваше се объркана, изкоренена и обедняла.

В общи линии това бе типично писмо на Рут Блум от родния дом — четири плътно изписани синкави страници, всяка от тях озаглавена: ПРОСТО ВЕСТИ ОТ РУТ. Драскулките бяха почти неразбираеми и веднъж Станли се оплака, че не може да разчете нито дума от посланията на тъща си. „За какво ли ти трябва?“ — отвърна му Пати.

И този път писмото беше пълно с обичайните мамини новини; паметта на Рут Блум напомняше делтата на пълноводна река, която започва от подвижната точка на настоящия момент и плавно се разширява все по-далече от ветрилообразната мрежа на всичките ѝ познати. Повечето личности, за които ставаше дума, вече избледняваха в спомените на Пати като снимки от стар албум, но за Рут всички тия познанства си оставаха свежи. Любопитството към делата им, както и тревогите за тяхното здраве, изглеждаха неизчерпаеми, а прогнозите неминуемо се оказваха злокобни. Баща ѝ все още страдал от болки в стомаха. Той бил сигурен, че е само лошо храносмилане; и през ум нямало да му мине, че има язва, додето не вземе да храни кръв, а и тогава можело да се колебае. *Нали го знаеш, скъпа, работлив е като*

муле, а понякога е и също тъй упорит. Господ да ми прости лошата дума. На Ранди Харлингън ѝ направили операция, извадили ѝ от яйчниците кисти колкото топки за голф, не били злокачествени, слава Богу, но цели двацет и седем кисти на яйчниците направо да си умреш! Без съмнение това се дължало на водата в Ню Йорк — въздухът също бил мръсен, но тя твърдо смятала, че в крайна сметка водата е най-опасна. Всичко се отлагало в човешкия организъм. Пати едва ли си представяла колко често майка ѝ благодари на Бога, че „децата“ живеят в провинцията, където водата и въздухът — особено водата — са по-здравословни. (За Рут целият Юг, включително Атланта и Бърмингем, беше дълбока провинция.) Леля Маргарет пак враждувала с електроснабдяването. Стела Фланаган отново се омъжила, има хора, дето не могат да се поучат от грешките. Ричи Хюбър пак бил уволнен.

И сред цялото това многословие — често стигащо до злословие — наред изречението, след едно „та като рекох“, което изникваше ни в клин ни в ръкав, Рут Блум задаваше Страшния въпрос: „Кога ли ще се наканите със Стан да ни подарите внуче? Заканили сме се да го разглежим. В случай, че не си забелязала, Патси, да ти напомня — трупат ни се годинките.“ А сетне продължаваше с щерката на Брукнър от долната улица, дето я изгонили от училище, защото била без сутиен, а през блузата всичко се виждало.

Изпълнена с тъга и носталгия по стария дом в Трейнър, неуверена и не на шега изплашена от неизвестното бъдеще, Пати мина в стаята, където щеше да бъде спалнята и се просна на дюшека (матракът все още беше в гаража и дюшекът сред просторния гол под приличаше на захвърлена вещ сред загадъчен жълт плаж). Хвана се за главата и рида почти двадесет минути. Навярно и без писмото щеше да се разплаче. То просто бе ускорило идването на риданията, както прахът ускорява кихавицата.

Станли искаше да имат деца. Тя също искаше да имат деца. По този въпрос нямаха спорове, както нямаха спорове по пристрастието си към филмите на Уди Алън, по сравнително редовните посещения в синагогата, по политическите си убеждения, по отвращението към марихуаната и стотици други важни и маловажни въпроси. В Трейнър имаха свободна стая, която бяха разделили на две. Отляво Станли си имаше бюро за работа и кресло за четене; отдясно Пати си имаше

шевна машина и масичка за пасианси. Имаха споразумение за тази стая толкова твърдо споразумение, че рядко говореха за него, то просто съществуваше и бе част от тях като носовете им или брачните халки. Един ден тази стая щеше да принадлежи на Анди или Джени. Но къде беше детето? Шевната машина, кошниците с платове, масичката за пасианси, бюрото и креслото — всички предмети стояха непоклатимо и сякаш месец след месец заздравяваха връзката с отредените им места, подчертавайки все по-отчетливо законното си право да бъдат тук. Поне така ѝ се струваше, макар че нито веднъж не успя да избистри мисълта докрай; също като думата *порнографски*, тази представа бе нещо, което танцуваше нейде досами границата на изразните способности. Но си спомняше как веднъж по време на цикъла отвори шкафчето под мивката, за да вземе превръзка; спомняше си как видя кутията с дамски превръзки и си помисли, че тя сякаш самодоволно се подсмива: *Здрасти, Пати! Ние сме твоите деца. Ние сме единствените деца, които ще имаш, и сме гладни. Нахрани ни. Нахрани ни с кръв.*

През 1976, три години след като бе захвърлила противозачатъчните хапчета, двамата посетиха в Атланта един лекар на име Харкавей. „Искаме да знаем дали има нещо нередно — каза му Станли — и ако да, то какво може да се направи.“

Направиха им изследвания. Установи се, че спермата на Станли е нормална, че яйцеклетките на Пати са годни за оплождане и че всички канали, които би *трябвало* да бъдат отворени, *наистина* са свободни.

Харкавей не носеше венчална халка и с добродушното си румено лице приличаше на весел студент от последния курс на колежа, който току-що се е завърнал от ваканция по скиорските писти на Колорадо. След изследванията той им каза, че проблеми като техните съвсем не са рядкост. Каза им още, че при подобни случаи по всяка вероятност възниква психологически парадокс, наподобяващ в някои отношения сексуалната импотентност — колкото повече искаш, толкова по-малко можеш. Затова двамата трябвало да се отпуснат. И по възможност, да не мислят за оплождането по време на секса. На връщане към дома Стан беше мрачен. Пати го запита защо.

— *Никога* не го правя — каза той.

— Какво не правиш?

— Никога не мисля за оплождането по време на секса.

Макар че се чувстваше малко самотна и изплашена, тя неволно се изкиска. Същата нощ, когато мислеше, че Станли отдавна е заспал, гласът му я стресна в мрака. Звучеше спокойно, но Пати усещаше сподавените ридания под привидната сдържаност.

— Заради мене е — каза той. — Аз съм виновен.

Тя се завъртя към него, напипа тялото му и го прегърна.

— Не ставай глупак.

Но сърцето — биеше забързано — прекалено забързано. Не само от стряскането; той сякаш бе надникнал в съзнанието ѝ; откривайки там потайното убеждение, за което тя самата не бе подозирала до този момент. Без повод, без причина, Пати усещаше — знаеше, — че Стан е прав. Нещо не беше наред, но не у нея. Причината бе той.

— Не бъди идиот! — яростно прошепна тя, притиснала лице към рамото му.

Кожата му бе овлажняла от пот и Пати изведнъж осъзна, че той се страхува. Страхът се излъчваше от него на студени вълни и тя имаше чувството, че е легнала гола до отворен хладилник.

— Не съм нито идиот, нито глупак — отвърна той със същия глас, едновременно спокоен и задавен от вълнение — и ти отлично го знаеш. Заради мене е. Но не знам *защо*.

— Няма откъде да знаеш подобно нещо.

Гласът ѝ бе станал дрезгав, свадлив — когато се тревожеше, майка ѝ имаше същият глас. И още преди да изрече последната дума, цялото ѝ тяло потрепери като ударено от камшик. Станли усети това и я прегърна още по-силно.

— Понякога си мисля, че знам *защо* — каза той. — Понякога се събуждам след странен, кошмарен сън и си мисля: „Сега вече знам. Знаем какво не е наред.“ Не само това, че не можеш да забременееш — всичко. Всичко нередно в моя живот.

— Станли, в живота ти няма *нищо* нередно.

— Нямам предвид вътрешната страна — възрази той. — Отвътре всичко е чудесно. Говоря ти за *външната* страна. Нещо, което би трябвало да отmine, но не отминава. Събуждам се от тия сънища и си мисля: „Целият ми приятен живот е само затишие пред някаква буря, която не разбирам.“ Страхувам се. А после всичко... избледнява. Като сън.

Пати знаеше, че понякога Стан сънува кошмари. Пет-шест пъти се бе събуждала от стоновите му. Навярно се бе случвало и да проспие, без да усети тия злокобни пристъпи. Когато го разтърсваше и питаше какво има, той отговаряше едно и също: *Не си спомням*. После посягаше за цигарите и пушеше седнал в леглото, изчаквайки последните остатъци от съня да се изцедят през порите му като нездрава пот.

Бездетни. В оная нощ на 28 май 1985 година — нощта на ваната — родителите им все още очакваха внуче. Свободната стая продължаваше да си бъде свободна; разнокалибрениите дамски превръзки си стояха на отреденото им място в шкафчето под мивката в банята; червеният кардинал не пропускаше ежемесечните си посещения. Макар и улисана в лични грижи, майка ѝ долавяше болката на дъщеря си и вече не питаше за нищо — нито в писмата, нито при посещенията им в Ню Йорк веднъж на всеки шест месеца. Не им подмятаха на шега да пият редовно витамин Е. Станли също бе престанал да говори за деца, но понякога, когато си мислеше, че е сам, Пати забелязваше сянката по лицето му. Някаква сянка. Сякаш отчаяно се мъчеше да си припомни нещо.

Ако не се брой тази единствена печал, животът им беше приятен и лек до мига, в който иззвъня телефонът. Беше вечерта на 28 май и по телевизията даваха „Семейна вражда“. Пати се бе обкръжила с шест ризи на Стан, две нейни блузи, кошничката за ръкоделие и кутийката със стари копчета; Стан тъкмо разгръщаше най-новия роман на Уилям Денброу, издаден засега в съвсем ограничен тираж. На предната корица се зъбеше чудовище. На задната имаше снимка на плешив очилат мъж.

Стан седеше по-близо до телефона. Вдигна слушалката и изрече:
— Ало. Юрис слуша.

Помълча и между веждите му се очерта угрижена бръчица.

— Какво казахте? *Кой* се обажда?

За миг Пати изпита страх. По-късно от срам щеше да излъже родителите си, че доловила нещо лошо още щом иззвънял телефонът, но всъщност само потръпна и за миг надигна очи от ръкоделието. А може би така и трябваше да бъде. Може би много преди обаждането двамата бяха подозирали, че се задава нещо, за което няма място в изящната малка къщичка зад ниските тисове, нещо дотолкова сигурно

и неотвратимо, че всъщност не се нуждаеше от потвърждения... стигаше само онзи кратък миг на пронизващ страх, като острие, което се впива и веднага отскача назад.

— *Мама ли е?* — безгласно размърда устни Пати, изплашена, че баща ѝ може да е получил сърдечен удар. Имаше десет килограма наднормено тегло и още от четиридесетгодишна възраст се оплакваше от „болки в стомаха“.

Стан отрицателно поклати глава и се усмихна на нещо, казано по телефона.

— Ти... *ти!* Е, гръм да ме удари! Майк! Как ус...

Той отново замълча и се вслуша. Усмивката избледня и Пати разпозна — или поне така ѝ се стори — „аналитичното“ му изражение, което подсказваше, че някой му възлага задача или обяснява промяна в текущите дела, или разказва нещо странно и интересно. Навярно беше последното. Нов клиент? Стар приятел? Кой знае. Тя отново насочи вниманието си към телевизора, където някаква жена прегръщаше Ричард Доусън и го обсипваше с целувки. Помисли си, че не би било зле да бъде на нейно място.

Докато търсеше черно копче за джинсовата риза на Станли, тя смътно усети, че разговорът навлиза в утъпкан коловоз — от време на време Станли сумтеше одобрително и веднъж запита: „Сигурен ли си, Майк?“ Накрая, след много дълго мълчание, той каза: „Добре, разбирам. Да... аз... Да. Да, всичко. Наясно съм. Аз... какво?... Не, не мога твърдо да *обеща*, но ще го обмисля много внимателно. Знаеш, че... о?... Тъй ли?... Гледай ти! Разбира се, че знам. Да... непременно... благодаря... да. Довиждане.“ И той остави слушалката.

Пати се озърна и видя, че Стан е вторачил немиждащ поглед в стената над телевизора. На екрана публиката ръкопляскаше на семейство Райън, което бе спечелило двеста и осемдесет точки след успешната догадка, че публиката ще посочи математиката за най-омразен учебен предмет на сина им. Семейството подскачаше и крещеше от радост. Но Станли се мръщеше. По-късно тя щеше да каже на родителите си, че ѝ се сторил леко пребледнял, но нямаше да спомене, че в онзи момент не обърна внимание на това, защото реши, че е от зеления стъклен абажур на лампата.

— Кой беше, Стан?

— Мммммм?

Той я погледна. Стори се, че по лицето му е изписана кротка разсеяност и може би лека досада. Едва по-късно, когато отново и отново повтаряше в паметта си цялата сцена, тя взе да си мисли, че всъщност това е било изражение на човек, който се откъсва от реалността методично, нишка по нишка. Лице на човек, който се отделя от сивевата и литва към мрака.

— Кой се обади по *телефона*?

— Никой — каза той и стана от креслото. — Никой, наистина. Мисля да си взема вана.

— Какво, в седем вечерта?

Без да отговори, той излезе от стаята. Пати би могла да го запита какво има, би могла дори да го настигне и да запита дали не го боли стомах — в секса Стан нямаше задръжки, но в някои отношения беше невероятно свенлив и би било типично за него да каже, че ще се къпе, а всъщност да отскочи до тоалетната, защото има разстройство. Но в това време на екрана се появи новото семейство Пискало и Пати просто *знаеше*, че Ричард Доусън ще измисли някакъв голям майтап във връзка с фамилията им, а освен това все не можеше да намери пустото копче, макар да знаеше, че в кутията има цяла камара черни копчета. Криеха се, ясна работа; нямаше друго обяснение...

И тъй, тя остави Стан да излезе и се сети за него чак след финалния резултат, когато откъсна очи от екрана и видя празното кресло. Бе чула как горе водата бълбука във ваната и десетина минути по-късно замлъква... ала сега осъзна, че не бе чула да тракне вратата на хладилника, а това означаваше, че Станли се е качил, без да си вземе бира. Някой се бе обадил по телефона и го бе натоварил с тежки грижи, а тя бе ли го утешила поне с една думичка? Не. Бе ли опитала да изкопчи нещичко от устата му? Не. Бе ли забелязала изобщо, че нещо не е наред? Пак и пак не. Заради това глупаво телевизионно състезание — копчетата не можеше да обвини, те само служеха за оправдание.

Е, добре — щеше да му отнесе кутия „Дикси“, после щеше да седне до ваната, да му изтърка гърба, да се прави на гейша, да му измие косата, ако не възразява и да разбере с какво си има грижи... или с *кого*.

Взе кутия бира от хладилника и се качи на горния етаж. Първите тръпки на истинска тревога я разтърсиха, когато видя, че вратата на

банята е затворена. Не притворена, а плътно затворена. Станли никога не затваряше вратата, когато се къпеше. Това бе стара шега помежду им: щом е затворено, значи прави това, на което го е учила майка му, отворено ли е — значи не би възразил, ако някой дойде да го научи на още нещичко.

Пати почука с нокти по вратата и изведнъж усети с болезнена яснота, че този звук напомня шумоленето на пълзящо влечуго. Откакто се бе омъжила, никога не бе чукала на която и да било врата в собствения си дом.

Тревогата изведнъж се засили и тя си спомни как в детството си често ходеше да плува в езерото Карсън. В началото на август водата беше топла като във вана... но ето, че попадаш в хладен слой и мигом те полазват тръпки на изненада и удоволствие. Току-що ти е било топло; в следващия миг температурата около бедрата ти сякаш е спаднала с двайсет градуса. Ако се изключи удоволствието, точно това изпитваше и сега — като че е попаднала в хладен слой. Само че в момента хладният слой не беше около дългите девически бедра, изтръпнали в мрачните дълбини на езерото Карсън.

Беше обгърнал сърцето.

— Станли? Стан?

Този път почука не с нокти, а с кокалчетата на пръстите. Не получи отговор и заблъска по вратата.

— *Станли?*

Сърцето й. То вече не беше в гърдите. Бе отскочило в гърлото и бесните му удари я задушаваша.

— *Станли!*

В тишината след крясъка (а самият факт, че крещи тук, само на десет метра от мястото, където всяка вечер отпускате глава на възглавницата, я ужасяваше още повече) тя чу звук, след който от дълбините на душата като неканен гост изникна паниката. А всъщност звукът бе толкова незначителен. Просто шум на падащи капки. *Плъок... мълчание. Плъок... мълчание. Плъок...*

Представяше си как капката се заражда под ръба на крана, как натежава, наедрява, *забременява*, а сетне пада: *плъок*.

Само този звук. Нищо друго. Изведнъж я изпълни ужасната увереност, че не баща й, а Станли е получил сърдечен удар тази вечер.

С дрезгав стон тя хвана стъклената дръжка и я завъртя. Но вратата не помръдна; беше заключена. И внезапно през главата на Пати Юрис стремглаво прелетяха три последователни „никога“: Станли никога не се къпеше рано привечер, Станли никога не затваряше вратата на банята (освен ако използваше тоалетната) и никога не бе заключвал друга врата, освен външната.

Възможно ли е, мина й безумната мисъл, човек да се *подготви* за сърдечен удар?

Пати облиза пресъхналите си устни — звукът отекна в мозъка ѝ като скърцане на фина шкурка по дърво — и отново го повика по име. Отвърна ѝ само бавният, отмерен шум на падащи капки. Тя сведе очи и видя, че все още държи кутията „Дикси“. Гледаше я тъпо, а сърцето ѝ подскачаше в гърлото като заек; гледаше, сякаш през целия си живот не бе виждала бира. И наистина ѝ се струваше, че не е виждала — поне такава кутия, защото когато примигна, кутията се превърна в телефонна слушалка, черна и заплашителна като змия.

— Мога ли да ви помогна, госпожо? Проблеми ли имате? — изсъска змията.

Пати затръшна слушалката и отстъпи назад, разтривайки ръката, с която я бе държала. Озърна се и видя, че отново е в стаята при телевизора. Разбра, че се е поддала на паниката, която се бе прокраднала в съзнанието ѝ тихичко, като грабител, пристъпващ нагоре по стълбата. Сега си спомняше как захвърли бирата пред заключената врата и се втурна към долния етаж, мислейки объркано: *Всичко това е някаква грешка, после и двамата ще се смеем. Напълнил е ваната, но преди да се съблече е открил, че няма цигари и е излязъл да купи...*

Да. Само че вратата вече е била заключена отвътре и за да не си прави излишен труд, той просто е отворил прозореца над ваната и е пропъзлял като муха по външната стена. Просто и ясно, просто и...

Паниката отново се надигаше в съзнанието ѝ като горчиво черно кафе, готово да прелее през ръба на чашата. Тя затвори очи и се помъчи да запази спокойствие. Стоеше съвършено неподвижно — бледа статуя с пулсиращи вени на шията.

Спомни си как тичаше насам, как се препъваше по стъпалата и бързаше да стигне до телефона, о, да, разбира се, но на кого бе искала да се обади?

Мина ѝ безумната мисъл: *Щях да се обадя на костенурката, но костенурката не би могла да ни помогне.*

Всъщност нямаше смисъл. Бе успяла да набере само нулата и навярно бе казала нещо ненормално, защото телефонистката я бе попитала дали има проблеми. Имаше, естествено, но как да каже на онзи безличен глас, че Станли се е заключил в банята и не отговаря, че равномерният шум на капеща вода разкъсва сърцето ѝ? Някой трябваше да помогне. Някой...

Повдигна ръка пред устата си и жестоко захапа опакото на китката. Опитва да мисли, опитва да се застави да мисли.

Резервните ключове. Резервните ключове в кухненския шкаф.

Тръгна натам и единият ѝ чехъл закачи кутията за копчета, оставена до стола. Част от копчетата се разсипаха, блестейки като изцъклени очи под светлината на лампата. Пати забеляза поне половин дузина черни.

Шкафът беше над двойната мивка и от вътрешната страна на вратата му висеше голяма лакирана дъска във формата на ключ — подарък на Стан за по-миналата Коледа от един негов клиент, който я бе направил собственоръчно в домашната си работилница. От дъската стърчаха кукички и на всяка бяха закачени по два броя ключове за вратите в къщата. Отдолу имаше лепенки, изписани със ситния, четлив почерк на Стан: ГАРАЖ, ТАВАН, БАНИЯ I ЕТ., БАНИЯ II ЕТ., ПРЕДНА ВРАТА, ЗАДНА ВРАТА. По-настрани висяха резервните ключове за колите с етикетчета М-Б и ВОЛВО.

Пати грабна ключа над лепенката БАНИЯ II ЕТ. и хукна към стълбата, но веднага се застави да крачи спокойно. Тичането подканваше паниката да се завърне, а и без това самообладанието бе готово да я напусне всеки миг. Ако вървеше спокойно, можеше да се окаже, че не е станало нищо лошо. Или пък, ако наистина бе станало, Господ щеше да погледне надолу и като я видеше как спокойно крачи, щеше да си помисли: *А, добре... голяма каша забърках, но сега имам време да оправя всичко.*

С ленива походка, сякаш бе тръгнала за сбирката на Дамския литературен клуб, Пати се изкачи на горния етаж и наближи заключената врата.

— Станли? — подвикна тя и натисна вратата.

Страхът изведнъж стана по-силен от когато и да било. Не смееше да отключи, защото това би било безвъзвратно. Ако Господ не отменеше бедата преди да е щракнала ключалката, значи никога нямаше да го стори. В края на краищата, епохата на чудесата бе отминала отдавна.

Но вратата беше заключена както преди; отвърна само равномерно *пльок...* мълчание.

Ръката ѝ трепереше и ключът тракаше, тракаше, тракаше около ключалката, докато най-сетне хлътна на място. Превъртя го и чу как езичето изщрака. Пипнешком намери стъклената дръжка. Тя опита да се изплъзне от ръката ѝ, вече не защото вратата бе заключена, а защото дланта и бе мокра от пот. Стисна по-здраво и завъртя дръжката. После натисна вратата.

— Станли? Станли? Ст...

Не довърши името на съпруга си, защото видя ваната зад синята найлонова завеса, избутана до края на никелираната стоманена тръба. Само стоеше и гледаше ваната, а лицето ѝ беше застинало и сериозно като детско лице през първия учебен ден. След миг щеше да закрещи, съседката Анита Маккензи щеше да я чуе и да повика полицията, убедена, че някой е нахълтал и убива семейство Юрис.

Но сега, в този кратък миг, Пати Юрис стоеше мълчаливо и стискаше ръце пред черната си памучна пола, а очите ѝ изглеждаха огромни сред застиналото, сериозно лице. После изражението на почти религиозна безметежност взе да се превръща в нещо страшно. Огромните очи започнаха да излизат от орбитите. Ужасът изкриви устата ѝ в зловеща усмивка. Искаше да изкрещи, но не можеше. Крясъците бяха прекалено мощни и засядаха на гърлото.

Луминесцентните лампи светеха. В банята беше светло като ден. Нямаше сенки. Иска или не иска, човек виждаше всичко. Водата във ваната беше ярко розова. Станли лежеше вътре, подпрял гръб на ръба. Главата му беше отметната толкова назад, че кичурчетата от късата черна коса полепваха по кожата между плешките му. Ако изцъклените му очи още можеха да виждат, навярно би видял Пати обърната с главата надолу. Устата му зееше като широко разтворена врата. Върху лицето му бе застинало изражение на безграничен ужас. На ръба на ваната лежеше пакетче ножчета за бръснене „Жилет Платинум Плъс“. Бе разрязал ръцете си от китките до сгъвките на лактите, а после бе

прокарал острието точно над дланите, изписвайки две кървави букви Т. Раните пръскаха пурпурен блясък под ослепителната бяла светлина. Като в къс евтино телешко месо вътре личаха оголени сухожилия и кости.

Под лъскавия хромиран кран плъзна капка вода. Наедря. *Забременя*, би могло да се каже. Проблесна. Падна. *Плъок*.

Той бе натопил показалец в собствената си кръв и бе изписал върху сините плочки над ваната една-единствена дума, съставена от две грамадни криви букви. От втората буква на тази дума тръгваше лъкатушна кървава черта, оставена от показалеца докато ръката му е падала във ваната, където плаваше сега. Пати помисли, че Станли навярно е оставил този белег — последното му докосване до света — вече губейки съзнание. Надписът сякаш крещеше срещу нея:

Нова капка полетя към ваната.

Плъок.

И чашата преля. Гласът на Пати Юрис най-сетне се възвърна. Вторачена в лъскавите мъртвешки очи на съпруга си, тя закрепця.

2. РИЧАРД ТОЗИЪР СИ ПЛЮЕ НА ПЕТИТЕ

Докато не започна да повръща, Рич мислеше, че се справя отлично.

Бе изслушал внимателно думите на Майк Хенлън, бе вмъкнал тук-там по някоя подходяща реплика, бе отговорил на въпросите и даже сам бе запитал Майк за това-онова. Смътно усещаше, че разиграва един от Гласовете си — не някой от нелепите и нахални Гласове, с които понякога говореше по радиото (напоследък личният

му любимец беше Бърмси Папката, сексуален счетоводител и възторжените слушателски писма за Бърмси почти се изравняваха с тия за любимеца на всички времена, полковник Буфорд Кисдрайвъл), а дружелюбен, звучен, самоуверен Глас. Глас, който казва: аз съм тип-топ. Звучеше великолепно, но беше чиста лъжа. Както и всичките му други Гласове.

— Доколко си спомняш, Рич? — запита Майк.

— Съвсем малко — отвърна Рич и помълча. — Достатъчно, предполагам.

— Ще дойдеш ли?

— Ще дойда — каза Рич и остави слушалката.

Дълго седя в кабинета си, облегнат назад в креслото зад писалището, а погледът му се рееше навън към просторите на Тихия океан. Далече наляво две хлапета бяха яхнали сърфове си, но всъщност не правеха кой знае какво. Вълните бяха слаби за сърф.

На писалището му скъпият кварцов часовник — подарък от фирма за грамофонни плочи — показваше 17:09 часа на 28 май 1985 година. Разбира се, там, откъдето се обаждаше Майк, минаваше осем вечерта. Значи започваме да се смрачава. При тази мисъл по гърба му полазиха тръпки и той се раздвижи, потърси си занимание. Естествено, най-напред пусна запис — без да подбира, просто грабна слепешком един от хилядите записи по лавиците. Рокендролът бе станал част от живота му, почти колкото Гласовете, тъй че трудно можеше да върши нещо без музика — колкото по-силна, толкова по-добре. Записът се оказа ново изпълнение на стар хит. Марвин Гей, един от новациите в онзи кръг, наричан понякога от Рич „Оркестър на покойниците“, запя „Дочух го по вятъра“.

Ооо-хоо, навярно се чудиш отде съм узнал...

— Не е зле — каза Рич. Даже се поусмихна. Работите *наистина* вървяха зле и трябваше да си признае, че е излязъл от релсите, но щеше да се справи. Без паника.

Оставаше около час и той малко по малко се подготви да си потегли към къщи. По някое време му хрумна, че сякаш е умрял, но са му разрешили да оправи някои делови въпроси... а ако държи — и да си поръча ковчег. По всичко личеше, че се справя отлично. Опита да се обади на своята позната от пътническата агенция, макар да беше сигурен, че вече е подкарала колата по магистралата и бърза да се

прибере у дома. Нищо де, защо пък да не си опита късмета? За негово учудване дамата се оказа в кантората. Каза какво му трябва и тя го помоли да изчака петнайсет минути.

— Много съм ти задължен, Карол — каза той.

За последните три години бяха преминали на Рич и Карол вместо официалното мистър Тозиър и мис Фийни — доста фамилиарно, като се има предвид, че никога не бяха общували другояче, освен по телефона.

— Щом е тъй, плащай — заяви тя. — Ще ми изиграеш ли Бърмси Папката?

Без нито миг размисъл — ако ти трябва размисъл, за да откриеш Гласа, най-вероятно нищо няма да излезе — Рич заговори:

— Пред микрофона Бърмси Папката, сексуален счетоводител... Тия дни идва при мен един образ и пита кое е най-лошото като те хване СПИН.

Гласът му бе станал малко по-глух; същевременно звучеше по-бързо и леко наперено — типичен американски глас, но кои знае защо интонацията пораждаше образа на заможен британец от колониите, леко подпийнал, чаровен и свършено смахнат. Рич нямаше ни най-малка представа кой е всъщност Бърмси Папката, но твърдо знаеше, че винаги носи бял костюм, чете „Ескуайър“ и пие разни буламачи, които се поднасят във високи чаши и миришат на шампоан с кокосова есенция.

— Веднага му казвам — продължаваше Бърмси, — най-лошото е да седнеш да обясняваш на майка си как си го прихванал от някакво хаитянско момиче. До нови срещи, с вас се сбогува Бърмси Папката, сексуален счетоводител и на раздяла ви казва: „Кой не може да го дърви, той при мене тича първи.“

Карол Фийни се задъхваше от смях.

— Идеално! Идеално! Моят приятел не вярва, че можеш да говориш така, мисли, че използваш електронна техника или нещо подобно...

— Най-обикновен талант, скъпа — каза Рич. Бърмси Папката бе изчезнал. На негово място говореше У. К. Фийлдс, джентълмен с цилиндър, червендалест нос, стикове за голф и прочие. — Толкова съм тъпкан с талант, че трябва да си затъквам всички телесни отверстия, за да не изтече като... тъй де, да не изтече.

Тя изпадна в нов пристъп на неудържим смях и Рич затвори очи. Усещаше, че скоро ще го налегне жестоко главоболие.

— Бъди тъй мила да ми направиш тази услуга — добави той с гласа на У. К. Фийлдс и остави слушалката преди да е стихнал смехът.

Сега трябваше да се върне към собствената си личност, а това беше трудно — от година на година ставаше все по-трудно. Лесно е да бъдеш храбър, когато си в чужда кожа.

Зае се да търси удобни обувки и тъкмо бе решил да се задоволи с кецове, когато телефонът отново иззвъня. За момент го изкуши мисълта да отговори с Гласа на Буфорд Кисдрайвъл, но се удържа. Беше Карол Фийни и всичко се оказа уредено в рекордно кратък срок. Успяла да му резервира място първа класа за редовния полет на „Американ Еърлайнс“ от Лос Анджелис до Бостън. Самолетът излитал в 01:03 и трябвало да пристигне на летище Логън около пет часа утре сутринта. В 7:30 самолетът на „Делта“ потеглял от Бостън за Бангор. Кацане в 8:20. Бюрото за коли под наем „Ейвис“ щяло да му осигури луксозна лимузина, а от тяхното представителство на аерогарата в Бангор имало само четиридесет и пет километра до предградията на Дери.

Само четиридесет и пет километра, помисли Рич. Това ли е всичко, Карол? Какво пък, може и да си права — поне за километрите. Но ти си нямаш представа колко далече е всъщност до Дери, а между нас казано и аз не съм наясно. Но Господи, мили Боже, скоро ще го узная.

— Не потърсих стая, защото не знаех колко време ще останеш — каза тя. — Искаш ли...

— Не... сам ще се погрижа — прекъсна я той, сетне се намеси Буфорд Кисдрайвъл. — Сладка си като праскова, мойто момиче. Нашенска праскова, да знайш, *от Джорджия.*

Лекичко остави слушалката — девиз: не чакай смехът да заглъхне — и набра 207-555-1212, телефонни справки за щата Мейн. Трябваше му номерът на хотел „Градски дом“ в Дери. Господи, *още едно* име от миналото. Не беше се сещал за „Градски дом“ от... колко?... десет години? двайсет? може би даже двайсет и пет? Колкото и безумно да изглеждаше, *трябва* да бяха най-малко двайсет и пет години, ако не се бе обадил Майк, навярно нямаше да помисли за хотела до края на живота си. И все пак в живота му бе имало период,

през който всеки ден крачеше край високата тухлена сграда — а неведнъж му се бе случвало и да бяга край нея, гонен по петите от Хенри Бауърс, Хъгинс Бълвоча и третия дангалак, Виктор някои си, а тримата огласяха квартала с любезности от типа на: *Ще ни паднеш, шибана мутро! Ще ни паднеш, фукльо ситен! Ще ни паднеш, очилат дупедавец! А дали* им беше паднал?

Преди да си спомни, телефонистката го запитва за града.

— Дери, ако обичате...

Дери! Господи! Дори самата дума носеше в устата му странния вкус на забравата; изричаше я с чувството, че целува прастара реликва.

— ... имате ли номера на хотел „Градски дом“ в Дери?

— Един момент, сър.

Няма начин. Сигурно е изчезнал. Съборен при някоя кампания за обновяване на градчето. Превърнат в зала за боулинг или център за видео и електронни игри. А може и да е изгорял в една злокобна нощ заедно с някой пиян търговец на обувки, който е пушил в леглото. Всичко е изчезнало, Ричи — като очилата, заради които най-много те тормозеше Хенри Бауърс. Как беше в песента на Спрингстийн? Дни на слава... в очите на девойка отминават. Коя е девойката? Бевърли, разбира се. Бев...

Променен или не „Градски дом“ очевидно не бе изчезнал, защото в слушалката се раздаде безжизнен механичен глас:

— Номерът... е... 9...4...1...8...2...8...2... Повтарям: ... номерът... е...

Но Рич бе запомнил от първия път. С истинско удоволствие прекъсна монотонния глас — беше готов да си представи някакво грамадно топчесто чудовище на име Телефонни справки, заровено дълбоко под земята, обковано с мазни винтове и стиснало хиляди телефони в безброй хромирани пипала — пощенски вариант на отмъстителното филмово чудовище доктор Октопод. От година на година светът около Рич заприличваше все повече на зловещ електронен замък, из който бродят информационни призраци, а изплашените хора водят неспокойно съвместно съществуване.

Още е там. Както би казал Пол Саймън, още е там след всичките тези години.

Започна да набира номера на хотела, който бе видял за последен път през детските си очила с рогови рамки. Шайбата се въртеше с пагубна лекота — 1-207-941-8282. Притисна слушалката към ухото си, гледайки навън през широкия панорамен прозорец на кабинета. Хлапетата със сърфовете бяха изчезнали; сега вместо тях по плажа крачеха момче и момиче, хванати за ръце. Двойката сякаш излизаше от рекламен плакат, залепен на стената в пътническата агенция на Карол Фийни. Точно така изглеждаха. Само дето и двамата бяха с очила.

Ще те набараме, шибана мутро! Ще ти пръснем очилата!

Крис, внезапно се сети той. Фамилията му беше Крис. Виктор Крис.

О, Господи, съвсем не искаше да го знае след толкова години, но желанията му май не струваха и пукната пара. Нещо ставаше там долу, в дълбоките хранилища, където Рич Тозиър пазеше персоналния си Златен фонд. Вратите се разтваряха.

Само че този път не са записи, нали? Там долу ти не си Рич Тозиър по прякор „Плочата“, майтапчия и дисководещ на шумни радиопредавания. Човекът с Хилядата Гласове, нали така? И тия неща, които се разтварят... всъщност не са врати, нали?

Опита се да прогони мислите.

Важното е да помня, че съм добре. Аз съм добре, ти си добре, Рич Тозиър е добре. Само малко ми се пуши, това е.

Не пушеше вече от четири години, но сега с удоволствие би запалил.

Не са записи, а трупове. Заровил си ги дълбоко, но сега започва някакво безумно земетресение и дълбините ги изхвърлят нагоре. Там долу ти не си Рич Тозиър „Плочата“, там си просто Ричи Тозиър „Очилатия“, стоиш до приятелите си и толкова те е страх, че топките ти сякаш са се превърнали в плодово желе. Не са врати и не се отварят. Гробници са, Ричи. Разцепват се и отвътре отново излитат вампирите, които си мислил за мъртви.

Цигара, само една цигара. Мили Боже, каквато и да е цигара, дори „Карлтън“.

Ще те набараме, очилатко! Ще те накараме да си ИЗЯДЕШ шибаната чанта!

— „Градски дом“ — изрече мъжки глас със северняшки акцент, за да стигне до ухото му, бе минал през Нова Англия, през Средния

Запад и под игралните домове на Лас Вегас.

Рич запита гласа дали може да му резервира апартамент в хотела от утре сутринта. Гласът отвърна, че може и се поинтересува за колко време.

— Не знам точно. Имам...

За миг се запъна. Какво точно имаше? В мислите му изплува момче с пластмасова ученическа чанта, бягащо от побойниците; мършаво очилато момче, чието бледо лице сякаш само подканваше: *Удари ме! Хайде де, удари ме!* и всеки тъп дангалак чуваше този тайнствен призив. *Ето устните ми! Размажи ги по зъбите! Ето носа ми! Пусни му кръвчицата, а ако можеш — строши го! Халосай ме по ухото, та да се подуе като карфиол! Цепни ми веждата! Ето брадата, удрай право в центъра! Ето очите ми, тъй сини и големи зад тия омразни, омразни очила, тия рогови черचेвета с лейкопласт на едната дръжка. Натроши черчеветата! Забий късче стъкло в едното око и го затвори завинаги! Майната му, какво се ослушваш!*

Той затвори очи и изрече:

— Имам бизнес в Дери, нали разбирате. Не знам колко време ще ми отнеме сделката. Какво ще речете за три дни с евентуално удължаване?

— Евентуално удължение? — изумено повтори администраторът и Рич търпеливо го изчака да схване за какво става дума. — О, разбрах! Много добре!

— Благодаря ви и... тъъ... се надявам да гласувате за нас през ноември — прозвуча гласът на Джон Ф. Кенеди. — Джаки иска да поразтреби... тъъ... Овалния кабинет, а пък аз вече открих работа и за брат ми... тъъ... Боби.

— Мистър Тозиър?

— Да.

— А, добре... нещо се бяха преплели линиите.

Обаждаше се един стар познат от ОСП, помисли Рич. Ако не знаеш, това означава „Отбор на старите покойници“. Не се тревожи. Потрепера и пак си повтори почти без надежда: *Добре си Рич.*

— Да, и аз чух — каза той. — Сигурно е преплитане. Е, ще стане ли резервацията?

— О, няма проблеми — увери го администраторът. — Празни не оставаме, но и не страдаме от навалица из хотела.

— Така ли?

— Ми да — отвърна администраторът и Рич отново изтръпна. И това бе забравил — простичкото диалектно потвърждение в Нова Англия. *Ми да.*

Ще те сбарам, копеле гадно! — изкрещя призрачният глас на Хенри Бауърс и той усети как в паметта му зейват нови гробници; вонеше не на разложени тела, а на разложени спомени, което беше още по-страшно.

Продиктува номера на кредитната си карта и затвори телефона. После се обади на програмния директор Стив Ковал.

— Какво има, Рич? — запита Стив.

Последните проучвания на общественото мнение показваха, че са изплували на върха през канибалските боричкания между УКВ-радиостанциите в Лос Анджелис и оттогава — слава Богу поне за това — Стив беше в отлично настроение.

— Май ще съжаляваш, че си ме питал — каза Рич. — Смятам да си плюя на петите.

— Смяташ да... — гласът на Стив изведнъж стана сериозен. — Нещо не те разбирам, Рич.

— Вдигам чукалата. Отивам си.

— Какво значи „отивам си“? Графикът е пред мен и според него утре си в ефир от два до шест следобед, както винаги. Даже е записано, че в четири имаш интервю с Кларънс Клемънс. Нали го знаеш, Рич? Помниш ли „Ела да духаш, мой човек“?

— Клемънс може да разговаря и с Майк О'Хара.

— Кларънс *не иска* да разговаря с Майк, Рич. Не иска да разговаря с Боби Ръсел. Не иска да разговаря *с мен*. Кларънс е върл поклонник на Буфорд Кисдрайвъл и Уайът, пощальончето-главорез. Той иска да разговаря *с теб*, драги. И нямам никакъв интерес да ми се разбеснее из студиото разочарован сто и двацет килограмов саксофонист, който някога без малко щеше да стане професионален футболен играч.

— Не помня някога да се е разбеснявал — каза Рич. — За Кларънс Клемънс говорим, не за Кит Мун.

Настана мълчание. Рич търпеливо изчака.

— Ама ти сериозно ли ги разправяш тия? — запита най-сетне Стив. Гласът му звучеше жално. — Нали ме разбираш, ако не е умряла майка ти или ако не са ти открили тумор в мозъка, на това му се вика кофти номер.

— Трябва да замина, Стив.

— Майка ти ли е болна? Да не би, пази Боже, да е починала?

— Тя почина преди десет години.

— Мозъчен тумор ли имаш?

— Нямам даже киста на задника.

— Не е смешно, Рич.

— Не е.

— Прецакваш ме жестоко и това не ми харесва.

— И на мене не ми харесва, но трябва да замина.

— Къде? Кога? Какво има? *Отговори ми, Рич!*

— Обади ми се един човек. Познавах го някога. Далече оттук. Беше станало нещо. Дадох дума. Всички дадохме дума да се върнем, ако нещото се случи отново. И мисля, че се е случило.

— За какво нещо говориш, Рич?

— По-добре да не казвам.

Ще ме сметнеш за луд, ако ти кажа истината: не помня.

— Кога си дал тая прословута дума?

— Отдавна. През лятото на 1958 година.

Отново последва дълго мълчание. Очевидно Стив Ковал се мъчеше да разбере дали Рич Тозиър „Плочата“, наричан още Буфор Кисдрайвъл, пощальончето-убиец Уайът и пр., и пр., си прави майтап с него или чисто и просто се е побъркал.

— Тогава си бил още хлапе — глухо изрече Стив.

— Бях на единадесет години. Карах дванадесетата.

Ново дълго мълчание. Рич изчака търпеливо.

— Добре — каза Стив. — Ще изместя дежурствата... Майк ще поеме твоята смяна. Сигурно ще мога да хвана за няколко дни Чък Фостър, стига да открия в кое китайско ресторантче кисне напоследък. Ще го направя, защото двамата с теб сме заедно от самото начало. Но никога няма да забравя, че ме заряза така, Рич.

— Стига де — каза Рич, но главоболието му ставаше все по-мъчително. Знаеше какво прави. Стив трябваше да бъде наясно, че това не е просто каприз. — Трябват ми няколко дни отпуск и толкоз. А

ти се държиш така, сякаш съм се издрил върху Хартата за правата на радиожурналиста.

— За какво ти е отпуск? Да идеш на среща с някогашния си детски скаутски отряд в Кенефтаун, Северна Дакота, или Пичиръб Сити, Западна Вирджиния?

— Кенефтаун май беше в Арканзас, братче — изтътна като в бъчва мощният Глас на Буфорд Кисдрайвъл, но Стив изобщо не му обърна внимание.

— Защото на единайсет години си дал обещание? Единайсетгодишните хлапета не дават сериозни обещания, за Бога! Не е там работата, Рич, и ти много добре го знаеш. Не сме нито застрахователна компания, нито адвокатска кантора. Може да не сме кой знае какво, но сме в *шоубизнеса* и ти го знаеш, по дяволите. Ако се беше обадил преди седмица, сега нямаше да държа с едната ръка слушалката, а с другата да посягам за хапчетата. Знаеш, че си ме хванал за топките, затова поне не ме прави на идиот?

Стив вече крещеше и Рич затвори очи. *Никога няма да забравя*, бе казал Стив и навярно наистина нямаше да забрави. Но освен това бе казал, че хлапетата не дават сериозни обещания, когато са на единайсет години и дълбоко грешеше. Рич не помнеше какво е обещал — може би *не искаше* да си спомни, — но беше напълно сериозно.

— Стив, трябва да замина.

— Да. Аз пък ти казах, че ще се справя някак. Тъй че не се безпокой. Заминавай, дезертьор гаден.

— Стив, това е неле...

Но Стив вече бе треснал слушалката. Рич затвори телефона. Едва бе извърнал глава, отново се раздаде звън и нямаше нужда да вдига слушалката, за да разбере, че пак е Стив, вече съвсем побеснял. В момента беше безсмислено да разговарят; само щяха да се изпокарат окончателно. Той щракна копчето от дясната страна на телефона и звънът секна изведнъж.

Качи се на горния етаж, измъкна от гардероба два куфара и почти без да подбира ги натъпка с дрехи — джинси, ризи, бельо, чорапи. Едва по-късно щеше да му хрумне, че е взел само онова, което би облякъл като дете. Свали куфарите на долния етаж.

На стената в кабинета му висеше голяма черно-бяла пейзажна фотография. Рич я завъртя на скритите панти и зад нея се разкри

вградена каса. Той отвори вратичката и избута настрани документите — нотариалният акт за къщата, сгушен уютно между застраховките против земетресение и пожар, осемдесет декара гори в Айдахо, купчинка акции. Купуваше акциите наслуки — щом видеше Рич, борсовият посредник се хващаше за главата, — но цената им твърдо се покачваше от година на година. Понякога се изненадваше от мисълта, че е почти — не съвсем, но почти — богаташ. Благодарение единствено на рокендрола... и на Гласовете, разбира се.

Къща, декари, акции, застрахователна полица и дори копие от завещанието му. *Здравите нишки, които те свързват с утърканите пътеки на живота*, помисли той.

Изведнъж го обзе нелепото желание да щракне запалката и да изпепели всички тия идиотски документи с всичките им идиотски изрази: „Поради което“, „известява се на всички заинтересовани лица“ или „Приносителят на настоящото удостоверение е упълномощен“. И като нищо можеше да го стори. Внезапно документите в касата му бяха загубили всякакъв смисъл.

Едва сега го връхлетя истинско чувство на ужас и в това чувство нямаше нищо свръхестествено. Просто бе осъзнал колко е лесно да си съсипеш живота. Тъкмо лекотата бе най-страшна. Стига само да домъкнеш вентилатора пред всичко, за което си се трепал толкова години, после включваш шибаната машина. Лесна работа. Изгаряш хартиите или просто ги оставяш да хвърчат накъдето им падне, а след това си плюеш на петите.

И все пак тези документи бяха само далечни роднини на парите. Истината беше зад тях, в дъното на касата. Пари в брой. Четири хилядарки в банкноти по десет, двайсет и петдесет долара.

Сега, докато вадеше парите и ги тъпчеше по джобовете на джинсите си, той се запита дали е постъпвал съзнателно, когато е оставял банкнотите в дъното на касата — веднъж петдесет долара, следващия месец сто и двайсет, а след още месец може би само десет. Неприкосновен запас. Пари за бягство.

— Страшно е, братче — промърмори той, почти без да усеща, че говори на глас.

Тъпо гледаше през панорамния прозорец към плажа. Сега пясъкът беше пуст, нямаше ги нито момчетата със сърфове, нито младоженците (ако наистина бяха младоженци).

Ах, да, докторе... сега всичко си спомням. Помниш ли Станли Юрис например? Ха на бас, че го помня... Помниш ли, за всичко викахме „ха на бас“ и си мислехме, че е много шик. А големите хлапета му викаха Станли Урина. „Хей, Урина! Хей, шибан христопродавец! Накъде така бе? Да се чукаш със сбърканите си приятелчета, а?“

Той затръшна вратата на касата и върна фотографията на място. Откога не се бе сецал за Станли Юрис? От пет години? Десет? Двайсет? През пролетта на 1960 година бе напуснал Дери заедно с родителите си... и колко бързо бяха избледнели в паметта му лицата на приятелите от тайфата, тая жалка групичка неудачници с тайната им къщичка в Пущинака — странно име за място с толкова гъста и сочна растителност. Представяха си, че са изследователи в джунглата или морски пехотинци, които строят аеродром на тихоокеански атол и отблъскват атаките на японците, представяха си, че са строители на язовири, каубои, астронавти на необитаема планета, но както и да го наричаха, истината беше една — криеха се. Криеха се от големите момчета. Криеха се от Хенри Бауърс, Виктор Крис, Бълвоча Хъгинс и останалите. Каква тайфа неудачници бяха само — Стан Юрис с големия му еврейски нос; Бил Денброу, който заекваше толкова зле, че направо можеше да те побърка и умееше да изрече ясно само „Хай-йо, Силвър!“; Бевърли Марш с вечните синини и скритите цигари в навитите ръкави на блузата; Бен Ханском, който беше толкова дебел, че приличаше на Моби Дик, и Ричи Тозиър с дебелия очила, отличните оценки, вечните майтапи и физиономията, която сякаш сама молеше някой да я смаже и да оформи нови, вълнуващи очертания. Имаше ли подходяща дума за всички тях? О, да. Винаги бе имало. *Le mot juste*^[1]. В техния случай *le mot juste* беше *слабац*.

Как се завръщаха спомените, как само се завръщаха... и сега той стоеше сред кабинета си, разтреперан безпомощно като бездомно псе под гръмотевична буря, трепереше, защото си спомняше не само за момчетата, с които бе играл в детството си. Само на косъм под слоевете забрава тръпнеха други неща — неща, за които не бе мислил от години.

Кървави неща.

Къщата на Нийбълт стрийт и крясъкът на Бил: *Ти у-уби брат ми, га-га-гадино!*

Помнеше ли? Съвсем малко, но и това му стигаше, за да поиска да забрави всичко — ха на бас, че му стига.

Мирис на боклук, на лайна и на още нещо. Нещо по-лошо и от боклука, и от лайната. Вонята на звяра, вонята на То, там долу в мрака под Дери, където се разнася безконечният тътен на машини. Спомняше си Джордж...

Но тук вече не издържа и хукна към банята, като пътъм прекатури креслото и едва не се стовари върху него. Добра се... в последната секунда. Като някакъв щур брейкаджия се плъзна на колене по гладките плочки към тоалетната чиния, сграбчи ръба и направо си избълва червата. А дори и след това спазмите не спряха; изведнъж Джордж Денброу се появи пред очите му толкова ясно, сякаш го бе видял вчера — Джорджи, от когото започна всичко, Джорджи, който загина през есента на 1957. Бяха го убили веднага след наводнението, едната му ръка беше изтръгната от рамото, а Рич бе заровил всичко това дълбоко в паметта си. Но понякога спомените се завръщат, о, да, завръщат се и още как, понякога се завръщат.

Спазмите стихнаха и Рич слепешком посегна към кранчето. Водата изрева. Ранната му вечеря, избълвана на горещи буци, се плъзна дискретно надолу по тръбата.

Към каналите.

Към глухия тътен, вонята и мрака на каналите.

Той затвори капака, отпусна чело върху него и се разплака. Плачеше за пръв път след смъртта на майка си през 1975 година. Без да мисли какво прави, той подложи шепи под очите си, контактните лещи се плъзнаха навън и заблестяха в дланите му.

Четиридесет минути по-късно, усещайки се някак странно оголен и пречистен, той метна куфарите в багажника на колата и я изкара на заден ход от гаража. Притъмняваше. Огледа къщата с новите насаждения около нея, огледа плажа, огледа водата, която бе придобила блед изумруден оттенък, прорязан от тясната пътека с цвета на старо злато. И в ума му се прокрадна твърдото убеждение, че вече никога няма да види всичко това, че от този миг се превръща в жив труп.

— Прибирам се у дома — прошепна Рич Тозиър. — Прибирам се у дома и Господ да ми е на помощ, прибирам се у дома.

Превключи на скорост и потегли, усещайки отново колко лесно е било да хлътне в неподозирана пукнатина сред онова, което бе смятал за стабилен и сигурен живот — колко лесно е било да се озове откъм тъмната страна, да литне от синевата към мрака.

От синевата към мрака, да, така беше. А там можеше да го дебне... кой знае какво.

3. БЕН ХАНСКОМ СИ ПОРЪЧВА ПИТИЕ

Ако привечер на 28 май 1985 година някой бе решил да потърси човека, когото списание „Тайм“ нарече „може би най-перспективния млад архитект в Америка“ (статията „Непримиримите младоци и икономията на енергия в градоустройството“ — „Тайм“ от 15 октомври 1984 г.), би трябвало да прекоси западната граница на Омаха по междушатска магистрала 80. Сетне би трябвало да отбие към Суедхолм и по шосе 81 да слезе до центъра на градчето (не че в центъра има кой знае какво за гледане). След това да се прехвърли на шосе 92 близо до закусвалнята „Бъки готви начаса“ (специалитет на заведението — пържено пиле) и щом излезе от града, да завие надясно по шосе 63, което се е изопнало като конец през изоставеното градче Гатлин, докато накрая се озове в Хемингфорд Хоум. В сравнение с Хемингфорд Хоум центърът на Суедхолм е същински Ню Йорк; деловият квартал се състои от осем сгради — пет от едната страна и три от другата. Там е бръснарницата „Еlegantна подстрижка“ (на прозореца вече от петнайсет години виси пожълтяла табелка с криви ръкописни букви: КОЙ Е „ХИПИ“ — ДА СА СТРИЖИ ДРУГАДЕ), до нея са смесеното магазинче и киното, където прожектират овехтели филми. Останалите сгради са: клон на „Жилищно-кредитна банка на Небраска“, бензиностанция, дрогерия и „Национални доставки на земеделски сечива“ — единственото що-годе печелившо заведение в градчето.

А в края на главната улица, избутана като парий малко настрани от останалите сгради, досами безкрайната равна пустош, стои неизбежната крайпътна кръчма — „Червеното колело“. Ако в онази вечер човек бе успял да стигне дотам, щеше да види наред осеяния с дупки паркинг старичък открит Шевролет от 1968 година с две дълги

антени отзад. Вместо цифри на предния номер пишеше просто: КАДИ НА БЕН. Въпросният Бен беше влязъл в заведението и тъкмо крачеше към бара — строен, загорял от слънцето, облечен с карирана платнена риза, избелели джинси и протрити войнишки ботуши. Край ъгълчетата на очите му имаше мрежа от фини бръчици, но иначе лицето му беше съвършено гладко. Изглеждаше с десетина години по-млад от истинската си възраст — трийсет и осем години.

— Здравейте, мистър Ханском — каза Рики Лий и сложи на бара книжна салфетка, докато Бен сядаше отпред.

Гласът на Рики Лий звучеше малко изненадано и имаше защо. Досега не бе виждал Ханском да стъпва в „Колелото“ през седмицата. Всеки петък привечер човекът идваше да поръча по две бири, а в събота вечер изпиваше четири или пет; винаги питаше как са трите момчета на Рики Лий; преди да си тръгне, винаги оставяше под халбата пет долара бакшиш. Според Рики Лий, в класацията на клиентите той стоеше далеч над останалите, както заради професионалните разговори, така и заради личното уважение. Десетте долара седмично (плюс петдесетачката, оставяна под халбата на всяка Коледа през последните пет години) бяха хубаво нещо, но компанията на този човек струваше много повече. Свястната компания винаги е рядкост, а в затрито градче като Хемингфорд Хоум, където се чуват само евтини сплетни, тя става по-рядка и от кокоши зъби.

Макар че Ханском беше родом от Нова Англия, а висшето си образование бе завършил в Калифорния, в характера му имаше и солиден примес от тексаска екстравагантност. Рики Лий разчиташе на вечерните му посещения в петък и събота, защото отминалите години го бяха научили, че *може* да разчита на тях. Независимо дали мистър Ханском строеше небостъргач в Ню Йорк (където наистина бе построил три от най-нашумелите сгради), нова художествена галерия в Редондо Бийч или делова сграда в Солт Лейк Сити, щом дойдеше петък вечер, някъде между осем и девет и половина вратата откъм паркинга се отваряше и той влизаше с широка крачка, сякаш живееше не по-далеч от другия край на градчето и бе решил да намине, защото по телевизията няма нищо интересно. Имаше собствен реактивен самолет „Лиърджет“ и писта във фермата си в Джънкинс.

Преди две години бе заминал за Лондон — първо да проектира, а после да ръководи строежа на новата сграда на Би-Би-Си, около която

и до днес продължаваха горещите спорове в британския печат („Гардиън“: „Може би най-красивата сграда, построена в Лондон през последните двадесет години“; „Мирър“: „Най-грозното нещо, което съм виждал, ако не се брой лицето на тъща ми след посещение на кръчмата“). Когато мистър Ханском се захвана с тая работа, Рики Лий си помисли: *Е, все някога ще го видя пак. А може и просто да ни забрави.* И наистина, след като Бен Ханском замина за Англия петъчната вечер дойде и отмина без той да се появи, макар че Рики Лий неволно се сепваше при всяко отваряне на вратата между осем и девет и половина. *Е, все някога ще го видя пак. Може би.* Това „все някога“ се оказа следващата вечер. Вратата се отвори в девет и четвърт и Ханском влезе, облечен както винаги с джинси, тениска и войнишки ботуши, сякаш бе отскочил дотук най-много от другия край на градчето. А когато Рики Лий се провикна с едва прикрита радост: „Хей, мистър Ханском! Божичко! Какво правите тук?“, мистър Ханском го изгледа с лека изненада, като че беше свършено нормално да се намира именно тук. И това не бе единичен случай; през двете години на активното си участие в строежа на Би-Би-Си той не пропусна нито една съботна вечер. Излитал от Лондон с „Конкорд“ в 11 часа преди обед, разказа той веднъж на изумения Рики Лий, и пристигал на летище „Кенеди“ в Ню Йорк същата сутрин в 10:15 — четиридесет и пет минути *преди* да е напуснал Лондон, поне според часовника („Божичко, това е като пътуване във времето, нали?“ — възкликна развълнувано Рики Лий). Там го чакала лимузина, с която потеглял за летище Титърборо в Ню Джърси, това пътуване в съботното утро обикновено траело не повече от час. Изобщо не било проблем да седне в кабината на личния си самолет още преди пладне, а към два и половина вече кацал в Джънкинс. Побързаш ли както трябва, денят сякаш се разтегля до безкрайност, сподели той с Рики. След пристигането лягал да подремне час-два, после беседвал по половин час с управителя на фермата и секретаря си. Вечерял, а след това отскачал до „Червеното колело“ за около час и половина. Винаги идваше сам, винаги сядаше пред бара и винаги си тръгваше както бе дошъл, макар че Бог е свидетел, че в този район на Небраска имаше сума ти жени, които с радост биха го изчукали додето му хвъркнат чорапите. След завръщането си във фермата лягал да навакса шест часа сън, после поемал по обратния път. Рики още не бе срещал

клиент, който да не се смае щом чуе тая история. Може да е с обратна резба, рече му веднъж някаква жена. За миг Рики Лий я огледа, отбелязвайки мислено стилната прическа, фината кройка на дрехите, върху чиито хастари несъмнено бяха пришити етикетчета на известни моделиери, диамантените клипсове, изражението на очите, и разбра, че тя идва от далечните източни щати, сигурно от Ню Йорк, че е пристигнала тук на кратко посещение при роднина или може би при съученичка и с нетърпение чака кога ще дойде времето да потегли обратно. Не, отговори той, мистър Ханском не е женчо. Тя извади от чантичката си пакет „Лорал“, пъхна цигара между лъскавите си червени устни и изчака Рики да каже: Мисля, че той е най-безбожно самотния мъж, който съм срещал през живота си. Но не би си позволил да говори подобни неща пред онази нюйоркчанка, която го гледаше тъй, сякаш бе срещнала някакво непознато забавно животинче.

Тази вечер мистър Ханском изглеждаше малко блед и разсеян.

— Здравей, Рики Лий — отвърна той, после седна и се вторачи в ръцете си.

Рики Лий знаеше, че му предстои да замине за Колорадо Спрингс, където през следващите шест-осем месеца щеше да ръководи подготовката за строеж на Културен център на Планинските щати — грамаден комплекс от шест сгради върху стръмен планински склон. *Когато го завършим, хората ще рекат, че прилича на стълбище, по което някакво великанче си е разсипало кубчетата*, бе казал Бен на Рики Лий. *Все ще се намери кой да го каже и отчасти ще бъде прав. Но мисля, че ще излезе нещо свястно. Това е най-голямото начинание през живота ми и голям страх има да ме гони додето го завърша, но наистина мисля, че ще излезе нещо свястно.*

Рики Лий допускаше, че мистър Ханском може наистина мъничко да се бои — сценична треска, дето се вика. Нищо чудно и нищо лошо, в края на краищата. Щом ти порасне работата и влезеш на хората в очите, няма начин да не те вземат на прицел. А може и просто да го бе хванал вирусът. Напоследък се ширеше адски грип.

Рики Лий взе халба от лавицата и посегна към бирения кран.

— Недей, Рики Лий.

Изненадан, Рики Лий се завъртя — и изведнъж го обзе страх, когато Бен Ханском откъсна поглед от ръцете си. Защото мистър Ханском не изглеждаше засегнат от сценична треска, от вируса или от

нещо подобно. Изглеждаше тъй, сякаш току-що го бяха цапардосали с нещо тежко и все още се мъчеше да осъзнае какво точно го е ударило.

Някой е умрял. Той не е женен, но всеки човек си има роднини и някой току-що е хвърлил топа. Ясна работа, това е. По-ясно — здраве му кажи.

Някой пусна четвърт долар в автоматичния грамофон и гласът на Барбара Мандрел запя за тъжен пияница и самотна жена.

— Добре ли сте, мистър Ханском?

Бен Ханском се втренчи в Рики Лий, очите му изведнъж станаха с десет — не, с двайсет — години по-стари от лицето и Рики Лий с изумление забеляза, че косата му е започнала да се прошарва. Досега не бе виждал по нея нито едно бяло косъмче.

Ханском се усмихна. Усмивката беше ужасна, злокобна. Сякаш се усмихваше оживял труп.

— Мисля, че не съм, Рики Лий. Не, сър. Не тази вечер. Никак даже.

Рики Лий остави халбата и пристъпи към Ханском. Заведението беше опустяло като в понеделнишка вечер далече след края на футболния сезон. Нямаше и двайсет клиенти. Край вратата на кухнята Ани играеше карти с готвача.

— Лоши вести ли, мистър Ханском?

— Точно така, лоши вести. Лоши вести от дома.

Ханском продължаваше да гледа Рики Лий. Всъщност гледаше през него.

— Много съжалявам, мистър Ханском.

— Благодаря, Рики Лий.

Настана мълчание и Рики Лий се канеше да запита дали може да помогне с нещо, когато Ханском рече:

— Какво уиски сервирате, Рики Лий?

— В това скапано градче на никого не му се полага друго, освен „Четири рози“ — отвърна Рики Лий. — Но за вас мисля, че ще се намери „Дива пуйка“.

Ханском се поусмихна.

— Много мило от твоя страна, Рики Лий. Май все пак ще е добре да ми подадеш оная халба. Само че вземи да я напълниш с „Дива пуйка“.

— Да я *напълня*? — повтори Рики Лий, без да крие смайването си. — Божичко, ами че след това ще трябва да ви изтъркалям оттук!

Или да повикам линейка, помисли той.

— Не и тази вечер — каза Ханском. — Не ми се вярва да ме изтъркаляш.

Рики Лий внимателно се вгледа в очите му, за да разбере дали пък случайно мистър Ханском не се шегува и му трябваше по-малко от секунда, за да види, че няма майтап. Взе халбата от лавицата и измъкна изпод бара бутилка „Дива пуйка“. Когато започна да налива, гърлото на шишето затрака по ръба на халбата. Рики Лий гледаше като омагьосан бълбукащата струя уиски. Реши, че досега явно е подценявал тексаския примес в характера на мистър Ханском; до края на живота си едва ли щеше да налее по-страхотна порция пиячка.

Линейка ли? Виж ми окото! Ако изкърка тая чудесия, ще трябва да се обадя в Суедхолм на Паркър и Уотърс да докарат катафалката.

И все пак той се завъртя и сложи халбата пред Ханском; навремето баща му бе казал, че ако човек изглежда с всичкия си, сервираш каквото си е поръчал, та било то пикня или отрова. Рики Лий не знаеше дали съветът му е бил добър или лош, но разбираше, че щом си изкарваш залъка в кръчма, подобен девиз до голяма степен те спасява от крокодилските челюсти на собствената ти съвест.

Ханском огледа замислено чудовищното питие, после запита:

— Колко ти дължа за такава поръчка, Рики Лий?

Рики Лий бавно поклати глава, без да откъсва поглед от пълната халба, защото не искаше да срещне зора на хлътналите, неподвижни очи.

— Нищо — каза той. — Заведението черпи.

Ханском се усмихна отново, но този път малко по-естествено.

— Е, благодаря ти, Рики Лий. Сега ще ти покажа нещо, което научих в Перу през 1978 година. Работех там с един човек на име Франк Билингс, беше най-страхотният архитект на света. Хвана го треска и докторите го направиха на решето от инжекции — биха му милиард различни антибиотици, обаче нито един не свърши работа. За две седмици изгоря и умря. Сега ще ти покажа какво научих от индианците, дето работеха на строежа. Тамошната скоросмъртница е жестоко питие. Пийваш една глътка и си мислиш, че влиза гладко, без

проблеми, а сетне изведнъж имаш чувството, че някой ти е пъхнал в устата бензинова лампа и насочва пламъка право в гърлото. Но индианците я къркат като Кока-Кола, рядко съм ги виждал пияни и *никога* не съм виждал някой да страда от махмурлук. Досега не бях събирал куража да опитам техния трик. Но мисля, че тая вечер ще се престаща. Подай ми от ония лимонови резенчета.

Рики Лий взе четири резенчета и внимателно ги подреди на чиста салфетка до халбата. Ханском взе едното, килна глава назад, като че щеше да си капе капки в очите, после започна да изстиска лимоновия сок в дясната си ноздра.

— Господи Иисусе! — провикна се ужасеният Рики Лий.

Адамовата ябълка на Ханском подскочи нагоре-надолу. Лицето му се изчерви... после Рики Лий видя как сълзите се стичат по слепоочията му към ушите. От автоматичния грамофон „Спинърс“ пееха за гумения човек — „О, Господи, не знам дали ще издържа това“.

Ханском слепешком плъзна ръка по бара, напипа второ резенче и изстиска сока в другата си ноздра.

— Ще се убиете с тия шибани номера — прошепна Рики Лий.

Ханском тръсна на бара двете изстискани лимонови резенчета. Дишаше тежко и хрипкаво, на пресекулки, а очите му бяха огненочервени. От двете му ноздри край ъгълчетата на устните се стичаше бистър лимонов сок. Без да гледа, той напипа халбата, вдигна я и отпи една трета от съдържанието. Вкамененият Рики Лий гледаше как подскача адамовата му ябълка.

Ханском остави халбата, потрепери, разтърси се и кимна. Погледна Рики Лий и се усмихна лекичко. Очите му вече не бяха червени.

— Действува горе-долу както ми разправяха. Тая гадост в носа ти взима здравенцето, тъй че изобщо не усещаш какво ти влиза в гърлото.

— Вие сте луд, мистър Ханском — каза Рики Лий.

— Ха на бас — отвърна мистър Ханском. — Помниш ли тоя лаф, Рики Лий? Като бяхме хлапета, все това повтаряхме. „Ха на бас.“ Казвал ли съм ти, че бях дебел?

— Не сър, никога — прошепна Рики Лий.

Вече бе твърдо убеден, че мистър Ханском е получил някаква страшна вест — толкова страшна, че *наистина* е полудял... или поне временно се е сбогувал с разсъдъка.

— Бях същинска лоена топка. Никога не ме взимаха за игра на бейзбол или баскетбол, винаги ме хващаха пръв на гоненица, пречках се в краката на всички. Не ще и дума, голям дебелак бях. А в градчето имаше няколко момчета, които бяха свикнали редовно да ме тормозят. Единият се казваше Реджиналд Хъгинс, само че всички му викаха Бълвоча. Другото хлапе беше Виктор Крис. И още неколцина. Но истинският главатар на бандата беше едно момче на име Хенри Бауърс. Ако по кожата на този грешен свят някога е пристъпвало наистина зло хлапе, Рики Лий, то това е бил Хенри Бауърс. Не че тормозеше само мен; лошото беше, че не можех да бягам бързо като другите.

Ханском разкопча ризата си и се разгърди. Като се приведе напред, Рики Лий видя точно над пъпа му странен крив белег. Сбръчкан, бял и стар. Разбра, че това е буква. Някой бе издълбал буквата „Н“ в корема на мистър Ханском много години *преди* да бе станал мъж.

— Това ми е от Хенри Бауърс. Трябва да е било преди хиляда години. Голям късмет имам, че не нося по кожата си цялото му гадно име.

— Мистър Ханском...

Ханском взе във всяка ръка по едно лимоново резенче, килна глава назад и изстиска сока в носа си като капки против хрема. Разтърси се цял, остави резенчетата и отпи две големи глътки от халбата. Пак потрепери, отпи още една глътка и без да отваря очи напипа тапицирания ръб на бара. За миг се вкопчи в него като човек, дирещ опора в парапета на платноход сред бурно море. После отвори очи и се усмихна на Рики Лий.

— Както съм хванал бика за рогата, мога да го откарам и до сутринта — каза той.

— Недейте да го правите повече, мистър Ханском — нервно промърмори Рики Лий.

Ани се приближи с подноса до сервитьорския плот и поръча две бири. Рики Лий напълни халбите и отиде да ги подаде. Краката му се подгънаха като гумени.

— Добре ли е мистър Ханском, Рики Лий — запита Ани.

Тя гледаше през рамото му и Рики Лий се завъртя да види какво става. Мистър Ханском се бе пресегнал през бара и внимателно подбираше лимонови резенчета от витринката, където Рики Лий държеше мезетата.

— Не знам — каза той. — Май че не е добре.

— Щом е тъй, не си дръж ръцете в задника, ами вземи да направиш нещо.

Както повечето представителки на женската половина, Ани проявяваше подчертано пристрастие към Бен Ханском.

— Де да знам — измънка Рики Лий. — Татко ми винаги казваше, че ако човек изглежда с всичкия си...

— На татко ти Господ не му беше дал мозък, колкото на лалугер — заяви Ани. — Хич не ми дрънкай за татко си. Трябва да прекратиш това, Рики Лий. Човекът ще се вкара в гроба.

След тази енергична заповед, Рики Лий се върна пред табуретката на Бен Ханском.

— Мистър Ханском, мисля, че вече наистина ви стига тол...

Ханском отметна глава назад. Стисна. Този път просто *вдъхна* лимоновия сок, сякаш беше кокаин. Изгълта новата порция уиски като бистра вода. После дружелюбно се вгледа в Рики Лий.

— Бим-бам, тръгнах сам, много хора срещнах там — пропя той и се разсмя.

На дъното на халбата оставаха около три пръста уиски.

— Стига *толкова* — каза Рики Лий и посегна към халбата. Ханском спокойно я дръпна настрани.

— Злото вече е сторено, Рики Лий — каза той. — Вече е сторено, момко.

— Мистър Ханском, моля ви...

— Нося нещо за твоите хлапета, Рики Лий. Без малко да забравя, дявол да ме вземе!

Беше облечен с избеляло джинсове яке и сега тършуваше из джобовете. Рики Лий чу приглушен звън.

— Татко ми умря, когато бях на четири години — продължаваше Ханском. Езикът му изобщо не се заплиташе. — Остави ни куп дългове и ето това.

Той сложи върху бара три големи сребърни долара и монетите заблестяха под мекото осветление. Дъхът на Рики Лий спря.

— Мистър Ханском, много благодаря, но не мога да...

— Бяха четири, но навремето дадох единия на Бил Пелтека и другите приятели. Всъщност той се казваше Бил Денброу. Бил Пелтека беше просто прякор, викахме му тъй, без да мислим, както казвахме „Ха на бас“. Никога не съм срещал по-добър приятел, а имах доста приятели, нищо че бях дебелак. Сега Бил Пелтека е писател.

Рики Лий почти не го слушаше. Гледаше като омагьосан сребърните долари. 1921, 1923 и 1924 година. Един Господ знаеше колко струваха днес само заради чистото сребро, без да се брои останалото.

— Не мога — повтори той.

— Настоявам.

Мистър Ханском стисна здраво халбата и я пресуши до дъно. Би трябвало да рухне мъртвопиян, но погледът му продължаваше да се впива в лицето на Рики Лий. Очите му бяха влажни и ужасно кървясали, ала Рики Лий би се заклел върху цяла камара Библии, че са очи на трезвен човек.

— Малко ме плашите, мистър Ханском — каза Рики Лий.

Спомни си как преди две години знаменитият местен нехранимайко Грешъм Арнолд влезе в „Червеното колело“ с ролка монети от четвърт долар в ръката и дваисетдоларова банкнота затыкната под панделката на шапката. Ролката подаде на Ани и заръча редовно да пуска по четири парчета в автоматичния грамофон. Дваисетачката сложи на бара и поръча на Рики Лий да почерпи цялото заведение. Много години преди това непрокопсаникът Грешъм Арнолд беше баскетболна звезда и благодарение на него „Хемингфордските овни“ спечелиха своята първа (и навярно последна) шампионска титла в юношеското Първенство. Беше през 1961. Пред младежа сякаш се разкриваха почти неограничени хоризонти. Но още през първия семестър го изхвърлиха от университета — бе станал жертва на алкохола, наркотиците и денонощните купони. Прибра се у дома и първата му работа беше да потроши жълтата открита лимузина, абитуриентски подарък от родителите му. После стана главен продавач в магазина на баща си. Минаха пет години. Баща му нямаше сили да го уволни, затова накрая продаде магазина и се пресели в Аризона — измъчен и преждевременно състарен от необяснимото и явно необратимо израждане на сина си. Докато магазинът принадлежеше на

баща му и трябваше поне да се преструва, че работи, Арнолд полагаше известни усилия да се въздържа от пиене; след това чашката го глътна окончателно. Понякога озверяваше, но в оная вечер беше благ като мед — вечерта, когато донесе четвъртаците и поръча пиене за цялото заведение, всички му благодаряха, а Ани пускаше все песни на Моу Бенди, защото знаеше, че Грешъм Арнолд обича този певец. Седеше пред бара — точно на същата табуретка, където седеше сега мистър Ханском, осъзна Рики Лий с нарастваща тревога — изпи три-четири чаши бърбън със сода, попя малко в такт с грамофона, с никого не се скара, а когато Рики Лий затвори „Колелото“, Грешъм Арнолд се прибра у дома и се обеси с колана си в гардероба на горния етаж. През оная вечер в очите му имаше нещичко като това, което се таеше сега в очите на Бен Ханском.

— Малко те плаша, нали? — запита Ханском, без да откъсва поглед от очите на Рики Лий. Той бутна халбата настрани и кротко се облакът пред трите сребърни долара. — Сигурно. Но не си толкова уплашен като мен, Рики Лий. Моли се на Исуса да не ти се случва някога.

— Е, какво има? — запита Рики Лий. — Може... — Той облиза устни. — Може пък и да ви помогна.

— Какво има ли? — Бен Ханском се разсмя. — А, нищо особено. Тази вечер ми се обади един стар приятел. Казва се Майк Хенлън. Изобщо го бях забравил, Рики Лий, но това не ме стресна особено. В края на краищата, когато се познавахме, бях още хлапе, а хлапетата забравят, нали така? Ясна работа. Ха на бас... Друго ме изплаши — като идвах насам, изведнъж осъзнах, че съм забравил не само Майк. Забравил съм *цялото* си детство.

Рики Лий го гледаше безмълвно. Нямахше представа за какво говори мистър Ханском, но си личеше, че човекът е изплашен. Дума да няма. Не му отиваше много на Бен Ханском да се бои от нещо, но фактът си беше факт.

— Искам да кажа, че бях забравил *всичко* — продължи Ханском, почуквайки лекичко с пръсти по бара, за да подчертае всяка дума. — Чувал ли си, Рики Лий, някой да е получавал толкова цялостна амнезия, че дори да не знае за това?

Рики Лий мълчаливо поклати глава.

— И аз не бях чувал. Но ето че както си карах Кадилака тая вечер, изведнъж всичко се сгромоляса върху мен. Спомнях си Майк Хенлън, но само защото ми се беше обадил. Спомнях си Дери, но само защото Майк позвъни оттам.

— Дери ли?

— И *нищо* повече. Порази ме, че не съм и *помислял* за детството от... сам не зная откога. А после без никаква причина, просто ей-така, взех да си припомням всичко. Например какво направихме с четвъртия сребърен долар.

— И *какво* сте направили с него, мистър Ханском?

Ханском погледна часовника си и изведнъж се смъкна от табуретката. Полюшна се леко, едва доловимо. Само толкова.

— Нямам време за губене — каза той. — Тази вечер ще летя.

Лицето на Рики Лий тутакси стана тревожно и Ханском се разсмя.

— Ще летя, но няма да пилотирам. Не и този път. „Юнайтед Еърлайнс“, Рики Лий.

— О — по лицето на Рики Лий навярно се познаваше, че му е паднал камък от душата, но това изобщо не го интересуваше. — Къде отивате?

Ханском все още беше разгърден. Той замислено огледа бледите сбръчкани линии на стария белег по корема си, после бавно закопча ризата.

— Мисля, че ти казах, Рики Лий. У дома. Отивам си у дома. Дай тия долари на хлапетата.

Той тръгна към вратата и нещо в походката му, дори в начина, по който придърпа джинсите си нагоре, изпълни Рики Лий с ужас. Приликата с покойния и не твърде оплакван Грешъм Арнолд изведнъж бе станала толкова силна, сякаш виждаше призрак.

— Мистър Ханском! — тревожно викна той.

Ханском се завъртя и Рики Лий стреснато отстъпи назад. Блъсна се в лавиците и разлюлените бутилки задрънкаха като стари клюкарки. Отстъпи, защото ненадейно го изпълни убеждението, че Бен Ханском е мъртъв. Да, Бен Ханском лежеше мъртъв нейде в канавката или на тавана, може би висеше в някой гардероб с колан около шията и връхчетата на каубойските му ботуши за четиристотин долара се полюшваха на три-четири сантиметра над пода, а това същество, което

стоеше край грамофона и се озърташе към него, беше призрак. За миг — само за миг, но той бе толкова дълъг, че облепи разтуптяното му сърце с коричка лед — имаше чувството, че вижда масите и столовете през тялото на този човек.

— Какво има, Рики Лий?

— Нъ-нъ-нъ. Нищо.

Бен Ханском се втренчи в Рики Лий и под очите му имаше тъмнопурпурни дъги. Бузите му пламтяха от алкохола; носът му се червенееше като жива рана.

— Нищо — прошепна още веднъж Рики Лий, ала не можеше да откъсне поглед от това лице, лице на човек, който е умрял в смъртен грях и сега стои пред димящите порти на преизподнята.

— Бях дебел и живеехме бедно — каза Бен Ханском. — Сега си спомням. Спомням си още, че или Бил Пелтека, или едно момиче на име Бевърли ми спаси живота със сребърен долар. Почти до безумие се страхувам от онова, което може да си спомня преди да отmine нощта, но страхът ми няма никакво значение, защото така или иначе ще си спомня. Всичко е назряло като грамаден мехур, който се издува в главата ми. Потеглям, защото всичко, което съм имал и имам сега, е свързано някак с онова, което извършихме тогава, а в този свят щом си получил нещо, трябва да плащаш. Може би затова Господ най-напред ни прави деца и ни слага по-близо до земята, защото знае, че трябва много падане и кръв, додето човек усвои този простичък урок. Щом си получил нещо, ще плащаш, каквото си платил става твое... и твоето рано или късно се връща при теб.

— Обаче за уикенда ще се върнете, нали? — избъбри Рики Лий с вцепенени устни. Това бе единствената сламка, за която се вкопчваше в растящото си отчаяние. — За уикенда ще се върнете както винаги, нали така?

— Не знам — каза мистър Ханском и усмивката му беше страшна. — Този път отивам много по-далече от Лондон, Рики Лий.

— Мистър Ханском!...

— Дай тия долари на хлапетата — повтори Ханском и изчезна в нощта.

— Какво става, *по дяволите*? — запита Ани.

Но Рики Лий не ѝ обърна внимание. Той отметна преградката на бара и с два скока се озова до прозореца откъм паркинга. Видя как

светват фаровете на Кадилака, чу рева на двигателя. Вдигайки облаци прах, колата се измъкна от неравния паркинг. Червените лампички се смалиха като точки по шосе 63 и нощният вятър на Небраска бавно разгони праха.

— Човекът се е налял с цяла бъчва къркане, а ти го оставяш да потегли с оная грамадна кола — рече Ани. — Голяма работа си, Рики Лий.

— Нищо му няма.

— Ще се претрепе.

И макар че само преди пет минути бе мислил точно същото, когато светлинките премитаха и изчезнаха зад възвишенията, Рики Лий се обърна към нея и поклати глава.

— Не ми се вярва — каза той. — Ама както изглеждаше тая вечер, не знам дали смъртта е най-страшното, което го чака.

— Какво ти каза?

Той поклати глава. Всичко се объркваше в мозъка му и като цяло се превръщаше в пълна безсмислица.

— Няма значение. Но не ми се вярва вече да го видим тук.

4. ЕДИ КАСПБРАК СИ ВЗИМА ЛЕКАРСТВОТО

Ако искате да узнаете всичко за средния американец (или американка) от края на второто хилядолетие, стига ви само да надникнете в шкафчето му за лекарства — поне така твърдят авторитетите. Но, мили Боже, за нищо на света не пропускайте мига, в който Еди Каспбрак отмята настрани огледалната вратичка и с облекчение се отървава от съзерцанието на бледата си физиономия с широко разтворени, втренчени очи.

На горната лавица има Анасин, Екседрин, Екседрин ПМ, Контакт, Гелусил, Тилонол и голям син буркан Векс, в който сякаш се спотайва злокобен сумрак. Имаше шишенце Виварин, шишенце Серутан (Това е Nature's^[2], изписано наопаки, гърмяха рекламите още когато Еди Каспбрак ходеше прав под масата) и две шишета магнезиево мляко Филипс — както класическото, което има вкус на тебеширен разтвор, така и новото, което е като тебеширен разтвор с аромат на мента. Голямата бутилка Ролейдс е застанала свойски до още

по-голямата бутилка Тумпс. Тумпс пък стои до хапчетата Дай-Джел с аромат на портокал. Както са подредени едно до друго, трите шишета приличат на група странни касички, натъпкани не с монети, а с хапчета.

Втора лавица — витамини, каквито ти душа иска: има Е, има С, има и С с шипков плод. Има В обикновен, В-комплекс и В-12. Има L-лизин, който уж оправял разните досадни кожни проблеми и лецитин, който уж помагал срещу досадното натрупване на холестерин в и около Голямата помпа. Има желязо, калций и рибено масло. Има ежедневни комбинирани хапчета, Маядекс-комплекс и Сентръм-комплекс. А навръх самото шкафче за всеки случай се мъдри гигантски буркан Геритол.

Обиколим ли третата лавица на Еди, ще открием храбрите централни защитници на съвременната медицина Екс-Лакс. Хапчетата на Картър. Благодарение на тях пощенските пратки се движат безпрепятствено от устата на Еди до другия му край. Наблизо до тях Каопектат, Пепто-Бисмол и Препарейшън-Ейч са готови за действие в случай, че пощата се разбърза прекалено или стане болезнена. Има и Тъкс в бурканче със здраво завинтена капачка — това е за окончателно почистване след минаването на пощата, независимо дали става дума само за едно-две анонимни рекламни послания или за специална извънгабаритна пратка. Има Формула 44 против кашлица, Най-куил и Дристан против настинка плюс голямо шише рициново масло. Ако случайно Еди усети, че му дращи на гърлото, тук има тенекиена кутия с хапчета за смучене, а до нея квартет от препарати за гаргара: Хлорасептик, Сепакол, Сепестат в аерозолна опаковка и разбира се добрия стар Листерин, често имитиран, но завинаги ненадминат. Визин и Мурин за очите. Кортаид и Неоспорин за кожата (втората защитна линия, ако L-лизинът не оправдае надеждите), тубичка Окси-5 и пластмасово шишенце Окси-Уош (защото Еди определено предпочита да има по-малко центове, но и по-малко болезки) плюс комплект тетрациклинови хапчета.

А отстрани като свирепи заговорници са се спотаили три опаковки катранен шампоан.

Най-долната лавица е почти празна, но *каквото* има там вече е сериозна работа — с него шега не бива. С него можеш да летиш по-високо от самолета на Бен Ханском и да се стовариш тъй, че помен да

не остане от тебе. Там има Валиум, Перкодан, Елавил и Дарвон Комплекс.

Еди Каспбрак вярваше в девиза на скаутите — винаги готов.

Когато влезе в банята, той мъкнеше син пътен сак. Сложи го на мивката, дръпна ципа и с треперещи ръце взе да мята вътре шишенца, буркани, тубички, бутилки и пръскалки. При други обстоятелства би подпомагал лекарствата предпазливо, едно по едно, но сега нямаше време за подобни глезотии. Изборът пред Еди беше прост и жесток: или да се движи без да спира, или да спре колкото да пообмисли какво означава всичко това и просто да умре от страх.

— Еди? — подвикна Майра от долния етаж. — Еди, какво *праааавиш*?

Еди пусна последната кутийка в сака. Шкафчето бе останало съвършено празно, ако не се брояха шишенцето Мидол на Майра и почти изстисканата тубичка Блистекс. Той помисли малко и грабна тубичката. Посегна да дръпне ципа, поколеба се, после метна в сака и шишенцето. Майра можеше да си купи ново.

— Еди? — раздаде се вече откъм средата на стълбището.

Еди дръпна ципа докрай и излезе от банята като размахваше сака. Беше дребничък мъж с боязливо заешко лице. По-голямата част от косата му бе опадала; последните остатъци стърчаха на безредни рошави кичури. От тежестта на сака забележимо се кривеше на една страна.

Към втория етаж мудно се катереше изумително едра жена. Еди чу как стъпалата възмутено пукат под нейната тежест.

— Какво *ПРААААААВИШ*?

Еди не се нуждаеше от психоаналитик, за да знае, че в известен смисъл се е оженил за майка си. Майра Каспбрак беше огромна. Когато преди пет години Еди се ожени за нея, тя беше просто едра, но понякога му минаваше мисълта, че подсъзнанието му още тогава е усещало в нея бъдещите чудовищни размери; нямаше защо да си криви душата, и майка му беше страхотна дебелана. А сега, достигайки площадката на втория етаж, Майра изглеждаше по-грамадна от когато и да било. Беше облечена в бяла нощница, която се извиваше на мощни вълни около бюста и ханша. Изчистено от грима, лицето беше бяло и лъскаво. Изглеждаше изплашена до смърт.

— Налага се да замина за известно време — каза Еди.

— Как така да заминеш? Какво беше онова обаждане?

— Нищо — каза той и изтича по коридора към вградения шкаф.

Остави сака, бутна сгъваемата врата на шкафа и изтласка настрани шестте еднакви черни костюма, увиснали там навъсено като буреносни облаци сред другите, по-пъстри дрехи. На работа винаги носеше един от черните костюми. Приведе се по-навътре, усети мирис на нафталин и вълна и измъкна от дъното обемист куфар. Отвори го и почна да мята вътре дрехи.

Сянката на Майра надвисна над него.

— Каква е тая работа, Еди? Къде отиваш? Кажи ми!

— Не мога да ти кажа.

Тя стоеше, гледаше го и се мъчеше да реши какво да каже или да стори. Мина ѝ мисълта просто да го напъха в шкафа и да подпре вратата с гръб додето му мине меракът за щуротии, но не посмя да направи това, макар че несъмнено би могла; беше осем сантиметра по-висока и петдесет килограма по-тежка от Еди. Едва ли би изпитала по-голямо потресение и страх, ако влезеше в хола и откриеше, че големият нов телевизор се рее из въздуха.

— Не можеш да заминеш — чу тя собствения си глас. — Обеща да ми вземеш автограф от Ал Пачино.

Звучеше абсурдно — какъв абсурд, Господи, — но в сегашното отчаяно положение и абсурдът даваше поне някаква опора.

— Ще си получиш автографа — заяви Еди. — Налага се ти да го возиш.

О, ето че нов ужас се присламчваше към вихрушката от страхове в бедната замаяна глава. Тя изписка тихичко.

— Не мога... Аз никога...

— Налага се — каза той, оглеждайки обувките. — Няма кой друг.

— Вече не ми става нито една от старите униформи! Тесни са в циците!

— Иди при Делорес да ти ги отпусне — неумолимо отвърна Еди.

Той отхвърли настрани два чифта обувки, намери празна кутия и пъхна вътре третия чифт. Хубави черни обувки, още сума ти време можеха да изкарат, но за работа изглеждаха мъничко поизносени. Когато си припечелваш насъщния като возиш из Ню Йорк разни богаташи, най-често *знаменити* богаташи, всичко трябва да ти е тип-топ. Тия обувки вече не бяха чак тип-топ... но навярно подходяха за

мястото, където отиваше. И за онова, което би се наложило да върши, когато стигне там. Може би Ричи Тозиър щеше...

Но чернотата изведнъж стана заплашителна и Еди усети как гърлото му почна да се стяга. С истинско чувство на паника осъзна, че е събрал цялата проклета аптека, а е забравил най-важното — инхалатора си — долу, върху стереоуредбата.

Той захлопна куфара и щракна закопчалките. Озърна се към Майра, която стоеше наред коридора, притиснала с длан късата си масивна шия, сякаш не Еди, а тя страдеше от астма. Гледаше го втрещено, с изкривено от недоумение и ужас лице и той би я съжалил, ако сърцето му вече не бе пълно до пръсване с ужас за собствената му съдба.

— Какво е станало, Еди? Кой се обади по телефона? Неприятности ли имаш? Така е, нали? Какви неприятности имаш?

Той закрачи към нея със сака в едната ръка и куфара в другата; вече почти не се кривеше, защото тежестта беше разпределена що-годе равномерно. Тя се изправи насреща му, преграждайки пътя към стълбището, и отначало Еди помисли, че няма да му даде път. Но миг преди лицето му да се блъсне в меката бариера на нейния бюст, тя отстъпи... боязливо. Докато минаваше край нея, без да забави крачка, Майра избухна в жални ридания.

— *Не мога да возя Ал Пачино!* — проплака тя. — *Ще се блъсна в някой пътен знак или нещо подобно, знам, че ще се блъсна! Еди, страх ме eeeee!*

Той погледна към масичката до стълбата, където стоеше часовник от осемнадесети век, произведен от самия Сет Томанс. Девет и двацет. От бюрото на „Делта“ някакъв служител с тенекиен глас му бе съобщил, че вече е изпуснал последния северен полет за Мейн — той излитал от „Ла Гуардия“ в осем и двацет и пет. След това бе позвънил в „Амтрак“ и се оказа, че нощният влак за Бостън потеглял от Пен стейшън в единацет и половина. Можеше да слезе на Саут стейшън и да наеме такси от „Кейп Код Лимузин“ на Арлингтън стрийт. „Кейп Код“ и компанията на Еди „Роял Крест“ поддържаха от години дружеско и взаимноизгодно сътрудничество. Кратък телефонен разговор с Бъч Карингтън от Бостън уреди въпроса с пътуването на север — Бъч заяви, че ще му приготви луксозен Кадилак с пълен резервоар. Тъй че щеше да пътува с блясък, без някакъв въртоглав

клиент да му трови въздуха с дебела пура от задната седалка и да разпитва къде може да се намери курва или няколко грама кокаин, а евентуално и двете.

Ще пътуваш с блясък, дадено, помисли той. Повече блясък просто няма накъде, освен ако потеглиш с катафалка. Но не се тревожи, Еди — най-вероятно точно така ще се върнеш обратно. Стига да е останало какво да сложат в катафалката.

— Еди?

Девет и двайсет. Предостатъчно време, за да поговори с нея, предостатъчно време, за да я утеши. Ах, колко по-леко би било, ако Майра и тази вечер играеше вист с приятелки, ако имаше начин да се измъкне потайно, оставяйки бележчица под едно от магнитчетата върху вратата на хладилника (винаги оставяше там бележките си за нея, защото знаеше, че така непременно ще ги види). Да се измъкне така — като беглец — щеше да е некрасиво, но сега ставаше още по-зле. Сякаш отново бягаше от къщи както някога, а тогава му бе толкова трудно, че успя едва от третия опит.

Понякога домът е там, където е сърцето ти, объркано помисли той. Вярвам в това. Боби Фрост беше казал, че домът е там, където винаги ще те приемат в беда. За жалост, щом веднъж те приемат, вече не искат да те пуснат навън.

Стоеше в подножието на стълбата, за момент загубил сили да продължава напред. Гледаше ридاءщата Майра, изпълваше го страх и дъхът излиташе със свистене от тесния процеп на свитото му гърло.

— Слез при мен и ще ти разкажа каквото мога — каза той.

Остави край външната врата багажа си — сака с лекарствата и куфара с дрехите. После си спомни още нещо... или пък му го напомни призракът на отдавна починалата му майка, която и до днес честичко го навестяваше.

Знаеш, че щом си намокриш краката, непременно настиваш, Еди — ти не си като другите, имаш много крехък организъм и трябва да внимаваш. Ето защо винаги трябва да си обуваш галошите, когато вали.

В Дери валеше често.

Еди отвори шкафа в антрето, взе закачената найлонова торбичка с галошите и я прибра в куфара.

Браво, послушното ми момче.

Цялата бъркотия бе започнала докато двамата с Майра гледаха телевизия. Еди мина в хола и натисна бутона за изключване на стенния телевизионен екран — екранът беше толкова грамаден, че в съботните следобедни предавания Фрийман Макнийл изглеждаше върху него като посетител от страната на великаните. После поръча такси по телефона. Диспечерката му каза, че навярно ще трябва да изчака около петнайсет минути. Еди отвърна, че няма проблеми.

Остави слушалката и грабна инхалатора, оставен върху скъпата компактдискова система „Сони“. *Похарчих хиляда и петстотин долара за свръхмодерна озвучителна уредба, та Майра да не пропусне нито една златна нота от записите на Бари Манилоу или от „Върховните хитове“*, помисли той и веднага се изчерви виновно. Адски добре знаеше, че си криви душата. Майра би слушала старите си изподраскани плочи със същото удоволствие, с което слушаше модерните лазерни дискове, както навярно би била щастлива да си останат в предишната четиристайна къщурка в Куинс до дълбоки старини (а честно казано, по темето на Еди вече се ръсеха първите снегове на старините). Той бе закупил луксозната стереоуредба все по същата причина, заради която бе закупил и ниската каменна къща на Лонг Айланд, където двамата често оставаха самотни като последните грахчета в изпразнена консерва — защото можеше да си го позволи и защото по този начин успяваше да усмири тихия, изплашен, често объркан и винаги неумолим майчин глас; защото така сякаш казваше: *Успях, майко! Виж всичко това! Успях! А сега, за Бога, ще бъдеш ли така добра да си затвориш устата?*

Еди налага края на инхалатора и дръпна спусъка като самоубиец. В гърлото му нахлу кипнал облак с отвратителен вкус на лакрица и той вдъхна дълбоко. Усети как почти задръстените дихателни пътища започват отново да се разтварят. Обръчът около гърдите му взе да се отпуска и изведнъж в главата му се раздадоха далечни, призрачни гласове.

Не получихте ли бележката, която ви изпратих?

Получих я, мисис Каспбрак, но...

Е, мистър Блек, за в случай, че като учител по физкултура не умеете да четете, позволете да ви го кажа лично. Готов ли сте?

Мисис Каспбрак...

Добре. Сега ще го чуете, от моята уста право във вашите уши. Готов ли сте? Моят Еди не може да посещава часовете по физическо възпитание. Повтарям: НЕ може да посещава физическо възпитание. Еди е много крехко дете и ако тича... или скача...

Мисис Каспбрак, в кабинета си имам резултатите от последния преглед на Еди — това е изискване на щатските училищни власти. Прегледът показва, че Еди е малко дребничък за възрастта си, но иначе е свършено нормален. За всеки случай се обадох на вашия домашен лекар и той потвърди, че...

Лъжкиня ли ме наричате, мистър Блек? Дотам ли стигнахте? Е, добре, ето ви го. Ето го Еди — тук, до мен. Чувате ли как диша? ЧУВАТЕ ли?

Мамо... моля те... нищо ми няма...

Еди, не се дръж невъзпитано. Колко пъти съм ти казвала? Не прекъсвай по-възрастните.

Чувам го, мисис Каспбрак, но...

Чувате ли? Добре! Чудех се дали не сте глух! Детето диша като камион на първа скорост по нагорнище, нали? И това ако не е астма...

Мамо, аз ще се...

Тихо, Еди, не ме прекъсвай пак. Ако това не е астма, мистър Блек, то аз съм кралица Елизабет!

Мисис Каспбрак, Еди често изглежда доволен и щастлив в часовете по физическо възпитание. Той обича да играе и тича много бързо. Докато разговаряхме с доктор Бейнс, стана дума за психосоматични симптоми. Питам се дали някога ви е хрумвало, че може...

... синът ми да е луд? Това ли намекувате? НАМЕКВАТЕ, ЧЕ СИНЪТ МИ Е ЛУД????

Не, но...

Той е крехко дете.

Мисис Каспбрак...

Синът ми е много крехко дете.

Мисис Каспбрак, доктор Бейнс твърди, че не е открил никакви... — ... физически отклонения — довърши на глас Еди.

Тази вечер за пръв път от години насам си спомняше за онази унизителна среща — как майка му крещеше срещу учителя Блек в

гимнастическия салон, как Еди се свиваше задъхан до нея, а момчетата стояха на групичка край баскетболното табло и го гледаха. Знаеше, че това няма да е единственият спомен, разбуден от обаждането на Майк Хендън. Усещаше как множество също тъй неприятни, а може би и по-лоши спомени прииждат като тълпа трескави купувачи, задръстили тесния вход на магазинче в деня на разпродажба. Но задръстването скоро щеше да се разчисти и натрапниците щяха да нахлуят. Знаеше го със сигурност. И какво щяха да открият на разпродажбата? Разсъдъка му? Може би. На половин цена. Дефектни стоки. Всичко за продан.

— Никакви физически отклонения — повтори той, пое си дъх с разтреперани гърди и прибра инхалатора в джоба си.

— Еди — каза Майра. — *Моля те*, обясни ми какво означава всичко това!

По бузестото лице лъщяха вадички сълзи. Ръцете се преплитаха тревожно като игриви розови животинчета. Някога, малко преди да поиска ръката ѝ, той бе сложил снимката на Майра до портрета на майка си, която бе починала от сърдечен удар на шестдесет и четири годишна възраст. По онова време бе достигнала рекордно тегло — над сто и осемдесет килограма (сто осемдесет и четири, по-точно казано). Беше се превърнала в нещо чудовищно — сякаш цялото ѝ тяло се състоеше от бюст, задник и корем, а над всичко това се белееше като тесто вечно изплашеното лице. Но снимката, която Еди сложи до образа на Майра, беше направена през 1944, две години преди раждането му. (*Ти беше много болнаво бебе, нашепваше призракът на майка му. Неведнъж сме се бояли за живота ти...*) През 1944 майка му бе изглеждала сравнително стройна за своите осемдесет килограма.

Навярно бе направил тази съпоставка като последен отчаян опит да се удържи от психологическото кръвосмешение. Дълго бе седял, прехвърляйки поглед от майка си към Майра и обратно.

Сякаш бяха сестри. Толкова си приличаха.

В онзи ден, докато гледаше двете почти еднакви снимки, Еди се зарече, че няма да извърши това безумие. Знаеше, че колегите вече подхвърлят майтапи за врабеца и слоницата, без да подозират скритата причина за връзката им. Майтапите и лукавите подмятания все щеше да изтърпи някак, но желаше ли наистина да стане клоун в подобен фройдистки цирк? Не. Не желаше. Щеше да скъса с Майра. Щеше да я напусне кротко, защото тя наистина беше много мила и почти

нямаше опит с мъжете — почти както и той с жените. А щом най-сетне достигнеше новите хоризонти на живота си, навярно щеше да се запише в курсовете по тенис, за които мислеше толкова отдавна...

(Еди често изглежда доволен и щастлив в часовете по физическо възпитание)

... или пък да си вземе карта за басейна в хотел „Плаза“ до сградата на ООН...

(Еди обича да играе)

... а пък най-лесно би било да се запише в новия физкултурен клуб на Трето авеню, точно срещу гаража...

(Еди тича много бързо той тича много бързо когато не сте тук тича много бързо когато няма кой да му напомня колко е крехък и по лицето му виждам мисис Каспбрак че дори сега на деветгодишна възраст знае кое ще е най-доброто нещо на света за него — да тича във всички посоки които му забраняват мисис Каспбрак пуснете го да ТИЧА)

Но в крайна сметка той все пак се ожени за Майра. В крайна сметка старите обичаи и навици просто се оказаха прекалено силни. Домът се оказваше място, където щом влезеш, веднага ти мятат оковите. О, той би могъл да се пребори с майчиния призрак. Не би било лесно, но твърдо знаеше, че би го постигнал, ако нещата опираха само дотам. Ала самата Майра наклони везните обратно към робството. Майра го зароби със своята загриженост, впримчи го с тревогите си, окова го със сладникавата си нежност. Също като майка му, Майра бе достигнала до фаталното прозрение в неговия характер: Еди беше толкова крехък тъкмо защото понякога подозираше, че изобщо не е такъв; трябваше някой да го опазва от собствените му смътни предчувствия за евентуални подвизи.

В дъждовни дни Майра винаги вадеше галоните му от найлоновата торбичка в шкафа и ги слагаше под закачалката в антрето. Всяка сутрин край чинията му с препечена филийка без масло имаше малка паничка, чието съдържание от пръв поглед напомняше шарен кускас, но при по-внимателно вглеждане се оказваше пълен комплект витамини (повечето от тях сега бяха в сака). Също като майка му, Майра разбираше всичко и Еди просто нямаше никакъв шанс. Като ерген той три пъти бе опитвал да напусне майка си и три пъти се бе завръщал у дома, при нея. А сетне, четири години след като майка му

бе починала в антрето на апартамента си в Куинс, барикадирайки вратата с туловището си, тъй че санитарите (повикани от съседите отдолу, които бяха чули чудовищния тътен от сетното сгромолясване на мисис Каспбрак) трябваше да проникнат през пожарното стълбище и кухнята, той се бе прибрал у дома за четвърти и последен път. Поне тогава бе мислил, че е за последен път — *у дома, у дома, вече грешка няма, у дома, у дома с Майра дебелана*. Вярно, дебелана си беше, но в душата ѝ се криеше безкрайна нежност, той я обичаше и всъщност нямаше никакъв шанс. Тя го бе привлякла към себе си с фаталния, хипнотизиращ змийски поглед на разбирането.

Завинаги у дома, така бе мислил тогава.

Но може би съм грешил, помисли той. Може би това не е домът ми и никога не е бил — може би домът ми е там, където трябва да замина тази нощ. Домът е мястото, където отиваш и в крайна сметка заставаш срещу изчадието на мрака.

Той потръпна безпомощно, сякаш бе хванал страхотна настинка, излизайки навън без галоши.

— Еди, моля те!

Тя отново се разплака. Също като майка му — сълзите бяха последната защита, кроткото оръжие, което парализира, което открива в бронята на мъжа пагубните дефекти, наречени доброта и нежност.

Не че Еди имаше кой знае каква броня — рицарските доспехи не му отиваха.

За майка му сълзите бяха нещо повече от защита; бяха оръжие. Майра рядко използваше сълзите си толкова цинично... но цинично или не, Еди осъзна, че сега тя опитва да направи тъкмо това... и започва да печели.

Не трябваше да се предава. Би било прекалено лесно да си помисли колко ще е самотен в онзи влак, полетял с грохот в нощта на север към Бостън, колко ще е нещастен с куфара горе върху багажника, с натъпканата чанта и със страха, заседнал в сърцето му като шишенце прокиснало лекарство. Би било прекалено лесно да позволи на Майра да го отведе горе и да го омае с аспирин и спиртни компреси. А после да го положи в леглото и евентуално да се опита да го омае с други, прастари похвати.

Но той бе обещал. *Обещал.*

— Майра, изслушай ме — каза той, като се стараеше гласът му да звучи сухо, деловито.

Тя го изгледа с влажни, беззащитни, ужасени очи.

Канеше се да опита да ѝ обясни всичко доколкото бе възможно; щеше да ѝ каже как Майк Хенлън се обади да му съобщи, че всичко е започнало отново и че останалите навярно също ще дойдат.

Но от устата му излетяха съвсем други, благоразумни приказки.

— Утре рано сутринта иди в кантората. Поговори с Фил. Кажу ми, че е трябвало внезапно да замина и че ти ще возиш Пачино...

— Еди, просто *не мога!* — проплака тя. — Той е кинозвезда! Ако вземе да ми се кара, ще се объркам, а знам, че ще ми се скара, ще се *разкреши*, всички крещат, когато шофьорът се обърка... и... и ще се разплача... може да стане катастрофа... *непременно* ще стане катастрофа... Еди... Еди, трябва да останеш...

— За Бога! *Престани!*

Стресната от гласа му, тя се отдръпна назад; Еди стискаше инхалатора, но нямаше да го използва. Стореше ли го, Майра би усетила това като слабост, като възможност за контраатака. *Мили Боже, ако си там горе, моля Те, повярвай, че не искам да наскърбя Майра. Не искам да я нараня, не искам дори да я тревожа. Но аз обещах, всички обещахме, дадохме кръвна клетва, моля Те. Господи, помогни ми, защото съм длъжен...*

— Мразя да ми крещиш, Еди — прошепна тя.

— Майра, и аз мразя да стигам дотам — отвърна той и Майра присви болезнено очи.

Браво бе, Еди, ето че пак я наскърби. Защо ли не вземеш да я сриташ два-три пъти? Сигурно ще е по-милосърдно. И по-бързо.

Изведнъж — навярно заради мисълта за ритниците — в паметта му изникна лицето на Хенри Бауърс. От години насам не се бе сещал за него и тъкмо сега споменът никак не му помагаше да се овладее. Никак.

За миг той затвори очи, после пак ги отвори и каза:

— Няма да се объркаш и никой няма да ти крещи. Мистър Пачино е много учтив, много разбран човек.

Никога през живота си не бе возил Ал Пачино, но се утешаваше с мисълта, че законът на вероятностите подкрепя лъжата му — популярните легенди твърдяха, че повечето знаменитости са

мръсници, но Еди бе возил доста от тях и знаеше, че в действителност най-често е обратното.

Разбира се, имаше и изключения — и най-често изключенията се оказваха същински чудовища. От все сърце се надяваше Ал Пачино да не е от тях.

— Наистина ли? — боязливо запита тя.

— Да. Такъв е.

— Откъде знаеш?

— Деметриос го е возил два-три пъти, когато работеше в „Манхатън Лимузин“ — излъга Еди, без да му мигне окото. — Разправя, че мистър Пачино винаги дава по петдесет долара бакшиш.

— Ако ще, да дава и по петдесет цента, стига само да не *крещи*.

— Майра, всичко е просто като две и две. Първо, утре в седем вечерта го взимаш от „Сейнт Реджис“ и го откарваш до сградата на Ей-Би-Си. Там репетират последното действие на някаква пиеса с участието на Пачино... мисля, че беше „Американски бизон“. Второ, около единайсет го връщаш до „Сейнт Реджис“. Трето, прибираш се в гаража, предаваш колата и подписваш пътния лист.

— Само това ли?

— Само това. От сън да те вдигнат, пак можеш да го направиш, Марти.

Галеното му обръщение обикновено я караше да се киска, но този път тя само продължи да го гледа със сърцераздирателна детинска тревога.

— Ами ако реши да не се прибира в хотела и поиска да вечеря? Или да пие? Или да танцува?

— Не ми се вярва, но ако поиска, ще го откараш. Ако ти се стори, че веселбата ще се проточи до зори, след полунощ можеш да се обадиш на Фил Томас. Дотогава ще е намерил кой да те смени. Ако имам свободен шофьор, изобщо не бих те товарил с работа, обаче двама са болни, Деметриос е в отпуск, а всички останали са планирани час по час. Най-късно в един след полунощ ще си бъдеш в леглото, Марти — най-най-най-късно. Хап-солютно ти гарантирам.

Тя не се усмихна и на „хап-солютното“.

Еди се поизкашля, приведе се напред и подпря лакти на коленете си. Призракът на майка му незабавно прошепна: *Не сядай така, Еди.*

Лошо е за стойката и притиска белите дробове. Ти имаш много крехки дробове.

Почти без да усети, той изпъна гръбнак.

— Дано повече не ми се налага да шофирам — проплака Майра.
— През последните две години съм станала ужасна кобила и униформата ми стои толкова зле.

— Няма вече, кълна се.

— Кой ти се обади, Еди?

Сякаш в отговор на въпроса по стената плъзнаха лъчите на фарове; таксито приближи по алеята и изсвири с клаксона. Из гърдите на Еди се разля облекчение. Цели петнайсет минути бяха разговаряли за Ал Пачино вместо за Дери, Майк Хенлън и Хенри Бауърс. Така беше по-добре — както за Майра, така и за него. Предпочиташе да не мисли и да не разговаря за тия неща.

— Таксито — каза той и се изправи.

Майра скочи на крака толкова забързано, че се препъна в полата на нощницата и залитна напред. Еди я подхвана, но за секунда се изплаши, че няма да я удържи — тя тежеше четиридесет и пет килограма повече от него.

И отгоре на всичко отново се разплака.

— Еди, *трябва* да ми кажеш.

— Не мога. Няма време.

— Никога не си крил нищо от мен, Еди — изхълца тя.

— И сега не крия. Наистина. Просто не си спомням всичко. Поне засега. Човекът, който се обади, беше... е... приятел от детските ми години. Той...

— Ще се разболееш — отчаяно каза тя, вървейки подир него към антрето. — Знам, че ще се разболееш. Нека да дойда, Еди, моля те, аз ще се грижа за теб, Пачино може да си повика такси, нищо няма да му стане, какво ще речеш, а? — Гласът ставаше все по-остър, все по-напрегнат и за ужас на Еди тя все повече заприличваше на майка му, каквато я помнеше от последните месеци преди да умре: стара, дебела и смахната. — Ще ти разтривам гърба и ще ти давам хапчетата... ще... ще ти помагам... Ако не искаш да говоря, ще си мълча, но ще можеш да ми разказваш всичко... *Еди... Еди, моля те, не заминавай! Еди, моля те! Моля теееееее!*

Той крачеше отривисто към външната врата, крачеше слепешком, с приведена глава, сякаш се бореше с ураганен вятър. Отново се задъхваше. Когато вдигна багажа си, стори му се, че на всяка ръка увисват поне по петдесет килограма. Усещаше как Майра го докосва с пухкавите си розови ръце, как го опипва, придърпва го с безнадеждно желание, но без да влага сила, как се мъчи да го съблазни с риданията на нежна загриженост и да го върне назад.

Няма да успея! — отчаяно помисли той. Астмата се засилваше, от детските си години не помнеше толкова тежък пристъп. Посегна към дръжката на вратата, но тя сякаш бягаше от него, бягаше към непрогледен космически мрак.

— Ако останеш, ще ти направя сметанов кейк — бръщолевеше Майра. — И пуканки... Нали обичаш пуйка, ще ти сготвя за вечеря... Може и утре за закуска, ако искаш, започвам веднага... и пилешки дреболии... *Еди моля те страх ме е толкова ме плашиш!*

Тя сграбчи яката му и го дръпна назад като шишкав полицаи, който спипва подозрителен тип при опит за бягство. С остатъка от чезнещите си сили той продължи напред... и тъкмо когато изтичаха сетните му капчици енергия и способност за съпротива, усети как ръката се отпуска.

Майра нададе последен стон.

Пръстите му стиснаха дръжката на вратата — колко блажена прохлада! Отвори и видя таксито да чака отпред като посланик от света на здравия разум. Нощта беше ясна. Високо горе блестяха ярки и чисти звезди.

Дъхът му свистеше и хъхреше в гърлото. Той се обърна към Майра.

— Трябва да разбереш, че не е по *мое желание* — каза той. — Ако имам алтернатива — каквато и да било — нямаше да замина. Моля те, разбери ме, Марти. Заминавам, но ще се върна.

Но след думите в устата му остана привкус на лъжа.

— Кога? След колко време?

— След седмица. Или десет дни. Не повече.

— Седмица! — изпищя тя и се вкопчи в гърдите си като примадона от бездарна опера. — Седмица! Десет дни! Моля те, Еди! *Моооо...*

— Марти, престани. Чуваш ли? Престани.

За негово изумление тя наистина млъкна и само продължи да го гледа с влажни, зачервени очи, в които нямаше гняв, само ужас за него, а покрай това и за самата нея. И може би за пръв път през всичките години на съвместния им живот той усети, че може да я обича без риск. Дали и това бе свързано със заминаването? Навярно. Не... думата *навярно* беше излишна. Знаеше, че е така. Вече се чувстваше като дребна животинка, гледана от обратната страна на телескопа.

А може би така и трябваше. Това ли усещаше? Беше ли решил най-сетне, че е нормално да я обича? Че всичко е наред, макар тя да прилича на майка му отпреди трийсетина години, макар да гледа телевизия в леглото дъвчейки ореховки, при което всички трохи отиват откъм неговата страна, макар да не е особено умна и макар да държи неговите лекарства в шкафчето, а своите в хладилника.

Или...

Възможно ли бе...

Досегашните мисли му бяха хрумвали по един или друг начин, в един или друг момент на странно раздвоеното му и преплетено битие на син, любовник и съпруг, сега, миг преди да поеме за последен път към дома, той се сети за друга възможност и смайването го облъхна като крило на грамадна птица.

Възможно ли бе страхът на Майра да е *по-голям* от неговия?

Възможно ли бе да е ставало така и с майка му?

Като злокобно съскащ фойерверк над подсъзнанието му изригна нов спомен от Дери. На главната улица имаше магазин за обувки. „Всичко за нозете“. Веднъж майка му го отведе там — Еди беше едва на пет или шест години — и му каза да седи кротко като послушно момче, докато тя си подбере чифт бели лачени обувки, защото беше канена на сватба. И той наистина седна кротко като послушно момче, докато майка му разговаряше с продавача мистър Гарднър, но все пак беше едва на пет (или шест) години, тъй че след като майка му отхвърли третия чифт бели обувки и поиска от мистър Гарднър четвърти, Еди взе да скучае и отиде да огледа странния предмет в дъното на магазина. Отначало го помисли за голям сандък. Когато приближи, реши, че може да е някакво бюро. Само че досега не бе виждал толкова чудно бюро. Тясно и високо! От лъскаво полирано дърво, с безброй къдрави инкрустации и някакви вградени джунджурии. Не стига всичко това, ами имаше и стълбичка с три

стъпала, а Еди никога не бе виждал бюро със *стълбичка*. Вече съвсем отблизо той видя, че в долната част на странния предмет има отвор, отстрани стърчеше бутон, а най-горе се подаваха — поразително! — големи окуляри, също като на бинокъл или телескоп.

Еди мина от другата страна и там висеше табелка. Навярно все пак беше на шест години, защото успя да прочете надписа, като си шепнеше тихичко всяка дума:

УДОБНИ ЛИ СА ВАШИТЕ ОБУВКИ? ВИЖТЕ САМИ!

Върна се отпред, изкачи трите стъпала до малкия подиум и пхна крак в отвора под машината. Дали обувките му бяха удобни? Еди не знаеше, но страшно искаше да *види* сам. Той прилепи лице към гумените ръбове на окулярите и натисна бутона. В очите му нахлу зеленикаво сияние. Еди изохка от смайване. Виждаше крак в обувка, изпълнена със зелен дим. Размърда пръсти и пръстите на онзи крак също се размърдаха — значи правилно предполагаше, че са неговите. А после осъзна, че вижда не само пръстите, но и *костите им*! Костите на *крака* си! Кръстоса големия пръст със съседния (сякаш тайничко се предпазваше от лошите последици, когато е излъгал) и призрачните кости в апарата също се пресякоха на кръст — не бял, а причудливо зеленикав. Виждаше още...

В този момент майка му изпищя и мощният панически крясък проряза тишината на магазина като вой на моторна резачка, като пожарна камбана, като рев на прииждаща гибел. Той отметна от окулярите стреснатото си, отчаяно лице и я видя да тича към него през магазина — по чорапи, с развяна рокля. Гърдите ѝ подскачаха нагоре-надолу. Ужасът бе превърнал устата ѝ в алена буква О. Един стол отлетя настрани и на пода се търкулна машинката за взимане на мярка, която винаги гъделичкаше краката на Еди. От всички страни смаяните клиенти се обръщаха да видят какво става.

— *Еди, махай се оттам!* — пищеше майка му. — *Махай се оттам! От тия машини се хваща рак! Махай се оттам! Еди! Едiiiiiiiiii...*

Той отскочи назад, сякаш машината изведнъж се бе нажежила до червено. В паниката си бе забравил за стълбичката. Краката му срещнаха пустотата и той увисна във въздуха — бавно падаше назад и бясно размахваше ръце в безнадежден опит да възстанови загубеното равновесие. И в онзи миг си помисли с някаква безумна радост: *Ще падна! Сега ще разбере какво става като падна и си ударя главата! Колко хубаво!...* Точно това бе помислил, нали? Или може би възрастният мъж налагаше собствените си зрели идеи върху онова, което се бе опитало да изрече детинското съзнание, вечно кипящо от объркани догадки и недооформени образи (със самото си оформяне те бяха изгубили всякакъв смисъл).

Все едно, нямаше смисъл да се пита. Не бе паднал. Майка му успя да пристигне навреме. Майка му го подхвана. Той се разплака, но не падна.

Всички ги гледаха. Спомняше си това. Спомняше си как мистър Гарднър вдигна машинката за мерки и провери дали плъзгачите не са се изкривили, а другият продавач оправи съборения стол и насмешливо плесна с ръце преди отново да надене маската на безизразна любезност. Но най-добре си спомняше влажната майчина буза и горещия, кисел дъх. Помнеше как тя повтаря шепнешком в ухото му: „Вече *никога* не го прави, вече *никога* не го прави, вече *никога*.“ Това бе нейното заклинание против всички беди. Същото бе повтаряла и една година преди това, когато откри, че в един душен летен ден бавачката е отвела Еди на общинския басейн в парка. По онова време още не бе заглъхнал големият страх от детски паралич, избухнал в началото на петдесетте години. В онзи ден тя го издърпа от басейна и все повтаряше, че не бива вече *никога* да го прави, *никога*, *никога*, а всички деца ги гледаха — също като продавачите и клиентите в магазина за обувки — и дъхът ѝ беше също тъй кисел.

После тя го помъкна към изхода на магазина, крещейки на продавачите, че ще ги осъди, ако нещо стане с детето. Изплашеният Еди плака на пресекулки чак до пладне, а астмата му се изостри ужасно за целия ден. Вечерта не можа да заспи. Лежеше буден и се питаше какво представлява ракът, по-лош ли е от детския паралич, убива ли, за колко време и много ли боли докато умреш. Питаше се още дали след смъртта ще отиде в ада.

Знаеше само едно — че заплахата е била сериозна.

Бе го разбрал по страха на майка си.

По ужаса.

— Марти — промълви той през вълната от прииждащи ридания, — ще ме целунеш ли?

Тя го целуна и го прегърна с такава сила, че гръбнакът му изпука. *Ако бяхме в басейн, помисли той, щяхме да се удавим и двамата.*

— Не се страхувай — прошепна Еди в ухото ѝ.

— *Не мога!* — проплака тя.

— Знам — каза той и изведнъж осъзна, че въпреки смазващата прегръдка астмата започва да отстъпва. Дъхът му вече не свистеше. — Знам, Марти.

Шофьорът на таксито отново натисна клаксона.

— Ще се обаждаш ли? — запита тя с треперещ глас.

— Ако мога.

— Еди, моля те, няма ли да ми кажеш какво има?

Ами ако решише да каже? Доколко би успял да я успокои?

Марти, тази вечер ми се обади Майк Хенлън и си побъбрихме малко, но всичко съществено може да се побере в две изречения. „То започна отново — каза Майк. — Ще дойдеш ли?“ А сега имам треска, Марти, но тази треска не се лекува с аспирин; задъхвам се, но проклетият инхалатор няма да ми помогне, защото не е от гърлото или дробовете — просто сърцето ми се стяга. Ще се върна ако мога, Марти, но се чувствавам тъй, сякаш стоя пред входа на изоставена галерия, готова да рухне всеки миг — стоя там и се сбогувам със слънчевите лъчи.

Да... да, разбира се! Страхотно ще я успокоиш, Еди!

— Не — каза той. — Мисля, че не мога да ти кажа какво има.

И преди тя да отвърне нещо, преди да подхване отново (*Еди, излизай от таксито! Ще те хване рак!*), той закрачи напред, все по-бързо и по-бързо. Стигна до таксито почти тичешком.

Тя продължаваше да стои пред вратата, когато колата зави по улицата, продължаваше да стои, когато поеха към града — огромна черна женска сянка сред долитащите отвътре потоци светлина. Еди размаха ръка и му се стори, че Майра отвърна на този прощален жест.

— Накъде отиваме, приятел? — запита шофьорът.

— Към Пен Стейшън — отвърна Еди и поразхлаби пръсти около инхалатора.

Астмата се бе оттеглила към незнайната бърлога, където се спотайваше между яростните атаки срещу бронхите му. Сега Еди се чувстваше... почти здрав.

Но инхалаторът му потрябва отново, и то по-отчаяно от когато и да било, само четири часа по-късно, когато спазматичен гърч на цялото тяло го изтръгна от леката дрямка. Човекът в строг делови костюм на отсрещната седалка отпусна вестника и огледа Еди с боязливо любопитство.

Върнах се, Еди! — злорадо крещеше астмата. Върнах се и, знам ли, може пък той път да ти видя сметката! Защо не? Все някога трябва да те претрепя, знаеш! Стига толкоз изрички на дребно!

Гърдите на Еди се издуваха като ковашки мех. Той напипа инхалатора, насочи отвора в гърлото си и дръпна спусъка. После се подпря на високата облегалка и разтреперан зачака пристъпът да отmine, мислейки за съня, от който се бе събудил. Сън ли? Господи, де да беше така. Но уви, навярно беше по-скоро спомен, отколкото сън. Видението беше изпълнено със зеленикава светлина, също като рентгеновия апарат в магазина за обувки. И сред тази светлина някакъв прокажен с полуразложено тяло гонеше по безкрайни подземия едно пищящо момченце на име Еди Каспбрак. Детето все тичаше и тичаше

(той тича много бързо бе казал мистър Блек на майка му и наистина бе тичал страхотно бързо, когато го гонеше оная прогнила твар о да хич не се съмнявай ха на бас)

в онзи сън, където беше на единайсет години, а после усети тежък мирис, сякаш самото време бе изгнило, някой драсна клечка кибрит и той сведе очи, за да види разложеното лице на момче, което се казваше Патрик Хокстетър и бе изчезнало през юли 1958 година, бузите на Патрик Хокстетър гъмжаха от червеи, непоносимо тежката воня долиташе от *вътрешностите* на Патрик Хокстетър и в съня, който беше по-скоро спомен, той погледна настрани и видя два учебника, подпухнали от влагата и обрасли със зелена плесен — „Пътища за всички посоки“ и „Да опознаем Америка“. Жалкото им състояние се дължеше на зловонната влага в подземията („Как прекарах лятната ваканция“, съчинение от Патрик Хокстетър — „Прекарах я мъртъв в подземията! Учебниците ми мухлясаха и се

издуха като телефонни указатели!“). Еди искаше да изкрещи, но изведнъж грапавите пръсти на прокажения го хванаха през шията, вмъкнаха се в устата му и точно в този миг той се събуди с мъчителен гърч, за да се озове не в каналите под градчето Дери, щат Мейн, а в един от предните вагони на експреса, полетял през равнините на Род Айланд под кръглата бяла луна.

Човекът на отсрещната седалка се поколеба, беше готов да премълчи, но все пак запита:

— Добре ли сте, сър?

— О, да — отвърна Еди. — Бях задрямал и сънувах кошмар. Астмата малко ме притеснява.

— Разбирам.

Лицето на човека отново изчезна зад вестника. „Ню Йорк Таймс“. Някога майка му го наричаше „Еврейски Таймс“.

Еди се вгледа през прозореца към задрямалия пейзаж, осветен само от фееричните лунни лъчи. Тук-там се мяркаха къщи, поотделно или на групички. Повечето прозорци бяха тъмни, а редките светлинки изглеждаха съвсем дребни, жалки имитации на призрачната луна.

Въобразяваше си, че луната разговаря с него, внезапно помисли той. Хенри Бауърс. Божичко, толкова смахнат беше. Запита се къде ли е сега Хенри Бауърс. Мъртъв? В затвора? Или се скиташе нейде из пустите равнини на централните щати като зловреден вирус, изпадащ в безумие щом дойдат тежките сънливи часове между един и четири сутринта? Може би убиваше наивниците, които го взимат на автостоп, за да прехвърли няколко долара от портфейлите им в собствения си джоб?

Може би, може би.

Дали пък не беше в някоя психиатрична лечебница? Дали не се вглеждаше в почти пълната луна? Дали не разговаряше с нея, дали не се вслушваше в отговори, които само той може да чуе?

Еди допускаше, че това е най-вероятно. Потрепера. *Най-сетне си спомням детството, помисли той. Спомням си как прекарах лятната ваканция в мрачното мъртвило на 1958 година. Усещаше, че стига да поиска, може да възстанови почти всяка случка от онова далечно лято. Но не искаше. О, Господи, ако можех отново да забравя всичко.*

Той опря чело в мръсното стъкло, държейки с разхлабени пръсти инхалатора като някаква свещена реликва. Седеше и гледаше как

нощта прелита край влака.

Отивам на север, помисли той, но грешеше.

Не на север. Защото това не е влак, а машина на времето. Не на север, а назад. Към миналото.

Стори му се, че чува как луната нашепва нещо.

Еди Каспбрак стисна здраво инхалатора и затвори очи, за да прогони внезапно налетелия шемет.

5. БЕВЪРЛИ РОГЪН СИ ДОКАРВА ПЕРДАХА

Когато телефонът иззвъня, Том вече се унасяше в сън. Надигна се на лакът и завъртя глава към шкафчето, но в това време по рамото му се плъзна заоблена гръд и Бевърли се пресегна да вдигне слушалката. Той отново отпусна глава върху възглавницата и смътно се запита кой ли може да звъни посред нощ и откъде е узнал домашния им номер, след като го нямаше в указателя. Чу как Бевърли каза „Ало“, после отново се унесе. Беше гроги след петнайсетте бири, които изпи докато гледаше бейзболния мач.

Ненадейно възбужденият, любопитен глас на Бевърли. „Каквооо?“ — се впи в ухото му като удар с ледокоп и той пак отвори очи. Опита се да седне и телефонният шнур се вряза в дебелата му шия.

— Махни го туй шибано нещо, Бевърли — каза той.

Тя незабавно скочи и заобиколи леглото, повдигайки шнура с плътно събрани пръсти. Косата беше тъмnochервеникава, естествено къдрава и се спускаше на плавни вълни по нощницата почти до кръста. Курвенска коса. За разлика от друг път, очите ѝ не се стрелнаха към лицето му да разчетат дали не се задава буря и това пораздразни Том Рогън. Той седна. Главата започваше да го боли. Мамка му, сигурно и преди това го е боляла, но когато спиш, не усещаш.

Отиде в тоалетната, пика безкрайно дълго и накрая реши, че щом тъй и тъй е станал, може поне да се опита да прогони проклетия махмурлук с още една бира.

Докато отново минаваше през спалнята на път към стълбището — мъж на средна възраст с ръце като греди, облечен само с бели боксърски шорти, които се развяваха като корабни платна под солидното му шкембе (приличаше по-скоро на хамалин, отколкото на

президент и генерален мениджър на корпорацията „Мода Бевърли“) — той се озърна през рамо и ядно кресна:

— Ако е оная кобила Лесли, кажи ѝ да си покани някой манекен и да не ни буди посред нощ!

Бевърли надигна глава за миг, тръсна я отрицателно и пак се загледа в телефона. Том усети как се напрягат мускулите по врата му. Жестът изглеждаше пренебрежителен. Милейди показва, че няма нужда от него. Шибаната милейди. Май пак щяха да си имат неприятности. Може би Бевърли се нуждаеше от кратък опреснителен курс, за да си припомни кой командва тук. Нищо чудно. Понякога се налагаше. Когато забрави предишните уроци.

Той слезе на долния етаж, тромаво се запъти по коридора към кухнята, разсеяно измъкна гънката на шортите от цепката на задника си и отвори хладилника. Вместо алкохол протегната му ръка срещна само синя паница с остатъци от вчерашна юфка. Нито грам бира. Изчезнала бе дори кутията, която държеше най-отзад (също както пазеше сгъната двайсетдоларова банкнота в калъфа зад шофьорската си книжка). Играта бе траяла цели четиринайсет хвърляния — и то само за ядове. „Уайт сокс“ бяха загубили. Тоя сезон играеха като педераста.

Погледът му се плъзна по напитките в остъкленото барче над кухненския плот и за момент той си представи как ще си налее мъничко „Джим Бийм“ с бучка лед. После се отправи към стълбата, защото знаеше, че от уискито само съвсем ще се накваси. Погледна циферблата на старинния часовник с махало в коридора и видя, че минава полунощ. Тази информация само влоши още повече настроението му, което и без това не беше особено жизнерадостно.

Изкачи се по стълбата с бавна, решителна крачка, усещайки отчетливо — прекалено отчетливо — мъчителните удари на сърцето си. Так-бум, так-туп. Так-бум, так-туп. Так-бум, так-туп. Изнервяше се, когато усещаше ударите на сърцето не само в гърдите, но и в ушите и китките. Понякога си въобразяваше, че отляво в гърдите му има не пулсиращ мускулест орган, а голям циферблат, чиято стрелка заплашително навлиза в червената зона. Дразнеха го тия глупости; не му трябваша. Едно му трябваше — да се наспи като хората.

Но оная тъпа пичка, жена му, още дрънкаше по телефона.

— Разбирам, Майк... да... да, *наистина*... знам, но...

Нова, по-дълга пауза.

— Бил Денброу? — провикна се тя и ледокопът отново се впи в ухото му.

Том постоя пред вратата на спалнята докато дишането му се оправи. Сега сърцето отново биеше с познатото так-туп, так-туп, так-туп — бумтенето бе престанало. За миг си представи как стрелката излиза от червената зона, после заповяда на видението да се разкара. Господи, та той беше мъж и то страхотен, не някакъв си парен котел с раздрънкан регулатор. Беше в отлична форма. Здрав като желязо. А ако оная кучка се нуждаеше от напомняне — щеше да ѝ го напомни с удоволствие.

Надигна крак да влезе, после размисли и постоя още малко отвън, като се вслушваше в гласа ѝ — не че го интересуваше с кого говори и какво казва. Просто слушаше как се надига и спада гласът на жена му и от това го обзе отдавна познатата тъпа ярост.

Беше я срещнал преди четири години в един бар в центъра на Чикаго. Разговорът потръгна от самото начало, защото и двамата работеха в сградата на „Стандард Бранд“ и имаха много общи познати. Том беше служител на „Кинг енд Ландри“, посредническа фирма със седалище на четиридесет и втория етаж. Бевърли Марш — така се казваше тогава — работеше на дванадесетия като младши моделиер в „Мода Делия“. Делия, която по-късно щеше да постигне скромни успехи в Средния запад, се насочваше предимно към младежта. Блузите, полите, шаловете и панталоните на Делия Касълман се продаваха масово в магазините, наричани от нея „младежки“, а от Том „битацци“. Почти от пръв поглед Том Рогън усети две неща у Бевърли Марш — че е съблазнителна и уязвима. За по-малко от месец откри и третото — че е талантлива. Много талантлива. В небрежните скици на рокли и блузи Том надушваше ужасяващо мощна машина за правене на пари.

Но не по битаците, помисли той, ала не го каза (поне тогава). Край на лошото осветление, край на мизерните цени, край на тъпите изложби нейде в дъното на магазина между спринцовките за наркомани и тениските портрети на рок-групи. Тия лайнарски истории са за некадърниците.

Той разбра много за нея още преди тя да усети сериозния му интерес. Тъкмо така трябваше да бъде. Том цял живот бе търсил

момиче като Бевърли Марш и когато я откри, се втурна напред с бързината на лъв, подгонил ранена антилопа. Не че нейната уязвимост биеше на очи — напротив, околните виждаха в нея само една великолепно жена, стройна, но надарена с всичко необходимо. Бедрата ѝ бяха средна хубост, затова пък имаше страхотен задник и фантастични цици. Том Рогън от край време си падаше по циците, а в това отношение високите момичета почти винаги го разочароваха. Обикновено носеха тънки блузки и зърната им го подлудяваха, но щом смъкнеше блузките, откриваше, че край зърната царува пълна оскъдица. Самите цици се оказваха плоски като дръжки на чекмеджета. „От една шепа повече не ми трябва“ — обичаше да казва един негов съквартирант в колежа, но Том смяташе съквартиранта си за нафукан лайнар, от ония, дето сигурно и в кенефа ходят с бели ръкавици.

Спор няма — Бевърли изглеждаше великолепно с експлозивното си тяло и тежките тъмnochрвеникави къдрици. Но беше слаба... някак уязвима. Сякаш разпръскваше на всички страни радиосигнали, които само Том можеше да засече. Някои признаци личаха от пръв поглед — вечната цигара между устните (по-късно Том успешно я отучи от пушенето), тревожно сновящият поглед, който не смееше да спре върху очите на събеседника, само от време на време плъзваше по тях и страхливо отскачаше настрани; навикът да разтрива лакти, когато е нервна; видът на ноктите — чисти, но изрязани почти до кръв. Том забеляза това още при първата среща. Когато Бевърли надигна чашата бяло вино, той видя ноктите и си помисли: *Подрязва ги така, защото иначе ще ги гризе.*

Лъвовете може и да не мислят, поне като хората... но за сметка на това виждат. Когато от извора побегне стадо антилопи, стреснати от прашния животински мирис на приближаващата смърт, котките забелязват коя изостава — било защото накуцва, било защото си е бавна по природа... или пък защото е с по-слабо развито чувство за опасност. А кой знае, може би някои антилопи — и някои жени — *искат* да бъдат повалени.

От тия спомени изведнъж го изтръгна един омразен звук — щракването на запалка.

Тъпата ярост се завърна. В стомаха му се надигна противна, но и някак приятна жегга. Пушеше. Тя пушеше. На тази тема Том Рогън бе

посветил значителна част от специализираните си лекции. А ето че тя пак подхващаше. Явно момичето не беше ученолюбиво, но какво пък, нали тъкмо с такива може да се прояви добрият учител.

— Да — изрече тя. — Аха. Добре. Да... — Послуша малко, после нададе странен, нервен смях, какъвто Том не бе чувал досега — Две неща, щом сам предлагаш — запази ми стая и кажи една молитва за мене. Да, добре... аха... аз също. Лека нощ.

Когато Том влезе, тя тъкмо оставяше слушалката. Искаше му се да нахълта грубо и да ѝ заповяда да затвори телефона *сега, ВЕДНАГА!*, но щом я видя, думите заседнаха на гърлото му. Беше я виждал такава и преди, но само два-три пъти. Веднъж преди първото им голямо ревю, втори път преди закритата демонстрация за националните модни разпространители и трети път, когато потегляха за връчването на Международните модни награди в Ню Йорк.

Тя крачеше енергично напред-назад из стаята, бялата дантелена нощница прилепваше по тялото ѝ, цигарата стърчеше между предните зъби (Господи, колко мразеше да я гледа с фас в устата) и синкавата панделка дим се провлачваше през рамото като пушек от комина на локомотив.

Но не друго, а лицето ѝ го стресна и застави подготвения крясък да застине в гърлото. Сърцето му подскочи — *трак-ТЯС!* — и той болезнено присви очи, като се мъчеше да повярва, че не е изплашен, а само изненадан да я открие такава.

Тя започваше да живее пълноценно само когато трескавият ритъм на работата я тласнеше до краен предел. Разбира се, това ставаше рядко и винаги бе свързано с кариерата. В подобни случаи познатата жена изчезваше и на нейно място идваше друга — жена, която заглушаваше сигналите на страха с жестоки радиосмущения. Тази жена, пристигаща в най-напрегнатите моменти, беше силна и безстрашна, но същевременно нервна и способна на неподозирани постъпки.

Бузите бяха зачервени, скулите просто пламтяха. Разширените очи блестяха без следа от сънливост в тях. Косата трептеше и се развяваше около раменете. И... о, гледайте, гледайте, приятели и съседи! О, гледайте бе, *вижте само!* Куфар ли вади от гардероба? *Куфар?* Господи, точно това прави!

Запази ми стая... кажи една молитва за мене.

Е, поне в близкото бъдеще няма да ѝ трябва хотелска стая, защото много благодарим, но малката Бевърли Рогън си остава у дома и в предстоящите три-четири дни ще яде права или легнала по корем.

Колкото до молитвите — сигурно щяха да ѝ потriebват преди Том да привърши урока.

Тя запокити куфара до леглото и пристъпи към скрина. Отвори горното чекмедже и измъкна два чифта джинси и кадифен панталон. Метна ги в куфара. Върна се до скрина, грабна пуловер, две тениски и оная вехта блуза, в която изглеждаше толкова тъпо, но все отказваше да я изхвърли. Онзи от телефона явно не беше баровец. Всички тия дрехи бяха мърлява работа — парцали в стил „почивния ден на Джаки Кенеди“.

Не го интересуваше кой се е обадил и къде смята да ходи, защото нямаше да иде никъде. Не това тормозеше мозъка му, вече и бездруго изтерзан и затъпал от главоболие, бира и безсъница. Друго беше.

Цигарата.

Тя трябваше да е зарязала пушенето. Но се оказваше, че го мами — доказателството стърчеше между зъбите ѝ. И тъй като Бевърли още не го бе забелязала на прага, той си позволи удоволствието да си припомни двете вечери, в които бе спечелил пълна власт над нея.

Не искам повече да пушлявиш около мене, бе казал той, докато се прибираха у дома след някаква забава в Лейк Форест. Беше през октомври. Ща не ща трябва да гълтам тая гадна пушилка, когато съм на гости и в кантората, но не искам да я гълтам и като съм с теб. Знаеш ли какво е? Ще ти кажа истината — може и да звучи неприятно, но е вярно. Все едно че гълтам нечии сополи.

Мислеше си, че тия думи ще породят поне мъждива искрица на протест, но тя само го изгледа плахо, почти угоднически. Гласът беше глух, кротък и покорен. *Добре, Том.*

Загаси я тогава.

Тя загаси цигарата. До края на вечерта Том бе в отлично настроение.

Няколко седмици по-късно, докато излизаха от кино, тя неволно запали цигара във фоайето и без да я изпуска от устата си закрачи през паркинга към колата. Беше мразовита ноемврийска вечер и вятърът се впиваше като луд във всяко парченце оголена плът. Том си спомняше, че бе усетил мириса на близкото езеро, както се случва понякога в

студените нощи — неопределен и безжизнен рибешки мирис. Остави я да пуши. Даже отвори вратата и я изчака да седне в колата. След това се настани зад волана, затвори вратата откъм своята страна и каза: Бев?

Тя извади цигарата от устата си, обърна се да види какво има, и той я зашлеви жестоко. Разперената му длан се стовари върху бузата ѝ с такава сила, че ръката го заболя, а главата се отметна и се блъсна в облегалката. Очите ѝ се разшириха от страх, болка... и още нещо. Ръката излетя нагоре към бузата, сякаш искаше да провери откъде е дошло тръпнещото вцепенение.

Аууу! Том! — изплака тя.

Той я гледаше с присвити очи и небрежна усмивка на устните. Беше напрегнат и съсредоточен, готов да види какво ще последва, как ще реагира. В панталона членът му се втвърдяваше, но той почти не обърна внимание. Това беше за после. Сега имаха учебен час. Мислено си повтори току-що отминалата сцена. Лицето ѝ. Какво беше онова трето изражение, което се мярна за частица от секундата и изчезна? Първо изненада. После болка. И накрая

(носталгия?)

нещо като спомен... някакъв спомен. Беше само за миг. Тя самата едва ли бе осъзнала, че нещо е изплувало върху лицето или в мислите ѝ.

Сега. Сега! Всичко зависеше от първите ѝ думи. Знаеше го също тъй сигурно, както знаеше, че се казва Том.

Не беше: *Копеле гадно!*

Не беше: *Дотук с мъжкарските номера.*

Не беше: *Свършено е, Том.*

Тя само го изгледа с преливащи от болка лешникови очи и запита: *Защо го направи?* После се опита да каже още нещо, но избухна в ридания.

Изхвърли я.

Какво? Какво, Том?

Гримът се стичаше по лицето на мътни вадички. Това не го смущаваше. Даже му харесваше да я гледа такава. Изпоцапана, но и някак секси. Смачкана. Възбуждаща.

Цигарата. Изхвърли я.

Тя бавно осъзна. И заедно с осъзнаването дойде чувството за вина.

Просто забравих! — изстена тя. Нищо повече!

Тя отвори прозорчето и метна цигарата навън. После се обърна към него с бледо, изплашено, но и някак умиротворено лице.

Не бива... не би трябвало да ме удриш. Това е лоша основа за... за... трайна връзка.

Тя се мъчеше да налучка верния тон, да говори като възрастен човек, но не успяваше. Ударът я бе върнал в миналото. Сега Том седеше в колата с малко дете. Адски сладострастно и съблазнително, но все пак дете.

„Не бива“ и „няма“ са съвсем различни неща, маце, каза той. Говореше спокойно, но отвътре цял се тресеше от напрежение. И аз съм онзи, който решава дали връзката е трайна или не. Ако ти изнася, добре. Ако ли не, можеш да се поразходиш. Няма да ти преча. Може да те сритам веднъж по задника за сбогом, но няма да те задържам. Живеем в свободна страна. Какво друго да ти кажа?

Може би каза повече, отколкото трябваше, прошепна тя и Том я удари отново, още по-жестоко, защото *никоя* кучка не биваше да се прави на много умна с Том Рогън. Би опердашил и английската кралица, ако вземеше да му прави номера.

Бузата се блъсна в тапицерията на таблото. Ръката подири дръжката на вратата, после увисна безволно. Бевърли се сви като заек в крайчето на седалката, закри устата си с длан и продължи да го гледа с разширени, влажни, изплашени очи. Том поседя малко, после излезе и заобиколи колата. Отвори вратата откъм нейната страна. Във ветровитата ноемврийска нощ от устата му излитаха облачета пара, а мирисът на езерото бе станал още по-силен.

Да излезеш ли искаш, Бев? Видях как посегна към дръжката, та реших, че сигурно искаш да излезеш. Добре. Чудесно. Бях те помолил за нещо и ти обеща. После не си удържа на думата. Значи искаш да излезеш? Хайде. Излизай. Няма какво да се разправяме, нали? Излизай. Искаш ли да излезеш?

Не, прошепна тя.

Какво? Не чувам.

Не, не искам да изляза, повтори тя малко по-ясно.

Какво... да не си хванала емфизема от тия цигари? Мамка му, ако не можеш да говориш, ще ти домъкна мегафон. Това е последният

ти шанс, Бевърли. Отговори тъй, че да те чуя: ще излезеш ли от колата или искаш да се прибереш с мен?

Искам да се прибера с теб, каза тя и стисна ръце в скута си като малко момиченце. Не го поглеждаше. По бузите ѝ се стичаха сълзи.

Добре, каза той. Отлично. Но първо ще ми кажеш едно нещо, Бев. Ще кажеш: „Забравих, че не бива да пуша пред теб, Том.“

Тя го погледна и очите ѝ бяха изпълнени със страдание и безсловесна молба. Можеш да ме заставиш, говореха тези очи, но моля те, недей. Недей. Обичам те, няма ли да спреш?

Не — не можеше да спре. Защото и двамата знаеха, че още не е стигнала до дъното на унижението.

Кажи го.

Забравих, че не бива да пуша пред теб, Том.

Добре. Сега кажи: „извинявай“.

Извинявай, глухо повтори тя.

Димящата цигара се търкаляше на асфалта като догарящ фитил. Хората, които излизаха от киното, се озъртаха към мъжа, застанал край отворената врата на новичкия тревистозелен Шевролет-Вега, към седящата вътре жена с боязливо свити в скута ръце, по чиято коса пробягваха златисти отблясъци от уличната лампа.

Том смачка цигарата. Размаза я по асфалта.

А сега кажи: „Вече никога няма да го правя без твое разрешение.“

Вече никога...

Гласът секна.

... никога... н-н-н...

Кажи го, Бев.

... никога н-няма да го правя. Без твое разрешение.

Той затръшна вратата и мина от другата страна. Седна зад волана и подкара към апартамента си в центъра. Не размениха нито дума. Половината от връзката им се оформи на паркинга; другата половина се затвърди четиридесет минути по-късно, в леглото на Том.

Тя казваше, че не иска да се любят. Но Том долавяше съвсем друго в очите ѝ, в напрегнатата извивка на бедрата, а когато свали блузата ѝ, връхчетата на гърдите бяха твърди като камък. Погали ги и тя изстена, после извика тихичко, докато той засмукваше първо

едното, сетне другото и мачкаше с пръсти плътта около тях. Сграбчи ръката му и я придърпа между бедрата си.

Мислех, че не искаш, каза той и тя извърна глава... но не отпусна ръката му, само люшна бедра все по-бързо и по-бързо.

Той я тласна към леглото... и сега беше нежен, не смъкна грубо бельото ѝ, а го свали бавно и грижливо, едва ли не свенливо.

Когато потъна в нея, имаше чувството, че се потапя в мъчително сладен благовонен крем.

Раздвижи се в такт с нея, взимайки своето, но без да пречи и тя да намери каквото търси. Първият път тя свърши почти веднага — изкрещя и заби нокти в гърба му. После се залюскаха на дълги, бавни тласъци и по някое време му се стори, че тя свършва отново. Том наближи към края, но се удържа и взе да мисли за резултатите от мачовете на „Уайт сок“, после за неизвестния колега, който се мъчеше да му отнеме сделката с „Чесли“. А след това Бевърли отново ускори ритъма, движенията прераснаха в трескави спазми. Том се вгледа в лицето ѝ, в тъмните кръгове грим, в размазаното червило и изведнъж усети как някаква безумна сила го изхвърля нагоре, към върха.

Бедрата ѝ заподскачаха все по-стремително — по онова време помежду им още нямаше бирено шкембе — и при всяко движение коремите им се сблъскаха с глух плясък.

Накрая тя изкрещя и впи в рамото му равните си, бели зъбки.

Колко пъти свърши? — запита я той след като се изкъпаха.

Тя извърна глава и отговори едва чуто: *Не би трябвало да питаш.*

Тъй ли? Кой ти каза? Даскалите ли?

Той хвана лицето ѝ — палецът върху едната буза, пръстите впити в другата, дланта под брадичката.

Признай на Том. Чуваш ли, Бев? Признай на татенцето.

Три, неохотно каза тя.

Добре, рече той. Можеш да си запалиш цигара.

Както си лежеше само по гащички, с разпиляна по възглавницата рижа коса, тя го изгледа недоверчиво. От гледката му се прииска да я сграбчи отново. Той кимна.

Хайде, запали. Сега може.

Три месеца по-късно се ожениха със скромна гражданска церемония. Присъстваха двама негови приятели; от приятелките на

Бевърли дойде само Кей Маккол, която Том веднъж завинаги бе удостоил с прозвището „оная цицореста мъжкарана“.

Всички тия спомени прелетяха през главата му за секунди като ускорени кинокадри, докато стоеше на вратата и я гледаше. Сега се бе навела над най-долното чекмедже и хвърляше в куфара бельо — не от онова, което му допадаше, гладък сатен и коприна; всичкото беше детинско, памучно, тук-там с прокъсани ластици. Памучна нощничка като от филма „Малка къща в прерията“. Бевърли надникна към дъното на чекмеджето да види какво ли още се спотайва там.

Междувременно Том пристъпи към гардероба по дебелия килим. Беше бос и се движеше безшумно като полъх на вятъра. Цигарата. Това го вбесявайте най-много. Бевърли отдавна бе забравила онзи първи урок. Бяха последвали и други уроци, много уроци, понякога се бяха случвали горещи дни, когато се налагаше да носи блуза с дълъг ръкав или закопчан догоре пуловер. Мрачни дни, когато си слагаше тъмни очила. Но онзи пръв урок беше толкова внезапен и поучителен...

Том вече не мислеше за телефонното обаждане, което го бе изтръгнало от дрямката. Само за цигарата. Щом пушеше, значи бе забравила за съществуването на Том Рогън. Временно, разбира се, само временно, но и това бе прекалено. Нямаше значение какво я е накарало да забрави. В неговия дом такива неща не биваше да стават по *никакъв* повод.

На една кукичка в гардероба висеше широк кожен колан. Нямаше катарам; Том я бе махнал отдавна. На единия край имаше клуп и Том Рогън пхна ръка в него.

Том, ти си лошо дете! — казваше майка му понякога... е, навярно би било по-точно да се каже не „поякога“, а „често“. *Ела тук, Томи! Сега ще има пердах.* Цялото му детство бе минало под знака на пердах. Накрая той бе успял да избяга чак в Арканзаския щатски колеж, но навярно никога нямаше да се спаси окончателно, защото гласът продължаваше да звучи в сънищата му: *Ела тук, Томи. Сега ще има пердах. Пердах...*

Той беше най-голямото от четирите деца. Три месеца след раждането на най-малкото Ралф Рогън почина — е, навярно би било по-точно да се каже не „почина“, а „самоуби се“, защото бе сипал в голяма чаша джин солидна доза сода каустик, после бе седнал на тоалетната чиния и бе изгълтал цялата адска смес. След смъртта му

мисис Рогън си намери работа в заводите на Форд. Едва единайсетгодишен Том стана мъжът в семейството. И ако оплескаше нещо — ако бебето напълнеше пелените след като гледачката си е тръгнала и не бъдеше преповито преди мама да се прибере... ако Том забравеше да преведе Мегън внимателно през улицата, след като я вземе от детската градина и оная клюкарка мисис Грант видеше това... ако му се случеше да гледа телевизия докато малкия Джо върши пакости в кухнята... ако се случеше някое от хилядите подобни произшествия, то след заспиването на дребосъците тоягата излизаше на бял свят и се раздаваше призивът: *Ела тук, Томи. Сега ще има пердах.*

По-добре да пердашиш, отколкото да те пердашат.

Поне това бе успял да усвои от широкия път на живота.

Той подръпна края на ремъка и намести клупа по-удобно. После го стисна в юмрук. Сега се чувстваше приятно. Чувстваше се възрастен. Коженият ремък висеше под юмрука му като мъртва змия. Главоболието бе стихнало.

Бевърли бе открила и последното от дъното на чекмеджето — вехт бял памучен сутиен с подложки. За момент му мина мисълта, че среднощното обаждане може да е от любовник, но Том веднага прогони идеята. Глупости. Жена, която отива на среща с любовник, не се запасява с избелели блузи и протрити детински гащички. Пък и не би посмяла.

— Бевърли — тихо изрече Том и тя веднага се обърна стреснато, с разширени очи и разчорлена коса.

Ремъкът трепна... поотпусна се. Том я гледаше и усещаше как в гърдите му отново се надига неясно безпокойство. Да, така изглеждаше преди големите ревюта и при подобни случаи той избягваше да ѝ се пречка, защото разбираше, че е изпълнена докрай с тревога и борческа агресивност; тая смес беше като светилен газ — само една искра и всичко избухва. За нея ревютата не бяха просто шанс да се откъсне от „Мода Делия“ и сама да си спечели име, може би даже богатство. Ако бе само това, всичко щеше да е наред. Но пък нямаше да бъде тъй безбожно талантлива. За нея ревютата бяха като свръхсложен изпит, където ще я измъчват жестоки преподаватели. В подобни мигове тя се изправяше пред някакво същество без лице. Без лице, ала с име — *Власт.*

Цялото това нервно напрежение се бе събрало сега в разширените очи. И не само там; обгръщаше я като почти осезаем ореол, като мощен електрически заряд, който я правеше по-съблазнителна, но и по-опасна от когато и да било. Обземаше го страх, защото тя стоеше цяла пред него — истинската „тя“, а не онази, покорната „тя“, сътворена от Том Рогън.

Бевърли изглеждаше стресната и изплашена. И в същото време изглеждаше едва ли не безумно развеселена. По бузите ѝ пламтеше трескава руменина, ала под долните клепачи бяха избили восьчнобледи петна, почти като втори чифт очи. Челото блестеше, гладко и снежнобяло.

А цигарата продължаваше да стърчи от устата ѝ, сега леко вирната нагоре, като че тая никаквица се правеше на Франклин Делано Рузвелт. Цигарата! Само като я гледаше, усещаше как го залива кипналата вълна на гнева. В дъното на съзнанието му потрепна смътен спомен — една нощ тя бе изрекла в мрака с глух, безизразен глас: *Някой ден ще ме убиеш, Том. Разбираш ли? Някой ден просто няма да спреш навреме и това ще е краят. Ще ме прекършиш.*

А той бе отвърнал: *Прави каквото ти казвам, Бев, и този ден изобщо няма да дойде.*

Миг преди яростта да замъгли погледа му, той се запита дали денят все пак не е дошъл.

Цигарата. Не го интересуваше обаждането, куфарът, изражението на лицето ѝ. Сега щеше да се заеме с цигарата. После щеше да я изчука. А след това можеше да обсъдят останалото. Кой знае, току-виж излязло нещо по-сериозно.

— Том — каза тя. — Том, трябва да...

— Пушиш — каза той. Гласът му сякаш долиташе от далече, като слабо, но съвършено ясно радиопредаване. — Май си забравила, малката. Къде си криеш цигарите?

— Слушай, ще я загася. — Тя прекрачи към вратата на банята. Метна цигарата — дори отдалече Том зърна следите от зъбите ѝ по филтъра — в тоалетната чиния. Ссссссс. Върна се. — Том, обади ми се един стар приятел. Много, много стар приятел. Трябва да...

— Да си затваряш устата, това трябва! — изрева той. — Просто да си затваряш устата!

Но страхът, който искаше да види — страх от него — не се появи по лицето ѝ. Имаше страх, но този страх бе дошъл по телефона, а такова нещо не ѝ се полагаше. Тя сякаш не виждаше ремъка, не виждаше даже него и по гърба на Том полазиха тръпки. Запита се дали *наистина* е тук. Глупав въпрос, и все пак... *наистина* ли беше тук.

Въпросът беше толкова страшен и дълбок, че за миг го обзе страх — сякаш щеше да се изтръгне от корен и да се затъркаля като подгонен от вятъра трън. После се овладя. Тук беше, разбира се, стига идиотщини. Тук беше — той, Том Рогън, *Том-с Божия благословия-Рогън*, и ако до трийсет секунди тая шантава путка не влезеше в правия път, скоро щеше да изглежда тъй, като че сърдит кондуктор я е изхвърлил от бързия влак.

— Налага се да те напердаша — каза той. — Съжалявам, малката.

Да, и преди бе виждал тази смес от страх и агресивност. Но сега тя за пръв път избухна насреща му.

— Остави ремъка — каза Бевърли. — Час по-скоро трябва да стигна до аерогарата.

Тук ли си, Том? Тук ли си?

Той прогони мисълта. Парчето кожа, бивш колан, се полюшваше пред него като махало. Очите му проблеснаха и се впиха в лицето на Бевърли.

— Чуй ме, Том. В родния ми град има неприятности. Много сериозни неприятности. По онова време имах приятел. Бих казала даже, че ходехме заедно, само че още не бяхме чак толкова големи. Той беше на единайсет години и заекваше ужасно. Сега е писател. Мисля, че си чел една от книгите му... „Черните бързеи“.

Тя огледа лицето му, но не откри никакъв признак на разбиране. Нищо. Само ремъкът се люшкаше като махало — напред-назад, напред-назад. Том стоеше с приведена глава, леко разкراчил масивните си нозе. Тя плъзна пръсти през косата си с разтревожен, разсеян жест сякаш имаше куп грижи и изобщо не забелязваше ремъка. Мъчителният, страховит въпрос отново изплува в главата на Том: *Тук ли си? Наистина ли?*

— Оная книга се подмяташе тук седмици наред, а аз изобщо не съобразих. Сигурно е трябвало да се сетя, но годините си минават, а много, много отдавна не съм си спомняла за Дери. Както и да е, Бил

имаше братче, Джордж, само че Джордж загина още преди да се запозная с Бил. Убиха го. А след това, през лятото...

Но Том се бе наслушал на глупости, както отвън, така и от вътре. Хвърли се напред и отметна ръка, сякаш се готвеше да хвърля копие. Ремъкът изсвистя. Бевърли го видя и се опита да отскочи, но закачи с рамо вратата на банята и коланът се стовари върху лявата ръка с глух плясък, оставяйки червена следа.

— Ще те напердаша — повтори Том.

Лицето му беше спокойно и дори малко печално, но на устните му бе застинала белозъба усмивка. Искаше да го види в очите ѝ, искаше да види страха, ужаса и срама, искаше да види погледа, който казва: *Да, прав си, заслужавам го*, погледа, който казва: *Да, наистина си тук, усещам го*. После любовта можеше да се върне и да заеме мястото си — това бе естествено и нормално, защото той наистина я обичаше. Ако тя държеше, можеха и да поговорят кой се е обадил и какво точно е станало. Но за всичко това имаше време по-късно. В момента бе започнал урокът. Старото раз-два. Първо пердахът, после чукането.

— Съжалявам, малката.

— Том, недей да...

Той завъртя ремъка странично и замахна към бедрата ѝ. Раздаде се твърде приятен за ухото плясък. А после...

А после, Господи, тя го сграбчи! Тя сграбчи колана!

За момент Том Рогън бе така изумен от внезапното неподчинение, че едва не изпусна оръжието — щеше да го изпусне, ако не беше клупът около китката му.

Дръпна ремъка.

— Да не си *посмяла* да дърпаш нещо от мен — дрезгаво каза той. — Чуваш ли? Само да опиташ пак, цял месец ще пикаеш малинов сок.

— Том, престани — каза тя и *самият ѝ тон* го вбеси — говореше му като учителка, която се кара в междучасието на пакостлив шестгодишен хлапак. — *Трябва да замина*. Не се шегувам. Загинали са хора, а аз дадох обещание преди много години...

Том почти не я чу. Изрева и се втурна към нея слепешком, с приведена глава, размахвайки ремъка. Удари я и тя отхвъркна към стената на банята. Той отметна ръка, удари я, пак отметна ръка и пак я удари. На следващата сутрин нямаше да може да вдигне ръка над

нивото на очите си преди да е глътнал три таблетки кодеин, но засега не осъзнаваше нищо освен факта, че *тя се противи*. Не стига, че пушеше, *ами и се бе опитала да му изтръгне ремъка* — да, братчета, да, приятели и съседи, сама си изпроси пердаха и той бе готов да потвърди пред трона на Господа-Бога, че ще ѝ го върне с лихвите.

Размахвайки каиша, той изтласка Бевърли до стената и я обсипа с удари. Тя бе вдигнала ръце да защити лицето си, но всичко останало беше подложено на ударите. В тишината на банята коланът плющеше глухо като говедарски бич. Ала тя не пищеше както обикновено, нито го молеше да спре, както се случваше най-често. И най-лошото — не плачеше *както винаги*. Не се чуваше нищо освен пляска на колана и дишането им — неговото тежко и дрезгаво, нейното ускорено и леко.

Тя се хвърли към тоалетната масичка край леглото. Раменете ѝ аленееха от ударите на ремъка. Косата се развяваше като пламък. Том се люшна тромаво подир нея, беше бавен, но едър, много едър — навремето редовно играеше скуош, докато преди две години си скъса ахилесовото сухожилие, а след това малко бе понапълнял (навярно би било по-точно да се каже „доста“), но мускулите все още се спотайваха като яки въжета под слоевете тлъстина. И все пак го обземаше лека тревога, че се задъхва толкова бързо.

Тя стигна до масичката и Том помисли, че ще клекне там или може би ще пролази отдолу. Вместо това Бевърли посегна... обърна се... и изведнъж стаята се изпълни с летящи предмети. Замеряше го с козметика. Шишенце „Шантили“ го улучи точно в гръдната кост, падна и се строши пред краката му. Тутакси го обгърна тежкият аромат на цветя.

— *Престани!* — изрева той. — *Престани, кучко!*

Не престана. Ръцете ѝ летяха по стъкления плот на масичката, сграбчваха каквото им падне, мяхаха. Том опипа гърдите си, където го бе улучило шишенцето „Шантили“. Още не можеше да повярва, че тя го е ударила, макар из въздуха да свистяха нови и нови снаряди. Стъклената капачка на шишенцето го бе порязала. Дребна раничка, нищо и никаква триъгълна драскотина, но не си ли струваше заради нея една рижава дама да види новия изгрев през болнични прозорци? О, да, струваше си. Една дама, която...

Внезапно челото му изкънтя от мощния удар на бурканче крем над дясната вежда. Глухият тътен сякаш се раздаде вътре в главата му.

В окото му избухна ослепителна бяла светлина и той отстъпи крачка назад със зяпнала уста. След миг бурканче Нивеа се врязва в корема му с остър плясък и Бевърли... *нима? възможно ли бе?... да!* Тя изкрещя срещу него!

— *Заминавам за аерогарата, копеле гадно! Чуваш ли? Имам работа и заминавам! Махни ми се от пътя, защото ЗАМИНАВАМ!*

В дясното му око се стичаше лютивата струйка топла кръв. Той я избърса с опакото на дланта си.

Постоя втрещен в нея, като че я виждаше за пръв път. В известен смисъл бе точно така. Гърдите подскачаха от бързото, развълнувано дишане. Лицето ѝ пламтеше, осеяно тук-там с восьнобледи петна. Устните ѝ се бяха оттеглили от зъбите в хищна гримаса. Обаче бе обрала всичко от масичката. Складът за муниции оставаше празен. В очите ѝ Том все още разчиташе страх... но не от него.

— Прибери тия дрехи — изрече той, полагайки отчаяни усилия да не се задъхва. Иначе гласът му не би звучал добре. Би издал слабостта си. — После остави куфара и марш в леглото. Ако ме послушаш, може и да не те пребия. Сигурно ще се отървеш с два дни на легло вместо две седмици.

— Том, изслушай ме — бавно отвърна тя. Гледаше го със спокойни, ясни очи. — Ако още веднъж се приближиш до мен, ще те убия. Разбираш ли, дебело шкембе? Ще те убия.

И изведнъж — може би заради неописуемата ненавист и погнуса в очите ѝ, може би защото го бе нарекла дебело шкембе или заради бунтовния трепет на гърдите ѝ — страхът го задави. Вече не беше напъпила или дори разцъфнала боязън, а цяла шибана *градина* от страх — убийствения страх, че *не е тук*.

Том Рогън се нахвърли срещу жена си, вече без да крещи. Носеше се безшумно като торпедо, цепещо вълните. Навярно се канеше не само да бие и покорява, но и да извърши онова, с което Бевърли тъй необмислено го заплашваше.

Очакваше тя да побегне. Най-вероятно към банята. Може би към стълбището. Ала тя не отстъпи. Удряйки с бедро стената, Бевърли се хвърли с цялата тежест върху масичката, килна я насреща му и в бързината си счупи два нокътя, когато потната ѝ длан се преплъзна по ръба.

За момент тоалетката застина косо във въздуха, после пак се плъзна напред. Масичката затанцува на един крак, отхвърли с огледалото кратък воднист отблясък по тавана и продължи да пада. Шишенцата в чекмеджето се строшиха с музикален звън. Предният ръб се връза в бедрото на Том и го повали. Той зърна как огледалото се стоварва на пода вляво от него, вдигна ръка да защити очите си и изпусна ремъка. Наоколо се посипаха късчета стъкло — прозрачни от едната страна, сребристи от другата. Усети жилването на някои от тях — жилване до кръв.

Чак сега тя заплака, дишайки тежко, с хлипане. Толкова пъти си бе представяла как ще го напусне, ще се изтръгне от тиранията на Том, както се бе изтръгнала от властта на баща си — посред нощ, с набързо натъпкани куфари в багажника на колата. Не беше глупава жена, дори сега, пред окончателния провал на връзката, не беше толкова глупава да си въобразява, че не е обичала Том и че не продължава все още да го обича с частица от душата си. Но това не засенчваше страха от него... омразата... и презрението към самата себе си, че го е избрала по някакви неосъзнати мотиви, вкоренени в ония времена, които отдавна е трябвало да отминат. Сърцето ѝ не се късаше, по-скоро кипеше, топеше се. Испита страх, че лумналият огън може да изпепели разсъдъка ѝ.

Но всички тия чувства заглъхваха, защото от дъното на съзнанието ѝ гръмовно тътнеше сухият, отмерен глас на Майк Хенлън: *То се върна, Бевърли... То се върна... а ти обеща...*

Тоалетката потрепна нагоре-надолу. Веднъж. Дваж. Трети път. Сякаш дишаше.

Стъпвайки пъргаво и предпазливо, усещайки как извитите ъгълчета на устните потрепват като пред гърч, тя заобиколи масичката, пресече на пръсти осеяния със стъкла под и сграбчи колана миг преди Том да отмести препятствието. После отстъпи и вмъкна длан в клупа. Отметна косата от очите си, за да види какво ще предприеме Том.

Той се изправи. Няколко парчета от огледалото бяха одраскали бузата му. Тънка рана пресичаше челото му като алена нишка. Докато бавно стъпваше на нозе, той се втренчи в Бевърли с присвити очи. Белите му шорти бяха опръскани с кръв.

— Давай колана — каза той.

Вместо отговор тя праметна ремъка около дланта си и го изгледа предизвикателно.

— Престани, Бев. Незабавно.

— Ако тръгнеш към мен, ще те бия докато се надрикаш. — Думите излитаха от устата ѝ, но тя не можеше да повярва, че са нейни. А кой беше този първобитен човек с кървави шорти? Съпругът ѝ? Баща ѝ? Или онзи любовник от колежа, който една нощ ѝ разби носа — просто ей та-ка, без причина? *О, Господи, помогни ми*, помисли тя. *Помогни ми сега*. А непокорната уста продължаваше да говори. — Знаеш, че мога да го направя. Ти си дебел и тромав, Том. Заминавам и мисля, че може и да не се върна. Мисля, че всичко е свършено.

— Кой е онзи тип Денброу?

— Не мисли за него. Аз...

Само миг преди да стане късно, тя осъзна, че въпросът е цял да я разсее. Едва изрекъл последната дума, Том се хвърли към нея. Тя замахна, ремъкът описа широка дъга и се стовари върху устата му с гръмкия плясък на отпушена бутилка.

Том изпищя, хвана се с две ръце за устата и в широко разтворените му очи заблестяха болка и изненада. Между пръстите му прокапа кръв.

— Разби ми устата, кучко! — глухо кресна той. — О, Господи, разби ми *устата*!

Отново връхлетя с протегнати напред ръце. Устата му приличаше на влажно червено петно. Устните бяха разкъсани на две места. Ударът бе избил коронката от предния му зъб. Пред очите на Бевърли Том я изплю настрани. Част от душата ѝ искаше да побегне със стон, да затвори очи. Но другата Бевърли ликуваше като осъден на смърт затворник, който вижда как неочаквано земетресение поваля стените на килията. Тази Бевърли просто се наслаждаваше на събитията. *Да беше я глътнал!* — помисли тя. *Да се беше задавил!*

Именно тя, другата Бевърли завъртя ремъка за сетен път — ремъка, който толкова често я бе жарил по бедрата, краката, гърдите. Ремъка, който Том бе размахвал над нея безброй пъти през последните четири години. Броят на ударите зависеше от размера на провинението. Том се прибира, а вечерята е изстинала? Два каиша. Бев е работила до късно в ателието, без да се обади? Три каиша. Я гледай ти — Бев пак е паркирала неправилно. Един каиш... през гърдите. Том

беше добър. Рядко я нараняваше. Всъщност не болеше чак толкова. Ако не се брой унижението. *От него* болеше. А още по-остро болеше от разбирането, че част от душата ѝ копнее за болката. Копнее за унижението.

Който се смее последен, най-добре се смее, помисли тя и замахна.

Този път удари ниско, отстрани и ремъкът го улучи по топките с рязък, но глух плясък — както тупалка върху килим. Това бе краят. Том Рогън мигом загуби борческия си дух.

Той нададе тъничък, немошен писък и рухна на колене като за молитва. Държеше се с две ръце между краката. Отметна глава назад. Жилите по шията му се изпънаха. Устата му застина накриво, като уста на трагична маска. Лявото му коляно се натъкна на едро назъбено парче от шише за парфюм и той безмълвно се просна настрани като кит. Отдръпна една ръка от топките си и стисна раздраното коляно.

Колко кръв, помисли тя. *Мили Боже, целият е в кръв.*

Ще го преживее, хладно отвърна новата Бевърли, онази Бевърли, която сякаш се бе появила едва след обаждането на Майк Хенлън. *Типове като него не умират лесно. Само гледай да си плюеш на петите преди пак да му дойде настроение за танци. Или да отскочи до мазето за Уинчестъра.*

Тя отстъпи назад и през краката ѝ се стрелна остра болка — беше настъпила късче от разбитото огледало. Наведе се да хване дръжката на куфара. Не изпускаше Том от поглед. Отстъпи към вратата и продължи заднешком по коридора. Държеше куфара с две ръце и ръбът му я удряше през глезените. Раничката на петата оставяше кървави отпечатъци. Когато стигна до стълбата, тя се завъртя и хукна надолу, без да си дава време за размисъл. Впрочем, подозираше, че едва ли би могла да мисли свързано — поне засега.

Нещо я потупа лекичко по крака и тя изпищя.

Сведе очи и видя, че е краят на колана. Другият край още беше праметнат около дланта ѝ. В полумрака приликата с умряла змия ставаше по-силна от когато и да било. С изкривено от погнуса лице Бевърли метна ремъка през перилата и го видя как пада върху килима в коридора, извит като буквата S.

В подножието на стълбата тя хвана с кръстосани ръце полата на бялата си дантелена нощница и я смъкна през глава. Беше цялата в

кръв и нямаше да се търпи такава нито секунда повече, пък каквото ще да става. Захвърли я настрани и дрехата провисна като прозирен парашут върху фикуса край вратата на хола. Голата Бевърли се приведе над куфара. Връхчетата на гърдите ѝ бяха изстинали и твърди като куршуми.

— *БЕВЪРЛИ, РАЗМЪРДАЙ СИ ЗАДНИКА И ИДВАЙ ГОРЕ!*

Тя охна, подскочи и пак се наведе над куфара. Щом онзи тип имаше сили да крещи така, значи оставаше много по-малко време, отколкото бе предполагала. Отвори куфара и изрови гащички, блуза, вехти джинси. Нахлузи всичко, без да сяда и без да откъсва поглед от стълбата. Но Том не се появи. Само изрева името ѝ още два пъти и всеки път тя отскачаше от крясъка и се озърташе като подгонено животно, без да усеща, че оголва зъби в яростна гримаса.

Закопча блузата колкото се може по-бързо. Горните две копчета липсваха (смешна работа — толкова рядко се грижеше за собствените си дрехи) и сигурно приличаше на полупрофесионална проститутка, търсеща да обслужи набързо още един клиент преди разсъмване. Е, нищо.

— *ЩЕ ТЕ УБИЯ, ШИБАНА КУЧКО!*

Тя захлопна капака на куфара и щракна закопчалките. Ръкавът на една блуза се подаваше като изплезен език. Бевърли хвърли бърз поглед наоколо — подозираше, че вече никога няма да види тази къща.

Мисълта не ѝ донесе нищо друго освен облекчение. Отвори вратата и изтича навън.

Бе отминала три пресечки, крачейки без сама да знае накъде и чак тогава усети, че все още е боса. В порязаната лява пета тръпнеше тъпа болка. Трябваше да obuе нещо, а часът наближаваше два след полунощ. Портмонето и кредитните карти бяха останали у дома. Прерови джобовете на джинсите, но откри само няколко топченца мъх. Беше без пукната пара. Озърна се — жилищен квартал със спретнати къщички, грижливо поддържани тревни площи и живи плетове, тъмни прозорци.

И изведнъж тя се разсмя.

Бевърли Рогън седеше на ниско каменно зидче с куфар между калните си нозе и се смееше. Колко ярко блестяха звездите отгоре! Отметна глава и продължи да се смее към тях, а буйното веселие я обгърна като мощен прилив, който разтърсва, отнася, пречиства с

такава сила, че вече няма място за разсъждения; оставаха само мислите на кръвта и онзи могъщ глас във вените, който говореше с езика на желанието, макар че Бевърли не разбираше, пък и не държеше да разбере какво точно желае. Стигаше да усеща как я изпълва напориста топлина. *Желание*, помисли тя и приливът сякаш набра скорост, тласна я напред, към някаква неизбежна катастрофа.

Изплашена, но свободна, тя се смееше към звездите, а ужасът беше остър като болка и сладък като зряла октомврийска ябълка, и когато в спалнята на къщата зад зидчето проблесна светлина, тя грабна куфара и изтича към мрака, без да удържа смеха си.

6. БИЛ ДЕНБРОУ СИ ВЗИМА ПОЧИВКА

— Заминаваш? — повтори Одра.

Озадачена и леко изплашена, тя се вгледа в него, после повдигна босите си крака и ги подви под себе си. Подът беше толкова студен. Всъщност цялата къща беше студена. Тази година пролетта в Южна Англия идваше с необичайно проливни дъждове и по време на редовните утринни и вечерни разходки Бил Денброу често си спомняше за Мейн... и даже за Дери — спомняше си смътно и с изненада.

Смяташе се, че къщата разполага с парно отопление — така твърдеше обявата и в някогашното отделение за вглящица на безупречно чистото мазе наистина имаше пещ, но двамата с Одра от самото начало откриха, че британската представа за парно отопление няма нищо общо с американската. Британците навярно смятаха, че с парното всичко е наред, щом сутрин не ти се налага да сядаш върху ледена коричка в тоалетната. Сега беше утро — осем без петнайсет. Бил бе оставил слушалката преди пет минути.

— Бил, не можеш да *заминеш* просто ей-така. *Знаеш* го.

— Трябва — каза той.

В дъното на стаята имаше бюфет. Бил пристъпи към него, измъкна от горната лавица бутилка „Гленфидич“ и си наля. Разсипа малко по ръба на чашата. Изруга.

— Кой се обади? От какво те е страх, Бил?

— Не ме е страх.

— О? Винаги ли ти треперят ръцете? И винаги ли подхващаш пиенето преди закуска?

Отмятайки с крака полите на халата, той се върна до креслото и седна. Опитва да се усмихне, но усети, че няма полза и се отказа.

По телевизията говорителят на Би-Би-Си ръсеше обичайния куп лоши новини преди да се заеме със снощните футболни резултати. Предния месец, когато пристигнаха за началото на снимките в малкото крайградско селце Флийт, и двамата се възхищаваха от високото качество на английските предавания — с хубав цветен телевизор човек имаше чувството, че всичко се разиграва направо пред очите му. *Картината има повече редове или нещо подобно*, бе казал Бил. *Не знам, но е страотно*, бе отвърнала Одра. Тогава още не бяха открили, че програмата се състои главно от американски сериали като „Далас“ и безброй спортни състезания — неразбираеми и скучни (например шампионат по хвърляне на стрелички, в който състезателите приличаха на изнервени японски борци „сумо“) или пък просто скучни (английският футбол беше калпав; крикетът — още повече).

— Напоследък често си мисля за родния край — каза Бил и отпи от чашата.

— За родния край ли? — повтори Одра и го изгледа толкова слисано, че той се разсмя.

— Горката Одра! Вече почти единайсет години живееш с някакъв тип, а нищичко не си разбрала за него. Какво знаеш?

Той пак се разсмя и пресуши чашата. Този смях я тревожеше, както я тревожеше и чашата уиски в ръката му на разсъмване. Сякаш не беше смях, а потиснат болезнен вой.

— Питам се дали и с другите е така — добави Бил, дали съпругите им чак сега усещат колко малко са знаели. Да, предполагам.

— Били, знам само, че те обичам — каза тя. — Друго не ми е трябвало през тези единайсет години.

— Знам.

Той се усмихна и в усмивката му се смесваха нежност, умора и страх.

— Моля те. Моля те, кажи ми какво има.

Тя го гледаше с прекрасните си сиви очи, седнала с подвити нозе под ръба на нощницата в старото кресло на наетата къща. Тази жена бе обикнал и продължаваше да обича след единайсет години брак.

Искаше му се да прозре през нейните очи, да разбере какво виждат. Опита да си представи всичко като разказ. Можеше, но знаеше, че никой не би го отпечатал.

Представете си бедно момче от щата Мейн, което успява да се пребори за стипендия и попада в университета. Цял живот е искало да стане писател, но щом се записва в литературния курс, изведнъж губи представа къде се намира — като пътник без компас сред незнайна и страшна страна. Ето, един младеж до него иска да бъде Ъпдайк. Ето друг, който иска да стане новоанглийски вариант на Фокнър — само че държи романите му за мрачния бедняшки живот да бъдат написани в бели стихове. Ето момиче, което обожаваше Джойс Керъл Оутс, но смята, че Оутс е израснала в доминирано от мъжете общество и затова е „литературно радиоактивна“. Оутс не може да бъде чиста, твърди момичето. Ето някакъв дребен и шишкав абсолвент, който не може или не иска да говори без мънкане. Той е написал пиеса с девет действащи лица. Всеки герой повтаря само една дума. Малко по малко зрителят осъзнава, че когато събере думите заедно, получава изречението „Войната носи полза само за импотентните продавачи на смърт“. Пиесата получава превъзходна оценка от човека, който води курса по литературно творчество. Този преподавател е публикувал четири стихосбирки и докторска дисертация — все в университетското издателство. Пуши марихуана и носи медальон със знака на мира. Някаква борческа театрална трупа представя пиесата на мънкащия шишко по време на студентската стачка против войната във Виетнам през май 1970 година. Преподавателят играе една от ролите.

Междувременно Бил Денброу е написал един криминален разказ с убийство в заключена стая, три фантастични разказа и няколко разкази на ужаса, повлияни от творчеството на Едгар По, Хауърд Лавкрафт и Ричард Матесън — след години сам ще каже, че тия разкази са приличали на катафалка от миналия век, само че намазана с фосфоресцираща червена боя и снабдена с реактивен двигател.

За един от фантастичните си разкази получава петица.

„Това вече е по-добро, пише преподавателят на заглавната страница. В контраатаката на пришълците усещаме порочния кръг, по който насилието поражда насилие. Особено ми хареса «изостреният нос» на звездолета като символ на социо-сексуално

нашествие. Звучи интересно, макар че като цяло внушението не е твърде изяснено.“

Останалите разкази едва се добират до четворка.

И ето че един ден той се изправя наред продължаващото вече седемдесет минути обсъждане на кратка импресия, в която някаква крава оглежда изхвърлен автомобилен двигател сред пусто поле (маже би действието се развива след ядрена война, но може и да не е така). Авторката, мършава млада жена, пуши цигара след цигара, от време на време чопли пъпките по слепоочията си и настоява, че импресията е обществено-политическа творба в стила на ранния Оруел. Почти всички студенти — заедно с преподавателя — са съгласни, но монотонното бръщолевене не престава.

Когато Бил се изправя, цялата група впива очи в него. Той е висок и има внушителна осанка.

Бавно, без да заеква (заекването е престанало преди повече от пет години) той казва:

— Не разбирам нищичко. *Нищичко* не разбирам. Защо трябва разказът непременно да е общественозначим и прочие? Политика... култура... история... нима това не са нормални съставки за всеки разказ, стига да е написан добре? Искам да кажа... — Той се озърта, среща враждебни погледи и смътно осъзнава, че колегите смятат думите му за нападение. Може и да са прави. Бил схваща, че са започнали да подозират в него агент на импотентните продавачи на смърт. — Искам да кажа... абе момчета, защо не оставите разказа просто да си е *разказ*?

Никой не отговаря. Мълчанието се разтяга. Той стои прав, прехвърля поглед от лице на лице и среща само враждебни очи. Мършавото момиче пуска облак дим и смачква цигарата в пепелника, който винаги носи в чантата си.

Най-сетне преподавателят нарушава мълчанието. Говори кротко, сякаш обсъжда прищявката на капризно дете.

— Смяташ ли, че Уилям Фокнър просто е писал *разкази*? Смяташ ли, че Шекспир просто е гледал да *припечели*? Хайде, Бил. Кажи какво мислиш.

— Мисля, че е твърде близко до истината — отговаря Бил след дълга пауза, в която добросъвестно е обмислил въпроса.

И във всички погледи съзира проклятие.

Преподавателят разсеяно прехвърля писалката от ръка в ръка и се усмихва на Бил с присвити очи.

— Струва ми се — казва той, — че имаш *още много* да учиш.

Ръкоплясканията започват от задните редове.

Бил си тръгва... но след седмица се връща с твърдата воля да надделее. Междувременно е написал „Тъмното“ — разказ за момченце, което открива чудовище в мазето. Събира смелост, сражава се и накрая убива чудовището. Докато пише разказа, Бил има чувството, че душата му прелива от възторг; дори му се струва, че не пише, а само оставя разказа да минава през него. По някое време оставя писалката и протяга ръка през прозореца в мразовитата декемврийска нощ. Над морните нажежени пръсти се вдига пара. Разхожда се, безброй снежинки скърцат под зелените му ботуши като миниатюрни несмазани панти, а главата му като че *набъбва* от зреещия разказ; даже е малко страшничко — как бърза историята да се излее навън. Сякаш ако не изтече по трескавата му ръка, ще изхвъркне през очите, само и само да придобие свобода и реалност. „Ще я *отупам* на бърза ръка“ — споделя той с ветровитата зимна нощ и се разсмява — тихичко, боязливо. Разбира, че най-сетне е открил как да го стори — след десет години безплодни опити изведнъж е открил стартера на огромния неподвижен булдозер, който заема толкова място в главата му. Двигателят работи. Върти се, бучи. Тази огромна машина не е красива. Не е създадена за разходки с красиви момичета. Не е символ на богатство и обществено положение. За работа е. Може да прегазва. Ако Бил не внимава, ще прегazi и *него*.

Той хуква обратно и нажежен до бяло довършва „Тъмното“ — пише до четири сутринта и накрая заспива над листовите. Би се учудил, ако някой му каже, че всъщност пише за брат си Джордж. От години не се е сещал за Джордж — поне така си мисли.

Преподавателят му връща разказа с тлъста двойка на заглавната страница. Под двойката с главни букви са изписани две думи. МАСОВ, крещи едната. БОКЛУК, крещи другата.

Бил отнася петнайсетте листа на ръкописа до печката и отваря вратичката. Вече посяга да хвърли хартията в огъня, когато осъзнава колко абсурдно постъпва. Сяда в люлеещия се стол, заглежда се в плаката на състава „Блажена смърт“ и започва да се смее. Боклук ли?

Чудесно! Тъй да бъде! Накъдето и да се озърнеш — все боклук, под път и над път.

— Мамка им на пътищата! — провиква се Бил и се превива от смях до сълзи.

Преписва първата страница (без мъдрата оценка на преподавателя) и праща ръкописа на едно списание за мъже, озаглавено „Бяла вратовръзка“ (съдържанието му е такова, че Бил охотно би го кръстил „Голи мацета с вид на наркоманки“). Но според опърпаната брошура „Писателски пазар“ там купуват разкази на ужаса и в двата броя, които си е набавил от местната специализирана книжарничка, наистина има четири подобни истории, вмъкнати като плънка между голотии и реклами на мръсни филми и хапчета за потентност. Разказът на някой си Денис Ечисън е доста добър.

Изпраща „Тъмното“ почти без надежда — досега неведнъж е предлагал разказите си на разни списания без никакъв резултат освен стандартни бланки с любезен отказ — и е буквално слиян от радост, когато литературният редактор на „Бяла вратовръзка“ купува ръкописа за двеста долара, заплащане след отпечатването. Заместник-редакторът е приложил кратка бележка с мнението, че разказът е „адски свестен, най-доброто в жанра след «Делвата» на Рей Бредбъри“. После добавя: „Жалко, че в цялата страна едва ли ще го прочетат повече от седемдесет души“, но на Бил Денброу не му пука. Двеста долара!

Отива при декана с писмена молба за освобождаване от курса по литература. Деканът я разписва. Бил Денброу прибавя към молбата бележката на заместник-редактора и забобда двата листа на дъската за обявления до вратата на своя преподавател. В ъгъла на дъската забелязва плакатче против войната. И изведнъж, сякаш по своя воля, пръстите му измъкват писалката от джобчето на ризата и изписват напреко на плаката: *Ако някога политиката и фантазията наистина станат взаимозаменяеми, ще се самоубия, защото не бих имал друг изход. Политиката вечно се мени. Разказите — никога. Спира за миг, сетне, с чувството, че става дребнав (но безсилен да се въздържи) добавя: Струва ми се, че имате още много да учите.*

Три дни по-късно академичната справка пристига по пощата в общежитието му. Подписана е от преподавателя. Обикновено при подобни случаи в графата „Оценка“ се вписва милосърдна тройка или поне „незавършил“, но този път преподавателят е надраскал нова

яростна двойка. А под нея е записал: *Мислиш ли, че парите доказват всичко, Денброу?*

— Ами да, право да си кажа — изрича Бил Денброу сред празната си стая и отново избухва в лудешки смях.

През последната си година в колежа той дръзва да напише роман, без да има представа с какво се захваща. Приключва борбата обрулен и изплашен... но все пак здрав и читав, с почти петстотин страници ръкопис. Изпраща го на „Викинг прес“ и от самото начало си знае, че това ще е само първата от многото бъдещи спирки на романа (роман за призраци, представете си). Избрал е „Викинг“ защото му допада корабчето на емблемата им, пък и нали все отнякъде трябва да почне. Ала първата спирка се оказва и последна. „Викинг“ приема ръкописа... и за Бил Денброу започва приказен живот. На двадесет и три годишна възраст някогашният Бил Пелтека завоюва успех. Три години по-късно, на пет хиляди километра от северните области на Нова Англия, той си спечелва щура слава в Холивуд чрез брак с кинозвезда, която е пет години по-възрастна от него.

Клюкарските вестничета обричат брака на провал най-много след седем месеца. Според тях въпросът е само дали разводът ще стане по взаимно съгласие. Приятелите (и враговете) от двете страни на семейството са на същото мнение. Не само заради възрастта — двамата са невероятно различни във всяко отношение. Бил е висок, вече напълнял и склонен към оплешивяване. В компания говори бавно, понякога едва разбираемо. Одра пък е кестенява, дребничка и красива като статуетка — сякаш не е земна жена, а полубожествено създание.

Наели са Бил да напише сценарий по втория си роман „Черните бързеи“ (най-вече защото е наложил в договора за откупуване на правата твърдото условие да напише сам първия вариант на сценария — въпреки отчаяните вопли на литературния си агент). Първият вариант се оказва успешен и младият автор е поканен в студиото за по-нататъшна работа по сценария и снимките.

Негов литературен агент е дребна женица на име Сюзън Браун. Ужасно енергична и безцеремонна.

— Недей, Били — казва му тя. — Зарежи тая работа. Сума ти пари ще се влагат във филма, тъй че могат да поканят някой свестен автор за сценария. Може би самия Голдман.

— Кой?

— Уилям Голдман. Единственият истински писател, който отиде в киното и успя да свърши нещо.

— Какви ги говориш, Сюзън?

— Голдман остана там и не се провали като автор. Шансът за подобен късмет е като при рак на белите дробове — има надежда, но кой би искал да опита? Ще изгориш от секс и къркане. Или от някой шантав нов наркотик. — Изумително обаятелните кафяви очи на Сюзън припламват насреща му. — А дори да не е майстор от ранга на Голдман, дори да дадат сценария на някой тъпанар. Какво толкова? Нали книгата е тук, на лавицата. Не могат да променят нито една дума.

— Сюзън...

— Чуй ме, Били! Вземи парите и бягай. Ти си млад и силен. Точно такива им допадат. Отидеш ли там, първо ще ти отнемат самоуважението, после способността да напишеш смислено изречение от точка А до точка Б. И последно, но не най-маловажно — ще те оставят без топки. Ти пишеш като възрастен, но всъщност си хлапак с несъразмерно високо чело.

— Трябва да замина.

— Някой май е пръднал тук — отсича тя. — Нещо ми намирисва.

— Но аз наистина *трябва* да замина.

— Божичко!

— Трябва да се махна от Нова Англия. — Страх го е да изрече следващите думи, те звучат като проклетие, но дължи на Сюзън поне мъничко честност. — Трябва да се махна от Мейн.

— *Защо*, Боже мой?

— Не знам. Просто трябва.

— Истински ли са тия работи, Били, или дрънкаш като писател?

— Истински са.

По време на този разговор двамата са един до друг в леглото. Гърдите ѝ са дребнички и нежни като праскови. Той я обича много, макар и двамата да знаят, че това не е голямата, истинската обич. Тя сяда с нагънат чаршаф в скута си и пали цигара. Плаче, но навярно си мисли, че го прави тайно. Бил се досеща само по блясъка на очите ѝ. Не е тактично да споменава за това и той си мълчи. Не я обича с голямата, истинската обич, но нежността му към нея е огромна като планина.

— Върви тогава — казва тя със сух, деловит глас и пак го поглежда. — Ако все още ти остават сили, обади ми се, когато те смажат. Ще дойда да събирам останките. Стига да има какво да се събира.

Филмовият вариант на „Черните бързеи“ ще се снима под заглавието „Шахтата на черния демон“ с Одра Филипс в главната роля. Заглавието е ужасно, но филмът излиза доста добър. И Бил не загубва в Холивуд нищо освен сърцето си.

— Бил — изтръгва го от тия спомени гласът на Одра.

Чак сега забеляза, че тя е изключила телевизора. Зад стъклата на прозореца пълзеше гъста мъгла.

— Ще ти обясня, доколкото мога — каза той. — Имаш право да знаеш. Но преди това ще те помоля за две неща.

— Добре.

— Налей си още чаша чай и ми кажи какво знаеш за мен. Или какво мислиш, че знаеш.

Тя го изгледа учудено, после пристъпи към скрина.

— Знам, че си от Мейн — каза тя, докато си наливаше чай.

Не беше англичанка, но напоследък започваше типично по английски да изяжда края на думите — резултат от ролята в „Таванската стая“, филмът, за който бяха пристигнали тук. Първият оригинален сценарий на Бил. Бяха му предложили и поста директор на продукцията. Слава Богу, че бе отказал; иначе заминаването му щеше да прати всичко по дяволите. Знаеше какво ще каже целият екип. Били Денброу най-после си показва рогата. И той е като всички писатели — по-смахнат от кенефчийски плъх.

Бог му е свидетел, в момента се чувстваше съвсем смахнат.

— Знам, че си имал брат и много си го обичал, но той е починал — продължаваше Одра. — Знам, че си израснал в градчето Дери, че около две години след смъртта на брат ти сте се преселили в Бангор, където си навършил четиринайсет години. Знам, че три години по-късно баща ти е починал от рак на белите дробове. Написал си бестселър още преди да завършиш колежа, а е трябвало да се издържаш от стипендия и вечер да работиш в текстилна фабрика. Сигурно е било много странно... внезапната промяна на доходите. На перспективите. — Тя отново се приближи към него и Бил съзря по лицето ѝ, че за пръв път е почнала да осъзнава скритите празноти

помежду им. — Знам, че си написал „Черните бързеи“ една година по-късно, а след това си дошъл в Холивуд. И че седмица преди да започнат снимките, срещна една много обърквана жена на име Одра Филипс, която горе-долу разбираше какво си преживял — оная безумна декомпресия — защото само пет години преди това се казваше Одра Филпот и никой не бе чувал за нея. Тази жена се давеше...

— Одра, недей.

Тя го погледна право в очите.

— О, защо не? Нека си кажем истината и да посраим дявола. Аз се давех. Две години преди да те срещна открих стимулаторите, а година по-късно открих кокаина и с него ми беше чудесно. Стимулаторче сутрин, кокаин подир пладне, вино за вечеря, приспивателно преди лягане. Витамините на Одра. Прекалено много важни интервюта, прекалено много главни роли. Просто смешно, толкова приличах на героиня от книгите на Джаклин Сюзън. Знаеш ли какво си мисля за онзи период, Бил?

— Не.

Без да го изпуска от поглед, тя пийна чай и се усмихна.

— Беше като да тичаш по пътеката на международното летище в Лос Анджелис. Схващаш ли?

— Не съвсем.

— Подвижна пътека — каза тя. — Дълга е около петстотин метра.

— Знам я, но не разбирам какво искаш да...

— Заставах върху нея и тя те носи чак до багажното отделение. Но ако искаш, можеш и да не стоиш. Можеш да вървиш. Или да тичаш по нея. И ти се струва, че просто нормално крачиш или подтичваш, или бягаш, или даже спринтираш — каквото и да е, тялото ти не усеща, че в действителност към това се прибавя скоростта на пътеката. Ето защо към края се появяват табели НАМАЛЕТЕ СКОРОСТТА или ПРЕДСТОИ СЛИЗАНЕ. Когато те срещнах, имах чувството, че съм изхвъркнала от края на пътеката върху неподвижния под. Висях — тялото ми на десет километра пред краката. В такава поза не можеш да запазиш равновесие. Рано или късно се просваш по очи. Само че аз не паднах. Защото ти ме подхвана.

Все тъй без да го изпуска от поглед, тя остави чашката и запали цигара. Бил разбра, че ръцете ѝ треперят, защото тънкото пламъче на

запалката първо се люшна надясно, сетне наляво и чак тогава налучка целта.

Одра вдъхна дълбоко и пусна стремителна струйка дим.

— Какво знам за теб? Знам, че ти сякаш винаги владееше положението. Знам го. Никога не изглеждаше забързан към следващата чашка, към следващата среща, към следващата веселба. Сякаш твърдо знаеше, че всичко ще си дойде по реда... стига да го поискаш. Говореше бавно. Знам, че в Мейн провлачват говора, но мисля, че донякъде се дължеше и на собствения ти характер. За пръв път срещях там човек, който се осмелява да говори бавно. За да те изслушам, трябваше да намаля скоростта. Вгледах се в теб, Бил и видях човек, който никога не е изхвърквал от пътеката, защото си знае, че тя и бездруго ще го откара където трябва. Изглеждаше недосегаем за всеобщата истерична лудост. Не ти хрумваше да си поръчаш собствени автомобилни номера, за да ги сложиш на Ролс-Ройс под наем и в съботния следобед да подкараш гордо по булеварда. Нямах си представител по печата, който да вмъква името ти в разни издания като „Варайъти“ или „Холивуд рипортър“. Никога не бе участвал в „Карсън шоу“.

— Там допускат писатели само ако умеят да правят фокуси с карти или да прегъват лъжици с поглед — усмихна се Бил. — Това е почти национален закон.

Очакваше тя да се усмихне, но лицето ѝ си остана напрегнато.

— Знаех, че ще бъдеш до мен, когато ми потрябваш. Когато излетя от лентата като Симпсън в оная стара реклама на „Херц“. Може би ти ми попречи да изгълтам няколко хапчета в повече след тежък запой. А може би щях да се справя самичка и само драматизирам нещата. Но... не ми се вярва. Усещам го отвътре. — Тя загаси току-що запалената цигара. — От онзи миг знам, че винаги ще си до мен. И аз ще бъда до теб. Добре ни е в леглото. Някога си мислех, че това е най-важното. Но извън леглото също ни е добре и днес това ми изглежда още по-важно. Усещам, че мога да остарея край тебе и никога да не губя смелост. Знам, че прекаляваш с бирата и подценяваш физическото натоварване; че понякога сънуваш кошмари...

Това го стресна. Много. Почти го изплаши.

— Никога не сънувам.

Тя се усмихна.

— Така казваш на журналистите, когато те питат откъде си намиращ идеи. Но не е вярно. Освен ако лошото храносмилане те кара да стенеш нощем. А не ми се вярва да е така, Били.

— Говоря ли? — колебливо запитва той.

Не помнеше сънищата си. Никакви сънища — нито добри, нито лоши.

Одра кимна.

— Понякога. Но нито веднъж не успях да разбера какво казваш. Един или два пъти даже се разплака.

Той я гледаше тъпо. В устата му се разливаше неприятен вкус; беше като вкуса на разтопен аспирин, плъзнал по езика и гърлото. *Ето че узна какъв е вкусът на страха, помисли той. Крайно време беше, като се има предвид колко си написал на тая тема.* Навярно след време щеше да свикне с вкуса. Ако доживееше.

Изведнъж пред прага на съзнанието му се заблъска ято спомени. Сякаш в главата му заплашително се издуваше черна торба, готова да разпръсне злокобните

(сънища)

образи от подсъзнанието нагоре, към зрителното поле на бодърстващия разум — и ако всички изскочеха наведнъж, щяха да го подлудят. Помъчи се да ги изблъска обратно и успя, но не преди да чуе гласа — глас на човек, който е погребан жив и крещи изпод земята. Гласът на Еди Каспбрак.

Ти ми спаси живота, Бил. Ония големи момчета съвсем ме побъркват. Понякога си мисля, че наистина са решили да ме убият...

— Ръцете ти — каза Одра.

Бил сведе очи. Кожата по ръцете му беше настръхнала. Не на ситни пъпчици, а на едри бели топчета като мравешки яйца. Дватамата се взираха мълчаливо, сякаш гледаха интересен музеен експонат. Кожата бавно се отпусна.

След дълга тишина Одра добави:

— Знам още нещо. Тази сутрин някой ти се обади от Щатите и каза, че трябва да ме напуснеш.

Той стана от креслото, озърна се към бутилките алкохол, после отиде в кухнята и се върна с чаша портокалов сок. Заговори:

— Знаеш, че брат ми почина, но не знаеше, че беше убит.

— Убит! О, Бил, защо никога не си ми...

— Казвал? — От устните му отново излетя странният, лаещ смях. — Не знам.

— Как е станало?

— Тогава живеехме в Дери. Имаше наводнение, но най-лошото вече отминаваше и на Джордж му доскуча. Аз лежах болен от грип. Той помоли да му направя лодка от вестник. Знаех как, предната година ме бяха научили в занималнята. Той каза, че ще я пусне в канавките по Уичъм стрийт и Джаксън стрийт, те все още бяха пълни с вода. Направих му лодката, а той ми благодари, излезе и повече не го видях жив. Ако не беше грипът, може би щях да го спася. — Той помълча, разтривайки с длан лявата си буза, сякаш проверяваше дали да се избърсне. Увеличени от лещите на очилата, очите му гледаха замислено... но не към Одра. — Всичко станало там, на Уичъм стрийт, малко преди пресечката с Джаксън. Убиецът откъснал ръката му, както някое хлапе би откъснало крилцето на муха. Съдебният лекар каза, че е умрял от шока или от кръвоизлив. Лично за мен нямаше никаква разлика дали е било едното или другото.

— *Господи, Бил!*

— Навярно се питаш защо не съм ти казал. Истината е, че сам се чудя. Вече цели единайсет години сме женени, а до днес не си и подозирала какво е станало с Джорджи. Аз знам за целия ти род — даже за лелите и чичовците. Знам, че дядо ти е умрял в Айова Сити — влязъл пиан в гаража и без да иска се претрепал с верижния трион. Знам всичко това, защото колкото и да са заети, хората се опознават след дълъг семеен живот. Ако наистина си омръзнат и престанат да разговарят, пак ще се опознаят — чрез осмоза. Или мислиш, че греша?

— Не — глухо отвърна тя. — Не грешиш, Бил.

— А ние винаги сме разговаряли с лекота, нали? Искам да кажа, че не сме си омръзнали, та да стигнем чак до осмозата, прав ли съм?

— Е, поне до днес винаги съм била на това мнение.

— Недей така, Одра. Знаеш всичко за мен през последните единадесет години от живота ми. Всяка сделка, всяка идея, всяка настинка, всеки приятел, всеки тип, който ми е сторил зло или поне се е опитал. Знаеш, че спях със Сюзън Браун. Знаеш, че когато си пийна, понякога ставам сантиментален и надувам грамофона до дупка.

— Особено плочите на „Блажена смърт“ — уточни Одра и той се разсмя. Този път тя отвърна на усмивката.

— Знаеш и най-важното — надеждите ми.

— Да, и аз тъй мисля. Но това... — Тя помълча, тръсна глава, позамисли се. — Каква връзка има между обаждането и брат ти, Бил?

— Чакай, нека ти го разкажа със свои думи. Не се мъчи да ме подбутваш към най-същественото, защото ще провалиш всичко. Толкова е грамадно... и тъй... тъй странно и ужасно... че се мъча да пропълзя незабелязано до него. Разбираш ли... никога не ми е хрумвало да ти разкажа за Джорджи.

Тя го изглежда, навъси се и леко поклати глава, сякаш искаше да каже: *Не разбирам*.

— Искам да ти обясня, Одра, че повече от двацет години изобщо не съм мислил за Джордж.

— Но нали си ми казал, че брат ти...

— Повтарял съм само *факта* — каза той. — Нищо повече. Името му беше празна дума. То не хвърляше никаква сянка в паметта ми.

— Но ми се струва, че може да е хвърляло сянка в сънищата ти — едва чуто изрече Одра.

— Стоновете ли? Риданията?

Тя кимна.

— Сигурно си права — каза Бил. — Даже твърдо вярвам, че си права. Но сънищата нямат значение, щом човек не си ги спомня, нали?

— Наистина ли искаш да кажеш, че изобщо не си мислил за него?

— Да. Така е.

Тя недоверчиво поклати глава.

— Преди да се оженим ти ме попита дали имам братя и сестри, а аз ти казах, че съм имал брат, но той е умрял още когато съм бил хлапе. Знаеше, че родителите ми са починали, а пък собственият ти род е толкова голям, че не ти оставаше време да мислиш за други роднини. Но това не е *всичко*.

— Какво искаш да кажеш?

— Не само Джордж е потънал в мрака. От двацет години не съм се сещал *даже* за *Дери*. И за приятелите — Еди Каспбрак, Ричи Дрънгалото, Стан Юрис, Бев Марш... — Той зарови пръсти в косата си и се разсмя на пресекулки. — Това е като амнезия, само че толкова тежка, че дори не я усещам. А когато се обади Майк Хенлън...

— Кой е Майк Хенлът?

— Още едно от хлапетата, с които дружахме... с които дружах след смъртта на Джорджи. Разбира се, той отдавна не е хлапе. Всички сме пораснали. Майк се обаждаше чак от Америка. Каза: „Добър ден, домът на мистър Денброу ли е?“, а аз потвърдих и той запита: „Бил, ти ли си?“, аз пак потвърдих и той рече: „Обажда се Майк Хенлът“. Името не ми говореше нищо, Одра. Със същия успех можеше да рече, че продава енциклопедии или плочи на Бърл Айвис. После той добави: „От Дери“. И когато каза, сякаш в мен се отвори врата и през нея бликна някаква страшна светлина. Спомних си кой е Майк. Спомних си за Джорджи. Спомних си за другите. Всичко стана... — Бил щракна с пръсти. — Ей така. И разбрах, че ще ме помоли да се върна.

— Да се върнеш в Дери.

— Да. — Той свали очилата, разтърка очи и я погледна. Никога през живота си не бе виждала толкова изплашен човек. — В Дери. Каза, че е защото сме обещали и наистина е така. *Обещахме*. Всички. Ние, хлапетата. Стояхме в кръг сред рекичката, която тече през Пущинака, държахме се за ръце и си бяхме срязали дланите с парче стъкло, все едно че си играехме на кръвно братство, само че всичко беше наистина.

Той вдигна длани пред Одра и тя забеляза сред всяка от тях по няколко успоредни бледи чертички, може би белези. Безброй пъти го бе държала за ръката — за *двете* ръце — ала никога не бе обръщала внимание на бележите. Вярно, бяха едва забележими, но все пак...

Ами забавата! Онази забава!

Не първата, на която ги запознаха, макар че втората се бе оказала пряко свързана с нея, защото тогава празнуваха успешното приключване на работата по „Шахтата на черния демон“. Всички бяха пияни и вдигаха шум в духа на най-добрите местни традиции. Може би нямаше чак толкова стръв и злоба колкото на някои други веселби в Лос Анджелис, защото снимките бяха минали невероятно гладко и целият екип го знаеше. За Одра Филипс нещата вървяха още по-добре, защото се бе влюбила в Уилям Денброу.

Как се казваше оная самозвана врачка? Вече не си спомняше, помнеше само, че работеше като асистентка на гримьора. Помнеше как наред забавата момичето си смъкна блузата (отдолу имаше *съвсем* прозрачен сутиен) и се заметна с нея като циганка. Хлапачката беше

загряла яко от марихуана и пиене и се захвана да гледа на ръка чак до края на вечерта... или докато се просна някъде да спи.

Одра не помнеше дали предсказанията са били добри или лоши, глупави или умни — оная вечер и тя си беше подложила солидно. Но *помнеше* как по някое време момичето дръпна дланта на Бил до своята и заяви, че са свършено еднакви. Родствени линии на живота. Помнеше още, че взе да ревнува не на шега, докато момичето очертаваше линиите по дланта му с изящно лакирано нокътче — колко глупава ревност сред щурите филмови кръгове на Лос Анджелис, където мъжете пляскат жените по задниците също тъй естествено, както в Ню Йорк ги потупват по бузките! Но в онова докосване имаше нещо интимно и многозначително.

Тогава по дланите на Бил нямаше белези.

Бе гледала врачуването с ревнивия поглед на влюбена и затова не се съмняваше в спомена. Не се съмняваше във *факта*.

Каза го на Бил. Той кимна.

— Права си. Тогава ги нямаше. Не мога да се закълна, но мисля, че ги нямаше и снощи, докато отскочих до „Плуга и каруцата“. Двамата с Ралф пак се бяхме хванали на канадска борба и сигурно щях да забележа. — Той се усмихна. Усмивката беше суха, невесела и изплашена. — Мисля, че са се появили след обаждането на Майк Хенлътн. Това мисля.

— Бил, това е невъзможно — възрази тя, но пак посегна за цигара.

Бил се вглеждаше в дланите си.

— Стан го направи. Наряза ни дланите със счупено шише от Кока-Кола. Сега си спомням толкова ясно. — Той намигна глава към Одра и зад стъклата очите му бяха изпълнени с болка и недоумение. — Спомням си как блестеше под слънчевите лъчи. Беше от новите прозрачни бутилки. Преди това продаваха Кока-Кола в зелени шишета, помниш ли? — Тя поклати глава, но Бил не забеляза. Отново се визираше в дланите си. — Помня как Стан остана последен и взе да се преструва, че уж ще си среже вените, вместо само да надраска дланта. Сигурно просто се правеше на интересен, но аз едва не се хвърлих върху него... да го спра. Защото за една-две секунди изглеждаше напълно сериозен.

— Бил, недей — безсилно промълви тя. Този път трябваше да прихване подскачащата запалка с две ръце, като полицай на тренировка по стрелба. — Белезите не изникват току-така. Или ги има, или ги няма.

— Значи си ги виждала и друг път, а? Това ли намекаваш?

— Те са съвсем бледи — изрече Одра по-рязко, отколкото се искаше.

— Кръвта не течеше — каза той. — Стояхме сред водата, недалеч от мястото, където тримата с Еди Каспбрак и Бен Ханском бяхме направили бента...

— Да не би да говориш за архитекта?

— Има ли такъв архитект?

— Божичко, Бил, ами че той построи новата сграда на Би-Би-Си! Тукашните още се карат дали е мечта или пълен провал!

— Е, не знам дали е същият. Не ми се вярва, но може и да е той. Онзи Бен, когото познавах, много си падаше по строежите. Стояхме там и с дясната ръка се държах за Бев Марш, а с лявата за Ричи Тозиър. Стояхме сред водата като южняшки баптисти след проповед на открито и помня, че виждах на хоризонта градската водонапорна кула. Изглеждаше бяла като архангелски одежди и всички обещахме, *заклехме се*, че ако не е свършило, ако някога започне отново... ще се върнем. И пак ще го направим. Ще сложим край. Завинаги.

— На *какво* ще сложите край? — изкрещя Одра, обзета от внезапна ярост. — На *какво* ще сложите край? Що за глупости ми *говориш*?

— Не бих искал да ме пи-пи-питаеш... — Бил не довърши. По лицето му се разля като петно някакъв неопределен ужас. — Дай една цигара.

Тя му подаде пакета. Бил запали. Никога не го бе виждала да пуши.

— Тогава заеквах.

— Заекваше ли?

— Да. Тогава. Казваш, че съм бил единственият в Лос Анджелис, който се осмелявал да говори бавно. Истината е, че не смеех да говоря бързо. Не беше осъзнато. Не беше нарочно. Не беше от опит. Всички бивши пелтеци говорят много бавно. Това е един от многото похвати, като например да мислиш за средното си име, когато се представяш,

защото за пелтеците съществителните са по-трудни от другите думи, а най-трудно е да изрекат първото си име.

— Значи си заеквал — повтори тя и лекичко се усмихна, сякаш бе чула шега, но още не можеше да схване смисъла.

— До смъртта на Джорджи заеквах умерено — каза Бил. Вече започваше да чува собствените си думи раздвоени, сякаш ги делеше безкрайно малка частица от секундата; продължаваше да ги изговаря гладко, бавно и отмерено както винаги, но в съзнанието му думи като *Джорджи* и *умерено* се застъпваха, превръщаха се в Джъ-Джъ-Джорджи и у-умерено. — Нали разбираш, случваха ми се много лоши моменти — най-вече когато ме изпитваха в училище, особено ако знаех отговора и много исках да го кажа — но обикновено се справях. След смъртта на Джордж стана съвсем зле. А после, някъде около петнадесетата година, нещата взеха да се оправят. Посещавах гимназията „Чивърс“ в Портланд и там имаше страхотна специалистка по проблемите на говора, мисис Томас. Тя ме научи на разни похвати. Например да мисля за средното си име преди да изрека на глас: „Здрасти, аз съм Бил Денброу“. Изучавах френски и тя ме посъветва когато закъсам с някоя дума, да сменям езика. Представи си, както стоиш, повтаряш като развален грамофон: „т-т-тази кни-кни-кни“ и се чувстваш най-големия тъпак на света, изведнъж преминаваш на френски и от езика ти просто се лее „*ce livre*“. Безпогрешен номер. А щом го кажеш на френски, — можеш пак да минеш на английски и вече без затруднения произнасяш „тази книга“. Ако засечеш на буквата „с“, например в думи като ски, спанак или слама, можеш да я изфъфлиш: фки, фпанак, флама. Но не заекваш. Всичко това ми помогна, обаче главното беше, че забравих за Дери и всичко станало там. Защото именно тогава забравих. Когато живеехме в Портланд и учех в „Чивърс“. Не го забравих изведнъж, но като си припомням сега, трябва да кажа, че стана учудващо бързо. Навярно за не повече от четири месеца. Заекването и спомените ми чезнеха рамо до рамо. Някой бършеше черната дъска и старите уравнения се губеха от нея. — Той допи портокаловия сок. — Преди малко, когато заекнах на думата „питаш“, трябва да е било за пръв път от двайсет и една години насам. — Погледна я. — Първо белезите, после за-а-екването. Чу-чуваш ли го?

— Нарочно го правиш! — възрази тя, изтръпнала от уплаха.

— Не. Сигурно няма как да те убедя, но е вярно. Заекването е странна работа, Одра. Зловеща. До някое ниво може дори да не го усещаш. Но... го чуваш в съзнанието си. Сякаш част от главата ти изпреварва с част от секундата всичко останало. Или е като ония системи за създаване на ехо-ефект, които хлапците си монтираха в таратайките през петдесетте години — звукът от задния високоговорител изостава с частица от с-секундата след п-предния.

Той стана и неспокойно закрочи из стаята. Изглеждаше уморен и Одра с тревога си помисли колко много бе работил през последните тринадесет години, като че имаше начин да израсне над умерения си талант чрез яростен, почти непрестанен труд. После ѝ хрумна още потрещлива мисъл и тя се опита да я пропъди, но мисълта не искаше да изчезне. Ами ако всъщност се е обадил Ралф Фостър да покани Бил в „Плуга и каруцата“ за една табла или канадска борба? Ако е позвънил Фреди Файърстоун, режисьорът на „Таванската стая“ да сподели някакъв проблем? Или ако е било „грешка в номера“, както се изразяваше жената на доктора от съседната къща?

Докъде водеха подобни мисли?

Ами просто до извода, че цялата тази история с Дери и Майк Хенлът е най-обикновена халюцинация. Предвестник на нервна криза.

Но белезите, Одра... как ще обясниш белезите? Той е прав. Нямахте ги... а сега се появиха. Това е истината, много добре го знаеш.

— Разкажи ми останалото — промълви тя. — Кой е убил брат ти Джордж? Какво си извършил с онези деца? Какво сте обещали?

Той пристъпи към нея, коленичи и я хвана за ръцете като старомоден любовник, който се готви да направи предложение.

— Мисля, че бих могъл да ти разкажа — тихо изрече Бил. — Мисля, че ако истински пожелае, ще мога. Дори и сега си спомням съвсем малко, но заговоря ли веднъж, всичко ще си дойде на място. Усещам как спомените... очакват да се родят. Те са като дъждовни облаци. Само че дъждът ще е много мръсен. След такъв дъжд ще поникнат чудовищни растения. Навярно ще мога да издържа това, когато застана до другите...

— Те знаят ли?

— Майк каза, че им се е обадил. Според него ще дойдат всички... освен може би Стан. Гласът му звучал някак странно.

— За мен *всичко* звучи странно. Много ме плашиш, Бил.

— Извинявай — каза той и я целуна. Сякаш я целуваше напълно непознат мъж. Тя изведнъж намрази онзи Майк Хенлън. — Смятах, че трябва да обясня доколкото мога; смятах, че така ще е по-добре, отколкото да се измъкна по тъмно. Навярно някои от другите ще сторят точно това. Но така или иначе, трябва да замина. И вярвам, че Стан ще е там, независимо колко странно е звучал гласът му. А може би мисля така просто защото не мога да си представя, че няма да замина.

— Заради брат ти?

Бил бавно поклати глава.

— Мога и да потвърдя, но ще те излъжа. Обичах го. Знам колко странно изглежда, след като казах, че от двадесет години не съм се сещал за него, но *страхотно* обичах това хлапе. — Той се усмихна леко. — Беше голям досадник, но го обичах. Разбираш ли?

Одра имаше по-малка сестра, затова кимна без колебание.

— Разбирам.

— Но не е заради Джордж. Не мога да го обясня. Чувствам се... — Бил хвърли поглед към утринната мъгла зад прозореца. — Чувствам се като птица наесен, която знае... просто знае, че трябва да отлети. Това е инстинкт, скъпа... а мисля, че инстинктът е железният скелет под всички наши заблуди, че имаме свободна воля. С някои неща просто не можеш да се бориш, освен ако решиш да врътнеш кранчето на газовата печка, да налапаш пушката или да тръгнеш на дълга разходка отвъд кея. Не можеш да откажеш избора, защото *няма* избор. Нищо не можеш да промениш, както не можеш да застанеш на бейзболната площадка с бухалка в ръка и да чакаш топката да те удари. Трябва да замина. Онова обещание... то е заседнало в главата ми като ри-рибарска кука.

Тя стана и боязливо пристъпи към него; чувстваше се невероятно крехка, сякаш всеки миг бе готова да се прекърши. Положи ръка на рамото му и той обърна глава.

— Тогава вземи и мен.

Чувството на ужас, което се изписа по лицето му — не ужас *от* нея, а *за* нея — бе толкова очевидно, че тя неволно отстъпи и за пръв път изпита истински страх.

— Не — каза той. — Не мисли за това, Одра. *Изобищо* не си мисли. Да не си припарила на по-малко от пет хиляди километра от Дери. Мисля, че през близките две седмици Дери ще бъде нездравословно място. Ще си стоиш тук, ще работиш и ще ме извиниш пред когото трябва. А сега обещавай!

— Трябва ли да обещава? — запита тя, като го гледаше право в очите. — Трябва ли, Бил?

— Одра...

— Трябва ли? Ти си дал обещание и виж докъде стигаш. А с тебе и аз, защото съм твоя жена и те обичам.

Масивните му китки болезнено се впиха в раменете ѝ.

— Обещавай ми! Обещавай! О-об-бъ-бъ-ъ...

И тук Одра не издържа, нямаше сили да изтърпи тая пречупена дума, която се мяташе из устата му като риба върху харпун.

— Обещавам, добре! Обещавам! — Тя се разплака. — Доволен ли си сега? Господи! Луд си, цялата тази история е лудост, но обещавам!

Той я прегърна през раменете и я отведе до леглото. Донесе чаша бренди. Тя пийна малко и постепенно започна да се опомня.

— Кога ще заминеш?

— Днес — каза той. — С „Конкорд“. За влака е късно, но с колата ще стигна до летище „Хийтроу“ тъкмо навреме. Фреди искаше следобед да съм на снимките. Ти започваш по-рано, значи нищо не ти е известно, нали разбираш?

Тя кимна неуверено.

— Още преди да се вдигне шум, вече ще бъда в Ню Йорк. Ако нямам проблеми с прехвърлянето, привечер п-п-пристигам в Дери.

— И кога ще те видя пак? — тихо запита тя.

Бил я прегърна с всичка сила, но не отговори на въпроса.

[1] Le mot juste (фр.) — подходящата дума — Б.пр. ↑

[2] Nature's — природен (англ.) — Б.пр. ↑

ДЕРИ: ПЪРВА ИНТЕРЛЮДИЯ

*Колко ли човешки очи... са хвърляли година
подир година мимолетни погледи към своята
потайна анатомия?*

Клайв Баркър
„Кървави книги“

*Приведеният по-долу откъс, както и
всички други откъси под заглавие
„Интерлюдия“, е взет от ръкописа на Майкъл
Хенлън „Дери: забранена история на града“.
Всъщност това е серия непубликувани записки
и придружаващи ги ръкописни пояснения
(които силно напомнят личен дневник),
открити в хранилището на Общинската
библиотека в Дери. Заглавието е взето от
корицата на папката, в която са лежали
документите до сегашната им публикация.
Самият автор обаче неведнъж споменава в
записките си за този труд и под друго название
— „Дери: поглед през задната порта на ада“.*

*Можем да предположим, че мистър Хенлън
сериозно е възнамерявал да публикува
резултатите от своите проучвания.*

2 януари 1985

Може ли цял град да бъде обитаван от призраци?

Както понякога се говори за къщи с призраци. Или, ако трябва да употребим многозначителната английска дума — haunted.

Не само една отделна къща в този град, нито пък ъгълът на една отделна улица или отделно баскетболно игрище в някоя малка градинка, където по залез-слънце голият железен обръч стърчи като загадъчен инструмент за кървави мъчения, не даже един отделен квартал — а всичко. Целият град.

Възможно ли е?

Слушайте:

Haunted: „Често посещаван от призраци или духове“ — из речника на Фънк и Уогнълс.

Haunting: „Упорит спомен; нещо, което трудно се забравя“ — същите двама приятели.

To haunt: „Често се появявам или завръщам, особено като призрак.“ Но я чуите по-нататък! „Често посещавано място: курорт, жилище, сборище...“ Разбира се, курсивът е мой.

И още едно значение. То, както и предишното, е съществително и тъкмо от него най-много се боя: „Място за хранене на животни“.

Може би като животните, които пребиха Ейдриън Мелън, а после го хвърлиха от моста?

Или като животното, което е чакало под моста?

Място за хранене на животни.

Какво животно се храни в Дери? Какво животно се храни от Дери?

Знаете ли, даже е някак интересно — не бих и подозирал, че човек може да изпитва такъв страх, какъвто изпитвам след историята с Ейдриън Мелън, и все пак да остане жив, дори да работи нормално. Сякаш съм попаднал в книга, а всички знаят, че не бива чак толкова да се страхуваш преди края на книгата, когато незнайният обитател на мрака най-сетне излиза от леговището, за да се нахрани... с тебе, разбира се.

С тебе.

Но ако е книга, не са я написали класици на ужаса от ранга на Лавкрафт, Бредбъри или По. Нали разбирате, знам нещичко — не всичко, но доста. Не съм започнал от онзи септемврийски ден миналата година, когато разгърнах „Дери нюз“, прочетох показанията на Ънуин и осъзнах, че може би пак се завръща клоунът, който уби

Джордж Денброу. Всъщност започнах някъде през 1980 година — мисля, че точно тогава в мен се събуди нещо задрямало отпреди... нещо, което знаеше, че пак наближава времето на То.

Какво се събуди всъщност? Навярно пазачът в душата ми.

Или пък гласът на Костенурката. Да... склонен съм да повярвам. Знам, че и Бил Денброу би казал същото.

Откривах вести за стари ужаси в старите книги; четях описания на стари жестокости в старите вестници; непрестанно, все по-силно от ден на ден чувах как в дъното на съзнанието ми шуми като в морска раковина тътенът на някаква растяща, набъбваща сила; струваше ми се, че усещам острия озонов мирис на бъдещи мълнии. Започнах да водя записки за книга, която едва ли ще доживее да видя написана. И същевременно влачех скучното си ежедневие. До едно определено ниво на съзнанието винаги съм живял и все още живея сред най-нелепи, лудешки ужаси; над него продължавам да водя простичкия живот на библиотекар в малко градче. Подреждам книги по лавиците; надписвам картони за новите посетители; изключвам проекторите за микрофилми след разсеяни читатели; шегувам се с Керъл Данър, че много ми се ще да преспим заедно, тя се шегува, че има същото желание и двамата отлично знаем, че тя наистина се шегува, а аз не, както знаем, че тя няма да се задържи в глухата провинция, а аз ще си бъда тук докато умра — ще подлепвам скъсаните страници на „Бизнес уик“, ще сядам на ежемесечните заседания за планиране на нови покупки с лула в едната ръка и „Библиотечен журнал“ в другата... и ще се събуждам посред нощ с юмруци в устата, за да заглуша писъците.

Готическите романи дълбоко грешат. Косата ми не е побеляла. Не съм сомнамбул. Не вмъквам в речта си загадъчни коментари и не нося в джоба на якето си буквена дъсчица за спиритични сеанси. Навярно се смея по-рядко и толкоз. Може би смехът ми е станал писклив и странен, защото понякога хората ме заглеждат учудено щом се засмея.

Част от мен — онази част, която Бил нарича „гласът на Костенурката“ — настоява да ги повикам още тази вечер. Но мога ли даже сега да бъда напълно уверен? Искам ли да бъда напълно уверен? Не — разбира се, не. Но, Боже мой, случаят с Ейдриън Мелън толкова

прилича на нещастieto с Джордж, братчето на Бил Пелтека, през есента на 1957 година.

Ако *наистина* е започнало пак, *тогава* ще ги повикам. Длъжен съм. Но не сега. Както и да го гледам, рано е. Предния път всичко започна бавно и се развихри едва през лятото на 1958 година. Затова... чакам. Запълвам очакването с безсмислени думи в този бележник и дълго се вирам в огледалото, където някогашното момче отдавна се е превърнало в непознат мъж.

Момчешкото лице беше плахо, мечтателно; мъжът има лице на банков касиер от каубойски филм — артист, който не получава нито една реплика, само трябва да вдигне ръце и да се прави на уплашен, когато нахълтат крадците. А ако по сценарий се налага лошите момчета да гръмнат някого, той е първият.

Все същият стар Майк. Може би малко по-облещен, леко подпухнал от недоспиване, но това личи само отблизо... като за целувка например, а вече много отдавна не съм се приближавал чак толкова до когото и да било. Ако ме зърнете случайно, ще си помислите: *Прекалява* с четенето, нищо повече. Едва ли ще се досетите как отчаяно се бори този човек с кротко лице на банков чиновник, как е напрегнал сили, за да издържи, да съхрани разсъдъка си.

Ако ми се наложи да позвъня, може да убия някой от тях.

Това е едно от нещата, с които се сблъсквам в дългите безсънни нощи, когато лежа под завивките със старомодната си синя пижама, а до мене е нощното шкафче, където слагам очилата си и вечната чаша вода за в случай, че се събудя жаден. Лежа в тъмното, отпивам водата на малки глътки и се питам какво помнят — помнят ли нещо изобщо. Не знам защо, но твърдо вярвам, че не помнят *нищо*, защото не е *необходимо*. Аз съм единственият, който чува гласа на Костенурката и си спомня, защото единствен останах в Дери. И тъй като се разпиляха във всички посоки, те няма как да узнаят, че животът им е тръгнал по една и съща схема. Ако ги върна, ако им покажа схемата... да, това би могло да убие някой от тях. Би могло да убие *всички*.

Затова отново и отново прелиствам мислите си; прелиствам *тях*, опитвам се да ги пресътворя каквито бяха и каквито може би са днес, мъча се да реша кой е най-уязвим. Понякога ми се струва, че ще е Ричи Тозиър по прякор „Мръсната уста“ — ако не греша, той най-рядко

успяваше да избяга от Крис, Хъгинс и Бауърс, нищо, че Бен беше толкова дебел. Ричи се плашеше най-много от Бауърс — всички треперехме от него — но и останалите не бяха цвете за мирисане. Ако му се обадя в Калифорния, няма ли тази вест да се превърне за него в някакво страховито Завръщане на Големите Побойници — двама от гроба, а третият от лудницата „Джунипър хил“, където беснее и до днес? Друг път си мисля, че най-слабият беше Еди — Еди с дебелата властна майчица и страховитите пристъпи на астма. Бевърли? Тя все се правеше на костелив орех, но беше изплашена до смърт както всички нас. Бил Пелтека, изправен пред ужас, който не ще изчезне когато той метне калъфа върху пишещата машина? Стан Юрис?

Над главите им е надвиснала гилотина, остра като бръснач, но колкото повече обмислям, толкова по-твърдо вярвам, че те не подозират за нея. Аз съм човекът с ръка на лоста. Мога да го дръпна, стига само да отворя тефтерчето с телефонни номера и да ги набера един по един.

Може би няма да се наложи. Вкопчвам се в изтънялата надежда, че съм сбъркал крехките писъци на собствения си боязлив ум с дълбокия, откровен глас на Костенурката. С какво разполагам, в края на краищата? През юли — Мелън. Мъртво дете, намерено на Нийбълт стрийт миналия октомври, още едно — в Мемориал парк през декември, малко преди първия сняг. Може да е бил скитник, както твърдят вестниците. Може да е някой луд, който вече е напуснал Дери или се е самоубил от погнуса и угризения, както се предполага в някои книги за Джек Изкормвача.

Може би.

Но дъщеричката на Албрехт бе открита точно срещу онази проклета стара къща на Нийбълт стрийт... и бе загинала точно като Джордж Денброу преди двацет и седем години. А после момчето на Джонсън, намерено в Мемориал парк с откъснат до коляното крак. Разбира се, сред Мемориал парк стърчи Водонапорната кула, а детето бе намерено почти в нейното подножие. Водонапорната кула е на хвърлен камък от Пущинака; пак там Стан Юрис беше видял ония момчета.

Мъртвите момчета.

Знам, всичко може да се окаже просто пушилка и миражи. Може. Или пък съвпадение. Или нещо средно — някакво злокобно

ехо. Възможно ли е? Да, усещам го. Тук, в Дери, *всичко* е възможно.

Мисля, че прежното нещо все още е тук — нещото, което се появи през 1957 и 1958 година; което е било тук през 1929 и 1930 година, когато Легионът за бяла нравственост опожарил „Черното петно“; което е било тук през 1904, 1905 и началото на 1906 година — поне до експлозията в стоманолеярната на Кичънър; което е било тук през 1876 и 1877 година; онова нещо, което се появява на интервали от около двадесет и седем години. Понякога идва малко по-рано, понякога малко по-късно... но винаги идва. Колкото по-назад се връщаш, толкова по-трудно откриваш фалшивите нотки, защото източниците постепенно обедняват, празнотите растат и местната история заприличва на проядена от молци дреха. Но ако знаеш къде — и кога — да потърсиш, задачата става доста по-лека. Разбирате ли, То винаги се връща.

То.

Затова... да, мисля, че ще трябва да набера номерата. Мисля, че трябва да бъдем ние. По някаква незнйна причина именно ние сме били избрани да сложим завинаги край. Каприз на съдбата? Лош късмет? Или пак онази проклета Костенурка? Може би тя не само говори, но и заповядва? Не знам. И не вярвам да има значение. Преди всичките тия години Бил каза: *Костенурката не може да ни помогне*, а ако е било вярно тогава, значи е вярно и днес.

Спомням си как стояхме сред водата, хванати ръка за ръка, и обещавахме да се върнем, ако всичко започне отново — стояхме в кръг, почти като древните друиди, длан върху длан, за да се слее кръвта на обещанието. Ритуалът навярно е древен като човечеството — тъничко чучурче, забито в дървото на вселенската мощ, израсло на границата между страната на всичко, което знаем и територията на онова, което подозираме.

Заради приликата...

Но ето че сам взех да се правя на Бил Денброу, пелтеча и тъпча на място, изреждайки няколко факта и куп неприятни (и доста мъгляви) предположения, които от ред на ред стават все по-маниакални. Излишно. Безполезно. Дори опасно. Но е толкова трудно да чакаш събитията.

Тези записки са усилие да проникна отвъд натрапчивите идеи като разширя собствения си мислен обзор — в края на краищата

разказът ми не е само за шест момчета и едно момиче, все нещастни, все отритнати от връстниците си, които се сблъскаха с кошмара в едно горещо лято, когато Айзенхауер още беше президент. Ако ви звучи по-добре, това е опит да поотдръпна фотоапарата — да видя цялото градче, в което почти петдесет и три хиляди души работят, хранят се, спят, съвокупляват се, пазаруват, разхождат се, карат коли, ходят на училище, попадат в затвора и понякога изчезват сред мрака.

Искрено вярвам, че за да разбере какво *представява* един град, човек трябва да узнае какъв е *бил* преди. А ако трябва да посоча конкретния ден, когато всичко започна отново, това ще е ранната пролет на 1980 година. Тогава отидох да се срещна с Албърт Карсън, който почина миналото лято — на деветдесет и една години, след дълъг и достоен за похвала живот. Беше работил като главен общински библиотекар от 1914 до 1960 година, невероятен срок (но той си беше невероятен по природа) и смятах, че ако някой знае от кое съчинение да почна проучването на местната история, това ще е Албърт Карсън. Докато му задавах въпросите си, двамата седяхме на верандата и той отговаряше с продран глас — вече се бореше с рака на гърлото, който след време щеше да го вкара в гроба.

— Нито една от тия лайнарски драсканици не струва пукната пара. Отлично го знаеш, мътните да те вземат.

— Откъде да започна тогава?

— Какво да започнеш, за Бога?

— Проучването на местната история. Историята на Дери.

— А. Добре. Започни от Фрик и Мишо. Те се смятат за най-добри.

— И след като ги прочета...

— Да ги *прочетеш* ли? Божичко, в никакъв случай! Хвърли ги на боклука! Това ти е първата стъпка. После прочети Бъдинджър. Брансън Бъдинджър е бил адски немарлив автор и върховен празноглавец, ако мога да вярвам на онова, което съм чувал на младини, но си личи, че му идвало сърце на място щом стане дума за Дери. Объркал е почти всички факти, но ги е объркал с *чувство*, Хенлън.

Аз се позасмях и Карсън също разтегли в усмивка загрубелите си устни — доброто му настроение малко ме плашеше. В онзи миг приличаше на щастлив хищник, застанал на стража над току-що убита

плячка, очаквайки месото да стигне до най-вкусния стадий на разложение, за да пристъпи чак тогава към пиршеството.

— Като приключиш с Бъдинджър, прочети Айвис. Запиши си всички хора, с които е разговарял. Санди Айвис все още е в Мейнския университет. Фолклорист. Като изчетеш какво е написал, иди да го видиш. Покани го на вечеря. Лично аз бих го завел в „Оринока“, защото там вечерята изглежда безкрайна. Изцеди го. Гледай да напълниш цял бележник с имена и адреси. Иди да говориш със всички старци, които ти посочи... стига да са живи; малко сме, но държим, ха-ха-ха-ха!... и събери от тях още имена. Дотогава вече ще имаш поле за действие, ако си поне наполовина толкова умен, колкото те мисля. Ако си упорит и обикаляш от човек на човек, ще откриеш доста неща, дето ги няма по книгите. И може да откриеш, че с тях по-трудничко се заспива.

— Дери...

— Какво Дери?

— Дери не е наред, нали?

— Наред ли? — запита той с продран шепот. — Че кое е наред? Какво означава тази дума? „Наред“ ли са хубавите снимки на Кендъскиг по залез-слънце от еди-кой си на лента „Кодахром“ с еди-каква си скорост и бленда? Ако е тъй, значи Дери е наред, защото има купища хубави снимки на града. Наред ли е някакъв тъп комитет от спаружени стари моми да настоява за запазване на Губернаторския дом или за слагане на паметна плоча пред Водонапорната кула? Ако *това* е наред, то от Дери по-наред няма, защото тука е пълно с дърти кранти, дето всекиму се бъркат в работата. Наред ли е оная грозна пластмасова статуя на Пол Бъниън пред Градския център? Ох, де да можех да докопам един камион напалм и вехтата си запалка, щях да ѝ видя сметката на оная шибана грозотия, гарантирам ти... но ако човек има чак толкова разтегливи естетически представи, че да приема пластмасовите статуи, тогава Дери е наред. Въпросът е какво означава думата „наред“, Хенлън. А? И още по-важно — какво *не означава*?

Аз само поклатих глава. Старецът или знаеше, или не. Или щеше да каже, или нямаше.

— Може би имаш предвид неприятните разкази, които навярно ще чуеш, ако вече не си ги чувал? *Винаги* има неприятни разкази. Историята на един град е като безредно построен старинен замък,

гъмжащ от стаи, стаички, люкове към пералнята, мансарди и всякакви ексцентрични потайни кътчета... да не говорим за някой и друг таен тунел. Тръгнеш ли да проучваш Замъка Дери, ще откриеш всевъзможни неща. Да. По-късно може да съжаляваш, но ще ги откриеш, а щом се открие нещо, вече няма начин да бъде закрито, нали? Някои стаи са заключени, но има ключове... има. — Очите му проблеснаха насреща ми със старческо лукавство. — По някое време може да решиш, че си се натъкнал на най-грозните тайни на Дери... но винаги се намира още една. И още една. И още една.

— Значи...

— Извинявай, но мисля, че трябва да се прибирам. Днес гърлото съвсем ме изтормози. Време е да си взема лекарството и да дремна.

С други думи: ето ти нож, приятелю, ето ти и вилица; иди и виж какво ще си отрежеш.

Започнах от съчиненията на Фрик и Мишо. Последвах съвета на Карсън и ги хвърлих на боклука, но най-напред ги прочетох. Прав беше — некадърни писания. Прочетох историята на Бъдинджър, преписах бележките под линия и тръгнах по дирите им. Тук вече имах известен успех, но трябва да знаете, че бележките под линия са странни твари — като пътечки, които се вият из дива, непокорна страна. Разделят се, пак се разделят; непрестанно рискуваш да свърнеш по грешен път, който те отправя или след къпинаци, или към коварни тресавища. „Срещнеш ли бележка под линия, каза ни веднъж преподавателят по библиотечно дело, смажи ѝ главата преди да се е размножила.“

Те *наистина* се размножават и понякога излиза нещо свястно, но според мен най-често се раждат изроди. Бележките на Бъдинджър във високопарно написаната му „История на стария Дери“ (Издателство на Мейнския университет, 1950) се лутат из вековна камара от забравени книги, прашни докторски дисертации по история и фолклор, статии в отдавна изчезнали списания и умопобъркващи купища общински отчети и летописи.

Разговорите ми със Санди Айвис бяха по-интересни. От време на време източниците му се кръстосваха с тези на Бъдинджър, но нищо повече. Айвис бе пожертвал значителна част от живота си, за да събира устни предания — празни приказки, другояче казано — почти

дословно; Брансън Бъдинджър несъмнено би сметнал подобен похват за унижение.

През 1963–66 година Айвис бе написал поредица статии за Дери. Когато започнах изследванията си, повечето му някогашни събеседници бяха починали, но имаха синове, дъщери, племенници, братовчеди. А разбира се, една от големите истини на света е следната: почине ли някой стар кореняк, на негово място неизменно идва друг. Интересните разкази не умират; винаги се предават от човек на човек. Минах през безброй веранди и дворчета, изпих безброй чаши чай, бира „Блек Лейбъл“, домашно пиво, домашно билково пиво, чешмяна вода, изворна вода. Изслушах безброй истории и през цялото време касетофонът ми работеше.

Бъдинджър и Айвис единодушно твърдят, че първоначалната група бели заселници е наброявала около триста души. Били са англичани. Имали грамота за заселване и били официално известни под името „Група Дери“. Отредените им земи заемали територията на днешния Дери, значителна част от Нюпорт и късчета от съседните землища. А през 1741 година всички жители на Дери изчезнали безследно. През юни все още били там — населението на общината наброявало около триста и четиридесет човека, — но през октомври вече нямало никого. Дървените къщички на селцето останали пусти. Една от тях, приблизително там, където днес се пресичат Уичъм и Джаксън стрийт, била изгоряла до основи. В съчинението си Мишо твърди категорично, че всички заселници са били изклани от индианците, но за подобна идея няма никакви основания, ако не се брои изгорялата къща. Най-вероятно пожарът се дължи на нечия забравена печка.

Индианско нападение? Едва ли. Не са останали нито кости, нито трупове. Наводнение? Не е имало през онази година. Болест? Нито дума за епидемия в съседните градчета.

Те просто изчезнали. Всички. Триста и четиридесет души. Безследно.

Доколкото знам, единственият що-годе сходен случай е изчезването на колонистите от Роунок Айланд в щата Вирджиния. За него знае всеки първолак в страната, но кой е чувал за изчезването в Дери? Никой, дори и тукашните жители. Разпитах неколцина гимназисти, които задължително изучават историята на Мейн, и се

оказа, че нито един не знае за случая. После разрових справочника „Мейн някога и сега“. Вътре има над четиридесет параграфа за Дери, свързани главно с разцвета на дърводобивната промишленост. Нито дума за изчезването на първите заселници... и все пак това — как да го нарека? — това *безмълвие* също подсказва нещичко.

Някаква безмълвна завеса забулва част от тукашното минало... ала въпреки всичко хората *продължават* да говорят. Навярно няма сила, която да им запуши устата. Но човек трябва да слуша старателно, а това е рядко умение. Лаская се с мисълта, че съм го развил през последните четири години. Нормално след толкова тренировки — иначе би трябвало да призная, че хич не ме бива за тая работа. Един старец ми разказа как жена му чувала гласове от канала на кухненската мивка три седмици преди смъртта на дъщеря им — било е в началото на зимата на 1957–58 година. Това момиче беше една от първите жертви на убийствената вълна, която започна с Джордж Денброу и продължи чак до следващото лято.

— Сума ти гласове били и всички бърборели едновременно — каза ми той. Имаше бензиностанция на Канзас стрийт и докато разговаряхме, от време на време излизаше с бавна, накуцваща походка да налее бензин, да провери маслото на някоя кола или да забърше стъклата. — Жената загубила ума и дума от страх, ама веднага им отговорила. Навела се над мивката, тъй разправяше, и креснала вътре: „Кои сте, да ви дяволите вземат? Как се казвате?“ И всичките онез гласове отвърнали — стонове, бърбрене, вой, крясъци, писъци, смях и де да знам какво още. Жената разправяше, че рекли онуй, дето го рекъл обладаният от бяс на Исуса: „Името ни е Легион“, тъй рекли. Подир туй цели две години не посмя да припари до мивката. А пък аз през тия две години превивах тука гърбина по двацет часа на ден, след туй се прибирах да мия гадните чинии.

Човекът беше на седемдесет и две-три години, облечен в излинял сив работен комбинезон. Цели потоци от бръчки струяха край ъгълчетата на очите и устните му. Пиеше пепси от автомата край вратата на бензиностанцията.

— Сигур вече си мислите, че съм по-смахнат от дървеница — каза той, — обаче ще ви река и още нещо, само я изключете тая чудесия.

Изключих касетофона, усмихнах се и казах:

— След разказите, които съм чувал през последните две години, доста ще трябва да се потите докато повярвам, че сте луд.

Той също се усмихна, но очите му бяха мрачни.

— Една вечер миех чиниите както винаги — беше през есента на петдесе и осма, след края на голямата дандания. Жената спеше на горния етаж. Бети беше едничкото чедо, което ни даде Господ, и откакто я убиха, жена ми прекарваше почти цялото си време в сън. Както и да е, дръпнах аз запушалката и водата взе да изтича от мивката. Нали знаете какъв звук издава сапунената вода като се стича в канала? Един такъв смучещ шум. Точно тъй шумеше, ама аз не обръщах внимание, само си мислех, че трябва да нацепя подпалки в бараката и тъкмо когато звукът взе да затихва, чух дъщеря си нейде долу. Чух Бети нейде долу из ония проклети тръби. Смееше се. Беше нейде долу из мрака и се смееше. Само че, ако се повслуша човек, май звучеше като писъци. Или пък едното и другото. Пищеше и се смееше долу из тръбите. Друг път не бях чувал такова нещо. Може да съм си въобразявал. Но... не ми се вярва.

Той ме погледна и аз отвърнах на погледа му. Мътната светлина, падаща през зацапаните стъкла, го отрупваше с товара на годините и той изглеждаше по-стар от Матусал. Спомням си какъв студ ме прониза в онзи миг; какъв невероятен студ.

— Да не мислите, че ви будалкам? — запита ме старецът, който през 1957 година навярно е бил около четиридесет и пет годишен и комуто Господ бе дал една-едничка дъщеря на име Бети Рипсъм. Малко след Коледата на оная страшна година трупът на Бети бе открит в покрайнините на Джаксън стрийт — замръзнал и изкормен.

— Не — отвърнах аз. — Не мисля, че ме будалкате, мистър Рипсъм.

— И говорите искрено — промърмори той с учудване. — По лицето ви познавам.

Мисля, че се канеше да ми каже още нещо, но в това време една кола пресече опънатия пред помпите маркуч и звънчето зад нас рязко издрънка. Двамата подскочихме, а аз дори тихичко изписах. Рипсъм стана и закуцука към колата, бършейки ръце с топка парцали. Когато се върна, той ме изгледа тъй, сякаш бях някакъв натрапник, нахълтал току-що от улицата. Сбогувах се и си тръгнах.

Бъдинджър и Айвис са единомудни и по друг въпрос: в Дери нещата наистина не са наред и *никога* не са били.

За последен път се видях с Албърт Карсън само месец преди смъртта му. Гърлото му съвсем се беше влошило и той едва говореше с глух, свистящ шепот.

— Още ли се каниш да пишеш история на Дери, Хенлън?

— Да, още ми се върти тая муха из главата — отвърнах аз, но, разбира се, изобщо нямах намерение да пиша история на градчето в истинския смисъл на думата... и мисля, че старецът беше наясно.

— Ще ти отнеме двайсет години — прошепна той — и никой няма да я прочете. Никой няма да *иска* да я прочете. Зарежи, Хенлън. — Той помълча, сетне добави: — Знаеш, че Бъдинджър се самоуби.

Знаех, разбира се — но само защото хората обичат да приказват, а аз се бях наумил да слушам. В „Дери нюз“ споменавах само за нещастно падане и не лъжеха — Брансън Бъдинджър наистина бе паднал. Просто бяха пропуснали да споменат, че е паднал от табуретка в килера си и по времето на нещастieto е имал примка около врата.

— Знаеш ли за цикъла?

Трепнах и се вторачих в Карсън.

— О, да — прошепна той. — Известно ми е. През двайсет и шест или двайсет и седем години. Бъдинджър също знаеше. Както и мнозина от старите кореняци, макар че няма да обелят и думица от това, дори ако ги накъркаш до смърт. Зарежи, Хенлън.

Той протегна ръка, съсухрена като птича лапка. Стисна ме за китката и аз усетих жежкия полъх на рака, който се бе развихрил и беснееше из тялото му, разяждайки всичко, което му се услади — не че имаше кой знае какво за разяждане; от Албърт Карсън бе останал кажи-речи само скелетът.

— Майкъл... недей да се забъркваш. В Дери има неща, които хапят. Зарежи. *Зарежи.*

— Не мога.

— Пази се тогава — каза той. Изведнъж от полумъртвото старческо лице ме погледнаха огромни и изплашени детски очи. — *Пази се.*

Дери.

Моят роден град. Носещ името на графство в Ирландия.

Дери.

Роден съм тук, в общинската болница; учих в общинското начално училище; преминах в прогимназията на Девета улица; после в гимназията. След това учих в Мейнския университет — „не е в Дери, ама си е тукачка“, както казват кореняците — и се върнах веднага след завършването. Тук, в Общинската библиотека на Дери. Аз съм дребен човек, от дребно градче, с дребен живот — един от милионите.

Но.

Но:

През 1851, година група дървосекачи открили останките на друга група, която била блокирана от снеговете и презимувала в лагера си по горното течение на Кендъскиг — досами мястото, което децата все още наричат „Пущинака“. Били девет души, всички накълцани на парчета. Търкаляли се глави... да не говорим за ръце... някой и друг крак... а на една от стените на колибата бил закован човешки пенис.

Но:

През 1851 година Джон Марксън отровил цялото си семейство, а после подредил трупове в кръг, седнал на средата и изял цяла бяла мухоморка. Предсмъртните му страдания навярно са били непоносими. Градският полицай, който го открил, написал в отчета си как отначало помислил, че трупът му се хили; споменал за „ужасната бяла усмивка на Марксън“. Всъщност устата му била пълна със смъртоносната гъба — Марксън е продължавал да дъвче дори когато чудовищните болки на мускулните спазми са раздирали тялото му.

Но:

На Великден през 1906 година собствениците на стоманолеярната „Кичънър“ (днес на нейно място има новичка пешеходна зона и търговски център) организирали великденски лов на яйца за „всички добри деца от Дери“. Ловът се състоял в огромната сграда на стоманолеярната. Опасните зони били заградени и мнозина работници поели грижата да пазят, да не би някое палаво момченце или момиченце да се промъкне на експедиция под загражденията. Из останалата част от фабриката били укрити петстотин шоколадови яйца, омотани с пъстри панделки. Според Бъдинджър на всяко от тия яйца се е падало поне по едно дете. С весели крясъци, смях и възклицания децата търчали из неделното безмълвие на стоманолеярната, откривали яйцата под гигантските тигли, в чекмеджетата на управителя, между грамадните ръждиви зъбчатки, в

леярските калъпи на третия етаж (на старите фотографии тия калъпи напомнят чашки от някаква великанска кухня). Три поколения от рода Кичънър се били събрали да гледат веселото буйство и да раздадат наградите след края на лова, който трябвало да приключи точно в четири следобед, независимо дали са открити всички яйца или не. Но краят настъпил четиридесет и пет минути по-рано. В три и петнайсет стоманолеярната избухнала. До залез-слънце от руините били извлечени седемдесет и два трупа. Окончателният брой на жертвите достигнал сто и двама души. Осемдесет и осем от загиналите били деца. Следващата сряда, докато вцепененият и смълчан град още не можел да се опомни от трагедията, една жена открила сред клоните на ябълката в задния си двор главата на деветгодишния Робърт Дуей. По зъбите на момчето имало шоколад, а по косата му кръв. Той бил последната известна жертва. Осем деца и един възрастен изчезнали безследно. Тази най-страшна трагедия в историята на Дери, по-страшна дори от пожара в „Черното петно“ през 1930 година, си останала завинаги необяснена. По време на експлозията и четирите пещи са били изгасени. Не просто спрени, а именно изгасени.

Но:

Броят на убийствата в Дери е шест пъти по-голям, отколкото в което и да било подобно градче на Нова Англия. Беше ми толкова трудно да повярвам в първоначалните си изводи по въпроса, че прибегнах към помощта на един от гимназиалните учители по математика, който по цял ден кисне или пред компютъра, или тук, в библиотеката. Той дори придвижи нещата на много по-високо ниво (на компютърджия само воля му дай) — включи в така наречената „статистическа извадка“ още десетина градчета и ми представи компютърна графика, където Дери стърчеше като уродлив пръст. „Тукашният народ май е доста избухлив, мистър Хенлън“ — бе единственият му коментар. Премълчах. Ако си бях отворил устата, можех да му кажа, че *нещо* в Дери май е доста избухливо.

Тук, в Дери, ежегодно изчезват безследно и без никакво обяснение от четиридесет до шестдесет деца. Повечето са на юношеска възраст. Смята се, че просто бягат от къщи. Кой знае, може някои наистина да са избягали.

А през години, които Албърт Карсън несъмнено би нарекъл „години на цикъла“, броят на изчезналите излита главоломно нагоре.

Например през 1930 — годината на пожара в „Черното петно“ — от Дери са изчезнали над *сто и седемдесет деца*... а не забравяйте, че става дума само за случаите, когато полицията е била известена и трябвало да отрази произшествието. *Нищо чудно*, заяви сегашният полицейски шеф, когато му показах статистиката. *Било е по време на Депресията. Сигурно на повечето от тях им е писнало да нагъват картофена супа или да си лягат гладни и са хванали пътя с надеждата за нещо по-добро.*

През 1958 година в Дери е било съобщено за изчезването на сто двадесет и седем деца на възраст от три до деветнадесет години. *Имало ли е Депресия през 1958?* — запитах аз полицейския шеф Радмейкър. *Не*, каза той. *Но хората непрестанно се местят насам-натат, Хенлън. А децата пък съвсем не ги свърта на едно място. Приберат се по-късно след среща, скарат се с техните — и хайде, запрашват нанякъде.*

Показах му снимката на Чад Лоу, отпечатана в „Дери нюз“ през април 1958. *Мислите ли, че и той е избягал след скарване с родителите си заради закъснение подир среща, Радмейкър? По време на изчезването си момчето е било едва на три годинки и половина.*

Радмейкър ме изглежда кисело и заяви, ме му било много приятно да беседва с мен, но си имал работа, тъй че ако нямало какво повече да кажа... Тръгнах си.

Haunted, haunting, haunt.

Често посещаван от призраци или духове, като канал под мивката; често се появявам или завръщам, например през двайсет и пет, двайсет и шест или двайсет и седем години; място за хранене на животни, като в случаите с Джордж Денброу, Ейдриън Мелън, Бети Рипсъм, дъщеричката на Албрехт, момченцето на Джонсън.

Място за хранене на животни. Да, това значение често посещава *главата ми*.

Случи ли се още нещо — каквото и да било — ще им се обадя. Длъжен съм. А засега съм насаме с предположенията, безпокойството и спомените — проклетите ми спомени. О, и още нещо — имам си този бележник, нали? Моята стена на плача. Ето ме, седя и ръката ми се тресе тъй силно, че едва разчитам какво пиша, седя в опустялата библиотека след края на работното време, вслушвам се в тихото шумолене сред сенчестите рафтове, вирам се в сенките, хвърляни от

жълтеникавите лампи, за да се уверя, че не помръдват... че не се променят.

Ето ме, седя до телефона.

Полагам свободната си ръка върху нето... плъзгам я надолу... докосвам дупчиците в шайбата, които могат да ме свържат с всеки един от старите ми приятели.

Заедно слязохме надълбоко.

Заедно слязохме в мрака.

Ще се завърнем ли от мрака, ако слезем отново?

Не вярвам.

Моля Те, Господи, нека не се налага да ги повикам.

Моля Те, Господи.

ВТОРА ЧАСТ

ЮНИ 1958 ГОДИНА

*Повърхността ми съм самият
аз.*

*Под нея, знай,
заровена е
младост. Корени?
Всеки има корени.*

Уилям
Карлос Уилямс
„Патерсъ
н“

*Понякога се чудя що да сторя,
лекарство няма против лятна
скръб.*

Еди
Кочран

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ПАДАНЕТО НА БЕН ХАНСКОМ

1.

Около 23:45 стюардесата, обслужваща първа класа на полета от Омаха за Чикаго — полет 41 на „Юнайтед Еърлайнс“ — изживява страхотно потресение. За няколко секунди ѝ се струва, че мъжът от кресло А-1 е умрял.

Още когато човекът се качи на борда в Омаха, тя си помисли: „Олеле, с тоя ще си имам неприятности. Насвяткал се е като лорд.“ Вонята на уиски наоколо му я накара неволно да си помисли за прашното облаче, което винаги обкръжава Пиг Лен, мръсното момченце от комиксовата поредица „Фъстъчетата“. Изнервяше я мисълта за първата обиколка на салона, когато се разнасят напитките. Беше сигурна, че онзи човек ще поиска алкохол — навярно двойна порция. И тогава трябваше да решава дали да му даде или не. А за още по-весело, тая вечер по целия маршрут имаше гръмотевична буря и стюардесата не се съмняваше, че по някое време стройният мъж, облечен с джинси и карирана риза, ще почне да повръща.

Но ето че настава времето за първата обиколка и когато стига до него, човекът най-любезно си поръчва само чаша газирана вода. Лампичката над креслото му не светва нито веднъж и стюардесата скоро го забравя, защото си има доста работа. Полетът е от ония, които бързаш да забравиш веднага след кацането; от ония, когато сама почваш да се питаш — стига да имаш време — дали всичко ще свърши благополучно за теб.

Полет 41 лъкатуши сред трясъци и чудовищни мълнии като опитен скиор по писта за гигантски слалом. Въздушните течения непрестанно подмятат самолета. Пътниците надават неволни възклицания и подхвърлят нервни шеги със светкавиците, които припламват наоколо сред мрачните облачни грамади. „Мамо, да не би Господ да прави снимки на ангелите?“ — пита едно малко момченце и

прежълтялата му майка избухва в треперлив смях. Първата обиколка из салона се оказва и последна за вечерта. Около двацет минути след излитането надписът „ЗАТЕГНЕТЕ КОЛАНИТЕ“ светва отново и вече не изгасва до края на полета. Независимо от това, стюардесите остават на пътеката лампичките за повикване светват една подир друга като наниз фойерверки.

— Ралф е зает тази вечер — подхвърля старшата стюардеса докато се разминават по пътеката; старшата се завръща към туристическия салон с нов запас книжни торбички. Тия думи са шеговитата парола. Ралф винаги е зает при неспокоен полет. Самолетът се люшва, някой подвиква тихичко, стюардесата се завърта, протяга ръка да се хване за нещо и среща изцъкления безжизнен поглед на човека от кресло А-1.

О, Боже мой, умрял е, мисли си тя. Толкова пиене преди полета... после друсането... сърцето му... изплашен до смърт.

Очите на стройния мъж гледат към нея, но не я виждат. Не помръдват. Изцъклени са. Няма съмнение, това са очи на мъртвец.

Стюардесата извързва глава, за да не вижда този ужасен поглед. Сърцето ѝ блъска в гърлото до премала, тя се пита какво да стори, как да се справи с положението и благодари на Бога, че поне креслото до стройния мъж е свободно — няма съсед, който да се разпищи и да вдигне паника. Решава, че трябва да уведоми най-напред старшата стюардеса, а след това и пилотите. Те сигурно ще могат да го завият с одеяло и да му затворят очите. Пилотът няма да изключва надписа за коланите дори ако времето се оправи, тъй че никой няма да идва напред към тоалетната, а когато дойде време за слизване, другите пътници ще си помислят, че човекът просто е заспал...

Тези мисли прелитат през главата ѝ за секунда и тя се обръща, за да го погледне още веднъж. Изцъклените мъртвешки очи отново се впиват в нейните... после трупът посяга към чашата си и отпива глътка газирана вода.

Точно в този миг самолетът отново подскача, килва се настрани и тихият изненадан писък на стюардесата заглъхва сред нестройния хор от тревожни викове. Очите на човека помръдват — съвсем мъничко, но достатъчно, за да проличи, че е жив и я вижда. Я виж ти, мисли си тя, когато се качваше реших, че е към петдесет и

пет годишен, но всъщност е много по-млад въпреки прошарената коса.

Тя пристъпва към него, макар че чува зад гърба си нетърпеливия звън на повикванията (тази вечер Ралф наистина е много зает — след половин час, когато кацнат без произшествия на летище „О’Хеър“, стюардесите ще изхвърлят над седемдесет книжни торбички).

— Наред ли е всичко, сър? — усмихнато пита тя. Усещането усмивката си някак фалшива, нереална.

— Всичко е за чудо и приказ — отговаря стройният мъж. Тя поглежда бордната карта, забодена в процепа на гърба на облегалката и прочита името му: Ханском. За чудо и приказ. Но тая вечер малко подрусва, нали? Мисля, че си имате доста работа. Не се грижете за мен. Аз съм... — По лицето му изплува зловеща усмивка, която неволно навява мисълта за дрипаво плашило, разлюляно от ноемврийския вятър. — Аз съм за чудо и приказ.

— Изглеждахте...

(мъртъв)

— ... малко позамаян.

— Мислех си за старите времена — каза той. — Едва тази вечер осъзнах, че наистина съществуват стари времена, поне що се отнася до мен.

Сигналите за повикване продължават да звънят. „Стюардеса, моля ви!“ — нервно подвиква някой.

— Е, ако сте съвсем сигурен, че всичко е наред...

— Спомнях си за бената, който изградих с неколцина приятели — казва Бен Ханском. — Навярно са били първите истински приятели през живота ми. Те вече строяха бената, когато аз... — Той млъкна изненадано, после се разсмя. Смяхът е искрен, почти безгрижен момчешки смях звучи невероятно странно сред този подскачащ, разлюлян самолет. — ... когато им се изтърсих на главите. Точно това сторих, почти в буквалния смисъл на думата. Както и да е, хич не ги биваше по бентовете. Добре си спомням.

— Стюардеса!

— Извинете ме, сър... трябва пак да обиколя пътниците.

— Разбира се, че трябва.

Тя изтичва назад, доволна, че се е откъснала от погледа — този мъртворещ, почти хипнотичен поглед.

Бен Ханском извива глава към прозорчето и надниква навън. Мълнии прорязват огромните буреносни облаци на петнайсет километра вляво от самолета. В серията проблясъци мъглявите грамади приличат на чудовищни прозрачни мозъци, изпълнени с лоши мисли.

Той опипва джоба на самото си, но сребърните долари са изчезнали. Вече са в джоба на Рики Лий. Изведнъж го обзема съжаление, че не е запазил поне единия. Би могъл да му потрябва. Разбира се, човек може да отскочи до най-близката банка — стига да не се друсва на осем километра височина — и да си набави шепа сребърни долари, но едва ли би се получило нещо свястно с тия калпави медни сандвичи, които правителството пробутва напоследък вместо истински монети. А за върколаци, вампири и всякакви други твари, които се прокрадват под звездните лъчи, е нужно сребро; истинско, честно сребро. За да спреш чудовището, ти трябва сребро. Трябва ти...

Той затваря очи. Звънчетата изпълват въздуха в салона. Самолетът се люшка, подскача, пропада и въздухът е пълен със звънчета. Звънчета ли?

Не... звънци.

Това е звънец, последен звънец, най-важният от всички звънци, очакван почти цяла година, след като скуката замени интереса на първите училищни дни, а това винаги става към края на първата седмица. Последен звънец, онзи, който отново дарява свободата, най-върховният от всички звънци.

Бен Ханском седи в първокласното си кресло, увиснал на осем хиляди метра височина, извърнал е лице към прозорчето и усеща как стената на времето изведнъж изтънява; започнала е някаква страховито-омайна перисталтика. Мили Боже, мисли си той, поглъща ме собственото ми минало.

Мълниите хвърлят пресекливи отблясъци по лицето му и макар че той не знае, денят току-що се е сменил. Над мрачните и бурни равнини на Западен Илинойс 28 май 1985 година се е превърнал в 29 май; долу изнурените от сеитбата фермери спят като мъртви и в главите им се лее изгивият живак на сънищата, а кой знае какви твари се раздвижват из хамбарите, мазетата и нивите им, докато мълнията препуска в небето и говори с гръмотевичен глас? Никой не

знае; хората само усещат, че в нощта се е развихрила непреодолима мощ и въздухът е обезумял от безбройните волтове на бурята.

Но на осем хиляди метра височина отеква звънец, докато самолетът се изтръгва от облаците и изравнява полета; отеква звънец; последният звънец отекваше съня на Бен Ханском; и в съня му стената между минало и настояще изчезва окончателно и той рухва назад през годините като човек, който пропада в бездънен кладенец — Може би това бе Уелсовият Пътешественик във времето и той пада с пречупена желязна скоба в ръката, надолу, надолу, към царството на морлоците, където машините тътнат неспирно сред мрачни тунели. Годината е 1981, 1977, 1969; и изведнъж: той се озова там — през юни 1958; навсякъде се разлива ярко лятно слънце и зад сънливите клепачи зениците на Бен Ханском се свиват по заповед от сънуващия мозък, който не вижда надвисналата над Западен Илинойс тъма, а слънчевия блясък на юнския ден в Дери, щат Мейн, преди двадесет и седем години.

Звънец.

Последен звънец.

Училище.

Училището.

Училището

2.

свърши!

Пронизителният звън се разля от горе до долу по коридорите на тухлената училищна сграда на Джаксън стрийт и при този звук петокласниците около Бен Ханском нададоха спонтанен възторжен рев... а мисис Дъглас, известна като най-строгата учителка, не се и опита да ги усмири. Може би разбираше, че е невъзможно.

— Деца! — подвижна тя, когато възгласите взеха да стихват. — Ще ме изслушате ли само още минутка?

Из класната стая се надигна развълнувана гълчава, примесена с някой и друг стон. Мисис Дъглас държеше бележниците им.

— Ох, дано да мина! — изчурулика Сали Мюлер на Бев Марш от съседната редица.

Сали беше умна, хубавичка и пъргава. Бев също беше хубава, но този следобед в нея нямаше и капчица оживление, макар да бе последният учебен ден. Седеше с наведена глава и унило се взираше в гуменките си. На бузата още личеше жълтеникава следа от стара синина.

— Не ми пука дали ще мина или не — каза Бев.

Сали изсумтя. Възпитаните госпожици не употребяват подобни изрази. После тя се завъртя към Грета Бауи. Бен си помисли, ако не беше вярно Сали изобщо не би разменила и думица с Бевърли, ако не беше толкова развълнувана от края на учебната година. Сали Мюлер и Грета Бауи бяха от богати семейства с къщи на Западен Бродуей, а Бев идваше на училище от района на мизерните жилищни блокове в края на главната улица. Между двата квартала имаше не повече от половин час път, но дори хлапе като Бен знаеше, че истинското разстояние е колкото от Земята до Плутон. Стигаше само да погледнеш евтиния пуловер на Бевърли, протритите гуменки и прекалено широката пола, подарена вероятно от Армията на спасението, за да усетиш каква пропаст ги дели. И все пак Бен харесваше Бевърли — *много* я харесваше. Сали и Грета носеха хубави дрехи, сигурно всеки месец ходеха да си къдрят косата, или да я навиват, или кой знае още какво, но това не променяше главното. Даже и всеки ден да си навиваха косата, пак щяха да си останат превзети глупачки.

За него Бевърли беше по-мила... и *много* по-хубава, макар че и за милион години не би събрал смелостта да ѝ го каже. Ала понякога, сред зимните студове, когато денят въвн е жълтеникав и сънен като свит на кълбо котарак, когато мисис Дъглас дудне нещо по математика (как се делят дълги числа или как се събират дробни чрез привеждане към общ знаменател) или чете въпроси от „Сияйните мостове“, или говори за калаените залежи в Парагвай, в такива дни, когато училището сякаш никога няма да свърши, пък и по-добре, защото навън е само киша... в такива дни Бен понякога извиваше очи, за да зърне крадешком лицето на Бевърли и в сърцето му се вливаше отчаяна болка, ала в същото време му ставаше някак леко и светло. Навярно си падаше по нея, или пък направо беше влюбен и затова винаги си мислеше за Бевърли когато „Пенгуинс“ пееха по радиото „Земен ангел“ — „мила моя, скъпа, обичам те навеки...“ Да, не ще и дума, че беше глупаво, сополиво като носна кърпа, но можеше да си го позволи, защото

никога нямаше да ѝ каже. Навярно на дебелите момчета бе разрешено да обичат само дълбоко в душата си. Ако кажеше някому какво чувства (не че имаше с кого да го сподели), онзи сигурно би се смял до припадък. А ако кажеше на Бевърли, тя или също би се разсмяла, (лошо) или би надала възглас на отвращение (още по-лошо).

— А сега, моля, идвайте веднага щом си чуете името. Пол Андерсън... Карла Бордо... Грета Бауи... Калвин Кларк... Сиси Кларк...

Докато мисис Дъглас четеше имената, петокласниците излизаха напред един по един (с изключение на близнаците Кларк, които както винаги вървяха ръка за ръка — приличаха си като две капки вода, само пшеничнорусите им коси бяха с различна дължина и Сиси носеше рокля, а Калвин джинси), поемаха бежовите си бележници с националния флаг и клетвата за вярност на предната корица и Божията молитва на задната, кротичко излизаха от класната стая... и се втурваха презглава по коридора към широко зейналия централен вход. А сетне просто изскачаха навън, в лятото и изчезваха — едни на велосипеди, други с весели подскоци, трети яхваха невидими коне и се пляскаха по бедрата за да имитират тропот на копита, четвърти се прегръщаха през рамо и запяваха по мелодията на националния химн: „С очите си видях как славно изгоря школото“.

— Марша Федън... Франк Фрик... Бен Ханском...

Той стана, хвърляйки крадешком към Бевърли Марш последен поглед за лятото (поне така си мислеше в момента) и тръгна към катедрата на мисис Дъглас — единайсетгодишно хлапе с шкембе колкото щата Ню Мексико, натъпкано в отвратително нови джинси, които хвърляха фонтанчета светлина с лъскавите си капси и правеха шушшшшш-шушшшшш-шушшшшш при всяко движение на дебелите му бедра. Ханшът му се полюшваше като на момиче. Коремът му се преплъзваше насам-натам. Въпреки горещината Бен бе навлякъл развлячено горнище на анцуг. Почти винаги се обличаше така, защото дълбоко се срамуваше от гърдите си — още от първия учебен ден след Коледната ваканция, когато бе дошъл с новата спортна риза, подарък от майка му, и Бълвоча Хъгинс от шести клас бе изкряскал; „Хей, момчета! Я гледайте кво е домъкнал Дядо Коледа на Бен Ханском! Чифт големи цици!“ В онзи ден Бълвоча се смя до изнемогване на собственото си остроумие. Смяха се и други, дори няколко момичета.

Ако тогава земята пред Бен Ханском се бе продънила чак до ада, той би скочил в дупката без да обели дума... или може би с тих благодарствен шепот.

Оттогава ходеше с анцузи. Имаше четири — кафяв, зелен и два сини — всичките големи и раздърпани. Това бе един от редките случаи, когато успя да се пребори с майка си, един от малкото моменти на сравнително хрисимото му детство, в които се чувстваше длъжен да предизвиква и да държи на своето. Предполагаше, че би умрял, ако в онзи ден бе видял Бевърли Марш да се киска заедно с другите.

— Беше ми много приятно да ти преподавам тази година, Бенджамин — каза мисис Дъглас и му подаде бележника.

— Благодаря, мисис Дъглас.

От дъното на стаята се надигна подигравателен тъничък гласец:

— Благадайя, мишиш Дъгъш.

Разбира се, това беше Хенри Бауърс. Той повтаряше годината и затова учеше в класа на Бен, вместо да е в шести клас при приятелите си Виктор Крис и Бълвоча Хъгинс. Бен смътно подозираше, че Бауърс пак ще повтаря. При раздаването на бележниците мисис Дъглас го бе прескочила и това вещаеше неприятности. А Бен се тревожеше, защото имаше принос за евентуалното ново повтаряне на Хенри... и Хенри го знаеше.

Преди седмица, по време на последните контролни, мисис Дъглас ги подреди наслуки, като вадеше имената им от шапка на катедрата си. Бен се озова на задната редица, до Хенри Бауърс. Както винаги закри с лакът тетрадката и се приведе ниско над нея, усещайки някаква неопределена утеха в натиска на чина върху корема му. От време на време близваше молива за вдъхновение.

Във вторник контролното беше по математика и към средата на часа от съседната редица долетя шепот. Звучеше тихо, безгрижно и деловито като шепот на стар рецидивист, който предава съобщение по време на затворническа разходка:

— Дай да препиша.

Бен се озърна наляво и срещна черния, яростен поглед на Хенри Бауърс. Хенри беше едро дванайсетгодишно момче. По ръцете и краката му се издуваха мощни селяшки мускули. Баща му, който се славеше като смахнат тип, имаше малка ферма в края на Канзас стрийт, близо до границите със землището на Нюпорт, и всяка седмица на

Хенри му се събираха поне по трийсет часа окопаване, плевене, садене, събиране на камъни, цепене на дърва и събиране на реколтата, стига изобщо да имаше някаква реколта.

Застрашителната му прическа тип „канадска ливада“ беше толкова къса, че през нея прозираше бялата кожа на скалпа. Отпред я мажеше с тубичка брилянтин, която винаги носеше в джоба на джинсите си, и от това косата над челото му напомняше зъбците на моторна косачка. Наоколо му неизменно се носеше мирис на пот и плодова дъвка. На училище идваше с розово мотоциклетно яке с бродиран на гърба орел. Веднъж някакъв четвъртокласник бе проявил неблагоприятното да му се присмее за якето. Пъргав като невестулка и бърз като пепелянка, Хенри се завъртя към дребосъка и го просна с два удара на мазолестия си юмрук. Дребосъкът остана без три предни зъба. Хенри бе изгонен за две седмици от училище. С недооформената, но пламенна надежда на унижените и оскърбените, Бен очакваше да го изключат завинаги. Уви! Както винаги, черният гологан не се изгуби. След две седмици Хенри отново се перчеше в училищния двор със злокобното великолепие на розовото мотоциклетно яке, а косата му беше наплескана с толкова брилянтин, че сякаш всеки косъм по черепа му крещеше: „Вижте ме!“ Синините около подпухналите му очи свидетелстваха какъв пердах е ял от смахнатия си баща задето „се бил в училище“. След време следите от побоя избледняха, но поуката си остана завинаги запечатана в главите на децата от Дери, които трябваше да водят що-годе мирно съвместно съществуване с Хенри. Доколкото си спомняше Бен, никой вече не бе помислял да каже нещо за розовото мотоциклетно яке с орел на гърба.

Когато Хенри зловещо прошепна, че иска да препише, през главата на Бен за секунди прелетяха три мисли — а трябва да се каже, че в тромавото му тяло обитаваше бърз и пъргав ум. Първата мисъл бе, че ако мисис Дъглас ги хване в момента на преписването, и двамата ще получат единици. Втората бе, че ако не му даде да препише, Хенри без съмнение ще го спипа след училище и ще изпробва *върху него* печално прославения си юмрук, а Хъгинс и Крис навярно ще го държат за ръцете.

Мислите бяха детски и в това нямаше нищо чудно, защото той *си* беше дете. Но третата и последна идея беше по-сложна — почти като мисъл на възрастен.

Добре де, може да ме спина. Обаче може и да се отърва някак, нали остава само една седмина. Сигурно ще се опазя, ако много се постарая. А до края на лятото вярвам, че ще забрави. Да. Той е ужасно глупав. Ако го скъсат на контролното, може пак да повтори класа. А щом остане, значи аз ще го изпреваря. Вече няма да сме в една класна стая... ще мина в прогимназията преди него. Може... може да се освободя.

— Дай да препиша — прошепна отново Хенри. Черните му очи пламтяха повелително.

Бен поклати глава и присви лакът още по-плътено около тетрадката.

— Ще ми паднеш, шишко — прошепна Хенри малко по-високо. Все още не бе изписал нищо освен името си. Беше отчаян. Ако се провалеше на контролното и пак останеше в пети клас, баща му щеше да го смаже от бой. — Дай да препиша, инак лошо те чака.

Бен отново поклати глава и провисналите му бузи потрепераха. Беше изплашен до смърт, но непоколебим. Осъзнаваше, че за пръв път в живота си е решил да се посвети на някаква кауза и това също го плашеше, макар да не знаеше защо — едва след години щеше да разбере, че повече от гнева на Хенри го е плашила хладнокръвната пресметливост, грижливата и прагматична преценка на последствията, носеща предзнаменования за бъдещото възмъжаване. От Хенри все някак можеше да избяга. Ала нямаше как да се спаси от възмъжаването, след което навярно почти винаги щеше да мисли по този начин.

— Говори ли някой на задния чин? — запита в този миг мисис Дъглас бавно и отчетливо. — Ако говори, искам да спре *незабавно*.

За десетина минути се възцари тишина; детските глави трудолюбиво се свеждаха над тетрадките, излъчващи острия мирис на печатарско мастило, сетне от съседния чин отново долетя шепотът на Хенри Бауърс — тихичък, едва доловим, но изпълнен с вледеняващо кръвта твърдо обещание:

— Вече си покойник, шишко.

Бен пое бележника си и се изниза от стаята, отправяйки мислени благодарности към незнайните божества-закрилници на дебелите единайсетгодишни момчета, че не са позволили на Хенри Бауърс да мине по списъка преди него и да му подготви засада край училището.

Не хукна по коридора като другите деца. *Можеше* да бяга доста бързо за размерите си, но отлично съзнаваше колко смешно изглежда при това. Все пак ускори крачка, остави зад гърба си изпълнения с мирис на книги прохладен коридор и се озова в грейналия юнски ден. За миг постоя, извърнал лице към ярките слънчеви лъчи и усети как го изпълва благодарност за свободата и благодатната топлина. Септември щеше да дойде чак след милион години. Календарът можеше да твърди нещо друго, но това беше лъжа. Лятото щеше да е много по-дълго от сбора на дните си — и цялото принадлежеше на Бен. Чувстваше се висок колкото Водонапорната кула и широк колкото целия град.

Някой го блъсна — грубо, болезнено. Приятните мисли за предстоящото лято мигом излетяха от главата му и Бен отчаяно размаха ръце, за да запази равновесие на ръба на каменните стъпала. В последния момент успя да напипа желязното перило и това го спаси от безславно премятане надолу.

— Махай ми се от пътя, шкембе тлъсто.

Това бе Виктор Крис с натруфена прическа в стил „Елвис“, лъснала от брилянтин. Той слезе по стъпалата и се отправи по пътеката към изхода от двора, пъхнал ръце в джобовете на джинсите. Беше вдигнал по апашки яката на ризата си, а кабарите на войнишките му полуботуши се влачеха със звън по плочките.

Докато изчакваше тревожното му сърцебиене да поотслабне, Бен видя на отсрещния тротоар Бълвоча Хъгинс с фас в устата. Когато Виктор го наближи, Бълвоча размаха ръка и му подаде цигарата. Виктор смукна, върна фасата и посочи към Бен, който бе застинал на средното стъпало. После каза нещо и двамата избухнаха в идиотски смях. Лицето на Бен пламна. Все него спипваха. Като проклетие на съдбата.

— Толкова ли ти харесва тук, че ще стоиш цял ден? — изрече някой зад гърба му.

Бен се завъртя и лицето му пламна окончателно. До него стоеше Бевърли Марш с ослепителен облак от рижи коси по главата и

раменете, с прекрасни сиво-зелени очи. Пуловерът с навити до лактите ръкави беше протрит около шията и раздърпан почти колкото анцугът на Бен. Определено нямаше начин да се разбере дали под тая торбеста дреха започват да напълват гърди, но Бен изобщо не се интересуваше от тия работи; когато дойде преди пубертета, любовта може да връхлети на тъй чисти и могъщи вълни, че никой няма силата да устои пред простичката повеля, а Бен не се и опитваше да устои. Просто се поддаде. Чувстваше се едновременно глупав, възторжен и по-жалко смутен от когато и да било през живота си. Тия безнадеждни емоции се смесваха в опияняващ коктейл от болка и радост.

— Не — дрезгаво избъбри той. — И през ум не ми минава.

Широка усмивка проряза лицето му. Представяше си какъв идиот изглежда, но нямаше сили да я удържи.

— Добре тогава. Щото, ако не си чул, училището свърши. Слава Богу.

— Желая... — Гласът му пак задра. Трябваше да се изкашля и лицето му стана едва ли не виненочервено. — Желая ти приятно лято, Бевърли.

— И на теб, Бен. Ще се видим наесен.

Тя бързо изтича надолу по стъпалата и Бен я видя през очите на обичта: пъстрата карирана пола, играта на червеникавите къдрици по гърба на пуловера, млечнобялата кожа, заздравяващата раничка отзад на прасеца ѝ, който знае защо, тъкмо при последната гледка го заля нова и тъй мощна вълна от нежност, че трябваше пак да се вкопчи в парапета; чувството беше необятно, безформено и за щастие мимолетно — може би подранил сексуален сигнал, оставащ безсмислен за момчешкото тяло, в което жлезите с вътрешна секреция все още спяха почти непробудно, ала ослепителен като мълния сред лятна жегата точно над дясната гуменка — лъскава позлатена гривничка около глезена, по която примигваха и гаснеха сияйни слънчеви фонтанчета.

Той издаде звук — някакъв звук. Слезе по стъпалата като немошен старец, спря в подножието им и продължи да гледа подир нея, докато тя зави наляво и изчезна зад високия жив плет, отделящ училищния двор от тротоара.

4.

Постоя само миг, а хлапетата прелитаха край него на крещящи, стремителни групички; после си спомни за Хенри Бауърс и побърза да заобиколи училището. Пресече детската площадка като лъкатушеше между катерушките и побутваше с пръсти веригите на люлките, за да ги накара да звънят. През малката странична портичка излезе на Чартър стрийт и закрачи наляво, без да се озърта към каменната грамада, където бе прекарал почти всичките си делници през последните девет месеца. Напъха бележника в задния джоб на джинсите и взе да си подсвирква. Беше с кецове, но изобщо не усети дали подметките им докосват земята преди да бе отминал седем-осем пресечки.

Училището бе свършило малко след пладне; майка му щеше да се прибере не по-рано от шест, защото в петък вечер отскачаше след работата до разпродажбите с намалени цени. Целият следобед бе само негов.

Той слезе до парка Маккарън и поседя под едно дърво, без да прави каквото и да било, освен от време на време да пошепва едва чуто: „Обичам Бевърли Марш“ и да усеща как след всяко повтаряне на тия думи главата му се замайва все по-силно от романтична нежност. По някое време група момчета дотичаха в парка и взеха да се делят на отбори за бейзболен мач, а Бен прошепна на два пъти „Бевърли Ханском“ и сетне зарови лице в тревата, за да разхлади пламналите си бузи.

След малко той стана и пое през парка към Костело авеню. Пет пресечки по-нататък щеше да стигне до Общинската библиотека, към която навярно се бе упътил още от самото начало. Вече наближаваше края на парка, когато един шестокласник на име Питър Гордън го забеляза и изрева:

— Хей, шкембо! Искаш ли да играеш? Трябва ни някой за десен защитник.

Избухна смях. Бен побърза да се отдалечи, свивайки шия в яката си като подплашена костенурка. Но можеше да се каже, че общо взето има късмет; ако беше друг ден, момчетата можеха и да го подгонят, за да му се присмиват, или пък да го овъргялят в праха и да видят дали ще заплаче. Днес обаче бяха прекалено заети с подготовката на играта — кой капитан ще подбира пръв, кой отбор ще има правото на последен удар и тъй нататък. Бен радостно се отправи по пътя си,

оставяйки момчетата да се занимават с тайнството на първата игра за сезона.

Три пресечки по-нататък той зърна пред нечий жив плет нещо интересно, може би дори доходно. В разкъсана книжна торба лъщеше стъкло. Бен закачи торбата с крак и я събори на тротоара. Да, днес явно му вървеше. Вътре имаше четири бирени бутилки и четири големи шишета от газирана вода. Големите струваха по пет цента, бирените — по два. Двайсет и осем цента си се търкаляха ей-така под живия плет, очаквайки някое момче да мине и да ги прибере. Някое момче с късмет.

— Аз съм късметлията — промърмори блажено Бен, без да подозира какво го чака тепърва.

Отново пое напред, придържайки торбата отдолу, за да не се разкъса. На следващата пресечка имаше супермаркет и Бен побърза да го посети. Замени бутилките за пари в брой, а парите — за бонбони.

Стоеше пред витрината за евтини лакомства, сочеше с пръст и с наслада се вслушваше как тракат металните ролки под стъклото, докато продавачът го отмества настрани. Неочакваното богатство му осигури пет червени целувки с лакрица и пет черни, десет захарни буренца с пълнеж от билково пиво (по две на цент), пет захарни ролки (по цент едната), пет бонбона във всяка и можеш да ги ядеш направо от опаковката, пакетче карамел и кутийка дропс „Пез“ за бонбоненото пистолетче, което лежеше дома.

Бен излезе навън с препълнена кафява кесийка в ръката и четири цента в малкото джобче на новите си джинси, погледна издутата от вкуснотии книжна торбичка и изведнъж в съзнанието му взе да се оформя мисъл

(ако ядеш все така, Бевърли Марш изобщо няма да те погледне)

но мисълта беше неприятна и той я прогони. Тя не оказа съпротива — бе свикнала да бъде нежелана.

Ако някой запиташе: „Бен, самотен ли си?“, той би го изгледал с искрена изненада. Никога не се бе замислял дали е самотен. Имаше приятели, но си имаше книги и мечти; имаше си модели на разни машини; имаше огромен строителен комплект и градеше от готовите елементи каквото си иска. Майка му често твърдеше, че къщичките на Бен са по-хубави от истинските, дето ги строят по чертежи. Малкият строителен комплект също си го биваше. А за рождения си ден през

октомври се надяваше да получи супер-конструктора. С него можеше да се сглоби часовник, който наистина отмерва времето и кола с истински скорости. „Самотен ли? — би запитал той с неподправено удивление. — Ъ? Какво?“

Едно сляпо родено дете просто не знае, че е сляпо, докато някой не му каже. А дори и тогава има само най-повърхностна представа за слепотата; истински я разбират единствено онези, които някога са били зрящи. Бен Ханском не усещаше самотата, защото никога не бе живял другояче. Навярно би я разбрал, ако беше сравнително нова или по-остро изразена, ала тя изпълваше живота му от край до край. Самотата просто беше *част от него*, също като двете стави на палеца или странната мъничка издатина от вътрешната страна на единия му преден зъб, по която винаги започваше да плъзга език щом нещо го разтревожеше.

Бевърли беше сладка мечта; бонбоните бяха сладка реалност. Бонбоните бяха негови приятели. Затова Бен каза на неприятната мисъл да си гледа работата и тя се изниза тихичко, без изобщо да вдига аларма. И нейде по краткия път от супермаркета до Общинската библиотека той неусетно излапа всички бонбони от торбичката. За довечера остави само дропса — обичаше да зарежда ситните бонбончета в дръжката на пластмасовото пистолетче, обичаше да слуша как пружинката отвътре ги поема с тихо щракане, а най-много обичаше да ги изстрелва в устата си едно по едно, сякаш се самоубиваше със захарчета. Тази вечер по телевизията щяха да дават „Железни птици“ с Кенет Тоби в ролята на безстрашния хеликоптерен пилот и „Хайка“ — в този сериал всички случаи бяха истински, само че с променени имена на участниците, за да не пострадат невинни хора. В програмата беше и най-любимата му полицейска поредица „Пътен патрул“ с Бродрик Кроуфорд в ролята на инспектор Дан Матюс. Бен тайничко се прекланяше пред Бродрик Кроуфорд. Бродик Кроуфорд беше *бърз*, Бродик Кроуфорд беше *зъл*, Бродик Кроуфорд не цепеше басма никому... и най-важното, Бродрик Кроуфорд беше *дебел*.

Стигна до кръстовището пред библиотеката и пресече Канзас стрийт. Библиотеката всъщност имаше две сгради — отпред се издигаше старата каменна постройка, създадена през 1890 година с дарения от местните царе на дърводобива, а зад нея беше по-ниската

нова сграда от сив пясъчник, където се помещаваше детският отдел. Двете постройки бяха свързани с остъклен коридор.

В централните квартали Канзас стрийт беше еднопосочна, затова преди да пресече Бен се озърна само надясно. Ако бе погледнал наляво, щеше да се изненада твърде неприятно. Близко до съседната пресечка, в сянката на един стар дъб на ливадата пред Градската управа, стояха Бълвоча Хъгинс, Виктор Крис и Хенри Бауърс.

5.

— Давай да го спипаме, Ханк — гласът на Виктор трепереше от възбуда.

Хенри гледаше как шишкавото копеле притичва през улицата и шкембето му подскача нагоре-надолу, косата по завъртулката на темето му се люшка като антена, а задникът му се върти в новите джинси с позорно женствени движения. Прецени на око разстоянието от ливадата пред Градската управа до Ханском, после го сравни с пътя, който трябваше да измине Ханском до спасителния вход на библиотеката. Навярно щяха да го настигнат преди да влезе, но дебелакът можеше да се разпищи. Да, като нищо щеше да се разкряска ситният дупедавец. И тогава можеше да се намеси някой възрастен, а Хенри не искаше никакви пречки. Оная кучка мисис Дъглас му бе казала, че се е провалил по английски и математика. Щяла да го пусне в шести клас, обаче трябвало да идва четири седмици на лятна подготовка. По-добре да го беше оставила. Ако пак повтаряше класа, баща му щеше да го пребие само веднъж. А сега трябваше четири седмици да ходи на училище по четири часа дневно тъкмо в разгара на полската работа и това щеше да му докара поне пет-шест пердаха, ако не и повече. Примиряваше се с подобно мрачно бъдеще само защото възнамеряваше още днес да се отплати на онзи ситен шишкав педераст.

С лихвите.

— Да бе, хайде — обади се Бълвоча.

— Ще го причакаме на излизане.

Тримата проследиха с погледи как Бен отваря масивната врата и влиза в библиотеката, после седнаха на тревата, запалиха по цигара и

го зачакаха да излезе като си разправяха вицове за търговски пътници.

Хенри знаеше, че рано или късно дебелакът ще трябва да излезе. И тогава щеше да го накара да си оплаква съдбините.

6.

Бен обичаше библиотеката.

Обичаше вечната ѝ прохлада, която не чезнеше даже в най-горещите дни на дългото душно лято; обичаше тръпнещата тишина, нарушавана сегиз-тогиз от нечий предпазлив шепот, от глухите удари на библиотекарския печат по книги и картони, от шумоленето на страници в отдела за периодични издания, където старците киснеха по цял ден с вестници, нанизани на дълги летвички. Обичаше особената светлина, която в летните следобеди падаше косо през високите тесни прозорци, а щом дойдеше зимата и навън завиеше вятър, жълтеникавите лъчи се свиваха на лениви езерца под млечните глобуси, закачени с вериги за тавана. Обичаше мириса на книги — пикантен и някак приказен мирис. Понякога обикаляше край лавиците в отдела за възрастни, гледаше хилядите томове и си представяше безброй съдби във всеки от тях, също както в късните октомврийски следобеди се разхождаше по улицата сред здрач и дим от горящи листа и докато слънцето се превръщаше в мътна оранжева чертичка на хоризонта, той си представяше как живеят хората зад прозорците — как се смеят, как се карат, как подреждат цветя, как хранят децата или котките, какви са лицата им докато гледат телевизия. Обичаше това, че коридорът между старата сграда и детското отделение беше топъл и през най-големите студове, освен ако се случеха два-три облачни дни един след друг; мисис Старет, главната библиотекарка на детския отдел му бе обяснила, че топлината се дължи на някакъв си „парников ефект“. Идеята го възхити. След години той щеше да построи горещо оспорвания център на Би-Би-Си в Лондон, но дори и подир хиляда години спорове никой (освен самия Бен) нямаше да узнае, че този център не е нищо друго освен стъкления коридор на Общинската библиотека в Дери, само че изтеглен на височина.

Обичаше и детската библиотека, макар че в нея липсваше сумрачния чар на старото здание с кръглите осветителни тела и

тесните винтови стълбички от ковано желязо — толкова тесни, че двама души не можеха да се разминат и единият трябваше непременно да отстъпи. Детската библиотека беше пъстра, слънчева и малко шумна въпреки закачените навсякъде надписи: ХАЙДЕ ДА ПОМЪЛЧИМ, А? Най-често шумът идваше от кътчето на Мечо Пух, където малките дечица разглеждаха книжки с картинки. Но сега там бе започнал „приказният час“. Красивата млада библиотекарка мис Дейвис четеше на глас „Трите сърдити козлета“.

— *Кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?*

Мис Дейвис говореше с дебелия, ръмжащ глас на трола от приказката. Някои дечурлига закриваха устата си с длан и се кискаха, но повечето я гледаха сериозно, приемайки гласа на трола също както приемаха гласовете от сънищата си и в съсредоточените им очи се отразяваше вечната омая на приказката: дали чудовището пак ще остане измамено... или ще се нахрани?

Навсякъде висяха шарени плакати. Нарисувано послушно момченце си миеше зъбите с такава страст, че устата му се пенеше като муцуна на бясно куче; непослушно момченце пушеше цигара (КОГАТО ПОРАСНА, ИСКАМ ДА БОЛЕДУВАМ КАТО ТАТКО, гласеше надписът под него); имаше и великолепно фотография на милиони светещи искрици сред пълен мрак. Отдолу беше отпечатано:

ЕДНА ИДЕЯ ЗАПАЛВА ХИЛЯДИ СВЕЩИ

РАЛФ УОЛДО ЕМЕРСЪН

Един плакат призоваваше: ЕЛА ДА ОПОЗНАЕШ ПРИРОДАТА СЪС СКАУТИТЕ. Друг се опитваше да убеди читателите, че ДНЕШНИЯТ МОМИЧЕШКИ КРЪЖОК СЪЗДАВА УТРЕШНИТЕ ЖЕНИ. Имаше призови за участие в отбора по бейзбол и общинския детски театър. И разбира се, не липсваше поканата ЗАПИШЕТЕ СЕ В ЛЯТНАТА ЧИТАЛНЯ.

Бен беше горещ поклонник на лятната читалня. При записването даваха карта на Съединените щати. За всяка прочетена и преразказана книга децата получаваха лепенка с формата на някой от щатите. Заедно с лепенката имаше и информация — коя птица и кое цвете са символи на щата, през коя година е присъединен, имало ли е президенти от този щат и кога. Който успееше да покрие картата с всичките четиридесет и

осем лепенки, получаваше безплатна книга. Страхотна аванта. Бен смяташе да постъпи точно както го съветваше плакатът: „Не губете време, запишете се още днес“.

Сред цялото това буйство от светлина и шарки биеше на очи простикият черно-бял плакат, закачен пред бюрото на библиотекарката — по него нямаше нито картинки, нито интересни фотографии, а само големи черни букви:

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ ПОЛИЦЕЙСКИЯ ЧАС

19:00

ПОЛИЦЕЙСКИ УЧАСТЪК ДЕРИ

Щом го видя, Бен изтръпна. Възбудата от раздаването на бележниците, страхът от Хенри Бауърс, разговорът с Бевърли и началото на лятната ваканция временно бяха прогонили от главата му мисълта за полицейския час и убийствата.

Все още се спореше колко убийства е имало, но никой не отричаше, че трябва да са били поне четири от зимата насам — даже пет, ако се броеше и Джордж Денброу (мнозина смятаха, че смъртта на малкия Джордж е причинена от някакъв необясним нещастен случай). Първата несъмнена жертва беше Бети Рипсъм, намерена един ден след Коледа близо до строежа на новото отклонение към магистралата от края на Джаксън стрийт. Обезобразеното тяло на тринайсетгодишното момиче било залепнало в замръзналата кал. Вестниците не споменаваха за това, а и възрастните избягваха да говорят за убийството пред Бен. Той беше узнал подробностите от случайно подслушани разговори.

След около три месеца и половина, в началото на риболовния сезон за пъстърва, един въдичар си опита късмета в малка рекичка на тридесет километра източно от Деш и скоро закачи нещо, което отначало му заприлича на слон. Но ужасната находка се оказа момичешка ръка — китка и десетина сантиметра от костите над нея. Кукичката се бе впила в плътта между палеца и показалеца.

Петдесет метра по-надолу по течението щатската полиция откри останките на Черил Ламоника сред клоните на едно дърво, повалено от зимните бури. Чиста случайност е, че пролетните пороища не са

отнесли трупа към пълноводната река Пенобскот, а оттам и към морето.

Черил Ламоника беше на шестнадесет години; живееше в Дери, но не ходеше на училище. Преди три години бе родила дъщеричката си Андреа. Родителите на Черил се грижеха и за двете. „Понякога Черил беше своенравна, но имаше добра душа — разказа през сълзи баща ѝ на полицаите. — Анди все пита «Къде е мама?», а аз не знам какво да отговоря.“

Момичето беше изчезнало пет седмици преди намирането на трупа. Полицейското разследване на обстоятелствата около смъртта на Черил Ламоника започна с твърде логичното предположение, че убиецът е някой от нейните приятели. Тя бе имала доста приятели, главно от военновъздушната база край Бангор. „Бяха все добри момчета“ — сподели майката на Черил. Едно от „добрите момчета“ се оказа четиридесетгодишен полковник от авиацията с жена и три деца в Ню Мексико. Друго вече излежаваше в затвора Шоушенк присъда за въоръжен грабеж.

Някой от тях трябва да е, решиха полицаите. Или може би пришълец. Сексуален маниак.

Кой знае дали беше маниак, но явно не подбираше пола на жертвите. В края на април по време на училищен излет един осмокласник забеляза, че от старата дренажна тръба на Мерит стрийт се подават чифт червени обувчици и сини кадифени панталонки. Тази част на улицата беше заградена с дъсчени бариери. Булдозерите бяха изринали асфалта още миналата есен. Магистралата щеше да мине и оттук преди да продължи на север към Бангор.

Този път жертвата беше тригодишният Матю Клемънтс, за чието изчезване родителите бяха съобщили предния ден. „Дери нюз“ отпечата снимката му на първа страница — чернокосо момченце с дяволита усмивка и килнато бейзболно каскетче. Семейство Клемънтс живееше на Канзас стрийт, точно в срещуположния край на града. Смазана от скръб, майката сякаш се бе обгърнала в крехка кристална сфера от абсолютен покой. Според разказа пред полицията, Мати карал велосипедчето си край къщи, по тротоара на кръстовището между Канзас стрийт и Кошут лейн. Майката влязла да прехвърли прането в центрофугата и когато надникнала през прозореца, Мати бил изчезнал. Само велосипедчето му се търкаляло на тревата между

тротоара и уличното платно. Едното задно колело още се въртяло. Спряло пред очите ѝ.

С това чашата преля. Още на следващата вечер полицейския шеф Бортън свика извънредно съвещание на Градския съвет и предложи да се въведе полицейски час за децата; предложението бе прието единодушно и влезе в сила незабавно. Според отпечатаните в „Дери нюз“ указания малолетните трябваше непрестанно да бъдат под надзора на „възрастен с чувство за отговорност“. Преди месец в училището на Бен организираха среща с началника на полицията. Мистър Бортън излезе на сцената, пъхна палци под служебния си колан и увери децата, че няма от какво да се боят, стига да спазват няколко прости правила: да не разговарят с непознати, да се качват само в колите на *добре познати хора*, да не забравят, че полицаят е техен приятел... и да не нарушават полицейския час.

Преди две седмици едно момче, което Бен познаваше съвсем смътно (то беше от другия пети клас) надникна в канализационната шахта на Нийбъл стрийт и зърна долу да плава нещо — отначало го сметна за перука. Момчето, чието име беше Франки или Фреди Рос (а може би Роз) обикаляше да събира съкровища със собственото си изобретение, наречено ПРИКАЗНА ДЪВКОПРЪЧКА. Когато говореше за нея, просто си личеше, че мисли точно така, с главни букви (а защо не и светещи?). ПРИКАЗНАТА ДЪВКОПРЪЧКА беше най-обикновен брезов прът с голямо топче дъвка на единия край. В свободното си време Фреди (или Франки) кръстосваше с нея из Дери и надничаше по каналите и водостоците. Понякога забелязваше монети — най-често по един цент, но му се случваше да намира по десет цента, та дори и четвърт долар (по някаква само нему известна причина наричаше четвъртаците „пристанищни чудовища“). Щом засечеше парите, започваше светкавичната акция на Франки (или Фреди) и неговата ПРИКАЗНА ДЪВКОПРЪЧКА. Един замах право надолу през решетката и монетата му беше в кърпа вързана.

Бен бе чувал слухове за Франки (или Фреди) и неговата дъвкопръчка много преди хлапето да се прослави с това, че е открило трупа на Вероника Гроган. „Много е тъп — съобщи му веднъж през междучасието едно момче на име Ричи Тозиър. Ричи беше кльощав и очилат. Бен си мислеше, че без очила сигурно ще прилича на излязъл от гроба покойник; зад дебелиите лещи се кокореха влажни, вечно

изненадани очи. Освен това Ричи имаше грамадни предни зъби, които му бяха донесли прякора Бъки Бобъра. Учеше в един клас с Фреди (или Франки). — По цял ден бърника с оная пръчка из каналите, а вечер дъвче същата дъвка.“

— Олее, Божичко, ами че това е много лошо! — слиса се Бен.

— Прав си, буатко Зайо — отвърна Ричи и се отдалечи.

В онзи паметен ден Франки (или Фреди) пяхна ПРИКАЗНАТА ДЪВКОПРЪЧКА през решетката на канала, мислейки, че е открил перука. Беше решил, че ще може да я изсуши и да я подари на майка си за рождения ден. След няколко минути въртене и побутване, тъкмо когато се канеше да зареже находката, от мътната вода на затлечения канал изплува лице — мъртвешко лице с полепнали по бледите бузи листа и с кал в изцъклените очи.

Фреди (или Франки) хукна към къщи с отчаяни писъци.

Вероника Гроган беше четвъртокласничка от Църковното училище на Нийбълт стрийт, ръководено от „чернокапци“, както се изразяваше майката на Бен. Погребаха я в деня, когато трябваше да навърши десет години.

След този пореден ужас Арлен Ханском повика Бен в кола една вечер и седна до него на канапето. Хвана го за ръцете и се втренчи в лицето му. Бен отвърна на погледа, но се чувстваше смутен.

— Бен — запита тя след малко, — глупак ли си?

— Не, мамо — отвърна той, по-разтревожен от когато и да било. Нямаше представа за какво е цялата подготовка. Никога не бе виждал майка си толкова сериозна.

— Не — повтори тя. — Мисля, че не си глупав.

След това дълго мълча, гледайки замислено през прозореца. Бен даже се запита дали не го е забравила. Все още беше млада — само на тридесет и две години — но тежкият живот на самотна майка я състаряваше преждевременно. По четиридесет часа седмично работеше в бобиньорския цех на текстилната фабрика „Старк“ в Нюпорт, където въздухът бе наситен с прах и власинки; понякога, след особено тежък ден, я налягаха толкова продължителни и мощни пристъпи на кашлица, че Бен изпадаше в ужас. В такива вечери той дълго не можеше да заспи, взираше се в мрака отвъд прозореца край леглото и се питаше какво ли го чака, ако тя умре. Навярно тогава щеше да остане кръгъл сирак. Можеше да го осиновят (според него

това означаваше да живее при някой фермер, който ще го кара да работи от тъмно до тъмно) или да го пратят в Бангорското сиропиталище. Опитваше да си повтаря, че е глупаво да се тревожи за подобни неща, но мисълта не го облекчаваше ни най-малко. Пък и не се тревожеше толкова за себе си, колкото за нея. Мама беше строга жена и държеше почти всичко да става както е решила, ала това не ѝ пречеше да бъде чудесна майка. Бен я обичаше от все сърце.

Най-сетне тя го погледна и каза:

— Знаеш за убийствата.

Бен кимна.

— Отначало хората си мислеха, че става дума за... — Тя се поколеба преди да довърши, защото никога не бе изричала пред сина си подобни думи, ала извънредните обстоятелства налагаха да се престраши. — ... за сексуални престъпления. Може да е така, може и да не е. Може да са престанали, а може и да продължат. Вече никой нищо не знае, само едно е сигурно — че някакъв луд дебне дечица по улиците. Разбираш ли ме, Бен?

Бен кимна отново.

— И знаеш какво имам предвид като казвам, че може да става дума за сексуални престъпления?

Бен не знаеше — всъщност знаеше само в най-общи линии, — но усърдно кимна за трети път. Струваше му се, че ще умре от притеснение, ако майка му реши освен всичко друго да се разприказва и за пчеличките и птичките.

— Тревожа се за теб, Бен. Страх ме е, че не ти отделям достатъчно внимание.

Бен мълчеше и се чудеше накъде да гледа.

— Все те оставям сам. Сигурно прекалявам. Ти...

— Мамо...

— Мълчи, когато ти говоря — отсече тя и Бен млъкна. — Трябва да внимаваш, Бени. Иде лятото и не искам да ти провалям ваканцията, но трябва да внимаваш. Искам всеки ден да си тук за вечеря. По кое време вечеряме?

— Точно в шест.

— На секундата! Затова чуй какво ще ти кажа: ако сложа всичко на масата, наляя ти мляко и не видя моя Бен да си мие ръцете на

мивката, веднага грабвам телефона и се обаждам на полицията, че си изчезнал. Разбра ли ме?

— Да, мамо.

— Вярваш ли, че ще го сторя, щом съм рекла?

— Да.

— Ако се случи подобна неприятност, сигурно ще излезе, че вдигам много шум за нищо. Не съм чак толкова наивна и знам какви са момчетата. Знам, че през лятната ваканция могат съвсем да се заплеснат с разни игри и начинания — да открият от кой кошер идва някоя пчела, да ритат топка, да замерят консервни кутии и куп други неща. Отлично си представям какво можеш да правиш с приятелите!

Бен послушно кимна и си помисли, че щом майка му говори за приятели, очевидно няма ни най-малка представа за момчешкото му ежедневие. Но и насън не би си позволил да ѝ каже подобно нещо, та ако ще да сънува десет хиляди години напред.

Тя бръкна в джоба на пенъора си и му подаде нещо. Малка пластмасова кутийка. Бен я отвори. Когато видя какво има вътре, зяпна от изумление.

— Уха! — възхитено изрева той. — *Благодаря!*

В кутийката лежеше часовник „Таймекс“ с мънички сребърни цифри и каишка от изкуствена кожа. Майка му го бе нагласила на точния час; ясно чуваше тихото цъкане на машинката.

— Божичко, страшно е гот!

Прегърна я с все сила и шумно я млясна по бузата. Тя се усмихна и кимна, неволно заразена от неговата радост. После отново стана сериозна.

— Сложи го, носи го, пази го, навивай го, помни го и гледай да не го губиш.

— Дадено.

— Вече имаш часовник и нямаш повод за закъснение. Не забравяй както ти казах: не се ли прибереш навреме, полицията ще те търси по моя молба. Докато не хванат онзи негодник, дето убива дечица, не смей да закъсняваш и минутка, инак грабвам телефона.

— Да, мамо.

— И още нещо. Не искам да се разхождаш сам. Знаеш добре, че не бива да приемаш бонбони от непознати или да се качваш в чужди коли — вече се разбрахме, че не си глупак — при това си доста

едричко момче, но един възрастен може да се справи с всяко дете, особено ако е луд. Щом отиваш в парка или в библиотеката, трябва непременно да си с приятел.

— Разбрано, мамо.

Тя отново се загледа през прозореца и въздъхна загрижено.

— Не е на добро, щом стават възможни такива страхотии. И изобщо в този град има нещо опасно. Открай време си мисля така. — Пак го погледна и веждите се сключиха. — Толкова често скиташ, Бен. Сигурно познаваш всяко кътче на Дери, нали? Поне градската част.

Бен не си и въобразяваше, че познава всички кътчета, но все пак беше виждал доста от тях. А след неочаквания подарък беше готов да се съгласи с майка си, дори ако му кажеше, че Джон Уейн би трябвало да играе ролята на Хитлер в музикална комедия за Втората световна война. Кимна.

— *Никога* ли не си виждал нещо? — запита тя. — Нещо или някой... да речем подозрителен? Нещо необикновено? Нещо да те е уплашило?

И въодушевен от часовника, от обич към нея и от детинската радост, че съдбата му я вълнува (но същевременно леко изплашен от нейната неприкрита, свирепа загриженост), той едва не разказа за онова, което се случи през януари.

Отвори уста... и отново я затвори, тласкан от някаква неясна, ала могъща интуиция.

Какво бе това, което го накара да замълчи? Интуиция. Нещо повече... и нищо по-малко. От време на време всяко дете се догажда за тежката, сложна отговорност на обичта и усеща, че в някои случаи е по-милосърдно да премълчиш. Това бе една от причините да затвори уста. Но имаше и още нещо, далеч не тъй благородно. Мама можеше да стане строга. Дори властна. Не го наричаше „дебел“, а „едър“ (понякога уточняваше: „едър за възрастта си“) и когато останеше нещичко от вечерята, често му носеше пълна чиния, докато си пише домашните или гледа телевизия, а Бен започваше да яде, макар да се ненавиждаше затова с някаква мъглива частица от съзнанието си (ала не мразеше мама задето му поднася чинията; Бен Ханском никога не би си позволил да мрази мама; ако допуснеше в главата си даже за секунда подобно неблагоприятно, отвратително чувство, Бог навярно щеше да го убие на място). А може би някаква още по-мъглива частица

от съзнанието му — далечните Тибетски хребети в душата на Бен — подозираше скрити мотиви в това непрестанно подхранване. Дали беше само от обич? Нямаше ли и нещо друго? Едва ли. Но... все пак се питаше. Отгоре на всичко мама не бе разбрала, че той няма приятели. Това незнание го правеше недоверчив, караше го да се съмнява в нейната реакция. Кой знае какво би си помислила, ако разкажеше за станалото през януари. При това Бен вече не беше сигурен дали *изобщо* е станало нещо. Сигурно нямаше да е чак толкова зле да се прибира в шест и да си стои у дома всяка вечер. Можеше да чете, да гледа телевизия,

(да яде)

да си строи разни работи с конструктора. Но ако му се наложеше да виси тук по цял ден, щеше да стане *много* зле... а тъкмо това можеше да й хрумне след като чуеше разказа за онова, което бе видял — или си мислеше, че е видял — през януари.

Това бяха много странните причини Бен да преглътне разказа си.

— Не, мамо — каза той. — Виждал съм само мистър Маккибън да рови из чуждите боклуци.

Отговорът я накара да се разсмее — тя мразеше Маккибън заради симпатиите му към републиканците и „чернокапците“ — и смехът сложи точка на разговора. През нощта Бен дълго остана буден, но този път не го плашеха мисли как ще се лута сам-самичък из жестокия свят. Чувстваше се обгърнат от закрилата на нейната обич докато лежеше под завивките и гледаше как лунните лъчи се леят през прозореца по креватчето и пода. Прехвърляше часовника от ухо на ухо, за да го чуе как тиктака, а после го вдигаше пред очите си и се взираше в призрачното сияние на циферблата.

Накрая заспа и засънува, че играе бейзбол с другите момчета на празния терен зад товарния гараж на братя Тракър. Току-що бе завършил победния бяг около игрището и се бе хвърлил върху последната база, прегръщайки всеки квадратен сантиметър от нея. Възхитените момчета го бяхтеха с всички сила по гърба. После го грабнаха на ръце и го понесоха към мястото, където бяха захвърлили багажа си. В съня Бен преливаше от гордост и щастие... а сетне се озърна назад, към телената ограда между сгурийното игрище и буренясалия склон, който се спускаше в Пущинака. Сред гъстите бурени и ниските храсти се мерзелееше едва забележима фигура. На

ръцете имаше бели ръкавици и държеше в едната връвчиците на грозд от балони. С другата му махаше приветствено. Бен не виждаше лицето на фигурата, но различаваше торбестия костюм с големи оранжеви помпони вместо копчета и бухнала жълта джувка на врата.

Беше клоун.

Пуавилно, буатко Зайо, потвърди нечий призрачен глас.

Когато се събуди на следващата сутрин, Бен не си спомняше нищичко за съня, но възглавницата му беше влажна на допир, като че бе плакал насън.

7.

Такива мисли породиха у Бен полицейският плакат, но докато пристъпваше към бюрото на библиотекарката, той се отърси от тях също тъй лесно, както кучето се отърсва от водата щом излезе на брега.

— Здравсти, Бени — каза мисис Старет.

И тя споделяше искрената симпатия на класната, мисис Дъглас, към Бен. Почти всички възрастни го харесваха, особено ако професията им налагаше от време на време да мъмрят децата — харесваха го, защото беше учтив, тихичък, замислен, понякога даже забавен, само че съвсем кротко. И точно по същите причини повечето деца го смятаха за дрисльо.

— Омръзна ли ти вече ваканцията? — запита мисис Старет.

Бен се усмихна. Шегата беше типично в неин стил.

— Още не, защото ваканцията започна преди... — той погледна часовника си — един час и седемнайсет минути. Дайте ми още час, пък тогава ще видим.

Мисис Старет се разсмя и веднага закри устата си с длан, за да не нарушава тишината. После запита Бен дали ще се запише в лятната читалня и той потвърди. Тя му връчи картата на Съединените щати и момчето благодари най-учтиво.

След краткия разговор Бен тръгна между рафтовете, като от време на време изваждаше някоя книга, оглеждаше корицата и пак я връщаше на място. Изборът беше сериозна работа. Трябваше да внимава. Възрастните можеха да вземат каквото си щат, но за децата

бройката беше ограничена до три книги. Избере ли нещо тъпо, трябваше да се примири до следващото идване.

Най-сетне той си подбра „Булдозер“ и „Черният жребец“, а третата книга беше донякъде избор наслуки — „Огнени скорости“ от някой си Хенри Грегор Фелсън.

— Тая може да не ти хареса — подхвърли мисис Старет докато подпечатваше книгата. — Много е кървава. Препоръчвам я на младежите, особено ако наскоро са взели шофьорски книжки, защото ще ги накара да се позамислят. След подобно четиво някои може цяла седмица да карат малко по-бавно.

— Е, ще я попрелистя — каза Бен и отнесе книгите към една от крайните маси, за да е по-настрани от кътчето на Мечо Пух, където най-голямото козленце тъкмо разиграваше като маймуна горкия трол под моста.

Зачете се в „Огнени скорости“ и откри, че книгата не е много скапана. Хич даже не беше скапана. Разправяше се за едно момче, което умее да кара страхотно, само че някакъв досаден полицаи все гледа да му попречи. Действието се развиваше в Айова и Бен с изненада узна, че там нямало никакви ограничения на скоростите. Страшно гот.

Някъде след третата глава той откъсна очи от книгата и забеляза едно съвсем ново табло. Най-отгоре имаше плакат (много си падаха по плакатите в тая библиотека), на който щастливо хлапе посягаше да поеме писмо от ръцете на щастливия раздавач. В БИБЛИОТЕКИТЕ МОЖЕ И ДА СЕ ПИШЕ, провъзгласяваше плакатът. ЗАЩО ДА НЕ НАПИШЕТЕ НА ПРИЯТЕЛИТЕ СИ ОЩЕ ДНЕС? УСМИВКИТЕ СА ГАРАНТИРАНИ!

По жлебовете под плаката бяха подредени предварително подпечатани пощенски картички, пликове и листове със синьо изображение на библиотеката в горното ъгълче. Пликовете струваха пет цента, картичките — три. Листовите бяха по два за цент.

Бен опипа джобчето си. Оставаха му още четири цента. Той си отбеляза страницата в „Огнени скорости“ и тръгна към бюрото.

— Извинявайте, може ли да ми дадете една пощенска картичка?

— Разбира се, Бен.

Както винаги, мисис Старет бе очарована от сериозната му учтивост, но и леко се натъжи от безформената му фигура. Майка й

навярно би казала, че момчето си копае гроба с нож и вилица. Подаде му картичката и продължи да го гледа докато се връщаше към мястото си. На масата можеха да се поберат шест деца, но Бен беше сам. Никога не го бе виждала с други момчета. Жалко, защото мисис Старет твърдо вярваше, че в душата на Бен Ханском се крият несметни съкровища. Те биха възнаградили щедро труда на кроткия, търпелив златотърсач... ала щеше ли някога да дойде такъв?

8.

Бен извади химикалката, щракна бутончето и без особени затруднения изписа адреса: *Мис Бевърли Марш, Долна главна улица, Дери, Мейн*. Не знаеше номера на къщата, но мама казваше, че след някоя и друга година обиколки из квартала повечето раздавачи научават адресите наизуст. Ако пощальонът на Долна главна улица успееше да отнесе картичката — чудесно. Ако ли не, посланието щеше да попадне в отдела за недоставени пратки и трите цента на Бен щяха да идат нахалост. Във всеки случай, картичката нямаше да се върне при него, защото не възнамеряваше да добави името и адреса си.

Държейки картичката с текста към себе си (не искаше да рискува, макар че не забелязваше наоколо нито едно познато лице), той взе няколко квадратни листчета от дъсчената кутийка до класъора с читателските картони. Отнесе ги на масата и се захвана да пише, да драска и пак да пише.

През последната учебна седмица в часовете по английски бяха изучавали как се пише хайку. Хайку беше особен вид японско стихотворение — кратко и стегнато. Мисис Дъглас обясни, че то трябвало да съдържа точно седемнадесет срички — ни повече, ни по-малко. Обикновено се концентрирало върху един ясен образ, свързан с определено чувство: печал, радост, носталгия, щастие... любов.

Идеята буквално очарова Бен. Обикновено часовете по английски му бяха приятни, макар че рядко изпитваше истински интерес. Можеше да се справя със съчиненията и уроците — и толкова. Но в идеята за хайку се криеше нещо, което разпали въображението му. Мисълта го изпълваше с радост досущ като обяснението на мисис Старет за парниковия ефект. Бен усещаше, че

хайку е хубава поезия, защото си има *структура*. Нямаше никакви тайни правила. Седемнадесет срички, един образ, едно чувство и всичко е наред. Готово! Тая поезия беше ясна, практична, изцяло обвързана и очертана в рамките на собствените си правила. Даже думата му харесваше — плавно издишване, прекъснато като пунктирна линия от звука „к“ в крайчеца на небцето: *хайку*.

Косите й, помисли си той и отново я видя как слиза по училищните стъпала, а къдриците се развяват край раменете й. Слънцето сякаш не искреше по тях, а пламтеше отвътре.

След двадесет минути къртовски труд (с едно прекъсване, през което отскочи да си вземе още листчета за чернова), след множество варианти, зачерквания и замени на прекалено дълги думи, Бен стигна до крайния резултат:

*Коси от зимен плам
и януарска жар —
сърцето ми гори.*

Не беше във възторг от постижението си, но толкова можеше. Страхуваше се, че ако прекали със старанията и тревогите около стихотворението, съвсем ще се стегне и ще излезе нещо още по-калпаво. Или пък изобщо нищо няма да излезе. А не искаше да стане така. Мигът, в който Бевърли се спря и го заговори на стъпалата, беше нещо изключително. Искеше да го запечата в паметта си. Навярно Бевърли се прехласваше по някое голямо момче — от шести или може би даже от седми клас — и щеше да реши, че стихотворението е негово дело. Затова щеше да се зарадва и да съхрани спомена. Никога нямаше да узнае, че го дължи на Бен Ханском, но това не беше важно — нали *той* щеше да знае.

Бен преписа готовото стихотворение върху картичката (с печатни букви, като че не пишеше любовни стихове, а заплашително писмо за откуп), прибра химикалката в джоба си и пъкна картичката между страниците на „Огнени скорости“.

После стана, сбогува се с мисис Старет и тръгна към изхода.

— Довиждане, Бен — отвърна библиотекарката. — Приятна ваканция и недей да забравяш за полицейския час.

— Няма.

Той закрачи по остъкления коридор между двете сгради, усети приятната топлина сред прозрачните стени (*парников ефект*, мина му през ума) и навлезе в прохладата на библиотеката за възрастни. На един от вехтите, удобно тапицирани столове в читалнята седеше някакъв старец с „Дери нюз“ в ръка. Точно под летвичката, на която беше закрепен вестникът, се мъдреше огромно заглавие: **ДЪЛЕС ПРЕДЛАГА АМЕРИКАНСКИ ВОЙСКИ ДА ПОМОГНАТ НА ЛИВАН!** Имаше и снимка на Айзенхауер, хванал за ръка някакъв арабин сред Розовата градина. Майката на Бен казваше, че през 1960 година ще изберат Хюбърт Хъмфри за президент и нещата в страната може отново да потръгнат. Бен нямаше много ясна представа от тия работи, но напоследък май започваше нещо наречено „рецесия“ и мама се боеше, че може да я изхвърлят от работа.

В долната половина на страницата имаше по-дребно заглавие: **ПОЛИЦИЯТА ПРОДЪЛЖАВА ДА ИЗДИРВА НЕИЗВЕСТЕН ПСИХОПАТ.**

Бен отвори голямата врата и излезе навън.

Край стъпалата имаше пощенска кутия. Бен измъкна картичката от книгата и я пусна в процепа. Докато крайчето се изплъзваше от пръстите му, той усети тревожните удари на сърцето си. *Ами ако някак узнае, че съм аз?*

Не ставай тъпак, отвърна си сам, леко разтревожен от обаянието на тази мисъл.

Отдалечи се по Канзас стрийт, почти без да усеща къде стъпва. Не го интересуваше дали ще се спъне. В мислите му се зараждаше видение. Бевърли Марш се задава към него с широко разтворени сиво-зелени очи и червеникавата ѝ коса е стегната на опашка зад гърба. *Искам да ти задам въпрос,* изрича въображаемото момиче, *и трябва да се закълнеш, че ще ми кажеш истината.* После му показва картичката. *Ти ли написа това?*

Страшно видение. Прекрасно видение. Бен искаше да го прогони. И същевременно не искаше *никога* да се разделя с него. Лицето му пламна отново. Вървейки като насън, той прехвърли книгите в другата ръка и взе да си подсвирква. *Сигурно ще решиш, че съм ужасна,* каза Бевърли, *но мисля, че искам да те целуна.* Устните ѝ се разтвориха леко.

Изведнџж устните на Бен пресъхнаха и подсвиркването секна.

— Мисля, че и аз искам — прошепна той и на лицето му цѣфна мечтателна, замаяна и безкрайно блажена усмивка.

Ако в този миг бе свел очи към тротоара, щеше да забележи, че край сянката му са се присламчили още три сенки; ако се бе послушал, щеше да чуе как тракат подкованите ботуши на Виктор, следван от Бълвоча и Хенри. Но Бен не виждаше и не чуваше. Беше нейде далече, усещаше как по устните му меко се плъзват устните на Бевърли и плахо надигаше длани да погали ирландския огън в кѣдриците ѝ.

9.

Както много други големи и малки градове, Дери не беше построен по план — просто бе израсъл малко по малко. Здравомислещи проектантѝ изобщо не бѝха го разположили на първоначалното му място. Центърът на Дери се намираше в долината на потока Кендъскиг, който пресичаше диагонално деловия квартал от югозапад на североизток. Останалата част от градчето бе плъзнала по околните хълмове.

Някогашните първозаселници бѝха заварили долината мочурлива и обрасла с гъсти гори. Кендъскиг и реката Пенобскот, в която се вливаше, бѝха чудесно удобство за пътуващите търговци, но носеха безброй беди на ония, които дръзваха да разположат прекалено наблизѝ къщите или нивята си — с Кендъскиг положението беше особено трагично, защото не минаваха три-четири години без потокът да излезе от коритото си. Заплахата от наводнения си оставаше реална и до днес, въпреки солидните суми, отделяни за защита от бедствия през последните пет десетилетия. Ако наводненията се предизвикваха само от потока, няколко бента бѝха могли да оправят нещата. Обаче имаше и други фактори. Например ниските, полегати брегове на Кендъскиг. Или това, че цялата гориста околност представляваше огромен водосборник. От началото на века насам в Дери се бѝха случвали редица сериозни наводнения и едно катастрофално — през 1931 година. За беда почти цялото градче беше построено върху хълмове, прорязани от стотици малки потоци — между тях и потокът Торо, кѣдето бе открито тялото на Черил Ламоника. При обилни и

продължителни дъждове те проявяваха неприятната склонност да преливат от руслата си. „Ако вали две седмици наред, цялото проклето градче ще хване синузит“ — бе казал веднъж таткото на Бил Пелтека.

На минаване през центъра Кендъскиг беше стегнат в бетонен канал, дълъг повече от три километра. След кръстовището между главната улица и Канал стрийт водите потъваха надолу и за около километър се превръщаха в подземна река, преди отново да излязат на бял свят в Баси парк. Канал стрийт съпровождаше потока чак до края на града. Повечето градски барове бяха подредени по нея като съмнителни типове при полицейска проверка и веднъж на всеки три-четири седмици се налагаше властите да вадят колата на някой пияница от водите, замърсени до убийствено ниво с активното съдействие на канализацията и промишлените дренажи. От време на време се случваше усърден въдичар да хване риба в канала, но трофеят неминуемо се оказваше уродлив мутант с негодно за ядене месо.

С помощта на Канала в североизточните квартали реката беше що-годе овладяна. Въпреки периодичните наводнения, по бреговете се развиваше оживена дейност. Хората се разхождаха покрай Канала, понякога даже ръка за ръка (разбира се, ако вятърът не духаше откъм водата, иначе противната воня лишаваше разходките от всякаква романтика), а на отвъдния бряг беше гимназията и срещу нея — Баси парк, където през лятото старшите скаути си устройваха лагери, а младшите ходеха на целодневни излети с огън и печене на шишчета. През 1969 година гражданите узнаха с отвращение и ужас, че разни хипита (един от тях даже си беше зашил отзад на джинсите националното знаме, но с него не се церемониха много-много и го изхвърлиха от града преди да е мигнал, педерастът му с педераст) се събират там да пушат хашиш и да си трампят хапчета. По това време Баси парк се беше превърнал в същинска аптека под открито небе. *Чакайте само да видите какво ще става тепърва*, казваха хората. *Някой трябва да умре, чак тогава ще се наканят да ги разгонят*. И разбира се, в крайна сметка някой умря — една сутрин намериха до Канала трупа на седемнайсетгодишно момче, чиито вени бяха натъпкани с почти чист хероин — на хлапашки жаргон това се нарича „бяла релсичка“. След този случай наркоманите взеха да избягват Баси парк и дори плъзна слух, че призракът на момчето още бродел край Канала. Естествено, слухът беше съвършено нелеп, но поне *имаше*

полза от него, след като държеше настрани любителите на шемета и друсането.

Откъм югозападния край на града реката създаваше далеч по-сериозни неприятности. Там хълмовете бяха дълбоко раздрани от някогашното преминаване на огромен ледник и допълнително обезобразени от неспирната водна ерозия на Кендъскиг заедно с цялата му паяжина от притоци; на много места скалните пластове се подаваха като полузаровени динозаврови кости. Старите работници от общинската служба за поддръжка знаеха, че след първите по-сериозни есенни слани могат да очакват доста ремонти на тротоарите из югозападните квартали. От студа бетонът се свиваше, ставаше крехък и ненадейно скалите го разтрошаваха изотдолу, сякаш земята се мъчеше да излюпи някакви каменни рожби.

В оскъдния почвен слой най-добре се прихващаха растения с плитки корени и жилави стъбла — с други думи плевели и бурени, хилави дръвчета, ниски храсталаци и цели джунгли от отровен бръшлян, които се вкопчваха във всяка педя свободна земя. На югозапад започваше стръмно надолнище към местността, известна в Дери под името Пущинака. Този занемарен терен — който можеше да се нарече всякак, *само не и* пустинен — имаше размери около два и половина на пет километра. От едната му страна минаваше Канзас стрийт, от другата беше кварталът Олд кейп, застроен с бедняшки жилища. Канализацията в Олд кейп беше толкова калпава, че се носеха слухове за истински експлозии в тоалетни и отходни тръби.

По средата на Пущинака течеше Кендъскиг. Откъм северозапад градът се бе разраснал от двете му страни, но долу нямаше никакви признаци за цивилизация освен Помпена станция № 3 — общинската помпена станция за канализационните води. От птичи поглед Пущинака приличаше на грамаден зелен кинжал, насочен към центъра на градчето.

Цялата тази география и геология в момента се свеждаше за Бен само до смътното чувство, че от дясната му страна няма къщи; теренът се спускаше стръмно надолу. Като символична предпазна мярка покрай тротоара стърчеше паянтов белосан парапет, висок около метър. Бен чуваше тихия ромон на течаща вода; на този звуков фон продължаваше да се развива прекрасното му видение.

Той спря и се озърна към Пущинака, макар че все още си представяше очите на Бевърли и уханието на нейните коси.

Оттук Кендъскиг се виждаше само като редки искрящи проблясъци сред гъстите дървесни корони. Някои момчета разправяха, че по това време на годината долу имало комари колкото лястовици; други твърдяха, че край реката започвали тресавища. Бен не вярваше за комарите, но мисълта за тресавища го плашеше.

Малко по-наляво кръжеше ято чайки, които от време на време се стрелваха надолу — там беше градското бунище. Заглушени от далечината, крясъците им се чуваха едва-едва. Отвъд низината започваха възвишения, по които се мяркаха ниските покриви на първите къщи от квартала Олд кейп. По-надясно като дебел бял пръст стърчеше Водонапорната кула. А точно под Бен от земята се подаваше ръждива дренажна тръба, разливаща по надолнището лъскаво поточе, което изчезваше сред гъсталака от храсти и ниски дръвчета.

Блажените фантазии за Бевърли изведнъж отлетяха, прогонени от далеч по-зловещо видение: ами ако сега, в тази секунда, пред очите му от тръбата се подаде мъртвешка ръка? Ами ако се обърне да потърси телефон или полицай, но вместо това открие пред себе си клоун? Смешен клоун в торбест костюм с големи оранжеви помпони вместо копчета. Ами ако...

Нечия ръка се стовари върху рамото му и той изпищя.

Избухна смях. Бен се завъртя, прилепи гръб в белия парапет, отделящ кроткия, безопасен тротоар на Канзас стрийт от дивото буйство на Пущинака (парапетът изскърца пронизително) и видя пред себе си Хенри Бауърс, Бълвоча Хъгинс и Виктор Крис.

— Здравсти, Шкембо — каза Хенри.

— Какво искаш? — запита Бен, като се мъчеше да говори храбро.

— Искам да те набия — отвърна Хенри. Той сякаш обмисляше предстоящите действия трезво, дори малко печално. Но как само искряха черните му очи! — Трябва да те науча на нещо, Шкембо. Ти няма да възразяваш. Много си ученолюбив, нал тъй?

И той посегна напред. Бен бързо приклекна.

— Дръжте го, момчета!

Бълвоча и Виктор го сграбчиха за ръцете. Бен изписка. Писъкът беше малодушен и немощен като скимтене на заек, но просто нямаше

как да го удържи. *Моля ти се, Боже, не им давай да ме разплачат и да ми счупят часовника*, отчаяно помисли Бен. Не знаеше дали ще се стигне до часовника, но беше напълно уверен, че ще заплаче — далеч преди да са свършили с него.

— Божке, ами че той квичи като прасе — каза Виктор и изви китката на Бен. — Нали е като прасе?

— Точно тъй — изкиска се Бълвоча.

Бен се задърпа — първо наляво, после надясно. Бълвоча и Виктор се поддаваха с лекота, пускаха го донякъде, после грубо го дръпваха назад.

Хенри хвана анцуга на жертвата и рязко го дръпна нагоре, разкривайки корема. Над колана на Бен провисна издута гънка тлъстина.

— Глей го кво е шкембе! — провикна се Хенри с изненада и отвращение. — Олеле Боже!

Виктор и Бълвоча се разсмяха отново. Бен отчаяно се огледа за помощ. Не видя никого. Долу, в Пущинака зад гърба му, отекваха песните на щурци и далечните крясъци на чайките.

— Престанете додето е време! — каза той. Още не плачеше, но и това щеше да стане. — Додето е време, тъй да знаете!

— Иначе какво? — запита Хенри с жив интерес. — Я кажи, Шкембо. Иначе какво, а?

Ненадейно Бен си спомни за Бродрик Кроуфорд, който играеше ролята на Дан Матюс в „Пътен патрул“ — онзи негодник беше як, онзи негодник беше зъл, онзи негодник не цепеше басма никому — и от тази мисъл се разрида. Дан Матюс би подбрал тия копелета с колана си право през парапета — надолу по сипея към буренаците. Какъв ти колан — само с шкембето си би им видял сметката!

— Леле, какво е ревливо бебе! — изхили се Виктор.

Бълвоча му заприглася. Хенри се усмихна лекичко, но от лицето му не чезнеше сериозното, замислено изражение — почти печално в необичайния си унес. Това изражение ужасяваше Бен. То подсказваше, че този път може да не му се размине само с пердах.

Сякаш за да потвърди мисълта, Хенри бръкна в джоба на джинсите си и извади евтин автоматичен нож.

Ужасът избухна в гърдите на Бен. До този миг се бе мятал наляво-надясно; сега изведнъж се хвърли право напред. За част от

секундата му се стори, че ще успее. Беше облян в пот, а двете момчета го държаха доста хлабаво. Бълвоча вече го стискаше за дясната китка само с крайчеца на пръстите, Виктор съвсем го изтърва. Още един напън...

Преди да се изтръгне, Хенри прекрачи насреща и го блъсна. Бен отлетя назад. Парапетът изскърца още по-остро и той усети как летвите се огъват под тежестта му. Бълвоча и Виктор го сграбчиха отново.

— А сега го дръжте здраво — каза Хенри. — Чухте ли ме?

— Дадено, Хенри — отвърна Бълвоча, но гласът му звучеше малко колебливо. — Не бой се, няма да ни избяга.

Хенри пристъпи напред и плоският му корем почти докосна шкембето на пленника. Бен го гледаше с широко разтворени очи, от които безсилно се лееха сълзи. *Хванат! Хванат съм!* — крещеше някаква частица от съзнанието му. Опита се да я накара да млъкне — изобщо не можеше да разсъждава сред тия вопли — ала тя не мирясваше. *Хванат! Хванат! Хванат!*

Хенри натисна бутона и от дръжката излетя дълго, широко острие, върху което беше гравирано името му. Връхчето заблестя под лъчите на яркото следобедно слънце.

— Сега ще те изпитвам — изрече Хенри спокойно и замислено. — Все едно, че си на черната дъска, Шкембо, и тежко ти, ако не си знаеш урока.

Бен плачеше. Сърцето му бясно подскачаше в гърдите. От носа му се стичаха сополи и се събираха по горната устна. Библиотечните книги се валяха край нозете му. Хенри настъпи „Булдозер“, сведе за миг очи и отпрати книгата в канавката с един страничен замах на черния си войнишки ботуш.

— Ето ти първия въпрос от изпита, Шкембо. Ако на контролно някой ти рече: „Дай да препиша“, какво ще му отговориш?

— Да! — изрева незабавно Бен. — Ще кажа да! Готово! Дадено! Преписвай както си щеш!

Острието на ножа проряза пет сантиметра въздух и опря в корема на Бен. Беше студено като кубче лед, току-що извадено от камерата на хладилника. Бен изхлипа и сви корем назад, по-надалеч от ножа. За миг светът наоколо избледня. Устните на мъчителя му се

движеха, но Бен не чуваше какво изричат. Хенри беше като телевизор с изключен звук, а светът се размазваше... размазваше...

Да не си посмял да припаднеш! — изпищя паникьосаното гласче. Ако припаднеш, той съвсем ще побеснее и може да те претрепе!

Светът отново се поизбистри в очите му. Видя, че Бълвоча и Виктор вече не се смеят. Двамата изглеждаха разтревожени... почти изплашени. Тази гледка му подеждуваше като отрезвяваща плесница. *Те ненадейно откриват, че не са наясно какво е решил Хенри и докъде е способен да стигне. Сбъдват се най-лошите ти опасения, а може да стане и по-зле. Трябва да мислиш. Може да не си мислил никога до днес, може и в бъдеще да не мислиш, но сега трябва, на всяка цена. Защото очите му потвърждават, че двамата неслучайно са нервни. Очите му издават, че е луд като дървеница.*

— Отговорът е грешен, Шкембо — каза Хенри. — Ако просто някой си ти рече: „Дай да препиша“, дреме ми на оная работа какво ще му отговориш. Разбра ли?

— Да — отговори Бен и коремът му се разтресе от ридания. — Да, разбрах.

— Е, добре. Засега имаш един грешен отговор, но големите въпроси идват тепърва. Готов ли си за най-трудното?

— Ами аз... май че да.

По улицата бавно се зададе стар и прашен Форд модел 1951 година. На предната седалка вдървено седяха старец и старица като вехти манекени от изоставен магазин. Бен видя как старецът бавно извързва глава към него. Хенри пристъпи още по-близо, за да прикрие ножа. Бен усети натиска на връхчето върху кожата си, точно над пъпа. Все още беше студено. Невероятно, но факт — за толкова време не бе успяло да се затопли.

— Хайде де, извикай — каза Хенри. — После ще си вадиш от кецовете шибаните черва.

Лицата им бяха плътно едно до друго, като за целувка. Бен усети в дъха на Хенри аромат на плодова дъвка.

Колата отмина и продължи по Канзас стрийт все тъй бавно и тържествено, сякаш водеше празнично шествие.

— Добре, Шкембо, ето и втория въпрос. Ако на контролното аз ти кажа: „Дай да препиша“, какво ще ми отговориш?

— Да. Ще кажа да. Незабавно.

Хенри се усмихна.

— Добре. Тоя път не сбърка, Шкембо. А сега идва ред на третия въпрос: как да се уверя, че никога няма да забравиш?

— Ами... не знам — прошепна Бен.

Хенри пак се усмихна. Лицето му грейна и за миг стана почти красиво.

— Аз знам! — възкликна той, сякаш току-що бе направил велико откритие. — Аз знам, Шкембо! Ще си издялкам името върху тлъстия ти търбух!

Изведнъж Виктор и Бълвоча се разсмяха отново. За миг в гърдите на Бен се разля изумено облекчение и той си помисли, че всичко е било на ужким — тримата просто са разиграли грозна комедия, за да го побъркат от страх. Но Хенри Бауърс не се смееше и внезапно Бен разбра, че Виктор и Бълвоча се кикотят само защото *на тях* им е олекнало. Бяха уверени, че Хенри не може да говори сериозно. Само че *грешаха*.

Ножът се плъзна нагоре гладко, като по масло. По бледата кожа на Бен шурна струйка алена кръв.

— Хей! — викна Виктор. Възклицанието беше глухо, полупрегълтнато от изненада.

— Дръжте го! — озъби се Хенри. — Да не сте го пуснали, чувате ли?

Сега по лицето му нямаше и следа от предишната сериозна замисленост — кривеше го злобна, сатанинска радост.

— *За Бога, Хенри, недей да го режеш наистина!* — изпищя Бълвоча с остър, почти момичешки глас.

Сетне събитията се развиха стремглаво, но Бен Ханском имаше чувството, че времето е забавило своя ход; сякаш всичко ставаше на отделни кадри, като поредица от снимки във фоторепортаж на списание „Лайф“. От паниката му нямаше и помен. Ненадейно бе открил в себе си нещо ново и тъй като това нещо не се нуждаеше от паника, то просто я погълна изцяло.

В първия кадър Хенри бе вдигнал анцуга чак до гърдите на Бен. От плитката отвесна резка над пъпа му се стичаше кръв.

Във втория кадър Хенри отново замахваше с ножа забързано, като обезумял полеви хирург под вражеска бомбардировка. Бликна още една струйка кръв.

Назад, помисли Бен с някаква хладна увереност, докато кръвта се просмукваше по кожата му под колана на джинсите. *Трябва да бягам назад. Това е единствената посока, в която мога да се измъкна.* Бълвоча и Виктор вече не го държаха. Въпреки заповедта на Хенри, двамата бяха отстъпили. Личеше, че са изплашени до смърт. Но ако Бен побегнеше, Бауърс щеше да го настигне.

В третия кадър Хенри съединяваше двата отвесни разреза с покъса хоризонтална черта. Бен усети как кръвта пропива слипа му и плъзва по дясното бедро като лепкава дияра на охлюв.

За момент Хенри отстъпи назад и се навъси съсредоточено като художник, който рисува пейзаж. *След Н идва Е*, помисли Бен и повече не му трябваше, за да пристъпи към действие. Той прекрачи напред и Хенри го блъсна. Бен се оттласна с крака, прибавяйки собствената си сила към удара на противника. Гърбът му се вряза в белосания парапет, който делеше Канзас стрийт от бездната на Пущинака. Същевременно Бен надигна десния си крак и рязко заби пета в корема на Хенри. Не го стори за отмъщение, просто искаше да увеличи скоростта на тялото си. Ала когато видя как по лицето на Хенри се изписва безпомощна изненада, в гърдите му бликна бистра и дива радост — чувството бе тъй мощно, че за момент се изплаши да не би връхчето на черепа му да експлодира от възторг.

Сетне парапетът се строши с прашене и пукот. Бен зърна как Виктор и Бълвоча подхванаха Хенри, за да не се стовари по задник в канавката край останките от „Булдозер“; това бе последното му видение преди сам да полети в пустотата. Рухна надолу с писък, към който се примесваше победоносен смях.

След миг се сгромоляса по гръб и задник на склона, малко под дренажната тръба, която бе видял преди малко. Имаше късмет — ако бе паднал върху нея, щеше да си строши гръбнака. Но за щастие се приземи на дебел слой бурени и папрат, тъй че почти не усети удара. Направи задно салто, усещайки как ръцете и краката му се премятат нейде отгоре. Озова се в седнало положение и продължи да се плъзга надолу като хлапе на огромна зелена пързалка. Анцугът се развяваше около шията му, ръцете му отчаяно диреха опора, ала само скубеха едри снопове орлова папрат и паламида.

Зърна как горният край на дерето се отдалечава с безумна скорост като в рисуван филм (просто не можеше да повярва, че преди

малко е стоял там). Зърна как Виктор и Бълвоча зяпат подир него, а изумените им лица приличат на големи бели букви О. Намери даже време да съжали за библиотечните книги. След това нещо го блъсна с убийствена сила и Бен едва не си отхапа езика.

Бе налетял върху паднало дърво и то го задържа, като само по чудо не строши левия му крак. Стенейки, той пропълзля малко нагоре и се извлече от кривите клони. Намираше се някъде към средата на склона. Надолу храсталакът се сгъстяваше. По ръцете на Бен пробягваха тънки струйки вода от дренажната тръба.

Високо горе се раздаде крясък. Бен отново надигна глава и видя как Хенри Бауърс полита в пропастта с нож между зъбите. Приземи се на крака, с отметнато назад тяло, за да не загуби равновесие. Плъзна се, оставяйки две дълбоки бразди, сетне се втурна по надолнището с огромни скокове като някакво непохватно кенгуру.

— *Ха та увия, Хкемво!* — крещеше Хенри през острието на ножа и Бен нямаше нужда да вика преводач от ООН, за да разбере, че това означава: *Ще те убия, Шкембо!*

— Ха та увия, туойта мамха!

И изведнъж с хладния генералски поглед, който бе придобил преди малко горе на тротоара, Бен откри какво трябва да стори. Успя да се изправи на нозе само миг преди врагът да връхлети — ножът вече беше в ръката на Хенри и сочеше право напред като войнишки щик. Смътно осъзна, че левият крачол на джинсите е раздран на парцали, а кракът му кърви далеч по-зле от корема... но засега кракът го крепеше, а това означаваше, че не е счупен. Е, поне се *надяваше*, че трябва да означава това.

Бен приклепна леко, за да запази нестабилното си равновесие и когато Хенри го сграбчи с едната ръка, а с другата завъртя ножа, той отскочи настрани. Загуби равновесие, но падайки протегна напред разранения си ляв крак. Пищялите на Хенри срещнаха препятствието и това мигновено го откъсна от земната твърд. Забравил страха си, Бен зяпна от възхита и страхопочитание. Хенри Бауърс сякаш летеше досущ като Супермен над падналото дърво. Беше протегнал ръце право напред, както правеше Джордж Рийвс в телевизионния филм. Само че за Джордж Рийвс полетът винаги изглеждаше нещо съвсем естествено — все едно че се къпе или обядва на верандата в задното си дворче. А Хенри изглеждаше тъй, като че някой му бе заврял горещ

ръжен в задника. Беззвучно отваряше и затваряше уста. От тъглчето на устните му излетя струя слюнка и Бен я видя как се лепва върху ухото на Хенри.

Сетне Хенри се сгромоляса. Ножът изхвърча от ръката му. Той се преметна през рамо, грохна по гръб и се плъзна сред храсталака с широко разкрасени нозе. Раздаде се крясък. Глух удар. После настана тишина.

Замаяният Бен седеше и гледаше смачканите храсталаци, където бе изчезнал Хенри. Изведнъж наоколо се затъркаляха буци и камъни. Пак вдигна очи нагоре. По склона слизаха Виктор и Бълвоча. Движеха се по-предпазливо, а следователно и по-бавно от Хенри, но само след трийсетина секунди щяха да го настигнат, ако не предприемеше нещо.

Бен изстена. Нямах ли край това безумие?

Без да изпуска двамата от поглед, той се прекатери през падналото дърво и дишайки дрезгаво, на пресекулки, се затътри надолу по сипея. В ребрата му сякаш се вливаше нажежено острие. Езикът го болеше ужасно. Храстите вече стърчаха над главата му. В ноздрите му нахлу буйният зелен дъх на волно растящи плевели. Чуваше как нейде съвсем наблизко струйки вода подскачат с плясък и се провират между камънака.

Внезапно кракът му се подхлъзна и всичко започна отново — премятеше се, пързеляше се по гръб и корем, някакъв издаден камък раздра опакото на китката му, сетне профуча през трънлив храсталак, оставяйки по шиповете сивосинкави памучни парцалчета от анцуга и късчета месо от ръцете и бузите си.

Разтърсен от един последен убийствен сблъсък, той спря и се озова седнал, с крака във водата. Тясно лъкатушно поточе се спускаше надясно и чезнеше в гъсталак от недорасли дървета; под клоните им изглеждаше тъмно като в рог. Озърна се наляво и видя Хенри Бауърс, проснат по гръб сред ручея. Между полуотворените му клепачи се виждаше само бялото на очите. От едното му ухо се стичаше кръв и по водата към Бен струяха тънички червени нишки.

О, Боже мой, убил съм го! О, Боже мой, аз съм убиец! О, Боже мой!

Забравяйки, че Бълвоча и Виктор го гонят по петите (или може би разбирайки, че ще забравят за намеренията си да го смажат от бой, щом видят бездиханните останки на своя Безстрашен Вожд), Бен

прецапа пет-шест метра нагоре по течението към мястото, където лежеше Хенри с разпарцаливена риза, потъмнели мокри джинси и без единия ботуш. През мъглата в съзнанието си долавяше, че от собствените му дрехи не е останало кажи-речи нищо и че разнебитеното му тяло е цялото в синини и рани. Левият глезен изглеждаше най-зле; вече бе толкова подут, че разтягаше мокрия кец и за да облекчи непоносимите болки в него, Бен не вървеше, а се люшкаше като моряк през първия си ден на брега след дълго пътуване по море.

Приведе се над Хенри Бауърс. И изведнъж Хенри широко разтвори очи. Вкопчи се в глезена на Бен с изподрана, разкъравена ръка. Устните му се раздвижиха и макар че между тях излетя само треперлив свистящ дъх, Бен *все пак* разбра какво казва: *Ще те убия, тлъсто лайно!*

Хенри опитваше да се изправи, използвайки крака на врага вместо патерица. Бен отчаяно задърпа. Пръстите на Хенри се хлъзнаха надолу, после го изтърваха. Размахвайки ръце като вятърна мелница, Бен отлетя назад и тупна по задник за трети път през последните четири минути — национален, ако не и световен рекорд. Отгоре на всичко пак си прехапа езика. Наоколо блисна вода. За миг пред очите на Бен затанцуваха всички цветове на дъгата. Обаче не му пукаше нито за дъгата, нито за това дали наистина може да стане момиче, ако мине под нея. Щеше да се бори за жалката си тлъста кожа.

Хенри се претъркаля по корем. Помъчи се да стане. Падна. Успя да се надигне на ръце и колене. И накрая със залитане се изправи на крака. Впи в Бен страшния си черен поглед. Кичурите по челото му бяха клюмнали насам-натам като листата на царевични кочани след опустошителна буря.

Внезапно Бен се ядоса. Не, нещо повече. *Побесня*. Само преди десет минути вървеше по улицата с библиотечните книги под мишница, невинно си мечтаеше за целувките на Бевърли Марш и никому нищо лошо не правеше. А я го вижте сега. Само го *вижте*. Джинсите на парцали. Левият глезен — ако не счупен, то поне лошо навехнат. Целият крак изподран, езикът прехапан, върху корема — монограмът на проклетия Хенри Бауърс. Какво ще речете за тая дрислива съдба, драги спортни запалнянковци? Но навярно не друго, а мисълта за библиотечните книги, които му бяха поверени, го тласна в

атака срещу Хенри Бауърс. Изгубените библиотечни книги и представата как укоризнено ще го погледне мисис Старет, когато ѝ каже. Каквито и да бяха причините — раните, навехнатият глезен, библиотечните книги или дори мисълта за мокрия и навярно съвсем нечетлив бележник в задния му джоб — важното бе, че повече не му трябваше, за да се хвърли в схватката. Шляпайки с подгизналите си кецове през плитката вода, той закуцука напред и ритна Хенри право по топките.

Хенри нададе ужасяващ ръждив вопъл, от който птиците по околните дървета се разлетяха с плясък. За миг постоя широко разкрячен, сграбчил чатала си с две ръце и впил изумен поглед в Бен.

— Ъх — изрече той с изтънял глас.

— Правилно — каза Бен.

— Ъх — изрече Хенри с още по-тъничък гласец.

— Правилно — повтори Бен.

Хенри бавно се свлече на колене — не падна, а по-скоро се сгъна като ножица. Продължаваше да се взира в Бен с недоумяващи черни очи.

— Ъх.

— Адски правилно — заяви Бен.

— Ъх! — изстена Хенри. — Топките ми. Ъх! Олеле, смаза ми топките. Ъх-ъх! — Вече започваше малко по малко да сбира силища и Бен взе да отстъпва крачка след крачка. Прилошаваше му от мисълта за онова, което бе сторил, но същевременно се чувствуваше омаян, едва ли не вцепенен от праведна гордост. — Ъх!... пакетът ми, твойта мама... ъх-ЪХ!... олеле, твойта мама, *ТОПКИТЕ МИ!*

Бен би могъл да остане на полесражението безкрайно дълго — може би дори докато Хенри се окопитеше и хукнеше да го гони — но точно в този момент над лявото му ухо се стовари камък и болката бе тъй дълбоко пронизваща, че преди да усети новата топла струйка кръв, той си помисли, че го е жиланала оса.

Завъртя се и видя другите двама да се задават към него с широки крачки по средата на потока. Всеки носеше по шепа заоблени речни камъни. Виктор замахна и Бен чу как камъкът профуча край ухото му. Приведе се, но в това време друг снаряд го улучи по дясното коляно и го накара да изкрещи от болка и изненада. Трети камък отскочи от дясната му скула и окото му се напълни със сълзи.

Той доуцука до отсрещния бряг и се закатери по него с цялата скорост, на която бе способен, като се вкопчваше в стърчащите коренища и изскубваше цели наръчи храсти. Добра се до върха (докато се прехвърляше през ръба, един прощален камък го цапардоса по задника) и бързо се озърна през рамо.

Бълвоча бе коленичил до Хенри, а Виктор стоеше на два-три метра от него и мятеше камъни; един от тях с големината на бейзболна топка се вряза в избуялите храсти край Бен. Не му трябваше да гледа повече; всъщност бе видял повече от достатъчно. И най-лошото — Хенри Бауърс отново се изправяше на крака. Досуц като новичкия му „Таймекс“, Хенри можеше да понесе солиден удар и пак да продължава да цъка. Бен се завъртя и напирайки с гърди през храстите закуцука в посока, за която се надяваше да е запад. Ако успееше да прекоси Пущинака до Олд кейп, можеше да изпроси от някого десет цента и да се прибере с автобуса. А стигнеше ли си у дома, щеше да заключи вратата, да зарови окървавените парцаливи дрехи дълбоко в боклука и кошмарът най-сетне щеше да свърши. Представи си как седи на креслото в хола изкъпан и чист, загърнат в пухкавата червена хавлия, гледа по телевизията мултфилми за патока Дафи и смуче мляко през ароматизирана ягодова сламка. *Тая мисъл ще те крепи*, мрачно си каза той и се затътри по-нататък.

Храстите го шибаха през лицето. Бен ги отмяташе настрани. Тръните го деряха като хищни нокти. Мъчеше се да не им обръща внимание. Отпред се появи равна площадка, покрита с черна, лепкава кал. Беше обрасла нагъсто с някакви подобни на бамбук растения и от земята се надигаше тежко зловоние. Докато гледаше бляска на застоялата вода по-навътре в гъсталака, някаква зловеща мисъл

(тресавище)

плъзна като сянка из дълбините на съзнанието му. Не искаше да отива натам. Даже и да нямаше тресавище, калта като нищо щеше да му смъкне кецовете. Зави надясно, изтича покрай бамбуковия гъсталак и накрая попадна в истинска гора.

Дърветата, предимно могъщи ели, растяха навсякъде, бореха се безмилостно за място под слънцето, но за сметка на това храстите оредяха и Бен закрачи по-бързо. Вече нямаше представа накъде отива, ала поне се надяваше, че има значителна преднина в гонитбата. Дери обгръщаше Пущинака от три страни, а недовършеното удължение на

магистралата преграждаше четвъртата. Рано или късно все щеше да излезе *някъде*.

В корема му пулсираше тъпа болка и той придърпа нагоре останките от анцуга, за да огледа какво е положението. Щом видя, неволно сбърчи вежди и изохка през зъби. Шкембето му приличаше на чудовищна топка за коледна елха — цялото в тъмночервена съсирена кръв и размазана зеленина от търкалянето по сипея. Побърза да смъкне анцуга на място. От грозната гледка му се повдигаше.

Скоро отпред долетя глухо бучене — равномерният тътен беше толкова нисък, че едва се долавяше. Някой възрастен, гонен само от мисълта да се пръждоса час по-скоро (комарите вече бяха открили Бен и изглеждаха доста едри, макар и не чак колкото лястовички), не би обърнал внимание на шума или просто би го пропуснал край ушите си. Но Бен беше малко момче и постепенно се окопитваше от преживяното. Свърна наляво и си проправи път през ниските лаврови храсти. Зад тях на метър над земята стърчеше горният край на бетонен цилиндър, широк около метър и двадесет. Отгоре го прихлупваше железен капак с дупка и надпис до нея: КАНАЛНА СЛУЖБА ДЕРИ. Шумът — отблизо наистина звучеше като тътен — долиташе нейде от дълбините.

Бен прилепи око върху отвора, но не видя нищо. Чувахе само бучене и далечен плисък на вода. Пое си дъх, лъхна го кисела, влажна воня на изпражнения и той се отдръпна с гримаса на отвращение. Най-обикновена канална шахта. Или може би комбинация от канал и дренажен тунел — имаше ги много в изтормозения от наводнения Дери. Скучна работа. И все пак съоръжението разбуждаше в гърдите му някаква странна тръпка. Отчасти това се дължеше на срещата с човешко творение сред тая занемарена и буренясала безпътица, но навярно го бе впечатлила и самата форма на стърчащия от земята бетонен цилиндър. Миналата година беше чел „Машината на времето“ от Хърбърт Уелс — първо в комиксов вариант, а после и самата книга. Цилиндърът с продупчен железен похлупак му напомняше за кладенците, които водят надолу към царството на ужасните уродливи морлоци.

Бързо се отдалечи, дирейки отново западната посока. Добра се до малка поляна и взе да се върти, докато сянката му остана точно зад него, поне доколкото можеше да прецени. После пое право напред.

Пет минути по-късно отпред отново долетя ромон на вода... и гласове. Детски гласове.

Бен спря, послуша се и внезапно чу зад гърба си други гласове, придружени от пукот на съчки. Позна ги веднага. Бяха гласовете на Виктор, Бълвоча и единствения, неповторимия Хенри Бауърс.

Изглежда, кошмарът все още не бе свършил.

Бен се озърна. Търсеше поне едно спокойно кътче на белия свят.

10.

След около два часа той излезе от скривалището си по-мръсен от когато и да било, но и мъничко поосвежен. Колкото и невероятно да изглеждаше, беше успял да дремне.

В мига, когато разбра, че тримата все още са по дирите му, Бен беше само на косъм от пълното вцепенение — като животинче, попаднало в блясъка на автомобилни фарове. Обземаше го парализираща ленивост. Мина му мисълта просто да легне на земята, да се свие като таралеж и да ги остави да правят каквото си щат. Идеята беше безумна, но кой знае защо изглеждаше някак удивително добра.

Ала вместо да се предаде, Бен закричи напред към ромона на вода и детските гласове. Мъчеше се да различи отделните думи, да разбере какво казват — насочваше натам цялото си внимание, за да пропъди зловещото душевно вцепенение. Проект. Говореха за някакъв проект. Два гласа, единият даже му се струваше малко познат. Раздаде се плясък, последван от весел смях. Смяхът го изпълни с мъчителен копнеж и той изведнъж осъзна с кристална яснота в колко опасно положение е изпаднал.

Ако попаднеш в ръцете на враговете, нямаше смисъл да въвлича в бедата си и други деца. Бен отново зави надясно. Както се случва понякога с едрите хора, той имаше извънредно лека стъпка. Мина толкова близо до двете момчета, че зърна как сенките им сноват насам-натам на фона на речния блясък, но те изобщо не го усетиха. Постепенно гласовете взеха да затихват зад гърба му.

Излезе на тясна, добре утъпкана пътека. Помисли дали да не поеме по нея, после поклати глава. Пресече я и отново потъна сред храсталака. Сега вървеше по-бавно, защото разгръщаше вейките

вместо безогледно да си пробива път през тях. Все още се движеше успоредно на потока, край който играеха другите деца. Даже през гъстата преграда от храсти и дървета си личеше, че този поток е много по-пълноводен от предишния, където се бяха изтърсили двамата с Хенри.

Отпред тихичко бучеше още един бетонен цилиндър, укрит сред огромно валмо от къпинови стъбла. Зад него започваше стръмният бряг на потока и точно там над водата надвисваше полуизкоренен, съсухрен от старост дъб. Оголени от течението, корените му стърчаха като кичури сплъстена коса.

С надеждата да не срещне буболечки или змии (но прекалено изморен, за да се вълнува кой знае колко от тая мисъл), Бен се провря отдолу и попадна в тясна пещерка. Облегна се назад. Някакъв корен го смушка в гърба като гневен пръст. Той се поразмърда и намери щогоде удобно положение.

След миг край дървото изскочиха Хенри, Бълвоча и Виктор. Беше се надявал да свърнат по пътеката, но явно нямаше късмет. Тримата постояха наблизко — толкова наблизко, че можеше да ги докосне, ако протегнеше ръка от скривалището си.

— Бас държа, че ония ситни сополанковци са го видели — каза Бълвоча.

— Добре де, хайде да проверим — отвърна Хенри и тримата поеха назад. След няколко секунди Бен чу заплашителния му рев:

— Ей, дребосъци, кво правите тук, вашта мамка?

Последва някакъв отговор, но Бен не успя да схване нито дума — децата бяха твърде далече, а реката (Кендъскиг, разбира се) шумеше прекалено силно. Във всеки случай по гласовете личеше, че са изплашени. Мислено им изпрати своите съболезнования.

После Виктор Крис изрева нещо, което озадачи Бен:

— Глей го тоя шибан бент за дечурлига!

Бент за дечурлига? *Банда* дечурлига? Навярно не бе чул добре. Виктор сигурно казваше, че са срещнали някаква шибана банда дечурлига.

— Дай да му видим сметката — предложи Бълвоча.

Раздадоха се протестиращи гласове, последвани от болезнен писък. Някой се разплака. Да, съболезнованията изглеждаха напълно

заслужени. Ония не бяха успели да го открият (поне засега) и си изкарваха яда на първите срещнати деца.

— Дадено, сега ще му видим сметката — съгласи се Хенри.

Плясъци. Викове. Взривове на тъпашки кикот от страна на Бълвоча и Виктор. Едно от по-малките деца изкрещя в безсилна ярост.

— Затваряй си плювалника, пелтек ситен — заповяда Хенри Бауърс. — За днес ми е писнало от лайна като тебе.

Отекна остър пукот. Звукът на течаща вода се засили, за миг прерасна в рев и отново затихна до предишния кротък ромон. Изведнъж Бен разбра. Бент за дечурлига, да, точно това бе казал Виктор. Децата — две или три, доколкото бе разбрал по гласовете им преди малко — строяха бент. Хенри и приятелите му току-що го бяха разрушили с ритници. Бен даже се досещаше кое е едно от момчетата. Единственият „ситен пелтек“ в цялото училище беше Бил Денброу от другия пети клас.

— Ама ние нали не ви се бъркаме в работата? — подвижна тъничък боязлив гласец и Бен разбра, че го е чувал преди, макар в момента да не се сещаше на кого принадлежи. — Защо правите така?

— Защото ми е кеф, скапаняко! — ревна Хенри.

До ушите на Бен долетя глух удар. След него болезнен писък. После ридания.

— Млъквай — сопна се Виктор. — Да си затваряш човката, че ще ти вържа ушите на панделка под брадата.

Риданията преминаха в задавено хълцане.

— Сега си тръгваме — каза Хенри Бауърс, — но преди това искам да узная нещо. Виждали ли сте през последните десетина минути един шишкав хлапак? Дебел, тлъст, целият в кръв и драскотини.

Отговорът бе толкова кратък, че не можеше да е друг освен отрицателен.

— Сигурен ли си? — запита Бълвоча. — Ако лъжеш, лошо ти се пише, тъй да знаеш.

— Си-си-сигурен съм — отговори Бил Денброу.

— Да вървим — каза Хенри. — Трябва да е прецапал оттатък.

— Чао-чао, момченца — провикна се Виктор Крис. — Бентът си беше за дечурлига, мене слушайте. Хич не ви трябва.

Шляпане. Отдалечаващият се глас на Бълвоча изрече нещо, но Бен не успя да разбере какво. Разплаканото момче отново се разхълца с пълна сила. Другото взе да го утешава. Бен реши, че са само двама — Бил Пелтека и пострадалият.

Полулегнал в укритието, той се вслушваше в гласовете на двете момчета край реката и заглъхващите звуци, които издаваха, че Хенри и дебелокожите му приятели си пробиват път през храстите към отсрещната страна на Пущинака. Слънчевите лъчи танцуваха пред очите му и хвърляха светли отблясъци по гъстата завеса от корени. В дупката беше мръсно, но и уютно... безопасно. Ромонът на реката пропъждаше тревогите. Даже плачът на невидимото момче го успокояваше. Болките и страданията постепенно заглъхваха, а откъм дебелокожите вече не долиташе нито звук. Щеше да поизчака, за да се увери, че не идват обратно, а после щеше да се оттегли към Канзас стрийт.

Чуваше подпочвения тътен на помпите — нещо повече, усещаше го: глухо равномерно бръмчене, което минаваше от земята по корена, на който се бе облегнал и проникваше в гърба му. Отново се сети за морлоците и тяхната гола белезникава плът; тя навярно миришеше като влажния зловонен въздух, който долиташе през отворите в железния капак. Помисли си за дълбоките им подземни кладенци с ръждиви скоби по стените. По някое време се унесе и мислите се превърнаха в сънища.

11.

Но не сънува морлоците. Сънува онова, което се бе случило през януари и което не бе посмял да разкаже на майка си.

Беше първият учебен ден след дългата коледна ваканция. Мисис Дъглас запита кой би желал да ѝ помогне след часовете с подреждането на учебниците, върнати в края на миналия срок. Бен вдигна ръка.

— Благодаря ти, Бен — каза мисис Дъглас с ослепителна усмивка и той усети как вълна от топла радост пробягва чак до петите му.

— Гъзолизец — пошушна Хенри Бауърс.

Беше един от онези дни, които събират едновременно най-хубавото и най-лошото от зимата в Мейн — безоблачен, ослепително ясен, ала и тъй мразовит, че страх да те хване. Студът бе достигнал дванайсет градуса под нулата, а отгоре на това вееше хаплив, пронизващ до кости вятър.

Бен броеше и съобщаваше резултата на мисис Дъглас, която си водеше бележки (но нито веднъж не си направи труда да го провери, гордо забеляза той), после двамата пренасяха учебниците към библиотечния склад по дългите коридори, където сънливо бучаха тръбите на парното. Отначало из училищната сграда отекваха безброй шумове: затръшваха се шкафчета, в канцеларията тракаше пишещата машина на мисис Томас, на горния етаж кънтяха нестройните гласове на певческото дружество, откъм гимнастическия салон долитаха нервните глухи удари на баскетболна топка и мекото трополене на кецове върху полирания дървен под докато момчетата се редуват да стрелят по коша.

Малко по малко звуците замираха, а работата напредваше, докато и последният куп учебници бе отметнат (един липсваше, но мисис Дъглас подхвърли с въздишка, че няма значение, и без това всичките бяха станали на парцали). Вече не се чуваше нищо освен бученето на радиаторите, воя на вятъра и тихото *шушшиш-шушшиш* от метлата на мистър Фейзио, който почистваше коридора с дървени стърготини.

Бен се озърна през единственото тясно прозорче на библиотечния склад и видя, че небето бързо притъмнява. Часът беше четири следобед и скоро щеше да падне здрач. Облаци сух сняг прелитаха през ледената джунгла на игрището и въртяха вихрушки около замръзналите люлки, които вече нямаше да се раздвижат преди априлския южняк. По Джаксън стрийт не се мяркаше жива душа. Бен погледа още малко с надеждата да види как някоя кола пресича кръстовището на Уичъм стрийт, но движението бе замряло. Сякаш в Дери бяха загинали всички освен него и мисис Дъглас. Поне така изглеждаше отгук.

Озърна се към нея и с тръпки на истински страх разбра, че и тя изпитва точно същите чувства. Позна го по очите ѝ. Бяха станали

дълбоки, замислени и далечни — очи на дете, а не на четиридесетгодишна учителка.

Боя се, помисли Бен, и тя също. Но от какво се боим в действителност?

Не знаеше. После мисис Дъглас го погледна и се разсмя някак пресилено, като че за да прикрие смущението си.

— Задържах те до късно — каза тя. — Извинявай, Бен.

— Няма нищо.

Той заби поглед в обувките си. Беше мъничко влюбен в нея — не с прямата, всеотдайна обич, която бе изпитвал към първата си учителка мис Тибодо... но *все пак* я обичаше.

— Да бях с кола, щях да те откарам — каза тя, — но не съм. Съпругът ми ще намине да ме вземе около пет и четвърт. Ако ти се чака, можем...

— Не, благодаря — прекъсна я Бен. — Дотогава трябва да съм си у дома.

Не беше съвсем вярно, но изпитваше някакво странно нежелание да се срещне със съпруга на мисис Дъглас.

— А майка ти не може ли да...

— И тя няма кола — каза Бен. — Ще се оправя. До нас е само километър и половина.

— Не е много при хубаво време, но в тая виелица може да ти се стори ужасно далече. Ако ти стане студено, ще влезеш някъде да се постоплиш, нали, Бен?

— О, разбира се. Ще вляза в магазина „Костело“ да постоя край печката. Мистър Гедро няма да има нищо против. Не бойте се, днес съм с грейката. Нося си и новия шал, дето ми го подариха за Коледа.

Мисис Дъглас като че се поуспокои... после пак надзърна през прозореца.

— Толкова студено изглежда навън — каза тя. — Толкова... толкова неприязнено.

Думата му бе непозната, но той отлично разбра какво иска да каже. *Нещо се бе случило току-що — какво?*

Внезапно осъзна — беше я видял не просто като учителка, а като личност. Това се бе случило. Изведнъж бе зърнал лицето ѝ под съвсем различен ъгъл и то се бе превърнало в нещо ново — лице на уморен поет. Представи си я как пътува към къщи със съпруга си, как седи в

колата до него със скръстени ръце, как шумоли отоплението в купето, а той разказва за отминалия работен ден. Представи си я как готви вечеря. Мина му странна мисъл и от устните му бе готов да се отрони небрежният светски въпрос: *Имате ли деца, мисис Дъглас?*

— По това време на годината често си мисля, че човек не е създаден за да живее толкова далече от екватора — каза тя. — Във всеки случай, не чак на тия северни ширини.

После мисис Дъглас се усмихна и странното чувство почти изчезна — може би лицето ѝ отново стана обикновено, или пък погледът на самия Бен се промени, но сега пак я виждаше както винаги... поне отчасти. *Но за тебе тя вече никога няма да е съвсем същата*, печално си помисли той.

— До пролетта ще се чувствавам състарена, а сетне отново ще се подмладя. Всяка година е така. Сигурен ли си, че ще се прибереш нормално, Бен?

— Няма проблеми.

— Да, навярно си прав. Ти си добро момче, Бен.

Той пак впи поглед в обувките си, изчерви се и в този миг я обичаше повече от всякога.

В коридора мистър Фейзио без да откъсва поглед от червеникавите стърготини му подхвърли:

— Глей да са пазиш от бялата смърт, момче.

— Непременно.

Стигна до шкафчето си, отвори го и измъкна грейката. Когато майка му настоя и тая зима да обува грейка, Бен беше ужасно нещастен, защото смяташе подобни дрехи за бебешка работа, но днес се радваше, че е отстъпил. Крачейки бавно към вратата, той дръпна ципа на якето, стегна здраво шнура на качулката и надяна дебелите ръкавици. Излезе навън, постоя на заснежената стълбищна площадка и чу как вратата щракна — и се заключи — зад гърба му.

Училището се гушеше унило под притъмняващата, някак нездрава небесна синева. Вятърът се засилваше. Ритмично и самотно потракваха железните ролки на пилоната за знамето. Мразовитият въздух захапа топлото, неподготвено лице на Бен и бузите му веднага изтръпнаха.

Глей да са пазиш от бялата смърт, момче.

Той побърза да дръпне шала над носа си и заприлича на дребен и шишков карикатурен разбойник. Из гаснещото небе се разливаха фантастично красиви багри, но Бен не се загледа в тях; беше прекалено студено. Закрачи по тротоара.

Отначало не изглеждаше чак толкова зле; вятърът духаше изотзад и даже като че му помагаше да бърза. Но щом стигна до Каналстрийт, трябваше да завие надясно — почти право срещу ледения напор. Сега вятърът сякаш го блъскаше назад... сякаш искаше да му стори нещо. Шалът го закриляше донякъде, но не съвсем. Очите му тръпнеха, влагата в носа му бе станала на ледена корица. Краката му се вкочаняваха. На няколко пъти трябваше да пъха ръцете си под мишници, за да ги постопли. Вятърът виеше, пищеше и от време на време съвсем заприличваше на човешки вик.

Бен изпитваше едновременно страх и възторг. Страхуваше се, защото едва сега разбираше книгите, в които героят умира от студ — например като в разказа „Да накладеш огън“ от Джек Лондон. Човек наистина можеше да замръзне до смърт в подобна нощ, когато температурата пада до двадесет и пет градуса под нулата.

Възторгът бе по-труден за обяснение. В него се смесваха самота и някаква неясна меланхолия. Бен осъзнаваше, че е навън; носеше се с крилата на вятъра, невидим за хората отвъд ярко осветените прозорци. Те бяха вътре — вътре, където е светло и топло. Не знаеха, че минава край тях; знаеше го само той. И това бе негова тайна.

Връхлитаният въздух бодеше с безброй мразовити иглички, ала бе чист и свеж. От носа на Бен равномерно изскачаха стегнати облачета бяла пара.

Залезът отмина, последните остатъци от деня гаснеха по хладната жълтеникаво-оранжева черта на западния хоризонт и високо в небето искряха с надменна красота първите диамантени звезди, когато Бен наближи Канала. Оставаха му само три пресечки и той бързаше да усети как топлината плъзва по лицето и краката му, раздвижвайки тръпнещата кръв.

И все пак... спря.

Каналът бе застинал в бетонното си корито като река от замръзнало розово мляко с неравна, напукана, мъглива повърхност. Не трепваше, ала бе съвсем като жив под оскъдните строги лъчи на

зимната привечер; в него се криеше някаква неповторима и трудно обяснима красота.

Бен се завъртя и погледна на югозапад. Към Пущинака. Сега вятърът отново налиташе изотзад. Грейката се издуваше и плющеше. Около осемстотин метра от правото течение на Канала бяха заградени с бетонни стени; по-нататък бетонът изчезваше и реката се плъзваше из Пущинака, който през зимата напомняше призрачно царство от заскрежени къпинаци и щръкнали голи клони.

На леда долу стоеше човек.

Бен се взря в него и помисли: *Долу може и да има човек, но може ли да е облечен тъй, както ми се привижда? Невъзможно, нали?*

Човекът беше облечен с нещо като сребристобял клоунски костюм. Мразовитият вятър развяваше широката дреха. На краката му имаше грамадни оранжеви обувки, в тон с пришитите отпред помпони. В едната си ръка стискаше снопче връвчици, над които се издигаше грозд разноцветни балони и когато Бен забеляза, че балоните се реят насреща му, чувството за нереалност го обзе още по-силно. Той затвори очи, разтърка ги и погледна отново. Балоните продължаваха да се реят насреща.

В главата му отекна гласът на мистър Фейзио: *Глей да са пазиш от бялата смърт, момче.*

Халюцинация. Трябваше да е халюцинация или мираж, породен от някакъв нелеп атмосферен трик. На леда долу можеше да има човек; навярно имаше и теоретична възможност да е облечен в клоунски костюм. Но балоните не можеха да се реят към Бен, *срещу* вятъра. И все пак изглеждаше, че правят точно това.

Бен! — подвикна клоунът на леда. Бен си помисли, че гласът звучи само в съзнанието му, макар да имаше чувството, че го чува с ушите си. *Искаш ли балонче, Бен?*

В този глас имаше нещо тъй злокобно и страховито, че Бен искаше да хукне презглава към къщи, но краката му сякаш бяха залепнали за земята също като люлките в училищния двор.

Те се реят, Бен! Всички се реят! Вземи едно да опиташ!

Клоунът закричи по леда на Канала към моста, където бе спрял Бен. Момчето го гледаше без да помръдва; гледаше тъй, както вцепенената птичка се взира в бавно приближаваща змия. Балоните би

трябвало да се пукнат от лютия студ, ала не се пукаха; рееха се високо пред клоуна, макар че трябваше да се дърпат назад, към Пущинака... откъдето идваше злоещата твар, подсказа някаква частица от съзнанието на Бен.

Сетне Бен забеляза още нещо.

Гаснещият ден обливаше леда на Канала с розови отблясъци, ала клоунът не хвърляше сянка. Просто нямаше никаква сянка.

*Тук ще ти хареса, Бен, каза клоунът. Вече беше толкова близо, че Бен чуваше тихото троп-троп на смешните му обувки по неравния лед. Тук ще ти хареса, обещавам, тук харесва на всички момченца и момиченца, които срещам, защото е като Острова на удоволствията от „Пиноккио“ и Небивалата земя от „Питър Пан“; тук никога няма да пораснат, а всички дечурлига мечтаят за това! Хайде, ела! Ела да гледаш представления, да си вземеш балонче, да нахраниш слоновете, да се спускаш по голямата пързалка! О, ще ти хареса, Бен, и как само ще се **рееш**...*

И независимо от страха Бен усети, че частица от душата му иска да си вземе балонче. Та кой друг ще има балон, дето се рее срещу вятъра? Кой изобщо е чувал за подобно нещо? Да... искаше балонче, искаше и да види лицето на клоуна, което в момента бе приведено към леда, сякаш за да се прикрие от свирепия вихър.

Какво ли би станало, ако точно в този миг сирената върху покрива на Общинската управа не бе възвестила, че е пет часа? Бен не знаеше... не искаше да знае. Важното бе, че сирената изсвири и леденият звук се вряза като удар на пикел в плътния зимен студ. Клоунът като че се стресна, надигна глава и Бен видя лицето му.

Мумията! О, Боже мой, това е мумията! — бе първата му мисъл, придружена от зашеметяващ ужас, който го застави да се вкопчи с все сила в парапета на моста, за да не припадне. Разбира се, това не беше мумията, не можеше да е мумията. О, знаеше, че има сума ти египетски мумии, но изпървом му бе хрумнало, че вижда оная мумия — прашното чудовище, изиграно от Борис Карлов във вехтия филм, който бе гледал по телевизията една късна вечер миналия месец.

Не, не беше оная мумия, не можеше да е тя, филмовите чудовища не са реални, всички го знаят, даже малките дечурлига. Но...

Това, по лицето на клоуна, не беше грим. Не беше и валмо от обикновени бинтове. Вярно, имаше бинтове, предимно около шията и

китките му, и вятърът ги развяваше назад, но сега Бен виждаше лицето на клоуна съвършено отчетливо. То бе прорязано от дълбоки бръчки, кожата напомняше жестоко смачкана пергаментова маска, под чиито олющени бузи се крие съсухрена плът. Върху челото му зееше широка пукнатина, ала отвътре не протичаше и капчица кръв. Ухилените мъртвешки устни разкриваха мрачна паст, където зъбите стърчаха като надгробни камъни. Венците бяха разядени и черни. Очите не се различаваха, но *нещо* блестеше дълбоко в катранените бездни на сбръчканите очни кухини — нещо като хладните скъпоценни камъни в очите на свещените египетски скарабей. И макар вятърът да духаше срещу клоуна, Бен имаше чувството, че долавя дъха на канела и подправки, на прогнили погребални одежди, обработени с неznайни билки, на пясък и кръв — тъй древна кръв, че отдавна е засъхнала на ръждиви люспести петна...

— Тук долу всички се реем — изграчи клоунът-мумия и Бен осъзна в нов пристъп на ужас, че съществото някак се е добрало до моста, сега стои точно под него и посяга нагоре с крива, съсухрена ръка, от която се люцят дълги ивици кожа, а кокалчетата прозират като пожълтяла от древност слонова кост.

Почти безплътен показалец погали бомбето на обувката му. Вцепенението се изпари незабавно. Бен хукна към края на моста, а сирената продължаваше да отеква в ушите му и заглъхна едва когато момчето се озова отвъд. Трябваше да е мираж, *трябваше*. Клоунът просто не би могъл да пристигне дотук толкова бързо, само за десетината секунди на сигнала.

Но страхът не беше мираж, не бяха мираж и горещите сълзи, които бликаха от очите му и само след секунда замръзваха по вледенените детски бузи. Той бягаше, трополейки с подметки по тротоара, а зад гърба си чуваше как мумията продължава да се измъква от Канала, как вкаменените древни нокти драцят по желязо и престарелите сухожилия скърцат като несмазани панти. Чуваше как дъхът свисти като суховеи напред-назад из сгърчените ноздри, в които е останала не повече влага, отколкото в тунелите под Хеопсовата пирамида. Долови мириса на пясък и подправки от погребалните одежди и разбра, че след миг върху плещите му ще се стоварят безплътни ръце, ъгловати като конструкциите, които изграждаше с детския си строителен комплект. Ще го завъртят и той ще се вгледа в

ухиленото сбръчкано лице. Мъртвешкият дъх ще го обгърне като пълноводна река. Мрачните очни кухни с мъждиво зарево в дълбините ще се сведат над него. Беззъбата уста ще зейне и Бен ще си получи балончето. О, да. Ще си получи всички балончета на света.

Но когато стигна до ъгъла на своята улица разплакан и задъхан, с безумно подскачащо в гърдите сърце, когато най-сетне се озърна през рамо, улицата бе пуста. Сводестият мост с ниски бетонни подпори и старомоден паваж също бе пуст. Оттук не можеше да види Канала, но усещаше, че дори и да можеше, не би забелязал нищо. Не, ако мумията не беше халюцинация или мираж, ако беше реална, щеше да дебне *отдолу* под моста — като трола в приказката за трите сърдити козлета.

Отдолу. Скрита отдолу.

Бен побърза към къщи, като се озърташе на всяка крачка додето вратата се захлопна зад гърба му и щракането на ключалката го увери, че е в безопасност. Обясни на майка си — тя беше ужасно изтощена от тежкия работен ден във фабриката и всъщност почти не бе забелязала отсъствието му — че е помагал на мисис Дъглас да преброи учебниците. После седна да вечеря — юфка и остатъци от неделната пуйка. На два пъти си поиска допълнително и с всяка нова порция мумията му се струваше все по-далечна и измислена. Не беше реална, такива неща не могат да бъдат реални, те оживяват само в късните телевизионни предавания или в съботните утринни прожекции, когато с малко повече кѝсмет можеш за четвърт долар да изгледаш два филма, а ако имаш още четвърт долар, можеш да си купиш цяла камара пуканки.

Не, не бяха реални. Чудовищата от телевизията, киното и комиксите не съществуваха в действителност. Освен ако си легнеш, а сънят не идва; освен ако излапаш и последните четири кѝсчета шоколад, обвити в станиол и сложени под възглавницата като талисман против страховитите нощни чародейства; освен ако самото легло се превърне в тресавище от злокобни сънища, а навън вятърът вие и не смееш да погледнеш към прозореца, защото там може да има *лице*, прастаро ухилено *лице*, което не е изгнило, а просто се е съсухрило като ланско листо и очите му крият лъскави диаманти дълбоко в мрачните си кухни; освен ако зърнеш проядена костелива ръка, стиснала грозд балони: *Ела да гледаш представления, да си вземеш*

*балонче, да нахраниш слоновете, да се спускаш по голямата пързалка! Бен, о, Бен, как само ще се **рееш**...*

12.

Бен се събуди със задъхан стон, все още обгърнат от съня за мумията, стреснат от гъстия вибриращ мрак наоколо. Подскочи, коренът престана да го подпира и ядосано го сръчка в гърба.

Зърна светлина и запълзя към нея. Озова се под лъчите на следобедното слънце, сред речния ромон и всичко си дойде на мястото. Не беше зима, а лято. Мумията не го бе отнесла в потайната си гробница; просто самичък се бе укрил от големите момчета в песъчливата яма под наклоненото дърво. Намираше се сред Пуцинака. Хенри и приятелчетата му бяха потеглили безславно към града, след като си изкараха яда върху децата край реката, защото не бяха успели да открият Бен и да се окичат с бойни подвизи. *Чао-чао, момченца. Бентът си беше за дечурлига, мене слушайте. Хич не ви трябва.*

Бен унило огледа изподраните си дрехи. Голямо конско щеше да падне като се прибере у дома.

Беше поспал тъкмо колкото да се вдърви. Спусна се по стръмния бряг и закричи покрай течението, като се мръщеше при всяка стъпка. Цял беше в синини и рани; имаше чувството, че в мускулите му някой барабани върху натрошено стъкло. По всеки квадратен сантиметър открита кожа бе засъхнала или все още засъхваше кървава корица. Момчетата с бента сигурно са си тръгнали, утеши се той. Не знаеше колко е спал, но дори да бе само половин час, срещата с бандата на Хенри навярно бе убедила Денброу и приятеля му, че ще е по-здравословно да се преселят нейде надалеч — например в Тимбукту.

Стиснал зъби, Бен упорито куцукаше напред, защото разбираше, че върнат ли се големите момчета, не ще има шанса да им избяга повторно. Всъщност вече почти не се вълнуваше.

Заобиколи близкия речен завой и спря за миг, гледайки право напред. Строителите на бента все още бяха тук. Единият наистина се оказа Бил Пелтека. Той бе коленичил до приятелчето си, което седеше, подпряно на отвесния бряг. Главата на второто момче беше отметната назад и адамовата му ябълка стърчеше като триъгълен чеп. Две

струйки засъхнала кръв се спускаха от носа му по брадичката и шията. Пръстите на едната му ръка безсилно стискаха нещо бяло.

Бил Пелтека стреснато се озърна и видя неподвижния Бен. А Бен с ужас разбра, че нещо много лошо е сполетяло седналото момче; личеше, че Денброу е изплашен до смърт. *Няма ли най-сетне да свърши този ден?* — помисли си той с безпомощно отчаяние.

— Ще мо-мо-можеш ли да ми п-п-помогнеш? — запита Бил Денброу. — И-и-и-инх-х-халаторът му е п-п-празен. Мисля, че м-може да...

Лицето му застина, почервения. Той се вкопчи в думата и взе да заеква като картечница. От устните му хвърчеше слюнка и трябваше почти тридесет секунди да повтаря „у-у-у-у“, докато Бен осъзна какво се мъчи да каже — че другото момче може да умре.

[1] На хартията номерът на тази част липсва. Липсва и сюжетен разделител за началото ѝ. Бел. zelenkroki. ↑

ПЕТА ГЛАВА

БИЛ ДЕНБРОУ СЕ НАДБЯГВА С ДЯВОЛА — I

1.

Бил Денброу си мисли: По дяволите, та аз летя едва ли не в космоса; все едно, че съм седнал в артилерийски снаряд.

Макар и съвършено вярна, тази мисъл не му се струва твърде успокоителна. Честно казано, през първия час след излитането на „Конкорд“ (а може би „изстрелване“ е по-точната дума) е трябвало да се пребори с лек пристъп на клаустрофобия. Самолетът е тесен — обезпокоително тесен. Обядът е просто превъзходен, но докато го сервират, стюардесите са принудени да се въртят и да приклякат, за да се справят криво-ляво с работата; приличат на гимнастическа трупа. Гледката на мъчителните им усилия отчасти лишава Бил от апетит, но съседът му по кресло не изглежда особено развълнуван.

Съседът го дразни. Той е шишкав и нечистоплътен, напръскал се е с нещо, което мирише на одеколон „Тед Лapidъс“, но ароматът не скрива характерния дъх на мръсотия и пот. Не обръща особено внимание и на левия си лакът, който от време на време с глух удар се врязва в ребрата на Бил.

Бил все не може да откъсне очи от електронния циферблат в предния край на салона. Цифрите показват колко бързо се движи този английски снаряд. В момента „Конкорд“ е достигнал обичайната си скорост, малко над Мах 2. Бил вади химикалка от джобчето на ризата си и натиска с нея бутоните на часовника-компютър, подарък от Одра за миналата Коледа. Ако циферблатът не греши — а Бил няма съвършено никакъв повод да го подозира в неточност — излиза, че се носят напред с тридесет километра в минута. Пита се защо ли му трябваше да го знае.

Прозорчето е мъничко и дебело като илюминатор на космическа капсула „Мъркюри“ и небето зад него изглежда не синьо, а мътно и пурпурно като в късна привечер, макар че още е пладне. Там, където се

срещат морето и небосводът, линията на хоризонта е леко заоблена. Ето ме тук, *мисли си Бил*, седя с чаша Блъди Мери в ръката, някакъв мръсен дебелак ме ръчка с лакът, а аз наблюдавам със собствените си очи, че Земята е кръгла.

*Той се усмихва лекичко и си мисли, че човек, който спокойно възприема подобна ситуация, не би трябвало да се бои от нищо. Ала все пак се бои — и то не от факта, че лети с тридесет километра в минута, защитен само от тясната крехка черупка. Усеца едва ли не **физически** как Дери връхлита върху него. Да, това е най-точната дума. Независимо от тридесетте километра в минута, той има чувството, че седи напълно неподвижно, а Дери връхлита върху него като някакъв огромен хищник, който дълго е дебнал в засада и най-сетне изскача от укритието. Дери, ах, Дери! Да напишем ли ода за Дери? Но за какво точно? За вонята на фабриките и реките? За достолепния покой на зелените улици? За библиотеката? За Водонапорната кула? За Баси парк? За началното училище?*

За Пущинака?

В главата му лумват светлини, грамадни сценични прожектори. Сякаш цели двадесет и седем години е седял в сумрачна театрална зала, очаквайки нещо да се случи и ето че то най-сетне започва. Ала сцената, която се разкрива част по част и прожектор по прожектор, не е никаква безобидна комедия от типа на „Арсеник и стари дантели“; за Бил Денброу тя е по-скоро като „Кабинетът на доктор Калигари“.

Всички разкази, които съм написал, *мисли той с глуповато удивление*. Всички романи. Та те произхождат все от Дери; Дери е техният извор. Те идват от онова далечно лято и от предишната есен, когато загина Джордж. Толкова много журналисти са ми задавали ТОЗИ ВЪПРОС... а аз съм отговарял погрешно.

Дебелакът отново го сръчка с лакът и той разлива част от питието. Отваря уста да каже нещо, но решава да премълчи.

Разбира се, ТОЗИ ВЪПРОС е: „Откъде черпите идеи?“ Бил предполага, че всички писатели са принудени да дават отговора — или поне да се преструват, че го дават — поне по два пъти седмично, но човек като него, който си изкарва хляба с писане за нереални и абсолютно невъзможни неща, трябва да отговаря — или да се преструва — много по-често.

„Всички писатели си имат личен тръбопровод надолу към подсъзнанието — казва най-често той, премълчавайки, че от година на година все по-дълбоко се съмнява дали изобщо съществува нещо, наречено подсъзнание. — Но навярно за да пише разкази на ужаса, мъжът или жената трябва да притежава тръбопровод, проникващ още по-дълбоко... в **под-подсъзнанието**, ако приемете този израз.“

Еlegantен отговор, не ще и дума, само че Бил никога не е вярвал в него. Подсъзнание ли? Е, да, там долу наистина има нещо, но Бил смята, че хората вдигат прекалено много шум около тази скромна функция, която може да се сравни с насълзяването на окото от попаднала в него песчинка или с пръдната след обилна вечеря. Втората метафора навярно е по-добра, само че няма начин да кажеш на журналистите, че лично за тебе разни явления от типа на сънища, смътни копнежи и предчувствия се свеждат до най-обикновени духовни пръдни. Те явно се нуждаят от **нещо**, всички ония журналисти с бележници и японски касетофончета в ръцете, а Бил е готов да им помогне от сърце. Знае, че писането е тежка работа, **адски** тежка работа. Няма смисъл да я прави още по-тежка, казвайки: „Драги мой, със същия успех можеш да ме запиташ кой е нарязал сиренето. Хайде да свършваме.“

Сега той си мисли: Винаги, даже още преди обаждането на Майк, си знаел, че те задават погрешен въпрос; а вече знаеш и какъв е верният въпрос. Не *откъде* черпиш идеите, а *защо* ги черпиш. Вярно, има тръбопровод, но той не идва нито от Фройдовия, нито от Юнговия вариант на подсъзнанието; няма дълбока дренажна система на човешкия ум, няма потайни подземия, претъпкани с морлоци, които чакат своя час, за да изскочат навън. На другия край на тръбопровода е само Дери. Просто Дери. И...

... и кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?

Той рязко трепва и този път неговият лакът се забива дълбоко в ребрата на тлъстия съсед.

— По-внимателно, братче — подхвърля дебелакът. — Тясно е, сам виждаш.

— Като спреш да ме ръчкаш с твоя, и аз ще спра да те ръчкам с м-моя.

Дебелакът го оглежда с кисело недоумение, сякаш иска да запита какво става, по дяволите. Бил просто се втренича насреща

му, докато накрая онзи промърморва нещо и извързва глава.

Кой е тук?

Кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?

Той пак надзърта през прозореца и мисли: **Ние се надбягваме с дявола.**

По ръцете и шията му ползват мравки. Той пресушава чашата на един дъх. Лумнал е още един от грамадните прожектори.

Силвър. Неговият велосипед. Така го бе кръстил, като коня на Самотния Рейнджър. Грамаден германски велосипед със седемдесет сантиметрови колела. „Ще се претрепеш с това чудо, Били“ — каза баща му, но без особена тревога в гласа. Той като че не се вълнуваше от нищо след гибелта на Джордж. Преди това беше строг. Справедлив, но строг. А след нещастиято гледаше всичко през пръсти. Можеше да говори като баща, да се държи като баща, но си оставаше само с говора и държанието. Сякаш все се ослушваше да чуе кога ще си дойде Джордж.

За пръв път Бил видя велосипеда през витрината на магазина „Коло-мото-дюкянче“ на Сентър стрийт. Беше се подпрял унило на стойката — грамаден, по-грамаден от всички други, грапаво мътен сред лъскавото им стадо, ъгловат там, където другите бяха заоблени, заоблен там, където те бяха прави. Върху предното колело висеше табелка:

НА СТАРО

ПРЕДЛОЖЕТЕ ЦЕНА

Всъщност в крайна сметка Бил просто влезе и собственикът му предложи цена, а той я прие — не би могъл да се пазари с човека от „Коло-мото-дюкянчето“ даже ако животът му зависеше от това, пък и посочената цена — двадесет и четири долара — изглеждаше съвсем почтена, едва ли не великодушна. Заплати Силвър с парите, които бе събирал през последните седем-осем месеца — пари за рождения ден, за Коледа, дребни възнаграждения за косенето на тревата пред къщи. Заглеждаше се по този велосипед още от Деня на благодарността. А когато снегът взе да се топи, Бил най-сетне връчи парите на продавача и подкара Силвър към дома. Чувствуваше се някак странно, защото до миналата година почти не му бе идвало

на ум да си купи колело. Идеята сякаш му бе хрумнала изведнъж, може би в някой от безкрайните дни след смъртта на Джордж. След убийството.

Отначало Бил наистина едва не се претрепа. Първото яхване на Силвър приключи с умишлено падане, за да не се вреже в дъсчената ограда на края на улица Кошут (боеше се не толкова от сблъсъка, колкото от възможността да пробие оградата и да падне в Пущинака от двайсет метра височина). Онзи път му се размина с десетсантиметрова рана на лявата ръка. Има-няма седмица подир това спирачките му отказаха и той профуча с петдесетина километра в час през кръстовището на Уичъм и Джаксън стрийт — малко момченце, яхнало прашиносив велосипеден мастодонт (Силвър можеше да бъде наречен сребрист само с енергични усилия на развинтеното детско въображение), по чиито предни и задни спици трещят като картечници здраво закрепени игрални карти — и ако в този миг се бе задала кола, Бил непременно щеше да замирише на пръст. Като Джорджи.

С идването на пролетта той овладяваше Силвър малко по малко. По онова време нито майка му нито баща му забеляза, че момчето всеки миг може да си строши главата. Предполагаше, че след първите няколко дни изобщо са престанали да обръщат внимание на велосипеда — за тях той беше просто вехта браква с олющена боя, която в дъждовно време стоеше подпряна край стената на гаража.

Ала Силвър бе много повече от някаква си прашина вехта браква. Нямаше вид, но летеше като вятър. Единственият истински приятел на Бил се казваше Еди Каспбрак и страшно си падаше по техниката. Той го научи как да оправи Силвър — кои болтове да стегне и да ги проверява редовно, къде да смазва зъбчатките, как да затегне веригата, как да сложи лепенка, ако спуска гума.

„Трябва да му теглиш една боя“ — бе казал веднъж Еди, но Бил не желаше да боядисва Силвър. Без сам да знае защо, той искаше да остави велосипеда такъв, какъвто си е. Колелото изглеждаше съвсем раздрънкано, сякаш някое небрежно хлапе редовно го е зарязвало под дъжда, и от пръв поглед човек очакваше цялото да се тресе, всичко по него да скърца, предавките да заяждат. Да, изглеждаше раздрънкано, но се носеше като вятър. Можеше...

— Можеше да надбяга и дявола — изрича той на глас и се размива. Дебелият съсед го поглежда втренчено; това е същият протяжен смях, който неотдавна накара Одра да изтръпне.

Да, изглеждаше скапана машинария с олющена боя, старомоден багажник над задното колело и антична тромба с черна гумена топка, затегната навеки за кормилото с ръждив болт колкото бебешко юмруче. Съвсем скапана.

Но летеше ли Силвър? Летеше ли? Божичко!

И добре че летеше, адски добре, защото тъкмо Силвър спаси живота на Бил Денброу през четвъртата юнска седмица на 1958 година — седмицата след първата му среща с Бен Ханском, седмицата след като тримата с Бен и Еди построиха бента, седмицата в която Бен, Ричи Тозиър по прякор „Мръсната уста“ и Бевърли Марш дотичаха в Пуцинака след съботната сутрешна кинопрожекция. В деня, когато Силвър спаси живота на Бил, Ричи седеше отзад на багажника... тъй че колелото навярно бе спасило и него. Да, спомняше си и къщата, от която бягаха. Отлично си я спомняше. Проклетата къща на Нийбълт стрийт.

В онзи ден караше тъй, сякаш сам дяволът го гонеше по петите, о, да, ясна работа, ами че то си беше точно така. Някакъв дявол с лъскави очи като сребърни монети върху клепачите на покойник. Някакъв дърт дявол с безброй кървави зъби в зиналата паст. Но всичко това бе станало по-късно. Ако в онзи ден Силвър ги бе спасил двамата с Ричи, то навярно бе спасил и живота на Еди Каспбрак в деня, когато срещнаха Бен край жалките останки от разрушения бент в Пуцинака. Хенри Бауърс — който изглеждаше тъй, сякаш току-що излизаше от боклукчийски камион — бе размазал носа на Еди, а сетне астмата го налетя с пълна сила и инхалаторът се оказа празен. Тъй че и в онзи ден героят пак беше Силвър — верният спасител.

Бил Денброу, който вече почти седемнадесет години не е яхвал велосипед, поглежда към прозорчето на самолета — през 1958 година подобен самолет би изглеждал невероятен, дори направо немислим извън страниците на научно-фантастичните списания. **Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕД!** — мисли си той и стиска клепачи, за да задържи внезапно бликналите горещи сълзи.

Какво ли е станало със Силвър? Не помни. Тази част от сцената все още тъне в мрак; прожекторите тепърва ще блеснат натат. Може би няма значение. Може би има късмет, че е така.

Хай-йо.

Хай-йо, Силвър.

Хай-йо, Силвър,

2.

— НАПРЕЕЕД! — изкрещя той.

Вятърът отметна думите през рамото му като пърхащ копринен флаг. Тия думи излитаха звучно и мощно, с победоносен рев. Единствено те.

Настъпи педала по Канзас стрийт към центъра на градчето и отначало скоростта растеше бавно. Потеглеше ли веднъж, Силвър не си поплюваше, но да го подкараш беше работа и половина. Набирайки скорост, сивият велосипед представляваше изумителна гледка, досущ като грамаден самолет, който се засилва по пистата. Изпървом просто не можеш да повярваш, че такава тромава машинария *някога* ще се отдели от земята — идеята е абсурдна. Но сетне виждаш сянката под него и преди още да се зачудиш дали не е мираж, сянката изостава далече назад, а самолетът е във въздуха и прорязва синевата, строен и изящен като мечта в безметежен ум.

Такъв бе Силвър.

Отпред се зададе неголямо надолнище и Бил завъртя педалите още по-живо, заподскача нагоре-надолу, изправен над рамката на велосипеда. Много бързо се бе научил — след два-три удара на същата тази рамка по най-болезненото за едно момче място — че преди да яхне Силвър трябва да си придърпа гащетата колкото може по-нагоре. Наблюдавайки действието, по-късно през това лято Ричи щеше да каже: *Бил го прави, защото мисли, че някой ден може да навъди челяд. Не ми се види много умна идея, ама — ехей! — какво толкова, може пък дечурлигата да се метнат на жена му.*

Двамата с Еди бяха свалили седалката до най-ниското възможно положение и сега тя го блъскаше в кръста при всяко завъртане на педалите. Една жена, която плевеше цветните лехи пред дома си,

засенчи очи с длан и се загледа подир него. Поусмихна се. Някога бе видяла маймуна да кара колело в цирка на Барнъм и Бейли — момчето с грамадния велосипед приличаше на нея. *Току-виж се претрепало някъде*, помисли тя докато се привеждаше над лехите. *Прекалено е дребно за такова колело*. Но реши, че не е нейна работа.

3.

Бил благоразумно реши да не спори когато големите момчета изскочиха от храстите като разярени ловци по дирите на звяр, който вече е разкъсал един от тях. Еди обаче побърза да си отвори устата и Хенри си изкара яда върху него.

Бил ги познаваше много добре — Хенри, Бълвоча и Виктор се славеха като най-големите хулигани в началното училище. На два-три пъти бяха пердашили едно от приятелчетата на Бил, Ричи Тозиър. Според него и самият Ричи си беше виновен донякъде; неслучайно го наричаха Мръсната уста.

Веднъж през април Ричи подметна нещо за яките им, докато славната тройка пресичаше училищния двор. Яките бяха вдигнати, като на Вик Мороу в „Ученическа джунгла“. Бил, който седеше край сградата и безгрижно подхвърляше камъчета, не схвана точния смисъл на коментара. Хенри и приятелите му също... но колкото чуха им стигаше, за да се запътят към Ричи. Бил предположи, че момчето е искало да подметне забележката съвсем тихичко. Лошото бе, че Ричи изобщо *не можеше* да говори тихичко.

— Какво рече, ситна очиларко? — заинтересува се Виктор Крис.

— Нищо не съм рекъл — отвърна Ричи и това опровержение (плюс напълно оправданият израз на отчаяние и ужас по лицето му) би приключило цялата история. Само че устата на Ричи беше като полуопитомен жребец, който понякога съвсем безпричинно се впуска в галоп. Ненадейно от нея излетя: — Трябва да си изринеш калта от ушите, мой чорап. Да ти услужа ли с динамит?

Няколко секунди тримата гледаха смаяно, сетне го погнаха. Седнал край сградата, Бил стана безмълвен свидетел на цялата неравна надпревара — от старта до неминуемия финал. Нямаше смисъл да се

меси; тримата галфони с радост биха натупали още едно момче след добрата загрявка.

Ричи тичаше диагонално през детската площадка, прескачаше ниските люлки, лъкатушеше сред по-високите и чак когато налетя върху металната мрежа между училищния двор и съседния парк, осъзна, че е попаднал в задънена улица. Опита да се прекатери, като отчаяно се вкопчваше в мрежата с пръсти и с връхчетата на гуменките и вече наближаваше върха, когато Хенри и Виктор Крис го докопаха — Хенри за якето, а Виктор за дъното на джинсите. Докато го откъсваха от оградата, Ричи се разпищя. После грохна по гръб на асфалта. Очилата му отхвъркнаха. Посегна към тях, но Бълвоча Хъгинс ги ритна и затова цяло лято едната им дръжка беше залепена с лейкопласт.

Бил болезнено сбръчка лице и побърза да мине от другата страна на сградата. Бе забелязал една от преподавателките в четвърти клас, мисис Моран, да тича към местопроизшествието, но знаеше, че ония ще имат време да спипат жертвата и додето учителката успее да се намеси, Ричи вече ще плаче с пълна сила. Рев-рев-ревльо, глей го ревливото бебе!

Бил сравнително рядко се спречкваше с тройката. Естествено, ония си правеха майтап със заекването му. Понякога шегите им преминаваха в жестокост; в един дъждовен ден, когато трябваше да обядват в гимнастическия салон, Бълвоча Хъгинс събори тенекиената кутия на Бил и я смаза с няколко удара на войнишкия си ботуш, превръщайки обяда му в пихтия.

— О-о-олеле Божке! — провикна се Бълвоча с подигравателен ужас, закривайки лицето си с длани. — И-и-извинявай за м-м-манджата, ска-ска-скапаняко!

И той се отправи с широка крачка към коридора, където Виктор Крис се подпираше на чешмичката пред момчешката съблекалня и се превиваше от смях с риск да си докара херния. Е, не беше чак толкова зле; Бил си изкрънка от Еди Каспбрак половин пудинг, а Ричи охотно се раздели с едно твърдо сварено яйце — драйфало му се от тия яйца, заяви той, а пък майка му през ден ги тъпчела в кутията.

Но във всеки случай не биваше да им се изпречваш на пътя, а за целта трябваше да бъдеш по-тих от тревата.

Еди забрави правилата и затова му размаза физиономията.

Докато големите момчета слизаха надолу и прегазваха реката, той не изглеждаше много зле, макар че носът му течеше като чешма. Когато съвсем си накваси кърпата с кръв, Бил му подаде своята, после го накара да сложи ръка на врата си и да отметне глава назад. Спомняше си, че майка му караше Джорджи да прави така, защото понякога му течеше кръв...

О, колко болезнен бе споменът за Джордж.

Най-сетне стихна и последният звук от провирането на стадото дангалаци през Пущинака, носът на Еди постепенно засъхна — и чак тогава дойде ред на астмата. Той взе да се задъхва, пръстите му немощно се разтваряха и свиваха, а диханието едва-едва свистеше и пърхаше в гърлото му.

— По дяволите! — изпъшка Еди. — Астма! Божичко!

Той заопипва с треперещи ръце за инхалатора и най-сетне го измъкна от джоба си. Приличаше на шишенце препарат за миене на прозорци с пръскалка отгоре. Еди пхна пръскалката в устата си и натисна спусъка.

— По-добре ли си? — тревожно запита Бил.

— Не. Празен е.

И Еди се втрени в Бил с разширени от ужас очи, които сякаш говореха: *Загазих, Бил! Загазих!*

Празният инхалатор се търкулна от пръстите му. Реката продължаваше да ромоли, без да се интересува дали Еди Каспбрак ще диша или не. През главата на Бил прелетя нелепата мисъл, че дангалаците имаха право — бентът си беше детинска работа. Но нали се забавляваха, дявол да го вземе. Изведнъж в гърдите му пламна глуха ярост, че всичко трябваше да свърши така.

— Н-не се па-па-панирай, Е-еди — каза той.

Около четиридесет минути седя край Еди с надеждата, че астмата всеки миг ще отстъпи, ала постепенно го обземаше безпокойство. Когато се появи Бен Ханском, безпокойството вече бе прераснало в истински страх. Пристъпът не само че не отслабваше, но и се влошаваше. А до аптеката на Сентър стрийт, откъдето Еди си взимаше лекарства, имаше почти пет километра. Ами ако изтичаше дотам и на връщане завареше Еди в безсъзнание? В безсъзнание или

(без глупости моля те недей да мислиш такива работи)

или дори мъртъв, безмилостно настоя мисълта.

(като Джорджи мъртъв като Джорджи)

Не ставай тъпак! Няма да умре!

Да, навярно нямаше да умре. Но какво щеше да прави, ако на връщане завареше Еди в скалична смърт? Бил знаеше всичко за скаличната смърт; сам се бе досетил, че думата е измислена от сърфистите в Хавай, дето се носят върху приливните вълни и вечно внимават да не изхвъркнат на някоя скала. Нормално — в края на краищата, какво друго е скаличната смърт, освен грамадна вълна, която ти грабва мозъка и го запокитва върху скалите? В разните докторски сериали от типа на „Бен Кейси“ хората редовно изпадаха в скалична смърт и понякога си оставаха там въпреки всички ядосани крясъци на главния герой.

И затова той седеше до Еди, макар да знаеше, че с това не му помага, че трябва да бърза към аптеката, ала просто нямаше сили да го напусне. Някаква неразумна, суеверна частица от съзнанието му беше уверена, че щом обърне гръб, Еди тутакси ще изпадне в скалична смърт. После се огледа нагоре по течението и видя неподвижния Бен Ханском. Разбира се, Бил знаеше кой е това; макар и печална, славата на най-дебело момче в цялото училище си остава слава. Бен учеше в другия пети клас. Понякога Бил го виждаше в междучасията да стои настрана — най-често в някое ъгълче — с книга в ръка и да нагъва закуска, която си носеше в торбичка с размерите на чувал за пране.

Щом го видя сега, Бил помисли, че Бен изглежда по-зле и от Хенри Бауърс. Невероятно, но факт. Трудно му бе даже да си представи през какви ли епични сражения са минали тия двама. Косата на Бен стърчеше на кални чорлави фитили. Пуловерът или анцугът — не личеше какво е било тази сутрин, но вече нямаше абсолютно никакво значение — приличаше на сплъстена дрипа, омазана с гнусна смес от кръв и трева. Джинсите му бяха раздрани до коленете.

Бен срещна погледа на Бил и боязливо отстъпи назад.

— Не-не-не-е-дей да б-б-бягаш! — извика Бил и вдигна ръце с дланите напред, за да покаже, че не замисля нищо лошо. — Т-т-трябва ни пъ-пъ-помощ.

Продължавайки да го гледа боязливо, Бен пристъпи напред. Куцаше ужасно, сякаш и двата му крака бяха изкълчени.

— Отидоха ли си? Бауърс и останалите, искам да кажа.

— Дъ-дъ-да — отвърна Бил. — Слушай, ще мо-о-жеш ли да постоиш при моя п-п-приятел докато му донеса ле-ле-е-карството? Той е болен от а-а-а-а...

— Астма ли?

Бил кимна.

Бен се приближи към останките от бента и с болезнено пъшкане коленичи до Еди, който лежеше по гръб с полузатворени очи и отчаяно се мъчеше да диша.

— Кой го удари? — запита Бен след дълго мълчание. Надигна глава и Бил видя по лицето на дебелото момче същия безпомощен гняв, който сам бе изпитал преди малко. — Хенри Бауърс ли беше?

Бен кимна отново.

— Така си и мислех. Дадено, бягай. Аз ще стоя при него.

— Бла-бла-благодаря.

— О, няма защо да ми благодариш — каза Бен. — Ако искаш да знаеш, аз съм виновен, задето ви се натресоха на главите. Бягай. И по-бързичко, че за вечеря трябва да съм си у дома.

Бил хукна без повече приказки. Искаше му се да каже на Бен да не го взима присърце — нямаше вина за станалото, както и Еди нямаше вина, че допусна глупостта да се раздрънка. Типове като Хенри и приятелите му бяха природно бедствие, което само чака удобен момент, за да се разрази; в детския свят те заемаха мястото на смерчовете, наводненията и градушките. Искаше да каже всичко това, но в момента беше зациклил толкова зле, че подобна реч щеше да му отнеме поне два-сет минути, а дотогава Еди можеше да изпадне в скалична смърт (и това бе научил от „Бен Кейси“ — човек не *попада*, а *изпада* в скалична смърт).

Втурна се надолу по течението и само веднъж погледна назад. Видя как Бен Ханском с мрачна решителност събира камъни край водата. За момент Бил се зачуди защо ли го прави, после разбра. Складираше боеприпаси. За в случай, че ония се върнат.

4.

Пущинакът нямаше тайни за Бил. Цяла пролет бе играл тук, понякога с Ричи, понякога сам, а най-често с Еди. В никакъв случай не

можеше да каже, че е изследвал цялата територия, но знаеше как да се добере от Кендъскиг до Канзас стрийт и в момента правеше тъкмо това. Излезе край дървения мост, по който Канзас стрийт пресичаше едно от безименните поточета, извиращи от градската дренажна система, за да се влеят долу в реката. Силвър го чакаше под моста, вързан с канап за една от подпорите, за да не му се мокрят гумите.

Бил размота канапа, натъпка го в пазвата си и с нечовешки усилия помъкна велосипеда нагоре към тротоара, при което се изпоти, задъха и на два пъти тупна по задник.

Ала най-сетне улицата бе достигната. Бил преметна крак над високата рамка.

И както винаги, щом възседна Силвър, той се преобрази.

5.

— *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕД!*

Думите отекнаха по-басово от нормалния му глас — в тях се долавяше едва ли не гласът на мъжа, в който щеше да се превърне след време. Силвър бавно набираше скорост и същевременно се засилваше плющенето на игралните карти, закрепени по спиците с щипки за пране. Бил стоеше прав върху педалите, стиснал здраво кормилото с китките навътре. Приличаше на човек, който се напъва да вдигне непосилна тежест. Жилите по врата му се изпъваха като въжета. Вените по слепоочията му пулсираха. Разтрепераните му устни се кривяха надолу в мъчителна гримаса докато той водеше познатата битка срещу масата и инерцията, напрягайки сетни сили, за да подкара Силвър.

И както винаги, резултатът си струваше труда.

Силвър ускори ход. Къщите вече не пъплека, а плавно прелитаха наоколо. Отляво, където Канзас пресичаше Джаксън стрийт, освободеният Кендъскиг се преливаше в Канала. Отвъд кръстопътя Канзас стрийт слизаше стръмно към Сентър стрийт и главната улица — там бе деловият квартал на Дери.

Тук улиците се пресичаха начесто, но всички стопове даваха предимство на Бил, а колкото до възможността в един прекрасен ден някой водач да профучи покрай знака и да го размаже на кървава

пихтия върху асфалта — и през ум не му минаваше подобно нещо. Пък и едва ли щеше да промени поведението си. Би могъл да го стори в поранен или по-късен етап от своя живот, но сегашната пролет и ранното лято бяха за него странно, буреносно време. Бен би се изумил, ако някой го запиташе дали е самотен; Бил също тъй би се изумил, ако някой го запиташе дали не си играе със смъртта. *Ра-ра-разбира се, ч-ч-че не!* — би отвърнал той незабавно (и с възмущение), ала това не променяше факта, че със затоплянето на времето спусканията му към центъра по Канзас стрийт все по-силно наподобяваха атака на японски камикадзе.

Тази отсечка от Канзас стрийт беше известна под името Горната миля. Бил я преодоля с максимална скорост, приведен над кормилото, за да намали съпротивлението на въздуха. С една ръка стискаше напуканата гумена топка на тромбата, за да предупреждава непредпазливите минувачи, а рижата му коса буйно се вееше назад. Плющенето на картите бе прераснало в монотонен рев. Мъчителната гримаса се превръщаше в широка идиотска усмивка. Жилищата отдысно отстъпиха място на стопански сгради (предимно складове и колбасарски работилници), замъглени от страховитата, но и опияняваща бързина. С крайчеца на окото си зърна отляво огнени отблясъци по водите на Канала.

— *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕД!* — победоносно изкрещя той.

Силвър прелетя през първия бордюр и както ставаше почти винаги на това място, краката му се откъснаха от педалите. Сега се носеше по инерция, изцяло отдаден във властта на онова незнайно божество, което е поело неблагодарната задача да закриля малките момчета. Свърна по улицата, надхвърляйки навярно с двайсетина километра официално разрешената скорост от четиридесет километра в час.

Всичко оставаше зад гърба му — заекването, безжизнената болка в очите на баща му, докато се тутка с някаква работа из гаража, ужасяващата гледка на прашното пиано със затворен капак в горната стая — прашно, защото майка му вече не свиреше. За последен път бе изсвирила три методистки химна преди погребението на Джордж. Джордж, който излиза под дъжда с жълтата си мушама, стиснал в ръка лъсналото от парафин книжно корабче; мистър Гарднър, който влиза след двадесет минути, носейки детското телце в окървавено одеяло;

пронизителният писък на майка му. Тревогите изчезваха. Той беше Самотният рейнджър, беше Джон Уейн, беше Бо Дидли, беше възплъщение на всички свои кумири, а не някакво си хлапе, което плаче, бои се и иска да иде при мъ-мъ-мама.

Силвър летеше и Бил Пелтека летеше с него; ъгловатата им сянка ги гонеше по петите. Заедно профучаха по Горната миля сред трясъка на игралните карти. Бил отново настъпи педалите и завъртя с все сила; копнееше да се понесе още по-бързо, да достигне някаква въображаема скорост — не на звука, а на спомените — и да разкъса бариерата на страданието.

Хвърчеше стремглаво, приведен над кормилото; хвърчеше тъй, сякаш искаше да надбяга самия дявол.

Отсреща стремително се задаваше кръстовището на Канзас стрийт, Сентър стрийт и главната улица. Ужасно място с еднопосочно движение, противоречиви пътни знаци и светофари, които би трябвало да са синхронизирани, но не бяха. Според една миналогодишна уводна статия на „Дери нюз“, резултатът напомняше някаква сатанинска въртележка.

Както винаги, Бил бързо стрелна очи насам-натам, за да прецени движението и да открие пролуки. Ако сбъркаше в преценката — ако заекнеше, образно казано — отиваше право в болницата или в моргата.

Вряза се на червено в ленивия трафик, който задръстваше кръстовището и свърна надясно, за да избегне удара с грамаден вехт Буик. С един светкавичен поглед през рамо се увери, че средното платно е свободно. Пак погледна напред и видя, че след около пет секунди ще се размаже върху задницата на някакъв пикап, спрял на сред пресечката, докато иззад волана плешив тип с физиономията на Айзенхауер протягаше шия навън да огледа пътните знаци и да разбере дали пък случайно не е поел по грешен път, който ще го откара нейде в Маями Бийч.

Дясното платно беше заето от междуградския автобус Дери-Бангор. Независимо от това Бил отби натам и с шейсет и пет километра в час профуча през пролуката между пикапа и автобуса. В последната секунда рязко изви глава като ентусиазиран войник при команда „Равнис“, за да спаси зъбите си от страничното огледало на пикапа. Горещите изгорели газове от ауспуха на автобуса нахлуха в гърлото му като глътка силен алкохол. Чу как едната ръкохватка с

тъничко скърцане прорязва дълга бразда в лъскавия алуминий на шофьорската врата. За миг зърна лицето на самия шофьор, пребледняло като платно под каскетчето с надпис „Автобусна компания Хъдсън“. Човекът размахваше юмрук и крещеше нещо. Едва ли му честитеше рождения ден.

Три престарели дами пресичаха главната улица от Ню Ингленд Банк към „Всичко за нозете“. Чуха оглушителния трясък на игралните карти и се озърнаха. Челюстите им провиснаха от изумление, докато само на педя от тях прелиташе като мираж дребно момченце върху грамаден велосипед.

Най-лошата — но и най-добрата — част от пътуването вече отминаваше. Пак бе погледнал в лицето съвсем реалната възможност да загине и пак бе успял да извърне очи. Не бе попаднал под колелата на автобуса; не бе претрепал нито себе си, нито трите стари дами с техните пазарски чанти и чекове от Социалната осигуровка; не се бе размазал върху раздрънкания Додж на плешивия Айзенхауер. Отпред отново се зададе нагорнище и скоростта бавно гаснеше. А заедно с нея гаснеше и още нещо — о, нека го наречем желание, защо пък не? Всички мисли и спомени довтасаха изотзад — здрасти, Бил, ехей, без малко да те изпуснем за момент, но вече пак сме тука — догонваха го, катереха се по ризата, скачаха в ухото му и се хлъзваха към мозъка като хлапета по пързалка. Усещаше как хлътват по обичайните си места, как трескавите им телца се блъскат едно в друго. Уха! Ех-ха! Ето ни пак в главата на Бил! Я сега да си помислим за Джордж! Дадено! Кой ще започне?

Прекалено много мислиш, Бил.

Не... бедата не беше там. Лошото беше, че си *въобразява* прекалено много.

Зави по алеята Ричард и след малко излезе на Сентър стрийт. Караше бавно, усещайки как потта се стича по косата и гърба му. Спря пред аптеката, скочи от Силвър и влезе.

6.

Ако беше преди смъртта на Джордж, Бил би заговорил с мистър Кийн независимо от затрудненията. Аптекарят не спадаше към най-

благите хора — поне така си мислеше Бил — но проявяваше търпение и не си правеше шеги. Ала сега заекването му съвсем се бе влошило, а се боеше, че ако не побърза, с Еди може да стане нещо страшно.

Затова щом мистър Кийн рече: „Здравей, Бил Денброу, с какво мога да ти бъда полезен?“, Бил грабна някаква рекламна диплянка за витамини, обърна я и надраска на гърба: *Двамата с Еди Каспбрак играехме в Пуцинака. Хвана го лош пристъп на хасма, искам да кажа, че едвам диша. Може ли да ми дадете лекарство за енхалатора?*

Той бутна бележката по стъкления тезгях към мистър Кийн, който я прочете, взря се в тревожните сини очи на Бил и кимна.

— Разбира се. Чакай тук и не пипай където не ти е работа.

Мистър Кийн изчезна в задната стаичка, а Бил нетърпеливо запристъпва от крак на крак. Аптекарят се забави само пет минути, но сякаш бе минала цяла вечност докато се завърна с пластмасова пръскалка в ръка. Подаде я на Бил, усмихна се и каза:

— Това ще оправи нещата.

— Бла-благодаря — каза Бил. — С-с-само че ня-а-а-мам пъ-пъ-пъ-пъ...

— Всичко е наред, момко. Мисис Каспбрак има открита сметка при мен. Просто ще добавя и това. Сигурен съм, че тя ще ти благодари за добрината.

Бил въздъхна от облекчение, благодари и изтича навън. Мистър Кийн излезе иззад тезгяха и се загледа подир него. Видя как Бил метна инхалатора в кошницата за багаж и тронаво възседна велосипеда. *Наистина ли може да кара такова грамадно колело?* — зачуди се мистър Кийн. — *Съмнявам се. Дълбоко се съмнявам.* Но хлапето на Денброу все пак успя някак да яхне колелото без да си строши главата и бавно подкара по улицата. Велосипедът, който приличаше на нечия шега с всички закони на механиката, застрашително залиташе настрани. Инхалаторът се подмяташе из кошницата.

Мистър Кийн се ухили под мустак. Ако можеше да зърне тази усмивка, Бил само би затвърдил мнението си, че мистър Кийн едва ли има шанс да се включи сред най-добродушните хора на тоя свят. Усмивката беше кисела — гримаса на човек, който е открил куп удивителни неща, ала сред тях почти нищо не прави чест на човешкия род. Да... щеше да добави лекарството против астма към сметката на Соня Каспбрак и както винаги тя щеше да се изненада — не с радост, а

с подозрение — от ниската му цена. Другите лекарства са толкова *скъпи*, казваше тя. Мистър Кийн знаеше, че Соня Каспбрак спада към хората, според които нищо евтино не носи полза. Можеше да я оскубе колкото си ще с тоя „ХидрОкс Аерозол“ за детето и понякога се изкушаваше да го стори... но защо ли да злоупотребява с женската глупост? Не беше опрял до нейните пари.

Евтино? Ами да! „ХидрОкс Аерозол“ (върху всяко пластмасово шишенце имаше грижливо залепено етикетче с надпис: *Да се прилага при необходимост*) беше изумително евтин препарат, но дори мисис Каспбрак трябваше да признае, че независимо от това действа чудотворно върху астмата на нейния син. А беше евтин, защото не представляваше нищо друго освен съединение на водород и кислород плюс мъничко камфор, за да има вкус на лекарство.

С други думи, лекарството на Еди се наричаше чиста вода.

7.

Обратният път му отне повече време, защото трябваше да кара по нанагорнището. На няколко пъти се наложи да слезе и да тика Силвър. Бил просто не разполагаше с необходимата мускулна сила, за да преодолее с велосипеда по-солиден наклон.

Когато прибра Силвър в укритието и хукна към реката, вече бе четири и десет. Из главата му се въртяха най-мрачни мисли. Онзи хлапак Ханском е зарязал Еди да умира в самота. Или пък хулиганите са се върнали да ги смажат от бой. Или... най-лошото... човекът, дето убива малки деца, може да е спипал единия или двамата. Както спипа Джордж.

Знаеше, че около убийствата се трупат купища клюки и фантазии. Може и да заекваше, но не беше глух — макар че понякога хората явно си мислеха точно това, защото Бил говореше само в краен случай. Някои смятаха, че убийството на брат му няма нищо общо с убийствата на Бети Рипсъм, Черил Ламоника, Матю Клемънтс и Вероника Гроган. Други твърдяха, че Джордж, Рипсъм и Ламоника са убити от един човек, а останалите двама са жертви на „подражател“. Третата версия бе, че момчетата са убити от един престъпник, а момичетата от друг.

Бил смяташе, че всички са убити от един човек... ако *наистина* беше човек. Понякога го обземаха съмнения. А понякога се питаше какви ли са всъщност чувствата му към Дери през това лято. Още ли не беше отминала горчивата вълна от гибелта на Джордж, както можеше да се предположи по пълното пренебрежение на родителите му — тъй дълбоко потопени в скръбта за по-малкия си син, та не забелязваха простия факт, че Бил все още е жив и може би страда? Взаимодействуваше ли това с другите убийства? Ами гласовете, които напоследък сякаш говореха, нашепваха в главата му (ала определено не бяха варианти на неговия глас, защото не заекваха — те бяха тихи, но уверени), съветваха го да върши едно и да избягва друго? Заради това ли Дери му се струваше някак променен? Някак заплашителен, осеян с неизследвани улици, които сякаш са загубили прежното очарование и зяят насреща сред злокобно безмълвие. Заради това ли някои лица изглеждаха потайни и боязливи?

Не знаеше, но вярваше — както вярваше, че убийствата са дело на една и съща зла сила — че Дери *наистина* се е променил и смъртта на брат му е възвестила началото на тази промяна. Мрачните предположения в главата му се пораждаха от спотаената идея, че сега в Дери може да се случи каквото и да било. *Каквото и да било.*

Но когато изскочи иззад последния завой, всичко изглеждаше тип-топ. Бен Ханском си беше на място, до Еди. Самият Еди вече седеше, с ръце в скута и клюмнала глава, макар че продължаваше да хъхри. Залязващото слънце хвърляше върху реката дълги зелени сенки.

— Леле братче, страшно си бърз — каза Бен и се изправи. — Чаках те най-рано след половин час.

— Имам бь-бь-бързо к-колело — отвърна Бил с нескрита гордост.

За миг двамата се спогледаха сдържано, предпазливо. После Бен плахо се усмихна и Бил отвърна на усмивката. Момчето може и да беше дебело, но изглеждаше сваятно. Само голям куражлия можеше да стои тук, знаейки, че Хенри и компанията му навярно все още бродят наоколо.

Бил намигна на Еди, който го гледаше с неопределена благодарност.

— Г-г-готов си, Е-е-еди.

Подхвърли му инхалатора. Еди зяпна, пъхна пръскалката в устата си, дръпна спусъка и конвулсивно си пое дъх. После се облегна назад със затворени очи. Бен го гледаше загрижено.

— Божичко! Яката е закъсал, нали?

Бил кимна.

— По едно време бая се уплаших — тихо каза Бен. — Чудех се какво ще правя, ако изпадне в гърч или нещо подобно. Все опитвах да си припомня какво ни учиха през април в червенокръстките курсове. Сетих се само, че трябва да му пъхна клечка в устата, за да не си прехапе езика.

— Туй м-май беше за е-е-епилепсия.

— А? Да бе, сигурно си прав.

— К-к-както и да е, н-няма да има гъ-гъ-гърч — каза Бил. — Това ле-лекарство ще го о-о-оправи. Гле-гле-едай.

Мъчителното дишане на Еди постепенно затихваше. Той отвори очи и се взря в двамата.

— Благодаря, Бил. Тоя път ми беше спукана работата.

— Сигурно е започнало като ти размазаха носа, а? — запита Бен.

Еди печално се разсмя, стана и пъхна инхалатора в задния си джоб.

— Хич не ме беше еня за носа. Мислех си за мама.

— Ами? Сериозно? — Гласът на Бен звучеше изненадано, но ръката му се надигна и нервно заопипва парцаливия анцуг.

— Само да ми види кръвта по ризата и след пет секунди съм в спешното отделение.

— Защо? — запита Бен. — Нали спря? Божичко, помня как в детската градина едно момче падна от катерушката и си цепна носа. Откараха го в спешното, ама то беше защото кръвта не спираше.

— Т-тъй ли? — с интерес запита Бил. — Умря ли?

— Не, но лежа цяла седмица.

— Няма значение дали е спряло или не — унило каза Еди. — Все едно, ще ме отмъкне в болницата. Ще реши, че е счупен и някоя костичка може да ми влезе в мозъка или нещо от сорта.

— Ч-ч-че може ли да ти влезе кост в мо-мо-мозъка? — запита Бил. От седмици насам не бе водил толкова интересен разговор.

— Де да знам. Ако слушаш майка ми, всичко може да стане. — Еди отново се завъртя към Бен. — Мъкне ме в спешното по два пъти

на месец. Мразя го онова място. Веднъж някакъв санитар рече, че трябва да ѝ взимат наем. Направо ѝ бръкна в здравето.

— Уха! — възкликна Бен. Реши, че майката на Еди трябва наистина да е смахната. Не усещаше, че вече и двете му ръце опипват останките от анцуга. — Защо не вземеш просто да се опънеш? Речи ѝ: „Слушай, мамо, добре съм. Искам да си стоя у дома и да гледам «Морско преследване».“ Или нещо подобно.

— Оуууу — стреснато изстена Еди и замълча.

— Ти си Бен Х-х-х-ханском, н-нали? — запита Бил.

— Аха. Ти пък си Бил Денброу.

— Дъ-да. А това е Е-е-е-ех-е-е...

— Еди Каспбрак — обади се Еди. — Много мразя да ми пелтечиш името, Бил.

— Из-ви-винявай.

— Е, много се радвам, че ви срещнах — каза Бен.

Думите прозвучаха превзето и някак недодялано. Между трите момчета увисна тишина. Но те вече не се смущаваха от мълчанието. В този миг станаха приятели.

— Защо те гонеха ония диваци? — запита най-после Еди.

— Те ви-ви-винаги го-о-нят н-някого — каза Бил. — М-мразя ги тия к-курове сплескани.

За миг Бен занемя — най-вече от възхищение — като чу да се изрича онова, което майка му понякога наричаше Много Лоша Дума. През целия си живот не бе изговарял подобна дума, обаче миналата есен бе написал една (със съвсем ситни буквички) върху телефонен стълб.

— На контролните Бауърс се падна до мен — каза той, когато си възвърна дар слово. — Искаше да препише от моята тетрадка. Не му дадох.

— Ти май се каниш да мреш млад, братко — възхитено възкликна Еди.

Бил Пелтека избухна в смях. Бен подозрително извърна глава, реши, че смехът не е насочен *срещу* него (макар сам да не знаеше *откъде* го разбра) и се ухили.

— Сигурно си прав — каза той. — Както и да е, сега Хенри ще трябва да ходи на лятно училище, затова тримата ме причакаха и стана тя каквато стана.

— Чу-чу-удя се к-как не са те у-у-убили — обади се Бил.

— Паднах от Канзас стрийт. По стръмното. — Бен се обърна към Еди. — Като стана дума за спешното отделение, може и да се срещнем там. Само да види майка ми как съм се разкрасил, *тя* ще ме вкара в болница.

Този път Бил и Еди се разкикотиха едновременно, а след кратко колебание и Бен се присъедини към тях. Веднага го заболя корем, но той продължаваше да се смее пискливо и малко истерично. Накрая не можа да се удържи на крака и глухият плясък, с който тупна по задник, предизвика нов взрив от веселие. Харесваше звънтенето на собствения си смях, преплетен със смеха на Бил и Еди. Никога до днес не бе чувал подобен звук: не просто задружен смях — с такова нещо се бе сблъсквал сума ти пъти — а задружен смях, в който се вплита и неговият глас.

Вдигна глава към Бил Денброу, погледите им се срещнаха и това бе достатъчно, за да прихнат отново.

Бил си пооправи панталона, вдигна яката на ризата си и закрачи прегърбен насам-натам с провлачена апашка походка. Гласът му стана глух и заплашителен:

— Ша та претрепя, момченце. На мен ли тия номера? Може и да съм тъп, ама съм голям. С тая куфалница орехи мога да троша. Мога да пикам оцет и да дрискам цимент. Казвам се Хубавеца Бауърс и да знайш, че тъдява из Дери аз съм голямата клечка.

Стиснал корема си с две ръце, Еди бе рухнал край потока, търкаляше се и виеше от смях. Бен седеше прегънат, с глава между коленете, и се кискаше като хиена; от очите му капеха сълзи, а под носа му провисваха дълги бели сополи.

Бил седна до тях и малко по малко тримата мирясаха.

— Обаче едно е добро — обади се Еди по някое време. — Щом Бауърс ще ходи на лятно училище, значи няма да се мярка насам.

— Често ли играете из Пущинака? — запита Бен.

До неотдавна подобна идея не би му хрумнала за нищо на света — знаеше каква репутация има Пущинакът — но след като бе попаднал тук, мястото съвсем не изглеждаше зле. Даже си беше много приятно на този полегат бряг, докато следобедът бавно отминаваше към здрача.

— А-а-ами д-да. Тук е с-спокойно. И н-най вече н-никой не ни за-за-закача. Щу-щу-щуреем к-както си щем. Във всеки случай Б-бауърс и дру-у-гите т-типове не идват н-насам.

— Само двамата с Еди ли?

— Ръ-ръ-ръ... — Бил тръсна глава. Бен си помисли, че когато заеква, лицето му става на топка като мокър парцал, и изведнъж се сети за нещо странно: докато имитираше Хенри Бауърс, Бил не бе заекнал нито веднъж. — *Ричи!* — изрева изведнъж Бил, после помълча и продължи по-спокойно. — О-обикновено идва и Ричи Т-тозиър. Само че д-днес трябваше с т-татко си да почиства та-та-та...

— Тавана — преведе Еди и метна камъче във водата. *Пльок.*

— Да, знам го Ричи — каза Бен. — Значи често идвате насам, а?

Идеята му се струваше пленителна и го изпълваше с безнадежден копнеж.

— Мъ-мъ-много често — отвърна Бил. — Що не д-д-дойдеш и ти у-у-у-утре? Дъ-дъ-двамата с Е-е-еди искахме да п-построим бе-бе-е-ент.

Бен отново онемя. Изумяваше го не толкова самото предложение, колкото простичката, естествена небрежност, с която бе подхвърлено.

— Може пък да измислим нещо друго — добави Еди. — С бента и без това хич не ни вървеше.

Бен се изправи и слезе до водата, изтупвайки праха от грамадните си бутове. Край двата бряга все още имаше купчинки преплетени клони, но течението бе отнесло всичко останало.

— Трябват ви дъски — каза Бен. — Намерете отнякъде дъски и ги сложете в редица... една срещу друга... като филии за сандвич.

Бил и Еди го гледаха озадачено. Бен се отпусна на коляно.

— Гледайте сега — каза той. — Дъските тук и тук. Забивате ги в дъното една срещу друга. Нали така? После, преди водата да ги отнесе, вие запълвате между тях с камъни и пясък...

— Нъ-нъ-ние — прекъсна го Бил.

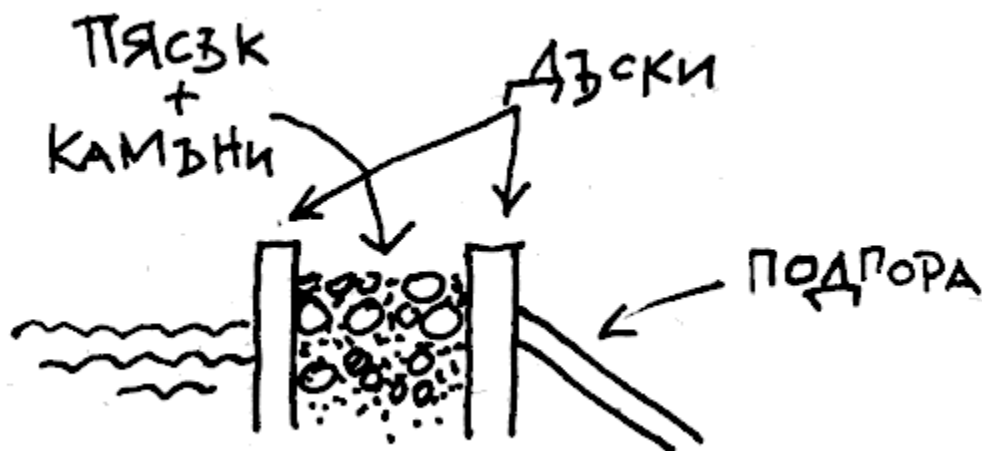
— Ъ?

— *Нъ-ние* ще го направим.

— О — промълви Бен. Чувствуваше се (а бе сигурен, че и изглежда) безкрайно тъп. Но не му пукаше как изглежда, защото изведнъж го изпълни безгранично щастие. Изобщо не помнеше някога да е бил толкова щастлив. — Точно тъй. *Ние.* Както и да е, ако вие...

ние... запълним между дъските с камъни и пясък, течението няма да ги отмие. Като се събере вода, предната дъска ще натисне камъните. След време задната дъска сигурно ще падне, обаче ако има трета дъска... гледайте сега.

Той взе клечица и бързо надраска нещо на пясъка. Бил и Еди Каспбрак се наведоха, оглеждайки с жив интерес следната картинка:

— Ти някога строил ли си бент? — запита Еди. В гласа му звучеше уважение, може би дори страхопочитание.

— Ами, къде ти.

— Тогава о-о-откъде знаеш, ч-че ще с-с-стане?

Бен озадачено се втренчи в Бил.

— Ясно е, че ще стане — каза той. — Защо не?

— Ама о-о-откъде зна-зна-знаеш? — настоя Бил. По тона му Бен усети, че това не е подигравателно недоверие, а искрен интерес. — К-к-как го разбра?

— Просто знам — каза Бен.

Сякаш за да се увери сам, той сведе очи към рисунката на пясъка. Никога през живота си не бе виждал как се изгражда временен шлюз — дори на картинка — затова нямаше представа, че е изобразил подобно съоръжение и то доста успешно.

— До-добре — каза Бил и го тупна по гърба. — Д-д-до утре.

— По кое време?

— А-а-аз и Е-еди ще сме т-тук към о-о-осем и п-половина...

— Ако още не вися с мама в спешното отделение — въздъхна Еди.

— Ще донеса дъски — каза Бен. — При един дядка на съседната улица има цял куп. Ще отмъкна няколко.

— Донеси и провизии — посъветва го Еди. — Нещо за ядене. Нали знаеш — сандвичи, бисквити и прочие.

— Дадено.

— И-и-имаш ли пи-пищов?

— Имам въздушна пушка „Дейзи“ — похвали се Бен. — Мама ми я подари за Коледа, обаче страшно се ядосва, ако гърмя из къщи.

— Д-донеси и нея — каза Бил. — М-може да по-по-постреляме.

— Непременно — радостно обеща Бен. — Слушайте, вече трябва да си бягам, момчета.

— И н-н-ние — кимна Бил.

Тримата заедно се упътиха към границите на Пущинака. Бен помогна на Бил да измъкне Силвър по сипея. Еди, който се влачеше подир тях, печално огледа окървавената си риза и пак взе да хъхри.

Бил се сбогува и подкара по надолнището, крещейки колкото му глас държи:

— Хай-йо, Силвър, *НАПРЕЕЕД!*

— Ама че *грамадно* колело — забеляза Бен.

— Дума да няма — съгласи се Еди. Отново си бе пръснал лекарство и дишаше нормално. — Понякога ме вози на багажника. Толкова бързо кара, че да се подрискаш от шубе. Голяма работа е Бил. — Каза го смутено и неловко, но очите му говореха далеч по-изразително. В тях блестеше истинско преклонение. — Нали знаеш какво стана с братчето му?

— Не... какво е станало?

— Умря миналата есен. Някакъв тип го пречука. Откъснал му едната ръка, все едно че е крилце на муха.

— *Леле Боже!*

— Едно време Бил заекваше съвсем малко. Сега е много зле. Ти нали го забеляза, че заеква.

— Ами... да, малко.

— Обаче *акълът* му не заеква — чаткаш ли?

— Аха.

— Нищо де, казах ти го само защото ако искаш да дружиш с Бил, не бива да споменаващ за братчето му. Хич даже не питай. Много е зян на тая тема.

— Абе, то и аз да бях, нямаше да съм цвете — каза Бен. Сега смътно си спомняше за убийството от миналата есен. Запита се дали когато му подари часовника, майка му си е мислила за Джордж Денброу или е имала предвид само тазгодишните убийства. — След голямото наводнение ли беше?

— Аха.

Бяха стигнали до ъгъла на Канзас и Джаксън стрийт, където трябваше да се разделят. Наоколо тичаха деца, подхвърляха си бейзболни топки и играеха на гоненица. Някакво наперено хлапе със сини шорти мина важно-важно край Бен и Еди. Носеше траперска шапка от енотова кожа, досущ като тая на Дейви Крокет, само че я беше обърнало наопаки и опашката висеше между очите му. Въртеше с бедра огромен обръч и подвикваше:

— Вие моете ли тъй? Моете ли, а?

Двете по-големи момчета го изгледаха развеселено, после Еди каза:

— Е, аз да си бягам.

— Чакай малко — спря го Бен. — Имам една идея, ако наистина не ти се ходи в спешното.

— Ами! — Еди се втренчи насреща му със съмнение, но и с надежда.

— Имаш ли пет цента?

— Десет имам. И какво?

Бен огледа засъхналите кафеникави пръски по ризата на Еди.

— Отскочи до магазина да купиш шишенце шоколадово мляко. Разлей половината по ризата си. А като се прибереш, кажи, че си го разсипал цялото.

Очите на Еди светнаха. През четирите години откакто бе починал татко му, зрението на мама постоянно се влошаваше. От суетност (а и защото не караше кола) тя отказваше да отиде на преглед и да си сложи очила. А засъхналата кръв наистина приличаше на петна от шоколадово мляко. Може би...

— Може да стане — каза той.

— Само да не й кажеш, че аз съм го измислил, ако те спипа.

— Няма — обеща Еди. — До нови срещи, омар със клещи.
— Добре.
— Не — търпеливо обясни Еди. — Като ти кажа така, трябва да отговориш: „Ще се видим пак, изгърбен рак“.
— А. Ще се видим пак, изгърбен рак.
— Чат си — усмихна се Еди.
— Знаеш ли какво — каза Бен. — Вие сте страхотни момчета. Еди го изглежда плахо, едва ли не стреснато.
— Бил е страхотен — отвърна той и закрачи по Джаксън стрийт.
Бен го погледа как се отдалечава, после си тръгна към дома. Няколко пресечки по-нататък зърна три твърде познати фигури да седят край автобусната спирка на ъгъла между Джаксън стрийт и главната улица. Имаше адски късмет, че не гледаха към него. С разтуптяно сърце той се метна зад най-близкия жив плет. Пет минути по-късно пристигна междуградският автобус Дери-Нюпорт-Хейвън. Дружината на Хенри отлепи задници от тротоара и се качи.
Бен изчака автобусът да изчезне от поглед, сетне хукна към къщи.

8.

Тази вечер с Бил Денброу се случи нещо ужасно. За втори път. Родителите му бяха долу в хола и гледаха телевизия почти без да приказват, седнали в двата края на канапето като подпорки за книги. Преди време из хола и съседната кухня щяха кънтят разговори и смях, понякога толкова гръмки, че съвсем да заглушават телевизора. „Млъквай, Джорджи!“ — щеше да крещи Бил. „Ами, да млъкна, че да изплюскаш всичките пуканки — щеше да отвърне Джордж. — Мамо ма, кажи на Бил да ми даде пуканки.“ „Бил, дай му пуканки. А ти, Джордж, не ме наричай ма. Така говорят невъзпитаните деца.“ Или пък татко му щеше да подхвърли някой майтап и всички щяха да се разкискат, дори мама. Бил знаеше, че Джордж невинаги схваща майтапа, но се смее, защото и другите се смеят.

И в ония дни мама и татко седяха като подпорки за книги, само че книгите бяха Бил и Джордж. След гибелта на Джордж Бил бе опитал да играе ролята на самотна книга докато гледат телевизия, но

нищо не излезе. От двамата лъхаше леден студ, а той просто нямаше толкова топлина, че да го разсее. Поседеше ли малко, трябваше да избяга, защото от този хлад бузите му замръзваха и в очите му бликваха сълзи.

— И-искате ли да в-ви кажа какъв майтап чух днеска в у-у-училище? — бе опитал да ги развесели той преди няколко месеца.

Мълчание. На екрана някакъв престъпник молеше брата си свещеник да го укрие.

Татко надигна глава от списанието „Истински случки“ и с лека изненада огледа Бил. После пак заби нос в четивото. На едната страница ранен ловец лежеше с разперени ръце върху снежна пряспа, а над него се зъбеше огромна бяла мечка. „В зъбите на убиеца от Бялата пустош“ — гласеше заглавието. И Бил си помисли: *Знам къде е Бялата пустош — тук, на канаето, между мама и татко.*

Майка му изобщо не го погледна.

— П-п-пита се к-колко ф-ф-французи трябва, за да с-се за-за-завинти електрическа кру-у-ушка — продължи Бил с храбростта на отчаянието.

Усещаше избилите по челото му ситни капчици пот, както ставаше понякога в училище, когато знаеше, че учителката е гледала да не го изпитва колкото се може по-дълго, но вече няма накъде и приближава неговият ред. Гласът му звучеше прекалено високо, ала в този миг просто не можеше да говори по-тихо. Думите отекваха в главата му като луд камбанен звън, кънтяха, засичаха, бликваха пак.

— Зъ-зъ-зъ-наете ли к-к-колко?

— Един да държи крушката и четирима да въртят къщата — разсеяно отвърна Дзак Денброу и прелисти страницата.

— Каза ли нещо, скъпи? — запита мама, а на екрана свещеникът посъветва непрокопсания си брат да моли Бога за прошка.

Бил седеше потен и изтръпнал от студ — непоносим студ. Трепереше, защото *в действителност* не бе единствената книга между двете подпорки; Джордж все още седеше тук, само че сега беше невидим, не просеше пуканки и не врецеше, че Бил го щипе. Този нов Джордж не досаждаше никому. Беше еднорък, блед, умислен и мълчалив сред мътното синкаво сияние на телевизора, и може би не от мама и татко, а от Джордж лъхаше истинският, големият студ; може би Джордж беше истинският убиец от Бялата пустош. Накрая Бил не

издържа, избяга в стаята си от този невидим леден брат и зариде, забил лице във възглавницата.

Стаята на Джордж си беше точно същата, както в деня на неговата смърт. Около две седмици след погребението Дзак бе нахвърлял в един кашон няколко играчки — навярно за Армията на спасението или някоя друга благотворителна организация, предполагаше Бил. Когато Шарон Денброу го зърна да излиза с кашона под мишница, ръцете ѝ литнаха нагоре като подплашени бели птици и се заровиха дълбоко в косите, готови да скубят кичур по кичур. Бил я видя, краката му изведнъж омекнаха и той се свлече до стената. Майка му изглеждаше обезумяла, съвсем като Елза Ланчестър в „Невестата на Франкенщайн“.

— *Да не си ПОСМЯЛ да му нипаш нещата!* — пронизително изпищя тя.

Дзак се прегърби и безмълвно отнесе кашона в стаята на Джордж. Даже наслага играчките точно откъдето ги бе взел. Бил влезе и видя баща си на колене пред детското легло (мама продължаваше да му сменя чаршафите, само че вече веднъж вместо два пъти седмично), обронил глава върху косматите си мускулести ръце. Разбра, че татко плаче и ужасът му нарасна още повече. Изведнъж му хрумна ужасна мисъл: може би понякога нещата не се оправят сами; може би понякога се трупат беда върху беда, докато накрая всичко съвсем се обърка.

— Тъ-тъ-татко...

— Върви си, Бил — каза татко. Гласът му беше глух и задавен. Плещите му подскачаха. Бил отчаяно искаше да го погали по гърба, да провери дали не ще успее да укроти с ръка тия мъчителни подскоци. Но не посмя. — Върви да си играеш.

Той излезе и се затътри по коридора, чувайки как майка му плаче долу в кухнята. В гласа ѝ отекваше покъртително безсилие. *Защо плачат тъй далече един от друг?* — запита се Бил, после прогони тази мисъл.

9.

През първата вечер от лятната ваканция Бил влезе в стаята на Джордж. Сърцето му бясно подскачаше в гърдите, усещаше краката си

тромави и вдървени от напрежение. Често идваше в тази стая, ала това не означаваше, че тук му харесва. Имаше чувството, че попада в свърталище на призраци — тъй силно бе невидимото присъствие на Джордж. Влезе и неволно си помисли, че всеки миг вратичката на шкафа може да изскърца, а вътре, сред грижливо закачените ризки и панталонки, ще чака Джорджи — Джорджи с червени пръски и струйки по жълтия дъждобран с провиснал ръкав. Очите му ще са безизразни и страшни, очи на зомби от филм на ужаса. Когато излезе от шкафа, галошите му ще жвакат, докато крачи към Бил, който седи на леглото с вкаменено от страх лице...

Беше уверен, че ако токът спре някоя вечер, докато седи на леглото на Джордж и гледа картинките по стената или корабните модели върху шкафа, само след десет секунди ще го сполети сърдечен удар — най-вероятно смъртоносен. Ала все пак идваше тук. По-силна от ужаса пред призрания Джордж бе нямата, всеобхватна необходимост — жажда — да превъзмогне някак смъртта на брат си и да разбере как ще живее по-нататък. Не да го забрави, а само да открие начин да смъкне от него булото на тая проклета *страховитост*. Усещаше, че родителите му не се справят твърде добре с тази задача, следователно щом искаше да я реши, трябваше да разчита *единствено* на себе си.

Ала не влизаше тук само заради себе си; идваше и заради Джорджи. Бе го обичал и като братя двамата се погаждаха чудесно. О, не им липсваха скапани моменти — веднъж например беше направил на Джордж „телеграма“ с подпалена хартийка между пръстите на крака; друг път Джордж го напорти, че е слязъл посред нощ да излапа лимоновия сладолед от хладилника — но като цяло се погаждаха. Ужасно бе, че Джордж е мъртъв. Но че сам си създаваше от Джордж някакво страшилище... това бе още по-лошо.

Хлапето му липсваше — това бе истината. Жадуваше за неговия глас, за неговия смях... жадуваше за доверчивия поглед на Джордж, който твърдо вярваше, че Бил знае отговора на всеки въпрос. И нещо невероятно странно: понякога усещаше, че най-силно обича Джордж тъкмо когато се бои, защото дори сред страха — сред смътната боязън, че под леглото или в шкафа може да се спотайва зомби с облика на Джордж — си спомняше как е обичал Джордж в тази стая и как хлапето му е отвърщало със същото. Бил долавяше, че в усилията си да

съвмести тия две чувства — обичта и ужаса — ще открие най-лесно сетното примирение със съдбата.

Не би могъл да разкаже за тия неща; в детинското му съзнание те се сплитаха на хаотично валмо от мъгляви идеи. Ала топлото, зажадняло сърце в гърдите му разбираше всичко и това бе най-важно.

Понякога прелистваше книжките на Джордж, друг път разместваше играчките.

От миналия декември не бе надничал във фотоалбума.

Вечерта след срещата си с Бен Ханском, Бил отвори шкафа в стаята на Джордж (стегнал мускули както винаги, готов да види сред закачените дрешки самия Джорджи с окървавения дъждобран, готов да види как от сянката излита бледа ръка с ципести пръсти, за да се впие в рамото му) и смъкна албума от горната лавица.

МОИТЕ СНИМКИ, гласеше златният надпис на корицата. Под него беше залепено със скоч (лентичката вече жълтееше и се лющеше) грижливо отпечатаното име: ДЖОРДЖ ЕЛМЪР ДЕНБРОУ, 6 ГОДИНИ. Бил понесе албума към леглото на Джорджи, а сърцето му туптеше по-буйно от когато и да било. Сам не знаеше защо посяга пак към снимките. След онова, което се случи през декември...

Само да видиш още веднъж, нищо повече. Колкото да се убедиш, че онзи път не е било вярно. Че тогава просто ти е прещракало нещо в главата.

Е, поне си струваше да опита.

Може пък и да се окажеше вярно. Но Бил подозираше, че цялата работа е в албума. Вътре се таеше някакво безумно, хипнотично обаяние. Онова, което бе видял или *си мислеше*, че е видял...

Отвори албума. Вътре бе пълно със снимки, изпросени от родителите, от лели и чичовци. Джордж изобщо не се интересуваше дали познава хората и местата от снимките или не — омайваше го самата представа за фотографията. Когато не успееше да изкрънка от някого поредната нова снимка, сядаше с кръстосани крака върху същото легло, на което сега седеше Бил, прелистваше страниците и съсредоточено се взираше в черно-белите фотографии. Ето майка му — млада и невероятно красива; ето баща им — на не повече от осемнайсет години, изпъчен заедно с двамина въоръжени приятели над трупа на елен с отворени очи; чичо Хойт, стъпил на мокър камък с млада щука в ръцете; леля Фортуна на областния земеделски събор,

коленичила гордо край кошница домати от собствената си градина; вехт Буик; църква; кон; път отнякъде занаякъде. Всички тия снимки, щракнати от незнайни хора по незнайни причини, се обединяваха тук, в албума на едно мъртво момче.

Ето го и тригодишният Бил, седнал в болнично легло с цяла чалма от бинтове върху главата. Бинтовете слизаха надолу и крепяха строшената му челюст. Беше го блъснала кола на паркинга пред универмага на Сентър стрийт. От престоя в болницата помнеше само, че му даваха да смуче през сламка полуразтопен млечен сладолед и че три дни имаше ужасно главоболие.

Ето цялото семейство на ливадата пред къщи — Бил държи мама за ръка, Джордж още е бебе и спи в прегръдката на Дзак. А ето и...

Албумът не свършваше дотук, но другите страници нямаха значение, защото бяха празни. Последната снимка показваше Джордж в училище през миналия октомври, няма и десет дни преди да загине. На нея Джордж беше с широко разкопчана яка. Буйната му коса беше пригладена с влажен гребен. Усмиваше се щастливо, разкривайки две щърби дупки, в които вече никога нямаше да пораснат нови зъби... *освен ако продължават да растат и след смъртта*, помисли Бил и потрепери.

За известно време той се втренчи в снимката и вече се канеше да затвори албума, когато отново се случи онова, което бе станало през декември.

На снимката Джордж завъртя очи. Погледът му се впи в лицето на Бил. Изкуствената усмивка (гледай откъде ще изхвъркне птиченце) се превърна в злорада гримаса. Дясното око намигна: *До скоро, Бил. Ще се видим в моя шкаф. Може би довечера.*

Бил запокити албума към отсрещната стена. Стисна устата си с две ръце.

Албумът се блъсна в стената и падна долу отворен. Страниците се запрелистваха, макар да нямаше течение. Отново изникна ужасната снимка с надпис под нея: **УЧИЛИЩНИ ПРИЯТЕЛИ 1957–58.**

От снимката потече кръв.

Бил седеше вкаменен, усещайки как езикът му се свива на топка и го души, как по гърба му полазват мравки, как настръхва косата му. Искаше да крещи, ала колкото и да се напрягаше, от устата му се отрони само тъничко стенание.

Кръвта преля от страницата и закапа по пода.
Бил побягна навън и затръшна вратата зад гърба си.

ШЕСТА ГЛАВА

ЕДИН ОТ ИЗЧЕЗНАЛИТЕ: РАЗКАЗ ОТ ЛЯТОТО НА 1958

1.

Не всички биваха открити. Да, не всички биваха открити. И от време на време хората правеха грешни предположения.

2.

Из „Дери нюз“ от 21 юни 1958 г. (стр. 1):

ИЗЧЕЗНАЛО МОМЧЕ ПОРАЖДА НОВИ СТРАХОВЕ

За изчезването на Едуард Л. Коркоран, живеещ в Дери на Чартър стрийт 73, бе съобщено снощи от майка му Моника Маклин и втория ѝ съпруг Ричард П. Маклин. Момчето е десетгодишно. Изчезването му отново засили страховете, че неизвестен убиец дебне невръстни деца из Дери.

Мисис Маклин твърди, че момчето е изчезнало на 19 юни, когато не се прибрало след последния учебен ден преди началото на ваканцията.

Запитани защо са изчакали над двадесет и четири часа преди да съобщят за отсъствието на сина си, мистър и мисис Маклин отказаха всякакви коментари. Полицейският началник Ричард Бортън също се въздържа от коментари, но осведомен източник от полицейските среди сподели с нашия репортер, че отношенията на малкия Коркоран с втория му баща не са били твърде добри и се е случвало да преспи извън къщи. Въпросният източник допуска, че годишните оценки на момчето може да са изиграли

съществена роля за нежеланието му да се прибере у дома. Областният училищен инспектор Харолд Меткалф отказа да разговаря за оценките на Едуард Коркоран, твърдейки, че въпросът е личен и не подлежи на обществена разгласа.

— Надявам се изчезването на това момче да не породи излишни страхове — заяви снощи полицейският шеф Бортън. — Разбирам общественото безпокойство, но искам да подчертая, че ежегодно провеждаме между тридесет и петдесет анкети за издирване на изчезнали малолетни. Повечето от тях биват открити живи и здрави само седмица след подаване на заявлението. Ако е рекъл Господ, така ще стане и с Едуард Коркоран.

Бортън отново изтъкна своето убеждение, че убийствата на Джордж Денброу, Бети Рипсъм, Черил Ламоника, Матю Клемънтс и Вероника Гроган не са дело на един и същ злодей.

— В почерка на всяко убийство има съществени различия — спомена той, но отказа да навлезе в подробности. Според думите му, местната полиция в сътрудничество с Главната щатска прокуратура все още проучва редица версии.

Запитан снощи по телефона доколко надеждни са тези версии, мистър Бортън отвърна: „Твърде надеждни“. Той обаче се въздържа да отговори дали можем да очакваме в близко време арест на някой от извършителите.

Из „Дери нюз“ от 22 юни 1958 г. (стр. 1):

ИЗНЕНАДВАЩО СЪДЕБНО НАРЕЖДАНЕ ЗА ЕКСХУМАЦИЯ

Делото по изчезването на Едуард Коркоран получава нов и неочакван обрат. Вчера късно следобед Ерхард К. Мултън, съдия от Областния съд в Дери, нареди да бъде извършена ексхумация на Дорси Коркоран, по-малък брат на изчезналото момче. Съдебното нареждане е издадено по съвместна молба на областния прокурор и областния съдебен лекар.

Дорси Коркоран, живял също при майка си и нейния съпруг на Чартър стрийт 73, е починал през май 1957 — както твърдят лекарите, при нещастен случай. Момчето било донесено в градската болница с множество счупвания, включително и на черепа. Приносител е бил пастрокът на детето Ричард П. Маклин. Той заявил, че Дорси Коркоран си играел на съваемата стълба в гаража и навярно е паднал отвисоко. Три дни по-късно детето починало без да идва в съзнание.

За изчезването на десетгодишния Едуард Коркоран бе съобщено миналата сряда. Запитан дали мистър или мисис Маклин са под подозрение във връзка със смъртта на помалкия или изчезването на по-големия си син, полицейският шеф Ричард Бортън се въздържа от коментари.

Из „Дери нюз“ от 24 юни 1958 г. (стр. 1):

МАКЛИН АРЕСТУВАН ЗА ПОБОЙ ДО СМЪРТ

ЗАПОДОЗРЯН И ЗА НЕИЗЯСНЕНО ИЗЧЕЗВАНЕ

Градският полицейски шеф Ричард Бортън свика вчера пресконференция, за да обяви, че Ричард П. Маклин, живеещ на Чартър стрийт 73, е бил арестуван и обвинен в убийството на доведения си син Дорси Коркоран. Момчето почина в градската болница на 31 май миналата година след „нещастен случай“.

— Докладът на съдебния лекар доказва категорично, че момчето е било пребито до смърт — заяви Бортън.

Независимо от твърденията на Маклин, че детето паднало от стълбата докато си играело в гаража, Бортън цитира заключението на областния съдебен лекар, според когото Дорси Коркоран е бил жестоко бит с някакъв тъп предмет. Запитан относно предположенията си за въпросния предмет, Бортън отговори:

— Може би чук. В момента най-важни са изводите на съдебния лекар, че детето е станало жертва на множество удари с твърд предмет, който е натрошил костите му. Раните, особено тия по черепа, нямат нищо общо с типичните увреждания при падане. Дорси Коркоран е бил пребит почти до смърт, а сетне са го захвърлили да умира в спешното отделение на общинската болница.

В отговор на питането дали докторите, които са се грижили за малкия Коркоран, не са пренебрегнали задълженията си да посочат истинската причина за смъртта, Бортън изтъкна:

— Ще им се наложи да отговарят на доста сериозни въпроси, когато мистър Маклин застане пред съда.

Помолен да изкаже мнението си как би могъл да се отрази този нов обрат върху следствието около изчезването на Едуард Коркоран, обявено от Ричард и Моника Маклин преди четири дни, полицейският шеф Бортън отговори:

— Мисля, че нещата изглеждат далеч по-сериозни, отколкото предполагахме отначало, нали?

Из „Дери нюз“ от 25 юни 1958 г. (стр. 2):

УЧИТЕЛКА ТВЪРДИ, ЧЕ ЕДУАРД КОРКОРАН „ЧЕСТО ИДВАЛ СЪС СИНЕНИ“

Хенриета Дюмон, преподавателка на петите класове в Началното училище на Джаксън стрийт, твърди, че изчезналият от миналата седмица Едуард Коркоран често идвал на училище „цял в синини“. Мисис Дюмон, която учителствува в Дери още от края на Втората световна война, разказва, че около три седмици преди своето изчезване малкият Коркоран дошъл на училище „с подпухнали, почти затворени очи. Когато го запитам какво се е случило, той отвърна, че татко му го «посъветвал» задето не искал да си изяде вечерята.“

Запитана защо не е съобщила в полицията за очевидно жестокия побой, мисис Дюмон сподели:

— В дългата си учителска кариера неведнъж съм се сблъсквала с подобни неща. При първите си срещи с ученици, чийто бащи не правят разлика между побой и дисциплина, опитвах да сторя нещо. Тогавашната заместник-директорка Гуендолин Рейбърн ме посъветва да не се бъркам в тия работи. Каза ми още, че когато училищни служители се замесят в неясни истории с жестоко отношение към децата, страда репутацията на цялото училище, а това пък се отразява при разпределянето на общинските фондове. Отидох при директора и той ми нареди да забравя случая, за да не бъда наказана. Запитах дали подобно наказание ще бъде вписано в служебното ми досие. Той отвърна, че може да наказва и без писане. Схванах намека.

На въпроса дали учебната система в Дери е същата и до днес, мисис Дюмон отговори:

— Ами как ви се струва при тази ситуация? Мога да добавя, че изобщо не бих разговаряла с вас, ако не се бях пенсионирала в края на учебната година.

След това мисис Дюмон добави:

— Откакто се случи нещастieto, всяка вечер коленича и се моля на Бога за едно — Еди Коркоран просто да е събрал куража да избяга от онова чудовище, което дръзва да се нарича баща. Моля се да прочете във вестниците или да чуе по радиото, че Маклин е арестуван, та да се върне.

В кратък телефонен разговор Моника Маклин разпалено отхвърли обвиненията на мисис Дюмон.

— Рич никога не е удрял нито Дорси, нито Еди — заяви тя. — Казвам ви го сега, а като умра и се изправа пред Трона на Страшния съд, ще погледна Господ право в очите и ще Му повторя същото.

Из „Дери нюз“ от 28 юни 1958 г. (стр. 2):

**ТАТКО ТРЯБВАШЕ ДА МЕ ПОСЪВЕТВА „ЩОТО СЪМ ЛОШ“, КАЗВА ДЕТЕ НА
ВЪЗПИТАТЕЛКА ПРЕДИ ДА БЪДЕ ПРЕБИТО ДО СМЪРТ**

Възпитателка от местната детска градина, която не желае да споменаваме името ѝ, сподели вчера с нашия репортер, че малкият Дорси Коркоран дошъл на занимания с жестоко навехнати пръсти на дясната ръка само няколко дни преди да загине при „нещастен случай в гаража“.

— Толкова го болеше, че горкото детенце не можеше да си оцвети плаката в часа по рисуване — каза възпитателката. — Когато запитах Дорси какво се е случило, той отговори, че татко му (пастрокът Ричард П. Маклин) го хванал за пръстите и ги извил, защото бил минал по току-що измития под. „Татко трябваше да ме посъветва, щото съм лош“ — тъй каза детето. Доплака ми се като гледах горките малки пръстчета. Наистина много му се искаше да си оцвети плаката като другите деца, затова му дадох детски аспирин и го оставих да си рисува докато четях на останалите приказка. Много обичаше да оцветява — това му бе любимото занимание — и се радвам, че през онзи ден му доставих поне мъничко радост. Когато умря, и през ум не ми мина, че може да не е било нещастен случай. Доколкото си спомням, отначало предположих, че е паднал, защото не е можел да се държи добре с онази ръка. А всъщност навярно просто не вярвах, че възрастен мъж е способен да стори подобно нещо с невинно детенце. Вече знам. И Бог ми е свидетел, съжалявам, че знам.

Все още не е открит по-големият брат на Дорси Коркоран, десетгодишният Едуард. От килията си в областния затвор Ричард Маклин продължава да отрича каквато и да било съпричастност в смъртта на по-малкия си заварен син и изчезването на по-големия.

Из „Дери нюз“ от 30 юни 1958 г. (стр. 5):

МАКЛИН РАЗПИТВАН ЗА УБИЙСТВОТА НА ГРОГАН, КЛЕМЪНТС

разполага с непоклатимо алиби според осведомен източник

Из „Дери нюз“ от 6 юли 1958 г. (стр. 1):

**МАКЛИН ЩЕ БЪДЕ ОБВИНЕН САМО В УБИЙСТВОТО НА ДОВЕДЕНИЯ СИ СИН ДОРСИ
ТВЪРДИ БОРТЪН**

Все още никакви следи от Едуард Коркоран

Из „Дери нюз“ от 24 юли 1958 г. (стр. 1):

РИДАЕЩ БАЩА ПРИЗНАВА КЪРВАВОТО УБИЙСТВО НА ДОВЕДЕНИЯ СИ СИН

По драматичен начин се развиха събитията в Областния съд по време на процеса срещу Ричард Маклин, обвинен в убийство на доведения си син Дорси Коркоран, когато Маклин се сломи под безмилостния кръстосан разпит на областния прокурор Брамли Уитсън и призна, че е пребил четиригодишното дете до смърт с безоткатен чук, който след това заровил в зеленчуковата градина на жена си, преди да отнесе детето в спешното отделение на общинската болница.

Заше метена и безмълвна, публиката в съдебната зала слушаше разказа на хълцащия Маклин, който предварително бе признал, че биел двамата си доведени синове „от време на време, когато си го заслужават, за тяхно добро“.

— Сам не зная какво ме прихвана. Видях го, че пак се катери по оная проклета стълба, грабнах чука от скамейката и просто запердаших където ми падне. Не исках да го убивам. Бог ми е свидетел, и през ум не ми е минавало да го убивам.

— Каза ли нещо детето преди да загуби съзнание? — запита Уитсън.

— Каза: „Спри, татко, извинявай, обичам те“ — отвърна Маклин.

— А вие спряхте ли?

— По някое време — каза Маклин. След това се разрида тъй истерично, че съдията Ерхард Мултън бе принуден да прекъсне заседанието.

Из „Дери нюз“ от 18 септември 1958 г. (стр. 16):

КЪДЕ Е ЕДУАРД КОРКОРАН?

Пастрокът му, излежаващ десетгодишна присъда (с право на помилване след първите две години) в щатския затвор Шоушенк заради убийството на четиригодишното му братче Дорси, продължава да твърди, че няма представа къде е Едуард Коркоран. Майката, която е завела дело за развод срещу Ричард П. Маклин, заяви, че според нея човекът, с когото скоро ще се раздели, лъже през цялото време.

Лъже ли?

— Лично аз не мисля така — казва отец Ашли О'Брайън, който се грижи за затворниците-католици в Шоушенк. Скоро след влизането си в затвора Маклин се обърнал към католическата вяра и отец О'Брайън му е посветил голяма част от времето си. — Той искрено съжалява за своята простъпка — продължава отец О'Брайън и добавя, че когато в началото го запитал защо иска да стане католик, Маклин отвърнал: „Чух, че при католиците имало акт на покаяние, а аз трябва много да се разкайвам, иначе като умра ще ида в ада“.

— Той разбира какво е извършил с невръстното дете — обясни отец О'Брайън. — Ако е сторил нещо и на по-голямото момче, то очевидно не си го припомня. Убеден е, че що се отнася до Едуард, ръцете му са чисти.

Доколко са чисти ръцете на Маклин по отношение на доведения му син Едуард? Този въпрос продължава да вълнува гражданите на Дери, но във всеки случай бе убедително доказано, че осъденият няма нищо общо с останалите убийства на деца, сполетели областта. За първите три разполага с желязно алиби, а в края на юни и

през юли и август, когато бяха извършени останалите седем, Маклин вече бе в затвора.

И десетте убийства си остават неразгадани.

В специално интервю за „Дери нюз“ миналата седмица Маклин отново потвърди, че не знае къде може да се намира Едуард Коркоран.

— Биех ги и двамата — заяви той в мъчителен монолог, често прекъсван от ридания. — Обичах ги, но ги биех. Не знам защо, както не знам и защо Моника ми позволяваше да го върша или защо ме прикриваше след гибелта на Дорси. Сигурно бих могъл да убия Еди също тъй лесно, както сторих с Дорси, но се кълна пред Господа-Исуса и всички небесни светии, че не съм. Знам какво мислят хората, но не съм го направил. Сигурно просто е избягал. Ако е така, мога само да благодаря на Бога.

Запитан дали не усеща някакви провали в паметта си — дали не би могъл да убие Едуард и после да блокира този спомен — Маклин отговори:

— Никакви провали не усещам. Уви, прекалено добре осъзнавам какво съм сторил. Обрекъл съм се на Христа и до края на живота си ще диря изкупление.

Из „Дери нюз“ от 27 януари 1960 г. (стр. 1):

ОТКРИТИЯТ ТРУП НЕ Е НА МАЛКИЯ КОРКОРАН ЗАЯВЯВА БОРТЪН

Рано тази сутрин полицейският шеф Ричард Бортън съобщи на журналистите, че разложеното тяло на момче, съвпадащо приблизително по възраст с Едуард Коркоран, който изчезна от дома си в Дери през юни 1958 година, очевидно няма нищо общо с въпросното дете. Трупът бе открит в една каменна кариера в Ейнсфорд, щат Масачузетс. Първоначално полицейските служби на Мейн и Масачузетс предполагаха, че това може да са останките на младия Коркоран, станал жертва на извратен убиец след бягството от дома си на Чартър стрийт, където по-малкият му брат почина в резултат на тежък побой.

Зъбните отпечатыци доказват категорично, че трупът от Ейнсфорд не е на малкия Коркоран, за когото няма никаква вест вече от деветнадесет месеца.

Из портландския „Прес-Хералд“ от 19 юли 1967 г. (стр. 3):

ОСВОБОДЕН УБИЕЦ СЛАГА КРАЙ НА ЖИВОТА СИ ВЪВ ФОЛМАУТ

Вчера следобед бе открит мъртъв в малкия си апартамент във Фолмаут Ричард П. Маклин, осъден преди девет години за убийството на своя четиригодишен заварен син. След предсрочното си освобождаване от щатския затвор Шоушенк през 1964, той е работил и живял кротко във Фолмаут. Смъртта му очевидно се дължи на самоубийство.

— Оставената бележка подсказва, че човекът е бил в крайно неуравновесено душевно състояние — заяви полицейският заместник-началник Брандън К. Рош. Той отказа да разгласи съдържанието на бележката, но според осведомен полицейски източник в нея имало само две изречения: „Снощи видях Еди. Той е мъртъв.“

Споменатият „Еди“ навярно е завареният син на Маклин, брат на детето, заради чието убийство Маклин бе осъден през 1958 година. Именно изчезването на Едуард Коркоран доведе в крайна сметка до процеса за смъртоносния побой над четиригодишното му братче Дорси. За по-голямото момче вече от девет години няма никакви сведения. В кратка съдебна процедура през 1966 година майката обяви сина си за мъртъв, за да получи достъп до спестовния влог на Едуард Коркоран. Вложената сума е възлизала на шестнадесет долара.

3.

Да, Еди Коркоран беше мъртъв.

Той умря вечерта на 19 юни и пастрокът му нямаше нищо общо с това. Умря докато Бен Хансом седеше до майка си и гледаше телевизия; докато майката на Еди Каспбрак трескаво опипваше челцето на своето чедо, дирейки признаци за любимата си болест „фантомна треска“; докато пастрокът на Бевърли Марш — достоен мъж, надарен с удивителна прилика (поне по темперамент) с пастрока на Еди и Дорси Коркоран — биеше енергичен шут по задника на момичето със съвета „бегом да бършеш проклетите чинии, както заръча майка ти“; докато Майк Хенлън слушаше подигравателните крясъци на неколцина гимназисти (след години един от тях щеше да зачене храбрия млад борец срещу хомосексуализма Джон Гартън по прякор Паяка), които минаваха с раздрънкан Додж и го видяха да плеви градината край малката къщичка на Уичъм роуд, недалече от фермата на смахнатия Бъч Бауърс; докато Ричи Тозиър тайничко зяпаше полуголите момичета по страниците на списание „Бисери“, което бе открил в скрина под чорапите на баща си, и при това се дървеше съвсем като голям; и докато ужасеният Бил Денброу не смееше да вярва на очите си, запокитвайки през стаята фотоалбума на мъртвия си брат.

По-късно нямаше да си го спомнят, ала точно в мига, когато умря Еди Коркоран, те всички надигнаха глави... сякаш бяха чули далечен глух вик.

Поне в едно отношение „Дери нюз“ имаше пълно право: оценките на Еди бяха толкова лоши, че той не смееше да се яви пред очите на пастрока си. А и от месец насам майка му все се дърлеше със стария. Това съвсем влошаваше нещата. Като се разпенеха и двамата, майка му крещеше куп несвързани обвинения. Пастрокът първо отвърщаше с ръмжене, после й крясваше да си затваря човката и накрая почваше да реве като побеснял шопар с таралежови игли в зурлата. Обаче Еди не бе виждал дъртия да вдига ръка срещу нея. Сигурно не му стискаше. Едно време юмруците се пазеха за Еди и Дорси, а сега, като го нямаше Дорси, Еди поемаше и братовия си дял.

Тия гръмогласни двубои се развихряха периодично. Най-чести бяха в края на месеца, когато пристигат сметките. Сегиз-тогиз при най-тежките свади съседите повикваха полицаи, който заръчваше на двамата да я карат по-кратко. Обикновено това оправяше нещата.

Майка му можеше да покаже на полицаия среден пръст и да го пита има ли кураж да я прибере в дранголника, но дъртият рядко обелваше дума.

Еди си мислеше, че дъртият се бои от ченгетата.

През тия напрегнати периоди гледаше да е по-нисък от тревата. Така бе най-разумно. А който смята другояче, нека се поразмисли за Дорси. Еди не знаеше подробностите и не искаше да ги знае, но подозираше какво е станало с хлапето. Според него Дорси бе имал нещастieto да попадне не където трябва и не когато трябва — в гаража към края на месеца. Разправяха, че Дорси бил паднал от стълбата в гаража — „Сигур илядо пъти съм му викал да са пази от нея“, казваше дъртият — но майка му не смееше да го погледне... а когато погледите им се срещнаха случайно, Еди зърна в очите ѝ боязлив миши блясък, който хич не му се понрави. Дъртият просто седеше край кухненската маса с кило бира „Рейнголд“ и гледаше в пустотата изпод рошавите си вежди. Еди гледаше да стои по-настрана от него. Когато пастрокът му крещеше, обикновено — не винаги, но обикновено — беше кротък. Страшното почваше когато станеше тих.

По-миналата вечер дъртият бе замерил Еди със стол, задето стана да включи телевизора — просто грабна един от тръбните кухненски столове, метна ръка над главата си и го пусна. Столът улучи Еди по задника и той се просна на пода. Задникът още го болеше, обаче знаеше, че можеше да е и по-зле — можеше да го цапне по главата.

Помнеше как веднъж дъртият ненадейно стана и без никакъв повод му размаза по главата цяла шепа картофено пюре. А през миналия септември един ден Еди се прибра от училище и допусна глупостта да затръшне вратата докато пастрокът му дремеше. Маклин излезе от спалнята по долни гащи, разчорлен, обрасъл с двудневна четина и лъхаш на спиртоварна след почивните дни.

— Хайде сега, Еди — каза той. — Трябва да те посъветвам задето тряскаш тая шибана врата.

В речника на Рич Маклин „съвет“ бе мекото название на „бой до посиране“. Кое то и стори без да отлага. Еди загуби съзнание когато дъртият го запокити в антрето. Майка му бе завинтила ниско на входната врата две куки, за да си закачат палтата двамата с Дорси. Тия куки впиха корави стоманени нокти в кръста на Еди и той припадна.

Когато се свести след десет минути, чу майка си да крещи, че ще откара Еди в болницата и никой не може да я спре.

— След онуй, дето стана с Дорси? — сряза я дъртият. — Много ли ти са ходи в дранголника, жено?

Повече не стана дума за болница. Майка му го отнесе в детската стая и го остави да лежи разтреперан и облян в пот. През следващите три дни той напускаше стаята само когато и двамата бяха навън. Стенейки тихичко, бавно изкуцукваше до кухнята и измъкваше изпод мивката уискито на дъртия. Няколко глътки позаглушаваха болката. Към петия ден взе да му минава, но почти две седмици пика кръв.

А чукът бе изчезнал от гаража.

Какво ще речете за *това*? Какво ще речете за *това*, приятели и съседи?

О, железарският чук — обикновеният — си стоеше на място. Другият липсваше — шотландският безоткатен чук. Специалният чук, дето дъртият им бе забранил да го пипат. „А съм ва зърнал да го барате — каза той още в деня на покупката, — после има да си мъкнете карантиите по вратовете“. Дорси боязливо запита много ли е скъп. Дъртият отговори, че потрошил сума ти пара за него. Дръжката била пълна със сачмени лагери, затуй чукът не отскачал, както и да млатиш.

А сега го нямаше.

Оценките на Еди не бяха от най-блестящите, защото след повторния брак на майка си често отсъствуваше от училище, но инак съвсем не бе глупаво момче. Мислеше, че знае какво е станало с шотландския безоткатен чук. Мислеше, че навярно дъртият е пребил Дорси с него, а сетне го е заровил в градината или пък го е метнал в Канала. Подобни неща се случваха често из комиксите, които Еди криеше на горния рафт в гардероба.

Сега той крачеше край Канала, чиито води меко тръпнеха сред бетонните стени като гладка коприна. Лунен лъч хвърляше по тъмната повърхност отблясък с формата на бумеранг. Еди спря, седна на ръба и лениво разлюля нозе, барабанейки неравномерно с гуменките си по бетона. Последните седмици бяха сушави и водата течеше на около три метра под протритите му подметки. Но ако се вгледаше по-внимателно в стените на Канала, можеше съвсем лесно да различи до какви нива е достигала по едно или друго време. Мъничко над сегашното равнище бетонът имаше тъмнокафяв цвят. Кафявата ивица постепенно

преливаше в жълто, после почти в белезникаво там, където потупваха гуменките на Еди.

Малко по-нагоре водата извираше плавно и безшумно от арката на бетонен тунел с каменна облицовка отвътре, минаваше край Еди и се спускаше към покрития дървен мост между Баси парк и Общинската гимназия. Стените на моста, дъсченият под — а дори и гредите под свода — бяха покрити с плетеница от инициали, телефонни номера и всевъзможни изявления. Изявления за любов; изявления, че еди-кой си „го лапа“ или „духа“; изявления, че който бъде хванат да „лапа“ или „духа“, ще си загуби парчето, но пък за сметка на това ще спечели кило катран в задника; от време на време се срещаха и съвършено необясними изявления. Еди цяла пролет си бе блъскал главата над едно от тях, гласящо: СПАСЕТЕ РУСКИТЕ ЕВРЕИ! СПЕЧЕЛЕТЕ ЦЕННИ НАГРАДИ!

Какво означаваше това? Нищо? Всичко? И кому ли бе необходимо?

Тази вечер Еди не слезе до Моста на целувките; не му се ходеше на отсрещния бряг, към гимназията. Мислеше да преспи в парка, навярно върху сухите листа под естрадата, но засега му беше приятно просто да си седи на ръба. Обичаше парка и често идваше тук, особено когато го налегнеха мисли. Понякога из горичките бродеха хора, но Еди не ги закачаше и те също го оставяха на мира. В училище бе чувал зловещи разкази за педерастите, дето върлували по тъмно из Баси парк, и приемаше тия истории безрезервно, ала досега никой не му бе досаждал. Паркът беше спокоен, а според Еди най-хубаво бе точно тук, където седеше. Обичаше да идва през лятото, когато водата спадеше толкова ниско, че ромолеше между камъните и даже се разделяше на малки поточета, които лъкатушеха и тук-там се сбираха отново. Обичаше и края на март или началото на април, веднага след топенето на ледовете, когато идваше да постои час-два край Канала (по това време не можеш да седнеш; ще ти замръзне задникът), вдигнал качулката на зимното яке, което му бе омаляло още преди две години, пъхнал ръце в джобовете, без да усеща, че мършавото му телце се тресе от студ. В първите седмици след ледохода Каналът излъчваше някакво страховито, неудържимо обаяние. Омайваше го кипналата бяла пяна, излитаща изпод каменния свод, за да профучи с рев край него, понесла пръчки, клони и всевъзможни боклуци. Неведнъж си представяше как през март крачи с пастрока си край Канала и

изведнъж блъска с все сила онзи шибаняк, мамицата му гадна. Дъртият ще изпищи и ще рухне, размахвайки ръце в търсене на опора, а Еди ще стои на бетонния парапет и ще гледа как реката го мъкне надолу, как главата му се превръща в подскачаща черна топчица сред пенливото буйно течение. Ще стои неподвижно, да, после ще вдигне шепа пред устата си и ще изкрещи: *ТУЙ ТИ БЕШЕ ЗА ДОРСИ, КУРОБЛИЗЕЦ СКАПАН! КАТО СЕ СГРОМОЛЯСАШ В ПЪКЛОТО, КАЖИ НА ДЯВОЛА, ЧЕ ПОСЛЕДНОТО, ДЕТО СИ ГО ЧУЛ, Е БИЛ МОЯТ СЪВЕТ ДРУГ ПЪТ ДА НЕ ЗАКАЧАШ ПО-МАЛКИТЕ!* Разбира се, никога нямаше да стане, обаче беше върховна фантазия. Великолепна мечта, особено както си седиш тук край Канала, разкошна меч...

Нечия ръка сграбчи глезена на Еди.

Беше се загледал към гимназията отвъд Канала и по лицето му играеше сънлива, блажена усмивка, докато си представяше как буйното пролетно пълноводие отмъква дъртия, отнася го от живота завинаги. Меката, ала мощна хватка го стресна дотолкова, че малко остана да загуби равновесие и да се преметне в Канала.

Това е някой от педерастите, за които все разправят големите момчета, помисли си той, после погледна надолу. Челюстта му провисна. По краката му бликнаха струйки гореща урина и влажните петна върху джинсите почерняха под лунните лъчи. Не беше педераст.

Беше Дорси.

Беше Дорси както го погребяха, със синьото якенце и сивите панталонки, само че сега якенцето висеше на кални парцали, жълтата ризка беше същинска дрипа, а мокрите панталонки прилепваха по тънките като клечки детски крачета. Главата на Дорси изглеждаше ужасяващо *хлътнала*, сякаш някой я бе смачкал изотзад и черепът бе изхвъркнал напред.

Хилеше се.

— *Едиииии* — сипкаво зави мъртвото братче, досущ като покойниците от комиксите, които вечно излизат от гроба. Усмивката му се разшири. Проблеснаха жълти зъби и нейде в мрака зад тях сякаш пъплеха гнусни твари.

— *Едиииии... Дойдох да се видим Едиииииии...*

Еди се помъчи да изпищи. Заливаха го мътните вълни на потресението и имаше странното чувство, че се рее из въздуха. Ала не сънуваше; беше буден. Ръката върху гуменката му изглеждаше бяла

като рибешки корем. Кой знае как, босите нозе на братчето му прилепваха по бетона. Нещо бе отхапало едната пета на Дорси.

— *Слез долу Едиииии...*

Не можеше да изпищи. В гърдите му нямаше въздух за писъка. Издаде само странен треперлив стон. Всичко друго изглеждаше непосилно. Все едно. След една-две секунди нишката на разсъдъка му щеше да се скъса и тогава нищо нямаше да го вълнува. Ръчичката на Дорси беше малка, но неумолима. Дупето на Еди бавно се плъзгаше по бетона към ръба на Канала.

Продължавайки да издава треперливия стон, той посегна назад, сграбчи бетонния ръб и задърпа с все сила. Усети как ръката го изтърва за миг, чу гневно съскане и намери време да помисли: *Това не е Дорси. Не знам какво е, но не е Дорси.* После адреналинът нахлу в кръвта му и той запълзя настрани, опитвайки да побегне още преди да се е изправил на крака, а дъхът излиташе от гърдите му с пресекливо, изплашено свистене.

Над бетонната стена на Канала изникнаха две белезникави ръце. Раздаде се влажен, мляскащ звук. Водни пръски политнаха над бледата мъртвешка кожа, проблясвайки в лунния светлик. Сетне иззад ръба се показва и лицето на Дорси. В хлътналите му очи мъждукаха червеникави искрици. Мократа му коса лепнеше по черепа. Калните петна по бузите му напомняха индиански бойни шарки.

Най-сетне дробовете на Еди се разтвориха. Той жадно глътна въздух и го превърна в писък. Скочи на крака и побягна. Тичайки той се озърташе, за да вижда къде е Дорси и резултатът бе, че се блъсна в дънера на един дебел бряст.

Имаше чувството, че някой — например дъртият — е взривил в рамото му динамитен заряд. Из главата му прелетяха звездни вихрушки. Рухна като убит в подножието на дървото и от лявото му слепоочие бликна струйка кръв. Водите на забравата го погълнаха може би за деветдесет секунди. После някак събра сили пак да се изправи на нозе. Когато опита да раздвижи лявата си ръка, от гърлото му излетя глух стон. Усещаше я съвсем изтръпнала и чужда. Затова надигна дясната и разтърка глава, опитвайки да прогони свирепата болка.

После си припомни защо бе налетял върху бряста и се огледа.

Видя ръба на Канала, опнат като струна и бял като кост под лунните лъчи. Нямахте и следа от оная твар... ако *изобщо* бе имало някаква твар. Еди бавно продължи да се върти, докато описа пълен кръг. Баси парк беше безмълвен и неподвижен като черно-бяла снимка. Плачещите върби провлачваха надолу сумрачни ръце и под тяхната сянка би могло да дебне всякакво гнило, безумно създание.

Еди закрачи напред, като се мъчеше да гледа едновременно на всички страни. Навехнатото му рамо тръпнеше болезнено в такт със сърцето.

Едииииии, стенеше вятърът из върхарите, *не искаш ли да се видиииииим, Едииииии*? По шията му плъзнаха провиснали мъртвешки пръсти. Той стрелна ръце нагоре и рязко се завъртя. Краката му се преплетоха и докато падаше разбра, че не е имало нищо страшно — просто разлюлени върбови клонки.

Стана отново. Искаше да побегне, но когато се опита, в рамото му пак избухна динамитен заряд и трябваше да спре. Знаеше, че вече би трябвало да се опомни от страха, да си каже, че е плашливо бебе, че се е стреснал от някакво отражение или пък е задрямал без да усети и е сънувал кошмар. Ала нямаше нищо подобно, даже ставаше точно обратното. Сърцето му лупаше толкова бързо, че той вече не долавяше отделните удари и го чакаше всеки миг да се пръсне от ужас. Не можеше да тича, но когато излезе от върбалака, успя да се впусне в накуцващ тръс.

Впи очи в уличната лампа край портата на парка. Отправи се натам и намери още малко силици да ускори ход, мислейки: *Дето има светлина, няма никаква злина. Дето има светлина, няма никаква злина. Грее мека светлина, също като през деня, край на всяка тъмнина, ех че чудна благина...*

Нещо го преследваше.

Еди чуваше как то се провира из върбалака. Ако се обърнеше, щеше да го види. То приближаваше. Чуваше провлачените му, шляпащи стъпки, ала нямаше да се озърта, щеше да гледа светлината, дето има светлина, няма никаква злина, просто щеше да бяга с най-голяма бързина към добрата светлина и ето че вече беше почти до нея, почти...

Озърна се заради вонята. Всепроникваща гнусна воня като от грамаден куп риба, оставена да гние под лятната жега докато се

превърне в лепкава каша. Воня на мъртъв океан.

Вече не го преследваше Дорси; сега бе Чудовището от Черната лагуна. Имаше дълга сбръчкана муцуна. От черните отвесни цепки по бузите му се стичаше зеленикава течност. Ципестите му пръсти завършваха с остри като бръснач нокти. Дишаше с гърлено бълбукане като водолаз с повреден апарат. Когато видя, че Еди го гледа, черно-зеленикавите му устни се разтеглиха в безиразна мъртвешка усмивка, разкривайки грамадни зъби.

Ръсейки капки вода, чудовището се люшкаше подир него и Еди внезапно разбра. То искаше да го върне към Канала, да го отмъкне в подгизналия мрак на тунела. И там да го изяде.

Еди хукна още по-бързо. Неоновата лампа край портата приближаваше. Вече виждаше ореола ѝ от буболечки и пеперуди. Някакъв камион отмина към шосе №2, шофьорът смени скоростите и през отчаяното, ужасено съзнание на Еди прелетя мисълта, че човекът може би пие кафе от картонена чашка и слуша по радиото Бъди Холи, без изобщо да подозира, че само на двеста метра от него едно момче може да загине в близките двайсет секунди.

Вонята. Непоносимата воня. Наближаваше. Обгръщаше го.

Погуби го скамейката. Някакви хлапета нехайно я бяха прекатурили същата вечер, тичайки към домовете си, за да изпреварят полицейския час. Седалката стърчеше само на три-четири сантиметра над тревата — зелено върху зелено, почти невидимо в лунния здрач. Ръбът подкоси Еди през пиццалите с взрив от кристално крехка болка. Краката му отлетяха нейде назад и той тупна на тревата.

Извърна глава и видя надвесеното Чудовище — лъскавите очи се белееха като варени яйца, от люспите се стичаше слюз с цвят на водорасли, хрилете по бузите и дебелия шия трескаво се отваряха и затваряха.

— Аг! — изграчи Еди. Друг звук сякаш не бе способен да издаде.
— Аг! Аг! Аг! Аг!

Запълзя, впивайки пръсти дълбоко в тревата. Езикът му бе провиснал между зъбите.

Секунда преди Чудовището да склучи около шията му люспести, вонящи на риба пръсти, в главата на момчето проблесна утешителна мисъл: *Това е сън; трябва да е сън. Няма истинско Чудовище, няма истинска Черна лагуна, а даже и да има, тя е в Южна Америка, или*

във Флорида, или кой знае къде. Всичко е само сън, скоро ще се събудя в леглото или може би в листата под естрадата и тогава...

После влажните жабешки длани стегнаха шията му и дрезгавите крясъци на Еди заглъхнаха; докато Чудовището го преобръщаше, стърчащите от тия длани рогови кукички издълбаха по врата му неразгадаем кървав краснопис. Момчето се взря в лъскавите бели очи. Усети как ципите между пръстите се впиват в гърлото му като смъртоносна примка от живи водорасли. С изострен от ужаса поглед зърна върху уродливата люспеста глава на Чудовището плавник — нещо средно между петльов гребен и отровна перка на морски дракон. Докато дланите се стягаха и го лишаваха от въздух, той забеляза дори как белите лъчи от неоновата лампа стават мътнозелени, минавайки през мембраната на плавника.

— Ти... не си... истинско — задавено избъбри Еди, ала вече го обгръщаше мъглива пелена и той смътно осъзна, че Чудовището все пак е доста истинско. Поне колкото да го убие.

Но въпреки всичко зрънцето разум не го напусна чак до края: докато Чудовището раздираше с нокти меката плът по шията му, докато от сънната артерия бликваше безболезнено топъл фонтан и обагряше с кръв зелената люспеста гръд, Еди продължаваше да опипва гърба на съществото, търсейки цип. Отпусна ръце едва когато Чудовището откъсна главата му с глухо, доволно ръмжене.

А щом изгасна представата на Еди за него, То бързо взе да се преобразява.

4.

Измъчено от безсъница и кошмари, едно момче на име Майкъл Хенлън стана още призори в първия ден на лятната ваканция. Утрото беше бледо, обгърнато в ниска плътна мъгла, която към осем часа щеше да се разсее, разбулвайки великолепен летен ден.

Но това щеше да стане по-късно. А засега светът беше сиворозов и тих като котешка стъпка по килим.

Облечен с кадифен панталон, тениска и черни кецове, Майк слезе в кухнята, хапна паничка пшеничена каша (всъщност не обичаше каша, но беше помолил да я купят заради безплатния подарък в

кутията — Вълшебният кодов пръстен на Среднощния капитан), после се метна на колелото и подкара към града, като се движеше по тротоарите заради мъглата. Мъглата променяше всичко, даже най-обикновени неща като пожарни кранове и пътни знаци се превръщаха в тайнствени обекти — загадъчни и малко страшни. Чуваше колите, но не ги виждаше и поради странните акустични свойства на мъглата не можеше да разбере дали са близо или далече, докато не изскочеха насреща с влажни призрачни ореоли около фаровете.

За да заобиколи центъра, той сви надясно по Джаксън стрийт, после отби по Палмър лейн — и преди да напусне тая закътана уличка, мина край къщата, в която щеше да живее като възрастен. Не я погледна; беше най-обикновена двуетажна къщичка с гараж и малка градинка отпред. Никаква тръпка не подсказа на момчето, че някога ще стане неин собственик и единствен обитател.

Когато излезе на главната улица, той пак зави надясно и подкара към Баси парк. Все още нямаше определена цел, просто въртеше педалите и се наслаждаваше на утринния покой. Отвъд входа на парка слезе от колелото, разгъна му подпорката и закрачи към Канала. Не усещаше нещо да го привлича натам, просто така му бе хрумнало. И през ум не му минаваше, че снощните кошмари имат нещо общо със сегашното пътешествие; дори не си спомняше какво е сънувал — помнеше само, че някой преследваше някого, докато около пет часа се събуди потен и разтреперан, с идеята да хапне набързо нещо и да се повози из града.

Мирисът на мъглата из Баси парк не му се понрави — морски мирис, солен и някак древен. Разбира се, бе го усещал и друг път. Утринната омара в Дери често носеше полъх от океана, макар че дотам имаше над шейсет километра. Но тази сутрин мирисът изглеждаше поплътен, по-жизнен. Едва ли не заплашителен.

Нещо привлече погледа му. Той се наведе и вдигна евтино джобно ножче с две остриета. Някой бе надраскал върху чирена инициалите Е.К. Майк замислено поогледа ножчето, после го пхна в джоба си. Който изпревари, той натовари.

Озърна се. Близо до мястото, където бе намерил ножчето, лежеше прекатурена скамейка. Вдигна я и намести железните крачета в дупките, които бяха издълбали за месеци или години. Зад пейката имаше утъпкано място... и две дълги бразди в росната трева. Тревата

вече се изправяше, но засега браздите личаха отчетливо. Отиваха към Канала.

И имаше кръв.

(птицата спомни си за птицата спомни си за)

Но той не искаше да си спомня за птицата и пропъди мисълта. Кучета са се били, това е. Едното май доста си е изпатил. Мисълта изглеждаше убедителна, но кой знае защо не му вдъхваше доверие. А от дълбините на паметта напираше да изскочи споменът за птицата — оная, която бе видял в стоманолеярната на Кичънър и която Стан Юрис не би открил в нито една от книгите си.

Престани. Просто си обирай крушите.

Но вместо да си обира крушите, той тръгна по браздите. Докато крачеше напред, взе да си съчинява история. Да речем, че някое момче е дошло тук по тъмно. След полицейския час. Убиецът го спипва. И как ще се отърве от трупа? Много ясно — отмъква го до Канала и бух вътре! Точно като в историите на Алфред Хичкок.

Дирите, по които вървеше, можеха да са от влаченето на чифт обувки или гуменки.

Майк потръпна и боязливо се огледа наоколо. Историята май почваше да става прекалено истинска.

Ами ако не го е сторил човек, а чудовище? Като чудовищата от комиксите, книжките, филмите или

(кошмарите)

приказките и не знам си още какво.

Реши, че историята не му допада. Глупава беше. Опита да я пропъди от главата си, ала тя не искаше да се маха. Е, чудо голямо! Да си стои. Тъпа история. Тъпо бе дете излезе с колелото тая сутрин. Тъпо бе дете тръгна по тия две смачкани бразди сред тревата. Татко му сигурно вече го чакаше с куп къщни работи за днеска. Я да се прибира и да подхваща отрано, че инак по най-голямата жегга ще има да върти вилата в сеновала. Да трябваше да си върви. И точно това щеше да направи.

Ясна работа, помисли си Майк. Ха на бас.

Но вместо да се върне при колелото и да подкара към дома, където го чакаше куп работа, той продължи напред по браздите. Тук-там отново се мяркаха капки засъхнала кръв. Обаче не бяха много. Не чак колкото на утъпканото място край пейката, която бе изправил.

Вече чуваше тихия плисък на Канала. След малко в мъглата отпред изплува и бетонният ръб.

На тревата се валяше още нещо. *Ама че работа, днес май ти е ден за находки*, подметна с притворна сърдечност скептичната част от ума му, после нейде изкрещя чайка, Майк трепна и пак си спомни за птицата, която бе видял тази пролет.

Каквото и да е онова на тревата, не ща и да го поглеждам. Така си беше, ох, точно така си беше, но ето че вече се навеждаше, подпрял длани на коленете, за да види какво е.

Късче раздран плат с капка кръв върху него.

Чайката изкрещя отново. Майк се взираше в кървавото парцалче и си спомняше онова, което бе станало тази пролет.

5.

Всяка година щом дойдеха април и май, фермата на Хенлън се пробуждаше от зимен сън.

Майк узнаваше за завръщането на пролетта не когато разцъфваха първите минзухари под прозореца на мамината кухня, не когато децата почваха да мъкнат в училище смоци и жаби, дори не когато във Вашингтон откриваха бейзболния сезон (обикновено на първия мач падаше голям тупаник), а едва когато баща му ревнеше с цяло гърло, че трябва да избутат от бараката допотопния камион. Предницата беше от Форд-А, останалото — от пикап, а вместо заден капак беше закована вратата на стария кокошарник. Ако се случеше зимата да не е била много студена, двамата често успяваха да го подкарат с тикане по надолнището. Кабината нямаше нито врати, нито предно стъкло. За седалка служеше половинка от вехто канапе, което Уил Хенлън бе изровил на градското сметище. Върху скоростния лост беше нахлузена кръгла стъклена дръжка от врата.

Бутаха по надолнището, хванали от двете страни, а щом го подкараха хубавичко, Уил скачаше вътре, завърташе ключа, натискаше копчето на стартера, настъпваше съединителя и превключваше на първа скорост, сграбчил стъклената дръжка с огромната си длан. После викваше гръмогласно: „Айде, давай!“. Отпускаше съединителя, вехтият фордов двигател захващаше да кашля, задавяше се, пухтеше,

издаваше няколко мощни гърмежа... и понякога наистина почваше да работи — дрезгаво отначало, но след това все по-гладко. Уил подкарваше с рев към фермата на съседите Рулин, за да обърне на алеята пред техния дом (ако поемеше в обратната посока, смахнатият Бъч Бауърс, бащата на Хенри, като нищо можеше да му пръсне главата с чифтето), сетне се завръщаше сред гръмовния тътен на незаглушения двигател, Майк подскачаше от възторг и викаше ура, а майка му стоеше на кухненската врата, бършеше си ръцете с кърпата за чинии и се правеше на отегчена.

Друг път камионът не искаше да потегли и се налагаше Майк да изчака докато баща му се завърне от бараката с манивела в ръка, мърморейки под мустак. Майк беше твърдо уверен, че някои от тихите думички са ругатни и в такива моменти мъничко се боеше от татко си. (Едва много по-късно, при едно от безкрайните посещения в болничната стая, където бавно гаснеше Уил Хенлън, щеше да узнае, че баща му мърморел, защото се боял от манивелата — веднъж тя изхвъркнала от гнездото и му разпрала устата.)

— Стой настрана, Мики — казваше Уил и пъхаше манивелата под радиатора. А щом античният двигател най-сетне заработеше, той даваше дума догодина да го замени с Шевролет, ала по-далече от думата не стигаше. Дори след смъртта му вехтият фордов хибрид щеше да стои в изоставената ферма, затънал в бурени чак до вратичката от кокошарника.

Когато камионът потеглеше и Майк седеше отдясно, вдъхвайки мириса на горещо масло и синкави изгорели газове, странно развълнуван от гальовния ветреца, който проникваше през зеещата дупка на мястото на някогашното предно стъкло, ненадейно му минаваше мисълта: *Пак е пролет. Всички се будим от сън.* И в радостната му детска душа се надигаше безмълвен вик на потресаващ възторг. Преливаше от любов към всичко наоколо, а най-много към татко си, който му се ухилваше широко и крещеше:

— Дръж се, Мики! Ей сегинка ще я разшаваме таз хубостница! Птиците има да ни гълтат пушилката!

После подкарваха по черния път, задните колела на Форда бълваха тежки буци пръст и глина, а двамата подскачаха върху рязаното канапе в откритата кабина и се кикотеха като смахнати по рождение. Пресичаха през високата трева на задната сенокосна ливада

и продължаваха към южната нива (царевица и фасул), или към източната (грах, тикви и пъпеши). От тревите пред Форда с крясък излитаха ужасени птици. Веднъж бе изхвъркнала яребица, великолепно създание с цвят на есенни дъбови листа, и взривното пърхане на крилете ѝ бе тъй силно, че се чу даже през тътена на мотора.

За Майк Хенлън тия пътешествия бяха врата към пролетта.

Ежегодната полска работа започваше с разчистване на нивите. Цяла седмица ден подир ден изкарваха камиона и пълнеха каросерията с камъни, които биха могли да строшат някой зъбец на браната, щом дойде време за оран и сеитба. Понякога колелата затъваха в лепкавата пролетна пръст и Уил мрачно си мърмореше под мустак... сигурно пак ругатни, предполагаше Майк. Той знаеше някои от думичките и изразите; други го озадачаваха — например „блудно копеле“. От Библията знаеше, че блудницата е жена от град наречен Вавилон. Веднъж се бе наканил да пита баща си, но тъкмо тогава Фордът беше затънал в кал чак до ресорите, по челото на Уил се сбираха буреносни облаци и Майк реши да изчака по-удобен момент. В крайна сметка, след месец-два той се престраши да пита Ричи Тозиър и Ричи му обясни, че според *неговия* баща блудница е жена, дето взима от мъжете пари, за да прави секс с тях. „Какво е това секс?“ — заинтересува се Майк, а Ричи се хвана за главата и прекрати разговора.

Веднъж Майк запита баща си защо всяка пролет има нови камъни, след като вече са ги събрали миналия април.

Току-що бяха изхвърлили последния каменен товар за тая година и стояха един до друг под лъчите на залеза. Камионът бе спрял в края на утъпкана глинеста пътека (не чак толкова утъпкана, че да се нарече път), водеща от западната нива до едно дърво над коритото на Кендъскиг. Дъното на дърето беше безредно осеяно с безплодни каменни камари, извлечени година подир година от нивите на Уил.

Гледайки тая пустош, която бе сътворил отначало сам, сетне с помощта на сина си (знаеше, че нейде под камънака гният пъновете, които бе трябвало да изкорени един по един, преди изобщо да си помисли за оран), Уил запали цигара и каза:

— Едно време тате ми разправяше, че от всичките си създания Господ най-обичал камъните, мухите, плевелите и бедните хора, затуй ги сътворил толкоз много.

— Ама те сякаш всяка година си се връщат по местата.

— Да, може и тъй да е — съгласи се Уил. — Друго обяснение не виждам.

Мътният залез хвърляше плътни оранжево-червени отблясъци по водите на Кендъскиг. От другия бряг долетя крясък на гмурец. Звукът бе самотен, тъй самотен, че по морните ръце на Майк полазиха тръпки.

— Обичам те, татко — промълви той изведнъж, усещайки как от необятната обич в очите му бликват сълзи.

— Ам'че то и аз си те обичам, Майк — рече татко му и здраво го прегърна с могъщите си ръце. Момчето усети по бузата си грубия фланелен плат на бащината риза. — А сега май става време да си вървим а? Тъкмо да се пооблеем додето стопанката ни сложи вечеря.

— Тъхъ — отвърна Майк.

— Ти си „тъхъ“ — каза Уил Хенлън и двамата се разсмяха, изнурени, ала доволни — ръцете и краката им се наливаха с умора, но не чак до болка; пръстите им бяха протрити, но не кървяха.

Пролет е, помисли онази вечер в просъница Майк, докато в съседната стая родителите му гледаха по телевизията „Младоженците“. *Пак е пролет, благодаря Ти, Господи, благодаря Ти от все сърце.* И докато се обръщаше на една страна, докато потъваше в дрямката, той отново чу крясъка на гмуреца от далечните блатата, а сетне блатата се сляха с копнежите на детските му сънища. Натоварено време беше пролетта, натоварено, но прекрасно.

След събирането на камъни баща му паркираше камиона в буренака зад къщата и изкарваше от бараката трактора. Започваха с брануването — Уил управляваше трактора, а Майк се возеше отзад, стискайки ръба на желязната седалка, или пък крачеше отстрани и оглеждаше за пропуснати камъни. После се задаваше сеитбата, а подир нея идваше ред на лятната работа — копане... копане... копане. Майка му подновяваше премяната на трите им плашила — Лари, Моу и Кърли, а Майк помагаше на татко си да сложи ветровейки върху сламените им глави. Ветровейката беше проста работа: консервна кутия с изрязано дъно. Опъваха през средата добре насмолен канап и щом подухнеше вятър, кутията почваше да издава великолепен зловец звук, напомнящ дрезгаво стенание. Птиците бързо разбираха, че Лари,

Моу и Кърли не представляват опасност, но ветровейките винаги ги подплашваха.

От юли едновременно с копането почваше и прибирането на реколтата — най-напред грах и репички, след това марули и домати, после царевица и боб през август, пак царевица и боб през септември и накрая идваше ред на тиквите. Младите картофи се вмъкваха нейде между всичко това, а щом дните вземеха да се скъсяват и из въздуха плъзнеше хлад, двамата с татко му отиваха да свалят ветровейките (по някое време през зимата ветровейките изчезваха безследно; кой знае какво ставаше с тях, обаче всяка пролет правеха нови). На другия ден Уил отскачаше до Норман Садлър (тъп като сина си Мус, но безкрайно по-добродушен) и Норми пристигаше с машината за вадене на картофи.

През следващите три седмици всички се занимаваха само с картофите. В помощ на семейството Уил наемаше трима-четирима гимназисти — плащаше им по четвърт долар на кош. Вехтият камион с отметнат заден капак бавно сновеше напред-назад по браздите на най-голямата, южната нива, моторът пухтеше на ниски обороти и в каросерията се трупаха кошове, по които бяха изписани имената на събирачите, а надвечер Уил вадеше стария си омазнен портфейл и плащаше всекому в брой. Майк също взимаше надница, както и майка му; парите си бяха техни и Уил никога не питаше за какво са ги похарчили. Майк бе получил петпроцентов дял от фермата още когато навърши пет години — достатъчна възраст, според Уил, за да върти мотиката и да различава плевелите от граха. Всяка година той получаваше още един процент; всяка година след Деня на благодарността Уил сядаше да пресметне дохода от фермата и отделяше парите на Майк... но Майк не виждаше нито цент от тях — те бяха за колежа и не биваше да се пипат при никакви други обстоятелства.

Най-сетне идваше и денят, когато Норми Садлър откарваше обратно машината за вадене на картофи; обикновено по това време утрините вече бяха мъгливи и хладни, а по купчината оранжеви тикви край хамбара полепваше скреж. Майк стоеше със зачервен нос на двора, пъхнал изцапаните си ръце в джобовете на джинсите и гледаше как баща му вкарва в бараката първо трактора, а след него и Форда. Мислеше си: *Отново се готвим за сън. Мина... пролет. Жътва...*

мина. Иде... мразовита зима. От есента оставаше само догарящо въгленче — голи дървета, смразена пръст, ледена огърлица по бреговете на Кендъскиг. В полята понякога гарвани кацаха по раменете на Моу, Лари и Кърли. Можеха да стоят там колкото си щат — плашилата бяха неми и безопасни.

Всъщност Майк не тъгуваше при мисълта, че е отминала още една година — на девет и половина все още бе твърде малък, за да сравнява сезоните с човешкия живот — защото тепърва го чакаха куп забавления: пързаляне с шейни в парка Маккарън (а ако ти стиска, може и на хълма Рулин, макар че там е за по-големи момчета), каране на кьнки, бой със снежни топки, строеж на ледени замъци. Време беше да се замисли как двамата с татко му ще надянат снегоходките и ще отидат да отсекат коледна елха, какви подаръци ще има и дали пък този път няма да получи ски „Нордика“. Зимата беше чудесна... но всеки път, когато гледаше как старият Форд влиза в бараката

(мина пролет жътва мина иде мразовита зима)

изпитваше някаква печал — същата, с която гледаше как птичите ята се запътват на юг; същата, от която понякога му се доплакваше безпричинно само като видеше как косо падат слънчевите лъчи. *Отново се готвим за сън...*

Но животът му не се състоеше само от училище и труд. Уил Хенлътн неведнъж бе казвал на жена си, че всяко момче се нуждае от време за риболов (макар че Майк всъщност не ходеше за риба). Когато се прибираще от училище, първо слагаше учебниците върху телевизора във всекидневната, после си приготвяше нещо за хапване (най-много обичаше сандвичи с лук и фъстъчено масло — гастронომическа приумица, от която майка му вдигаше ръце в израз на безмълвно отчаяние), а след това прочиташе бележката от баща си, в която Уил съобщаваше къде се намира и какви са задачите на Майк: да прекопае или обере еди-кои си редове, да пренесе кошовете, да преобърне тиквите, да измете бараката или нещо подобно. Но поне веднъж седмично — а понякога и два пъти — бележката липсваше. И в такива дни Майк заминаваше на риболов (макар че всъщност не ходеше за риба). Разкошни дни... дни, в които нямаше определена цел и затова можеше да не бърза.

Случваше се баща му да остави по-особена бележка, например: „За днес няма работа. Иди до Олд кейп да огледаш трамвайните

линии.“ Майк се отправяше към посочения квартал, откриваше старите релси по улиците и ги оглеждаше внимателно, възхитен от мисълта, че наред пътищата могат да се движат истински малки влачета. Вечерта двамата дълго разговаряха за това и татко му разтваряше албума със стари снимки от времето, когато из Дери все още се движели трамваи; от покрива на трамвая стърчаха странни железни пръчки, опиращи в електрическите проводници, а отстрани висяха реклами на цигари. Друг път Уил бе пратил Майк до Водонапорната кула в Мемориал парк да огледа поилката за птички, а веднъж отскочиха заедно до съда да огледат една страшна машина, която полицейският шеф Бортън бе открил на тавана. Приспособлението се наричаше скитнически стол. Беше от ковано желязо и имаше халки на подлакътниците и предните крака. От седалката и облегалката стърчаха множество обли издутини. Като го видя, Майк се сети за снимката на електрическия стол в затвора Синг-Синг. Мистър Бортън му разреши да седне и да си сложи халките.

След като посвикна с непознатия досега зловещ допир на оковите, Майк се озърна въпросително към баща си и мистър Бортън — не разбираше какво толкова страшно има в това наказание за „хайлазите“ (така ги наричаше Бортън), които се навъртали около града през двайсетте и трийсетте години. Вярно, издутините малко му убиваха и с халки около китките и глезените беше трудно да се наместиш както трябва, но...

— Е, ти си още дете — разсмя се Бортън. — Колко кила тежиш? Тридесет, най-много четиридесет. Повечето хайлази, дето ги слагал тук старият шериф Съли, тежали двойно повече. След час-два им ставало малко неудобно, след три — много неудобно, а след четири-пет вече било съвсем зле. След седем-осем часа почвали да крещят, а след шестнадесет или седемнадесет почти всички надували гайдата. А щом им привършили двайсет и четирите часа, били готови да се закълнат пред хората и Господа, че когато пак тръгнат да скиторят из Нова Англия, ще заобикалят Дери отдалече. Доколкото знам, така и правели. Двайсет и четири часа върху скитническия стол оставяли всекиму ей такава обица на ухото.

Изведнъж издутините по стола сякаш станаха двойно повече, впиха се навсякъде — в дупето, плешките, кръста и дори в тила му.

— А сега бихте ли ме пуснали? — учтиво запита той и мистър Бортън пак се разсмя.

В един кратък и страшен миг Майк си помисли, че полицейският шеф само ще разтръска ключовете пред лицето му и ще каже: *Ще те пусна, разбира се... като ти свършат двацет и четирите часа.*

— Защо ме заведе там, тате? — запита той докато се прибираха у дома.

— Като пораснеш, ще разбереш — отвърна Уил.

— Ти не обичаш мистър Бортън, нали?

— Да — отговори баща му тъй рязко, че Майк не посмя да разпитва повече.

Но обикновено местата, където ходеше по заръка на баща си, бяха чудесни и докато Майк навърши десет години, Уил бе успял да го зарази със собствения си интерес към многопластовата история на Дери. Понякога — например когато плъзгаше пръсти по грапавата каменна поставка на поилката за птички в Мемориал парк, или когато се привеждаше да огледа по-внимателно ръждивите трамвайни релси по Монт стрийт в квартала Олд кейп — момчето изпитваше поразително чувство за времето... времето като нещо реално, изпълнено с огромна невидима тежест, както се твърди, че и слънчевите лъчи имат тежест (някои момчета се изкискаха в час, когато мисис Грийнгъс разказваше за това, но Майк беше прекалено смаян от тази представа, за да се смее; първата му мисъл бе: *Светлината имала тежест? О, Боже мой, та това е страхотно!*)... времето като нещо, което рано или късно ще го погребее.

През тази пролет на 1958 година първата бележка от баща му беше надраскана върху гърба на стар плик и лежеше на масата под солницата. Въздухът беше топъл, великолепно свеж и майка му бе отворила всички прозорци. *Нямаш задачи за днес, гласеше посланието. Ако ти се ще, иди с колелото до Пасчър роуд. В полето отляво ще видиш купища рухнала зидария и вехти машини. Огледай ги и си донеси сувенир. Не ходи към ямата на фундамента! И да се прибереш по светло. Знаеш защо.*

Майк отлично знаеше защо.

Каза на майка си къде отива и тя се намръщи.

— Защо не предложиш на Ранди Робинсън да дойде с тебе?

— Да, добре, ще отскоча да го питам — каза Майк.

И наистина отскочи, но Ранди беше заминал с баща си до Бангор да купят картофи за посев. Затова Майк потегли към Пасчър роуд сам. Дотам имаше доста път — почти седем километра. Доколкото можеше да прецени, беше около три часа, когато подпря велосипеда си на прогнилата дъсчена ограда вляво от Пасчър роуд и се преметна оттатък. Разполагаше с около час за разглеждане, после трябваше да си тръгва към дома. Обикновено майка му не се тревожеше за него, стига да си беше в къщи преди шест, когато сядаха да вечерят, но един паметен случай му бе дал да разбере, че тая година нещата стоят малко по-иначе. Когато веднъж закъсня за вечеря, тя го посрещна едва ли не в истерия. Нахвърли се върху му с парцала за миене на съдове и го запердаши където свари, докато той стоеше втрещен на прага до върбовото си кошче с пъстърва.

— Вече *никога* да не си посмял да ме плашиш така! — крещеше майка му. — Да не си посмял *никога*! Да не си посмял *никога*! *Никога-никога-никога*!

И при всяко *никога* го шляпваше с парцала. Майк очакваше баща му да се намеси и да сложи край на скандала, но не се случи нищо подобно... Може би Уил усещаше, че жена му е побесняла като дива котка и се боеше да не прехвърли гнева си върху него. Така или иначе, Майк си взе поука; един пердах с парцала му стигаше. У дома — по светло. Тъй вярно, госпожо, на ваше разположение.

Той закрачи през тревата към гигантските руини сред полето. Разбира се, това бяха останките от стоманолеярната на Кичънър — и преди бе минавал край тях, но никога не му бе хрумвало да ги изследва, а и не бе чувал други момчета да са го правили. Сега, докато се привеждаше да разгледа камара стари тухли, той започна да се досеща защо. Полето беше ослепително ярко, цялото обляно в пролетни лъчи (от време на време слънцето потъваше в облак и по ливадите плъзваха бухлати сенки), ала въпреки това наоколо тегнеше нещо злокобно — мрачна, навъсена тишина, нарушавана само от свистенето на вятъра. Чувствуваше се като изследовател, който е открил последните останки от някакъв загубен приказен град.

Напред и отдясно забеляза заоблената страна на огромен тухлен цилиндър, лежащ сред високите треви. Изтича нататък. Находката се оказа главният комин на стоманолеярната. Надникна вътре и по гърба му отново полазиха тръпки. Коминът беше толкова голям, че ако

искаше, можеше да влезе вътре прав. Но не искаше; един Господ знае какви мръсотии можеше да има по опушените вътрешни тухли или какви гадни буболечки и зверчета са се поселили там. Вятърът се засилваше на пориви. Когато повееше през отвора на поваления комин, отвътре долиташе призрачен вой, странно напомнящ звука на катраносания канап във ветровейките, които правеха двамата с татко му всяка пролет. Майк стреснато отстъпи назад и изведнъж си спомни какво гледаха снощи по телевизията. Филмът се казваше „Родан“ и им се стори адски забавен — при всяка поява на чудовището баща му се смееше и викаше: „Глей я тая птичка, Мики!“, а Майк стреляше с показалец, докато най-накрая мама подаде глава от кухнята и заръча да млъкват, че главата я боли от тая тяхна шумотевица.

Но сега не му изглеждаше толкова забавно. Във филма Родан бе изхвъркнал от земните недра докато японските миньори копаеха най-дълбокия тунел на света. А като надничаше към тъмната вътрешност на комина, лесно можеше да си представи как оная птица се спотайва в дъното, сгънала над гърба си ципестите криле, дебне и гледа кръглото момчешко лице, което се вира в мрака, гледа, гледа с очи обрамчени в златисто...

Потръпвайки, Майк се отдръпна от отвора.

Продължи покрай полузатъналия в земята комин. Теренът леко се надигаше и Майк ненадейно реши да се изкатери отгоре. Отвън коминът съвсем не изглеждаше страшен, а старите тухли бяха напечени от слънцето. Когато се добра до върха, Майк стана на крака и тръгна напред с разперени ръце (всъщност стените бяха твърде широки и нямаше опасност да падне, но той си представяше, че е въжеиграч от цирка), усещайки с удоволствие как вятърът роши косите му.

Като стигна до другия край на комина, той скочи долу и се зае да проучва останките: пак тухли, смачкани леярски калъпи, ръждиви машинни части. *Донеси сувенир*, пишеше в бележката на баща му. Искеше да намери нещо интересно.

Постепенно приближаваше зеещата яма на фундамента, като лъкатушеше из развалините и внимаваше да не се пореже на някое парче стъкло. Наоколо имаше сума ти стъклария.

Майк не беше нехаен — помнеше както за ямата, така и за бащиното предупреждение да се пази от нея; помнеше и за кървавата

трагедия, която се бе разиграла тук преди повече от петдесет години. Ако нейде из Дери можеха да обитават призраци, то едва ли имаше по-добро място от тия развалини. Но въпреки всичко това (а дали пък не тъкмо затова?), той твърдо бе решил да не мърда оттук, докато не открие нещо интересно, което да отнесе и да покаже на баща си.

Бавно и предпазливо се приближи до ямата и закрачи успоредно на неравния ѝ ръб. Внезапно от дъното на съзнанието му някакво трезво гласче зашепна, че е прекалено близо, че размекнатата от пролетните дъждове земя може да се срути под нозете му и да го запокити долу, където Бог знае колко остри железа чакаха да го нанижат като бръмбар и да го оставят да се гърчи в ръждива, мъчителна агония.

Вдигна парче от прозоречна рамка, огледа го и го метна настрана. Наблизо се валяше нещо като черпак от великанска кухня, огънат и смачкан в жарката вълна на невъобразима експлозия. Понататък лежеше толкова грамадно бутало, че Майк не би могъл и да го помръдне, камо ли да го вдигне. Прескочи го. Прескочи го и...

Ами ако намеря череп? — внезапно си помисли той. Череп на някое от децата, които загинали тук докато търсели шоколадови яйца през хиляда деветстотин и не знам коя си?

Жестоко потресен от мисълта, Майк се озърна из пустото слънчево поле. Вятърът тихичко напяваше край ушите му песента на морска раковина и над ливадата отново плъзна здрач като сянката на гигантски прилеп... или птица. Изведнъж пак осъзна с пълна сила колко тихо е тук, колко странно изглежда полето с купищата тухли и килнатите насам-натам разпокъсани железни грамади. Сякаш преди безброй години сред тая равнина се бе разиграла някаква жестока битка.

Не се втелявай, мислено си отвърна той, опитвайки да прогони тревогата. Още преди петдесет години са открили каквото е имало за откриване. Веднага след онова. А даже и да е останало нещо, за толкова години все някой друг хлапак — или възрастен — би намерил... останките. Или си въобразяваш, че пръв идваш тук да търсиш сувенир?

Не... не, не си го въобразявам. Но...

Но какво? — запита трезвото гласче и Майк си помисли, че то май почва да говори прекалено високо и забързано. *Давже и да е имало*

нещо за намиране, то би изтляло отдавна. Тъй че... какво?

Намери сред бурените стросено чекмедже от бюро. След кратък оглед го захвърли настрани и пристъпи още малко към ямата на фундамента, където находките ставаха повече. Все щеше да намери нещо подходящо.

Ами ако има призрци? Там е работата. Ами ако видя как две ръце се подават над ръба на ямата и отвътре започнат да излизат хлапета, облечени в изтлелите парцаливи останки от някогашните си великденски костюмчета, носещи белезите на пролетна кал, есенен дъжд и сплъстен зимен сняг от цели петдесет години? Хлапета без глави (в училище бе чувал, че след експлозията някаква жена открила главата на една от жертвите сред клоните на ябълката в задния си двор), без крака, изкормени като риби, а може би и хлапета като мен, които са слезли долу да поиграят... долу, където е мрачно... под кривите железни греди и огромните ръждиви зъбчатки...

О, престани, за Бога!

Но в гръбнака му се впиваха тръпки и той реши, че е крайно време да вземе нещо — каквото и да е — и да си плюе на петите. Посегна почти без да гледа и вдигна от земята зъбно колело с диаметър около петнайсет сантиметра. В джоба си имаше молив и бързо изчегърта с него полепналата между зъбците пръст. После прибра сувенира. Сега щеше да си върви. Да, щеше да си върви...

Но краката му бавно го носеха в обратната посока, към ямата и Майк осъзна с отчаяние и ужас, че трябва да погледне долу. Трябва да види.

Хвана се за някаква стърчаща от земята прогнила подпорна греда и изпъна шия напред, опитвайки да зърне какво има долу. Не успя. Беше се приближил на четири-пет метра от ръба, но все още бе твърде далече, за да види дъното.

Не ми пука дали ще го видя или не. Тръгвам си още сега. Вече намерих сувенир. Няма какво да гледам из тая порутена вехта дупка. Татко заръча да стоя настрани от нея.

Но мъчителното, едва ли не трескаво любопитство, което го бе обзело, не искаше да се предава. Боязливо, крачка по крачка, Майк приближаваше към ямата, разбирайки ясно, че щом стигне до края на дървената греда, вече няма да има за какво да се държи, разбирайки също така, че земята тук наистина е кална и рохкава. Тук-там край

ръба забелязваше вдлъбнатини като хлътнали стари гробове и се досещаше, че това са места на предишни срутвания.

Усещайки как сърцето блъска в гърдите му оглушително като отмерена стъпка на маршируващ взвод, той се добра до ръба и надникна надолу.

Сгушена на дъното на ямата, птицата гледаше към него.

Отначало Майк не повярва на очите си. В тялото му сякаш бяха замръзнали всички мускулчета и нерви, включително и онези, по които протичат мислите. Не само от потресението, че вижда чудовищна птица със скромното сиво оперение на врабче и ярката оранжева гърд на червеношийка; истинската причина за потресението му се коренеше в абсолютно неочакваната гледка. Бе очаквал да види монолитни машини, полузатънали в черна кал и локви застояла вода; вместо това надничаше в огромно гнездо, запълващо фундамента от край до край. Тревата, от която бе изплетено, би стигнала за десетки бали сено, само че беше сребриста и стара. Птицата лежеше сред гнездото, обрамчените в златисто очи се чернееха като пресен, горещ асфалт и в безумния кратък миг преди да се изтръгне от вцепенението, Майк зърна в тях своето отражение.

Сетне пръстта изведнъж се раздвижи и сякаш потече под краката му. Майк чу острия пукот на разкъсани корени и осъзна, че се хлъзга надолу.

С крясък се хвърли назад, размахвайки ръце за равновесие. Не устоя на нозе и тежко рухна по гръб върху осяната с обломки земя. Някакво тъпо метално парче болезнено се вряза в гърба му и той успя да си помисли за скитническия стол преди да чуе експлозивното пърхане на птичи криле.

Трескаво се извъртя на колене, пропълзя, озърна се през рамо и видя как птицата изхвърква от ямата. Люспестите ѝ крака бяха тъмно оранжеви. Всяко крило бе дълго над три метра и от вихъра на ударите им по повехналата трева пробягваха насам-натам безформени вълни като под ротора на хеликоптер. От човката излетя дрезгав, цвърчащ крясък. Няколко пера се отрониха от крилете и кръжейки заслизаха обратно към ямата.

Майк скочи на крака и побягна.

Стремглаво търчеше през полето вече без да се озърта, не смееше да се озърта. Птицата не *приличаше* на Родан, но Майк усещаше, че тя

е духът на Родан, изхвъркнал от руините на стоманолеярната като някакво чудовищно дяволче от кутия. Препъна се, падна на коляно, пак се надигна и продължи да тича.

Отново се раздаде странният дрезгав, цвърчащ крясък. Обгърна го сянка и когато вдигна очи, Майк видя чудовището — бе прелетяло само на метър-два над главата му. Мръсножълтата човка се отваряше и затваряше, разкривайки розова паст. Птицата рязко зави насреща. Вятърът от крилете ѝ тласна в лицето му сух, неприятен мирис — дъх на тавански прах, ненужни вехтории и прогнили възглавници.

Майк сви наляво и пак зърна отпред падналия комин. Впусна се в отчаян бяг към него, размахвайки отсечено лакти край ребрата си. Птицата изкрещя и момчето чу пърхането на крилете ѝ. Плющяха като корабни платна. Нещо го блъсна в тила. По врата му сякаш припламнаха огнени езичета. Усети как отзад под яката му плъзва струйка гореща кръв.

Птицата отново зави — явно се канеше да го сграбчи с нокти и да го отнесе както ястреб отнася полска мишка. Да го отмъкне в гнездото си. Да го изяде.

Докато тя падаше насреща, вперила в него черните си, ужасяващо *живи* очи, Майк пъргаво отскочи надясно. Ноктите минаха на сантиметри от него. Прашният мирис на огромните криле беше непоносим, задушлив.

Сега тичаше успоредно на рухналия комин и край лакътя му се мяркаха старите тухли. Вече виждаше края. Ако смогнеше да се добере дотам, да кръшне наляво и да се вмъкне вътре, може би щеше да се спаси. Птицата изглеждаше прекалено грамадна, за да се провре през отвора.

Малко остана да не успее. Птицата отново летеше насреща, все по-близо и по-близо, от пляскащите криле вееха ураганни пориви, люспестите крака сочеха право към жертвата и стремително слизаха надолу. Пак се раздаде крясък и този път Майк сякаш долови в него тържествуваща злоба.

Той наведе глава, вдигна ръка да се предпази и се хвърли напред. Лапите се свиха и за миг птицата го сграбчи за ръката. Имаше чувството, че е в плен на невероятно мощни пръсти, завършващи с остри нокти. Хапеха като кучешки зъби. Плясъкът на криле отекваше гръмовно в ушите му; смътно долови как наоколо се сипят пера и

някои от тях плъзват по бузите му като призрачни целувки. После птицата се издигна, за момент Майк се усети придърпан нагоре — първо прав, сетне на пръсти... и в една застинала секунда разбра, че връхчетата на кецовете му губят допир със земята.

— *ПУСНИ МЕ!* — изкрещя той и размята ръка.

Ноктите го удържаха още миг, после ръкавът на ризата се раздра. Тежко тупна долу. Птицата яростно изкрещя. Майк пак побягна, като си пробиваше път през перата на опашката ѝ, полузадушен от тежкия сух мирис. Сякаш тичаше през перушинена завеса.

Кашляйки, с подлютени очи от сълзите и от гнусния прах по перата на птицата, той нахълта в отвора на падналия комин. Вече не мислеше какво може да се спотайва вътре. Тичаше през мрака и задавените му ридания глухо отекваха от стените. Чак когато навлезе пет-шест метра навътре, той спря и се обърна към яркото кръгче дневна светлина. Гърдите му се надигаха и отпускаха на ситни, бързи тласъци. Внезапно осъзна, че ако е преценил погрешно размерите на птицата или отвора, значи се е самоубил с пълна гаранция — все едно че е лапнал цевите на татковата пушка и е дръпнал спусъка. Изход нямаше. Намираше се не просто в тунел, а в задънена улица. Другият край на комина беше потънал в земята.

Отново се раздаде крясък и изведнъж светлината в отвора на тунела помръкна — птицата бе кацнала отвън. Видя жълтите ѝ люспести нозе, дебели колкото бедрото на възрастен мъж. После тя приведе глава и надникна в комина. Пред погледа на Майк пак изникнаха чудовищно лъскавите катранени очи със златните кръгчета на ирисите. Човката се отваряше и затваряше, отваряше и затваряше, и при всяко хлопване се раздаваше рязък пукот, съвсем като онзи, който чуваш когато изведнъж ти се чукнат зъбите. *Остра е, помисли момчето. Остра човка има. И преди знаех, че птиците имат остри човки, но май никога до днес не съм се замислял над това.*

Чудовището изкряска. В тухления тунел звукът прокътна тъй мощно, че Майк притисна ушите си с длани.

Птицата започна да се провира в отвора на комина.

— Не! — изкрещя Майк. — Не, не можеш!

Светлината гаснеше все повече и повече, докато птичето тяло бавно си проправяше път навътре (*О, Боже мой, как не се сетих, че цялата е от перушина? Как не се сетих, че може да се провира?*).

Светлината гаснеше... гаснеше... изчезна. Оставаше само непрогледният мрак, задушливият тавански мирис на птицата и шумоленето на перата ѝ.

Майк падна на колене и заопипва с разперени длани хлътналия под на тунела. Откри парче строшена тухла с нещо меко по острите ръбове — навярно мъх. Отметна ръка и го запокити напред. Раздаде се тъп звук. Птицата пак нададе дрезгавия си, скрибуцащ вик.

— Да се *махаш* оттук! — изкрещя Майк.

Настана тишина... сетне отново същото меко, попукващо шумолене — птицата продължаваше да се провира в комина. Майк опипа наоколо, намери още отломки и взе да ги хвърля една подир друга. Те отскачаха от птицата с глухи удари и звънко се сипеха на тухления под.

Моля Те, Господи, несвързано мислеше Майк. *Моля Те, Господи, моля Те, Господи, моля Те, Господи...*

Хрумна му, че би трябвало да отстъпи назад по комина. Бе влязъл откъм някогашната му основа; логично бе да предположи, че по-нататък отворът ще се стеснява. Да, можеше да отстъпи и да слуша тихото прашно шумолене, докато птицата се провира подир него. Можеше да остъпи и ако имаше късмет, щеше да стане толкова тясно, че чудовището да спре.

Ами ако птицата се заклеци?

Ако станеше така, двамата с птицата щяха да умрат един до друг. Щяха да умрат заедно и да изгният заедно. В мрака.

— *Моля Те, Господи!* — изкрещя той, без изобщо да осъзнава, че го изрича на глас.

Запокити напред още едно парче тухла и сега ударът му бе мощен — много по-късно щеше да разкаже на останалите, че в онзи миг сякаш *някой* стоял зад него и онзи *някой* тласнал ръката му със страхотна сила. Този път не се раздаде предишното меко тупване; вместо него отекна плясък, какъвто би издала детска длан, шляпаща върху чиния с полутечно нишесте. Птицата изкрещя — вече не от гняв, а от истинска болка. Сумрачното пърхане на крилете ѝ изпълни тунела; дрехите на Майк заплюяха в нахлулия ураган от зловонен въздух, момчето се закашля задавено и отстъпи от вихрушките прах и мъх.

Отново се появи светлина — отначало сива и здрачна, сетне все по-ярка и по-плътна, докато птицата се измъкваше от гърлото на

комина. Майк се разрида, пак падна на колене и трескаво заопипва за още тухли. Без да мисли какво върши, той хукна напред с пълни шепи (в бледата светлина видя, че парчетата наистина са обрасли със сивосинкави мъхове и лишей, каквито покриват старите надгробни плочи), докато наближи изхода от тунела. Смяташе да стори каквото е по силите му, за да не позволи на птицата да се върне.

Тя се навеждаше, склонила глава настрани, както правят понякога дресираните птици в клетка, и Майк видя къде е улучил последният му удар. От дясното око на птицата не бе останало почти нищо. Вместо лъскавия катранен мехур сега зееше кървав кратер. От ъгълчето на празната орбита по човката се стичаше струйка сивобелезникава слюз. Из гнойната течност гъмжаха и пъплека дребни паразити.

Птицата го видя и се хвърли напред. Майк отвърна с град от тухли. Парчетата се сипеха по главата и човката на птицата. Тя отстъпи за миг, после пак се стрелна в атака с отворена човка, разкрила розовата си паст... и още нещо, от което Майк застина за миг със зяпнала уста. Езикът на чудовището беше сребрист и хаотично напукан като застинала древна лава.

И този език беше осеян с множество оранжеви топчета като някакви нелепи пустинни бурени, намерили къде да се вкоренят за известно време.

Майк запрати последната тухла право в зейналата паст и птицата отскочи, крещейки от безсилие, ярост и болка. За момент момчето зърна люспестите гущерови крака... после огромните криле разтърсиха въздуха и чудовището изчезна.

Само след няколко секунди Майк вдигна лице — придобило неопределен сиво-кафеникав оттенък под кората от пръст, прах и късчета мъх, с която го бяха облепили крилете на звяра — към тракането на нокти по тухлите отгоре. От цялото му лице чисто бе само под очите — там, където сълзите бяха измили мръсотията.

Горе птицата се разхождаше напред-назад: *Так-так-так-так*.

Майк мина навътре, събра натрошени тухли и ги струпа на купчинка край отвора на комина — толкова близо, колкото смееше да пристъпи. Ако чудовището се завърнеше, искаше да го обстрелва от упор. Навън все още грееше слънце — беше май и до залез оставаше доста време — но какво да прави, ако птицата реши да чака?

Майк преглътна и за момент болка проряза стените на засъхналото му гърло.

Отгоре тропотът продължаваше: *Так-так-так*.

Вече имаше цяла камара боеприпаси. В здрача отвъд мястото, където косите слънчеви лъчи хвърляха в комина светъл овал, парчетата тухли напомняха късчета от строшена съдина, събрани с метлата на работлива стопанка. Майк избърса мръсните си длани в крачолите на джинсите и зачака да види какво ще стане.

Мина доста време преди да стане каквото и да било — може би пет, а може би дваисет и пет минути. Усещаше само как птицата се разхожда отгоре като човек, страдащ от безсъница в три след полунощ.

После крилете отново заплющиха. Птицата кацна пред отвора на комина. Коленичил зад купчината тухли, Майк я обсипа със снаряди още преди да е навела глава. Едно парче се вряза в жълтия люспест крак и от раната шурна струя тъмна кръв — почти черна като очите на чудовището. Майк възторжено изкрещя, но тъничкият му глас заглъхна сред бесния писък на звяра.

— *Махай се оттук!* — викна Майк. — *Ще те замерям докато не се махнеш, пред Бога се кълна!*

Птицата подхвъркна върху комина и продължи да се разхожда.

Майк чакаше.

Най-сетне крилете отново запърхаха и птицата излетя. Майк очакваше да види пак жълтите кокоши крака. Ала те не се появяваха. Продължи да стои на място, убеден, че врагът готви някаква клопка... докато накрая осъзна, че не е там работата и не затова изчаква. Изчакваше защото не смееше да излезе, не смееше да напусне безопасната дупка.

А, не! Да ги нямаме такива! Аз да не съм заек!

Грабна две шепи тухлени парчета, останалото натъпка в пазвата си. Излезе от комина, като се мъчеше да гледа във всички посоки едновременно и ужасно съжаляваше, че няма очи на тила. Видя само необятното поле, осеяно с ръждиви останки от стоманолеярната на Кичънър. Завъртя се, уверен, че ще зърне птицата кацнала горе на ръба като лешояд — вече едноок лешояд — с едничкото желание момчето да я види преди да го нападне за сетен път, а после да раздира, да промушва, да разкъсва с острата си човка.

Но птицата не беше на ръба.

Наистина бе изчезнала.

И нервите на Майк не издържах.

Той оглушително изпищя от страх и хукна към прогнилата дъсчена ограда между полето и пътя, като в движение изтърва и последните парчета тухла. Останалите се изръсиха от пазвата когато ризата му изхвъркна от джинсите. Преметна се през стобора с една ръка, досущ като Рой Роджърс в епизода, когато иска да се изфука пред Дейл Еванс докато се прибира от конюшната заедно с Пат Брейди и другите каубои. Сграбчи кормилото на велосипеда и десетина метра тича с него по пътя, преди да скочи на седлото. После бясно завъртя педалите и не посмя нито да се озърне, нито да намали скоростта, докато не стигна до началото на главната улица, където минаваха доста коли.

Когато се прибра у дома, баща му сменяше свещите на трактора. Уил му подметна, че изглежда твърде стреснат и изпоцапан. Майк се поколеба само секунда преди да отвърне, че на връщане паднал от колелото докато опитвал да заобиколи една яма на пътя.

— Да не си си строшил нещо, Мики? — запита Уил, оглеждайки сина си малко по-внимателно.

— Не, сър.

— Нещо навехнато?

— Ъ-ъ.

— Донесе ли сувенир?

Майк бръкна в джоба си и напипа зъбното колело. Показа го на баща си, който поогледа желязото, после посегна и измъкна ситно късче тухла от възглавничката под палеца на Майк. Това като че го заинтересува повече.

— От онзи вехт комин ли е? — запита Уил.

Майк кимна.

— Вътре ли си влизал?

Майк кимна отново.

— Видя ли нещо? — запита Уил и сякаш за да превърне въпроса в шег (макар че съвсем не звучеше така) побърза да добави: — Скрито съкровище, да речем?

Майк се поусмихна и поклати глава.

— Добре де, само недей да разправяш на майка си, че си се врял там — каза Уил. — Ще ни опушка и двамата — първо мене, после

тебе. — Той огледа сина си още по-внимателно. — Мики, ти *наистина* ли си добре?

— Ъ?

— Нещо посбръчкан ми изглеждаш покрай очите.

— Сигурно съм се уморил — каза Майк. — Дотам, знаеш, са десет-дванайсет километра и още толкова на връщане. Да ти помогна ли за трактора, тате?

— Не, за тая седмица свърших с човъркането. Влизай да се измиеш.

Майк тръгна към вратата, но внезапно баща му отново го повика. Озърна се.

— Не искам повече да ходиш там — каза Уил, — поне додето не свърши цялата дандания и не спипат онзи мръсник... ти нали не си видял някого из развалините? Някой да те е гонил, да ти е досаждал?

— Жива душа не видях — отвърна Майк.

Уил кимна и си запали цигара.

— Май сбърках дето те пратих там. Таквиз стари места... понявга може да станат опасни.

За миг погледите им се срещнаха.

— Добре, татко — каза Майк. — И без това не ми се ходи вече. Беше малко страшничко.

Уил кимна пак.

— Чини ми се, че е най-добре да не дрънкаме много-много. Бягай да се измиеш. И кажи на майка си да сложи три-четири наденички в повече.

Майк влезе да се измие.

6.

Не мисли за това сега, каза си Майк Хенлън докато се взираше в браздите, които свършваха до бетонния ръб на Канала. *Не мисли за това, може да е било просто сън и...*

По стената на Канала имаше пръски засъхнала кръв.

Майк се вгледа в тях, после сведе очи към Канала. Мрачните води струяха и отминаваха безшумно. Гроздове мръсножълта пяна полепваха по бетонните стени, от време на време се откъсваха и

лениво отплаваха надолу, описвайки дъги и пируети. За миг — само за миг — две от пенестите петна се сляха и сякаш образуваха лице, детско лице, извило очи нагоре в израз на ужас и страдание.

Майк се задъха като ударен.

Пяната се разкъса, отново загуби всякакъв смисъл и в този момент отдысно долетя шумен плясък. Майк рязко завъртя глава, леко се посви и за момент му се стори, че вижда нещо в сянката на тунела, откъдето изскачаше реката след минаването си под центъра на града.

Вече нямаше нищо.

Разтреперан от внезапно налетял хлад, той бръкна в джоба си за ножчето, което бе намерил сред тревата. Захвърли го в Канала. Раздаде се тих плясък, по водата пробяга вълничка — отначало кръгче, после течението я разтегли като клин... после нищо.

Нищо освен страха, който внезапно бе стегнал гърдите му... и убийствената увереност, че нещо стои наблизо, нещо го дебне и без да бърза преценява шансовете си.

Обърна се с намерението да тръгне спокойно към колелото — бягството би означавало да възвиси тия страхове и да унижи себе си — ала плясъкът долетя отново. Този път беше много по-силен. И Майк престана да се интересува от достойнството си. Изведнъж хукна с всички сили, добра се оградата и колелото, ритна подпорката с пета и яростно завъртя педалите напред, към улицата. Внезапно морският мирис бе станал плътен... *прекалено* плътен. Беше навсякъде. А и водата сякаш капеше прекалено шумно от влажните клони.

Нещо се задаваше. Майк чу провлачени, тромави стъпки през тревата.

Изправи се на педалите, напрегна сетни сили и изхвъркна на главната улица без да поглежда назад. После бързо подкара към дома като се питаше за какъв дявол му бе притрябвало изобщо да идва насам... и какво го бе примамило.

После се постара да мисли за домашната работа, цялата работа и нищо друго освен работата. И не след дълго успя.

А когато на другия ден видя заглавието във вестника (ИЗЧЕЗНАЛО МОМЧЕ ПОРАЖДА НОВИ СТРАХОВЕ), той се замисли за джобното ножче, което бе хвърлил в Канала — джобното ножче с инициали Е. К. на чирена. Замисли се за кръвта, която бе видял по тревата.

И се замисли за браздите, свършващи край ръба на Канала.

СЕДМА ГЛАВА

БЕНТЪТ В ПУЩИНАКА

1.

Гледан от магистралата в пет без четвърт сутринта, Бостън изглежда мъртъв град, унесен в мрачни мисли за някаква отминала трагедия — може би мор или проклятие. От океана долита тежък, задушлив дъх на солена вода. Ранната утринна мъгла забулва и малкото движение, което би могло да се види по това време.

Седнал зад волана на черния Кадилак модел 1984, който му е осигурил Бъч Карингтън от „Кейп Код Лимузин“, Еди Каспбрак си мисли, че човек просто усеща колко е древен този град — навярно нийде другаде в Америка не можеш да изпиташ подобно чувство. Бостън е хлапе в сравнение с Лондон, пеленаче в сравнение с Рим, но поне по американските мащаби е стар, много стар. Бил е тук, на тия ниски хълмове, преди триста години, когато още никой не е замислял бунт срещу данъците върху чая и пощите, когато още не са били родени Пол Ривиър и Патрик Хенри.

Древността, безмълвието и соленият дъх на морска мъгла — всичко това изнервя Еди. А когато е нервен, той посяга към инхалатора. Пъха го в устата си, натиска спусъка и надолу по гърлото му плъзва освежително облаче.

И все пак по улиците, където минава, има хора, тук-там по тротоарите и надлезите се мяркат самотни минувачи — само те го спасяват от чувството, че е попаднал в някой от разказите на Лъвкрафт за обречени градове, прастари ужаси и чудовища с труднопроизносими имена. А ето и автобусна спирка с надпис ПЛОЩАД КЕНМОР — ГРАДСКИ ЦЕНТЪР, край нея са се струпали сервитьорки, медицински сестри, общински работници и лицата им са подпuhnали, някак оголени от съня.

Точно така, мисли си Еди докато минава под голяма табела с надпис КЪМ МОСТА ТОБИН. Точно така, возете си се на автобусите.

Забравете метрото. Метрото е вредна работа; на ваше място не бих се пъхал там. Не, за нищо на света не бих слязъл долу. В тунелите.

Мисълта е опасна; ако не се отърве от нея, скоро пак ще му се наложи да посегне към инхалатора. Доволен е, че навлиза в натовареното движение по моста Тобин. Отдясно се мярка работилница за надгробни паметници. На тухлената ограда е изписано обезпокоителното наставление: НАМАЛЕТЕ СКОРОСТТА. НИЕ МОЖЕМ ДА ПОЧАКАМЕ!

Отпред просветва зелена отражателна табела с надпис КЪМ МАГИСТРАЛА 95 — МЕЙН, НЮ ХАМПШЪР И ВСИЧКИ НАСЕЛЕНИ МЕСТА В НОВА АНГЛИЯ. Поглежда я и изведнъж изтръпва до мозъка на костите. За миг ръцете му прилепват към волана на Кадилака. Би искал да вярва, че това е първият пристъп на някаква болест — вирус, да речем, или любимата майчина „фантомна треска“ — ала знае истината. Виновен е градът зад него, увиснал безмълвно на ръба между нощ и ден, виновна е и табелата със своето обещание за онова, което го чака напред. Болен е, не ще и дума, ала не от вирус или фантомна треска. Отровен е от собствените си спомени.

Боя се, *мисли Еди*. — И това винаги е било в дъното на всичко. Просто се боя. Нищо повече. Но мисля, че в края на краищата някак се изхитрихме да заобиколим това. И дори да го използваме. Но как?

Не може да си спомни. Пита се дали другите могат. Дано. Дано — заради всички тях.

Отляво с грохот го задминава тежък камион. Еди все още е със запалени фарове и за миг превключва на дълги докато камионът спокойно се отдалечава напред. Върши го без да мисли. То е станало автоматичен рефлекс, неразделна част от живота на човек, който си изкарва залъка зад волана. Незнайният шофьор на камиона отвърща с две бързи примигвания *на стоповете* — *благодари му за любезността*. Ех, ако всичко можеше да е тъй просто и ясно, *мисли си Еди*.

Следвайки знаците, той се насочва към магистрала 95. Движението на север е слабо, но насрещните платна почват да се запълват с коли, идващи към града. Еди управлява грамадната лимузина с лекота, предварително се досеща за повечето знаци и минава в съответното платно много преди да се наложи. От години — буквално от години — не му се е случвало да сгреши чак дотам, че

да отмине търсеното отклонение. Избира платната автоматично, също както преди малко даде знак на камиона, че може пак да заеме дясна позиция, също както някога откри пътя си сред лабиринта от пътечки из Пущинака в Дери. За него сякаш почти няма значение, че никога през живота си не е минавал през центъра на Бостън — един от най-обърканите градове в Америка.

Внезапно си спомня още нещо за онова лято, нещо, което веднъж му каза Бил: „Т-ти и-имаш к-к-ко-омпас в главата, Е-е-еди.“

Как го зарадваха тия думи! Радват го и сега, докато разкошният Кадилак-Дорадо се стрелва по отклонението. За да си няма разправии с ченгетата, той намалява скоростта на лимузината до деветдесет километра и пуска по радиото тиха музика. В ония времена навярно би дал живота си за Бил, ако се наложеше; стигаше само Бил да го поиска и Еди щеше да отговори простичко: „Дадено, Шеф Бил... за кога да се готвя?“

При тази мисъл Еди се разсмива — всъщност сумти едва чуто, но звукът го развеселява и той наистина избухва в смях. Напоследък рядко се смее, а и определено не е очаквал да срещне кой знае какви хилки (думата е на Ричи и означава хилене, смехория — „Как е, имаше ли днес хилки, Едс?“) в предстоящото злокобно странствуване. Но предполага, че щом Господ е чак толкоз дребнав, та да превърне в проклятие за чедата Си онова, което най-много желаят от живота, то защо пък да не им отпусне между другото и по някоя святна хилка?

— Как е, имаше ли хилки напоследък, Едс? — изрича той на глас и пак се разсмива.

Божичко, как мразеше Ричи да го нарича Едс... но и някак харесваше този прякор. Както навярно и Бен Ханском харесваше, че Ричи го кръсти Камарата. Звучеше някак... като да си имаш тайно име. Тайна **самоличност**. Начин да се превърнат в хора, които нямат нищо общо с вечните страхове, надежди и изисквания на родителите. Ричи за нищо на света не би се разделил с любимите си **Гласове**, но може би и сам не знаеше колко важно е за слабаци като тях понякога да се превръщат в други личности.

Еди хвърля поглед към монетите, подредени грижливо върху таблото на Кадилака — още един от автоматичните рефлексии в занаята. Много е досадно да наближиш кабинките за пътна такса и да

тършуваши из джоба си за дребни пари, или пък да се заклешиш на автомат, а да нямаш подходяща монета.

Сред монетите лежат два стари сребърни долара с образа на *Сюзън Антъни*. В днешно време, *мисли си той*, подобни монети навярно се срещат само из джобовете на шофьори и таксиметраджии от околностите на Ню Йорк, също както трудно ще видиш веhti двудоларови банкноти другаде, освен по гишетата за залагания на конни състезания. *Еди гледа винаги да има подръка няколко подобни монети, защото са удобни за автоматичните пропускачи на мостовете Джордж Уошингтън и Трайбро.*

В главата му изведнъж припламва нова светлинка: сребърни долари. Не днешните фалшиви сребърно-медни сандвичи, а истински сребърни долари с образа на *лейди Свобода* в нейните ефирни одежди. *Сребърните долари на Бен Ханском. Да, но не беше ли Бил онзи, който веднъж спаси живота им с една от големите сребърни монети? Еди не е съвсем сигурен, всъщност вече не е сигурен в нищо... а може би просто не иска да си спомня?*

Там беше тъмно, *внезапно си мисли той*. Поне това помня. Там беше тъмно.

Бостън е останал далече назад и мъглата започва да се разсейва. Отпред са МЕЙН, НЮ ХАМПШЪР И ВСИЧКИ НАСЕЛЕНИ МЕСТА В НОВА АНГЛИЯ. Отпред е Дери и в Дери има нещо, което би трябвало да е мъртво вече от двадесет и седем години, ала въпреки всичко е оцеляло. Нещо с безброй лица. Но какво е то в действителност? Не го ли видяха накрая такова, каквото е в действителност, без нито една от хилядите маски?

Ах, толкова много неща си спомня... ала не стигат.

Спомня си, че обичаше Бил Денброу; отлично си го спомня. Бил никога не му се подиграваше заради астмата. Бил никога не го наричаше ситен ревлив дупедавец. Обичаше Бил както би могъл да обича по-голям брат... или баща. Бил винаги знаеше какво да правят. Къде да идат. Какво да гледат. Бил никога нищо не забраняваше. Когато тичаше с Бил, можеше да надбяга самия дявол и се смееше с пълно гърло... ала почти не се задъхваше. А почти да не се задъхваш е страхотно, *мама му стара, страхотно е, би казал Еди на целия свят. Когато тичаш с Шеф Бил, целият ден е гарантирано пълен с хилки.*

— Ясна работа, мой човек, ГАР-рантирано — изрича той с Гласа на Ричи Тозиър и отново започва да се смее.

Именно на Бил му хрумна да построят бента в Пущинака, а в известен смисъл точно този бент ги събра всички заедно. Вярно, Бен Ханском им показва как да строят — и те свършиха работата толкова добре, че си имаха солидни неприятности с кварталното ченге мистър Нел — но идеята беше на Бил. И макар че от Коледа насам всички освен Ричи бяха виждали в Дери много странни неща — ужасяващи неща — именно Бил намери смелостта пръв да ги спомене на глас.

2.

Онзи бент.

Пустият му бент.

Спомня си гласа на Виктор Крис:

— Чао-чао, момченца. Бентът си беше за дечурлига, мене слушайте. Хич не ви трябва.

А ден по-късно Бен Ханском говореше с широка усмивка:

— Можем

— Можем да

— Можем да наводним целия Пущинак, ако речем.

Бил и Еди огледаха със съмнение първо Бен, после онова, което бе домъкнал: няколко дъски (задигнати от задния двор на мистър Маккибън, но в това нямаше нищо нередно, тъй като мистър Маккибън сигурно също ги бе свил отнейде), ковашки чук, лопата.

— Де да знам — каза Еди и се озърна към Бил. — Вчера опитахме, ама нищо не стана. Течението все отмъкваше клоните.

— Тоя път ще стане — заяви Бен. Той също се озърна към Бил в очакване на решителната дума.

— Ами да-да-дайте д-да о-о-питаме — съгласи се Бил. — Т-тая су-утрин се о-обадих на Р-р-р-ричи Тозиър. Р-рече, че щял да до-дойде п-по-късно. Може двамата със Стъ-ъ-анли да ни п-помогнат.

— Кой Станли? — запита Бен.

— Юрис — отвърна Еди. Все още се озърташе боязливо към Бил, който днес му се струваше някак различен — по-тих, не толкова

ентусиизиран от идеята за бента. Тази сутрин Бил изглеждаше блед. Унесен.

— Станли Юрис ли? Май не го познавам. Не учи ли в прогимназията?

— Той е на нашата възраст, но сега завърши четвърти клас — обясни Еди. — Тръгнал на училище една година по-късно, защото много боледувал като малък. Ако си мислиш, че вчера си ял пердах, благодари на Господа, че не си Стан. Него все го млатят като тъпан.

— Той е е-ххе-хевреин — добави Бил. — Су-ума ти м-момчета г-го мра-а-азят, щото е евреин.

— Глей го ти! — възкликна с уважение Бен. — Евреин, а? — Той помълча, после предпазливо запита: — Това като турчин ли е, или, да речем, повече като циганин?

— М-май е п-повече като ту-ху-урчин — каза Бил. Той вдигна една от дъските и я огледа. Беше около метър на два. — Моят т-т-татко казва, че повечето е-евреи имат големи но-осове и куп п-п-пари, ама Стъ-стъ-стъ...

— Ама Станли си има нормален нос и все ходи без пукната пара — довърши Еди.

— Аха — кимна Бил и за пръв път тая сутрин се ухили истински, широко.

Бен се ухили.

Еди се ухили.

Бил захвърли дъската, стана и изтупа дъното на джинсите си. Отиде до водата и другите двама го последваха. Бил пхна ръце в задните си джобове и въздъхна дълбоко. Еди беше сигурен, че приятелят му се кани да каже нещо сериозно. Бил прехвърли поглед от Еди към Бен, после пак към Еди и престана да се усмихва. Изведнъж Еди се изплаши.

Но Бил каза само:

— Носиш ли си инхъ-хъ-алатора, Е-еди?

Еди се плесна по джоба.

— Зареден и готов.

— Слушай, мина ли номерът с шоколадовото мляко? — запита Бен.

Еди се разсмя.

— Мина *страхотно*!

И двамата с Бен се разкискаха, докато Бил ги гледаше усмихнат, но озадачен. Еди му обясни, той кимна и пак се ухили.

— Мъ-мъ-майка му на Е-е-еди се б-бои, че детето й м-може да се счу-у-упи и д-да не на-на-намери ръ-ръ-резервно.

Еди изсумтя и се престори, че иска да го катурне в потока.

— Внимавай бе, скапаняк — закани се Бил и гласът му звучеше досущ като на Хенри Бауърс, просто страх да те хване. — Така ще ти извия главичката, че има да гледаш как си бършеш задника.

Бен рухна на земята, пицейки от смях. Бил го гледаше все тъй усмихнат и с ръце в задните джобове, да, усмихнат, ала пак малко далечен и някак неясен. Намигна на Еди и кимна към Бен.

— Туй момче май е ке-ке-кекаво.

— Ъхъ — съгласи се Еди, но нещо му подсказваше, че само играят роля, само се преструват на весели. Навярно Бил щеше да изплюе камъчето, когато сметнеше за добре; лошото бе, че Еди искаше още отсега да знае какво му е. — Детето е умствено недоразвито.

— Недоразбито — подметна през смях Бен.

— Т-ти ще ни по-о-казваш ли как да с-с-строим бент, или смя-а-аташ цял д-ден да си с-с-седиш на дебелия за-за-адник?

Бен се изправи. Най-напред огледа потока, който течеше кротко край тях — ни бързо, ни бавно. Толкова навътре в Пущинака Кендъскиг не беше кой знае колко широк, ала все пак вчера бе осутил усилията им. Нито Еди, нито Бил имаше представа как да покори течението. Но Бен се усмихваше с усмивката на човек, обмислящ някакво ново начинание... нещо забавно и не твърде трудно. Еди си помисли: *Той знае как — наистина вярвам, че знае.*

— Окей — каза Бен. — Хайде, момчета, сваляйте обувките, щото тепърва ще си понамокрите пръстчетата.

Призрачната майка в главата на Еди заговори незабавно с повелителния и суров глас на улично ченге: *Да не си посмял, Еди! Да не си посмял! Мокрите крака са един от начините — един от хилядите начини — по които започва настинката, а настинката води до пневмония, тъй че да не си посмял!*

Седнали на брега, Бил и Бен смъкваха гуменките и чорапите си. С малко превзети движения Бен се зае да навива крачолиите на джинсите си. Бил се озърна към Еди. Очите му бяха бистри и топли, изпълнени със съчувствие. Изведнъж Еди почувствува с непонятна

увереност, че Шеф Бил разчита безпогрешно мислите му... и го обзе срам.

— И-и-идваш ли?

— Че как иначе? — отвърна Еди.

Седна на брега и разголи нозе, а майчиният глас продължаваше да дудне в главата му... но постепенно ставаше все по-далечен и глух, забеляза той с облекчение, като че някой я бе закачил с огромна въдица отзад за блузата и сега навиваше макарата, за да я издърпа надалече по някакъв безкраен коридор.

3.

Беше един от онези великолепни летни дни, които човек никога не би забравил, ако всичко останало в света беше наред. Умереният ветрец пропъждаше хапливите мухи и комари. Небето беше ясно, кристално синьо. Температурата беше някъде около двајсет и четири градуса. Птиците пееха и се занимаваха с птичите си дела из храстите и ниските дръвчета. Еди прибегна до помощта на инхалатора само веднъж, после му олекна на гърдите, а гърлото му сякаш по възшебство се разшири като магистрала. От тук нататък инхалаторът остана забравен в задния му джоб.

Бен Ханском, който вчера бе изглеждал толкова плах и неуверен, изведнъж се превърна в дързък генерал, щом изцяло потъна в изграждането на бента. От време на време се изкачваше на брега, заставаше там с кални ръце на кръста и оглеждаше хода на работите като си мърмореше тихичко. Понякога оправяше косата си с длан и към единайсет часа главата му беше покрита със смешни рошави кичури.

Отначало Еди изпитваше неувереност, после възторжено ликуване, а накрая го изпълни съвсем непознато чувство — безумно, страшно и опияняващо. То бе тъй чуждо за обичайното му душевно състояние, че Еди откри название за него едва вечерта, докато лежеше в леглото и загледан в тавана си припомняше събитията от изминалия ден. *Сила*. Така се наричаше чувството. Сила. Щеше да стане, Боже мой, щеше да стане и то тъй добре, както не бяха сънували нито той, нито Бил — а може би дори и Бен.

Виждаше как и Бил се увлича — отначало съвсем леко, все още унесен в загадъчните си мрачни мисли, после стъпка по стъпка се отдаде изцяло на работата. На два-три пъти той плесна Бен по шишкавото рамо и го обяви за невероятен. И всеки път Бен се изчервяваше от удоволствие. Бен поръча на Еди и Бил да сложат едната дъска напреко на течението и да държат здраво докато той я забива в дъното с мощни удари на чука.

— Ето, готово, само че един ще трябва да държи, инак водата ще я събори — каза той и Еди остана сред потока да подпира дъската, докато водата преливаше отгоре и се стичаше, превръщайки ръцете му в трептящи морски звезди.

Бен и Бил сложиха втора дъска на шейсет сантиметра зад първата. Бен отново я задълба надолу с чука и Бил остана да държи докато Бен се зае да запълва пространството между двете дъски с песъчлива земя от брега. Отначало водата просто отмиваше пръстта покрай дъските на мътни облачета и Еди си помисли, че нищо няма да стане, но когато Бен взе да добавя камъни и лепкава глина от речното дъно, отмитите облачета почнаха да намаляват. След по-малко от дваайсет минути между двете дъски сред потока се натрупа дълга кафява камара от пръст и камъни. Еди просто не можеше да повярва на очите си.

— Ако иммахме истински цимент... а не само... глина и камъни, след три-четири дни щяха да евакуират целия град... нейде към Олд кейп — каза Бен най-сетне, после захвърли лопатата и седна на брега да си поеме дъх.

Бил и Еди се разсмяха, Бен им отвърна с широка усмивка. Когато се усмихваше, през шишкавото му лице сякаш прозираше призракът на красивия мъж, в който щеше да се превърне след години. Зад първата дъска водата започваше да приижда.

Еди запита какво ще правят с тая вода, дето изтича отстрани.

— Нека си тече. Няма значение.

— Няма ли?

— Хич.

— Защо?

— Не мога да ти обясня. Обаче част от водата трябва да изтича.

— Откъде знаеш?

Бен сви рамене. *Просто знам*, говореше този жест и Еди млъкна.

Когато си отпочина, Бен взе трета дъска — най-дебелата от всичките четири-пет, които усърдно бе пренесъл през целия град чак до Пущинака — и внимателно я сложи до задната стена на дигата. Единия край заби здраво в речното корито, другия притисна към дъската, която държеше Бил и така създаде подпората от вчерашната си картинка.

— Окей — каза той и се изправи. На лицето му цъфна широка усмивка. — Вече може да пускате, момчета. Пълнежът между дъските ще поеме почти целия напор на водата. За останалото ще се погрижи подпората.

— Водата няма ли да я събори?

— Друг път! Водата само ще я забива още по-здраво.

Бил и Еди отстъпиха назад. Двете дъски на бента поизскърцаха, килнаха се лекичко... и толкоз.

— *Ега ти!* — възторжено изкрещя Еди.

— Ве-ве-велико е — ухили се Бил.

— Аха — каза Бен. — Хайде сега да ядем.

4.

Седнали на брега, тримата похапваха без много-много приказки, гледайки как водата приижда зад бента и се процежда покрай дъските. Еди забеляза, че делото им вече е променило географията на речните брегове — отклоненото течение дълбаеше в тях плитки кухни. Пред очите му водата подрови отсрещния склон и надолу се посипа малка лавина от пръст.

Над бента се бе образувало езеро с неправилна кръгла форма и на едно място водата вече заливаше брега. По тревата и храстите танцуваха ярки слънчеви зайчета. Постепенно Еди взе да осъзнава онова, което Бен знаеше от самото начало — че бентът вече е построен. Пролуките между дъските и двата бряга играеха ролята на шлюзове. Бен не бе успял да го обясни на Еди, защото не знаеше думата. Отвъд дъските Кендъскиг започваше да набъбва. Вече го нямаше ромонът на плитка вода, бълбукаща по каменистото дъно; оттатък бента всички камъни бяха залети. От време на време в езерото

с плясък се срутваха нови маси пръст, подронена от прииждащата рекичка.

Под бента коритото беше почти пресъхнало; само по средата му все още се стичаха безпокойно тънички ручейчета. Камъни, лежали под водата Бог знае колко дълго, сега съхнеха на слънце. Еди гледаше тия съхнещи камъни с кротко изумление... и онова другото, невероятното чувство. Те бяха сторили това. *Те*. Зърна подскачаща жаба и си помисли, че може би старият мистър Жаборан се чуди къде е изчезнала пустата вода. Разсмя се с пълно гърло.

Бен грижливо събираше хартийките в торбичката, с която си бе донесъл обяда. Преди малко Еди и Бил просто занемяха пред количеството провизии, подредени деловито върху тревата от уверената му ръка: два сандвича с фъстъчено масло, един с болонска наденица, твърдо сварено яйце (заедно с щипка сол в сгънатата хартийка), две опаковки пресовани смокини, три големи шоколадови курабийки и десертно блокче „Ринг-Динг“.

— Какво рече майка ти като видя как са те драли? — запита Еди.

— Ммммм? — Бен откъсна очи от водната шир зад бента и тихичко се оригна, закривайки устата си с длан. — А! Ами, нали знаех, че вчера ще обикаля магазините, та успях да я изпреваря. Изкъпах се и си измих косата. После изхвърлих джинсите и анцуга. Не знам дали ще забележи, че ги няма. За анцуга сигурно няма да разбере, имам сума ти анцузи, обаче май ще трябва да си купя нови джинси преди да се е разтършувала из чекмеджетата.

Мисълта, че ще трябва да прахосва пари за толкова ненужна вещ, хвърли за миг по лицето му скръбна сянка.

— А-а-ама тя не ви-и-дя ли, че с-си цял в си-си-синини?

— Рекох й, че от радост за края на школото съм налетял на вратата и съм се изтъркалял по стълбата — обясни Бен и сякаш малко се изуми и обиди, когато Еди и Бил прихнаха едновременно.

Бил, който дъвчеше парче от майчиния си какаов кейк, избълва гейзер кафяви трохи и се разкашля. Виейки от смях, Еди го запердаши по гърба.

— Ама аз наистина щях да се преметна по стълбата — каза Бен. — Само че не защото тичах, а защото Виктор Крис ме блъсна.

— Ако б-бях на-а-влякъл такъв а-ха-ханцуг, щях да се потя к-к-като в пещ — подметна Бил, довършвайки последното резенче кейк.

Бен се поколеба. За миг сякаш бе готов да премълчи.

— Като си дебел, така е по-добре — изрече той най-сетне. — С анцуг, искам да кажа.

— Заради корема ли? — запита Еди.

Бил изсумтя.

— Заради ци-ци-ци-ци...

— Да, заради циците. И какво от това?

— Да — кротко каза Бил. — И какво от това?

Настана неловко мълчание, после Еди подхвърли:

— Гледайте как потъмнява водата отсам бента.

— Олеле! — Бен скочи на крака. — Течението отмъква пълнежа! Божичко, де да имахме цимент!

Повредата бе отстранена бързо, но дори и Еди разбираше какво ще стане, ако няма кой непрестанно да подновява пълнежа — рано или късно течението щеше да повали предната дъска върху задната и всичко щеше да рухне.

— Можем да зазидаме отстрани — каза Бен. — Това няма да спре ерозията, но ще я забави.

— Ако зидаме с кал и пясък, водата няма ли да ги отмие? — запита Еди.

— Ще използваме чимове.

Бил кимна, усмихна се и направи кръгче с десния палец и показалец.

— Да по-по-почваме. Аз ще г-ги вадя, а ти ще ми по-о-казваш къде да ги с-с-слагам, Шеф Бен.

Изотзад долетя пронизителен весел глас:

— Леле Божке, някой зел, че й турнал на реката корсет с все копчетата и прочие!

Еди се завъртя, забелязвайки мимоходом как Бен се стяга от непознатия глас и устните му изтъняват. Над тях, малко по-нагоре по течението — на пътеката, която вчера бе пресякъл Бен — стояха Ричи Тозиър и Станли Юрис.

Тананикайки в джазов ритъм, Ричи слезе до потока, огледа Бен с лек интерес и щипна Еди по бузата.

— Недей да го правиш! Много мразя да го правиш, Ричи.

— Ами, страшно си падаш по тая работа, Едс — отвърна Ричи с лъчезарна усмивка. — Е, казвай сега. Имаш ли хилки за днес или

съвсем напротив?

5.

Около четири следобед работата приключи. Петимата седяха много по-високо на стръмния бряг — мястото, където бяха обядвали Бил, Бен и Еди, сега лежеше под водата — и се взираха в делото на ръцете си. Дори и за Бен бе трудничко да повярва, че всичко е истина. Неволно си припомняше филма „Фантазия“, където Мики Маус знае как да подкара метлите за вода... обаче не знае как да ги спре.

— Мама му стара, направо невероятно — тихо пошепна Ричи Тозиър и си оправи очилата.

Еди се озърна към него, но този път Ричи не правеше номера; лицето му беше замислено, едва ли не благоговейно.

Отвъд потока, където теренът отначало се издигаше стръмно, после преминаваше в полегато надолнище, беше изникнало ново благо. Зелениката и папратите стърчаха от една-две педи вода. Както си седяха, пред очите им мочурището разпращаше настрани нови пипала и упорито пълзеше на запад. Над бента плиткият и безобиден до тази сутрин Кендъскиг се бе превърнал в ивица застояла, дълбока вода.

Около два следобед растящото езеро зад дигата бе придобило такива размери, че даже преливниците отстрани заприличаха на реки. Всички освен Бен се втурнаха на спешна експедиция към сметището за издирване на строителни материали. Бен обикаляше стената и методично зазиждаше пробойните. Скоро плячкаджиите се завърнаха не само с дъски, но и с четири протрити автомобилни гуми, ръждива врата от Хъдсън-Хорнет модел 1949, голямо парче гофрирана ламарина. Под вещото ръководство на Бен изградиха две странични разширения на първоначалния бент, преграждайки отново преливниците — и тъй като новите стени бяха наклонени срещу течението, дигата стана още по-стабилна.

— Ха така, въртнахме кранчето — каза Ричи. — Гениален си, братче.

Бен се усмихна.

— Дребна работа.

— Имам пакет „Уинстън“ — обяви Ричи. — Кой ще запали?

Той измъкна от джоба на панталона си смачкан червено-бял пакет и протегна ръка към останалите. Еди не взе, защото си помисли какъв ли страхотен пристъп на астма ще го налети от цигарите. Стан също отказа. Бил си взе, след кратко колебание посегна и Бен. Ричи извади плоско пакетче картонени кибритени клечки с надпис „РОЙ-ТАН“ и поднесе огънче първо на Бен, после на Бил. Канеше се да запали и своята цигара, когато Бил духна клечката.

— Благодаря ти, бе Денброу, ти си бил душа-човек! — възкликна Ричи.

Бил се усмихна виновно.

— Тъ-тъ-трима от е-е-една к-клетка — обясни той. — Лош къ-къх-късмет.

— Лош късмет е било дето сте се родили всичките — заяви Ричи, палейки цигарата с нова клечка. После се излегна и кръстоса ръце зад тила си. Цигарата между зъбите му стърчеше право нагоре. — „Уинстън“ има вкус чудесен, с него всеки ден е песен. — Той лекичко завъртя глава и намигна на Еди. — Нал тъй, Едс?

Еди забеляза, че Бен гледа Ричи едновременно с възхита и боязън. Разбираше го. Вече от четири години познаваше Ричи Тозиър и все още не беше наясно какви бръмбари му лазят из главата. Знаеше, че Ричи получава само петици и шестици, но поведението му никога не се вдигаше над четворка. Баща му го пердашеше немилостиво, а майка му вдигаше олелия до Бога при вестта за всяка нова лудория и Ричи тържествено обещавахе да се поправи, може би даже наистина се поправяше... за час-два. Бедата бе, че Ричи не умееше да кротува повече от минута и изобщо не знаеше да си затваря устата. Тук, в Пущинака, всичко му се разминаваше, но Пущинакът не бе Небивалата земя и нямаше начин да бъдат Диви момчета за повече от няколко часа дневно (Еди се усмихна при мисълта за Диво момче с инхалатор в задния джоб). Това му беше лошото на Пущинака — че все някога трябваше да си тръгват. А вън от тук, сред широкия свят, дрънканиците на Ричи вечно му навличаха неприятности — с възрастните, което беше зле, и с типове като Хенри Бауърс, което беше още по-зле.

Днешната му поява беше типичен пример. Още преди Бен Ханском да каже „здрасти“, Ричи се тръшна на колене в нозете му. Сетне подхвана някакви чудовищни ориенталски метани, пляскайки с

протегнати ръце по калния бряг при всеки поклон. И в същото време заговори с един от Гласовете си.

Ричи имаше десетина-дванайсет различни Гласове. В един дъждовен ден, докато седяха в скосената стаичка над гаража на Каспбрак и четяха комикси за Малкия Лулу, бе споделил с Еди, че мечтае да стане най-великият вентролог на света. Заяви, че щял да бъде по-велик даже от Едгар Берген и всяка седмица щял да се появява по телевизията в „Ед Съливан шоу“. Еди уважаваше тия амбиции, но подозираше, че осъществяването им няма да е лесно. Първо на първо, всички Гласове напомняха имитация на самия Ричи Тозиър. Не че Ричи не можеше да разсмива от време на време; можеше и още как. Терминът му за словесни щуротии и гръмки пръдни бе един и същ: наричаше ги „пускане на Една По-Якичка“ и редовно пускаше някоя По-Якичка от единия или другия тип... обаче най-често в неподходяща компания. Второ, когато се правеше на вентролог, Ричи мърдаше устни. Не само мъничко, на звуците „п“ и „б“, а много и то на всички звуци. Трето, когато Ричи искаше да си отпусне гласа, рядко го чуваха надалече. Повечето му приятели бяха прекалено тактични — или прекалено омаяни от неговия пленителен, понякога малко досаден чар — за да изтъкват тия дребни пропуски.

Биейки трескави метани пред изумения и смутен Бен Ханском, Ричи говореше с Гласа на негъра Джим.

— Ма туй кат га гледам, гаче ми мяза на Кълаун Камарата! — пищеше Ричи. — Хич недей да ма млатиш, мистър Камара, сър! Ша ма напрайш на пестил! Леле Божке, леле Божичко! Сто и трийсет оки мръвка и сланина, два и дваисет от цица до цица, Камарата си смърди баш на тигрово лайно! Ша та слушам, мистър Камара, сър! Ша та слушам и с двете уши. Сал недей да го млатиш туй горкото църно момче!

— Н-не бъ-бъ-бой се — каза Бил. — Т-това е Ръ-ръ-ричи. Малко с-с-смахнат си пада.

Ричи тутакси скочи на крака.

— Чух те, Денброу. Я не се закачай, че като насъскам Камарата...

— П-по-добрата ти по-по-оловина е изтекла по к-к-крака на бабаца ти — заяви Бил.

— Вярно — съгласи се Ричи, — ама виж, че и останалото си го бива. Привет, Камара! Ричи Тозиър се казвам, с разни Гласове

приказвам.

И той протегна десница. Съвсем шашардисан, Бен посегна насреща. Ричи дръпна ръка. Бен примига. Ричи се смили и му стисна ръката.

— Ако те интересува, името ми е Бен Ханском — каза Бен.

— Виждал съм те в училище — кимна Ричи и махна с ръка към растящото езеро. — Трябва да е било твоя идея. Тия леваци, огнепръскачка да им дадеш, пак не могат и един фишек да палнат.

— Като не знаеш, трай си, Ричи — обади се Еди.

— О... искаш да кажеш, че идеята е *твоя*, Едс? Божичко, как съжалявам.

И като рухна в нозете на Еди, Ричи пак подхвана безумните си метани.

— Престани, ставай, целия ме опръска с кал! — викна Еди.

Ричи отново скочи на крака и щипна Еди по бузата с възторжено възклицание:

— Мило, мило, *мило* детенце!

— Престани, *мразя* това!

— Ха признай, Едс — кой построи бента?

— Б-б-бен ни на-хха-учи — обади се Бил.

— Голяма работа си. — Ричи се отдръпна, за да разкрие Станли Юрис, който стоеше зад него с ръце в джобовете и кротко гледаше цялото представление. — Тоя тука е Мъжагата Стан Юрис. Стан е евреин. Освен това е претрепал Христос. Поне така ми рече веднъж Виктор Крис. Оттогава се лепнах за Стан. Все си мисля, че щом е толкоз дърт, ще може да ни черпи по някоя бира. Нали, Стан?

— Не съм аз, трябва да е бил баща ми — отвърна Стан с тих, мелодичен глас и всички, включително Бен, избухнаха в смях. Еди се смя докато взе да хъхри и по бузите му покапаха сълзи.

— Тая беше от По-Якичките! — провикна се Ричи, крачейки насам-натам с високо вдигнати ръце като рефер в американски футбол, обявяващ, че е отбелязана допълнителна точка. — Мъжагата Стан пуска Една По-Якичка! Велик исторически момент! Уха-уха-УХА-ла!

— Здравсти — каза Стан на Бен, като се правеше, че не обръща внимание на Ричи.

— Здравей — отвърна Бен. — Знам те, бяхме заедно във втори клас. Ти си момчето, дето...

— ... все си мълчеше — довърши Стан с лека усмивка.

— Точно тъй.

— И лайна да има в устата, пак няма да я отвори — вметна Ричи.

— А това му се случва ЧЕЕ-стичко — уха-уха-УХА...

— Мъ-мъ-млъквай, Ричи — срязва го Бил.

— Добре де, ама първо трябва да ви кажа още нещо, колкото и да ми е неприятно. Мисля, че бентът ви е на път да се разпадне. Наводнение в долината, братчета. Спасявай жените и децата!

И без да си прави труд да навива крачоли — без даже да се събуе — Ричи се хвърли във водата и взе да трупа чимове по отсамния край на дигата, където упоритото течение пак се процеждаше на мътни поточета. Едната дръжка на очилата му беше залепена с лейкопласт и при всяко движение провисналото крайче го пляскаше по скулата. Бил срещна погледа на Еди, поусмихна се и сви рамене. Ричи си беше Ричи. Можеше да те побърка... но все си беше приятничко да го имаш наблизо.

Около час работиха по дигата. Ричи приемаше командите на Бен — който пак бе станал колеблив пред двамата новобранци в генералската си дивизия — съвършено охотно и ги изпълняваше с лудешка бързина. След завършването на всяка мисия рапортуваше пред Бен и питаше за нови заповеди, козирувайки по британски, с дланта напред, и пляскайки с мокрите подметки на гуменките. От време на време захващаше да крещи по останалите с някой от своите Гласове: Германският полковник, Английският камериер Тудълс, Сенаторът-южняк (който бучеше като мегафон и след години щеше да се превърне в Буфорд Кисдрайвъл), Говорителят от седмичните кинопрегледы.

Работата не вървеше, а направо *препускаше*. И сега, малко преди пет часа подир пладне, казаното от Ричи изглеждаше съвсем вярно — бяха врътнали кранчето. Вратата от кола, парчето гофрирана ламарина и вехтите гуми бяха оформили второто ниво на бента, подпрян с огромна полегата планина от пръст и камъни. Бил, Бен и Ричи пушеха; Стан лежеше по гръб. Непознат човек би решил, че той просто се визира в небето, но Еди знаеше истината. Стан гледаше дърветата по отсрещния бряг, дебнейки да види някоя птица и да я запише довечера в специалния си птичи дневник. Самият Еди седеше с кръстосани крака, изпълнен с приятна умора и някакво особено блаженство. В

този миг другите му се струваха най-страхотната тайфа, за чиято дружба може да се мечтае на белия свят. Когато бяха заедно, усещаха, че си *пасват*; острите ръбове на един запълваха празнините в характера на друг. По-добре не можеше да си го обясни, а тъй като май изобщо нямаше нужда от обяснения, той реши да зареже размислите.

Озърна се към Бен, който държеше неловко полуизпушената цигара и честичко плюеше, сякаш вкусът не му допадаше твърде. Пред очите му дебелото момче изгаси дългия фас и го затрупа с пръст.

Бен надигна очи, срещна погледа на Еди и смутено извърна глава.

Еди се озърна към Бил и видя по лицето му нещо, което го разтревожи. Бил се взираше с мътни, замислени очи в дърветата и храсталаците по отвъдния бряг на езерото. Отново се бе завърнало предишното мрачно изражение. Еди си помисли, че приятелят му изглежда едва ли не като човек, който е срещнал призрак.

Сякаш доловил тая мисъл, Бил завъртя глава към него. Еди се усмихна, но Бил не отвърна на усмивката. Само остави цигарата и огледа останалите. Даже Ричи бе утихнал, потопен в размисли — а това ставаше по-рядко и от лунно затъмнение.

Еди знаеше, че Бил избягва да казва нещо важно преди да е настанало пълно спокойствие, защото му е трудно да говори. И изведнъж му се прииска да измисли тема за разговор или пък Ричи да пусне някой от Гласовете. Обзе го внезапна увереност, че Бил ще отвори уста и ще каже нещо страшно, нещо, което ще промени всичко. С автоматично движение посегна да измъкне инхалатора от задния си джоб и здраво го стисна. Изобщо не мислеше какво прави.

— Мо-може ли да ви к-кажа нещо, мо-ххо-мчета? — запита Бил.

Всички се втренчиха в него. *Пусни някой майтап, Ричи!* — помисли Еди. *Пусни майтап, кажи нещо съвсем гадно, сбъркай го, не ми пука, само го накарай да млъкне. Не искам да го чуя, каквото и да е, не искам нещата да се променят, не искам да се страхувам.*

Мрачен, сипкав глас пошепна в главата му: *Ще го сторя за петаче.*

Еди потрепери, помъчи се да прогони този глас и внезапната картина, изникнала заедно с него в съзнанието му: къщата на Нийбълт стрийт с буренясалия двор и огромните клюмнали слънчогледи в занемарената градина отстрани.

— Дадено, Шеф Бил — отвърна Ричи. — Какво има?

Бил отвори уста (тревогата на Еди се засили), затвори я (блажено облекчение) и пак я отвори (нова тревожна вълна).

— А-а-ако ми с-се сме-е-еете, мо-ххо-омчета, в-вече никога няма да д-дружа с вас — каза Бил. — Их-их-историята е с-с-смахната, ама се кълна, че не си и-и-измислям. На-хха-истина беше.

— Няма да ти се смеем — каза Бен. Огледа останалите. — Нали? Стан кимна. Ричи също.

Еди искаше да каже: *Да, ще ти се смеем, Били, и още как, ще се смеем до пръсване и ще речем, че си тъп, тъй че що не си затваряш устата додето е време?* Но разбира се, за нищо на света не би могъл да изрече подобно нещо. В края на краищата ставаше дума за Шеф Бил. И той унило поклати глава. Не, нямаше да се смее. Не помнеше някога да се е чувствувал тъй далече от смеха.

Седяха на бента, построен с указанията на Бен, гледаха ту към лицето на Бил, ту към прииждащото езеро и ширналото се мочурище отвъд него, после отново се взираха в лицето на Бил и слушаха безмълвно разказа му за онова, което се случило когато отворил фотоалбума на Джордж — как от училищната снимка Джорджи завъртял глава и му намигнал, как от книгата протекла кръв, когато я запокитил през стаята. Монологът бе дълъг, мъчителен и Бил го привърши изчервен и потен. Еди никога не го бе чувал да заеква толкова зле. Ала най-сетне всичко бе разказано. Бил ги огледа със смесено изражение на предизвикателство и боязън. Еди зърна еднакво чувство по лицата на Бен, Ричи и Стан. Чувство на дълбок, занемял ужас. По лицата им нямаше и капчица съмнение. Изведнъж го обзе непреодолимото желание да скочи и да изкрещи: *Ама че смахната история! Не вярваш в тая смахната история, нали, пък и да вярваш, сигурно не вярваш, че ние ще ти повярваме, нали? Ученическите снимки не намигат! От книгите не тече кръв! Смахнал си се, Шеф Бил!*

Ала не можеше да го стори, защото и по собственото му лице бе изписано същото изражение на ням ужас. Не го виждаше, но го усещаше.

Връщай се тука, хлапе, прошепна сипкавият глас. *Ще ти духам без пари. Връщай се тука!*

Не, изстена мислено Еди. Моля те, върви си, не искам да мисля за това.

Връщай се тука, хлапе.

И сега Еди зърна още нещо — не по лицето на Ричи, поне така му се струваше, но със сигурност го имаше в лицата на Стан и Бен. Знаеше какво е то; знаеше, защото усещаше същото изражение на лицето си.

Разпознаване.

Ще ти духам без пари.

Къщата на Нийбълт стрийт 29 стоеше досами оградата на железопътното депо. Беше стара, със заковани прозорци и верандата ѝ постепенно потъваше в земята, а тревната площ отпред се бе превърнала в буренясал запуснат терен. Сред високите тревы се криеше преобърнато и ръждиво детско велосипедче с три колела, едно от които стърчеше накриво.

Но отляво на верандата сред буренака се ширеше грамадно голо петно и през него се виждаха порутените тухлени основи и хлътналите навътре мръсни прозорци на мазето. Точно през един от тия прозорци Еди Каспбрак бе зърнал за пръв път лицето на прокажения преди шест седмици.

6.

Когато нямаше с кого да играе в съботните дни, Еди често отскачаше до депото. Без определена причина — просто обичаше да ходи там.

Потегляше с велосипеда по Уичъм стрийт, после стигаше до кръстовището и завиваше на северозапад по шосе № 2. Около километър и половина по-нататък, на ъгъла на шосето и Нийбълт стрийт, беше Църковното училище. Не изглеждаше нищо особено — спретната, но бедна дъсчена сграда с голям кръст на покрива и шейсетсантиметрови позлатени букви над входа: ОСТАВЕТЕ ДЕЧИЦАТА ДА ДОЙДАТ ПРИ МЕНЕ. Понякога в съботните дни отвътре долитаха песни и музика. Музиката беше евангелска, но който и да свиреше на хармониума, напомняше по-скоро Джери Ли Луис, отколкото църковен музикант. Песните също не звучаха кой знае колко

религиозно, макар че все повтаряха разни работи като „прекрасния Цион“, „измити в кръвта на агнеца“ и „наш приятел е Исус“. Пеещите изглежда се забавляваха доста добре, та не им беше чак до свещенодействия. Но все пак Еди харесваше песните — също както харесваше гърления рев на Джери Ли Луис в „Дайте всички да се друσαμε“. Понякога спираше на отсрещния тротоар, подпираше колелото до някое дърво и сядаше на тревата, като се правеше, че чете книжка, но всъщност се наслаждаваше на музиката.

В други съботни дни затвореното Църковно училище беше безмълвно и той продължаваше към края на Нийбълт стрийт, където имаше асфалтиран паркинг с прорасли в пукнатините плевели. Там подпираше велосипеда на дъсчения стобор и гледаше как минават влаковете. В събота минаваха сума ти влакове. Майка му разправяше, че едно време можело да хванеш пътнически влак и от гарата на Нийбълт стрийт, но това било още преди Корейската война. „Като се качеше човек на северния влак — разказваше тя, — слизаше на гара Браунсвил, а пък оттам можеше да хване влак през цяла Канада, та чак до Тихия океан. Южният влак водеше към Портланд, после към Бостън, а от Саут стейшън — накъдето си щеш из цялата страна. Но пътническите влакове май вече си заминаха, както и трамваите. Никой не иска да пътува с влак, като може да се метне на Форда и да отпраши когато му хрумне. Кой знае дали някога ще ти се случи да седнеш във вагон.“

Но безкрайните товарни влакове все още минаваха през Дери. На юг пъплеха с товар от дървесина, хартия и картофи, а на север мъкнеха стоки за градовете, наричани понякога от жителите на Мейн Големите Северняци — Бангор, Милинокът, Мачайас, Преск Ил, Хюлтън. Еди най-много обичаше да гледа влаковете за север, натоварени с лъскави Фордове и Шевролети. *Някой ден и аз ще имам такава кола, обещаваха си той. Като тия, че и по-хубава. Може би даже Кадилак!*

Депото имаше общо шест коловоза, които се събираха към центъра като нишки на паяжина: от север Бангор и Северните железопътни линии, от запад Южните и Западните щатски линии, от юг Бостън и Мейн, а откъм изток — Южното крайбрежие.

Веднъж преди две години, както стоеше край източния коловоз и зяпаше бавно отминаващия влак, от един товарен вагон някакъв пиян

железничар му метна неголямо сандъче. Еди сви рамене и отскочи назад, макар че сандъчето тупна в пепелта на цели три метра от него. Вътре имаше нещо живо, което шумолеше и потракваше.

— Последен курс, момче! — провикна се пияният железничар. Измъкна от джоба на джинсовото си яке плоско кафяво шише, вирна го и след като пресуши съдържанието, запокити бутилката на насипа, където тя се разби със звън. После посочи сандъчето. — Занеси ги у дома, на мама! С поздрави от Южната шибана крайбрежна линия, дето ни кара право към безработицата!

За да изкрещи тия последни думи, той се люшна напред докато отдалечаващият се влак отново набираше скорост и за миг Еди се изплаши, че човекът може да падне навън.

Когато влакът отмина, Еди пристъпи към сандъчето и боязливо се приведе над него. Вътре пъплеха някакви лъскави твари. Ако железничарят бе викнал, че са за него, Еди щеше да ги зареже. Но онзи бе заръчал да ги отнесе на мама, а Еди, също като Бен, заставахе мирно щом чуеше тая дума.

В един от празните складове намери парче канап и върза сандъчето за багажника на велосипеда си. Майка му надникна в сандъчето по-боязливо и от Еди, после изпищя — но не с ужас, а радостно. Вътре имаше четири едри омара, по килограм парчето, с широко разтворени щипки. Тя ги свари за вечеря и ужасно се намуси, когато Еди отказа да хапне.

— Какво мислиш, че ядат тази вечер Рокфелерови в имението си в Бар Харбър? — възмутено запита мама. — Какво мислиш, че си поръчват нюйоркските босове в „Сарди“ и „Двайсет и едно“? Сандвичи с фъстъчено масло ли? Те ядат *омари*, Еди, също като нас. Хайде, опитай мъничко.

Но Еди не искаше — поне така твърдеше майка му. Може и да бе права, обаче Еди имаше чувството, че не е въпрос на желание — просто не можеше да хапне. Все си мислеше как пълзяха и потракваха с щипки в сандъчето. А тя упорито повтаряше колко са вкусни и какъв страхотен случай пропуска, докато Еди взе да се задъхва и посегна към инхалатора. Чак тогава мама го остави на мира.

Еди отиде в стаята си да чете. Майка му завъртя един телефон на приятелката си Елеанор Дънтън. Елеанор пристигна и двете дълго прелистваха стари броеве на „Фотороман“ и „Филмови тайни“, като се

кискаха над клюкарските страници и се тъпчеха със салата от омари. Когато на другата сутрин Еди стана за училище, майка му още хъркаше в леглото и сегиз-тогиз пускаше мощни пръдни, напомнящи протяжна мелодия на корнет (от По-Якичките, както би казал Ричи). В паницата нямаше и грам салата от омари, само тук-там по стените бяха полепнали петънца майонеза.

Еди не видя повече влакове от Южното крайбрежие и когато след време срещна началник-гарата мистър Брадък, колебливо запитва какво се е случило.

— Компанията фалира, туй стана — отвърна мистър Брадък. — Не четеш ли вестници? Из цялата гадна страна все едно и също. А сега дим да те няма. Тук не е място за деца.

След този случай Еди понякога се разхождаше край осиротелия четвърти коловоз и слушаше как в главата му въображаем кондуктор подвиква със звучен диалект имена, вълшебните имена на гари: Камдън, Рокланд, Бар Харбър (произнесено Баа Хаабъ), Уискасет, Бат, Портланд, Оугънкуит, Бъруикс; крачеше на изток по четвърти коловоз докато се измори, а бурените между траверсите му вдъхваха дълбока печал. Веднъж вдигна глава, видя как горе чайките (навярно мърляви дърти птици, затлъстели на градското бунище, дето изобщо не им пука дали някога ще зърнат океана, но това му хрумна едва по-късно) кръжат с жални крясъци из небето и се поразплака от гласовете им.

На входа на депото някога бе имало порта, но някакъв отколешен ураган я бе отнесъл и никой не си правеше труда да сложи нова. Еди влизаше и излизаше както си ще, макар че зърнеше ли го, мистър Брадък тутакси го изритваше навън (както впрочем и всяко друго дете). Понякога шофьорите на камиони го подгонваха (но не много усърдно), защото си мислеха, че дебне да задигне нещо — а пък то наистина имаше и такива деца.

Ала най-често в депото беше спокойно. Имаше кабинка за пазач, но празна, с отдавна изпотрошени стъкла. От началото на петдесетте години охраната бе сведена до минимум. Денем мистър Брадък пъдеше хлапетиите, а след мръкнало нощният пазач минаваше по четири-пет пъти с вехтия си Студебейкър с подвижен фар над страничното огледало. Това бе всичко.

Понякога обаче се мяркаха скитници и лумпени. Ако нещо в депото плашеше Еди, това бяха тъкмо те — мъже с четинести бузи,

напукана кожа, пришки по ръцете и язви по устните. Скитниците пътуваха в товарни вагони, слизаха за малко, прекарваха известно време в Дери, после пак се мятаха на някой влак и продължаваха в неизвестна посока. Случваше се да им липсват пръсти. Обикновено бяха пияни и гледаха да изпросят цигара.

Подобен тип изпълзя веднъж изпод верандата на Нийбълт стрийт 29 с предложение да духа на Еди срещу четвърт долар. Изтръпнал от леден студ, Еди се отдръпна и устата му пресъхна като нафталин. Едната ноздра на лумпена беше разядена. Виждаше се направо възпаленият червеникав канал зад нея.

— Нямам четвърт долар — каза Еди и отстъпи към велосипеда.

— Ще го сторя за петаче — изграчи скитникът, крачейки срещу него.

По скута му засъхваше жълто петно от повръщане. Той разкопча панталона си и бръкна вътре. Опитваше да се усмихне. Носът му бе пурпурен, чудовищен.

— Аз... аз нямам и петаче — избъбри Еди и внезапно си помисли: *О, Боже мой, та той е прокажен! Ако ме докосне, и аз ще се заразя!*

Загубил ума и дума, той хукна към колелото. Чу как лумпенът се втурва в тронав бяг подир него. Омотаните с канап вехти обуца шумно трополяха из бурениясалата градина пред празната, куха къща.

— Връщай се тука, хлапе! Ще ти духам без пари. Връщай се тука!

Еди се метна на велосипеда, усещайки как дробовете му хъхрят, как гърлото му се свива до размерите на иглено ухо. Сякаш железен обръч го стягаше през гърдите. Настъпи педалите и тъкмо набираше скорост, когато една от ръцете на лумпена перна багажника. Велосипедът залитна. Еди се озърна през рамо и видя, че скитникът тича досами задното колело (*!!НАСТИГА ГО!!*), обтегнал устни над почернелите останки от зъби в израз на отчаяние или може би ярост.

Въпреки обръчите около гърдите си, Еди завъртя педалите още по-бързо, очаквайки всеки миг покритата със струпей ръка на лумпена да го стисне за лакътя, да го смъкне от колелото и да го запокити в канавката, където го чакаше Бог знае какво. Не посмя повече да се озърне преди да профучи край Църковното училище и през кръстовището на шосе №2. Скитникът бе изчезнал.

Еди почти цяла седмица спотайва в душата си тази страшна история, ала най-сетне я сподели с Ричи Тозиър и Бил Денброу, докато четяха комикси в стаичката над гаража.

— Не е бил прокажен, глупчо — заяви Ричи. — Имал е сиф.

Еди погледна към Бил, за да разбере дали не го разиграват — досега не бе чувал за болест, наречена сифт. Звучеше като някоя от измислиците на Ричи.

— Наистина ли има сифт, Бил?

Бил важно кимна.

— Само че се казва си-си-сиф, а не сифт. Съ-съкратено от сифилис.

— Какво е това?

— Болест, дето се хваща от чукане — обясни Ричи. — Нали знаеш за чукането, Едс?

— Естествено — отвърна Еди с надеждата, че не се е изчервил.

Знаеше, че като пораснеш, от време на време пенисът ти става твърд и от него изтича нещо. За останалото го бе осведомил в едно междучасие Винсент Талиендо по прякор Църното. Според Църното излизаше, че когато чукаш, трябва да си търкаш патката по корема на момичето, додето се втвърди (патката, не коремът). После търкаш още малко, та да ти „дойде чувството“. Когато Еди запитва какво е това, Църното загадъчно поклати глава. Каза, че не може да се опише, но ще го познаеш щом дойде. Добави, че можеш да тренираш като легнеш във ваната и си търкаш патката с тоалетен сапун (веднъж Еди опита, но не усети нищо друго, освен желание да се изпишка). Както и да е, продължаваше Църното, щом ти „дойде чувството“, онова нещо излиза от пениса. Повечето момчета го наричали „свършване“, заяви той, но според по-големия му брат истинският научен термин бил „изпразване“. Та, когато ти „дойде чувството“, трябвало тутакси да си хванеш патката и да я насочиш към пъпа на момичето, за да се изпразниш там. После онова нещо влизало в корема и правело бебе.

Ама на момичетата *харесва* ли им тая работа? — изумено бе запитал Еди.

Сигурно им *харесва*, бе отвърнал Църното, но не изглеждалаше убеден.

— Слушай сега, Едс — каза Ричи, — та да не питаш друг път. Някои жени я имат тая болест. Случва се и на мъже, но при жените е

по-често. Мъжът я прихваща от жена...

— Или от д-друг мъж, ако са сбъ-хъ-ъркани — добави Бил.

— Точно така. Важното е, че хващаш сиф като чукаш някой, дето вече е болен.

— И какво ти става? — запита Еди.

— Изгниваш — лаконично отвърна Ричи.

Еди зяпна от ужас.

— Знам, звучи грозно, обаче е истина — каза Ричи. — Най-напред ти отива носът. На някои направо им окапват носовете. После патките.

— Мо-ххо-оля те — обади се Бил. — Пъ-пъ-преди малко с-съм ял.

— Ама това е наука бе, човек — възрази Ричи.

— Добре де, каква е разликата между проказа и сиф? — заинтересува се Еди.

— Проказата не се хваща от чукане — побърза да отговори Ричи и взе да се превива от смях, оставяйки Бил и Еди да го гледат с недоумение.

7.

От онзи ден къщата на Нийбълт стрийт 29 придоби някакъв зловещ ореол във въображението на Еди. Гледайки бурениялия двор, продънената веранда и закованите прозорци, той усещаше как нещо непреодолимо го влече натам. И преди шест седмици той остави велосипеда си на чакъла край улицата (тротоарът свършваше четири къщи преди това място) и закрачи през градината към верандата на изоставения дом.

Сърцето му бясно подскачаше в гърдите, а в устата му отново бе изплувал противният сух вкус — след време, слушайки разказа на Бил за страховитата снимка, щеше да разбере, че край старата къща се е чувствувал също както Бил при влизането в стаята на Джордж. Сякаш сам не се владееше. Сякаш нещо го *подтикваше*.

Не усещаше краката си да се движат; струваше му се, че стои неподвижно, а самата къща, навъсена и безмълвна, бавно пълзи насреща.

Едва-едва дочуваше от депото бученето на дизелови двигатели и звънкия трясък на буфери. Едни вагони излизаха на коловоза, други отиваха в глуха линия. Съставяше се композиция.

Еди надникна под верандата. Не видя никого. Всъщност това не го изненада. Беше пролет, а скитниците изникваха в Дери най-често между края на септември и началото на ноември. През тия пет-шест седмици човек можеше да се хване на надница в някоя от околните ферми, стига да изглеждаше поне що-годе прилично. Работа имаше — да се събират ябълки и картофи, да се поправят снегозагражденията, да се потегнат покривите на хамбари и сайванти преди да е пристигнал декември със зимните фъртуни.

Сега под верандата нямаше скитници, но куп следи говореха за предишните им посещения. Празни бирени кутии и бутилки, празни шишета от уиски. Край тухлените основи като умряло куче се валяше мърляво, мазно одеяло. Имаше още купища смачкани вестници, една протритата обувка и дъх на боклук. Под всичко това лежеше дебел слой ланска шума.

Въпреки волята си, Еди не намери сили да се удържи и пролази под верандата. Сега бесните удари на сърцето му отекваха в главата и пред очите си виждаше танцуващи бели точки.

Отдолу мирисът ставаше по-тежък — мирис на къркане и пот, смесен с тъмния, кафяв дъх на прогнили листа. Листата даже не шумоляха под лактите и коленете му. И те, и вехтите вестници, само въздишаха.

Аз съм лумпен, несвързано помисли Еди. Лумпен съм и бродя по железниците. Туй правя. Без пукната пара, без дом, ама си намерих шишенце, долар и място за нощувка. Тая седмица ще бера ябълки, другата седмица — картофи, а когато мраз скове земята като долари в банков сейф — ех, тогаз ще рипна в някой празен вагон, дето мирише на захарно цвекло, ще седна в ъгъла, ще се завия със сено, стига да има, ще си къркам, ще дъвча тютюн и рано или късно ще стигна до Портланд или до славния бобен град Бостън, а там, ако не ме спипа железопътната охрана, ще се вмъкна в някой вагон за юга, където да бера грейпфрути, лимони и портокали. А пък ако ме спипат, има да строя пътища за туристите. Чудо голямо, и друг път съм го правил, нали? Аз съм просто самотен дърт скитник, нямам си парички, нямам си дом, обаче едно си имам; имам си болест, дето ме

яде жив. Кожата ми се цепи до кръв, зъбите ми капят — и знаете ли? — усещам как прогнивам като омекнала ябълка, усещам го как става, разяжда ме отвътре, разяжда ме, разяжда, разяжда.

Еди гнусливо хвана с два пръста вонящото одеяло и го избута настрана, смръщен от допира на сплъстената материя. Отзад се разкри нисък прозорец към мазето — едното стъкло беше счупено, другото потъмняло от мръсотия. Приведе се напред, вече почти напълно хипнотизиран. Привеждаше се все по-близо до прозореца, до подземния мрак, вдишвайки мириса на старост, гнилоч и плесен, все по-близо и по-близо до мрака, и прокаженият навярно щеше да го спипа, ако астмата не бе избрала тъкмо този миг, за да се развихри. Безболезнена, ала ужасяващо жестока хватка стегна дробовете му; дишането му тутакси се превърна в познатото, омразно хъхрене.

Отдръпна се и точно тогава отпред изникна лицето. Появата му бе тъй ненадейна, тъй стъписваща (и същевременно толкова очаквана), че Еди не би могъл да изпищи дори и без пристъпа на астма. Очите му изхвъркнаха от орбитите. Устата му зина безмълвно. Този скитник бе друг, не онзи с раздрания нос, ала между двамата имаше прилики. Страхотни прилики. И все пак... подобна твар не можеше да е жив човек. Нищо живо не можеше да е тъй разядено, без да загине.

Кожата на челото му беше разцепена. През раната прозираше бяла кост, облепена с някаква жълтеникава слузеста ципа, като леща на прожектор с изтощена батерия. От носа бе останал само къс оголен хрущял над възпалените червени дупки на ноздрите. Едното око се синееше весело. Орбитата на другото беше задръстена с гъбести кафеникаво-черни израстъци. Долната устна на прокажения провисваше като разкъсан черен дроб. Горна устна изобщо нямаше; зъбите му стърчаха в злокобна усмивка.

Едната ръка на изчадието се стрелна през счупения прозорец. Другата мина право през мръсното стъкло отляво като го натроши на парчета. Търсеците, опипващи ръце бяха целите в язви. Из раните деловито пъплеха насам-натам бръмбарчета и паразити.

Със задъхан, мяукащ вой, Еди пролази прегърбен назад. Едва дишаше. В гърдите му сърцето бхтеше като побесняла машина. Прокаженият изглеждаше облечен в парцаливите останки от някакъв странен, сребрист костюм. Из кичурите кестенява коса по главата му гъмжаха ситни твари.

— Искаш ли да ти духам, Еди? — изграчи видението, като се хилеше с останките от уста. После затананика: — Боби духа за петаче, духа хубаво, така че да го търсиш пак, юначе, със доплащане обаче. — Намигна. — Това съм аз, Еди, Боб Грей. А сега, след като се запознахме както си му е ред...

Прогнила длан потупа Еди по дясното рамо. Момчето изпищя едва чуто.

— Няма нищо — каза прокаженият и ужасеният Еди видя като в кошмар как изчадието бавно изпълзява от прозореца. Изпъкналата кост зад олющеното чело строши тънката летва между двете липсващи стъкла. Сгърчените пръсти задълбаха в листата и влажната пръст. Сребристите рамене на дрехата... костюма... все едно какво беше... взеха да се провират през отвора. Самотното лъскаво синьо око не се откъсваше от лицето на Еди.

— Ето ме, Еди, всичко е наред — гъгнеше съществото. — Ще ти хареса тук долу, при нас. Тук са и някои твои другарчета.

Ръката отново посегна напред и в някакво дълбоко кътче сред обезумялото, пищящо съзнание на Еди внезапно се възцари хладна увереност, че ако тая твар докосне оголената му кожа, той също ще започне да гние. Мисълта го изтръгна от вцепенението. Той запълзя заднешком на лакти и колене, после се завъртя и се хвърли към края на верандата. Тесни и прашни слънчеви лъчи, проникващи през процепите между дъските отгоре, прошарваха от време на време лицето му. Разкъсваше с глава мръсните паяжини, които полепваха по косата му. Озърна се през рамо и видя, че прокаженият вече се е измъкнал до кръста.

— Бягството няма да ти помогне, Еди — подвижна изчадието.

Еди бе стигнал до края на верандата. Тук имаше решетка от летвички. Слънцето сияеше през нея и отпечатваше светли ромбчета по бузите и челото му. Момчето без колебание наведе глава и се юрна напред, изкъртвайки цялата решетка сред жалното скърцане на ръждиви гвоздейчета. От другата страна растеше гъсталак от розови храсти и Еди прелетя през тях, като в движение се изправи на крака, без да усеща, че бодлите покриват ръцете, бузите и шията му с дълги драскотини.

Завъртя се и взе да отстъпва заднешком с омекнали крака. Извади инхалатора от джоба си, налапа го и дръпна спусъка.

Повтаряше си, че всъщност нищо не се е случило, нали така? Фантазирал е за онзи лумпен и съзнанието му... ами, съзнанието му просто е

(разиграло цирк)

прожектирало филм, филм на ужасите, като ония с Франкенщайн или Човека-вълк, дето понякога ги пускат на съботните сутрешни прожекции в „Бисер“, „Бижу“ или „Аладин“. Сам се бе изплашил! Ама че е диване!

Той дори успя да издаде тъничък треперлив смях при мисълта за неподозираните възможности на собственото си въображение, преди прогнилите ръце да излетят изпод верандата и да се вкопчат в розовите храсти с дива, безсмислена ярост. Дърпаха, скубеха, мачкаха, пръскайки по вейките ярки кървави мъниста.

Еди изпищя.

Прокаженият пълзеше навън. Сега се виждаше, че е облечен в клоунски костюм с грамадни оранжеви копчета отпред. Чудовището забеляза Еди и се ухили. Разкъсаната му уста се разтвори и езикът провисна надолу. Еди отново изпищя, ала никой не би чул сподадения детски писък сред бученето на дизелови двигатели в депото. Езикът на прокажения не беше просто изплезен; дълъг бе поне метър и се размотаваше като карнавална духалка. Завършваше с двузъбо острие, което се влачеше из праха. По него се стичаше гъста, лепкава, жълтеникава пяна. И лазеха бръмбари.

Розовите храсти, покрити с първа пролетна зеленина, през които бе прелетял Еди, изведнъж се превърнаха в мъртва, черна дантела.

— Ще ти духам — прошепна прокаженият и трмаво се изправи на нозе.

Еди хукна към велосипеда. Бягаше както предния път, само че сега всичко ставаше като в кошмар, където се движиш мъчително бавно въпреки отчаяните си усилия... а нали в тия сънища винаги чуваш или усещаш как нещо, как някакво То те догонва? Нали винаги долавяш мириса на вонящия му дъх, както Еди го долавяше сега?

За миг го обзе безумна надежда: може би това *наистина* бе кошмар. Може би щеше да се събуди в креватчето, облян в пот, разтреперан, даже разплакан... ала жив. *В безопасност*. Сетне той прогони мисълта. Чарът ѝ бе смъртоносен, утехата — гибелна.

Не се и опита да яхне веднага колелото; просто хукна край него с приведена глава, тласкайки ръкохватките. Имаше чувството, че се дави — не във вода, а в собствените си гърди.

— Ще ти духам — пак прошепна прокаженият. — Потърси ме пак, юначе, потърси ме, Еди. Доведи и приятелите си.

Прогнилите пръсти сякаш докоснаха врата му, но може би всъщност нямаше нищо освен провиснала паяжина от дупката под верандата, закачена за косата му и плъзнала за миг по изтръпналата му плът. Еди се метна на велосипеда и подкара с все сила, без да се интересува, че гърлото му пак се е свило като иглено ухо, без да дава пукната пара за астмата, без да се озърта. Погледна назад чак когато наближи към дома, а тогава, естествено, не видя нищо, освен две момчета, тръгнали да играят на топка в парка.

Тая нощ, изпънат като ръжен в леглото си, стиснал здраво инхалатора и вторачен в сенките, той пак чу шепота на прокажения: *Бягството няма да ти помогне, Еди.*

8.

— Уха! — възкликна Ричи с боязън и уважение. Това бе първата изречена дума след като Бил Денброу замълча.

— На-на-намира ли т-ти се о-о-още една ци-х-хи-игара, Р-р-ричи?

Ричи му подаде последната цигара от полупразния пакет, който бе отмъкнал от чекмеджето на татковото си бюро. Дори я запали предварително.

— Да не си сънувал, Бил? — внезапно запита Стан.

Бил поклати глава.

— Н-не беше съ-съ-сън.

— Наистина — тихичко се обади Еди.

Бил рязко се втренчи в него.

— Къ-къ-какво?

— Наистина, казах — Еди го изгледа почти възмутено. — Наистина е станало. Било е *истинско*.

И преди да се удържи — преди сам да усети, че ще го стори — Еди с изненада откри, че е започнал да разказва за прокажения, който

изпълзя от мазето на Нийбълт стрийт 29. Към средата на разказа взе да се задъхва и посегна към инхалатора. Накрая избухна в пискливи ридания и мършавото му телце се разтресе.

Всички го гледаха смутено, после Стан положи ръка на гърба му. Бил го прегърна неловко, а останалите стеснително извърнаха глави.

— Ня-ня-а-ма нищо, Е-е-еди. Все-всичко е на-а-ред.

— И аз го видях — ненадейно каза Бен Ханском. Гласът му беше глух, задавен и натежал от страх.

Еди надигна беззащитно, просълзено лице със зачервени и възпалени очи.

— Какво?

— И аз видях клоуна — каза Бен. — Само че не беше какъвто казваш... поне когато ми се яви. Не беше прогнил и лепкав. Беше... сух. — Той помълча, приведе глава и се втренчи в бледите си ръце, отпуснати безсилно върху огромните му бедра. — Мисля, че беше мумията.

— Като оная от филмите ли? — запита Еди.

— Като нея, но *не съвсем* — бавно изрече Бен. — Във филмите мумията изглежда фалшива. Страшна е, ама си личи нагласеното, нали ме разбираш? Разните му там бинтове изглеждат прекалено чистички и тъй нататък. Обаче онзи тип... мисля, че той изглеждаше тъй, както би трябвало да изглежда истинската мумия. Нали ме разбираш, все едно че си я открил в някоя зала под пирамидите. Само да не беше костюмът.

— Ка-ка-къ-ъв кххо-о-стюм?

Бен погледна към Еди.

— Сребрист костюм с големи оранжеви копчета отпред.

Челюстта на Еди провисна. Той се опомни, затвори уста, после изрече:

— Ако си правиш майтап, кажи го направо. Аз и до днес... и до днес сънувам оня тип под верандата.

— Не е шега — отвърна Бен и подхвана своята история.

Постепенно разказа всичко — от предложението да помогне на мисис Дъглас за преброяването на учебниците до собствените си кошмари напоследък. Говореше бавно, без да поглежда останалите момчета. Сякаш дълбоко се срамуваше от поведението си. Вдигна глава чак когато и последната дума бе изречена.

— Трябва да си сънувал — каза Ричи след дълго мълчание. Видя болезнената гримаса на Бен и побърза да добави: — Не го взимай присърце, Шеф Бен, ама трябва да си наясно, че балоните не могат ей тъй да се реят срещу вятъра...

— А снимките не намигат — възрази Бен.

Ричи смутено се озърна към Бил. Да обвини Бен, че е сънувал наяве, беше едно; да стори същото с Бил — съвсем друго. Бил беше техен водач, всички взимаха пример от него. Не говореха за това; нямаше и нужда. Но Бил беше мозъкът на компанията, момчето, което все ще измисли какво да правят и в най-скучния ден, момчето, което си спомня забравени от другите игри. И по някакъв странен начин всички те усещаха около Бил утешителния ореол на възрастен мъж — може би това бе чувството за надеждност, чувството, че Бил ще поеме цялата отговорност, ако се наложи. Истината бе, че Ричи вярваше в разказа на Бил въпреки цялото му безумие. А дали пък просто не искаше да отхвърли историята на Бен... че и на Еди, както е тръгнало?

— Ами на теб не ти ли се е случвало нещо подобно, а? — запита го Еди.

Ричи помълча, намери се да каже нещо, тръсна глава, пак помълча и накрая рече:

— Най-страшното, дето съм виждал напоследък, беше как Марк Прендъргаст пикае в парка Маккарън. Нямах си представа каква грозна патка вади.

— Ами ти, Стан? — обади се Бен.

— Не — бързо изрече Стан и извърна глава.

Личицето му бе пребледняло и върху него се белееха плътно стиснатите устни.

— И-ххи-имало ли е нъ-нъ-нещо, С-ст-стан? — запита Бил.

— Не, казах ви!

Стан се изправи и с ръце в джобовете слезе до брега. Спря там, гледайки как водата прелива над първия бент и се събира пред допълнителната стена.

— Айде, Станли! — подкани го Ричи с тъничък фалцет.

Това бе още един от Гласовете му — баба Мърморана. Когато разиграваше баба Мърморана, Ричи куцукаше насам-натам прегърбен, с ръка на кръста, и кашляше от време на време. Обаче каквото и да правеше, все си приличаше най-много на Ричи Тозиър.

— Признай си, Станли, признай на баба за лооооошия клоун и ще ти дам шоколадова курабийка с бадемчета. Само си кажи...

— *Затваряй си човката!* — изрева внезапно Стан и се завъртя към Ричи, който смаяно отскочи назад. — *Просто си затваряй човката!*

— Тъй вярно, шефе — каза Ричи и седна. После недоверчиво се взря в Стан Юрис. По бузите на Стан пламтяха алени петна, но въпреки всичко изглеждаше по-скоро изплашен, отколкото разгневен.

— Няма нищо — тихичко се обади Еди. — Не се сърди, Стан.

— Не беше клоун — каза Станли. Погледът му трескаво прескачаше от лице на лице. Сякаш се бореше да пречупи нещо в себе си.

— Мо-мо-ожеш да к-к-кажеш — също тъй тихичко го насърчи Бил. — Н-нали и ние к-к-казахме.

— Не беше клоун. Беше...

И точно в този миг прокътят гръмкит, загубял от уиски глас на мистър Нел, от който всички подскочиха, сякаш бяха попаднали под обстрел:

— Йее-сусе Христе барабар с вси светии на колесница! Глей го туй! Йесусе Христе!

ОСМА ГЛАВА

СТАЯТА НА ДЖОРДЖИ И КЪЩАТА НА НИЙБЪЛТ СТРИЙТ

1.

Ричард Тозиър изключва радиото наред „Като Дева“ на Мадона (досега е слушал някаква местна радиостанция, която се хвали с „най-страхотния стерео-рок на средни вълни в околностите на Бангор!“), отбива край пътя, изключва двигателя на наетия от аерогарата Форд-Мустанг и излиза. В ушите му тътнат приливи и отливи — всъщност собственият му дъх. Току-що е зърнал табела, от която целият му гръб е настръхнал на ситни твърди топченца.

Той минава пред колата и отпуска длан върху капака. Чува как изстиващият двигател тихичко поупква. Нейде рязко се провиква сойка и пак замлъква. Пеят щурци. Това е цялото музикално оформление.

Видял е табелата, минал е под нея и изведнъж отново се е озовал в Дери. След двадесет и пет години Ричи Тозиър по прякор Мръсната уста се прибира у дома. Той е...

Внезапно в очите му се врязва непоносима пареща болка и мисълта секва по средата. Той надава тих, задавен вик и дланите му литват към лицето. Само веднъж е изпитвал нещо поне отчасти сравнимо с тая огнена болка — в колежа, когато веднъж му попадна мигла под контактната леща... а и то беше само в едното око. Сега ужасното мъчение се влива и в двете.

Още преди да е докоснал лицето си, болката изчезва.

Бавно, замислено отпуска ръце и се заглежда напред по шосе № 7. Напуснал е магистралата на отклонението в Етна-Хейвън; сам не знае защо, ала не иска да пристигне по магистралата, която още се строеше край Дери, когато той и родителите му отърсиха от подметките си праха на това смахнато градче и се отправиха към

Средния Запад. Не... по магистралата би било по-бързо, само че неправилно.

Затова е пресякъл сгушените, задрямали сгради на някогашния Хейвън Вилидж по шосе №9, после е отбил по шосе №7. И с всеки изминат километър денят е ставал все по-слънчев.

А сега табелата. Тя е най-обикновена, подобни табели бележат границите на над шестстотин градчета в Мейн, ала тъкмо тази го удря право в сърцето!

ОКРЪГ

ПЕНОБСКОТ

Д

Е

Р

И

МЕЙН

По-нататък — табела на благотворителната организация Елкс; табела на Ротари клуб; и за да се оформи светата троица — табела, уведомяваща за факта, че „ЛЪВОВЕТЕ ОТ ДЕРИ“ РЕВАТ ЗА ОБЕДИНЕНИЯ ФОНД! След това е пак само шосе №7, продължаващо все направо сред буйни борови и смърчови горички. Под безмълвните лъчи на крепнеция ден дърветата изглеждат сънливи като сиво-синкав цигарен дим, наслоен в неподвижния въздух на заключена стая.

Дери, мисли си той. Дери, Господи помилуй. Дери. Гръм и мълнии.

Ето го тук, на шосе №7. След седем километра ще види (стига някое торнадо да не я е отнесло през отминалите години) фермата на Рулин, откъдето майка му редовно купуваше яйца и зеленчуци. След още три километра шосе №7 се превръща в Уичъм роуд, който пък на свой ред се превръща в Уичъм стрийт — няма грешка, алилуя,

безкраен свят, амин. И нейде там, между фермата и града, ще мине първо край дома на Бауърс, сетне край дома на Хенлън. Километър и половина подир дома на Хенлън ще зърне първите проблясъци на Кендъскиг и първите гъсти дебри отровна зеленина. Пищната долина, известна кой знае защо под името Пущинака.

Наистина не знам дали имам сили да издържа, мисли Ричи. Нека си го кажем правичката, братчета. Просто не знам дали имам сили.

Цялата предна нощ е отминала като в сън. Докато не спира да пътува, да напредва, да отхвърля километър след километър, сънят продължава. Ала сега е спрял — по-точно знакът го спря — и се е събудил, за да осъзнае странната истина: сънят е самата реалност. **Дери** е реалност.

Той сякаш просто не може да спре потока на спомените, има чувството, че в края на краищата те ще го докарат до лудост. Прехапва устна и с все сила притиска длан в длан, като че очаква всеки миг да се разпадне. Усеща, че **неминуемо** ще се разпадне, и то скоро. Изглежда, някаква безумна частица от съзнанието му очаква с нетърпение предстоящите събития, ала останалото само се чуди как ли ще преживее близките дни. Той...

Ето, че мисълта му пак секва.

На пътя излиза елен. Тихо отеква потропването на пролетно-меки копита по асфалта.

Гърдите на Ричи застиват насред дъх, после отново бавно се раздвижват. Той гледа като втрещен и някаква трезва частица от съзнанието му мисли, че подобна гледка не се среща на Родео булевард. Не... трябвало е да си дойде у дома, за да я види.

Не е елен, а кошута („Кошута, женската на елена“ — весело припява в главата му един от Гласовете). Излязла е от гората вдясно и сега стои сред шосе № 7, стъпила с предните крака на едната пресечена бяла линия, със задните — на другата. Черните ѝ очи кротко се взират в Рич Тозиър. В тия очи се чете интерес, ала няма и капчица страх.

Гледайки кошутата, Рич дълбоко си поема дъх и ненадейно започва да говори с един от Гласовете... ала за пръв път от двайсет и пет години насам това е Гласът на Ирландското ченге, влязъл в репертоара му след онзи незабравим ден. Звукът се търкулва с грохот

из утринната тишина като огромна топка за боулинг — сам Ричи за нищо на света не би повярвал, че може да говори тъй гръмко и мощно:

— Йее-сусе Христе барабар с вси светии на колесница! Какво дири такваз гиздосия като теб из тоя пущинак, моме? Йесусе Христе! Беж да те няма и се прибирай право дома, додето не съм те напортил на отец О'Къркинс!

Още преди да заглъхне ехото, още преди първата стресната сойка да закрепси срещу светотатството, кошутата му врътва опашка като знаме за капитулация и изчезва сред мъгливите ели вляво от пътя, оставяйки зад себе си само купчинка димящи топченца като доказателство, че дори и на трийсет и седем години Ричи Тозиър все още е в състояние от време на време да пусне някоя По-Якичка.

Ричи започва да се смее. Отначало само се киска тихичко, после изведнъж осъзнава колко нелепо изглежда — застанал сред здрача на мейнското утро, на пет хиляди километра от дома си, и крещи по някаква кошута с акцента на полицей-ирландец. Тихото кискане преминава в наниз от звънък смях, смехът прераства в бурен кикот, следва задавен вой и накрая той е принуден да се хване с две ръце за колата, докато от очите му текат сълзи и смътно се пита дали няма да подмокри гащите. Всеки път, щом вземе да се окопитва, погледът му пада върху купчинката топчета сред асфалта и го обзема нов пристъп на смях.

Задъхан, сополив, той най-сетне намира сили да се настани зад волана и да включи двигателя на Мустанга. По пътя прелита тежка цистерна с изкуствен тор, оставяйки подир себе си мощен повей. Когато цистерната отминава, Рич изкарва колата на платното и пак поема към Дери. Сега се чувства по-добре, сякаш е овладял положението... или просто така му се струва, защото отново се движи, отмята километри и сънят отново се превръща в сън.

Пак се сеца за мистър Нел... и за онзи ден край бента. Мистър Нел искаше да знае кой е измислил тая шуротия. Ричи си спомня как петимата се споглеждаха боязливо, как Бен пристъпи напред с клюмнала глава, пребледнели бузи и разтреперано лице, полагайки мрачни усилия да не се разплаче. Горкото хлапе навярно е предполагало, че го чакат пет до десет години в Шоушенк задето е заляло канализацията по Уичъм стрийт, мисли си Рич, но въпреки

всичко пое отговорност. И с това принуди останалите да прекратят напред, за да го подкрепят. Нямаха друг изход — иначе трябваше да признаят, че са от „лошите“. Страхливци. И тъй нататък — точно противоположното на любимите им телевизионни герои. А това ги сплоти в едно цяло, за добро или за зло. Сплоти ги, изглежда, за цели двацет и седем години. Понякога събитията са като подредени плочки от домино. Първата събаря втората, втората събаря третата — и готово.

Кога ли, пита се Ричи, кога ли е станало прекалено късно за отстъпление? Когато се появи Стан и взе най-дейно участие в строежа на бента? Когато Бил им разказа как училищната снимка на брат му завъртяла глава и намигнала? Може би... но Рич Тозиър има чувството, че плочките от домино са почнали да падат наистина едва когато Бен Ханском пристъпи напред и промълви:

— Аз им показвах

2.

как да го построят. Аз съм виновен.

Мистър Нел само го гледаше и стоеше неподвижно, с плътно стиснати устни, положил ръка върху скърцащия си колан от черна кожа. Прехвърли поглед към ширналото се езеро зад бента, после пак се вторачи в Бен с физиономия на човек, който не вярва на очите си. Беше широкоплещест ирландец с преждевременно побеляла вълниста коса, грижливо сресана назад под синята фуражка. Очите му бяха лъчисто сини, носът — лъчисто червен. По бузите му тъмнееха мрежички от пукнати капиляри. Не надхвърляше среден ръст, но за строените пред него пет хлапета изглеждаше висок поне два и петдесет.

Мистър Нел отвори уста, но преди да каже каквото и да било, Бил Денброу пристъпи до Бен.

— Их-их-ххх-идеята бъ-бъ-беше мо-о-оя — смогна да изрече той след непосилни мъки. С хлипане си пое огромна глътка въздух и докато мистър Нел го гледаше безпристрастно, а слънцето хвърляше царствени отблясъци по служебната значка, Бил успя да изпелтечи останалото: Бен не е виновен; той просто минавал случайно и ги

научил как да се справят по-добре с онова, което и бездруго вършели, макар и не твърде успешно.

— И аз — внезапно каза Еди и застана от другата страна на Бен.

— Какво значи „и аз“? — запита мистър Нел. — Туй името ли ти е, или адресът, момчурляк?

Еди се изчерви като домат чак до корените на косата.

— И аз бях с Бил още преди да дойде Бен — поясни той. — Това исках да кажа.

Ричи пристъпи до Еди. В главата му бе изникнала идеята, че един-два Гласа могат да поразвеселят мистър Нел, да му пооправят настроението. Но трезво погледнато (а трезвият поглед бе нещо изумително рядко за Ричи), един-два гласа можеха и съвсем да забатачат положението. Мистър Нел не изглеждаше, както би се изразил самият Ричи, склонен към майтапизми. Даже точно обратното — в момента навярно най-малко мислеше точно за майтапи. Затова Ричи само тихичко промърмори: „И аз бях с тях“, после решително си затвори устата.

— Аз също — каза Стан, пристъпвайки до Бил.

Сега и петимата се бяха строили пред мистър Нел. Бен се оглеждаше наляво-надясно не просто смаяно — беше едва ли не зашеметен от подкрепата. За момент Ричи си помисли, че Камарата ще се разреве от благодарност.

— Йесусе — повтори мистър Нел и макар че в гласа му звучеше дълбоко отвращение, лицето му внезапно се стегна, сякаш искаше да удържи напирания смях. — Откак съм жив не помня да ми е падала на око по-жалка тайфа хлапетии. Да ви знаят бащите де се завирате, комай ще ви палнат задниците довечерка. Ама пусти късмет!

Ричи вече нямаше сили да се удържа; устата му просто се отвори и както честичко ставаше, препусна в неударим галоп.

— Ам как вървят нещата у старата родина, мистър Нел? — изтърси проклетата уста. — Ей, кат ва гледам, мейлем ми капе на душата, истина ви думам, убав човек сте, значи, чест и почитания за...

— След около три секунди ще имаш чест и почитания по дънцето на гащите, приятелче — сухо заяви мистър Нел.

Бил се завъртя и изръмжа:

— За Б-б-бога, Ръ-ръ-ричи, *МЛЪКВАЙ!*

— Разумен съвет, драги ми Уилям Денброу — одобри мистър Нел. — Бас държа, че Дзак не знае де се вре син му из Пущинака сред плаващи лайнищаци, нал тъй?

Бил сведе очи и поклати глава. Бузите му пламтяха като макове.

Мистър Нел се завъртя към Бен.

— Как ти беше името, синко?

— Бен Ханском, сър — прошепна момчето.

Мистър Нел кимна и пак погледна бента.

— Ти ли го измисли?

— Ъхъ... как да го построим — шепотът вече едва се чуваше.

— Е, право ти думам, страхотен инженер си, момко, ама сигур бъкел не знаеш ни за тоя ми ти Пущинак, ни за дренажите под Дери, нал тъй?

Бен поклати глава.

— Системата е от две части — меко поясни мистър Нел. — По едната минават плътните човешки отпадъци — с други думи лайната, ако позволите да пусна подобно сквернословие в нежните ви уши. По другата тече мръсна вода — вода от тоалетните, от мивките, душовете и пералните машини; освен туй, там отива и водата от уличните канали. Е, с плътните отпадъци не сте сторили беля, слава Богу, тях ги изпомпват в Кендъскиг доста по-доле. Ако отскочите още километър по течението, сигур ще видите бая фъшкии да съхнат на слънце по ваше благоволение, ама поне ще си знаете, че не сте напълнили някому мазето с лайна. Виж, колкото до мръсната вода... ами, за нея няма помпи. Тя си тече надоле по тръби, дето онез момчурляци, инженерите, им викат гравитационни шахти. И бас държа, че знаеш де излизат всички тези шахти, нал тъй, момко?

— Горе — промърмори Бен.

И той посочи към мястото отвъд бента, наводнено благодарение на техния труд. Направи го без да вдига глава. По бузите му бавно се затъркаляха едри сълзи. Мистър Нел се правеше, че не забелязва.

— Правилно, мой солидни и млади приятелю. Всички онез гравитационни шахти се изливат из потоци по-горе в Пущинака. Всъщност повечето поточета, дето цуцуркат надоле, са само от мръсна вода и нищо друго, ама излизат от шахти, дето не ги и виждаш, толкоз надълбоко са в гъсталаците. Лайната отиват в едната посока, всичко останало в другата, Бог да благослови ума човешки, обаче е ли ви

минало през ума, че цял Божи ден ровичките из пикнята и помията на Дери?

Еди изведнъж се задави и посегна към инхалатора.

— Туй, дето го сторихте, върна водата в шест от осемте централни колектора по Уичъм, Джаксън и Канзас стрийт плюс още пет-шест улички между тях. — Мистър Нел сурово се втренчи в Бил Денброу. — Една от тях обслужва и собствения ти дом, драги ми Денброу. Стана тя каквато стана — мивките не изтичат, пералните се задръстват, преливниците весело пълнят мазетата...

От гърлото на Бен излетя сухо, задавено ридание. Другите го погледнаха и побързаха да извърнат глави. Мистър Нел положи широката си длан върху рамото на момчето. Дланта беше загрубяла и мазолеста, ала умееше да бъде нежна.

— Айде, айде сега. Недей да се косиш, едро момче. Може пък и да не е чак толкоз зле, поне засега; може пък и да съм попресилил мънинко, та да знам, че ме слушате с двете уши. Пратиха ме тъдява да видя дали някое дърво не е запретило потока. Сегиз-тогиз стават тия работи. Що пък тебе някой освен мене и вас петимата да знае, че не било съвсем тъй. В туй градче напоследък си имаме и по-лоши тревоги от малко разляна помия. Ще пиша в рапорта, че съм открил дървото, после няколко момчурляци дошли и ми помогнали да го издърпам. Обаче имена няма да споменавам. Тъй че хич не се надявайте да ви хвалят зарад разни бентове из Пущинака.

Той бавно огледа петимата. Бен енергично бършеше очите си с носна кърпа; Бил замислено се вглеждаше в дигата; Еди здраво стискаше инхалатора; Стан стоеше, прегърнал Ричи през рамото и готов да щипе — жестоко — ако усети у него намерение да изрече каквото и да било, освен сърдечна благодарност.

— Нямате работа из таквиз мръсни места, момчета — продължи мистър Нел. — Там доле сигур е гмеж от поне шейсетина различни болести. Бунище от едната страна, потоци пикня и мръсна вода от другата, говна и помия, тръни и буболечки, тресавища... нямате работа из таквиз мръсни места. Абе момчурляци, четири чисти градски парка чакат да играете из тях топка по цял ден, а пък аз да ви набарам баш тука. Йесусе Христе!

— А-ама н-н-на нас н-ни ххх-ха-аресва ту-ту-тук — отвърна Бил с внезапно предизвикателство. — Кхххо-о-гато с-с-сме ту-хху-ук, ни-

ни-ник-к-кой не ни за-хха-акача.

— Какво рече той? — обърна се мистър Нел към Еди.

— Каза, че когато слезем тук, никой не ни закача — преведе Еди. Гласът му беше тъничък и задавен, но в него се долавяше непоколебима твърдост. — И е прав. Ако идем в парка и речем, че искаме да играем бейзбол, какво мислите ще ни отговорят другите момчета? Дадено бе, коя база искате, втората или третата?

Ричи се изкиска.

— Бре, и Еди пусна Една По-Якичка! И... *Недей бе!*

Мистър Нел завъртя глава и го измери с поглед.

Ричи си мислеше, че мистър Нел пак ще се ядоса, но белокосият полицаи го изненада — изненада всички — с внезапна усмивка.

— Тъй-тъй — каза той. — И на мен ми харесваше доле кога бях хлапицак, да, харесваше ми. Затуй няма да ви пъдя. Ама чуите ми хубавичко думата сега. — Той ги посочи с пръст един по един и момчетата се посвиха. — Кога слазят за игри тъдява, искам да сте на тайфа като сега. Заедно. Разбрахте ли?

Всички закимаха.

— И щом викам заедно, значи *през цялото време*. Без разните му там криеници, дето се разделяте и оставате самички. Всички знаете какво става из градчето. Айде, не забранявам да слазят тука, щото и да забраня — все тая. Ама за ваше добро стойте заедно и тъдява, и дето и да било. — Той погледна Бил. — Ще спориш ли, драги ми младежо Бил Денброу?

— Н-н-не, сър — каза Бил. — Ще с-с-стоим зъ-зъ-зъ...

— И туй ми стига — кимна мистър Нел. — Дай си ръката.

Бил протегна ръка и мистър Нел я стисна.

Ричи отметна ръката на Стан и пристъпи напред.

— Истина ви думам, мистър Нел, душа-човек сте, тъй да знайте! Убав, убав човек!

Широко ухилен, той посегна, сграбчи грамадната десница на ирландеца и енергично я разтърси. Слисаният мистър Нел имаше чувството, че гледа някаква чудовищна пародия на Франклин Делано Рузвелт.

— Благодаря ти, момче — отвърна мистър Нел и отдръпна ръка. — Май тебе мънинко да поработиш над тоя номер. Засега ми мязаш толкоз на ирландец, колкото и Граучо Маркс.

Другите момчета се разсмяха, най-вече от облекчение. Докато се смееше, Стан стрелна Ричи с укоризнен поглед: *Кога ще пораснеш, Ричи?*

Мистър Нел подаде ръка на всички, като остави Бен за накрая.

— Няма от какво да се срамуваш, само дето си объркал преценката, едро момче. А пък туй доле... от някоя книжка ли го видя?

Бен поклати глава.

— Сам ли го измисли?

— Да, сър.

— Бре, пусто да остане! Помни ми думата, някой ден ще правиш велики дела. Обаче Пущинакът не е място за тях. — Полицаят замислено се огледа наоколо. — Тука никой и нивга няма да стори велико дело. Гадно място. — Той въздъхна. — Събаряйте дигата, драги момчета. Събаряйте я час по-скоро. А пък додето свършите, аз май ще седна да си почина на сянка под тоя тука храст.

При последните думи той се озърна към Ричи, сякаш го насърчаваше за нови щуротии.

— Да, сър — смирено отвърна Ричи и млъкна.

Мистър Нел кимна доволно и момчетата се юрнаха на работа, като пак се озъртаха към Бен — този път за да им покаже как най-бързо да съборят построеното по негови указания. Междувременно полицаят измъкна изпод мундира си плоско кафяво шише и отпи солидна глътка. Закашля се, после въздъхна мощно и огледа децата с навлажнени, благодушни очи.

— Ами като какво ли ще да е туй у шишенцето ви, благородни сър? — обади се Ричи, нагазил до колене във водата.

— Ричи, няма ли да си затваряш човката? — изсъска Еди.

— Туй ли? — Леко изненадан, мистър Нел се взря в Ричи, после сведе поглед към бутилката. Тя нямаше никакъв етикет. — Туй е един божествен сироп за кашлица, мойто момче. Дай сега да те видим можеш ли да си толкоз чевръст с ръцете, колкото и с езика.

3.

Доста по-късно Бил и Ричи крачеха един до друг по Уичъм стрийт. Бил тикаше Силвър; след усилията първо по строежа, а после и

по събарянето на дигата, просто не му оставаше енергия за да подкара огромния велосипед. И двете момчета бяха мръсни, рошави и грохнали от умора.

Стан бе попитал не искат ли да му дойдат на гости и да поиграят „Монопол“, дама или нещо подобно, но никой не прояви желание. Ставаше късно. Бен обяви с немощен и потиснат глас, че се прибира у дома да види дали някой не му е донесъл библиотечните книги. Имаше известна надежда, защото по правилник в картончетата непременно се вписваше не само името, но и адресът на читателя. Еди каза, че щял да гледа по телевизията „Рок шоу“ — тая вечер щял да участва Нийл Седака, та искал да го види дали е негър. Стан му рече да не се прави на глупак, Нийл Седака бил бял, личало си още щом го чуеш. Еди заяви, че от слушане нищо не си личи; до миналата година бил твърдо уверен, че Чък Бери е бял, обаче като го *показали* в „Естраден подиум“, той се оказал черен.

— Добре, че майка ми *и досега* го мисли за бял — добави Еди. — Ако разбере, че е негър, сигурно ще ми забрани да го слушам.

Стан предложи да се обзаложат на четири книжки с комикси, че Нийл Седака е бял и двамата се отправиха към дома на Еди, за да решат спора.

Останаха само Бил и Ричи, упътени в посока, която след известно време щеше да ги изведе пред дома на Бил. Почти не разговаряха. Ричи неволно се замисли за разказа на Бил как снимката завъртяла глава и намигнала. И въпреки умората му хрумна нещо. Беше безумно... ала и някак обаятелно.

— Били, момче младо — каза той. — Ха да спрем за мънинко. Дай на стария човек пет минутки одих. Инак умирвам.

— Д-де тоз къ-ъ-смет — отвърна Бил, но все пак спря, внимателно положи Силвър върху тревата край Семинарията и двамата седнаха на широките каменни стъпала пред натруфената викторианска сграда от червени тухли.

— К-какъв ден — мрачно промърмори Бил. Под очите му се тъмнееха червеникави кръгове. Лицето му изглеждаше бледо и изнурено. — К-като стигнем до нас, взе-е-еми да в-в-въртнеш един телефон на в-вашите. И-инак ще се п-побъркат.

— Аха. Ще се побъркат като нищо. Слушай, Бил...

Ричи помълча, размишлявайки за мумията на Бен, прокажения на Еди и онова, което Стан не бе успял да им каже. За миг в паметта му изплува нещо — нещо свързано със статуята на Пол Бъниън пред Градския център. Но онова беше само *сън*, за Бога.

Той пропъди незначителните мисли и храбро се хвърли към главното.

— Какво ще речеш, ако влезем у вас? Хайде да надникнем в стаята на Джорджи. Искам да видя онази снимка.

Бил слисано зяпна срещу Ричи. Помъчи се да говори, но не успя; потресението бе прекалено силно. Затова само яростно тръсна глава.

— Ти чу разказа на Еди — настоя Ричи. — И на Бен. Вярваш ли им?

— Н-н-не знам. Ми-и-исля, ч-че т-трябва да са ви-ххи-идели нещо.

— Аха. И аз тъй мисля. Мисля си, че всички деца, дето ги убиват наоколо, ама *съвсем всички*, биха могли да ни разправят нещичко. Единствената разлика между Бен или Еди и ония хлапета е там, че Бен и Еди са избягали.

Бил вдигна вежди, но не изглеждаше особено изненадан. Ричи предположи, че той и сам би стигнал до същия извод. Не го биваше да приказва, обаче не беше тъпак.

— Сега вземи, та си напъни малко мозъка, Шеф Бил — продължи Ричи. — Някой тип може да се облича в клоунски костюм и да убива деца. Не знам откъде му е скимнало, но лудите никой не ги разбира, прав ли съм?

— Пръ-пръ-пръ...

— Прав съм. Не е чак толкова различно от Джокера в комиксите за Батман.

Ричи сам се разпалваше, чувайки идеите си изречени на глас. За миг се запита дали наистина опитва да докаже нещо или просто вдига словесна пушилка, колкото да види стаята и снимката. В крайна сметка, навярно нямаше значение. В крайна сметка може би му стигаше да види как очите на Бил припламват от възбуда.

— А-а-ами сни-и-имката кхха-а-кво общо има?

— *Ти* как мислиш, Бил?

Тихичко, без да поглежда Ричи, Бил каза, че според него снимката няма нищо общо с убийствата.

— Мисля, че е бил при-и-зракът на Джъ-джъ-джорджи.

— Призрак на *снимка*?

Бил кимна.

Ричи се позамисли. Представата за призрак изобщо не затрудняваше детското му съзнание. Беше уверен, че подобни неща съществуват. Родителите му бяха методисти и го водеха на проповед всяка неделя, а в четвъртък вечер посещаваше сбирките на методисткото младежко дружество. Вече бе изчел доста от Библията и знаеше, че Светата книга вярва в най-невероятни работи. Според Библията сам Бог се състоеше поне от една трета Дух, а това бе само начало. Личеше си, че Библията вярва и в демони, защото разправяше как Исус изхвърлил цяла тайфа от някакъв образ. Големи майтапизми паднали при това. Когато Исус запитал онзи тип как се казва, демоните Му рекли да ходи да се запише в Чуждестранния легион. Или нещо подобно. Библията вярваше и във вещици, иначе защо щеше да пише: „Магесница жива да не оставиш“? Някои истории в Библията бяха по-интересни и от комиксите на ужаса. Как някои хора ги пържели във вряло масло, а други пък се бесели като Юда Искаротски; как злият цар Ахаз паднал от кулата и кучетата дошли да му лижат кръвта; как се развихрили масови детеубийства след ражданията на Мойсей и Исус Христос; как разни типове излизали от гроба или хвърчали из въздуха; как войниците събаряли с магия крепостни стени; как пророците виждали бъдещето и се сражавали с чудовища. Всичко това го имаше в Библията и беше вярно дума по дума — тъй казваше преподобният Крейг, тъй казваха родителите на Ричи, тъй казваше и самият той. Съвършено охотно би приел обяснението на Бил, само че го смущаваше логическата страна на въпроса.

— Но нали каза, че си се изплашил. Защо ще те плаши призракът на Джордж?

Бил надигна длан да избърше устата си. Ръката му леко трепереше.

— С-сигурно ми е съ-съ-ърдит. 3-з-задето го у-би-би-иха. Аз бях ви-ххи-новен. Аз г-го пратих навън с кххо-о-о...

Не можеше да изрече думата, затова направи с ръка вълнисто движение из въздуха. Ричи кимна в знак, че е разбрал... ала не беше съгласен.

— Не ми се вярва — каза той. — Виж, да го беше гръмнал или да му беше забил нож в гърба, щеше да е друга работа. Или, да речем, даваш му да играе със заредения пищов на татко ви и той се застрелва. Обаче не е било пищов, а най-обикновено корабче. Не си искал нищо лошо; всъщност — Ричи вдигна пръст и с прокурорски жест го насочи към Бил — само си искал хлапето да се позабавлява, нали така?

Бил напрегна паметта си — напрегна я отчаяно. Казаното от Ричи за пръв път облекчаваше малко вината за смъртта на Джордж, която го гризеше от месеци насам, ала някакъв спокоен и твърд глас в душата му настояваше, че не му се *полага* облекчение. Виновен си, *разбира се*, безмилостно твърдеше гласът; ако не изцяло, то поне отчасти.

Инак откъде е изникнало онова студено място на канапето между баща ти и майка ти? Инак от къде на къде вече никой не обелва думица на вечеря? Сега само тракат вилици и ножове, докато накрая не издържаш и молиш да те ихх-хи-звинят, че трябва да станеш.

Сякаш *самият той* бе призрак, неясно видение, което говори и се движи, ала хората нито го чуват, нито го виждат — само смътно долавят присъствието му, без да го признават за реалност.

Не искаше да се приеме за виновен, но единственото друго обяснение за поведението на родителите му бе далеч по-страшно: че цялата им предишна грижа и обич към него е била само резултат от присъствието на Джордж, а след изчезването на Джордж не е останало нищичко... и всичко е станало случайно, без причина. Позволи ли си да тръгне по *този* път, щеше да види как отпред веят вихрите на лудостта.

Затова той отново премисляше какво бе сторил, усетил, казал в деня, когато умря Джордж, и една част от душата му се надяваше думите на Ричи да се окажат верни, а друга част също тъй отчаяно се надяваше да ги опровергае. Едно поне бе сигурно — като по-голям брат не се смяташе за светец. Двамата с Джордж честичко се спреккваха, дори прекалено честичко. Сигурно и в онзи ден са се посбили, нали?

Не. Нямаше спреккване. Първо на първо, Бил все още беше изнемощял и нямаше сили да се кара сериозно с Джордж. Беше задрямал и сънуваше някаква

(костенурка)

смешна малка животинка, не помнеше точно каква, после се събуди и чу как навън почуква отминаващият дъжд, а Джордж печално мрънка в столовата. Бил го попита какво има. Джордж влезе и каза, че се мъчел да направи хартиено корабче както пише в „Книга за най-добрите забавления“, обаче все не излизало. Бил му заръча да донесе книгата. И докато седеше край Ричи на стъпалата пред Семинарията, той си спомни как блеснаха очите на Джорджи когато корабчето бе готово, и колко топло му стана на сърцето като видя, че Джорджи го мисли за голяма работа, пичага и половина, страхотен образ дето всичко може да направи. С две думи — чувствуваше се истински батко.

Корабчето бе убило Джордж, но Ричи имаше право — не беше като да даде на детето зареден пистолет. Бил не знаеше какво ще се случи. Нямаше начин да знае.

Той въздъхна дълбоко, треперливо и усети как нещо като камък — нещо, за чието присъствие не бе и подозирал — се отронва от гърдите му. Изведнъж се почувствува по-добре във всяко отношение.

Отвори уста да сподели с Ричи, ала вместо това се разрида.

Разтревоженият Ричи прегърна Бил през рамото (след като се увери с бърз поглед наоколо, че няма кой да гледа и да ги помисли за педеруги).

— Няма нищо — каза той. — Няма нищо, нали, Били? Хайде сега. Спри кранчето.

— *Не их-ихх-хисках д-да го ухх-у-у-бият!* — хлипаше Бил. — *Н-Н-НЕ С-С-С-ХЪМ С-СИ И П-П-ПО-ХХХО-МИСЛЯЛ И-3333-О-ОБЩО!*

— Божичко, Били, знам, че не си — каза Ричи. — Ако си искал да му светиш маслото, щеше да го бутнеш по стълбата или нещо подобно. — Той неумело погали Бил по рамото и го прегърна с всичка сила, после побърза да се отдръпне. — Хайде сега, стига си циврил, нали така? Ревеш като бебе.

Малко по малко Бил утихна. Все още го болеше, ала болката изглеждаше по-чиста, сякаш сам се бе разрязал, за да измъкне от тялото си нещо прогнило. А и чувството на облекчение вече не го напускаше.

— Н-не исках д-да го ухх-у-у-бият — повтори Бил, — а пък с-с-само да к-к-кажеш някому, че съм пла-а-а-кал, ще ти с-с-смачкам н-н-носа.

— Не бой се — кимна Ричи, — няма да кажа. Ами че той ти е бил брат, за Бога. Ако ми бяха претрепали братчето, щях да се пръсна от рев, мама му стара.

— Т-т-ти н-н-нямаш бръ-бръ-бра-ат.

— Да де, ама ако имах.

— И щеше да ревеш?

— Естествено. — Ричи помълча и предпазливо се вгледа в него, като се мъчеше да прецени дали лошото наистина е отминало. Бил все още бършеше зачервените си очи с мърлява носна кърпа, но Ричи реши, че май всичко е наред. — Думата ми беше одева, че не разбирам защо му е на Джордж да те тормози. А ако не е той, снимката може да има нещо общо с... да де, с онзи другия. Клоуна.

— Мъ-мъ-може Дж-дж-джордж да не з-з-знае. М-може да с-с-си ми-исли, че...

Ричи се досети за продължението и махна с ръка.

— Слушай Шеф Бил, човек като хвърли топа, веднага научава какво мислят хората за него. — Говореше със снизходителния тон на велик учен, опровергаващ нелепите заблуди на някакъв селски тиквеник. — В Библията го има. Казано е: „Да, ако и да не виждаме много сега в огледалото, ще прозрем в него като в прозорец подир смъртта“. Беше в Първото послание към солунците или Второто към вавилонците, не помня точно. Означава...

— Ра-ра-а-збирам кхха-акво оз-з-з-начава — каза Бил.

— Е, какво ще речеш тогава?

— Ъ?

— Дай да хвърлим едно око в онази стая. Може пък нещо да ни подсказе кой убива децата.

— С-с-страх ме е.

— И мене — каза Ричи, мислейки, че само хвърля прах в очите на Бил, колкото да го поразмърда.

После в стомаха му натегна някаква твърда топка и той разбра, че е казал самата истина: умираше от страх.

Двете момчета се прокраднаха в къщата като призраци.

Бащата на Бил още не се бе прибрал от работа. Шарон Денброу седеше край кухненската маса и четеше някакво книжле. Още от антрето се долавяше мирисът на вечеря — задушена риба. Ричи врътна един телефон на майка си да съобщи, че не е умрял, само ще се позабави у Бил.

— Има ли някой? — подвижна мисис Денброу когато Ричи остави слушалката.

Двамата застинаха и се спогледаха виновно. После Бил отговори:

— А-а-аз, мамо. И Р-р-р-р-р...

— Ричи Тозиър, госпожо — провикна се Ричи.

— Здравей, Ричи — разсеяно подхвърли мисис Денброу, сякаш изобщо не осъзнаваше къде се намира. — Ще останеш ли за вечеря?

— Благодаря, госпожо, обаче мама ще намине да ме прибере след половин час.

— Ще й предадеш много поздрав, нали?

— Да, госпожо, непременно.

— Х-х-хайде — прошепна Бил. — С-с-стига приказки.

Изкачиха се горе и тръгнаха по коридора към стаята на Бил. Вътре беше подредено по момчешки — тоест, майката на въпросното момче би изпитала само умерено главоболие при вида на подреждането. По лавиците на библиотеката хаотично се трупаха разнородни книжки и комикси. На писалището имаше още комикси, корабни модели, няколко играчки и куп грамофонни плочи. Сред тях стърчеше вехта канцеларска пишеща машина марка „Ъндърууд“. Бяха му я подарили за по-миналата Коледа и понякога Бил пишеше разкази на нея. След смъртта на Джордж бе започнал да пише по-често. От измислиците като че му олекваше.

На пода срещу леглото имаше полуавтоматичен грамофон с купчинка сгънати дрехи върху капака. Бил прибра дрехите в чекмеджетата на писалището и взе плочите. Порови се из тях, докато подбра пет-шест. Зареди ги и включи грамофона. „Флийтуудс“ запяха „Ела тихо, скъпа“.

Ричи презрително си запуши носа.

Бил се ухили, макар че сърцето му биеше лудо.

— Нъ-нъ-нашите н-не охх-о-обичат рокендрол — каза той. — П-подариха ми тая пъ-пъ-плоча за р-р-рождения ден. Плюс две на П-пат

Буун и Тъ-тъ-томи Сандс. И-и-имам си Л-л-литъл Ръ-ричард и Джъ-джей Хоукинс Викалото, ама г-ги пускам когато съм с-сам. Важното е д-да свири м-м-музика, та мама да ми-ми-мисли, че сме в мо-о-о-ята стая. Х-х-хайде.

Стаята на Джордж беше отсреща. Ричи огледа затворената врата и облиза устни.

— Не я ли заключват? — прошепна той на Бил.

Ненадейно го обземаше отчаяна надежда стаята *наистина* да е заключена. И също тъй ненадейно му ставаше трудно да повярва, че идеята е била негова.

Пребледнелият Бил поклати глава и завъртя дръжката. Пристъпи навътре и се озърна към Ричи. След едва доловимо колебание Ричи го последва. Бил затвори вратата и песента на „Флийтуудс“ заглъхна. Ричи леко трепна от тихото щракване на бравата.

Огледа се, изпълнен едновременно със страх и парещо любопитство. Първото, което забеляза, бе сухият, застоял въздух. *Отдавна не са отваряли прозорците в тази стая*, помисли той. *Не, дявол да го вземе, отдавна не са дишали в тази стая. Това усещам в действителност.* Лекичко потрепери от мисълта и пак облиза устни.

Погледът му падна върху леглото на Джордж и той си представи как хлапето спи сега под завивка от пръст в гробището Маунт хоуп. Гние там. Ръцете му не са скръстени, защото за тоя стар обичай трябват две ръце, а Джордж е погребан само с една.

От гърлото на Ричи излетя тихичък стон. Бил се завъртя и го изгледа въпросително.

— Прав си — дрезгаво каза Ричи. — Зловещо е тук. Просто не си представям как можеш да влизаш сам.

— Т-той ми беше бръ-брат — протичко отвърна Бил. — Понякога ми се и-и-иска и т-толкоз.

По стените висяха плакати — детински плакати. На единия беше нарисован Страхотния Том, главен герой от рисуваните филмчета за Капитан Кенгуру. Том прелиташе над главата и хищно протегнатите ръце на Краби Апълтън, който, естествено, беше от скапан по-скапан. На друг плакат тримата племенници на Доналд Дък — Хюи, Луи и Дюи — маршируваха из горските дебри с кожените си шапки на младши скаути. Трети плакат, оцветен от самия Джордж, показваше как мистър Ду спира движението, за да пресекат няколко дечица,

бързащи за училище. Отдолу беше написано: МИСТЪР ДУ ВИ СЪВЕТВА ДА ПРЕСИЧАТЕ ПРИ ПОЛИЦАЯ!

Не е било много сръчно хлапето, излизало е от контурите, помисли Ричи, после потръпна. Хлапето вече нямаше да стане по-сръчно. Ричи погледна масата край прозореца. Мисис Денброу бе оставила там полуотворените бележници на Джордж. И като ги гледаше, като знаеше, че други бележници вече няма да има, че Джордж е умрял преди да се научи как да не излиза от контурите, че животът му е свършил навеки и безвъзвратно след тия няколко бележничета от детската градина и първи клас, Ричи за пръв път осъзна със страхотна сила цялата идиотска реалност на смъртта. Сякаш грамадна желязна каса се стовари върху мозъка му и заседна там. *Аз мога да умра! — изведнъж закрещя съзнанието му, ужасено от предателството на целия свят. И всеки друг може! Всеки друг!*

— Олеле, братко — пресекливо избъбри той. Нямаше сили да изрече нещо повече.

— Аха — отвърна Бил тихичко, почти шепнешком. После седна върху леглото на Джордж. — Гледай.

Ричи погледна накъде сочи показалецът му и видя на пода да се валя затворен фотоалбум. МОИТЕ СНИМКИ, прочете той. ДЖОРДЖ ЕЛМЪР ДЕНБРОУ, 6 ГОДИНИ.

6 години! — изкрещя съзнанието му със същия писклив тон на рухнали надежди. 6 години навеки! И всеки друг може! Шибана работа! Всеки друг, мама му стара!

— Беше о-ххо-творен — каза Бил. — М-миналия път.

— Добре де, сега е затворен — неуверено отвърна Ричи. Седна на леглото до Бил и се втренчи в албума. — Сума ти книги се затварят самички.

— *С-с-страниците* може, ама н-не и *кхъ-кхъ-корицата*. Сама се е за-а-творила. — Той се взря напрегнато в Ричи и очите му тъмнееха като изгаснали въглени на бледото, уморено лице. — О-обаче ихх-ихх-иска п-пак да я о-отворим. Така ми се с-с-струва.

Ричи стана и бавно пристъпи напред. Албумът лежеше под прозореца с дръпнати прозирни завески. Като погледна навън, видя ябълковото дърво в задния двор. Под един възловат, почернял клон бавно се поклащаше стара люлка.

Отново се вгледа в албума на Джордж.

Отстрани, някъде към средата, ръбовете на дебелите страници бяха петносани с нещо засъхнало и кафяво. Може би старо леке от кетчуп. Ами да; с лекота си представяше как Джордж разглежда албума и дъвче хот-дог или грамаден, претъпкан хамбургер; отхапва усърдно и по албума бликва кетчуп. Хлапетата вечно правеха подобни тъпотии. Можеше да е кетчуп. Ала Ричи знаеше, че не е.

За миг докосна албума и веднага отдръпна ръка. Бе усетил студ. Албумът лежеше на място, където трябваше цял ден да са падали жарките летни лъчи, почти неотслабени от прозирните завески... но си оставаше студен.

Добре де, просто няма да го пипам, помисли Ричи. И без това не ми е притрябвало да надничам в този стар албум и да зяпам сума ти непознати хора. Май ще взема да река на Бил, че се отказвам от идеята, тогава ще идем в неговата стая да почетем комикси, после ще се прибера, ще вечерям и ще си легна рано, щото съм страшно уморен, а като се събудя утре, вече ще знам твърдо, че е било кетчуп. Точно това ще направя. Уха-уха-ла.

И все пак той отвори албума с вдървени пръсти, които сякаш бяха нейде на хиляда километра от него, прираснали към дълги пластмасови ръце, отвори го и заразглежда лицата и местностите по снимките на Джордж — лелите, чичовците, бебетата, къщите, старите Фордове и Студебейкъри, телефонните стълбове, пощенските кутии, стоборите, черните пътища с кална вода в коловозите, въртележката на панаира в Исти, Водонапорната кула, руините на стоманолеярната...

Пръстите му прелистваха все по-бързо и изведнъж страниците опустяха. Върна се назад — не искаше да го стори, ала всичко ставаше против волята му. Видя снимка от центъра на Дери с главната улица и Канал стрийт през трийсетте години, а след нея нямаше нищо.

— Тук няма ученическа снимка на Джордж — каза Ричи. Гледаше към Бил едновременно с облекчение и разочарование. — Ти май ме премяташ, Шеф Бил.

— К-к-какво?

— Тая вехта снимка на центъра е последната в албума. Останалите страници са празни.

Бил скочи от леглото и застана до Ричи. Вгледа се в снимката на градския център, какъвто е бил преди почти тридесет години — старомодни коли и камиони, старомодни улични лампи с множество

стъклени глобуси като големи бели гроздове, пешеходци край Канала, хванати наред крачка от щракването на обектива. Прелисти — и както бе казал Ричи, нямаше нищо.

Не, чакай — не съвсем нищо. Имаше старо целофаново ъгълче, от ония, с които се прикрепват фотографии.

— Тя б-б-беше тук — каза той и докосна с пръст ъгълчето. — Г-гледай.

— Божичко! Какво ли е станало с нея, а?

Бил бе поел албума от Ричи и го държеше в скута си. Запрелиства обратно, търсейки снимката на Джордж. След минутка се отказа, ала страниците не спряха. Прелистваха се сами — бавно, но упорито, със звучно, натъртено шумолене. Бил и Ричи се спогледаха с разширени очи, после пак наведоха глави.

Отново се появи последната снимка и страниците застинаха. Пред очите им бе центърът на Дери в бледи кафяво-бежови тонове — така бе изглеждал много, много преди да се родят.

— Ехей! — възкликна изведнъж Ричи и дръпна албума от Бил. В гласа му вече нямаше страх, а по лицето му плъзваше внезапно изумление. — Мама му стара!

— К-какво? Какво ви-ви-видя?

— *Нас!* Това видях! Гръм и мълнии, *гледай!*

Бил пое единия край на албума. Приведени като момчета от църковен хор на репетиция, двамата споделяха гледката. Бил тихо изохка и Ричи разбра, че е видял.

Под гланцовата повърхност на старата черно-бяла фотография бяха застинали две момченца, крачещи по главната улица към пресечката със Сентър стрийт — там, където Каналът потъваше под земята за повече от два километра. Момченцата се очертаваха ясно пред ниската бетонна стена край Канала. Едното беше с панталонки за голф. Другото беше облечено в нещо като моряшко костюмче. На главата му стърчеше филцова шапка. Бяха обърнати в полупрофил към обектива и гледаха нещо отвъд улицата. Нямаше и капчица съмнение, че момчето с голфа е Ричи Тозиър. А момчето с моряшкото костюмче и филцовата шапка беше Бил Пелтека.

Гледаха като хипнотизирани образите си върху снимка, почти три пъти по-стара от тях. Ричи изведнъж усети небцето си гладко и сухо като вехто, прашно стъкло. На няколко крачки пред момчетата

някакъв мъж придържаше периферията на шапката си, а полите на пардесюто му бяха застинали завинаги както ги е развял внезапен порив на вятъра. На улицата имаше няколко коли — Форд-Т, Пиърс-Ароу, Шевролети с широки стъпенки отстрани.

— Н-н-н-не въ-въ-вярвам... — заговори Бил и точно в този миг снимката оживя.

Фордът, който би трябвало да остане сред кръстовището навеки (или поне докато окончателно се разпаднат химикалите в старата снимка), отмина пресечката бълвайки от ауспуха си облаци дим. Продължи по Горната миля. Откъм шофьорската страна през прозорчето се подаде мъничка бяла ръка да сигнализира за ляв завой. Колата свърна по Корт стрийт, прекоси бялата рамка на снимката и изчезна.

Пиърс-Ароу, Шевролетите, Пакардите — всички се раздвижиха, запровираха се през кръстовището. С двацет и осем години закъснение пардесюто на мъжа отново се развя. Той поприхлупи шапката си и продължи напред.

Двете момчета довършиха завъртането, обърнаха се с лице към обектива и след миг Ричи видя какво са гледали — по Сентър стрийт пробяга дръгливо псе. Момчето с моряшкото костюмче — Бил — вдигна два пръста към устата си и свирна. Зашеметен, вцепенен, неспособен да мисли, Ричи осъзна, че чува изсвирването, чува как задъхано тракат колите като шевни машини. Звуците бяха глухи, сякаш долитаха иззад дебело стъкло, но *съществуваха*.

Кучето се озърна към децата и продължи да тича. Момчетата се спогледаха и избухнаха в смях. Закрачиха по-нататък, сетне Ричи с торбестите панталонки хвана Бил за ръката и посочи към Канала. Завиха натам.

Не, помисли Ричи, недейте, недейте, недейте...

Двамата наближиха ниската бетонна стена и внезапно клоунът изникна изотзад като някакво страховито дяволче от кутия — клоун с лицето на Джорджи Денброу, с гладко заресана назад коса, с мазно-кървави петна по чудовищно ухилената уста, с черни дупки вместо очи. В едната ръка стискаше връвчиците на три балончета. С другата посегна към момчето в моряшко костюмче и го сграбчи за шията.

— *Нъ-нъ-ННННН!* — изкрещя Бил и посегна към снимката.

Посегна *вътре* в снимката.

— *Престани, Бил!* — викна Ричи и се хвърли върху него.

Успя — ала само по чудо. Видя как пръстите на Бил пронизват с връхчетата гланца на снимката и потъват в онзи, другия свят. Видя как възглавничките им губят топлата руменина на жива плът и придобиват мумифицирания кремав цвят, който минава за бял на старите фотографии. Същевременно се смаляваха и отделяха. Това напомняше странната оптическа илюзия, която виждаш щом потопиш пръсти в чаша вода — потопената част сякаш се рее безплътно на сантиметри от истинската ръка.

Диагонални разрези пробягаха по кожата на Бил в местата, където пръстите преставаха да бъдат негови и се превръщаха в снимки на пръсти; сякаш бе бръкнал не във фотография, а между перките на вентилатор.

Ричи го сграбчи за китката и дръпна с все сила. Двамата се преметнаха по гръб. Албумът отлетя на пода и се захлопна със сух пукот. Бил пъкна пръсти в устата си. Очите му сълзяха от болка. Ричи зърна как по дланта се стичат тънки струйки кръв.

— Дай да видя — каза той.

— Бо-боли — промърмори Бил и протегна ръка към Ричи с дланта надолу.

Връхчетата на показалеца, средния и безименния пръст бяха срязани стъпаловидно. Кутрето почти не бе докоснало повърхността на снимката (ако *изобщо* можеше да се говори за повърхност), затова нямаше рана, но по-късно Бил щеше да каже на Ричи, че нокътят бил отрязан гладко, като с ножичка за маникюр.

— Божичко, Бил — прошепна Ричи. Лепенки. Само за това се сещаше в момента. Господи, бяха извадили луд късмет... ако не бе дръпнал Бил навреме, пръстите щяха да бъдат не порязани, ами направо ампутирани. — Трябва да те превържем. Инак майка ти...

— 3-з-за-а-режи ма-ма-майка ми.

Ръсейки капчици кръв по пода, Бил отново грабна албума.

— Не го отваряй пак! — кресна Ричи и трескаво се вкопчи в рамото на Бил. — За Бога, Били, щеше да останеш без *пръсти*!

Бил отметна ръката му. Прелистваше страниците и по лицето му се четеше мрачна решителност, която изплаши Ричи повече от всичко друго. Очите на Бил бяха едва ли не безумни. Наранените му пръсти мажеха по албума на Джордж свежа кръв — засега не приличаше на

кетчуп, но като поизсърхнеше, щеше да изглежда точно така. Да, разбира се.

И ето отново снимката от центъра.

Старият Форд-Т си стоеше сред кръстовището. Другите коли бяха застинали по предишните места. Крачещият по тротоара мъж придържаше периферията на шапката си; пардесюто му пак висеше развяно из въздуха.

Двете момчета бяха изчезнали.

На снимката не се виждаха момчета. Но...

— Гледай — прошепна Ричи и посочи с пръст. Внимаваше да не приближи ръка до фотографията.

Изад ниската бетонна стена край Канала се подаваше тънка дъгичка — връхчето на нещо обло.

Нещо като балон.

5.

Изскочиха от стаята тъкмо навреме. Хвърляйки сянка по стената, майката на Бил се обади строго откъм подножието на стълбището:

— Боричкахте ли се? Чух нещо да пада.

— Само мъх-мъх-мъничко, м-мамо.

И Бил свирепо се втрени в Ричи. *Тихо*, заповядваше погледът.

— Престанете незабавно. Помислих, че таванът ще ми падне на главата.

— В-в-веднага спираме.

Чуха я как се връща към кухнята. Бил бе омотал окървавената си ръка с носна кърпа; платът подгизваше от кръв и скоро щеше да протече. Момчетата изтичаха в банята и Бил държа ръка под студената вода докато спря да кърви. Изчистени, раните изглеждаха малки, но жестоко срязани. Ричи усещаше как му призлява от самия вид на белите ръбчета и червеното месо отвътре. Покри ги с лепенки колкото можеше по-бързо.

— А-а-адски б-боли — каза Бил.

— Ами защо ти трябваше да си пъхаш ръката там, диване с диване?

Бил замислено се вгледа в кръглите лепенки по пръстите си, после вдигна очи към Ричи.

— Клъ-хъ-оунът б-беше — каза той. — К-клоунът, с-с-само че се п-правеше на Джъ-джъ-джордж.

— Точно така — кимна Ричи. — Както пак клоунът се е правил на мумия, когато го видял Бен. И както се е правил на онзи, болният, пред Еди.

— Прро-ххо-окаженият.

— Именно.

— О-обаче н-наистина ли е клъ-клъ-клоун?

— Чудовище е — глухо промълви Ричи. — Някакво чудовище. Някакво чудовище тук, в Дери. И убива деца.

6.

В съботния ден след строежа на бента в Пущинака, след сблъсъка с мистър Нел и оживялата снимка, Ричи, Бен и Бевърли Марш се озоваха лице в лице не с едно, а с цели две чудовища... и си платиха скъпо за това. Поне Ричи си плати. Чудовищата бяха страховити, ала не твърде опасни; дебнеха жертвите си върху екрана на кино „Аладин“, а Ричи, Бен и Бев ги гледаха от балкона.

Едното чудовище беше Майкъл Ландън в ролята на върколак и изглеждаше страшно гот, защото даже като върколак имаше прическа на лимбички. Другото беше Гари Конуей в ролята на изпотрошен шофьор, загинал при злополука. Съживяваше го потомък на Виктор Франкенщайн, който хвърляше ненужните парчета на стадо алигатори в мазето си. Освен това програмата съдържаше: кинопреглед с последната парижка мода и най-новата експлозия на ракета „Авангард“ в Кейп Канаверал, две рисувани филмчета на „Уорнър Братърс“, едно с моряка Попай и едно с Чили Уили (по някаква неизвестна причина шапката на Чили Уили винаги караше Ричи да се превива от смях), плюс ОЧАКВАЙТЕ ИДНАТА СЕДМИЦА. Идната седмица можеха да очакват няколко филма, два от които Ричи включи незабавно в своя списък за задължително посещение: „Аз се омъжих за космическо чудовище“ и „Петното“.

Бен си мълча през цялото време. Преди прожекцията едва не бе попаднал пред очите на Хенри, Бълвоча и Виктор; Ричи предполагаше, че от това са всички тревоги на Камарата. Бен обаче изобщо не мислеше за отрепките (те седяха долу пред екрана, замеряха се с кутии от пуканки и дюдюкаха). Истинската причина за мълчанието му беше Бевърли. Нейната близост го вълнуваше непоносимо, до болка. Цялото му тяло настръхваше от студ, ала помръднеше ли Бевърли и най-лекичко на седалката, по кожата му пробягваше огнена вълна, сякаш бе болен от тропическа треска. Когато тя посегна за пуканки и мимоходом докачи ръката му, Бен се разтрепери от екстаз. По-късно щеше да си мисли, че тия три часа до Бевърли са били едновременно най-дългите и най-кратките през живота му.

Без да подозира, че приятелят му страда дълбоко от спазмите на първата любов, Ричи се чувствуваше свеж като прясно боядисана ограда. В личната му класация за филми най-високо стоеше Франсис говорещото муле, а над него имаше само едно — чифт филми на ужаса в салон претъпкан с дечурлига и всички да крещят и пицят с все сила на най-страшните места. За нищо на света не би предположил наличието на някаква връзка между тия два евтини филма на „Американ Интернейшънъл“ и онова, което става в града... поне за момента не предполагаше такова нещо.

В петък сутринта бе видял във вестника обявата за двойната съботна прожекция и тутакси бе забравил колко зле спа предната нощ, как накрая стана и щракна нощната лампа — бебешки номера, не ще и дума, но иначе нямаше да мигне. На сутринта нещата отново изглеждаха нормални... е, почти. Започваше да си мисли, че двамата с Бил може просто да са имали обща халюцинация. Разбира се, раните по пръстите на Бил не бяха халюцинация, но можеше и да се е порязал върху ръба на някоя страница. Много плътни страници имаше онзи албум. Освен това никакъв закон не го задължаваше да мисли по въпроса в близките десет години, нали така? Хайде де!

И тъй, в утрото след едно преживяване, което би заставило всеки възрастен да хукне към най-близкия психиатър, Ричи Тозиър се събуди ободрен, излапа огромен брой палачинки, зърна на забавната страница обявата за двата филма на ужаса, провери финансите си, установи затруднителното им състояние (е... май би било по-точно да се каже

„опустошено“) и удари на молби да му възложат някоя домакинска работа.

Татко му, който бе слязъл на закуска с бялата зъболекарска престилка, остави спортните страници на вестника и си наля втора чаша кафе. Носеше очила със стоманени рамки, леко оплешивяваше на тила и щеше да умре от рак на ларинкса през 1973 година. Надигайки чашката, той погледна каква реклама му сочи момчето.

— Филми на ужаса — изрече Уентуърт Тозиър.

— Аха — ухили се Ричи.

— Май много ти се ходи — установи Уентуърт Тозиър.

— Аха!

— Май ти се струва, че ще умреш в страшни мъки, ако не идеш да гледаш тия долнопробни филмчета.

— Да, да, непременно! Знам си! Ще умра! Гхххъррааах!

Ричи сграбчи гърлото си с две ръце, изплезе език и се търкулна на пода. Такава бе представата му за чар — малко странна, трябва да се признае.

— За Бога, Ричи, няма ли да престанеш? — обади се майка му откъм печката, където му пържеше две яйца за дояждане след палачинките.

— Бре-бре, Рич — възкликна татко му, докато Ричи заемаше предишната позиция. — Сигурно съм забравил да ти дам джобни пари в понеделник. Не се сещам за друга причина пак да ти трябва финансиране в петък.

— Ами то...

— Похарчи ли ги?

— Ами то...

— Темата се оказа прекалено дълбока за момче с толкова плитък мозък — констатира Уентуърт Тозиър. Той положи лакът на масата, подпря брадата си с длан и се втренчи в първородния си и единствен син с изражение на най-искрен интерес. — За какво ги похарчи?

Ричи незабавно се превъплъти в Английския камериер Тудълс.

— Че как иначе, похарчих ги, благородни сър, тъй не е ли? Хип-хип, ура-ура и прочие боклуци. Моят скромнен дял за военното усилие. Всички жертвуваме по нещичко, та да отблъснем кръвожадните хуни, тъй не е ли? Сегиз-тогиз позагазим, чули да сте? Сегиз-тогиз ни посбъхтят, чули да сте? Сегиз-тогиз...

— Сегиз-тогиз се чудим кой ни сра в гащите — кротко добави Уент и посегна към ягодите.

— Спести ми вулгарностите на закуска, ако обичаш — каза Маги Тозиър на съпруга си докато слагаше яйцата пред момчето. После скастри Ричи: — Чудя се защо изобщо си тъпчеш главата с подобни ужасни щуротии.

— О, майчице — изстена Ричи.

Изглеждаше смазан и унил, но в душата си ликуваше. И двамата му родители бяха за него като отворена книга — оръфана и любима книга — затова вече не се съмняваше, че ще получи каквото иска: домакински задачи и разрешение да посети прожекцията в събота следобед.

Уент приведе глава към Ричи и се усмихна широко.

— Сега вече май те заклеших натясно.

— Тъй ли, тате? — отвърна Ричи и също се усмихна... с лека тревога.

— О, да. Чувал ли си за тревата край къщи, Ричи? Запознат ли си с нея?

— Че как да не съм, благородни сър — опита Ричи пак да се превъплъти в Тудълс. — Доста занемарена, тъй не е ли?

— Е тъй, е тъй — съгласи се Уент. — И ти, Ричи, ще ни отървеш от тази беда.

— Аз ли?

— Да, ти. Окоси я, Ричи.

— Готово бе, тате, дадено — отвърна Ричи, ала в ума му внезапно възникна ужасно подозрение. Може би татко му говореше не само за тревата отпред.

Усмивката на Уентуърт Тозиър се ширна още повече и той заприлича на кръвожадна акула.

— *Всичката* трева, о, малоумно чедо на чреслата ми. Отпред. Отзад. Отстрани. И щом свършиш, ще лепна върху дланта ти две зелени хартийки с лика на Джордж Уошингтън от едната страна, а от другата — пирамида, над която грее Всевиждащото око.

— Нещо не те разбирам, тате — каза Ричи, но се боеше, че разбира твърде добре.

— Два долара.

— Два долара за *всичката трева*? — провикна се искрено оскърбеният Ричи. — Че то толкова трева няма в целия *квартал*! Божичко, тате!

Уент въздъхна и пак вдигна вестника. Ричи видя голямото заглавие на първа страница: ИЗЧЕЗНАЛО МОМЧЕ ПОРАЖДА НОВИ СТРАХОВЕ. За момент си припомни странния албум на Джордж Денброу... но онова сигурно беше халюцинация; а и да не беше — вчера си е за вчера.

— Като те гледам, май не ти се ходи чак толкова на ония филми — подхвърли Уент иззад вестника.

След миг очите му изникнаха над ръба и огледаха Ричи. С известна доза лукавство, трябва да се признае. Както гледа над картите си покерджия с каре аса.

— Когато викаш за тая работа близнаците Кларк, даваш им по два долара *на човек*!

— Вярно — призна Уент. — Обаче доколкото знам, *близнаците* не са се залетели да гледат кино утре. Или ако са се залетели, трябва да имат необходимите средства за целта, защото отдавна не са наминавали да проверят растежа на тревните площи край нашето домашно огнище. Ти обаче *държиш* да гледаш кино, а си лишен от съответните фондове. Ако усещаш натиск в корема, Ричи, може да е от петте палачинки и двете яйца за закуска, а може и да е от пищова на дърт изнудвач като мен. Тъй не е ли?

И очите на Уент отново потънаха зад вестника.

— Той ме шантажира — съобщи Ричи на майка си, която дъвчеше препечена филийка. Пак се мъчеше да сваля килограми. — Просто искам да знаеш, че това се нарича шантаж.

— Да, скъпи, знам — отвърна майка му. — Имаш жълтък на брадичката.

Ричи избърса жълтъка от брадичката си.

— Три долара, ако я окося преди да се прибереш довечера, навит ли си? — запита той вестника.

Очите на баща му се мярнаха за миг.

— Два и петдесет.

— Ех, човече — въздъхна Ричи. — Голям си главорез.

— Истинското ми призвание — обади се Уент иззад вестника. — Решавай, Ричи. Искам да изчета боксовата колонка.

— Разбрахме се — капитулира Ричи и пак въздъхна.

Така си беше то — щом свой човек те хване за топките, най-злестиска. Но като си помислиш мъничко — голям майтапизъм всъщност.

Докато влачеше косачката, той се зае да репетира разните Гласове.

7.

Приключи с тревата — отпред, отзад и отстрани — към три часа в петък следобед и започна съботния ден с два долара и петдесет цента в джоба на джинсите. Почти цяло състояние, дявол да го вземе. Обади се на Бил, но Бил унило съобщи, че трябвало да ходи в Бангор на някакви тестове за говорна терапия.

Ричи изрази своите съболезнования, после добави с Гласа на Бил Пелтека:

— Пхххо-о-бъркай г-ги, Шъ-шъ-шеф Би-би-бил.

— Цу-цу-цуни ме п-по за-хха-адника, Т-т-тозиър — отвърна Бил и затвори телефона.

След това позвъни на Еди Каспбрак, но Еди изглеждаше още по-опечален от Бил — майка му била купила две целодневни автобусни карти и щели да обикалят лелите му в Хейвън, Бангор и Хамдън. И трите били дебели вдовици като мисис Каспбрак.

— Всички ще ме щипят по бузата и ще ми разправят колко съм пораснал — оплака се Еди.

— Защото знаят като мен, че си миличко детенце, Едс. Още щом те видях за пръв път, разбрах какво си сладурче.

— Понякога си ужасно говно, Ричи.

— От един дол дренки сме, Едс, затуи се обичаме. Ще идваш ли в Пущинака другата седмица?

— Сигурно, ако и другите дойдат. На престрелка ли ще играем?

— Може. Но... мисля, че двамата с Шеф Бил имаме да ти кажем нещо.

— Какво?

— Всъщност историята е по-скоро на Бил. Довиждане. Порадвай се на лелките.

— Много смешно.

Третото му обаждане бе до Мъжагата Стан, но Стан се оказа в немилост задето строшил панорамния прозорец в хола. Играел си на летяща чиния с един поднос, обаче малко сбъркал посоката. Тря-а-ас! Натоварили го с домакинска работа за целия уикенд, а може би и за следващия. Ричи отново изрази съболезнования, после запита Стан дали ще дойде в Пущинака другата седмица. Стан отвърна, че има надежда, стига баща му да не го постави под домашен арест.

— Божичко, Стан, заради един нищо и никакъв прозорец! — възкликна Ричи.

— Да, ама *голям* — каза Стан и затвори телефона.

Ричи се намери да напусне хола, после се сети за Бен Ханском. Прерови телефонния указател и откри някоя си Арлен Ханском. Тъй като останалите трима на тая фамилия бяха мъже, той реши, че това ще трябва да е номерът на Бен и го набра.

— Много ми се ходи на кино, но вече си изхарчих джобните — каза Бен. Личеше, че е потиснат и засрамен от признанието. Всъщност джобните му бяха хвъркнали за бонбони, сироп, пържени картопки и пастърма.

Ричи, който се къпеше в богатства (и не обичаше да ходи на кино сам), отвърна великодушно:

— Имам сума ти пари. Ще ми ги върнеш когато можеш.

— Не думай! Наистина ли? Ще ми дадеш?

— Естествено — отвърна Ричи, леко озадачен. — Защо не?

— Окей! — щастливо възкликна Бен. — Страхотно! Два филма на ужаса! Добре ли разбрах, че единият ще е за върколак?

— Аха.

— Леле, мой човек, *обожавам* върколаците!

— Ей, Камара, гледай да не напълниш гащите.

Бен се разсмя.

— Ще те чакам пред „Аладин“, нали?

— Да, чудесно.

Ричи остави слушалката и замислено се вгледа в телефона. Изведнъж му хрумна, че Бен Ханском е самотен. А това на свой ред го накара да се чувства същински герой. С весело подсвиркване той се изкачи горе да вземе някой и друг комикс за четене преди филма.

Денят беше слънчев, ветровит и прохладен. Ричи подскачаше с джазова стъпка по Сентър стрийт, щракаше с пръсти и тихичко си тананикаше „Скокливата червеношийка“. Чувствуваше се превъзходно. На път за киното винаги имаше отлично настроение — обичаше този вълшебен свят на приказни сънища. Съжаляваше всички нещастници, натоварени с тъпи задължения в такъв прекрасен ден — Бил с неговата говорна терапия или горкия Мъжага Стан, който цял следобед ще лъска стъпалата пред входа или ще мете гаража само защото някакъв си поднос хвъркнал надясно вместо наляво.

В задния си джоб имаше йо-йо. Извади го и за кой ли вече път се опита да го укроти. Отдавна копнееше за това умение, но засега всички опити завършваха с провал. Тая шибана ситна щуротия просто не искаше да слуша. Или почваше да скача насам-натам, или провисваше като черво.

Някъде към средата на стръмната Сентър стрийт той зърна едно момиче с бежова плисирана пола и бяла блузка без ръкави да седи на пейката пред дрогерията „Шук“. Ядеше фунийка сладолед — с фъстъци, ако не го лъжеха очите. По гърба ѝ се спускаха лъскави рижо-кестеняви къдрици, които проблясваха ту в меден, ту в почти рус оттенък. Ричи знаеше само едно момиче с подобна коса — Бевърли Марш.

Ричи харесваше Бев. Е, харесваше я, но не в онзи смисъл. Възхищаваше се от външността ѝ (и знаеше, че не е единствен — момичета като Сали Мюлер и Грета Бауи люто ненавиждаха Бевърли, защото все още бяха твърде малки и не разбираха как тъй могат да получават всичко с лекота... а по красота да се мерят с някаква си нещастница от мизерните апартаменти на Долна главна улица), но я харесваше най-вече защото беше мъжко момиче и имаше превъзходно чувство за хумор. Освен това често ѝ се намираха цигари. С две думи, харесваше я като „наше момче“. И все пак един-два пъти с изненада бе откривал, че се пита какви ли гащички носи под скромните избелели поли... а за „наше момче“ не се задават подобни въпроси, нали?

Момче ли, момиче ли, но едно трябваше да ѝ се признае — изглеждаше страхотно.

Пристъпвайки към пейката, където Бевърли ядеше сладолед, Ричи пристегна колана на невидим шлифер, придърпа напред периферията на невидима мека шапка и си представи, че е Хъмфри

Богарт. Прибавяйки подходящия Глас, той *наистина* се превърна в Хъмфри Богарт — поне в своите очи. За останалите си беше все същият Ричи Тозиър, само леко попресипнал.

— Здравей, душице — изрече той, приближавайки с мека походка към пейката, откъдето Бевърли разсеяно се вглеждаше в минаващите коли. — Излишно е да чакаш автобусс. Нацисстите ни отрязаха всички пътища за бягство. Последният самолет излита в полунощ. Бъди там. Той се *нуждае* от теб, душице. Аз също... но ще се справя някак.

— Здравсти, Ричи — каза Бев и когато обърна глава към него, той забеляза на дясната ѝ буза червено-синкаво петно като сянка от гарваново крило.

Външността ѝ отново го порази... ала сега се запита дали пък наистина няма да се окаже красива. До този миг не бе и помислял, че извън филмите може да има хубави момичета, а още по-малко — че познава някое от тях. Навярно синината му бе дала да усети евентуалната красота — дълбок контраст, очебиен недостатък, който първо привлича вниманието, а сетне някак подчертава останалото: сиво-сините очи, естествено алените устни, млечнобялата детска кожа. Край носа ѝ имаше няколко ситни лунички.

— Да си виждал нещо зелено? — запита тя, отмятайки предизвикателно глава.

— Теб, душице — заяви Ричи. — Позеленяла си като лимбургско ссирене. Но щом се измъкнем от Кассабланка, отиваш право в най-сскъпата болница. Пак ще те избелим. Кълна ссе в гроба на майка сси.

— Тъп си като задник, Ричи — каза тя, ала все пак се поусмихна. — Изобщо не приличаш на Хъмфри Богарт.

Ричи седна до нея.

— Ще ходиш ли на кино?

— Нямам пукната пара — отвърна тя. — Може ли да го видя това йо-йо?

Той ѝ подаде играчката.

— Каня се да го върна за рекламация. Уж трябва да ме слуша, ама не ще. Прецакали са ме.

Тя пхна пръст в халката на края на връвчицата и Ричи бързо намести очилата си, за да види по-добре какво ще стане. Бевърли обърна ръка с длан нагоре, приютила кръглото йо-йо в меката

вдлъбнатина между събраните пръсти. После търкулна играчката по показалеца. Топчето увисна на връвчицата и застина. Когато Бев го помами с пръст, то изведнъж се събуди и моментално подскочи в дланта ѝ.

— Глей кви номера, гръм да ме удари! — възкликна Ричи.

— Това са детски работи — каза Бев. — Гледай сега.

Тя пак отпусна топчето до края на връвчицата. Остави го да повиси малко, после го прибра в дланта си с поредица от кратки равномерни тласъци.

— О, стига вече — каза Ричи. — Мразя да ми се фукат.

— Ами какво ще речеш за това? — нежно се усмихна Бевърли.

Тя раздвижи ръка и топчето заподскача нагоре-надолу като на пружина. Завърши с два широки кръга (при това едва не удари някаква куцукаща старица, която ги изгледа свирепо). Сетне играчката отново се озова в дланта ѝ с идеално навита връвчица. Бев я върна на Ричи и пак седна. Ричи се настани до нея, зяпнал от искрено възхищение. Бев го погледна и се изкиска.

— Затвори си устата, че ще лапнеш муха.

Ричи затвори уста и зъбите му тракнаха.

— Освен това последното си беше чист късмет. За пръв път правя два кръга без да сбъркам.

Край тях вече минаваха групички хлапета, забързани към киното. Мярнаха се Питър Гордън и Марша Фейдън. Злите езици разправяха, че са гаджета, но Ричи предполагаше, че ходят заедно просто защото живеят врата до врата на Уест Бродуей, пък и тъпаци като тях несъмнено се нуждаеха от взаимна подкрепа и симпатия. Макар че беше едва на дванайсет години, Питър Гордън вече събираше богата реколта младежки пъпки. Понякога се мотаеше с Бауърс, Крис и Хъгинс, но не му стискаше да предприеме нещо самостоятелно.

Питър се озърна към двамата на пейката и пропя:

— Рич и Бевърли седят, нощни светила броят. Пе-це, пе-лув, пе-ки. Първо мене, после тебе...

— ... после Рич дундурка бебе! — довърши Марша с идиотски смях.

— Заповядай да седнеш, сладурче — отвърна Бев и размаха среден пръст.

Марша възмутено извърна глава, сякаш не можеше да повярва, че има толкова невъзпитани хора. Гордън я прегърна и подвикна през рамо към Ричи:

— Пак ще се видим, очиларко.

— Ще видиш на баба си фустата — затапи го Ричи остроумно (макар и не твърде смислено).

Бевърли щеше да припадне от смях. За миг се подпря върху рамото на Ричи и той успя да си помисли, че има нещо приятно в този допир и чувството за близост с крехкото тяло. После Бев се изправи.

— Брей, че са префърцунени! — възкликна тя.

— Да, Марша Фейдън сигурно пикае розова вода — каза Ричи и Бевърли пак се разкиска.

— Шанел номер пет — глухо избъбри тя, притискайки устата си с длани.

— Че как иначе — съгласи се Ричи, макар да нямаше представа какъв е тоя Шанел номер пет. — Бев?

— Какво?

— Можеш ли да ме научиш как да въртя йо-йо?

— Сигурно. Не съм опитвала да уча някого.

— Ами ти как успя? Кой те научи?

Тя му хвърли презрителен поглед.

— Никой не ме е учил. Сама се научих. Както и да въртя бастунче. Страхотна съм на...

— Във вашия род не страдате от излишна скромност — вдигна очи към небето Ричи.

— Добре де, какво да правя, като *наистина* съм страхотна? Обаче не съм взимала уроци или нещо подобно.

— Наистина ли можеш да въртиш бастунче?

— Естествено.

— В гимназията сигурно ще те сложат да водиш мажоретките на парад, а?

Тя се усмихна. Ричи никога не бе виждал подобна усмивка. Беше едновременно мъдра, цинична и тъжна. Неволно се отдръпна от незнайната й мощ, също както бе отскочил, когато оживя снимката в албума на Джорджи.

— Това е за момичета като Марша Фейдън — каза Бев. — Или Сали Мюлер и Грета Бауи. Момичета, дето пикаят розова вода. Бащите

им дават на училището пари за спортните екипи и униформите. Танто за танто. Никога няма да ме вземат при мажоретките.

— Божичко, Бев, не бива така да...

— Бива, щом е вярно. — Тя вдигна рамене. — Не ми пука. За какво ми е да се премятам и да си показвам гащите пред милион зяпачи? Гледай, Ричи. Виж сега.

В следващите десет минути Бев се зае да му покаже как да задържи топчето неподвижно. Към края на урока Ричи взе наистина да схваща, макар че успяваше да го върне нагоре само до средата на връвчицата.

— Не дърпаш достатъчно рязко, там е цялата работа — заяви Бев.

Ричи погледна часовника над отсрещната кантора и скочи, прибирайки играчката в задния си джоб.

— Олеле, трябва да бягам, Бев. Имах среща с Камарата. Ще си рече, че съм му вързал тенекия.

— Кой е Камарата?

— А, Бен Ханском. Аз обаче му викам Камарата. Нали знаеш, като бореца — Кълаун Камарата.

Бевърли се навъси.

— Не си много учтив. Бен ми харесва.

— Не мой да ма биеш, господарю! — изписка Ричи с Гласа на Пиканини, като въртеше комично очи и кършеше ръце. — Не мой да ма шибаш с тоз камшик, аз ша сам кротко него, госпожа, аз ша...

— Ричи! — тихичко каза Бев.

Ричи заряза Гласа.

— И аз го харесвам — каза той. — Преди два дни построихме бент в Пущинака и...

— Там ли ходите? Там ли играете с Бен?

— Естествено. Цяла тайфа сме. Долу е страшно гот. — Ричи пак се озърна към часовника. — Наистина трябва да напускам сцената. Бен ще ме чака.

— Добре.

Той помълча, замисли се и предложи:

— Ела и ти, ако нямаш друга работа.

— Без пари съм, казах ти вече.

— Аз ще ти взема билет. Имам два долара.

Тя метна остатъка от сладоледа в близкото кошче за смет. После отправи към Ричи бистър сиво-синкав поглед. В красивите ѝ очи трептеше сдържана насмешка. Демонстративно си пооправи косата и запита:

— О, скъпи, на среща ли ме каниш?

За миг Ричи се стъписа — нещо твърде рядко за него. Даже усети как бузите му пламват. Беше направил съвършено нормално предложение, както на Бен... само че пред Бен май бе споменал нещо за връщане на дълга, а? Да. А на Бевърли — нито думица.

Изведнъж Ричи се почувствува някак странно. Бе свел очи, за да се спаси от насмешливия поглед и ненадейно откри, че докато Бев хвърляше сладоледа, полата ѝ се е надигнала и сега се виждат коленете. Надигна глава, но и това не помогна — изпречиха му се две напъпващи гърдички.

Както винаги в миг на объркване, Ричи подири спасение в абсурда.

— Да! Среща! — провикна се той и рухна на колене със сплетени пръсти. — Моля те, ела! Моля те! Ще турна край на живота си, ако откажеш, тъй не е ли? Чула да си?

— О, Ричи, толкова си смахнат — каза тя и пак се изкиска... ала не плъзна ли лека руменина по бузите ѝ? Може би да, но от това изглеждаше още по-красива. — Ставай додето не са те арестували.

Той стана и пак се тръсна на пейката. Душевното му равновесие се завръщаше. Така си беше — закъсаш ли, само някоя щуротия ще те оправи.

— Идваш ли?

— Дадено — каза Бев. — Много ти благодаря. Представи си само! Първата ми среща. Как ли ще дочакам вечерта, че да си я запиша в дневника?

Тя притисна длани между напъпващите си гърди, запърха с мигли и се разсмя.

— Е, стига вече с тая среща — каза Ричи.

Бевърли въздъхна.

— Нямах романтична душа и това си е.

— Адски си права.

И все пак Ричи изпитваше смътно задоволство. Светът изведнъж му се стори безкрайно ведър и дружелюбен. Неволно взе да се озърта

към Бев. Тя гледаше отсрещните витрини — роклите и нощниците в „Корнъл-Хопли“, хавлиите и тенджерите в „Намалени цени“, а Ричи крадешком съзерцаваше рижите къдрици, извивката на брадичката ѝ. Забеляза как изящно излизат от блузата голите ѝ рамене. Забеляза презрамката на комбинезончето. Всички тия неща му доставяха наслада. Сам не знаеше защо, ала станалото в стаята на Джордж Денброу сега му изглеждаше по-далечно и незначително от когато и да било. Време бе да тръгва, да се срещне с Бен, но щеше да поседи още мъничко, докато Бевърли зяпа витрините, защото му беше приятно да я гледа, да бъде до нея.

9.

Хлапетата се тълпяха пред гишето на касиерката, подаваха по четвърт долар за билет и влизаха във фоайето. Като надникна през стъклената врата, Ричи зърна стълпотворение пред сладкарския щанд. Автоматът за пуканки работеше на пределни обороти, ръсеше царевица и капачето му подскачаше нагоре-надолу. От Бен нямаше и следа. Ричи запита Бевърли дали не го е зърнала. Тя поклати глава.

— Може вече да е вътре.

— Той каза, че няма пукната пара. А пък Дъщерята на Франкенщайн не пуска никого без билет.

Ричи посочи с палец към мисис Коул, която работеше като касиерка в „Аладин“ още от времето на немите филми. Ярко къносаната ѝ коса беше толкова рядка, че през нея се виждаше кожата на черепа. Имаше огромни провиснали устни и ги мажеше с лилаво червило. По бузите ѝ аленееха петна от руж. Веждите ѝ бяха изрисувани с черен молив. Мисис Коул се държеше съвършено демократично. Мразеше всички деца поравно.

— Ама че работа, не искам да влизам без него, обаче киното ще започне — каза Ричи. — Къде се мотае, да го вземат мътните?

— Можеш да му оставиш билет на касата — логично предложи Бев. — Като дойде...

Но точно в този момент Бен изскочи иззад ъгъла на Сентър и Маклин стрийт. Пухтеше като локомотив и коремът му подскачаше под анцуга. Зърна Ричи и понечи да размаха ръка. Сетне зърна Бев и ръката

му застина във въздуха. За миг очите му се разшириха. Той довърши жеста и бавно закри насреща им.

— Здравсти, Ричи — каза Бен и стрелна Бевърли с кратък поглед. Сякаш се боеше, че ако прекали с гледането, ще последва взрив. — Здравсти, Бев.

— Здравей, Бен — отвърна тя.

Помежду им натегна странно мълчание — не толкова неловко, колкото някак *могъщо*, помисли Ричи. И усети неясна тръпка на ревност, защото между двамата бе прелетяло нещо, а той оставаше извън него, каквото и да бе то.

— Здравсти бе, Камара! — възкликна той. — Бях си рекъл, че те е хванало шубето. Тия страхотии ще ти смъкнат поне пет кила от щедро надареното тяло. Еха-а, еха-а, ще ти побелее косата, момче. Тъй ще трепериш на излизане, че ще трябва да ти помагат с ритници.

Ричи тръгна към касата, но Бен го хвана за рамото. Опита да каже нещо, зърна усмивката на Бевърли, задави се и трябваше да започне отново.

— Отдавна съм тук — обясни той, — обаче се скрих зад ъгъла като дойдоха ония типове.

— Кои типове? — запита Ричи, но вече подозираше за кого става дума.

— Хенри Бауърс, Виктор Крис, Бълвоча Хъгинс. И още неколцина.

Ричи подсвирна.

— Сигурно вече са в салона. Не ги видях да се редят за бонбони.

— Да, и аз тъй мисля.

— На тяхно място не бих си харчил парите за филми на ужаса — каза Ричи. — Просто щях да си стоя у дома и да зяпам в огледалото. Голяма икономия.

Бевърли избухна в безгрижен смях, но Бен се усмихна едва-едва. Може би миналата седмица Хенри Бауърс възнамеряваше само да го понабие, но сега твърдо се канеше да го очисти. Бен нямаше никакви илюзии по въпроса.

— Знаеш ли какво — каза Ричи. — Ще се качим на балкона. Те вече са седнали долу, на втори или трети ред, с крака на облегалките.

— Сигурен ли си? — запита Бен. Не знаеше дали Ричи разбира каква беля могат да си навлекат с ония типове... и естествено, най-вече

с Хенри.

Ричи, който преди три месеца се бе разминал на косъм с жесток побой от страна на Хенри и смахнатите му приятелчета (беше успял да се укрие, представете си, в щанда за играчки на универсалния магазин), знаеше за веселата компания много повече, отколкото предполагаше Бен.

— Ако не бях сигурен, изобщо нямаше да вляза — отвърна той.
— Обичам киното, Камара, но не ми се *умира* за него.

— Освен това, ако ни закачат, ще викнем Фокси да ги изхвърли — добави Бев.

Фокси беше управителят на „Аладин“ мистър Фоксуърт — мършав, смугъл и навъсен човечец. В момента продаваше сладкиши и нареждаше монотонно: „Пазете си реда, пазете си реда, пазете си реда“. С оръфания смокинг и пожълтялата захабена риза приличаше на отдавна фалирал предприемач.

Бен недоверчиво прехвърляше поглед от Бев и Ричи към Фокси и обратно.

— Не можеш да им подчиниш целия си живот, човече — тихо каза Ричи. — Не го ли разбираш?

— Май си прав — въздъхна Бен.

Всъщност не беше убеден... но присъствието на Бевърли изменяше положението по най-безумен начин. Ако я нямаше, би се опитал да убеди Ричи, че ще е по-добре да идат на кино някой друг ден. А ако Ричи не се съгласеше, Бен навярно щеше да си тръгне. Но Бев *беше* тук. Не искаше тя да го сметне за страхливец. А мисълта да седи с нея на балкона, в тъмното (макар че Ричи най-вероятно щеше да седне помежду им), беше невероятно привлекателна.

— Ще изчакаме да почне филмът, после влизаме — каза Ричи. Ухили се и щипна Бен по ръката. — Майната му, Камара, веднъж се мре.

Бен склочи вежди и изсумтя весело. Ричи се разсмя. Бевърли ги поогледа и заприглася на смеха.

Ричи отново се упъти към касата. Мисис Коул презрително подви виолетовите си устни.

— Дойбър ти ден, драга лейди — поздрави Ричи с изискания Глас на барон Дупебарсън. — Изпаднал съм в крайна нюжда да

полюча три били-били за ваште мили стари американски кинематографийки.

— Не дрънкай, момче, ами казвай какво искаш — излаяха виолетовите устни през кръглата дупка в стъклото.

Изрисуваните вежди заподскачаха нагоре-надолу и нещо в това движение толкова разстрои Ричи, че той кротко пъхна смачкания долар през процепа и измънка:

— Три, моля.

Отвътре изхвъркнаха три билета. Ричи ги взе. Зловещата касиерка изтласка през процепа четвърт долар ресто.

— Без пакости, без замеряне с кутии от пуканки, без викане, без тичане из фоайето и салона.

— Да, госпожо — отвърна Ричи и се оттегли към Бен и Бев. Ухили се и сподели: — Знаете ли, топло ми става на сърцето, като видя колко обича децата тая дъртофелница.

Постояха още малко, чакайки филмът да започне. Касиерката ги гледаше подозрително от стъклената си клетка. Ричи разказваше на Бев за бента в Пущинака, пускайки репликите на мистър Нел с новия си Глас на Ирландското ченге. Скоро момичето се разкиска, а след още малко взе да се превива от смях. Даже Бен се подсмиваше, макар че непрестанно въртеше очи ту към стъклената врата на Аладин, ту към лицето на Бевърли.

10.

На балкона беше чудесно. Докато сменяха ролката на „Аз бях младият Франкенщайн“, Ричи забеляза лайнарската тайфа на Хенри Бауърс. Точно както бе предполагал — долу на втория ред. Бяха петима или шестима — ученици от пети, шести и седми клас, всички с черни полуботуши, вдигнати върху облегалките отпред. Фокси идваше и им нареждаше да си свалят краката. Сваляха ги. Фокси си тръгваше. Ботушите незабавно се оказваха на облегалките. След пет-десет минути Фокси се връщаше и всичко почваше отначало. Не му стискаше да ги изхвърли и те отлично го знаеха.

Филмите бяха разкошни. Младият Франкенщайн се оказа грозен тъкмо както си му е ред. Ала младият върколак беше някак по-

страшен... може би защото изглеждаше и мъничко печален. Не беше виновен за станалото. Един хипнотизатор го прецака, но успя само защото хлапето, което се превърна във върколак, трупаше в душата си гняв и злоба. Ричи неволно се запита колко ли хора по света таят подобни чувства. Хенри Бауърс беше направо тъпкан със злоба, обаче не си правеше труда да я крие.

Бевърли седеше между момчетата, взимаше пуканки от техните кутии, пицеше, закриваше очи, от време на време се смееше. Когато върколакът дебнеше момичето, което играе гимнастика в спортната зала след часовете, тя притисна лице към рамото на Бен и Ричи чу изненаданата въздишка на дебелака въпреки писъците на двеста хлапета в салона под тях.

Най-сетне върколакът бе убит. Във финалната сцена едно ченге замислено каза на колегата си, че това би трябвало да убеди хората да не си играят с неща, които е по-добре да се оставят Богу. Завесата закри екрана и лампите светнаха. Гръмнаха ръкопляскания. Рики се чувствуваше съвсем доволен въпреки лекото главоболие. Сигурно пак трябваше да ходи при очния доктор да му сменят очилата. Мрачно си помисли, че додето завърши училище, май ще носи шишета от Кока Кола.

Бен го дръпна за ръкава.

— Видяха ни, Ричи — прошепна той с пресъхнало от ужас гърло.

— Ъ?

— Бауърс и Крис. Докато излизаха, погледнаха нагоре. Видяха ни!

— Добре де, добре — каза Ричи. — Спокойно, Камара.
Спокоооойно. Ще излезем през задната врата. Няма нищо страшно.

Слязоха по стълбите — Ричи начело, Бевърли в средата, а в ариергарда Бен на всяка втора крачка се озърташе през рамо.

— Ония типове наистина ли ти имат зъб, Бен? — запита Бевърли.

— Да, така изглежда — кимна Бен. — През последния учебен ден се сбих с Хенри Бауърс.

— Преби ли те?

— Не чак колкото му се щеше. Сигурно затоа още беснее.

— Ханк-танк също си поизпатил от нашия човек — прошепна Ричи. — Поне така разправят хората. Не вярвам да му е било много сладко.

Той отвори задната врата и тримата излязоха в тесния проход между „Аладин“ и Закусвалнята на Нан. Откъм кофите за боклук някаква котка изсъска и хукна покрай тях. В края на прохода имаше дъсчен стобор. Котката се изкатери по него и изчезна. Неиде издрънча тенекиен капак. Бев трепна, сграбчи Ричи за рамото и се разсмя нервно.

— Май още съм напласена от филмите — каза тя.

— Няма защо... — започна Ричи.

— Здравсти, скапаняк — обади се изотзад Хенри Бауърс.

Тримата стреснато се завъртяха. На входа на прохода стояха Хенри, Виктор и Бълвоча. Зад тях имаше още две момчета.

— *Мама му стара*, знаех си аз — изстена Бен.

Ричи мигом се обърна към „Аладин“, но вратата вече беше затворена и нямаше начин да я отворят отвън.

— Кажи последно сбогом, скапаняко — изрева Хенри и изведнъж се втурна към Бен.

Както тогава, така и след време, Ричи имаше чувството, че събитията са се развили като на кино — подобни неща просто не могат да се случат в реалния живот. В реалния живот по-малките деца ядат пердах, събират си зъбите и хукват към къщи.

Но този път не стана така.

Бевърли пристъпи напред и леко настрани, като че искаше да посрещне Хенри, може би даже да му стисне ръката. Ричи чу как тракат подкованите му ботуши. Подир него се задаваха Виктор и Бълвоча; другите две момчета останаха да пазят изхода.

— Остави го на мира! — изкрещя Бевърли. — Що не си намериш някой от твоята категория?

Без капчица джентълменско чувство Хенри изръмжа:

— Че той е голям колкото камион ма, курво. А сега ми се махай от...

Ричи протегна крак. Не че имаше подобно намерение. Кракът се раздвижи сам, също както понякога от устата му съвсем самички изскачаха не твърде здравословни майтапи. Хенри се натъкна на него и полетя напред. Тухленото покритие на уличката беше хлъзгаво,

обсипано с боклуци от препълнените кофи зад закусвалнята. Хенри се пързулна като повален хокеист.

Когато след миг взе да се надига, ризата му беше облепена с мляно кафе, кал и прогнили листа от маруля.

— *О, сега вече ще УМРЕТЕ!* — изкрещя той.

До този момент Бен трепереше от ужас. Сега нещо в него се скъса. Нададе рев и грабна една от кофите за смет. Както я бе вдигнал над главата си, обилно поръсен с боклук, той за миг *наистина* заприлича на Кълаун Камарата. Лицето му беше бледо и изкривено от ярост. Запокити кофата. Тя се стовари върху кръста на Хенри и отново го просна по очи.

— Да се махаме! — викна Ричи.

Хукнаха към изхода. Виктор Крис им препречи пътя. Бен изрева, наведе глава и се заби като таран в корема на Виктор.

— *Ууууф!* — изпъшка Виктор и тупна по задник.

Бълвоча сграбчи с пълна шепа косата на Бевърли и жестоко я завъртя към тухления зид на „Аладин“. Бевърли отскочи от стената и продължи да тича, разтривайки рамото си. Ричи побягна подир нея, като мимоходом грабна капака от една кофа за смет. Бълвоча Хъгинс замахна насреща му с юмрук почти колкото свински бут. Ричи тласна напред кръглото парче поцинкована ламарина. Юмрукът на Бълвоча се стовари върху капака. Раздаде се гръмко, едва ли не мелодично *бонннг!* Ричи усети как силата на удара пробягва по ръката му чак до рамото. Бълвоча изпищя и заподскача, стискайки премазаната си китка.

— Натам са шатрите на отеца мой — съобщи му доверително Ричи с твърде сносен Глас на Тони Къртис и хукна след Бен и Бевърли.

Край изхода едно от момчетата бе хванало Бевърли. Бен се боричкаше с него. Другото момче го риташе по задника без особен резултат. Ричи замахна с крак и на свой ред улучи задника на ритация. Оня зави от болка. Ричи протегна едната си ръка на Бевърли, другата — на Бен.

— *Бягайте!* — викна той.

Момчето, с което се боричкаше Бен, пусна Бевърли и замахна с юмрук. За миг ухото на Ричи сякаш избухна от болка, после заглъхна и пламна. В главата му зазвънтя тъничка нотка. Подобен звук чуваш, когато медицинската сестра в училище ти слага слушалки за проверка на слуха.

Бягаха по Сентър стрийт. Хората се обръщаха да ги гледат. Търбухът на Бен подскачаше нагоре-надолу. Косите на Бевърли се развяваха. Ричи пусна Бен и притисна здраво очилата си с лява ръка, за да не ги загуби. Главата му още кънтеше, ухото му сигурно щеше да се подуе, ала въпреки всичко се чувствуваше великолепно. Разсмя се. Бевърли му заприглася. Бен не закъсня да се присъедини към смеха им.

Пресякоха по Корт стрийт и рухнаха на една пейка пред полицейския участък — за момента това им се струваше единственото що-годе безопасно място в Дери. Бевърли праметна ръце през раменете на Бен и Ричи. Стисна ги с всичка сила.

— Беше велико! — очите й искряха. — Видяхте ли ония типове? Видяхте ли ги?

— Че как да не съм ги видял? — изпуктя Бен. — Видях ги и не ща повече да ги виждам.

От тия думи и тримата отново избухнаха в истеричен смях. Ричи все още очакваше бандата на Хенри да изникне иззад ъгъла на Корт стрийт и да им види сметката независимо от полицейския участък. Ала не спираше да се смее. Бевърли имаше право. Беше велико.

— Клубът на Неудачниците пуска Една По-Якичка! — възторжено закрещя Ричи. — Трака-трака-трак! — Той сбра длани край устата си и включи Гласа на Бен Бърни: — Ух-ха, УХ-ха, УХА-ЛА, дечица!

Някакъв полицаи подаде глава през отворения прозорец на втория етаж и кресна:

— Ей, хлапета, да се махате отук! Незабавно! Марш на разходка!

Ричи отвори уста да изрече някоя мъдрост — може би с новичкия си Глас на Ирландското ченге — но Бен го ритна по глезена.

— Затваряй си човката, Ричи — изсъска той и сам не повярва, че е казал подобно нещо.

— Вярно, Ричи — потвърди Бевърли и го изгледа нежно. — Бибип.

— Добре де — каза Ричи. — Ами сега какво ви се прави, момчета? Сигур ще речете да потърсим Хенри Бауърс и да го питаме играе ли му се „Монопол“.

— Пепел ти на езика — каза Бев.

— Ъ? Туй пък какво значи?

— Зарежи — махна с ръка Бев. — Някои момчета са толкова *невежи*.

Изчервен до уши, Бен запитва колебливо:

— Заболя ли те косата одева, Бевърли?

Тя се усмихна топло и в този миг окончателно се увери в нещо, което бе подозирала и преди — че Бен Ханском е подателят на пощенската картичка с чудесното хайку.

— Не, само мъничко — каза тя.

— Дайте да идем в Пущинака — предложи Ричи.

И те отидоха... или по-скоро избягаха в Пущинака. По-късно Ричи щеше да мисли, че така са положили начало на събитията през цялото предстоящо лято. Пущинакът се превърна в тяхно царство. Също като Бен преди боя с големите момчета, Бевърли никога не бе слизала долу. Докато крачеха в индийска нишка по пътеката, тя вървеше между двамата. Полата ѝ се полюшваше прекрасно и втрещен в нея Бен усещаше как го връхлитат мощни вълни на чувство, мъчително като стомашни спазми. Пак беше с гривничка на глезена. Лъчите на следобедното слънце играеха върху позлатата.

Пресякоха по камъните ръкава на Кендъскиг малко под мястото, където бяха изградили бента (потокът се раздвояваше седемдесет метра по-нагоре, а двеста метра по-надолу по пътя си към града двете течения отново се сливаха), откриха нова пътека и накрая излязоха пред източния ръкав, който беше много по-широк от западния. Реката искреше в мекия следобед. Отляво Бен забеляза два от познатите бетонни цилиндри с железни капаци на върха. Малко по-надолу над водата стърчаха широки бетонни тръби. От ръбовете им се стичаха мътни струйки. *Някой дриска в центъра и всичко стига дотук*, помисли Бен като си спомни обяснението на мистър Нел за канализационната система на Дери. Обзе го някакъв тъп, безсилен гняв. Навярно някога в тази река бяха плували риби. Сега едва ли имаше шанс да хванеш пъстърва по тия места. Виж, колкото до парче мръсна тоалетна хартия — гарантирано.

— Колко е хубаво тук — въздъхна Бев.

— Да, бива си го — кимна Ричи. — Конските мухи са се запилели нейде, а ветрецът прогонва комарите. — И той я огледа с надежда. — Да ти се намират цигари?

— Не — отвърна тя. — Имах две, ама ги изпуших вчера.

— Язык — промърмори Ричи.

Отекна сирена и тримата видяха как по насипа отвъд Пущинака с грохот прелита дълъг товарен влак, отиващ към депо. Ех, де да беше пътнически, през прозорците щеше да се разкрива страхотна гледка, помисли Ричи. Първо бедняшките къщурки на Олд кейп, после бамбуковите мочурища по отсрещния бряг на Кендъскиг и накрая, преди да напуснат Пущинака — пушеците над старата кариера, където е градското сметище.

Само за миг отново му мина мисълта за разказа на Еди — за прокажения под изоставената къща на Нийбълт стрийт. Прогони я от ума си и погледна Бен.

— Кое ти беше най-хубавото парче, Камара?

— Ъ? — виновно се завъртя Бен. Докато Бевърли се взираше отвъд Кендъскиг, унесена в някакви свои мисли, той пък бе гледал профила й... и синината по бузата.

— От *филмите* бе, тъпчо. Кое парче ти хареса най-много?

— Когато доктор Франкенщайн взе да мята трупове на крокодилите под къщата — каза Бен. — Там беше най-интересно.

— Гнусно беше — обади се Бевърли и потръпна. — Мразя такива неща. Крокодили, пирани и акули.

— Тъй ли? — веднага се заинтересува Ричи. — Какви са тия пирани?

— Мънички рибки — обясни Бевърли. — И зъбките им са мънички, обаче ужасно остри. Влезеш ли в река, дето ги има, изяждат те до кокал.

— Еха!

— В един филм гледах как туземците искат да пресекат някаква река, обаче мостът беше паднал — продължи тя. — Тогава пуснаха във водата вързана крава, и пресякоха докато пираните се занимаваха с нея. Като издърпаха въжето, от кравата беше останал само скелетът. После цяла седмица сънувах кошмари.

— Ей, де да имах от тия риби — радостно възкликна Ричи. — Щях да ги пусна във ваната на Хенри Бауърс.

Бен се изкиска.

— Той сигурно не се къпе.

— Не знам дали се къпе, обаче ще трябва да се пазим от тия типове — каза Бевърли. Пръстите й неволно докоснаха посинялата

буза. — Онзи ден татко щеше да ми отнесе главата задето строших купчинии. Един пердах седмично ми стига.

Настана кратко мълчание, което при други обстоятелства щеше да бъде неловко, ала сега не беше. Ричи го наруши с изявление, че най му харесало как младият върколак видял сметката на злия хипнотизатор. Побъбриха за двата филма, после за други филми на ужаса, за „Алфред Хичкок представя“ по телевизията... и така мина около час. Бев зърна край реката маргаритки и откъсна една. Погъделичка с нея първо брадичката на Ричи, после и на Бен — така се познавало дали обичат масло. Каза, че и двамата обичат. Докато проверяваше този съществен въпрос, и двамата усещаха лекото докосване на другата ѝ ръка и аромата на косите ѝ. Тя сближи лице с Бен само за секунда или две, ала през нощта той сънува очите ѝ както ги бе видял в тая нищожна и същевременно безкрайна частица от времето.

Разговорът постепенно замираще, когато чуха прашене съчки и нечии стъпки по пътеката. Тримата бързо се завъртяха натам и Ричи изведнъж ясно осъзна, че отзад е реката. Нямаха път за отстъпление.

Гласовете наближиха. Тримата скочиха на крака, Бен и Ричи без колебание застанаха пред Бевърли.

Храстите в края на пътеката се разклатиха... и изведнъж от тях изникна Бил Денброу. С него имаше още едно момче, което Ричи бе виждал сегиз-тогиз. Казваше се Бадли някой-си-там и ужасно фъфлеше. Сигурно заедно са ходили в Бангор на говорна терапия, помисли Ричи.

— Шеф Бил! — възкликна той и веднага подхвана с Гласа на Тудълс: — Щастие е за нас да ви видим, благородни сър, мистър Денброу.

Бил ги огледа, ухили се... и докато погледът му се прехвърляше към Бен, към Бевърли и накрая към Бадли някой-си-там, в душата на Ричи се прокрадна странна увереност. Бевърли беше свой човек. Личеше си по очите на Бил. Бадли някой-си-там — не. Днес можеше да постои тук, можеше даже и друг път да дойде в Пущинака — никой нямаше да го спре, много съжаляваме, че Клубът на Неудачниците е пълен и вече си имаме експерт по говорни проблеми — но никога нямаше да стане част от него. Нямаше да стане част от *тях*.

Тази мисъл породя внезапен и необясним страх. За миг Ричи изпита чувството, което те спохожда когато осъзнаеш, че си отплувал прекалено навътре и водата вече те залива. В главата му проблесна догадка: *Възличат ни в нещо. Подбират ни най-внимателно. Нито едно от тия събития не е случайно. Дали вече сме се събрали всички?*

Сетне догадката повлече хаотични, объркани мисли — като трясък на разбито стъкло върху тротоара. Пък и нямаше значение. Бил беше тук, Бил щеше да се погрижи за всичко; Бил нямаше да изтърве контрола над събитията. Той беше най-високият и без съмнение най-красивият от цялата компания. Ричи го осъзна изведнъж — стигаше му само да се озърне към Бев и да я види как зяпа Бил, а после да забележи и взора на Бен, вперен към нея с печално разбиране. Бил беше и най-силният — при това не само физически. В него имаше нещо повече, но тъй като Ричи не знаеше нито думата *обаяние*, нито пълния смисъл на думата *магнетизъм*, можеше само да се досеща, че силата на Бил е вкоренена дълбоко и е способна да се проявява по безброй начини, най-често съвсем неочаквани. Подозираше, че ако Бевърли се прехласне по него, или „му хвърли мерака“, или нещо подобно, Бен няма да ревнува (*както би ревнувал*, помисли Ричи, *ако тя се захласне по мен*); щеше да го приеме покорно, като нещо съвсем нормално. И още — Бил беше *добър*. Глупаво бе да се мисли подобно нещо (всъщност той не го и мислеше; *усещаше* го), но така си беше. От Бил сякаш извираха сила и доброта. Той беше като рицар от стар филм — овехтял, надраскан филм, ала все още способен да те кара да плачеш, да крещиш и ръкопляскаш след победния край. Сила и доброта. А пет години по-късно, след като спомените му за събитията от онова лято в Дери бързо избледняха, юношата Ричи Тозиър щеше да си помисли веднъж, че Джон Кенеди му прилича на Бил Пелтека.

На кого? — щеше да запита съзнанието му.

Той щеше да трепне леко озадачен и да тръсне глава. *На едно познато момче*, щеше да си помисли и да прогони неясния смут, побутвайки очилата си нагоре, после пак щеше да се захване с домашното. *На едно момче, което познавах много, много отдавна.*

Бил Денброу сложи ръце на кръста си, усмихна се ведро и каза:

— Съ-съ-ъ-брахме с-се, зна-а-чи... и къх-къх-какво ще направим?

— Да ти се намират цигари? — запита с надежда Ричи.

11.

Пет дни по-късно, докато юни наближаваше към края си, Бил каза на Ричи, че иска да идат на Нийбълт стрийт и да изследват верандата, под която Еди бе видял прокажения.

Двамата тъкмо наближаваха дома на Ричи и Бил тикаше Силвър. Почти по целия път бе возил Ричи на багажника — едно невероятно, опияняващо, шеметно летене през Дери — но предвидливо реши, че трябва да слязат на предната пресечка. Ако майката на Ричи ги видеше как карат, щеше да хвърли топа от ужас.

В теления преден багажник се подмятаха куп пистолети-игралки — два на Бил и три на Ричи. Почти целия следобед бяха играли на престрелка из Пущинака. Към три часа се появи Бевърли Марш с избелели джинси и вехта въздушна пушка „Дейзи“, която почти не гърмеше — когато дърпаха омотания със скок спусък, пушката издаваше вместо гърмеж само глухо хъхрене. Като някоя от ония майтапчийски възглавнички-пърдялки, помисли Ричи, ама вече съвсем прокъсана от употреба. Бевърли пое ролята на японски снайперист. Страшно я биваше да се катери по дърветата и да издебва непредпазливите противници. Петното на бузата ѝ вече беше жълтеникаво и едва си личеше.

— Какво рече? — не повярва на ушите си Ричи. Беше поразен... но и малко заинтригуван.

— И-и-искам да п-погледнем под оная въ-въ-веранда — повтори Бил.

Говореше упорито, ала не смееше да погледне Ричи. По скулите му пламтяха алени петна. Вече бяха пред дома на Ричи. Маги Тозиър седеше на верандата и четеше книжка. Тя им махна с ръка и подвижна:

— Здравсти, момчета! Искате ли чай с лед?

— Ей сега идваме, мамо — отвърна Ричи и се завъртя към Бил.

— Нищо няма да има там. За Бога, Еди сигурно е зърнал някой скитник и се е побъркал от страх. Нали го знаеш.

— Д-да, зъ-зъ-знам го. О-обаче пъх-пъпо-мниш ли с-с-снимката от а-албума?

Ричи смутено пристъпи от крак на крак. Бил надигна дясната си ръка. Вече нямаше лепенки, ала Ричи видя на трите му пръста кръгли

заздравяващи ранички.

— Да, но...

— Слу-хху-ушай ме — каза Бил. Заговори съвсем тихо, впил поглед в очите на Ричи. Отново напомни приликата между разказите на Бен и Еди... и я свърза с онова, което бяха видели в оживялата снимка. Отново предположи, че клоунът е убил момчетата и момичетата, намирани мъртви из Дери от декември насам. — И мъх-мъх-може би не с-с-само т-тях — довърши Бил. — Кха-а-кво ще р-речеш за д-другите, дето из-из-изчезват? Кха-а-кво ще речеш за Е-е-еди Къ-къ-коркоран?

— Е, дявол да го вземе, баща му го е подплашил и той е запитал нанякъде — отвърна Ричи. — Не четеш ли вестници?

— М-може и д-да е тъ-тъ-тъй, ама може и д-да не е — възрази Бил. — Аз го по-о-ознавах м-мъничко и знь-знь-знам, че б-баща му го пхе-ер-дашеше. З-знам още, ч-че по-о-някога спеше нъх-нъх-навън, к-като стане н-напечено.

— И клоунът може да го е спипал през нощта — замислено каза Ричи. — Това ли намекваш?

Бил кимна.

— Добре де, какво искаш? Автограф ли?

— Ако клъх-клъх-клоунът е убил дру-у-гите, значи е у-у-убил и Джъ-джорджи — каза Бил. Очите му се впиха в лицето на Ричи. Бяха като гранит — твърди, непреклонни, безмилостни. — Искам д-да го у-у-убия.

— Исусе Христе! — ужасено възкликна Ричи. — Че как ще го направиш?

— Т-татко има пих-пих-пистолет — каза Бил. По устните му прокапа слюнка, но Ричи почти не обърна внимание на това. — Ми-и-исли, ч-че го е с-с-скрил, ама аз знам кхъ-ъ-де е. На горната ла-лавица в н-неговия гъх-гъх-ардероб.

— Страхотно, стига онзи да е човек — каза Ричи, — и да го открием седнал върху куп детски кости...

— Налях чая, момчета! — весело подвикна майката на Ричи. — Идвайте да пиете!

— Веднага, мамо! — отвърна Ричи с широка притворна усмивка. Щом се завъртя към Бил, усмивката изчезна незабавно. — Щото лично аз не бих застрелял някого само задето е облечен в клоунски костюм,

Били. Ти си ми най-добрият приятел, но не бих го сторил, а и на *теб* бих попречил, ако мога.

— Ами ако н-наистина има кху-у-упчина къ-къ-кости?

Ричи облиза устни и не намери какво да каже. После запита:

— Какво ще правиш, ако не е човек, Били? Ако наистина е някакво чудовище. Какво ще правиш, ако наистина съществуват такива твари? Бен Ханском каза, че мумията не хвърляла сянка и балоните се реели срещу вятъра. А пък снимката в албума на Джордж... или ни се е привидяло, или е било магия, а трябва да ти кажа, мой човек, че не вярвам да ни се е привидяло. Само от привиждане рани не стават, нали?

Бил поклати глава.

— Е, какво ще правим, ако не е човек, Били?

— Т-тогава ще тъ-тъ-трябва д-да измислим нъ-нъ-нещо друго.

— Да де — каза Ричи. — Представям си. Първо му гърмиш четири-пет пъти, обаче той продължава към нас като младия върколак, дето го гледахме с Бен и Бев. Тогава опитваш с прашката, а щом и тя не помогне, аз ще му метна малко прах за кихавица. И ако след *всичко това* продължава напред, искаме почивка и казваме: „Стига де, чакай малко. Това не е работа, мистър Чудовище. Гледай сега, трябва да отскоча до библиотеката и да проверя как стават тия неща. Ще се върна. Бъди така добър да ме изчакаш.“ Това ли ще речеш, Шеф Бил?

Той гледаше приятеля си и сърцето му буйно подскачаше в гърдите. Една част от душата му жадуваше Бил да настои за проверка под верандата на старата къща, ала друга част искаше — отчаяно искаше — Бил да зареже идеята. От една страна всичко това изглеждаше като да попаднеш в някой от съботните филми на ужаса, но от друга — и то *най-решаващата* страна — беше съвсем различно. Защото не беше безопасно като на кино, където знаеш, че всичко ще свърши добре, а и да свърши зле — не е болка за умирачка. Снимката в стаята на Джордж не беше като на кино. Мислеше си, че е забравил за нея, но очевидно само се залъгваше, защото отново си спомни как раните плъзнаха по пръстите на Бил. Ако не го бе дръпнал навреме...

Невероятно, но факт — Бил се усмихваше. Наистина се *усмихваше*.

— Т-т-ти искxxx-аше да ти по-о-окажа с-с-снимката — каза той.

— С-с-сега пъ-ък аз и-и-искам д-да видим к-къщата. Танто за т-танто.

— Джанти за панти — каза Ричи и двамата се разсмяха.

— Уххх-ху-у-утре с-с-сутрин — каза Бил, сякаш всичко бе вече решено.

— Ами ако е чудовище? — запита Ричи, гледайки Бил право в очите. — Ако пистолетът не го спре, Шеф Бил? Ако продължи към нас?

— Ще и-ххи-змислим не-е-ещо д-друго — каза Бил. — Н-няма къде да се денем.

Той отметна глава и се разкиска като смахнат. След кратко колебание Ричи му заприглася. Просто не можеше да се удържи.

Отправиха се по калдъръма към верандата. Маги им бе приготвила огромни чаши леден чай с плаващи ментови стръкчета и чиния ванилови вафли.

— С-с-съгласен ли си?

— Никак даже — каза Ричи. — Но ще дойда.

Би го тупна с всичка сила по гърба и от това страхът сякаш стана малко по-поносим, ала Ричи внезапно си помисли (и не грешеше), че тази вечер няма да заспи до късно.

— Момчета, вие май имахте някакъв сериозен спор — каза мисис Тозиър, сядайки с книжка в едната ръка и чаша леден чай в другата. Огледа ги изпитателно.

— А, на Денброу му е бръмнало в главата, че „Ред сокс“ ще се измъкнат в първа дивизия — отвърна Ричи.

— А-аз и т-т-т-татко мислим, ч-че имат г-големи ша-а-ансове — каза Бил и отпи от чая. — М-много е вку-хху-усно, ми-мисис Тозиър.

— Благодаря, Бил.

— Абе пелтек, „Ред сокс“ ще влязат в първа дивизия когато спреш да заекваш подхвърли Ричи.

— *Ричи!* — изписка смаяно мисис Тозиър.

От възмущение тя едва не изтърва чашата си. Но Ричи и Бил Денброу се смееха истерично, до припадък. Тя се взря в сина си, в Бил и пак в сина си, изпълнена с изненада — всъщност обикновено недоумение, но с примес на тъй тънък и остър страх, че чувството се врязва в сърцето ѝ с едва доловима вибрация като камертон от прозрачен лед.

Не разбирам нито единия, нито другия, помисли тя. Къде ходят, какво правят, какво искат... и какво ще излезе от тях. Понякога, о, понякога очите им са диви и ту се боя за тях, ту се страхувам от тях...

Замисли се — за кой ли вече път — колко хубаво би било, ако можеха с Уент да си имат момиченце, красиво русо момиченце, та да си го облича с роклички, да му връзва панделки, а в неделя да му обува черни лачени обувчици. Красиво малко момиченце, което след училище ще иска да пече мънички питчици и ще си играе с кукли вместо да чете книжки за вентрилогизъм и да събира модели на състезателни коли.

Красиво малко момиченце, с което всичко да е ясно.

12.

— Носиш ли го? — тревожно запита Ричи.

Беше десет часа на следващото утро и двамата бутаха велосипедите си нагоре по Канзас стрийт. Отгоре надвисваше мътносиво небе. За следобед по радиото предсказваха дъжд. Ричи бе заспал чак по малките часове, а и Бил не изглеждаше да е прекарал спокойна нощ; под очите на Шеф Бил се издуваха синкави торбички — какви ти торбички, същински дисаги.

— Н-нося го — отвърна Бил и потупа джоба на зелената си канадка.

— Дай да видя — примоли се Ричи.

— Не сега — усмихна се Бил. — М-може д-да види и някой друг. Обаче г-гледай какво нося о-о-още.

Той бръкна под канадката и измъкна от задния си джоб фабрична алуминиева прашка.

— Мама му стара, сега вече я закършихме — разсмя се Ричи.

Бил се престори на засегнат.

— Их-их-хидеята б-беше твоя, Т-т-тозиър.

Прашката му беше подарък за миналия рожден ден. С нея Дзак бе опитал да постигне компромис между молбите на Бил за флоберка и категоричния отказ на майка му да допусне огнестрелно оръжие в ръцете на невръстно дете. В приложената инструкция пишеше, че след

придобиване на известно умение прашката може да бъде чудесно ловно оръжие. „В умели ръце тя става точна и ефикасна като лък и дори като малокалибрен пистолет“ — обявяваше брошурката. След съвестното изброяване на достойнствата инструкцията не по-малко съвестно предупреждаваше, че прашката представлява определена опасност; собственикът ѝ не бивало да стреля срещу хора с някое от двадесетте приложени стоманени топчета — това било като да се цели със зареден пистолет.

Бил все още не беше много точен (и тайничко предполагаше, че никога няма да овладее прашката както трябва), но вярваше в предупрежденията на брошурата — дебелият ластик се опъваше трудно, а топчетата пробиваха страхотни дупки в консервни кутии... разбира се, когато успееш да улучи.

— Напредваш ли със стрелбата, Шеф Бил? — запита Ричи.

— Мъ-мъ-мъничко — каза Бил.

Не беше съвсем искрен. След дълго изучаване на картинките в инструкцията (наречени кой знае защо *фиги* — фиг 1, фиг 2 и тъй нататък) и изнурителни тренировки в градския парк, той бе стигнал горе-долу до три попадения от всеки десет изстрела по хартиената мишена, която също бе включена в комплекта. А веднъж бе улучил центъра. Почти.

Ричи придърпа ластика, пусна го и върна прашката на Бил. Не каза нищо, но дълбоко се съмняваше дали ще помогне срещу чудовището, ако пистолетът на Дзак Денброу не свърши работа.

— Тъй, а? — рече той. — Добре де, носиш си прашката, чудо голямо! Гледай аз какво нося, Денброу.

И той измъкна от джоба на якето си пакетче с нарисуван на него плешив мъж, който издува бузи като жаба и казва: *Ап-ЧХИИИ!* Под картинката беше написано: **КИХАВИЧНИЯТ ПРАХ НА ДОКТОР УОКИ. ЩЕ СИ ПАДНЕТЕ ОТ СМЯХ.**

Двамата се спогледаха, помълчаха, после изведнъж избухнаха в бурен кикот и взеха да се тупат по раменете.

— Гххо-о-тови с-сме за вси-си-сичко — избъбри накрая Бил през смях, бършейки очите си с ръкава на канадката.

— Цуни ми задника, Пелтек — заяви Ричи.

— Ми-ххи-ислех, ч-че ти се к-к-каниш д-да ми го цунеш — рече Бил. — Слушай сега. Ще скри-ххи-ием твоето к-колело долу в Пу-у-

щинака. Дето п-прибирам Силвър, когато играем. Ще те в-возя на б-б-багажника, за в случай, ч-че се н-наложи да б-бягаме бързо.

Ричи кимна без никакво намерение да спори. Неговият петдесет и пет сантиметров „Рали“ (понякога си удряше коленете в кормилото, щом завъртеше педалите по-силничко) беше същински пигмей в сравнение с мършавия и титаничен като подемен кран Силвър. Знаеше, че Бил е по-силен и Силвър е най-бързото колело на света.

Отидоха до мостчето и Бил помогна на Ричи да прибере велосипеда си отдолу. После седнаха, чувайки как над главите им от време на време преминават коли. Бил разкопча канадката и извади пистолета на баща си.

— Хху-у-убавичко д-да внимаваши — каза той и го подаде на Ричи след възторженото му подсвирване. — Тха-а-кива пи-пистолети нямат п-п-предпазител.

— Зареден ли е? — запита Ричи със страхопочитание. Пистолетът (немски Валтер, спомен на Дзак Денброу от Окупацията) му се стори невероятно тежък.

— О-о-още н-не — каза Бил, после се потупа по джоба. — Па-хха-а-троните с-са тук. Обаче та-та-татко казва, ч-че понякога п-пистолетът може да р-р-реши, че си не-е-предпазлив и сам да се за-за-зареди. За да те у-хху-убие.

На лицето му се появи странна усмивка, която би трябвало да подсказва, че не вярва в подобни глупости, но всъщност разкриваше, че ги смята за чиста истина.

Ричи го разбираше. Дълбоко в това оръжие се спотайваше смъртна заплаха, каквато не бе долавял нито в двата пистолета на татко си, нито дори в ловната пушка (макар че и в ловната пушка имаше нещо, нали? — нещо в начина, по който висеше наклонена, безмълвна и мазна в гаража; сякаш ако умееше да говори, би казала: *Мога да стана много зла, само да ми хрумне; страшно зла, ха на бас*). Но този Валтер... той сякаш беше създаден само с една цел — да убива хора. По гърба на Ричи полазиха тръпки, когато осъзна, че *тъкмо затова* е създаден. Какво друго можеш да правиш с пистолет? Да си палиш цигарите ли?

Като гледаше да държи колкото може по-настрани от спусъка, той завъртя цевта към себе си. Един поглед в черното изцъклено око на Валтера му стигаше, за да разбере напълно странната усмивка на Бил.

Спомни си какво казваше баща му: *Ако запомниш, че няма незаредена пушка, цял живот ще се разбираш с огнестрелните оръжия, Ричи.* Върна пистолета на Бил, доволен, че се е отървал от него.

Бил пак прибра Валтера в джоба на канадката. Изведнъж Ричи усети, че къщата на Нийбълт стрийт не е чак толкова страшна... но за сметка на това вероятността да се пролее кръв сега му изглеждаше доста по-голяма.

Погледна към Бил, може би с намерение отново да оспори начинанието, ала видя изражението на лицето му, разбра го и само запита:

— Готов ли си?

13.

Както винаги, щом Бил отлепи и втория си крак от земята, Ричи бе уверен, че само след миг ще рухнат и ще си строшат тъпите тикви върху коравия бетон. Грамадният велосипед се люшкаше застрашително насам-натам. Единичните изстрели на картите за игра по спиците прераснаха в картечен огън. Пиянските залитания на колелото станаха още по-силни. Ричи затвори очи и зачака неизбежното.

После Бил изрева:

— *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕЕЕД!*

Велосипедът набра скорост и най-сетне прекрати люшкането, от което човек можеше да го хване морска болест. Ричи поотпусна отчаяната си хватка през кръста на Бил и прехвърли ръце върху багажника. Пресякоха по диагонал Канзас стрийт и с нарастваща скорост се стрелнаха по страничните улички, устремени в шеметен зигзаг към Уичъм. Изхвъркнаха като снаряд от тясната Страпъм стрийт и се понесоха по Уичъм с главоломна бързина. На завоя Бил рязко наклони Силвър и още веднъж изкрещя:

— *Хай-йо, Силвър!*

— Давай, Шеф Бил! — викна Ричи. Беше толкова изплашен, че всеки миг можеше да напълни гащите, ала същевременно се смееше като смахнат. — *Настъпни педала!*

Без да чака нова покана, Бил се надигна, приведе глава над кормилото и лудо завъртя педалите. Гърбът му беше учудващо широк за момче на единадесетгодишна възраст и гледайки как играят мускулите под канадката, как се надига ту едното, ту другото рамо, Ричи изведнъж усети твърдата увереност, че двамата са неуязвими... че ще живеят винаги и навеки. Е, може би не *двамата*, но Бил — непременно. Бил сам нямаше представа колко е силен, колко надежден и съвършен става понякога.

— *Хай-йо, Силвър!* — изкрещя Бил, а Ричи занарежда с тънничкия, писклив Глас на Негъра Джим:

— Хай-йо Силвър, убаво го рече, господарю! Баш арно го караш туй ми ти колело! Леле Божке! Хай-йо, Силвърчо, *НАПРРЕЕЕД!*

Отминаващите край тях зелени ливади изглеждаха плоски и бездънни под сивото небе. В далечината Ричи зърна старата тухлена сграда на гарата. Вдясно от нея тъмнееха дълги полуцилиндрични складове. Силвър се раздрусва, пресичайки един коловоз, после още един.

И ето я отдясно Нийбълт стрийт. ЖЕЛЕЗОПЪТНО ДЕПО ДЕРИ, бе изписано на синя табелка под името на улицата. Табелката беше ръждясала и висеше накриво. Под нея имаше още един, по-голям надпис с черни букви на жълт фон. Двете думи сякаш изразяваха съдбата на самото депо: ЗАДЪНЕНА УЛИЦА.

Бил свърна по Нийбълт стрийт, намали скоростта и стъпи на тротоара.

— П-по нататък ще вървим п-пеш.

Ричи се смъкна от багажника, изпитвайки едновременно облекчение и разочарование.

— Добре.

Тръгнаха напред по напукания, тревясал тротоар. В депото отпред някакъв дизелов двигател заработи на бавни обороти, заглъхна и пак забуча. От време на време отекваше металическият звън на буфери.

— Страх ли те е? — запита Ричи.

Тикайки Силвър, Бил се озърна за миг към него и кимна.

— Д-да. А тебе?

— И още как! — каза Ричи.

Бил разказа, че снощи разпитал баща си за Нийбълт стрийт. До края на Втората световна война тук живеели железопътни работници — инженери, кондуктори, стрелочници, машинисти, носачи. Но заедно с упадъка на депото бе западнала и улицата. Колкото по-навътре навлизаха, толкова по-уединени, порутени и мръсни ставаха къщите. Последните три-четири от двете страни бяха изоставени, със заковани прозорци и буренясали градини. Пред верандата на една от тях се кандилкаше никому ненужен надпис ЗА ПРОДАН. Ричи имаше чувството, че табелата виси тук поне от хиляда години. Тротоарът свърши и двамата продължиха по пътека, обрасла с анемични плевели.

Бил спря и посочи с ръка.

— Т-т-тука е.

Личеше, че някога на Нийбълт стрийт 29 е имало кокетна червена виличка с островръх покрив. Може би тук е живял инженер, помисли Ричи, ерген с чифт вехти джинси, куп дебели работни ръкавици и четири-пет защитни каски — един-два пъти месечно се е прибирал по за три-четири дни и е прекопавал градината, слушайки радио през отворения прозорец; хранел се е предимно с пържоли (и не е хапвал зеленчуци, макар че ги е отглеждал за приятели), а във ветровитите нощи си е мислил за Момичето, Коего Вече не Го Чака.

Сега червената боя бе избеляла до мръсен бледорозов цвят и се лющеше на грозни, разядени петна. Закованите прозорци напомняха слепи очи. Керемидите бяха изпадали. От двете страни избуяваха тлъсти плевели, а в градината отпред се полюшваха първите пухкави топчета на глухарчетата. Над усойните шубраци отляво се бе килнал като пиян висок дъсчен стобор, някога може би бял, ала сега мръсносив, почти в тон с притъмнялото ниско небе. Недалече от стобора Ричи забеляза гъсталак от чудовищни слънчогледи — най-високите достигаха към метър и половина. Не му се понравиха, изглеждаха някак грозно подпухнали. Вятърът шумолеше сред тях и те сякаш дружно кимаха: *Дойдоха момчета, не е ли чудесно? Още момчета. Наши момчета.* Ричи потръпна.

Докато Бил грижливо подпираше Силвър на един бряст, Ричи наблюдаваше къщата. Зърна от високата трева край верандата да стърчи колело и посочи към него. Бил кимна; това бе детското велосипедче, за което споменаваха Еди.

Огледаха се към двата края на улицата. В депото дизеловият двигател изрева, млъкна и пак заработи. Звукът сякаш увисваше като заклинание сред въздуха на мрачното утро. Улицата беше съвършено пуста. От време на време Ричи чуваше как по шосе №2 преминават коли, ала не ги виждаше.

Дизеловият двигател кашляше и се давеше, кашляше и се давеше.

Огромните слънчогледи кимаха замислено. *Пресни момчета. Хубави момчета. Наши момчета.*

— Гъ-гъ-готов ли си? — запита Бил и Ричи едва не подскочи.

— Знаеш ли, тъкмо си мислех, че днес май ми изтича срокът за връщане на книгите в библиотеката — каза Ричи. — Сигурно ще трябва...

— Сти-и-ига г-глупости, Р-р-ричи. Г-готов ли си или н-не?

— Мисля, че да — отвърна Ричи, макар да знаеше, че не е готов... че *никога* няма да е готов за това зловещо място.

Тръгнаха към верандата през бурениясалата градина.

— Гле-е-едай т-там — каза Бил.

Върху гъстия храсталак отляво на верандата бе паднала решетка от тънки летвички. Момчетата видяха по ръба изтръгнатите ръждиви пирони. От двете страни на изкъртената решетка занемарените стари рози бяха отрупани с повехнали цветове, но около и пред нея стърчаха само мъртви черни вейки.

Бил и Ричи се спогледаха мрачно. Разказът на Еди изглеждаше верен от начало до край — след седем седмици доказателството все още лежеше тук.

— Всъщност не ти се иска да влизаш отдолу, нали? — запита Ричи. Гласът му звучеше почти умолително.

— Нъ-нъ-не — каза Бил, — но ще вляза.

И Ричи разбра с изтръпнало сърце, че той говори съвършено сериозно. Ония сиви пламъчета отново се разгаряха в очите на Бил. На лицето му бе застинало сериозно изражение, от което изглеждаше много по-възрастен. *Струва ми се, че е решил наистина да го убие, ако още е тук*, помисли Ричи. *Да го убие, а сетне може би да му отреже главата, да я занесе на баща си и да каже: „Виж, ето кой уби Джорджи, а сега ще разговаряш ли пак с мен когато се прибираш*

вечер, ще ми разказваш ли как е минал денят и кой е загубил като сте хвърляли жребий за сутрешното кафе?“

— Бил... — започна той, но Бил вече не беше до него. Вървеше към десния край на верандата, откъдето навярно бе пропъзлял Еди. Ричи трябваше да изтича подир него и едва не се препъна в детското велосипедче, захвърлено да ръждясва и бавно да потъва в земята сред бурените.

Когато го догони, Бил клечеше и надничаше под верандата. От тази страна нямаше решетка; някой скитник я бе изкъртил отдавна, за да подири убежище от януарски сняг, студен ноемврийски дъжд или лятна буря.

Усещайки сърцето си да тътне като барабан, Ричи приклепна до него. Под верандата нямаше нищо освен купища лански листа, пожълтели вестници и сенки. Прекалено много сенки.

— Бил — повтори той.

— К-к-какво?

Бил пак бе извадил бащиния си Валтер. Внимателно изтегли пълнителя от ръкохватката, след това измъкна от джоба си четири патрона. Зареди ги един по един. Ричи го гледаше като омагьосан, после се завъртя и пак надникна под верандата. Този път забеляза още нещо. Натрошено стъкло. Мътно проблясващи късчета стъкло. Болестен спазъм стегна стомаха му. Не беше глупаво момче и разбираше, че това почти напълно потвърждава разказа на Еди. Парчетата стъкло върху прогнилата шума под верандата означаваха, че прозорецът е бил строшен отвътре. От мазето.

— К-какво? — отново запита Бил и се втренчи в Ричи. Лицето му беше бяло и навъсено. Гледайки това непреклонно лице, Ричи мислено развя бялото знаме.

— Нищо — каза той.

— И-ххи-идваш ли?

— Аха.

Двамата пропъзляха под верандата.

Обикновено Ричи харесваше дъха на гнили листа, ала в мириса тук долу нямаше нищо приятно. Усещаше под дланите и коленете си гъбестата, мека шума и имаше чувството, че е дебела три-четири педи. Изведнъж се запита какво ли ще прави, ако от листата изскочи ръка или лапа и се вкопчи в него.

Бил оглеждаше разбития прозорец. Стъклата се бяха пръснали на всички страни. Летвата, която делеше крилата на прозорчето, сега се търкаляше строшена на две под стъпалата на верандата. Горният край на рамката стърчеше напред като пречупена кост.

— Мама му стара, нещо го е цапардосало здравата — изпъхтя Ричи.

Бил кимна, опитвайки да надникне вътре. Ричи го избута с лакът, за да се провере до него. Мазето беше мрачно, пълно с неясни очертания на вехти сандъци и кутии. Подът му беше от утъпкана глина и също като листата излъчваше дъх на влага и плесен. Отляво стърчеше масивна пещ, от която се издигаха към ниския таван кръгли тръби. Зад нея, в дъното на мазето, Ричи зърна широка дъсчена преграда. Място за кон, бе първата му мисъл, но кой би държал кон в това гнусно мазе? После се досети, че в толкова стара къща пещта трябва да е работила с въглища, а не с нафта. Никой не си бе направил труда да преустрои отоплението, защото нямаше кандидати да живеят тук. Значи онова зад дъските беше отделение за въглища. Най-отдясно смътно се различаваха стъпала, водещи нагоре към партера.

Ненадейно Бил седна... прегърби се... и преди Ричи да повярва на очите си, краката на приятеля му хлътнаха през прозореца.

— Бил! — изсъска той. — За Бога, какво *правиш*? Веднага се *махай* оттам!

Бил не отговори. Пролази навътре по гръб, при което канадката му се набра нагоре и едно стърчащо парче стъкло едва не го поряза здравата по кръста. След секунда Ричи чу как гуменките му тупнаха на утъпкания глинен под.

— Да ти пикая на историите — отчаяно промърмори Ричи, гледайки квадратчето мрак, в което бе изчезнал приятелят му. — Бил, да не си *полудял*?

Отдолу долетя гласът на Бил:

— А-ако искаш, мо-о-ожеш да останеш г-горе, Ръ-ръ-ричи. Стой на стъ-стъ-стража.

Вместо да го послуша, Ричи бързо се превъртя по корем и пъхна крака през прозореца на мазето преди да го подведат нервите; надяваше се само да не се пореже на счупеното стъкло.

Нещо го стисна за краката. Ричи изпищя.

— А-а-аз с-съм — прошепна Бил и след миг Ричи стоеше до него в мазето, оправяйки ризата и якето си. — Т-ти кхха-а-кво с-си помисли?

— Рекох си, че е Торбалан — отвърна Ричи и се разсмя с треперлив глас.

— Т-ти иди да про-ххо-учиш натам, а п-пък аз ще о-о-т-ти-ти...

— А, без тия шибани номера — каза Ричи. С изненада откри, че сърцебиенето му буквално се чува в гласа, прави го начупен и неравен, ту по-висок, ту басов. — От теб не мърдам, Шеф Бил.

Най-напред тръгнаха към отделението за въглища. Бил вървеше начело, стиснал здраво пистолета, а Ричи го следваше само на крачка и се мъчеше да гледа във всички посоки едновременно. Пред издадения дъсчен ъгъл на въглищното отделение Бил спря за миг, после изведнъж се хвърли напред, изпънал ръце за стрелба. Ричи стисна клепахи и се напегна, готов да чуе гърмежа. Тишина. Той боязливо отвори очи.

— Съ-съ-само въх-ъ-ъглища — каза Бил и нервно се изкиска.

Ричи пристъпи до него и огледа помещението. Край стената в дъното все още имаше куп стари въглища, натрупани почти до тавана. Част от буците се бяха изтъркавали по пода пред краката им. Камарата се чернееше като гарваново крило.

— Хайде... — започна Ричи, но не успя да довърши.

Вратата към мазето се блъсна с трясък в стената и отгоре долетя оскъден сноп дневна светлина.

Двете момчета изкрещяха.

Ричи чу ръмжение. Мощно ръмжение — като на звяр в клетка. Зърна как по стъпалата слизат мокасини. Над тях — избелели джинси, полюшващи се ръце...

Само че не бяха ръце... а лапи. Огромни, уродливи лапи.

— *И-ххиз-качвай с-се по въх-ъг-лищата!* — пронизително крещеше Бил, ала Ричи стоеше като вкаменен, защото изведнъж бе разбрал какво се задава към тях, за да ги убие в това мазе, вонящо на влажна пръст и разляно из ъглите евтино вино. Знаеше го, но трябваше да види. — *Над к-к-камарата има про-ххо-о-зорец!*

Лапите бяха обрасли с гъста кафява козина, жилава и извита като парчета тел; от пръстите стърчаха дебели нащърбени нокти. Сега Ричи зърна и долната част на копринено яке. Черно с оранжеви кантове — цветовете на Общинската гимназия.

— *Бъ-бъ-бягай!* — изкрещя Бил и го тласна с нечовешка сила.

Ричи се просна върху въглищата. Острите ръбове се впиха болезнено в гърдите му и го изтръгнаха от вцепенението. По ръцете му се свлече черна лавина. Отзад продължаваше да отеква безумното ръмжене.

Над съзнанието му падна булото на паниката.

Почти без да усеща какво върши, той се закатери по планината от въглища — напредваше, плъзгаше се надолу, пак се хвърляше напред и през цялото време пицеше. Зацапан с въглищен прах, прозорецът горе почти не пропускаше светлина. Беше затворен. Ричи сграбчи дръжката — от ония, дето се въртят — и напъна с цялата си тежест. Тя не помръдна. Ръмженето приближаваше.

Долу пистолетът изгърмя и звукът отекна оглушително из тясното помещение. В ноздрите на Ричи нахлу лютивият мирис на барутен дим. Потресението го накара да се поопомни и той осъзна, че върти в погрешна посока. Напъна на другата страна и дръжката поддаде с протяжно ръждиво скърцане. По ръцете му се поръси въглищен прах.

Раздаде се втори оглушителен изстрел. Бил Денброу изкрещя:

— *ТИ УБИ БРАТ МИ, ГАДИНО!*

Съществото, което бе слязло по стълбите, за миг се разсмя и като че опита да заговори — сякаш злобно куче изведнъж бе започнало да лае несвързани, полусдъвкани думи. Ричи така и не го разбра напълно, но му се стори, че чудовището с гимназистко яке изджавка: *И теб ще убия.*

— *Ричи!* — изпищя после Бил и Ричи чу как под краката му трополят падащи буци.

Ръмженето и ревът не стихваха. Чу се трясък на строшено дърво. Лай и вой — звуци от смразяващ кошмар.

Ричи блъсна прозореца с все сила, без да мисли, че стъклото може да се счупи и да му нареже ръцете на панделки. Сега подобни неща изобщо не го вълнуваха. Но стъклото не се счупи — прозорчето се завъртя навън върху ръждивите панти. Пак се поръси въглищен прах — този път върху лицето му. Гърчейки се като змиорка, той изпъзля в страничното дворче, вдъхна с наслада чистия въздух и усети как високата трева плъзва по бузите му. Смъртно усети, че вали дъжд.

Зелени и мъхнати, отпред се извисяваха дебелите стъбла на огромните слънчогледи.

Валтерът прогърмя за трети път и звярът в мазето нададе първобитен рев на злоба и ярост. После Бил изкрещя:

— *Х-х-хвана ме, Ричи! Помощ! Х-х-хвана ме!*

Ричи се завъртя както си беше на четири крака и зърна кръглото, изпълнено с ужас лице на своя приятел да го гледа изотдолу през широкия квадратен прозорец, откъдето някога всяка есен бяха хвърляли в мазето един-два тона въглища за зимата.

Бил лежеше по корем върху камарата. Ръцете му отчаяно и безплодно посягаха към прозоречната рамка — не я достигаша само със сантиметри. Ризата и канадката се бяха набрали почти до шията му. Плъзгаше се надолу... не, *дърпаше го* надолу някаква твар, едва забележима от мястото на Ричи. Някаква раздвижена, безформена сянка само на метър под Бил. Сянка, която ръмжеше и бърбеше с почти човешки глас.

Но дори и без да я различава ясно, Ричи знаеше кой е долу. Беше го видял миналата седмица на екрана в кино „Аладин“. Безумие, чиста лудост — ала в този миг изобщо не му хрумна да се усъмни в разсъдъка или изводите си.

Младият върколак бе спипал Бил Денброу. Само че сега не го играеше артистът Майкъл Ландън с два пръста грим по лицето и сума ти изкуствена козина. Беше *истински*.

Сякаш за да потвърди тия мисли, Бил отново изпищя.

Ричи посегна и сграбчи ръцете му. В едната бе стиснат Валтерът и той за втори път надникна в черното око на цевта... ала този път пистолетът беше зареден.

Бореха се за Бил — Ричи опъваше ръцете му, върколакът го стискаше за глезените.

— *С-с-спасявай се, Ричи!* — изкрещя Бил. — *С-с-спа-а...*

Изведнъж лицето на върколака изплува от сянката. Челото му беше ниско и ръбесто, обрасло с рядка коса. Бузите бяха хлътнали и четинести. В тъмнокафявите очи блестеше ужасяваща интелигентност и пресметливост. Устата му се разтвори и от нея излетя злобно ръмжене. По угълчетата на дебелия долна устна прокапаха две струйки гъста пяна. Косата му бе зализана назад в нелепа пародия на

юношеска прическа. Чудовището отметна глава и изрева, без да изпуска Ричи от поглед.

Бил пролази нагоре по възглицата. Ричи го сграбчи под лактите и отново задърпа. За момент му се стори, че наистина ще успее. После върколакът пак хвана краката на Бил и опъна надолу, към мрака. Беше по-силен. Нямаше намерение да изпуска Бил, след като веднъж го е докопал.

И тогава, без изобщо да мисли какво върши или защо го върши, Ричи чу как от собствената му уста излетя Гласът на Ирландското ченге, гласът на мистър Нел. Ала не евтина имитация, изречена с преправения глас на Ричи Тозиър; не точно и гласът на мистър Нел. Това бе Гласът на всеки един ирландски полицаи, който някога е бродил по улиците след полунощ, за да оглежда вратите на затворените магазини, подмятайки палката с ремъче от щавена кожа:

— Да го пуцаш, момчурляк, че ти потроших коравата чутура! Кълна се в Йесуса! Да го пуцаш, че ей сегичка ще си видиш гъзо на поднос!

Чудовището в мазето нададе оглушителен вой на ярост... ала Ричи имаше чувството, че към този рев се примесва и друга нотка. Може би страх. Или болка.

Дръпна още веднъж със силата на отчаянието, Бил изхвъркна през прозорчето и се преметна по тревата. Гледаше Ричи с потъмнели от ужас очи. Предницата на канадката му беше изпоцапана с възглицен прах.

— Бъ-ххъ-ързо! — изпъшка Бил. Гласът му напомняше стенание. Посегна и сграбчи Ричи за ризата. — Тря-хха-абва да...

Ричи чу как долу отново се затъркаляха буци възглица. След миг лицето на върколака изпълни прозорчето. Звярът изръмжа. Лапите му се впиха в избуялата трева.

Бил все още стискаше Валтера — бе успял да го удържи въпреки борбата. Сега той хвана пистолета с две ръце, присви очи като цепки и дръпна спусъка. Отново отекна оглушителен гръм. Ричи зърна как от черепа на върколака отхвъркна парче кост и по лицето му шурна кръв, зацапвайки козината и гимназисткото яке.

Чудовището с рев запълзя напред през прозореца.

Бавно, като насън, Ричи надигна якето и бръкна в задния си джоб. Извади пакетчето с кихащия мъж. Докато го разкъсваше,

окървавеното същество с рев се провираше през прозореца и лапите му изравяха дълбоки бразди в меката пръст. Ричи доразкъса пакета и го стисна с треперещи пръсти.

— *Марш у дома, момчурляк!* — заповяда той с Гласа на Ирландското ченге.

Бяло облаче обгърна лицето на върколака. Ревът заглъхна изведнъж. Чудовището се вторачи в противника с едва ли не комична изненада и изхърка задавено. Кървясалите му просълзени очи зашариха по лицето на Ричи и сякаш го белязаха навеки за враг номер едно.

После съществото се разкиха.

Кихаше, кихаше и кихаше. По муцуната му се стичаха струи гъста слюнка. От ноздрите му изхвърчаха зеленикави сополи. Една от пръските се лепна върху кожата на Ричи и го опари като киселина. С вик на болка и отвращение момчето побърза да я избърше.

По лицето на чудовището все още се четеше ярост, ала сега към нея несъмнено се примесваше и болка. Бил го бе наранил с пистолета на баща си, но Ричи го бе наранил още по-зле... първо с Гласа на Ирландското ченге, а след това и с кихавичния прах.

Божичко, де да имам сега малко прах за сърбеж и ръкохватка-треперилка, като нищо щях да го претрепя, помисли Ричи, после Бил го сграбчи за яката и дръпна назад.

Добре че го стори. Върколакът престана да киха също тъй внезапно, както бе почнал, и се метна към Ричи. Беше бърз — невероятно бърз.

Ричи навярно просто щеше да си седи като вкаменен с празното пликче от кихавичния прах на доктор Уоки и да гледа върколака с тъпо удивление, мислейки колко кафява е козината му, как аленее кръвта и как в истинския живот нищо не е само черно и бяло, навярно щеше да си седи докато лапите на чудовището се впият в гърлото му и дългите нокти изтръгнат гръкляна, но Бил отново го сграбчи и го изправи на крака.

Ричи се запрепъва подир него. Изтичаха край ъгъла, озоваха се пред къщата и Ричи помисли: *Вече няма да смее да ни гони, сега сме на улицата, няма да смее да ни гони, няма да смее, няма да смее...*

Но чудовището се задаваше. Чуваше го как бръщолеви, ръмжи и се лигави зад тях.

Силвър ги чакаше подпрян до дървото. Бил се метна на седлото и хвърли бащиния си пистолет в телената кошница, където бяха пренасяли толкова много пистолети-игралки. Докато скачаше върху багажника, Ричи събра куража да се озърне през рамо и видя само на пет-шест метра върколака да тича през градината. По гимназисткото яке се стичаха кръв и сополи. През козината над дясното му слепоочие стърчаха лъскави парчета кост. По муцуната се белееха петна от кихавичен прах. Ричи зърна и още две неща, които сякаш допълваха ужаса. Якето на чудовището нямаше нито цип, нито копчета, а големи оранжеви помпони. Другото беше по-страшно. Точно от другото му се стори, че може да припадне или просто да се предаде и безропотно да зачака смъртта. Ня якето бе избродирано със златни нишки име — в ателието на Мейкън правеха такива бродерии за долар.

От лявата страна на окървавеното яке прозираха през тъмните петна две лъскави думи: РИЧИ ТОЗИЪР.

Звярът се хвърли към тях.

— *Давай, Бил!* — изпищя Ричи.

Силвър потегли, но мудно — прекалено мудно. Бил винаги губеше ужасно много време преди да набере скорост...

Докато излизаха в средата на Нийбълт стрийт, върколакът пресече утъпканата пътека. По избелелите му джинси капеше кръв и всяко озъртане през рамо вливаше в Ричи страховито, непреодолимо замайване, подобно на хипноза. Забеляза, че тук-там шевовете на джинсите се пропукват и през тях стърчат снопчета груба кафява козина.

Силвър се люшкаше бясно. Бил стоеше прав на педалите и стискаше дръжките изотдолу, отметнал глава към облачното небе, а по шията му стърчаха изопнатите жили. Ала картите по спиците все още издаваха само единични изстрели.

Косматата лапа посегна към Ричи. Той изпищя жално и се сви. Върколакът изръмжа и се ухили. Беше толкова близо, че Ричи виждаше жълтеникавата роговица на очите му, долавяше в дъха му сладникавия мирис на гнило месо. Зъбите бяха огромни, остри и криви.

Върколакът замахна отново и Ричи пак изпищя. Беше сигурен, че ще му откъсне главата... но лапата мина отпред, само на сантиметри от лицето му. Замахът бе толкова мощен, че потните кичури на Ричи се развиха назад.

— *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕД!* — изкрещя с всичка сила Бил.

Бяха стигнали до началото на късо, полегатото надолнище. Слаба работа, но стигаше колкото да подкара Силвър. Игралните карти забръмчаха. Бил лудо въртеше педалите. Силвър престана да лъкатуши и пое право по Нийбълт стрийт към шосе №2.

Слава Богу, слава Богу, слава Богу, несвързано мислеше Ричи. *Слава...*

Върколакът изрева отново — *о, Господи, та той сякаш е НА ПЕДЯ ОТ МЕН* — сетне дъхът на Ричи спря, защото нещо го дръпна изотзад и яката на ризата се вряза в гърлото му. Нададе задавен, бълбукащ стон и успя да се вкопчи в кръста на Бил преди да изхвъркне от багажника. Бил залитна назад, но удържа кормилото на Силвър. За миг Ричи имаше чувството, че грамадният велосипед ще се преметне и ще ги изтърси на пътя. Сетне якето му, което и без това си беше вече за хвърляне, се раздра с гръмко прашене, напомнящо невероятно мощна пръдня. В гърлото на Ричи отново нахлу въздух.

Озърна се и срещна от упор погледа на помътнелите, кръвожадни очи.

— *Бил!* — опита да изкрещи той, ала нямаше сили да издаде нещо повече от шепот.

Все едно, Бил като че го чу. Натисна педалите още по-силно — по-силно от когато и да било през живота си. Вътрешностите му сякаш подскачаха, откъсваха се и напиреха нагоре. Усещаше в гърлото си плътния металически вкус на кръв. Очите му изхвъркваха от орбитите. Гълташе въздух със зяпнала уста. И същевременно го обземаше безумно, неудържимо опиянение — нещо диво, свободно и само негово. Желание. Той натискаше педалите; ласкаеше ги; мачкаше ги.

Силвър продължаваше да набира скорост. Вече се сливаше с пътя, започваше да лети. Бил го усещаше как се развихря.

— *Хай-йо, Силвър!* — отново викна той. — *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕД!*

Ричи чу бързото трополене на мокасини по асфалта. Завъртя глава. Лапата на върколака го перна по челото със зашеметяваща сила и за момент Ричи наистина повярва, че черепът му е разбит. Изведнъж всичко му се стори дребно, незначително. Звуците ту заглъхваха, ту се засилваха. Светът наоколо губеше цветовете си. Ричи се завъртя и

отчаяно прегърна Бил през кръста. В дясното му око протече струйка топла, лютивва кръв.

Лапата замахна пак и този път улучи задния калник. Ричи усети как велосипедът залитна безумно, за момент беше готов да се прекатури, но все пак запази равновесие. Бил отново изкрещя: „*Хай-йо, Силвър, НАПРЕД!*“, ала и този звук беше далечен и слаб като ехо миг преди да заглъхне.

Ричи затвори очи, вкопчи се в Бил и зачака края.

14.

Бил също чу тичащите стъпки и разбра, че клоунът още не се е отказал от преследването, но не смееше да се озърне. Все едно, щеше да разбере, ако чудовището ги настигнеше и събореше колелото. А друго не му и трябваше да знае.

Хайде, момче, помисли си той. Дай ми всичко! Цялата си сила! Давай, Силвър, ДАВАЙ!

И Бил Денброу още веднъж се впусна в надпревара с дявола, само че сега дяволът беше грозно ухилен клоун, по чието лице се стичаше бял грим, чиято кървава уста се кривеше в лакома вампирска усмивка, чиито очи бяха като лъскави сребърни монети. Клоун, навлякъл по някаква безумна причина гимназистко яке над сребристия си костюм с оранжево жабо и оранжеви помпони вместо копчета.

Давай, момче, давай... какво ще речеш, Силвър?

Нийбълт стрийт се размазваше от двете му страни. Силвър вече бръмчеше напевно. Наистина ли заглъхваха тичащите стъпки? Все още не смееше да се озърне. Ричи го стискаше с мъртвешка хватка, пречеше му да диша и Бил искаше да му викне, че трябва да поотпусне мъничко, ала не смееше да си хаби дъха за това.

Отпред като прекрасно видение се изпречи стопът на кръстовището между Нийбълт стрийт и шосе №2. По Уичъм стрийт сновяха коли. Обгърнат от изнурение и ужас, Бил възприемаше това като същинско чудо.

След миг трябваше да натисне спирачките (или да предприеме нещо много изобретателно), затова той пое риска да се озърне през рамо.

Онова, което видя, го накара рязко да натисне контрата. Силвър се плъзна, размазвайки черна диря с блокираното си задно колело и челото на Ричи болезнено се врязва в дясното рамо на Бил.

Улицата беше свършено пуста.

Но на около двадесет и пет метра зад тях, край първата от изоставените къщи, застинаха като погребално шествие към депото, светлееше ярко оранжево петънце. Търкаляше се близо до изрязания в бордюра отвор на канална шахта.

— Ъхххх...

Бил осъзна едва в последния момент, че Ричи се свлича от багажника. Очите му бяха извъртени нагоре и изпод клепачите се подаваха само долните крайчета на ирисите. Счупената дръжка на очилата висеше накриво. По челото му пълпеше струйка кръв.

Бил го сграбчи за ръката, двамата залитнаха надясно и Силвър се прекатури. Рухнаха с трясък на платното, преплели ръце и нозе. Бил изкрещя от остра болка в лакътя. При този звук клепките на Ричи запърхаха.

— Ша ти показвам де го онуй съкровище, сеньор, ама онзи човек Добс много опасен — изпъхтя задавено Ричи.

Говореше с познатия Глас на Панчо Ваниля, но някак напевно, несвързано и Бил ужасно се изплаши. Забеляза няколко груби кафяви косъмчета, полепнали в плитката рана върху челото на Ричи. Бяха леко къдрави, като космите по слабините на баща му. Това го изплаши още повече и той жестоко зашлеви Ричи.

— Йяууу! — изрева Ричи. Очите му трепнаха, после се разтвориха широко. — Що ме биеш бе, Шеф Бил? Ще ми строшиш очилата. И без това са в окаяно състояние, ако случайно не си забелязал.

— Ми-ми-мислех, ч-че ухх-ху-мираш или нещо п-п-подобно — каза Бил.

Ричи бавно седна и се хвана за главата.

— Какво ста... — изпъшка той.

После си спомни. Внезапно очите му се разшириха от смайване и ужас. Дишайки тежко, дрезгаво, той се надигна на колене.

— Не-не-недей — каза Бил. — Н-н-няма го вече, Р-р-ричи. Няма го вече.

Ричи съзря пустата улица, по която не помръдваше нищо и изведнъж се разрида. Бил го погледа за момент, после разпери ръце и го прегърна. Ричи здраво се вкопчи в шията на Бил. Искаше да подметне някой майтап, например че е трябвало да обстрелят върколака и с прашката, ала от гърлото му не излиташе нищо. Нищо освен ридания.

— Н-недей, Р-ричи — каза Бил. — Нъ-нъ-нъ-ъ...

Сетне сам се разплака и двамата продължиха да се прегръщат, коленичили на улицата край падналия велосипед, а сълзите чертаеха бели вадички сред въглищния прах по бузите им.

ДЕВЕТА ГЛАВА ПОЧИСТВАНЕ

1.

Нейде високо над щата Ню Йорк в късния следобед на 29 май 1985 година Бевърли Рогън отново започва да се смее. От страх да не я сметнат за луда, тя затиска устата си с две ръце, ала няма сили да спре.

Колко се смеехме тогава, мисли тя. Още един спомен, още една светлинка в мрака. През цялото време треперехме от страх, ала не можехме да удържим смеха, както и аз сега.

Мъжът до нея е млад, дългокос и симпатичен. Започнал е да ѝ хвърля възхитени погледи още след излитането от Милуоки в два и половина (а летят вече повече от два часа с междинни кацания в Кливланд и Фили), но се примирява с явно изразеното ѝ нежелание да разговаря; след един-два опита за беседа, на които тя е отвърнала с хладна любезност, мъжът е измъкнал от сака си криминален роман от Робърт Лъдлъм.

Сега той пъха пръст между страниците, притваря книжката и пита с лека тревога:

— Наред ли е всичко?

Тя кимва, опитвайки да придаде на лицето си сериозно изражение, после прихва отново. Озадаченият съсед се усмихва въпросително.

— Няма нищо — казва тя като се мъчи да бъде сериозна, ала усилията са безполезни; колкото повече се бори със смеха, толкова по-палаво става лицето ѝ. Както някога. — Просто изведнъж открих, че не знам с коя авиолиния летя. Помня само, че отс-с-страни имаше грамадна п-п-патица...

Тук вече тя не издържа и избухва в звънлив, весел смях. Наоколо хората се обръщат към нея, някои даже се мръщят.

— „Рипъблик“ — казва съседът.

— Моля?

— Носите се из въздуха със седемстотин и петдесет километра в час благодарение на „Рипъблик Еърлайнс“. Пише го на диплянката ЦМЗС в джобчето пред вас.

— ЦМЗС ли?

Той изважда от джобчето пред нея диплянката (на която наистина пише, че авиолинията е „Рипъблик“). Вътре са дадени подробни указания къде се намират аварийните изходи и спасителните жилетки, как да се използват кислородните маски, какво да се прави при аварийно кацане.

— Диплянка „цуни ми задника и сбогом“ — обяснява съседът и този път се разсмява заедно с нея.

Внезапно ѝ хрумва, че той наистина изглежда симпатичен — мисълта е нова и някак бистра, такава мисъл очакваш след пробуждане, когато умът ти още не е затлачен с ежедневни баналности. Облечен е с пуловер и избелели джинси. Тъмнорусата му коса е пристегната зад тила с кожено ремъче и това ѝ напомня, че в детството честичко си връзваше косата на конска опашка. Обзалагам се, че има симпатичен, мил студентски пенис, мисли си тя. Дълъг тъкмо колкото да доставя удоволствие, но не чак толкова дебел, че да изглежда безсрамен.

Отново избухва в смях, безпомощна и неспособна да престане. Открива, че няма дори кърпичка за да избърше просълзените си очи и това само засилва веселието.

— Овладейте се, че инак стюардесата ще ви изхвърли от самолета — зловещо предупреждава съседът, но тя само поклаща глава през смях; вече е останала без дъх, в стомаха и ребрата ѝ се връзва остра болка.

Той ѝ подава чиста бяла кърпичка и тя си избърсва очите. Кой знае защо, това ѝ помага най-сетне да се овладее. Ала не млква веднага. Кискането просто затихва до немошно пъхтене и охкане. От време на време се сееща за голямата патица, изрисувана отстрани на самолета и от гърдите ѝ бликва нова порция тъничък смях.

След малко тя връща кърпичката.

— Благодаря.

— Божичко, госпожо, какво е станало с ръката ви? — пита той разтревожен и я хваща леко за китката.

Тя свежда очи и вижда ноктите, които е пречупила докато събаряше тоалетката срещу Том. Споменът е болезнен, по-болезнен от самите рани и това окончателно слага край на смеха. Тя лекичко отдръпва ръка.

— Ударих се с вратата на колата докато слизах пред аерогарата — отвърща тя и си мисли колко пъти е трябвало да лъже за синините, оставени от Том, колко пъти е лъгала някога за синините, оставени от баща ѝ. Последна ли е тази лъжа? Би било чудесно... прекалено чудесно, за да е истина. Представя си доктор, който идва при смъртно болен пациент и казва: Според рентгеновите снимки туморът намалява. Нямаме представа защо, но е факт.

— Сигурно е боляло ужасно! — възкликва съседът.

— Глътнах няколко аспирина — казва тя и разгръща бордовото списание, макар и на двамата да е ясно, че го е прегледала вече два пъти.

— Накъде пътувате?

Тя затваря списанието и усмихнато се обръща към съседа.

— Много сте мил, но не съм в настроение за разговори. Рабрахме ли се?

— Разбрахме се — отвърща той с усмивка. — Но ако искате в Бостън да пийнем за здравето на голямата нарисувана патица, аз черпя.

— Благодаря, само че трябва да хвана още един полет.

— Ех, как ме е излъгал хороскопът тая сутрин — въздъхва той и пак разтваря романа. — Обаче имате великолепен смях. Направо да се влюби човек.

Тя разгръща списанието, но открива, че вместо в статията за увеселителните заведения на Ню Орлийнс се вглежда в нацърбените си нокти. Под два от тях са се събрали пурпурни кървави мехурчета. Мислено чува отново как Том крещи откъм стълбата: „Ще те убия, шибана кучко!“. Потреперва. Кучка за Том, кучка за шивачките, които са допуснали някоя глупост преди важно ревю и попадат под бясната ярост на Бевърли Рогън, кучка за баща си много години преди Том и нещастните шивачки да станат част от живота ѝ.

Кучка.

Кучко.

Шибана кучко.

Тя притваря очи.

Болят я не толкова пръстите, колкото кракът, порязан на строшено шишенце от парфюм докато бягаше от спалнята. Кей ѝ послужи с лепенки, чифт обувки и чек за хиляда долара, който Бевърли побърза да осребри веднага след отварянето на Първа чикагска банка.

Въпреки протестите на Кей, Бевърли също написа чек за хиляда долара върху парче обикновена машинописна хартия. „Веднъж четох, че банките са длъжни да приемат чека, независимо на какво е написан — обясни тя. Имаше чувството, че гласът ѝ долита отдалече. Напомняше глухото звучене на радио в затворена стая. — Някакъв тип осребрил чек, написан на артилерийски снаряд. Мисля, че го пишеше в «Книгата на рекордите». — Тя помълча, после нервно се разсмя. Кей я гледаше сериозно, дори печално. — Но на твое място бих го осребрила бързо, преди Том да замрази сметките.“

Макар да не се чувства изморена (ала отлично знае, че в момента я крепят само здравите нерви и черното кафе на Кей), събитията от миналата нощ ѝ се струват далечни като неясен сън.

Спомня си как я преследваха трима тийнейджъри, които подвикваха и свиркаха, но не се осмеляваха да посегнат. Спомня си какво облекчение я изпълни когато видя на едно кръстовище да се леят по тротоара белите луминесцентни светлини на денонощно кафе. Влезе вътре, остави пъпчивия продавач да наднича в деколтето на старата ѝ блуза и успя да измоли четиридесет цента за телефон. Не беше трудно — гледката заслужаваше и повече.

Най-напред набра по памет номера на Кей. Сигналът прозвуча десетина пъти и тя взе да се тревожи, че Кей е заминала за Ню Йорк. Тъкмо се канеше да затвори телефона, когато сънлив глас избъбри в слушалката:

— Който и да си, тежко ти, ако звъниш за глупости.

— Бев се обажда, Кей — каза тя, поколеба се и решително продължи: — Трябва ми помощ.

Настана кратко мълчание, после Кей заговори отново, но вече със съвсем разбуден глас:

— Къде си? Какво е станало?

— Обаждам се от едно денонощно кафе на ъгъла на Стрийланд авеню и някаква друга улица. Аз... Кей, аз напуснах Том.

Кей тутакси възкликна възторжено:

— Добре! Най-сетне! Ура! Идвам да те взема! Копелето му с копеле! Лайно гадно! Идвам да те прибера с Мерцедеса, мама му стара! Ще наема духов оркестър! Ще...

— По-добре да взема такси — прекъсна я Бев, стискайки в потната си длан останалите две монети по десет цента. В отсрещното огледало видя, че продавачът е зяпнал задника ѝ с израз на съсредоточение и дълбок унес. — Само че ще трябва да платиш на шофьора като пристигна. Нямам пукната пара.

— Ще му платя, че и пет долара бакшиши ще му бутна отгоре — провикна се Кей. — Мама му стара, ами че това е най-добрата новина откакто Никсън си подаде оставката! Размърдай си задника и идвай насам, момиче. И... — Тя помълча. Когато заговори отново, гласът ѝ беше сериозен и пълен с толкова обич и нежност, че Бевърли едва не се разплака. — Благодаря на Бога, че най-сетне го стори, Бев. Истина ти казвам. Благодаря на Бога.

Кей Маккол е бивша моделиерка, сключила изгоден брак, сетне разведена още по-изгодно и влязла в движението на феминистките през 1972, около три години преди да се запознае с Бевърли. В разцвета на скандалната си популярност е била обвинявана, че прегърнала идеите на феминизма чак след като използвала архаичните мъжкарски закони, за да изкопчи от нещастния си съпруг-фабрикант всичко възможно — до последния цент.

„Тъпотии! — бе възкликнала тя веднъж пред Бевърли. — Тия, дето го разправят, никога не са лягали със Сам Чакович. Два тегела, боц още веднъж и пръс-пръс, това му бяха подвизите на Сами. Само веднъж успя да го надърви за повече от седемдесет секунди, ама и то беше на ръка, под душа. Не съм му изневерявала; значи просто си прибрах компенсациите със закъснение.“

Беше написала три книги — една за феминизма и трудовата жена, втора за феминизма и семейството, трета за феминизма и душевността. Първите две спечелиха значителна популярност. През трите години след написването на последната Кей поизлезе от мода и Бевърли имаше чувството, че това донякъде я облекчава. Капиталовложенията ѝ вървяха добре („Слава Богу, капитализмът и феминизмът не са несъвместими“ — бе заявила веднъж Кей) и днес тя беше богатата жена с градски дом, селска вила и двама-трима любовници — достатъчно мъжествени, за да устоят на креватните

й атаки, но не чак толкова мъжествени, че да я бият на тенис. „Напреднат ли в тениса, веднага ги зарязвам“ — твърдеше тя и макар че го казваше явно на шега, Бевърли се питаше дали не е сериозна.

Бевърли си поръча такси. Когато колата пристигна, тя съобщи адреса и побърза да се настани с куфара на задната седалка, доволна, че се измъква от лепкавия поглед на продавача.

Кей я чакаше пред дома си, наметната с манто от норка върху фланелената нощница. На краката ѝ имаше пухкави розови чехли с грамадни помпони. Слава Богу, помпоните не бяха оранжеви — иначе Бевърли пак би хукнала с писъци из мрака. Пътуването към дома на Кей беше безумно преживяване — всичко се завръщаше, заливаше я потоп от тъй стремителни и ясни спомени, че тя изтръпваше от страх. Имаше чувството, че в главата ѝ някой е захванал да разкопава с огромен булдозер гробище, за което не е и подозирала. Само че от гробовете изскачаха не трупове, а имена — имена, забравени преди много години: Бен Ханском, Ричи Тозиър, Грета Бауи, Хенри Бауърс, Еди Каспбрак... Бил Денброу. Най-вече Бил — Бил Пелтека, както го наричаха с оная детска откровеност, наричана ту невинност, ту жестокост. Някога той ѝ се струваше толкова висок, толкова свършен (разбира се, стига да не опитваше да говори).

Имена... места... случки.

Обливана от ледени и горещи вълни, тя си спомни за гласовете от канала... и за кръвта. Спомни си как изпищя и баща ѝ я зашлеви. Баща ѝ... Том...

Беше готова да се разплаче... но ето че Кей вече плащаше сметката и явно бакишишът бе доста солиден, защото шофьорът възкликна:

— Еха-а! Благодаря, госпожо!

Кей я въведе в къщата, бутна я под душа, после ѝ даде пенъоар, свари кафе, огледа синините, дезинфекцира порязания крак и му сложи лепенка. Във втората чаша кафе сипа щедра порция бренди и настоя Бев да изпие всичко, до последната капка. После пригответи две пържоли а л'англе и задушени гъби за гарнитура.

— Е, добре — каза тя накрая. — Разправяй какво стана. На ченгетата ли ще се обаждаме или отиваш да се заселиш в Невада?

— Не мога да ти разкажа — отвърна Бевърли. — Ще ти прозвучи съвсем смахнато. Но в общи линии вината бе моя...

Кей стовари длан върху полираната махагонова маса. Звукът напомняше изстрел на малокалибрен пистолет.

— Да ги нямаме такива! — възкликна тя. По бузите ѝ изби трескава руменина, очите ѝ пламнаха. — От колко време сме приятелки? Девет години? Десет? Чуя ли те още веднъж да речеш, че ти си виновна, ще се издрайфам. Разбра ли? Ще се издрайфам_, мама му стара. Не си била виновна нито сега, нито миналия път, нито преди това, нито когато и да било. Не знаеш ли, че повечето ти приятели се чудеха кога онзи тип ще те вкара в инвалидна количка или направо ще те убие?_

Бевърли я гледаше с широко разтворени очи.

— И сама щеше да бъдеш виновна, поне отчасти, задето стоиш и го оставяш да върши каквото му скимне. Но най-после избяга. Слава Богу поне за това. Обаче като те гледам с изпочупени нокти, срязан крак и насинени от каиша рамене, хич не ми разправяй, че е било по твоя вина.

— Не ме е бил с каиша — каза Бев.

Лъжата се отрони от устата ѝ автоматично... и също тъй автоматично по бузите ѝ плъзна руменината на дълбок срам.

— Щом си зарязала Том, време е да зарежеш и лъжите — тихо каза Кей и се взря в лицето ѝ с толкова обич, че Бев не издържа и сведе очи. Усети в гърлото си соления вкус на сълзи. — Кого си мислиш, че заблуждаваш? — все тъй тихо запита Кей. Посегна и я хвана за ръцете. — Тъмните очила, блузите с високи яки и дълги ръкави... може да си измамил някой и друг наивник. Но приятелите си не можеш да излъжеш, Бев. Не можеш да излъжеш ония, които те обичат.

И тогава Бевърли се разплака. Плака дълго и отчаяно, а Кей я прегръщаше и по-късно, малко преди да си легне, Бев ѝ разказа каквото можеше: че от градчето Дери в щата Мейн, където е израсла, се обадил един стар приятел и ѝ напомнил за обещание, дадено преди много години. Казал, че е дошло време да изпълни обещанието. Запитал я дали ще дойде. Тя потвърдила. А после почнали неприятностите с Том.

— Какво беше това обещание? — запита Кей.

Бевърли бавно поклати глава.

— Не мога да ти кажа, Кей. Колкото и да ми се иска.

Кей се позамисли, сетне кимна.

— Добре, разбирам. Какво ще правиш с Том като се прибереш от Мейн?

А Бев, която все по-дълбоко се съмняваше дали изобщо някога ще се върне от Дери, отвърна кратко:

— Най-напред ще дойда при теб и заедно ще решим. Съгласна?

— Безкрайно съгласна — рече Кей. — Обещавах ли?

— Щом се върна, можеш да разчиташ на това — твърдо каза Бев и прегърна Кей с всичка сила.

С парите на Кей в джоба и обувките на Кей върху краката, Бев хвана автобуса за Милуоки, защото се боеше, че Том може да я дебне на летището. Кей я бе придружила до банката и автогарата, като през цялото време се мъчеше да я разубеди.

— На летището е тъпкано с охрана, скъпа — твърдеше тя. — Няма какво толкова да му се плашиш. Подгони ли те, трябва само да пициш колкото ти глас държи, мама му стара.

Бевърли поклати глава.

— Изобщо не искам да го срещам. Така е най-сигурно.

Кей я изгледа лукаво.

— Боиш се да не те омае с приказки, нали?

Бевърли си спомни как седмината стояха сред потока, как счупеното шише от Кока-Кола в ръката на Стан хвърляше зеленикави отблясъци; спомни си острата болка докато стъклото разрязваше косо дланта ѝ, спомни си как се хванаха в кръг и обещаха да се върнат, ако някога всичко започне отново... да се върнат и да го убият веднъж завинаги.

— Не — каза тя. — Този път нищо не би ме спряло. Но Том може да ме пребие независимо от охраната. Не знаеш какъв беше снощи, Кей.

— Достатъчно съм го гледала при други случаи — навъси се Кей. — Задник, маскиран като мъж.

— Беше луд — каза Бев. — И полицията може да не го удържи. Така е по-сигурно. Повярвай ми.

— Добре де — неохотно кимна Кей и леко развеселената Бев си помисли, че тя е разочарована: няма да има нито сблъсък, нито

шумотевица.

— Побързай да осребриш чека — напомни Бевърли, — преди да се е сетил да замрази сметките. Непременно ще го направи.

— Знам — каза Кей. — Ама само да го стори, отивам при кучия син с конски камшик и ще си изкарам хилядарката в натура.

— Стой по-надалеч от него — рязко я прекъсна Бевърли. — Опасен е, Кей. Повярвай ми. Беше като... — От устните ѝ бяха готови да се отронят думите **като баща ми**. Но тя ги преглътна и довърши: — Беше като дивак.

— Добре — съгласи се Кей. — Успокой се, скъпа. Бягай да изпълниш обещанието. И си помисли какво ще правиш след това.

— Ще си помисля — обеща Бев, но това бе лъжа. Имаше прекалено много теми за размисъл: какво бе станало през нейното единадесето лято, например. Или как учеше Ричи Тозиър да върти йо-йо. Или гласовете от мивката. И нещо, което бе видяла, нещо толкова ужасно, че дори докато прегръщаше Кей за сбогом край дългото сребристо туловище на бучащия автобус, съзнанието ѝ не смееше да надникне натам.

А сега, докато самолетът се накланя настрани и започва дългото спускане към Бостън, мислите ѝ пак се устремяват в онази посока... към Стан Юрис... към неподписаната пощенска картичка с кратко стихотворение... към гласовете... и към кратките секунди, през които бе застанала лице в лице с нещо може би безкрайно.

Тя се привежда към прозорчето, поглежда надолу и си мисли, че злото у Том е дребно и жалко в сравнение с онова зло, което я чака в Дери. Само едно я утешава донякъде — че ще срещне Бил Денброу... а някога едно единайсетгодишно момиче на име Бевърли Марш обичаше Бил Денброу. Тя си спомня пощенската картичка с чудесното стихотворение, спомня си и това, че някога знаеше кой го е написал. Вече не помни кой, не помни и какво точно бе стихотворението... но си мисли, че може да е написано от Бил. Да, може да е написано от Бил Денброу по прякор Пелтека.

Внезапно си спомня как се готвеше за сън вечерта след като Ричи и Бен я водиха на ония два филма. След първата си среща. Беше си направила майтап с Ричи на тая тема — по онова време майтапът бе нейна защита щом излезеше на улицата — но в дъното на душата си изпитваше удоволствие, вълнение и мъничко страх.

Срещата наистина бе първа, макар че участваха две момчета вместо едно. Ричи ѝ плати билета и тъй нататък — точно както се полага. А след това ги подгониха хулиганите... и тримата прекараха остатъка от следобеда в Пуцинака... по някое време пристигна Бил Денброу с още едно момче, вече не помни името му, но помни как погледът на Бил срещна за миг очите ѝ, как в този миг я разтърси електрическа тръпка... как се изчерви и пламна цяла, от глава до пети.

Спомня си как мислеше за всичко това докато навличаше нощницата и отиваше в банята да си измие лицето и зъбите. Спомня си как мислеше, че тази нощ няма да заспи до късно; бе преживяла толкова много събития... и трябваше хубаво да ги обмисли, защото момчетата изглеждаха добри, с тях можеше да се смее, да върши щуротии и дори може би мъничко да им вярва. А това би било чудесно. Би било... ех, би било направо вълшебно.

Мислейки за всичко това, тя взе изтривалката за лице, наведе се над мивката да я намокри и шепнещият

2.

глас долетя от канала:

— Помогни ми...

Стресната, Бевърли отскочи и изтърва сухата изтривалка на пода. Леко тръсна глава, като че искаше да се разсъни, после пак се наведе над мивката и любопитно надникна в канала. Банята беше в дъното на четиристайния им апартамент. От хола долитаха приглушено звуците на някакъв каубойски филм. Когато филмът свършеше, баща ѝ щеше да превключи на друга програма за да гледа бейзбол или бокс и накрая щеше да заспи в креслото.

Тапетите в банята имаха отвратителни шарки — жаби и лилии. Под тях се издуваше неравната мазилка. На места тапетите бяха петносани от водни пръски, другаде направо се отлепваха. Ваната беше ръждива, тоалетната чиния — пукната. От порцелановата фасонка над мивката стърчеше гола 40-ватова крушка. Бевърли си спомняше — смътно — че някога около нея имаше стъклен глобус, но той се строши преди години и никой не си направи труда да го

подмени. Подът беше покрит с толкова избелял линолеум, че цветът му си личеше само под мивката.

С две думи казано, банята не изглеждаше твърде приветлива, но Бевърли я ползуваше толкова отдавна, че не обръщаше внимание.

По мивката също беше зацапана с жълтеникави петна. Ръждива решетка пресичаше накръст петсантиметровия отвор на канала. Някога дупката имаше хромиран кант, но и той бе изчезнал преди години. Под кранчето със синя точка висеше на верижка вехта гумена запушалка. Отворът на канала беше катранено черен и когато се наведе над него, Бевърли за пръв път усети, че отдолу долита лек неприятен мирис — мирис на риба. Тя посбръчка нослето си от погнуса.

— Помогни ми...

Тя изохка. *Наистина* беше глас. Преди малко си бе помислила, че просто тръбите са избучали... или ѝ се е причуло... след ония филми...

— Помогни ми, Бевърли...

Обливаха я ту горещи, ту студени вълни. Бе свалила ластичето и косата се разливаше по раменете ѝ като огнен водопад. Усещаше я как изтръпва от корен и се мъчи да настръхне.

Без сама да разбира какво върши, тя пак се наведе над мивката и изрече почти шепнешком:

— Хей! Има ли някой?

Гласът от мивката беше като на съвсем малко дете, което може би още се учи да говори. И макар че ръцете ѝ настръхваха от страх, разумът се помъчи да намери логично обяснение. Живееха в крайния апартамент на партера. Наоколо имаше още четири апартамента. Може би някое хлапе се забавляваше да говори в канала мивката. И някакъв каприз на ехото...

— Има ли някой? — отново запита тя, този път малко по-високо. Изведнъж ѝ хрумна, че ако влезе сега, баща ѝ ще я сметне за луда.

Каналът не отговаряше, ала неприятният мирис сякаш стана по-силен. Напомняше ѝ за бамбуковия гъсталак в Пущинака и мочурището зад него; пораждаше представата за лениви, вонящи изпарения и черна кал, която се мъчи да смъкне обувките от нозете ти.

Всъщност в блока нямаше малки хлапета, там беше цялата работа. Вярно, съседите Тремънтс имаха петгодишно момченце и две момиченца — едното на три години, другото на шест месеца — обаче

мистър Тремънт си загуби работата в обувния магазин на Тракър авеню, вече не можеше да плаща наема и един ден цялото семейство изчезна нанякъде с вехтия ръждив Буик. На втория етаж откъм фасадата живееше Скипър Болтън, но той беше четиринайсетгодишен.

— *Ние всички искаме да те срещнем, Бевърли...*

Тя притисна устата си с длан и очите ѝ се разшириха от ужас. За миг... само за миг... бе повярвала, че вижда как нещо *мърда* долу. Внезапно осъзна, че косите ѝ провисват от раменете и се люшкат близо — много близо — до отвора на канала. Някакъв спасителен инстинкт я застави бързо да отскочи и да отметне къдриците зад гърба си.

Озърна се. Вратата на банята беше плътно затворена. Откъм телевизора се чуваше едва-едва как някой предупреждава някого да прибере оръжието преди да си изпати. Беше сама. С онзи глас.

— Кой си ти? — тихичко подвижна тя в канала.

— Матю Клемънтс — пошушна гласът. — Клоунът ме взе тук долу, в тръбите, и аз умрях, и много скоро той ще дойде да вземе и теб, Бевърли, и Бен Ханском, и Бил Денброу, и Еди...

Ръцете ѝ литнаха нагоре и се впиха в бузите. Очите ѝ се разширяваха, разширяваха, разширяваха. Усещаше как тялото ѝ се вледенява. Сега гласът изглеждаше глух и прастар... но продължаваше да пълзи нагоре с някакво прогнило злорадство.

— *Ще се рееш тук долу с приятелите си, Бевърли, тук всички се реем, кажи на Бил, че Джорджи му праща много поздрав, кажи му, че Джорджи тъгува за него, но скоро ще се срещнат, кажи му, че някоя вечер Джорджи ще го чака в гардероба със струна от пиано и ще му я забие в окото, кажи му...*

Гласът секна, раздадох се няколко задавени хълцания, после яркочервен мехур изпълзя от канала и се пръсна, зацапвайки с кървави мъниста пожълтелите порцелан.

Задавеният глас заговори по-бързо и същевременно се променяше — от мивката звучеше ту детинският глас, който бе чула отначало, ту гласът на младо девойче, ту — ужас! — гласът на едно познато момиче... Вероника Гроган. Но Вероника е мъртва, каза си тя, откриха я мъртва в дренажна тръба...

— *Аз съм Матю... Аз съм Бети... Аз съм Вероника... ние сме долу... долу при клоуна... и чудовището... и мумията... и върколака... и с теб, Бевърли, ние сме долу с теб и се реем, променяме се...*

Внезапно изригнал кървав фонтан оплиска мивката, огледалото и тапетите с жаби и лилии. Бевърли изпищя пронизително. Отскочи назад, блъсна се във вратата, задраска с пръсти, отвори я и хукна към хола, където баща ѝ тъкмо ставаше от креслото.

— Какво те *прихваща*, дявол да го вземе? — навъсено запита той. Тази вечер двамата бяха сами — майката на Бев работеше втора смяна във „Фермата на Грийн“, най-добрият ресторант в Дери.

— Банята! — истерично изпищя Бевърли. — Банята, татко, в банята...

— Да не е надзъртал някой Бевърли? А?

Пръстите му политнаха напред и болезнено се впиха в ръката ѝ. По лицето му бе изписана загриженост, ала в нея имаше нещо хищно, нещо, което не успокоява, а плаши.

— Не... мивката... в мивката... вътре... вътре...

Тя се разрида истерично и не успя да довърши. Сърцето тъй бясно подскачаше в гърдите ѝ, че сякаш всеки миг щеше да се задуши.

По лицето на Ал Марш се изписа изражение, говорещо недвусмислено: „Боже, Боже, какво ли ни чака тепърва?“ Той блъсна дъщеря си настрани и влезе в банята. Остана там толкова дълго, че Бевърли отново се изплаши.

После кресна:

— *Бевърли! Идвай тука, момиче!*

За възражения не можеше да става и дума. Ако стояха на ръба на пропаст и той ѝ заповядаше да скочи — *незабавно*, момиче! — инстинктивната покорност сигурно би я тласнала в бездната преди да дочака протеста на разума.

Вратата на банята беше отворена. Баща ѝ стоеше на прага — едър мъж с вече оредяваща рижава коса, която бе предал по наследство на Бевърли. Все още беше със сивите работни панталони и сивата риза (работеше като портиер в общинската болница). Строгият му поглед се впи в лицето на Бевърли. Ал Марш не пиеше, не пушеше и не ходеше по жени. *У дома си имам предостатъчно жени*, казваше той понякога и при тия думи по лицето му плъзваше странна, загадъчна усмивка без капчица веселие — даже напротив. Тази усмивка напомняше бързия бяг на облачна сянка през каменисто безплодно поле. *Те се грижат за мен, а когато трябва, и аз се грижа за тях.*

— Казвай сега, какви са тия глупости, дявол да го вземе? — запита той щом Бевърли пристъпи до него.

Тя имаше чувството, че гърлото ѝ е облицовано с грапави керемиди. Сърцето ѝ бясно подскачаше в гърдите. По огледалото тъмнееха дълги кървави струи. Алени пръски бяха нашарили лампата над мивката; усещаше *мириса* на спечена кръв по 40-ватовата крушка. Кръвта се стичаше по порцелана на мивката и върху линолеума тупкаха едри капки.

— Татко... — дрезгаво прошепна тя.

Отвратен от нея (както се случваше често), той ѝ обърна гръб и небрежно взе да си плакне ръцете над кървавата мивка.

— Боже мой, момиче. Говори де. Адски ме стресна. Отвори си устата, за Бога.

Той продължаваше да си мие ръцете и Бевърли видя кървави петна по сивия плат на панталона му там, където докосваше ръба на мивката, а ако докоснеше с чело огледалото (беше на сантиметри от него), кръвта щеше да се озове и на *кожата* му. От гърлото ѝ излетя задавен стон.

Той спря водата, грабна кърпата, върху която се бяха лепнали косо две дълги кървави ветрила, и започна да си бърше ръцете. Готова да припадне, Бевърли го гледаше как размазва кръвта по кокалчетата и дланите на едрите си китки. Виждаше кръв под ноктите му — сякаш току-що бе убил някого.

— Е? Чакам — изрече той и метна кървавата кърпа на кукичката.

Кръв... кръв навсякъде... *а баща ѝ не виждаше нищо*.

— Татко... повтори тя. Нямаше представа как да продължи, но той я прекъсна.

— Тревожа се за теб — каза Ал Марш. — Чудя се дали някога ще пораснеш, Бевърли. Скитосваш насам-натам, занемарила си къщната работа, не умееш нито да готвиш, нито да шиеш. По цял ден четеш книжки и се рееш из облаците, а пък ако не четеш, все нещо не ти е наред. Тревожа се.

Ненадейно ръката му се завъртя и болезнено я зашлеви по дупето. Бевърли изплака без да откъсва поглед от него. Върху рошавата му дясна вежда тъмнееше капчица кръв. *Ако я гледам достатъчно дълго, ще полудея и вече нищо няма да има значение, помисли тя.*

— Много се тревожа — каза той и още по-силно я удари по ръката.

Болката я разтърси, после ръката ѝ изтръпна. Утре на удареното място щеше да има жълто-червеникаво петно.

— Страшно много — каза той и я удари с юмрук в корема. В последния момент удържа леко ръката си и Бевърли не припадна. Само се преви задъхана, с просълзени очи. Баща ѝ я гледаше безразлично. Пъхна окървавените си ръце в джоба на панталона.

— Трябва да пораснеш, Бевърли — изрече той и сега гласът му беше мек, всеопрощаващ. — Нали така?

Тя кимна. В главата ѝ пулсираше тъпа болка. Плачеше, но беззвучно. Ако се разхълцаше на глас — баща ѝ наричаше това „бебешки хленч“ — можеше да си докара нещо по-сериозно. Ал Марш бе прекарал целия си живот в Дери и обясняваше на всеки заинтересован (а понякога и на незаинтересованите), че възнамерява да бъде погребан тук, като се постарее дотогава да навърши поне сто и десет години. „Нищо не ми пречи да живея вечно — казваше понякога той на Роджър Орлит, при когото се подстригваше веднъж месечно. — Нямам пороци.“

— Хайде сега, обяснявай — заповяда той — и по-бързичко.

— Имаше... — тя преглътна и усети нова болка, защото в гърлото ѝ не бе останала и капчица влага. — Имаше паяк. Грамаден, дебел, черен паяк. Той... той изпъзля от мивката и аз... сигурно пак се е вмъкнал в канала.

— О! — Баща ѝ се усмихна лекичко, явно задоволен от обяснението. — Това ли било? По дяволите! Ако ми беше казала, Бевърли, нямаше и с пръст да те пипна. Всички момичета се страхуват от паяци. Бре, мътните да го вземат! Защо не ми каза?

Той се приведе над мивката и Бевърли прехапа устни, за да не изкрещи... а дълбоко в душата ѝ заговори някакъв друг глас, гласът на противна, нежелана част от нея; може би гласът на самия дявол: *Ако искат, нека го спипат. Нека го дръпнат надолу. Прав му път натат, мамицата му мръсна!*

Ужасена, тя се помъчи да прогони този глас. Позволеше ли на подобни мисли да останат макар и секунда в главата ѝ, сигурно щеше да иде в ада.

Баща ѝ надникна в канала. Ръцете му размазваха кръвта по ръба на мивката. Бевърли отчаяно се бореше да не повърне. Болката в ударения корем не отминаваше.

— Нищо не виждам — каза той. — Всички тия сгради са стари, Бев. Знаеш ли, че имат канали колкото железопътни тунели? Когато бях портиер в старата гимназия, редовно намирахме в тоалетните удавени плъхове. Момичетата си умираха от страх. — Той се разсмя добродушно при мисълта за женските щуротии. — Най-много ги имаше когато прииждаше Кендъскиг. Но откакто изградиха новата дренажна система, каналите не са чак толкова населени.

Той я прегърна през рамото.

— Слушай сега. Отиваш да си легнеш и няма да мислиш за паяка. Нали така?

Отново усети обич към него. *Никога не те удрям незаслужено, Бевърли*, бе казал веднъж баща ѝ, когато тя се оплакваше, че я наказва без вина. И сигурно имаше право, защото той *умееше* да обича. Понякога прекарваше с нея по цял ден — показваше ѝ кое как се прави, разправяше ѝ разни истории или се разхождаше с нея из града и когато татко бе толкова добър, тя усещаше как обичта издува сърцето ѝ до пръсване. Обичаше го и се старееше да разбере, че трябва да я наказва често, защото (според неговите думи) сам Бог му повелява да върши това. *Дъщерите*, казваше Ал Марш, *се нуждаят от повече наказания, отколкото синовете*. Той нямаше синове и Бевърли смътно подозираше, че и това може да е донякъде по нейна вина.

— Добре, татко — каза тя. — Няма да мисля за паяка.

Заедно влязоха в малката ѝ стаичка. Сега дясната ръка я болеше жестоко от удара. Тя се озърна през рамо и видя кървавата мивка, кървавото огледало, кървавата стена, кържавия под. Кървавата кърпа, която баща ѝ бе метнал небрежно на кукичката след като си избърса ръцете. Помисли: *Как ще влизам сега да се мия там? Моля Ти се Боже, мили Боже, съжалявам, че мислих лоши неща за татко, накажи ме ако искаш, заслужавам си го, нека да падна и да се ударя, нека да се разболея от грип като миналата зима, когато кашлях толкова зле, че веднъж даже повърнах, но моля Те, Боже, нека утре сутрин кръвта да е изчезнала, от сърце Ти се моля Боже, нали ще ме чуеш? Нали?*

Както всяка вечер, баща ѝ подви одеялото около нея и я целуна по челото. После постоя в онази поза, която Бевърли мислено наричаше „негов“ начин да стои, а може би и да съществува: леко приведен напред, с ръце пъхнати дълбоко в джобовете, загледан отвисоко в дъщеря си с ясносини очи сред скръбното лице, напомнящо муцуната на куче от породата басет. Години по-късно, след като изобщо бе престанала да мисли за Дери, тя понякога забелязваше непознат мъж в автобуса или застанал на ъгъла с тенекиено канче за храна в ръката... фигури, о, мъжки фигури, зърнати ту привечер, ту на някой площад под обедните лъчи на ясен, ветровит есенен ден, мъжки фигури, мъжки закони, мъжки желания; или пък Том — тъй подобен на баща ѝ, когато си свалеше ризата и вземеше да се бръсне леко прегърбен пред огледалото в банята. Мъжки фигури.

— Понякога се тревожа за теб, Бев — каза той, ала сега в гласа му нямаше нито тревога, нито гняв. Лекичко посегна и приглади косата над челото ѝ.

Банята е пълна с кръв, татко! — едва не изкрещя Бевърли в този миг. Не я ли виждаш? Навсякъде е! Даже се пече върху крушката над мивката! Не я ли ВИЖДАШ?

Ала не издаде нито звук, докато баща ѝ излизаше и затваряше вратата, изпълвайки стаята с мрак. Все още беше будна и лежеше втренчена в мрака, когато майка ѝ се прибра към единайсет и трийсет и телевизорът млъкна. Чу как родителите ѝ влизат в спалнята, после чу как пружината скърца ритмично по време на половия акт. Веднъж бе подслушала Грета Бауи да разправя на Сали Мюлер, че тоя акт парел като огън и нито едно прилично момиче не обича да го прави. („Накрая мъжът ти пикае върху котенцето“ — обясни Грета, а Сали възкликна: „Ужасно, *никога* не бих позволила на някое момче да ми го стори!“). Ако наистина болеше чак толкова, колкото разправяше Грета, значи мама беше много търпелива; един-два пъти Бев я бе чувала да стене тихичко, но стоновите като че не бяха от болка.

Бавното скърцане на пружината се ускори, достигна едва ли не трескав ритъм и изведнъж спря. Настана тишина, после до Бевърли долетя тих разговор и майчините ѝ стъпки се отправиха към банята. Момичето затаи дъх, очаквайки да чуе писък.

Нямаше писък — само звукът на вода в тоалетната чиния. След това някакъв тих плясък. Познатото бълбукащо ръмжене на казанчето.

Майка ѝ взе да си мие зъбите. След минута пружината отново изскърца под тежестта на тялото ѝ.

След още пет минути чу хъркането на баща си.

Черен страх изпълни душата ѝ, стисна я за гърлото. Не смееше да се извърти надясно — както обичаше да спи — защото можеше да зърне как нещо я гледа през прозореца. Остана да лежи по гръб, изпъната като ръжен, и се взираше в тенекиената ламперия по тавана. След известно време — не знаеше дали са минали часове или минути — тя се унесе в тревожна дрямка.

3.

Бевърли винаги се събуждаше от звъна в спалнята на родителите си. Трябваше незабавно да изплува от съня, защото щом дръннеше будилникът, баща ѝ стоварваше длан върху копчето. Докато той беше в тоалетната, Бевърли бързо се облече. Отдели само минутка (както редовно правеше напоследък) за да хвърли поглед към гърдите си в огледалото, опитвайки да прецени дали през нощта са станали поголеми. Бяха почнали да растат в края на миналата година. Отначало я наболяваха, но това отмина. Бяха съвсем дребнички — колкото пролетни ябълчици — но все пак ги *имаше*. Значи бе истина; детството свършваше; щеше да стане жена.

Усмихна се на отражението, после приглади косата по тила си и изпъчи гърди. Изкиска се тихичко, по момичешки... и изведнъж си спомни как снощи кръвта изригна от канала на мивката. Смехът рязко секна.

Погледна ръката си и видя следата от удара — през нощта се бе превърнала в грозни синкави отпечатыци от пръсти.

В тоалетната избуча вода.

Бързо, защото не искаше да ядосва баща си тази сутрин (не искаше изобщо да я *забележи* тази сутрин), тя навлече джинси и фланела с емблемата на Областната гимназия. А след това вече нямаше как да отлага — излезе от стаята и тръгна към банята. В хола се размина с баща си, който отиваше да се облече. Широката синя пижама се развяваше около тялото му. Той изръмжа нещо неясно.

— Добре, татко — отвърна тя, макар да не бе разбрала нито дума.

Постоя пред затворената врата на банята, опитвайки да се подготви за гледката вътре. *Добре поне, че е ден*, помисли си тя и това малко я облекчи. Не беше кой знае каква утеха, но все пак... Хвана дръжката, завъртя я и прекрачи напред.

4.

Утрото бе доста натоварено за Бевърли. Поднесе на баща си закуска — портокалов сок, бъркани яйца и препечена филийка както я разбираше Ал Марш (хлябът горещ, но в никакъв случай препечен). Барикадиран на масата зад страниците на „Дери нюз“, той излапа всичко до последната троха.

— Къде е беконът?

— Няма, татко. Изядохме го вчера.

— Изпържи ми кюфте.

— Останала е съвсем малко кайма и...

Вестникът изшумоля и слезе надолу. Синият му поглед падна върху нея като непосилен товар.

— Какво каза? — тихо запита той.

— Казах, че веднага ще го изпържа, татко.

Той я погледа още секунда. После вестникът пак се вдигна и Бевърли хукна към хладилника за каймата.

Изпържи му кюфте, като предварително размачка с всичка сила дребното късче кайма, за да изглежда по-голямо. Той го изяде, улисан в спортната страница на вестника, а Бевърли му приготви обяда — два сандвича с фъстъчено масло, голям резен от кейка, който майка ѝ бе донесла снощи от „Фермата на Грийн“ и термос горещо кафе с много захар.

— Да кажеш на майка си, че днес искам да почисти къщата — рече той, взимайки тенекиената кутия. — На кочина е заприличало. Дявол да го вземе! По цял ден чистя мръсотия из болницата и не ми се прибира в кочина. Чу ли ме, Бевърли?

— Да, татко, ще ѝ кажа.

Той я целуна по бузата, прегърна я грубовато и излезе. Както винаги, Бевърли изтича в стаята си да го види през прозореца как се

отдалечава. Пак както винаги, усети облекчение, когато той зави зад ъгъла... и ненавист към себе си за това долно чувство.

Изми чиниите, после седна да почете книжка на стъпалата към задния двор. От съседния блок дотърча Ларс Тирамениъс, развял дългата си руса коса, която сякаш сияеше със собствена мека светлина — искаше да се похвали с новото си камионче и новите драскотини по коленете си. Бевърли отдели необходимата възхита и на двете забележителности. После майка ѝ я повика.

Оправиха леглата, измиха пода и лъснаха линолеума в кухнята. Майка ѝ се зае с банята, за което Бевърли бе дълбоко благодарна. Елфрида Марш беше дребна женица с прошарена коса и мрачна физиономия. Бръчките по лицето ѝ сякаш говореха, че отдавна е на тоя свят и не смята скоро да го напуска. Говореха още, че досега никак не е било лесно и в близко време не се очаква положителна промяна.

— Ще избършеш ли прозорците в хола, Беви? — запита тя когато се върна в кухнята. Беше облякла сервитьорския си костюм. — Трябва да намина в Бангор при Черил Тарънт. Снощи си счупи крака.

— Да, ще ги избърша — каза Бевърли. — Какво е станало с мисис Тарънт? Спънала ли се е?

Черил Тарънт беше една от колегите на Елфрида.

— Снощи катастрофирали с некадърния ѝ мъж — мрачно отвърна майка ѝ. — Бил пиян. Всяка вечер да благодариш на Бога, че баща ти не пие, Беви.

— Да, мамо — каза Бевърли. Наистина го правеше.

— Сигурно ще си загуби работата, а пък онзи никъде не го щат. — В гласа на Елфрида се вмъкнаха нотки на мрачен ужас. — Сега навярно ще ги поемат областните власти.

Това бе най-страшното според Елфрида Марш. В сравнение с него беше просто песен да загубиш дете или да узнаеш, че имаш рак. Може и да си беден; може цял живот, както казваше тя, „да свързваш двата края“. Но най-долу, по-ниско даже от уличните канавки, беше времето, когато се налага *да те поемат областните власти* и да смучеш даром чуждата пот. Знаеше, че сега това е единствената перспектива пред Черил Тарънт.

— Като измиеш прозорците и изхвърлиш боклука, можеш да си поиграеш. Довечера баща ти е на боулинг, тъй че няма да готвиш вечеря, но искам да се прибереш по светло. Знаеш защо.

— Добре, мамо.

— Боже мой, колко бързо растеш — каза Елфрида. Позагледа се в издутините под фланелата на Бевърли. Погледът беше любящ, но безмилостен. — Чудя се какво ли ще правя като се задомиш.

— Сигурно цяла вечност ще се мотая наоколо — усмихна се Бевърли.

Майка ѝ я прегърна набързо; целуна я с топли, сухи устни.

— Аз си знам — каза тя. — Но те обичам, Беви.

— И аз те обичам, мамо.

— Внимавай да не останат следи по стъклата — заръча Елфрида докато си взимаше чантичката и тръгваше към вратата. — Ако баща ти зърне петно, пак ще ядеш пердах.

— Ще внимавам. — Когато майка ѝ отвори вратата, Бевърли се помъчи да придаде на гласа си небрежен тон: — Видя ли нещо странно в банята, мамо?

Леко навъсена, Елфрида извърна глава.

— Странно ли?

— Ами... снощи видях паяк. Изпълзя от мивката. Татко не ти ли каза?

— Татко ти ядоса ли се снощи, Беви?

— Не! Ъ-ъ! Казах му, че ме е страх от паяка дето изпълзя от мивката, а той рече, че в старата гимназия понякога намирали удавени плъхове в тоалетните. От каналите. Не ти ли разказа за паяка?

— Не.

— А. Нищо де, няма значение. Просто се питах дали не си го видяла.

— Никакъв паяк не видях. Де да можехме да си позволим нов линолеум за банята. — Майка ѝ се озърна към синьото безоблачно небе. — Казват, че който убие паяк, докарва дъжд. Не си го убила, нали?

— Не — каза Бевърли. — Не го убих.

Майка ѝ пак я огледа, стиснала устни толкова плътно, че устата ѝ се превърна в тясна цепка.

— Сигурна ли си, че татко ти не се ядоса снощи?

— Не!

— Беви, той докосва ли те понякога?

— Какво? — Бевърли се втренчи в майка си с дълбоко недоумение. Господи, та баща ѝ я докосваше *всеки ден*. — Не разбирам какво...

— Няма нищо — отсече Елфрида. — Да не забравиш боклука. А пък само да има петна по прозорците, ще си изпатиш *и от мен*.

— Няма

(*докосва ли те понякога*)

да забравя.

— И да се прибереш по светло.

— Непременно.

(*докосва ли*)

(*страшно много се тревожа*)

Елфрида излезе. Бевърли пак изтича в стаята си и я проследи как изчезва зад тъгла. Когато се увери, че майка ѝ е на път към автобусната спирка, тя взе изпод кухненската мивка кофа, препарат за миене на стъкла и няколко парцала. Мина в хола и се зае с прозорците. Апартаментът изглеждаше странно тих. Бевърли трепваше при всяко прашене на пода или далечно затръшване на врата. Когато в горния апартамент избуха тоалетната, тя едва не изпищя.

И през цялото време се озърташе към затворената врата на банята.

Най-сетне тръгна натам, отвори я и надникна вътре. След чистенето тази сутрин повечето разляна кръв под мивката бе изчезнала. Порцелановият ръб също беше чист. Но вътре в самата мивка все още имаше засъхнали кафяви ивици, по огледалото и тапетите тъмнееха петънца и пръски.

Бевърли се взря в преbledнялото си отражение и с внезапен суеверен ужас осъзна, че петната по огледалото сякаш обливат с кръв *нейното* лице. Отново помисли: *Какво ще правя сега? Луда ли съм? Въобразявам ли си?*

От канала изведнъж долетя бълбукащ кикот.

Бевърли изпищя и затръшна вратата, но пет минути по-късно ръцете ѝ продължаваха да се тресат толкова силно, че едва не изтърва шишето с препарата докато миеше прозорците на хола.

Около три часа подир пладне, след като бе заключила апартамента и прибрала грижливо ключа в джоба на джинсите си, Бевърли Марш случайно свърна по алеята Ричард — тясна пешеходна уличка, свързваща главната улица със Сентър стрийт — където в този момент Бен Ханском и Еди Каспбрак играеха на монети с едно момче на име Брадли Донован.

— Здравсти, Бев! — подвижна Еди. — Сънува ли кошмари след ония филми?

— Хич — рече Бевърли и клекна да погледа играта. — Отде разбра за филмите?

— Камарата ми каза — отвърна Еди и посочи с палец към Бен, който се червеше отчаяно по някаква незнайна за Бев причина.

— Кви фа тия филми? — запита Брадли и сега Бевърли го позна. Миналата седмица беше дошъл в Пущинака заедно с Бил Денброу. Двамата ходеха на говорна терапия в Бангор. Бевърли почти не му обръщаше внимание. Ако някой я запиташе, навярно би казала, че той изглежда по-незначителен от Бен и Еди... по-нереален.

— Гледахме два филма за чудовища — каза му тя и се премести с патешко ходене по-напред, за да застане между Бен и Еди. — Хвърляте ли?

— Да — каза Бен. Той хвърли бърз поглед към нея и веднага извърна глава.

— Кой печели?

— Еди. Страшно го бива.

Тя погледна Еди, който замислено си лъскаше ноктите в ризата, после се изкиска.

— Може ли и аз да играя?

— Мене ако питате, да — каза Еди. — Имаш ли дребни?

Тя порови из джоба си и измъкна три цента.

— Леле Боже, как ти стиска да излизаш от къщи с такова богатство? — ухили се Еди. — Аз да съм, щях да умра от страх.

Бен и Брадли Донован се разсмяха.

— Понякога и момичетата си ги бива — сериозно изрече Бевърли и след миг вече всички се смееха.

Брадли хвърли пръв, след него Бен, после Бевърли. Като победител Еди беше последен. Хвърляха към задната стена на дрогерията на Сентър стрийт. Понякога монетките не долитаха до

целта, друг път отскачаха. След всеки пореден кръг четирите цента отиваха у онзи, който бе хвърлил най-близо до стената. Пет минути по-късно Бевърли разполагаше с двацет и четири цента. Бе загубила само веднъж.

— Момичето играе нечефтно — ядосано рече Бадли и стана да си върви. Доброто му настроение бе изчезнало. Гледаше Бевърли с гняв и унижение. — На момичетата не фе раврешава да...

Бен скочи на крака. Гледката беше страховита.

— Вземи си думите назад!

Бадли го изгледа със зяпнала уста.

— Какво?

— Вземи си думите *назад*! Тя играеше честно!

Бадли прехвърли поглед от Бен към Еди, след това към Бевърли, която все още стоеше на колене. После пак се втрени в Бен.

— Абе, вадник, ифкаш ли да ти цепна уфтната, че фъвфем да фе равкрафиш?

— Много искам — каза Бен и внезапно лицето му се разтегна в широка усмивка. Нецо в изражението му накара стреснатия Бадли боязливо да отстъпи назад. Навярно бе зърнал в усмивката простия факт, че след като вече неведнъж, а два пъти е излизал победоносно от схватки със самия Хенри Бауърс, Бен Ханском няма намерение да се церемони с мършавия Бадли Донован (който не стига, че фъфлеше катастрофално, ами и имаше сума ти брадавици по ръцете).

— Да, че пофле да ме биете ваедно — рече Бадли и направи още крачка назад. Гласът му беше изтънял и треперлив, в очите му избиваха сълзи. — Банда нечефтни *ивмамници*!

— Не дрънкай, ами си вземи думите назад — каза Бен.

— Остави го, Бен — обади се Бевърли и протегна към Бадли шепа центове. — Вземи каквото си е твое. Не играех за пари.

По клепките на Бадли плъзнаха сълзи на унижение. Той блъсна ръката на Бевърли и хукна по алеята към Сентър стрийт. Другите го гледаха смаяно. Като се озова на безопасно разстояние, Бадли завъртя глава и викна:

— Ти фи гадна кучка и толков! Играеш нечефтно! Нечефтно! Майка ти е *курва*!

Бевърли ахна. Бен хукна подир Бадли, но не постигна нищо, защото налетя на някакъв вехт сандък и се просна долу. Бадли бе

изчезнал и Бен не си правеше илюзии, че може да го настигне. Вместо това стана и се върна да види как е Бевърли. Лошата дума го бе потресла почти колкото нея.

Тя видя загриженото му лице. Отвори уста да каже, че е добре, няма нищо страшно, кучетата си лаят, керванът си върви... и отново се сети за онзи странен

(*докосва ли те понякога*)

въпрос на майка си. Да, странен въпрос — ясен, ала безсмислен, изпълнен с някак зловещ привкус, мътен като вчерашно кафе. И вместо да каже за кервана и кучетата, тя избухна в ридания.

Еди я изгледа смутено, измъкна инхалатора от задния си джоб и налапа пръскалката. После се наведе и взе да събира разсипаните монети. На лицето му бе застинало съсредоточено изражение.

Бен инстинктивно пристъпи към нея с желанието да я прегърне, да я утеши, но веднага спря. Тя беше прекалено красива. Чувствуваше се безпомощен пред толкова много красота.

— Горے главата — каза той. Знаеше, че звучи идиотски, но не можеше да измисли нищо по-свастно. Лекичко я докосна по рамото (тя бе закрила с длани просълзените си очи и бузи), после отдръпна пръсти, сякаш бе пипнал нажежено желязо. Лицето му ставаше пурпурно, като пред сърдечен удар. — Горے главата, Бевърли.

Тя отпусна длани и викна с изтънял от ярост глас:

— Майка ми не е курва! Тя... тя е *сервитьорка*!

Думите бяха посрещнати с пълно мълчание. Бен се втренчи в нея с леко провиснала челюст. Еди я гледаше изотдолу, клекнал на плочките с две шепи монети. И изведнъж тримата се разкикотиха истерично.

— *Сервитьорка!* — кискаше се Еди. Имаше съвсем смътна представа за курвите, но въпреки това нещо в сравнението му се стори поразително смешно. — Значи *такава* била!

— Да! Да, сервитьорка е! — задъхваше се Бевърли през смях и сълзи едновременно.

От смях Бен вече нямаше сили да стои на крака и се тръшна върху близката кофа за боклук. Тежкото му туловище смачка капака и той се търкулна на плочките. Пищейки от смях, Еди го посочи с пръст. Бевърли изтича да го вдигне.

Над главите им се разтвори прозорец и някаква жена кресна:

— Деца, да се махате оттук! Знаете ли, че има хора, дето работят нощна смяна? Изчезвайте!

Без колебание двамата хванаха Бевърли за ръцете и хукнаха към Сентър стрийт. Продължаваха да се смеят.

6.

Преброиха парите и откриха, че разполагат с четиридесет цента — тъкмо колкото за два големи сиропа с фруктов сладолед от дрогерията. Тъй като старият мистър Кийн беше мърморко и не разрешаваше на деца под дванайсет години да консумират на място (твърдеше, че флиперите в дъното на салона могат да ги покварят), те си взеха сладоледите в две грамадни кутии от импрегниран картон, отнесоха ги в Баси парк и се настаниха на тревата. Сладоледът на Еди беше с ягоди, на Бен — с кафе. Бевърли седеше между двете момчета със сламка в ръка и опитваше като пчеличка ту от единия, ту от другия. Отново й ставаше добре — за пръв път откакто снощи мивката бе избълвала кървавия фонтан. Беше изнемощяла физически и душевно, но се чувствуваше спокойна, умиротворена. Поне засега.

— Просто не разбирам какво му стана на Брадли — каза накрая Еди с неловък, извинителен тон. — Никога не е бил такъв.

— Ти ме защити — каза Бевърли и изведнъж целуна Бен по бузата. — Благодаря ти.

Бен пламна отново.

— Ти играеше честно — измънка той и устремно излапа половината сладолед на три чудовищни глътки. Последва оригване, мощно като изстрел на ловна пушка.

— От коя дупка беше, мой човек? — запита Еди и Бевърли безпомощно се разсмя, стискайки корема си с две ръце.

— Недейте — изкиска се тя. — Коремът ме боли. Моля ви се, недейте вече.

Бен се усмихваше. Тази вечер, преди да заспи, щеше да преживява отново и отново мига на нейната целувка.

— Сега наистина ли си добре? — запита той.

Тя кимна.

— Не беше заради *него*. Всъщност даже не заради онова, дето го каза за мама. Просто снощи стана нещо. — Тя се поколеба, прехвърляйки поглед от Бен към Еди и обратно. — Аз... аз трябва да кажа на някого. Или да покажа. Или... не знам. Мисля, че плаках, защото се боя, че ми хлопа дъската.

— На кой му хлопа дъската? — раздаде се нов глас.

Беше Станли Юрис. Както винаги, изглеждаше дребничък, строен и свръхестествено чист — прекалено чист за хлапе, току-що навършило единайсет. С бялата риза, спретнато затъкната от всички страни в идеално изпраните джинси, грижливо заресаната коса и безукорно чистите кецове, той приличаше на най-малкия възрастен в света. После се усмихна и илюзията изчезна.

Тя вече няма да каже онова, което се канеше да сподели, помисли Еди, защото той не беше с нас, когато Бродли нарече майка ѝ с лошата дума.

Но след кратко колебание Бевърли започна да разказва. Защото Станли беше някак по-различен от Бродли — беше по-реален от него.

Станли е един от нас, помисли Бевърли и се запита защо ли от това ръцете ѝ изведнъж настръхнаха. Не им правя услуга с този разказ. Нито на тях, нито на себе си.

Ала беше късно. Тя вече говореше. Стан седна до тях и лицето му беше спокойно, замислено. Еди му предложи остатък от ягодовия сладолед, но той само тръсна глава без да откъсва поглед от лицето на Бевърли. И трите момчета мълчаха.

Тя им разказа как бе чула гласовете. Как познала гласа на Рони Гроган. Знаела, че Рони е мъртва, но въпреки всичко чула нейния глас. Разказа им как бликнала кръвта и как баща ѝ не видял нищо снощи, а майка ѝ — тази сутрин.

Когато свърши, тя огледа лицата им едно по едно, изплашена предварително от онова, което би могла да види по тях... ала не срещна нито капчица съмнение. Ужас — да, но не и съмнение.

След дълго мълчание Бен каза:

— Хайде да видим.

Влязоха през задната врата, не само защото ключът на Бевърли беше за нея, но и защото тя предупреди, че баща ѝ ще я убие, ако мисис Болтън я види да влиза в апартамента с три момчета в отсъствие на родителите си.

— Защо? — попита Еди.

— Няма да разбереш, тъпчо — рече Стан. — Тихо сега.

Еди се нареди да отговори, зърна бледото, напрегнато лице на Стан и реши, че ще е по-добре да си затваря човката.

Вратата водеше към кухнята, изпълнена с лятна тишина и ярко следобедно слънце. Чиниите от закуска искряха на сушката. Четиримата стояха на плътна групичка до кухненската маса и когато горе се затръшна врата, всички подскочиха, после нервно се разсмяха.

— Къде е? — пошепна Бен.

Усещайки как сърцето ѝ блъска в слепоочията, Бевърли ги поведе по коридорчето. От една страна беше спалнята на родителите ѝ, от другата — затворената врата на банята. Отвори я, бързо прекрачи вътре и щракна лампата. После пак отстъпи между Бен и Еди. Кръвта бе засъхнала на кафяви петна по огледалото, мивката и тапетите. Бевърли се втренчи в кръвта, защото изведнъж ѝ бе станало по-лесно да гледа натам, отколкото към лицата на момчетата.

С тихичък, почти непознат за самата нея глас, тя запитва:

— Виждате ли? Вижда ли *някой*? Има ли кръв?

Бен прекрачи напред и тя отново забеляза колко невероятно леко стъпва дебелият момче. Той докосна едно от кървавите петна; после второ; после дълга струйка по огледалото. Гласът му прозвуча глухо и уверено:

— Тук. Тук. Тук.

— Божишко! — тихо и боязливо промълви Стан. — Все едно, че *някой* е клал прасе.

— И всичко това е изхвъркнало от мивката? — запитва Еди.

От вида на кръвта му приляваше. Почваше да се задъхва. Той се вкопчи в инхалатора.

Бевърли се силеше да удържи напиралите сълзи. Не искаше да плаче; боеше се, че ако заплаче, ще я сметнат за най-обикновено момиче и ще престанат да ѝ обръщат внимание. Но се наложи да подири опора в дръжката на вратата, докато през тялото ѝ прелиташе

ужасяващо мощната вълна на облекчението. До този момент не бе осъзнавала колко е уверена, че полудява, бълнува или нещо подобно.

— А вашите не са я видели — учудено промърмори Бен. Той докосна една от засъхналите пръски по мивката, после отдръпна ръка и я избърса отзад в ризата си. — Леле Божке, леле Божичко.

— Не знам как ще влизам вече тук — каза Бевърли. — Да се къпя, да си мия зъбите и да... нали разбирате.

— Добре де, що не вземем да почистим? — внезапно запита Станли.

Бевърли се завъртя към него.

— Да почистим ли?

— Точно така. С тапетите може да не се справим съвсем — много са овехтели, знаеш — но другото ще почистим. Имаш ли парцали?

— Под кухненската мивка. Но ако ги изхвърлим, мама ще се чуди къде са.

— Имам петдесет цента — спокойно изрече Стан, без да откъсва поглед от кървавите пръски над мивката. — Ще почистим колкото се може по-добре, после ще отнесем парцалите в автоматичната пералня, дето я видяхме на идване. Ще ги изперем, ще ги изсушим и ще си бъдат под мивката преди да се приберат вашите.

— Мама казва, че кръвта не се изпира — възрази Еди. — Попивала или нещо подобно.

Бен се изкиска истерично.

— Няма значение дали ще се изперат — каза той. — Те не виждат петната.

Никой не запита кои са „те“.

— Добре — каза Бевърли. — Да опитаме.

8.

През следващия половин час четиримата чистиха като усърдни джуджета и с постепенното изчезване на кръвта от стените, огледалото и порцелана, Бевърли усещаше как на сърцето ѝ става все по-леко и по-леко. Докато тя бърсеше пода, Бен и Еди се заеха с мивката. Стан грижливо и внимателно обработваше тапетите със съвсем леко

навлажнен парцал. В крайна сметка изчистиха почти всичко. След като свърши, Бен развинти крушката над мивката и я смени с нова от кашона в килера. Имаше сума ти крушки — миналата есен Елфрида Марш бе донесла запас поне за две години от една разпродажба с намалени цени.

Използуваха старата кофа, течен сапун и много топла вода. Често изхвърляха водата, защото никой не искаше да си топи ръцете в нея щом станеше розова.

Накрая Стан се поотдръпна и огледа банята с критичното око на момче, не просто възпитано, а родено с чувството за чистота и ред.

— Мисля, че повече не можем да направим — каза той.

Все още имаше неясни следи от кръв вляво от мивката, където тапетите бяха толкова изтънели и прокъсани, че Стан не смееше да търка по-силничко. Ала дори и там кръвта бе загубила злокобната си сила; сега от нея оставаше само незначително пастелно петънце.

— Благодаря ви — каза Бевърли. Не помнеше друг път да е била толкова искрено благодарна. — Благодаря на всички.

— Няма нищо — измънка Бен. Естествено, пак се червеше.

— Ами да — кимна Еди.

— Хайде да се заемем с парцалите — каза Станли.

Лицето му беше решително, едва ли не сурово. По-късно Бевърли щеше да си мисли, че навярно само Стан е осъзнавал как правят още една крачка към някакъв невъобразим сблъсък.

9.

Отмериха чаша прах за пране в празно бурканче от майонеза. Бев намери голяма книжна торба за парцалите и четиримата се отправиха към автоматичната пералня на ъгъла на главната улица и Кони стрийт. Като отминаха две пресечки, зърнаха яркосините води на Канала да искрят под следобедното слънце.

Пералнята беше почти празна, само една жена с бяла лекарска престилка чакаше сушилнята да спре. Тя огледа със съмнение четирите деца, после пак заби нос в романа „Пейтън плейс“.

— Студена вода — прошепна Бен. — Мама казва, че кръв се пере със студена вода.

Докато пускаха парцалите в машината, Стан отиде до автомата в ъгъла и размени двете си монети от двайсет и пет цента за четири по десет и две по пет. Върна се и изчака Бев да сипе праха върху парцалите и да затвори вратичката на пералнята. После пусна в процепа двайсет цента и завъртя ръчката.

Бевърли бе похарчила почти цялата си печалба за сладолед, но дълбоко в левия джоб на джинсите откри четири оцелели цента. Изрови ги и подаде парите на Стан, който я изглежда обидено.

— Божичко — възкликна той. — Тъкмо съм решил да водя едно момиче на забавления, а то ми се прави на независимо.

Бевърли се засмя.

— Сигурен ли си, че не ги искаш?

— Сигурен съм — сухо отвърна Стан. — Да си призная, Бев, сърцето ми се къса за тия четири цента, но съм сигурен.

Четиримата отстъпиха към бетонната стена на помещението и мълчаливо седнаха на пластмасовите столове. От пералнята долиташе бръмчене и шляпане. Зад дебелото кръгло стъкло на вратичката подскачаха купища сапунени мехури. Изпървом бяха червеникави. Бевърли усети, че от гледката ѝ призлява, но не можеше да откъсне очи. В кървавата пяна се таеше някакво зловещо обаяние. Жената с лекарската престилка ги зяпаше все по-често над книгата. Навярно отначало бе подозирала, че ще вдигат шум; сега сякаш я дразнеше тъкмо мълчанието им. Когато сушилнята спря, тя извади дрехите си, сгъна ги, прибра ги в син найлонов чувал и с един последен озадачен поглед към децата излезе навън.

Щом тя излезе, Бен изтърси рязко, почти грубо:

— Не си сама.

— Какво? — запита Бевърли.

— Не си сама — повтори Бен. — Разбираш ли...

Той замълча и се озърна към Еди, който кимна. После погледна Стан, който изглеждаше недоволен... но след миг сви рамене и също кимна.

— За какво говориш? — запита Бевърли. Днес вече ѝ бе омръзнало да слуша загадъчни приказки. Тя стисна ръката на Бен. — Ако знаеш нещо за това, казвай!

— Искаш ли ти да кажеш? — обърна се Бен към Еди.

Еди поклати глава. Измъкна инхалатора и задъхан пръсна в гърлото си чудовищна доза лекарство.

Бавно, подбирайки думите, Бен разказа на Бевърли как през последния училищен ден случайно срещна Бил Денброу и Еди Каспбрак сред Пущинака — не можеше да повярва, че от тогава вече е минала цяла седмица. Разказа ѝ как на другия ден построиха бента. Разказа историята на Бил — как училищната снимка на мъртвото му братче завъртяла глава и намигнала. Разказа за собствената си среща с мумията, крачеща по заледения Канал сред лютия зимен мраз с грозд балони, които се рееха срещу вятъра.

Бевърли го слушаше с нарастващ ужас. Усещаше как очите ѝ се разширяват, как в ръцете и краката ѝ се стича хлад.

Бен замълча и погледна Еди. Еди още веднъж засмука инхалатора, после с трескава бързина повтори разказа за прокажения, трупайки дума връз дума с едничкото желание да се отърве час по-скоро. Завърши с хлипаща въздишка, но този път не се разплака.

— Ами ти? — обърна се Бевърли към Стан.

— Аз...

Изведнъж настана тишина, която ги накара да трепнат като от внезапен взрив.

— Прането е готово — каза Стан.

Тримата го гледаха как става — дребен, пъргав, грациозен — и отваря пералнята. Измъкна сбитите на топка парцали и ги огледа.

— Останали са петънца — каза той, — но съвсем бледи. Приличат на сок от боровинки.

Показа им ги и всички закимаха сериозно, сякаш оглеждаха важни документи. Бевърли усети как я залива нова вълна на облекчение, също както когато банята бе почистена. Можеше да изтърпи излинялото пастелно петно върху тапетите, можеше да изтърпи и бледите червеникави следи по парцалите. Едно ѝ се струваше най-важно — бяха направили *нещо*. Може би не съвсем успешно, но стигаше колкото да ѝ възвърне душевния покой... а и това беше много, братчета, предостатъчно беше за Бевърли, щерката на Ал Марш.

Стан метна парцалите в една от цилиндричните сушилни и пусна две монети по пет цента. Барабанът се завъртя и Стан се върна да седне между Еди и Бен.

Известно време четиримата седяха мълчаливо, гледайки как парцалите подскочат и падат, подскочат и падат. Газовата горелка в сушилнята бучеше гальовно, почти приспивно. Край отворената врата мина някаква жена, тикаща количка с покупки. Хвърли поглед към тях и отмина.

— И аз видях нещо — изведнъж каза Стан. — Не ми се говореше за това, защото исках да вярвам, че е сън или нещо подобно. Може би дори припадък като на онова момче, Ставиър. Знаете ли го?

Бен и Бев поклатиха глави. Еди запита:

— Дето е болен от епилепсия ли?

— Точно така. Разбирате ли какво ми беше? Готов бях да си мисля, че имам такава болест, но да знам, че не съм видял нещо... истинско.

— Какво беше? — запита Бев, но се съмняваше дали наистина иска да узнае. Не беше като да слушаш разни истории за призраци край бавно гаснещия лагерен огън и да ядеш виенски кифли и печени наденички. Седяха тук, в задушната пералня, и тя виждаше под машините едри топки сплъстен прах (баща ѝ ги наричаше призрочни фъшкии), виждаше как танцуват прашинки в горещите слънчеви лъчи, падащи през зацапаните прозорци, виждаше вехтите списания с откъснати корици. Всички тия неща бяха нормални. Кротки, нормални и скучни. Ала тя се боеше. Ужасно се боеше. Защото усещаше, че нито една от историите не е измислена, въображаема — мумията на Бен, прокаженият на Еди... и двете чудовища можеха да бродят навън довечера, след залез-слънце. Или пък братчето на Бил Денброу можеше да броди из мрачните канали под града едноръко и неумолимо, със сребърни монети вместо очи.

И все пак когато Стан не отговори веднага, тя повтори:

— Какво беше?

Стан изрече със сдържан глас:

— Бях в онова паркче, където е Водонапорната кула...

— Божичко, не го обичам това място — жално промърмори Еди.

— Ако в Дери изобщо има призраци, сигурно са там.

— *Какво?* — рязко запита Стан. — Какво каза?

— Ама ти *не знаеш* ли? — изненада се Еди. — Още преди да почнат убийствата мама не ми даваше да ходя там. Тя... тя е много добра и се грижи за мен. — Той се усмихна смутено и прихвана по-

здроаво инхалатора в скута си. — Нали разбираш, там са се удавили някакви момчета. Три или четири. Те... Стан! Стан, добре ли си?

Лицето на Стан бе придобило оловносив цвят. Устните му беззвучно потрепваха. Очите му се извъртяха нагоре, потъвайки под клепачите до крайчетата на ирисите. Едната му ръка немощно посегна из пустотата и се отпусна до бедрото.

Еди извърши единственото, което му хрумна. Приведе се, обгърна с тъничката си ръка провисналите плещи на Стан, натъпка инхалатора в устата му и дръпна спусъка с всичка сила.

Стан се разкашля, задавен и полузадушен. Седна нормално и очите му се избистриха. Продължи да кашля, но вече прикриваше устата си в шепи. Накрая дълбоко изхлипа, пое си дъх и безсилно се облегна назад.

— Какво беше това? — запита той като се поопомни.

— Моето лекарство против астма — виновно обясни Еди.

— Божичко, прилича на пикня от умряло куче.

Другите се разсмяха, но смехът им бе нервен. Гледаха го тревожно. По бузите на Стан бавно се разля бледа руменина.

— Вярно, много е отвратително — каза Еди с нескрита гордост.

— Да, ама разрешават ли го Мойсеевите закони? — запита Стан и те отново се разсмяха, макар че никой (включително и Стан) нямаше точна представа какви са Мойсеевите закони.

Стан прекрати смеха пръв и се втренчи в Еди.

— Кажи какво знаеш за Водонапорната кула.

Еди започна пръв, но Бен и Бевърли също допринесоха за разказа. Водонапорната кула беше на Канзас стрийт, около два километра и половина западно от центъра, близо до южните покрайнини на Пущинака. Някога, в края на миналия век, тя бе осигурявала питейна вода за целия град със своята вместимост от седем милиона литра. Тъй като от кръглата открита галерия под покрива имало великолепен изглед към Дери и околностите, мястото било много популярно до началото на трийсетте години. В ясните съботни и неделни дни цели семейства идвали в мъничкия Мемориал парк, за да се изкачат по сто и шейсетте вътрешни стъпала и да се насладят на гледката. Често се случвало да разпънат покривки и да си устроят пикник на тревата.

Стъпалата минавали между ослепително белосаната външна тухлена стена и вътрешния резервоар — стоманен цилиндър с височина тридесет и два метра. Изкачвали се до върха по стръмна спирала.

Точно под нивото на галерията дебела дървена врата в стоманената стена водела към платформа над самата вода — черно, тихичко поплискващо езеро, осветено от голи електрически крушки с тенекиени отражатели. При максимално зареждане водата дълбочината ѝ била точно тридесет метра.

— Откъде е идвала водата? — запита Бен.

Бев, Еди и Стан се спогледаха. Никой не знаеше.

— Добре де, как са се удавили момчетата?

И тук не бяха твърде наясно. Изглежда, по ония времена („старите времена“, тържествено ги нарече Бен, когато дойде негов ред да вземе думата) вратата към платформата над водата си стояла отключена. Една вечер две хлапета... а може би само едно... или цели три... заварили отключена и приземната врата. Хванали се на бас и се изкачили догоре. По грешка излезли на платформата вместо на галерията. Додето разберат какво става, вече били паднали през ръба.

— Едно момче, Вик Кръмли, разправяше, че го чул от баща си — каза Бевърли, — тъй че може и да е вярно. Вик казваше, че според татко му, щом веднъж били паднали във водата, смъртта им била неминуема, защото нямало за какво да се хванат. До платформата не можели да стигнат. Разправяше, че сигурно цяла нощ са пляскали с ръце и са викали за помощ. Само че никой не ги чувал, а те се изморявали все повече и повече, докато...

Тя замълча, осъзнавайки целия ужас на съдбата им. Представяше си как тия момчета — истински или измислени — пляскаят като удавени кученца. Потъват, отново изплуват сред водни пръски. Със засилването на паниката все повече пляскаят и все по-трудно се удържат на повърхността. Подгизналите гуменки натежават. Пръстите безплодно драскат в търсене на опора по гладките стоманени стени на резервоара. Усещаше вкуса на погълнатата вода. Чуваше глухото кънтене на виковете им. Колко е траяло? Петнайсет минути? Половин час? Колко време е минало преди виковете да секнат и те да останат неподвижни на водната повърхност с извърнати надолу лица като странни риби, които надзирателят ще открие на следващото утро?

— Господи — сухо изрече Стан.

— Чувал съм, че и една жена си загубила бебето — внезапно се обади Еди. — Тогава вече окончателно затворили кулата. Поне така съм чувал. Знам, че са пускали хората да се качват горе. Но веднъж дошла някаква жена с бебе. Не знам колко е било голямо. Но платформата била над самата вода. Жената, разбирате ли, пристъпила до парапета с бебето в ръце и го изпуснала, или пък то се дръпнало. Разправят, че някакъв младеж опитал да го спаси. Рекъл да се прави на герой, нали разбирате. Скочил вътре, но от бебето нямало и следа. Може да е било с палтенце или нещо такова. Мокрите дрехи много тежат.

Изведнъж Еди бръкна в джоба си и измъкна малко кафяво шишенце. Отвори го, извади две бели хапчета и ги глътна без вода.

— Какво беше това? — запита Бевърли.

— Аспирин. Имам главоболие.

Той я изглежда предизвикателно, но Бевърли не каза нищо.

Бен довърши историята. След нещастния случай с бебето (лично той бил чувал, че не било бебе, а дете, тригодишно момиченце), Общинският съвет гласувал решение да се заключва и долната, и горната врата, а на екскурзиите и пикниците да се сложи край. От тогава насам Водонапорната кула стояла заключена. Разбира се, надзирателят идвал редовно, от време на време наминавали техниците и няколко пъти годишно се уреждали контролирани посещения. Любопитните граждани можели да придружат някоя дама от Историческото дружество по спиралната стълба до галерията на върха, а там вече да охкат, да ахкат и да щракат цветни снимки за хвалба пред съседите. Но вратата към резервоара вече била винаги заключена.

— Още ли е пълно с вода? — запита Стан.

— Мисля, че да — каза Бен. — Виждал съм пожарни коли да зареждат там, когато дойде време за палене на стърнищата. Свързват маркуча с долната тръба.

Станли отново гледаше как се въртят парцалите в сушилнята. Топката се бе разпаднала на части и някои от тях подхвърчаха като парашути.

— Какво видя там? — тихо запита Бевърли.

За миг си помислиха, че той няма да отговори. После Стан си пое дълбок, разтреперан дъх и каза нещо, което отначало им се стори

безкрайно далечно от темата.

— Нарекли са го Мемориал парк заради 23-ти Мейнски полк от Гражданската война. Прякорът им бил Сините от Дери. Имало и статуя, но преди двайсетина години се строшила по време на буря. Нямало пари за ремонт, затова сложили вместо нея поилка за птички. Голяма каменна поилка.

Всички го гледаха. Стан преглътна. Чуха как щракна гърлото му.

— Може би знаете, че наблюдавам птиците. Имам си албум, бинокъл „Цайс-Икон“ и тъй нататък. — Той се завъртя към Еди. — Остана ли ти аспирин?

Еди му подаде шишенцето. Стан извади две хапчета, поколеба се и добави трето. Преглътна ги едно по едно, с мъчителна гримаса. После продължи разказа си.

10.

Премеждието на Стан се случи преди два месеца. В една дъждовна априлска привечер той си облече дъждобрана, сложи албума и бинокъла в непромокаема торба с шнурче и тръгна към Мемориал парк. Обикновено ходеше там с баща си, но тази вечер баща му работеше извънредно и малко преди вечеря се бе обадил по телефона специално на Стан.

Един от клиентите му в агенцията, също природолюбител, бил забелязал птица-кардинал — *Fringillidae Richmondena* — да пие вода от поилката в Мемориал парк. Тия птици имали навика да се хранят и къпят по здрач. Голяма рядкост било да се види кардинал толкова далече на север от Масачузетс. Та, искал ли Стан, запита баща му, да отскочи дотам и да опита да го включи в колекцията си? Вярно, времето било доста калпаво, но...

Стан веднага се съгласи. Майка му го накара да обещае, че няма да сваля качулката, но всъщност той и без това нямаше да си мокри главата. Беше спретнато момче. Никога не възразяваше, като му кажеха да носи галоши през есента или грейка през зимата.

Измина двата километра до Мемориал парк под толкова ситен и колеблив дъждец, че не можеше да го нарече и ръмеж; приличаше по-скоро на плътна влажна мъгла. Наоколо тегнеше глуха тишина, но

беше някак вълнуващо. Въпреки последните чезнещи преспички под храстите и дърветата (напомняха му купища мръсни, изхвърлени калъфки за възглавници) из въздуха се носеше дъх на млади растения. Гледайки клоните на брястовете, кленовете и дъбовете на фона на оловното небе, Стан си помисли, че изглеждат загадъчно набъбнали. След седмица-две щяха да се покрият с одежди от крехки, почти прозрачно зелени листа.

Тази вечер въздухът има зелен мирис, помисли той и се поусмихна.

Кречеше бързо, защото след по-малко от час щеше да се стъмни. В наблюденията бе също тъй прилежен, както в облеклото и учението. Ако нямаше достатъчно светлина, за да бъде абсолютно сигурен, не би си позволил да впише кардинала в колекцията, дори и да вярваше от дън душа, че го е видял.

Пресече диагонално Мемориал парк. Отляво се издигаше масивният бял силует на Водонапорната кула. Стан почти не я забеляза. Кулата не го интересуваше ни най-малко.

Мемориал парк имаше приблизително правоъгълни очертания и слизаше полегато надолу. Тревата (излиняла и мъртва по това време на годината) се поддържаше грижливо през лятото; имаше и кръгли цветни лехи. Ала нямаше детски площадки. Смяташе се, че паркът е за възрастни.

В края на парка теренът се изравняваше преди стръмно да слезе към Канзас стрийт и Пущинака отвъд нея. Поилката, за която бе споменал баща му, се намираше на това равно място. Представляваше плитък каменен купел, прикрепен върху масивен зидан пиедестал — всъщност дори прекалено масивен за скромната си роля. Бащата на Стан каза веднъж, че преди да закъса с бюджета, Общинският съвет възнамерявал да възстанови статуята на войника.

— Според мен поилката е по-хубава, татко — рече му Стан.

Мистър Юрис разроши косата на сина си.

— И според мен, синко. Повече поилки за птички и по-малко куршуми, това е моят девиз.

В горния край на пиедестала върху камъка бе изсечен друг девиз. Станли можеше да го разчете, но не го разбираше; от латинския знаеше само родовите названия на птиците в албума. Текстът гласеше:

Стан седна на една пейка, извади албума от торбата и пак прелисти към изображението на кардинала, за да го огледа по-внимателно и да запомни характерните белези. Мъжкият кардинал трудно можеше да се сбърка с друга птица — беше червен като пожарникарска кола, макар и не толкова голям — но Стан беше цял изтъкан от навици и условности; тия неща го успокояваха и подсилваха чувството му, че има място и роля на белия свят. Затова цели три минути добросъвестно проучва илюстрацията преди да затвори книгата (от влажния въздух ъгълчетата на страниците се подвиваха) и да я прибере в торбата. После измъкна бинокъла от калъфа и вдигна окулярите към очите си. Нямаше нужда да ги фокусира, защото при последната употреба на бинокъла бе гледал същата поилка от същата скамейка.

Старателно момче, търпеливо момче. Не се въртеше. Не ставаше да се разтъпче, не прехвърляше поглед от място на място да търси нещо интересно. Седеше неподвижно, насочил бинокъла към поилката, а мъглата лепеше едри капки по жълтия му дъждобран.

Не скучаеше. Гледаше птиче сборище, което би могло да се сравни с човешки конгресен център. За известно време четири кафяви врабчета постояха на ръба, потапяйки човки в поилката, за да пръснат небрежно капки вода по гръбчетата и крилцата си. После отгоре с крясъци налетя сойка — същинско ченге, разгонващо банда нехранимайковци. През бинокъла сойката изглеждаше грамадна като къща и в сравнение с тези размери крясъците ѝ звучаха странно тихо (след малко повече взиране през бинокъла увеличените птици започваха да изглеждат съвършено нормални). Врабчетата отлетяха. Завладяла терена, сойката се напери, топна се във водата, поскуча минута-две и хвъркна. Врабчетата се завърнаха, после пак отлетяха, когато две червеношийки пристигнаха да се изкъпят и (може би) да обсъдят важни въпроси от света на пернатите. Бащата на Стан се бе разсмял при колебливото му предположение, че птиците разговарят; Стан не се съмняваше, че татко му е прав като твърди, че птиците нямат достатъчно ум, за да говорят — че мозъчните им кутии са

прекалено дребни — но, дявол да го вземе, беседите им наистина *приличаха* на разговор. Кацна още една птица. Беше червена. Стан бързо донагласи фокуса на бинокъла. Нима беше...? Не. Беше ален танаджър — хубава птица, но нямаше нищо общо с търсения кардинал. Появи се и кълвач, един от честите гости на поилката в Мемориал парк. Стан го позна по раздърпаното дясно крило. Както винаги, той се замисли какво ли е сполетяло кълвача — най-вероятно задушевна беседа с някоя котка. Нови птици долитаха и отлитаха. Стан видя гарга, тромава и грозна като хвърчащ товарен вагон, после синя птица, след нея още един кълвач. Най-сетне бе възнаграден за търпението с гледката на нова птица — не кардиналът, а ливаден кос, който изглеждаше грамаден и глуповат в обективите. Отпусна бинокъла на гърдите си и пак измъкна албума от торбата, като се надяваше, че косът няма да отлети преди да го сравни с илюстрацията. Е, сега поне имаше *нещичко* да разкаже на баща си. Време беше да се прибира. Денят бързо гаснеше. Чувствувахе се мокър и измръзнал. Надникна в албума, после пак погледна през бинокъла. Птицата още не бе отлетяла, макар че не се къпеше, просто стоеше на ръба и зяпаше тъпо. Да, най-вероятно беше ливаден кос. В прииждащия здрач и без характерните белези — поне такива, които да си личат отдалече — нямаше как да е сигурен сто на сто, но може би щеше да има време за още една проверка. Съсредоточено свъсил вежди, той проучи илюстрацията, после пак хвана бинокъла. Едва го бе насочил към поилката, когато глухо тътнещо *бууум!* накара ливадния кос — ако наистина беше ливаден кос — да размахва криле и да изчезне. Стан опита да го проследи с бинокъла, макар да знаеше колко нищожни са шансовете да хване птица в полет. Не успя и ядно изсъска през зъби. Е, нищо, щом бе дошъл веднъж, навярно щеше да дойде пак. Пък и в края на краищата беше само ливаден кос

(*навярно ливаден кос*)

а не златист орел или гагара.

Стан пхна бинокъла в калъфа и прибра албума. После се изправи и хвърли поглед наоколо, като се чудеше откъде ли бе долетял онзи внезапен тътен. Не звучеше като изстрел или автомобилен ауспух. По-скоро напомняше евтините звукови ефекти, с които се отварят вратите в разни зловещи филми за замъци и подземни тъмници.

Не видя нищо.

Закрачи надолу по склона към Канзас стрийт. Сега Водонапорната кула беше отдясно — призрачен млечнобял цилиндър сред мъглата и прииждащия здрач. Сякаш... сякаш се рееше.

Мисълта бе странна. Предположи, че трябва да е изплувала от собственото му съзнание — откъде другаде можеше да дойде? — но някак не приличаше на негова мисъл.

Вгледа се по-внимателно в кулата и неусетно свърна натам. По кръглите стени на равни интервали се издигаха спираловидно тесни прозорци. Призрачно белите тухли се издаваха като вежди над всеки от тия мрачни отвори. *Чудя се как ли са го направили*, помисли си Стан — не чак толкова любопитно, колкото би си го казал на негово място Бен, но все пак с известен интерес — и точно тогава забеляза далеч поширокия черен правоъгълник в подножието на кулата. Издълженият отвор се очертаваше ясно върху кръглата основа.

Той спря, навъси се и помисли, че мястото е необичайно за прозорец — нарушаваше симетрията на всички останали. После осъзна, че не е прозорец. Беше врата.

Шумът, който чух, помисли той. *Бил е от разтварянето на тази врата.*

Огледа се. Ранна, навъсена привечер. Белезникавото небе се наливаше с мъждив пурпур, мъглата се сгъстяваше постепенно и прерастваше в упорит дъждец, който нямаше да спре цяла нощ. Здрач, мъгла и никакъв вятър.

Значи... ако не е бил вятърът, някой трябва да е блъснал вратата, нали? Защо? А вратата изглеждаше адски тежка, за да се хлопне с такава сила, че да издаде онзи шум. Е, ако някой много едър човек... може би...

Заинтригуван, Стан се приближа да поогледа.

Вратата се оказа далеч по-грамадна, отколкото бе предполагал — два метра висока и шейсет сантиметра дебела, сглобена от масивни дъски и бронзови ленти. Стан я притвори. Въпреки размерите си, тя се въртеше съвсем леко на добре смазаните панти. И безшумно — изобщо не скръцна. Стан пристъпи към стената, за да види доколко са пострадали тухлите от удара. Не бяха пострадали; нямаше дори драскотина. Пълен шаш, както би казал Ричи.

Е, значи не си чул вратата и толкоз, каза си той. *Може някой изтребител от базата в Лоринг да е минал звуковата бариера над*

Дери или нещо подобно. Вратата сигурно си е била отворена през ця...

Кракът му закачи нещо. Стан погледна надолу и видя катинар... не, грешка. *Останки* от катинар. Желязото беше цъфнало на всички страни. Сякаш някой бе натъпкал ключалката с барут и после бе драснал клечка кибрит. Остри метални листенца стърчаха от корпуса на катинара като застинали пръски. Дебелото желязно резе висеше само на един болт, почти изтръгнат от дървото. Останалите три се търкаляха на мократа трева. Бяха изкривени като кравайчета.

Навъсен, Стан пак отвори вратата и надникна вътре.

Тесните стъпала отиваха нагоре, правеха завой и изчезваха. Откъм външната страна имаше гола дъсчена стена с масивни подпорни греди, скрепени с клинове. Някои клинове бяха по-дебели от ръката на Стан, или поне така му се стори. Вътрешната стена беше стоманена и грамадните нитове по нея се издуваха като пришки.

— Има ли някой? — запита Стан.

Тишина.

Той се поколеба, после пристъпи навътре, за да огледа по-добре тесния стълбищен коридор. Нищо. Шубелийско място. Както би казал все същият Ричи. Накани се да излезе... и чу музика.

Беше тиха, но Стан мигновено я позна.

Музика на латерна.

Той наклони глава, вслуша се и лицето му просветля. Да, нямаше грешка, музика на латерна, музика от карнавалите и панаирите. Тя разбуждаше едва доловими спомени — колкото бледи, толкова и чудесни: пуканки, захарен памук, кнедли в цвърчащо олио, пышкане на мотори откъм верижните люлки, въртележките, влакчетата.

Вече не се мръщеше, по устните му плъзна колеблива усмивка. Все още привел глава, Стан направи крачка напред, после още две. Пак спря. Спомените сякаш можеха наистина да възкресят панаира; вече *надушваше* пуканките, захарния памук, кнедлите... и още нещо! Люти чушлета, наденички с кетчуп, цигарен дим и дървени стърготини. Остър мирис на оцет, с който можеш да си поръсиш пържените картопки през надупчената капачка. Усещаше миризма на яркожълта, парлива горчица, която размазваш по наденичките с дървена лопатка.

Изумително... невероятно... омайващо.

Прекрачи нагоре и в този миг чу над себе си как по стълбите шумолят забързани стъпки. Отново наведе глава настрани. Звуците на латерна изведнъж се засилиха, сякаш искаха да заглушат стъпките. Сега позна и мелодията — беше „Лагерно надбягване“.

Стъпки, да — но всъщност не шумоляха, нали? По-скоро звучаха като... *жвакане*, нали? Като *шляпане* на подгизнали галоши.

В лагера ни госпожите пеят дуда-дуда.

(жвак-жвак)

Пистата е девет мили дълга, дуда-дуда.

(жвак-жвак — все по-близо)

Яздиме от изгрев,

яздиме до залез...

По стената горе заподскачаха сенки.

Изведнъж ужасът бликна в гърлото на Стан — сякаш бе глътнал нещо парещо и противно, някакво гнусно лекарство, което разтърси цялото му тяло. Ужасът идваше от сенките.

Зърна ги само за миг. В този кратичък интервал успя да забележи, че са две, че са прегърбени и някак неестествени. Повече не видя, защото светлината горе гаснеше, гаснеше прекалено бързо, а когато се завъртя, тежката врата на кулата бавно се захлопна пред него.

Разтреперан от страх, Станли хукна надолу по стъпалата (кой знае как, бе изкачил повече от дузина, макар да си спомняше само за две, най-много три). В мрака не виждаше почти нищо. Чуваше собствения си дъх, чуваше скрибуцането на латерна нейде високо горе

(какво дири латерна там в тъмното? кой я върти?)

и чуваше ония мокри стъпки. Те идваха. Наближаваха.

Блъсна вратата с разперени длани, блъсна я толкова силно, че искрящите болезнени тръпки пробягаха чак до лактите му. Преди малко се бе завъртяла съвсем леко... ала сега не помръдваше.

Не... не беше точно така. Отначало вратата поддаде съвсем мъничко, колкото за миг отляво да се откrehне подигравателно тесен проце́п, през който пробяга мъждива светлина. После лъчът изгасна. Сякаш от другата страна някой подпираше вратата.

Задъхан от ужас, Стан натисна с всичка сила. Усети как бронзовите ленти се впиват в дланите му. Нищо повече.

Извъртя се и заблъска вратата с гръб и плещи. Усети как по челото му се стича гореща, гъста пот. Латерната свиреше все по-силно. Неравномерното ехо кънтеше по спиралния стълбищен коридор. В музиката вече нямаше нищо весело. Мелодията се променяше. Превръщаше се в погребален марш. Виеше като вятър над водата и Стан зърна в мислите си селски панаир през късна есен: вятър гони дъждовните струи по пустите алеи, флаговете плющят, палатките се издуват, падат, търкулват се и отлитат като брезентови прилепи. Зърна опустелите въртележки да стърчат като скелети на фона на небето; вятърът виеше, фучеше и потропваше из кривите ъгловати подпори. Изведнъж разбра, че смъртта е дошла с него на този панаир, че смъртта идва от мрака да го вземе и не ще може да избяга от нея.

Изведнъж по стъпалата бликнаха струи вода. Сега вместо дъх на пуканки, кнедли и захарен памук Стан долавяше мирис на влага и тлен, воня на мъртво прасе, гъмжащо от червеи нейде в потайно място, далече от слънцето.

— *Кой е?* — изпищя той остро и треперливо.

Отвърна тежък, бълбукащ глас, сякаш задавен от кал и застояла вода.

— Мъртвите, Станли. Ние сме мъртвите. Потънахме, но сега се реем... както и ти ще се рееш.

Усети как водата плъзва край нозете му. Разтърсван от непоносим ужас, той се сви край вратата. Вече бяха съвсем близо. Усещаше близостта им. Усещаше *мириса* им. Отчаяно и безсмислено блъскаше вратата с тяло и при всеки удар нещо ръбесто се впиваше в бедрото му.

— Мъртви сме, но понякога излизаме за малко и се правим на клоуни, Станли. Понякога ние...

Беше албумът.

Без да мисли, Стан го сграбчи. Книгата се заклещи в джоба на дъждобрана и не искаше да излиза. Един от *ония* вече беше долу; чуваше провлачените му стъпки през тясната каменна площадка между стълбата и вратата. След миг щеше да посегне, да го докосне с хладната си плът.

Дръпна още веднъж, с чудовищно усилие, и книгата се озова в ръцете му. Вдигна я пред себе си като жалко подобие на щит. Не мислеше какво върши, ала изведнъж почувствува, че е *правилно*.

— Червеношийки! — изкрещя той в мрака.

За миг приближаващото създание (навярно вече ги делиха не повече от пет крачки) се поколеба — Стан бе почти сигурен в това. И не бе ли усетил за миг известно разхлабване на вратата, край която се свиваше?

Но той вече *не се свиваше*. Стоеше прав сред мрака. Какво бе станало? Нямаше време за чудене. Стан облиза пресъхналите си устни и занарежда:

— Червеношийки! Сиви чапли! Гмурци! Алени танаджъри! Гарги! Чукоглави кълвачи! Червеноглави кълвачи! Синигери! Орехчета! Пели...

Вратата се отвори с недоволно скриптене и Стан направи огромна крачка назад, в пустотата. Просна се по гръб на мъртвата трева. Беше прегънал албума почти на две и по-късно тази вечер щеше да види върху него дълбоките отпечатьци на пръстите си, сякаш корицата беше от пластилин, а не от корав картон.

Не се опита да стане, а заблъска с пети, плъзгайки гръб по мократа трева. Обтегнатите му устни оголваха зъбите. В тъмния правоъгълник видя два чифта крака под диагоналната сянка на полуотворената врата. Видя джинси, придобили от разложението пурпурно-червеникав цвят. По шевовете полепваха разнищени оранжеви конци, от крачолите се стичаха локвички вода около прогнилите обувки, през чиито дупки стърчаха подути, алени пръсти.

Ръцете им висяха безволно край джинсите — прекалено дълги и восъчнобели. Под всеки пръст висеше малко оранжево помпонче.

Изпънал напред прегънатия албум, усещайки по лицето си влага от дъжда, потта и сълзите, Стан шепнеше дрезгаво и монотонно:

— Ястреби-мишелови... черешарки... колибрита... албатроси... кивита...

Една от ръцете се завъртя, разкривайки длан, по която безкрайната водна ерозия бе изтрила всякакви линии. Оставаше нещо идиотски гладко, като ръка на манекен в магазин за конфекция.

Единият пръст се изпъна... и пак се сви. Помпончето подскачаше и провисваше, подскачаше и провисваше.

Подмамваха го.

Стан Юрис, който щеше да умре след двайсет и седем години във ваната, със срязани накръст вени, се надигна на колене, после стъпи на крака и побягна. Претича през Канзас стрийт без да се оглежда за коли. Спря задъхан на отсрещния тротоар и се озърна към парка.

От тук не се виждаше вратата в подножието на Водонапорната кула; масивна, ала и някак грациозна, кулата се извисяваше в сумрака.

— Мъртви бяха — прошепна си само потресеното момче.

Завъртя се и хукна към дома.

11.

Сушилнята бе замлъкнала. Стан също.

Дълго време другите трима го гледаха мълчаливо. Кожата му бе посивяла почти като априлската вечер, за която им разказваше преди малко.

— Уха! — изрече най-сетне Бен и въздъхна с дълбоко, тръпнещо свистене.

— Истина е — тихо каза Стан. — Пред Бога се кълна.

— Вярвам ти — каза Бевърли. — След онова, което се случи у нас, бих повярвала на *всичко*.

Тя стана рязко, като едва не прекатури стола, и прекрачи към сушилнята. Взе да вади парцалите един по един и да ги сгъва. Беше с гръб към момчетата, но Бен подозираше, че плаче. Искаше да застане до нея, но не му достигаше смелост.

— Трябва да говорим с Бил за това — каза Еди. — Бил ще знае какво да направим.

— Да *правим* ли? — Стан се вторачи в него. — Какви ги плещиш?

Еди го изглежда смутено.

— Ами...

— Аз не искам да *правя* нищо — заяви Стан. Погледът му беше тъй яростен и свиреп, че Еди се сви на стола. — Искам да *забравя*. Това смятам да *правя* и нищо повече.

— Не е толкова лесно — тихо каза Бевърли и се обърна. Бен беше прав: жарките слънчеви лъчи, падащи през мръсните прозорци

на пералнята, заблестяха в струйките сълзи по бузите ѝ. — Не сме само *ние*. Чух Рони Гроган. А малкото момченце, което чух най-напред... мисля, че може да е бил Матю Клемънтс. Онзи, дето изчезнал от велосипедчето си.

— И *какво* от това? — предизвикателно отвърна Стан.

— Ами ако продължи? — запита тя. — Ако убие още деца?

Пламналите му лешникови очи се кръстосаха с нейния хладен син поглед, отговаряйки безмълвно: *И какво като ги убие?*

Но Бевърли го гледаше все тъй втрещено и след малко Стан сведе очи... може би само защото тя продължаваше да плаче, а може би и защото тази тревога ѝ придаваше неподозирана сила.

— Еди е прав — каза тя. — Трябва да говорим с Бил. А после може би с шефа на полицията...

— Точно тъй — прекъсна я Стан. Може би искаше да го каже презрително, но нищо не излезе. В гласа му звучеше само умора. — Мъртви хлапета във Водонапорната кула. Кръв, която се вижда само от деца, но не и от възрастни. Клоуни бродят по Канала. Балони се реят срещу вятъра. Мумии. Прокажени типове под верандите. Шефът Бортън ще се спуска от смях... и после ще ни тикне в лудницата.

— Ако всички идем при него — смутено се обади Бен. — Ако сме всички заедно...

— Ясна работа — каза Стан. — Точно така. Хайде, разправи ми още нещо, Камара. Напиши ми книга. — Той стана и пристъпи към прозореца с ръце в джобовете. Изглеждаше ядосан, объркан и изплашен. Загледа се навън и вдървените му рамене стърчаха под чистата риза. Без да се обръща, той повтори: — Напиши ми някоя *шибана книга!*

— Не — тихо каза Бен. — Книгите ще ги пише Бил.

Смаяният Стан рязко се обърна и другите се втрениха в него. По лицето на Бен Ханском бе застинало стреснато изражение, сякаш най-ненадейно го бе зашлевила собствената му ръка.

Бев сгъна последния парцал.

— Птици — обади се Еди.

— Какво? — запитаха в един глас Бен и Бев.

Еди гледаше Стан.

— Ти си се измъкнал заради имената на птиците, нали?

— Може би — неуверено каза Стан. — А може просто вратата да е била заклещена и най-сетне да се е поддала.

— Без да я натискаш? — запита Бев.

Стан вдигна рамене. Жестът не беше унил; просто казваше, че не знае.

— Мисля, че е било, защото крещял имена на птици — настоя Еди. — Но защо. Във филмите човек размахва кръст...

— ... или казва Божията молитва... — добави Бен.

— ... или Двайсет и трети псалм — вметна и Бевърли.

— Знам Двайсет и трети псалм — сърдито каза Стан, — но за стария номер с разпятието не ме бива. Забравихте ли, че съм евреин?

Те сведоха очи, смутени както от това, че е роден различен, така и от собствената си разсеяност.

— Птици — повтори Еди. — Исусе!

И той пак се озърна виновно към Стан, но Стан гледаше мрачно отсрещния тротоар, където беше клонът на Бангорската хидроелектрическа компания.

— Бил ще измисли какво да правим — изведнъж изрече Бен, сякаш най-сетне се съгласяваше с Бев и Еди. — Ха на бас. На каквото искате.

— Слушайте — каза Стан и ги огледа сериозно. — Дотук добре. Ако искате, можем да поговорим с Бил. Но лично за мен нещата свършват с разговора. Наречете ме шубелия, наречете ме дрисльо, не ми пука. Мисля, че не съм шубелия. Просто ония твари в кулата...

— Ако не си се изплашил от нещо подобно, трябва да си луд, Стан — тихо каза Бевърли.

— Да, *изплаших се*, но не е там работата — разпалено възкликна Стан. — Не ми е думата за това. Не *разбирате* ли...

Всички го гледаха с очакване и в очите им блестеше тревога, примесена с неясна надежда, но Стан изведнъж откри, че не може да обясни какво чувства. Думите бяха изчезнали. Огромният товар на усещането задръстваше гърдите му, задушаваше го и той нямаше сили да го изхвърли през гърлото. Макар и спретнат, макар и самоуверен, Стан все пак си беше само едно единайсетгодишно момче, завършило едва четвърти клас.

Искаше да им каже, че има и по-лошо от страха. Можеш да се изплашиш, че щяла да те блъсне кола, както си караш велосипеда, или

пък че ще те хване детски паралич, ако не си ваксиниран. Можеш да се страхуваш от онзи смахнат Хрущов или от удавяне, ако влезеш на дълбокото. Можеш да се плашиш от всички тия неща и все пак животът ще продължава.

Но ония твари във Водонапорната кула...

Искаше да им каже, че мъртвите момчета, които се люшкаха и тътреха нозе по спиралната стълба, не само го бяха изплашили. Много по-зле — бяха го *оскърбили*.

Да, бяха го *оскърбили*. Друга дума не му идваше на ум, но ако я кажеше, всички щяха да се разсмеят — знаеше, че го обичат, че са го приели за свой, ала въпреки всичко щяха да се разсмеят. Все едно, има неща, които не бива да *съществуват*. Те оскърбяват чувството за ред на всеки здравомислещ човек, оскърбяват основната представа, че Бог е наклонил земната ос, та здрачът да трае около дванайсет минути на екватора и да се бави по час-два там, където ескимосите строят ледените си къщички, а след като сторил това, накрая Той казал: „Е, добре, ако можете да разберете тоя наклон, значи ще разберете каквото си искате, пусто да остане. Защото дори светлината си има тегло, и когато свирката на влака изведнъж губи тон, това е Доплеровият ефект, а когато реактивен самолет преминава звуковата бариера, гърмежът не е ангелско ръкопляскане или демонска пръдня, а просто нахлуване на въздух в освободеното пространство. Дадох ви наклона на оста, а после седнах на средния ред да ви гледам сеира. Нямам какво повече да кажа, освен че две и две правят четири, светлинките в небето се наричат звезди, кръвта се вижда и от деца, и от възрастни, а мъртвите момчета си остават мъртви.“ Мисля, че със страха може да се живее, би им казал Стан, ако имаше думи. Навярно не завинаги, но дълго, много дълго. *Оскърблението* е онова, с което не може да се живее, защото то пропуква самото ти мислене и ако надзърнеш в пукнатината, ще видиш нейде долу живи твари с жълти, немигащи очички сред непрогледен, вонящ мрак и почваш да си мислиш, че там може да има цяла нова вселена, където в небето грее квадратна луна, звездите се смеят с хладни гласове, някои триъгълници имат четири ъгъла, други пет, а трети — пет на пета степен. В тази вселена може да растат пеещи рози. Всичко води към всичко, би им казал той, ако имаше думи. Ходете на черква и слушайте как Христос ходел по водата, обаче ако аз зърна някой да прави такива работи, ще пицця, ще пицця и пак ще

пищя. Защото не бих го сметнал за чудо. Бих го сметнал за оскърбление.

И тъй като нямаше думи за всичко това, той просто повтори:

— Изплашен съм, но не е там работата. Просто не искам да се забърквам в нещо, което ще ме прати в лудницата.

— Но поне ще дойдеш да поговорим с него, нали? — запита Бев.

— Да чуем какво ще каже.

— Дадено — каза Стан и се разсмя. — Май ще трябва да донеса и албума.

После всички се разсмяха и им стана малко по-леко.

12.

Бевърли се раздели с момчетата на тротоара пред пералнята и тръгна да занесе парцалите у дома. Апартаментът все още беше празен. Прибра парцалите под мивката и затвори вратичката на шкафчето. Изправи се и погледна към банята.

Няма да влизам там, помисли си тя. Отивам да гледам по телевизията „Естраден подиум“. Може да се науча да подражавам на Кучето.

Мина в хола, пусна телевизора и пет минути по-късно го изключи докато Дик Кларк показваше колко мазнина може да смъкне само един тампон, напоен със „Стри-Декс“, от лицето на средностатистическия тийнейджър („Ако мислите, че можете да се измиете само с вода и сапун — каза Дик, държейки мръсния тампон пред стъкленото око на камерата, та да го види хубавичко всеки тийнейджър в Америка, — би трябвало внимателно да погледнете ето това.“).

Върна се в кухнята и отвори шкафчето над мивката, където бяха инструментите на баща ѝ. Между тях имаше джобна рулетка с дълга разграфена лента. Стисна я с хладна ръка и тръгна към банята.

Безмълвната баня искреше от чистота. Недейде, сякаш безкрайно далече, мисис Дойън крещеше на сина си Джим *незабавно* да се маха от уличното платно.

Пристъпи към мивката и надникна в черното око на канала.

Постоя така, усещайки краката си хладни като мрамор в крачолите на джинсите, връхчетата на гърдите остри и твърди, устните пресъхнали. Чакаше гласовете.

Нямаше гласове.

От гърдите ѝ излетя тихичка, треперлива въздишка и тя започна да вмъква тънката стоманена лента в канала. Лентата слизаше гладко — като сабя в гърлото на бродещ фокусник. Петнайсет сантиметра, двайсет, двайсет и пет. Заседна — навярно в извивката на тръбата, помисли си Бевърли. Завъртя я, като същевременно натискаше леко и накрая лентата отново пое по канала. Четиридесет сантиметра, шестдесет, метър.

Гледаше как жълтата лента се изплъзва от хромирания калъф, потъмнял по ръбовете от допира с едрата длан на баща ѝ. В мислите си я виждаше как слиза през черната бездна на тръбата, тук-там закача слуз или олющва люспици ръжда. Долу, където слънцето не грее и нощта никога не свършва, помисли тя.

Представяше си как крайт на лентата с удебеленото стоманено ръбче колкото нокът се плъзга все по-надолу и по-надолу в мрака, и частица от съзнанието ѝ закрепя: *Какво правиш?* Чуваше този глас... ала сякаш нямаше сили да го послуша. Виждаше как сега крайт на лентата слиза право надолу, през мазето. Видя го да прониква в канализацията... и в този миг лентата пак подскочи.

Завъртя я отново и тънката, гъвкава лента издаде глух призрачен звън, напомнящ донякъде звъна на голям трион, когато го прегъваш върху коляното си.

Представи си как крайчето опира в дъното на новата, по-широка тръба от печена керамика. Представи си как се огъва... и сега можеше отново да тласка лентата навътре.

Два метра. Два и половина. Три...

И изведнъж лентата побягна през пръстите ѝ самичка, като че нещо долу дърпаше другия край. Не просто дърпаше — *тичаше* с него. Гледаше прелитащата лента със зяпнала уста, с разширени от ужас очи — да, ужас, но не и изненада. Та нима не го *знаеше*? Не *знаеше* ли от самото начало, че ще стане нещо подобно?

Лентата свърши. Точно шест метра.

От канала долетя тихичко кискане, после глух, едва ли не уккоризнен шепот:

— Бевърли, Бевърли, Бевърли... не можеш да се бориш с нас... ако опиташ, ще умреш... опиташ ще умреш... ще умреш... Бевърли... Бевърли... Бевърли... ли-ли-ли...

Нещо щракна в металния калъф на рулетката и лентата изведнъж взе да се намотава стремително, по нея се мержелееха прелитащите чертички и цифри. Към края — последните един-два метра — жълтото се преля в гъсто, влажно червено и тя изпищя и захвърли лентата, като че изведнъж се бе превърнала в жива змия.

Нова кръв бликна по чисто бялата порцеланова мивка и бавно се оттече към зейналото око на канала. Хълцайки от натегналия в стомаха ѝ леден страх, Бевърли се приведе да вдигне рулетката. Хвана я с палец и показалец и я отнесе в кухнята. Докато крачеше, от лентата капеше кръв по протрития линолеум на коридора.

Намери сили в мисълта за онова, което би казал баща ѝ — което би направил — ако открие, че му е изпоцапала рулетката с кръв. Естествено, той не можеше да види кръвта, но все пак мисълта помагаше.

Извади един от изпраните парцали — все още топъл като току-що изпечен хляб — и се върна в банята. Преди да почне чистенето, пхна дебелата гумена тапа в отвора на канала, за да затвори черното око. Кръвта беше прясна и се бършеше лесно. Върна се в коридора, изчисти едрите капки по линолеума, изплакна парцала, изстиска го и го сложи настрани.

Взе нов парцал и избърса с него рулетката. Кръвта беше гъста, лепкава. На две места имаше черни, гъбести съсиреци.

Макар че кръвта покриваше само около два метра, тя избърса цялата лента, за да премахне и най-малката следа от канална слуз. След това прибра рулетката в шкафчето над мивката и понесе двата зацапани парцала към задната врата. Мисис Дойън отново крещеше по Джим. Гласът ѝ кълтеше ясно, почти като камбана в горещия късен следобед.

В задния двор сред утъпканата пръст, бурените и въжетата за пране стърчеше ръждива кофа за изгаряне на боклуци. Бевърли метна парцалите вътре, после седна на стъпалата. Сълзите бликнаха изведнъж, с неподозирана сила, и този път тя не се и опита да ги удържи.

Отпусна ръце на коленете си, захлупи лице в тях и зариде, докато мисис Дойън викаше на Джим да се маха от улицата, да не би да иска да го претрепе някоя кола?

ДЕРИ: ВТОРА ИНТЕРЛЮДИЯ

*Quaeque ipsa miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui.*

Вергили

й

*Не се ебавай със
безкрайността.*

„Мийн
Стрийтс“

14 февруари 1985 — Ден на свети Валентин

Още двама изчезнали през миналата седмица — и в двата случая деца. Тъкмо когато започвах да се успокоявам. Едното е шестнайсетгодишно момче на име Денис Торио, другото — петгодишно момиченце, което се пързляло с шейна зад дома си на Западен Бродуей. Истериичната майка намерила шейната, една от ония сини пластмасови летящи чинии... и нищо повече. Предната нощ бе валил сняг — около десет сантиметра. Никакви следи освен тия на детето, каза ми полицейският шеф Радмейкър, когато му се обадох. Мисля, че съм му станал крайно досаден. Е, това няма да ми прогони съня; имам си и по-тежки грижи, нали?

Питах го дали мога да видя полицейските снимки. Отказа.

Питах го дали следите не водят към някоя канализационна шахта или решетка. Последва дълго мълчание. Сетне Радмейкър каза:

— Почвам да се чудя дали не си струва да наминеш на доктор, Хенлън. Да ти прегледа главата. Детето е било отвлечено от баща си.

Не четеш ли вестници?

— И Денис Торио ли е отвлечен от баща си? — запитах аз.

Ново дълго мълчание.

— Остави тая работа на мира, Хенлън — каза той. — И мене остави на мира.

После затвори.

Разбира се, че чета вестници — та нали сам ги подреждам всяка сутрин по рафтовете на библиотечната читалня. Момиченцето, Лори Ан Уинтърбарджър, било оставено при майка си след ожесточено бракоразводно дело през пролетта на 1982 година. Полицията разследва версията, че Хорст Уинтърбарджър, който вероятно работи като механик някъде във Флорида, е пристигнал в Мейн да отвлече дъщеря си. Предполага се освен това, че е паркирал колата близо до къщата, а после е повикал детето и то изтичало при него — с това обясняват липсата на чужди следи. Е, не са толкова словоохотливи около факта, че момиченцето е виждало баща си за последен път едва на двегодишна възраст. Част от ожесточените скандали около развода се дължали на твърденията на мисис Уинтърбарджър, че съпругът ѝ си е позволил на два пъти да блудства с детето. Тя помолила съда да му забрани всякакви посещения и молбата била приета въпреки енергичните протести на Уинтърбарджър. Радмейкър смята, че съдебното решение, което откъсвало напълно Уинтърбарджър от единственото му дете, може да го е тласнало към отвлечането. Това звучи поне донякъде правдоподобно, но запитайте се сами: би ли могла малката Лори Ан да познае баща си след три години раздяла? Би ли изтичала при него? Радмейкър смята, че е възможно, макар да не го е виждала от двегодишната си възраст. Аз не вярвам. А майката твърди, че Лори Ан била научена да не разговаря с непознати — повечето деца в Дери отрано усвояват този урок. Радмейкър казва, че е помолил щатската полиция на Флорида да издири Уинтърбарджър и с това се изчерпвали задълженията му.

„Родителските права са по-скоро работа за адвокатите, отколкото за полицията“ — казал миналия петък пред репортер на „Дери нюз“ онзи надут, шкембест тъпак.

Но с Денис Торио... нещата не са толкова прости. Момче от чудесно семейство. Футболист от „Тигрите на Дери“. Пълен отличник. През лятото на 1984 година се включил в кръжока по оцеляване сред

природата и проявил изключителни способности. Никакви сведения за употреба на наркотици. Имал приятелка, в която явно е бил влюбен до уши. Имал за какво да живее. Имал защо да остане в Дери поне още две години.

И все пак изчезнал.

Какво се е случило с него? Дали го е налегнал внезапен пристъп на жажда за приключения? Дали е станал жертва на пиян шофьор, който е заровил трупа? Или може би той е все още в Дери, в най-мрачните кътчета на града заедно с Бети Рипсъм, Патрик Хокстетър, Еди Коркоран и останалите? Дали

(по-късно)

Ето че пак го правя. Тъпча все на едно и също място без никакъв резултат, само си обтягам нервите до скъсване. Стръскам се от всяко скръцване на железните стълби пред рафтовете. Стръскам се от сенките. Чудя се как ли ще реагирам, ако някой ден съм горе и както си тикам количката и подреждам книги по лавиците, изведнъж измежду томовете се подаде ръка с широко разперени пръсти...

Днес следобед отново ме обзе почти неудържимото желание да им се обадя. По някое време даже извадих номера на Станли Юрис и набрах 404, кода за Атланта. А после дълго стоях така, със слушалката край ухото, и се питах дали искам да ги повикам, защото съм наистина сигурен — сто на сто *сигурен* — или просто защото съм толкова изплашен, че вече не издържам самотата и трябва да поговоря с някого, който разбира (или *ще разбере*) от какво се боя.

За миг ми се стори, че чувам как Ричи възкликва с Гласа на Панчо Ваниля: *От един дол дренки? ДРЕНКИ? Не ти щем смрадливите дренки, сеньорrrr!* — чух го тъй ясно, сякаш стоеше до мен... и оставих слушалката. Защото когато копнееш за някого тъй отчаяно, както аз копнеех за Ричи — или за който и да било от тях — вече просто не можеш да вярваш на никакви разумни доводи. Най-умело лъжем самите себе си. Истината е, че все още не съм напълно сигурен. Ако открият още един труп, ще се обадя... но засега съм длъжен да допусна, че не е изключено дори и самонадеян задник като Радмейкър да се окаже прав. Момиченцето *може* да си е спомняло; може да е виждало снимки на баща си. Освен това допускам, че чаровен и настоятелен човек е способен да придума едно дете да влезе в колата му, независимо от всички предупреждения.

Преследва ме и друг страх. Радмейкър намекна, че може би полудявам. Не ми се вярва, но ако им позвъня сега, *те* могат да ме сметнат за луд. И нещо още по лошо — ами ако изобщо не си спомнят за мен? *Майк Хенлън ли? Кой? Не помня никакъв Майк Хенлън. Изобщо не си спомням за вас. За какви обещания ми дрънкате?*

Усещам, че истинското време за повикване ще дойде... и когато дойде, ще *разбера*. В същия миг ще се отвори и тяхното съзнание. Сякаш две огромни колела бавно се въртят към някакво титанично съчетание. На едното сме аз и Дери, на другото — моите приятели от детинство.

Когато настане времето, те ще чуят гласа на Костенурката.

Затова ще чакам и рано или късно ще разбера. Мисля, че вече изобщо няма смисъл да се питам дали да ги повикам или не.

Въпросът е само *кога*.

20 февруари 1985

Пожарът в „Черното петно“.

„Идеален пример за това как Търговската камара би опитала да пренапише историята, Майк — навярно така щеше да ми каже със старчески смях Албърт Карсън, ако беше до мен сега. — Всички опитват и понякога почти успяват да заблудят хората... но старците помнят какво е ставало в действителност. Те винаги помнят. И понякога са склонни да ти кажат, стига да знаеш как да питаш.“

Някои хора живеят от двайсет години в Дери без да узнаят, че някога в старата Военновъздушна база край града е имало „специална“ казарма за низшите чинове, отдалечена почти на километър от останалите сгради — а през февруари, когато температурата пада до осемнайсет градуса под нулата, когато вятърът прелита със седемдесет километра в час над равните писти и превръща студа в нещо просто невъобразимо... тогава онзи допълнителен километър може да означава простуда, измръзване или направо смърт.

Другите седем бараки имали нафтово отопление, здрави прозорци и добра изолация. Били удобни и уютни. „Специалната“ казарма за двайсет и седемте войници от рота Е се отоплявала с вехта, продънена печка. Дървата за нея се доставяли по метода „спасявай се както можеш“. Единствената топлоизолация се състояла от камари борови и елови клони, които войниците струпвали отвън. Веднъж един редник успял да достави пълен комплект дъсчени капацы за

прозорците, но същия ден двайсет и седемте обитатели на „специалната“ казарма били пратени по работа до базата в Бангор и когато се върнали вечерта морни и премръзнали, заварили капаците натрошени. На трески.

Това било през 1930 година, когато половината американски военновъздушни сили летели на аероплани-двуплощници. Във Вашингтон Били Мичъл бил изправен пред военен съд, а сетне го пратили да обира праха в някаква канцелария само защото упоритите му опити да изгради по-модерни въздушни войски в крайна сметка раздразнили началството и генералите решили да му теглят един по шапката. Скоро след това той си подал оставката.

Въпреки наличието на цели три писти (едната даже била асфалтирана) от базата в Дери рядко излитали аероплани. Войнишкото ежедневие било почти като в най-обикновена пехотна част.

Един от войниците в рота Е бил моят баща, който решил да се завърне в Дери след края на военната си служба през 1937 година. Той ми разказа следната история:

— През един хубав пролетен ден на 1930 година — около шест месеца преди пожара в „Черното петно“ — заедно с още трима приятели се завръщах от тридневен отпуск, който бяхме прекарвали в Бостън.

Тъкмо минаваме през портала и гледаме един здравеняк досами бариерата — подпрял се на лопатата и си измъква гънката на панталона от цепката на задника. Сержант, родом някъде от южните щати. Рижава коса. Развалени зъби. Пъпки. Същинска маймуна, само дето не беше чак толкоз космат, нали ме разбираш. По време на Депресията в армията беше пълно с подобни типове.

Та, връщаме се ние, четири млади момчета, от отпуска, още ни е весело, а по очите му усещаме, че само дири на кого да си изкара яда. Тутакси му козирувахме юнашката, все едно че сме срещнали самия генерал Пършинг по прякор Голямата тояга. Сигур щяхме да се разминем, ама нали беше чудесен априлски ден, слънчицето припичаше и не можах да си затрая. „Добър ви ден, сержант Уилсън, сър“ — рекох, а пък той само това чакаше.

„Разреших ли ти да говориш?“ — пита.

„Съвсем не, сър“ — викам аз.

Той оглежда останалите — Тревър Доусън, Карл Рун и Хенри Уитсън, който загина в пожара същата есен — и им казва:

„На тоя устат негър му лепвам един наряд извънредно. А пък на вас, тиквеници такива, ако не ви се ще цял следобед да му помагате додето се скапете от бачкане — марш в бараката, оправяте си снаряжението и се представяте на дежурния офицер. Разбрано?“

Няма как, тръгнаха те към бараката, а Уилсън ревна подире им:

„На бегом, вашта мамица! Да ви видя кабарите на подметките!“

Момчетата хукнаха, а Уилсън ме отведе в склада за инструменти и ми подбра една по-якичка права лопата. После излязохме на полето, горе-долу там, дето сега са пистите на „Нортийст Еърлайнс“. Сержантът ме огледа, поухили се, посочи към земята и пита:

„Виждаш ли тая дупка, черна мутро?“

Нямаше никаква дупка, ама реших, че ще е най-умно да не му противореча, затуй се ококорих накъдето сочеше и рекох, че я виждам. Онзи ми тегли един по носа с всичка сила и аз се озовах проснат на земята, а пък единствената ми нова риза беше цялата в кръв.

„Не я виждаш, щото някое бърбиво черно копеле като теб я е запълнило! — кресна ми той и по бузите му избиха две големи червени петна. Обаче се хилеше и си личеше, че му е кеф. — Тъй че си плюй на ръцете, мистър «Добър ви ден», и се захващай да изкараш пръстта от хубавата ми дупка. На бегом!“

Копях повече от два часа, додето хлътнах до шия. Последният половин метър беше глинест и когато свърших, стоях във вода до коляно, а обувките ми бяха пълни с кал.

„Излизай оттам, Хенлър“ — рече сержант Уилсън.

През тия два часа той си седеше на тревата, пушеше и изобщо не предложи да ми помогне. Бях в кал от глава до пети, да не говорим за кръвта по ризата. Сержантът стана и се приближи. Посочи дупката.

„Какво виждаш тука, черна мутро?“ — пита той.

„Вашата дупка, сержант Уилсън?“ — отговарям аз.

„Добре де, ама реших, че не я ща — казва сержантът. — Не ми трябва дупка, дето негър я е копал. Прибирай ми хубавата пръст на място, редник Хенлър.“

Запълних аз дупката и додето свърша, слънцето вече залязваше и взе да става студено. Като пригладих с лопатата последните буци,

Уилсън дойде да огледа работата.

„А сега какво виждаш тука, черна мутро?“ — пита той.

„Купчинка пръст, сър“ — рекох аз и той пак ме фрасна.

Бога ми, Мики, готов бях да скоча от земята и да му сцеля тиквата с оная лопата. Ама ако го бях сторил, вече цял живот щях да гледам небето на квадратчета. И все пак понякога се чудя дали не си струваше да се престраша. Е, криво-ляво се овладях.

„Туй не е никаква купчинка пръст, задник катраносан! — ревна той и слюнките му се разхвърчаха на всички страни. — Туй е *МОЯТА ДУПКА* и не се мотай, ами веднага захващай да вадиш пръстта от нея! На бегом!“

Хванах се аз да извадя пръстта от дупката, после пак я запълних, а той дойде да пита защо съм му заровил дупката тъкмо когато се бил накарал да дриска в нея. Изкопах я отново, а онзи смъкна гащите, намести си кирливия червендалест задник над дупката и взе да си върши работата. Хили се насреща ми и пита:

„Как си, Хенлън?“

„Много добре, сър“ — отговарям аз, щото бях решил да не се предавам, та ако ще да пукна. Съвсем бях захапал юздите.

„Е, ще ти мине — вика той. — За начало хващай да запълниш тая дупка, редник Хенлън. И по-живо. Ти май взе да си пестиш силичките.“

Запълних я пак и по усмивката на сержанта усещах, че лошото тепърва започва. Обаче в туй време през полето дотърча някакъв негов приятел с газен фенер и му рече, че имало внезапна проверка, та щял да си има големи неприятности заради отсъствието. За мен нямаше страшно, щото нашите момчета ме бяха прикрили, обаче приятелите на Уилсън — ако изобщо могат да се нарекат приятели — не си бяха направили тоя труд.

Уилсън ме заряза и хукна към казармата. Очаквах на другия ден да го зърна в списъка за наказанията, обаче нищо не стана. Сигурно е рекъл на проверяващите, че отсъствувал щото трябвало да обясни на някакъв бърборив негър кой е собственик на всички дупки в армейската база — и изкопаните, и неизкопаните. За такава работа може и медал да са му дали, вместо да го пратят в кухнята да бели картофи. Тъй стояха нещата с рота Е.

Чух този разказ през 1958 година. По това време баща ми приближаваше петдесетте, макар че мама едва бе навършила четиридесет. Попитах го защо се е върнал, щом в Дери са ставали такива неща.

— Е, аз влязох в армията едва шестнайсетгодишен, Мики — отвърна той. — Излъгах, че съм по-голям. Впрочем, не беше моя идея. Тъй рече майка ми. Едър бях, та сигур затуй лъжата прихвана. Родих се и израснах в Бургоу, Северна Каролина. Месо виждах само след брането на тютюна и понякога през зимата, ако тате успееше да застреля миешка мечка или опосум. Само едно хубаво нещо си спомням от Бургоу — баница с енотово месо и наоколо подредени царевични питки, да им се не нагледаш. Та, когато тате загина при една злополука с някаква земеделска машина, мама рече, че ще прати Фили Пиленцето при роднини в Коринт. Фили беше най-мъничкият от нас.

— За чичо Фил ли говориш? — запитах аз и се усмихнах при мисълта, че някой може да го нарича Фили Пиленцето.

По онова време чичо Фил работеше като адвокат в Тъксън, Аризона, и вече от шест години беше член на Градския съвет. Като хлапе си мислех, че е богаташ. Сигурно наистина е бил — доколкото е възможно подобно нещо за негър през 1958 година. Печелеше по двайсет хиляди долара годишно.

— Точно за него говоря — отвърна татко. — Ама в ония дни той си беше просто едно босоного дванайсетгодишно хлапе с книжна моряшка шапчица. Най-малък от всички ни, подир него идвах аз. Другите ги нямаше — двама умряха, двама се ожениха, един отиде в затвора. За Хауард става дума. Открай време си беше непрокопсаник.

„Ти отиваш в армията — рече ми баба ти Шърли. — Не знам веднага ли ша почнат да ти плащат, ама щом почнат, чакам от теб секи месец да ми пращаш издръжка. Не ми е убаво да та пъдя, синко, ама ако ти не са погрижиш за нас с Фили, хич не знам как ша я караме.“

Даде ми тя кръщелното свидетелство и видях, че е подправила датата, та да ме направи осемнайсетгодишен. Отидох в съда, дето един сержант вербуваше новобранци. Поднесе ми той документите и показа къде да сложа кръстче.

„Знам да си пиша името“ — рекох аз, а пък той се разсмя и си личеше, че не ми вярва.

„Щом е тъй, подписвай, момче черно“ — вика сержантът.

„А, момент — отвръщам аз. — Искam да разбере една-две работи.“

„Ами питай де — казва той. — Всичко мога да ти обясня.“

„Вярно ли е, че в армията им давали месо по два пъти седмично? — питам аз. — Мама разправя, че било тъй, ама тя си е навила на пръста да ме прати войник.“

„Не, не е два пъти седмично“ — отговаря той.

„Е, знаех си“ — казвам аз и си мисля, че тоя тип наистина изглежда голям мошеник, ама поне е *почтен* мошеник.

А после той добавя: „Дават им всяка вечер“ и аз почвам да се чудя как съм могъл да го сметна за почтен.

„Май ме мислите за голям глупак“ — викам аз.

„Точно тъй, черньо.“

„Добре де, ако дойда в армията, трябва да направя нещо за мама и Фили Пиленцето — казвам аз. — Мама разправяше за някаква си дръжка.“

„Тука е писано всичко — отговаря той и ми сочи формуляр за издръжка. — Нещо друго да ти тежи на душата?“

„Ами — казвам аз, — ще мога ли да се изуча за офицер?“

Като му рекох това, сержантът отметна глава и се разсмя до припадък. После каза:

„Синко, в тая армия ще има черен офицер чак когато видиш Исус Христос да танцува чарлстон из небесата. А сега подписвай или се пръждосвай. Омръзна ми с тия дрънканици. Освен това увоняваш стаята.“

Подписах, сержантът прикрепи формуляра за издръжка към новобранския ми договор, накара ме да се закълна и така станaх войник. Мислех, че като няма война, ще ме пратят в Ню Джърси, където армията строеше мостове. Но вместо това попаднах в рота Е на базата в Дери, щат Мейн.

Баща ми въздъхна и се настани по-удобно на стола. Беше едър мъж с побеляла къдрава коса, плътно прилепнала по черепа. По онова време имаше една от най-големите ферми в Дери и вероятно даваше най-добрата селскостопанска продукция южно от Бангор. Тримата

блъскахме от тъмно до тъмно, а за прибирането на реколтата тате наемаше сезонни работници и се справяхме с положението.

— Върнах се тук — каза той, — защото видях и Севера, и Юга, и навсякъде открих все същата омраза. Не го научих от сержант Уилсън. Той беше най-обикновен простак от Джорджия и носеше Юга със себе си, където и да отидеше. И да не беше роден в южните щати, пак щеше да мрази черните. Дето викат хората, каквото се е кроило, такова ще се съдере. Не, поумнях подир пожара в „Черното петно“. Знаеш ли, Мики, в известен смисъл...

Той се озърна към майка ми, която плетеше. Тя не вдигаше очи, но знаех, че слуша внимателно, а мисля, че и тате го знаеше.

— В известен смисъл точно пожарът ме превърна в истински мъж — продължи баща ми. — Шейсет души изгоряха в пламъците, осемнайсет бяха от рота Е. Всъщност подир пожара вече не бяхме и рота. Хенри Уитсън... Сторк Ансън... Алан Сноупс... Евърет Маккаслън... Хортън Сарторис... що приятели загинаха. А пожарът беше дело на местния клон на Мейнския легион за бяла нравственост. Да знаеш, синко, бащите на някои хлапета, с които днес ходиш на училище, драснаха клечката и подпалиха „Черното петно“. Ама не ги търси сред бедните момчета.

— Защо, тате? Защо са го сторили?

— Е, отчасти е виновен самият Дери — навъсено отговори баща ми. Бавно си запали лулата и духна клечката. — Не знам защо се случи тук; не мога да го обясня, но така или иначе, не бях *изненадан*. Легионът за бяла нравственост беше северняшкият вариант на Ку-Клукс-Клан, нали ме разбираш. Правеха сбирци със същите бели наметки, палеха същите кръстове, пишеха същите заплашителни писма до чернокожи, които според тях почваха да живеят нашироко или отнемаха работата на белите. Понякога слагаха динамит в църкви, където проповедниците говореха за братство и равенство. В историческите книги се пише повече за КKK, отколкото за Легиона, мнозина даже изобщо не знаят, че е съществувал. Мисля, че е тъй, защото авторите най-често са северняци и ги е срам да споменават такива работи. Легионът беше най-популярен в големите градове и промишлените райони — Ню Йорк, Ню Джърси, Детройт, Балтимор, Бостън, Портсмут — навсякъде имаха клонове. Опитаха да се организират и в Мейн, но само в Дери постигнаха някакъв успех. Е, за

известно време имаха солидна група и в Люистън — горе-долу по време на пожара в „Черното петно“ — обаче там не се плашеха много-много, че черните щели да им изнасят жените или да им отнемат работата, щото и черни кажи-речи не бяха видели по ония места. Далеч повече ги тревожеха скитниците, лумпените и опасността от обединение между „гладната армия“ и „парцаливата комунистическа сган“, както наричаха всички безработни. Пристигнаха ли подобни хора в Люистън, Легионът моментално ги пропъждаше от града. Понякога им тъпчеха гащите с отровен бръшлян. Друг път им палеха ризите. А в Дери с Легиона бе свършено след пожара в „Черното петно“. Съвсем се бяха разпасали, разбираш. Както става понякога в този град.

Той помълча, пускайки от лулата си облачета дим.

— Сякаш Легионът за бяла нравственост е бил просто семенце по вятъра, Мики, и тъкмо в Дери семето е намерило плодородна почва. Тукашният клон си беше типичен богаташки клуб. След пожара ония просто прибраха чаршафите и взеха взаимно да се лъжат, че всичко е минало-заминало. — Сега в гласа му се прокрадваше злобно презрение и майка ми тревожно надигна глава. — В края на краищата, кои бяха убитите? Осемнайсет черни войници, четиринайсет или петнайсет градски негри, четирима музиканти от негърски джазбенд... и двайсет-трийсет отрепки, дето другаруват с черните. Чудо голямо!

— Уил — тихо се обади майка ми. — Стига толкова.

— Не — възразих аз. — Искам да чуя всичко!

— Наближава време да си лягаш, Мики — каза тате и разроши косата ми с едрата си, мазолеста ръка. — Искам само да ти кажа още нещо, макар че не вярвам да го разбереш, защото не знам дали и аз го разбирам. Колкото и страшно да е онова, което се случи в „Черното петно“... мисля, че всъщност не беше заради черната ни кожа. Нито дори затова, че „Петното“ беше зад Западния булевард, където още от ония времена живееха богатите бели семейства. Не вярвам, че Легионът за бяла нравственост процъфтяваше в Дери само защото тукашните хора мразят негрите и скитниците повече, отколкото например хората в Портланд, Люистън или Брунсуик. За всичко е виновна почвата. Сякаш злото и страданието намират жизнени сокове в почвата на този град. Година подир година стигам все до същата мисъл. Не знам защо става така... но знам, че е истина. Обаче тук се

намираат добри хора, намираха се и по-рано. На погребението след пожара дойдоха хиляди — дойдоха не само заради белите, но и заради черните. Магазините се затвориха почти за цяла седмица. В болницата лекуваха пострадалите безплатно. Имаше кошници с продукти, имаше искрени съболезнователни писма. Хората протягаха ръце да помогнат. По онова време срещнах най-добрия си приятел, Дюи Конрой. Знаеш го, бял е като сметанов сладолед, но за мене е като брат. Помоли ли ме, готов съм на смърт да тръгна заради него, и макар че чуждата душа е тайна зад седем печата, вярвам, че и той би умрял заради мен, ако се наложи... Е, така или иначе, колкото бяхме останали след пожара, ни разпратиха по други части, като че в армията се срамуваха от нас... и сигурно тъй си е било. Аз попаднах във Форт Худ и останах там шест години. Там срещнах майка ти и се оженихме в Галвестън, при родителите ѝ. Но през всичките тия години Дери не ми излизаше от ума. И след войната доведох майка ти тук. После се роди ти. Така си живеем — има-няма на пет километра от мястото, където беше „Черното петно“ през 1930 година. А сега, юнак, мисля, че ти е време за лягане.

— Искам да ми разкажеш за пожара! — викнах аз. — Разкажи ми, тате!

А той ми хвърли онзи строг и навъсен поглед, от който винаги млъквах... може би защото рядко го виждах такъв. Иначе тате си беше веселяк по душа.

— Тая история не е за деца — каза той. — Друг път, Мики. Като походим по белия свят още някоя годинка.

Всъщност ходихме по белия свят цели четири години, преди да узная какво се е случило през оная нощ в „Черното петно“, а тогава дните на баща ми вече бяха преброени. Разказа ми историята, проснат върху болничното легло и замаян от болкоуспокояващи лекарства. От време на време се унасяше и губеше връзка с реалността, а в утробата му ракът растеше неуморно и бързаше да го изяде жив.

26 февруари 1985

Прочетох последните записки в този бележник и ненадейно се разридах за татко, който лежи в гроба вече от двайсет и три години. Спомням си безутешната скръб по него — тя трая почти две години. А когато през 1965 завърших гимназията, мама ме погледна и каза: „Как щеше да се гордее баща ти!“. Дълго плакахме прегърнати и тогава си

помислих, че това е краят, че най-сетне приключваме безкрайното му погребение с тия късни сълзи. Но знае ли някой колко може да трае скръбта? Не е ли възможно даже тридесет, четиридесет години подир гибелта на дете, брат или сестра да се събудиш посред нощ и да си мислиш за покойника със същото опустошаващо чувство, че мястото му никога няма да бъде запълнено... може би дори и след твоята смърт?

През 1937 година баща ми напуснал военната служба с инвалидна пенсия. По онова време армията вече била сравнително боеспособна; както ми каза веднъж, и с половин око се виждало, че скоро оръдията ще напуснат арсеналите. Междувременно той успял да спечели сержантски нашивки, но пък за сметка на това загубил почти цялото си ляво ходило, когато посран от страх новобранец дръпнал халката на ръчна граната и вместо да я метне взел, че я изтървал. Бомбата се търкулнала пред баща ми и избухнала — той казваше, че звукът напомнял среднощна кашлица.

Обучението на тия някогашни войници се провеждало с калпаво снаряжение — оръжията или се оказвали дефектни, или пък били лежали толкова дълго из разни полузабравени складове, че вече за нищо не ставали. Патроните не гърмели, а ако гръмнели, често разцепвали цевите на пушките. Торпедата отказвали да тръгнат накъдето ги изстрелват, а когато улучвали целта, не избухвали. Сухопътните и флотските военновъздушни сили били въоръжени със самолети, чиито криле се откъсвали при по-грубичко кацане, а веднъж четох, че през 1939 година в Пенаскола един тиловак открил стотици армейски камиони, които не можели да потеглят, защото хлебарките им били изяли гумените маркучи и вентилаторните ремъци.

Тъй че животът и тялото на баща ми (включително и оная част, която по-сетне се превърнала във вашия покорен слуга Майк Хенлън) били спасени благодарение на два фактора — калпавото снаряжение и некадърната армейска бюрокрация. Гранатата избухнала слабо и му разкъсала само ходилото вместо да го направи на парцали чак до ключиците.

Инвалидната пенсия му позволила да се ожени за майка ми една година по-рано от предвиденото. Отначало двамата не потеглили за Дери; преместили се в Хюстън, където работили за военната промишленост до 1945 година. Баща ми станал майстор във фабрика за

авиобомби. Майка ми работела в шлосерски цех. Но както ми бе казал тате в онзи разговор, мисълта за Дери „не му излизала от ума“. А днес се питам дали оная сляпа сила не е действувала и тогава, дали не го е привличала назад, та да мога да заема мястото си в детския кръг сред Пущинака през далечната августовска вечер. Ако грамадните колела на вселената са добре регулирани, то доброто винаги трябва да уравнисява злото... ала и доброто може да бъде ужасно.

Баща ми се бил абонира за „Дери нюз“. Редовно преглеждал обявите за продажба на имоти. Двамата имали доста спестени пари. Накрая открил ферма за продан, която изглеждала многообещаваща... поне на хартия. Потеглили от Тексас с автобус на „Трейлуейс“, огледали имота и го купили още същия ден. Първа областна търговска банка в Пенобскот издала на баща ми десетгодишна ипотека и тъй нашите се заселили в Дери.

— Отначало иммахме проблеми — разказа ми веднъж тате. — Някои хора не искаха негри из околностите. Знаехме, че ще е така — не бях забравил за „Черното петно“ — затова просто се снишихме да произкаме. Минаващите хлапета замеряха прозорците с камъни и бирени кутии. Сигур поне двацет стъкла има да съм сменил през първата година. Пък и де да бяха само хлапетата. Една сутрин като станяхме, на кокошарника видяхме надраскана свастика и всички пилета бяха измрели. Някой им беше турил отрова в хранилките. От тогаз вече и не помислих за пилета. Обаче областният шериф — в ония дни Дери беше малко градче и нямаше пари за полицейски началник — ухапа здраво тая история и много труд хвърли да я разнищи. Ей таквиз хора имам предвид, Мики, като ти казвам, че има и добро, и лошо. Шерифа Съливан не го интересуваха дали кожата ми е черна и косата къдрава. Дойде в града пет-шест пъти, разприказва се с хората и накрая откри кой го е сторил. И кой мислиш, че беше? Ха познай от три опита!

— Не знам — казах аз.

Баща ми се разсмя до сълзи. После извади огромна бяла кърпа и си избърса очите.

— Ами че Бъч Бауърс, кой друг? Бащата на момчето, дето разправяш, че било най-големият побойник в училище. От говно фъшкия се ражда.

— Някои момчета в училище разправят, че бащата на Хенри е смахнат — рекох аз.

Ако не греша, по онова време бях в четвърти клас — във всеки случай бях изкарал в училище достатъчно време, за да изпитам неведнъж върху собствения си задник шутовете на Хенри Бауърс... а като се поразмисля, май повечето си познания за оскърбителните синоними на думата „негър“ съм усвоил в началното училище от устата на Хенри.

— Право да си кажа — рече баща ми, — може и да има нещичко вярно в хорските приказки, че Бъч Бауърс е смахнат. Разправят, че му хлопа дъската откакто се завърнал след войната в Тихия океан. Служил там в морската пехота. Както и да е, шерифът го прибра, а Бъч се развика, че цялата работа била нагласена от разни негролюбци. Щял да осъди всички. Сигурно и списък си беше приготвил — дълъг поне оттук до Уичъм стрийт. Не знам дали имаше поне един чифт долни гащи със здраво дънце, ама щеше да съди мен, шерифа Съливан, община Дери, окръг Пенобскот и Бог знае още кого. А какво е ставало по-нататък... е, не мога да се закълна, че е истина, но поне тъй го чух от Дюи Конрой. Дюи разправя, че шерифът отишъл да посети Бъч в бангорския затвор. И му рекъл:

„Сега си затваряй устата и слушай, Бъч. Онзи черен момък не иска да подава оплакване. Не иска да те праща в Шоушенк, иска си само парите за билетата. Според него двеста долара ще свършат работа.“

Бъч рекъл на шерифа да си пъхне тия двеста долара там де слънцето не грее, а шерифът Съливан му отвърнал:

„Чувал съм, че в Шоушенк имало цех за преработка на лимони и като поработиш там една-две години, езикът ти ставал зелен като лимонова близалка. Избирай сега. Или двеста долара, или две години ще белиш лимони. Кое ти харесва повече?“

„Нито един съд в Мейн — викнал Бъч — няма да ме осъди зарад пилците на някаква си черна мутра.“

„Знам“ — рекъл Съливан.

„Ами като е тъй, какви ги дрънкаш, за Бога?“ — запитал Бъч.

„Събуди се бе, Бъч! Няма да те осъдят за утрепаните пилци, ама *непременно* ще те приберат на топло заради свастиката, дето си я надраскал на кокошарника.“

Дюи разправя, че Бъч зяпнал и млъкнал, а Съливан си тръгнал и го оставил да размишлява. След три дни Бъч се появи кротък-кротък и рече на брат си, онзи дето две години по-късно отиде пиан на лов и замръзна в гората, да му продаде новичкия Форд-Меркюри, купен с парите от военната служба. Получих си аз двестате долара, а Бъч се закле да ми палне къщата. Обикаляше и го разправяше на всичките си приятели. С остатъка от парите си беше купил един вехт довоенен Форд. Веднъж го засякох с моя пикап на Уичъм стрийт край железопътното депо и извадих Уинчестъра.

„Слушай, приятел — викам, — пламне ли нещо към моя дом, да знаеш, че един лош негър ще те погне с тая пушка.“

„Нямаш право да ми говориш тъй, черна мутро — рече той, ама едва му разбиха приказката, щото се беше разпенил от яд и страх. — Отрепка като теб няма право да говори тъй с белия човек.“

Добре де, ама на мен ми беше писнало от цялата работа, Мики. А пък си знаех, че ако не го стресна тогава, вече няма отърване. Наоколо нямаше жива душа. Бръкнах в кабината на Форда и го сграбчих за косата. Подпрях приклада на Уинчестъра върху каиша си и му пяхнах дулото точно под брадата. После рекох:

„Чуя ли те още веднъж да ме наречеш черна мутра или отрепка, ще ти полепне мозъкът по седалките. И ми помни думата, Бъч: само нещо да пламне край моя дом, погвам те с пушката и окото ми няма да мигне. Пък покрай теб може да си изпатят жена ти, дечурлигата и непрокопсаният ти брат. Писна ми.“

Тогаз вече той се разплака и по-грозна гледка от туй не съм виждал през живота си.

„Гледай сега какво доживяхме — вика. — Някаква си чер... някаква си отреп... някакъв си тип да заплашва трудовия човек с пушка на пътя посред бял ден.“

„Да, адски зле е тръгнал тоя Божи свят щом се случват таквиз работи — съгласих се аз. — Ама карай да върви. Важното е сега да ми кажеш разбрахме ли се или искаш да узнаеш как се диша през челото?“

Той рече, че сме се разбрали и повече неприятности с Бъч Бауърс не съм имал, ако не се брой смъртта на твоето куче Чипс, обаче за кучето нямам доказателства. Може пък да е изяло отровна примамка или нещо подобно.

От онзи ден вече можехме спокойно да си вървим по пътя и като се оглеждам назад сега, за нищо не съжалявам. Хубав ни беше животът тук, а колкото до туй, че понякога сънувам кошмари за онзи пожар... е, не може човек да има нормален живот, без да си спечели някой и друг кошмар.

28 февруари 1985

Вече от няколко дни съм седнал да пиша историята на пожара в „Черното петно“ както я чух от баща си и все не стигам до нея. Ако не греша, един от героите във „Властелинът на пръстените“ беше казал, че „всеки път води към други пътища“; че можеш да тръгнеш по най-обикновената пътечка от твоя дом до тротоара, а тя изведнъж да те отведе... където и да било. Същото е и с разказите. Единият води към друг, после към трети, четвърти; може да те изведат там, накъдето си тръгнал, но може и да те пратят в съвсем друга посока. А в крайна сметка гласът на разказвача може да се окаже по-важен от самите истории.

Да, несъмнено си спомням неговия глас — гласа на баща ми, глух и бавен, изпъстрен от време на време с весело кискане или бурен смях. Спомням си как млъкваше за да запали лулата, да си издуха носа или да отскочи до хладилника за кутия бира „Нарангансет“ (наричаше я „аман гансет“). Този глас, който се е превърнал за мене във възплъщение на всички други гласове, в глас на годините, в глас на самото градче — ала не е съхранен нито в записките на Айвис, нито в оскъдните книги за Дери... нито дори в собствените ми магнетофонни ленти.

Гласът на баща ми.

Сега е десет вечерта, затворих библиотеката преди час, а навън се е разбушувала виелица. Чувам как ситните снежни кристалчета драскат по прозорците на читалнята и стъклата на коридора към детския отдел. Чувам и други звуци — тихичко поскръцване и трополене извън светлия кръг, в който съм седнал да пиша тия редове по жълтите страници на бележника. Най-обикновени звуци на улягаща стара сграда, казвам си аз... ала се питам дали съм прав. И се питам

още нещо — дали тази вечер нейде из виелицата не броди клоун с балончета в ръката.

Е, няма значение. Мисля, че най-сетне се добрах до последния разказ на моя баща. Изслушах го в болничната стая, само шест седмици преди неговата смърт.

Всеки ден след училище двамата с мама ходехме на свиждане, а вечер отскачах до болницата сам. Мама не можеше да идва по два пъти, имаше си куп работа у дома, но държеше поне аз да го навестявам. Пътувах дотам с колелото. Бяха минали четири години след убийствата, но мама не даваше и да продумам за автостоп.

Тежки бяха тия шест седмици за едно петнайсетгодишно момче. Обичах баща си, но малко по малко намразих вечерните свиждания — нетърпимо ми бе да го гледам как крее и се смалява, как в лицето му се врязват все по-дълбоко бръчките на страданието. Той се мъчеше да не плаче, но понякога не издържаше. А нощта ме заварваше на път към дома, тогава пак почвах да си мисля за лятото на петдесет и осма и не смеех да се озърна, защото можех да видя клоуна... или върколака... или мумията на Бен... или моята птица. Но най-много се боях, че под каквато и форма да се яви, ще има съсипаното от рака лице на татко. Затова въртях педалите с все сила без да обръщам внимание на бесните удари на сърцето и когато се прибирах зачервен, потен и задъхан, мама казваше:

— Защо караш толкова бързо, Мики? Ще се поболееш.

— Исках да се прибера по-скоро, та да ти помогна — отвърщах аз, а тя ме прегръщаше и казваше, че съм добро момче.

Ден подир ден ми ставаше все по-трудно да измислям за какво да говоря с баща си. Докато карах към града, дирех из паметта си теми за разговор и с ужас си представях мига, когато вече няма да имаме какво да си кажем. Дебнещата смърт ме изпълваше с гняв и страх... ала и с *притеснение*; както тогава, така и днес имам чувството, че щом човек ще си отива от тоя свят, трябва поне да си иде по-бързо. Ракът не само убиваше баща ми. Свеждаше го до най-унизително състояние.

Никога не говорехме за рака. В дългите паузи понякога ми се струваше, че *ще се наложи* да поговорим за болестта, че просто няма да имаме друг избор и ще увиснем с тая единствена тема както става с децата в игра на столове, когато пианото спре и всички места са вече заети. Обземаше ме едва ли не отчаяние и трескаво се мъчех да

измисля нещо — каквото и да било! — само и само да не бъдем принудени да признаем, че нещо чудовищно унищожава моя татко, който някога хванал Бъч Бауърс за косата, тикнал му под брадата дулото на пушката и заповядал на Бъч да го остави на мира. Инак щяхме да заговорим за болестта, а станеше ли това, щях да се разплача. Нямаше да се удържа. А на петнайсет години за мене навярно нямаше нищо по-страшно и унизително от мисълта да се разплача пред баща си.

Тъкмо по време на едно от тия страшни, безкрайни мълчания, реших пак да запитам за пожара в „Черното петно“. През оная вечер бяха натъпкали баща ми с болкоуспокояващи лекарства, защото страданията му ставаха непоносими. От време на време той се унасяше и ту говореше ясно, ту преминаваше на онзи неразбран сънен език, който винаги ми е напомнял за тропически тресавища. Понякога знаех, че разговаря с мен, но на моменти като че ме объркваше с брат си Фил. Запитах го за „Черното петно“ без никаква определена причина; мисълта просто изникна в главата ми и аз побързах да я сграбча.

Погледът му се проясни и той се поусмихна.

— Значи не си го забравил, а, Мики?

— Не, сър — отвърнах аз и макар че не бях се сещал за „Черното петно“ от години, добавих собствените му думи: — Не ми излиза от ума.

— Е, добре, ще ти разкажа сега — рече той. — На петнайсет години сигурно вече си голямо момче, пък и майка ти я няма да ми запуши устата. Трябва да знаеш всичко. Понякога си мисля, че такава история можеше да се случи само в Дери — и това също трябва да го знаеш. За да се пазиш. Тук комай винаги е имало подходящи условия за подобни неща. Ще се пазиш, нали, Мики?

— Да, сър.

— Добре — каза той и отпусна глава назад. — Така е добре.

Мислех, че пак се унася — беше затворил очи — но той заговори отново:

— Когато бях в тукашната армейска база през 29-та и 30-та, за подофицерите имаше клуб на хълма, където е сега Областният колеж.

Точно зад лавката, от която си купувахме „Лъки Страйк“ по седем цента пакета. Всъщност си беше обикновена полуцилиндрична барака от гофрирана ламарина, ама отвътре я бяха обзавели хубавичко — килим на пода, сепарета покрай стените, автоматичен грамофон... каквото ти душа иска, стига да си бял. Почти всяка събота вечер свиреше оркестър. Местенце и половина, казвам ти. Сухият режим още не беше свършил, та на бара продаваха само безалкохолни напитки, ама чувахме, че се намира и нещичко по-така... зависи от звездичките по пагона. Пагонът беше като парола. Е, пиеха най-вече домашна бира, пък понякога си докарваха и по-силнички работи. Стига да си бял.

Разбира се, ние, момчетата от рота Е, не смеехме и да припарим дотам. В свободните вечери отскачахме до града. По онова време Дери си беше кажи-речи дърварско градче и имаше десетина кръчми, почти всичките на едно място — викаха му Дяволския декар. Такива кръчми ги наричаха „едно на крак“, ама и туй име е прекалено хубаво. Поне защото който влезеше, не оставаше задълго на крака. Местните хора им бяха измислили име тъкмо на място — „слепи кочини“. И вярно — повечето клиенти приличаха на свине, а пък когато си тръгваха, вече и две не виждаха. Шерифът знаеше, ченгетата знаеха, ама кръчмите си работеха по цяла нощ, както е било още от дърварските времена в края на миналия век. Сигурно доста народ е намазал, обаче не чак толкова, колкото си мислеха някои; в Дери хората умеят да си затварят очите. В няколко кръчми освен бирата се намираха и по-силни неща, а доколкото съм чувал, градските питиета бяха поне десет пъти по-свестни от гадното уиски и скапания джин, дето ги пробутваха в клуба за бели момчета през празничните дни. Алкохолът пристигаше през канадската граница с цистерни за мармалад и в шишетата най-често имаше каквото е писано на етикета. Хубавата пиячка струваше скъпо, обаче и скоросмъртницата не беше чак толкова лоша — не се умираше от нея, а пък ако случайно ослепее човек, на другия ден му минаваше. Станеше ли по-късничко, из въздуха почваха да хвърчат шишета и всичко живо залягаше. Помня ги и досега — „При Нан“, „Рая“, „Барачката на Уоли“, „Сребърния долар“ и още една кръчма, „Барутницата“, където с малко късмет можеше и курва да забършеш. Е, то във всяка кочина се намираха жени без много-много труд — сума ти повлекани имаха мерака да видят как е на вкус ръжената погача — но

момчета като мен, Тревър Доусън или Карл Рун трябваше бая сериозно да си помислят преди да посегнат на курва — бяла курва.

Както вече казах, в онази вечер баща ми беше натъпкан с лекарства. Не ми се вярва в нормално състояние да би изрекъл подобни неща пред петнайсетгодишно момче.

— Е, не мина много време и при майор Фулър довтаса представител на Общинския съвет. Разправяше, че искал да поговорят за „някои проблеми между гражданите и военнослужещите“, за „изисквания на избирателите“ и „въпроси на частната собственост“, но всъщност си беше ясно като бял ден за какво намеква. Не искаха разни армейски негри да им бродят из кочините, да задирят бели жени и да пият забранени напитки в кръчми, където само на бели хора се полага да вършат такива работи.

Смехория и половина. „Цветът на бялата женственост“, за който толкоз много се тревожеха, не беше нищо друго освен шепа дърти брантии, а да речеш, че сме пречили на мъжете... Е, само едно ще река — не помня да съм виждал общински съветник в „Барутницата“ или „Сребърния долар“. Из тия кръчми пиеха главно секачи с вълнени дърварски ризи на черни и червени карета — ръцете им целите в мазоли и белези, някои еднооки, други без пръсти и кажи-речи всичките без зъби. Миришеха на хвойна, стърготини и смола. Бяха обути с груби сиви панталони и зелени гумени ботуши, с които намъкваха отвън толкова сняг, че глиненият под почерняваше. Страхотно миришеха, Мики, страхотно стъпваха и страхотно приказваха. Такива си бяха — страхотни. Една вечер в „Барачката на Уоли“ видях как по време на канадска борба някакъв юначага си съдра ръкава на ризата. Не го *сцени* — ти сигурно мислиш, че това искам да кажа, ама не е тъй. Ръкавът на онзи човек направо отиде по дяволите — някак *избухна* на парцали от ръката му. Всички се развикаха, взеха да пляскат с ръце, а някой ме потупа по рамото и рече: „Ей, негърче, на туй му се вика дърварска пръдня.“

Та, искам да ти кажа, че ако мъжете, дето слизаха в празничните дни от горите до ония свинарници да се накъркат с уиски и да ебнат

истинска жена, а не дупка от чеп, смазана със свинска мас — ако тия мъже не ни искаха в кръчмите, щяха да ни съдерат задниците от бой и да ни изхвърлят. Обаче истината е, Мики, че не им пукаше там ли сме, няма ли ни.

Веднъж един от тях ме придърпа настрани — беше висок към метър и осемдесет, значи бая голям за онова време, отгоре на туй пиян-залян и вонеше като кош прогнили зарзали. Дрехите му сигурно кора бяха хванали. Гледа ме и вика:

„Мистър, да те питам едно нещо, аз. Ти да не си негро?“

„Точно така“ — отговарям.

„*Comment ça va!*^[1] — провиква се той на френския, дето го говорят в Канада и дето повече мяза на индианско наречие. — Знаех, че си негро, аз! Ехей! Виждал съм таквиз като теб в една книга! Имаха същите...“

И като не знае как да го каже, посяга и ме плесва през устата.

„Големи устни“ — казвам аз.

„Да, да! — вика той и се смее като дете. — Голейми юсни! *Erais levres*^[2]! Голейми юсни! Сега да те черпам едната бира, аз!“

„Черпавай, мой човек“ — отговарям аз кротко, за да не го разлютя.

Онзи се разсмя и на тая приказка, тупна ме по гърба — без малко щях да се просна по очи — и взе да си пробива път към дъсчения тезгях, където се бяха струпали поне седемдесет мъже и петнайсетина жени.

„Давай две бири додето не съм срутил тая барака — ревна той на кръчмаря, едър мъжага със счупен нос, казваше се Ромео Дюпре. — Една за мен и една *pour l'homme avec les epais levres!*^[3]“

И като го чуха, всички щяха да пукнат от смях, ама не злобен смях, Мики, ами просто ей-така. Онзи взе бирите, подаде ми моята и казва:

„Как ти е името? Не мога да ти викам Голейми юсни. Лошо звучи.“

„Уилям Хенлън“ — отговарям аз.

„Е, за твое здраве, Вилиям Анлон“ — вика той.

„Не, за *твое* — казвам аз. — Ти си първият бял човек, дето ме черпи.“

И така си беше наистина.

Изпихме ние двете бири, после още две и онзи пита:

„Ти сигурен ли си, че си негро? Ако не са тия *epais* юсни, мязаш ми досущ на мургав бял човек.“

При тия думи баща ми се разсмя, аз също. Смя се толкова дълго, че болката пак го прихвана. Той избели очи, прехапа устна и се вкопчи в корема си с две ръце.

— Искаш ли да повикам сестрата, тате? — тревожно запитах аз.

— Не... недей. Ще се оправя. Най-лошото в тая болест, Мики, е, че не можеш и да се посмееш като хората. А то и без туй рядко ми е до смях.

Той помълча. Едва по-късно осъзнах, че това е бил единственият случай, когато бяхме почти готови да поговорим за смъртоносната му болест. Може би щеше да е по-добре — и за двама ни — ако бяхме заговорили.

Но баща ми пийна глътка вода и продължи:

— Както и да е, искаха да ни изпъдят от кръчмите. Не беше заради няколкото повлекани, нито заради основната клиентела, дърварите. Истински засегнати бяха петимата дъртаци от Общинския съвет и десетината големи клечки, дето им стояха зад гърба — старата гвардия на Дери, разбираш. Нито един от тях не беше стъпвал в „Рая“ или „Барачката на Уоли“, те си пиеха в общинския клуб горе на хълма, обаче много се бяха загрижили да не би негрите от рота Е да им осквернят дъртите кръчмарски брантии. А пък майор Фулър казва:

„Изобщо не съм искал да ми пращат черни. Все си мисля, че е станала грешка и чакам някой ден да ги преместят нейде на юг или в Ню Джърси.“

„Това си е ваша работа“ — отговаря му дъртакът, мисля, че Мюлер се казваше...

— Таткото на Сали Мюлер ли? — изумено възкликнах аз. Сали Мюлер ми беше съученичка.

Баща ми се усмихна кисело, измъчено.

— Не, трябва да е бил чичо й. По онова време таткото на Сали Мюлер учеше в някакъв си колеж. Но ако беше в Дери, мисля, че щеше

да е там, до брат си. А ако случайно се питаш доколко вярно предавам разговора, мога само да ти кажа, че го узнах от Тревър Доусън, който миел пода в щаба и чул всичко от началото до края.

„Какво да правите с черните момчета и къде да ги пращате си е ваша работа, не моя — казва Мюлер. — Мене ме е грижа къде ги пускате в петък и събота вечер. Ако продължават да скитосват из града, ще има големи неприятности. Да знаете, че тука имаме клон на Легиона.“

„Хубаво де, ама сега ме избутвате натясно, мистър Мюлер — отвърща майорът. — Не мога да ги пусна в подофицерския клуб. Да оставим това, че е нередно черни и бели да пият заедно, ама и да искам, няма как да разреша. Клубът е за подофицери, разбирате ли? А ония черни момчета са все зелени редници.“

„И това не е моя грижа. Просто се надявам да оправите нещата. Който носи пагони, да си носи и отговорностите.“

Тъй му казва Мюлер и си заминава.

Е, майор Фулър уреди работите. По онова време тукашната армейска база заемаше огромен терен, макар че из него нямаше кой знае какво. Всичко на всичко около четиристотин декара. На север опираше в зеления пояс край Западния булевард. А „Черното петно“ беше там, където сега е Мемориал парк.

В началото на 1930 година, когато стана цялата история, „Черното петно“ беше най-обикновен вехт хамбар, но майор Фулър строи цялата рота Е и обяви, че това ще е „нашият“ клуб. Перчеше се като славен пълководец, а може пък и наистина тъй да се е чувствувал — зер, даваше на някакви си черни войничета цял клуб, нищо, че приличаше на барака. А после добави, уж между другото, че забранява всякакво вземане-даване с градските пияници.

Хич не ни беше сладко, ама какво да правим? От нас нищо не зависеше. И тогава ротният готвач, старши редник Дик Халоран, подметна, че можем да си направим клуб като бонбонче, стига само да се постареем.

Е, постаряхме се. Наистина се постаряхме. И доста добра работа свършихме, трябва да се признае. Когато влязохме да поогледаме първия път, направо се вкиснахме. Хамбарът беше мрачен и вмирисан, пълен с потрошени инструменти и купища мухлясали документи. Имаше само две малки прозорчета. Нямаше електричество, а подът

беше от утъпкана пръст. Спомням си как Карл Рун горчиво се разсмя и рече:

„Голям цар е нашият майор, а? Цял клуб ни даде. *Екстра!*“

А пък Джордж Бранък, който загина в пожара същата есен, добави:

„Да бе, грешка няма, страхотно черно петно.“

И тъй се роди името на заведението.

Обаче Халоран ни нави... всъщност отначало бяхме трима — аз, Халоран и Карл. Сигурно Бог ще ни прости — Той поне знае, че няхаме представа как ще се завъртят нещата.

Малко по малко към нас се присламчиха и останалите. Като не ни пускаха в Дери, нямаше кой знае къде да ходим. Развъртахме чуковете и метлите. Трев Доусън много го биваше по дърводелската част, той ни показа как да изрежем нови прозорци, а пък Алан Сноупс направо ни шашна като домъкна за тях куп разноцветни стъкла — почти като ония, дето ги слагат в църквите. Алан беше най-стариият от нас; беше навършил четиридесет и две години и всички му викахме Дядката.

„Откъде ги намери, бе Дядка?“ — попитах го аз.

Той пална цигара „Кемъл“, намигна ми и рече само:

„Среднощни реквизиции.“

Добре потръгнаха нещата с хамбара и към средата на лятото клубът вече работеше. Трев Доусън с още няколко момчета отдели дъното на помещението и устрои там малка кухничка — нищо особено, само скара и два пържолника, та да се намира за гладните по някой хамбургер с пържени картопки. Отстрани имаше бар, обаче само за газирана вода и безалкохолни напитки — мама му стара, отлично знаехме кои сме и къде се намираме. Помнехме си урока. Искахме ли да пийнем нещо по-якичко, щяхме да го правим на тъмно.

Подът пак си беше от утъпкана земя, но го чистехме идеално. Трев и Дядката прокараха електричество — сигурно пак със среднощни реквизиции. През юли вече можеше в събота вечер да седнеш и да си поръчаш Кока Кола и хамбургер или хот-дог. Чудесно местенце. Така и не го довършихме — когато изгоря, все още работехме по него. Беше ни станало като хоби... или просто с тоя хамбар показвахме среден пръст на Фулър, Мюлер и Общинския съвет. Но според мен наистина си го усетихме наше когато двамата с Ев

Маккаслън една петъчна вечер закачихме табела с името ЧЕРНОТО ПЕТНО, а отдолу пишеше: ЗА РОТА Е И НЕЙНИТЕ ГОСТИ. Нали разбираш, все едно, че не пускаме кого да е!

Стана толкова хубаво, че белите момчета взеха да мърморят и додето мигнеш, техният клуб се преобрази. Пристроиха му кафене и нови сепарета. Май искаха да се състезаваме. Обаче на нас не ни беше до състезания.

Татко ми се усмихна от болничното легло.

— Млади бяхме, ако не се брои Сноупс, ама не бяхме чак дотам глупави. Знаехме, че белите момчета разрешават да се надбягваш с тях, обаче вземеш ли да излизаш начело, все ще се намери кой да ти строши краката, та да не тичаш толкоз бързо. Имахме си каквото искахме и повече не ни трябваше. Но после... нещо се случи.

Той се навъси и замълча.

— Какво, тате?

— Открихме, че можем да си съберем доста добър джазов състав — бавно изрече той. — Ефрейтор Мартин Девро биеше барабани. Ейс Стивънсън свиреше на корнет. Дядката Сноупс дрънкаше съвсем прилично на пиано. Не че беше голям музикант, ама си го биваше. Едно друго момче свиреше на кларинет, а Джордж Бранък — на саксофон. Намериха се и други, дето поназнайваха да свирят на китара, хармоника, банджо или просто на гребенче с хартийка. Не стана отведнъж, сам разбираш, ама към август всяка празнична вечер момчетата дънеха диксиленд в „Черното петно“. С приближаването на есента ставаха все по-добри и макар че не бяха големи музиканти — да не се залъгваме — свиреха някак по-различно... по-буйно... по-...

Той се запъна и размаха костелива ръка над чаршафа.

— Свирели са жизнено — усмигнах се аз.

— Точно така! — възкликна той и също се ухили. — Добре го каза! Свиреха истински, жизнен джаз. И додето мигнеш, хората от града взеха да прииждат в *нашия* клуб. Идваха даже войници от базата. Накрая се стигна дотам, че в петък и събота заведението беше тъпкано с народ. Не стана изведнъж. Отначало белите лица бяха като зрънца сол в лъжица черен пипер, но с времето ставаха все повече и повече.

И когато белите взеха да идват, ние забравихме, че трябва да се пазим. Те си носеха пиячката в книжни торби — най-често първокласни напитки, за които в градските кочини не можеше и да се мечтае. Такова нещо се намираше само в общинския клуб, Мики. Къркане за богаташи. „Чивас ригал“. „Гленфидич“. Шампанско, от онуй, дето го сервират в първокласните ресторанти на презокеанските лайнери. Трябваше да сложим край на тая работа, обаче не знаехме как. Та те бяха *от града*! Дявол да го вземе, бяха *бели*!

Както ти казах вече, бяхме млади и се гордеехме с успеха си. А освен туй подценихме нещата и не подозирахме докъде могат да стигнат. Всички разбирахме, че Мюлер и приятелите му сигурно знаят какво става, но едва ли някой от нас осъзнаваше, че това ги подлудява — и като ти го казвам, значи не е празна приказка: *подлудяваше ги*. Седяха си те в разкошните викториански резиденции по Западния булевард, а няма и на половин километър от тях *ние* слушахме парчета от рода на „Копам си картофите“ или „Блусът на леля Хагар“. Лоша работа. И още по-лошо ставаше като знаеха, че техните младоци са при нас и се веселят рамо до рамо с чернокожите. Щото към края на септември вече не идваха само дървари и дърти брантии. Бяхме станали гвоздеят на сезона. Младежите идваха да пият и да танцуват под музиката на нашия безименен джазбенд додето наближи един след полунощ — тогава затваряхме. И не бяха само от Дери. Пристигаха от Бангор, Нюпорт, Хейвън, Кливс Милс, Олд Таун и всички други околни градчета. Студенти от Мейнския университет в Ороно идваха да полудуват с учените си приятелки, а пък когато оркестърът засвири за пръв път рагтаймов вариант на „Халбата от Мейн“, покривът без малко щеше да хвъркне във въздуха. Разбира се, клубът беше войнишки — поне на теория — забранен за цивилни без покана. Но на практика, Мики, ние просто отваряхме вратата в седем вечерта и не я затваряхме до един след полунощ. Към средата на октомври вече не можеше да застанеш на дансинга, без да те притиснат отвсякъде поне пет-шест души. За танци място нямаше, хората просто стояха и се люшкаха... ама не съм чувал някой да се оплаква. Щом наближеше полунощ, вече цялото заведение се друсаше като празен камион по разбито шосе.

Баща ми помълча, отпи още глътка вода и продължи да разказва. Очите му се избистриха.

— Дотук добре. Но Фулър рано или късно трябваше да сложи край на веселбата. И ако го бе сторил по-рано, нямаше да загинат толкова хора. Колко му беше — виква военните полицаи и ги праща да конфискуват от гостите забранените напитки. Това щеше да ги прогони — а и на нас щеше да ни е по-спокойно. Щеше да се свърши веднъж завинаги. Е, някои от нас щяха да идат пред военен съд, другите щяха да се пръснат по разни части. Обаче Фулър се бавеше. Май го гонеше същият страх, дето ни гонеше и нас — че някои хора в градчето ще побеснеят. Мюлер повече не дойде в базата, а майорът сигурно се боеше да слезе долу при него. Много се перчеше Фулър, ама си беше безгръбначен като медуза. И вместо майорът да ни нагласи някой номер, дето поне нямаше да струва невинни жертви, Легионът дойде да ни види сметката. Една вечер в началото на ноември пристигнаха с белите качулки и си палнаха хубава скара.

Той отново замълча, но този път не посегна за чашата, само се втренчи навъсено към отсрещния ъгъл на стаята. Неиде навън тихо дрънчеше звънец, край отворената врата мина една медицинска сестра и гумените ѝ подметки скърцаха по линолеума. Чувах отнякъде звуците на телевизор, другаде свиреше радио. Спомням си, че чух как фучи вятърът край болничната фасада. И макар да беше август, от този звук ми стана студено. Вятърът не се интересува, че по телевизията дават „Кайновата стотица“ или че по радиото „Фор Сизънс“ пеят „Крача като мъж“.

— Някои от тях пристигнаха през парковата зона между базата и Западния булевард — продължи най-сетне баща ми. — Сигурно са се събрали в мазето на нечия къща, за да си сложат качулките и да подготвят факлите. Чувал съм, че другите дошли открито по Риджлайн роуд, който беше тогава главният път към базата. Чувал съм още — няма да кажа от кого — че пристигнали с чисто новичък Пакард. Били облечени с бели наметки, качулките държали в скутовете си, а факлите лежали на пода. Факлите били от марката „Луисвилски бавни“, с червени гумени уплътнители и брезентови калъфчета над горивната част — с такива факли жените често си палеха огъня като почнеха да правят зимнина. На кръстопътя между Риджлайн и Уичъм роуд имаше военен пост, но дежурният пуснал Пакарда да мине.

Беше събота вечер и цялото заведение се друсаше от танците. Трябва да се бяха насъбрали двеста души, а може и триста да са били. И ето че пристигат ония бели мъже, седмина или осмина в зеления Пакард. Други излизат от горичките между базата и богаташките къщи по Западния булевард. Повечето не бяха млади и понякога се питам колцина ли са се превивали на другата сутрин от язва и настинка. Дано да са били повечко. Долни, гадни убийци.

Пакардът спрял на хълма и примигал два пъти с фаровете. Отвътре излезли четирима или петима и тръгнали към останалите. Някои носели от осемлитровите туби бензин, дето се намираха на всяка бензиностанция по онова време. Всички били с факли. Един останал зад волана на Пакарда. Мюлер имаше Пакард, тъй да знаеш. Да, той. Зелен Пакард.

Събрали се зад „Черното петно“ и напоили факлите с бензин. Може би само са искали да ни сплашат. Може би не. И едното съм чувал, и другото. Предпочитам да вярвам в първото, щото никога не съм се озлобявал дотам, че да приема най-лошото.

Може за всичко да е виновен бензинът — протекъл по дръжките и щом пламнал, ония се паникьосали и ги запокитили накъдето им падне, само и само да се отърват. Както и да е мрачната ноемврийска нощ изведнъж лумнала цяла от факлите. Едни ги размахвали високо и по качулките им се ръсели искри. Други се смеели. Но, както казах, някои дотичали до задните прозорци и метнали факлите в кухничката. След минута и половина цялата сграда пламтяла като барут.

Ония отвън вече всички били с островърхите бели качулки. Някои крещели: „Негри, излезте! Негри, излезте! Негри, излезте!“ Сигурно е имало и такива, дето с тия крясъци са искали да ни сплашат, но ми се ще да вярвам, че повечето са опитвали да ни предупредят за пожара... както ми се ще да вярвам и в това, че факлите съвсем случайно са улучили кухненския прозорец.

Така или иначе, от виковете им нямаше полза. Оркестърът можеше да заглуши и фабрична сирена. Всички се забавляваха и крещяха с пълно гърло. Разбрахме, че има нещо нередно чак когато Гери Маккрю — той беше помощник-готвач нея вечер — отвори кухненската врата и едва не се изпече. Отвътре изригнаха триметрови пламъци. Изпепелиха му бялото сако, че и почти цялата коса.

Когато се почна суматохата, аз седях край източната стена с Трев Доусън и Дик Халоран. Отначало помислих, че е избухнала газовата печка. Тъкмо ставах на крака, тълпата се юрна към изхода и ме повали. Поне двайсет-трийсет души ми се разходиха по гърбината и мисля, че от целия пожар това ми беше най-страшното. Чувах хората да пищят и да викат, че трябва да бягат навън, щото заведението било в пламъци. Ама колкото пъти опитах да стана, все някой ме катурваше пак долу. Настъпиха ме по тила с подкована обувка, та свитки ми изхвъркнаха от очите. Носът ми се сплеска връз глинения под, вдъхнах пръст и взех да кашлям и кихам едновременно. Някой друг ме настъпи по кръста. Точно в цепката на задника ми хлътна дамско токче и да ти кажа, синко, втора такава клизма не искам до края на живота си. Добре, че ми издържа панталонът, инак сигурно и до ден-днешен щях да дрискам кръв.

Сега звучи смешно, обаче в оная тъпканица като нищо щях да предам Богу дух. Блъскаха ме, ритяха ме тъпкаха ме, газиха ме, мачкаха ме на толкова места, че после два дни едвам се държах на крака. Пищях, ама никой не чуваше, пък и да са чували, не обръщаха внимание.

Трев ме спаси. Зърнах пред себе си грамадната му кафява ръка и се вкопчих като удавник. Аз стисках, той дърпаше и криво-ляво успях да се надигна. Някой ме ритна отстрани по шията, точно ей тука... (Татко разтърка с пръсти ъгъла на челюстта под ухото. Кимнах.)... и болката беше такава, че май припаднах за минутка. Обаче не пусках ръката на Трев, а и той не ме пускаше. Най-сетне се озовах прав тъкмо когато рухна стената на кухничката. Издаде един такъв звук — *блуууф* — досущ като подпален бензин. Видях я как се срути сред облаци искри, видях и хората, дето бягаха да не ги затрупа. Някои успяха. Други не. Един от нашите — мисля, че беше Хорт Сарторис — остана погребан отдолу и за секунда зърнах как се свива и разтваря ръката му, щръкнала над купищата жарава. Видях как пламна изотзад роклята на една бяла девойка — да е била най-много двайсетгодишна, не повече. С нея имаше някакъв студент и я чух как пищи и го моли за помощ. Той я плесна един-два пъти по гърба, пък после заряза всичко и хукна подир тълпата. Тя си остана така — пищеше, а роклята гореше върху нея.

На мястото на кухнята беше същински ад. Пламъците просто заслепяваха. Беше горещо като в пещ, Мики, като в пещ. Човек направо усещаше как му се спича кожата. Как пращи и се сгърчва косата по главата му.

„Трябва да се измъкнем! — крещи Трев и почва да ме влечи покрай стената. — Насам!“

После Дик Халоран го хваща за рамото. Сигур още нямаше и деветнайсет години, а очите му бяха станали като билиардни топки, ама беше запазил малко повече здрав разум от нас двамата. Той ни спаси живота.

„Не натам! — вика. — *Насам!*“

И сочи към подиума за оркестъра... с други думи, към огъня.

„Ти си луд! — викна му Тревър. Ревеше като бик, но гласът му едва се чуваше сред рева на пожара и човешките писъци. — Щом ти се мре, върви, ама ние с Уили ще бягаме навън!“

Още не ми беше пуснал ръката и пак ме задърпа към изхода, макар че там беше почерняло от народ и вратата изобщо не се виждаше. Сигурно щях да тръгна с него. Бях толкова замаян, че не знаех на кой свят съм. Знаех само, че не искам да се изпека като пуйка.

Дик сграбчи Трев за косата с все сила и когато Трев се завъртя, Дик го зашлеви. Спомням си как главата на Трев се фрасна в стената и аз помислих, че Дик е полудял. А после той изкрещя право в лицето на Трев:

„Тръгнеш ли натам, ще умреш! Те са се заклешили на вратата, черна мутро!“

„Откъде знаеш?“ — ревна му Трев и в това време нещо рече БАААМ! — като бомба, само че не беше бомба, ами тъпанът на Марти Девро избухна от жегата. Огънят вече пълзеше по гредите над нас.

„Знам! — изкрещя Дик. — Знам!“

Сграбчи ме за другата ръка и взеха да ме опъват като въже. После Трев се повгледа към вратата и тръгна накъдето казваше Дик. Дик ни доведе до един прозорец и грабна един стол да избие стъклата, обаче в това време горещината ги пръсна на парчета. Сетне хвана Трев Доусън за дънцето на гащите, опъна го нагоре и викна:

„Качвай се! Качвай се, твойта мамица!“

Трев се праметна навън презглава. После Дик избути и мене. Сграбчих черчевето и се дръпнах нагоре. На другия ден целите ми

длани бяха в мехури — дървото вече тлееше. Изхвъркнах с главата надолу и ако не ме беше подпрял Трев, сигурно щях да си строша врата.

Обърнахме се. Такъв страшен кошмар в живота си не бях сънувал, Мики. Прозорецът беше просто квадрат от жълт, бушуващ огън. На десетина места пламъците вече излитаха през тенекиения покрив. Чувахме как пицят хората вътре.

Видях пред огъня да се размахват две кафяви ръце — ръцете на Дик. Трев Доусън ми направи стъпенка с длани, а аз се пресегнах през прозореца и сграбчих Дик. Като му поех цялата тежест, коремът ми се опря в стената — все едно да лепнеш корем на печката тъкмо когато вземе да се разгаря хубавичко. Дърпах, обаче за няколко секунди си помислих, че няма да го измъкнем. Дик се беше нагълтал с пушек и всеки миг можеше да припадне. Устните му се бяха нацепили. Ризата му тлееше на гърба.

По някое време малко остана да го изтърва, щото надуших миризмата на изгорели хора. Чувал съм да разправят, че било като миризма на печени свински ребра, ама хич не е тъй. Напомняше ми онуй, дето става понякога след като скопяват коне. Палят голям огън и хвърлят боклука вътре, а като се разгори по-яко, чуваш как конските мъде се пукат като кестени — ей-така миришат хората, когато се пекат направо в дрехите. Надуших тая миризма и разбрах, че няма да изтрая дълго, затуй дръпнах колкото сили имах и Дик изхвъркна през прозореца. Едната му обувка остана вътре.

Търкулнах се от ръцете на Трев и паднах долу. Дик се стовари върху ми — и от мен да го знаеш, синко, *кораво* нещо е негърската чутура. Тъй ми изкара въздуха, че няколко секунди не можах да мръдна, само лежах и се стисках за тумбака.

По някое време се надигнах на колене, после станах. И зърнах някакви силуети да бягат към парковата зона. Отначало ги помислих за призраци, ама сетне видях обувки. Около „Черното петно“ вече беше светло като посред бял ден. Видях аз обувките и разбрах, че са хора с бели чаршафи. Единият беше поизостанал и видях...

Той замълча и облиза пресъхналите си устни.
— Какво видя, татко? — подканих го аз.

— Няма значение — каза той. — Подай ми водата, Мики.

Подадох му я. Той изпи почти всичко и се разкашля. Една минаваща сестра надникна през вратата.

— Имате ли нужда от нещо, мистър Хенлън?

— Нова карантия ми трябва — отвърна татко. — Да ти се намира таквоз нещо, Рода?

Тя се усмихна нервно, колебливо и продължи по коридора. Татко ми подаде чашата да я оставя на масата.

— На приказка излиза по-дълго, отколкото беше — каза той. — Нали ще ми налееш вода преди да си тръгнеш?

— Разбира се, тате.

— Май ще сънуваш кошмари след тая история, а, Мики?

Отворих уста да излъжа, но се отказах. А днес си мисля, че ако бях излъгал, татко нямаше да ми каже нито дума повече. Беше отпуснал нишката на спомените, ала не чак дотам, че да не може да я скъса.

— Сигурно ще сънувам — казах аз.

— Не е чак толкова зле — рече той. — В кошмарите се срещаме с най-лошото. Сигур затуй ни ги е дал Господ.

Протегна ми ръка и аз я задържах в моята до края на разказа.

— Озърнах се тъкмо навреме, за да видя как Трев и Дик тичат край ъгъла към предната страна на сградата. Още дишах като риба на сухо, ама хукнах подир тях. Отвън стояха четирийсет-петдесет човека — едни плачеха, други драйфаха, трети пицяха, четвърти правеха всичкото накуп. Някои бяха припаднали от пушека и се валяха на тревата. Вратата беше затворена и чувахме как отвътре хората крещят да ги пуснем, за Бога, щото горят живи.

Разбираш ли, друг изход нямаше, освен задната кухненска вратичка, отдето изнасяхме боклука. На влизане човек трябваше да бутне вратата. А на излизане трябваше да я дръпне.

Някои бяха успели да се измъкнат, после навалицата беше взела да напират изотзад. Вратата се беше затворила. По-задните натискаха, за да се отърват от огъня, и всички се бяха заклецили. Предните бяха направо смазани. Нямаше как да отворим вратата с цялата тая тежест зад нея. Това беше положението — хората в капан, а пожарът бушува.

Че изгоряха само осемдесет души, а не сто или двеста — заслугата за туй е на Трев Доусън, ама с целия подвиг не си спечели медал, ами две години дисциплинарна рота. Разбираш ли, тъкмо тогава се появи един грамаден вехт камион и кой мислиш, че беше зад волана? Моят стар приятел сержант Уилсън, собственикът на всички дупки в базата.

Излиза той от кабината и почва да раздава тъпи заповеди, а пък хората и без туй не го слушат. Трев ме стисна за ръката и хукнахме към сержанта. Горедолу по това време изпуснах от поглед Дик Халоран и го видях чак на другия ден.

„Сержант, трябва ми вашият камион!“ — крясва му Трев право в лицето.

„Махай ми се от пътя, черна мутро“ — отговаря Уилсън и го блъска на земята. После пак почва да крещи тъпотии. Никой не му обърна внимание, пък и крясъците не траяха дълго, щото Тревър Доусън скочи като пружина и го просна с един удар.

Когато се разлютеше, Тревър беше страхотен бияч. Всеки друг би останал в несвяст, ама онзи тъпанар имаше корава тиква. Изправи се сержантът, от носа и устата му шурти кръв, а той вика:

„Сега ще те претрепя.“

Е, Тревър му тегли един в корема с всичка сила, онзи се прегъна, а пък аз го халосах със сдвоен юмрук по тила колкото ми стигаха *моите* сили. Признавам, подло е да биеш тъй, изотзад, обаче нямаше време за церемонии. И няма да си кривя душата, Мики — драго ми стана като го цапардосах гадното копеле.

Просна се той като биче в касапница. Трев скочи в камиона, включи двигателя и завъртя към фасадата на „Черното петно“, само че малко наляво от вратата. Превключи на първа, натисна педала — и газ до дупка!

„Пазете се! — викнах аз на околните. — Пазете се от камиона!“

Те се пръснаха като яребици. И до днес се чудя как Трев не закачи никого. Блъсна се в сградата с петдесетина километра в час и си размаза лицето върху волана. Видях как му се разхвърча кръв от носа като тръсна глава да се посъвземе. Даде заден ход, отдръпна се на петдесет метра и пак налетя. *ТРЯАААС!* „Черното петно“ беше само от греди и ламарина. Вторият удар му видя сметката. Изведнъж рухна цялата стена на тая адска пещ и пламъците изригнаха навън. Не знам

как е могло да оцелее *нещо живо* вътре, но така си беше. Хората са невероятно жиливи създания, Мики. Ако не вярваш — гледай ме мен, как съм се вкопчил със зъби и нокти в тоя пусти живот. Вътре беше като доменна пещ, същински ад от пушек и пламъци, обаче хората се изсипаха като лавина. Бяха толкова много, че Тревър не посмя да даде пак заден ход, щото щеше да сгази някого. Просто заряза камиона и се върна при мен.

Стояхме един до друг и гледахме края. Да са минали има-няма пет минути, ама ми се сториха цяла вечност. Последните десетина излязоха като живи факли. Хората ги събаряха и ги търкаляха по земята, та дано да изгаснат. А вътре виждахме как други се мъчат да излязат и знаехме, че няма да успеят.

Трев ме стисна за ръката, а аз го стиснах дважд по-силно. Стояхме ръка за ръка, както сега ние с тебе, Мики — аз замаян, Трев със строшен нос, подути очи и целият в кръв — стояхме и гледахме хората. *Тия хора* бяха истинските призраци — само трептящи очертания на мъже и жени, крачещи през пламъците към отвора, дето Трев го беше пробил с камиона на сержант Уилсън. Някои протягаха ръце напред, сякаш очакваха да ги спасят. Други просто вървяха без да стигнат доникъде. Дрехите им пламтяха. Лицата им се разпадаха. Рухваха един подир друг и повече не ги виждахме.

Последна беше една жена. Нямаше вече рокля и беше само по гащички. Пламтеше като свещ. Накрая погледна право към мен и видях, че клепачите ѝ горят.

Когато падна и тя, всичко свърши. Цялата сграда се превърна в огнена колона. Докато пристигнат пожарните коли от базата и общината, пламъците вече прегаряха. Това беше пожарът в „Черното петно“, Мики.

Той допи последната глътка вода и ми подаде чашата, за да я напълня от чешмичката в коридора.

— Май ще подмокрят дюшека тая нощ, Мики.

Целунах го по бузата и излязох да наля вода. Когато се върнах, той пак се унасяше. Очите му бяха някак изцъклени и втрещени в пустотата. Докато оставях чашата, той ми благодари с едва доловим

шепот. Погледнах часовника на шкафчето и видях, че приближава осем. Време беше да си тръгвам.

Приведох се да го целуна за довиждане... ала вместо това прошепнах:

— Какво видя?

Очите му, вече съвсем премрежени, лекичко помръднаха към мене. Може би знаеше, че съм аз, а може и да мислеше, че чува собствените си мисли.

— Ъ?

— Онова, дето си го видял — прошепнах аз.

Не исках да го чуя, но *трябваше* да знам. Заливаха ме ту горещи, ту студени вълни, очите ми пламтяха, ръцете ми замръзваха. И все пак трябваше да чуя. Както навярно жената на Лот е трябвало да се обърне и да погледне руините на Содом.

— Птица беше — промърмори той. — Точно над последния от бягащите. Може би ястреб. Дето му викат керкенец. Само че голям. Никому не съм казвал. Щяха да ме приберат в лудницата. Трябва да имаше двайсет метра от крило до крило. Беше колкото японски бомбардировач. Ама видях... видях й очите... и мисля... че и тя ме видя...

Главата му се полюшна настрани, към прозореца, зад който прииждаше здрач.

— Стрелна се надолу и грабна последния човек. Сипа го за чаршафа, да, точно тъй... и чух как пляскат крилете й... Пращяха като огън... и висеше във въздуха... и си помислих, че птиците не могат да висят... обаче тая можеше, защото... защото...

Гласът му секна.

— Защо, тате? — прошепнах аз. — Защо можеше да виси?

— Не висеше — каза той.

Седях мълчаливо и си мислех, че този път вече наистина е заспал. Никога през живота си не бях изпитвал такъв страх... защото познавах тази птица вече от четири години. Колкото и невероятно да изглежда, някак бях успял да забравя кошмарната случка. А татко ми я връщаше отново.

— Не висеше — повтори той. — Рееше се. Рееше се. На всяко крило имаше грамадни гроздове детски балончета и се рееше.

И баща ми заспа.

1 март 1985

То се завръща. Вече знам. Ще изчакам, но в дъното на душата си съм уверен. Не знам дали ще издържа. Като хлапе успях да се справя, но при хлапетата всичко е другояче. По някакъв дълбок, основен начин.

Снощи изписах всички тия страници като в транс — и бездруго не смятах да се прибирам у дома. Гъста ледена черупка е обгърнала Дери и макар че тази сутрин грее слънце, нищо не помръдва зад прозорците.

Писах докъм три и половина след полунощ, мъчех се да обхвана всичко, а писалката ми летеше все по-бързо и по-бързо. Бях забравил, че на единайсетгодишна възраст съм виждал огромната птица. Татковият разказ ми върна този спомен... и вече не го забравих. Помня всичко. Навярно това е бил сетният му подарък. Страшен подарък, би казал някой, ала и прекрасен посвоему.

Спах тук, в библиотеката, обронил глава върху ръцете си пред бележника и писалката. Тази сутрин се събудих с изтръпнал задник и вдървен гръбнак, но се чувствавах свободен... някак пречистен от онази стара история.

А после видях, че през нощта съм имал гости.

Засъхналите, едва различими кални следи идваха от вратата на библиотеката (която бях заключил; винаги я заключвам) към бюрото, зад което бях спал.

Не се връщаха обратно.

Каквото и да е било, то ме е навестило през нощта, оставило е талисмана си... и просто е изчезнало.

За настолната ми лампа бе вързано детско балонче, пълно с хелий. То се рееше в слънчевия лъч, падащ през един от високите прозорци.

Върху издутата тъничка гума бе изрисувано моето лице — без очи, със струйки кръв под раздраните клепачи. Устата се кривеше в беззвучен вик.

Погледнах го и изкрещях. Крясъкът отекна из библиотеката, върна се, затрептя по желязната винтова стълба пред рафтовете.

Балонът се пръсна с гръм.

[1] Comment ça va — Как си (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Erais levres — Дебели устни (фр.) — Б.пр. [↑](#)

[3] Pour l'homme avec les erais levres — За човека с дебелите устни (фр.) — Б.пр. [↑](#)

ТРЕТА ЧАСТ ВЪЗРАСТНИ

*Слизането,
сбор от отчаяния
и без никакви успехи
е пробуда обновена
що обръща мъката назад.*

*Каквото не постигаме, каквото
отказваме на любовта,
каквото губим в чакане
безплодно,
поражда слизане —
безкрайно, всемогъщо.*

Уилям
Карлос Уилямс
„Патерсъ
н“

*А сега не ти ли се прибира?
Не копнееш ли за бащиния дом?
Отдих всяка Божя твар
намира.*

Не копнееш ли за бащиния дом?

Джо
Саут

ДЕСЕТА ГЛАВА

СРЕЩАТА

1. БИЛ ДЕНБРОУ СИ ХВАЩА ТАКСИ

Телефонът звънеше, изтръгваше го от тежката дрямка без сънища. Пипнешком затърси слушалката без да отваря очи, без да се пробуди докрай. Ако звънът бе секнал в този миг, той отново щеше да се унесе и даже нямаше да усети прекъсването; щеше да го стори също той просто и лесно, както някога се пързеляше с пластмасовата шейна по заснежения склон в парка Маккарън. Тичаш с шейната в ръце, после се мяташ върху нея и политааш надолу — сякаш със скоростта на звука. Но такива неща могат да вършат само децата; ако си възрастен, топките ти ще станат на пестил.

Пръстите му напипаха шайбата, подхлъзнаха се и пак запълзяха нагоре. Имаше смътното предчувствие, че се обажда Майк Хенлън — Майк Хенлън от Дери, за да му каже, че трябва да се върне, да си спомни, защото бяха дали обещание, Стан Юрис бе нарязал дланите им с парче от строшена бутилка и всички обещаха...

Само че всичко това вече бе станало.

Вчера бе пристигнал късно — малко преди шест вечерта. Предполагаше, че ако е бил последен в списъка на Майк, другите трябва да са дошли по-рано; някои даже навярно бяха прекарвали тук почти целия ден. Но не бе видял никого, а и нямаше желание за това. Просто мина през рецепцията, качи се в стаята си, поръча да му донесат вечеря, от която не хапна и залък, а след това се просна в леглото и заспа непробудно.

Бил открехна едно око и продължи да опипва за слушалката. Тя се търкулна край телефона. Отваряйки и другото си око, той плъзна длан по шкафчето. В главата му царуваше абсолютна пустота, чувствуваше се напълно откъснат от света, сякаш караше само на вътрешни резерви.

Най-сетне успя да докопа слушалката. Надигна се на лакът и я притисна към ухото си.

— Ало?

— Бил?

Гласът *наистина* беше на Майк — поне в това имаше право. Допреди два дни изобщо не помнеше този човек, а ето че сега го позна от първата дума. Истинско чудо... само че някак зловещо.

— Да, Майк.

— Събудих те, а?

— Да, събуди ме. Няма нищо.

На стената над телевизора висеше бездарно нарисувана картина: рибари с жълти дъждобрани и широкополи шапки залагат капани за омари. Бил си спомни къде е — хотел „Градски дом“ в горния край на Главната улица. Отсреща, на около осемстотин метра, беше Баси парк... Мостът на целувките... Каналът.

— Кое време е, Майк — запитва той.

— Десет без четвърт.

— Кой ден?

— 30-ти — леко се развесели Майк.

— Аха. Добре.

— Уредих малка среща — каза Майк. Сега гласът му звучеше колебливо.

— Тъй, а? — Бил смъкна нозе на пода. — Дойдоха ли всички?

— Всички освен Стан Юрис — уточни Майк. В гласа му се прокрадна някаква странна нотка. — Бев беше последна. Пристигна късно снощи.

— Защо казваш „последна“, Майк? Стан може да довтаса днес.

— Бил, Стан е мъртъв.

— Какво? Как? Самолетът ли...

— Нищо подобно — каза Майк. — Слушай, ако нямаш нищо против, смятам да поизчакам с тоя въпрос докато се съберем. Предпочитам да ви го кажа наведнъж.

— Свързано ли е с онова?

— Да, струва ми се. — Майк помълча. — Сигурен съм, че е свързано.

Бил усети как познатата тежест на страха отново притиска сърцето му — гледай ти, нима и с това се свиквало толкова бързо? Или

просто през цялото време бе носил страха в себе си без да го усеща, без да мисли за него, също като неизбежния факт, че все някога ще трябва да умре?

Пресегна се за цигара, запали и духна клечката с първата струйка дим.

— Срегнаха ли се вече някои от тях?

— Не... не ми се вярва.

— А ти да си виждал някого?

— Не... само разговаряхме по телефона.

— Добре — каза Бил. — Къде е срещата?

— Помниш ли къде беше старата стоманолеярна?

— Естествено, на Пасчър роуд.

— Изоставаш от времето, мой човек. Вече е Мол роуд. Имаме там нов търговски център — трети по размери в целия щат. Четиридесет и Осем Различни Магазина Под Един Покрив За Вашето Удобно Пазаруване.

— Е, т-това вече е а-а-американска приказка.

— Бил?

— Какво?

— Добре ли си?

— Нищо ми няма.

Но сърцето му биеше ускорено, а връхчето на цигарата потрепваше. Бе заекнал. И Майк бе чул това.

След кратко мълчание Майк продължи:

— Щом минеш край търговския център, ще видиш ресторант „Ориенталски нефрит“. Там имат отделни сепарета за приятелски срещи. Вчера резервирах едно. Можем да разполагаме с него чак до вечерта.

— Мислиш ли, че ще се забавим чак толкова?

— Не знам, просто не знам.

— Може ли да се стигне с такси?

— Естествено.

— Добре — каза Бил и записа името на ресторанта в бележника край телефона. — Защо там?

— Навярно защото е нов — бавно изрече Майк. — Струваше ми се... не знам...

— Неутрална територия? — подсказа Бил.

— Да. Мисля, че е така.

— Как е кухнята?

— Не знам — отвърна Майк. — Как си с апетита?

Бил издиша дима и издаде странен звук — полусмях, полукашлица.

— Май не съм много добре, братче.

— Аха — каза Майк. — Личи си.

— Кога се срещаме? По обяд?

— По-добре към един. Да си отспи Бевърли.

Бил смукна от цигарата.

— Омъжена ли е?

Майк отново се поколеба, преди да каже:

— Има време, ще поговорим за всичко.

— Като съученическа сбирка десет години след завършване на гимназия, а? — подхвърли Бил. — Срещаме се да разберем кой е понатрупал килограми, кой е оплешивял, кой колко д-деца има.

— Де да беше така — въздъхна Майк.

— Аха. Де да беше така, Мики. Де да беше така.

Той остави слушалката, дълго стоя под душа и след това неохотно си поръча закуска, от която хапна едва-едва. Не, днес наистина не беше много добре с апетита.

Позвъни в агенция „Жълтото такси“ и поръча кола за един без четвърт, като си мислеше, че петнайсет минути са достатъчни за пътуването до Пасчър роуд (все още не можеше да свикне с новото название и нямаше да го възприеме дори след като видеше търговския център), но бе подценил обедния трафик... и новите размери на града.

През 1958 година Дери беше най-обикновено градче. Заедно с крайните квартали в него живееха около тридесет хиляди души плюс още около седем хиляди из съседните малки общини.

Днес градчето бе станало град — съвсем малък в сравнение с Лондон или Ню Йорк, но напълно приемлив за мащабите на Мейн, където най-голямото селище, Портланд, можеше да се похвали едва с триста хиляди жители.

Докато таксито караше бавно по Главната улица (сега сме над Канала, помисли Бил; не го виждам, но той е под нас, тече бавно из мрака) и завиваше към Сентър стрийт, първото впечатление бе просто и естествено — колко се е разраснал градът. Но заедно с естественото

впечатление идваше и дълбока покруса, каквато не бе очаквал. Помнеше тукашното си детство като страшно, тревожно време... не само заради лятото на 58-ма, когато седмината се изправиха пред ужаса, но и заради гибелта на Джордж, заради дълбокото вцепенение на родителите му след тая смърт, заради вечните подигравки с пелтеченето му, заради неуморните засади на Бауърс, Хъгинс и Крис след боя с камъни в Пущинака

(Бауърс, Хъгинс и Крис, Боже мой! Бауърс, Хъгинс и Крис, Боже мой!)

и просто заради чувството, че Дери е студен, че Дери е жесток, че на Дери не му пука дали ще живеят или ще умрат и определено не се интересува дали ще победят Пениуайз клоуна. Тукашните хора бяха живели с многоликия Пениуайз дълго, прекалено дълго... и навярно по някакъв безумен начин даже бяха взели да го разбират. Да го харесват, да се нуждаят от него. А да го *обичат*? Може би. Да, може би дори и да го обичат.

Е, добре, защо беше тая покруса?

Навярно просто защото промените изглеждаха някак *унили*. Или пък защото в очите на Бил градът сякаш бе загубил нещо важно от облика си.

Кино „Бижу“ бе изчезнало, заместено от паркинг (САМО С АБОНАМЕНТ, гласеше табелата над входа, НАРУШИТЕЛИТЕ СЕ ОТСТРАНЯВАТ ПРИНУДИТЕЛНО). В съседство трябваше да са закусвалнята на Бейли и магазин „Всичко за нозете“, но от тях нямаше и помен. Заместваше ги клон на Нортърн нешънъл банк. Над грозната бетонна сграда стърчеше електронен часовник-термометър — температурата се отчиташе едновременно по Фаренхайт и Целзий. Нямаше го и свърталището на мистър Кийн — аптеката на Сентър стрийт, откъдето Бил бе взел лекарство за Еди в онзи далечен ден. Алеята Ричардс се бе превърнала в причудлив хибрид, наречен „минитърговски център“. Докато таксито чакаше на светофара, Бил надникна към уличката и зърна магазин за грамофонни плочи, бакалница за екологични храни и магазинче за играчки с обява за масова разпродажба на ВСИЧКИ ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ ЗА „ДРАКОНИ И ТЪМНИЦИ“.

Таксито рязко потегли напред.

— Ще се позабавим — подхвърли шофьорът. — Господ да ги тръшне тия проклети банки, що не вземат да си поразместят малко обедните почивки? Да ме прощавате за френската приказка, ако сте религиозен.

— Няма нищо — каза Бил.

Навън беше облачно, след малко по предното стъкло се поръсиха първите капки дъжд. Радиото гъгниво предупреждаваше, че беглецът от еди-коя си лудница бил много опасен, сетне взе да коментира мачовете на „Ред сокс“, с които пък беше точно обратното. Превалявания в ранните следобедни часове, после проясняване. Когато Бари Манилоу се разпя за Манди, дето идвала и давала без да взима, шофьорът щракна радиото.

— Кога ги построиха? — запита Бил.

— Кое? Банките ли?

— Тъхъ.

— А, повечето са от края на шейсетте и началото на седемдесетте — отвърна шофьорът. Беше облечен с ловджийско яке на червени и черни карета. Върху главата му стърчеше плътно прихлупено оранжево каскетче, изцапано с машинно масло. — Изкопчиха мангизи за обновяване на града. Подялба на доходите, тъй му викат. И кво поделиха? Взеха, че сринаха всичко из основи. Пък после изникнаха банките. Мене ако питате, друго не моеше и да изникне. Отде толкоз мангизи? И туй ми било обновяване на града. Да ми ядат гъза. Прощавайте за френската приказка, ако сте религиозен. Сума ти дивотии издрънкаха, как щели да съживят централната градска част. Дадено бе, хубавичко я съживиха. Сринаха почти всички стари магазинчета и нагъчкаха банки и паркинги. Ама от мен да го знаете — тръгнеш ли да търсиш място за паркиране, мама му стара, пак няма де да си завреш колата. И туй ми било Градски съвет. До един заслужават да ги обесят за патките. Само с оная женска, Полок, няма как да стане. Нея — за циците. Ама пак не върви, щото тя и цици няма. Плоска е като дъска. Да ме прощавате за френската приказка, ако сте религиозен.

— Много съм религиозен — ухили се Бил.

— Тогаз да ми се пръждосваш от таксито и марш в църквата, твойта мама — отсече шофьорът и двамата избухнаха в смях.

— Отдавна ли живеете тук? — запита Бил.

— Откак се помня. Роден съм в Общинската болница, а пък като хвърля топа, ще ме заровят в гробището Маунт хоуп.

— Добре звучи — каза Бил.

— И аз тъй мисля — рече шофьорът. Той се изкашля, свали страничното прозорче и изстреля под дъжда колосална жълто-зеленикава хращка. Държеше се грубовато, но и някак привлекателно, едва ли не пикантно — със странна смесица от униние и оптимизъм. — Голям късмет ще извади, който намери туй нещо, цяла седмица няма да дава пари за дъвка. Да ме прощавате за френската приказка, ако сте религиозен.

— Не се е променило съвсем — каза Бил. Докато се изкачвах по Сентър стрийт, потискащата върволица от банки и паркинги постепенно изоставаше назад. Прехвърлиха билото, минаха край Фърст нешънъл банк и увеличиха скоростта. — „Аладин“ още си е на място.

— Тъхъ — съгласи се шофьорът. — Ама едвам се задържа. Ония скапаняци искаха и него да сринат.

— Пак за банка ли? — запита Бил.

С насмешка осъзна, че част от съзнанието му е настръхнала при тая мисъл. Не му се побираше в главата как някой здравомислещ човек би дръзнал да срине този внушителен дворец на развлечението с лъскавите стъклени полилеи, с просторните стълбища отляво и отдясно, водещи по спирала към висините на балкона, с колосалната плюшена завеса, която не просто се разтваряше преди всяка прожекция, а бавно плъзваше нагоре, цялата във вълшебни гънки и дипли, осветени изотдолу в приказни червени, сини, жълти и зелени оттенъци, докато отстрани скритите лебедки скърцат и претракват. *Само не и „Аладин“,* крещеше тая стъписана част от съзнанието му. *Как са посмели, как изобщо са си помислили да сринат „Аладин“ заради някаква си БАНКА?*

— Че за кво друго? — рече шофьорът. — Банка, ясна работа. Надушихте ги, мамка им... да ме прощавате за френската приказка, ако сте религиозен. От Първа търговска областна бяха хвърлили око на „Аладин“. Искаха да му теглят секирата и на негово място да турят нещо, дето му викат „комплексен банков център“. Пробутаха бумагите през Градския съвет и „Аладин“ беше обречен. Ама се намериха хора да организират комитет — хора, дето живеят тука отдавна. Писаха

петиции, правиха демонстрации, вдигаха аларма, накрая свикаха общоградско събрание и Хенлътн здравата го зачука на всички скапаняци.

В гласа му звучеше дълбоко удовлетворение.

— Хенлътн ли? — смаяно запита Бил. — *Майк Хенлътн?*

— Тъхъ — кимна шофьорът. За миг той въртна глава да огледа Бил, разкривайки обветрено бузесто лице и очила в рогови рамки със застарели петънца от бяла боя по дръжките. — Библиотекарят. Чернокож. Познавате ли го?

— Познавах го някога — каза Бил и си спомни как бе срещнал Майк през юли 1958. Пак заради Бауърс, Хъгинс и Крис... разбира се. Бауърс, Хъгинс и Крис

(Боже мой)

които дебнеха под път и над път, които играеха своята роля на безмозъчни инструменти, за да сглобят, да затегнат седмината един до друг — плътно, още по-плътно, съвсем плътно. — Като хлапета играехме заедно. Преди да се преселя.

— Я гледай ти — възкликна шофьорът. — Вярно казват, малък бил тоя шибан свят... да ме прощавате...

— ... за френската приказка, ако сте религиозен — довърши Бил едновременно с него.

— Гледай ти — доволно повтори шофьорът и известно време кара безмълвно, преди да заговори отново. — Дума да няма, доста се е променил Дери, ама пък от друга страна и доста е поостанало. Например „Градски дом“, отдето дойдох да ви взема. Или Водонапорната кула в Мемориал парк. Помните ли я, мистър? Като бяхме хлапета, мислехме, че вътре бродят призраци.

— Помня я — каза Бил.

— Гледайте сега болницата. Познахте ли я?

Минаваха вляво от Общинската болница. Зад нея Кендъскиг бавно течеше надолу, за да се влее в Пенобскот. Под навъсеното пролетно небе реката лъщеше мътно като олово. Болницата от спомените на Бил — бяла дървена сграда на три етажа с пристройка — все още стоеше на място, но сега изглеждаше смалена, обгърната от цял комплекс здания, може би десетина на брой. Отляво се простираше паркинг с гъмжило от коли — навярно над петстотин.

— Боже мой, това не е болница, ами някакво шибано студентско градче! — възкликна Бил.

Шофьорът се изкиска.

— Ще ви прощавам за френската приказка, щото не съм религиозен. Право го рекохте, още малко и ще стане колкото Щатския университет в Бангор. Имат си радиационна лаборатория, терапевтичен център, шестстотин стаи, собствена пералня и Бог знае още какво. Старата болница още стои, ама сега там са само канцеларии.

Из мозъка на Бил плъзна някакво странно раздвоение — спомняше си, че бе изпитал подобно чувство, когато за пръв път видя прожекция на стереофилм. Опит да сглобиш два образа, които не пасват напълно. Можеш да подлъжеш съзнанието и очите си за този фокус, но като нищо можеш и да си докараш адско главоболие... и тъкмо подобно главоболие се прокрадваше на пръсти в главата му. Ето го новият Дери, чудесно. Но старият Дери още си беше на място, също като дървената болнична сграда. В общи линии старият Дери беше погребан под всички тия нови строежи... но нещо по-властно от волята заставяше окото да го види... да го *търси*.

— Сигурно са махнали и железопътното депо, нали? — запита той.

Шофьорът пак се разсмя доволно.

— За човек, който е напуснал още като хлапе, имате добра памет, мистър. — (*Да ме беше видял миналата седмица, скъпи френскоезични приятелю*, помисли Бил.) — Депото си е на място, ама сега няма нищо освен развалини и ръждиви релси. Вече не спират и товарните влакове. Напоследък някакъв тип си науми да купи терена и да разгърне цял крайпътен лунапарк — мятане на топки, стрелбища, силомери, въртележки, колички, барачка за електронни игри и де да знам още кво — обаче със собствеността се е забъркала някаква голяма каша и не се знае кое на кого е. Сигурно ще го купи в крайна сметка — инат е момчето — ама засега още се влачи по съдилищата.

— И Каналът — прошепна Бил, докато завиваха от края на Сентър стрийт към Пасчър роуд... не, както бе казал Майк, сега зелената крайпътна табела напомняше новото име МОЛ РОУД. — Каналът си е още тук.

— Тхъ — кимна шофьорът. — Сигурно и след сто години ще си е тук.

Търговският център остана отляво и докато отминаваха, Бил отново изпита странното чувство на раздвоение. Когато бяха хлапета, тук нямаше нищо освен просторно поле, обрасло с тлъсти буренаци и грамадни клюмнали слънчогледи по северозападната граница на Пущинака. По-нататък на запад се издигаше бедняшкият квартал Олд кейп. Спомняше си как изследваха заедно това поле, като внимаваха да не паднат в зеещата яма, останала на мястото, където по Великден през 1906 година бе избухнала стоманолеярната на Кичънър. Из тревата се валяха безброй находки и момчетата ги измъкваха от пръстта с дълбокомислен интерес, като археолози сред древни египетски руини: тухли, тигли, късове желязо с ръждиви болтове по тях, стъклария, шишета с неописуема мътилка, воняща по-гнусно от най-гадната отрова на света. И нейде там, в каменната кариера край бунището, се бе случило нещо лошо, ала още не можеше да си спомни какво точно. Помнеше само името Патрик Хумболт и че цялата история имаше нещо общо с хладилник. А някаква птица... някаква птица бе преследвала Майк Хенлън. Каква?...

Той тръсна глава. Откъси. Плява, литнала по вятъра. Нищо повече.

Сега полето бе изчезнало заедно с останките от стоманолеярната. Внезапно Бил си припомни грамадния комин. Облицован с тухли, почернели към края от сажди и дим, коминът се валяше сред високата трева като парче от великанска лула. Спомни си как успяха да се изкатерят отгоре и тръгнаха напред с разперени ръце като въжеиграчи. Смееха се... Пак тръсна глава, сякаш за да прогони като мираж гледката на търговския център — групичка грозновати сгради с десетки крещящи надписи: СИЪРС... ДЖ. С. ПЕНИ... ПРИ УУЛУЪРТ... ВИДЕОКАСЕТИ... ЗАКУСВАЛНЯ ЙОРК... КНИЖАРНИЦА УОЛДЪН... Паркинги и отклонения към тях. Гледката не изчезваше, защото не беше мираж. Изчезнала бе стоманолеярната на Кичънър и буренясалото поле около руините. Търговският център беше реалност. Спомените си оставаха спомени.

И все пак нещо не му даваше да повярва в това.

— Ето, че пристигнахме, мистър — обади се шофьорът. Таксито свърна към паркинга пред сграда, напомняща грамадна пластмасова

пагода. — Закъсняхме мъничко, ама по-добре късно, отколкото никога, нали тъй?

— Съвършено вярно — каза Бил и му подаде пет долара. — Задръжте рестото.

— Брей, мама му стара! — провикна се шофьорът. — Ако пак ви потрябва кола, звънете направо в „Жълтото такси“ и търсете Дейв. Всички ме знаят на малко име.

— Ще питам за най-религиозния — усмихна се Бил. — Дето вече си е подбрал парцела в Маунт хоуп.

Дейв се разсмя.

— Е, така няма да ме сбъркат. Приятен ден, мистър.

— И на теб, Дейв.

Бил постоя под лекия дъждец, гледайки след отминаващото такси. Чак сега осъзна, че бе пропуснал да зададе на шофьора още един въпрос... или пък нарочно го бе избягнал.

Не бе запитал Дейв *харесва* ли му да живее в Дери.

Бил Денброу рязко се завъртя и влезе в „Ориенталски нефрит“. Във фоайето Майк Хенлън седеше на плетено кресло с огромна разперена облегалка. Той скочи на крака и Бил усети как го залива... как го *пронизва* дълбокото чувство за нереалност. Раздвоението се завръщаше, само че този път беше много, много по-жестоко.

Спомняше си стройно и пъргаво черно момче, високо метър и петдесет и седем. Сега виждаше мъж, висок към метър и седемдесет. Мършав. Дрехите му висяха като на закачалка. А бръчките по лицето му подсказваха, че отдавна е отминал четиридесетте и навлиза в сянката на старостта.

Потресението навярно се бе изписало по лицето му, защото Майк спокойно каза:

— Знам как изглеждам.

Бил се изчерви.

— Не е чак толкова зле, Майк, просто те помнех като хлапе. Нищо повече.

— Нищо ли?

— Изглеждаш поизморен.

— И *наистина* съм поизморен — каза Майк, — но ще издържа някак. Надявам се.

После той се усмихна и лицето му грейна. Сега Бил отново съзря момчето, с което дружеше преди двайсет и седем години. Както старата дървена Общинска болница бе потънала в сянката на модерните сгради от бетон и стъкло, тъй и някогашното момче се криеше под неизбежните белези на възрастта. В челото му се впираха бръчки, дълбоки бразди слизаха от крайчетата на устните към брадичката, косата му беше прошарена над слепоочията. Но прежният приятел на Бил все още си беше на мястото — също като обкръжената, притисната болница.

Майк протегна ръка.

— Добре дошъл в Дери, Шеф Бил.

Вместо да протегне ръка на свой ред, Бил го прегърна. Майк го стисна с все сила и той усети по рамото и шията си допира на острата, къдрава коса.

— Каквото и да е станало, Майк, ще се справим — каза Бил. Чувахе собствения си глас, изтънял от напиралите сълзи, ала не се срамуваше. — Вече го бихме веднъж, значи можем п-пак да го би-би-бием.

Без да го пуска, Майк се отдръпна на една ръка разстояние; продължаваше да се усмихва, но блясъкът в очите му едва ли беше само от това. Той извади кърпичка и ги избърса.

— Че как иначе, Бил. Ха на бас.

— Бихте ли ме последвали, джентълмени? — запита управителката, усмихната азиатка в нежно розово кимоно, на което се премияташе грамаден дракон с навита люспеста опашка. Черната ѝ коса беше събрана на висок кок, прикрепен с гребени от слонова кост.

— Знам пътя, Роза — каза Майк.

— Добре, мистър Хенлър. — Тя се усмихна на двамата. — Мисля, че виждам добра среща на стари приятели.

— И аз така мисля — каза Майк. — Насам, Бил.

По сумрачен коридор минаха зад общия ресторант и отпред се появи врата със завеса от мъниста.

— Ами другите... — започна Бил.

— Вече всички са тук — каза Майк. — Всички, които могат да дойдат.

За миг Бил се поколеба пред вратата, обзет от внезапен страх. Не го плашеше неизвестното или свръхестественото; боеше се от простия

факт, че за двадесет и седем години е пораснал с четиридесет сантиметра и е останал почти без коса. Изведнъж го изпълни боязън — едва ли не ужас — от перспективата да ги види отново, да открие детските им лица почти напълно изхабени, почти погребани под промените, както беше погребана старата болница. С новопостроени банки в главите им, където някога е имало вълшебни киносалони.

Пораснали сме, помисли той. Тогава не вярвахме в това — с всички други можеше да стане, но не и с нас. Ала ето, че все пак се случи и ако вляза, то ще се превърне в реалност: вече сме възрастни.

Объркан и боязлив, Бил се озърна към Майк.

— Как изглеждат? — чу той собствения си трепетен глас. — Майк... как изглеждат?

— Влез да видиш сам — кротко отвърна Майк и въведе Бил в малкото сепаре.

2. БИЛ ДЕНБРОУ ХВЪРЛЯ ПОГЛЕД

Илюзията бе траяла само кратък миг и навярно се дължеше просто на сумрака в стаята, ала по-късно Бил често се питаше дали това не е било някакво послание, предназначено единствено за него: напомняне, че съдбата може да бъде и милостива.

В този кратък миг му се стори, че никой от тях не е пораснал, че по някакво чудо неговите приятели са открили тайната на Питър Пан и си остават деца.

Ричи Тозиър бе отметнал стола си назад и подпрян на стената тъкмо говореше нещо с Бевърли Марш, която приглушено се кискаше в шепа; по лицето на Ричи се разливаше широка, дяволита и съвършено позната усмивка. Еди Каспбрак седеше вляво от Бевърли, а на масата пред него, до чаша вода, имаше пластмасова пръскалка с извита пистолетна дръжка. Формите на тая чудесия изглеждаха малко по-съвременни и изящни, но предназначението явно си беше все същото — инхалатор. От другия край на масата Бен Ханском се вглеждаше в триото със смесено изражение на тревога, веселие и дълбок размисъл.

Бил усети как ръката му бавно се надига и с горчива насмешка осъзна, че в тази секунда е бил готов да си опипа кубето, за да види

дали някакво вълшебство не му е възвърнало косата — изящната рижава коса, която бе почнала да окапва още в първия курс на колежа.

Насмешката пукна сапунения мехур. Забеляза, че Ричи не носи очила и си помисли: *Сигурно носи контактни леци... както трябваше да се очаква. Мразеше ония черचेвета.* Вместо някогашните тениски и кадифени панталони беше облечен с изящен костюм, и то не какъв да е, а специална поръчка за около деветстотин долара.

Бевърли Марш (ако все още се казваше Марш) бе станала поразителна красавица. Вместо познатата конска опашка, косите ѝ — почти толкова червеникави, колкото бяха някога и косите на Бил — се разливаха като мътно блестящ водопад по раменете на простичката бяла моряшка блузка. Под слабото осветление цветът им напомняше гаснеща жаравя. Ала под слънчевите лъчи — дори в мрачен ден като днешния — навярно щяха да пламтят. И Бил неволно се запита какво ли би изпитал, ако зарови пръсти из тия къдрици. *Най-старата история на света, кисело помисли той. Обичам жена си, но... какво изкушение.*

Еди — невероятно, но факт — се бе произточил и малко приличаше на Антъни Пъркинс. Преждевременни бръчки прорязваха лицето му (макар че в движенията изглеждаше по-млад от Ричи и Бен), а очилата без рамки го състаряваха още повече — с подобни очила човек можеше да си го представи като британски адвокат, който излиза пред съда за пледоария или прелиства документи по предстоящото дело. Беше подстриган късо и старомодно — подобни спортни прически се носеха в края на петдесетте и началото на шейсетте години. Дългото спортно сако на ярки карета сякаш бе грабнато в навалищата от последната разпродажба на фалирал магазин за конфекция... но часовникът на лявата му ръка беше „Патек Филип“, а върху малкия пръст на лявата блестеше пръстен с рубин. Камъкът изглеждаше ужасно грамаден и чудовищно претенциозен, тъй че нямаше начин да е фалшив.

Ала най-промененият беше Бен и докато се взираше в него, Бил усети как отново го грабва чувството за нереалност. Лицето си оставаше същото; косата, макар и прошарена, бе сресана на познатия път отдясно. Само че Бен беше отслабнал. Седеше удобно отпуснат на стола и изпод простичкото му кожено сако се подаваше карирана работна риза. На краката си имаше каубойски ботуши и джинси

„Леви“, пристегнати с очуканата сребърна катарама на вехт кожен колан. Дрехите прилепваха по стройното му тяло с тънка талия и тесни бедра. На китката му висеше масивна верижка — не злато, а обикновена мед. *Отслабнал е, помисли Бил. Бледа сянка от спомена, както се казва... Нашият Бен да отслабне. Какво ли не става по този свят.*

Между шестимата настана миг на неописуемо мълчание. Това бе един от най-странните мигове в живота на Бил Денброу. Стан не бе дошъл, ала все пак сред тях имаше и седми участник. Тук, в уединеното ресторантско сепаре, Бил долови незнайното присъствие с такава сила, че то сякаш се материализира — но не като скелет в бял саван с коса на рамо. То беше бялото петно върху картата на годините от 1958 до 1985, зоната, която някой пътешественик би нарекъл Великото неизвестно. Бил се запита какво ли се крие там. Бевърли Марш с къса поличка над стройните девичи бедра, Бевърли Марш с права и сресана на път коса? Ричи Тозиър с две големи значки: **ОТЛЯВО СПРЕТЕ ВОЙНАТА**, **ОТДЯСНО — ВЪН ЗАПАСНИЦИТЕ ОТ СТУДЕНТСКИЯ ГРАД?** Бен Ханском с жълта пластмасова каска, седнал в брезентовата кабина на грамаден булдозер — гол до кръста, с провиснало над колана шкембе, което се топи ден подир ден? А дали пък седмият гост не е негър? Не, не го бъркайте с прочутите певци и проповедници — не е от тях този момък, той носи простички бели ризи и светлокафяви панталони от магазините за конфекция, посещава библиотекарски курсове в Мейнския университет, пише курсови работи за произхода на бележките под линия и предимствата на издателските индекси при каталожната номерация, докато навън крачат демонстранти и Фил Окс пее: „Ричард Никсън, намери си друга страна, тук не те щем“, а нейде далече мъжете умират с раздрани кореми заради села, чиито имена не могат да произнесат; седи, прилежно сведен над ръкописа (Бил го *вижда*), отвън косо падат лъчите на бледото зимно слънце и в тях лицето на младежа е сериозно, замислено, защото той знае, че от всички човешки професии библиотекарството стои най-близо до тесничката седалка на валяка, наречен Вечност. Той ли е седмият? Или един друг младеж, който съзерцава в огледалото как челото му става все по-високо, който гледа кичури рижава коса сред зъбите на гребена, който се вира в отражението на камара университетски тетрадки, съдържащи току-що

завършения калпав ръкопис на роман със заглавие „Джоана“, без да знае, че след година романът ще бъде отпечатан?

Донякъде... точно така... нищо подобно.

Всъщност нямаше значение. Седмият беше тук, в този миг всички го усетиха... и може би разбраха по-ясно страховитата мощ на онова, което отново ги сбираше. *То е живо*, помисли Бил, изтръпнал от студ под дрехите си. *Окото на тритона, опашката на дракона, Десницата на славата... както и да го наречем, То пак е тук, в Дери. То.*

И внезапно усети, че *То* е седмият гост; че *То* и времето са някак взаимозаменяеми, че *То* може да надене техните лица, както надява лицата на хиляди други, които е ужасявало и убивало... и кой знае защо, най-страшна бе тъкмо мисълта, че *То може да се превърне в тях*. *Каква част от себе си сме изоставили в този град?* — запита се той с внезапно бликнал ужас. *Каква част от нас изобщо не е напуснала каналите и подземията, където живееше То... където се хранеше? Затова ли забравихме? Защото част от нас просто не е имала бъдеще, не е пораснала, не е напуснала Дери. Затова ли?*

Не откри отговор в лицата на другите... там само се отразяваше собственият му въпрос.

Мислите се зараждат и прелитат за секунди, за хилядни от секундата, създавайки свои собствени коловози из времето, и всичко това мина през съзнанието на Бил Денброу за не повече от пет секунди.

После Ричи Тозиър, както си беше подпрян на стената, отново се ухили и изтърси:

— Леле Божичко, я го вижте — Бил Денброу взел, че лъснал кубето. С паркетин ли го мажеш, Шеф Бил?

А Бил, без ни най-малка представа какво ще отвърне, отвори уста и чу собствения си глас:

— Абе, Мръсна уста, да ти го начукам и на теб, и на коня ти.

Настана миг тишина... после дружен смях разтърси сепарето. Бил изтича напред, започна да се здрависва и макар че го изпълваше необясним ужас, той усети и нещо приятно: най-сетне си беше у дома.

3. БЕН ХАНСКОМ ИЗМЪРШАВЯВА

Майк Хенлън поръча напитките и сякаш за да компенсират предишното мълчание, всички се разбъбриха едновременно. Оказа се, че Бевърли Марш вече е станала Бевърли Рогън. Имала си чудесен мъж в Чикаго, който не само преобразил целия ѝ живот, но и като по вълшебство превърнал простичките шивашки навици на своята съпруга в блестящ моделиерски талант. Еди Каспбрак притежавал компания за лимузини под наем в Ню Йорк. „Де да знам, жена ми може тъкмо в момента да сваля Ал Пачино“ — кротичко се усмихна той и сепарето пак гръмна от смях.

Всички знаеха с какво се занимават Бил и Бен, но Бил имаше странното чувство, че съвсем доскоро не са свързвали имената им — на архитекта и писателя — със спомена за приятели от детинство. Бевърли носеше в чантичката си евтини издания на „Джоана“ и „Черните бързеи“ и го помоли за автограф. Докато надписваше книгите, Бил забеляза, че и двете са чисто новички, навярно закупени от аерогарата на слизване от самолета.

Все в същия дух Ричи разправи на Бен колко се е възхищавал от сградата на Би-Би-Си в Лондон... ала в очите му трептеше озадачено пламъче, сякаш още не можеше да свърже оная сграда със стоящия пред него мъж... или със сериозното шишкаво момче, което ги бе научило как да наводнят половината Пущинак с няколко крадени дъски и ръждива врата от автомобил.

Ричи работел като дискожoker в Калифорния. Похвали се, че го наричали Човекът с Хилядата Гласове и Бил жално изстена:

— Боже мой, Ричи, всичките ти Гласове бяха *отвратителни*!

— Не ще ме подкупите с ласкателства, благородни сър — високомерно заяви Ричи.

Бевърли го попита дали сега носи контактни лещи, а Ричи отвърна със страшен шепот:

— Я ела насам, маценце. Гледай ме право в очите.

Бевърли пристъпи към него и весело възкликна, когато Ричи леко килна глава, за да ѝ покаже ръбовете на неговите контактни лещи.

— Ами библиотеката все същата ли си е? — обърна се Бен към Майк Хенлън.

Майк измъкна от портфейла си фотография на библиотеката от птичи поглед. Стори го с горд жест, като човек, който представя снимки на своето домочадие.

— Един приятел я щракна от самолет — обясни той, докато снимката обикаляше от ръка на ръка. — Иска ми се да я увелича, много хубаво ще стои на стената в детския отдел. Мъча се да изкрънкам пари за тая работа от Градския съвет или от някой добронамерен дарител, обаче засега все удрям на камък. Но снимката е екстра, нали?

Всички се съгласиха. Бен позадържа снимката и дълго се взира в нея. Накрая потупа с пръст по стъкления коридор между двете сгради.

— Да си виждал и другаде нещо подобно, Майк?

Майк се усмихна.

— Твоят лондонски строеж — каза той и всички пак прихнаха.

Напитките пристигнаха. Шестимата седнаха на масата.

Изведнъж отново натегна неловка, напрегната тишина. Мълчаха и се споглеждаха.

— Е? — запита Бевърли с мелодичен, леко дрезгав глас. — За какво ще прием?

— За нас — внезапно каза Ричи.

Вече не се усмихваше. Очите му срещнаха погледа на Бил и с огромна, почти непоносима сила върху Бил се стовари споменът как двамата с Ричи се прегръщаха и ридяха наред Нийбълт стрийт след изчезването на оная твар — може би клоун, а може би върколак. Когато надигна чашата, ръката му трепереше и няколко капки се разляха върху покривката.

Ричи бавно стана на крака. Останалите го последваха един по един: първо Бил, после Бен, Еди, Бевърли и накрая Майк Хенлън.

— За нас — каза Ричи и гласът му трепереше, също като ръката на Бил. — За Клуба на Неудачниците от 1958 година.

— За Неудачниците — повтори насмешливо Бевърли.

— За Неудачниците — изрече Еди. Зад очилата без рамки лицето му изглеждаше бледо и състарено.

— За Неудачниците — кимна Бен. В крайчеца на устните му трептеше сянката на слаба, измъчена усмивка.

— За Неудачниците — тихо каза Майк Хенлън.

— За Неудачниците — завърши Бил.

Чашите се докоснаха. Отпиха.

Тишината пак ги обгърна, но този път Ричи не я наруши. Сега тя беше необходима.

Седнаха по местата си и Бил се обади пръв:

— Хайде, Майк, изплюй камъчето. Разправяй какво става тук и какво можем да сторим.

— Най-напред хапнете — каза Майк. — После ще говорим.

И те похапнаха... дълго и с апетит. *Като в старата поговорка за осъдения на смърт*, помисли Бил, но така или иначе, не помнеше толкова да се е наслаждавал на масата от... още от детството, изкуши го ненадейна мисъл. Кухнята не можеше да се нарече прекалено изтънчена, но не беше и за пренебрегване, а най-важното — от всичко имаше по много. Шестимата се заеха да си прехвърлят ястия — свински ребра, *му гу гайпан*, чудесно задушени пилешки крилца, яйчени руладини, шунка пълнена с водни кестени, телешко на дървени шишчета.

Започнаха от китайските ордьоври *пу-пу*. В средата на всяко блюдо гореше пламъче и Ричи се захвана с детинско усърдие да слага в паничката над огъня от всичко по малко — включително половин яйчена руладина и няколко червени бобчета.

— Страшно си падам по *фламбетата* — сподели той с Бен. — И лайно на керемидата бих изял, стига да е *фламбе*.

— Сигурно вече си пробвал — подметна Бен.

Бевърли се разкикоти до премала и трябваше да изплюе хапката в салфетката си.

— О, Боже, май ще ми призлее — каза Ричи, имитирайки с поразителна точност гласа на Дон Пардо и Бевърли се задъха от смях.

— Престани, Ричи — изпъшка тя. — Предупреждавам те.

— Прието — каза Ричи. — Добър апетит, скъпа.

Роза лично поднесе десерта — огромен фламбиран кейк Аляска — на почетното място, където седеше Майк.

— Още *фламбе* за моята трапеза — възкликна Ричи с глас на човек, пристъпващ през райските порти. — Това май ще е най-приятният обяд в целия ми живот.

— Прав сте, разбира се — скромно отвърна Роза.

— Ако духна пламъка, може ли да си пожелаея нещо? — запита той.

— В „Ориенталски нефрит“ всички желания се сбъдват, сър.

Усмивката на Ричи помръкна изведнъж.

— Горещо подкрепям доброто ви чувство — промълви той, — но, знаете ли, просто не ми се вярва да е така.

Унищожиха кейка почти до последната троха. Когато Бил се облегна назад и поотпусна колана си, погледът му плъзна по чашите върху масата. Изглеждаха стотици. Той леко се усмихна, като си спомни, че лично беше унищожил две мартинита за аперитив и Бог знае колко бутилки бира „Кайрин“ след това. Другите също не си бяха губили времето. Както ги беше налегнала жаждата сигурно не биха се отказали и от спирт за горене. И все пак не се чувствуваше пиян.

— Не съм хапвал така откакто бях хлапе — въздъхна Бен. Всички се озърнаха към него и по бузите му изби лека руменина. — Истина ви казвам. Последното ми подобно ядене май беше в началния клас на гимназията.

— На диета ли си минал? — запита Еди.

— Да — кимна Бен. — Свободната диета на Бен Ханском.

— И как тъй се пристраши? — запита Ричи.

Бен смутено се размърда на стола.

— Едва ли ви се слушат разни вехти истории...

— За останалите не знам — каза Бил, — но на мен ми се слуша. Хайде, Бен. Давай. Какво чудо е превърнало Кълаун Камарата в днешния строен манекен?

Ричи весело изсумтя.

— Вярно, Камарата. Бях забравил.

— Не е кой знае каква история — каза Бен. — Даже изобщо не е история. След онова лято... след 1958... останахме в Дери още две години. После майка ми остана без работа и накрая потеглихме за Небраска, защото сестра й живееше там и предлагаше да ни приюти докато си стъпим на краката. Тъжна работа. Леля Джийн беше дърта усойница и всекиму гледаше да напомни на кое стъпало стои, все ни дуднеше какъв късмет сме извадили, че мама има великодушна сестра, колко било добре, че не разчитаме на подаяния и тъй нататък. Много се отвращаваше от моето шкембе. Само то й беше в устата. „Бен, трябва повечко да спортуваш. Бен, ако не отслабнеш, ще те тръшне сърдечен удар на млади години. Бен, засрами се, знаеш ли колко дечица измират от глад по света?“ — Той помълча и отпи глътка вода. — Най-лошото беше, че ако оставех нещичко недоядено, пак ми натякваше за гладните дечица.

Ричи се разсмя и кимна.

— Както и да е, страната едва излизаше от рецесията и майка ми почти цяла година стоя без работа. Когато напуснахме Ла виста, където живееше леля Джийн, и се преселихме в Омаха, бях наддал още четиридесет кила, а пък вие ме помните какъв бях. Мисля, че дебелеех просто напук на леля Джийн.

Еди подсвирна.

— Значи си станал към...

— Към деветдесет и пет — бавно изрече Бен. — Както и да е, посещавах гимназията Ист сайд в Омаха и часовете по физкултура бяха... да не ви разправам. Момчетата ми викаха Бъчвата. Представете си как съм изглеждал. Подигравките продължиха около седем месеца. Един ден, докато се преобличахме след физкултурата, две-три момчета взеха... взеха да ме пляска по корема. На това му викаха „мазна баня“. Скоро се лепнаха още две-три момчета. После още пет-шест. Накрая всички ме подгониха из съблекалнята, след това по коридора и през цялото време ме шляпах по шкембето, по задника, по гърба, по краката. Изплаших се и закрепях. А ония се хилеха като шантави.

Забил поглед в масата, Бен съсредоточено подреждаше приборите си.

— Знаете ли — каза той, — тогава май за последен път си припомних Хенри Бауърс и после го забравих чак докато Майк ми се обади преди два дни. Хлапето, което подхвана закачките, беше селяче с едри, мазолести ръце и както бягах, изведнъж ми щукна в главата, че Хенри се е върнал. Мисля... не, не мисля, а *знам*, че точно тогава се паникьосах. Гонеха ме по коридора покрай шкафчетата за дрехи. Бях гол и червен като рак. Вече нямах и капчица достойнство... не знаех на кой свят съм, както се казва. Не помнех къде съм. Пицях за помощ. А те търчаха подире ми с крясъци: *Мазна баня! Мазна баня! Мазна баня!* В края на коридора...

— Бен, защо се измъчваш така? — рязко го прекъсна Бевърли. Лицето ѝ беше пепеляво. Нервно посегна към водната чаша и едва не я разля.

— Остави го да свърши — каза Бил.

Бен го поогледа, после кимна.

— В края на коридора имаше скамейка. Спънах се, паднах и си ударих главата. Момчетата постояха наоколо минута-две, после някой

каза: „Добре. Стига толкова. Бягайте да се преобличате.“ На вратата стоеше треньорът по анцуг — бяло горнище и син панталон с бели кантове. Не знам откога е бил там. Всички го гледаха — някои с усмивка, други виновно, трети се правеха на отнесени. След малко си тръгнаха. И аз се разплаках. Треньорът просто си стоеше пред вратата на салона и ме гледаше — гледаше голото шишкаво момче, цялото зачервено от мазната баня, гледаше го как лежи и плаче. Накрая каза: „Да ти го набутам в човката, Бени, що не вземеш да млъкнеш?“ За пръв път чувах такива думи от учител и толкова се стреснах, че наистина млъкнах. Вдигнах очи към него, а той пристъпи напред и седна на скамейката, в която се бях спънал. Приведе се и свирката около врата му ме чукна по челото. За миг си помислих, че ще ме целуне или нещо подобно и цял изтръпнах, но той ми сграбчи циците в шепи и стисна яко. После ме пусна и избърса длани в анцуга си, сякаш бе пипнал нещо мръсно. „Да не мислиш, че ще те утешавам? — запита. — Хич даже. Момчетата се отвращават от теб и аз също. По различни поводи, но нали и на възраст сме различни. Те не знаят защо си им противен. Аз знам. Защото виждам, че Господ Бог ти е дал хубаво тяло, а ти го погребваш в гадна лоена камара. Драйфа ми се като гледам мекушавата ти тъпотия. Слушай ме сега, Бени, защото друг път няма да ти го кажа. Чака ме футболният отбор, и баскетболният, и леката атлетика, а нейде между тях трябва да наместя плувците. Тъй че ще го кажа само веднъж. Ти си шишкав ей тук. — И ме почука по челото точно там, където ме бе закачила гадната му свирка. — Оттам затлъстяват всички. Наложи си диета в куфалницата и ще вземеш да губиш килограми. Обаче такива като тебе нямат воля да го сторят.“

— Какъв *мръсник*! — възмути се Бевърли.

— Аха — ухили се Бен. — Само дете *не знаеше*, че е мръсник, толкова беше тъп. Сигурно беше гледал стотина пъти филма „Учител по физкултура“ с Джак Уeb и искрено си въобразяваше, че ми прави добро. А всъщност така и стана. Защото точно тогава си помислих нещо. Помислих си...

Той извърна глава, навъси се... и Бил изпита странното чувство, че знае какво ще последва, още преди да го чуе.

— Казах ви, че за последен път си припомних Хенри Бауърс докато ме гонеха момчетата. Е, когато треньорът стана да си върви, за

последен път си помислих какво бяхме сторили през лятото на петдесет и осма. Помислих си...

Той пак се запъна и ги огледа един по един, сякаш диреше нещо в лицата им. После колебливо продължи:

— Помислих си колко *страхотни* бяхме седмината заедно. Помислих си какво сторихме, как го сторихме и изведнъж ме поразисмисълта, че ако треньорът се беше сблъскал с нещо подобно, косата му тутакси щеше да побелее, а сърцето му щеше да клъцне и да спре като вехт часовник. Непочтена мисъл, разбира се, обаче и той не беше почтен с мене. А след това всичко стана съвсем просто...

— Побеснял си — каза Бил.

Бен се усмихна.

— Да, точно така. Викнах му: „Треньоре!“ Той се завъртя и ме изгледа. „Нали казахте, че тренирате отбора по лека атлетика?“ — запитах аз. „Да — отвърна той. — Само че не виждам какво общо имаш с тая работа.“ „Слушай сега, тъпо безмозъчно копеле — рекох аз. Той зяпна и очите му станаха като палачинки. — През март ще се надбягвам с отбора по лека атлетика. Какво мислиш по въпроса?“ „Мисля, че ще е най-добре да си затвориш човката, преди да ти навлече големи неприятности“ — каза той. „Когато и да ми пуснеш, ще го надбягам — отсякох аз. — Ще ти надбягам и най-добрия състезател. А после, мамицата ти гадна, ще искам да се извиниш.“ Той сви юмруци. За момент помислих, че ще се върне и ще ме смаже от бой. Но после отпусна ръце и тихо рече: „Само дрънкаш, шишко. Много ти знае устата. Но видя ли да надбягаш най-добрия ми състезател, още същия ден зарязвам гимназията и отивам на село да бера царевица.“ Каза го и си тръгна.

— Свали ли килограмите? — запита Ричи.

— И още как — кимна Бен. — Само че треньорът грешеше. Недебелеех от главата. Цялата работа беше в майка ми. Вечерта се прибрах и казах, че искам да отслабна. Стана страхотен скандал, накрая и двамата се разплакахме. Тя пак подхвана старата песен: всъщност не съм бил *дебел*, просто съм имал *едър кокал*, а от едро момче става едър мъж, затова трябва и да яде на едро, та да се държи на крака. Мисля, че за нея това беше... един вид успокоение. Страшничко е било да отглежда дете сам-самичка. Нямаше образование, нямаше дарби — нищо нямаше, освен готовност да

работи от тъмно до тъмно. И когато можеше да ми сипе допълнително... или да ме погледне отвъд масата и да види как наддавам...

— Тогава е усещала, че печели битката — обади се Майк.

— Аха. — Бен допи бирата и избърса с опакото на дланта пенестото мустаче от горната си устна. — Това беше най-голямото сражение — не вътре в главата ми, а с нея. Месеци наред тя просто не искаше да се примири. Отказваше да изхвърли старите дрехи и да ми купи нови. По това време тичах — тичах навсякъде и понякога сърцето ми блъскаше толкова силно, че се боях да не припадна. След първото бягане на хиляда метра се издрайфах и ми причерня. По-нататък само драйфах. А като мина още малко време, трябваше да си придържам панталоните по време на бягането. Хванах се да разнасям вестници. Премяха чантата на шия и тя ме блъскаше по гърдите, защото си стисках панталоните с две ръце. Вечер се прибирах и изяждах само половин порция, а майка ми плачеше, че ще се уморя от глад, че си копая гроба, че не я обичам вече, че не ме е еня как се претрепва от работа.

— Господи — промърмори Ричи, палейки цигара. — Чудя се как си издържал, Бен.

— Просто не забравях лицето на тренъора — каза Бен. — Просто си спомнях как ме гледаше, след като ме бе стиснал за циците в коридора пред съблекалните. Така издържах. С парите от вестниците си купих нови джинси и още туй-онуй, а старецът от долния апартамент ми проби с шило нови дупки на колана — пет или шест, доколкото си спомням. И тогава май пак се сетих за предния път, когато трябваше да си купя джинси — когато Хенри ме блъсна в Пущинака и бях целият в дрипи.

— Аха — широко се усмихна Еди. — Тогава измисли номера с шоколадовото мляко. Помниш ли?

Бен кимна.

— Не знам как е било, но и да съм си спомнил, отминало е за секунда. Горедолу по същото време в гимназията имахме курс по здраве и хранене. Открих, че човек може да яде колкото си ще сурови зеленчуци, без да наддава. И ето че една вечер майка ми сложи на масата салата от марули и суров спанак с ябълкови резенчета и мъничко шунка. Никога не съм си падал по заешките деликатеси, обаче

онзи път изпразних три чинии и все повтарях колко е вкусно. Това кажи-речи оправи нещата. Тя не се интересуваше какво ям, стига да е много. Затрупа ме със салати. Три години само с това преживях. Понякога тичах пред огледалото да видя дали не са ми пораснали ушите.

— А какво стана с треньора? — запита Еди. — Имаше ли надбягване.

И той опипа инхалатора, сякаш мисълта за бягане беше пряко свързана с астмата.

— О, имаше — каза Бен. — Двеста и четиристотин метра. Дотогава бях смъкнал трийсетина килограма и пораснах с пет сантиметра, тъй че останалото тегло си пасна на място. Още в първия ден на квалификациите всички ми гълтаха праха и на двете дистанции. После отидох при треньора, който беше готов газ да пикае от яд и му рекох: „Май ви е време да зарежете тая работа и да се захващате с царевицата. Кога потегляте за Канзас?“ Отначало той не продума — просто ме просна по гръб с един як тупаник. Заяви, че не щял в отбора си устато копеле като мен. „Няма да вляза в тоя отбор, та ако ще сам президентът Кенеди да ме моли — рекох аз, бършейки кръвта от устата си. — В крайна сметка ми направихте услуга, тъй че не държа да си устоите на думата... но случи ли ви се да хапнете варена царевица, спомняйте си за мене.“

Бен се поусмихна... ала в усмивката нямаше нито веселие, нито носталгия.

— Той каза, че ако не изчезна незабавно, ще ме бие до посиране. Точно така се изрази. Всички ни гледаха, включително и момчетата, които бях надбягал. Идеше им да потънат вдън земя. Но аз само рекох: „Ето какво ще ви кажа, треньоре. Един тупаник имате гратис, защото не умеете да губите и сте много стар за превъзпитание. Обаче пипнете ли ме с пръст още веднъж, ще се погрижа да останете без работа. Не знам дали ще успея, но мога да си направя труда. Смъкнах килограмите, значи имам право на малко достойнство и спокойствие. За такива неща се воюва.“

Бил се обади:

— Звучи великолепно, Бен... но писателят в душата ми не вярва някакво си хлапе да е говорило с подобни изрази.

Бен кимна със същата странна усмивка.

— И аз не вярвам, ако хлапето не е минало през нашите изпитания. Но казах точно това... и не се шегувах.

Бил се позамисли, после кимна.

— Прав си.

— Треньорът стоеше с ръце на кръста — продължи Бен. — Отвори уста и пак я затвори. Всички мълчаха. Тръгнах си и повече нямах вземане-даване с треньора Уудли. Когато си получих свидетелството за първата гимназиална година, в графата за физкултура беше натракан на машина „освободен“ и отдясно се мъдреше неговият подпис.

— Значи му натри носа! — провикна се Ричи и разтърси над главата си здраво стиснати ръце. — Голяма си работа, Бен!

Бен поклати глава.

— По-скоро натрих носа на част от самия себе си. Навярно всичко започна от треньора... но само мисълта за вас, момчета, ме накара да повярвам, че ще успея. И успях. — Той небрежно сви рамене, но Бил като че зърна ситни капчици пот в коренчетата на косата му. — Край на изповедите. И май няма да се откажа от още една бира. Пресъхна ми гърлото от приказки.

Майк повика сервитьорката.

Шестимата си поръчаха по още едно и в очакване на напитките се разбъбриха за дреболии. Бил гледаше как мехурчетата пълзят по стените на халбата му. Насмешливо и в същото време тревожно осъзна, че се надява още някой да подхване разказ за отминалите години — Бевърли да им разправи какъв чудесен съпруг си е намерила (дори да е ужасно скучен, каквито са повечето чудесни съпрузи), Ричи Тозиър да се раздрънка за весели случки пред микрофона, Еди Каспбрак да опише как изглежда отблизо Теди Кенеди, какви бакшиши дава Робърт Редфорд... или да обясни защо не е успял да се отърве от инхалатора, докато Бен е смъквал излишните килограми.

Истината е, помисли Бил, че всеки момент Майк може да заговори, а не съм сигурен дали искам да го изслушам. Истината е, че сърцето ми се е поразтупкало, а ръцете — поизстинали. Истината е, че двацет и пет излишни години ми идват многократно за подобен страх. Стари сме вече. Хайде, кажете нещо, каквото и да било. Дайте да си говорим за кариери, за съпруги, за това колко е странно да срещнеш приятели от детинство и да откриеш, че сам не си избягнал

шамарите на времето. Дайте да си говорим за секс, за бейзбол, за цените на бензина, за бъдещето на страните от Варшавския договор. За всичко друго, но не и за онова, което ни е събрало. Хайде, кажете нещо.

И сякаш чул молбата му, Еди Каспбрак заговори. Но не за облика на Тед Кенеди, не за бакшишите на Робърт Редфорд, дори не за безпомощната си привързаност към машинката, наречена някога от Ричи „дробосмукачката на Еди“. Той запита Майк кога е умрял Стан Юрис.

— По-миналата вечер. След като му се обадох по телефона.

— Имало ли е нещо общо с... с това, за което сме тук?

— Бих могъл да изклинча от въпроса и да кажа, че никой не знае, щом не е оставил бележка — отвърна Майк. — Но нещастieto е станало веднага след разговора, тъй че изводите са ясни.

— Самоубил се е, нали? — глухо изрече Бевърли. — О, Господи... горкият Стан.

Останалите гледаха Майк, който допи бирата си и каза:

— Да, самоубил се е. Доколкото разбрах, малко след разговора ни отишъл да напълни ваната, влязъл в нея и си прерязал вените.

Бил се огледа и изведнъж масата му се стори обградена от бледи, потресени лица — без тела, само кръгли бели лица. Като бели балони, лунни балони, довеяни насам от ехото на едно старо обещание, което би трябвало отдавна да е заглъхнало.

— Как узна? — запита Ричи. — Имаше ли го в тукашните вестници?

— Не. Отдавна съм се абонира за вестници от местата, където живеете. Държах ви под око през всичките тия години.

— Великият надзирател — кисело промърмори Ричи. — Благодаря, Майк.

— Това ми беше работата — простичко отвърна Майк.

— Горкият Стан — повтори Бевърли. Изглеждаше зашеметена, неспособна да повярва. — А някога беше толкова храбър. Толкова... решителен...

— Хората се променят — каза Еди.

— Дали? — усъмни се Бил. — Стан беше... — Той размърда длани по масата, търсейки подходящите думи. — Беше човек на реда. Човек, който непременно си разделя книгите в библиотеката по

жанрове... а после подрежда всеки раздел по азбучен ред. Сещам се какво каза веднъж — поне засега не помня къде бяхме и какво правехме, но мисля, че беше към края на цялата история. Каза, че може да изтърпи страха, но не понася да е мръсен. И според мен в това е целият Стан. Може би се е прекършил след обаждането на Майк. Виждал е само два пътя: да живее мръсен или да умре чист. Може би хората не се променят чак толкова, колкото мислим. Може би просто... просто закостеняват.

За миг всички затихнаха, после Ричи каза:

— Добре, Майк. Какво става в Дери? Разправяй.

— Мога да ви разкажа нещичко — въздъхна Майк. — Например какво става в момента... или да ви разкрия какви сте били. Но не мога да ви разкажа всичко за лятото на 1958, пък и не вярвам да се наложи. Рано или късно ще си припомните сами. А освен това мисля, че ако разкажа прекалено много преди съзнанието ви да е укрепнало за спомените, може да ви сполети...

— Онова, което се случи на Стан? — тихо запита Бен.

Майк кимна.

— Да. Точно от това се боя.

— Щом е тъй, разкажи ни каквото можеш, Майк — предложи Бил.

— Добре — рече Майк. — Ще ви разкажа.

4. НЕУДАЧНИЦИТЕ СЕ ЗАПОЗНАВАТ С ИСТОРИЯТА

— Убийствата започнаха отново — каза Майк без предисловия.

Той надигна глава, плъзна поглед по лицата им и накрая се втренчи в Бил.

— Първото от „новите убийства“ — ако ми разрешите този доста злокобен израз — започна върху моста на Главната улица и свърши под него. Жертвата беше хомосексуалист, или по-скоро наивник на име Ейдриън Мелън. Страдаше от тежки пристъпи на астма...

Ръката на Еди крадешком пропълъзя да докосне инхалатора.

— Случи се на 21 юли миналото лято, през последната вечер на фестивала, наречен Дни на Канала — нещо като тържество... един вид...

— Местен ритуал — глухо изрече Бил.

Дългите му пръсти бавно масажираха слепоочията и за останалите не бе трудно да се досетят, че мисли за братчето си Джордж... Джордж, който по всяка вероятност бе сложил начало на някогашните ужаси.

— Ритуал — спокойно повтори Майк. — Да.

И той разказа набързо за тъжната участ на Ейдриън Мелън, гледайки с неохота как очите им стават все по-широки и по-широки. Разказа им какво е описано в „Дери нюз“ и какво е премълчано... включително показанията на Дон Хагарти и Кристофър Ънуин за някакъв клоун, който дебнел под моста досущ като трола от старата детска приказка... и според Хагарти представлявал нещо средно между Роналд Макдоналд и Бозо.

— Той е бил — дрезгаво прошепна Бен. — Онзи скапан, гаден Пениуайз.

— Има и още нещо — каза Майк, без да откъсва очи от Бил. — Един от участниците в разследването... всъщност полицаят, който измъкна Ейдриън Мелън от канала... се казва Харолд Гарднър.

— Исусе Христе! — възкликна Бил с немощен, пресеклив глас.

— Бил? — Бевърли се озърна и го хвана за рамото. Гласът ѝ трепереше от изненада и тревога. — Бил, какво ти е?

— По наше време Харолд трябва да е бил около петгодишен — каза Бил. Смаяният му поглед диреше потвърждение по лицето на Майк.

— Да.

— Какво има, Бил? — запита Ричи.

— Х-х-харолд Гарднър е с-син на Дейв Гарднър — обясни Бил. — Когато у-убиха Джордж, Дейв живееше на нашата улица. Той пръв стигна до Джъ-джъ... до брат ми и го донесе у дома, увит в одеяло.

Всички седяха мълчаливо, нямаха какво да кажат. Бевърли плъзна длан пред очите си.

— Май всичко си пасва, нали? — каза най-сетне Майк.

— Да — тихо потвърди Бил. — Всичко си пасва.

— Както вече казах, дълги години ви държах под око — продължи Майк, — но едва тогава взех да разбирам защо го правя, с каква реална и конкретна цел. И все пак изчаках, исках да видя как ще се развият събитията. Разбирате ли, усещах, че трябва да бъда

абсолютно уверен, преди... да объркам живота ви. Не деветдесет, или даже деветдесет и пет на сто. Само стопроцентова гаранция ми вършеше работа. През декември миналата година в Мемориал парк откриха трупа на осемгодишния Стивън Джонсън. Също като Ейдриън Мелън, детето е било жестоко обезобразено малко преди или малко след смъртта си, но има вероятност да е умряло просто от страх.

— А следи от сексуално насилие? — запита Еди.

— Не. Просто беше обезобразено.

— Колко са общо? — запита Еди с вид на човек, който изобщо не желае да чуе отговора.

— Зле е — каза Майк.

— Колко? — повтори Бил.

— Девет. Засега.

— Не може да бъде! — провикна се Бевърли. — Щеше да пише във вестниците... щяха да ги показват по телевизията! Когато онзи смахнат полицаи застреля жените в Касъл Рок... когато избиваха деца в Атланта...

— Да — каза Майк. — Дълго размислях за това. Наистина, убийствата в Атланта са най-близки по дух до тукашните събития и Бев има право: онова беше сензация от национален мащаб. В известен смисъл тъкмо това сравнение ме плаши най-много. Девет убити деца... тук трябваше да е тъпкано с телевизионни екипи, шантави екстрасенси, репортери от „Атлантик монтли“ и „Ролинг стоун“... с две думи — пълен журналистически цирк.

— Но не е така — каза Бил.

— Да — кимна Майк, — не е. О, писаха в неделното приложение на портландския седмичник „Телеграм“. За последните две престъпления имаше статия и в бостънския „Глоуб“. През февруари бостънската телевизионна програма „Добър ден!“ имаше предаване за неразгаданите убийства и един от поканените специалисти спомена мимоходом за Дери... но не личеше да знае, че е имало подобни серии от убийства през 1957–58 и 1929–30. Разбира се, за мълчанието има и други, очевидни причини. Атланта, Ню Йорк, Чикаго, Детройт — това са все големи журналистически центрове и стане ли нещо там, вдига се олелия. А в Дери и радиостанция няма, ако не се брои малкият УКВ преподавател в гимназията. В сравнение с нас, Бангор е журналистически рай.

— Е, имате си „Дери нюз“ — подметна Еди и всички се разсмяха.

— Знаете обаче, че в днешния свят разстоянията нямат значение. Радиото и телевизията са оплели цялата страна. Рано или късно, сензацията трябваше да избухне в национален мащаб. Но не избухна. И мисля, че причината е една: То не желае.

— То — промърмори Бил, сякаш сам на себе си.

— То — потвърди Майк. — Щом ще го наричаме някак, поне да е както преди. Знаете ли, напоследък си мисля, че То е тук отдавна... каквото и да представлява... че То е станало част от Дери, свързана неразделно с градчето — като Водонапорната кула, като Канала, като Баси парк или библиотеката. Обаче не е част от външността, разбирате ли? Може някога да е било така, но сега е... вътре. Някак е проникнало в душата на градчето. Само така мога да разбера всички ужасни събития, които са ставали тук — както трудно обяснимите, така и съвсем необяснимите. През 1930 година избухнал пожар в негърски увеселителен клуб, наречен „Черното петно“. Година преди това банда тъпоумни разбойници от времето на Депресията били избити на Канал стрийт посред бял ден.

— Бандата на Брамбли — уточни Бил. — Имали са престрелка с агенти на ФБР, нали?

— Тъй казват историческите книги, но не е съвсем точно. Доколкото успях да открия — и какво ли не бих дал, за да се окаже невярно, защото обичам този град — седемчленната банда на Брамбли всъщност била опушкана от почтените граждани на Дери. Някой път ще ви разправа историята. През 1906 година стоманолеярната на Кичънър избухнала по време на великденския лов на яйца. Същата година имало поредица от ужасяващо жестоки убийства на животни и следите в крайна сметка довели до Андрю Рулин (днес внукът на брат му владее множество ферми край града). По всяка вероятност Андрю бил пребит до смърт от тримата помощник-шерифи, които трябвало да го арестуват. Нито един от тях не бил изправен пред съда.

Майк Хенлън извади от вътрешния си джоб малък бележник, запрелиства го и продължи да говори, без да надига глава.

— През 1877 година на територията на общината е имало четирима линчувани. Един от тях, които намазали въжето, бил пасторът на Методистката църква — твърди се, че удавил и четирите

си деца във ваната като котета, после пръснал черепа на жена си. Сложил пушката в ръцете ѝ, за да прилича на самоубийство, обаче никой не му повярвал. Предната година в една колиба край Кендъскиг били намерени трупите на четирима дървари, буквално наклъцани на парчета. Изчезнали деца, даже цели семейства — за тия неща се споменава в откъси от стари дневници... а в официалните документи не срещаме нито дума. Мога да продължа още и още, но навярно вече схващате.

— Да, схващаме — каза Бен. — Нека става каквото ще, стига само да не се разчуе.

Майк затвори бележника, прибра го и мрачно огледа приятелите си.

— Ако не бях библиотекар, а застрахователен агент, навярно щях да ви представя диаграма. От нея би проличало невероятно високото ниво на всички най-жестоки престъпления, включително изнасилвания, кръвосмешения, обири, кражби на коли, пребити съпруги, деца и просто случайни минувачи. В Тексас има един неголям град, където нивото на престъпленията е далеч по-ниско от среднестатистическите данни за страната. Необичайното добродушие на местните жители се дължало на питейната вода — в нея имало някакви природни успокояващи примеси. Тук става точно обратното. Даже в най-обикновена година Дери не е приятно място за живеене. Но веднъж на всеки два-сет и седем години — макар че цикълът никога не е съвсем точен — насилието бясно излита нагоре... и този факт *никога* не е бил национална сензация.

— Искаш да кажеш, че градчето е болно от рак — обади се Бевърли.

— Нищо подобно. Ако не се лекува, ракът неминуемо води до смърт. Дери не умира; напротив, процъфтява... разбира се, скромно, потайничко, без сензации. Обикновено преуспяващо градче в един рядко населен щат, където прекалено често стават неприятни неща... а на всеки четвърт век се падат и по няколко чудовищни събития.

— И от самото начало ли е така? — запита Бен.

Майк кимна.

— От самото начало. През 1715–16, после от 1740 до 1743 — лошо време трябва да е било — после 1769–70 и тъй нататък. Чак до ден-днешен. Имам чувството, че става все по-зле, може би защото при

всеки нов цикъл в Дери има повече хора, а може би и по друга причина. Но през 1958 година цикълът сякаш свършва преждевременно. По наша заслуга.

Бил Денброу се приведе напред и очите му пламнаха.

— Наистина? *Сигурен* ли си?

— Да — каза Майк. — Всички други цикли достигат максимума си някъде през септември и после бързо приключват. Обикновено към Коледа животът вече е що-годе нормален... Най-много да се провлачи до Великден. С други думи, веднъж на всеки двацет и седем години настъпват лоши периоди, траещи от четиринайсет до двацет месеца. Но мрачният период, започнал с убийството на брат ти през октомври 1957, свършва внезапно през август 1958.

— Защо? — рязко запитва Еди. Дишаше тежко, мъчително; Бил долови познатото тъничко свистене в дъха му и разбра, че не след дълго Еди ще се вкопчи в дробосмукачката. — Какво сме *направили*?

Въпросът увисна във въздуха. Майк се позамисли... сетне тръсна глава.

— Ще си спомните — каза той. — Малко по малко ще си спомните.

— Ами ако не си спомним? — запитва Бен.

— Тогава Господ да ни е на помощ.

— Девет убити деца за една година — промълви Рич. — Исусе!

— Лайза Албрехт и Стивън Джонсън в края на 1984 — каза Майк. — През февруари изчезна Денис Торио. Ученик от гимназията. Към средата на март намериха тялото му в Пуцинака. Обезобразено. Наблизо лежеше това.

Той извади снимка от вътрешния си джоб, където бе прибрал бележника. Фотографията тръгна от ръка на ръка. Бевърли и Еди я огледаха с недоумение, но Ричи Тозиър реагира незабавно. Изтърва снимката, сякаш беше нажежена.

— Господи! Господи, Майк!

Той изправи глава и огледа останалите с разширени, потресени очи. След малко вдигна снимката и я подаде на Бил.

Бил се взря в нея и усети как целият свят наоколо бавно потъва в трептяща сива пелена. За миг очакваше да припадне. Чу стон и разбра, че е излетял от собственото му гърло. Изпусна снимката.

— Какво има? — долетя до слуха му гласът на Бевърли. — Какво означава това, Бил?

Той мълча, докато намери сили да избъбри:

— Ученическата снимка на брат ми. На Джъ-джорджи. Снимката от неговия албум. Оная, която се раздвижи. И ми намигна.

Фотографията отново обиколи масата, а Бил седеше като вкаменен и гледаше в пустотата. Беше преснимана. На бял фон лежеше омачкана ученическа снимка — широко усмихнатите устни разкриваха две щърби дупки, в които никога нямаше да пораснат нови зъби (*освен ако растат и в ковчега*, помисли Бил и потрепери). На ръба, под снимката на Джордж, личаха думите **УЧИЛИЩНИ ПРИЯТЕЛИ 1957–58**.

— *Тази година* ли е намерена? — запита Бевърли. Майк кимна и тя се обърна към Бил. — Кога я видя за последен път, Бил?

Той облиза устни, помъчи се да заговори. От гърлото му не излиташе нито звук. Опита пак. Чувахе в главата си ехото на думите, разбираше, че заекването се връща, бореше се с него, бореше се с ужаса.

— Не съм виждал тази снимка от 1958 година. От пролетта след като умря Джордж. Когато поисках да я покажа на Ричи, беше изчезнала.

Раздаде се гръмко хриптене и всички стреснато завъртяха глави. Еди смутено остави инхалатора на масата.

— Еди Каспбрак пали двигателя! — весело се провикна Ричи и изведнъж от устата му прозвуча зловещо познатия Глас на Коментатора от кинопрегледите. — Днес в Дери целият град се събра да гледа Парада на Астматиците и звездата на събитието бе нашият славен Ед Сополивеца, известен в цяла Нова Англия под името...

Внезапно той млъкна и бавно вдигна ръка, сякаш искаше да закрие очите си, а Бил помисли: *Не... не е това. Не да закрие очи, а да побутне очилата. Очилата, които отдавна не съществуват. О, Господи Исусе, какво става тук?*

— Извинявай, Еди — каза Рич. — Беше жестоко. Не знам какво ме прихвана.

И той се огледа с недоумение.

Сред тишината прозвуча гласът на Майк Хенлън:

— След като откриха трупа на Стивън Джонсън, си дадох обещание, че ако се случи още нещо — ако има още един ясен случай — ще ви се обадя. Но в крайна сметка изчаках още два месеца. Бях като хипнотизиран от станалото, от неговата *преднамереност*... даже *целенасоченост*. Снимката на Джордж бе намерена край едно паднало дърво, само на три метра от трупа на Торио. Не беше скрита; напротив. Сякаш убиецът е искал да я открият. И съм сигурен, че е точно така.

— Как се добра до тая фотография, Майк? — запита Бен. — Тя е от полицейските архиви, нали?

— Да, оттам е. Имам един познат в полицейското управление, който гледа да си докара нещичко извънредно. Плащам му по двайсет долара месечно — повече не мога да си позволя. Той пък ме затрупва със сведения... Четири дни след Торио бе открит трупът на Доун Рой. В парка Маккарън. Тринайсетгодишен. Обезглавен... Тази година, двайсет и трети април. Адам Теро. Шестнайсетгодишен. Обявен за изчезнал, когато не се прибрал у дома след репетиция на ученическия оркестър. На следващия ден открит край пътеката през парковата зона в района на Западния булевард. Също обезглавен... Шести май. Фредерик Кауън. Две годинки и половина. Удавен в тоалетната чиния у дома си.

— О, Майк! — възкликна Бевърли.

— Да, ужасно е — прекъсна я той почти гневно. — Мислиш ли, че не знам?

— Полицията не допуска ли, че може да става дума за... за някакъв нещастен случай? — запита Бев.

Майк поклати глава.

— Майката простирала пране в задния двор. Чула звуци от борба... чула сина си да пищи. Хукнала презглава. Разказва, че докато тичала по стълбите към втория етаж, чула непрекъснатото бучене на казанчето... и нечий смях. Според нея гласът бил човешки.

— И нищо ли не е видяла? — запита Еди.

— Видяла сина си — тихо каза Майк. — С прекършен гръбнак и счупен череп. Стъклената кабинка на душа била разбита. Навсякъде било опръскано с кръв. Майката сега е в Бангорската психиатрична клиника. Моят... моят полицейски източник твърди, че е напълно обезумяла.

— Нищо чудно след тая шибана гледка — дрезгаво промълви Ричи. — Дайте една цигара.

Бевърли му подаде. Рич я запали с треперещи ръце.

— Според полицейската версия убиецът е влязъл през предната врата, докато майката простирала пране в задния двор. Предполага се, че когато тя хукнала по стълбите, той е скочил през прозореца на банята в същия двор и веднага изчезнал. Но сами знаете какви са тия прозорчета — и седемгодишно дете едва ще се провре. А височината е седем метра и вътрешното дворче е покрито с калдъръм. Радмейкър не обича да приказва на тая тема, пък и никой от пресата не го е подхващал с по-сериозни въпроси.

Майк отпи глътка вода и им подаде нова снимка. Не полицейска, а пак ученическа. Усмехнато тринайсетгодишно момче, облечено с новички дрехи, беше скръстило кротко в скута си чисти ръце с грижливо изрязани нокти... но в очите му блестяха дяволити искрици. Негърче.

— Джефри Холи — каза Майк. — На 13 май. Една седмица след убийството на малкия Кауън. Изкормен. Намериха го в Баси парк, близо до Канала... Девет дни по-късно, на 22-ри, трупът на петокласника Джон Фиъри бе открит на Нийбълт стрийт...

Еди нададе остър, пресеклив писък. Посегна с разтреперана ръка за инхалатора и го събори от масата. Шишенцето се търкулна към Бил, който го вдигна. Еди бе прежълтял. Дъхът болезнено свистеше в гърлото му.

— Дайте му нещо за пиене! — изрева Бен. — Дайте му нещо...

Но Еди поклати глава. Пъхна инхалатора в гърлото си и натисна спусъка. Гърдите му конвулсивно подскочиха, докато се мъчеше да поеме огромна глътка въздух. Пак стисна инхалатора и се облегна назад задъхан, с притворени очи.

— Ще се оправя — изпъшка той. — Само минутка и пак съм в компанията.

— Еди, сигурен ли си? — запита Бевърли. — Може би трябва да полегнеш...

— Ще се оправя — свадливо повтори той. — Просто... се стреснах. Разбирате ме. Стреснах се. Съвсем бях забравил за Нийбълт стрийт.

Никой не отговори; беше излишно. Бил помисли: *Тъкмо повярваш, че вече нищо не може да те стресне, но Майк изведнъж вади ново име, после още и още, като черен магьосник с куп злокобни фокуси в цилиндъра — и пак се плюсваш по задник.*

Това бе свръх човешките сили — да възприемат наведнъж целия изблик на необяснима жестокост, насочена кой знае защо пряко срещу шестимата в тази зала... поне така подсказваше снимката на Джордж.

— И двата крака на Джон Фиъри бяха откъснати — продължи тихичко Майк, — но съдебният лекар казва, че е станало след смъртта. Изглежда, че е умрял от страх в буквалния смисъл на думата. Намерил го пощенският раздавач, който забелязал изпод верандата да се подава ръка...

— Било е на номер 29, нали? — запита Рич и Бил го стрелна с очи. Рич отвърна на погледа, кимна лекичко и пак се завъртя към Майк. — Нийбълт стрийт двайсет и девет.

— О, да — потвърди Майк все със същия спокоен глас. — Било е на номер 29. — Той отпи още глътка вода. — Добре ли си, Еди?

Еди кимна. Дишаше по-леко.

— Един ден след като откриха Фиъри, Радмейкър арестува предполагаемия убиец — продължи Майк. — Между другото, същия ден в уводна статия на „Дери нюз“ поискаха оставката му.

— Само след осем убийства? — подметна Бен. — Какви прибързани хора.

Бевърли запита кой е бил арестуван.

— Един тип, който живееше в барачка край шосе №7 — далече от града, почти в землището на Нюпорт. Същински отшелник. Палеше си печката със съчки от гората, а покривът му беше от крадени керемиди и вехти автомобилни тасове. Името му е Харолд Ърл. Сигурно през целия си живот не е виждал двеста долара закуп. Когато откриха убитото момче, някакъв минаващ шофьор го зърнал да стои пред барачката си и да зяпа небето. Дрехите му били целите в кръв.

— Щом е тъй, може би... — обнадееди се Рич.

— Под сайванта му имало три одрани елена — прекъсна го Майк. — Браконьерствувал из горите. Кръвта по дрехите му се оказа животинска. Радмейкър го попитал дали е убил Джон Фиъри и според моя човек Ърл казал: „Ам’че да, сума ти народ съм изтрепал. Най-вече през войната.“ Освен това разправил, че нощем виждал разни работи

из гората. Понякога срещал сини светлинки, които се реели ниско над земята. Наричал ги „мъртвешки лампички“. Бил виждал и Снежния човек. Пратиха го в Бангорската психиатрична клиника. Според медицинските изследвания, от черния му дроб не е останало кажи-речи нищо. Пиел е разредител за боя...

— Боже мой — прошепна Бевърли.

— ... и страдал от халюцинации. Полицията се заинати и допреди три дни Радмейкър продължаваше да смята Ърл за най-вероятния извършител. Беше пратил осем души да копаят около колибата и да търсят липсващите глави, или абажури от човешка кожа, или Бог знае какво.

Майк помълча с наведена глава, после продължи. Гласът му изтъняваше.

— Все отлагах и отлагах. Но когато видях тая последна снимка, посегнах към телефона. Бог ми е свидетел, съжалявам, че не ви повиках по-рано.

— Дай да я видим — рязко каза Бен.

— Жертвата пак беше петокласник — поясни Майк. — Съученик на Фиъри. Откриха го край Канзас стрийт, недалече от мястото, където Бил си криеше колелото, когато ходехме в Пущинака. Името му е Джери Белууд. Разкъсан на парчета. Неговите... неговите останки бяха намерени в подножието на дългата циментова стена, изградена преди двайсет години почти край цялата Канзас стрийт за борба с ерозията. Полицейската снимка на част от стената над трупа на Белууд е направена само половин час след откриването му. Ето я.

Той връчи снимката на Рич Тозиър, който се взря и я подаде на Бевърли. Тя хвърли кратък поглед, навъси се и протегна ръка към Еди, който се загледа унесено, преди да предаде фотографията на Бен. Бен я прехвърли на Бил, почти без да поглежда.

По бетонната стена се разтегляха едри букви:

ЕЛАТЕ СИ ЕЛАТЕ СИ ЕЛАТЕ СИ

Бил мрачно надигна очи към Майк. Допреди малко беше объркан и изплашен; сега усещаше първите тръпки на прииждащ гняв. И това

го радваше. Гневът не е кой знае колко приятно чувство, но все е за предпочитане пред стъписването и вледеняващия страх.

— Правилно ли се досещам с какво е написано?

— Да — каза Майк. — С кръвта на Джери Белууд.

5. БИБИПКАНЕ ЗА РИЧИ

Майк прибра фотографиите. Очакваше Бил да поиска ученическата снимка на Джордж, но Бил премълча. Когато снимките изчезнаха във вътрешния му джоб, всички — включително и Майк — въздъхнаха от облекчение.

— Девет деца — тихо изрече Бевърли. — Не мога да повярвам. Искам да кажа... разбирам го, но не мога да *повярвам*. Девет деца — и нищо? *Съвсем* нищо?

— Не е съвсем така — каза Майк. — Хората са гневни, хората се боят... или поне така изглежда. Наистина няма начин да разбереш кои са искрено развълнувани и кои се преструват.

— *Преструват* ли се?

— Бевърли, помниш ли как някога онзи човек просто си сгъна вестника и се прибра, докато ти крещеше за помощ?

За миг сякаш нещо изплува пред нея и по лицето ѝ се разля ужасът на разбирането. Сетне остана само недоумение.

— Не... кога е било, Майк?

— Няма значение. Ще си спомниш. Засега мога само да кажа, че всичко в Дери върви според предвижданията. Изправени пред поредица от чудовищни убийства, хората реагират както се полага, а мнозина вършат точно каквото вършеха и през 1958, когато загиваха и изчезваха деца. Пак заседава Комитет за спасение на децата, само че вече не в гимназията, а в началното училище. В града са пристигнали шестнайсет детективи от екипа на щатската прокуратура и група агенти на ФБР — не знам колко са, а макар че Радмейкър се прави на много важен, сигурно и той не знае. Пак въведоха полицейски час...

— О, да. Полицейският час. — Бен се почеса по врата бавно и съсредоточено. — Големи чудесии бяха с него през 58-ма. Това поне помня.

— ... и организираха групи от майки-придружителки, та нито едно дете, от детската градина до осми клас включително, да не се прибира самичко. Само за последните три седмици в „Дери нюз“ се получи над две хиляди писма с настоявания за решителни мерки. И, разбира се, пак започна изселването. Понякога си мисля, че то е единственият начин да разбереш кой искрено желае всичко да свърши и кой се преструва. Искрените хора се плашат и напускат града.

— Наистина ли напускат? — запита Ричи.

— Така е при всеки пореден цикъл. Не знам колко души напускат, защото от 1850 насам цикълът не е съвпадал с година на преброяване. Но трябва да са доста. Бягат като хлапета, които са влезли в изоставена къща и откриват, че там наистина има призраци.

— Елате си, елате си, елате си — тихо каза Бевърли. Когато откъсна поглед от ръцете си, тя се взря не към Майк, а към Бил. — То е *искало* да си дойдем. Защо?

— *Наистина* може да е *искало* — загадъчно потвърди Майк. — Естествено. *Може* да е *искало*. Например, за да си отмъсти. В края на краищата, нали ние му подляхме вода предния път.

— Да си отмъсти... или просто да оправи нещата — каза Бил.

Майк кимна.

— Знаете, че и в живота ви не всичко е наред. Нито един от вас не е напуснал Дери невредим... без неговия белег. Всички забравихте какво стана тук, а и до днес имате само откъслечни спомени за онова лято. Мимоходом да споменем любопитния факт, че всички сте богати.

— Е, хайде де! — обади се Ричи. — Чак пък...

— Кротко, кротко. — Майк се поусмихна и вдигна ръка. — Не ви обвинявам в нищо, просто опитвам да подредя фактите. Богати сте според аршина на един беден провинциален библиотекар, който след приспадане на данъците едвам си докарва единайсет бона годишно.

Рич смутено сви рамене под скъпия си костюм. Бен сякаш не се интересуваше от нищо друго, освен да къса парченца от ръба на книжната си салфетка. Никой освен Бил не смееше да погледне Майк.

— Нито един от вас не е попаднал във висшето общество — продължаваше Майк. — Всички сте хора със свободна професия, но твърде заможни, дори според мярката на отбраните слоеве. Тук сме си наши, тъй че няма какво да криете — който е декларирал за миналата година доход под деветдесет хиляди долара, нека си вдигне ръката.

Петимата се спогледаха едва ли не боязливо, типично по американски смутени от наглостта на собствения си успех — сякаш парите са като варени яйца и прекалената им консумация неминуемо води до миризливи пръдни. Бил усети в бузите си горещия прилив на кръв, но не можеше да го спре. Беше получил с десет хиляди долара повече от споменатата сума само за първия вариант на сценария по „Таванската стая“. Договорът предвиждаше още две евентуални преработки — по двайсет хиляди долара за всяка. После дял от печалбата... плюс солидният аванс по договора за две бъдещи книги... *наистина*, какъв доход бе декларирал за миналата година? Около осемстотин хиляди, нали? Не ще и дума, изглеждаше чудовищно пред жалките единайсет хиляди долара на Майк.

Значи толкова ти плащат, за да опазваш фара, приятелю Майк, помисли Бил. *Боже мой, трябвало е по някое време да си поискаш повишение.*

Майк продължаваше:

— Бил Денброу, преуспяващ писател в едно общество, където истинските писатели се броят на пръсти и имат голям късмет, ако могат да си изкарат хляба. Бевърли Рогън, видна фигура в търговията с модни парцали — област, където мнозина са звани, но малко са призваните. Казано по-точно, тя е най-търсената моделиерка в Средните щати.

— О, заслугата не е моя — възрази Бевърли. Тя се изкиска нервно и запали цигара от цигара. — Всичко дължа на Том. Той е истинската фигура. Без него още щях да подшивам дантелки и ръбчета. Нямам и капчица търговски нюх, даже Том го признава. Стана просто... заради Том. Останалото е късмет.

Тя смукна дълбоко от цигарата и веднага я изгаси.

— Чини ми са, че таз дама нещо много са опъва — лукаво подметна Ричи.

Изчервена, тя рязко се завъртя на стола и впери насреща му негодуващ поглед.

— Какво би трябвало да означава това, Ричи Тозиър?

— Недей да ма пердашиш, мис Скарлет! — изписка Ричи с треперливия Глас на Пиканини... и в този миг Бил зърна потресаващо ясно момчето, с което бе дружил някога; не беше просто бледа сянка, спотаена под облика на порасналия Рич Тозиър, а отделно, независимо

същество, по-реално дори от възрастния мъж. — Недей да ма пердашиш! Аз ша ти носим друго ментов сироп, мис Скарлет! Ша одиш да си го изпиваш на верандата, дека е по-хладничко! Недей да го пердашиш горкото момче!

— Невъзможен си, Ричи — сухо го прекъсна Бевърли. — Кога ще пораснеш?

Ричи я погледна и усмивката му бавно отстъпи място на недоумение.

— Преди да дойда тук — каза той — мислех, че съм пораснал.

— Рич, ти навярно си най-популярният дискожoker в Съединените Щати — каза Майк. — Лос Анджелис ти е в малкото джобче. Освен това участвуващ в още две програми — едната е обикновена класация на хитове, другата се нарича „Хит-майтапи“...

— Недей да ми дрънкаш бе, тъпанар — изтърси Ричи с грубия Глас на мистър Т, но неволно се изчерви. — Като ми минеш през ръчичките, няма да се познава кое е предница, кое задница. С един тупаник ще ти прекроя мозъка. А пък...

— Еди — продължи Майк, без да обръща внимание на Ричи, — ти имаш преуспяваща агенция за лимузини под наем в един град, където човек и на пешеходните пътеки трябва да се провира между големи черни автомобили. Всяка седмица в Ню Йорк фалират по две таксиметрови компании, но ти се справяш чудесно... А ти, Бен, навярно си най-преуспелият млад архитект на света.

Бен отвори уста да възрази... и безмълвно я затвори.

Майк се усмихна и разпери ръце.

— Не искам да притеснявам никого, но нека играем с открити карти. Някои хора преуспяват от младини, някои печелят в тясно специализирани професии... ако никой не хващаше голямата печалба, навярно всички щяха да плюят на работата. Да бяхте един или двама, можехме да го приемем за съвпадение. Но не сте един или двама — всички спечелихте, включително и Стан Юрис, който беше най-перспективният млад счетоводител в Атланта... тоест, в целия Юг. Правя си извод, че успехът ви идва от онова, което стана тук преди двайсет и седем години. Ако тогава бяхте имали контакт с азбестов прах и днес всички страдахте от рак на белите дробове, изводът щеше да е също тъй ясен и убедителен. Искате ли някой да възрази?

Огледа ги. Никой не възрази.

— Всички освен теб — каза Бил. — Какво е станало с теб, Мики?

— Не е ли очевидно? — Майк се усмихна. — Останах тук.

— Като пазач на фара — обади се Бен. Бил подскочи и го изгледа с изненада, но Бен не забеляза, защото се взираше в Майк. — Не ми е много приятно да го узная, Майк. Честно казано, чувствавам се гадно, надут лайно.

— Подкрепям израза — добави Бевърли.

Майк търпеливо поклати глава.

— Нито един от вас няма защо да се чувства виновен. Мислите ли, че аз съм избрал да остана или вие — който и да било — да заминете? Дявол да го вземе, та ние бяхме *хланета*! Родителите ви се преселваха по една или друга причина, а вие бяхте просто част от багажа. Моите останаха. И дали решението наистина е било тяхно — на *което и да било* от седемте семейства? Не ми се вярва. Как е било решено кой да замине и кой да остане? Късмет ли е било? Съдба? То? Някой Друг? Не знам. Но не сме били ние. Затова зарежете тия приказки.

— Не си ли... огорчен? — боязливо запита Еди.

— Нямах време за огорчения — отвърна Майк. — Прекалено дълго бдях и чаках... Мисля, че съм бдял и чакал още преди да го осъзная, но през последните пет години бях, тъй да се каже, в бойна тревога. От Нова година насам си водя дневник. А когато пише, човек размишлява по-дълбоко... или просто по-специфично. Едно от нещата, за които писах и размишлявах, е какво представлява То. То се променя, знаем това. Освен това мисля, че чрез самата си същност То управлява хората и слага своя белег върху тях — също както скунксът може да те бележи задълго с вонящата си течност и после даже банята не помага. Както скакалецът пуска кафява капчица на дланта ти, щом го хванеш.

Майк бавно се разкопча и разгърна ризата си. Всички видяха дългите розови белези върху гладката кафява кожа на гърдите му.

— Както ноктите оставят белези — добави той.

— Върколакът — глухо изстена Ричи. — Боже мой, Шеф Бил, върколакът! Когато се върнахме на Нийбълт стрийт!

— Какво? — запита Бил. Гласът му беше като на стреснат от сън човек. — Какво, Ричи?

— Не си ли *спомняш*?

— Не... а ти?

— Аз... почти...

Объркан и изплашен, Ричи млъкна.

— Искаш да кажеш, че онази твар не е зла? — рязко запита Еди. Гледаше белезите като хипнотизиран. — Че е просто част от... естествения ред на нещата?

— Не е част от естествения ред на нещата, както го разбираме или предполагаме — отвърна Майк, закопчавайки ризата си, — и не виждам причина да заставаме върху друга основа, освен онази, която *разбираме*: То убива, убива малки деца и това е зло. Бил го разбра преди всички ни. Помниш ли, Бил?

— Помня, че исках То да умре — каза Бил и за пръв (и последен) път позволи на гласа си да изрече местоимението като собствено име. — Но не гледах чак толкова философски на нещата, нали ме разбирате — просто исках да го убия, защото То уби Джордж.

— И още ли искаш.

Бил се замисли дълбоко. Сведе поглед към разперените си длани и отново видя Джордж в жълтия дъждобран с вдигната качулка, стиснал в ръка лъсналото от парафин книжно корабче. Изправи глава срещу Майк.

— П-п-повече от когато и да било.

Майк кимна, като че бе очаквал точно това.

— То остави белега си върху нас. То ни наложи волята си, както и върху целия град — ден подир ден, дори когато е изпадало в дрямка, или зимен сън, или каквото там прави между по-... по-бурните периоди. — Майк вдигна пръст. — Но ако То ни е наложило волята си, по някое време *и ние намерихме начин да му наложим своята*. Дали е загубило сили? Дали е изпитало болка? Всъщност, дали То не беше на косъм от смъртта? Мисля, че да. Мисля, че ние почти го убихме и си тръгнахме само защото вярвахме, че сме успели.

— Но и ти не помниш точно, нали? — запита Бен.

— Не. Съвършено ясно си спомням всичко до 15 август 1958. Но от този ден до 4 септември, когато тръгнахме на училище, царува пълна пустота. Не е мъгливо или неясно; просто изчезва безследно. С едно изключение: сякаш си спомням как Бил крещи за някакви мъртвешки светлини.

Ръката на Бил трепна конвулсивно. Една празна бирена бутилка отхвъркна на пода и се пръсна като бомба.

— Поряза ли се? — запита Бевърли, полунадигната от стола.

— Не — каза той. Гласът му звучеше сухо и дрезгаво. Ръцете му бяха настръхнали. Черепът му сякаш растеше; усещаше го как
(мъртвешките светлини)

разтяга кожата на лицето с болезнени, пулсиращи тласъци.

— Ще взема да събера...

— Не, седи си.

Искаше да я погледне, а не можеше. Не можеше да откъсне очи от Майк.

— Спомняш ли си мъртвешките светлини, Бил? — тихо запита Майк.

— Не — каза той. Устата му беше безчувствена, както когато зъболекарят прекали с упойката.

— Ще си спомниш.

— Опазил ме Бог.

— Рано или късно ще си спомниш — каза Майк. — Но засега... не. И аз не помня. А някой от вас?

Другите поклатиха глави един по един.

— Ние сторихме *нещо* — тихо продължи Майк. — В един момент успяхме да сътворим своя, обща воля. В един момент постигнахме неимоверно взаимно разбиране, било то съзнателно или подсъзнателно. — Той се размърда неспокойно. — Господи, как ми се ще и Стан да беше тук. Имам чувството, че Стан би избистрил нещата с практичния си ум.

— Може да ги е избистрил — каза Бевърли. — Може би точно затова се е самоубил. Може да е разбрал, че ако има магия, тя не ще се поддаде на възрастни хора.

— А аз мисля другояче — възрази Майк. — Защото и шестимата имаме още една обща черта. Питам се дали някому от вас е хрумнало за нея.

Този път Бил отвори уста и веднага я затвори.

— Давай — подкани го Майк. — Знаеш какво е. Разбирам по лицето ти.

— Не съм сигурен дали знам — отвърна Бил, — но мисля, ч-че всички сме бездетни. То-о-ва ли е?

Останалите мълчаха и гледаха смаяно.

— Да — каза Майк. — Това е.

— Всеблаг Иисусе! — възмутено възкликна Еди. — Какво общо има *това* с цената на фасула в Перу? Откъде ти хрумна, че всички на тоя свят трябва да имат деца? Откачил си!

— Имаш ли деца? — запита Майк.

— Да те вземат дяволите, щом си ни държал под око, както казваш, отлично знаеш, че нямам. Но продължавам да твърдя, че това не доказва абсолютно нищо.

— Опитвали ли сте с жена ти да имате деца?

— Не използваме противозачатъчни средства, ако това те интересува. — Еди бе заел поза на накърнено достойнство, но по бузите му плъзна руменина. — Просто жена ми е малко... О, по дяволите. Жена ми е *много* пълна. Ходихме на лекар и той каза, че може изобщо да не забременее, ако не отслабне. Какво толкова, престъпление ли е?

— Кротко, Едс — успокой го Ричи и се приведе към него.

— Не ме наричай Едс и да не си *посмял* да ме щипеш по бузата! — кресна яростно Еди. — Знаеш, че мразя това! *Открай време* го мразя.

Ричи се дръпна и примига стреснато.

— Бевърли? — запита Майк. — Как е при теб и Том?

— Нямаме деца. Макар че и ние не се предпазваме. Том иска деца... аз също, разбира се — побърза да добави тя, хвърляйки поглед наоколо. Бил имаше чувството, че очите ѝ блестят прекалено ярко, като очи на усърдна актриса. — Просто засега не се случва.

— Ходихте ли на прегледи? — запита Бен.

— О, да, разбира се — каза тя с тъничък, почти момичешки смях. И в едно от ония мигновени прозрения, които понякога спохождат любопитните и проникателни хора, Бил внезапно разбра куп неща за Бевърли и нейния съпруг Том, Най-Великият Мъж на Света. *Бевърли* бе минала на прегледи. Навярно Най-Великият Мъж на Света отказваше да допусне и за миг, че може да има нещо нередно със спермата, сътворена в Свещените му Торбички.

— А при теб и жена ти, Шеф Бил? — запита Рич. — Опитвахте ли?

Всички го гледаха любопитно... защото знаеха коя е жена му. Одра далеч не беше най-известната или най-обичаната артистка на света, но определено бе натрупала доста от звънката разменна монета на име „слава“, изместила старомодния талант през втората половина на двадесети век; когато си отрязва косата, списание „Пипъл“ веднага отпечата нейни снимки, а по време на един особено досаден престой в Ню Йорк (бяха отменили пиесата, с която смяташе да се представи на Бродуей) името ѝ цяла седмица липсваше от страниците на „Холивудски квадрати“ и нейният агент бе потресен. Тя беше непозната, но всички познаваха красивото ѝ лице. Най-любопитна изглеждаше Бевърли.

— Вече шест години опитваме от време на време — каза Бил. — Но през последните осем месеца прекратихме заради филма... „Таванската стая“.

— Знаеш ли, имаме кратко забавно предаване всеки следобед от пет и петнайсет до пет и половина — съобщи Ричи. — Казва се „Срещи със звездите“. Миналата седмица разправяха за тоя пусти филм — стандартни глупости от типа Щастливи Съпрузи Работят Рамо до Рамо. Слушах имената ви, но изобщо не се сетих за кого става дума. Смешно, нали?

— Много — кимна Бил. — Одра казваше, че каквито сме късметлии, ще вземе да забременее тъкмо преди снимките и десет седмици ще трябва да се пази да не повърне пред камерите. Но наистина искаме деца. И непрекъснато опитваме.

— Ходихте ли на прегледи? — запита Бен.

— Аха. Преди четири години, в Ню Йорк. Лекарите откриха в матката на Одра малко туморче и казаха, че трябва да го отстраним. Не пречело на оплождането, но можело да предизвика извънматочна бременност. Иначе и двамата сме наред.

— По дяволите, това не доказва абсолютно нищо — упорито повтори Еди.

— И все пак е повод за размисъл — промърмори Бен.

— А при теб няма ли нещичко, Бен? — запита Бил. С весела изненада осъзна, че от устните му едва не бе изсочил прякорът Камара.

— Не съм се женил, винаги внимавам и засега не са ми приписвали бащинство — отвърна Бен. — Иначе... човек никога не

знае.

— Искате ли да чуете една весела история? — запита Ричи. Усмихваше се, но в очите му нямаше веселие.

— Естествено — каза Бил. — Винаги си бил голям веселяк, Ричи.

— От моя задник на твойта мутра, момчурляк — изтърси Ричи с Гласа на Ирландското ченге. Гласът беше *изумителен*.

Станал си невероятно добър, Ричи, помисли Бил. Едно време хич не те биваше за Ирландското ченге, колкото и да се напъваше. Освен един... или два пъти... кога

(мъртвешките светлини)

беше това?

— От моя задник на твойта мутра; на туй му викат съ-по-став-ка, драги ми момко.

Изведнъж Бен Ханском се хвана за носа и викна с пронизителен момчешки глас:

— Бибип, Ричи! Бибип! Бибип!

След миг Еди се разсмя и му заприглася. Бевърли се присъедини към двамата.

— Убаво де! — провикна се Ричи и сам се разкиска. — Убаво! Предавам се! Йесусе!

— Ох, ще умра — изпъшка Еди и рухна на стола, просълзен от смях. — Тоя път те сбарахме, Мръсна уста. Браво, Бен.

Бен се усмихваше, но изглеждаше леко озадачен.

— Бибип — повтори Бев и тихичко се изкиска. — *Съвсем* бях забравила. Винаги ти бибипкахме, Ричи.

— Никога не сте ценили истинския талант и толкоз — спокойно заяви Ричи. Както в старите дни, човек можеше да го изкара от равновесие, но той се изправяше незабавно като кукла неваляшка. — Това беше от твоите нововъведения в Клуба на Неудачниците, нали, Камара?

— Да, май така беше.

— Какъв мъжага! — възкликна Ричи с тъничък, разтреперан гласец и взе да бие метани над масата, при което едва не заби нос в чаената си чашка. — Какъв мъжага! Ей, дечица, туй се вика мъжага и половина!

— Бибип, Ричи — срязва го Бен и после се разсмя със звучен баритон, който нямаше нищо общо с тъничкия детски глас. — Изобщо не си се променил.

— Ама искате ли да я чуете тая история или не? — запита Ричи. — Не че е кой знае колко интересна. Бибипкайте както си щете. Аз си знам колко струвам. Пред вас стои човек, който е взимал интервю от Ози Осбърн.

— Разправяй — каза Бил.

Той се озърна към Майк и видя, че сега Майк изглежда по-радостен — или поне по-спокоен — отколкото в началото на срещата. Дали защото откриваше, че е започнало почти несъзнателно сплотяване, леко и естествено навлизане в старите роли — нещо безкрайно рядко при среща на приятели от детинство? *Навярно*, каза си Бил. *Ако за употребата на магия е необходима някаква предварителна подготовка, то може би тази подготовка неизбежно ще дойде сама по себе си.* Мисълта не бе твърде успокояваща. Караше го да се чувства като човек, вързан за носа на бойна ракета.

Май и на него трябваше да му бибипнат.

— Е, добре — каза Ричи. — Мога да разправам дълго и печално, или пък в стил музикална комедия, но ще избира средното положение. След като пристигнах в Калифорния, срещнах едно момиче и много се харесахме. Заживяхме заедно. Отначало тя взимаше противозачатъчни хапчета, но от тях ѝ призляваше. Мислеше да си сложи спирала, обаче аз не се навих — тъкмо бяха взели да пишат из вестниците, че можело да има вредни последствия. Често говорехме за бебета и твърдо решихме, че не ни трябва, дори и да се оженим. Не бива, значи, да докарваме ново човешко същество в тоя освинен, обречен, пренаселен свят... и дъра-дъра-дъра-дъра, дай да заредим една бомба в тоалетната на Банк ъф Америка, пък после да си се приберем в кочината, да палнем по един хашиш и да поспорим за разликите между маоизма и троцкизма. Ясно ви е положението. А може би съдя прекалено строго. Дявол да го вземе, бяхме млади и вярвахме в идеали. В крайна сметка взех, че си „кльцнах кабелите“, както се казва на вулгарно-изискан жаргон в Бевърли Хилс. Операцията мина леко и без странични ефекти. Случва се и по-зле, знаете. На един мой приятел му се подуха топките колкото гуми на Кадилак модел 59-та. За рождения ден се

канех да му подаря дисаги с тиранти — специална кройка — обаче дотогава му мина.

— Иначе щеше да го сториш с такт и достойнство, както винаги — подметна Бил и Бевърли прихна отново.

Ричи се усмихна широко и открито.

— Благодаря ти, Бил, за щедрата подкрепа. Доколкото си спомням, в последната ти книга се споменава за чукане около двеста пъти. Броил съм ги.

— Бибип, Ричи — тържествено изрече Бил и всички се разсмяха. Бил просто не можеше да повярва, че само преди десет минути са разговаряли за убийти деца.

— Продължавай, Ричи — каза Бен. — Окъсняхме.

— Санди живя при мен две години и половина — продължи Ричи. — На два пъти едва не се оженихме. Но в крайна сметка не го сторихме и май си спестихме доста страдания и разните главоболия с подялба на имуществото. Тя получи предложение от голяма адвокатска кантора във Вашингтон, а на мен горе-долу по същото време ми се отвори работа като неделен дискожoker в една радиостанция. Не беше кой знае какво, но поне стъпвах на стълбичката. Тя заяви, че това е най-големият шанс в живота ѝ, че вече не понася Калифорния и ако я задържам, значи съм най-безчувственият егоистичен мъжкар в Съединените Щати. Отговорих, че *и аз* имам шанс. От дума на дума, изпокарахме се, рекохме си каквото не трябваше и Санди ме заряза. Около една година по-късно реших да опитам обратната операция. Нямах никаква особена причина, пък и бях чел, че шансовете за възстановяване на семенните канали са слаби, но си рекох: какво пък толкова, дай да пробвам.

— Имаше ли стабилна връзка? — запита Бил.

— Не... тъкмо това е най-смешното — навъси се Ричи. — Просто една сутрин се събудих с тая... отде да знам, с тая прищявка да си направя операция.

— Трябва да си откачил — подхвърли Еди. — Обща упойка. Сериозна операция. После цяла седмица да лежиш в болницата.

— Да, и докторът това разправяше — отвърна Ричи. — А аз му казах, че не ме интересува, съгласен съм. Сам не зная защо. Докторът попита дали съм наясно, че последствията от операцията ще бъдат болезнени, а шансът в най-добрия случай е петдесет на петдесет.

Казах, че съм наясно. Той се съгласи и аз го запитах кога ще стане — нали ме разбирате, колкото по-скоро, толкова по-добре. По-кратко, момче, вика той, първо трябва да вземем проба от спермата, за да проверим дали хирургическата намеса е необходима. А аз отговарям: „Я стига, вече ме проверявах след операцията. Успешна беше.“ Той обаче каза, че понякога семенните канали се възстановявали сами. „Леле мамо! — викам аз. — Никой не ми го беше казвал.“ Докторът рече, че шансовете били много малки — направо нищожни — но при такава сериозна операция трябвало да се провери. Няма как, пхнах се в тоалетната с едно лъскаво списание и се изцърках в чашката...

— Бибип, Ричи — обади се Бевърли.

— Да, права си — каза Ричи. — Излъгах за списанието — отде таквиз хубавини в докторски кабинет. Както и да е, след три дни докторът звънна по телефона и запита коя новина искам да чуя по-напред — добрата или лошата. „Почвай с добрата“ — казвам аз. „Добрата новина е, че няма нужда от операция — отговаря той. — Лошата е, че жените, с които си спал през последните две-три години, могат да те подгонят за бащинство.“ „Правилно ли съм те разбрал?“ — питам аз. „Казвам ти, че от доста време насам не си гърмил с халосни патрони — отвърща докторът. — В пробата ти открихме милиони човечета. Край на спокойните времена, Ричард, край на безгрижните креватни упражнения.“ Благодарих му и затворих. После се обадох на Санди във Вашингтон. „Рич! — вика тя. Гласът на Ричи изведнъж се превърна в глас на онази Санди, която никога не бяха виждали. Не беше подобие или имитация; по скоро напомняше талантлив шарж. — Колко се радвам да те чуя! Омъжих се!“ „Да, страхотно — отговарям аз. — Трябваше да ме предупредиш. Щях да ти подаря миксер.“ „Такъв ще те запомня, Ричи — казва тя, — голям майтапчия.“ „Да — съгласявам се аз, — такъв ще ме запомниш. Случайно да ти се е родило бебенце след като напусна Лос Анджелис? Или да си имала смущения в цикъла?“ „Това вече не е майтап, Ричи“ — казва тя. Усетих по телепатия, че се кани да тресне слушалката, затова побързах да ѝ разправя какво е станало. Тя пак се разсмя, ама вече до премала — както се смеехме с вас някога, все едно, че някой ѝ беше изтърсил най-голямата смешка на света. Когато поутихна малко, запитах какво толкова смешно има, за Бога. А тя рече: „Великолепно. Тоя път майтапът е на твой гръб. След толкова години чуваме майтап за сметка

на Ричи Тозиър по прякор Плочата. Колко копелета си наплодил откакто те напуснах, Рич?“ „Ако правилно те разбирам, още не си опознала радостите на майчинството?“ — питам аз. „И това ще стане през юли — казва тя. — Имаш ли други въпроси?“ „Да — викам аз. — Откога реши, че си струва да докараш човешко същество в тоя посран свят?“ „Откакто срещнах мъж, който не е посерко“ — рече тя и затвори телефона.

Бил се разсмя. По бузите му протекоха сълзи.

— Да — каза Ричи. — Мисля, че прекъсна връзката само за да има последната дума, иначе щеше да бърби цял ден. Знам си стоката. След една седмица наминах при доктора и го попитах не може ли да ми разкаже по-подробно какви са шансовете за самовъзстановяване на каналите. Той рече, че разговарял с колеги по въпроса. За тригодишния период от 1980 до 1982 в калифорнийския клон на Американската медицинска академия били регистрирани двайсет и три подобни случая. Шест от тях се оказали просто неумели операции. В други шест подозирали измама или шантаж — опит да се изкопчи някоя тлъста сума от докторите. Значи... единадесет случая за три години.

— От колко операции? — запита Бевърли.

— Двадесет и осем хиляди шестстотин и единадесет — спокойно отговори Ричи.

Мълчание около масата.

— Оттогава насам съвсем си разпасах пояса — каза Ричи, — обаче няма и помен от дечурлига. Голяма хилка, нали, Едс?

Еди упорито повтори:

— Това все още не доказва...

— Да — прекъсна го Бил, — не доказва нищо. Но определено навежда на разсъждения. Въпросът е какво да правим тепърва. Ти обмислял ли си, Майк?

— Разбира се, че съм обмислял — отвърна Майк, — но нищо не можех да реша преди да се съберем и да поговорим като сега. Нямаше начин да предвидя как ще протече срещата. — Той помълча и ги огледа замислено. — Имам една идея, но преди да ви я кажа, искам да се споразумеем дали имаме работа тук или не. Готови ли сме да предприемем отново онова, което извършихме някога? Още ли искаме То да загине? Или просто ще си поделим сметката и тръгваме кой откъдето е дошъл?

— Изглежда, че... — започна Бевърли, но Майк поклати глава. Не беше свършил.

— Трябва да разберете, че шансовете ни за успех са непредсказуеми. Знам, че са слаби, както знам и това, че щяха да са малко по-добри, ако Стан беше с нас. Не много големи, но все пак по-добри. Без Стан нашият някогашен кръг се разкъсва. Искрено казано, при това положение не вярвам, че То може да бъде унищожено или даже прогонено за известно време, както миналия път. Като деца ние сътворихме идеалния кръг по някакъв странен начин, който не разбирам и до днес. Мисля, че ако решим да действуваме, ще трябва да се помъчим да съворим по-малък кръг. Не знам дали е възможно. Нищо чудно да си *въобразим*, че сме успели и сетне — когато вече е твърде късно — да открием, че... че е твърде късно.

Майк ги огледа отново. Уморените му очи бяха хлътнали дълбоко сред тъмното лице.

— Затова мисля, че трябва да гласуваме. Да останем и да опитаме пак, или да си отидем. Това са двете възможности. Тук ви доведе силата на едно старо обещание, за което не знаех дали ще си спомните, но само с него не мога да ви удържа. Нищо хубаво не би излязло от това.

Той погледна Бил и в този миг Бил разбра какво се задава. Боеше се, но нямаше сили да го спре и се предаде със същото облекчение, каквото навярно изпитва самоубиецът, когато откъсва ръце от волана на автомобила и затваря очи. Майк ги бе събрал. Майк бе изложил фактите... и сега сваляше короната на водач. Смяташе да я прехвърли на онзи, който я носеше през 1958 година.

— Какво ще кажеш, Шеф Бил? Гласуваме ли?

— Преди да гласуваме — каза Бил — п-п-питам дали всички *разбират* за какво става дума. Ти май щеше да казваш нещо, Бев.

Тя поклати глава.

— Добре. Според мен въ-ъ-просът е дали да останем и да се бием, или да зарежем всичко. Кой иска да останем?

Може би цели пет секунди никой не помръдна и Бил си припомни как понякога на търговете цената изведнъж отскача до небесата и поразените конкуренти буквално се вкаменяват; не смеят да се почешат или да прогонят муха от носа си — току-виж някой сметнал жеста за наддаване с още пет или дваайсет и пет бона.

Спомни си за Джорджи — Джорджи, който не пречеше никому, който само искаше да излезе след цяла седмица домашна скука, Джорджи с грейнало лице, стиснал в едната ръка книжното корабче, докато закопчава жълтия дъждобран с другата, Джорджи, който му благодари... после изведнъж се навежда и целува горещата, трескава буза на Бил: *Благодаря ти, Бил. Корабчето е чудесно.*

Усети как в гърдите му се надига някогашната ярост, ала сега беше възрастен и виждаше нещата по-широко. Не ставаше дума само за Джорджи. Из главата му се нижеше ужасяваща върволица от имена: Бети Рипсъм, залепнала в смразената кал, Черил Ламоника, извадена от водите на Кендъскиг, Матю Клемънтс, грабнат от детското си велосипедче, деветгодишната Вероника Гроган, намерена в канализацията, и всички останали, и Бог знае колко от безследно изчезналите.

Бавно вдигна ръка и каза:

— То трябва да бъде убито. Нека този път го убием наистина.

За миг ръката му увисна самотно във въздуха, като ръката на единственото дете, което знае отговора и целият клас го мрази. После Ричи въздъхна, вдигна ръка и промълви:

— Майната му. Не може да е по-страшно от интервюто с Ози Осбърн.

Бевърли вдигна ръка. Отново се бе изчервила, само че на ярки петна по скулите. Изглеждаше невероятно въодушевена и в същото време изплашена до смърт.

Майк вдигна ръка.

И Бен.

Еди Каспбрак се беше притиснал към облегалката на стола, сякаш искаше да потъне в нея и да изчезне. Слабичкото му, крехко лице изразяваше непоносим страх, докато се озърташе надясно, после наляво и накрая напред, към Бил. За миг Бил бе уверен, че той просто ще блъсне стола и ще хукне навън, без да поглежда назад. После Еди вдигна дясната си ръка и сграбчи инхалатора с лявата.

— Върха си, Едс — каза Ричи. — Ха на бас, че тоя път ще паднат големи хилки.

— Бибип, Ричи — немощно отвърна Еди.

6. НЕУДАЧНИЦИТЕ ПОЛУЧАВАТ ДЕСЕРТ

— Е, каква ти е идеята, Майк? — запита Бил.

Преди малко разговорът им беше прекъснат от Роза, която донесе за десерт курабийки с късметчета. Тя учтиво се направи, че не забелязва шестте вдигнати ръце. Гостите побързаха да ги свалят и мълчаха до излизането на управителката.

— Много проста — каза Майк, — но може да се окаже адски рискована.

— Изплюй камъчето — подкани го Ричи.

— Мисля, че за днес трябва да се разделим. Всеки от нас да се върне към онова кътче от Дери, което си спомня най-добре... с изключение на Пущинака, искам да кажа. Според мен, там не бива да ходим... засега. Ако искате, приемете го като пешеходна екскурзия.

— Каква е целта, Майк? — запита Бен.

— Не съм много сигурен. Трябва да разберете, че карам почти изцяло на интуиция...

— Но мелодията звучи добре и става за танци — подхвърли Ричи.

Другите се усмихнаха. Майк само кимна.

— Може и така да се каже. Действията по интуиция *наистина* са като да подбиращ мелодия за танци. За възрастните е трудно да ѝ се доверят и точно затова смятам, че ще е най-правилно да разчитаме на нея. В края на краищата, хлапетата действуват по интуиция в осемдесет на сто от случаите, докато навършат четиринайсет години.

— Значи предлагаш пак да се вживеем в обстановката — каза Еди.

— Навярно. Във всеки случай, това ми е идеята. Ако не се сетите за определено място, просто тръгнете накъдето ви видят очите. Довечера ще се срещнем в библиотеката да обсъдим каквото е станало.

— Ако *изобщо* стане нещо — подчерта Бен.

— О, мисля, че ще станат много неща.

— Какви? — запита Бил.

Майк поклати глава.

— Нямам представа. Мисля, че случките най-вероятно ще бъдат неприятни. Мисля дори, че довечера някой от нас може и да не дойде в библиотеката. Нямам основания за подобно предположение... освен интуицията.

Всички мълчаха.

— Защо да вървим сами? — запита най-сетне Бевърли. — Щом ще го правим заедно, защо искаш да почнем сами, Майк? Особено пък, ако рискът наистина се окаже толкова голям, колкото предполагаш.

— Мисля, че мога да ти отговоря — обади се Бил.

— Говори, Бил — подкани го Майк.

— За всеки от нас нещата са *започнали* насаме — каза Бил. — Не си спомням всичко — засега — но поне това помня със сигурност. Когато снимката се раздвижи в стаята на Джордж. Когато Бен срещна мумията. Когато Еди видя прокажения под верандата на Нийбълт стрийт. Когато Майк намери кръв по тревата край Канала в Баси парк. И птицата... имаше някаква птица, нали, Майк?

Майк мрачно кимна.

— Голяма птица.

— Да, само че не чак толкова весела, колкото оная от предаването „Сезам стрийт“.

Ричи се разкиска истерично.

— Джеймс Браун Пуска Една По-Якичка, а Дери му отговаря с местен вариант! Леле, дечица, голяма работа ли сме, или още по-голяма?

— Бибип, Ричи — каза Майк и Ричи млъкна.

— За теб бяха гласовете и кръвта от канализацията — обърна се Бил към Бевърли. — А за Ричи...

Изведнъж той млъкна смаяно.

— Аз трябва да съм изключението, което потвърждава правилото, Шеф Бил — каза Ричи. — През онова лято за пръв път се сблъсках с нещо странно... наистина странно, имам предвид... в стаята на Джордж. Когато двамата с теб отидохме у вас и взехме да разглеждаме албума. Снимката на Сентър стрийт се раздвижи. Помниш ли?

— Да — каза Бил. — Но сигурен ли си, че преди това не е имало нищо, Ричи? Съвсем нищо?

— Аз... — Нещо трепна в очите на Ричи и той бавно продължи: — Е, веднъж компанията на Хенри ме подгони — още преди ваканцията — и успях да се измъкна през детския щанд на универмага. После седнах на една пейка в градинката пред Градския център и ми се стори, че виждам... не, просто го *сънувах*.

— Какво беше? — запита Бевърли.

— Нищо — рязко отвърна Ричи. — Сън. Наистина беше сън. — Той се озърна към Майк. — Обаче за разходката съм съгласен. И без това нямам какво да правя до довечера. Изгледите от родния град.

— Значи се разбрахме? — запита Бил.

Всички кимнаха.

— И се събираме в библиотеката довечера... по кое време предлагаш, Майк?

— В седем. Който закъснее, да позвъни. До началото на лятната ваканция библиотеката се затваря в седем през делничните дни.

— Значи в седем — каза Бил и замислено огледа останалите. — Пазете се. Помнете, че всъщност нямаме представа с какво се на-на-наемаме. Тръгвайте на разузнаване. Ако случайно видите нещо, не влизайте в схватка. Бягайте.

— Любовник съм, а не боец — добави Ричи с мечтателния Глас на Майкъл Джексън.

— Е, щом ще вървим, да не се туткаме — каза Бен. В лявото ъгълче на устните му потрепна лека усмивка. — Обаче да пукна, ако знам в момента къде ще отида, щом Пущинака е изключен. Това ми беше най-голямата радост — да ходим заедно там, долу. — Погледът му се стрелна към Бевърли, задържа се за миг и отскочи настрани. — Не се сещам да съм държал особено на някое друго място. Просто ще поскитам два-три часа, ще позяпам сградите и ще си намокря краката.

— Ще намериш къде да отидеш, Камара — каза Ричи. — Намери някое от вехтите магазинчета и се наплюскай до пръсване.

Бен се разсмя.

— Отдавна загубих тоя талант. Така се наядох, че ще трябва да ме търкаляте до изхода.

— Добре, аз съм готов — каза Еди.

— Секундичка! — викна Бевърли, докато останалите се надигаха от местата. — Курабийките с късметчета! Не ги забравяйте!

— Чудо голямо — промърмори Ричи. — Представям си моето. **СКОРО ЩЕ БЪДЕТЕ СДЪВКАН ОТ ГРАМАДНО ЧУДОВИЩЕ. ЖЕЛАЕМ ВИ ПРИЯТЕН ДЕН.**

Разсмяха се. Майк поднесе паничката с курабийки на Ричи, който си взе и я подаде по-нататък. Бил забеляза, че никой не отвори своята курабийка, преди паничката да обиколи всички; просто седяха, а малките топчести сладкиши лежаха на масата отпред или в дланите

им. Когато усмихнатата Бевърли взе последната, Бил усети как в гърлото му напират вик: *Не! Не го правете, не бива, върнете ги, не отваряйте!*

Но беше късно. Бевърли бе разчупила курабийката, Бен се канеше да стори същото, Еди се мъчеше да среже своята с ръба на вилницата и миг преди усмивката на Бевърли да се превърне в гримаса на ужас, Бил успя да помисли: *Знаехме, **разбрахме** отнякъде, защото никой не захапа курабийката. Това беше най-нормалният жест, но никой не го стори. Някаква частица от нас все още помни... всичко.*

И това подсъзнателно познание бе най-ужасяващото откритие за деня; дори най-красноречивите слова на Майк не биха им доказали по-убедително, че То ги е белязало дълбоко и трайно... с белези, неизличени и до днес.

Над курабийката на Бевърли бликна кръв като от срязана артерия. Аленото фонтанче опръска ръката ѝ, покапа върху бялата покривка, попи на яркочервено петно и плъзна наоколо розови пипала.

Еди Каспбрак нададе задавен вик и с отвращение се отблъсна от масата, размахвайки толкова стреснато ръце и крака, че едва не прекатури стола. От курабийката му се измъкваше като от пашкул грамадна буболечка с грозна, жълто-кафява хитинова броня. Обсидиановите ѝ очи сякаш се взираха напред. Когато скочи върху чинията на Еди, от гърба ѝ се посипаха трошици — Бил ясно чу тихото им шумолене и този звук изпълни с кошмари сънищата му, когато полегна да дремне същия следобед. Щом се озова на свобода, буболечката сбара задни крачка, разтърка ги със сухо бръмчене и Бил осъзна, че това трябва да е някакъв ужасно уродлив щурец. Насекомото пролази до ръба на чинията и тупна по гръб върху покривката.

— О, Господи! — едва изпъшка Ричи. — О, Господи, Шеф Бил, това е око, мили Боже, това е око, мамка му, око...

Бил рязко въртна глава и видя как Ричи се взира в курабийката си, озъбен от погнуса. Част от лъскавата кориичка на сладкиша бе паднала върху масата и от дупката гледаше изцъклено човешко око. По блеодокафявия ирис и роговицата имаше полепнали трохи.

Бен захвърли своята курабийка — не целенасочено, а с трескавия жест на човек, който ненадейно се сблъсква с отвратителна изненада. Докато сладкишът се търкаляше по масата, Бил зърна вътре два

изкъртени зъба, потъмнели от спечена кръв. Потракваха като семена в суха кратуна.

Отново погледна Бевърли и видя, че тя си поема дъх за писък. Беше вперила очи в насекомото, което бе изпълзяло от курабийката на Еди и сега лежеше по гръб върху покривката, потрепвайки безсилно с крачета.

Бил пристъпи към действие. Не мислеше, само реагираше. *Интуиция*, мина му през ума, докато се хвърляше напред и притискаше с длан устата на Бевърли, преди да е изпищяла. *Ето, че действувам по интуиция. Майк трябва да се гордее с мен.*

Вместо писък, от устата на Бевърли излетя само задавено: *Мммммфф!*

Еди издаваше познатите свистящи хрипове. Бил реши, че няма страшно, едно по-яко пръскане с дробосмукачката щеше да го оправи. *Ще му мине като на куче*, както би казал Фреди Файърстоун, и Бил се зачуди — не за пръв път — защо на човек му хрумват толкова идиотски мисли в най-тежките моменти.

Свирепо огледа останалите и от устата му излетяха думи от онова далечно лято — невероятно архаични, ала в същото време поразително уместни:

— Млък и трайко! Всички! Гък да не чувам! *Млък и трайко!*

Рич плъзна длан по устните си. Лицето на Майк бе станало мръсносиво, но той намери сили да кимне. Всички се отдръпнаха от масата. Бил не бе разчупил курабийката си, но сега видя как двете половинки помръдват бавно — напън и отпускане, напън и отпускане — докато личният му подарък се мъчи да излезе.

— *Мммммммфф!* — изпъшка отново Бевърли, гъделичкайки дланта му с дъха си.

— Млък и трайко, Бев — каза той и отдръпна ръка.

Очите сякаш бяха изпълнили половината ѝ лице. Устните ѝ трепереха.

— Бил... Бил, видя ли?

Тя пак плъзна поглед към масата и се загледа в щуреца. Насекомото явно умираше. Фасетъчните му очи гледаха Бевърли и след миг тя започна да стене.

— Пре-пре-престани — свирепо заповяда Бил. — Върни се на масата.

— Не мога, Били, не мога да пристъпя до това съще...

— Можеш! *Т-трябва* да можеш! — Иззад мънистената завеса долетяха бързи, леки стъпки по коридора. Бил се завъртя. — Всички! Връщайте се на масата! Говорете! Дръжте се нормално!

Бевърли го изглежда умолително, но Бил поклати глава. После седна на стола и го придърпа към масата, като се мъчеше да не гледа курабийката. Тя се издуваше като някакъв невъобразим гноен цирей. И продължаваше бавно да пулсира. *А можех да я захая*, безсилно помисли той.

Еди пак лапна инхалатора и лечебната мъгла плъзна в дробовете му с тъничко съскане.

— И според теб кой ще спечели купата? — обърна се Бил към Майк с идиотска усмивка.

Точно в този миг Роза изникна иззад завесата и ги огледа с учтиво недоумение. С крайчеца на окото си Бил забеляза, че Бевърли е седнала. *Браво, момиче*, помисли той.

— „Чикагските мечки“ изглеждат във форма — каза Майк.

— Наред ли е всичко? — запита Роза.

— А-абсолютно — каза Бил и посочи с палец към Еди. — Нашият приятел имаше пристъп на астма. Взе си лекарството. Вече е по-добре.

Роза загрижено се взря в Еди.

— Оправям се — изхъхри той.

— Искате ли да разтребя?

— След мъничко — отвърна Майк с широка фалшива усмивка.

— Вкусно ли беше?

Тя отново плъзна поглед по масата. Над бездънното спокойствие в очите ѝ потрепваше лека тревога. Не забеляза щуреца, окото, зъбите и странно пулсиращата курабийка на Бил. Не видя и кървавото петно на покривката.

— Всичко беше *много* вкусно — каза Бевърли и се усмихна далеч по-естествено от Бил и Майк. Тази усмивка като че успокои Роза, убеди я, че и да е имало нещо нередно, не е виновна нито тя, нито кухнята. *Мъжко момиче*, помисли Бил.

— А късметите как бяха? — запита Роза.

— Ами... не знам за другите — каза Ричи, — но моят ми напълни окото.

Бил чу тихичко скърцане. Сведе очи и видя, че от курабийката му се подава членесто краче. Драскаше по чинията.

А можех да я захая, отново помисли той, но се насили да изрече с усмивка:

— Чудесни късмети.

Ричи гледаше чинията на Бил. От натрошените останки на курабийката бавно изпълзяваше грамадна сиво-черна муха. Бръмчеше глухо, немощно. По покривката се стичаше жълтеникава гной. Наоколо се разнесе мирис — тежката сладникава воня на възпалена рана.

— Е, щом не желаете нищо за момента...

— Засега не — каза Бен. — Чудесен обяд. Просто... просто необикновен.

— Тогава няма да ви досаждам — каза тя и се промъкна през завесата.

Мънистата още се люшкаха, когато всички отскочиха от масата.

— Какво е това? — дрезгаво запита Бен, гледайки чинията на Бил.

— Муха — обясни Бил. — Муха-мутант. Дълга я на един писател, мисля, че се казваше Жорж Ланжелаан. Написал е разказа „Мухата“. Имаше и филм по него — доста слаб филм. Но разказът ме скапа от страх. Вече няма съмнение — То пак подхваща старите номера. Напоследък често си мисля за тая история с мухата, защото се каня да напиша подобен роман. Смятам да го озаглавя „Крайпътни буболечки“. Знам, че звучи м-малко глупаво, обаче...

— Извинявайте — замаяно изрече Бевърли. — Мисля, че ще повърна.

И преди някой да се изправи, тя изтича навън.

Бил тръсна салфетката си и закри мухата с размерите на малка лястовичка. Изобщо не би могла да се побере в толкова дребна курабийка... но точно оттам бе излязла. Мухата избръмча веднъж-дваж под салфетката и замлъкна.

— Исусе! — безсилно промълви Еди.

— Да се пръждосваме час по-скоро — каза Майк. — Ще изчакаме Бев във фойето.

Докато стояха край касата, Бевърли излезе от дамската тоалетна. Изглеждаше бледа, но по-спокойна. Майк плати сметката, целуна Роза по бузата и всички излязоха в дъждовния следобед.

— Някой да е размислил? — запита Майк.

— Струва ми се, че не — каза Бен.

— Не — кимна Еди.

— *Отде* у мене мисъл? — ухили се Ричи.

Бил поклати глава и погледна Бевърли.

— Оставам — каза тя. — Бил, защо твърдиш, че То пак подхваща старите номера?

— Канех се да пиша роман за буболечки — обясни той. — Онзи разказ на Ланжелаан се е втъкал в мислите ми. Затова видях муха. А при теб имаше кръв, Бевърли. Защо си мислила за кръв?

— Навярно заради кръвта от канала — веднага отговори Бевърли. — Кръвта, която бликна от мивката в стария апартамент, когато бях на единайсет години.

Но наистина ли бе така? Сама не си вярваше. Защото когато топлата струйка обля пръстите ѝ, най-напред се бе сетила за кървавите отпечатащи от порязания си крак. Том. И

(*Беви понякога много се тревожи*)

баща ѝ.

— И при теб имаше буболечка — обърна се Бил към Еди. — Защо?

— Не просто буболечка — уточни Еди. — *Щурец*. Имаме щурци в мазето. Къща за двеста хиляди долара, а пък не можем да се отървем от някакви си щурци. Нощем ни докарват до полуда. Два дни преди обаждането на Майк сънувах ужасен кошмар. Че се събудям и леглото ми е пълно с щурци. Мъчех се да ги прогоня с инхалатора, но като го стисках, той само пращеше. Точно преди да се събудя наистина, разбрах, че *и той* е пълен с щурци.

— Управителката не видя нищо — каза Бен и се обърна към Бевърли. — Както твоите родители не виждаха кръвта от канала, макар че беше навсякъде.

— Да — каза тя.

Стояха и се гледаха под ситния дъждец.

Майк погледна часовника си.

— След двайсетина минути ще има автобус. Ако се посгъстим, мога и да ви взема с колата. Или да повикам такси. Как предпочитате?

— Аз ще си хвана такси — каза Бен.

— И аз идвам, ако си към центъра — обади се Ричи.

— Добре. Къде отиваш?

Ричи сви рамене.

— Още не знам.

Останалите решиха да чакат автобуса.

— Довечера в седем — напомни Майк. — И се пазете.

Обещаха да се пазят, макар че Бил се питаше как могат да твърдят подобно нещо, когато се сблъскват с огромен брой неизвестни.

Искаше да го каже, но видя лицата им и разбра, че вече знаят.

Мълчаливо махна с ръка и се отдалечи. Влажният въздух разхлаждаше пламналото му лице. До града имаше много път, но така беше по-добре. Трябваше да обмисли доста неща. Радваше се, че срещата е свършила и тепърва ги чака работа.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА ПЕШЕХОДНИ ЕКСКУРЗИИ

1. БЕН ХАНСКОМ ЗАЕМА КНИГА

Ричи Тозиър слезе от таксито на кръстовището между Канзас стрийт, Сентър стрийт и Главната улица, а Бен продължи до Горната миля. Шофьорът беше все същият любител на френските изрази, но и двамата не разбраха това — този път Дейв тънеше в мрачно мълчание. Навярно Бен можеше да слезе с Ричи, но му се струваше, че е по-добре да се разделят още отсега.

Пъхнал ръце дълбоко в джобовете, той стоеше на ъгъла на Канзас стрийт и задънената уличка Далтри, гледаше как таксито чезне сред другите коли и се мъчеше да прогони спомена за ужасния край на срещата. Без успех — мислите му непрестанно се връщаха към сивочерната муха с полепнали върху гърба ципести крила, която бе изпъзляла от курабийката на Бил. Опитваше да отклони съзнанието си от гнусната картина, понякога му се струваше, че е успял... и след пет минути тя пак изникваше в главата му.

Мъча се някак да обоснова съществуването ѝ, помисли той — не в моралния, а в математическия смисъл на думата. Сградите се строят според определени природни закони; природните закони се изразяват в уравнения; уравненията трябва да бъдат обосновани. Къде беше основанието за онова, което бе станало преди по-малко от половин час?

Остави я на мира, каза си той за стотен път. Не можеш да обосновеш съществуването ѝ, тъй че я остави на мира.

Чудесен съвет; за жалост — неизпълним. Спомни си, че в деня, след като бе видял мумията върху заледения Канал, животът му продължи по обичайното русло. Разбираше, че незнайната твар едва не го е спипала, но продължаваше да живее нормално: отиде на училище, реши контролното по математика, после мина през библиотеката и се прибра да вечеря с апетит както винаги. Просто бе вградил в живота си

онова, което видя сред Канала, а пък дето щеше да загине... какво толкова, децата вечно са на косъм от смъртта. Изскачат на улицата без да се огледат, плуват в езерото и ненадейно откриват, че гуменият дюшек ги е отнесъл прекалено далече, падат от катерушките по задник, лазят по крехки клони и си трошат главите.

Както стоеше под едва ръмоящия дъждец пред магазина за домашни потреби „Доверие“, където през 1958 година имаше заложна къща (на Братя Фрати, спомни си Бен, двойната витрина беше претъпкана с пистолети, пушки, бръснари и китари, закачени за грифовете като някакви екзотични животни), той осъзна изведнъж, че хлапетата са страхотни майстори да се измъкват на косъм от смъртта... и да вграждат необяснимото в живота си. Те безусловно вярват в невидимия свят. Добрите и лошите чудеса трябва да се взимат предвид, о, да, непременно, ала животът си продължава въпреки тях. Внезапният сблъсък с прекрасното или страховитото в десет часа не изключва един-два допълнителни сандвича със сирене по пладне.

Но щом пораснеш, всичко се променя. Вече не лежиш буден в постелята с твърдата мисъл, че нещо се спотайва в шкафа или драска по стъклото... а когато *наистина* се случи нещо неподвластно на разума — системата блокира. Аксоните и дендритите прегряват. Паникьосваш се и трепериш, тялото ти друса рокендрол, въображението търчи насам-натам и пръска ужас по всички нерви. Не можеш просто да вградиш новата случка в жизнения си опит. Тя не се поддава на усвояване. Мисълта ти се връща към нея, играе си лекичко като котенце с кълбо... докато накрая полудееш или стигнеш до мига, в който просто не можеш да съществуваш.

А стане ли това, помисли Бен, То ще ме спина. Ще НИ спина. И край.

Без сам да знае къде отива, той пое нагоре по Канзас стрийт. И внезапно се запита: *Какво направихме със сребърния долар?*

Още не можеше да си спомни.

Сребърният долар, Бен... Бевърли ти спаси живота с него. Твоя... може би и на другите... най-вече на Бил. То едва не ми разпра шкембето, преди Бевърли да... какво? Какво е направила? И как е било възможно? Тя го прогони, а ние ѝ помагахме. Но как?

Изведнъж в главата му изплува една дума — непозната, безсмислена, ала той цял изтръпна от нея: Чюд.

Сведе поглед към тротоара, зърна за миг тебеширена рисунка на костенурка и светът сякаш се разля пред очите му. Здравно стисна клепачи и когато ги разтвори видя, че не е костенурка; просто квадрати за игра на дама, полуизтрити от дъждеца.

Чюд.

Какво означаваше това?

— Не знам — изрече той и когато се озърна, за да види дали някой не го е чул как си приказва сам, разбра, че е завил от Канзас стрийт по Костело авеню. Преди малко бе казал на другите, че в тукашното си детство е бил щастлив само сред Пущинака... ала не беше съвсем вярно, нали? Имаше още едно място. Случайно или съзнателно, бе стигнал до това място — Общинската библиотека.

Една-две минути постоя пред сградата без да вади ръце от джобовете. Не се бе променила; и днес изпитваше детското възхищение от нейните очертания. Както става понякога с умело проектираните каменни здания, библиотеката объркваше окото на наблюдателя с привидни противоречия: тежката, солидна външност някак се уравновесяваше от изящните арки и стройните колони; изглеждаше масивна като банков сейф и същевременно крехка и чиста (да, *наистина* беше крехка за градско здание, особено пък построено към края на миналия век, а прозорците с тънки железни рамки бяха елегантно заоблени). Тия противоречия я спасяваха от грозотата и Бен не се учуди, когато в душата му потрепна любов към старата сграда.

По Костело авеню също нямаше особени промени. Като се озърна, Бен видя Общинския съвет и неволно се запита дали градският пазар още си е на старото място — там, където Костело Авеню правеше плавен завой към Канзас стрийт.

Почти без да забелязва, че мокри елегантните си ботуши, той закрачи през ливадата пред библиотеката, за да огледа стъкления коридор между главната сграда и детския отдел. Тук също нищо не бе променено и като спря край провисналите клони на една плачеща върба, Бен се загледа как хората сноват по прехода. Изпълни го някогашното радостно възхищение и той за пръв път забрави истински какво се бе случило в края на срещата. Спомни си как в детството идваше точно на това място, само че през зимата — пробиваше си път през сняг до кръста и стоеше тук по десет-петнайсет минути. Идваше по мръкнало и тъкмо контрастите го привличаха, приковаваха го

неподвижен, докато пръстите му се вкочаняваха и снегът се топеше в зелените му гумени ботуши. Наоколо се разливаше акварелен здрач, над пурпурния свят плъзваха ранните зимни сенки, на изток небосводът ставаше пепеляв, а на запад тлееше като жарава. Ставаше студено, температурата спадаше до десетина градуса под нулата, а нерядко и повече, ако вятърът вееше откъм замръзналия Пущинак.

Но само на тридесет метра от него хората сновяха напред-назад по ризи. Само на тридесет метра от него неоновите лампи създаваха тунел от ярка бяла светлина. Групички дечурлига притичваха със смях, влюбени гимназисти се държаха за ръце (ако ги видеше, библиотекарката им нареждаше да престанат). Имаше някаква магия, добра магия, и той още бе твърде малък, за да я обясни с толкова прозаични неща като електричество и парно отопление. Магията бе този грейнал цилиндър от светлина и живот, свързал двете здания като пъпна връв, магията бе да гледа как хората крачат по него сред мрачното заснежено поле, неподвластни на мрак и студ. Това ги правеше прекрасни и божествени.

Накрая си тръгваше (както сега) и заобикаляше към главния вход (както сега), но винаги спираше за един сетен поглед назад (както сега), преди масивният каменен ръб на сградата да закрие крехкото вълшебство.

Скръбно усмихнат от болката на носталгията, която пристягаше сърцето му, Бен изкачи стъпалата към входа на библиотеката и спря за миг на тясната веранда зад колоните, където беше прохладно и в най-горещия ден. После отвори желязната врата и навлезе в тишината.

Силата на спомена едва не го зашемети, когато пристъпи под мекото осветление на висящите стъклени глобуси. Не беше физическа сила — като плесница или юмрук в зъбите. По-скоро напомняше онова причудливо чувство за раздвоение и прегъване на времето, което хората, по липса на по-добър израз, наричат *déjà-vu* — вече видяно. Бен го бе изпитвал и друг път, но никога с толкова замайваща сила; спрял за секунда-две край вратата, той се чувствуваше буквално изгубен във времето и нямаше ясна представа на колко години е. Тридесет и осем или единадесет?

Посрещаше го все същата тръпнеща тишина, нарушавана сегиз-тогиз само от нечий шепот, от глухия тътен на библиотечния печат по картони и известия за закъснели книги, от глухото шумолене на

прелиствани вестници и списания. И днес осветлението му харесваше както някога. През високите прозорци падаха косо слънчеви лъчи, сиви като перата по гълъбово крило в дъждовен следобед, и светлината им беше някак задрямала, приспивна.

Закрачи през широкия под с почти изличени червено-черни шарки по линолеума, опитвайки както някога да стъпва по-тихо — отделът за възрастни имаше висок свод и всички звуци отекваха под купола.

Видя, че спиралните железни стълби към рафтовете на горния етаж все още са си на мястото, от двете страни на полукръглото библиотекарско бюро, но забеляза и малкия замрежен асансьор, монтиран през някоя от двайсет и петте години откакто двамата с майка му бяха напуснали градчето. Поолекна му — бе открил пукнатина в потискащото усещане за *déjà-vu*.

Докато пресичаше залата, Бен се чувствуваше като натрапник, като шпионин от чужда страна. През цялото време очакваше библиотекарката зад бюрото да надигне глава, да го погледне и да извика с ясен, звънък глас, който ще стресне читателите и ще привлече всички очи към него: *Ти! Да, ти! Какво търсиш? Нямаш работа тук! Ти идваш Отвън! Ти идваш от Някога! Връщай се там, откъдето си дошъл! Връщай се незабавно, преди да повикам полицията!*

Тя надигна глава. Беше млада, красива и за един невероятен миг Бен имаше чувството, че фантазията ще се сбъдне, а когато срещна погледа на бледосините ѝ очи, сърцето му подскочи в гърлото. Сетне библиотекарката безразлично се извърна и той отново овладя нозете си. И да беше шпионин, засега оставаше неразкрит.

На път за коридора към детския отдел, той мина под желязната спирала на една от тесните, убийствено стръмни стълбички и с насмешка осъзна (но чак след като го стори), че е хлътнал в още един стар коловоз на детските си навици. Беше вирнал глава с някогашната хлапашка надежда да види на стъпалата момиче с пола. Спомняше си (сега си спомняше) как на осемгодишна възраст веднъж погледна безпричинно нагоре и надзърна право под памучната пола на хубава гимназистка с чисти розови гащички. Както внезапният слънчев проблясък по гривничката върху глезена на Бевърли Марш през последния учебен ден на 1958 бе забил в гърдите му острието на нещо по-първично от обикновената обич, тъй и видът на розовите гащички

го бе улучил право в сърцето; спомняше си как цели двацет минути седя на една маса в детската читалня, без да вижда разгърнатата историческа книга пред себе си, как мислеше за неочакваната гледка, как бузите и челото му пламтяха, а пенисът му се бе втвърдил като клонче в панталона — клонче, впиващо корени нагоре из корема. Представяше си, че са женени, живеят в къщичка край града и се отдават на удоволствия, за които нямаше ни най-малка представа.

Чувствата бяха отминали също тъй внезапно, както се появиха, но от онзи ден нататък той не пропускаше да погледне нагоре при всяко минаване под стълбата. Повече не бе видял нищо интересно или вълнуващо (веднъж зърна дебела стара дама да слиза тромаво надолу, но побърза да извърне очи от *тая* гледка, засрамен като крадец), ала навикът си оставаше — ето че пак му се поддаваше, макар и възрастен.

Бавно закрачи по остъкления коридор, забелязвайки нови промени: жълти лепенки над електрическите ключове призоваваха ОПЕК ОБИЧА ДА ПРАХОСВАТЕ ЕНЕРГИЯ, ПЕСТЕТЕ ВСЕКИ ВАТ! Когато влезе в миниатюрния свят с дървени масички и столчета, където чешмичката за питейна вода едва му стигаше до бедрото, на отсрещната стена висяха в рамки не Дуайт Айзенхауер и Ричард Никсън, а Роналд Рейгън и Джордж Буш. Помисли си, че когато завършваше пет клас, Рейгън още е бил киноартист, а Джордж Буш е приближавал трийсетте.

Но...

Отново го заля чувството за *déjà-vu*. Нямаше сили да го отблъсне и този път изпита немия ужас на човек, който след половин час безпомощно пляскане из водата осъзнава, че брегът е все тъй далече и почва да се дави.

Беше час за приказки. В ъгъла десетина дечица седяха кротко в полукръг на малките столчета и слушаха.

— *Кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?* — изрече библиотекарката с дебелия, ръмжащ глас на трола от приказката и Бен помисли: *Когато вдигне глава, ще видя, че е мис Дейвис, да мис Дейвис ще е и няма да изглежда състарена нито с ден откакто...*

Но когато библиотекарката наистина вдигна глава, той зърна млада жена — много по-млада дори от тогавашната мис Дейвис.

Някои дечица закриваха устата си с длан и се кискаха, но други я гледаха сериозно и в очите им се отразяваше вечната омая на

приказката: дали чудовището пак ще остане измамено... или ще се нахрани?

— Аз, козленцето Били правя троп-троп-троп по твоя мост — продължи библиотекарката и пребледнелият Бен мина покрай нея.

*Как може да е същата приказка? **Точно същата приказка!** Трябва ли да повярвам, че е обикновено съвпадение? Защото не вярвам... дявол да го вземе, просто не вярвам!*

Отиде до чешмичката и се прегъна толкова ниско, че си припомни демонстративните метани на Ричи.

Трябва да поговоря с някого, отчаяно помисли той. Майк... Бил... който и да е. Наистина ли нещо съшива тук миналото и настоящето, или само си въобразявам? Защото ако не си въобразявам, почвам да се питам дали ще издържа. Аз...

Той погледна към бюрото и сърцето му сякаш спря за миг, а сетне препусна в лудешки галоп. Плакатът беше простиък, черно-бял... и познат. Само няколко думи:

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ ПОЛИЦЕЙСКИЯ ЧАС

19:00

ПОЛИЦЕЙСКИ УЧАСТЪК ДЕРИ

В този миг всичко сякаш се проясни — избухна в главата му с чудовищен блясък и той осъзна, че гласуването е било чиста подигравка. Нямаше надежда за връщане назад, никога не бе имало. Крачеха по отдавна проправен път — също като неотвратимия спомен, който го застави да вдигне очи, докато минаваше под витата стълба. Тук, в Дери, имаше ехо, убийствено ехо, и можеха само да се надяват, че ехото е помръднало поне мъничко в тяхна полза, та да останат живи до края.

— Господи — промълви той и жестоко разтри бузата си с длан.

— Мога ли да ви помогна, сър? — запита някой край рамото му и той стреснато се обърна.

До него стоеше девойка на шестнайсет-седемнайсет години. Тъмнорусата коса беше отметната от красивото ѝ гимназистко лице с големи шноли. Помощник-библиотекарка, разбира се; имаше ги и по негово време — гимназисти и гимназистки, които подреждаха книгите, учеха децата как да използват каталозите, помагаша на объркани ученици да се оправят сред хаоса от библиографии и справки. Заплащането беше мизерно, но желаещи винаги се намираха. Работата беше приятна.

Веднага след това той забеляза учтивия, но леко изненадан поглед на момичето и си спомни, че вече няма място тук — беше великан в страната на джуджетата. Натрапник. В отдела за възрастни бе изпитал тревога при мисълта, че някой може да го забележи, но сега му олекваше. Поне бе станало ясно, че все още е възрастен; а фактът, че девойката очевидно не носеше сутиен под каубойската си риза, му донесе не толкова възбуда, колкото облекчение — напирашите през памучния плат връхчета на гърдите ѝ бяха най-ясното доказателство, че годината вече не е 1958.

— Не, благодаря — каза той и сетне, без сам да знае защо, чу собствения си глас да добавя: — Търсех сина си.

— О? Как се казва? Може да съм го виждала. — Тя се усмихна. — Познавам повечето деца.

— Името му е Бен Ханском — каза той. — Но не го виждам наоколо.

— Опишете ми как изглежда и ако трябва, ще му предам, че го търсите.

Бен се смути. Вече съжаляваше, че е подхванал разговора.

— Ами... пълничък е и малко прилича на мен. Не си правете труда да го търсите, мис. Ако го зърнете, само кажете, че татко му е наминал на път към дома.

— Ще му кажа — обеща тя и се усмихна, но очите ѝ си оставаха хладни и Бен внезапно осъзна, че не е дошла при него само от учтивост и желание да помогне. Беше помощник-библиотекарка в градче, където за осем месеца са били убити девет деца. Вижда странен човек в този миниатюрен свят, където възрастните идват рядко, само колкото да оставят децата си или да ги приберат. И започва да подозира нещо нередно... разбира се.

— Благодаря ви — каза той, усмихна се с надежда да я успокои и побърза да напусне читалнята.

Върна се по коридора в отдела за възрастни и някакъв неосъзнат импулс го тласна към бюрото на библиотекарката... но днес трябваше да се подчиняват на импулсите си, нали? Тръгваш подир импулса и чакаш да видиш къде ще те изведе.

Табелката на бюрото поясняваше, че красивата млада библиотекарка се казва Керъл Данър. Зад нея Бен забеляза врата от матово стъкло с надпис МАЙКЪЛ ХЕНЛЪН, ГЛАВЕН БИБЛИОТЕКАР.

— Мога ли да ви помогна? — запита мис Данър.

— Мисля, че да — каза Бен. — Надявам се. Бих искал да ми издадете библиотечна карта.

— Чудесно — кимна тя и извади празна карта. — В Дери ли живеете?

— Вече не.

— Домашен адрес, ако обичате.

— Руъръл Стар № 2, Хемингфорд Хоум, Небраска. — Леко развеселен от смаяния ѝ поглед, той помълча, после добави: — Пощенски код 59341.

— Шегувате ли се, мистър Ханском?

— Съвсем не.

— Значи се преселвате в Дери?

— Не, засега не възнамерявам.

— Доста път е трябвало да биете за една-две книги, нали? Нямате ли библиотеки в Небраска?

— Вижте, това е сантиментална история — каза Бен. Очакваше да се смути, че разказва такива неща пред непозната, но всъщност беше напълно спокоен. — Израснах в Дери, нали разбирате. Връщам се за пръв път откакто бях хлапе. Разхождах се, гледах какво се е променило и какво не. И изведнъж ми хрумна, че откакто навърших три години, та чак до тринайсет, съм висял все в библиотеката, а нямам нищичко за спомен от ония десет години. Даже и най-обикновена пощенска картичка. Имах няколко сребърни долара, но единия изгубих, а другите подарих на приятел. Май просто искам спомен от детството си. Малко е късничко, но по-добре късно, отколкото никога, нали така казват?

Керъл Данър се усмихна и хубавичкото ѝ лице стана невероятно красиво.

— Мисля, че постъпвате много мило — каза тя. — Ако почакате десетина-петнайсет минути, картата ви ще бъде готова.

Бен също се усмихна.

— Сигурно ще трябва да внесе някаква гаранция. Не съм местен жител и тъй нататък...

— Имахте ли карта някога?

— Разбира се. Ако изключим приятелите, библиотечната карта беше най-важното...

— Бен, идвай веднага тук! — провикна се някой и гласът проряза като скалпел тишината в читалнята.

Бен се озърна с тръпки на неволна вина, както става, когато някой вдига шум в библиотека. Не видя познато лице... а в следващия миг осъзна, че никой не е надигнал глава, никой не проявява признаци на досада. Старците продължаваха да си четат „Дери нюз“, бостънския „Глоуб“, „Нешънъл Джогеографик“, „Тайм“, „Нюзуик“, „Юнайтед Стейтс Нюз енд Уърлд Рипорт“. На една маса в справочния отдел две ученички все така се привеждаха над камара вестници и куп каталожни картони. Няколко читатели продължаваха да преглеждат книгите на рафта с табелка ПОСЛЕДНИ ИЗДАНИЯ — ОТПУСКАТ СЕ ЗА СЕДЕМ ДНИ. Един старец със смешно шофьорско каскетче и празна лула между зъбите невъзмутимо прелистваше албум с рисунки на Луис де Варгас.

Пак се обърна към младата жена, която го гледаше озадачено.

— Смуцава ли ви нещо?

— Не — усмихна се Бен. — Стори ми се, че чух някакъв звук. Май съм по-уморен от полета, отколкото мислех. Та, какво казвахте?

— Всъщност *вие* казвахте. Но се канех да добавя, че ако някога сте имали карта, името ви ще е запазено в архивите. Сега съхраняваме всичко на микрофилм. Май не е както в детските ви години.

— Да — съгласи се той. — Доста промени има в Дери... но и доста неща ми изглеждат все същите.

— Е, добре, просто ще проверя и ще ви издам дубликат. Безплатно.

— Великолепно — каза Бен.

И преди да добави някоя благодарствена дума, гласът отново процепи благоговейната тишина на читалнята — този път по-гръмко, изпълнен със злокобно веселие:

— *Качвай се горе, Бен! Качвай се, тлъсто дупе шибано! Говори твоят живот, Бен Ханском!*

Бен се изкашля.

— Безкрайно съм ви задължен — изрече той.

— О, дреболия. — Тя леко наклони глава и се взря в него. — Горещо ли е навън?

— Малко. Защо?

— Изглеждате ми...

— *Бен Ханском го стори!* — изкрещя гласът. Долиташе откъм рафтовете на горния етаж. — *Бен Ханском уби децата! Хванете го! Дръжте го!*

— ... изпотен — довърши библиотекарката.

— Тъй ли? — идиотски се учуди той.

— След малко ще е готово — каза тя.

— Благодаря.

Мис Данър седна зад вехтата пишеща машина в края на бюрото.

Бен бавно се отдалечи, усещайки как сърцето гърми като тъпан в гърдите му. Да, потеше се; лепкави струйки бяха плъзнали по челото му, под мишниците, през космите на гърдите. Вдигна глава. От горния край на лявата стълба го наблюдаваше Пениуайз Клоунът. Цялото му лице беше омазано с бял грим. Кърваво червило разтягаше устата му в усмивка на убиец. Вместо очи зееха празни орбити. В едната си ръка той стискаше грозд балони, в другата държеше книга.

Не той, поправи се Бен. То. Ето ме, стоя сред ротондата на Общинската библиотека в този пролетен следобед на 1985 година, вече съм възрастен, а насреща ми се изправя най-страшният кошмар от детството. Насреща ми се изправя То.

— Качвай се, Бен — подвикна отгоре Пениуайз. — Няма да ти сторя нищо лошо. Нося ти книга! Книга... и балонче. Качвай се!

Бен отвори уста да отвърне: *Луд ли си, че очакваш да се кача?...* и изведнъж осъзна, че ако го стори, всички ще се втренчат в него и ще си помислят: *Кой е пък тоя смахнат?*

— О, знам, че не можеш да отговориш — подвикна Пениуайз и се изкиска. — Ама без малко да те подлъжа, нали? „Извинявайте, сър,

имате ли «Принц Албърт» в кутия?... Имате, значи?... Ами що не вземете да го пуснете, горкия човечец?“ „Прощавайте, госпожо, изтича ли ви отпуската?... Да?... Ами кажете накъде е изтичала, че да я хванем.“

Клоунът на горната площадка отметна глава и избухна в писклив смях. Смяхът отекваше, плющеше под свода на ротондата като ято черни прилепи и Бен само с огромно усилие на волята се удържа да не притисне ушите си с длани.

— Качвай се, Бен! — викна Пениуайз. — Да побъбрим. На неутрална територия. Какво ще речеш?

Няма да се кача, помисли Бен. Някой ден ще се докопам до тебе и мисля, че тогава няма да ти е сладко. Ще те убием.

Клоунът пак се запревива от смях.

— Да ме убиеете? Да ме убиеете? — изведнъж Бен разпозна с ужас гласа на Ричи Тозиър... всъщност не неговия глас, а Гласа на Пиканини: — Недей да ма убиваш, господарю, аз ша става добро негър, не го убивай туй черно момче, Камара!

И отново отекна пискливият кикот.

Разтреперан и пребледнял, Бен закричи през кънтящата читалня. Усещаше, че след малко ще повърне. Спря пред една лавица и с трепереща ръка измъкна наслуки някаква книга. Вцепените му пръсти прелистиха страниците.

— Това е последният ти шанс, Камара! — кресна гласът нейде високо зад гърба му. — Бягай от града. Бягай преди да е мръкнало. Довечера ще се заема с теб... и останалите. Прекалено си стар, за да ме спреш, Бен. *Всички* сте прекалено стари. Само за едно още ви бива — да умрете. Бягай, Бен. Искаш ли да видиш довечера ей това?

Продължавайки да държи книгата с вледенени ръце, Бен се обърна. Не искаше да поглежда, но сякаш някаква невидима ръка го прихвана под брадичката и дръпна нагоре, нагоре, нагоре.

Клоунът бе изчезнал. Над лявата стълба стоеше Дракула, но не какъвто го показваха в киното; не беше Бела Лугоши, Кристофър Лий, Франк Лангела, Франсис Ледърър или Реджи Налдър. Престаряло човече с лице като топка сбръчкани корени. Беше смъртнобледо и имаше пурпурни очи, сякаш потопени в съсирена кръв. Устата му се отвори, разкривайки безброй ножчета за бръснене „Жилет“, забити

накриво във венците; Бен сякаш надникна в убийствен огледален лабиринт, където всяка погрешна стъпка може да те среже на две.

— ХРУУУС-ХРУС! — изпищя човечето и челюстите щракнаха. От устните му блъвна фонтан черно-червена кръв. По белия му нагръдник се посипаха парчета от срязаните устни и бавно плъзнаха надолу, оставяйки лепкави кървави дири.

— *Какво ли е видял Стан Юрис преди да умре?* — кресна надолу вампирът от площадката и се разсмя с кървава, обезобразена уста. — *Дали е видял принц Албърт в кутия? Или Дейви Крокет, царя на Дивия Запад? Какво е видял, Бен? Искаш ли да го видиш? Какво е видял? Какво е видял?*

После пак прокънтя пискливият смях и Бен разбра, че след миг сам ще закрещи, да, нямаше сили да удържи писъка в гърлото си. От горната площадка се лееше страховит кървав дъжд. Една капка бе улучила артритичната китка на някакъв старец, който четеше „Уол Стрийт Джърнъл“. Невидима и недоловима, кръвта се стичаше между кокалчетата.

Бен си пое дъх, твърдо уверен, че писъкът ще излети след миг — невъобразим сред покоя на този мек дъждовен следобед, поразяващ като удар с нож... или безброй ножчета за бръснене.

Ала вместо това от гърлото му се раздадоха треперещи, разпокъсани думи — не писък, а сякаш глуха молитва:

— Куршуми, разбира се. От сребърния долар направихме куршуми.

Старецът с шофьорското каскетче рязко надигна глава от албума на Варгас.

— Глупости — заяви той.

Сега хората *наистина* се оглеждаха и някой изшътка сърдито.

— Извинявайте — изрече Бен с тих, треперещ глас. Смътно усещаше, че по лицето му се стича пот, а ризата му полепва по тялото. — Разсъждавах на глас...

— Глупости — повтори по-високо старецът. — От сребърен долар не могат да се направят куршуми. Масова заблуда. Книжни фантазии. Специфичната плътност на материала...

Изведнъж мис Данър се озова до него.

— Мистър Брокхил, пазете тишина — добродушно каза тя. — Хората четат...

— Тоя човек е болен — изтърси Брокхил и пак се наведе над албума. — Дай му аспирин, Керъл.

Керъл Данър погледна Бен и лицето ѝ изтъня от тревога.

— Зле ли ви е, мистър Ханском? Знам, че не е учтиво да говоря така, но изглеждате ужасно.

— Аз... аз обядвах в китайски ресторант. Изглежда, не ми е понесло.

— Ако искате да полегнете, в кабинета на мистър Хенлън има кушетка. Можете...

— Не. Благодаря, но ще постоя.

Не искаше да лежи, а да избяга час по-скоро от Общинската библиотека. Озърна се към площадката. Клоунът бе изчезнал. Вампирът също. Но за ниския парапет от ковано желязо край площадката бе завързано балонче. Върху издутата гумена ципа ясно личаха думите: ПРИЯТЕН ДЕН! ДОВЕЧЕРА ЩЕ УМРЕШ!

— Донесох ви библиотечната карта — каза мис Данър и колебливо докосна ръката му. — Искате ли я?

— Да, благодаря. — Бен пресекливо си пое дъх. — Много се извинявам за безпокойството.

— Няма нищо — каза тя. — Дано да не е отравяне.

— Не става — обади се приведеният над албума мистър Брокхил, без да вади лулата от устата си. — Чиста литературна измислица. Куршумът ще бие накриво.

И пак без да знае какво ще излети от устата му, Бен изрече:

— Да, не куршуми, а *топчета*. От самото начало разбрахме, че не можем да направим куршуми. Бяхме още деца, знаете. Хрумна ми да...

Някой отново изшътка.

Брокхил огледа Бен с изненада, нагани се да отвърне нещо, но премълча и се вгълби в рисунките.

Върнаха се до бюрото и Керъл Данър му подаде малка оранжева карта с печат ОБЩИНСКА БИБЛИОТЕКА ДЕРИ. Леко развеселен, Бен осъзна, че за пръв път през целия си живот се записва в читалня за възрастни. Като хлапе имаше лимоненожълта карта.

— Сигурен ли сте, че не искате да полегнете, мистър Ханском?

— Благодаря, вече съм по-добре.

— Наистина ли?

Той намери сили да се усмихне.

— Наистина.

— Вярно, по-добре изглеждате — кимна тя, но в гласа ѝ звучеше съмнение, сякаш го казваше от учтивост, без сама да си вярва.

После мис Данър пхна една книга в съвременния микрофилмов прибор за регистрация и Бен едва удържа пристъпа на истеричен смях. *Това е книгата, която грабнах от лавицата, когато клоунът взе да се прави на Пиканини, помисли той. Решила е, че искам да я заема. За пръв път след двацет и пет години заемам книга от Общинската библиотека, а даже не знам заглавието. Не ми пука, честно казано. Важното е да се измъкна оттук, нали? Друго не искам.*

— Благодаря — каза той и пхна книгата под мишница.

— Винаги сте добре дошъл, мистър Ханском. Сигурен ли сте, че не искате аспирин?

— Напълно сигурен. — Той се поколеба. — Случайно да знаете какво е станало с мисис Старет? Барбара Старет. Тя завеждаше детския отдел.

— Тя почина — каза Керъл Данър. — Преди три години. От сърдечен удар, доколкото знам. Тъжно. Беше сравнително млада... петдесет и осем или петдесет и девет, мисля. В деня на погребението мистър Хенлън затвори библиотеката.

— О — прошепна Бен и в сърцето му сякаш зейна празнота. Ето какво е да се завърнеш в бащин дом, както казва песента. Торता със сладка глазура и горчива плънка под нея. Хората са те забравили, или са умрели, или вече са плешиви, беззъби. Понякога ги заварваш изкуфели. О, животът е прекрасен. Как си, мой човек?

— Съжалявам — каза библиотекарката. — Обичахте я, нали?

— Всички деца обичаха мисис Старет — отвърна Бен и с тревога усети, че сълзите напират в очите му.

— А вие...

Ако още веднъж запита дали съм сигурен, май наистина ще се разплача. Или ще изкреця. Или не знам какво.

Той погледна часовника си.

— Наистина трябва да бягам. Благодаря, бяхте много мила.

— Приятен ден, мистър Ханском.

Да, непременно. Защото довечера ще умра.

Той махна с ръка и закрачи към изхода. Мистър Брокхил го изгледа подозрително.

Озърна се към площадката над лявата стълба. Балонът още се рееше там, вързан за дантелата от ковано желязо. Но сега надписът гласеше:

АЗ УБИХ БАРБАРА СТАРЕТ!

ПЕНИУАЙЗ КЛОУНЪТ

Бен завъртя глава. Сърцето отново блъскаше в гърлото му. Излезе навън и светлината го замая — високо горе облаците се разкъсваха и през тях падаха лъчите на топлото майско слънце, под които тревата изглеждаше невероятно зелена и сочна. Бен усети как обръчът около гърдите му се отпуска. Испита чувството, че е захвърлил в библиотеката някакъв непосилен товар... после погледна неволно взетата книга и зъбите му изтракаха рязко, болезнено. „Булдозер“ от Стивън У. Мидър — една от книгите, които носеше в деня, когато се хвърли в Пущинака, за да избяга от Хенри Бауърс и неговите приятели.

И щом се сети за Хенри, различи върху корицата бледа следа от подкована подметка.

Прехвърли страниците с треперещи пръсти и погледна най-отзад. Библиотеката работеше с микрофилмова регистрация; бе го *видял* с очите си. Но от вътрешната страна на задната корица все още бе залепен книжен плик с картонче в него. Върху картончето бяха изписани имена, а до тях имаше печат за датата на връщане. Бен се вгледа.

ИМЕ НА ЧИТАТЕЛЯ ДА СЕ ВЪРНЕ ДО
ПОСОЧЕНАТА ДАТА

Чарлс Н. Браун 14 МАЙ 58

Дейвид Хартуел 1 ЮНИ 58

Джоузеф Бренан 17 ЮНИ 58

А на последния ред — собственото му име, изписано
непохватно с молив:

Бенджамин Ханском 9 ЮЛИ 58

Върху картончето, върху титулната страница, върху обреза на книгата — навсякъде беше ударен отново и отново печат с тлъсто червено мастило, което приличаше на кръв: ЗА УНИЦОЖАВАНЕ.

— Мили Боже — прошепна Бен. Не знаеше какво друго да каже, тия думи като че обхващаха цялото положение. — О, мили Боже, мили Боже.

Застанал под топлите слънчеви лъчи, той внезапно се запита какво ли е сполетяло другите.

2. ЕДИ КАСПБРАК ХВАЩА ТОПКАТА

Еди слезе от автобуса на ъгъла на Канзас стрийт и Кошут. Улица Кошут слизаше около половин километър надолу и изведнъж свършваше пред порутения стръмен бряг на Пущинака. Сам не знаеше защо е решил да напусне автобуса тъкмо тук; Кошут не му напомняше абсолютно нищо, а и никого не бе познавал в тоя край на Канзас стрийт. Просто мястото му се стори подходящо. Друго не знаеше, но засега стигаше и толкова. Бевърли вече бе слязла на една от спирките по Долна главна улица. Майк бе потеглил с колата си към библиотеката.

Докато гледаше подир малкия и някак абсурден автобус Мерцедес, Еди се запита какво всъщност търси тук, на някакъв затънтен ъгъл в затънтено провинциално градче, почти на осемстотин километра от Майра, която несъмнено се тревожи до сълзи за него. За миг го обзе болезнен шемет. Докосна джоба на якето и си спомни, че е оставил драмамина в хотела заедно с другите лекарства. Обаче имаше аспирин. По-скоро би излязъл *без гащи*, отколкото *без аспирин*. Глътна на сухо две хапчета и пое по Канзас стрийт със смътното намерение да отскочи до Общинската библиотека, или пък да пресече към Костело авеню. Небето вече се проясняваше и навярно нищо не би му попречило да продължи чак до Западния булевард, за да се порадва на

старите викториански къщи в единствения истински красив квартал на Дери. Понякога в детството си правеше точно това — тръгваше небрежно по Западния булевард, уж че отива нейде другаде. На пресечката с Уичъм стрийт беше къщата на семейство Мюлер — червена сграда с две кулички на покрива и жив плет отпред. Имаха си градинар, който винаги изпровождаше Еди с подозрителен поглед.

Четири къщи по-нататък, от същата страна на булеварда, беше домът на Бауи — навярно една от причините Грета Бауи и Сали Мюлер да са тъй неразделни в прогимназията. И тази сграда имаше кулички над зелените керемиди... но за разлика от квадратните кулички на Мюлеровия дом, тия тук завършваха със странни високи конуси — малко като „магарешките калпаци“, с които увенчават в началните класове непослушните ученици. През лятото на ливадата отстрани винаги имаше изящни мебели — масичка с жълт плажен чадър над нея, плетени кресла, хамак между двете дървета. Зад къщата пък имаше игрище за крокет, Еди знаеше това, макар че Грета никога не го бе канила на гости. Докато отминаваше с небрежна походка (уж че отива нейде другаде), той понякога чуваше тракането на топки, смях и разочаровани стонове при „избиването“ на нечия топка. Веднъж бе зърнал как самата Грета с чаша лимонада в едната ръка и чукче за крокет в другата, стройна и по-прекрасна от всички фантазии на поетите (за деветгодишния Еди Каспбрак даже загорелият ѝ гръб изглеждаше поразително красив), отива да търси „избитата“ си топка; топката бе отскочила от едно дърво, довеждайки по този начин Грета в полезрението на Еди.

От онзи миг той мъничко се влюби в нея — в сиянието на русите коси, които се лееха по раменете на бледосинята лятна рокля. Грета се озърна и отначало Еди помисли, че го е видяла, но явно не беше така, защото когато срамежливо вдигна ръка за поздрав, тя не му отговори, а само отпрати топката зад къщата и изтича след нея. Той продължи по-нататък, без да я кори за пренебрежението (искрено вярваше, че не го е забелязала), или пък за това, че никога не го кани на крокет в събота следобед — от къде на къде хубавата Грета Бауи ще кани хлапе като него: мършаво, астматично, с физиономия на удавен плъх.

Да, помисли той, докато безцелно слизаше назад по Канзас стрийт, *трябваше да отскоча до Западния булевард и пак да огледам ония къщи... на Мюлер, на Бауи, на доктор Хейл, на Тракър...*

При последното име мислите му внезапно секнаха, защото — за вълка говорим! — ето че стоеше пред товарния гараж на братя Тракър.

— Още си е тук — изрече той на глас и се разсмя. — Мътните да го вземат!

Заклетите ергени Фил и Тони Тракър имаха навярно най-красивата къща на Западния булевард — безукоризнено бяла викторианска сграда с просторна изумрудена ливада и огромни цветни лехи, из които пламтяха буйни багри (разбира се, грижливо поддържани) през цялата пролет и лято. Всяка есен асфалтираха алеята пред дома, та да си остава гладка и лъскава като черно огледало, а керемидите по островърхите стрехи имаха идеално зелен цвят, почти в тон с тревата долу. Понякога хората спираха колите си, за да правят снимки на удивителните старинни колонки около прозорците.

— Щом двама мъже си дават труд да поддържат толкова хубава къща, трябва да са от обратните — бе промърморила една вечер майката на Еди толкова недоволно, че той не посмя да попита какво значи това.

Товарният гараж нямаше свършено нищо общо с Тракъровия дом на Западния булевард. Беше ниска сграда от вехти, напукани тухли, чийто зацапан оранжев цвят потъмняваше надолу до пълна чернота от полепналия в основите слой сажди. Всички стъкла бяха еднакво мръсни, с изключение на едно от прозорчетата на канцеларията. Още преди Еди и дълго подир него хлапетата поддържаха там безупречно чисто кръгче, защото над бюрото на управителя висеше календарът на „Плейбой“. На път към игрището зад гаража нито едно момче не устояваше на изкушението да избърше стъклото с бейзболната си ръкавица и да зърне коя е разголената красавица на месеца.

От трите страни на гаража се простираха широки чакълести площадки. От време на време там се сбираха безредно камионите за далечни курсове — на Джими Питърс, на Кенуърт, на Рио — с огромни надписи отстрани: БРАТЯ ТРАКЪР. ДЕРИ-НЮТЪН-ПРОВИДЪНС-НЮ ЙОРК. Понякога бяха цели, друг път стояха само шасита или товарни каросерии, застинали безмълвно на задни колела и масивни дървени подпори.

Братята се стараеха да използват задната площадка колкото е възможно по-рядко, защото бяха страстни поклонници на бейзбола и

обичаха детските игри. Фил Тракър сам караше камион, затова момчетата почти не го срещаха, но Тони Тракър, мъжага с грамадни ръчища и не по-малко грамаден търбух, поддържаше счетоводните книги, тъй че Еди (който никога не играеше — майка му би го претрепала, ако чуеше, че играе бейзбол, търчи насам-натам, гълта прахоляк с деликатните си дробчета и рискува да си навлече я счупен крак, я контузия или Бог знае още какво) бе свикнал да го вижда наоколо. Постепенно гласът му бе станал за Еди част от самата игра — по късно на мястото му щеше да дойде гласът на коментатора Мел Алън. Грамаден, ала и някак призрачен с искрящо бялата си риза сред летния вечерен здрач, из който плъзват първите светулки, Тони Тракър крещи гръмовно: *Ей, Рижия, първо стигни под топ'та, пък тогава я хващай!... Къде зяпаш бе, Дребосък? Как да улучиш топ'та, мама му стара, като не я гледаш?... Скачай, Подкова! Прасни му един кец в мутрата на втория защитник, пък да видим как ще те изкара от игра!*

Никога не ги наричаше по имена, спомни си Еди. Винаги бяха ей, Рижия, ей, Русия, ей, Очилатия, ей, Дребосък. Топката неизменно се превръщаше в топ'та. А вместо бухалка в коментарите на Тони Тракър се вмъкваше някаква си „държалка“, тъй че се получаваше: „Ей, Подкова, захapi яко държалката, че инак все си изтървал топ'та.“

Широко усмихнат, Еди продължи нататък... и усмивката му помръкна. Над дългата тухлена сграда, където някога приемаха поръчки, поправяха камиони и складираха товари по за ден-два, днес тегнеше безмълвие. През чакъла бяха избуяли плевели и на страничните площадки не се виждаше нито един камион... само към края се беше килнало потъмняло, ръждиво ремарке.

Когато се приближи, забеляза зад стъклото на прозореца табела ЗА ПРОДАН.

Свършено е с братята, помисли той и сам се изненада от дълбоката печал, която му донесе тази мисъл... сякаш бе узнал за смъртта на близък човек. Сега се радваше, че не е отишъл към Западния булевард. Щом братя Тракър бяха рухнали — самите братя Тракър, дето изглеждаха вечни като света — то какво ли бе сполетяло улицата, където с радост минаваше в детството си? Тревожно осъзна, че не желае да разбере. Не желаше да види Грета Бауи с прошарени коси, със затлъстели бедра от заседнал живот и неумерено ядене и

пиене; много по-добре — много по-безопасно — беше просто да стои настрани.

Точно това трябваше да направим всички, просто да си стоим настрани. Нямаме работа тук. Да се завръщаш там, където си израснал, е като опит да направиш безумен йогистки трик — да си лапнеш краката и да се поглъщаш малко по малко, докато накрая изчезнеш съвсем; невъзможно е, и всеки нормален човек би трябвало да се радва на това, мътните да го вземат... а всъщност какво ли е станало с Тони и Фил Тракър?

Тони навярно се беше гътнал от сърдечен удар; човекът мъкнеше поне четиридесет кила наднормено тегло. А пък сърцето трябва да се щади. Поетите могат да дрънкат романтични приказки за разбити сърца и Бари Манилоу да пее за тях колкото си ще (двамата с Майра имаха всичките му плочи), но лично за своето Еди предпочиташе по една хубава електрокардиограма всяка година. Ясна работа, сърцето на Тони беше прещракало като евтин часовник. Ами Фил? Вероятно транспортна злополука. Еди, който сам си изкарваше залъка зад волана (или поне доскоро; напоследък взеше само знаменитостите, а през останалото време киснеше в канцеларията), знаеше какво означава транспортна злополука. Може би старият Фил бе изхвъркнал от заледения път на остър завой в Ню Хампшър или край Хейнсуил Уудс в северните райони на Мейн, или пък в някой дъждовен пролетен ден спирачките му бяха отказали на дългото надолнище към Хейвън южно от Дери. Да, можеше да го е сполетяло това или кой знае още какво от нещата, ставащи в печалните кънтри балади с разни товарни шофьори, които носят високи каубойски шапки и все си мислят кого да измамат. Вярно, зад бюрото е скучно и самотно, но Еди неведнъж бе седял зад волана с единствената компания на инхалатора върху таблото (плюс камара хапчета в жабката) и знаеше, че цветът на истинската самота е мътночервен — цветът на автомобилни стопове, отразен в мокрия черен асфалт.

— Дявол да го вземе, как минава времето — въздъхна едва чуто Еди Каспбрак, без дори да усети, че го е казал на глас.

Размекнат и нещастен — сам не би повярвал доколко е привикнал с подобно чувство — Еди закрачи с луксозните си мокасини по хрущящия чакъл и мина зад ъгъла на сградата, за да погледне площадката, където бе наблюдавал безброй бейзболни мачове

като хлапе — в ония времена хлапетата сякаш бяха деветдесет на сто от световното население.

Теренът си беше почти същият, но още от пръв поглед ставаше безпощадно ясно, че тук вече не се играе — през изминалите години традицията просто бе отмряла по някаква незнана причина.

През 1958 година ромбовидното игрище беше очертано не с бели линии между базите, а с дълбоки пътечки, утъпкани от бягащи нозе. Всъщност те и бази нямаха — ония момчета, които някога играеха тук (и които днес бяха по-стари от Неудачниците, макар че Еди си спомняше как Стан на няколко пъти се включи в играта; с ударите се справяше едва-едва, но пък тичаше страхотно и имаше направо вълшебни рефлексии). Просто криеха под навеса зад дългата тухлена сграда четири парчета мръсен брезент и тържествено ги изнасяха, щом успеяха да съберат отбор, а сетне ги прибираха също тъй тържествено, когато гъстите вечерни сенки сложеха край на играта.

Днес нямаше и следа от някогашните утъпкани пътечки. Тук-там през чакъла бяха прорасли гъсти буренаци. На места проблясваха стросени бирени бутилки; в старите времена хлапетата биха ги отстранили с благоговейно старание. Само едно си оставаше както някога — вехтата метална мрежа в края на терена, висока четири метра и цялата ръждясала, сякаш покрита със засъхнала кръв. Брънките ѝ делиха небето на хиляди ромбчета.

Натам отбиваха топката, унесено помисли Еди, застанал с ръце в джобовете на мястото, където беше началната база преди двайсет и седем години. Отвъд мрежата и право долу в Пуцинака. На такъв удар му викаха Автоматична точка. Той се разсмя и тутакси нервно погледна наоколо, сякаш бе чул смеха на някакъв призрак, а не на човек с мокасини за шейсет долара — солиден човек, реален като... ами... реален като... като...

И му се стори, че чува шепота на Ричи: *Зарежи, Едс. Изобщо не си реален. Напоследък я ти се случи някоя хилка, я не, пък и да се случи, пукната пара не струва. Тъй ли е?*

— Да, тъй е — глухо изрече Еди и подритна няколко камъчета.

Всъщност бе виждал само две топки да изхвъркват отвъд мрежата зад гаража на братя Тракър; и двете бяха отбити от едно и също момче — Бълвоча Хъгинс. Бълвоча беше нелепо едър, на дванайсет години вече надхвърляше метър и осемдесет и тежеше към

осемдесет килограма. Прякорът му идваше от таланта да се оригва поразително протяжно и гръмко — най-добрите му постижения напомняха нещо средно между жабешко квакане и песен на щурец. Понякога потупваше устата си с длан и тогава оригването се превръщаше в боен вик на прегракнал индианец.

Припомни си, че макар и едър, Бълвоча всъщност не беше дебел, ала сякаш сам Бог не бе пожелал дванайсетгодишно момче да израсне дотолкова; ако не бе умрял през онова лято, навярно щеше да стигне до два метра и постепенно щеше да се научи как да управлява грамадното си тяло сред този свят на дребосъци. Може би даже щеше да се научи на милосърдие и добрина. Но на дванайсет години беше само тромав и злобен — не особено глупав, ала едва ли не слабоумен на вид, защото всичките му движения изглеждаха поразително грубовати и мудни. У него нямаше и капчица от вродения ритъм на Станли; тялото на Бълвоча сякаш изобщо не разговаряше с мозъка и съществуваше в някаква своя вселена, пълна с грохота на застинали светкавици. Еди си спомни как една вечер бавен, далечен удар отпрати топката извън полето, точно срещу Бълвоча, а той дори не помръдна. Просто стоеше и гледаше към небето, надигнал ръка в безцелен замах, но вместо да се лепне за ръкавицата му, топката го фрасна право по темето със звънко *бонк!* Сякаш бе паднала от третия етаж върху покрива на новичък Форд. После отскочи метър и половина нагоре и кротко тупна в дланта на Бълвоча. Едно злощастно хлапе на име Оуън Филипс се разсмя. Без да бърза, Бълвоча пристъпи към него и му тегли такъв шут по задника, че Филипс се разпищя и хукна към къщи с раздрани джинси. Никой друг не дръзна да се разсмее... поне на глас. Ако Ричи беше наоколо, навярно не би се удържал и Бълвоча непременно щеше да го вкара в болницата.

На базите Бълвоча беше също тъй муден. Лесно го изкарваха от игра, а когато хвърляше, и най-големият левак нямаше проблеми с отбиването. Но пък удареше ли, топката хвъркваше навъзбог. Еди помнеше, че и двата удара отвъд мрежата бяха просто изумителни. Едната топка просто изчезна, макар че цяла дузина момчета дълго я търсиха насам-натам по склона над Пуцинака.

Ала втората бе *открита*. Принадлежеше на някакъв шестокласник (Еди не помнеше името му; всички момчета го наричаха Сопола, защото вечно имаше настинка) и беше останала в игра от

ранната пролет, та чак до лятото на 1958 година. И в резултат от това нямаше нищо общо с някогашната идеална сфера от бяла конска кожа, нашарена с червени шевове; беше протрита, зацапана и сцепена на няколко места от безбройните си отскоци по чакъла извън полето. На едно място бе взела да се разшива и Еди, който тичаше за избитите топки, стига астмата да не го тормозеше (посрещайки с тиха радост всяко „*Благодаря, хлапе!*“, когато мятеше топката към игрището), знаеше, че скоро някой ще домъкне ролка изолирбанд, та да я балсамират за още седмица-две.

Но преди да се стигне дотам, един седмокласник с невероятното име Стрингър Дедхам реши да изненада Бълвоча Хъгинс с бавен удар. Бълвоча не се подведе, изчака точно колкото трябваше (бавните удари, простете за неволното остроумие, бяха негова стихия) и цапардоса вехтата топка на Сопола с такава сила, че кожената обвивка отхвъркна настрана и запърха чак над втора база като голяма бяла пеперуда. Самата топка летеше все нагоре и нагоре през пищния вечерен небосвод и пресованият канап отвътре бавно се размотаваше, а хлапетата с тъпо смайване въртяха глави подир нея; продължавайки да се издига, тя прехвъркна над телената мрежа, и Еди помнеше как Стрингър Дедхам възкликна със страхопочитание: „Е-е-ега ти!“, докато топката описваше безкрайна дъга в небето, всички виждаха ясно провлачения канап, и още преди да бе паднала в далечината, шест момчета вече се катереха като маймуни по мрежата, и Еди помнеше още как Тони се смееше като луд и крещеше: „Тая можеше да изхвъркне и от «Янки стадион»! Чувате ли? Тая можеше да изхвъркне и от «Янки стадион», мама му стара!“

Питър Гордън откри топката близо до потока, който Неудачниците щяха да преградят след по-малко от три седмици. Жалките останки нямаха и седем сантиметра в диаметър; същинско чудо бе, че канапът не се е скъсал.

С мълчаливо единодушие момчетата отнесоха съдраната топка при Тони Тракър, който я огледа, без да каже нито дума, сред тълпа от занемели хлапета. Погледнат отдалече, този момчешки кръг около едрия шкембест мъж навярно изглеждаше като религиозна сбирка за преклонение пред някаква светиня. Бълвоча Хъгинс даже не си бе направил труда да обиколи базите. Просто стоеше сред другите, като

че нямаше представа къде е попаднал. Предметът, който му подаде Тони Тракър, беше по-дребен от топка за тенис.

Унесен в тия спомени, Еди закрачи от някогашната начална база през могилката на хвърляча (всъщност никога не бе имало могила, а плитка ямка, очистена от камъчета) и излезе извън игрището. Поспря за миг, поразен от тишината, после продължи към оградата. Макар и по-ръждива от всякога, обрасла с някакви грозни повивни плевели, мрежата още си беше на място. Като надзърна през нея, Еди видя полегатия склон, покрит с отровназелена растителност.

Пущинакът съвсем бе заприличал на джунгла и Еди за пръв път се зачуди от къде на къде тия буйни, непроходими дебри са си заслужили подобно име — можеха да се сравнят с всичко друго, само не и с пустиня. Защо не Гъсталакът? Или Джунглата?

Пущинак.

Думата звучеше мрачно, почти зловещо, но не пораждаше представа за гъсто преплетени шубраци и дървета, които се борят за място под слънцето; по-скоро напомняше за бавно пълзящи пясъчни дюни или голи простори, осеяни със сиви каменни късове и дебела кора от напукана глина. Пущинак. Безплодна пустош. Майк бе казал, че всички са безплодни и навярно имаше право. Седем души — и нито едно дете. Дори в днешните времена на семейно планиране това излизаше извън рамките на нормалното.

Гледаше през ръждивите ромбове, заслушан в далечното бръмчене на коли по Канзас стрийт и тихото бълбукане на потока в подножието на склона. Тук-там пролетното слънце проблясваше над водата като по късчета натрошено стъкло. Долу продължаваха да растат бамбукови гъсталаци, но сега изглеждаха някак нездраво бледи, като петна от плесен сред зеленината. Отвъд тях започваха мочурищата край Кендъскиг, където уж имало тресавище.

Най-щастливите си детски дни съм прекарал сред тая мръсотия, помисли той и потръпна.

Канеше се да тръгне назад, когато още нещо привлече погледа му — бетонен цилиндър с тежък железен капак. Леговища на морлоци — тъй ги наричаше Бен и се смееше гръмогласно, но в очите му нямаше веселие. Приближиш ли се до някой от тях, ще ти стигне до кръста (ако си хлапе) и ще видиш върху капака полукръг от релефни букви:

ОБЩИНСКО БЛАГОУСТРОЙСТВО — ДЕРИ. А от дълбините до ушите ти ще долети глухо бръмчене. НеЙде работят машини.

Леговища на морлоци.

Там слязохме. През август. Накрая. Слязохме в едно от леговищата на морлоци, в каналите, но по-надолу вече не бяха канали. Бяха... бяха... какво?

Там, долу, лежеше Патрик Хокстетър. Преди То да го отвлече, Бевърли видяла как Патрик прави нещо лошо. Станало ѝ смешно, но знаела, че е лошо. Май беше свързано с Хенри Бауърс, нали? Да, така мисля. И...

Той рязко се завъртя и закрачи към изоставения гараж. Вече не искаше да гледа надолу, не му се нравеха мислите, които навяваше Пущинакът. Искаше да се прибере у дома, при Майра. Не искаше да е тук. Не...

— Хващай, хлапе!

Обърна се към гласа и в този миг иззад оградата право насреща му полетя някаква топка. Падна и отскочи от чакъла. Еди протегна ръка и я хвана. Стори го без да мисли, с инстинктивен, почти елегантен жест.

Погледна какво е хванал и изведнъж сякаш всичко в гърдите му се разпадна сред смразяващ хлад. Някога предметът наистина бе заслужавал името топка. Сега беше само топче, омотано с канап, защото кожената обвивка липсваше. Еди виждаше накъде се провлачва канапът. Премяташе се над мрежата като самотна паяжинка и изчезваше надолу в Пущинака.

О, Господи, помисли той. О, Господи, То е тук, до мене, СЕГА...

— Слез да си поиграеш, Еди — подкани го гласът иззад оградата и премаял от ужас, той осъзна, че това е гласът на Бълвоча Хъгинс, убит в тунелите под Дери през август 1958.

Ето го и самият Бълвоч, катереше се по склона оттатък мрежата. Беше облечен в раиран бейзболен екип на „Нюйоркските янки“, омазан с петна от зеленина и осеян с полепнали лански листа. Прогнилата плът по масивното му лице провисваше на парцали и нишки. На мястото на едното око зееше черна кухня. Из косата му пъплека дребни гадинки. На едната си ръка бе надянал бейзболна ръкавица, обрасла с лигав мъх. Разложените пръсти на другата се провряха в

ромбовете на мрежата и когато Бълвоча ги сви, Еди чу ужасно, подлудяващо *скърцане*.

— Тая можеше да изхвъркне и от „Янки стадион“ — ухили се Бълвоча. Отвратително белезникава, сгърчена жаба изпълзя от устата му и тупна на земята. — Чуваш ли? Тая можеше да изхвъркне *и от „Янки стадион“*, *мама му стара!* И между другото, Еди, искаш ли да ти духам? Ще го сторя за петаче. Не, по дяволите, и без пари ще ти духам.

Лицето на Бълвоча се преобрази. Издутият пихтиест нос хлътна навътре, разкривайки две възпалени червени дупки, които Еди сънуваше в кошмарите си. Косата му загрубя, отдръпна се от слепоочията, стана сивкавобяла като паяжина. Прогнилата кожа на челото му се разцепи, разкривайки бяла кост, облепена със слuzеста ципа като зацапана леща на фенерче. Бълвоча бе изчезнал; на негово място стоеше изчадието, което бе излязло изпод верандата на Нийбълт стрийт 29.

— Боби духа за петаче — изграчи то и започна да се катери по оградата. Късчета от разложената плът полепваха по телените ромбове. Мрежата дрънчеше и тракаше под тежестта му. Когато докосна повивните плевели, стъблата им се сгърчиха и почерняха. — Ще го търсиш пак, юначе. Със доплащане обаче.

Еди се помъчи да изпищи. От устата му излетя само тихичко, безсилно свистене. Дробовете му сякаш се превръщаха в най-древните окарини на света. Пак погледна топката в дланта си и изведнъж измежду намотките канап изби кръв. Тя прокапа по чакъла, изцапа мокасините му.

Захвърли я и изцъклен залитна две крачки назад, бършейки длан в ризата си. Прокаженият бе стигнал до върха на оградата. Главата му се очерта като черен силует на фона на небето — кошмарно видение, напомнящо грамаден тиквен фенер от вечерта на Все светии. Езикът му провисваше на метър и половина, може би два. Пълзеше като змия от ухилената уста на прокажения надолу по мрежата.

Беше тук... и в следващия миг изчезна.

Не избледня като призрак от филмите; просто мигна и престана да съществува. Но Еди чу звук, който потвърждаваше реалността му — глухо *пуф!*, като изхвъркнала тапа от шампанско. Това бе звукът на

въздуха, нахлуващ на мястото, където преди секунда стоеше прокаженият.

Еди се завъртя и побягна, но още преди да бе изминал десетина крачки, изпод сенчестия навес на изоставената тухлена сграда изхвъркнаха четири пърхащи силуета. Отначало ги сметна за прилепи и с писък вдигна ръце над главата си... После разбра, че са квадратни парчета брезент — брезентът, с който някога големите момчета бележеха базите.

Парчетата кръжаха и се премятаха из неподвижния въздух; Еди приклекна, за да избегне сблъсък с едно от тях. Едно по едно заеха старите си места, вдигайки облачета прах — начална, първа, втора, трета.

Задъхан, със свито, хъхрещо гърло, Еди пробяга край началната база. Озъбеното му от ужас лице бе пребледняло като сирене.

УОК! — отекна ударът на бухалка по призрачна топка. А сетне...

Силата изведнъж напусна нозете на Еди и той спря с тихичък стон. Земята се издуваше по права линия от началната към първата база, сякаш някаква грамадна къртица дълбаеше под самата повърхност с изумителна бързина. Камъчетата се сипеха настрани. Подземното създание достигна базата и брезентът отхвъркна нагоре. Отхвъркна тъй мощно и бързо, че се раздаде пукот, какъвто издава парцалът, рязко разпънат от весело ваксаджийче. Сега земята се издуваше между първа и втора база. Вторият брезент изхвъркна със същия пукот и още преди да падне долу, съществото бе минало през трета база и стремглаво се връщаше към началната.

Началната база също излетя, но преди да се върне на място, създанието изскочи изпод земята като някаква злокобна играчка и се оказа Тони Тракър — вместо лице имаше оголен череп, по който полепваха черни бучици плът, а от бялата му риза оставаше само валмо разложени нишки. Подаде се до кръста и взе да се люшка напред-назад като отвратителен грамаден червей.

— И да хапеш държалката, и да не я хапеш, все тая — изрече Тони Тракър със стържещ, безжизнен глас. Оголените зъби се хилеха в безумна имитация на дружелюбие. — Все тая, Хърбо. Ще те спипаме. Теб и приятелчетата ти. Ще хванем *ТОП'ТА*!

Еди изпищя и се люшна настрани. Нечия ръка го хвана за рамото. Той се сви и отскочи. Пръстите стиснаха за миг, после го

изтърваха. Завъртя се. Беше Грета Бауи. Мъртва. Половината ѝ лице бе изчезнало; червеникавото разложено месо на остатъка гъмжеше от червеи. В едната си ръка стискаше зелено балонче.

— Автомобилна катастрофа — изрече оцелялата част от устата ѝ, сетне се ухили. Устните се разлепваха с неописуемо гнусно прашене и Еди зърна как оголените сухожилия се размърдват като ремъци на някаква чудовищна предавка. — Бях осемнайсетгодишна, Еди. Пияна и тъпкана с хапчета. Твоите приятели са тук, Еди.

Вдигнал длани пред лицето си, Еди отстъпваше от нея. Тя прекрачи напред. Кървави струи бяха засъхнали по краката ѝ на дълги петна. Беше обута с евтини мокасини.

И неочаквано зад нея изникна най-страшното: Патрик Хокстетър се тътреше към игрището. Той също носеше екип на „Нюйоркските янки“.

Еди побягна. Грета пак се вкопчи в него, раздра яката на ризата му и по гърба му бликна някаква ужасна течност. Тони Тракър се измъкваше от грамадната къртичина. Патрик Хокстетър се препъваше по чакъла. Еди бягаше, без сам да знае откъде намира дъх за това, но бягаше въпреки всичко. И докато бягаше, зърна отпред да се реят думи — думи, изписани върху зеления балон на Грета Бауи:

ЛЕКАРСТВОТО ПРОТИВ АСТМА ПРЕДИЗВИКВА РАК НА БЕЛИТЕ ДРОБОВЕ!

СЪРДЕЧНИ ПОЗДРАВИ ОТ АПТЕКАТА НА СЕНТЪР СТРИЙТ

Еди бягаше. Бягаше, пак бягаше, докато накрая рухна като мъртъв нейде край парка Маккарън и някакви хлапета го заобиколиха отдалече, защото им заприлича на пиян лумпен, от когото могат да хванат някоя щура болест, пък и отде да знаят, може тъкмо той да беше убиецът, и се зачудиха дали да не повикат полицията, но в крайна сметка се отказаха.

3. БЕВ РОГЪН ОТИВА НА ГОСТИ

Бевърли крачеше разсеяно по Главната улица, след като бе отскочила до „Градски дом“ да се преоблече с джинси и прилепнала яркожълта блуза. Не мислеше накъде отива. Вместо това из главата ѝ се въртеше стихчето:

*Коси от зимен плам
и януарска жар —
сърцето ми гори.*

Беше го скрила в най-долното чекмедже, под бельото си. Майка ѝ можеше и да го открие, но това не беше страшно. Важното бе, че баща ѝ никога не надничаше в долното чекмедже. Защото ако видеше картичката, можеше да я стрелне с онзи блеснал, едва ли не дружелюбен, но същевременно вцепеняващ поглед и да запита почти ласкаво: „Правиш ли нещо нередно, Бев? С някое момче ли го правиш?“ Каквото и да отвърнеше, да или не, следваше мълниеносно буф-туп, толкова бързо и жестоко, че отначало изобщо не болеше — минаваха няколко секунди, преди вакуумът да се разсее и болката да запълни мястото му. После пак се раздаваше почти гальовният глас на баща ѝ: „Много се тревожа за теб, Бевърли. Ужасно много се тревожа. Трябва да пораснеш, нали?“

Той може би още живееше в Дери. Поне така беше последният път, когато узна нещо за него, но от тогава бяха минали... колко? Десет години? Във всеки случай, още не познаваше Том. Бе получила от баща си пощенска картичка — не простичка и безлична като оная със стихчето, а илюстрирана със статуята на Пол Бъниън пред Градския център. Издигната през петдесетте години, статуята бе една от забележителностите на нейното детство, ала картичката не разбуди нито носталгия, нито спомени; със същия успех би могла да изобразява Арката в Сейнт Луис или моста Голдън гейт в Сан Франциско.

„Дано да си здрава и да я караш добре — гласеше текстът. — Надявам се да ми пратиш нещичко, ако можеш, щото съм позакъсал. Обичам те, Беви. Татко.“

Той *наистина* я обичаше и навярно в известен смисъл тъкмо това я бе тласнало да се влюби тъй отчаяно в Бил Денброу през дългото

лято на 1958 година — защото от всички момчета само Бил излъчваше чувството за власт, което тя свързваше с баща си... ала някак различна власт — власт, която се вслушва в думите ти. Нито в очите, нито в постъпките му личеше да споделя вярата, че *тревоги* като бащините ѝ са единствената истинска цел на властта — сякаш хората са домашни животни, които се нуждаят както от ласка, тъй и от пердах.

Каквато и да бе причината, след първата им истинска среща като група през онзи далечен юли — срещата, на която Бил изцяло и без колебания пое ръководството — тя хлътна по него безумно, до уши. Да се нарече онова чувство ученическо увлечение би било също тъй нелепо, като да се каже, че Ролс-Ройсът е превозно средство с четири колела, един вид селска каруца. Когато го срещаше, тя не се кискаше до премала, нито пък се червеше, не драскаше с тебешир името му по дърветата или по стените на Моста на целувките. Просто във всеки миг образът му изпълваше сърцето ѝ със сладка, пронизваща болка. Беше готова да умре за него.

Навярно беше напълно естествено желанието ѝ да вярва, че точно Бил е изпратил любовното стихче... макар че така и не бе успяла да се убеди в това. Напротив, бе узнала кой е авторът. А по-късно... по някое време... не беше ли си признал сам? Да, Бен си беше признал (макар че за нищо на света не можеше да си спомни кога и при какви обстоятелства го е чула от устата му), а дотогава бе крил чувствата си към нея почти тъй умело, както и тя таеше обичта си към Бил

(но ти му каза Беви каза му да каза му че го обичаш)

ала и бездруго нещата бяха ясни за всеки, които умее да наблюдава (и да не бъде груб) — личеше по вечното му старание да стои мъничко настрани от нея, по сподавените му въздишки, щом Бев го докоснеше, по невероятната му спретнатост, когато очакваше да я срещне. Милият, нежният шишко Бен.

Този мъчителен, недозрял юношески триъгълник се бе разпаднал някак, ала все още не можеше да си спомни *как точно* е свършило всичко. Струваше ѝ се, че Бен е признал за любовния стих. Струваше ѝ се, че е казала на Бил, че го обича и ще го обича навеки. И някак, незнайно как, тия две признания бяха спасили живота на всички тях... но наистина ли? Не помнеше. Тия спомени (а навярно би било поточно да се нарекат спомени за спомените) бяха като островчета, даже не истински островчета, а дребни коралови израстъци, случайно

надникнали над вълните — на вид разделени, ала в действителност едно цяло. И все пак щом опитахе да гмурне и да разгледа останалото, насреща върхлиташе влудяващ образ: гаргите, които всяка пролет се завръщат в Нова Англия, отрупват телефонни жици, дървета и покриви, боричкат се за места и огласят влажния мартенски въздух с дрезгави клюкарски крясъци. Този образ я спохождаше отново и отново — чужд и тревожен като мощен радиосигнал, заглушаващ станцията, която искаш да чуеш.

Внезапно потресена, тя осъзна, че стои край автоматичната пералня, където бе дошла в онзи далечен юнски ден заедно със Стан Юрис, Бен и Еди, за да изчистят парцалите — парцалите, напоени с кръв, която виждаха само те. Сега прозорците бяха замазани със сапун, а на вратата висеше ръкописна табелка: ЗА ПРОДАН, СПРАВКИ ПРИ СОБСТВЕНИКА. Надничайки между сапунените ивици, Бевърли зърна празния салон със светли правоъгълници по мръсножълтите стени там, където бяха стояли машините.

Отивам си у дома, помисли тя с отчаяние, но въпреки всичко продължи напред.

Кварталът почти не се бе променил. Тук-там липсваха дървета, навярно повалени от болест брястове. Къщите изглеждаха малко помизерни; счупените прозорци като че се срещаха по-често, отколкото в детството ѝ. На места липсващите стъкла бяха заменени с картон. Другаде не.

И ето че стоеше пред жилищния блок на Долна главна улица 127. Още си беше на място. Нејде през отминалите години олющената бяла боя от спомените ѝ се бе превърнала в също тъй олющено кафяво, но други промени нямаше. Ето прозорецът към някогашната им кухничка; ето прозорецът на нейната стая.

(Джим Дойън, да се махаш от тая улица! Идвай тук незабавно, да не искаш да те претрепе някоя кола?)

Тя потрепери, скръсти ръце пред гърдите си и стисна лактите в шепи.

Татко може би още живее тук; о, да, може да е тук. Само насила биха го преместили. Просто тръгни натам, Бевърли. Огледай пощенските кутии. Три кутии за три апартамента, както някога. И ако видиш надпис МАРШ, можеш да натиснеш звънеца и скоро ще чуеш как по коридора се тътрят чехли, сетне вратата ще се отвори

и ще зърнеш човека, чиято сперма те е създала червенокоса и левичарка, дала ти е таланта да рисуваш... спомняш ли си го как рисуваше? Можеше да нарисува каквото си поиска. Е, стига да е в настроение, разбира се. Само че рядко беше в настроение. Сигурно е имал доста тревоги. Но когато му дойде настроение, можеше с часове да седиш и да гледаш как рисува котки, кучета, коне и крави, от чиито муцуни излита балонче с надпис МУУУ. Ти се смееше, той също се смееше, а после казваше: „Хайде ти, Беви“ и когато поемаше молива, той направляваше ръката ти и ето че изпод собствените пръсти се размотаваха очертанията на котка или усмихнато човече, а ти вдъхваше аромата на бръснарски одеколон и топлия дъх на кожата му. Тръгни нататък, Бевърли. Натисни звънеца. Той ще излезе състарен, лицето му ще е прорязано с дълбоки бръчки, а зъбите — колкото са останали — ще са жълти, той ще те погледне и ще каже: „Я, ами че туй е Беви, Беви е дошла у дома да навести стария си татко, влизай, Беви, толкова се радвам да те видя, много се радвам, защото се тревожа за теб, Беви, МНОГО се тревожа.“

Тя бавно закри по пътеката и край джинсите ѝ шумоляха листата на плевелите, израсли между напуканите бетонни плочи. Взря се в прозорците на първия етаж, но завесите навсякъде бяха дръпнати. Огледа пощенските кутии. Трети етаж — СТАРК и УЕДЪР. Втори етаж — БЪРК. Първи етаж — дъхът ѝ секна — МАРШ.

Но няма да позвъня. Не искам да го виждам. Няма да натисна звънеца.

Твърдо решение, най-сетне! Решение, което отваря пътя към пълноценен и плодотворен живот, изпълнен с непоколебимост! Тръгва обратно по пътеката! Към центъра! Към „Градски дом“! Куфари! Такси! Самолет! Чупката, Том! Жизнени успехи! Щастливи старини!

Натисна звънеца.

От хола долетяха познатите трели — някога този звън ѝ напомняше име на китаец: Чинг-Чонг! Тишина. Никакъв отговор. Изведнъж тя усети, че ужасно ѝ се пишка и смутено пристъпи от крак на крак.

Няма никой, помисли си с облекчение. Сега мога да си вървя.

Но вместо това отново натисна звънеца — Чинг-Чонг! Никакъв отговор. Пак се сети за чудесния стих на Бен и опита да си припомни точно кога и как бе признал, че го е писал, и защо за част от секундата

бе свързала това с първия си менструален период. На единайсет години ли бе дошло за пръв път? Едва ли, макар че болезненият растеж на гърдите ѝ бе почнал още през зимата. Защо...? После в главата ѝ нахлу досадният образ на хиляди гарги по телефонни жици и покриви, огласящи бледото пролетно небе с клюкарски крясъци.

Сега си тръгвам. Позвъних два пъти; стига толкова.

Ала пак натисна звънеца.

Чинг-Чонг!

Този път чу нечии стъпки и звукът беше точно такъв, какъвто го очакваше — морно шушнене на вехти чехли. Тя се озърна отчаяно и беше почти, даже съвсем готова да хукне назад. Имаше ли време да изтича по бетонната пътека и да изчезне зад ъгъла, оставяйки баща си с убеждението, че всичко е било само хлапашка лудория? *Хей, мистър, имате ли принц Албърт в кутия?...*

Внезапно от гърдите ѝ се отрони дълбока въздишка и тя се помъчи да овладее гърлото си, защото подир въздишката напираше смях на облекчение. Все пак не беше баща ѝ. От прага я гледаше висока старица, приближаваща осемдесетте. Косата ѝ беше дълга ѝ пищна, почти чисто бяла, само тук-там нашарена със златисти нишки. Иззад очилата без рамки надничаха яносини очи с цвета на водата във фиордите, откъдето навярно бяха дошли нейните прадеди. Беше облечена в пурпурен пенъоар от моарирана коприна.

— Какво ще обичате, мис?

— Извинявайте — каза Бевърли. Желанието за смях бе отминало също тъй бързо, както се появи. Забеляза върху шията на старицата медальон. Навярно беше истинска слонова кост, обрамчена с тъничка, едва забележима златна ивица. — Сигурно съм сбъркала звънеца. — *Или нарочно си избрала грешен звънец*, нашепна коварно гласче в главата ѝ. — Търсех Марш.

— Марш? — Старицата изящно сбръчка чело.

— Да, разбирате ли...

— Тук няма никакъв Марш — заяви жената.

— Но...

— Освен ако... да не би да говорите за *Алвин* Марш?

— Да! — възкликна Бевърли. — Баща ми!

Старицата надигна ръка и докосна медальона. Втренчи се в посетителката и Бевърли изведнъж се почувствува смехотворно млада,

сякаш стоеше тук с кутия курабийки от скаутския отряд или пък с наръч лепенки: подкрепете гимназиалния отбор „Тигрите от Дери“. После старицата се усмихна... любезно и все пак някак тъжно.

— Ама вие *наистина* сте му позагубили дирите, мис. Чужда съм и не бих искала първа да ви го кажа, обаче баща ви почина още преди пет години.

— Но... на звънеца...

Бевърли погледна отново и от устните ѝ се изтръгна тихичък, объркан звук — бледо подобие на смях. Вълнението и твърдата подсъзнателна увереност, че нейният старец още е тук, я бяха накарали да прочете МАРШ вместо КЪРШ.

— Вие ли сте мисис Кърш? — запита тя. Беше потресена от вестта за баща си, но и се стесняваше от грешката — старата дама щеше да я сметне едва ли не за неграмотна.

— Да, мисис Кърш — кимна жената.

— Вие... познавахте ли татко?

— Съвсем слабо — отвърна мисис Кърш. Гласът ѝ звучеше като на Йода от филма „Империята отвръща на удара“ и Бевърли усети как отново я напушва смях. Откога ли не бе изпитвала тъй вихрена смяна на настроенията? Честно казано, не помнеше... но ужасно се боеше, че скоро ще си спомни. — Той беше предишният наемател на партера. Зърнахме се за няколко дни, докато аз се нанасях, а той напускаше. Пресели се на Рауърд лейн. Знаете ли къде е?

— Да — каза Бевърли. Рауърд лейн се отделяше от Долна главна четири пресечки по-нататък, там блокчетата бяха още по-малки и отчайващо порутени.

— Понякога го виждах из пазара на Костело авеню — продължаваше мисис Кърш, — а и в автоматичната пералня, преди да я закрият. От време на време си казахме по някоя дума. Ние... девойче, ама вие съвсем преbledняхте. Извинявайте. Влезте да пийнете чаша чай.

— Не, не мога — глухо изрече Бевърли, но наистина се *чувствува*ше преbledняла, почти прозрачна като матово стъкло. И наистина желаше да поседне с чаша чай в ръката.

— Можете и ще пиете — сърдечно заяви мисис Кърш. — Това е най-малкото, което мога да ви предлага след толкова неприятна новина.

Преди да възрази, Бевърли се озова в сумрачния коридор и закрачи подир старицата към кухнята на някогашния си апартамент, който днес изглеждаше много по-малък, но някак безопасен — навярно защото всичко беше променено. Вместо трите стола и масата с розов гетинакс сега имаше съвсем малка кръгла масичка с букет изкуствени цветя в глинена ваза. Вместо вехтия хладилник „Келвинейтър“ с тенекиен цилиндър отгоре (баща ѝ го поддържаше с непрестанно човъркане) имаше медночервен „Фрижидер“. Печката беше мъничка, но явно удобна. На стената над нея беше прикрепена микровълнова фурна „Амана“. През стъклата зад сините завески се виждаха саксии с цветя. Линолеумът от детството ѝ бе изчезнал, разкривайки някогашния паркет. Дълго и старателно натриване с паркетин му бе придало мек блясък.

Докато слагаше чайника на печката, мисис Кърш се озърна.

— Тук ли израснахте?

— Да — каза Бевърли. — Но сега е съвсем различно... толкова спретнато и чисто... великолепно!

— Колко сте мила — възкликна мисис Кърш и усмивката я подмлади. Беше лъчезарна. — Имам нещичко, знаете. Не е кой знае колко, но с парите от социалната осигуровка стига за сносен живот. Някога бях шведско девойче. Пристигнах в тази страна през 1920, четиринайсетгодишна и без пукната пара — а това е най-добрият начин да разбереш стойността на парите, не смятате ли?

— Да — съгласи се Бев.

— Работих в болницата — продължи мисис Кърш. — Дълги години бях там — още от 1925. Съпругът ми вложи парите удачно. А сега си имам тихо пристанище. Поогледайте, мис, докато кипне водата.

— Не, аз...

— Моля ви... все още се чувствавам виновна. Обиколете, ако ви се иска.

И тя обиколи. Родителската спалня сега бе станала спалня на мисис Кърш и разликата беше огромна. Стаята изглеждаше някак по-светла и просторна. Голям кедров скрин с инкрустирани инициали РГ пръскаше из въздуха нежен аромат. Леглото беше покрито с грамаден китеник. Върху него бяха изтъкани жени край извор, пастирчета, косачи. Великолепен китеник.

Детската стая се бе превърнала в шивашко ателие. На масичка от ковано желязо под две ярки шарнирни лампи стоеше черна машина „Сингер“. На едната стена висеше образът на Исус, срещу него — снимка на Джон Кенеди. Под Кенеди имаше изящно бюфетче — вместо китайски порцелан по лавичките бяха подредени книги, но това не го загрозяваше.

Най-сетне влезе в банята.

Стените бяха преобоядисани в розово — тъкмо толкова бледо и меко, колкото да не изглежда безвкусно. Фаянсът беше подновен, и все пак докато пристъпваше към мивката, тя усети как отново я сграбчва старият кошмар; щеше да надникне в онова черно, изцъклено око, щеше да чуе шепота, сетне кръвта...

Докато се привеждаше над мивката, тя зърна в огледалото бледото си лице с тъмни кръгове под очите, после надникна в мрачния канал, очаквайки гласовете, смеха, стонове, кръвта.

Нямаше представа колко е стояла приведена над мивката, очаквайки видения и звуци отпреди двайсет и седем години; от унеса я изтръгна гласът на мисис Кърш:

— Чаят е готов, мис!

Отскочи, изтръгна се от хипнозата и напусна банята. И да бе имало някога мрачна магия в този канал, днес вече я нямаше... или спеше.

— О, не биваше!

Мисис Кърш я изгледа лъчезарно и се подсмихна.

— О, мис, нямаше да говорите така, ако знаехте колко рядко ми идват гости напоследък. Да знаете само как отрупвам масата като дойде инкасатор да види водомера! На излизане едвам се крепи!

На кухненската масичка имаше чашки и чинийки от изящен костен порцелан със сини ръбчета. До тях — поднос със соленки и курабийки. Над калайдисаното чайниче се вдигаше ароматна пара. Развеселена, Бев си помисли, че липсват само мънички сандвичета от хлебна среда — *лелинисандвичи*, така ги наричаше някога, без пауза между думите. Обикновено биваха три вида: със сирене крема и маслини, с кресон и с яйчена салата.

— Заповядайте, мис — каза мисис Кърш. — Седнете да ви наляя.

— Не съм мис — поправи я Бевърли и вдигна лявата си ръка, за да покаже халката.

Мис Кърш се усмихна и небрежно махна с ръка: *чудо голямо!*

— Тъй казвам на всички хубави девойчета. Просто навик. Не се обиждайте.

— Ни най-малко — отвърна Бевърли. Но кой знае защо, тревогата плъзна из душата ѝ меко, като перце: в усмивката на старицата сякаш имаше нещичко... какво? Неприятно? Фалшиво? Многозначително? Не, просто нелепо бе да мисли така, нали?

— Тъй сте преобразили всичко, че просто се влюбих в къщата.

— Наистина ли? — запита мисис Кърш и наля. Чаят изглеждаше черен, мътен. Бевърли вече не бе уверена дали ѝ се пие... и изведнъж разбра, че изобщо не иска да бъде тук.

На звънеца наистина пишеше Марш, внезапно прошепна някой в главата ѝ. Обзе я страх.

Мисис Кърш ѝ подаде чашката.

— Благодаря — каза Бевърли. Вярно, чаят изглеждаше мътничък, но ароматът беше вълшебен. Отпи. Чудесно. *Престани да се плашиш от сенките*, каза си тя. — Онзи кедров скрин е просто изумителен.

— Антична работа! — кимна мисис Кърш и се разсмя. Бевърли забеляза, че красотата на старицата има само един недостатък, доста често срещан из тия северни области. Зъбите ѝ бяха развалени — яки, но развалени. Имаха жълт цвят и предните два се застъпваха. Кучешките изглеждаха много дълги, почти като бивни.

Бяха бели... когато отвори вратата, тя се усмихна и ти се учуди колко са бели.

Изведнъж разбра, че не е само *поизплашена*. Обзе я внезапното желание — стремеж — да се измъкне оттук.

— Много е стар, о, да! — провикна се мисис Кърш и изгълта чая си до дъно с рязко, противно гъргорене. Усмихна се на Бевърли — *ухили се* — и Бевърли видя, че очите на старицата също са се променили. Сега роговиците бяха жълтеникави, старчески, прошарени с мътни червени жилки. Косата бе оредяла, някак болнава; вместо сребро със златни нишки вече имаше само мътна, безжизнена сивота.

— Много стар — замислено повтори мисис Кърш над празната чашка, гледайки Бевърли с крайчеца на пожълтелите си очи. Отново оголи кривите си зъби в гнусна, почти злорада усмивка. — Пристигна с мене от родния дом. Ами инкрустацията РГ? Забелязахте ли я?

— Да. — Гласът сякаш долиташе отдалече, а част от съзнанието ѝ крещеше: *Ако не разбере, че си забелязала промяната, може би всичко ще се размине, ако не разбере, ако не усети...*

— Тейко ми — каза мисис Кърш и при думата *тейко* Бевърли забеляза, че пеньоарът също се е променил. Бе придобил някакъв петносан, мръсночерен цвят. Медальонът изобразяваше череп с болнаво зяпнала челюст. — Казваше се Робърт Грей, известен като Боб Грей, а още по-известен като Пениуайз Танцуващият клоун. Макар че и това не му беше истинското име. Обаче много си падаше по майтапите тейко ми. — Тя пак се разсмя. Част от зъбите ѝ бяха почернели като пеньоара. Бръчките се впиваха все по-дълбоко. Млечнорозовата кожа бе придобила болезнено жълт оттенък. Пръстите ѝ се сгърчваха като хищни лапи. — Хапни нещо, миличка.

Гласът ѝ бе отскочил нагоре с половин октава, но навярно тъкмо тая октава беше спукана и скърцаше като врата на гробница, която се люшка безсмислено върху панти, зацапани с черна пръст.

— Не, благодаря — чу от собствените си устни Бевърли изтънялото гласче на дете, което трябва да бяга час по-скоро. Думите сякаш не се зараждаха в мозъка ѝ; всъщност първо излитаха от устата и трябваше да заобиколят до ушите, за да узнае какво е казала.

— Не? — запита вещицата и се ухили.

Провлачвайки сгърчени лапи към подноса, тя взе да тъпче в устата си шепи конфитюрени курабийки и тънки резенчета кейк с искряща глазура. Ужасяващите ѝ зъби подскачаха нагоре-надолу, нагоре-надолу; дългите, мръсни нокти се впиваха в сладкишите; по костеливата щръкнала брадичка се сипеха трохи. Дъхът ѝ вонеше на мъртви твари, пукнати от газовете на разложението. Смахът ѝ звучеше като задгробен кикот. Косата продължаваше да оредява. Тук-там прозираше кожа, облепена с люспи пърхот.

— О, много си падаше по майтапите тейко ми! Чуйте един майтап, мис, сигурно ги обичате и вие: не ме е родила майната, ами тейко ми. Издриска ме през гъза! Хиий! Хиий! Хиий!

— Трябва да тръгвам — чу Бевърли от устата си същия тъничък, дълбоко засегнат глас — глас на момиче, срещнало потресаващо безсрамие на първия си бал. В краката ѝ нямаше капчица сила. Смътно осъзна, че това в чашката не е чай, а говна, течни говна, дружески дар

от каналите под града. И тя бе *отпила* от тях — не много, но поне глътчица, *о, Боже, о, Боже, о, благи Исусе, моля те, моля те...*

Старицата се съсухряше, изтъняваше пред очите ѝ; сега отсреща седеше дърта вещица с лице като сбръчкана ябълка — седеше, люшкеше се напред-назад и се кикотеше с писклив, пронизителен гласец.

— О, аз и тейко сме едно и също — избъбри тя, — хвани единия, та удари другия, и ако имаш капчица мозък, миличка, хуквай да бягаш право откъдето си дошла, бързо бягай, защото останеш ли, чака те нещо по-лошо от смъртта. Никой умрял в Дери не умира наистина. Знаеш го отпреди; повярвай сега.

Като в забавен кадър Бевърли притисна нозе към пода. Зърна се сякаш отстрани как става на крака, как отстъпва от масичката и вещицата в непоносим изблик на ужас и неверие — неверие, защото за пръв път осъзна, че кокетната масичка не е от черен дъб, а от карамел. Пред очите ѝ вещицата с кикот отчупи парче от плота и лакомо го натъпка в хлътналата си полуразложена уста.

Сега виждаше, че чашите са от бял фондан, умело поръбен със синя глазура. Исус и Джон Кенеди бяха изобразени върху почти прозрачни захарни плочици; докато ги гледаше, Исус се изплези, а Кенеди намигна похотливо.

— Всички те чакаме! — изкрещя вещицата и ноктите ѝ заскърцаха по карамелената масичка, оставяйки дълбоки бразди върху лъскавия плот. — О, да! О, да!

Абажурите бяха от бял шоколад. Ламперията — от дъвчащи бонбони. Сведе очи и видя, че обувките ѝ оставят отпечатъци по паркета, който изобщо не беше паркет, а блокчета шоколад. От сладките миризми взе да ѝ призлява.

О, Господи, това е приказката за Хензел и Гретел, това е вещицата, която ме плашеше най-много, защото яде дечица...

— *Тебе и твоите приятели!* — гръмко се кискаше вещицата. — *Тебе и твоите приятели! В клетката! В клетката, докато пламне нецта!*

Тя се задъха от смях и Бевърли хукна към вратата, ала сякаш тичаше в забавен кадър. Кикотът на вещицата кънтеше и пърхаше около главата ѝ като ято прилепи. Бевърли изпищя. Коридорът вонеше на захар, халва, карамел и отвратителни синтетични ягоди. На влизане

бе видяла, че дръжката на вратата е от изкуствен кристал. Сега вместо нея имаше чудовищен захарен диамант.

— *Тревожа се за теб, Беви... МНОГО се тревожа!*

Завъртя се и през политналите пред лицето ѝ рижи къдрици зърна баща си да се тътри по коридора, облечен в черния пенъоар на вещицата, с медальона-череп на врата; подутата плът висеше по лицето му като превтасало тесто, очите му напомняха черен обсидиан, юмруците му се свиваха и разпускаха, устата му се хилеше гнусно, сластолюбиво.

— *Биех те, защото исках да те ЧУКАМ, Беви, само това исках, да те НАЕБА, исках да те ИЗЯМ, исках да ти изям ПУТЕНЦЕТО, исках да ти СМУКНА мъничкото КЛИТОРЧЕ между зъбите, ЦУНИ-ЦУНИ, Беви, ооооxxxxx, ЦУНИ-ЦУНИ-ТУМБАЧЕ, исках да те пъкна в клетка... и да запаля пещта... и да ти опипам ПУТКАТА... тлъстичката ти ПУТКА... и като стане тлъста и крехка, да ям... да ям... ДА ЯМ...*

С писък на ужас тя сграбчи лепкавата дръжка и изхвъркна отвън на площадка от карамел, украсена с пралинови шарки. Нејде далече, сякаш размити и мътни, сновяха автомобили, някаква жена влачеше количка със зеленчуци от пазара на Костело авеню.

Трябва да се добера дотам, едва свързано помисли тя. Онова е реалност, стига само да се добера до тротоара...

— Бягството няма да ти помогне, Беви — подвикна през смях (тейко ми)

баща ѝ. — Отдавна ви чакаме да дойдете. Много ще е весело. Ще има ЦУНИ-ЦУНИ и после — хоп в ТУМБАЧЕТО.

Тя пак се озърна и този път мъртвият ѝ баща не беше облечен в черния пенъоар на вещицата, а в сребрист клоунски костюм с големи оранжеви копчета. На главата му се бе килнала енотова шапка стил 58-ма година, станала популярна от филма на Дисни за Дейви Крокет с Фес Паркър в главната роля. В едната си ръка държеше грозд балони. В другата стискаше като пилешка кълка откъснато детско краче. И на всеки балон пишеше: ТО ПРИСТИГНА ОТ КОСМОСА.

— Кажи на приятелите си, че аз съм последен представител на една загиваща раса — зловещо се ухили изчадието, залитайки по стъпалата подир нея. — Единственият оцелял от една мъртва планета.

Дойдох да оберя всички жени... да изнасям всички мъже... и да науча как се танцува пепърминт туист!

И то се впусна в безумно приклякане и въртене с грозда балони в едната си ръка и кървавия откъснат крак в другата. Клоунският костюм се вееше и плющеше, ала Бевърли не усещаше вятър. Нозете ѝ се заплетоха и тя рухна на тротоара, протегнала длани, за да поеме удара, който я блъсна чак в раменете. Жената с количката поспря, огледа я подозрително и ускори крачка.

Продължавайки да пристъпва напред, клоунът захвърли крачето. То тупна на тревата с неопишимо страшен, глух звук. Бевърли все още лежеше на тротоара и нейде дълбоко в себе си твърдо вярваше, че скоро ще се събуди, че това не е истина, че трябва да е сън...

Осъзна заблудата си миг преди кривите ноктести лапи на клоуна да я докоснат. Истина беше; можеше да я убие. Както бе убило децата.

— *Гаргите знаят истинското ти име!* — кресна тя изведнъж.

Чудовището отскочи и за миг ѝ се стори, че сред широката изрисувана усмивка истинските му устни се сгърчват в гримаса на болка, ненавист... а може би и страх. Или пък само така си въобразяваше, още повече, че нямаше ни най-малка представа защо бе изтърсила тия смахнати думи, ала те ѝ спечелиха една безценна секунда.

Скочи на крака и побягна. Изскърцаха спирачки, нечий прегракнал от яд и страх глас изрева:

— Къде зяпаш ма, скубло шантава?

В премрежения ѝ поглед се мярна хлебарският камион, който едва не я бе прегазил, когато изхвъркна на улицата като хлапе подир топка, а сетне вече стоеше на отсрещния тротоар, задъхана от парещата болка под ребрата. Камионът отмина по Долна главна.

Клоунът бе изчезнал. Крачето бе изчезнало. Къщата още си стоеше на място, но сега Бевърли я видя порутена и изоставена, със заковани прозорци и напукани, потрошени стъпала пред входа.

Наистина ли бях вътре или само съм сънувала?

Но джинсите ѝ бяха мръсни, жълтата блуза беше поръсена с прах.

А по пръстите ѝ имаше шоколад.

Избърса ги в крачола на джинсите и забърза по улицата с пламнало лице, с вледенен гръб, а очните ѝ ябълки сякаш пулсираха

навън-навътре в такт с припрените удари на сърцето.

Не можем да го победим. Каквото и да е То, не можем да го победим. То дори иска да опитаме — иска да си разчисти старите сметки. Май не ще да се задоволи с реми. Трябва да се махаме оттук... просто да си заминем.

Нещо се плъзна край прасеца ѝ лекичко, като котешка лапа.

Тя отскочи с тихичък писък. Сведе очи и се сгърчи, закрила устата си с длан.

На тротоара лежеше балонче, жълто като блузата ѝ. Отстрани беше изписано с крещящи сини букви: ПУАВИЛНО, БУАТКО ЗАЙО.

Докато го гледаше, балончето бавно заподскача по улицата, гонено от нежния пролетен ветрец.

4. РИЧИ ТОЗИЪР ТРЪГВА ПО СЛЕДИТЕ

Е, веднъж компанията на Хенри ме подгони — още преди ваканцията...

Ричи бавно вървеше по Канал стрийт покрай Баси парк. Спря с ръце в джобовете и се озърна към Моста на целувките, но всъщност не гледаше него.

Успях да се измъкна през детския щанд на универмага...

След безумния завършек на срещата дълго бе крачил без цел и посока, опитвайки да забрави ужасяващите находки, които бяха видели в курабийките... или поне *им се бе сторило*, че ги виждат. Всъщност в сладкишите навярно нямаше никакви страхотии. Просто масова халюцинация, предизвикана от идиотските дрънканици. И най-добре го доказваше фактът, че Роза не бе видяла нищичко. Разбира се, някога и родителите на Бевърли не виждаха кръвта от канала на мивката, но онова не беше същото.

Тъй ли? Защо не?

— Защото сега сме възрастни — промърмори той и откри, че мисълта е абсолютно лишена от логична сила; със същия успех би могъл да изтърси безсмислено откъсче от детска броилка.

Отново закрачи напред.

После седнах на една пейка в градинката пред Градския център и ми се стори, че виждам...

Навъси се и пак спря.

Какво видя?

... не, просто го сънувах.

Нима? Наистина ли?

Той се озърна наляво и видя голямата сграда от тухли, стъкло и стомана, която изглеждаше тъй модерна в края на петдесетте, а днес беше просто вехта и паянтова.

И ето ме пак тук, помисли той. Право при шибания Градски център. Точно където се разигра оная халюцинация. Или сън. Или нещо си там.

За другите той си бе останал Училищният смешник, Щурият майтапчия и днес хлътваше гладко и безпрепятствено в старата роля. *Хайде, хайде, всички хлътнахме гладко и безпрепятствено в старите роли, не го ли забеляза?* Но имаше ли нещо необичайно в това? Навярно подобни истории се случваха на всяка десета или двадесета съученическа среща — класният шегобиец, който в колежа е решил да се посвети на църквата, обръща две-три чашки и почти автоматично почва да ръси някогашните пиперливи приказки; Големият Отличник по Английски, който се е сдобил с търговска фирма за камиони на Дженерал Мотърс, ненадейно подхваща разговор за Джон Ървинг или Джон Чийвър; момчето, което всяка събота вечер е свирило в състава „Лунните кучета“, а сетне е станало професор по математика в Корнелския университет, изведнъж изниква на сцената с електрическа китара през рамо и в пристъп на буйно пиянско веселие дрънка „Глория“ или „Сърфистът“. Как го казваше Спрингстийн? Няма връщане, бейби, не вдигай ръце... само че на тия вехти песни от грамофона най-лесно се вярва след втората чашка или след някое хубаво червено хапче.

Ала Ричи твърдо вярваше, че халюцинацията е точно в това възраждане, а не в сегашния живот. Може би детето наистина е баща на бъдния мъж, но бащи и синове твърде често се различават по интереси, пък и външната прилика рядко е очебийна. Те...

*Но ти каза **възрастни**, а сега тая дума звучи ужасно нелепо; звучи като детски брътвеж. Защо е така, Ричи? Защо?*

Защото Дери е все тъй безумен. Защо ли не го оставим какъвто си е?

Защото нещата не бяха толкова прости, ето защо.

В детските си години беше щурчо, комедиант — понякога вулгарен, друг път забавен — защото нямаше друг начин да се справи с тоя живот, без да го претрепят типове като Хенри Бауърс, или пък напълно да откачи от скука и самота. Сега разбираше, че основната част от проблема е била в собствения му ум, който хвърчеше десет, двайсет пъти по-бързо от умовете на другите хлапета. Те го смятаха за чудак, смахнат или дори самоубиец, в зависимост от поредната словесна щуротия, но може би всичко се свеждаше до най-обикновено умствено претоварване — ако подобно състояние изобщо може да се нарече „обикновено“.

Така или иначе, след време тия неща се овладяват — овладяваш ги или си намираш отдушник, например в образи като Бърмси Папката и Буфорд Кисдрайвъл. Ричи го бе разбрал само за няколко месеца, след като веднъж съвършено случайно намина в радиостанцията на колежа и откри зад микрофона въплъщението на всичките си мечти. Отначало не беше добър; прекалено *се вълнуваше*, за да успее. Но бе осъзнал, че в тая професия му се разкриват не просто чудесни, а направо велики възможности и мисълта го запокити чак до седмото небе сред облаци от блаженство. И същевременно бе почнал да схваща великия принцип, който движи вселената, или поне оная ѝ част, свързана с успеха и кариерата: първо откриваш оня смахнат тип, дето се спотайва в теб и все гледа да ти преебе живота. Гониш го до дупка и най-сетне го набарваш. Обаче не го убиваш. О, не. Смъртта е благодеяние за копеле като *него*. Мяташ му хомота и подхващаш дълбоката оран. Вкараш ли го в браздата, смахнатият бачка като демон. От време на време даже ти осигурява по някоя хилка. И толкоз. Повече не ти трябва.

Да, веселяк беше, майтап подир майтап, но в крайна сметка бе успял да надрасне страховете, спотаени в черната сянка на всички ония майтапи. Или си мислеше, че е успял. До днес, когато думата *възрастни* изведнъж престана да му говори каквото и да било. А сега изникваше нещо ново, с което да се бори... или поне да поразмисли над него — грамадната и съвършено идиотска статуя на Пол Бъниън, щръкнала пред Градския център.

Аз трябва да съм изключението, което потвърждава правилото, Шеф Бил.

Сигурен ли си, че не е имало нищо, Ричи? Съвсем нищо?

Пред Градския център... стори ми се, че виждам...

Остра болка прорязва очите му за втори път от сутринта насам и той надигна ръце към тях с изненадан стон. Сетне болката изчезна също тъй бързо, както бе възникнала. Но бе усетил и някакъв мирис, нали? Нещо, което не съществуваше днес, но *бе съществувало*, нещо, което го караше да си мисли

(Тук съм до теб Ричи дръж ми ръката можеш ли да я хванеш)

за Майк Хенлън. Очите му пареха и сълзяха от *пушека*. Преди двайсет и седем години бяха дишали тоя пушек; накрая бяха останали само двамата с Майк и бяха видели...

Споменът изчезна.

Пристъпи към пластмасовия Пол Бъниън и веселяшката вулгарност на статуята го изуми също тъй дълбоко, както някога го смайваха колосалните ѝ размери. Легендарният Пол беше висок цели шест метра, а пиедесталът му добавяше още два. Извисен над градинката пред Градския център, великанът усмихнато гледаше колите и пешеходците по Канал стрийт. Градският център беше построен през 1954–55 година, уж за някакъв бъдещ баскетболен отбор, който така и не се появи. Една година по-късно, през 1956, Общинският съвет отпусна пари за статуята. Проектът предизвика горещи дебати както на открити събрания, така и в читателските писма до „Дери нюз“. Мнозина смятаха, че статуята ще бъде просто *чудесна* и непременно ще привлече куп туристи. Други намираха, че идеята за пластмасов Пол Бъниън е ужасна, просташка и поразително недодялана. Доколкото си спомняше Ричи, гимназиалната преподавателка по рисуване бе писала до „Дери нюз“, че ако в Дери наистина изникне подобна грозотия, тя незабавно ще я вдигне във въздуха. Ричи се ухили и се запита дали на *оная* симпатяга са ѝ подновили договора за следващата учебна година.

Словесните престрелки — сега Ричи разбираше, че са били типична провинциална буря в чаша вода — бушуваха около шест месеца и, разбира се, не донесоха никаква полза; статуята вече беше закупена и дори ако Съветът вземеше безпрецедентното (особено за Нова Англия) решение да не използва нещо, за което са дадени грешни пари, къде, за Бога, можеха да я *приберат*? А после статуята — всъщност не изваяна, а просто отлята фабрично нейде в Охайо — гордо застана на място, омотана в парче плат колкото цяло корабно

платно. Откриването стана на 13 май 1950, когато се чествуваше сто и петдесетата годишнина на общината. Както можеше да се очаква, едната фракция нададе отчаяни вопли, а другата се задъха от възхищение.

В деня на откриването Пол беше облечен с работен гащеризон и червено-бяла карирана риза. Брадата му беше великолепно черна и гъста, истинска дърварска брада. На рамо бе праметнал пластмасова секира, същинска Годзила сред всички пластмасови секири, и неуморно се усмихваше към северните небеса, които през онзи ден бяха също тъй сини, както и легендарният спътник на Пол (но синият вол Бейб не присъствуваше на откриването; нарасналите цени на пластмасата бяха наложили да го съкратят от първоначалния проект на скулптурната група).

Децата, присъстващи на церемонията (бяха стотици, сред тях и десетгодишният Ричи Тозиър, стиснал татко си за ръка), посрещнаха пластмасовия великан с единодушен възторг и без капчица критика. Родителите наместваха отрочетата си върху масивния пиедестал на Пол, щракваха някоя снимка, а сетне тревожно-развеселени гледаха как хлапетата се катерят и лазят със смях по грамадните му черни ботуши (не, поправка: грамадните черни *пластмасови* ботуши).

А през март следващата година Ричи рухна задъхан от изтощение и страх на една от пейките пред статуята, след като се бе откъснал — просто по чудо — от господата Бауърс, Крис и Хъгинс в едно преследване, започнало от прогимназията и минаващо почти през целия център на градчето. В крайна сметка бе успял да духне през детския щанд в универсалния магазин „Фрийз“.

Местният клон на веригата „Фрийз“ беше слаба работа в сравнение с разкошния универмаг в центъра на Бангор, но точно тогава на Ричи хич не му беше до сравнения — чувствуваше се като пилот, търсещ място за аварийно кацане. Вече едва се тътреше, а Хенри Бауърс го гонеше по петите. Почти без надежда за спасение, той се хвърли във въртящата се врата на универмага. Хенри, който явно си нямаше и хабер от подобни приспособления, едва не остана без пръсти, опитвайки да го сграбчи, докато Ричи хлътваше в магазина.

Тичайки надолу по стълбите с разгащена риза, Ричи чу как зад гърба му вратата изтреща на няколко пъти почти като гърмежи от телевизионен филм и разбра, че тримата глупаци не са го изпуснали.

Докато слизаше към щандовете в сутерена, той се разсмя, но това си беше чисто нервна реакция; трепереше като заек в телена примка. Този път ония наистина се канеха да смачкат от бой (не си и представяше, че след десетина седмици ще очаква от тях, и по-специално от Хенри, всичко — може би даже убийство; навярно би пребледнял от ужас, ако имаше как да узнае за апокалиптичната битка с камъни през идния юли, когато думите „може би“ щяха да станат излишни). А всичко бе започнало типично за него, тоест невероятно глупаво.

Заедно с другите петокласници Ричи тъкмо влизаше в гимнастическия салон. Шестокласниците излизаха и Хенри стърчеше сред тях като вол между крави. Макар че все още беше в пети клас, той играеше физкултура с големите момчета. Тръбите на парното пак протичаха и мистър Фейзио още не бе сколасал да закачи табелката ПАЗЕТЕ СЕ! МОКЪР ПОД! Хенри се подхлъзна в локвата и плъосна по задник.

И преди Ричи да разбере какво става, коварната му уста изтърси:
— Ега ти скиора!

Над двата класа избухна смях, но когато Хенри се надигна, по лицето му нямаше и помен от веселие — то бе придобило мътния цвят на прясно изпечена тухла.

— Пак ще се видим, очиларко — рече той и продължи към вратата.

Смехът веднага заглъхна. Момчетата в салона гледаха Ричи като бъдещ покойник. Хенри не си направи труда да огледа реакцията им; просто излезе с наведена глава, зачервени от падането лакти и голямо мокро петно отзад на джинсите. Гледайки петното, Ричи усети как устата му се отваря за нов самоубийствен залп... но този път побърза да я затвори тъй яростно, че езикът му едва се изтръгна от гилотината на челюстите.

Нищо де, ще забрави, тревожно си каза той, докато обличаше екипа. Ясна работа. Нашият славен Ханк няма чак толкова колелца в куфалницата. Сигурно и като кляка да дриска, чете указания от наръчника, ха-ха.

Ха-ха.

— Лека ти пръст, Мръсна уста — заяви Винс Талиендо по прякор Църното, опъвайки бандажа си върху пишле с размерите и

формата на рахитичен фъстък. Изрече го с известна доза печално уважение. — Обаче не се тревожи. Ще ти нося цветя.

— По-добре карфиол, ако си отрежеш ушите, тъкмо ще свършат работа — остроумно отвърна Ричи и всички наоколо се разсмяха, даже Църното се ухили. Защо пък не, можеха да си го позволят. Кой, те ли да се боят? Ами че нали щяха да си гледат по телевизията Джими Дод и Мускетарите в „Мики Маус клуб“ или да слушат как Франки Лаймън пее „Аз не съм млад престъпник“, докато разтрепераният Ричи щеше да тича през щандовете за дамско бельо и домашни потреби към детския отдел, усещайки как потта от гърба му се стича в цепката на дупето и стегнатите му от страх топки се вдигат все по-високо, сякаш искат да увиснат чак на пъпа. Можеха да се посмеят, ясна работа. Хи-ху-ха-ха.

Хенри не бе забравил. За всеки случай Ричи напусна училище през задната врата, откъм детската градина, но Хенри пък бе заредил там Бълвоча Хъгинс — също за всеки случай. Хи-ху-ха-ха.

Ричи зърна засадата навреме — и слава Богу, иначе изобщо нямаше да има преследване. Заяпан към градския парк, Бълвоча стискаше незапалена цигара в едната ръка, а с другата разсеяно измъкваше от задника си гънката на панталона. Усещайки как сърцето му бясно подскача в гърдите, Ричи тихичко прекоси детската площадка и вече се отдалечаваше по Чартър стрийт, когато Бълвоча извърна глава и го видя. Незабавният му рев уведоми останалите и преследването започна.

Когато Ричи стигна до дъното на магазина, детският отдел беше ужасно, отчайващо пуст. Не се мяркаше дори продавач — поне един възрастен, който да прекрати побоя преди играта съвсем да загрубее. Отзад с тропот се задаваха тримата динозаври на страшния съд. А Ричи просто нямаше сили да бяга. При всяко вдишване го пронизваше остра болка отляво под ребрата.

Отпред изникна врата с надпис: АВАРИЕН ИЗХОД! НЕ ЗЛОУПОТРЕБЯВАЙТЕ, ВКЛЮЧВА СЕ СИРЕНА! В гърдите му припламна надежда.

Ричи хукна през щандовете, претъпкани с пластмасови фигурки на Доналд Дък, американски танкове Made in Japan, пищови на Самотния Рейнджър и роботчета с пружинки. Стигна до изхода и дръпна резето с все сила. Иззад отворената врата нахлу хладен

мартенски въздух. НеЙде пронизително зави сирена. Ричи мигом отскочи назад и хлътна на четири крака под най-близкия щанд. Още преди вратата да хлопне, той вече бе изчезнал от поглед.

Хенри, Бълвоча и Виктор пристигнаха с гръм тъкмо когато изходът се затвори и сирената млъкна. Водени от мрачния, решителен Хенри, тримата хукнаха натам.

Най-сетне в отдела дотърча продавач. Беше наметнал синя найлонова престилка над поразително грозно спортно сако. Рамките на очилата му бяха розови като заешки очи. Ричи си помисли, че продавачът прилича на комика Уоли Кокс в ролята на мистър Пипърс и отчаяно затисна коварната си уста, за да не избухне в див кикот.

— Хей, момчета! — провикна се мистър Пипърс. — Не може да се излиза оттам! Това е аварийен изход! Хей! Вие! *Хей, момчета!*

Виктор се озърна с лека тревога, но Хенри с Бълвоча изобщо не трепнаха и той ги последва. Сирената пак изпищя, този път малко по-дълго, докато тримата изхвъркваха на задната улица. Преди да е замлъкнала, Ричи скочи на крака и се втурна към щанда за дамско бельо.

— Хей, момчета, повече да не сте стъпили в магазина! — кресна продавачът зад гърба му.

Ричи изписука през рамо с Гласа на баба Мърморана:

— Казвал ли ви е някой, че сте *досуц* като мистър Пипърс, млади човече?

А сетне беше спасен. И се озова на километър и половина от универмага, пред Градския център... с горещата надежда, че страшното е отминало. Поне засега. Беше грохнал. Седна на една пейка вляво от статуята на Пол Бъниън с едничкото желание за малко покой преди да си тръгне. След минутка щеше да стане и да поеме към къщи, но за момента просто се наслаждаваше на отдиха под топлите следобедни лъчи. Денят бе започнал с прохладно, дъждовно утро, ала сега човек можеше наистина да повярва, че пролетта приближава.

Сред тревата отсреща стърчеше таблото за обяви на Градския център, известяващо в този мартенски ден с грамадни искрящо-синкави букви:

ХЕЙ, МЛАДЕЖИ!

ОЧАКВАЙТЕ НА 28-МИ МАРТ

РОКЕНДРОЛ ШОУ НА АРНИ „У-У“ ГИНЗБЪРГ!

ДЖЕРИ ЛИ ЛУИС

„ПЕНГУИНС“

ФРАНКИ ЛАЙМЪН И „ТИЙНЕЙДЖЪРС“

ДЖИН ВИНСЪНТ И „БЛУ КАПС“

ФРЕДИ „БУМ-БУМ“ КЕНЪН

ЕДНА ВЕЧЕР НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ ЗАБАВЛЕНИЯ!!

Ричи от все сърце копнееше за това шоу, но знаеше, че няма никакъв шанс. Представите на майка му за здравословни забавления не се покриваха с гръмогласните крясъци на Джери Ли Луис пред целокупната американска младеж, че има билета в хамбар, чий хамбар, 'къв хамбар, мой хамбар. А още по-малко се покриваха с Фреди Кенън, според когото Ласи от Талахаси голяма джабула си гласи. Тя охотно признаваше, че като хлапачка е куфяла до припадък по Франк Синатра (когото днес наричаше Франк Със Мутра), но както и майката на Бил Денброу, беше смъртен враг на рока. Чък Бери я ужасяваше, а колкото до Ричард Пениман, известен на юношеското и хлапашко население под името Литъл Ричард — заявяваше, че от него я хващало желание „да се изчвока като пиле“.

Ричи така и не посмя да помоли за превод на загадъчната фраза.

По въпросите на рокендрола баща му спазваше строг неутралитет и навярно би се поддал, но Ричи тайничко подозираше, че в тая област майчината воля ще бъде закон — поне докато навърши шестнайсет или седемнайсет — а дотогава, според твърдото й убеждение, манияшката музика щяла да потъне в забрава.

Ричи смяташе, че Дани и „Джуниърс“ са много по-наясно от майка му — рокендролът не умира. Обичаше си го, макар че имаше

достъп само до два източника — „Американски подиум“ по Седми канал всеки ден следобед и предаванията на Бостънската радиостанция нощем, когато смущенията намаляваха и възторженият дрезгав коментар на Арни Гинсбърг ту нахлуваше, ту се отдръпваше на вълни като глас на призрак от спиритически сеанс. С тътена на рока се чувствуваше не просто щастлив. Чувствуваше се по-голям, по-силен, *по-истински*. Когато Франки Форд пееше „Морска разходка“ или Еди Кокран подхващаше „Летен блус“, Ричи направо се възнасяше от радост. В тая музика имаше сила — сила, която сякаш по право се падаше на всички мършави, шишкави, грозни, непохватни хлапета, с две думи — на световните неудачници. В нея усещаше безумно-весело свръхнапрежение, способно както да убива, така и да извисява. Той обожаваше Фетс Домино (пред когото даже Бен Ханском изглеждаше строен като фиданка), и Бъди Холи, който носеше очила също като него, и Джей Хоукинс Кречеталото, който на сцената изскачаше от ковчег (поне така бе чувал Ричи), и „Довълс“ които танцуваха едва ли не по-добре и от негрите.

Е, *почти* де.

Някой ден щеше да слуша рокендрол колкото му душа иска — вярваше, че рокът ще си е жив, когато майка му най-сетне отстъпи и го остави на мира — но този ден явно нямаше да е 28 март 1958... или 1959... или...

Очите му се зареяха настрани от таблото и после... ами... после трябва да бе задрямал. Друго разумно обяснение просто нямаше. Онова, което стана после, можеше да се случи само насън.

И ето, че днес отново стоеше тук — един поостарял Ричи Тозиър, който най-сетне се бе наслушал на рокендрол колкото му душа иска... и с радост бе открил, че няма насищане. Погледът му плъзна към таблото пред Градския център и в някакъв миг на потресаващо прояснение насреща му изпъкнаха същите сини букви:

14-ТИ ЮНИ

ХЕЙВИ МЕТЪЛ МАНИЯ!!

„ДЖУДАС ПРИЙСТ“

Номерът със здравословните забавления се е затрил нейде из годините, помисли Ричи, но друга разлика комай не забелязвам.

И сякаш чу Дани и „Джуниърс“ — глухи и далечни, като гласове от евтин транзистор, включен в края на дълъг коридор: Рокендролът не умира, ще го дъним век след век... и в читанките ще влезе, тъй да знаеш, мой човек...

Ричи се озърна към Пол Бъниън, славния патрон на Дери — според легендите градчето възникнало, защото точно тук реката изхвърляла на брега пуснатите по-горе трупи. В стари времена щом свършела зимата, Пенобскот и Кендъскиг се задръствали от бряг до бряг с черни дънери, мътно проблясващи под пролетното слънце. С малко повече сръчност човек можел да пресече от пивничката на Уоли в Дяволския декар до кръчмата на Рампър в Брюстър (кръчма с тъй ужасна репутация, че честичко я наричали „Кървавата кофа“) без даже да си намокри обувката над третата кръстоска на кожените ремъчки. Поне така бе чувал Ричи в детските си години и предполагаше, че всяка подобна легенда носи късче от самия Пол Бъниън.

Е, старче Пол, помисли той, гледайки пластмасовата статуя. Какво си правил, откакто напуснах града? Създал ли си някое ново речно корито, докато си се тътрил морно към къщи, влачейки секирата по земята? Създал ли си някое ново езеро, та като се къпееш седнал, да ти стига поне до шията? Плашил ли си пак хлапетата, както уплаши мен?

Аха, ето че изведнъж си спомни всичко, както понякога човек си спомня дума, която отдавна се инати на езика му.

Да, точно тук бе седял тогава — унасяше се под меките мартенски лъчи и разсеяно си мислеше дали да не се прибере за последния половин час на „Американски подиум“, когато в лицето му внезапно лъхна топъл въздух. Ветреецът отметна кичурите от челото му. Вдигна очи и зърна право пред себе си грамадното пластмасово

лице на Пол Бъниън — по-грамадно от лице върху филмов екран, то закриваше всичко останало. Ветрецът бе предизвикан от навеждането на Пол... макар че той вече не приличаше на предишния Пол. Челото му беше ниско и изпъкнало; от червендалестия пиански нос стърчаха снопчета жилави косми; гъсти кървави жилки прошарваха очите му и едното беше малко кривогледо.

Вече не държеше брадвата на рамо. Подпираше се на нея и горният край на острието бе хлътнал дълбоко в бетонния тротоар. Пак се усмихваше, но сега в усмивката нямаше нищо весело. Иззад огромните жълтеникави зъби долиташе воня като от трупове на прогнили животинки сред храстите.

— Ще те изям — глухо изтътна гласът на великана. Напомняше гръмовния трясък на канари по време на земетресение. — Ей сегичка ще те излапам, ако не ми върнеш квачката, арфата и торбите със злато, твоята мамица!

От дъха му ризата на Ричи се издуваше и плющеше като корабно платно под напора на ураган. Обгърнато от непоносимата воня на екарисаж, момчето се сгуши назад, към облегалката, с широко разтворени очи и щръкнала на кичури коса.

Великанът се разсмя. Прихвана по-здраво дръжката на брадвата, също както Тед Уилямс би прихванал любимата си бейзболна бухалка (или държалка, ако предпочитате) и я изтръгна от дупката в тротоара. Острието плавно се издигна във въздуха. Издаваше глухо, убийствено фучене. Изведнъж Ричи разбра, че гигантът се кани да го разцепи на две.

Но нямаше сили да помръдне; из вдървеното му тяло се разливаше хладна апатия. Какво толкова? Беше задрямал, сънуваше. Само след миг някой шофьор щеше да натисне клаксона, за да прогони от платното играещите дечурлига, и той щеше да се събуди.

— Точно така — изтътна великанът, — ще се събудиш в пъкъла!

И в последния момент, когато секирата бавно достигна най-високата точка и застина там, Ричи разбра, че това не е никакъв сън... или ако е, то такива сънища могат да убиват.

Напъвайки гърло в безгласен писък, той се търкулна от скамейката върху чакълестата площадка около онова, което преди малко беше статуя, ала сега оставаше само пиедестал с два грамадни стоманени болта, стърчащи на мястото на краката. Свистенето на

падащата брадва изпълни света с настоятелен, забързан шепот; усмивката на великана се превърна в кръвожадна гримаса. Устните му се бяха обтегнали далече над зъбите и изпод тях лъснаха отвратително червени пластмасови венци.

Острието на секирата се сгромоляса върху пейката, където само преди миг седеше Ричи. Беше толкова остро, че почти не издаде звук, но скамейката моментално се разпадна на две. Половинките се килнаха настрани и под слоя зелена боя просветна някак нездраво белезникава дървесина.

Ричи лежеше по гръб. Все още опитвайки да изпищи, той се заотблъсква с пети. Чакълът нахлуваше под яката на ризата, под колана на джинсите му. А високо отгоре грамадният Пол го гледаше с очи колкото капаци на канални шахти; стоеше и гледаше сгърченото върху чакъла дете.

Великанът пристъпи напред. Ричи усети как потрепери земята под удара на черния ботуш. Над алеята избухна облак от прах и чакъл.

Ричи се превъртя по корем и залитайки се надигна на нозе. Още преди да стъпи здраво, краката му се опитаха да побегнат и в резултат той отново се просна по очи. Въздухът избухна от гърдите му и изхвъркна през гърлото. Пред очите му бяха увиснали кичури коса. Виждаше как колите сноват деловито напред-назад по Канал стрийт и Главната улица, сякаш хората в тия коли нито забелязваха, нито пък се интересуваха, че оживелият Пол Бъниън е слязъл от пиедестала, за да извърши убийство със секира колкото луксозен автофургон.

Слънчевите лъчи помръкнаха. Ричи лежеше в огромна сянка с човешки очертания.

Пролази на колене, едва не се търкулна настрани, успя да се изправи и хукна стремглаво — размахваше лакти с все сила, а коленете му подскачаха чак до гърдите. Зад гърба му отново се надигна онзи напорист, ужасяващ шепот, който сякаш не бе истински звук, а плавен натиск върху кожата и тъпанчетата: *Фишшшшшшш!*...

Земята подскочи. Зъбите на Ричи затракаха като чаен сервиз по време на земетръс. И без да се озърта разбираше, че секирата на Пол е потънала в тротоара чак до дръжката, само на сантиметри зад нозете му.

Сред цялото безумие в главата му кънтеше песента на „Довълс“: *Нашите от Бристъл имат бърза мисъл. Щом се друсат в Бристъл...*

Великанската сянка остана назад, Ричи изскочи под слънчевите лъчи и от гърлото му тутакси излетя смях — същият изтормозен смях, с който преди малко бе изтичал от универмага. Задъхан, отново прорязван от остра болка под лъжичката, той най-сетне дръзна да хвърли поглед през рамо.

Както винаги, Пол Бъниън си стоеше на пиедестала с брадва на рамо и гледаше към небето, леко открехнал устни във вечната оптимистична усмивка на легендарния герой. Там, където грамадният Пол (*Всичко ми е той на тоя свят*, лудешки пееше Анет Фуничело в главата на Ричи) бе стъпил с чудовищните си ботуши, сега нямаше нищо, освен грижливо подравнен чакъл. Разхвърляни камъчета издаваха само мястото, на което Ричи бе паднал, докато

(бягаше от великана)

сънуваше. Нямаше отпечатыци, нямаше разцепен бетон. Нямаше нищичко, освен едно момче, току-що избягало от други момчета и в резултат от това сънувало мъничък (но поразително мощен) кошмар за Колоса-убиец... или, ако предпочитате, за Хенри Бауърс в промишлени мащаби.

— Майната ти — промълви Ричи с тъничък, треперлив гласец и после неуверено се разсмя.

Постоя още малко, очаквайки статуята пак да помръдне — може би да намигне, или да прехвърли секирата от рамо на рамо, или отново да слезе и да го погне. Ала, разбира се, не стана нищо подобно.

Разбира се.

Кой, аз ли да се боя? Хи-ху-ха-ха.

Дрямка. Сън. Нищо повече.

Но както бе казал Ейбрахам Линкълн, или Сократ, или някой си там, дайте да си знаем мярката. Ставаше време да се прибира и да откъсне; просто да се откъсне от всичко като Кук в сериала „Сънсет булевард 77“.

И макар че беше по-пряко да пресече през градинката край Градския център, той реши да заобиколи. Не искаше пак да се приближава до оная статуя. Затова мина по страничните улици и още същата вечер забрави за произшествието.

До днес.

Погледнете го тоя човек, помисли той. Седи си, облечен в тревистозелено спортно сако, каквото се намира само в най-скъпите

магазини на Родео булевард; седи си с мокасини „Бас Уиджънс“ на нозете и бельо „Келвин Клайн“ върху задника; седи си с меки и удобни контактни леци под клепачите; седи си човекът и си припомня какво е сънувало едно момче, което смяташе за връх на модата бейзболните фланелки с голям номер на гърба и чепиците „Снап Джак“; седи си възрастният човек и гледа същата стара статуя — хей, Пол, старче Пол, идвам тук и съм открил, че не си се променил, все си толкоз скапан бил.

Някогашното обяснение все още звучеше най-правдоподобно в съзнанието му: сън.

Ако му се наложеше, навярно би могъл да повярва в чудовища; чудовищата бяха фасулска работа. Нима не му се бе случвало толкова пъти да чете пред микрофона новини за юначаги като Иди Амин Дада, или Джим Джоунс, или онзи тип, дето беше взривил сума ти народ в закусвалнята „Макдоналдс“, та им се пръснаха червата по улицата? Дрискай огън, ще пестиш кибрит, евтина работа са чудовищата. Кой ще ти дава пет долара за филми на ужасите, като може да ги види във вестник за трийсет и пет цента, или пък да ги слуша по радиото без пари? Щом можеше да повярва в чудовища като Джим Джоунс, сигурно щеше да повярва и в онова от приказките на Майк Хенлън, поне за известно време; в него даже имаше известен злокобен чар, защото То бе дошло *Отнякъде* и не се налагаше някой да поема отговорност за него. Можеше да повярва в чудовище с безброй лица, също като гумените маски в магазинче за забавни играчки (*ако купиш една, значи нищо не ти пречи да купиш цяла камара*, помисли той, *на дузина е по-евтино, нал' тъй, момчета?*), можеше да го приеме поне в интерес на дискусията... но цяла шестметрова статуя да слезе от пиедестала и да погне хлапетата с пластмасова секира? Тука вече майтапът съвсем загрубява. Както е казал *гореспоменатият* Ейбрахам Линкълн, или Сократ, или някой си там, риба ям и бяло вино пия, ама не се хващам на фъшкия. Просто не беше...

Ненадейно острата режеща болка отново се впи в очите му и той отчаяно изкрещя. Този път беше много по-зле — нажежената игла хлътна надълбоко, задържа се и го изплаши до смърт. Той захлупи очите си с длани и инстинктивно посегна с пръсти към долните клепачи, за да смъкне лещите. *Може да е някаква инфекция*, мина му смътна мисъл. *Как боли, Исусе!*

Опъна клепачите и беше готов с хилядократно тренирано примигване да изхвърли лещите (а в следващите петнайсет минути щеше да опипва късогледо из околния чакъл, но Боже Господи, на който пука за тия глупости, когато сякаш има *пирони* в очите), ала болката изведнъж изчезна. Не отслабна; просто изчезна. Току-що го караше да се превива, а след миг вече я нямаше. Очите му посълзиха още малко и постепенно засъхнаха.

С разтуптяно сърце, той бавно отпусна длани, готов мигновено да изхвърли лещите, ако болката се завърне. Не, нямаше я. И внезапно си спомни единствения филм на ужасите, който наистина го бе шашнал в детството, може би защото тогава го обсипваха с купища подигравки заради очилата и едва ли не постоянно мислеше за очите си. Филмът беше „Пълзящото око“ с Форест Тъкър в главната роля. Слабичък филм. Другите хлапета направо се спугаха от смях, но Ричи не се разсмя нито веднъж. Пребледнял, вцепенен от леден ужас, той дори не се сети да пусне някой Глас, докато онова пихтиесто око изпълзяваше от фалшивата мъгла на някаква английска снимачна площадка, размахвайки дълги лепкави пипала. Гледката беше непоносима, в нея се въплъщаваха хиляди неосъзнати страхове и тревоги. Няколко нощи по-късно Ричи сънува, че стои пред огледалото, вади грамадна игла, бавно я забива в черния ирис на окото си и усеща как изтичащата кръв изпълва орбитата с безчувствена, потрепваща влага. Спомняше си — сега си спомняше — как се събуди и откри, че е подмокрил чаршафа. И навярно най-доброто доказателство за непоносимия ужас на този сън бе, че в първия миг изпита не срам от среднощното напикаване, а истинско облекчение; прегърна с цялото си тяло топлото мокро петно и благодари на Господа, че все още може да вижда.

— Майната му — промърмори Ричи Тозиър с тихичък, неуверен глас и се наклони да става от пейката.

Щеше да се върне в „Градски дом“ и да подремне. Ако на това му викат „сладки детски спомени“, предпочиташе да си е в Лос Анджелис. Или на магистралата в час пик. Болката сигурно беше просто от изтощение и безсъница плюс потресението да срещне цялото си детство в един кратък следобед. Стига толкова потресения; стига толкова обиколки. Не му се нравеха тия подскоци на мисълта от тема на тема. Как беше оная песен на Питър Гейбриъл? „Друсни

маймуната“. Е, стигаше ѝ толкова друсане на горката маймуна. Време беше да навакса малко сън, а после сигурно щеше да види всичко в нова светлина.

Докато се надигаше, погледът му отново срещна таблото пред Градския център. Изведнъж краката му омекнаха и той рухна на пейката. С цяла тежест.

РИЧИ ТОЗИЪР ЧОВЕК С 1000 ГЛАСОВЕ

СЕ ЗАВРЪЩА В ДЕРИ ГРАД НА 1000 ТАНЦИ

ПО СЛУЧАЙ ЗАВРЪЩАНЕТО НА МРЪСНАТА УСТА

ГРАДСКИЯТ ЦЕНТЪР С ГОРДОСТ

ПРЕДСТАВЯ

РОК-ШОУ „СТАРИТЕ ПОКОЙНИЦИ“ НА РИЧИ ТОЗИЪР

БЪДИ ХОЛИ РИЧИ ВАЛЪНС БИГ БОПЪР

ФРАНКИ ЛАЙМЪН ДЖИН ВИНСЪНТ МАРВИН ГЕЙ

ОРКЕСТЪР

ДЖИМИ ХЕНДРИКС СОЛО КИТАРА

ДЖОН ЛЕНЪН РИТЪМ КИТАРА

ФИЛ ЛИНЪТ БАС КИТАРА

КИТ МУН БАРАБАНИ

ГОСТ-ВОКАЛИСТ ДЖИМ МОРИСЪН

ДОБРЕ ДОШЪЛ ПРИ НАС РИЧИ!

Нямаше сили да диша, сякаш някой му бе стоварил юмрук в слънчевия сплит... и сетне отново чу онзи звук, който по-скоро е плавен натиск върху кожата и тъпанчетата, звука на връхлитащия убийствен шепот — *Фиуууууу!* Докато падаше от пейката върху чакъла, той си помисли: *Значи на това му казват déjà-vu, е, вече знаеш и няма да питаш...*

Падна на рамо, претъркаля се и впи поглед в статуята на Пол Бъниън... но това вече не бе Пол Бъниън. На негово място стоеше клоунът, великолепен и пищен, фантастично пластмасов, шестметрова фигура обагрена в искрящи шарки, с изрисуваното лице на всемирен смешник. Вместо копчета по сребристия му костюм стърчаха оранжеви пластмасови помпони с размерите на волейболни топки. Вместо секира стискаше грозд огромни пластмасови балони. Върху всеки от тях имаше по два надписа: ПАК МИ ДАЙТЕ РОКЕНДРОЛ и РОК ШОУ „СТАРИТЕ ПОКОЙНИЦИ“ НА РИЧИ ТОЗИЪР.

Ричи пролази по гръб, като се отблъскваше с пети и длани. Чу как се пукат шевовете под мишниците на скъпото му сако от Родео булевард. Превъртя се, стана на крака, залитна и се озърна. Клоунът го гледаше отвисоко. Очите му влажно се въртяха в орбитите.

— Шашнах ли те, мой човек? — изтътна гръмотевичен глас.

И Ричи чу собствената си уста да изрича съвършено независимо от вцепенения мозък:

— Тия евтини номера ги пробутвай на старата ми шапка, Бозо. Разкарай се.

Клоунът кимна и се ухили, сякаш бе очаквал точно това. Изрисуваните кървави устни се откrehнаха, разкривайки грамадните зъби, остри като бръсначи.

— Ако поискам, мога да ти видя сметката още сега. Обаче чакам да стане по-весело.

— И за мен ще е по-весело — чу Ричи от устата си. — А пък най-весело ще стане като дойдем да ти откъснем шибаната тиква, пиленце.

Изрисуваната усмивка се разтегляше все по-широко и по-широко. Клоунът надигна ръка с бяла ръкавица и вятърът от движението отметна косата на Ричи както в онзи далечен ден преди двайсет и седем години. Показалецът щръкна насреща му. Беше грамаден като греда.

Грамаден като гре..., помисли Ричи и в този миг болката го проряза отново. Ръждиви пирони се впиха в меката влага на очите му. Той изкрещя и се хвана за лицето.

— Лицемерецо, първо извади гредата от твоето око, и тогава ще видиш ясно, за да извадиш съчицата от братовото си око — издекламира клоунът. Думите му отекваха с тътен и Ричи отново потъна в сладникавата воня на мърша от неговия дъх.

Погледна нагоре и бързо отстъпи десетина крачки назад. Клоунът приклякаше, подпрял белите си ръце на коленете.

— Още ли ти се играе, Ричи? Ами ако взема да ти посоча патката с пръст и те хване рак на простатата? Или пък ще ти посоча главата, та да хванеш хубавичък мозъчен тумор, макар че хората сигурно ще се чудят как е станала тая работа, като нямаш и грам мозък. Мога да ти посоча устата и да облепя тоя глупав бърбров език с гнойни язви. Мога, Ричи. Искаш ли да видиш?

Очите му бавно се разширяваха и в огромните черни зеници Ричи съзря онзи безумен мрак, който навярно царува отвъд пределите на вселената; съзря лайнарско самодоволство, способно да подлуди всеки нормален човек. В този миг разбра, че То може да изпълни заплахите... и даже да ги надмине.

Ала устата му пак заговори и този път гласът не беше негов, не беше който и да било от Гласовете, създавани сега или преди години; не го бе чувал никога през живота си. По-късно неуверено щеше да каже на другите, че донякъде е напомнял Гласа на Гъзифуксън Негрото — гърлен, горделив, продран и насмешлив.

— Завчас да ми са пръждосваш от къщата, дърт, скапан клоун! — изрева той и от гърлото му изригна буен смях. — Тез говна сам да си ги плюскаш! Имам си дружина, имам си комбина, имам патка педя и пол'вина! Много съм *живял*, много съм *видял*, нося си *патлака*, работа ма чака, ако ша ми *дрискаш*, по-добре да *стискаш*! Чуваш ли, белосан посерко?

Клоунът сякаш отскочи изплашено, но Ричи не губи време да проверява дали наистина е така. Побягна с размахани лакти и развяно спортно сако, без да се интересува от боязливия поглед на някакъв баща, който бе спрял с чедото си да се порадва на Пол. Човекът го гледаше като смахнат. *Право да си кажа, братчета, помисли Ричи, чувствавам се точно като смахнат. Боже мой, чувствавам се посмахнат от когато и да било. А пък имитацията беше просто историческа — най-идиотската имитация на света, но някак успя да свърши работа, някак...*

В този миг зад гърба му прогърмя гласът на клоуна. Бащата не го чу, но детенцето изведнъж сбръчка лице и нададе вой. Обърканият татко грабна синчето си и го прегърна. Въпреки ужаса, Ричи внимателно наблюдаваше този страничен епизод. Стори му се, че в гласа на клоуна долавя гняв и злорадство, или пък само ярост:

— *Тук долу е и окото, Ричи... чуваш ли? Онова, дето пълзи. Щом не щеш да заминаваш, със живота се прощаваш, слизай долу под града, готино око да видиш и така да си отидеш! Слез да му речеш здрасти когато искаш. Работим денонощно. Чуваш ли, Ричи? Донеси си йо-йо. Кажу на Бевърли да дойде с широка пола и четири-пет чифта кюлотки отдолу. И да си надене брачната халка на врата! Голяма джабула се заформя, Ричи! Ще свирим ВСИИИИИЧКИ ХИТОВЕ!*

Когато достигна тротоара, Ричи събра кураж да хвърли поглед през рамо и онова, което видя, съвсем не го утеши. От Пол Бъниън все още нямаше и следа, клоунът също бе изчезнал. Вместо тях сега се извисяваше шестметрова пластмасова статуя на Бъди Холи. Върху единия от тесните ревери на вълненото му спортно сако висеше значка с надпис: РОК-ШОУ „СТАРИТЕ ПОКОЙНИЦИ“ НА РИЧИ ТОЗИЪР.

Едната дръжка на очилата му беше закрепена с лейкопласт.

Момченцето продължаваше да плаче истерично; баща му го понесе с бърза крачка към центъра на градчето. Заобиколи по страничната алея, за да не мине край Ричи.

Ричи тръгна по тротоара

(нозе не ми изневерявайте)

като се мъчеше да не мисли

(ще свирим ВСИИИИИЧКИ ХИТОВЕ!)

за станалото. Искаше да мисли само за чудовищната порция скоч, която щеше да си предпише в барчето на „Градски дом“, преди да се просне в леглото.

От мисълта за пиене — абе, дайте каквото поръчват най-често клиентите — му стана малко по-леко. Пак се озърна и съвсем му олекна като видя, че Пол Бъниън се е завърнал на мястото си с брадва през рамо и се хили идиотски към пролетното небе. Даже започваше да се пита дали всичко не е било халюцинация, когато непоносимата болка отново се впи дълбоко в очите му и той нададе дрезгав вик. Едно красиво момиче, което вървеше пред него и рееше поглед из разкъсаните облаци, трепна, озърна се и след кратко колебание изтича назад.

— Мистър, добре ли сте?

— От контактните лещи е — задавено избъбри той. — Проклетите контактни ле... о, Боже, как боли!

Този път вдигна пръсти толкова бързо, че едва не ги заби в очите си. Дръпна долните клепачи и си помисли: *Няма да мога да ги изкарам, точно това ще стане, няма да мога да ги изкарам и просто ще боли, ще боли, ще боли докато оследея, оследея, осле...* Но всичко стана както винаги, още от първото примигване. Просто наоколо изчезна ясният, отчетлив свят, където цветовете кротко си стоят в очертанията и лицата се разпознават от пръв поглед. Вместо него се разляха широки ивици пастелна мъгла. И макар че двамата с разтревожената любезна гимназистка опипваха тротоара почти петнайсет минути, не можаха да открият нито едната леща, нито другата.

А нейде зад тила на Ричи клоунът сякаш продължаваше да се смее.

5. БИЛ ДЕНБРОУ СРЕЩА ДУХ

Този следобед Бил Денброу не се сблъска с Пениуайз — ала *все пак* срещна дух, или нека го наречем призрак. Истински призрак. Така си помисли тогава и нито едно от последвалите събития не промени мнението му.

Отначало той тръгна по Уичъм стрийт и постоя край шахтата, където Джордж бе срещнал смъртта си през онзи дъждовен октомврийски ден на 1957 година. Приклепна и надникна през отвора, изрязан в масивния каменен бордюр. Сърцето му бясно подскачаше в гърдите, но въпреки това той продължаваше да гледа.

— Хайде, излизай, защо се криеш? — изрече тихичко Бил и през главата му мина не съвсем безумната мисъл, че неговият глас се рее надолу по мрачни и влажни коридори, че звукът не заглъхва, а продължава все напред и напред, като се подхранва от собственото си ехо и отскача от обрасли с мъх каменни стени и отдавна изоставени, мъртви машини. Усещаше го как кънти над черни, застояли води и може би излита глухо през стотици шахти в другите краища на града. — Излизай оттам, иначе ще дойдем да ти в-видим сметката.

Нервно се вслуша за отговор, клекнал с ръце между коленете като хващач в очакване на следващия противник. Но отговор нямаше.

Тъкмо се канеше да стане, когато край него падна нечия сянка.

Бил се озърна рязко, тревожно, готов да види каквото и да било... но до него стоеше най-обикновено хлапе на десет или единайсет години. От избелелите му скаутски шорти стърчаха ожулени костеливи коленца. В едната си ръка държеше сладоледена близалка, а в другата скейтборд от фибростъкло, изподраскан почти колкото коленете му. Близалката беше ярко оранжева. Скейтбордът — яркозелен.

— Винаги ли разговаряте с каналите, мистър? — запита момчето.

— Не, само в Дери — отвърна Бил.

За миг двамата се спогледаха сериозно, после едновременно избухнаха в смях.

— Искам да ти задам един тъп въ-ъ-прос — каза Бил.

— Добре — кимна хлапето.

— Ч-чувал ли си някога глас отдолу?

Хлапето го изгледа тъй, сякаш се чудеше колко дъски му хлопат.

— Н-нищо де — рече Бил, — все едно не съм п-п-питал.

Той се завъртя и вече бе изминал десетина крачки — отиваше нагоре със смътното намерение да поогледа някогашния си дом — когато хлапето подвижна:

— Мистър?

Бил се обърна. Беше праметнал спортното си сако през рамо. Яката на ризата му беше разкопчана, вратовръзката разхлабена. Момчето го гледаше боязливо, като че вече съжаляваше за решението си да продължи разговора. После то сви рамене, сякаш си казваше: *Е, какво пък толкова?*

— Да.

— Да?

— Да.

— И какво каза?

— Не знам. Говореше на някакъв чужд език. Чух го да звучи от една помпена станция в Пущинака. Ония помпени станции, дето стърчат от земята като големи тръби...

— Знам ги. Дете ли говореше?

— Отначало беше дете, после взе да звучи като мъжки глас. — Момчето помълча. — Доста се изплаших. Изтичах у дома и казах на татко. Той рече, че може да е ехо или нещо подобно, идващо по тръбите от нечия къща.

— А ти повярва ли му?

Момчето се усмихна обаятелно.

— Веднъж четох в „Повярвай ако щеш“, че някакъв човек чувал музика от зъбите си. И новини. Пломбите му били като миниатюрни приемници. Щом на това повярвах, защо да не повярвам и нещо друго от тоя сорт?

— Тъй-тъй — кимна Бил. — О-обаче *повярва* ли му?

Момчето неохотно поклати глава.

— А друг път чувал ли си тия гласове?

— Само веднъж, докато се къпех — каза момчето. — Беше момичешки глас. Не каза нищо, просто плачеше. Без думи. Като свърших, не посмях да източа ваната, щото си мислех, нали разбирате, че може да я удавя.

Бил кимна отново.

Сега хлапето го гледаше открито, с блестящи от любопитство очи.

— Вие знаете ли за тия гласове, мистър?

— Чувал съм ги — каза Бил. — Много, много отдавна. Ти познаваше ли някое от убитите деца, синко?

Блясъкът в очите на момчето помръкна; на негово място дойдоха недоверие и тревога.

— Татко ми е заръчал да не разговарям с непознати. Той казва, че всеки срещнат може да се окаже онзи убиец.

Момчето отстъпи още крачка назад и навлезе под шарената сянка на бряста, в който преди двайсет и седем години се бе врязал велосипедът на Бил. Сериозен удар беше, после кормилото дълго стоя изкривено.

— Аз съм извън подозрение, приятел — каза Бил. — През последните четири месеца бях в Англия. Едва от вчера съм в Дери.

— И все пак не бива да разговарям с вас — отвърна хлапето.

— Правилно — съгласи се Бил. — Ти си решаваеш, нали живеем в свободна страна.

Детето помълча, сетне промърмори:

— Понякога си играех с Джони Фиъри. Той беше добро момче. Плаках — деловито съобщи то и излапа остатъка от сладоледа. Позамисли се и облиза клечката. Езикът му беше оцветен в оранжево.

— Пази се от шахти и канали — тихо каза Бил. — Пази се от пущинаци и изоставени къщи. Не скитай из депото. Но най-вече се пази от шахтите и каналите.

Очите на момчето отново заблестяха, но този път то мълча по-дълго. Накрая запита:

— Мистър, искате ли да чуете нещо смешно?

— Разбира се.

— Знаете ли го оня филм за акулата, дето ядеше хора?

— Всички го знаят. „Че-е-елюсти“.

— Е, знаете ли, аз имам един приятел. Казва се Томи Викананца и не е от най-умните. Вятър го вее, нали ме разбирате?

— Аха.

— Въобразява си, че видял оная акула в Канала. Преди две седмици се разхождал самичък из Баси парк и разправя, че зърнал плавника. Бил висок два-три метра, тъй казва. Само *плавникът*, представяте ли си? И вика: „Онуй нещо е утрепало Джони и другите деца. Изяли са ги Челюстите, знам, щото видях.“ А пък аз му рекох: „Каналът е толкова мръсен, че там и цаца не може да живее. Какво ще ми разправяш, че си видял Челюстите? Вятър те вее тебе, Томи.“ Ама той се инати и вика, че акулата изскочила от водата, както беше в края

на филма. Опитала се да го захапе, та едвам успял да избяга. Много смешно, нали, мистър?

— Много смешно — кимна Бил.

— Вятър го вее, нали така?

Бил се позамисли.

— Пази се и от Канала, синко. Разбра ли ме?

— Ама вие да не би да му *вярвате*?

Бил се поколеба. Искаше да вдигне рамене. Но вместо това кимна.

Хлапето въздъхна дълбоко и глухо. После наведе глава, сякаш се срамуваше.

— Аха. Понякога имам чувството, че *и мене* вятър ме вее.

— Отлично те разбирам. — Бил пристъпи към момчето, което го изгледа втренчено, но този път не се отдръпна. — Съсипваш си коленете с тая дъска, синко.

Хлапето огледа ожулените си колене и се ухили.

— Да, май че сте прав. Катурвам се сегиз-тогиз.

— Може ли и аз да опитам? — внезапно запита Бил.

Хлапето първо зяпна от изненада, после се изкиска.

— Голям смях ще падне. Никога не съм виждал голям човек на скейтборд.

— Ще ти дам четвърт долар — обеща Бил.

— Татко ми е казвал...

— Никога да не взимаш пари или ш-шоколад от непознати. Добър съвет. Все пак ще ти дам ч-четвъртака. Съгласен? Само до ъгъла на Джъ-джаксън стрийт.

— Абе, зарежи го тоя четвъртак — каза момчето и пак избухна във весел, безгрижен смях. Гласът му звучеше свежо като ранно утро. — Хич не ми трябва. Имам си два долара. Днеска съм направо богат. Обаче такъв цирк не е за изпускане. Само не ме обвинявай, ако си потрошиш нещо.

— Не бой се — успокои го Бил. — Имам застраховка.

Взе скейтборда, побутна с пръст едно от ожулените колелца и с удоволствие усети колко леко се върти, издавайки звук, сякаш в лагера му имаше милион ситни сачми. Приятен звук. От него в гърдите на Бил се надигаше нещо забравено, нещо безкрайно старо. Някакво желание, топло като копнеж и прекрасно като обич. Той се усмихна.

— Е, какво мислиш? — запита хлапето.

— Мисля, че ще се претрепя — каза Бил и момчето се разсмя.

Бил остави скейтборда на тротоара и положи крак върху него. После изпробва как се търкаля напред-назад. Хлапето го гледаше. Бил си представи как се носи по Уичъм към Джаксън стрийт върху яркозеления скейтборд с развяно спортно сако, с лъснала гола глава под яркото слънце и с подгънати колене в оная вдървена поза, която заемат скиорите-новаци при първото си спускане по снежен склон. Самата поза подсказва, че мислено те вече са се примирили с падането. Беше готов да се обзаложи, че момчето не кара скейтборда така. Навярно летеше тъй, сякаш

(се надбягва с дявола)

утрешният ден никога няма да настъпи.

Топлото чувство в гърдите му бавно заглъхна. Прекалено ясно си представяше как скейтбордът изчезва изпод нозете му и се стрелва безгрижно по улицата като невероятно, фосфоресциращо зелено петно — цвят, какъвто може да хареса само дете. Видя се как тупва по задник, може би и по гръб. Плавно преливане на кадъра към единична стая в Общинската болница, като онази, в която посетиха Еди когато си счупи ръката. Бил Денброу лежи в гипсово корито, единият му крак е изпънат нагоре с колелца и телове. Докторът влиза, поглежда болничния лист, после се втренчва в него и казва: „Имате две сериозни провинения, мистър Денброу. Първото е небрежно отношение към скейтборда. А второто е, че сте забравил за възрастта си — вече приближавате четиридесетте.“

Наведе се, вдигна скейтборда и го подаде на момчето.

— Май няма да стане.

— Не ти стиска — добродушно подхвърли хлапето. — Мокра кокошка.

Бил пхна палци под мишниците си и размаха лакти.

— Ко-ко-ко.

Момчето се разсмя.

— Слушай, вече трябва да се прибирам.

— Да внимаваш с тази чудесия — заръча Бил.

— На скейтборд не можеш да внимаваш — отвърна хлапето и го изгледа тъй, като че причисляваше и Бил към списъка на заваяните.

— Вярно — каза Бил. — Е, добре. Както казваме в кинобизнеса, прието. Но все пак се пази от каналите и шахтите. И гледай да си с приятели.

Хлапетото кимна.

— Няма страшно, живея на две крачки.

И с брат ми беше така, помисли Бил.

— Както и да е, скоро всичко ще свърши — каза той.

— Тъй ли? — запита хлапетото.

— Мисля, че да.

— Добре тогава. Довиждане... мокра кокошка!

Хлапетото стъпи с единия крак на скейтборда и се отблъсна от тротоара. Щом набра инерция, вдигна и другия крак и громолейки се понесе надолу със самоубийствена скорост. Караше точно както бе очаквал Бил — с лениво и изящно полюшване на бедрата. В душата на Бил се надигна обич към момчето, опиянение и копнеж сам да стане дете, примесени с едва ли не зашеметяващ страх. Момчето караше тъй, сякаш на света нямаше нито смърт, нито старост. Развяло коса по вятъра, то изглеждаше някак вечно и неизбежно в тютюневите си скаутски шорти и изтъркани гуменки на босо, над които се подаваха зацапани глезени.

Пази се, момче, ще изхвъръкнеш на завоя! — тревожно помисли Бил, но хлапетото рязко изметна бедра наляво като брейкаджия, въртна се на палци върху зелената дъска и с лекота профуча край ъгъла към Джаксън стрийт, предполагайки простодушно, че нищо няма да се изпречи на пътя му. *Ех, момче*, помисли Бил, *невинаги ще е така*.

Обърна се и пое нагоре, но не спря край някогашния си дом; само забави крачка като ленив минувач. На моравата отпред имаше хора — майка със спящо бебе в ръцете седеше на сгъваем стол и гледаше как две деца на около осем и десет години играят бадминтон върху все още неизсъхналата трева. По-малкото момченце успя да отбие над мрежата и жената подвикна:

— Браво, Шон!

Къщата си беше със същия тъмнозелен цвят и над вратата още стоеше полукръглото прозорче, но цветните лехи на майка му бяха изчезнали. Доколкото можеше да види, нямаше я и успоредката, която баща му бе сглобил от стари тръби в задния двор. Спомни си как един ден Джорджи падна от нея и си счупи зъб. Какви писъци бяха само!

Виждайки всички тия неща (сегашните и отдавна отминалите), той се запита дали да не пристъпи към жената със спящото бебе. Представи си как ѝ казва: *Добър ден, името ми е Бил Денброу и някога живеех тук.* А жената отвръща: *О, това е чудесно.* А после? Можеше ли да я запита дали лицето — онова, което бяха издялкали с Джорджи върху една от таванските греди и понякога мятаха стрелички по него — все още си е тук? Можеше ли да я запита дали понякога в душните августовски нощи децата спят под навеса на задната веранда и тихичко разговарят, гледайки танца на сухите летни мълнии по хоризонта? Навярно би могъл да зададе тия въпроси, но усещаше, че всеки опит да се държи чаровно ще му навлече ужасен пристъп на заекване... а и държеше ли наистина да узнае отговорите? След смъртта на Джорджи къщата бе изстинала. Още сам не знаеше за какво точно се връща в Дери, но твърдо разбираше, че то не е тук.

Продължи към тъгла и зави надясно без да се обръща.

Скоро се озова на Канзас стрийт и пое обратно към центъра. За момент поспря на тротоара край парапета и надникна надолу към Пущинака. Парапетът беше същият както някога — вехти летвички, покрити с тънък слой олющена бяла боя. Пущинакът му се стори непроменен... може би само още по-обрасъл. Единствената забележима разлика беше, че сега нямаше и следа от облаците мазен пушек, които някога висяха над градското бунище (днес вместо бунището имаше модерен цех за преработка на отпадъците), а през гъстата преплетена растителност минаваха колоните на дълъг бетонен виадукт — новото отклонение на магистралата. Всичко друго изглеждаше толкова познато, сякаш го бе виждал миналото лято: гъсталакът от бурени и храсти слизаше по склона към мочурливата равнина отляво и към дебрите от хилави, недорасли дръвчета отдясно. Зърна плътната завеса на растенията, които наричаха „бамбук“ — сребристосивите им стъбла достигаха височина по четири-пет метра. Спомни си как веднъж Ричи опита да пуши от техните листа, твърдейки, че джазовите музиканти се „друсали“ с нещо подобно. Обаче от цялата работа само му прилоша.

Чуваше тихото бълбукане на безброй тънички поточета, виждаше примигващите слънчеви сигнали по разлятите води на Кендъскиг. И макар че бунището бе изчезнало, мирисът си оставаше същият. Тежкият аромат на буйна пролетна зеленина не можеше да потисне

докрай вонята на боклук и човешки отпадъци. Мирисът беше слаб, но непобедим. Мирис на разложение; лъх от потайни подземия.

Там свърши всичко някога, там ще свърши и този път, помисли Бил и потръпна. *Там, долу... под града.*

Постоя още малко, вярвайки, че трябва да види нещо — някаква проява на злото, заради което се бе върнал в Дери. Ала не зърна нищо. Чувахе ромона на вода — жизнерадостен, пролетен звук, който му напомняше за строежа на бента в Пущинака. Виждаше как дървета и храсти се люшкат под ласката на вятреца. Нищо друго. Никаква поличба. Продължи напред, изтупвайки в движение няколко люспици боя от ръкава си.

Крачеше към центъра, унесен в някаква странна смес от сънища и спомени, когато отпред изникна ново хлапе — този път момиченце в избеляла червена блуза и кадифени панталони с висока талия. С едната ръка подхвърляше гумена топка, а с другата влачеше кукла за русите найлонови кичури.

— Хей! — подвикна Бил.

Момиченцето надигна глава.

— Какво?

— Кой е най-хубавият магазин в Дери?

Детето се позамисли.

— За мене или за другите?

— За тебе — каза Бил.

— Роза на старо, Дрехи на старо — заяви момиченцето без капка колебание.

— Моля?

— За *какво* молиш?

— Така се казва като искаш да питаш нещо. Това името на магазина ли е?

— Много ясно — отвърна детето и го изгледа като малоумен. — *Роза на старо, Дрехи на старо.* Мама казва, че е вехтошарник, обаче на мен ми харесва. Там има разни стари неща. Например плочи, дето не си ги и чувал. И пощенски картички. Мирише като на стар таван. А сега трябва да си вървя. Довиждане.

И момиченцето си тръгна без да се обръща, все тъй с топката в едната ръка и куклата в другата.

— Хей! — отново подвикна Бил.

Детето му хвърли недоволен поглед през рамо.

— Моля? Нали тъй се казва?

— Магазинът! Къде е?

Момиченцето се поогледа.

— Точно натам отивате. В подножието на Горната миля.

Бил отново изпита вече познатото чувство, че миналото се прегъва и го обгръща. Не бе имал намерение да пита за каквото и да било; въпросът сам бе излетял от устата му като тапа от шампанско.

Заслиза по Горната миля към центъра. Складовете и консервните фабрики, които помнеше от детството си — мрачни тухлени сгради, от чиито зацапани прозорци долиташе мирисът на титанични купища месо — бяха изчезнали почти повсеместно, оставаха само „Рицарят“ и „Телешка звезда“. Но „Хъмфил“ беше заменен от банка с рампи за директно обслужване на автомобилистите, а на мястото на „Орел“ и „Еврейски консерви“ сега имаше нова хлебарница. И точно както твърдеше момиченцето с куклата, над някогашната пристройка на братя Тракър беше изписано със старинни букви: РОЗА НА СТАРО, ДРЕХИ НА СТАРО. Тухлената стена беше измазана с жълта боя — може би ярка и весела преди десетина години, но днес само унила и скучна. Одра наричаше тоя цвят „уриненожълто“.

Бил бавно закрачи към сградата, усещайки как отново го обгръща чувството за *déjà-vu*. По-късно щеше да разкаже на другите, че знаел какъв дух ще срещне там, още преди да го види.

Витрината на „Роза на старо, Дрехи на старо“ беше не само унила, но и мръсна. Дюкянчето нямаше нищо общо с бостънските антикварни магазини, където скрити лампи хвърлят меко сияние над кокетни диванчета, старинни писалища и стъклария от времето на Депресията; някога майка му наричаше подобни заведения с презрителното прозвище „северняшки боклучарник“. Разхвърляни в хаотично изобилие, стоките се трупаха тук, там, навсякъде. Закачалките бяха натегнали от дрехи. Китарите висяха като обесени престъпници. Над кутия със стари плочи на 45 оборота имаше надпис: 10 ЦЕНТА ПАРЧЕТО, ДУЗИНА ЗА ДОЛАР. СЕСТРИ АНДРЮС, ПЕРИ КОМО, ДЖИМИ РОДЖЪРС И ДРУГИ. Пред куп детски дрешки и ужасяващи на вид обувки стърчеше табелка: ВЕХТИ, НО СИ ГИ БИВА. ПО ДОЛАР ПАРЧЕТО. Два телевизора се цъкляха безжизнено. По екрана на трети едва се мерзелееха кадри от „Бандата

на Брейди“. Кутия вехти списания с оръфани корици (2 ЗА 25 ЦЕНТА, 10 ЗА ДОЛАР, ВЪТРЕ ИМА ОЩЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО И „ПАРЛИВИ“) се мъдреше върху грамадно радио с мръсен пластмасов корпус и циферблат за настройка с размерите на будилник. Куца, нащърбена и прашна холна масичка беше отрупана с букети пластмасови цветя в зацапани вази.

Бил зърна всички тия неща само като смътен фон за онова, което мигом бе приковало погледа му. Стоеше и го гледаше с широко разтворени, недоверчиви очи. Безумно хладна вълна препускаше нагоре-надолу по настръхналото му тяло. Челото му пламтеше, дланите му се вкочаняваха и за миг имаше чувството, че вратите в главата му ще зейнат широко, за да разкрият път на всички спомени.

На дясната витрина стоеше Силвър.

Пак беше без подпорка и върху двата калника се разливаха широки ръждиви петна, но тромбата си стоеше на място, само гумената круша изглеждаше още по-изтъркана и напукана от безмилостния ход на времето. Медната фуния, която Бил някога лъскаше ежедневно, днес беше мътна и очукана. Макар и крив, закрепен с един-единствен болт, над задния калник все тъй стърчеше багажникът, върху който често бе возил Ричи. Преди време някой бе тапицирал седалката с изкуствена тигрова кожа, ала днес жълто-черните ивици едва личаха върху протритите, парцаливи останки.

Силвър.

Бил разсеяно вдигна ръка да изтрие сълзите, които бавно се стичаха по бузите му. После се сети за кърпичката и след като се избърса както трябва, влезе в магазина.

Въздухът в „Роза на старо, Дрехи на старо“ бе натегнал от прашния дъх на безброй години. Тавански дъх, точно както казваше момиченцето... ала не от онези приятни и носталгични аромати, които се срещат понякога в старите къщи. Не миришеше нито на ленено масло, втрито с обич в лъскавите плотове на старинни масички, нито на вехт плюш и кадифе. Тук се разливаше мирис на прогнили подвързии, на мръсни найлонови възглавнички, полуизпечени от жегата в отдавна забравени лета, на прах и миши испражнения.

Откъм телевизора на витрината долитаха глухи крясъци и брътвежи. От някакво радио в дъното на магазина ги надвикваше веселяшкият глас на дискожoker, който се представяше като „вашият

приятел Боби Ръсел“ и обещавахе новия албум на „Принс“ срещу правилния отговор на въпроса кой е играл Уоли във филма „Оставете на Бобъра“. Бил знаеше кой — едно хлапе на име Тони Доу — но не искаше новия албум на „Принс“. Радиото стоеше на една висока лавица сред куп портрети от миналия век. Под него седеше собственикът — мъж на около четиридесет години, облечен в джинси и мрежеста фланелка. Беше невероятно кльощав и зализаната назад коса подчертаваше още по-силно острите му черти. Четеше изтъркано книжле — едва ли би имало шансове да спечели наградата „Пулицър“, помисли си Бил — озаглавено „Юначагите от строежа“. На пода пред бюрото се валяше белосан стълб, около който се виеше към безкрая спирална червена ивица. Някога с такива стълбове се обозначаваха бръснарниците, също както дървеният индианец беше задължителен символ на магазинчетата за тютюн. От дъската в основата му като прегладняла змия се влачеше протритото въженце. Отпред стърчеше табелка: НЕ СЕ НАМИРВАТ ВЕЧЕ! \$ 250.

Когато дрънна звънчето над вратата, човекът зад бюрото пхна между страниците на книжката картонено кибритче и надигна глава.

— Мога ли да ви услужа?

— Да — каза Бил и отвори уста да попита за велосипеда от витрината. Ала преди да заговори, в главата му отекна едно-единствено призрачно изречение — странна поредица от думи, които пропъждаха всяка друга мисъл:

Троши стобора с трясък сух и пак крещи, че срещнал дух.

Какво става, за Бога?

(троши)

— Нещо конкретно ли търсите? — запита собственикът. Говореше любезно, но в погледа му се прокрадваше недоверие.

Гледа ме, помисли Бил с лека насмешка въпреки тревогата си, сякаш подозира, че съм пушил от онова, с което се „друсат“ джазовите музиканти.

— Да, и-ххи-нтересува м-ме...

(стобора с трясък сух)

... онзи стъ-стъ-стобор...

— Бръснарския стълб ли имате предвид?

В очите на собственика изплува нещо, което Бил помнеше отлично дори и в сегашното си объркано състояние — нещо, което бе

намразил още от детските си години: напрегнатото вслушване в брътвежите на пелтека, непреодолимото желание да се довърши изречението, та завалията най-сетне да млъкне. *Но аз не заеквам! Излекувах се! МАМКА МУ, АЗ НЕ ЗАЕКВАМ! Аз...*

(и пак крещи)

Думите кънтяха в главата му тъй ясно, сякаш говореше някой друг, сякаш го бяха обладали демони като в библейските времена — злокобни пришълци от Незнайното. И все пак той разпознаваше собствения си глас. Усети как по челото му се стичат жарки струйки пот.

— Мога да ви

(че срещнал дух)

предложа изгодна цена — говореше собственикът. — Между нас казано, няма кой да го вземе за двеста и петдесет. Какво ще речете, ако сваля на сто седемдесет и пет? Това е единствената истинска антика в целия магазин.

(стобор)

— *СТЪЛБ* — почти изкрещя Бил и собственикът неволно се отдръпна. — Не ме интересува никакъв *стълб*.

— Добре ли сте, мистър? — запита собственикът.

Любезният тон не се връзваше с очевидната боязън в очите му и Бил забеляза как човекът плъзва ръка зад бюрото. В проблясък на интуиция (или по-скоро логична мисъл) той разбра, че нейде долу се спотайва отворено чекмедже и собственикът несъмнено посяга към пистолета в него. Може би се боеше от обир; може би сам не знаеше от какво се бои. В края на краищата, от пръв поглед личеше, че е хомосексуалист, а нали тъкмо в това градче веселите хлапаци бяха устроили последната баня на Ейдриън Мелън.

(троши стобора с трясък сух и пак крещи че срещнал дух)

Тая фраза прогонваше всяка друга мисъл; беше като пристъп на лудост. Откъде бе изникнала?

(троши)

Повтаряше се отново и отново.

Бил я отблъсна с внезапно, чудовищно усилие. Застави съзнанието си да преведе натрапчивото изречение на френски. По същия начин бе победил заекването като юноша. Докато думите се

нижеха през главата му, той ги преобразяваше... и изведнъж усети как се разхлабва желязната хватка на недъга.

Чак сега осъзна, че собственикът говори нещо.

— М-моля?

— Казах, че ако смятате да припадате, по-добре го сторете навън.

В моя магазин гадости не ща.

Бил дълбоко въздъхна.

— Дайте да з-започнем отначало — предложи той. — Представете си, ч-че влизам.

— Добре — поомекна собственикът. — Влизате. И какво?

— К-колелото от витрината — каза Бил. — Колко искате за колелото?

— Давам го за двайсетачка. — Сега човекът говореше по-спокойно, но още не бе извадил ръка иззад бюрото. — Едно време сигурно е било германско, но сега е миш-маш от чаркове. — Той огледа Бил от глава до пети. — Голямо колело. Тъкмо за човек като вас.

Бил си спомни за зеления скейтборд и поклати глава.

— Мисля, че вече съм старичък за к-к-колело.

Собственикът сви рамене. Ръката му най-сетне изпълзя върху бюрото.

— Момче ли имате?

— Д-да.

— На колко години?

— Е-е-единайсет.

— Няма ли да му е големичко?

— Ще приемете ли туристически чек?

— Стига да не надхвърля покупката с повече от десет долара.

— Имам чек точно за двайсет долара — каза Бил. — Ще разрешите ли да се обадя по телефона.

— Междуградски разговор?

— Не, местен.

— Заповядайте.

Бил набра номера на Общинската библиотека. Обади се Майк.

— Откъде звъниш, Бил? — запита той и веднага добави тревожно: — Добре ли си?

— Напълно. Видя ли някой от другите?

— Не. Ще се срещнем довечера. — Майк помълча. — Поне така се надявам. С какво мога да ти услужа, Шеф Бил?

— Купувам си колело — спокойно изрече Бил. — Чудех се дали ще е удобно да го докарам при теб. Имаш ли гараж или някакво навесче?

Мълчание.

— Майк? Чуваш ли...

— Чувам те — каза Майк. — Силвър ли е?

Бил се озърна. Собственикът отново четеше книжката... или пък само се преструваше и слушаше внимателно.

— Да — каза той.

— Къде си?

— Едно магазинче, казва се Роза на старо, Дрехи на старо.

— Добре. Аз живея на Палмър лейн 61. Ще трябва да минеш по Главната улица...

— Сещам се къде е.

— Добре, ще те чакам там. Да приготвя ли нещо за вечеря?

— Няма да е зле. Можеш ли да се измъкнеш от работа?

— Без проблеми. Керъл ще ме прикрие. — Майк пак се поколеба. — Тя казва, че малко преди да се върна, в библиотеката влязъл някакъв странен тип. Приличал на призрак. Накарах я да го опише. Изглежда, че е Бен.

— Сигурен ли си?

— Да. Пък и колелото... То също е част от мозайката, нали?

— Нищо чудно — каза Бил, продължавайки да следи с поглед собственика, който изглеждаше задълбочен в книгата.

— Ще те чакам у дома — повтори Майк. — Номер 61. Не забравяй.

— Няма. Благодаря, Майк.

— Бог да те пази, Шеф Бил.

Бил остави слушалката. Собственикът тутакси заряза четивото.

— Имате ли къде да го приберете, приятелю?

— Аха.

Извади туристическите чекове, подбра един за двайсет долара и се подписа. Собственикът сравни подписа със специмена толкова внимателно, че при по-нормални обстоятелства Бил непременно би се засегнал.

Най-сетне човекът му надраска разписка и пхна чека в чекмеджето на вехтия касов апарат. Стана, разкърши се с ръце на кръста и тръгна към витрината. Неволно очарован, Бил го следеше как пристъпва с изящна небрежност сред купищата вехтории и що-годе прилични стоки.

Собственикът посегна, завъртя колелото и го избута към края на витрината. Бил прихвана кормилото и в същия миг по цялото му тяло пак пробяга тръпка. Силвър. Отново. Държеше Силвър в ръце и

(троши стобора с трясък сух и пак крещи че срещнал дух)

трябваше да прогони тая мисъл, защото от нея го обземаше някаква странна немощ.

— Задната гума е поомекнала — каза собственикът (всъщност беше сплескана като палачинка). Предната още се крепеше, но беше толкова протрита, че на места личеше кордата.

— Няма страшно — каза Бил.

— Ще можете ли да го откарате?

(Някога се справях отлично; а сега просто не знам.)

— Сигурно — каза Бил. — Благодаря.

— Няма защо. Ако размислите за бръснарския стълб, заповядайте пак.

Собственикът отвори вратата. Бил изкара колелото навън, зави наляво и се отправи към Главната улица. Минувачите оглеждаха с весело любопитство плешивия мъж, който тикаше грамаден велосипед със спукана задна гума и старомодна тромба над ръждивата телена кошница на кормилото, но Бил почти не им обръщаше внимание. С нямо изумление усещаше как удобно лягат ръкохватките в порасналите му длани, спомняше си как вечно се канеше да лепне на краищата им пъстри найлонови лентички, та да пърхат от вятъра. Ала така и не бе намерил време да го стори.

Спря край книжарницата на ъгъла на Сентър стрийт и Главната улица. Подпря колелото за малко, колкото да свали спортното сако. Не беше лесно да тикаш велосипед с пукната гума, а следобедното слънце припичаше. Метна сакото в кошницата и продължи.

Веригата е ръждясала, помисли той. Който и да е бил собственикът, явно не се е грижил добре за

(приятеля)

машината.

Спря за момент, навъси се и опита да си спомни какво бе станало със Силвър. Дали го беше продал? Подарил? Или може би изгубил? Не помнеше. Вместо това отново изплува

(стобора с трясък сух и пак крещи)

идиотското изречение, странно и неуместно като шезлонг сред бойно поле, като грамофон в камина, като моливи, стърчащи от бетонен тротоар.

Бил поклати глава. Изречението замлъкна и се разсея като дим. Подхвана Силвър и продължи към къщата на Майк.

6. МАЙК ХЕНЛЪН ПРАВИ ИЗВОДИ

Но най-напред се погрижи за вечерята — хамбургери със задушени гъби, лук и спаначена салата. Дотогава вече бяха привършили работата по Силвър и направо умираха от глад.

Къщичката беше бяла и спретната, с островръх покрив и зелени капаци на прозорците. Майк пристигна тъкмо когато Бил тикаше Силвър по Палмър лейн. Караше вехт Форд с ръждиви калници и пукнато задно стъкло. При тази гледка Бил си спомни факта, който Майк им бе споменал без капчица огорчение: напускайки Дери, шестима от Неудачниците бяха престанали да бъдат неудачници. Седмият бе останал тук и се влачеше на опашката.

Прибраха Силвър в гаража на Майк — с омазнен под от утъпкана глина, но иначе спретнат и чист като цялата къща. Инструментите висяха на гвоздейчета по стените, а лампите имаха тенекиени абажури като в билиардна зала. Бил подпря велосипеда до стената. Няколко минути двамата стояха мълчаливо, с ръце в джобовете, оглеждайки находката.

— Няма грешка, Силвър е — каза най-сетне Майк. — Мислех, че може да си сбъркал. Обаче е той. Какво ще го правиш?

— Да пукна, ако знам. Имаш ли велосипедна помпа?

— Аха. Май ми се намират и лепенки. Гумите са универсални, нали?

— Открай време са си такива. — Бил се приведе и огледа спуканата гума. — Да. Универсални.

— Пак ли се каниш да го яхнеш?

— Р-разбира се, че не! — рязко възрази Бил. — Просто не ми е приятно да гле-ххе-едам тая спукана гума.

— Както речеш, Шеф Бил. Ти си началникът.

Бил го изглежда втренчено, но Майк вече сваляше велосипедна помпа от стената в дъното на гаража. После измъкна от едно чекмедже лепенките. Бил пое тенекиената кутийка и я огледа любопитно. Изглеждаше точно като в детските му спомени; напомняше машинка за навиване на цигари, само че капачето беше пъстро и назъбено — с него можеше да изтъркаш гумата, преди да сложиш лепенка. Стори му се съвсем нова, а отстрани имаше книжно етикетче с цената — 7,23\$. Ако не бъркаше, в детските му години подобен комплект струваше около долар и четвърт.

— Не си ги намерил случайно — каза Бил. Не питаше, просто установяваше факта.

— Не — призна Майк. — Купих ги миналата седмица. От търговския център.

— Имаш ли велосипед?

— Не — каза Майк и го изглежда право в очите.

— Значи просто ти хрумна да ги купиш.

— Просто нямаше къде да се дядна — кимна Майк, без да откъсва поглед от него. — Събудих се с мисълта, че може да потрябват. Цял ден все това ми се въртя из главата. Накрая... отидох да ги купя. И ето, че ти потрябваха.

— Ето, че ми потрябваха — повтори Бил. — Но както се казва в телевизионните сериали, какво означава това, скъпи?

— Питай другите — отвърна Майк. — Довечера.

— Как мислиш, дали ще дойдат всички?

— Не знам, Шеф Бил. — Майк помълча и добави: — Според мен не е изключено да намалеем. Току-виж един или двама решили да духнат от градчето. Или...

Той сви рамене.

— Какво ще правим тогава?

— Не знам. — Майк посочи лепенките. — Седем долара суха пара съм броил за тая чудесия. Смяташ ли да я вкараш в работа или само ще зяпаш?

Бил взе самото си от кошницата и грижливо го закачи на един свободен гвоздей. После преобърна Силвър и бавно завъртя задното

колело. Не му се нравеше ръждивото скриптене на оста и той си спомни колко тихичко мъркаха лагерите на скейтборда. *С няколко капки смазка ще се оправи*, помисли Бил. *Май трябва да смажа и веригата. Адска ръжда е хванала... И карти. Трябват ми игрални карти за спиците. Бас държа, че Майк ги е приготвил. От хубавите. С целулоидно покритие, толкова твърди и гладки, че при първото разбъркване непременно ги разсипваш на пода. Да, трябват игрални карти и щипки за пране...*

Изведнъж изтръпна от студ.

Какви ги мислиш, за Бога?

— Тревожи ли те нещо, Бил? — тихо запита Майк.

— Няма нищо.

Пръстите му докоснаха нещо дребно, кръгло и твърдо. Подхвана го с нокти и дръпна. От гумата се изтръгна тапицерско пиронче.

— Ето въ-въ-виновника — каза той и в главата му отново отекна с жестока мощ странното, неканено изречение: *Троши стобора с трясък сух и пак крещи, че срещнал дух*. Ала този път след своя глас чу и гласа на майка си: *Опитай пак, Били. Без малко да успееш*.

Потрепери.

(стобора)

Разтърси глава. *Та аз и сега не бих могъл да го кажа без да заекна*, помисли той и за част от секундата му се стори, че е пред прага на разбирането. После усещането изчезна.

Отвори кутийката и се захвана с гумата. Работата му отне доста време. Майк, с навити ръкави и разхлабена вратовръзка, се подпираше на стената под сноп слънчеви лъчи и тананикаше някаква песничка — след дълги усилия Бил разпозна „Тя умело ме омая“.

Докато чакаше лепенката да хване, Бил се зае — колкото да се намирам на работа, каза си той — да смаже веригата, венеца и осите на Силвър. От това велосипедът не стана по-красив, но скърцането изчезна. Засега стигаше толкова. И бездруго Силвър нямаше шансове да спечели конкурс по хубост. Единственото му истинско достойнство беше, че можеше да лети като мълния.

Към пет и половина Бил вече почти не забелязваше присъствието на Майк; беше се вгълбил в дребни, но учудващо приятни поправки. Закрепи помпата за вентила на задната гума и заработи усърдно,

преценявайки налягането на око и на допир. С удоволствие отбеляза, че лепенката държи здраво.

Накрая реши, че всичко е наред. Откачи помпата и се канеше да преобърне Силвър, когато чу зад гърба си плющенето на карти. Завъртя се толкова рязко, че едва не събори велосипеда.

Майк му протягаше тесте игрални карти със сини гърбове.

— Искаш ли ги?

От гърдите на Бил се отрони дълга, трепетна въздишка.

— Сигурно имаш и щипки за пране?

Майк измъкна четири щипки от джобчето на ризата си.

— П-просто слу-у-чайно ти се намират, нали?

— Да, нещо такова — кимна Майк.

Бил пое тестето и опита да го разбърка. Картите се разсипаха от треперещите му пръсти. Пръснаха се навсякъде... ала само две паднаха с лицето нагоре. Бил ги погледна, после вдигна очи към Майк. Майк се бе вторачил в пода с гримаса на ужас.

И двете карти бяха асо пика.

— Невъзможно — промълви Майк. — Току-що ги извадих. Виж. — Той посочи варела за боклук край вратата на гаража и Бил зърна вътре целофановата опаковка. — Как може в едно тесте да има две аса пика?

Бил се наведе и вдигна картите.

— Ами как може цяло тесте да се разсипе и само две карти да паднат с лицето нагоре? Това е още по-...

Той преобърна асата и ги показа на Майк. Едното имаше син гръб, другото — червен.

— Всеблаг Иисусе! В какво ни вълличаш, Майк?

— Какво ще правиш с картите? — глухо запита Майк.

— Много ясно, ще ги сложа на спиците — отвърна Бил и изведнъж се разсмя. — Ако за употребата на магия е необходима някаква предварителна подготовка, тя неизбежно ще дойде сама по себе си. Нали така?

Майк не отговори. Само гледаше как Бил пристъпва към задното колело и почва да прикрепва спиците. Не беше лесно, защото ръцете му още трепереха, но най-сетне той свърши, пое дълбоко дъх, стисна зъби и завъртя колелото. Картите затрещяха като картечница в безмълвието на гаража.

— Хайде — тихо каза Майк. — Ела, Шеф Бил. Ще приготвя нещичко за хапване.

След като излапаха хамбургерите, двамата седнаха на задната веранда да запалят по цигара, гледайки как здрачът се превръща в мрак. Бил извади портфейла си, намери нечия визитна картичка и надраска на гърба изречението, което го преследваше откакто бе зърнал Силвър във витрината на „Роза на старо, Дрехи на старо“. Майк го прочете внимателно, с плътно стиснати устни.

— Напомня ли ти нещо? — запита Бил.

— Троши стобора с трясък сух и пак крещи, че срещнал дух. — Майк кимна. — Да, знам го.

— Добре, обясни ми тогава. Или пак ще ми пробуташ оная тъххъ-потия, че трябва сам да се сетя?

— Не — каза Майк, — в случая смятам, че нищо не пречи да ти кажа. Изречението е стара скоропоговорка, още от колониално време. Използват го в терапията против фъфлене и заекване. Майка ти те караше да го повтаряш през онова лято. Лятото на 1958. И ти все си го мърмореше.

— Тъй ли? — учуди се Бил и после бавно отговори на собствения си въпрос: — Да, тъй беше.

— Сигурно много си искал да я зарадваш.

Бил само кимна, защото в гърлото му изведнъж се надигнаха ридания. Не смееше да отвори уста.

— Не успя нито веднъж — каза Майк. — Спомням си. Мъчеше се като грешен дявол, но вечно оплескваше работата.

— И *все пак* го казах — възрази Бил. — Поне веднъж.

— Кога?

Бил яростно стовари юмрук върху сгъваемата масичка.

— *Не помня!* — изкрещя той. После глухо повтори: — Просто не помня.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

ТРИМА НЕКАНЕНИ ГОСТИ

1.

Един ден след като Майк Хенлън бе провел шестте телефонни разговора, Хенри Бауърс започна да чува гласове. Гласовете не го оставяха на мира. Отначало Хенри си помисли, че идват от луната. Късно следобед, докато прекопаваше градината, той хвърли поглед нагоре и зърна сред ясното дневно небе бледа, дребна луна. Призрачна луна.

И всъщност тъкмо затова реши, че луната му говори. Само призрачна луна би разговаряла с призрачни гласове — гласовете на някогашните му приятели, гласовете на хлапетата, които играеха из Пущинака преди толкова много години. И още един глас... онзи, за който не смееше да мисли.

Пръв заговори от луната Виктор Крис.

Те се връщат, Хенри. Всичките, мой човек. Връщат се в Дери.

После се обади Бълвоча Хъгинс — може би откъм мрачната страна на луната.

Само ти остана, Хенри. Само ти оцеля от нас. Ще трябва да им го върнеш заради мене и Вик. Не може разни хлапетии да ни пердашат така. Ами че аз веднъж избих страхотна топка от игрището край гаража, сам Тони Тракър рече, че би излетяла и от „Янки стадион“.

Копаете, озърташе се към призрачната луна сред небосвода и по някое време Фогърти му тегли такъв тупаник по врата, че Хенри се просна долу.

— Ей, откачалко, сляп ли си, че копаш граха барабар с плевелите?

Хенри се изправи, бършейки калта от лицето и косата си. Пред него пъчеше шкембе Фогърти — едър мъжага в бяла престилка и бели панталони. Надзирателите (тук, в „Джунипър хил“, ги наричаха

„съветници“) нямаха право да носят палки, затова неколцина — особено Фогърти, Адлър и страшилището Кунц — мъкнеха в джобовете си ролки монети по четвърт долар. Почти винаги удряха на едно и също място — точно в основата на черепа. Правилникът не забраняваше четвъртаците. Те не се смятаха за оръжие в „Джунипър хил“ — клиника за душевноболни, разположена в предградията на Огъста.

— Съжалявам, мистър Фогърти — каза Хенри и се ухили широко, разкривайки два реда криви, жълтеникави зъби. Зъбите му напомняха ограда край запустяла къща, където бродят призраци. Бяха започнали да падат още преди Хенри да навърши четиринайсет години.

— Правилно съжаляваш — кимна Фогърти. — И още повече има да съжаляваш, ако пак те сбарам, Хенри.

— Да, сър. Да, мистър Фогърти.

Фогърти се отдалечи, оставяйки дълбоки отпечатьци от черните си обувки в кафявата пръст на Западната градина. Докато надзирателят беше с гръб към него, Хенри си позволи да хвърли бърз поглед наоколо. Откакто небето се бе прояснило, цялото Синьо отделение бяхтеше с мотики из градината. В Синьото отделение вкарваха ония, които някога са били извънредно опасни, но сега се смятаха за умерена заплаха. Всъщност към тази категория спадаха всички пациенти на клиниката за душевноболни престъпници „Джунипър хил“. Хенри Бауърс лежеше тук, защото смятаха, че е убил баща си през есента на славната 1958 година; стане ли дума за убийства, нищо не може да се сравни с реколтата от 58-ма.

Е, разбира се, не ставаше дума единствено за *баща му*; ако мислеха, че е пречукал само него, Хенри нямаше да прекара дванайсет години в Щатската психиатрична лечебница в Огъста, почти през цялото време упоен или вързан в усмирителна риза. Не, работата не опираше до *баща му*; властите смятаха, че е избил и всички останали, или поне повечето от тях.

След произнасянето на присъдата „Дери нюз“ бе излязъл с огромна уводна статия под заглавие „Свърши дългата нощ над Дери“. В нея отново се изброяваха основните улики: коланът на изчезналия Патрик Хокстетър, открит в чекмеджето на Хенри; камарата от учебници с подписите на всеизвестните му (и наскоро изчезнали)

приятели Виктор Крис и Бълвоча Хъгинс; и най-безспорното доказателство — натъпканите в скъсания му дюшек гащички, идентифицирани по бродерията като собственост на покойната Вероника Гроган.

Хенри Бауърс, твърдеше „Дери нюз“, е бил чудовището, всявало страх из града през пролетта и лятото на 1958 година.

Ама какво да очакваш от „Дери нюз“? В броя си от 6 декември вестникът бе обявил края на дългата нощ, а дори откачалка като Хенри знаеше, че в Дери нощта *никога* не свършва.

Ония идиоти го отрупваха с въпроси, скупчваха се около него, сочеха го с пръсти. На два пъти полицейският шеф го зашлеви с все сила, а веднъж някакъв следовател на име Лотман му фрасна един в корема и заповяда да признава час по-скоро.

— Отвън чакат много ядосани хора, Хенри — рече му онзи Лотман. — В Дери отдавна не е имало линч, обаче това не гарантира *нищичко*.

Навярно щяха да влачат нещата с месеци и години — не защото наистина вярваха, че добрите граждани на Дери ще нахълтат в полицията, за да обесят Хенри на най-близкото дърво, а защото отчаяно им се искаше да прелистят страницата на онова проклето лято, изпълнено с кръв и ужас; непременно щяха да влачат нещата, обаче Хенри не се хвана на въдицата. След известно време разбра, че искат да признае всичко. Не възразяваше. Подир ужаса в каналите, подир страшната участ на Виктор и Бълвоча, Хенри не възразяваше против каквото и да било. Да, убил е баща си. Вярно беше. Да, убил е Виктор Крис и Бълвоча Хъгинс. Това също беше вярно, поне защото тъкмо той ги отведе в каналите, където дебнеше смъртта. Да, убил е Патрик. Да, и Вероника. Да за този, да за онзи. Не беше вярно, но нямаше значение. Все някой трябваше да поеме вината. Може би затова го пощадиха. Ако беше отричал...

Знаеше как стоят нещата с колана на Патрик. Беше го спечелил на карти през април, но после коланът се оказа къс и той го захвърли в чекмеджето. С книгите също беше ясно — дявол да го вземе, тримата вечно скитаха заедно и не ги беше еня нито за летните, нито за редовните учебници (под секрет казано, учебниците им трябваха точно колкото на ескимоса хладилник). В чекмеджетата на другите двама

трябва да имаше цял куп от неговите книги и ченгетата сигурно отлично го знаеха.

Гащичките... не, нямаше представа как гащичките на Вероника Гроган са се озовали в дюшека му.

Но подозираше кой — или *какво* — стои в дъното на историята.

За такива работи не се приказва.

По-добре да се правиш на смахнат.

Затова го изпратиха в Огъста, а през 1979 година го прехвърлиха в „Джунипър хил“. Тук Хенри се държеше кротко, само веднъж изпадна в криза, пък и то беше единствено защото в началото никой не го разбираше. Някакъв тип се бе опитал да изгаси нощната му лампа. Лампата представляваше пластмасова фигурка на Патока Доналд с килната моряшка шапчица. Доналд му носеше закрила след залез-слънце. Без светлина идваха *тварите*. Не ги спираха нито ключалки, нито телени мрежи. Те се прокрадваха като мъгли. Говореха, смееха се... и понякога го сграбчваха. Космати *твари*, гладки *твари*, *твари* с огромни очи. Такива *твари*, каквито *наистина* убиха Вик и Бълвоча, когато тримата преследваха хлапетата по тунелите под Дери през август 1958.

Докато се озърташе, пред погледа му минаха останалите пациенти на Синьото отделение. Ето го Джордж Девий, който бе заклал жена си и четирите си деца през една зимна нощ на 1962 година. Джордж усърдно привеждаше глава, вятърът рошеше бялата му коса, под носа му весело провисваха дълги сополи, а огромното дървено разпятие на врата му подскачаше при всеки удар с мотиката. Ето го Джими Донлин, за него вестниците пишеха само това, че е убил майка си в Портланд през лятото на 1965, но никъде не се споменава, че Джими е изпробвал новаторска система за погребение — докато го спипат ченгетата, той вече бе изплюскал половината труп, включително и мозъка. „От тая работа станах двойно по-умен“ — сподели той веднъж с Хенри в късните нощни часове.

От другата страна на Джими дребничкият французин Бени Болийо трескаво въртеше мотиката и както винаги пееше с пълно гърло един и същи ред от някаква песен на „Доорс“. Бени беше „светулка“ — с други думи казано, пироман. Сега копаеше с фанатична страст, повтаряйки отново и отново: „Опитай нощта да подпалиш,

опитай нощта да подпалиш, опитай нощта да подпалиш, опитай нощта...”

Направо нервите да те хванат.

След Бени идваше Франклин Де Круз, който бе изнасилил над петдесет жени, преди да го спипат със смъкнати гащи в бангорския Теръс парк. Възрастта на жертвите му се колебаеше между три и осемдесет и една години. Иначе нямаше нищо интересно около Франклин Де Круз. В съседната бразда, но далече зад другите, беше Арлън Уестън, който половината време копаеше, а през останалата половина се взираше в мотиката с мечтателен поглед. Фогърти, Адлър и Джон Кунц редовно прибягваха към ролките четвъртаци, за да го убедят, че може да се поразмърда. Веднъж Кунц даже попрекали, защото от носа и ушите на Арлън протече кръв, а през нощта горкият смахнат изпадна в гърч. Не много силен; дребна работа за заведение като „Джунипър хил“. Но от тогава Арлън взе да затъва все по-дълбоко в душевния си мрак и днес вече беше съвсем безнадежден случай — почти напълно откъснат от реалността. На браздата до него...

— Ще се размърдаш ли, или да ти помогна, Хенри? — излая Фогърти и Хенри размаха мотиката. Не искаше да изпада в гърч. Не искаше да свърши като Арлън Уестън.

Скоро гласовете долетяха отново. Ала този път откъм призрачната луна шушнеха гласовете на ония, на хлапетата, заради които бе попаднал тук.

Не те биваше даже да спипаш шкембелия като мен, Бауърс, прошепна един от тях. Сега съм богат, а пък ти копаш грах. Ха-ха за теб, задник скапан!

К-къде ще ме с-с-спипаш, Б-б-бауърс, т-ти и грип да го-го-гониш, пак не м-можеш го хвана! Ч-чел ли си к-к-книжки зад ре-е-шетките? Аз на-хха-писах с-сума ти нещо! Сега съм бо-бо-богат, а пък ти си в „Джъ-джъ-унипър хил“! Ха-ха ВЪРХУ теб, задник тъп!

— Млъквайте — прошепна Хенри на призрачните гласове и завъртя мотиката още по-бързо, изтръгвайки младите грахови стъбла наред с плевелите. Потта се стичаше по бузите му като сълзи. — Можехме да ви очистим. Можехме.

Бутнахме те в панделата, задник нещастен, изхили се трети глас. Колко време си ме гонил, обаче не можа да ме спипаш, а сега и аз съм богат! Ега ти скиора!

— Млъквай — изръмжа Хенри, бяхтейки яростно с мотиката. — Просто млъквай и толкоз!

Искаше ли да ми бръкнеш в гащичките, Хенри? — присмя се нов глас. Ядец! Бутнах им на всичките, бях едно нищо и никакво курве, обаче сега и аз съм богата, и пак сме заедно, и пак го правим, ама ти не можеш, щото даже и да ти бутна, няма да ти стане, затуй ха-ха върху теб, Хенри, ха-ха върху теб ЦЕЛИЯ...

Копаете като в пристъп на лудост, грах и плевели хвърчаха на всички страни, а гласовете на призрачната луна ставаха все по-гръмки, кънтяха, подскачаха из главата му и Фогърти тичаше насреща с яростен рев, но Хенри не го чуваше. Заради гласовете.

*Не може да спипаш даже черна маймуна като мен, злорадо звънна следващият призрачен глас. Нали така? Пребихме ви с камъни онзи път! **Пребихме ви**, вашта мамка!! Ха-ха, задник жалък! Ха-ха върху теб **целия**!*

А после всички взеха да бръщолевят едновременно, смееха му се, викаха *ега ти скиора*, питаха го дали е харесал електрошоковете в Червеното отделение, питаха го дали е кеф в „Джъ-джъ-унипър хил“, питаха и се смееха, смееха се и питаха, и Хенри захвърли мотиката и закрещя към призрачната луна сред синьото небе, и отначало крещеше от ярост, а сетне *самата луна* се преобрази и от нея изникна бялото лице на клоуна като буца сирене, осеяна с прогнили дупки, с черни ями вместо очи, и широката му кървава усмивка беше изпълнена с тъй безсрамно лукавство, че ставаше непоносима, и Хенри закрещя пак — вече не от ярост, а от смъртен ужас, и сега от призрачната луна кънтеше гласът на клоуна: *Трябва да се върнеш, Хенри. Трябва да се върнеш и да довършиш започнатото. Трябва да се върнеш в Дери и да ги убиеш. Заради Мене. Заради...*

А после Фогърти, който вече от две минути стоеше до Хенри и крещеше с пълно гърло (докато другите пациенти стояха по браздите, стиснали мотиките като някакви смешни фалоси, а лицата им изглеждаха не чак заинтересовани, но почти, да, почти замислени, сякаш разбираха, че това е част от загатката, която ги бе вкарала тук, че внезапното буйство на Хенри Бауърс сред Западната градина заслужава нещо повече от чисто академичен интерес) се измори да крещи и замахна жестоко с четвъртаците, и Хенри рухна като покосен, ала гласът на клоуна го последва в страшния черен вихър,

продължавайки да припява: *Убий ги всички, Хенри, убий ги всички, убий ги всички, убий ги всички.*

2.

Хенри Бауърс лежеше буден.

Луната бе залязла и Хенри изпитваше гореща благодарност за това. Нощем луната не беше тъй призрачна, ставаше по-реална и ако сега зърнеше горе лицето на страшния клоун да се рее над хълмове, поля и горички, навярно би умрял от ужас.

Лежеше на една страна, втренчен в нощната лампа. Патокът Доналд бе изгорял отдавна; по-късно на негово място Мини и Мики Маус танцуваха полка; след тях дойде яркозелената муцуна на Оскар Мърморкото от „Сезам стрийт“; а в края на миналата година Оскар бе заменен от Мечока Фози. Вместо с резки върху стената, Хенри измерваше затворническите си години по броя на изгорелите лампи.

Точно в 2:04 след полунощ на 30 май нощната лампа изгасна. Хенри само изстена тихичко и замлъкна. Тази нощ пред вратата на Синьото отделение беше Кунц — най-страшният от всички надзиратели. По-страшен дори от Фогърти, който го бе ударил тъй жестоко, че Хенри едва смееше да помръдне глава.

Наоколо спяха другите пациенти на Синьото отделение. Бени Болийо беше с усмирителна риза. Когато към шест вечерта свършиха с прекопаването и се прибраха в сградата, надзирателят им разреши да гледат по телевизията „Спешен случай“, но по някое време Бени взе да си драпа патката с все сила и да крещи: „Опитай нощта да *подпалиш*! Опитай нощта да *подпалиш*! Опитай нощта да *подпалиш*!“ Биха му инжекция и упойката трая около четири часа, обаче към единайсет действието й свърши. Бени пак се захвана яростно с протритото си до кръв парче, крещейки: „Опитай нощта да *подпалиш*!“ Още веднъж му биха инжекция и за всеки случай го стегнаха в усмирителна риза. Сега спеше и в сумрака сбръчканото му личице изглеждаше сериозно като бюст на Аристотел.

Хенри чуваше наоколо сумтене, хъркане, неясни брътвежи и от време на време по някоя пръдня. Чуваше и дишането на Джими Донлин — не можеше да го сбърка, макар че ги делиаха пет легла.

Бързо и леко съскащо, то незнайно защо напомняше на Хенри за шевна машина. Иззад вратата към коридора долитаха приглушените звуци на телевизора. Хенри знаеше, че Кунц гледа филмите по 38-ми канал, пие безалкохолна бира и дъвче сандвичи. Най-много обичаше сандвичи с фъстъчено масло и арпаджик. Когато за пръв път узна това, Хенри изтръпна от погнуса и си помисли: *А пък разправят, че всички смахнати били под ключ.*

Този път гласът не долетя от луната.

Този път долетя изпод леглото.

Хенри го позна веднага. Беше гласът на Виктор Крис, чиято глава се бе търкуляла нейде под Дери преди двайсет и седем години, откъсната от чудовището на Франкенщайн. Хенри бе видял всичко това, после бе видял как чудовището извива глава и лепва върху него влажния си, жълтеникав поглед. Да, чудовището на Франкенщайн бе убило Виктор, после бе убило Бълвоча, ала ето, че Виктор пак се връщаше като призрачно повторение на черно-бял филм от петдесетте години, когато президентът беше плешив и Буиците имаха прозорчета колкото амбразури.

Най-сетне бе дошло неизбежното. Най-сетне Хенри бе чул гласа и с учудване откриваше, че изобщо не се бои. По-скоро изпитваше облекчение.

— Хенри — изрече Виктор.

— Вик! — възкликна Хенри. — Какво правиш отдолу?

Бени Болийо изхърка и промърмори нещо насън. За миг Джими престана да диша равномерно като шевна машина. Звукът на малкото „Сони“ в коридора затихна и Хенри отчетливо си представи как Кунц привежда глава настрани и с едната ръка държи копчето на телевизора, а с другата бърка в издутия джоб на бялата престилка за ролката четвъртаци.

— Няма нужда да говориш на глас, Хенри — каза Вик. — Чувам те като мислиш. А пък мене изобщо никой не ме чува.

— Какво искаш, Вик? — запита Хенри.

Отговорът се бавеше. Хенри помисли, че Вик може да си е отишъл. В коридора Кунц пак засили звука на телевизора. Изпод леглото долетя скърцане и пружините леко изстенаха, когато някаква черна сянка изпълзя навън. После Вик вдигна глава и се ухили. Хенри му отвърна с тревожна усмивка. Не го помнеше такъв — старото

приятелче бе заприличало на Франкенщайновото чудовище. Около врата му се виеше белег, напомнящ татуирана примка. Сигурно там са му пришили главата, реши Хенри. Очите на Вик имаха странен сиво-зеленикав цвят и сякаш плуваха в някаква слузеста течност.

Все още беше дванайсетгодишен.

— Искam каквото искаш и ти — каза Вик. — Искam да им го върнем тъпкано.

Да им го върнем тъпкано, мечтателно повтори Хенри Бауърс.

— Но за да го сториш, ще трябва да се измъкнеш оттук — продължи Вик. — Ще трябва да се върнеш в Дери. Нужен си ми, Хенри. Нужен си на всички нас.

Те не могат да Ти сторят зло, каза Хенри, разбирайки, че разговаря с нещо повече от Вик.

— Не могат да Ми сторят зло, ако вярват само отчасти — възрази Вик. — Но напоследък има тревожни признаци, Хенри. И миналия път не вярвахме, че могат да ни бият. Обаче шишкото ти се изплъзна в Пущинака. По-късно шишкото, умникът и курвето ни се изплъзнаха след киното. Ами онзи бой с камъни, когато спасиха черната маймуна...

Не говори за това! — изкрещя Хенри и за миг в гласа му изплува с пълна сила оная деспотична твърдост, която го правеше безспорен главатар. После той се сви, очаквайки Вик да му стори нещо лошо — нали беше призрак, значи можеше да прави каквото си ще — ала Вик само се ухили.

— Ако вярват само отчасти, мога да им видя сметката — каза той, — но ти си жив, Хенри. Ти знаеш как да ги пречукаш, независимо дали вярват напълно, отчасти, или изобщо не вярват. Можеш да ги очистиш един по един, или всичките закуп. Можеш да им го върнеш тъпкано.

Да им го върна тъпкано, пак повтори Хенри. После недоверчиво се озърна към призрака. Само че няма как да изляза, Вик. На прозорците има мрежа, а пред вратата седи Кунц. Кунц е най-страшният. Може би утре вечер...

— Не мисли за Кунц — каза Вик и се изправи. Хенри видя, че още носи някогашните джинси, оплескани със засъхнала мръсотия. — Аз ще се погрижа за Кунц.

И той протегна ръка.

След кратко колебание Хенри я пое. Двамата с Вик закрачиха към коридора, откъдето долитаха звуците на телевизора. Вече приближаваха изхода, когато се събуди Джими Донлин — онзи, който бе изял мозъка на майка си. Щом видя нощния гост, той ококори очи. Това бе майка му. Както винаги, комбинезонът ѝ провисваше изпод полата. Горната част от черепа ѝ липсваше. Ужасно кървясалите очи се извъртяха към него и когато тя се ухили, Джими зърна по жълтите ѝ конски зъби познатите петна от червило.

— *Недей, мамо!* — закрещя Джими. — *Недей, мамо! Недей, мамо!*

Телевизорът млъкна веднага. Още преди другите пациенти да се размърдат, Кунц рязко отвори вратата и кресна:

— *Айде, мой човек, готви си тиквата за ремонт. Писна ми!*

— *Недей, мамо! Недей, мамо! Моля ти се! Недей...*

Кунц нахълта в отделението. Най-напред видя Бауърс — висок и шкембест, почти смешен в безформената болнична престилка; под бледите лъчи откъм коридора нездравата му плът провисваше като превтасало тесто. После Кунц погледна наляво и дробовете му изведнъж се изпразниха в кристално крехък, беззвучен писък. До Бауърс стоеше някаква твар в клоунски костюм. Стърчеше до тавана. Костюмът беше сребрист, с ред оранжеви помпони отпред. На краката си имаше грамадни смешни обувки. Но главата не беше на клоун, даже изобщо не беше човешка. Беше глава на доберман-пинчер, единственото същество на този Божи свят, способно да вдъхне ужас в душата на Джон Кунц. Имаше червени очи. Върху яростно сбръчканата копринена муцуна лъщяха чудовищни бели зъби.

Ролката четвъртаци изпадна от вцепенените пръсти на Кунц и се търкулна в ъгъла. На сутринта Бени Болийо, който проспa цялото произшествие, щеше да намери парите и да ги скрие в шкафчето си. Находката щеше да му осигури тютюн и цигарени книжки за цял месец.

Кунц тъкмо поемаше дъх за нов писък, когато изчадието се люшна насреща.

— *Време е за цирка!* — оглушително изръмжа клоунът и белите му ръкавици сграбчиха Кунц за раменете.

Само че в ръкавиците сякаш имаше кучешки лапи.

3.

Кей Маккол пристъпи към телефона — за трети път през този дълъг, безкрайно дълъг ден.

Този път имаше доста по-добро постижение, отколкото при двата предишни опита; изчака да чуе сигнала и тръшна слушалката едва когато отсреща се обади енергичен ирландски глас:

— Полицейски участък на Шеста улица, сержант О'Банън слуша, с какво можем да ви помогнем?

О, чудесно се справяш. Бога ми, направо великолепно. На осмия или деветия път ще събереш кураж да си кажеш името.

Мина в кухнята и си наля уиски с много сода, макар да знаеше, че не е твърде разумно да пие след хапчетата. Спомни си една песничка от далечните студентски години — *Пийнах тук бутилка уиски, кана джин гаврътнах там, рекоха ми, че ще пукна, само че кога не знам* — и дрезгаво се разсмя. Над барчето имаше огледало. Зърна отражението си в него и смехът ѝ секна веднага.

Коя е тази жена?

Едното око подпухнало и присвито като цепка.

Коя е тази пребита жена?

Уродливо подут, виолетово-пурпурен нос — досущ като на дърт пияница след три десетилетия победоносни странствия из кръчмите.

Коя е тази пребита жена, не е ли ония, дето се мъкнат да дирят закрила във феминистките организации, когато най-сетне са събрали достатъчно страх, или кураж, или пък просто бяс, за да избягат от мъжа, който ги бяхти методично ден след ден, месец след месец, година след година?

Лъкатушна драскотина върху едната буза.

Коя е тя, Кей? Коя е, пиленце?

С шинирана ръка пред гърдите.

Коя? Ти ли си? Нима е възможно?

— Ето я... мис Америка... — пропя тя.

Искаше гласът ѝ да прозвучи храбро и цинично. Отначало наистина беше такъв, но на седмата сричка затрепери, а на осмата се прекърши. Не беше храбър глас. В него звучеше страх. Кей познаваше

това чувство; неведнъж се бе сблъсквала със страха и досега победата винаги оставаше на нейна страна. Е, този път май нямаше да е така.

Докторът, който се бе заел с нея в една от тесните стаички край приемната на спешното отделение, беше младичък и доста симпатичен. При други обстоятелства навярно би си помислила небрежно (или не чак толкова небрежно) дали пък да не го грабне за една репетиция на цялата Кама Сутра. Но днес изобщо не ѝ беше до креватни истории. Болката не предразполагаше към секс. Както и страхът.

Докторът се казваше Гефин и я дразнеше с втречения си поглед. Когато привърши с ръката, той взе от мивката бяла картонена чашка, сипа малко вода, извади от чекмеджето пакет цигари и го протегна към Кей.

Тя си взе и Гефин ѝ поднесе огънче. Една-две секунди трябваше да гони с кибритената клечка крайчето на цигарата, защото ръката ѝ трепереше. После метна клечката в картонената чашка. *Фсссс*.

— Чудесен навик — рече той. — Нали?

— Нервна компенсация — отвърна Кей.

Докторът кимна и настана тишина. Продължаваше да я гледа. Стори ѝ се, че очаква да заплаче и това я вбеси, защото нещата отиваха тъкмо натам. Кей мразеше да разкрива чувствата си — особено пък пред мъж.

— Приятелчето ли беше? — запита той най-сетне.

— Бих предпочела да не обсъждам тая тема.

— Ъ-хъ.

Той си запали цигара и продължи да я гледа.

— Като малък не са ли ви учили, че не е прилично да зяпате хората?

Искаше ѝ се да говори грубо, но репликата прозвуча като молба: *Престанете да ме зяпате, знам как изглеждам, видях се вече*. И веднага след тази мисъл дойде друга, която навярно неведнъж бе минавала през главата на нейната приятелка Бевърли: че най-страшният побой е вътре в душата, която може да кърви до смърт. Да, знаеше как изглежда. И още по-лошо — знаеше как се чувства. Чувствуваше се смазана от ужас. Беше отвратително.

— Чуйте ме сега, защото няма да повтарям — каза Гефин. Говореше тихо и меко. — Когато съм на смяна в спешното отделение

— ние му викаме „лудницата“ — виждам поне двайсетина пребити жени седмично. През другите отделения минават още толкова. И тъй, на бюрото има телефон. Разговорът ще е за моя сметка. Обаждате се в участъка на Шеста улица, съобщавате името и адреса си, после разказвате какво е станало и кой го е сторил. След това оставяте слушалката, а аз вадя от шкафчето бутилка бърбън — държа го изключително за медицински цели, нали разбирате — и пием за успешния край. Защото по мое лично мнение мъж, който си позволява да бие жена, може да се сравни само с една твар на тоя свят — сифилитичен плъх.

По устните на Кей плъзна изнурена усмивка.

— Благодаря за жеста — каза тя, — обаче съм пас. Засега.

— Ъ-хъ — кимна докторът. — Но като се приберете, хвърлете едно око в огледалото, мис Маккол. Който и да е бил, добра работа е свършил.

И тогава тя заплака. Вече нямаше сили да се удържа.

Том Рогън бе позвънил около пладне, един ден след като Кей успешно изпрати Бевърли на автогарата. Искаше да знае дали жена му не се е обаждала напоследък. Говореше спокойно и разумно, сякаш изобщо не се тревожеше. Кей отвърна, че от две седмици насам не е виждала Бевърли. Том благодари и остави слушалката.

Един час по-късно звънецът издрънча, докато Кей работеше в кабинета си. Тя стана и отиде до вратата.

— Кой е?

— Поръчали сте цветя, госпожо — отвърна тъничък гласец и тя, глупавата патка, изобщо не се досети, че Том имитира юношески фалцет; беше си въобразила, идиотка с идиотка, че Том ще се откаже толкова лесно; и най-голямата глупост беше, че преди да отвори, свали верижката на вратата.

Той нахълта като фурия и тя само успя да изрече:

— Да се махаш от...

Сетне юмрукът на Том изневиделица се стовари върху дясното ѝ око, изстрелвайки право в мозъка взрив от непоносима болка. Тя се люшна заднешком по коридора и размаха ръце в отчаян опит да се удържи права. Една изящна висока вазичка се разби на плочките, подир нея рухна и закачалката. Кей преплете нозе и падна по гръб, а Том бавно затвори вратата и тръгна към нея.

— Махай се! — кресна тя.

— Щом ми кажеш къде е, веднага изчезвам — отвърна Том, крачейки напред.

Кей смътно забеляза, че и Том не изглежда твърде добре — откровено казано, изглеждаше просто *ужасно* — и в душата ѝ избухна мрачна, свирепа радост. Каквото и да бе сторил на Бев, тя явно му го бе върнала тъпкано. Във всеки случай личеше, че цяло денонощие не е могъл да стои на крака, а и сега приличаше на кандидат за болницата.

Ала освен това изглеждаше ужасно гневен и зъл.

Кей намери сили да се изправи и отстъпи назад, без да го изпуска от поглед — като див звяр, който е избягал от клетката.

— Казах ти, че не съм я виждала и толкоз — отсече тя. — Сега изчезвай преди да съм повикала полицията.

— Виждала си я — възрази Том и опита да се ухили с подпухнали устни. Кей зърна, че предните му зъби са странно нацърбени. Един или два бяха счупени. — Обаждам се, казвам ти, че се чудя къде е Бев. Ти отговаряш, че не си я виждала от две седмици. Нищо не питаш. Не се заяждаш с мен, макар да знам, че ме мразиш и в червата. Е, къде е тя, путко скапана? Казвай.

Вместо отговор Кей се завъртя и хукна по коридора — искаше да се добере до приемната, да плъзне по релсите махагоновите врати и да дръпне резето. Наистина го изпревари — Том куцаше — но преди да захлопне двете крила, той вмъкна туловище между тях. После напъна яростно и премина. Кей пак опита да побегне; той я хвана за яката и дръпна тъй грубо, че целият гръб на роклята се разпра до кръста. *Жена ти я е шила, говньо*, смътно помисли Кей, сетне чудовищна сила я завъртя назад.

— *Къде е?*

Кей отметна ръка и го зашлеви с всичка сила. Главата му отлетя назад и от раната на лявата му буза отново протече кръв. Том я сграбчи за косата и дръпна лицето ѝ срещу юмрука си. За миг Кей имаше чувството, че носът ѝ избухва като бомба. Тя изпищя, пое дъх за нов писък и се задави от собствената си кръв. Обземаше я неудържим ужас. Не беше предполагала, че в света може да има толкова много страх. Смахнатото копеле щеше да я убие.

Тя продължи да пищи и да пищи докато юмрукът му се стовари в корема ѝ, сетне вече нямаше дъх и можеше само да пъшка. Кашляше и

пъхтеше едновременно — в един ужасен миг ѝ се стори, че ще умре от задушаване.

— *Къде е?*

Кей поклати глава.

— Не съм... я... виждала — изпъшка тя. — Полицията... в затвора ще идеш... задник тъп...

Той грубо я дръпна на крака и тя чу как нещо изхрущя в рамото ѝ. Прониза я нова болка — толкова силна, че едва не загуби съзнание. Том я завъртя, после взе да извива ръката ѝ зад гърба и тя прехапа устни. Даде си мълчалива клетва, че повече няма да пици.

— *Къде е?*

Кей поклати глава.

Той отново тласна ръката ѝ нагоре — толкова жестоко, че изпъхтя от усилието. Горещият му дъх плъзна над ухото на Кей. Тя усети юмрука си притиснат към лявата плешка и пак изпищя, когато хрущенето в рамото се повтори.

— *Къде е?*

— ... знам...

— Какво каза?

— *Не ЗНАМ къде!*

Той отпусна хватката и блъсна Кей настрани. Хълцайки, тя се сгромоляса на пода. От носа ѝ се стичаха кръв и сополи. Чу почти мелодичен звън и когато се обърна, видя над себе си Том. Беше отчупил върха на една кристална ваза. Държеше долната половина. Острите нарязани краища висяха на сантиметри от лицето ѝ. Кей ги гледаше като хипнотизирана.

— Сега да ти кажа нещо — изпъхтя Том и горещият му дъх плъзна на тласъци по лицето ѝ. — Ще признаеш къде е заминала, или ще трябва да си събираш лицето по пода. Имаш три секунди, може би и по-малко. Когато съм бесен, времето сякаш лети.

Лицето ми, помисли тя и точно това я накара най-сетне да се предаде... или по-скоро да рухне — мисълта, че онова чудовище се кани да нахълца лицето ѝ с нащърбената кристална ваза.

— Замина си — проплака Кей. — За родния си град, Дери. Дери, в щата Мейн.

— Как замина?

— С а-а-автобус до Милуоки. Оттам смяташе да хване самолет.

— Тая посрана дребна *пачавра*! — изрева Том и се изправи. Безцелно закри в полукръг, прокарвайки трескаво пръсти през чорлавата си коса. — Тая *путка*, тая *пачавра*, тая продажна *курветина*!

Мимоходом той грабна изящна дървена статуетка на любещи се мъж и жена — Кей беше я получила като подарък за двайсет и втория си рожден ден — и я запокити в камината. Фигурката се пръсна на трески. За миг Том зърна отражението си в огледалото над камината и застина ококорен, сякаш бе срещнал призрак. После свирепо се завъртя към Кей. Беше измъкнал нещо от джоба на спортното си сако и тя с тъпо учудване осъзна, че това е някакво евтино книжле. Върху черната корица изпъкваше кървавочервено заглавие, а под него имаше картинка — няколко младежи стоят на висока скала над мрачна река. „Черните бързеи“.

— Кой е тоя педераст?

— Ъ? Какво?

— Денброу. Денброу. — Том нетърпеливо размахна ръка пред лицето й, после внезапно я зашлеви с книгата. Прониза я остра болка и по бузата й се разля горещина като от нажежена скара. — Кой е той?

Кей започна да схваща.

— Били са приятели. От детство. И двамата са израсли в Дери.

Той отново я зашлеви с книгата, този път по другата буза.

— Моля те — изплака тя. — Моля те, Том.

Той придърпа един старинен стол с изящно извити крачета, завъртя го и седна. Обезобразеното му лице увисна над облегалката като тиквен фенер.

— Слушай сега. Слушай чичко си Томи. Имаш ли уши да слушаш, кучко, или знаеш само сутиени да палиш?

Тя кимна усърдно. Усещаше в гърлото си горещия металически вкус на кръв. Рамото й гореше. Молеше се на Бога да е само изкълчено. Но това не беше най-страшното. *Лицето ми, той се канеше да ми накълца лицето...*

— Ако се обадиш в полицията и кажеш, че съм бил тук, аз ще отрека. И гъза си да съдереши, пак нищо няма да докажеш. Днес прислужницата ти има почивен ден, тъй че сме само двамката. Естествено, може все пак да ме арестуват. Всичко е възможно, нали?

Кей осъзна, че главата й енергично се клати като топка на ластиче.

— Така е, ясна работа. Приберат ли ме, плащам си гаранцията и идвам право тук. После ще ти намерят циците на кухненската маса, а пък очите в аквариума. Разбра ли ме? Разбра ли чичко си Томи?

Кей отново се разрида. Главата ѝ продължаваше да подскача на невидимото ластиче.

— Защо?

— Какво? Аз... аз не те...

— Събуди се, за Бога! Защо е заминала?

— Не знам! — изпищя Кей.

Той поразклати счупената ваза.

— Не знам — тихо повтори тя. — Моля те. Не ми е казвала. Моля те, не ме бий.

Том захвърли вазата в кошчето и стана.

Приведе глава и се затътри към изхода, без да поглежда назад — груб, грамаден, чудовищен мъжкар.

Тя хукна подир него и заключи. После изтича в кухнята да залости вратата към черното стълбище. След кратко колебание изкуцука нагоре (превъзмогвайки болката в корема) и заключи балконската врата — онзи смахнат като нищо можеше да се спусне по колоните. Не изглеждаше във форма, но лудостта му придаваше чудовищна сила.

После Кей за пръв път отиде до телефона и тъкмо посягаше към слушалката, когато си спомни какво бе казал.

Плащам си гаранцията и идвам право тук... циците на кухненската маса, а пък очите в аквариума.

Отскочи от телефона като опарена.

Мина в банята и видя окървавения си подпухнал нос, посинялото око. Не заплака; срамът и ужасът бяха прекалено дълбоки, за да ги измие със сълзи. *О, Бев, държах се доколкото можех, скъпа, помисли тя. Но лицето... той каза, че ще ми накълца лицето...*

В медицинското шкафче имаше „Дарвон“ и „Валиум“. Тя се поколеба кое да избере и накрая глътна по едно хапче от двете. После потегли към спешното отделение и срещна там славния доктор Гефин — единствения мъж, когото не би изтрила в тоя миг от лицето на земята, ако ѝ паднеше подобна възможност.

А от болницата — куцук-куцук — пак у дома.

Пристъпи до прозореца на спалнята и надникна навън. Слънцето клонеше към хоризонта. А над Източното крайбрежие сигурно вече падаше нощ — в Мейн наближаваше седем вечерта.

По-късно ще мислиш за ченгетата. Важното сега е да предупредиш Бевърли.

Щеше да стане много по-лесно, помисли тя, ако ми беше казала къде отиваш, скъпа. Навярно сама не си знаела.

Макар че бе зарязала пушенето преди две години, в чекмеджето на бюрото си държеше за всеки случай пакет „Пал Мал“. Извади една цигара, запали и се намръщи. За последен път бе пушила от този пакет през декември 1982 и тютюнът беше по-изветрял от мозъците на целия Илинойски сенат. Все пак изпуши цигарата, присвивайки едното си око от дима. Другото беше присвито благодарение на Том Рогън.

Движейки неловко лявата си ръка — онзи мръсник бе избрал да изкълчи тъкмо дясната — тя набра номера за справки в Мейн и помоли да ѝ съобщят всички хотели и мотели около Дери.

— Ще отнеме доста време, госпожо — отвърна телефонистката с явно съмнение.

— Ще отнеме даже повече, отколкото си представяш, сестро — каза Кей. — Налага ми се да записвам с лява ръка. Дясната си взе отпуска.

— Не е прието да...

— Чуй ме — дружелюбно настоя Кей. — Обаждам се от Чикаго и търся една приятелка. Преди два дни тя заряза мъжа си и замина за Дери, където е израсла. Мъжът ѝ знае къде е. Получи тая информация след като ме смаза от бой. Човекът е превъртял. Тя трябва да знае, че е по петите ѝ.

След дълго мълчание телефонистката изрече с много по-човешки глас:

— Мисля, че всъщност ви трябва номерът на полицейския участък в Дери.

— Чудесно, и него ще запиша. Но трябва да я предупредя. И... — Кей си припомни изподраните бузи на Том, синините по челото и слепоочието му, провлачената походка и ужасно подутата уста. — И... може би сама ще се справи, стига да знае предварително.

Ново мълчание.

— Слушаш ли, сестро? — запита Кей.

— Мотел „Арлингтън“ — каза телефонистката, — 643–8146. Странноприемница „Баси парк“, 648–4083. Мотел „Бъниън“...

— Малко по-бавно, ако обичаш — помоли Кей, драскайки трескаво с химикалката. Огледа се, не видя пепелник и смачка фасата направо върху бюрото. — Добре, продължавай.

— Хотел „Кларендън“...

4.

На петото обаждане й провървя — поне отчасти. Бевърли Рогън беше отседнала в хотел „Градски дом“. Но късметът свърши дотук, защото се оказа, че Бевърли е излязла. Кей съобщи името си и заръча да й оставят бележка с молба да позвъни незабавно, по което и да било време на денонощието.

Администраторът записа известието и го повтори. После Кей отиде да глътне още един „Валиум“. Легна си и зачака съня. Сънят не идваше. *Извинявай, Бев, помисли тя, гледайки в мрака със замътени от хапчетата очи. Онзи номер с лицето... просто не можех да го издържа. Обади се, Бев. Моля те, обади се час по-скоро. И се пази от онзи смахнат гад, дето ти се пише съпруг.*

5.

Смахнатият гад, дето се пишеше съпруг на Бев, уреди пътуването си гладко (много по-гладко, отколкото Бевърли), защото потегли от летище „О’Хеър“ — сборното място на цялата пътническа авиация в Съединените щати. По време на полета той упорито препрочиташе кратката бележка за автора, отпечатана върху задната корица на „Черните бързеи“. Узна, че Уилям Денброу бил родом от Нова Англия и имал още три романа (отпечатани от издателство „Сигнет“, услужливо съобщаваше бележката). Живее в Калифорния заедно със съпругата си, киноартистката Одра Филипс. В момента работел над нов роман. Според титулната страница „Черните бързеи“ беше издадена в масов тираж през 1976 година и Том реши, че гадното копеле е имало време да напише още доста книжлета.

Одра Филипс... не я ли беше гледал някъде? Том рядко обръщаше внимание на артистките — според него свестните филми трябваше да са или кримки с много пукотевица, или нещо с кръв и чудовища — но ако правилно се сещаше, онова маце май му бе направило впечатление, защото доста приличаше на Бевърли: дълга рижа коса, зелени очи и цици колкото Еверест.

Той се поизправи в креслото и плесна два-три пъти с книжката по бедрото си, опитвайки да забрави за болката в главата и устните. Да, не бъркаше. Одра Филипс беше рижавата с големите цици. Беше я гледал в някакъв филм с Клинт Истууд, а около година по-късно — в „Луна над гробищата“. Втория път беше отишъл на кино заедно с Бевърли и докато се прибираха, Том ѝ подхвърли, че артистката страхотно прилича на нея. „Не мисля — каза тогава Бев. — Аз съм по-висока, а тя е по-красива. И има по-тъмна коса.“ Повече не говориха на тая тема. И Том забрави... до днес.

Той и съпругата му, киноартистката Одра Филипс...

Том имаше някакви познания в областта на психологията; беше ги използвал, за да манипулира жена си през дългите години брачен живот. И сега в главата му започваше да изплува нещо безкрайно неприятно — по-скоро чувство, отколкото мисъл. Въртеше се около факта, че като малки Бев и онзи Денброу бяха играли заедно, а по-късно Денброу се бе хванал с жена, която (независимо от приказките на Бевърли) поразително напомняше съпругата на Том Рогън.

На какво по-точно си бяха играли Денброу и Бевърли? На доктори? На бутилка?

Или други игрички?

Том седеше потупваше се с книгата по бедрото и усещаше как в слепоочията му почва да пулсира тъпа болка.

Когато слезе на международното летище в Бангор и тръгна да обикаля бюрата за наемане на коли, момичетата — едни облечени в жълто, други в червено, трети в тъмнозелено — още след първия нервен поглед към заплашителното, подпухнало лице заявяваха (още по-нервно), че много съжаляват, но в момента не разполагат с автомобили.

Том отиде до павилиончето за списания и си купи местен вестник. Без да забелязва любопитните погледи на минувачите, той

прелистни обявите и избра три възможности. Щастieto му се усмихна още от второто обаждане.

— Във вестника пише, че продават камионетка Форд-ЛТД, модел 76-та. За хиляда и четиристотин долара.

— Да, правилно.

— Ето какво ще ви кажа — заяви Том, опипвайки издутия портфейл в джоба на самото си. Вътре имаше шест хиляди долара в брой. — Докарайте я на аерогарата и веднага уреждаме сделката. Вие ми давате колата, документите и разписка за продажбата. Плащам на ръка.

След кратко мълчание собственикът на камионетката каза:

— Ще трябва да сваля номерата.

— Чудесно, не възразявам.

— Как да ви открия, мистър...

— Мистър Бар — каза Том. Тъкмо гледаше един плакат в другия край на чакалнята: С АВИОЛИНИИ „БАР ХАРБЪР“ КЪМ НОВА АНГЛИЯ — И ЦЕЛИЯ СВЯТ! — Чакам ви край страничния изход. Ще ме познаете по лицето — добре съм се разкрасил. Вчера с жената решихме да караме летни кьнки и като се сгромолясах... Нищо де, пак добре се отървах. Можеше и да не ми се размине само с лицето.

— Ей, много неприятно, мистър Бар.

— Ще се оправя. Само докарайте колата, добри ми приятелю.

Той остави слушалката, тръгна към изхода и излезе в ароматния мрак на топлата майска нощ.

Десетина минути по-късно продавачът на ЛТД изникна от пролетния здрач. Беше си още хлапе. Уредиха сделката; момчето надраска разписка и Том небрежно я пхна в джоба на самото. После изчака бившия собственик да развинти номерата от камионетката.

— Ще ви дам още три долара за отвертката — предложи Том, когато работата свърши.

За миг хлапето го изгледа подозрително, сетне сви рамене, подаде му отвертката и прибра трите долара. *Не е моя работа*, говореше жестът и Том си помисли: *Свършено вярно, скъпо приятелче*. Изпрати го до колонката за таксите, после се върна и седна зад волана на Форда.

Камионетката беше скапана: виещи предавки, пресипнал двигател, раздрънкан корпус и протрити спирачки. Все едно. Подкара

към дългосрочния паркинг, плати си и влезе. Спря край една вехта таратайка, която явно не беше пипана наскоро. Развинти номерата и ги закрепил на камионетката. През цялото време си тананикаше.

Около десет вечерта потеглил на изток по шосе №2, хвърляйки от време на време поглед към съседната седалка, където лежеше разгърнатата пътна карта на Мейн. Радиото се оказало повредено, затова караше в пълна тишина. По-добре. Имаше за какво да поразмисли. Например за всички хубавини, които щеше да сервира на Бевърли при първа възможност.

Дълбоко в душата си беше уверен, твърдо уверен, че тя е нейде наблизо.

И пуши.

О, мило момиченце, жестоко си сбъркала, когато реши да си вириш пичката пред мъж като Том Рогън. Сега въпросът е един: какво да те правим?

Фордът се носеше в нощта, прорязвайки мрака с дългите светлини и когато стигна до Нюпорт, Том вече бе решил. На главната улица откри денонощна бакалия. Влезе и купи стек „Кемъл“. Собственикът му пожела приятна вечер. Том благодари и му пожела същото.

Метна стека на седалката и отново пое напред. На шосе №7 намали скоростта, оглеждайки за отклонението. Ето го — шосе №3 с голяма табела: ХЕЙВЪН — 35 км ДЕРИ — 25 км.

Зави натам и натисна газта. Озърна се към стека цигари и лекичко се усмихна. В зеленикавата светлина на таблото подутото му лице изглеждаше зловещо, призрачно.

Нося ти цигарки, Беви, помисли Том докато камионетката се носеше към Дери със сто километра в час между два реда борове и смърчове. Да, скъпа. Цял стек. Само за теб. И щом се срещнем, мило момиче, ще те накарам да ги изядеш една по една, мамицата ти гадна. А пък ако онзи педераст Денброу се нуждае от безплатни уроци, все ще уредим нещичко. Няма проблеми, Беви. Няма никакви проблеми.

И Том се почувствува по-добре — за пръв път откакто оная кучка го преби и избяга.

Одра Денброу пътуваше за Мейн с първокласен билет в „Дъглас ДЦ-10“ на Британските авиолинии. Бе излетяла от Хийтроу в шест без десет вечерта и от часове насам се надбягваше със слънцето. Слънцето бавно печелеше надпреварата — всъщност вече я бе спечелило — но това не беше чак толкова важно. По щастливо стечение на обстоятелствата Одра бе открила, че полет 23 на Британските авиолинии от Лондон до Лос Анджелис каца за презареждане... на международното летище в Бангор.

Денят бе минал като някакъв безумен кошмар. Продуцентът на „Таванската стая“ Фреди Файърстоун потърси Бил още рано сутринта. Имаше издънка с дубльорката, която трябваше да се изтъркаля по стълбите вместо Одра. Оказа се, че и каскадьорите имали профсъюз, а пък жената вече май си била изпълнила седмичната бройка каскади — някаква подобна глупост. Профсъюзът настояваше Фреди да вдигне заплатите или да наеме нова дубльорка. За беда нямаше как да намерят каскадьорка с фигура като Одра. Фреди рече на профсъюзния шеф, че в такъв случай ще трябва да вземат мъж, нали така? В края на краищата, не се предвиждаше каскадата да става по бикини. Разполагаха с рижа перука, а гардеробиерката щеше да осигури подплънки за бюста и бедрата. Та дори и за задника, ако се наложи.

Няма начин, братче, рече профсъюзният шеф. Уставът забранява да пускаме мъже в женски роли. Ще ни обвинят в сексуална дискриминация.

В този момент Фреди изпадна в един от пристъпите на ярост, с които се славеше из цялата филмова индустрия. Посъветва профсъюзния шеф (дебел и ужасно нечистоплътен) да си завре устава отзад. Онзи пък му рече да си мери думите, инак „Таванската стая“ щяла да остане без пукнат каскадьор. После многозначително потърка палец и показалец, от което Фреди окончателно побесня. Профсъюзният шеф беше едър, но отпуснат; за разлика от него Фреди играеше футбол при всеки възможен случай, веднъж бе постигнал сто точки на крикет и имаше железни мускули. С един удар просна дебелака по гръб, влезе в кабинета си да обмисли положението и след двайсет минути изхвъркна с рев да му доведат Бил. Искаше целият епизод да се преработи и каскадите да отпаднат. Одра нямаше друг изход, освен да признае, че Бил вече не е в Англия.

— *Какво?* — Фреди зяпна от изненада. Гледаше Одра тъй, сякаш се питаше дали не е полудяла. — *Какви ги разправяш?*

— Повикаха го в Щатите, това ти разправям.

Фреди посегна към нея и тя боязливо отстъпи назад. Фреди огледа ръцете си, пъхна ги в джобовете и пак се втренчи в Одра.

— Съжалявам, Фреди — добави тя с изтънял глас. — Наистина съжалявам.

Стана да си налее чашка кафе от каната на котлона и забеляза, че ръцете ѝ треперят. Докато сядаше, чу как Фреди реве по високоговорителите всички да се пръждосват у дома или по кръчмите; край на снимките за днес. Одра болезнено се намръщи. Поне десет хиляди лири бяха хвъркнали на вятъра.

Фреди изключи микрофона и също отиде да си налее кафе. После седна и ѝ предложи цигара „Силк кът“.

Одра поклати глава.

Фреди запали и я изгледа през пушека с присвити очи.

— *Работата е сериозна, нали?*

— Да — каза тя, като се мъчеше да запази спокойствие.

— *Какво се е случило?*

Тъй като искрено обичаше Фреди и дълбоко му вярваше, Одра разказа всичко. Фреди слушаше внимателно, съсредоточено. Разказът не трая дълго; вратите още се тряскаха и на паркинга продължаваха да бучат автомобилни двигатели, когато Одра замлъкна.

Фреди дълго мълча и гледа през прозореца. Накрая се обърна.

— *Хванала го е нервна криза.*

Одра поклати глава.

— *Не. Не изглеждаше така. Той не изглеждаше така.* — Преглътна и добави. — *Сигурно не ми вярваш, но трябваше да го видиш.*

Фреди се усмихна накриво.

— *Навярно сама разбираш, че възрастните хора рядко се чувствуват задължени да изпълнят на всяка цена обещания, които са дали като хлапета. Чела си книгите на Бил; знаеш колко често пише за децата, и то превъзходни неща. Ясни и точни. Абсурдно е да вярваш, че е забравил собственото си детство.*

— *Белезите на дланите му — каза Одра. — Нямаше ги. До тази сутрин.*

— Дрън-дрън! Просто не си ги забелязвала.

Тя безпомощно вдигна рамене.

— Щях да ги забележа.

Фреди явно не повярва и на това.

— Какво ще правим сега? — запита той и Одра безмълвно поклати глава. Фреди запали нова цигара от фасата на първата. — Все някак ще се справя с онзи глупак от профсъюза. Не лично; сега и да пукне, пак няма да ми отпусне каскадьори. Ще му пратя Теди Роуланд. Теди е дупедавец, обаче знае как да подлъже и дявола. Само че какво ще правим после? Остават ни четири седмици снимки, а твоят мъж се вее нейде из Масачузетс...

— Мейн.

Фреди махна с ръка.

— Нека да е Мейн. И за какво си ми без него?

— Аз...

Той се приведе напред.

— Харесвам те, Одра. Наистина. И Бил харесвам... въпреки гадния номер. Сигурно ще се справим. Ако трябва да кърпим сценария, мога да се нагърбя. Бог ми е свидетел, в тоя занаят съм чиракувал къде ли не... И да не му допадне крайният резултат, сам ще си е виновен. Ще се справя без Бил, но без теб не мога. Не искам да хукнеш подир мъжа си към Щатите, а да си седнеш на задника и да работиш както никога досега. Ще можеш ли?

— Не знам.

— И аз не знам. Но искам добре да запомниш едно. Има начини да потулим нещата за известно време, даже и до края на снимките, стига само да се захванеш с работата като мъжко момиче. Но ако ме зарежеш, всичко излиза наяве. Може да имам скапан характер, обаче не съм отмъстителен по природа, затова няма да ти разправам, че след такъв номер ще се погрижа да изхвъркнеш от бизнеса. Но навярно сама разбираш — лепнат ли ти етикет „своенравна“, ставаш завинаги втора категория. Знам, че ти говоря като изкуфял вуйчо. Сърдиш ли се?

— Не — равнодушно отвърна тя.

Всъщност вече не я интересуваше дали ще изхвъркне от бизнеса. Можеше да мисли само за Бил. Фреди беше свястно момче, но не разбираше; свестен или не, в крайна сметка той се вълнуваше само от

едно — какво ще стане с *неговия* филм. Не бе видял онзи поглед в очите на Бил... не го бе чул как заеква.

— Добре. — Фреди се изправи. — Хайде да отскочим до „Заека и хрътката“. Като поръчаме по едно питие, всичко ще си дойде на място.

Тя поклати глава.

— Питието ми е последна грижа. Ще се прибера да обмисля нещата.

— Да ти повикам ли такси?

— Недей. Ще хвана влака.

Фреди застина с ръка върху телефона и я изгледа втренчено.

— Май се каниш да хукнеш подир него и мисля, че страшно бъркаш, мило момиче. Бръмнало му е нещо в главата, но общо взето е як като камък. Ще се опомни и ще си дойде. Ако искаше да си с него, щеше да ти каже.

— Още не съм решила — отвърна тя, макар да знаеше, че е направила избора още тази сутрин, преди да потегли за студиото.

— Внимавай, скъпа — каза Фреди. — Недей да вършиш неща, за които ще съжаляваш.

Тя усети как цялата мощ на властния му характер налита върху нея, как настоява да се предаде, да обещае, да работи и търпеливо да чака докато Бил се завърне... или отново изчезне в бездната на миналото, от която бе изплувал.

Пристъпи напред и лекичко го целуна по бузата.

— Довиждане, Фреди.

Прибра се и позвъни в бюрото на Британските авиолинии. Каза на служителката, че се интересува дали има полети до едно малко градче, Дери в щата Мейн. Настана тишина, докато момичето се консултираше с компютъра... после като небесна поличба долетя новината, че полет 23 имал междинно кацане в Бангор, само на осемдесет километра от Дери.

— Да ви запазя ли място, госпожо?

Одра затвори очи. Видя лицето на Фреди — грубовато, сериозно и дружески загрижено. Чу гласа му: *Внимавай, скъпа. Недей да вършиш неща, за които ще съжаляваш.*

Фреди беше против; Бил беше против; защо тогава сърцето й крещеше, че *трябва* да замине? Тя стисна клепачи. *Господи, толкова*

се обърках...

— Госпожо? Чувате ли ме?

— Запазете го — каза Одра и се поколеба. *Внимавай, скъпа...* Може би трябваше да отложи решението до утре; да се пооткъсне от безумието и чак тогава да обмисли. Грабна чантичката си и затършува за кредитната карта. — За утре. Първа класа, но ако няма, приемам всякакво място.

А ако размисля, мога да отменя резервацията. Сигурно така и ще стане. Утрото е по-мъдро от вечерта.

Но утрото не се оказа по мъдро и сърцето ѝ все тъй гръмко крещеше, че трябва да замине. Беше сънувала някаква безумна върволица от кошмари. Обади се на Фреди — не искаше, ала знаеше, че му дължи поне това. Още в самото начало — докато мънкаше и се мъчеше да му обясни колко е важно да бъде при Бил — отсреща долетя тихо щракване. Фреди бе оставил слушалката без да каже нито дума.

И все пак тихото щракване изчерпваше целия разговор.

7.

В 7:09 сутринта самолетът се приземи. Одра беше единствената пътничка за Бангор и докато вървеше към изхода, другите я оглеждаха със замислено любопитство. Може би се чудеха от къде на къде ѝ е хрумнало да слиза в тая затънтена провинция. Искаше ѝ се да им каже: *Търся съпруга си, затова слизам. Той се завърна в едно тукашно градче, защото някакъв приятел от детинство му напомни по телефона за обещание, което беше забравил. Освен това му напомни, че вече двайсет години не се е сецал за покойния си брат. А, между другото — пак взе да заеква... и на дланите му се появиха странни белези.*

Можеше да им го каже... и после митничарят, който чакаше край стълбичката, щеше да викне хората в бели престилки.

Взе куфара си — колко самотен изглеждаше на багажната лента — и тръгна към бюрата за наемане на коли, както щеше да стори след около час Том Рогън. Но за разлика от него, Одра имаше късмет; момичето от „Нашънъл“ ѝ предложи Датсун.

Одра разписа формуляра.

— Знаех си, че сте вие — възкликна момичето, после смутено добави: — Може ли да ви помоля за автограф?

Одра се подписа на гърба на една празна бланка и си помисли: *Порадвай му се докато е време, момиченце. Ако Фреди Файърстоун е прав, след пет години този автограф няма да струва пукната пара.*

И с усмивка осъзна, че само след петнайсет минути престой в Щатите отново е почнала да мисли по американски.

Купи си пътна карта и зашеметеното от възторг момиче едва намери сили да ѝ покаже пътя за Дери.

Десет минути по-късно Одра потегли. На всяко кръстовище си повтаряше, че ако се разсее и мине в лявото платно, ще трябва да я събират от асфалта с лопата.

По някое време разбра, че трепери от страх, какъвто не бе изпитвала през целия си живот.

8.

По един от ония странни капризи на съдбата или случайността, които се случват понякога (а в Дери доста по-често, отколкото другаде), Том нае стая в „Коала“ на Джаксън стрийт, а Одра се настани в „Холидей ин“; двата мотела бяха един до друг и между паркингите им имаше само ивица бетонен тротоар. Наеният Датсун на Одра и закупеният ЛТД на Том се оказаха паркирани радиатор срещу радиатор от двете страни на тази символична преграда. Сега и двамата спяха. Одра кротичко лежеше на една страна, а Том Рогън се бе опънал по гръб и хъркаше толкова мощно, че подпухналите му устни плющяха.

9.

През целия ден Хенри се кри в храстите край шосе № 9. Ту задрямваше, ту лежеше буден и гледаше как полицейските коли кръстосват по пътя като ловджийски кучета. Докато Неудачниците обядваха, Хенри слушаше лунните гласове.

А когато падна мрак, той излезе край пътя и вдигна палец.

Скоро някакъв нещастен глупак спря и го качи.

ДЕРИ: ТРЕТА ИНТЕРЛЮДИЯ

*Дойде по тротоара птица —
не знаеше, че я видях —
прехапа червея нещастен
и глътна го с един замах.*

Емили
Дикинсън
„Дойде
по тротоара
птица“

17 МАРТ 1985

Пожарът в „Черното петно“ избухнал през късната есен на 1930 година. Доколкото мога да преценя, този пожар — който едва не отнел живота на баща ми — бележи края на цикъла от убийства и изчезвания през 1929–30, също както двадесет и пет години по-рано експлозията в стоманолеярната е сложила точка на предишния цикъл. Сякаш в края на всеки цикъл някакво чудовищно жертвоприношение трябва да усмири злокобното присъствие тегнещо и до днес над градчето... за да заспи То за още четвърт век.

Но ако за приключване на всеки цикъл е потребно жертвоприношение, изглежда, че и началото на новия цикъл е свързано с подобно събитие.

И тук стигаме до бандата на Брадли.

Екзекуцията се състояла на кръстовището между Главната улица, Канал стрийт и Канзас стрийт — всъщност на две крачки от мястото, изобразено на онази снимка, която се раздвижила пред Бил и Ричи през юни 1958. Било е в началото на октомври 1929 — тринадесет

месеца преди пожара в „Черното петно“... и по-малко от месец преди големия борсов крах.

Както и в случая с „Черното петно“, мнозина от старите жители на Дери се правят, че не помнят какво е станало през онзи ден. Или пък са гостували на роднини в някой друг град. Или пък се унесли в следобедна дрямка и едва привечер чули по радиото за цялата история. Или пък те лъжат право в очите.

В полицейските дневници е записано, че на тази дата началникът Съливан изобщо не бил в града (*Помня, как да не помня*, каза ми Алойзиъс Нел, докато се полюшваше със стола на терасата пред старческия дом в Бангор. *Нали ми беше първа година в полицията. Нямахте го, отиде на лов за птици в Западен Мейн. Когато се прибра, вече им бяха метнали чаршафите и ги отнасяха. Направо се разпени от яд мистър Джим Съливан*), но в един енциклопедичен труд за гангстерите под заглавие „Злодеи и кървави букви“ открих снимка на ухилен мъж в моргата, край надупченото тяло на Ал Брамбли... и ако този мъж не е полицейският шеф Съливан, значи е негов близък.

В крайна сметка съм убеден, че най-голямо доверие заслужава свидетелството на мистър Кийн — Норбърт Кийн, който държеше аптеката на Сентър стрийт от 1925 до 1975 година. Той разказваше охотно, но също като бащата на Бети Рипсът помоли да изключи диктофона, преди да премине към главното. Всъщност няма значение; и до днес чувам как тихият му глас шумоли като смачкана хартия — още една солова партия сред прокълнатия хор на този град.

— Защо пък да не ти разкажа? — рече той. — Никой не би го отпечатал, а и да го отпечатат, никой няма да повярва. — И мистър Кийн ми подаде старомодния аптекарски буркан. — Искаш ли целувка с лакрица, Мики? Доколкото помня, най-много ти допадаха червените.

Взех си една.

— *Беше ли началникът Съливан в града през онзи ден?*

Мистър Кийн се засмя и също посегна към целувките.

— Май доста си се чудил, а?

— Доста — признах аз, дъвчейки червената целувка. Не бях хапвал такъв сладкиш още откакто бях хлапе и се пресягах над тезгяха да подам центовете на един много по-млад и пъргав мистър Кийн. Вкусът беше чудесен — досущ като в детството.

— Прекалено си млад, за да помниш онова фантастично бягане, с което Боби Томсън донесе на „Гигантите“ победата във финала през 1951 година — каза мистър Кийн.

Сигурно си бил едва четиригодишен. Както и да е. Няколко години по-късно във вестника писаха за тая знаменита игра и се оказа, че ако слушаме хвалбите, на стадиона трябва да е имало поне един милион нюйоркчани.

Мистър Кийн дъвчеше целувката с беззъби венци и от тъглчето на устните му плъзна струйка лепкава слюнка, Той старателно я избърса с носната си кърпа. Седяхме в кабинета зад аптеката — макар че вече от десет години бе пенсионер, осемдесет и пет годишният Норбърт Кийн продължаваше да помага на сина си в счетоводната работа.

— А пък като опре до бандата на Бадли, става точно обратното! — възкликна той. Усмиваше се, но в усмивката нямаше нищо весело. Беше цинична, замислена и студена. — По онова време в Дери трябва да е имало поне двайсет хиляди жители. Главната улица и Канал стрийт бяха павирани от четири години, обаче по Канзас стрийт още газехме кал. Лете беше ужасен прахоляк, а напролет и наесен ставаше същинско тресавище. През лятото минаваха по Горната миля да пръскат с вода, а на всеки Четвърти юли кметът обещавахе да павира Канзас стрийт обаче работата се проточи чак до 1942 година. Тая улица... чакай сега, за какво говорехме?

— В Дери имало двайсет хиляди жители — напомних му аз.

— Аха. От тия двайсет хиляди половината сигурно вече са в гробищата, а може и повече — петдесет години са това, не е шега. По нашия край хората имат лошия навик да мрат на младини. Трябва да е от въздуха. Но и сред останалата половина не вярвам да намериш повече от десетина, дето да кажат, че са били в градчето когато пристигна бандата на Бадли. Месарят Бъч Роудън сигурно ще признае — той и до днес държи снимка на една от колите точно над масата за кълцане на месо. Като я гледаш, направо не мяза на кола. Шарлот Литълфийлд също би ти казала туй-онуй, ако я свариш в добро настроение; тя преподава в гимназията и бас държа, че помни доста работи, нищо че беше едва на десетина-дванайсет години. Карл Сноу... Обри Стейси... Ейбън Стампнъл... и онзи дърт нехранимайко,

дето рисува карикатури и по цяла вечер кисне в кръчмата на Уоли — май Пикман се казваше — те ще си спомнят. Там бяха...

Гласът му затихна и той разсеяно се вгледа в нахапаната целувка. Помислих дали да не го подканя, но се отказах.

Най-сетне мистър Кийн продължи:

— Повечето от другите ще те излъжат — не нарочно, ами като нюйоркчаните, дето разправят, че са видели бягането на Боби Томсън. Само че в онзи случай хората лъжат, защото много им се иска да са били на стадиона, нашите лъжат, защото им се иска да не са били в Дери през онзи ден. Разбра ли ме, синко?

Кимнах.

— Сигурен ли си, че искаш да чуеш цялата история? — запита мистър Кийн. — Малко нервен ми изглеждаш, Мйки.

— Не искам — отвърнах аз, — но все пак мисля, че трябва да я чуя.

— Добре — кротко кимна старецът.

В онзи ден явно ми вървеше на спомени; докато мистър Кийн отново ми подаваше аптекарския буркан, изведнъж се сетих за една радиопиеса, която татко и мама слушаха редовно, когато бях хлапе. Казваше се „Мистър Кийн, търсач на изчезнали хора“.

— Няма да те лъжа, шерифът си беше тук. Канеше се да ходи на лов, обаче тутакси заряза идеята, щом Лал Мейкън дотърча и му каза, че очаква следобед да го посети Ал Бродли.

— Откъде знаеше Лал? — запитах аз.

— Е, тая история е поучителна сама по себе си — каза мистър Кийн и лицето му отново се сбръчка в цинична усмивка. — Бродли никога не е бил Обществен враг номер едно в класацията на ФБР, обаче го гонеха упорито — още от двайсет и осма година. Нали все нещо трябваше да покажат пред данъкоплатеца. Ал Бродли и брат му Джордж обраха пет-шест банки в Средния запад, после отвлякоха един банкер. Роднините на банкера платиха откуп — трийсет хиляди долара, големи пари за онова време, — но това не помогна. Убиха го.

Из Средния запад взе да става напечено за бандите, затова Ал и Джордж поведоха шайката си на североизток, към нашите краища.

Наеха си една голяма ферма в покрайнините на Нюпорт — недалече от сегашната ферма на Рулин.

Беше през горещниците на 29-та — юли, август или началото на септември... не помня точно кога. Бандата наброяваше осем души: Ал Бродли, Джордж Бродли, Джо Конклин и *неговият* брат Кал, един ирландец на име Артър Малой по прякор „Бавната стъпка“, защото беше късоглед, обаче слагаше очила само в краен случай, и младият Патрик Коди от Чикаго — беше красив като Адонис, но разправяха, че претрепвал човек, без да му мигне окото. Водеха две жени: Кити Донахю, съпруга на Джордж Бродли, и Мари Хаузър — тя беше любовница на Коди според злите езици спяла с цялата компания.

Когато дойдоха по тия места, синко, те допуснаха една съдбоносна грешка — бяха си въобразили, че толкова далече от Индиана ще бъдат в безопасност.

Известно време кротуваха, но накрая им доскуча и решиха да се позабавляват с лов. Бяха домъкнали сума ти оръжие, обаче не им достигаха боеприпаси. И затова на седми октомври пристигнаха в Дери с две коли. Патрик Коди тръгна с жените по магазините, а другите мъже отидоха право в „Спортни стоки“ на Лал Мейкън. Кити Донахю си купи от „Фрийз“ нова рокля и с нея умря два дни по-късно.

Лал Мейкън посрещнал клиентите лично. Той умря през 1959. От затлъстяване. Винаги си е бил дебелак. Обаче с очите никога не е имал проблеми — разправяше, че познал Ал Бродли още от вратата. И другите му се сторили познати, но за ирландеца се сетил чак когато Малой си сложил очилата, за да огледа ножовете на витрината.

Ал Бродли пристъпил към тезгяха и рекъл:

„Искаме да си купим патрони.“

„Добър избор — отвърнал Лал Мейкън, — тъкмо на място сте дошли.“

Бродли му подал списък и Лал го прегледал. Доколкото знам, по-късно листчето се изгуби, но Лал разправяше, че направо кръвта му замръзнала. Искали петстотин патрона 38-ми калибър, осемстотин патрона 45-ти калибър, шейсет патрона 50-ти калибър, дето вече не се произвежда, ловни патрони, заредени едновременно със сачми и бренеке, и по хиляда патрона 22-ри калибър за пистолет и карабина. Плюс — забележи! — шестнайсет хиляди картечни патрона 45-ти калибър.

— *Мама му стара!* — възкликнах аз.

Мистър Кийн пак се усмихна цинично и ми подаде буркана. Отначало поклатих глава, но после си взех още една целувка.

— Лал рекъл:

„Голяма поръчка бе, момчета.“

„Дай да си ходим, Ал — обадил се Бавната стъпка. — Казах ти, че в това скапано градче няма да напазаруваме. Що не вземем да проверим в Бангор? И там ще е същата дивотия, ама поне ще се поразходим.“

„Трайте малко, бе хора — прекъснал го Лал, свеж като краставица. — Поръчката е страхотна и не искам да ми я грабне онзи бангорски евреин. Мога още сега да ви затрупам с 22-ри калибър плюс ловните патрони и половината бренекета. Ще ми се намерят по стотина парчета 38-ми и 45-ти калибър. Останалото ще го доставя... — Тук Лал премрежил очи и се почесал по брадата, сякаш пресмятал. — ... до вдругиден. Става ли?“

Брадли се ухилил до уши и рекъл, че всичко е тип-топ. Кал Конклин настоявал да отскочат до Бангор, но другите не се съгласили.

„Ако не си сигурен, че ще сколасаш с поръчката, казвай додето е време — рекъл Брадли на Лал, — щото съм добра душа, обаче като ме хванат бесните, по-добре не ми се мяркай пред очите. Чаткаш ли?“

„Чаткам — отвърнал Лал, — и каквото искате, ще го имате, мистър...?“

„Рейдър — рекъл Брадли. — Ричард Д. Рейдър, на вашите услуги.“

Той протегнал ръка и Лал я стиснал с широка усмивка:

„Много ми е приятно, мистър Рейдър.“

После Брадли попитал по кое време ще е най-добре да наминат за покупките, а Лал веднага отвърнал, че предлага да стане около два следобед, ако нямат нищо против. Всички се съгласили. Излезли. Лал ги изпратил до вратата. На тротоара чакал Коди с двете жени. Лал разпознал и него.

— Е — запита спокойно мистър Кийн, — какво мислиш, че сторил Лал? Ченгетата ли повикал?

— Ако се съди по събитията — рекох аз, — явно е решил нещо друго. Макар че на негово място бих си строшил краката от бяг към телефона.

— Може би щеше да ги строшиш, а можеше и друго да ти хрумне... — каза мистър Кийн със същата лъчезарна цинична усмивка.

Аз потреперах, защото разбрах какво има предвид... и той знаеше, че го разбирам. Щом веднъж канарата се срути, нищо не може да я спре; ще се търкаля докато намери равно място, където постепенно да загуби инерцията. Изпречиш ли се, ще те смаже... но пак няма да спре.

— Можеше и друго да ти хрумне — повтори мистър Кийн. — Ще ти кажа какво стори Лал Мейкън. Минеше ли през този ден някой познат край магазина — мъж, разбира се — Лал изскачаше навън и почваше да разправя, че знаел кои са ония ловци, дето напоследък пукат с автомати по елени, яребици и Бог знае още какво из горите между Нюпорт и Дери. Бандата на Брадли се забавлявала с тия щуротии. После добавяше, че обещал да продаде на Брадли цяла камара боеприпаси и смятал да си удържи на думата.

— Колко души? — запитах аз.

Чувствувах се като хипнотизиран от лъскавия му поглед. Изведнъж сухият мирис в стаичката — мирис на лекарства, прахчета, мехлеми и сиропи за кашлица — взе да ме задушаваш... но вече нямах сили да си тръгна, както не бих могъл да се самоубия като спра дишането си.

— На колко души е казал Лал, това ли питаш?

Кимнах.

— Не знам точно — поклати глава мистър Кийн. — Не съм стоял да ги броя. Сигурно е предупредил всички, на които можеше да се довери.

— На които можеше да се довери — дрезгаво повторих аз.

— Аха — потвърди мистър Кийн. — Все нашенци, разбираш. Не сме само кравари по тия места. Той се поразсмя. — Аз наминах на другия ден, към десет сутринта. Лал ми разказа всичко, после запита

какво ще обичам. Бях отишъл само да питам дали ми е проявил лентите — по онова време Мейкън поправяше фотоапарати и проявяваше филми „Кодак“, — но като си взех снимките, реших, че може да ми потрябват патрони за Уинчестъра. „За лов ли се готвиш, Норб?“ — пита Лал, докато ми подава кутията. „Може да гръмна някоя и друга гадина“ — викам аз и двамата се посмяхме хубавичко. — Мистър Кийн се изкиска и плесна с длан по мършавото си бедро, сякаш никога не бе чувал по-голям майтап. После се приведе и ме потупа по коляното. — С две думи, синко, историята се разчу точно колкото трябваше. Знаеш как е в малките градчета. Подбереш ли добре хората, каквото им кажеш, *непременно* ще се разчуе... разбра ли ме? Още една целувка?

Посегнах с изтръпнали пръсти.

— От сладкото седебелее — изкиска се мистър Кийн.

Изглеждаше стар... безкрайно стар с тия бифокални очила, които се плъзгаха по острия костелив нос; тънката суха кожа по бузите му беше толкова обтегната, че не оставяше място за бръчки.

— На другия ден си донесох карабината тук, а Боб Танър (по-работлив помощник никога не съм имал) пристигна с чифтето на татко си. Към единайсет Грегъри Коул намина да купи сода за хляб и да пукна, ако не беше препасал отпред грамаден Колт 45-ти калибър.

„Гледай да не си гръмнеш топките, Грег“ — рекох аз.

„Идвам чак от Милфорд, направо през горите, и ме цепи *адски* махмурлук — отвърща Грег. — Все ми се чини, че до довечера може и да гръмна *нечи* топки.“

Около един и половина закачих отпред табелката МОЛЯ, ПОЧАКАЙТЕ, СКОРО СЕ ВРЪЩАМ. Взех пушката и през задната врата излязох на алеята Ричард. Попитах Боб Танър дали ще дойде, а той рече, че първо искал да изпълни рецептата на мисис Емърсън и веднага щял да дотича. „Запазете ми някого“ — примоли се момчето, обаче аз казах, че не мога да обещая.

По Канал стрийт не се мяркаха нито коли, нито пешеходци. Е, минаваше от време на време някой камион и толкоз. Зърнах Джак Пинет да подтичва с по една пушка във всяка ръка. Събраха се с Анди

Крис и седнаха на пейката край Паметника на загиналите — нали знаеш, там, дето Каналът хлътва под земята.

Пети Ванес, Ал Нел и Джими Гордън седяха на стъпалата пред съдилището, дъвчеха сандвичи и плодове и си разменяха разни вкусотиин, досущ като хлапета в междучасие. И тримата бяха въоръжени. Джими Гордън мъкнеше карабина Спрингфийлд от Първата световна война — голяма беше, пущината, стърчеше му над главата.

Видях едно момче да се изкачва по Горната миля — май беше Дзак Денброу, бащата на твоето приятелче, дето сега пише книги — и Кени Бортън му подвижна от прозореца на Християнската читалня:

„Да се пръждосваш, хлапе, че тука ще има пукотевица.“

Като му зърна лицето, Дзак веднага си плю на петите.

Навсякъде имаше въоръжени мъже — по вратите, по стъпалата, по прозорците. Грег Коул седеше отсреща на един праг с карабина в скута и грижливо подреждаше двайсетина патрона, сякаш се готвеше да играе на ашици. Брус Джагърмайер и онзи швед, Олаф Терамениъс, стояха на сянка пред кино „Бижу“.

Мистър Кийн ме гледаше, ала очите му се рееха нейде далече. Вече не блестяха; бяха омекнали, замъглени като очи на човек, който си спомня най-щастливите мигове — може би първото победно бягане в бейзбола или първата едра пъстърва, или първата нощ с любима жена.

— Помня, че слушах вятъра, синко — мечтателно изрече той. — Помня, че чух как часовникът над съдилището удари два пъти. Боб Танър се приближи изотзад и бях толкова напрегнат, че едва не му пръснах черепа. А той само ми кимна, пресече към фуражния магазин и зад краката му се влачеше дълга черна сянка. Минаха десет минути, петнайсет, двайсет — и нищо. Сигурно ще си речеш, че хората са взели да се разотиват, нали? Обаче не стана така. Хората си стояха търпеливо. Защото...

— Защото сте знаели, че ще дойдат, нали? — запитах аз. — Не е имало никакво съмнение.

Той се усмихна лъчезарно, като доволен учител.

— Правилно! Знаехме. Никой не се обаждаше, никой не рече: „Добре де, дайте да ги изчакаме до два и дваисет, пък после да си вървим, че работа ни чака.“ Просто стояхме кротко и ето че около два и дваисет и пет откъм горната миля се спуснаха на кръстовището два автомобиля — червен и син. Единият беше Шевролет, другият Ласал. В Шевролета седяха братята Конклин, Патрик Коди и Гари Хаузър. Дватама Брамли, Малой и Кити Донахю бяха в другата кола.

Минаха през кръстовището, после Ал Брамли удари врачка толкова рязко, че Шевролетът на Коди едва не се блъсна изотзад. Беше усетил, че улицата е прекалено тиха. Казват, че Ал Брамли бил безмозъчен звяр, но и звярът се научава да бъде нащрек след четири години гонитба живот и смърт.

Ал отвори вратата и се изправи за миг на стъпенката. Хвърли поглед наоколо и даде знак на Коди да кара обратно. „Какво, шефе?“ — запита Коди. Чух го съвсем ясно — и това бяха единствените разбрани думи, които чух. Помня още, че видях слънчево зайче. Мари Хаузър си пудреше носа.

Точно тогава от магазина изскочиха Лал Мейкън и неговият помощник Биф Марлоу. „Предай се, Брамли, обкръжен си!“ — викна Лал и загърмя още преди онзи да обърне глава. Първите изстрели отидоха нахалост, но после един куршум улучи Брамли в рамото. Рукна кръв. Брамли се подпря на вратичката и хлътна в колата. Превключи на скорост и тогава вече почна истинската пукотевица.

Всичко свърши за четири-пет минути, но ми се стори, че е траяло цяла вечност. Пети, Ал и Джим Гордън даже не станаха от стълбището — просто седяха и дънеха олово в задницата на Шевролета. Зърнах Боб Танър как стои на коляно, гърми и презарежда като луд вехтото чифте. Откъм киното Джагърмайер и Терамениъс дупчеха дясната страна на Ласала, а Грег Коул стърчеше от канавката, стискаше Колта с две ръце и дърпаше ли, дърпаше спусъка.

Трябва да са стреляли едновременно петдесет-шестдесет души. По-късно Лал Мейкън изчопли от тухлената стена на магазина трийсет и шест куршума. И то не веднага, ами чак след три дни, когато беше минало куцо и сакало да си вземе парченце олово за сувенир. По някое време пукотевицата стана по-страшна от битката при Марна. Около магазина всички прозорци бяха изпотрошени.

Брадли светкавично обърна колата, но додето направи завоя, изгърмяха и четирите гуми. Фаровете станаха сол, предното стъкло изчезна. Малой Бавната стъпка и Джордж Брадли стреляха с пистолети от задната седалка. Видях как един куршум разкъса гърлото на Малой. Той гръмна още два пъти и провисна навън като парцал.

Коди опита да завърти Шевролета и налетя изотзад върху колата на Брадли. Това им беше краят, синко. Зацепиха се с броните и вече нямаха никакъв шанс да избягат Джо Конклин изскочи от задната седалка, изпъчи се наред кръстовището с два пистолета и запука здравата. Стреляше по Джак Пинет и Анди Крис. Ония се търкулнаха от скамейката и заровиха носове в тревата. Анди все крещеше: „Убит съм! Убит съм!“, ама му нямаше нищичко; и двамата се отърваха без драскотина.

Джо Конклин успя да изпразни и двата пълнителя, преди да го улучат. Сакото му се развяваше и панталоните му подскачаха, сякаш някаква невидима жена ги бродираше с шевна машина. Беше със сламена шапка и когато тя отхвъркна, видях, че е сресан на път по средата. Стисна единия пистолет под мишница и се опита да зареди другия, но в това време някой го покоси през краката и той рухна. По-късно Кени Бортън си приписваше заслугата, обаче нямаше начин да разберем дали е така. Можеше да е всеки от нас.

Веднага след Джо Конклин падна и брат му Кал — сгромоляса се с дупка в челото.

Мари Хаузър излезе от колата. Де да знам, може би е искала да се предаде. Още държеше пудриерата. Мисля, че пищеше, но по това време пукотевицата заглушаваше всичко. Куршумите хвърчаха около нея. Пудриерата се пръсна на парчета в ръката ѝ. Тя се хвърли назад към колата, но я улучиха в бедрото. Успя някак да изкуцука дотам и пролази вътре.

Ал Брадли даде газ до дупка и успя да подкара колата. Тричетири метра влачи Шевролета подир себе си, после бронята се откъсна.

Момчетата го обсипваха с олово. Всички прозорци бяха разбити. Единият калник се търкаляше на паважа. Малой висеше отстрани, но двамата братя Брадли още бях живи. Джордж гърмеше от задната седалка. До него лежеше жена му с простреляно око.

Ласалът стигна до кръстовището, сетне кривна на тротоара и спря. Ал Бадли изскочи иззад волана и хукна по Канзас стрийт. Веднага го направиха на решето.

Патрик Коди излезе от Шевролета, за миг сякаш се нахрани да вдигне ръце, но вместо това измъкна изпод мишницата си пистолет 38-ми калибър. Гръмна напосоки два-три пъти, после ризата на гърдите му се пръсна сред дим и пламъци. Той се плъзна край Шевролета и седна на стъпенката. Стреля още веднъж и доколкото знам, това беше единственият що-годе точен изстрел на цялата банда; куршумът рикошира от нещо и одраска ръката на Грег Коул. По-късно Грег имаше навика да се хвали в кръчмата с тоя белег, докато накрая някой — май беше Ал Нел — го дръпна в ъгъла и му рече да си затваря човката по въпроса за бандата на Бадли.

Мари Хауър пак излезе и вече нямаше никакво съмнение, че опитва да се предаде — беше вдигнала ръце. Може би никой не е искал да я убие, но хората стреляха от всички страни, а тя сама се пхна под куршумите.

Джордж Бадли успя да дотича до пейката край паметника, преди да му пръснат тила с ловна пушка. Напълни гащите и рухна мъртъв...

Почти без да усещам какво правя, аз посегнах към буркана с целувките.

— Хората тъпкаха колите с олово още около минута, сетне стрелбата взе да затихва — продължаваше мистър Кийн. — Когато за пръв път надуши кръв, човек трудно мирясва. Тогава се обърнах и видях шерифа Съливан на стъпалата, зад Нел и другите. Гърмеше по разнебитения Шевролет с автоматичен Ремингтън. Не слушай ония, дето разправят, че Съливан го нямало; Норбърт Кийн ти казва в очите: там беше. Когато стрелбата свърши, колите вече не мязаха на коли — потрошена железария с куп стъкла наоколо. Хората тръгнаха към тях. Никой не продумваше. Чувахме само вятъра и скърцането на стъкло под обувките. Отнякъде изникнаха фотоапарати. А от мен да го знаеш, момче: изникнат ли фотоапаратите, значи разказът е приключил.

Мистър Кийн ме изгледа добродушно и залюля стола си, потупвайки с чехли по пода.

Не измислих какво да кажа, освен:

— В „Дери нюз“ е описано другояче.

Тогавашният брой бе излязъл с огромно заглавие:

СЛЕД ТЕЖКА БИТКА ЩАТСКАТА ПОЛИЦИЯ И ФБР УНИЩОЖИХА БАНДАТА НА БРАДЛИ. И подзаглавие: „Местната полиция оказа подкрепа“.

— Много ясно — весело се разсмя мистър Кийн. — Че нали видях с очите си как главният редактор Мак Лафлин надупчи Джо Конклин с два куршума.

— Божичко — промърморих аз.

— Искаш ли още целувки, синко?

— Стига ми толкова — казах аз и облизах устни. — Мистър Кийн, как е възможно нещо от този... мащаб... да се потули?

— Не сме го потулявали — възрази той с искрена изненада. — Просто хората предпочитаха да не говорят на тази тема. Пък и какво толкова? Да не сме убили президента Хувър и жена му? Все едно че застреляхме бесни кучета, дето са готови да ти прехапят гърлото, само им дай воля.

— Ами жените?

— Курви — безразлично каза старецът. — Освен това случката беше в Дери, а не в Ню Йорк или Чикаго. За истинската сензация е важно не само *какво* е станало, но и *къде* е станало. Ето защо за дванайсет загинали при земетресение в Лос Анджелис има по-грамадни заглавия, отколкото за три хиляди жертви нейде в Средния изток.

Освен това случката беше в Дери.

Чувал съм тия думи неведнъж, а ако продължа разследването, навярно ще ги чувам отново... и отново... и отново... Казват ми ги бавно и търпеливо, сякаш си имат работа с малоумен. Навярно със същия тон биха отвърнали: *Заради гравитацията*, ако попитам защо се държим върху земната твърд. Изричат го тъй, сякаш е природен закон и всеки нормален човек трябва да разбира. А най-лошото е там, че аз *наистина* разбирам.

Оставаше ми още един въпрос към Норбърт Кийн.

— Забелязахте ли някое непознато лице сред стрелящите през онзи ден?

Мистър Кийн отговори толкова бързо, че кръвта ми сякаш изстина най-малкото с десет градуса.

— Клоуна ли имаш предвид? Как узна, синко?

— А, чух случайно — отвърнах аз.

— Зърнах го ей така, между другото — каза мистър Кийн. — Имах си други грижи, когато почна голямата пукотевица. Огледах се само веднъж и го видях по-горе, отвъд киното, дето стояха шведите. Не беше с клоунски костюм или нещо подобно. Носеше син фермерски гащеризон и памучна риза. Но на лицето му имаше дебел слой от оная мазна бяла боя, а върху нея беше изрисувана грамадна червена усмивка. И отстрани стърчаха фалшиви кичури, нали ги знаеш. Оранжеви. Много смешни. Лал Мейкън не си спомняше за него, но Биф го беше виждал. Ама трябва нещо да е сбъркал, защото разправяше, че зърнал клоуна на един прозорец доста по-наляво. А веднъж попитах Джими Гордън — той загина в Пърл Харбър заедно с кораба си, май „Калифорния“ се казваше — и Джими твърдеше, че го виждал зад паметника.

Мистър Кийн се поусмихна и поклати глава.

— Смешно, нали — как се разпалват хората в такава история. И още по-смешно е как им се объркват спомените после. Можеш да чуеш шестнайсет различни разказа и едно с едно няма да си пасва. Да вземем например пушката на онзи клоун...

— Пушката? — сепнах се аз. — И той ли стреляше?

— Тъх — кимна мистър Кийн. — Когато се озърнах, в ръцете му сякаш имаше Уинчестър с лост за презареждане и едва по-късно си дадох сметка, че може да ми се е сторило така, защото аз носех Уинчестър. Биф Марлоу твърдеше, че било Ремингтън, защото *той* имаше Ремингтън. А когато попитах Джими, той рече, че онзи образ гърмял със стара винтовка Спрингфийлд, съвсем като неговата. Смешно, нали?

— Смешно — едва процедих аз. — Мистър Кийн... никой ли не си зададе въпроса какво търси там някакъв клоун, и то облечен с фермерски дрехи.

— Зададохме си го, естествено. Не че беше кой знае какво, разбираш, но се позачудихме. Повечето момчета решиха, че някой е искал да дойде на веселбата, ама без да го познаят. Може да е бил от

градския съвет. Хорст Мюлер, да речем или пък тогавашният кмет Трейс Ноглър. А може просто да е бил някой уважаван професионалист. Лекар или адвокат. Под ония мазила и родния си баща не бих познал.

Той пак се поразсмя и аз запитах какво смешно има.

— Нищо чудно да е бил истински клоун — отвърна мистър Кийн. — През двайсетте и трийсетте години областният панаир в Ести се откриваше много по-рано, отколкото днес. Тъкмо беше в разгара си, когато стана оная работа с бандата на Брадли. На панаира имаше клоуни. Може някой от тях да е чул, че ще си правим карнавал и да е пристигнал за представлението.

Старецът се усмихна сухо.

— Вече казах, каквото имаше за казване, ама ти май доста се заинтересува и слушаш внимателно, затуй ще ти река още нещо. Биф Марлоу го каза шестнайсет години по-късно, докато си пиехме бирата в една бангорска кръчма. Изтърси го ни в клин, ни в ръкав. Според него онзи клоун се бил изпружил толкоз навън през прозореца, че Биф се смаял как тъй *не пада*. Не си подавал просто главата, ръцете и раменете; Биф разправяше, че стърчал до коленете — висял във въздуха с оная грамадна червена усмивка и стрелял ли, стрелял по колите на бандата. „Направо беше изхвъркнал като дяволче от кутия“ — тъй го рече Биф.

— Сякаш се реел из въздуха — подсказах аз.

— Тъхъ — кимна мистър Кийн. — А Биф разправяше, че имало и още нещо, дето подир туй не му давало мира седмици наред. Като ония думички, дето ти се въртят на езика, а не можеш да се сетиш. Или като да ти кацне на кожата комар или папатак. Каза, че най-сетне го осъзнал една нощ, докато бил станал да отскочи до кенефа. Стоял си, цедял струята и за нищо конкретно не мислел, когато изведнъж му просветнало: пукотевицата беше започнала в два и двайсет и пет, слънцето грееше, обаче онзи клоун не хвърлял сянка. Никаква сянка не хвърлял.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

ЮЛИ 1958 ГОДИНА

*В летаргия очакваш мен,
очакваш огъня, а аз
стоя над теб, сразен от
хубостта ти.*

*Сразен от хубостта ти.
Сразен.*

Уилям
Карлос Уилямс
„Патерсъ
н“

*Родих се с празничен костюм,
а докторът брадат
ми рече „Брей, че тут-тут-
тут“
и плесна ме отзад.*

Сидни
Симиън
„Моят
Тут-тут“

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА АПОКАЛИПТИЧНИЯТ БОЙ С КАМЪНИ

1.

Бил пристига пръв. Сяда на едно от креслата с извити облегалки край входа на читалнята и гледа как Майк изпровожда последните окъснели посетители — стара дама с куп готически романи, мъж с огромен исторически том за Гражданската война и мършав юноша, който търпеливо чака с книжка в ръка — както личи от етикета в горния ъгъл на найлоновата подвързия, книжката е от особено търсените и се дава само за седмица. Бил забелязва без изненада или самодоволство, че това е най-новият му роман. Вече нищо не може да го изненада, а самодоволството е просто вяра в една реалност, която в крайна сметка се оказва безплоден сън.

Красива девойка с грамадна златна безопасна игла на шотландската поличка (Господи, от години не съм виждал безопасна игла, мисли си Бил, пак ли излизат на мода?) пуска в ксерокса монета след монета и копира вестникарски изрезки, хвърляйки погледи към старинния часовник с махало зад бюрото на библиотекаря. Звуците наоколо носят оная позната, спокойна библиотечна мекота: подметките на читателите скърцат приглушено по червено-черния линолеум; часовникът с равномерно тиктакане отправя секундите към вечността; ксероксът мърка като доволен котарак.

Юношата пхва под мишница романа от Бил Денброу и тръгва към копирната машина, където девойката вече е приключила и бърза да си подреди листовите.

— Можеш да оставиш изрезките на масата, Мери — обажда се Майк. — Аз ще ги прибера.

Момичето го озарява със сърдечна усмивка.

— Благодаря, мистър Хенлън.

— Лека нощ. Лека нощ, Били. Прибирайте се право у дома.

— Торбалан ще те спипа, ако... не се... пазиш! — *подвиква мършавият Били и със собственически жест прегръща момичето през тънката талия.*

— А, не ми се вярва да му хареса чак толкова грозна двойка — усмихва се Майк, — но все пак внимавайте.

— Ще внимаваме, мистър Хенлън — сериозно отвърща девойката, после с тих кикот щипва приятеля си по рамото. — Идвай, торбаланец такъв.

Кискането я преобразява от симпатична и умерено съблазнителна гимназистка в невръстно девойче, надарено с буйната и малко тромава пъргавина на жребче — такава бе някога единайсетгодишната Бевърли Марш... и докато двамата отминават към изхода, Бил е потресен от нейната хубост... ала изпитва и страх; иска му се да каже на юношата с най-сериозни думи, че трябва да се прибира само по осветените улици и в никакъв случай да не се озърта, ако някой го заговори.

На скейтборд не можеш да внимаваш, мистър, *отеква в главата му призрак глас и Бил се усмихва с печалната усмивка на възрастен мъж.*

Гледа как момчето отваря вратата пред момичето. На излизане към вестибюла двамата се притискат един до друг и Бил е готов да се обзаложи на целия приход от книжката, която момчето стиска под мишница, че преди да се озоват на тротоара, мършавият Били ще си открадне една целувка. Голям глупак ще си, ако не го сториш, мой човек, *мисли той.* А сега я изпрати до вкъщи жива и здрава. За Бога, изпрати я жива и здрава!

— *Ей сега идвам, Шеф Бил — обажда се Майк. — Само да попълня картоните.*

Бил кимва и прехвърля крак върху крак. Книжната кесия в скута му тихичко шумоли. Вътре има половинка бърбън и му се струва, че никога през живота си не се е нуждаел толкова отчаяно от една-две чашки алкохол. Майк сигурно ще намери лед или в краен случай студена вода... а както е тръгнало, и без вода може да мине.

Мисли си за Силвър, подпрян до стената в гаража на Майк. А сетне мисълта му най-нормално отскача към деня, когато се събраха в Пущинака — всички освен Майк — и всеки повтори разказа си: за прокажения под верандата; за мумията на леда; за кръвта в мивката; за

мъртвите момчета от Водонапорната кула; за оживелите снимки и за върколака, който преследва деца по пустите улици.

Сега си спомня, през онзи ден в навечерието на Четвърти юли бяха навлезли по-навътре из Пущинака. Над града тегнеше жегата, но в гъстата сянка по източния бряг на Кендъскиг беше прохладно. Спомня си, че наблизко стърчеше един от ония бетонни цилиндри и отвътре долиташе тихичко бръмчене — съвсем като мъркането на ксерокса преди малко. Спомня си още, че след последния разказ всички втренчиха погледи в своя Шеф Бил.

Искаха той да им каже как да постъпят сега, какво да предприемат, а той просто не знаеше. И от това го обземаше отчаяние.

Бил гледа как огромната сянка на Майк танцува по тъмната дъбова ламперия на стените и изведнъж го изпълва увереност: на онзи 3 юли не знаеше, защото тогава още не бяха затворили кръга. Кръгът се затвори по-късно, в изоставената кариера отвъд буницето, където Пущинакът съвсем се стесняваше и човек лесно можеше да се измъкне наляво — към Канзас стрийт, или надясно — към Мерит стрийт. Днес горе-долу на същото място минава магистралата. Кариерата нямаше име; беше стара, порутена, обрасла с храсталаци и бурени. По дъното все още се търкаляха купища боеприпаси — предостатъчно за апокалиптичния бой с камъни.

Ала преди това, на брега на Кендъскиг, Бил не знаеше какво да каже — какво всъщност искаха да им каже. *И какво искаше той да им каже. Спомня си как прехвърляше поглед от лице на лице — Бен, Бев, Еди, Стан, Ричи. Спомня си музиката. Литъл Ричард. „Умп-бумп-а-лумп-бумп...“*

Музика. Тиха. И слънчеви зайчета в очите му. Спомня си слънчевите зайчета, защото

2.

се подпираше на едно дърво и транзисторът на Ричи висеше под най-долния клон. Макар че бяха на сянка, слънчевите зайчета откъм реката падаха върху хромираната рамка и отскачаха право в лицето на Бил.

— М-махни го т-туй чу-у-удо, Ръ-ръ-ричи — каза той. — Ще ми изгъ-гъ-гори о-очите.

— Дадено, Шеф Бил — веднага отвърна Ричи и без дори да си помисли за майтап, смъкна транзистора от клона. Изключи го и Бил недоволено се намръщи; наоколо изведнъж увисна глуха тишина, нарушавана само от ромона на вода и тихия бръм на каналните помпи. Всички погледи бяха впити в него и му се искаше да им кресне да си намерят друго зрелище — ама че сеирджии се извъдили!

Но знаеше, че не може да го стори, защото те просто чакаха да им каже какво ще правят. Бяха стигнали до ужасното знание и Бил трябваше да ги научи как да го използват. *Защо аз?* — искаше му се да изкрещи, ала и сам разбираше. Защото волю-неволю бе поел тази длъжност. Защото беше човекът с идеи, защото незнайният ужас бе отнесъл брат му... и най-вече защото по някакъв тайнствен, неразбираем докрай начин се бе превърнал в Шеф Бил.

Погледна към Бевърли и побърза да извърне глава от спокойната вяра в очите ѝ. Щом видеше Бевърли, изпитваше странно чувство ниско в корема. Сякаш нещо пръхаше там.

— Не мо-ххо-ожем да идем в п-п-полицията — каза той най-сетне. Гласът му звучеше прекалено високо и дрезгаво. — Не мо-ххо-ожем да к-кажем и на р-р-ро-о-дителите си. Освен... — Той се озърна с надежда към Ричи. — К-какво ще ре-ххе-ечеш за в-вашиите, очиларко? И-ххи-зглеждат с-свестен на-на-народ.

— Добри ми чоуче — заяви Ричи с Гласа на Камериера Тудълс, — тий очеуидно не разбиъ нищо за май матър енд патър. Те...

— Говори човешки бе, Ричи — обади се Еди иззад Бен. Беше седнал там по простата причина, че Бен хвърляше солидна сянка. Лицето му изглеждаше дребно, сбръчкано и изплашено — старческо лице. Здравно стискаше инхалатора в юмрук.

— Те ще решат, че съм право за „Джунипър хил“ — каза Ричи.

Днес Ричи си носеше старите очила. Предния ден, докато излизаше от млечния бар с фунийка фъстъчен сладолед, зад гърба му изникна Гард Джагърмайер, старо приятелче на Хенри Бауърс. „Пу за мен!“ — ревна дангалакът, който тежеше поне с двайсет кила повече от Ричи, и го блъсна с все сила. Ричи отхвъркна в канавката, губейки при катастрофата сладоледа и очилата си. Лявото стъкло стана на сол и

майка му вдигна страшна аларма, без да се вслушва в подробните обяснения.

„Знам само, че не спираш да щурееш — викна тя. — Кажи си правичката, Ричи, мислиш ли, че очилата растат по дърветата и можем да ти наберем нови щом счупиш старите?“

„Ама онова голямо момче ме блъсна, мамо, дойде отзад и ме блъсна...“ — обясняваше Ричи, готов да се разплаче. Неразбирането на майка му изглеждаше далеч по-мъчително, отколкото унижението да бъде съборен в канавката от Гард Джагърмайер, който беше толкова тъп, че даже не си направиха труда да го оставят на лятно училище.

„Не искам да слушам — твърдо каза Маги Тозиър. — Като видиш татко си да се прибира грохнал от умора след три нощи работа до късно, седни и си помисли, Ричи. Помисли си.“

„Ама...“

„Стига толкова, казах.“

Гласът ѝ звучеше рязко и категорично. Даже по-лошо — май беше готова да се разплаче. После тя излезе от кухнята и засили звука на телевизора в хола. Ричи остана да се свива тъжно край масата.

Именно този спомен го накара отново да тръсне глава.

— Нашите не са лоши, но за нищо на света не биха приели подобна история.

— Ами ако по-о-отърсим дръ-други д-деца?

След години Бил щеше да си припомни как всички се огледаха, сякаш търсеха още някого.

— Кой? — запита недоверчиво Стан. — Освен вас не знам на кого бих се доверил.

— Все па-па-пак... — тревожно изрече Бил и всички замлъкнаха, докато той се чудеше какво да им каже.

3.

Ако някой го попиташе, Бен Ханском би казал, че от целия Клуб на Неудачниците Хенри Бауърс мрази най-силно него — заради онзи ден, когато двамата се сгромолясаха от Канзас стрийт по сипея над Пущинака, заради другия ден, когато заедно с Ричи и Бевърли избягаха от засадата край „Аладин“, а най-вече защото с отказа си да му

помогне на контролното Бен прати Хенри на лятно училище и му навлече свирепия бащин гняв на смахнатия Бъч Бауърс.

Ако някой попиташе Ричи Тозиър, той би казал, че Хенри мрази най-силно *него* — заради успешното измъкване от потерята в универмага.

Стан Юрис би казал, че Хенри мрази най-силно *него*, защото е евреин (когато беше в трети клас, петокласникът Хенри веднъж се зае да му разтрива лицето със сняг и не го пусна, докато окървавеният Стан не се разпищя като луд от болка и страх).

Бил Денброу би казал, че Хенри мрази най-силно *него*, защото е мършав, заеква и се облича спретнато („Гъ-гъ-глей го тоя ш-ш-шибан же-же-ЖЕНЧО!“ — провикна се Хенри, когато Бил дойде с вратовръзка на училищния празник през април; още същия ден вратовръзката бе смъкната и запокитена върху едно дърво на Чартър стрийт).

Хенри *наистина* люто ненавиждаше и четиримата, ала момчето, което заемаше първо място в личната му класация на омразата, даже не знаеше за Неудачниците през онзи юлски ден; беше едно негърче на име Майкъл Хенлън и живееше има-няма на половин километър от занемарената ферма на Бауърс.

Бащата на Хенри беше точно толкова смахнат, колкото говореха злите езици. Казваше се Оскар Бауърс, но всички му викаха Бъч. Бъч Бауърс свързваше целия си финансов, телесен и духовен упадък със семейство Хенлън и по-специално с бащата на Майк. Както често разправяше на Хенри и малцината си приятели, Уил Хенлън го вкарал в затвора заради някакви скапани пилета. „Искаше да вземе пари от застраховката, затуй го направи — казваше Бъч, оглеждайки слушателите със зловещ пиратски поглед, сякаш само чакаше някой да му възрази. — Намери си лъжесвидетели и ме оставиха без кола тия гадове.“

„Кои бяха гадовете, тате?“ — запита веднъж осемгодишният Хенри, пламнал от гняв срещу неправдата, сторена на баща му. Обещаваха си щом порасне да намери лъжците, да ги намаже с мед и да ги върже над мравуняк, също като в уестърните, дето ги прожектираха всяка събота в „Бижу“.

И тъй като синът му беше неуморен слушател (ако някой го запита, Бъч би заявил, че така и трябва да бъде), Бауърс Старши ден

след ден изливаше в детските уши вечната ария на омразата и лошия късмет. Обясняваше на момчето, че негрите са глупави по природа, но сред тях се срещат и хитреци — те мразят от дън душа всеки бял мъж и мечтаят да катурнат в плявата всяка бяла жена. Може и да не е било само заради застраховката, казваше Бъч; може би Хенлън му е трупнал умрелите пилци на гърба, за да се отърве от работливия съсед. Както и да е, сторил го — лепнал му вината като лайно на чаршаф. А после домъкнал от града цяла тайфа негролюбци да лъжат и да заплашват Бъч със затвор, ако не плати на черната маймуна. „И защо не? — питаше Бъч ококореното мърляво хлапе, което го слушаше със затаен дъх. — Защо не? Аз бях само един скромен войник, дето си е проливал кръвта за родината. Таквиз като мен с лопата да ги ринеш, ама *той* беше единствената черна мутра в цялата област.“

След тая история с пилетата му тръгнало все наопаки — първо изгърмал тракторът; после хубавата брана се строшила на северната нива; излязла му пришка на врата, възпалила се, срязали я, ама пак се възпалила и трябвало да ходи на операция; негърът се замогнал за негова сметка, взел да подбива цените и Бъч останал без купувачи.

В ушите на Хенри звучеше само една песен: негърът, негърът, негърът. За всичко беше виновен негърът. Негърът имаше бяла двуетажна къщичка с нафтово отопление, а Бъч се свираще с жена си и хлапето в прогнила паянтова барака. Негърът беше виновен, когато Бъч не изкара пари от фермата и трябваше да се хване на работа като секач. Негърът беше виновен задето им пресъхна кладенецът през 1956 година.

След пресъхването на кладенеца десетгодишният Хенри взе да подхранва кучето на Майк, мистър Чипс, с оглозгани кокали и обелки от салам. Не мина много време и Чипс свикна да дотичва с размахана опашка още от първото повикване. Когато кучето напълно престана да се бои, Хенри му поднесе половин килограм кайма, смесена с отрова за насекоми. Отровата бе намерил под сайванта; за каймата бе пестил цели три седмици.

Мистър Чипс изгълта половината месо и се поотдръпна.

— Хайде, дояж си манджата, Маймунско псе — рече Хенри.

Мистър Чипс завъртя опашка. Хенри го наричаше така от самото начало и кучето бе решило, че това му е второ име. Когато започнаха болките, Хенри извади парче въже и върза мистър Чипс за една

брезичка, та да не избяга при стопаните си. После седна на припек, подпря брадата си с длани и зачака кучето да умре. Агонията трая дълго, но Хенри си прекара чудесно. Накрая мистър Чипс взе да се гърчи и по челюстите му изби зеленикава пяна.

— Хареса ли ти, Маймунско псе? — запита Хенри, а то завъртя мътни очи натам, откъдето долиташе гласът, и се помъчи да размаха опашка. — Хареса ли ти манджата, помияр дрислив?

Когато кучето умря, Хенри свали въжето, прибра се и разказа на баща си какво е сторил. По онова време Оскар Бауърс вече беше *съвсем* луд; една година по-късно жена му избяга, след като я беше потрошил от бой. Хенри трепереше пред баща си и понякога го мразеше жестоко, ала и го обичаше. А през онзи следобед имаше чувството, че най-сетне е открил ключ за сърцето на стария, защото Бъч го тупна по гърба (толкова яко, че Хенри едва не се просна долу), отведе го в дневната и извади две бири. Това бе първата бира в живота на Хенри и до края на дните си той щеше да свързва вкуса ѝ с най-прекрасните чувства: победа и обич.

— За добре свършената работа — рече смахнатият баща на Хенри.

Двамата се чукнаха с кафявите шишета и ги изпиха до дъно. А черните маймуни така и не разбраха кой им е претрепал псето, но Хенри предполагаше, че се досещат. Тъкмо това искаше — да се досещат.

Неудачниците знаеха кой е Майк — би било странно да не са виждали единственото негърче в града — но връзките им свършваха дотук, защото Майк не учеше в прогимназията. Като усърдна баптистка майка му го пращаше в Църковното училище на Нийбълт стрийт. Освен география, четене и аритметика, там зубреха Библията, слушаха лекции на теми като „Смисълът на Десетте Божии заповеди в един безбожен свят“ и провеждаха дискусии по моралните проблеми на ежедневието (например какво да правиш, ако видиш другарчето си да краде или ако чуеш учителя да споменава напразно името Божие).

Майк харесваше Църковното училище. Понякога смътно подозираше, че е лишен от нещо — може би от по-близко общуване с връстниците си — но търпеливо изчакваше да порасне и да постъпи в гимназията. Тази перспектива мъничко го плашеше, защото имаше тъмна кожа, ала доколкото знаеше Майк, в града се отнасяха добре към

родителите му и той вярваше, че щом постъпва добре, и другите ще му отвърнат със същото.

Ако не се брои Хенри Бауърс, естествено.

Макар че се мъчеше да го крие, чернокожото момче живееше в постоянен страх пред Хенри. През 1958 година Майк беше строен и мускулист, по-висок от Стан Юрис, но малко по-нисък от Бил Денброу. Вродената ловкост и бързина неведнъж го бяха спасявали от юмруците на Хенри. Пък и нали ходеха в различни училища. Като се прибавеше и разликата в годините, ставаше ясно защо пътищата им се кръстосваха толкова рядко. Майк полагаше енергични усилия нещата да продължават по същия начин. И в това се криеше голямата ирония на съдбата: Майк Хенлън най-рядко си патеше, макар че Хенри го мразеше повече от всяко друго дете в Дери.

О, не винаги му вървеше по мед и масло. В един пролетен ден, няколко месеца след смъртта на мистър Чипс, Майк тъкмо крачеше към града с намерение да отскочи до библиотеката, когато от храстите изскочи Хенри. Беше краят на март, чудесно време за разходка с колело, но през ония години асфалтът по Уичъм роуд свършваше до фермата на Бауърс, а по-нататък почваше глинен път, който напролет се превръщаше в непроходимо тресавище.

— Здравсти, черна маймуно — ухили се Хенри, изскачайки от храстите.

Майк се отдръпна и стрелна очи насам-натам в търсене на спасителен изход. Знаеше, че ако успее да заобиколи врага, ще може да му избяга. Хенри беше едър и силен, но тронав.

— Сега ще си направя катранена кукличка — каза Хенри, пристъпвайки към по-малкото момче. — Не си достатъчно черен, ама туй лесно се оправя.

Майк въртна очи и килна плещи наляво. Хенри ухапа въдицата и се хвърли натам — прекалено бързо и мощно, за да спре веднага. С природна ловкост и грация Майк кръшна надясно (през последната си гимназиална година щеше да играе краен защитник и само едно досадно счупване на крака му попречи да влезе в златната книга на футболния отбор). Този финт лесно можеше да го отърве от Хенри, ако не бяха локвите. Майк се подхлъзна в рядката кал и падна на колене. Още преди да се надигне, врагът го връхлетя.

— *Негронегронегро!* — виеше Хенри в едва ли не религиозен екстаз, докато въргаляше жертвата насам-натам.

Калта нахлу под ризата и панталона на Майк. Усещаше я как жвака в обувките му. Но се разплака чак когато Хенри грабна две шепи кал и взе да я тъпче в ноздрите му.

— *Сега си черен!* — злорадо крещеше Хенри, размазвайки кал по косата на Майк. — *Сега си БААААШ черен!* — Той раздра поплиновото яке на Майк, дръпна тениската и плесна шепа кал върху пъпа му. — *Сега си черен като бой на негри в ЧЕРНА НОЩ!* — победоносно изкрещя Хенри, тъпчейки кал в ушите на Майк. После отстъпи, затъкна кални палци под колана си и изрева: — *Аз ти претрепах псето, черна маймуно.*

Но отчаяните ридания и калта в ушите попречиха на Майк да чуе последните думи.

Хенри ритна една последна буца лепкава кал върху Майк и се отпрати към къщи без да поглежда назад. След малко разплаканата жертва побърза да стори същото.

Разбира се, майка му побесня; искаше Уил Хенлън да грабне телефона и тутакси да прати шерифа Бортън в дома на Бауърс. „Не му е за сефте да тормози Мики — чу гласа ѝ Майк. Докато родителите му разговаряха в кухнята, той се плискаше във ваната. Беше сменил водата — първата почерня още щом седна вътре. От ярост майка му бе преминала на гърлен тексаски диалект и Майк едва я разбираше. — Да ги отмъкнеш у съдилището, Уил Хенлън! И палето, и дъртия пес! У съдилището, чу ли?“

Уил чу отлично, но не постъпи така. След време, когато жена му се поуспокои (дотогава бе паднала нощ и Майк беше заспал преди два часа), той ѝ напомни някои прости житейски факти. Бортън не приличаше на някогашния полицейски шеф Съливан. Ако той беше шериф по време на историята с отровените пилета, Уил щеше да си получи двестата долара на куково лято. Едни хора могат да те подпрат с рамо, други не могат; Бортън беше от вторите. Безгръбначна медуза беше, честно казано.

— Да, Майк и преди си е имал неприятности с онова хлапе — рече той на Джесика. — Но не е патил много, защото знае как да се пази от Хенри Бауърс. А сега ще се пази още повече.

— Искаш да кажеш, че просто ще си затвориш очите?

— Бауърс сигурно е разправил на сина си туй-онуй за старите спречквания — каза Уил. — Момчето ни мрази заради тях, а и защото е чуло от баща си, че белият човек трябва да мрази негъра. Дотам опира всичко. Не мога да променя факта, че синът ни е негър, както не мога да ти обещаая, че подир Хенри Бауърс вече никой няма да го тормози заради тъмната кожа. Ще трябва до сетния си ден да живее с това — като мене и тебе. Ами че нали тъкмо в онуй Църковно училище, дето ти скимна да го пратиш, учителката им разправяла, че черните са по-лоши от белите, щото Ноевият син Хам видял голотията на пияния си баща, а пък другите две момчета извърнали глави. Затуй синовете на Хам били обречени навеки да са дървари и водоносци, тъй рекла. И Мики разправяше, че докато говорела, зяпала право него.

Занемяла и нещастна, Джесика гледаше мъжа си. Две сълзи бавно се отрониха от очите й.

— Няма ли да има край някога?

Отговорът му бе кротък, но безмилостен; по онова време жените вярваха на мъжете си и Джесика нямаше повод да се съмнява в думите на Уил.

— Не. Няма спасение от думата „негър“ — поне днес, в този свят, който ни е орисан на нас с тебе. Може и да сме фермери в Мейн, но си оставаме негри. Понякога си мисля, че дойдох пак в Дери, защото тая истина важи най-силно тук. Обаче ще поговоря с момчето.

На другия ден Уил привика Майк зад хамбара. Седна върху теглича на браната и потупа мястото до себе си.

— Да се пазиш от онзи Хенри Бауърс — каза той.

Майк кимна.

— Баща му е луд.

Майк кимна отново. Беше слушал тия приказки из града. А няколкото погледа отдалече към мистър Бауърс само подкрепяха чувството.

— Искам да кажа, че не е просто откачен — продължи Уил и взе да си навива цигара, без да откъсва очи от момчето. — С единия крак е в лудницата. Такъв си дойде от войната.

— Мисля, че и Хенри е луд — каза Майк.

Момчето говореше тихо, но твърдо и Уил усети как му олеква на сърцето... макар че дори след целия си тежък живот, в който едва не бе изгорял жив под развалините на една барака, наречена „Черното

петно“, не можеше да повярва в лудостта на невръстно дете като Хенри.

— Е, може и да е слушал повечко глупостите на баща си, ама в това няма нищо нередно — поклати глава Уил.

И все пак синът му бе по-близо до истината. Постоянното общуване с лудия Бъч, а може би и още нещо — нещо вродено — тласкаше Хенри Бауърс към безумието бавно и неумолимо.

— Не искам цял живот да се завираш в миша дупка — каза Уил, — но щом си негър, ще има да си патиш. Разбираш ли?

— Да, татко — каза Майк, мислейки как веднъж в училище Боб Готие се опита да му обясни, че „негро“ не била чак толкова лоша дума, защото неговият татко я употребявал непрекъснато. И после заяви най-искрено, че думата даже била добра. Когато в петък вечер по телевизията показвали как на ринга някой издържа сума ти млатене без да падне, татко му викал: „Тоя има чутура като негро“, или пък когато някой във фабриката не си щадял силите (мистър Готие работеше в „Телешка звезда“), татко му казвал: „Бачка като негро“. „А моят татко е толкова християнин, колкото и твоят“ — победоносно завърши Боб. Майк си спомни как гледаше сериозното бяло лице на Боб Готие, обрамчено от пухкавата качулка на зимното яке, и как изведнъж изпита не гняв, а ужасна печал, от която му се прииска да заплаче. Беше открил в това лице искреност и добри намерения, ала усещаше самота, откъснатост, бездънна ледена пропаст между себе си и другото момче.

— Виждам, че разбираш — каза Уил и разроши косата на своя син. — Всичко опира до едно: подбирай кога да си траеш и кога да вирнеш глава. Сам решаваеш дали да си цапаш ръцете с Хенри Бауърс. Струва ли си?

— Не — каза Майк. — Мисля, че не.

Имаше още доста време до деня, в който щеше да промени мнението си — 3 юли 1958 година.

4.

Докато на километър от тях Хенри Бауърс, Виктор Крис, Бълвоча Хъгинс, Питър Гордън и един малоумен гимназист на име Стив Садлър (наричаха го „Лоса“, като един герой от комиксите)

преследваха изнемощелия Майк Хенлън през депото по посока на Пущинака, Неудачниците седяха край Кендъскиг и разсъждаваха над кошмарния си проблем.

— Ми-ххи-исля, ч-че знам к-къде е То — най-сетне наруши тишината Бил.

— В каналите — каза Стан и всички подскочиха от някакво рязко съскане. Еди с виновна усмивка отпусна инхалатора в скута си.

Бил кимна.

— Т-тия дни ра-ххаз-питах тъ-тъ-татко за к-каналите.

„Първоначално цялата област е била блатиста — разказа Дзак на сина си, — а основателите си нямали друга работа, ами разположили днешния център точно на най-лошото място. Тази част от Канала, която минава под Главната улица и излиза край Баси парк, всъщност е най-обикновен дренаж за водите на Кендъскиг. Обикновено дренажните тръби са почти празни, но когато се случи дъждовна пролет или почнат наводнения, те имат важно значение... — Той помълча, може би прогонваше спомена как бе загубил детето си при последното наводнение. — ... заради помпите.“

„Пъ-пъ-помпите ли?“ — запита Бил и без сам да усеща, завъртя глава настрани. Когато заекваше на звучна съгласна, от устните му пръскаше слюнка.

„Дренажните помпи — кимна баща му. — Те са в Пущинака. Бетонни цилиндри, които стърчат около метър над земята...“

„Бъ-бъ-бен Х-х-ханском им вика д-дупки на мо-ххо-рлоци“ — усмихнато съобщи Бил.

Баща му също се усмихна... ала това бе само бледа сянка на някогашната усмивка. Седяха в работилницата, където Дзак идваше понякога да се заеме неохотно с поправки на старите мебели.

„Всъщност са просто помпи за нечистотиите, момко — каза той. — Намират се на дълбочина три метра и прехвърлят отходните води през по-равните места и нагорницата. Машинарията е овехтяла и би трябвало да закупим нова, но щом стане дума за това, Съветът все плаче, че нямало пари. Ако ми даваха по четвърт долар за всеки път, когато съм газил до колене из лайната да пренавивам електромоторите... ама не ти се слуша, нали, Бил. Тая вечер по телевизията май дават «Захарният крак». Я иди да го гледаш.“

„М-м-много ми се съ-съ-слуша“ — искрено възрази Бил и то не само защото бе стигнал до извода, че под Дери се спотайва нещо страшно.

„Какво толкова те интересуват някакви си канални помпи?“ — запита Дзак.

„У-хху-чилично за-за-задание“ — излъга Бил.

„Нали сте във ваканция.“

„За д-д-догодина.“

„Скучна тема за съчинение — каза Дзак. — Най-много да приспиш учителя и да си докараш някоя двойка. Гледай сега, тук е Кендъскиг — той прокара с пръст черта през тънкия слой стърготини по плота на банцига, — а тук е Пущинакът. Центърът се намира пониско от другите квартали — например Канзас стрийт, Олд кейп или Западния булевард — затова отходните води трябва да се изпомпват в реката. По-нататък сами си изтичат към Пущинака. Разбираш ли?“

„Д-д-да“ — потвърди Бил и когато пристъпи да огледа чертите, рамото му докосна ръката на Дзак.

„Някой ден ще ни забранят да изливаме мръсните води в реката и всичко ще свърши. Но засега се оправяме с помпите в ония... как ги наричаше твой приятел?“

„Дупки на морлоците“ — каза Бил, без изобщо да заекне. Не обърнаха внимание на това — нито той, нито баща му.

„Точно така. Затова са тия помпи в дупките на морлоците. Добра работа вършат, закъсват само когато е много дъждовно и реката прелее. Защото обикновените дренажи и помпената система уж трябва да са отделни, но се кръстосват из целия град. Виждаш ли? — Дзак надраска няколко пресечени линии край Кендъскиг и Бил кимна. — А за дренажите най-важно е да знаеш, че водата прониква навсякъде. Придойде ли реката, почва да пълни и дренажите, и канализацията. Когато залее помпите, става късо съединение. После аз трябва да си блъскам главата с моторите.“

„Татко, к-колко са г-големи каналите?“

„За диаметъра ли питаш?“

Бил кимна.

„Централните канали трябва да имат към два метра сечение. Периферните из жилищните квартали са до метър и двацет. Може да има и по-широки. Чуй ме сега, Били, и го повтори на приятелите си:

никога да не влизаш в тия тръби — нито на игра, нито на бас, нито за каквото и да било.“

„Защо?“

„От 1885 година насам са ги строили дванайсет различни градски управи. По време на Депресията Агенцията за борба с безработицата изгради цяла вторична дренажна система и периферна канализация; тогава отпускаха купища пари за благоустройство. Но онзи, дето ги беше проектирал, загина през Втората световна война, а пет години по-късно в кметството откриха, че почти всички проекти са изчезнали. Четири килограма чертежи просто се изпариха нейде по времето между 1937 и 1950 година. Искам да ти кажа, че никой не знае къде и защо минават тия проклети канали и шахти. Когато работят нормално, хората забравят за тях. А щом закъсаме, трима-четирима грешни дяволи от благоустройството трябва да открият коя помпа е изгърмяла и къде има задръстване. И като слизат, по-добре да си носят суха храна. Долу е тъмно, вони и има плъхове. Достатъчно убедителни причини, за да стоиш надалеч, но най-убедителната е, че можеш да се загубиш. И това е ставало.“

Да се загубиш под Дери. Да се загубиш из каналите. Да се загубиш сред мрака. В тази мисъл имаше нещо толкова вледеняващо и ужасно, че за момент Бил остана без глас. Накрая успя да изрече:

„Никога ли не са пъ-пъ-пращали хора да измерят...“

„Трябва да довърша тоя стол — рязко каза Дзак и му обърна гръб. — Върви да гледаш телевизия.“

„А-а-ама тъ-тъ-татко...“

„Върви, Бил“ — повтори Дзак и Бил отново усети студа. Вечерята сред този студ се превръщаше в истинско изтезание, когато баща му прелистваше електротехнически списания (надяваше се да го повишат догодина), а майка му четеше някоя от безконечните си английски кримки — Марш, Сейърс, Инес, Алингъм... Студът лишаваше ястията от всякакъв вкус; беше като да дъвчеш замразен полуфабрикат направо от хладилника. Понякога след вечеря Бил изтичваше горе да се просне на леглото с ръце върху парещия си стомах и мислено повтаряше: *Троши стобора с трясък сух и пак крещи, че срещнал дух.* След смъртта на Джорджи изречението взе да идва все по-често, макар че го бе научил от майка си още преди две години. То придобиваше в съзнанието му ореола на талисман: когато

успееше да погледне майка си право в очите и да го изрецитира без нито едно запъване, всичко щеше да свърши; тя щеше да го прегърне с грейнало лице, а после щеше да възкликне: „Чудесно, Били! Ти си добро момче! Най-доброто момче!“

Разбира се, не споделяше с никого. Не би си признал, та дори и да го разчекнеха между четири коня; нито колелото на мъченията, нито испанският ботуш биха изтръгнали прекрасното видение от най-потайното кътче на неговото сърце. Ако успееше да изрече скоропоговорката, подхвърлена безгрижно от майка му в едно съботно утро, докато двамата с Джорджи гледаха по телевизията „Приключенията на дивия Бил Хайкок“, всичко щеше да стане като след целувката на принца, която пренесла Спящата красавица в топлия свят на обичта.

Троши стобора с трясък сух и пак крещи, че срещнал дух.

Не го сподели и с приятелите си на онзи 3 юли... но им разказа какво бе узнал за дренажните и канализационни системи под Дери. Беше момче, надарено с жива и пъргава фантазия (понякога фантазията идваше по-лесно от истината), затова сцената в разказа му излезе съвсем различна от истинския разговор: оказа се, че двамата със стария обсъдили въпроса докато си пиели кафето пред телевизора.

— Ама дават ли ти да пиеш кафе? — запита Еди.

— Е-ххе-стествено — отвърна Бил.

— Уха! — възкликна Еди. — Мама никога не ми е давала. Разправя, че кофеинът бил опасен. — Той помълча. — Ама тя го пие колкото си ще.

— Когато поискам, татко ми дава да пия кафе — каза Бевърли, — но ако разбере, че пуша, ще ми откъсне главата.

— Откъде си толкова сигурен, че е в каналите? — запита Ричи, прехвърляйки поглед от Бил към Стан Юрис и обратно.

— Вси-и-ичко на-на-натам в-води — каза Бил. — Бе-ххе-евърли чу г-гласове от ка-ка-канала. И кръ-ххъ-ъвта е оттам. Когато к-к-клоунът ни г-гонеше, о-оранжевото къ-къ-копче лежеше край ша-а-ахтата. И Джъ-джъ-джордж...

— Не беше клоун, Шеф Бил — намеси се Ричи. — *Казах* ти вече. Знам, че е лудост, но беше върколак. — Той умолително се огледа към другите. — Честна дума. Видях го.

— Било е върколак за *те-те-тебе* — възрази Бил.

— Ъ?

— Н-не ра-а-збираш ли? Било е въ-въ-върколак за т-тебе, защото си г-гледал оня тъ-тъ-тъп филм в „А-а-аладин“.

— Нищо не схващам.

— Мисля, че схващам — тихо каза Бен.

— Про-о-верих в б-б-библиотеката. М-мисля, че е глъ-глъ-глъ...

— Бил помълча, напъна гърло и изплю думата: — ... *гламър*.

— Кламер ли? — недоверчиво запита Еди.

— Гламър — поправи го Бил и повтори думата буква по буква. После разказа какво открил в енциклопедията и в някаква книга, озаглавена „Нощни истини“. Гламър било галското название на чудовищното създание; в различни епохи други народи и култури му измислили още имена, но всички те означавали едно и също. Индианците го наричали маниту — дух, който можел да се явява ту като пума, ту като лос или орел. Те вярвали, че маниту понякога можел да се вселява в тях и тогава им давал сила да извайват от облаци свещените животни на племето. Хималайските народи го наричали *талус* или *телус* — зло свръхестествено същество, способно да чете мисли и да се преобразява в онова, от което най-много се боиш. В Централна Европа го наричали *ейлак*, брат на *вурдерлака*, или с други думи вампир. Във Франция се разказвало за *loup-garou* (Бил го произнесе „лу-гару“) — звяр, който си сменя кожата. Това донякъде съвпадало с върколака, обясни Бил, само че *лу-гару* можел да се превръща в каквото и да било — вълк, ястреб, овца и даже буболечка.

— А пише ли някъде как се унищожавя гламър? — запита Бевърли.

Бил кимна, но без особена надежда.

— Х-х-хималайците имали ри-и-туал за п-прогонване, ама б-бил много стъ-стъ-страшен.

Всички го гледаха напрегнато. Не искаха да слушат, ала трябваше.

— Р-р-ритуалът се на-а-ричал Чю-чю-чюд.

И Бил им разказа какво представлявал този ритуал. Ако си благочестив хималайски монах, можеш да тръгнеш по следите на *телуса*. Когато го намериш, той изплезва език. И ти се изплезваш. Преплитате езици, захвапвате ги и се озовавате приковани очи срещу очи.

— Олеле, ще се издрайфам! — възкликна Бевърли и се търкулна на една страна.

Бен леко я погали по гърба и веднага се озърна да види дали другите не го гледат. Не гледаха; всички слушаха като хипнотизирани разказа на Бил.

— А после? — запита Еди.

— А-а-ами м-може да ви зву-у-учи с-с-смахнато, обаче в к-к-книгата пише, ч-че почват да си к-казват смешки и га-хха-атанки.

— *Какво?* — сепна се Стан.

Бил кимна и върху лицето му се изписа изражението на журналист, който иска хората да разберат — без да им казва направо — че той не измисля новините, а само ги предава.

— Т-точно така. П-първо *те-е-елусът* к-казва смешка, после *тъ-тъ-ти* к-казваш, и тъй на-на-нататък, поред...

Бевърли пак седна и обгърна с ръце свитите си колене.

— Не ми е ясно как се говори с прехапан език.

Ричи незабавно изплезе език, стисна го с пръсти и съобщи:

— Татко ми работи в стоманолайнарна!

Макар че майтапът беше детински, всички избухнаха в смях.

— М-може да става по те-ххе-лепатия — каза Бил. — К-както и да е, а-ако *ч-ч-човекът* пръв се ра-хха-азсмее в-въпреки б-б-б-б...

— Болката? — подсказа Стан.

Бил кимна.

— ... тогава *телусът* г-го у-у-убива и го и-ххи-зяжда. Мисля, че му взима душата. Н-но ако ч-ч-човекът ра-ра-разсмее *т-телуса*, чудовището т-трябва да си о-о-отиде за сто го-го-години.

— Пишеше ли откъде идват подобни твари? — запита Бен.

Бил поклати глава.

— Вярваш ли тия в приказки? — запита Стан с такъв глас, сякаш искаше да му се присмее, но не намираше нито морални, нито интелектуални сили да го стори.

— По-о-очти в-вярвам — сви рамене Бил. Накани се да добави още нещо, после наведе глава и млъкна.

— Това обяснява много — бавно изрече Еди. — Клоуна, прокажения, върколака... — Той се озърна към Стан. — И мъртвите момчета, навярно.

— Звучи ми като работа за Ричард Тозиър — заяви Ричи с Гласа на Говорителя от седмичните кинопрегледни. — Ричард Тозиър, човекът с хиляда смешки и шест хиляди гатанки.

— Ако оставим на теб, всички ще загинем — подметна Бен. — Бавно. В страшни мъки.

И всички отново се разсмяха.

— Добре де, какво ще правим? — запита Стан.

Бил само поклати глава... но имаше чувството, че всеки миг може да се досети. Стан махна с ръка и се изправи.

— Дайте да идем някъде. Сплеска ми се задникът.

— Харесва ми тук — каза Бевърли. — Сенчесто и прохладно. — Тя хвърли поглед към Стан. — Сигурно ще предложиш някоя *детинщина*, например да замеряме бутилки на сметището.

— Аз *обичам* да замерям бутилки — каза Ричи и се изправи до Стан. — Престъпен съм си по душа. — Той вдигна яка и закричи насам-натам с котешка стъпка като Джеймс Дийн в „Бунтовник без кауза“. После сбръчка унило чело и се почеса по гърдите. — Те ме *измъчват*. Не мога да ги търпя. Родителите. Училището. Обществото. Всички. Това е натиск, скъпа. Това е...

— Дрън-дрън — въздъхна Бевърли.

— Имам фишеци — обади се Стан и другите мигом забравиха разните истории за духове и мизерната имитация на Ричи, когато Стан измъкна от джоба си пакетче фишеци „Черна котка“. Дори Бил изглеждаше впечатлен.

— Б-божичко, Стъ-стъ-стан, откъде г-ги на-хха-амери?

— Трампах ги с оня дебелак, дето го срещам от време на време в синагогата. Дадох му цяла камара комикси за Супермен и Малкия Лулу.

— Дай да ги гръмнем! — викна Ричи, готов да припадне от радост. — Дай да ги гръмнем, Стани, и никому няма да кажа, че двамата с татко ти сте разпнали Христа, честна дума, навит ли си? Навсякъде ще разправам, че имаш *малък* нос, Стани! И че не си обрязан!

При тия думи Бевърли вече се задави от кикот и преди да закрие лицето си с длани, наистина изглеждаше на път да припадне. Бил се разсмя, Еди също се изкиска, след кратко колебание дори и Стан им заприглася. Звънкият детски смях полетя над плитките разливи на

Кендъскиг в този предпразничен ден — летен звук, ясен и бистър като слънчевите отблясъци по водата — и никой от тях не забеляза оранжевите очи, които ги гледаха иззад гъсто преплетените трънки и къпини отляво. Къпинаците бяха облепили десетина метра от стръмния бряг и точно в средата им се спотайваше кладенец на морлоците, както би го нарекъл Бен. А в отвора на стърчащата бетонна тръба лъцяха чифт грамадни очи с диаметър цели две педи.

5.

Причината, поради която в същия този миг Майк бягаше отчаяно от Хенри Бауърс и неговата не чак толкова сговорна дружина, беше, че на следващия ден щеше да дойде славният национален празник. Църковното училище имаше оркестър и Майк свиреше в него на тромбон. На Четвърти юли оркестърът взимаше участие в тържествения парад, свирейки „Боен марш на републиката“, „Напред, християнско воинство“ и „Прекрасната Америка“. Вече от месец насам Майк нетърпеливо очакваше вълнуващото събитие. На последната репетиция трябваше да отиде пеша, защото велосипедът му беше със скъсана верига. Репетицията започваше чак в два и половина, но той тръгна още в един — искаше да вземе тромбона от музикалната зала в училище и да го излъска като огледало. Макар че музикалните му способности бяха горе-долу на едно ниво с Гласовете на Ричи, Майк си обичаше инструмента и станеше ли му тъжно, лесно си оправяше настроението с половин час свирене на маршове, химни и патриотични мелодии. В джобчето на тютюневата си риза носеше кутийка с паста за лъскане на медни съдове, а джобът на джинсите му се издуваше от два-три чисти парцала. Хенри Бауърс бе последната личност на света, за която би помислил в онзи миг.

Докато приближаваше Нийбълт стрийт и Църковното училище, един поглед през рамо би променил коренно настроението му, защото по улицата го следваха в разгъната верига Хенри, Виктор, Бълвоча, Питър Гордън и Садлър Лоса. Ако пък те бяха излезли от дома на Бауърс пет минути по-късно, Майк щеше да е изчезнал от поглед отвъд нагорнището; апокалиптичният бой с камъни нямаше да се състои и

всички последвали събития щяха да бъдат съвсем различни, или изобщо нямаше да се случат.

Ала самият Майк щеше да подхвърли след години хипотезата, че може би в събитията от онова лято никой не е бил изцяло господар на постъпките си; че дори и да е имало място за шанса и свободния избор, ролята им е била твърде ограничена. На срещата в ресторанта щеше да изтъкне редица подозрителни съвпадения, но имаше поне едно, за което не подозираше. През този ден беседата в Пущинака се прекъсна, когато Стан Юрис извади кутия фишеци „Черна котка“ и целият Клуб на Неудачниците се втурна да ги гръмне на бунището. А Виктор, Бълвоча и останалите бяха дошли във фермата на Бауърс, защото Хенри имаше фишеци, бомбички и каменарски капсули М-80 (само след няколко години властите щяха да обявят извън закона безконтролното притежаване на М-80). Смятаха да отидат зад депото и да взривят съкровищата на Хенри в стария въглищен склад.

При нормални обстоятелства всички те, дори и Бълвоча, избягваха да припарват до фермата — не само заради смахнатия Бъч Бауърс, но и защото в крайна сметка винаги им се налагаше да помагат на Хенри в полската работа: плевене, безконечно събиране на камъни, цепене на дърва, мъкнене на вода, пластене на сено, бране на зеленчуците за съответния сезон — грах, цвекло, домати, картофи... Не можеше да се каже, че бяха алергични към труда, но и без това у дома им се намираше достатъчно работа, та не горяха от желание да превиват гърбини за шантавия баща на Хенри, който пердашеше без да гледа (веднъж подгони с грамадна цепеница Виктор Крис, който бе изтървал кошница домати, докато я мъкнеше към края на нивата). Сам по себе си пердахът с брезова върлина беше кофти работа; но още по-кофти ставаше от това, че през цялото време на боя Бъч Бауърс си тананикаше: „Ще претрепя всички жълти мутри! Ще претрепя всички шибани жълти мутри!“

Макар и тъп, Бълвоча Хъгинс се бе изразил най-добре по въпроса. „С откачени не се ебавам“ — заяви той на Виктор преди около две години. Виктор се изкиска и подкрепи мнението му.

Но непреодолимият зов на фишеците бе по-омаен от песента на морска сирена.

— Знаеш ли какво, Хенри — каза Виктор, когато Хенри му позвъни в девет сутринта с покана за предстоящото събитие. — Дай да

те чакам около един часа при склада за въглища, а?

— Отидеш ли там към един, хич няма да ме видиш — отвърна Хенри. — Знаеш ли колко работа ми се е трупнала? Ако отидеш към три, *тогава* ще те чакам. И първия каменарски капсул ще ти го завра право в гащите, Вик.

Вик се поколеба, после неохотно обеща да вземе участие в работата.

Другите също пристигнаха. Събраха се пет едри момчета и както се бяха захванали да работят като бесни из фермата, всичко приключи малко подир пладне. Когато Хенри попита баща си дали вече е свободен, Бауърс старши само лениво му махна с ръка. Бъч беше заседнал в люлеещия се стол на задната веранда с бутилка от мляко (само че с доста по-греховно съдържание) в скута и с портативен радиоприемник върху парапета. Същия следобед щяха да предават бейзболен мач между „Червените чорапи“ и „Вашингтонските сенатори“ — перспектива, пред която всеки *нормален* човек би се облял в студена пот. Освен шишето, в скута на Бауърс лежеше гол японски меч — Бъч твърдеше, че взел този боен трофей от един умиращ японец на остров Тарава (всъщност го бе трампил на остров Хонолулу срещу шест бутилки „Будвайзер“ и три строшени лоста за управление на самолет). Напоследък щом пийнеше, мечът редовно изникваше на коленете му. И тъй като всички момчета, включително Хенри, бяха убедени, че рано или късно ще хвъркне нечия глава, най-разумното беше в такива моменти да не се навъртат много-много наоколо.

Едва бяха излезли на пътя, когато Хенри зърна отпред Майк Хенлън.

— Негрото! — възкликна той и в очите му грейна възторженият поглед на малко дете, размишляващо в навечерието на новогодишните празници за скорошното пристигане на Дядо Коледа.

— Негрото ли? — озадачи се Бълвоча Хъгинс, защото рядко бе виждал семейство Хенлън, после и в неговите очи просветна пламъче. — Да бе! Негрото! Дай да го сбараме, Хенри!

С гръмко трополене Бълвоча се втурна в тръс. Другите се канеха да последват примера, когато Хенри сграбчи дангалака и го дръпна назад. Имаше богат опит от гонитбата на Майк Хенлън и знаеше, че едно е да искаш, друго — да можеш. Проклетият негър *умееше* да бяга.

— Още не ни вижда. Дайте засега само да ускорим крачка. Ще го настигнем постепенно.

Така и сториха. Отстрани навярно представляваха забавна картинка — сякаш и петимата тренираха за олимпийския отбор по спортно ходене. Солидното шкембе на Садлър Лоса подскачаше под мърлявата тениска с емблемата на Общинската гимназия. По зачервеното лице на Бълвоча скоро протекоха вадички пот. Но разстоянието между преследвачите и Майк се топеше — двеста метра, сто и петдесет, сто... а черното маймунче от джунглите все още не подозираше. Чуваха го как си подсвирква.

— Какво ще му сториш, Хенри? — тихо запита Виктор Крис.

Говореше с небрежен интерес, но всъщност беше изплашен. Напоследък Хенри го тревожеше все повече и повече. Охотно би се съгласил, ако станеше дума да напердашат черното хлапе, или дори да го съблекат и да му метнат дрехите на някое дърво, обаче не беше сигурен дали работите ще свършат дотам. Тази година бяха имали няколко неприятни срещи с дребосъците от Общинската прогимназия, които Хенри наричаше „ситни лайна“. Хенри имаше навика да властвува над ситните лайна чрез терор и насилие, но от месец март насам все по-често се случваше дребосъците да го прецакат. В универмага бяха подгонили един от тях — очиларката Тозиър — и по някакво невероятно стечение на обстоятелствата го бяха изтървали, тъкмо когато мислеха, че им е паднал безвъзвратно в ръчичките. По-късно, през последния учебен ден, дебелакът Ханском...

Ала Виктор не обичаше да си спомня за това.

Безпокоеше го една простичка истина: Хенри можеше да ПРЕКАЛИ. Виктор крайно рядко и крайно неохотно си задаваше въпроса какво ли ще е това ПРЕКАЛЯВАНЕ... но този път мисълта упорито изплува от тревожното му сърце.

— Ще го спипаме и ще го отмъкнем в ямата за въглища — поясни Хенри. — Мисля да му пхнем по един фишек в патъците, че да го видим как ще танцува.

— Ама не от каменарските капсули, нали, Хенри?

Ако Хенри се канеше да върши нещо подобно, Виктор щеше да зареже компанията. Чифт М-80 щяха да оставят негрото без крака, а това беше *повече* от ПРЕКАЛЕНО.

— А, те са ми само четири — отвърна Хенри, без да откъсва поглед от гърба на Майк Хенлън. Вече бяха скъсили дистанцията на седемдесет и пет метра и всички говореха шепнешком. — Да не мислиш, че ще ги хабя за някаква скапана чернилка?

— Не, Хенри. Разбира се, че не.

— Само ще му пъхнем по една „Черна котка“ в гуменките — добави Хенри, — после ще го съблечем по гол гъз и ще му метнем дрехите в Пущинака. Дано да налети на отровен бръшлян, додето ги търси.

— Трябва и да го овъргалиме в кюмюра — обади се Бълвоча. Мътните му очи сега искряха от възторг. — Навит ли си, Хенри? Нали е гот?

— Адски гот — небрежно каза Хенри и гласът му не се понрави на Виктор. — Ще го овъргалиме в кюмюра, както го овъргалих в калтата пролет. И... — Хенри се ухили, разкривайки зъби, които бяха почнали да прогниват още на дванайсетгодишна възраст. — И освен това имам да му кажа нещо. Мисля, че предния път не ме чу.

— Какво, Хенри? — обади се Питър.

Питър Гордън изпитваше само интерес и спортна възбуда. Беше от заможно семейство; живееше на Западния булевард и след две години щеше да постъпи в подготвителния курс на колежа в Гротън... или поне така си мислеше през онзи юлски ден. Имаше повече ум от Виктор Крис, но не скиташе с компанията достатъчно често, за да усети бавния упадък на Хенри.

— Ще разбереш — каза Хенри. — Сега си затваряйте човките. Наближаваме.

Бяха само на двацет и пет метра от Майк и Хенри тъкмо отваряше уста да даде заповед за атака, когато откъм Садлър Лоса долетя първата експлозия за деня. Предната вечер Лоса бе изплюскал три паници боб и пръдната му отекна почти като гърмеж от ловна пушка.

Майк се озърна. Хенри видя как очите му се разшириха.

— Дръжте го! — изрева Хенри.

За миг Майк застина; после хукна да си спасява живота.

Неудачниците се провираха през бамбуковите гъсталаци в следния ред: Бил; Ричи; след него Бевърли, стройна и красива в чисти джинси и бяла блузка без ръкави, с джапанки на бос крак; зад нея Бен се мъчеше да не пухти прекалено шумно (макар че температурата приближаваше трийсет градуса, той пак беше с един от раздърпаните си анцузи); Стан; и в края на колоната крачеше Еди с щръкнал от задния джоб инхалатор.

Както често му се случваше из тая област на Пущинака, Бил фантазираше на тема „сафари в джунглата“. Високите белезникави стъбла закриваха всичко освен пътеката, която си бяха проправили. Земята беше черна и лепкава, осеяна с мочурливи петна, които трябваше да заобикаляш или да прескачаш, ако не искаш да си напълниш обувките с кал. По локвичките застояла вода трептяха странни дъгоцветни отблясъци. Из въздуха се носеше противен мирис на боклук и гниеци растения.

На първия завой след потеглянето от речния бряг Бил спря и обърна глава към Ричи.

— Т-т-тигър отпред, Т-т-тозиър.

Ричи кимна, завъртя се към Бевърли и прошепна:

— Тигър.

— Тигър — съобщи тя на Бен.

— Човекоядец ли? — запита Бен, полагайки героични усилия да не пухти.

— Целият е в кръв — кимна Бевърли.

— Тигър-човекоядец — промърмори Бен на Стан, а той предаде известието на Еди, чието лице бе пламнало от вълнение.

Шестимата потънаха в бамбуковия гъсталак и лъкатушната черна пътека опустя като по вълшебство. Тигърът мина пред тях и всички имаха чувството, че го виждат: тежък, може би двеста килограма, с черни ивици по копринената козина, под която изящно играят могъщи мускули. Стори им се, че виждат зелените очи и муцуната, опръскана с кръвта на последните неколцина пигмеи, които е изял живи.

Над бамбука се разнесе мелодично и призрачно шумолене, сетне всичко затихна отново. Може би из върхарите полъхваше летен вятрец... или пък африкански тигър пресичаше Пущинака на път към Олд кейп.

— Отиде си — каза Бил.

Той дълбоко си пое дъх и излезе на пътеката. Останалите го последваха.

Единствено Ричи бе дошъл въоръжен — носеше строшен тапешник, омотан с лейкопласт.

— Трябваше да мръднеш малко настрани, Шеф Бил, щях да го гръмна — зловещо изрече той и побутна очилата си нагоре с дулото на пистолета.

— Н-наоколо има цъ-цъ-цяло п-племе ватуси — отвърна Бил. — Н-никаква стре-е-елба. И-ххи-искаш ли да ни п-п-погнат?

— О — искрено се стресна Ричи.

Бил махна с ръка и отново пое по пътеката, която изтъняваше преди да излезе от бамбука. Озоваха се на брега на Кендъскиг, където преди няколко дни бяха направили брод. Бен им беше показал как става. Хвърляш голям камък във водата, после взимаш втори, стъпваш върху първия и го мяташ по-навътре, след това трети и тъй нататък, докато пресечеш цялата река (през този сезон тя беше дълбока само педя и тук-там стърчаха песъчливи островчета), без да си намокриш краката. Номерът се оказа безкрайно прост, едва ли не детински, но без Бен никога нямаше да се сетят. Много го биваше за такива работи, а най-хубавото беше, че не ги караше да се чувствуват глупаци, докато им обясняваше.

Спуснаха се надолу в индийска нишка и закрачиха по сухите заоблени камъни.

— Бил! — тревожно подвикна Бевърли.

Без да се обръща, той застина на място с леко разперени ръце. Водата се плискаше и бълбукаше наоколо.

— Какво?

— Тук гъмжи от пирани. Преди два дни видях как изядоха цяла крава. Падна вътре и след минута останаха само кокали. Гледай да не се подхлъзнеш!

— Правилно — каза Бил. — Внимавайте, братчета.

Петимата предпазливо заподскачаха от камък на камък. Бяха наред реката, когато по близкия железопътен насип профуча товарен влак и от изненадващия рев на свирката Еди Каспбрак загуби равновесие. За миг надникна в бистрата вода между слънчевите зайчета, които отскачаха в очите му, и наистина видя как долу сноват пирани. Те не бяха измислица, не бяха част от фантазията на Бил за

сафари в джунглата; нямаше никакво съмнение. Напомняха грамадни златни рибки с несъразмерно едри, мощни челюсти. Между дебелите им устни стърчаха остри зъби... и също като златните рибки тия хищници имаха оранжев цвят. Оранжевия цвят на помпоните, които понякога красят костюмите на цирковите клоуни.

Зловещо озъбени, пираните кръжаха из плитката вода.

Еди отчаяно размаха ръце. *Падам, помисли той. Падам и те ще ме изядат жив...*

После Станли Юрис здраво го стисна за китката и Еди се удържа на крака.

— Размина се — каза Стан. — Ако беше паднал, майка ти щеше да вдигне голям скандал.

Но точно сега Еди изобщо не мислеше за майка си. Другите вече бяха на отсрещния бряг и брояха товарните вагони. Еди слисано се втренчи в очите на Стан, после пак сведе поглед надолу. По дъното пробяга смачкано пакетче от пържени картофки... и нищо друго. Той надигна глава.

— Стан, видях...

— Какво?

Еди тръсна глава.

— Май нищо нямаше — каза той. — Просто съм малко
(но те бяха тук да тук бяха и щяха да ме изядат жив)
изнервен. Сигурно от тигъра. Да вървим.

По време на дъждовете и пролетните наводнения западният бряг на Кендъскиг — откъм квартала Олд кейп — се превръщаше в истинско тресавище, но в Дери не бе валяло от две седмици и сега напуканата глинеста кора по сухия бряг приличаше на другопланетен пейзаж, от който стърчаха няколко бетонни цилиндъра, хвърлящи зловещи къси сенки. Двайсетина метра по-надолу широка циментова тръба изливаше в реката струйка зловонна кафява течност.

— Страшничко е тук — тихо промърмори Бен и другите кимнаха.

Бил ги поведе по брега към гъстите шубраци, където жужаха бръмбари и щурци. От време на време подплашена птица излиташе с шумно пърхане. Веднъж през пътеката пробяга катеричка, а около пет минути по-късно, докато приближаваха неравния нисък насип зад края на градското сметище, пред Бил изскочи едър плъх с парче целофан в

зъбите, устремен по някаква своя тайна задача из тези миниатюрни дебри.

Сега тежкият мирис на сметището висеше навсякъде; стълб черен дим се издигаше към небето. Гъсталакът още не свършваше, но тук-там сред храстите взеха да се мяркат боклуци. Веднъж Бил бе нарекъл това „сметищен пърхот“ и когато го чу, Ричи се разсмя до сълзи. „Непременно си го запиши, Шеф Бил — заръча той. — Страхотен лаф.“

Смачкани хартии се люшкаха по вейките като мизерни хоругви; през зеления гъсталак лятното слънце хвърляше отблясъци по купища смачкани тенекиени кутии; ослепителни искри танцуваха над назъбени парчета от бирени бутилки. Бевърли забеляза пластмасова кукла с толкова ярко розово телце, че изглеждаше като попарена. Вдигна я и веднага я захвърли с тих вик на погнуса, когато видя гъмжилото белезникави бръмбари по прогнилите крака под мухлясалата рокличка. После избърса пръсти в джинсите си.

Изкатериха се по насипа и отправиха погледи към сметището.

— Мама му стара! — възкликна Бил и пхна ръце в джобовете, докато останалите идваха подир него.

Днес гореше северният край, но тук, точно под тях, пазачът на сметището — стар ерген на име Армандо Фейзио (приятелите го наричаха Манди) и по-голям брат на прислужника в Общинската прогимназия — човъркаше двигателя на вехтия булдозер от времето на Втората световна война, с който събираше боклуците на купища преди да ги подпали. Беше гол до кръста. От седалката под брезентовия навес на булдозера портативен радиоприемник предаваше подготовката за бейзболния мач между „Червените чорапи“ и „Сенаторите“.

— Няма начин да слезем — кимна Бен.

Манди Фейзио не беше лош човек, но видеше ли деца на сметището, прогонваше ги незабавно — заради плъховете, заради редовно разпръскваната отрова, с която се мъчеше да ограничи гъмжилото от гризачи, заради опасността от рани, травми и изгаряния... но най-вече защото смяташе, че бунището не е място за деца. „Не сте ли добри деца?“ — крещеше той по хлапетата, идващи да гърмят с флоберките си по бутилки (евентуално плъхове и чайки), или просто привлечени от екзотичното очарование на „сметищното иманярство“; тук можеше да намериш съвсем запазена играчка,

сравнително здрав стол за бараката, в която се събираш с приятелите, или развален телевизор с цял-целеничък кинескоп — като му метнеш един камък, избухва разкошно, съвсем като бомба. „Не сте ли *добри* деца? — реवेशе гръмогласно Манди (не толкова от яд, колкото защото беше глух и не носеше слухов апарат). — Не ва ли учат у дома да сте добри? Добрите момчета и момичета не одат по боклучарника! Бягайте у парка! Бягайте у билбутеката! Бягайте у младежкия дом да играйте хоккей на маса! Искam да гледам *добри* деца!“

— Хич — потвърди Ричи. — Сметището отпада.

Поседяха да гледат как Манди човърка булдозера. Таяха смътна надежда, че ще му омръзне и ще си тръгне, но не им се вярваше; радиото на седалката подсказваше, че смята да стои тук до вечерта. *Направо да се скапеш от яд*, помисли Бил. В целия град нямаше похубаво място за хвърляне на бомбички от сметището. Тук човек можеше да захлупи фишеците с консервна кутия и да я гледа как хвърква във въздуха, или пък да им палне фитила, да ги пъхне в бирена бутилка и да си плюе на петите. Понякога бутилките оставаха здрави, но най-често се пръскаха.

— Ех, да имахме каменарски капсули — въздъхна Ричи, без да подозира колко скоро мечтаният експлозив ще полети към главата му.

— Мама казва, че човек трябва да се задоволява с каквото има — изрече Еди толкова поучително, че цялата компания се разсмя.

Когато смехът затихна, всички отново впиха погледи в Бил. Той се позамисли и заяви:

— Знъ-знъ-знам к-къде. О-ххо-татък П-пущинака зад де-е-епото има стара к-к-кариера...

— Аха! — възкликна Стан и скочи на крака. — Знам я! Ти си гениален, Бил!

— Страхотно ще кънтят там — подкрепи го Бевърли.

— Ами хайде да вървим — обади се Ричи.

И те се упътиха напред по дъгата на насипа край бунището — бяха шестима, до магическото число не им достигаше само още един. Манди Фейзио се озърна и ги видя да крачат на фона на синьото небе като индианско племе, тръгнало да дири плячка. Искаше да им викне, че Пущинакът не е място за деца, но вместо това поклати глава и пак се зае с двигателя. Добре поне, че не скитосваха из сметището.

Майк Хенлът профуча без да спира край Църковното училище и хукна по Нийбълт стрийт право към депото. В училището имаше прислужник, но мистър Джендън беше стар и по-глух от Манди Фейзио. Освен това през лятото обичаше по цял ден да дреме на хлад долу в мазето край парния котел, изтегнат в кривия си вехт шезлонг с „Дери нюз“ в скута. Майк можеше да блъска по вратата и да крещи колкото си иска, но додето старецът дойде да отвори, Хенри Бауърс вече щеше да си е свършил работата.

Затова Майк продължи да бяга.

Но не слепешком; мъчеше се да влезе в ритъм, да овладее дишането си и да запази сили за по-късно. Хенри, Бълвоча и Садлър Лоса не представляваха заплаха; макар и сравнително отпочинали, те търчаха като ранени биволи. Обаче Виктор Крис и Питър Гордън бяха много по-бързи. Докато минаваше край къщата, където Бил и Ричи бяха срещнали клоуна — или върколака — Майк хвърли поглед през рамо и с тревога откри, че Питър Гордън вече съвсем е стопил дистанцията. По устните на Питър грееше радостна усмивка — достойна за конни състезания, футболен мач или комично представление — и Майк си помисли: *Интересно дали щеше да се хили така, ако знаеше какво ще ме правят ония като им падна... Да не си въобразява, че ще рекат: „Ти гониш“ и ще хукнат обратно?*

Когато отпред се извиси портата на депото с грамадна табела — ЧАСТНА СОБСТВЕНОСТ ВХОД ЗАБРАНЕН НАРУШИТЕЛИТЕ СЕ ПОДВЕЖДАТ ПОД ОТГОВОРНОСТ — Майк напрегна всички сили, за да ускори крачка. Още не усещаше болка — дишаше бързо, но отмерено — обаче знаеше, че ако поддържа този ритъм, скоро ще грохне.

Мрежестата порта беше откrehната. Той отново хвърли поглед през рамо и видя, че се е откъснал от Питър. Виктор тичаше на десетина крачки зад Питър, а другите бяха изостанали с четиридесет-петдесет метра. Макар и само за част от секундата, Майк различи мрачната ярост, изписана по лицето на Хенри.

Шмугна се в депото, рязко се завъртя и захлопна портата. Чу как щракна резето. След миг Питър Гордън налетя върху металната мрежа,

а в следващата секунда до него дотича и Виктор Крис. Усмивката на Питър бе изчезнала; сега по лицето му се изписваше унило, озадачено изражение. Той опипа портата, но, разбира се, нямаше смисъл да дири — резето беше от вътрешната страна.

После Питър изрече нещо невероятно:

— Хайде бе, момче, отвори портата. Не е честно.

— Ти кое смяташ за честно? — изпъшка Майк. — Петима срещу един ли?

— Не е честно — повтори Питър, сякаш изобщо не го бе чул.

Майк погледна Виктор, видя тревогата в очите му и се наклони да заговори, но в това време дотичаха останалите.

— Отваряй, маймуно! — изрева Хенри и разтръска мрежата с такава ярост, че Питър го изгледа стреснато. — Отваряй! Отваряй *незабавно!*

— Няма — тихо отвърна Майк.

— Отваряй! — кресна Бълвоча. — Отваряй, чернилко шибана!

Майк отстъпи от вратата, усещайки как сърцето подскача в гърдите му. Не помнеше друг път да е бил толкова изплашен и объркан. Враговете се бяха струпали от другата страна и крещяха прозвища, каквито не бе и сънувал: кюмюрджия, черен дивак, къпина, катраносан задник и тъй нататък. Съвсем замаян, той едва различи как Хенри извади нещо от джоба си и драсна с нокът клечка универсален кибрит — после нещо кръгло и червено прелетя над портата и Майк инстинктивно се сви, когато бомбичката избухна отляво сред облак прах.

От гърмежа враговете млъкнаха за миг — Майк ги зяпаше изумено през мрежата, те пък зяпаху него. Питър Гордън явно беше дълбоко потресен, а дори и Бълвоча изглеждаше смаян.

*Сега се боят от него, внезапно помисли Майк и може би за пръв път в главата му отекна нов, отчайващо възрастен глас. Боят се, но това няма да ги спре. Трябва да бягаш, Мики, инак ще стане нещо. Може би не всички го искат — Виктор е против, сигурно и Питър Гордън не иска — но то ще стане, защото Хенри **ще го направи**. Затова бягай. Бягай час по-скоро.*

Той отстъпи още две-три крачки и в този момент Хенри каза:

— Псето ти аз го претрепах, негро.

Майк се вцепени. Имаше чувството, че са го блъснали в корема с топка за боулинг. Втренчи се в очите на Хенри Бауърс и разбра, че Хенри съобщава простата истина: той беше убил мистър Чипс.

За Майк този миг на осъзнаване трая сякаш цяла вечност — докато гледаше безумните очи на Хенри сред потното, изкривено от ненавист лице, той за пръв път проумя много неща от живота и най-незначителното сред тях бе фактът, че досега не е и сънувал колко смахнат е Хенри в действителност. Но най-вече разбра, че светът не е нито добър, нито милостив и точно това изтръгна от гърлото му яростния вик:

— Гадно, дрисливо, подло *копеле*!

Хенри изписка от злоба, скочи напред и се закатери по мрежата с маймунска сръчност и ужасяваща, първобитна сила. Майк постоя още малко, изчаквайки да разбере дали онзи възрастен глас в главата му е бил прав — да, прав беше; след едва доловимо колебание останалите се пръснаха наоколо и също атакуваха портата.

Майк се завъртя и хукна стремглаво през депото, влачейки под нозете си къса, безформена сянка. Товарният влак, видян от Неудачниците в Пущинака, бе отминал отдавна и сега наоколо царуваше тишина, нарушавана само от собственото му глухо дишане и музикалния звън на мрежата под тежестта на Хенри и останалите.

Вдигайки облачета черен прах, Майк дотича до три коловоза и се втурна да ги пресече. На втория се препъна и през глезена му пробяга огнена болка. Стана и продължи да тича. Чу как зад гърба му Хенри се приземява с глух тътен в подножието на портата.

— *Ето ме, негро, идвам да ти спукам задника!* — изрева Хенри.

Хладният разум подсказваше на Майк, че сега Пущинакът е единственото му спасение. Добереше ли се дотам, можеше да се скрие из храсталака, в бамбуковата горичка... а ако станеше съвсем напечено, можеше да пролази в някоя дренажна тръба докато заплахата отмине.

Навярно можеше да го стори... ала искрящият огън на яростта в гърдите му нямаше нищо общо с разума. В известна степен разбираше защо Хенри го тормози при всеки удобен случай — но мистър Чипс?... Да убие мистър Чипс. *Моето КУЧЕ не беше негро, копеле подло*, помисли в движение Майк и слепият гняв избухна с нова сила.

Сега чуваше още един глас — гласа на баща си. *Не искам цял живот да се завираш в миша дупка... всичко опира до едно: подбирай кога да си траеш и кога да вирнеш глава. Сам решаваши дали да си цапаш ръцете с Хенри Бауърс...*

Майк тичаше през демото право към заоблените покриви на складовите бараки. Металната мрежа зад тях ги делеше от Пущинака. Само преди минути той възнамеряваше да се изкатери през оградата и да скочи оттатък. Но сега рязко зави надясно, към кариерата.

До 1935 година на това място бе имало грамадна яма със запаси от въглища за преминаващите влакове. Сетне дойде времето на електричеството и дизела. След изчезването на въглищата (по неведоми пътища значителна част от запасите попадна в мазетата на някои хора, които се отопляваха с въглища) един местен предприемач превърна ямата в кариера за чакъл, но през 1955 година предприятието фалира и кариерата опустя. Един стар коловоз все още заобикаляше край нея в широка дъга и се насочваше към демото, но релсите отдавна бяха ръждясали и между прогнилите траверси избуяваха плевели. Същите плевели обгръщаха и самата кариера, вкопчени в жестока схватка за жизнено пространство със златничетата и клюмналите слънчогледи. Сред буренака и до днес се валяха купища сгурия.

Докато тичаше към това място, Майк смъкна в движение ризата си. На ръба на кариерата спря и се озърна. Хенри се задаваше по линията, следван от приятелите си. Е, навярно така беше по-добре.

С цялата бързина, на която бе способен, Майк нахвърля в ризата си куп корави сгурийни буци. После я грабна за ръкавите и хукна към задната ограда. Но вместо да се изкатери по мрежата, той спря в подножието и обърна гръб на Пущинака. Изсипа сгурията от ризата си, наведе се и взе две парчета.

Хенри не забеляза сгурията; виждаше само едно — че негрото е заклещен пред оградата. С боен вик той се втурна напред.

— *Това да ти е за кучето, копеле!* — изкрещя Майк, без да усеща, че е започнал да плаче.

Той отметна ръка и запрати първия снаряд. Буцата се стрелна направо, цапардоса врага по челото със звучно кънтене и отскочи нагоре. Хенри рухна на колене. Дланите му излетяха към челото. Като по вълшебство между пръстите мигом рухна кръв.

Другите рязко спряха и по лицата им се изписа единодушно изумление. Хенри пронизително изпищя от болка и се изправи, без да отлепва ръце от челото си. Майк запрати ново парче сгурия. Хенри отскочи. После тръгна напред и когато Майк го замери с трета буца, Хенри отдели ръка от раздраното си чело и небрежно отблъсна сгурията настрани. Хилеше се зловещо.

— О, сега те чака голяма изненада — изрече той. — Такава голяма... *О БОЖЕ!*

Опита се да каже още нещо, но от устата му излитаха само нечленоразделни бълбукащи звуци.

Майк бе изстрелял следващото парче сгурия и то бе улучило противника право в гърлото. Хенри отново рухна на колене. Питър Гордън гледаше със зяпнала уста. Садлър Лоса бърчеше чело, сякаш се мъчеше да реши сложна математическа задача.

— *Какво чакате бе, момчета?* — изгъгна Хенри. Между пръстите му шуртеше кръв. Неузнаваемият му глас скърцаше като ръждива панта. — *Дръжте го! Дръжте ситния дупедавец!*

Майк не изчака да види дали ще го послушат или не. Заряза ризата и се хвърли върху оградата. Докато се катереше нагоре, усети как в крака му се впиват железни пръсти. Погледна надолу и видя сгърченото лице на Хенри, изпоцапано с кръв и въглищен прах. Майк отчаяно дръпна крак. Гуменката му остана у врага. Той стовари босото си ходило право в лицето на Хенри и чу как нещо изхрущя. Хенри пак нададе писък и се люшна назад, стискайки този път разквасения си нос.

За миг друга ръка — тази на Бълвоча Хъгинс — сграбчи крачола на Майк, но той успя да се изтръгне. Преметна крак през върха на оградата и в този момент го заслепи жесток удар над челюстта. По бузата му плъзна топла струйка. Още нещо го удари по бедрото, по челото, по задника. Обстрелваха го със собствените му боеприпаси.

Увисна на ръце, после падна и се претъркаля два пъти. Тук буренясалият терен слизаше към Пущинака и навярно това спаси зрението на Майк, а може би дори и живота му; Хенри отново пристъпи към оградата и изведнъж метна над нея един от каменарските капсули. Раздаде се страхотно *ТРРРЯААС!* и сред тревата изникна широк кръг оголена земя.

Оглушен от експлозията, Майк се преметна презглава и неуверено се надигна на крака. Сега се намираше сред високите треви в покрайнините на Пущинака. Избърса дясната си буза и дланта му се обагри с кръв. Кръвта не го изплаши особено; не бе очаквал да се отърве невредим.

Хенри го замери с фишек, но Майк забеляза това и пъргаво отскочи настрани.

— Да му видим сметката! — изрева Хенри и започна да се катери по мрежата.

— Бога ми, Хенри, не знам... — обади се Питър Гордън. Никога не бе изпадал тъй внезапно в толкова жестока ситуация. Някак не му изглеждаше правилно изведнъж да се стигне до кръв — поне за неговия отбор — когато численото превъзходство вещаеше лека и приятна победа.

— *Гледай* да узнаеш — озърна се към него Хенри от средата на мрежата. Висеше там като издут отровен паяк с човешка форма. Злокобните му очи се впиваха в Питър; от двете им страни струеше кръв. Ритникът на Майк му бе строшил носа, макар че Хенри щеше да го осъзнае едва след време. — *Гледай* да узнаеш, щото инак идва *и твой* ред, шубелия скапан.

Другите започнаха да се изкачват — Питър и Виктор малко неохотно, Бълвоча и Лоса с предишния безгрижен ентузиазъм.

Майк не ги дочака да стигнат до върха. Обърна се и хукна през шубраците. Зад гърба му кънтеше ревът на Хенри:

— *Ще те намеря, негро! Ще те намеря!*

8.

Неудачниците бяха стигнали до отсрещния край на кариерата, която днес, три години след ваденето на последния вагон чакъл, не беше нищо повече от грамадна бурениясала яма сред полето. Когато отекна първата експлозия, те стояха струпани около Стан и оглеждаха изпитателно пакета фишеци. Еди подскочи — все още го тормозеше споменът за видението с пираните (не знаеше как изглеждат *истинските* пирани, но беше твърдо уверен, че не приличат на грамадни червени рибки с остри зъби).

— Успокой себе си Еди-сан — обади се Ричи с Гласа на Китайския кули. — Туй няма нищо, то други деца гърмял фъшлеци.

— Д-да го ду-у-ухаш, Ри-ри-ричи — посъветва го Бил. Другите се разсмяха.

— Старая се, Шеф Бил — заяви Ричи. — Вярвам, че ако постигна успех, някой ден ще заслужи любовта ти.

И му изпрати въздушна целувка. Бил отвърна със среден пръст. Бен и Еди се хилеха, опрели рамо до рамо.

— Млад съм аз, а стара ти — пропя изведнъж Стан Юрис, имитирайки изумително точно гласа на Пол Анка, — сбогом, мила и прости...

— Ама той бил *певач*! — изписка Ричи с Гласа на Пиканини. — Леле Божке, туй момче тука било *певач*! — И веднага добави с Гласа на Говорителя от седмичните кинопрегледи: — Подписвай тук, момче, на пунктирната линия. — Ричи прегърна Стан през рамото и го озари с широка обаятелна усмивка. — Ще ти пуснем дълга коса, момче. Ще ти дадем *китар*-ра. Ще те...

Бил лекичко го плесна през ръката. Всички бяха възбудени до предел от предстоящите фойерверки.

— Извади ги, Стан — каза Бевърли. — Аз имам кибрит.

Докато Стан предпазливо разкъсваше пакета, всички пак се струпаша наоколо. Върху черния етикет имаше китайски йероглифи, а под тях беше отпечатано предупреждение на английски и като го видя, Ричи отново се разкиска. „Не дръжте в ръка след запалване на фитила“ — гласеше текстът.

— Добре, че ми казаха — съобщи Ричи. — Все ми се щеше да поддържа фишеците като пална фитила. Мислех си, че тъй най-добре се режат нокти.

С бавни, почти тържествени движения Стан смъкна червения целофан и подреди на дланта си картонените тръбички, оцветени в синьо, червено и зелено. Фитилите им бяха омотани заедно като китайска плитчица.

— Сега ще размотая... — започна Стан и в този миг отекна много по-мощна експлозия. Ехото бавно се затъркаля през Пущинака. Над източния край на бунището с крясъци литнаха чайки. Този път трепнаха всички. Стан изтърва фишеците и се наведе да ги вдигне.

— Динамит ли беше? — нервно запита Бевърли. Гледаше Бил, който бе надигнал глава и се озърташе с широко разтворени очи. Стори й се, че никога не го е виждала толкова красив — но в наклона на главата му се долавяше нещо прекалено тревожно и напрегнато. Приличаше на елен, надушващ горски пожар.

— Мисля, че беше М-80 — спокойно поясни Бен. — На Четвърти юли миналата година бях в парка и видях едни момчета от гимназията. Пъхнаха каменарски капсул в стоманена кофа за смет. Точно така изгърмя.

— Кофата пръсна ли се, Камара? — запита Ричи.

— Не, ама се изду от едната страна. Като че някое джудже блъскаше отвътре с чук. Ония избягаха.

— Тоя път беше по-наблизо — обади се Еди. И той гледаше Бил.

— Казвайте сега, ще ги гърмим ли или не? — запита Стан. Вече бе разплел десетина фишека, а другите подреди грижливо върху восъчната хартия за по-нататък.

— Естествено — каза Ричи.

— Пъ-пъ-пъ-прибери г-ги.

Всички се втренчиха в Бил с учудване и лека тревога — не толкова от думите, колкото от резкия тон.

— *Пъ-пъ-при-ххи-бери г-ги* — повтори Бил и лицето му се кривеше в усилието да изрече непокорните думи. От устните му хвърчеше слюнка. — Не-ххе-хещо ще с-с-се слу-у-учи.

Еди облиза устни, Ричи побутна с палец очилата нагоре по потния си нос, а Бен неволно пристъпи по-близо до Бевърли.

Стан отвори уста да каже нещо и в това време долетя нова, по-слаба експлозия — още един фишек.

— Къ-камъни — каза Бил.

— Какво рече, Бил? — запита Стан.

— Къ-къ-камъни. Б-б-боеприпаси.

Бил се наведе и взе да тъпче джобовете си с камъни. Другите го гледаха тъй, сякаш внезапно бе полудял... после Еди усети как по челото му избива пот. Изведнъж разбра какво е да си болен от малария. Беше усетил нещо подобно през онзи ден, когато двамата с Бил срещнаха Бен (когото вече дори и в мислите си наричаше Камарата); през онзи ден, когато Хенри Бауърс нехайно му разкървави носа —

само че сега чувството беше много по-страшно. Сякаш само след минути Пущинакът щеше да се превърне в Хирошима.

Бен се зае да събира камъни, сетне Ричи последва примера — сръчно и без да каже нито дума. Очилата се хлъзнаха по носа му и тропнаха на каменистата земя. Той разсеяно ги сгъна и ги пхна в пазвата си.

— Защо го правиш, Ричи? — запита Бевърли с изтънял, напрегнат глас.

— Не знам, обич моя — отвърна Ричи и продължи да събира камъни.

— Бевърли, що не вземеш за малко... ъъ... да се поразходиш до сметището? — подхвърли Бен. Шепите му бяха пълни с камъни.

— Да ти *пикая* на приказката — срязва го тя. — Да ти *пикая* на *цялата* приказка, Бен Ханском.

И Бевърли се наведе за камъни.

Стан замислено ги гледаше как сноват насам-натам като полудели фермери. После плътно стисна устни и почна да трупя боеприпаси.

Еди усети онова познато стягане, което предвещаваеше, че скоро гърлото му ще се задръсти.

Не сега, да те вземат дяволите, внезапно помисли той. Не сега, когато приятелите се нуждаят от мен. Както казва Бев, да ти пикая на цялото гърло.

Клекна и посегна за камък.

9.

Дангалакът Хенри Бауърс бе наедрял прекалено бързо и при нормални обстоятелства не беше способен нито на ловкост, нито на бързина — ала сега обстоятелствата не бяха нормални. Неистовото буйство на болка и ярост му вдъхваше мимолетен изблик на нечовешка мощ. Всякаква мисъл чезнеше от главата му; съзнанието му бе мътносиво и розовочервеникаво като степен пожар в късна лятна вечер. Носеше се след Майк Хенлън като бик подир ален плащ. Майк тичаше по някаква обрасла пътечка край кариерата, която щеше да го изведе до бунището, но обезумелият Хенри нямаше време да се

занимава с подобни глезотии — провираше се направо през храсти и къпинаци, без да усеща плитките драскотини и ударите на вейки по лицето, шията и ръцете му. Само едно го вълнуваше — че къдравата глава на негрото подскача все по-наблизо. В дясната си ръка стискаше М-80, в лявата — клечка универсален кибрит. Щом набараше маймуната, щеше да драсне клечката, да палне фитила и да натъпче капсула право отпред в гащите на гадната чернилка.

Майк знаеше, че Хенри го догонва, а и останалите са по петите му. Опитва да ускори ход. Сега беше изплашен до смърт и само с огромно усилие на волята успяваше да прогони паниката. Куцаше зле — при падането на релсите си бе навехнал крака много по-сериозно, отколкото изглеждаше отначало. Отзад Хенри си пробиваше път през гъсталака с трясък и прашене и тия звуци пораждаха неописуем ужас, като че го гонеше бясно куче или мечка стръвница.

Пътеката отпред изчезна и Майк се сгромоляса в кариерата. Претъркаля се до дъното, скочи на крака и чак когато дотича до средата, осъзна, че тук има още шест деца. Стояха в разгърнатата верига и лицата им изглеждаха някак странни. Едва след време щеше да преосмисли впечатленията си и да разбере кое е било толкова странно — те сякаш го очакваха.

— Помощ — безсилно изпъшка Майк, куцукайки насреща им. Инстинктивно се обърна към високото червенокосо момче. — Момчета... големи момчета...

Точно тогава Хенри нахълта в кариерата. Видя шестимата и се закова на място. За момент по лицето му се изписа неувереност и той хвърли поглед през рамо. Видя армията си и когато отново се обърна към Неудачниците (сега задъханият Майк стоеше сред тях, малко зад Бил Денброу), оголи зъби в самодоволна усмивка.

— Знам те, хлапе — каза той на Бил. После погледна Ричи. — И тебе те знам. Къде са ти черчеветата? — Преди Ричи да отговори, Хенри забеляза Бен. — Брей, мама му стара! Чифутинът и шкембето били тука! Ами оная там гадже ли ти е, шкембо?

Бен трепна като попарен.

В това време Питър Гордън изникна до Хенри. Виктор дотича и спря от другата му страна; последни пристигнаха Бълвоча и Садлър Лоса. Единият застана до Питър, другият до Виктор и двете враждебни

групи се изпречиха една срещу друга в правилни, почти парадни редици.

Тежко задъхан, Хенри измуча като разярен бик:

— С някои от вас имам стари сметки за разчистване, обаче ще ги отложа за друг път. Искам онуй негро. Ситните лайна да се пръждосват.

— Точно тъй — мъдро се обади Бълвоча.

— Той ми уби кучето! — пресекливо изкрещя Майк. — Сам си призна!

— Идвай тук веднага — заповяда Хенри — и ако слушаш, може да не те претрепя.

Майк се разтрепера, но не помръдна.

Бил изрече тихо и ясно:

— П-пущинакът е наш. М-м-махайте се о-от тук.

Хенри се ококори като плеснат с мокър парцал.

— Кой ще ме изгони? Ти ли бе, пикльо?

— Нъ-нъ-ние — каза Бил. — П-писна ни от твоите ла-хха-айнарски номера, Б-б-бауърс. Въ-въ-вън!

— Мамка ти, пелтек уродлив! — ревна Хенри. Наведе глава и се втурна в атака.

Бил имаше шепа камъни; всички имаха по шепа освен Майк и Бевърли, която стискаше само един. Бил се зае да обстрелва Хенри — без да бърза, но с всичка сила и доста точно. Първият камък не улучи; вторият цапардоса врага по рамото. Ако и третият бе пропуснал целта, Хенри щеше да стигне до Бил и да го просне на земята, но камъкът улучи; вряза се право в приведеното му чело.

Хенри изкрещя от изненада и болка, надигна глава... и срещна още четири попадения: един нежен дар от Ричи Тозиър го перна през гърдите, посланието на Еди рикошира от плешката му, Стан Юрис го улучи по пищяла, а единственият камък на Бевърли се вряза в корема му.

Още докато ги гледаше и не вярваше на очите си, из въздуха засвистяха снаряд до снаряд. Хенри се просна по гръб все със същото измъчено, недоумяващо изражение на лицето.

— *Хайде, момчета!* — викна той. — *Помогнете!*

— А-а-атака! — глухо изрече Бил и без да се пита дали ще го послушат, побягна напред.

Неудачниците го последваха, обстрелвайки вече не само Хенри, но и останалите. Големите момчета диреха боеприпаси по земята, но загубите им почнаха още преди да се въоръжат както трябва. Питър Гордън изпищя, когато един от камъните на Бен разсече скулата му до кръв. Той отстъпи няколко крачки, спря, колебливо метна един-два камъка... и побягна. Стигаше му толкова; на Западния булевард нямаше такива работи.

С яростен замах Хенри награби шепа камъни. За щастие на Неудачниците повечето от тях бяха дребни. Най-едрият полетя пръв и разкървави ръката на Бевърли. Тя изкрещя.

С див рев Бен се юрна към Хенри Бауърс, който се озърна и го видя, но нямаше време да отскочи. Хенри стоеше нестабилно; Бен беше минал седемдесетте килограма и гонеше седемдесет и пет; резултатът лесно можеше да се предвиди. Хенри не падна, а отхвърча. После рухна и се пързулна по гръб. Бен хукна след него, почти без да усети избухналата топла болка в ухото си, когато Бълвоча Хъгинс го улучи с камък колкото топка за голф.

Докато Хенри немошно се надигаше на крака, Бен налетя и с всичка сила го ритна по лявото бедро. Хенри грохна по гръб. Изцъклените му очи се впиха в лицето на Бен.

— По момичета не се хвърлят камъни! — изрева Бен. Не помнеше друг път през живота си да е бил толкова възмутен. — По момичета...

После той зърна как в ръката на врага припламна кибритена клечка. Хенри докосна огънчето с късия фитил на каменарския капсул и метна снаряда в лицето на Бен. Без изобщо да мисли, Бен завъртя ръка като тенисист и отби с длан. Капсулът полетя обратно. Хенри го видя. Очите му се разшириха и той се запремята с вик. След част от секундата мощен взрив превърна гърба на ризата му в обгорени парцали.

В следващия миг Бен бе улучен от Садлър Лоса. Падна на колене и си прехапа езика до кръв. Примига и се огледа със замъглени от болка очи. Лоса тичаше към него, но преди да стигне до Бен, Бил изскочи отзад и обсипа дангалака с камъни. Лоса се завъртя с рев.

— Що удряш в гръб бе, гадняр? Копеле нечестно!

Готвеше се да нападне, но Ричи застана до Бил и на свой ред обстреля Лоса. Изобщо не се трогваше от словесните упражнения на

тема кое е честно и кое не е; беше видял как петимата преследват едно изплашено момче и не му се вярваше този подвиг да ги поставя наред с крал Артур и Рицарите на Кръглата маса. Един от камъните сцепи лявата вежда на врага. Лоса зави от болка.

Еди и Стан Юрис дотичаха край Бил и Ричи. Бевърли ги следваше с окървавена ръка и свирепо блеснали очи. Посипаха се камъни. Бълвоча Хъгинс изпищя, когато един от тях го улучи по лакътя, точно където „удря ток“. Той заподскача тромаво, разтривайки ръката си. Хенри се изправи — ризата му висеше на парцали, но по някакво чудо кожата отдолу беше незасегната. Преди да се завърти, Бен го халоса с камък по тила и той отново рухна на колене.

През този ден Виктор Крис нанесе най-голямо поражение на Неудачниците — отчасти защото беше отличен бейзболист, но най-вече (колкото и да е странно) защото беше най-безстрастният от всички участници в схватката. Все по-малко му се искаше да бъде тук. Боят с камъни беше опасна работа; можеха да ти сцепят главата, да ти потрошат зъбите или дори да ти извадят око. Но щом беше тук, нямаше накъде да мърда. Поне щеше да им го върне тъпкано.

Благодарение на хладнокръвието си той пожертвува трийсет секунди, за да събере шепа едри камъни. Докато Неудачниците отново оформяха бойната редица, Лоса метна първия снаряд и улучи Еди по брадата. Еди изкрещя и падна окървавен. Бен се наведе над него, но той вече ставаше с присвити от болка очи и кръвта аленееше злоещо по бледата му кожа.

Виктор замахна повторно и камъкът отскочи от гърдите на Ричи. Ричи отвърна на удара, но Вик се приведе пъргаво и обстреля странично водача им. Бил отметна глава, ала не бе достатъчно бърз; камъкът дълбоко раздра бузата му.

Бил се обърна към Виктор. Погледите им се срещнаха и Виктор зърна в очите на пелтека нещо, което го смрази от страх. На устните му изплуваха нелепите думи *Извинявай! Не исках!*... само че такова нещо не се казва пред някакъв си малчуган. Освен ако искаш собствените ти приятели да те пердашат до сто и едно и обратно.

Бил тръгна срещу Виктор и Виктор закри на среща му. Сякаш по някакъв телепатичен сигнал, двамата едновременно почнаха да се замерят с камъни, продължавайки да скъсяват дистанцията.

Сражението наоколо затихна и всички се обърнаха да ги гледат; даже Хенри извърна глава.

Виктор приклякаше и отскачаше, но Бил не си даваше труд да отбягва попаденията. Камъните го удряха по гърдите, по рамото, по корема. Един профуча край ухото му. Спокоен и невъзмутим, Бил изстрелваше камък подир камък с убийствена сила. Третият улучи с пукот коляното на врага и Виктор глухо изстена. Беше останал без боеприпаси. Бил имаше още един камък. Камъкът беше бял и гладък, осеян с кварцови люспици. По форма и размери напомняше паче яйце. Изглеждаше ужасно корав.

Бил беше само на метър и половина от Виктор.

— С-се-е-га с-се ма-ма-махай — каза той, — инак ще ти пъ-пъ-пръсна гла-а-вата. С-с-сериозно.

Виктор го погледна в очите и разбра, че казва истината. Безмълвно се завъртя и пое натам, накъдето бе избягал Питър Гордън.

Бълвоча и Садлър Лоса се оглеждаха неуверено. От устната на Лоса се стичаше алена струйка, а по лицето на Бълвоча шуртеше кръв от рана на главата.

Хенри размърда устни, но не издаде никакъв звук.

Бил се обърна към него.

— Мъ-мъ-махай се.

— Ами ако не се махна?

Хенри се мъчеше да говори предизвикателно, ала Бил виждаше истината в очите му. Врагът се боеше и щеше да избяга. Това би трябвало да му вдъхва радост — дори възторг — но Бил усещаше само умора.

— Ако не с-се мъ-мъ-махнеш — заяви той, — нъ-нъ-ние ще те м-махнем. Мисля, че ше-ххе-естимата м-можем да те вка-ка-караме в болница.

— Седмината — поправи го Майк Хенлън и пристъпи напред. Във всяка ръка държеше по един камък колкото бейзболна топка. — Само ела да се бием, Бауърс. Знаеш ли откога ми се ще?

— Ах ти, *шибано НЕГРО!* — Гласът на Хенри затрепери и секна пред прага на риданията. Този глас окончателно разби бойния дух на Бълвоча и Лоса; те отстъпиха и неизползуваните камъни се изръсиха от омекналите им длани. Бълвоча хвърли поглед наоколо, сякаш се питаше къде ли е попаднал.

— Омитайте се — каза Бевърли.

— Млък, путко скапана — сопна се Хенри. — Ти...

Четири камъка едновременно профучаха из въздуха и се стовариха върху него. Той изкрещя и пролази назад през буренака, развявайки парцаливите останки от ризата си. Прехвърли поглед от суровите детско-старчески лица на хлапетата към слисаните физиономии на Бълвоча и Лоса. Нямаше да дочака помощ от тях; никаква помощ. Лоса смутено извърна глава.

Ридаейки и подсмърчайки с разбития си нос, Хенри се изправи на крака.

— Ще ви избия всичките — закани се той и изведнъж хукна по пътеката. След миг изчезна сред храстите.

— Въ-въ-вървете — обърна се Бил към Бълвоча. — М-махайте се. И п-п-повече да не идвате ту-ту-тук. Пу-хху-ущинакът е н-наш.

— Ще съжаляваш, че си се изпречил пред Хенри, малчуган — каза Бълвоча. — Хайде, Лос, да си вървим.

И те поеха към храстите с наведени глави, без да поглеждат назад.

Седмината стояха в широк полукръг. Всички бяха окървавени. Апокалиптичният бой с камъни бе траял по-малко от четири минути, но Бил имаше чувството, че е минал през всички схватки на Втората световна война — две полувремена и продължение без нито една почивка.

Тишината бе нарушена от мъчително, стенещо хлипане — Еди Каспбрак се мъчеше да диша. Бен тръгна към него, после усети как в стомаха му почват да парят и подскочат трите вафли и четирите шоколадчета, които бе изял на идване към Пущинака... и стремително хлътна в храстите, за да повърне колкото се може по-тайно и безшумно.

Вместо него с Еди се заеха Ричи и Бев. Бевърли прегърна мършавото момченце през кръста, докато Ричи измъкваше инхалатора от задния му джоб.

— Гълтай, Еди — нареди той и щом Еди изпъшка задавено, Ричи натисна спусъка.

— Благодаря — изломоти Еди.

Изчервен като домат, Бен се измъкна от храстите, бършейки устата си с длан. Бевърли изтича към него и го хвана за ръцете.

— Благодаря, че се застъпи за мен — възкликна тя.

Бен кимна и се вторачи в мръсните си кецове.

— А, няма нищо — промърмори той.

Един по един Неудачниците се обръщаха да огледат Майк — момчето със странна, тъмна кожа. Гледаха го сдържано, предпазливо, замислено. Майк бе срещал подобно любопитство и преди — всъщност даже не помнеше някога да е било другояче — и им отвърна с кротък, свенлив поглед.

Бил се завъртя към Ричи. Ричи срещна очите му. И Бил сякаш съвсем ясно чу как нещо изщраква — как последната липсваща част хлътва на място в някаква машина с незнайно предназначение. По гръбнака му плъзнаха ледени тръпки. *Вече сме всички заедно*, помисли той и идеята бе толкова силна, толкова *правилна*, че за момент се запита дали не я е изрекъл на глас. Но разбира се, думите бяха излишни — виждаше същото в очите на Ричи, Бен, Еди, Бевърли, Стан.

Вече сме всички заедно, отново помисли той. *Помогни ни, Боже. Сега се започва наистина. Моля ти се, Господи, помогни ни.*

— Как се казваш, момче? — запита Бевърли.

— Майк Хенлътън.

— Искаш ли да гръмнем няколко фишека? — запита Стан и Майк му отвърна с красноречива усмивка.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

АЛБУМЪТ

1.

Оказва се, че Бил не е единствен; всички си носят пиене.

Бил е донесъл бърбън, Бевърли вади бутилка водка и кутия портокалов сок, Ричи мъкне шесторка бири, Бен Ханском си е подбрал шише „Дива пуйка“. Майк също е заредил шест бири в малкото служебно хладилниче.

Последен пристига Еди Каспбрак с кафява книжна кесия в ръцете.

— Какво си носиш, Еди? — пита Ричи. — Капки за нос или сироп за кашлица?

Виновно усмихнат, Еди изважда първо бутилка джин, после шише сливов сок.

Всички млъкват като ударени от гръм и сред гробовната тишина се раздава гласът на Ричи:

— Някой да викне хората с бели престилки. Еди Каспбрак най-сетне се е побъркал.

— Ама джинът със сливов сок е много здравословно питие — оправдава се Еди... сетне всички избухват в лудешки смях и веселите им гласове отекват из смълчаната читалня, тътнат и се понасят на вълни по остъкления коридор към детския отдел.

— Къркай, Еди — окуражава го Бен, бършейки просълзените си очи. — Къркай на екс. Бас държа, че спасява от запек.

Еди се усмихва, напълва картонената си чашка почти догоре със сливов сок, после съсредоточено отмерва две капачки джин.

— О, Еди, толкова те обичам — възкликва Бевърли и Еди стреснато надига глава, но продължава да се усмихва. Бевърли оглежда приятелите си, които седят около масата. — Обичам всички ви.

— И н-ние те обичаме, Б-бев — казва Бил.

— Да — кимва Бен. — Обичаме те. — Очите му леко се разширяват и той се разсмива. — Мисля, че все още се обичаме... Знаете ли колко рядко става така?

Настава тишина и Майк без никаква изненада забелязва, че Ричи отново носи очила.

— Контактните лещи взеха да ме дразнят и трябваше да ги сваля — лаконично отговаря Ричи на въпроса му. — А сега не е ли време да преминем на съществената част?

Както някога, в кариерата, всички отправят погледи към Бил и Майк си мисли: Когато им трябва водач, гледат Бил; когато им трябва навигатор, търсят Еди. Да преминем на съществената част, какъв идиотски израз. Трябва ли да им кажа, че и някога, и сега, убитите деца не са били жертви на сексуално нападение, даже не са били осакатени в истинския смисъл на думата, а разкъсани и частично изядени? Трябва ли да им кажа, че у дома съм приготвил седем миньорски каски с мощни прожектори — едната за някой си Стан Юрис, който закъснява за веселбата, както се изразявахме някога? Или просто да им заръчам да се наспят хубавичко, защото до утре вечерта всичко ще свърши и някой ще трябва да си отиде веднъж завинаги — или ние, или То.

Но може би няма смисъл да казва всичко това и причината е ясна — те все още се обичат. Много неща са се променили за двацет и седем години, ала някакво чудо е съхранило обичта. И там е единствената ни надежда, мисли Майк.

Остава им само една съществена задача — да довършат прехода, да наваксат изгубеното, да скърпят миналото с настоящето, тъй че лентата на жизнения им път да оформи някакво недодялано колело. Да, мисли си Майк, това е. Тази вечер задачата е да сътворим колелото; утре ще видим дали още може да се върти... както преди години, когато прогонихме големите момчета от кариерата и Пущинака.

— Спомни ли си останалото? — обръща се Майк към Ричи.

Ричи отпива глътка бира и поклаща глава.

— Спомням си как ни разказа за птицата... помня и димната яма. — Устните му се разтягат в широка усмивка. — Спомних си ямата тази вечер, докато идвахме насам с Беви и Бен. Голяма страхотия беше, същинско шоу на ужасите, мама му стара...

— Бибип, Ричи — весело се обажда Бевърли.

— Е, ти си знаеш — казва той, продължавайки да се усмихва, и побутва очилата си с жест, който поразително напомня за някогашния Ричи. После намига на Майк. — Бяхме двамата с теб, нали, Мики?

Майк се размива носово и кимва.

— Мис Скаалет! Мис Скаалет! — *пуска Ричи с Гласа на Пиканини*. — Май ша става малко жежко у димната къщурка, мис Скаалет!

Бил добавя през смях:

— Още един архитектурен шедьовър на Бен Ханском.

Бен кимва.

— Тъкмо копаехме къщичката, когато ти дотича в Пущинака с албума на татко си, Майк.

— О, Господи! — възкликва Бил и подскача на стола си. — И снимките...

Ричи мрачно тръска глава.

— Същият номер, както в стаята на Джорджи. Само че тогава го видяхме всички.

— Спомних си какво стана с четвъртия сребърен долар — обажда се Бен.

Всички глави се обръщат към него.

— Другите три ги подарих на един приятел, преди да потегля насам — тихо добавя Бен. — За децата му. Спомнях си, че е имало и четвърти, но не знаех какво е станало с него. Сега знам. — Той поглежда Бил. — Направихме сребърно топче, нали? Ти, аз и Ричи. Отначало искахме да отлеем сребърен куршум...

— Ти беше сигурен, че можеш да го направиш — потвърждава Ричи. — Обаче накрая...

— Не п-п-посмяхме — бавно кимва Бил. Споменът просто и леко хлътва на старото си място и той чува онова познато тихо щракване. *Наближаваме*, мисли Бил.

— Върнахме се на Нийбълт стрийт — казва Ричи. — Всички заедно.

— Ти ми спаси живота, Шеф Бил — подхвърля внезапно Бен и Бил поклаща глава. — Спаси го — настоява Бен и този път Бил не възразява. Подозира, че може да го е сторил, макар че още не си спомня как... и **наистина ли е бил той?** *Пита се дали не е била Бевърли... ала споменът не идва. Засега.*

— Извинете ме за секунда — казва Майк. — Имам шест бири в служебната стая.

— Вземи една от моите — предлага Ричи.

— Горд Хенлът не вкухва бира на бял човек — отвърща Майк. — Особено пък твой бира, Мръсна уста.

— Биби, Мики — тържествено обявява Ричи и Майк потегля за бирите, изпроводен от топлите вълни на задружния смях.

Той включва светлините в мизерната служебна стаичка с продънени кресла и отдавна немит под. На таблото за обяви висят стари известия, справки за работните смени и няколко пожълтели карикатури с подвити ъгълчета. Майк отваря малкия хладилник и усеща как ледено, бяло потресение го пронизва до мозъка на костите — също както те пронизват мразовитите февруарски дни, когато април сякаш никога няма да настъпи. Пред очите му изригва гъмжило от оранжеви и сини балони, десетки балони, съвсем като на новогодишен карнавал и през страха му прелита несвързана мисъл: Сега ни липсва само някой подпийнал веселяк да подхване коледна песен. *Балоните прелитат край лицето му и се издигат към тавана. Майк се напъва да изкрещи, ала не може, защото вижда какво има зад балоните, какво му е пъхнало То в хладилника край бирите, като за среднощна закуска, след като жалките му приятели разкажат жалките си истории и се върнат в хотелските си легла сред този роден град, който вече не им е роден.*

Майк прави крачка назад и дланите му политат към лицето, за да закрийт видението. Препъва се в едно от креслата, едва не полита назад и трябва да отдръпне ръце. Видението не е изчезнало; край шестте бутилки светъл „Будвайзер“ все тъй стърчи отрязаната глава на Стан Юрис — не на мъжа, а на единайсетгодишното момче. Устата му е отворена в беззвучен вик, но Майк не вижда нито зъби, нито език, защото устата е натъпкана с пера. Перата са светлокафяви и неописуемо грамадни. Майк отлично знае на коя птица принадлежат. О, да. И още как. Виждал я е през май 1958 година, сетне всички са я видели в началото на август, а много години по-късно Майк е узнал от умирация си баща, че и Уил Хенлът е видял същата птица след бягството от пожара в „Черното петно“. Кръвта от разкъсаната шия на Стан е прокапала надолу и върху дъното на хладилника засъхва тъмна

локвичка. Безмилостните лъчи на вътрешната лампичка хвърлят по нея рубинени отблясъци.

— Ъх... ъх... ъх... — успява да изпъшка Майк, ала няма сили да изрече каквото и да било.

После главата отваря очи и това са лъскавите сребристи очи на Пениуайз Клоуна. Очите се извъртат към Майк и устните започват да се гърчат около тапата от пера. Главата се мъчи да проговори, може би иска да изрече някакво пророчество като оракул от древногръцка трагедия.

Рекох си, че ще трябва да намина, Майк, защото без мен не можете да победите. Не можете — и си го знаете, нали? Може би щяхте да имате шанс, ако бях се явил в пълен комплект, но моят стопроцентово американски мозък просто не издържа натоварването, нали си чат, мой чорап? Сега шестимата можете само едно — да си побъбрите за старите времена и да чакате смъртта. Затуй си рекох да намина, че да ви посъветва някой с глава на раменете. С глава на раменете, чат ли си, Майк? Чат ли си, приятел? Чат ли си, шибана черна маймуно?

Ти не си истински! — крещи Майк, но от устата му не излита нито звук; онемял е като телевизор със завъртяно докрай копче.

Невероятно, ужасно — ала главата му намига.

Истински съм, не се и съмнявай. От истински по-истински. И ти отлично знаеш за какво говоря, Мики. Онова, което замисляте шестимата, е като да излетиш с реактивен самолет без колесник. Няма смисъл да излетиш, ако не можеш да кацнеш, нали? Както впрочем няма смисъл да слизаш, ако не можеш после да се изкачиш. Колкото и да се напъвате, няма да измислите верните гатанки и смешки. Колкото и да се напъвате, няма да ме разсмеете, Мики. Всички сте забравили как да преобръщате писъка с главата надолу. Бибип, Мики, какво ще речеш? Помниш ли птицата? Нищо и никакво врабче, ама — ех-хааа! — голяма симпатяга, нали? Грамадна като хамбар, като ония тъпи чудовища от японските филми, дето толкова много те плашеха. Завинаги са отминали дните, когато знаеше как да пропъдиш тая птица от прага си. Повярвай, Мики. Ако *ти имаш* глава на раменете, още сега ще избягаш от тази стая, от този град. Днес ти е паднал в ръцете пътеводител за великия друм на живота и бързай да тръгнеш, преди да си го изгубил, добри ми човече.

Главата се захлупва по очи (перата в устата ѝ се смачкват с ужасяващо глухо шумолене) и изпада от хладилника. Рухва на пода и се търкулва към Майк като чудовищна топка за боулинг, разкривайки ту сплъстената от кръв коса, ту ухиленото лице; зад нея остава лепкава кървава диря, осеяна с перушинки, а устата продължава да дъвче мърнатата запушалка.

Бибип, Мики! — крещи тя, докато обезумелият Майк отстъпва от нея, протегнал напред ръце с разперени длани. Бибип, бибип, бибип, да еба твойта мамица!

Изведнъж се раздава звучен пукот — като излитане на пластмасова тапа от бутилка евтино шампанско. Главата изчезва. (Истинска е, мисли си примрелият от ужас Майк; в тоя пукот поне нямаше нищо свръхестествено; това е звукът на въздуха, нахлуващ във внезапно опразнено пространство... истинска, Боже мой, истинска.) Ситни кървави пръски литват нагоре и поръсват пода. Обаче ще мине и без чистене; когато пристигне утре, Керъл няма да види нищо, та дори и да газии до кръста в балони докато отива към котлона, за да сvari утринното кафе. Колко удобно. От гърлото на Майк излита треперлив смях.

Той поглежда нагоре — да, балоните са още тук. На сините пише: НЕГРИ В ДЕРИ — ЧИК-ЧИРИК. Оранжевите известяват: НЕУДАЧНИЦИТЕ ПРОДЪЛЖАВАТ ДА ГУБЯТ, НО СТАНЛИ ЮРИС ВЪЗЕ ЕДНА ГЛАВА ПРЕДНИНА.

Няма смисъл да излиташ, ако не можеш да кацнеш, е казала говорещата глава, няма смисъл да слизаш, ако не можеш после да се изкачиш. И той се сеца за миньорските каски у дома. Права ли е главата? Изведнъж Майк си припомня как за пръв отиде в Пуцинака след боя с камъни. Беше на 6 юли, два дни след участието му в празничния парад... два дни след като за пръв път бе видял самия Пениуайз Клоуна. Именно след онзи ден в Пуцинака, след като изслуша техните истории и неохотно разказа своята, Майк се прибра у дома и попита татко си дали може да разгледа албума.

Защо бе отишъл в Пуцинака именно на 6 юли? Дали знаеше, че ще ги намери там? Навярно знаеше — и не само, че ще са там, но и **точно къде** ще бъдат. Спомня си, че те разговаряха за строеж на някаква къщичка, ала още тогава му се стори, че са подхванали тази тема само защото има още нещо, за което не желаят да мислят.

Майк е вирнал глава към балоните, но не ги вижда. Мъчи се да си спомни как стана всичко през онзи горещ, много горещ ден. Изведнъж му се струва безкрайно важно да си спомни до най-малка подробност какво точно е станало и как се е чувствувал.

Защото тъкмо тогава се започна. До онзи ден другите бяха обмисляли как може да се убие То, но нямаха тласък, нямаха план. Когато дойде Майк, кръгът се затвори, колелото се търкулна. По-късно през онзи ден Бил, Ричи и Бен отидоха в библиотеката и се заеха със сериозни проучвания на идеята, която Бил бе подхвърлил преди ден, седмица или месец. И всичко започна да...

— Майк? — подвиква Ричи откъм каталожния отдел, където са се събрали всички. — Какво става, бе човек, умря ли?

Почти, мисли си Майк, оглеждайки балоните, кръвта, перата в хладилника. После отвърща:

— Май трябва да дойдете, момчета.

Чува шума на изместени столове и глухо мърморене; чува гласа на Ричи: „Божичко, сега пък какво?“, а с някакъв друг слух, слуха на паметта, чува как Ричи говори съвсем друго, и изведнъж си спомня онова, което е търсил; дори нещо повече — разбира защо споменът е тъй неуловим. Когато през онзи ден излезе на полянката сред най-дълбоките, най-мрачните и най-гъстите дебри на Пущинака, реакцията на другите беше... никаква. Нямаше изненада, нямаше въпроси как ги е намерил, всичко си беше съвсем нормално. Спомня си, че Бен дъвчеше шоколадова бисквита, Бевърли и Ричи пушеха цигари, Бил лежеше по гръб с ръце под главата и гледаше небето, а Еди и Стан оглеждаха недоверчиво няколко връвчици, очертаващи на земята квадрат със страна около метър и половина.

Нямаше изненада, нямаше въпроси, всичко си беше съвсем нормално. Сякаш без да знаят го бяха чакали да пристигне. И с другия слух, слуха на паметта, Майк чува Ричи да писка с тънкия Глас на Пиканини също като тази вечер: „Леле Божке, мис Клоуди, ей го“

2.

пак онуй черно дечурлиго! Леле-мале, кво ша става с тоя наш пусти Пущинак! Глей го туй мърляво дечурлиго, Шеф Бил!

Бил даже не ги погледна; продължаваше да се взира мечтателно в тлъстите летни облаци, плаващи из небето. Тъкмо обсъждаше най-внимателно един извънредно важен въпрос. Ала Ричи не се обиди от липсата на внимание и продължи невъзмутимо:

— Кат га гледам туй мърляво дечурлиго и ми призлява, та май ша ми трябва още едно ментов сироп! Ша си го пивам на верандата, дека е по-хладничко...

— Бибип, Ричи — измуча Бен с пълна уста и Бевърли се разсмя.

— Здравсти — неуверено каза Майк. Сърцето му биеше малко ускорено, но той бе решил твърдо да стори каквото се полага. Дължеше им благодарност, а татко му казваше, че човек винаги трябва да си плаща дълговете — и то час по-скоро, преди да се натрупат лихви.

Стан се огледа.

— Здравсти — отвърна той и пак се приведе над канапения квадрат сред поляната. — Бен, сигурен ли си, че ще стане?

— Ще стане — каза Бен. — Здравсти, Майк.

— Искаш ли цигара? — запита Бевърли. — Имам още две.

— Не, благодаря. — Майк си пое дъх и бавно изрече: — Искам още веднъж да благодаря на всички ви задето ми помогнахте. Ония момчета се канеха да ме смажат от бой. Съжалявам, че и вие пострадахте.

Бил нехайно махна с ръка.

— Нъ-нъ-нищо по-о-одобно. Т-те и без т-туй ни го-ххо-онят цяла г-година. — Той седна и се втрени в Майк с внезапен интерес. — М-може ли да те пи-и-итам н-нещо?

— Дадено — рече Майк и несръчно седна на тревата. Вече неведнъж бе чувал подобни увертюри. Сега Денброу щеше да го попита какво е да си негър.

Но вместо това Бил каза:

— Н-нали помниш к-как Лъ-лъ-ларсен хвана о-о-оня т-топка на с-световното първенство преди две го-о-одини. К-как мислиш, къ-ххъ-смет ли беше?

Ричи смукна дълбоко дима и се закашля. Бевърли добродушно го халоса по гърба.

— Още си новак, Ричи, ще свикнеш.

— Мисля, че ще се срути, Бен — боязливо каза Еди, оглеждайки заграждения квадрат. — Не ми се ще да ида в гроба млад и зелен.

— Няма да идеш в гроба — успокой го Бен. — А пък ако стане нещо, дръж здраво инхалатора и дишай докато дойдат да ни изровят.

Кой знае защо, тия думи невероятно развеселиха Стан. Той се подпря на лакти, отметна лице към небето и спря да се смее чак когато Еди го ритна по пищяла.

— Късмет — каза най-сетне Майк. — Мисля, че с високите топки е повече късмет, отколкото майсторлък.

— И аз т-тъй ми-и-исля — кимна Бил.

Майк зачака следващия въпрос, но Бил изглеждаше напълно доволен от отговора. Той отново се излегна с ръце под главата и продължи да изследва отминаващите облаци.

— Какво сте намислили, момчета? — запита Майк, оглеждайки опънатите канапчета.

— А, това е поредната гениална идея на Камарата — обясни Ричи. — Миналия път наводни Пущинака и беше страшно гот, ама тоя път вече е върха. Обявяваме Месец на собственоръчно изкопаните къщички. А пък другия месец...

— Н-не се за-хха-акачай с Бъ-бъ-бен — скастри го Бил, без да откъсва поглед от небето. — Ще ста-а-ане.

— Божичко, Бил, аз само на майтап.

— П-понякога пре-е-екаляваш с мъ-мъ-майтапите, Р-ричи.

Ричи безмълвно прие упрека.

— Нищо не разбирам — каза Майк.

— Ами то е съвсем просто — каза Бен. — Момчетата искаха да си построим къщичка на дърво и наистина можем да го направим, обаче хората имат лошия навик да си трошат кокалите, като падат отвисоко...

— Таласъмчо... Таласъмчо... дай ми кокалче назаем... — рече Стан и пак се разсмя, а другите го гледаха озадачено. Не беше особено надарен с чувство за хумор и когато опита да се пошегува, излизаше нещо съвсем шашаво.

— Ти започва да откачасва, сенъоррр — заяви Ричи. — Аз мисли, че туй става щото било голяма жегата и те полазили хлебачките.

— Както и да е — продължи Бен, — смятаме да изкопаем тоя квадрат метър и половина на метър и половина, дето съм го очертал.

Сигурно няма да стигнем много дълбоко. Подпочвените води са доста близо до повърхността. После ще укрепим стените, за да не се срутят.

При тия думи Бен многозначително погледна Еди, но това явно не разсея страховете му.

— А после? — заинтересува се Майк.

— Ще сложим таван.

— Ъ?

— Ще покрием ямата с дъски. Можем да сложим люк или нещо подобно, даже можем да си направим прозорци, ако искаме...

— Трябват ни пъ-пъ-пантис — обади се Бил, без да откъсва поглед от облаците.

— Можем да купим от магазина на Рейнолдс — каза Бен.

— Н-нали имате джо-ххо-обни п-пари.

— Аз имам пет долара — съобщи Бевърли. — Тия дни наглеждах децата на съседката.

Ричи незабавно пролази на четири крака към нея.

— Обичам те, Беви — провикна се той, като я гледаше с кучешка преданост. — Искаш ли да се омъжиш за мен? Ще живеем в бунгало с чамова ламперия...

— В какво? — запита тя.

Бен ги следеше с поглед и по лицето му се изписваше странна смес от тревога, веселие и размисъл.

— Чангало с лумова бамперия — поясни Ричи. — Пет долара ни стигат, скъпа, нали ще сме само тримата с детенцето...

Бевърли се разсмя, изчерви се и отстъпи настрана.

— Ще п-поделим ра-а-азходите — каза Бил. — Нали затова сме клуб.

— След като покрием ямата с дъски — продължи Бен, — ще ги намажем с онова специално лепило — нарича се С-200 — и ще върнем чимовите на място. Ще посипем и борови иглички. Можем да си седим долу, а някой — например Хенри Бауърс — да мине право над главите ни, без изобщо да разбере, че сме там.

— Сам ли го измисли? — възкликна Майк. — Леле, ти си голяма работа!

Бен се усмихна. Сега бе негов ред да се изчерви.

Изведнъж Бил се надигна и погледна Майк.

— И-и-искаш ли да п-помогнеш?

— Ами... да — каза Майк. — Сигурно ще е весело.

Другите се спогледаха — Майк не само видя, но и усети този поглед. *Сега сме седмина*, помисли той и потрепери, без сам да знае защо.

— Кога ще започнете?

— Съ-съ-скоро — каза Бил и Майк разбра — разбра — че не става дума само за подземната къщичка. Бен също разбра. Както и Ричи, Бевърли и Еди. Стан вече не се усмихваше. — За-а-почваме пъ-пъ-проекта с-съвсем ско-ххо-оро.

Сетне настана тишина и Майк изведнъж усети две неща — че те искат да кажат нещо, да споделят нещо с него... и че не е съвсем сигурен дали иска да го чуе. Бен драскаше безцелно с клечица из праха и провисналата коса закриваше лицето му. Ричи хапеше изгризаните си нокти. Само Бил гледаше право в лицето на Майк.

— Станало ли е нещо — тревожно запита Майк.

Бил изрече съвсем бавно:

— Н-ние сме клу-хху-уб. Ако и-и-искаш, м-можеш да влезеш в клуба, о-о-обаче ще трябва да п-пазиш та-а-айните.

— Например тая за къщичката? — запита Майк още по-тревожно. — Ами то се разбира от...

— Имаме и друга тайна, момче — каза Ричи, все тъй без да го поглежда. — Шеф Бил смята, че това лято ще имаме много по-важна задача от разните му там къщички.

— И е прав — добави Бен.

Внезапно се раздаде свистене и хлипане. Майк подскочи. Но това беше само инхалаторът на Еди. Дребното момченце погледна извинително Майк, вдигна рамене и кимна.

— Добре де — каза най-сетне Майк, — не ме карайте да чакам. Разправяйте.

Бил оглеждаше другите.

— Н-някой да не г-го иска в клу-у-уба?

Отново настана мълчание, но този път Бил търпеливо изчака. Накрая Бевърли въздъхна и вдигна очи към Майк.

— Убитите деца — каза тя. — Знаем кой ги убива. Не е човек.

3.

Разказаха му един по един: за клоуна върху леда, за прокажения под верандата, за кръвта и гласовете от мивката, за мъртвите момчета във Водонапорната кула. Ричи разправи какво се бе случило, когато двамата с Бил се върнаха на Нийбълт стрийт, а накрая Бил разказа за оживялата училищна снимка и за фотографията, в която бе пъхнал пръсти. Завърши с това, че чудовището е убило брат му Джорджи и че Клубът на Неудачниците си е поставил за цел да го унищожи... каквото и да представлява.

Вечерта, докато се прибираше към къщи, Майк щеше да си помисли, че би трябвало да ги изслуша с недоверие, прерастващо в ужас, а сетне да си плюе на петите и да хукне без да се обръща, твърдо убеден, че тия бели дечурлига не обичат негрите и си правят жесток майтап с него, или пък че е попаднал сред шестима съвсем откачени, които са прихванали лудостта един от друг, както става в училище през грипните сезони.

Но Майк не избяга, защото въпреки ужаса усещаше някакво странно облекчение. А заедно с него идваше още нещо, по-простичко и първично — чувството, че си е у дома. *Сега сме седмина*, отново помисли той, когато Бил привърши разказа си.

Отвори уста, без сам да знае какво ще каже.

— Аз видях клоуна — излетя от устата му.

— Какво? — запитаха едновременно Ричи и Стан, а Бевърли врътна глава толкова рязко, че дългата ѝ коса прехвъркна от лявото рамо на дясното.

— Видях го на Четвърти — бавно продължи Майк, обърнат към Бил. Острият, съсредоточен поглед на Бил се впиваше в очите му, заповядваше да продължи. — Да, на Четвърти юли...

Той млъкна за миг и си помисли: *Но го познах. Познах го, защото не го виждах за пръв път. И не за пръв път виждах нещо... нещо нередно.*

После си припомни птицата — за пръв път от май месец насам си позволяваше истински да мисли за нея (ако не се броят кошмарите). По онова време се боеше, че полудява. Сега знаеше, че не е така и усещаше облекчение... ала с облекчението идваше и страхът. Той облиза устни.

— Продължавай — нетърпеливо го подкани Бев. — По-бързо.

— Ами, аз бях на парада. И...

— Видях те — обади се Еди. — Свиреше на саксофон.

— Всъщност беше тромбон — уточни Майк. — Свирия в оркестъра на Църковното училище. Както и да е, тогава видях клоуна. Стоеше на тройното кръстовище в центъра и раздаваше балони на децата. Изглеждаше точно както разправят Бен и Бил. Сребрист костюм, оранжеви копчета, бяло лице и широка червена усмивка. Не знам дали беше червило или грим, обаче ми приличаше на кръв.

Сега другите кимаха развълнувано, но Бил само продължаваше да се вглежда в лицето на Майк.

— О-о-оранжеви к-кичури? — запита той и неволно разпери пръсти край ушите си.

Майк кимна.

— Като го видях така... стана ми страшно. Докато гледах, той се завъртя и ми махна с ръка, сякаш усещаше мислите ми, или чувствата, наречете го както щете. И това... май ме уплаши още повече. Тогава не знаех защо, обаче за една-две секунди толкова се стреснах, че спрях да свирия на тромбона. Устата ми пресъхна и имах чувството...

Той се озърна към Бевърли. Толкова ясно си спомняше как слънцето изведнъж избухна в непоносими, ослепителни блясъци по лъскавата мед на тромбона и хромираните части на колите, как музиката стана прекалено гръмка, а небето прекалено синьо. Клоунът вдигна ръка в бяла ръкавица (с другата стискаше връвчиците на грозд балони) и бавно я размаха, а кървавата му усмивка беше прекалено широка и алена като обърнат наопаки писък на ужас. Спомняше си как по тестисите му полазиха тръпки, как вътрешностите му изведнъж пламнаха и се разпуснаха, сякаш само след миг щеше да напълни гащите с гореща рядка струя. Но не можеше да го каже пред Бевърли. Такива неща не се говорят пред момиче — дори пред мъжко момиче, което не обръща внимание на думички като „копеле“ и „майната му“.

— ... стана ми страшно — довърши той.

Усещаше, че думата е прекалено слаба, но не знаеше как да разкаже останалото. Ала всички кимаха с разбиране и в душата му се надигна вълна на неописуемо облекчение. Погледът на онзи клоун, широката червена усмивка, бавното полюшване на бялата ръкавица... това беше някак по-страшно, отколкото да го преследва цялата банда на Хенри Бауърс. Много по-страшно.

— После отминахме — продължи Майк. — Изкачихме се по Горната миля. И там *отново* го видях да раздава балони на децата. Само че повечето не ги искаха. Някои дребосъци плачеха. Нямах представа как е стигнал дотам толкова бързо. Помислих си, че трябва да са двама, нали разбирате, с еднакви костюми. Екип. Но после клоунът пак ми махна с ръка и аз разбрах, че е той. Същият човек.

— Не е човек — каза Ричи и Бевърли потрепери. Бил я прегърна за миг и тя го изгледа с благодарност.

— Махна с ръка... и после ми намигна. Като че си имахме тайна. Или като... може би като да усещаше, че съм го познал.

Бил отдръпна ръка от рамото на Бевърли.

— *П-по-по-хоо-знал* си го?

— Мисля, че да — потвърди Майк. — Ще трябва да проверя нещо, преди да кажа със сигурност. Татко има снимки... Събира ги... Слушайте, момчета, вие нали често играете тук?

— Естествено — каза Бен. — Затова си строим къщичка.

Майк кимна.

— Ще проверя дали съм прав. Ако е тъй, мога да донеса снимките.

— Ста-а-ари с-снимки ли?

— Да.

— Има ли о-о-още н-нещо? — запита Бил.

Майк отвори уста и пак я затвори. Огледа ги неуверено, после каза:

— Ще ме сметнете за луд. Или за лъжец.

— Т-ти ми-ми-мислиш ли ни з-за лу-хху-уди?

Майк поклати глава.

— Ха на бас — каза Еди. — Доста работи не са ми наред, обаче нямам бръмбари в куфалницата. Поне тъй мисля.

— Не — каза Майк. — Не ви смятам за луди.

— Е, т-тогава и н-ние няма да те с-с-сметнем за лъ-лъ-лъ... за шантав — увери го Бил.

Майк пак ги огледа един по един, изкашля се и каза:

— Видях една птица. Преди два-три месеца. Птица.

Стан Юрис го погледна с интерес.

— Каква птица?

Този път Майк отговори много по-неохотно:

— Беше нещо като врабче, ама малко приличаше и на червеношийка. Имаше оранжеви гърди.

— И какво толкова? — запита Бен. — В Дери има сума ти птици.

Но го обземаше тревога и като погледна Стан, Бен разбра, че той си спомня какво бе срещнал във Водонапорната кула и как по някакъв незнаен начин се бе спасил, крещейки имената на птици. Ала само след миг тая мисъл отлетя, защото Майк продължаваше разказа си.

— Беше по-голяма от камион — каза той.

Огледа изумените, стреснати лица на слушателите. Очакваше смях, но всички мълчаха. Стан се бе втрещил като ударен с тухла. Лицето му беше толкова бледо, че напомняше цвета на сумрачен ноемврийски ден.

— Истина е, кълна се — каза Майк. — Беше гигантска птица, като ония праисторически чудовища от филмите на ужаса.

— Да, като в „Гигантският нокът“ — обади се Ричи. Спомни си, че оная птица му изглеждаше доста фалшива, но когато взе да опустошава Ню Йорк, той толкова се развълнува, че си разсипа пуканките от балкона на „Аладин“. Ако филмът не беше привършил, Фокси Фоксуърт сигурно щеше да го изхвърли от салона. Е, всяко зло за добро, както обичаше да казва Шеф Бил.

— Само че не изглеждаше праисторическа — каза Майк. — И не приличаше на онуй чудовище, дето го разправят в разните приказки, гръцки ли бяха, римски ли...

— П-птицата Р-р-рух? — подсказа Бил.

— Да, май така й викаха. Не беше и като нея. Просто изглеждаше нещо средно между врабче и червеношийка. — Майк се изсмя смутено. — Двете най-често срещани птици.

— К-к-къде... — започна Бил.

— Разкажи ни — простичко изрече Бевърли.

Майк помълча за момент, колкото да подреди мислите си, после започна да разказва. И докато говореше, докато гледаше как лицата им се изпълват с тревога и страх, но без следа от недоверие и присмех, той усети, че от душата му се отронва неописуем товар. Също като Бен с мумията, Еди с прокажения или Стан с удавените момчета, той бе видял нещо, което би подлудило някой възрастен — не само заради ужаса, но и заради зашеметяващата сила на чудовищната нереалност, която не може да бъде обяснена. Или пък възрастният, лишен от

разумно обяснение, просто не би обърнал внимание на събитието. Майк бе чел, че лицето на пророк Илия почерняло от светлината на Божията слава; но в Библията пишеше, че по онова време Илия бил вече стар и това навярно имаше значение. А не се ли разказваше и за един друг библейски герой, почти хлапак, който направо се преборил с ангела?

Беше видял ужаса и след това бе продължил да живее; бе вградил спомена в мирогледа си. Все още беше млад и имаше безкрайно широки представи за света. Но въпреки всичко споменът за онзи ден се зъбеше в най-мрачните кътчета на душата му и го караше насън да бяга отново и отново от чудовищната птица, която хвърля над него огромната си сянка. Едни от тези кошмари оставаха в паметта му, други сякаш изчезваха, но всъщност всички си бяха тук — мрачни сенки, надарени със свой собствен живот.

Колко малко бе забравил и колко непосилни тревоги бе изпитал (докато крачеше през баналното ежедневие: да помага във фермата, да ходи на училище, да кара велосипед, да тича до магазина, да сяда вечер пред телевизора, чакайки „Американски подиум“ с новите негърски състави) — навярно всичко това можеше да се измери само с облекчението, което изпита от възможността да сподели страховете си. В хода на разказа той бавно осъзна, че за пръв път е позволил на спомена да изплува изцяло. За пръв път от онова ранно утро край Канала, когато бе видял странните бразди... и кръвта.

4.

Майк им разказа как бе срещнал птицата в старата стоманолеярна и как се бе спасил в падналия комин. По-късно същия ден трима от Неудачниците — Бен, Ричи и Бил — тръгнаха към Общинската библиотека. Бен и Ричи се озъртаха непрестанно, очаквайки всеки миг отнякъде да изникне бандата на Хенри Бауърс, но Бил само се взираше замислено в тротоара. Около час след като им разказа за клоуна, Майк заяви, че баща му го чакал да се прибере към четири, щели да берат грах. Бевърли каза, че трябвало да отскочи до магазините и после да сготви вечеря за татко си. Еди и Стан също имаха работа. Но преди да се разделят, те направиха първата копка на

онова, което щеше да стане — ако Бен не грешеше — тяхна подземна къщичка. За Бил (а навярно и за всички останали) първата копка носеше дълбок символичен смисъл. Бяха започнали. Каквото и да се очакваше от тях като група, като *цяло*, бяха го започнали.

Бен го попита дали вярва на Майк. Тъкмо отминаваха сградата на Общинския съвет и отпред се издигаше библиотеката — дълго каменно здание сред уютната сянка на вековни брястове, все още незасегнати от пагубната болест, която след години щеше да ги унищожи.

— Да — отвърна Бил. — М-мисля, че казва и-ххи-истината. Б-безумна, но истина. Ами ти, Ръ-ръ-ричи?

Ричи кимна.

— Тъй е. Не искам да вярвам, нали ме разбираш, обаче май няма накъде. Помните ли какво рече за езика на птицата?

Бил и Бен кимнаха. Покрит с оранжеви топчета.

— Там е цялата работа — каза Ричи. — Като в комиксите. Като Лекс Лутър, Джокера или някой друг злодей. Винаги си оставя белега.

Бил кимна замислено. *Наистина* беше като злодей от комиксите. Дали защото го виждаха така? Защото мислеха така? Да, навярно. Детски работи, но тази твар сякаш се хранеше тъкмо с това — с детски работи.

Пресякоха улицата и тръгнаха по тротоара пред библиотеката.

— Пи-и-итах Стъ-стъ-стан дали е чу-чу-чувал за п-подобна птица — каза Бил. — Н-не за-хха-дължително чак т-т-толкова го-о-ляма, п-п-просто...

— Истинска? — подсказа Ричи.

Бил кимна.

— Т-той ръ-ръ-рече, че м-може да има в Ю-хху-ужна Америка или А-а-африка, обаче н-н-не и ту-ту-тука.

— Значи не вярва? — запита Бен.

— Въ-въ-вярва — поклати глава Бил. И после разказа какво бе подхвърлил Стан, докато двамата отиваха да му приберат колелото. Според Стан никой не би могъл да види оная птица преди разказа на Майк. Всичко друго — да, само не и птицата, защото тя била личното чудовище на Майк Хенлън. Но сега... е, сега птицата ставала собственост на целия Клуб, нали така? *Всеки* от тях можел да я види. Не непременно същата — за Бил, например, можела да е като гарван,

за Ричи като ястреб, за Бевърли като златен орел и кой знае още какво — но сега То можело да бъде птица за всички тях. Бил бе отвърнал, че ако е вярно, значи сега всички могат да видят прокажения, мумията, и евентуално мъртвите момчета.

„А това означава, че ако ще правим нещо, трябва да побързаме — бе добавил Стан. — То знае...“

„Кха-а-кво? — тревожно бе запитал Бил. — Все-ххи-ичко, к-което знаем ли?“

„Ако беше така, отдавна да ни е видяло сметката, мой човек — бе отвърнал Стан. — Обаче То знае, че *ние* знаем за него, бас държа. Мисля, че То ще опита да ни убие. Още ли държиш на онова, за което говорихме вчера?“

„Да.“

„Жалко, че не мога да дойда.“

„Бъ-бъ-бен и Ри-и-ичи ще д-дойдат. Бен е много у-хху-умен, а и Р-р-ричи съ-съ-също, к-когато не се б-бъзика.“

Докато приближаваха входа на библиотеката, Ричи запита Бил какво точно смята да прави. Бил им разказа бавно, за да не заеква прекалено. Идеята му се въртеше из главата от две седмици насам, ала се бе прояснила едва след разказа на Майк.

Какво правиш, ако искаш да се отървеш от птица?

Лесна работа — грабваш пушката и я пращаш по дяволите.

Какво правиш, ако искаш да се отървеш от чудовище?

Лесна работа (според филмите) — теглиш му един сребърен куршум и го пращаш по дяволите.

Бен и Ричи го изслушаха почтително. После Ричи запита:

— Как смяташ да намериш сребърен куршум, Шеф Бил? По каталог ли ще го поръчаш?

— Мно-ххо-ого с-с-смешно. Ще т-т-трябва да с-си го на-а-правим.

— Как?

— Сигурно точно затова отиваме в библиотеката — каза Бен. — Там ще открием.

Ричи кимна и си намести очилата. Бил забеляза, че зад дебелиите стъкла очите му са умни, замислени... и пълни със съмнение. Съмнението не го разтревожи, той самият не беше чак толкова уверен. Засега му стигаше, че в очите на Ричи нямаше и следа от подигравка.

— За татковия си Валтер ли мислиш? — запита Ричи. — Онзи, дето го носихме на Нийбълт стрийт.

— Да — каза Бил.

— Дори и да можем да отлеем сребърни куршуми, откъде ще намерим сребро?

— Това е моя грижа — тихо каза Бен.

— Ами... добре — съгласи се Ричи. — Оставяме този въпрос на Камарата. И после какво? Пак на Нийбълт стрийт ли?

Бил кимна.

— П-пак на Ни-ни-нийбълт стрийт. И ще му пъ-пъ-пръснем скапаната т-т-тиква.

Тримата постояха, впили сериозни погледи един в друг, сетне влязоха в библиотеката.

5.

— Брех, да го вземат мътните, пак довтаса черният момчурляк! — провикна се Ричи с Гласа на Ирландското ченге.

Беше отминала една седмица; приближаваше средата на юли и работата по къщичката отиваше към края си.

— Добро ти утро, мистър О'Хенлън, сър! Убав, ама убав ден се задава, цял ден картофи да садиш, дето викаше старата ми майчица...

— Доколкото знам, „добро утро“ се казва до пладне, Ричи — уточни изникналият от ямата Бен, — а пък вече е два следобед.

Двамата с Ричи укрепваха дъски по стените на изкопа. Горещият ден и тежката работа бяха заставили Бен да свали анцуга. Подгизналата от пот тениска лепнеше по гърдите и корема му. Сякаш не даваше пет пари за външния си вид, но Майк беше сигурен, че само да се зададе Бевърли, Бен тутакси ще нахлузи раздърпания анцуг.

— Не ставай буквоядец, почваш да приличаш на Стан Мъжагата — заяви Ричи. Преди пет минути бе напуснал изкопа, твърдейки, че е време да палнат по цигара.

„Мислех, че нямаш цигари“ — бе казал Бен.

„Нямам — бе отвърнал Ричи, — но въпросът е принципен.“

Майк носеше под мишница албума на баща си.

— Къде са другите? — запита той.

Беше оставил колелото си под моста при Силвър и знаеше, че Бил трябва да е нейде наоколо.

— Бил и Еди отскочиха преди половин час до буницето да реквизират още дъски — обясни Ричи. — Стани и Бев са в магазина на Рейнолдс за панти. Не знам какво крои Камарата, ама сам виждаш, че има долни замисли — ха-ха, долни замисли, чаткаш ли? — и току-виж оплескал работата. Трябва някой да го наглежда, разбираш. Между другото, ако още искаш да влезеш в клуба, дължиш ни двацет и три цента. За пантите.

Майк прехвърли албума под лявата мишница и бръкна в джоба си. Внимателно отброи исканата сума (оставяйки в личната си хазна богатството от пет цента) и подаде парите на Ричи. После пристъпи към ямата и надникна.

Само че отвътре вече не приличаше на яма. Стените бяха грижливо изравнени и укрепени с дъски. Отначало разнокалибрени дъски не си пасваха, но Бен, Бил и Стан бяха хвърлили много труд, за да ги изравнят с инструменти от работилницата на Дзак Денброу (при което Бил педантично държеше инструментите да се връщат всяка вечер и точно в същото състояние, в което са взети). Бен и Бевърли бяха ги укрепили с напречни летви. Еди все още се стряскаше малко от ямата, но това си му беше в кръвта. Отстрани бяха подредени грижливо квадратните чимове, които по-късно щяха да заемат място върху капака.

— Вие май си разбирате от работата — каза Майк.

— Естествено — кимна Бен и посочи албума. — Какво носиш?

— Татковия албум за Дери. Той събира стари снимки и изрезки за града. Това му е хоби. Преди два дни го прегледах... нали ви бях казал, че клоунът ми се струва познат отнякъде. И наистина съм го виждал. Тук, в албума. Затова го донесох. — Срамуваше се да признае, че не бе посмял да поиска разрешение от татко си. Тъй като се боеше, че подобна молба може да предизвика неудобни въпроси, той отмъкна албума като крадец, докато баща му садеше картофи на западната нива, а майка му простираше пране в задния двор. — Мислех си, че и вие трябва да хвърлите едно око.

— Добре де, дай да видим — каза Ричи.

— Нека най-напред да се съберем всички. Така ще е по-добре.

— Окей. — Честно казано, Ричи не гореше от нетърпение да гледа стари снимки от Дери. Случката в стаята на Джорджи го бе отвратила от всякакъв род албуми. — Ще ни помогнеш ли да довършим укрепването?

— Дадено.

Майк внимателно остави албума на татко си по-далече от ямата, за да не го изцапат с пръст, после взе лопатата на Бен.

— Копай тук — посочи Бен. — Като стигнеш на педя и половина, слагам вътре дъската и я притискам към стената, а ти връщаш пръстта обратно.

— Мъдър план, мой човек — одобри Ричи и провеси крака през ръба на изкопа.

— Ами *ти* защо не работиш? — запита Майк.

— Много съм болен, мой човек — радостно извести Ричи. — Имам кокали в краката.

— Как вървят проучванията, дето ги правите с Бил?

Майк смъкна ризата си и почна да копае. Беше горещ ден, жегата тегнеше дори и в Пущинака. Из храсталака щурците жужаха като часовници, които лениво отмерват хода на лятото.

— Е... вървят горе-долу — отвърна Ричи и стрелна поглед към Бен, сякаш искаше да го предупреди за нещо. — Тъй ми се струва.

— Защо не пуснеш радиото, Ричи? — запита Бен.

Той сложи една дъска в изкопаната от Майк дупка и я притисна към стената. Както винаги, транзисторът висеше под най-дебелия клон на съседния храст.

— Батериите се скапаха — каза Ричи. — Ако не си забравил, свихте ми последните двацет и пет цента за някакви си панти. Жестоко, Камара, много жестоко. Пък и тук долу се хваща само една станция, дето все пуска шкембест рок.

— Ъ? — надигна глава Майк.

— Камарата мисли, че Томи Сандс и Пат Бун пеят рокендрол — обясни Ричи. — Какво да го правиш, завалията, хабер си няма от тия работи. *Елвис* пее рокендрол. *Ърни Доу* пее рокендрол. *Карл Пъркинс* пее рокендрол. *Боби Дарин*. *Бъди Холи*. „О-оу *Пеги*... моя *Пеги Сю-у-у*...“

— *Моля те*, Ричи! — възкликна Бен.

— Освен това — добави Майк, като се подпря на лопатата, — рокендрол пеят Фетс Domino, Чък Бери, Литъл Ричард, Шеп и „Лаймлайтс“, Лавърн Бейкър, Франки Лаймън и „Тинейджърс“, Ханк Болард и „Миднайтърс“, „Костърс“, „Айсли брадърс“, „Крестс“, „Кордс“, Стик Макгий...

Двамата го зяпнаха толкова изумено, че Майк се разсмя.

— Подир Литъл Ричард изтървах нишката — каза Ричи.

Той обичаше Литъл Ричард, но в тайната му класация през това лято на първо място стоеше Джери Ли Луис. Наскоро майка му бе влязла в хола тъкмо когато по телевизията вървеше „Американски подиум“. Джери Ли се беше метнал върху пианото и свиреше с главата надолу, а дългите кичури коса провисваха пред лицето му. Пееше „Поверително от гимназията“. За момент Ричи помисли, че майка му ще припадне. Не припадна, но бе толкова потресена, че на вечеря предложи да пратят Ричи за цяло лято в някой от ония военизирани младежки лагери.

Ричи тръсна коса пред очите си и запя:

— Ела в школото, бейби, там всички котки друсат рок...

Бен сграбчи огромния си търбух, люшна се из ямата и се престори, че драйфа. Майк демонстративно си запуши носа, но се смееше до сълзи.

— Какво има? — запита Ричи. — Сериозно, какво *ви става* бе, момчета? Тоя път беше *добре*! Честна дума, наистина беше *добре*!

— Леле, братко — едва изпъшка през смях Майк. — Безценно беше. Честна дума, безценно.

— Негрите нямат вкус — заяви Ричи. — Мисля, че и в Библията го пишеше.

— Олеле мамо! — превиваше се от смях Майк.

Когато Ричи запита с искрено недоумение какво означава *това*, Майк тежко рухна долу, стисна се за корема и с буен кикот се запремята насам-натам.

— Сигурно мислиш, че ти завиждам — каза Ричи. — Сигурно мислиш, че *искам* да съм негър.

Тук вече Бен не издържа и грохна до Майк. Цялото му тяло се тресеше от смях. Очите му бяха готови да изхвъркнат.

— Стига, Ричи — изпъшка той. — Ще се надрискам. Ще у-у-умра, ако не с-спреш...

— *Не искам да съм негър* — отсече Ричи. — Хич не ми трябва да живея в Бостън, да ходя с розови панталони и да купувам пица на резени. Искам да съм евреин като Стан. Искам да си имам заложна къща и да продавам на хората автоматични ножове, пластмасови фъшкии и вехти китари.

Бен и Майк вече пицяха от смях. Звучите се носеха над зелените гъсталаци на дълбоката низина със странното име Пущинака и ехото караше птиците да излитат, а катеричките да застиват изплашено по клоните. Смехът беше млад, пронизителен, буен, жизнен, искрен, свободен. Почти всяко живо същество, до което достигаше, реагира посвоему, ала съществото, което се изсипа от една широка бетонна тръба над горното течение на Кендъскиг, не беше живо. Вчера следобед бе налетяла внезапна гръмотевична буря (къщичката не бе пострадала — откакто започнаха изкопните работи, Бен всяка вечер грижливо покриваше ямата с парцаливо парче насмолен брезент, което Еди бе отмъкнал иззад „Барачката на Уоли“; ужасно миришеше на боя, но вършеше работа) и из дренажите под Дери два-три часа бяха бушували мътни потоци. Именно този порой изхвърли под слънчевите лъчи ужасяващия товар — за радост на пълчищата лакомни мухи.

Това бе трупът на едно деветгодишно момче на име Джими Кълъм. От лицето му бе останал само носът. Всичко друго представляваше безформена, накълцана каша. Одраното кърваво месо беше осеяно с дълбоки черни дупки, които навярно само Стан Юрис би разпознал — следи от човка. От грамадна човка.

Тънки струйки вода пробягваха по калните памучни панталонки на Джими Кълъм. Белите му ръце се люшкаха из потока като мъртви риби. Те също бяха изкълвани, но не чак толкова. Пъстрата му риза се издуваше и спадаше, пак се издуваше и пак спадаше като някакъв ужасен мехур.

Натоварени с дъски, които бяха отмъкнали от бунището, Бил и Еди пресякоха Кендъскиг по камъните само на четиридесет метра от трупа. Чуха смеха на Ричи, Бен и Майк, неволно се усмихнаха и изтичаха покрай скритите останки на Джими Кълъм, за да разберат каква е тая веселба.

Смехът *все още* не бе заглъхнал, когато на полянката изникнаха Бил и Еди, задъхани и потни под тежкия товар. Даже лицето на Еди — обикновено бяло като сирене — беше поруменяло. Двамата изсипаха новите дъски при почти изчерпаните резерви. Бен се измъкна от ямата да огледа материала.

— Бива си ги! — възкликна той. — Еха! Страхотно!

Бил се просна на земята.

— Сега м-може ли да п-предам Богу ду-у-ух, или д-да по-о-очакам м-малко?

— Почакай малко — разсеяно каза Бен.

Той също си беше донесъл инструменти и сега грижливо проверяваше всяка дъска — тук изтръгваше някой гвоздей, там развиваше стар винт. Отхвърли една, защото се оказа сцепена. Друга издаваше при почукване глух, неясен звук и Бен също я метна настрани. Седнал на купчинка пръст, Еди го наблюдаваше внимателно. Измъкна инхалатора от задния си джоб и налапа пръскалката, докато Бен вадеше с теслата още един ръждив пирон. Пиронът изскърца недоволно като настъпена гадинка.

— Ако се одраскаш на ръждив пирон, можеш да хванеш тетанус — съобщи Еди.

— Тъй ли? — обади се Ричи. — Какво е това цепеност? Звучи ми като женска болест.

— Тиквеник — заяви Еди. — Не е *цепеност*, а *тетанус* и означава схваната челюст. Има едни специални микроби, дето живеят в ръждата, разбираш ли, и ако се одраскаш, могат да проникнат в теб и... тъъ... да ти преебат нервите.

Еди съвсем се изчерви и пак налапа инхалатора.

— Схваната челюст, Божичко — впечатли се Ричи. — Май не е на добро.

— И още как! Първо челюстите ти се стягат толкова, че даже не можеш да ядеш. Трябва да ти пробият дупка в бузата и да те хранят през тръбичка.

— Олеле, братко — рече Майк и подаде глава от изкопа. Разширените очи изглеждаха невероятно бели сред кафявото му лице. — Сигурно ли е?

— Мама ми каза — отвърна Еди. — После ти се схваща гърлото и умираш от глад, щото не можеш да преглъщаш.

Ужасяващата картина бе посрещната с всеобщо мълчание.

— Няма лечение — подчерта Еди.

Мълчание.

— Затова — рязко добави Еди — винаги се пазя от ръждиви пирони и тем подобни гадости. Веднъж ми биха инжекция против тетанус, знаете ли как боли?

— Ами тогава защо ходиш с Бил на бунището за тия боклуци? — запита Ричи.

Бил надничаше в ямата. Еди се озърна към него и в погледа му имаше толкова обич и преклонение, че въпросът повече не се нуждаеше от отговор, но все пак той тихо изрече:

— Някои работи трябва да се вършат *въпреки* риска. Това е първото важно нещо, което узнах сам, без мама.

Отново настана тишина, но в нея вече нямаше тревога. После Бен продължи да вади пирони, а след малко и Майк излезе да му помага.

Лекият ветрец полюшваше транзистора, лишен от право на глас до следващия щедър жест на мистър Тозиър (или докато Ричи успееше да окоси нечия ливада). Бил си мислеше колко е странно — странно и някак съвършено — че са успели да се съберат всички тук в този летен ден. Някои от познатите му хлапета гостуваха при роднини. Други бяха заминали с родителите си за Дисниленд в Калифорния или за Кейп Код, а едно приятелче даже бе потеглило към някакво безкрайно далечно място със странното, ала и някак многозначително название Гестаад. Други деца се бяха пръснали по лагерите — благотворителни, скаутски, или дори ония прескъпи лагери, където се учиш да плуваш, да играеш голф и да казваш „Великолепно!“ вместо „Мамка ти!“, когато на тенискорта противникът те изненадва с убийствен сервис; имаше и деца, чиито родители просто ги бяха отвели **НЯКЪДЕ**. Бил не се учудваше. Познаваше някои деца, които искаха да избягат **НЯКЪДЕ**, защото се бояха от страшилището, бродещо из Дери през това дълго лято. Но подозираше, че изплашените родители са много повече. Хора, които смятаха да прекарат цялото лято в Дери, изведнъж решаваха да *(Гестаад? В Швеция ли беше? Аржентина? Испания?)*

заминат **НЯКЪДЕ**. Това донякъде напомняше големия страх от детски паралич през 1956 година, когато четири деца се заразиха в общинския басейн „О’Брайън“. И тогава възрастните — за Бил тая

дума се покриваше плътно с думата „родители“ — бяха решили, че НЯКЪДЕ ще е по-добре. По-безопасно. Всеки, който можеше да си го позволи, избяга от града. Бил разбираше това НЯКЪДЕ и можеше да мечтае над вълшебния звук на странното име Гестаад, ала и най-приказното вълшебство помръкваше пред блясъка на желанието; Гестаад беше НЯКЪДЕ; Дери беше желание.

И никой от нас не замина НЯКЪДЕ, помисли той, гледайки как Бен и Майк изскубват криви пирони от вехтите дъски, как Еди лениво се отправя към храстите да пусне една вода (трябва да го правиш при първа възможност, за да избягваш претоварването на мехура, бе казал веднъж Еди, обаче трябва и да се пазиш от отровния бръшлян, инак знаеш ли как ще ти се подуе пишката). Всички сме тук, в Дери. За нас няма роднини, няма лагер, няма пътуване, няма НЯКЪДЕ. Всички сме тук. Готови за проверка.

— Там имаше и една врата — съобщи Еди, закопчавайки ципа си в движение.

— Изтръска ли го, Едс? — обади се Ричи. — Дано да си го изтръскал, щото ако не си, може да хванеш рак. Мама ми каза.

По лицето на Еди се изписа изненада и лека тревога, преди да забележи, че Ричи се хили. Изпепели го (или поне се опита) с презрителния поглед на възрастен, който търпеливо слуша бебешки глупости, после продължи:

— Беше много голяма, та нямаше как да я донесем. Обаче Бил каза, че ако идем всички заедно, ще се справим.

— Естествено, никога не можеш съвсем да го изтръскаш — не мириясваше Ричи. — Знаеш ли какво ми каза един умен човек, Едс?

— Не — отвърна Еди — и не искам повече да ми викаш Едс, Ричи. Сериозно ти казвам. Чувал ли си някога да река: „Дай малко дъвка, Дик“? Е, щом аз не ти викам Дик, от къде на къде...

— Този умен човек ми каза следното: „Както да друсате, както да дращите, капката пак ще отиде във гащите“. Затова има толкоз много рак по света, обични ми Еди.

— По света има толкоз много рак, щото галфони като теб и Бевърли Марш пушат цигари — заяви Еди.

— Бевърли не е галфон — заканително се обади Бен. — Внимавай какви ги плещиш, Мръсна уста.

— Бибип, м-момчета — разсеяно се намеси Бил. — Като стана дума за Б-б-бевърли, тя е много си-ххи-илна. Ще ни п-п-помогне за вра-а-тата.

Бен се интересува какво представлява тази врата.

— Мъх-мъх-хагонова, м-мисля.

— Някой е изхвърлил *махагонова врата*? — смая се Бен, но в гласа му не звучеше съмнение.

— Хората изхвърлят *всичко* — каза Майк. — Бунище ли? Призлява ми като ида там. Честно ви казвам, направо ми *призлява*.

— Аха — кимна Бен. — Сума ти нещо е можело да се оправи без никакъв труд. А в Китай и Южна Америка сиромасите нищичко си нямат. Тъй казва *моята* майка.

— Ако искаш да знаеш, слънчево момче, и в Мейн е пълно със сиромаси — мрачно добави Ричи.

— К-к-какво е това? — посочи Бил към албума.

Майк му обясни и каза, че ще разгледат снимката на клоуна, когато Стан и Бевърли се върнат с пантите.

Бил и Ричи се спогледаха.

— Какво ви тревожи? — запита Майк. — Онуй, дето е станало в стаята на брат ти ли, Бил?

— А-аха — потвърди Бил и млъкна.

Редуваха се да работят в изкопа, докато Стан и Бевърли пристигнаха с две издути книжни торбички. Майк подхвана разказа, а Бен седна по турски и се зае да изрязва в две от дългите дъски прозорчета, които да се отварят и затварят на панти. Може би само Бил забелязваше колко бързо и сръчно се движат пръстите му; колко са изкусни и точни — като пръсти на хирург. Възхищаваха го.

— Татко казва, че някои снимки са отпреди сто години — обясняваше Майк, прегърнал албума в скута си. — Купува ги от вехтошарски магазини или когато някой рече да си разпродава вехториите от тавана. Понякога прави трампа с други колекционери. Има и стереоснимки — две съвсем еднакви на дълго картонче, обаче щом ги погледнеш през нещо като бинокъл, става една картинка, само че обемна. Като ония филми — „Восъчният дом“ или „Чудовището от Черната лагуна“.

— Защо са му притрябвали тия вехтории? — запита Бевърли. Беше с най-обикновени джинси, но върху долните десетина

сантиметра от шевовете бе зашила ивици шарена басма и крачолите изглеждаха много весело — като униформа на някакъв смахнат моряк.

— Да — подкрепи я Еди. — В Дери винаги е било адски скучно.

— Ами... не знам точно, но мисля, че го прави, защото не е роден тук — смутено отвърна Майк. — Като че... де да знам... като че всичко му е ново и интересно, или например като да е влязъл в киното наред филма...

— Я-а-асна работа, всеки иска д-да види на-а-чалото — обади се Бил.

— Да — каза Майк. — В Дери историята направо се валя по улиците. И на мен ми харесва. Мисля, че една част е свързана с оная твар — с То, както го наричате.

Той погледна към Бил и Бил замислено кимна.

— След парада на Четвърти юли прегледах албума, защото *знаех*, че вече съм виждал някъде онзи клоун. *Знаех* си. И гледайте тук.

Той отвори албума, прелисти страниците и го подаде на Бен, който седеше отдясно.

— Н-н-не п-пирай съ-съ-страниците! — провикна се Бил и в гласа му звучеше такова напрежение, че всички трепнаха. Ричи забеляза, че той е свил на юмрук ръката, която бе пострадала от албума на Джордж. Юмрук, готов да защитава.

— Бил е прав — намеси се Ричи. Покорният, съвършено нетипичен за него глас им действа още по-убедително. — Внимавайте. Вярно казваше Стан. Щом ние го видяхме, значи вече и вие можете да го видите.

— Да го *усетите* — зловещо уточни Бил.

Албумът тръгна от ръка на ръка и всички го държаха боязливо, за ръбовете, сякаш беше стар динамитен заряд, по който избиват перлени капки нитроглицерин.

Когато албумът се върна обратно, Майк отвори на една от първите страници.

— Татко казва, че няма начин да се датира точно, но тази трябва да е от първата половина на осемнайсети век. Веднъж той поправи верижния трион на един човек срещу кашон стари книги и картички. Тази е от там. Според него сега струвала четирийсет долара, че и повече.

Старинната гравюра имаше размерите на голяма пощенска картичка. Когато стигна до Бил, той с облекчение забеляза, че бащата на Майк е използвал един от ония колекционерски албуми, в които снимките са защитени с найлоново покритие. Гледаше като хипнотизиран и през главата му мина: *Ето. Сега го виждам — това е То. Наистина го виждам. Ето лицето на врага.*

На гравюрата беше изобразен смешник, който жонглира с грамадни кегли наред кална уличка. От двете страни имаше няколко къщи и дъсчени бараки — Бил предположи, че са магазини или фактории, както ги наричали по онова време. Мястото изобщо нямаше да прилича на Дери, ако не беше Каналът. Но Каналът се виждаше отлично и беше ограден по двата бряга с равен калдъръм. По-назад Бил различи впряг мулета, теглещи шлеп.

Около смешника се бяха стълпили пет-шест деца. Едното носеше старомодна сламена шапка. Друго стискаше пръчка и обръч от бъчва. Пръчката не беше като ония, струговани, гладки и лакирани, които днес можеш да си купиш от универмага; беше откъсната направо от дървото. Личаха си голите чепове там, където по-дребните вейки са били окастрени с нож или брадвичка. *Не е произведена в Тайван или Корея*, помисли Бил, гледайки като омагьосан — това момче би могъл да бъде самият той, ако се бе родил няколко поколения по-рано.

Лицето на смешника се разтягаше в широка усмивка. Не носеше грим или маска (само че за Бил цялото му лице приличаше на маска), но беше съвършено плешив, ако не се броят два рижави кичура, щръкнали като рога над ушите му, и Бил без затруднение разпозна *онзи* клоун. *Преди повече от двеста години*, помисли той и усети как в душата му се надига безумен прилив от ужас, гняв и вълнение. Двадесет и седем години по-късно, докато седеше в Общинската библиотека и си припомняше първия поглед в албума на Уил Хенлън, щеше да осъзнае, че е изпитвал онова, което навярно изпитва опитен ловец, когато среща първата прясна следа на стар тигър-човекоядец. *Преди двеста години... толкова отдавна и един Господ знае колко по-отдавна.* Това го накара да се запита *откога* всъщност се е заселил Пениуайз в Дери... но нямаше никакво желание да разсъждава по въпроса.

— Дай, Бил! — настоя Ричи, но Бил задържа албума още малко. Вглеждаше се съсредоточено, твърдо уверен, че гравюрата ще се

раздвижи: кеглите (ако наистина бяха кегли) ще заподскачат нагоре-надолу в ръцете на смешника, децата ще почнат да се смеят и ръкопляскаат (но може би *не всички*; може би някои ще побегнат с писъци), мулешкият впряг ще изтегли шлепа извън рамките на картината.

Гравюрата не помръдна и той подаде албума на Ричи.

След като албумът се върна при Майк, той нетърпеливо прелисти още няколко страници.

— Ето. Тая е от 1856, четири години преди Линкълн да стане президент.

Започна нова обиколка. Този път картинката беше цветна — нещо като карикатура — и на нея тълпа пияници стоеше пред кръчмата, а дебел политик с огромни мустаци им държеше реч от дъска, подпряна върху дървени магарета. В едната си ръка стискаше пенеста халба. Дъската забележимо се огъваше под тежестта му. Отстрани няколко жени с бонета гледаха презрително тази проява на скудоумие и невъздържаност. Текстът отдолу гласеше: ОТ ПОЛИТИКАТА В ДЕРИ СЕ ОЖАДНЯВА, КАЗВА СЕНАТОР ГАРНЪР!

— Татко казва, че такива картинки били страшно популярни двайсетина години преди Гражданската война — обясни Майк. — Наричали ги „смехоринки“ и си ги пращали по пощата. Сигурно са били нещо като днешните майтапи в списание „Мад“.

— Съ-съ-сатира — уточни Бил.

— Аха — кимна Майк. — Обаче вижте тук, в долното ъгълче.

Картинката напомняше карикатурите от „Мад“ в още едно отношение — имаше безброй подробности и допълнителни закачки, съвсем като в грамадните графики на Морт Дръкър. Някакъв ухилен шишко изливаше халба бира в гърлото на петнисто куче. Една жена бе плъоснала по задник сред кална локва. Две улични хлапета пъхаха клечки серен кибрит в обувките на заможен бизнесмен, а малко момиченце се бе закачило с колене за клона на близкия бряст и гащичките му се подаваха изпод провисналата рокличка. Но въпреки объркващата плетеница от детайли беше излишно Майк да им сочи клоуна. Облечен в пъстрата униформа на военен барабанчик, той разиграваше пред неколцина пияни секачи старата игра с трите миди. Намигаше на един от тях, който (ако се съди по смаяно зяпналата уста)

току-що бе избрал празната мида. Барабанчикът-клоун посягаше да вземе монета от ръката му.

— Пак той — промълви Бен. — Колко... сто години по-късно ли?

— Горедолу — потвърди Майк. — А ето една от 1891.

Този път беше изрезка от първата страница на „Дери нюз“. УРА! — възторжено съобщаваше огромно заглавие — **СТОМАНОЛЕЯРНАТА ПОЧВА РАБОТА!** И малко по-долу: „Общината устройва тържествен пикник“. Гравюрата изобразяваше церемонията по прерязване на лентата пред стоманолеярната на Кичънър; макар да не беше чак толкова изпипана, стилът напомняше гравюрите на Къриър и Айвис, които майката на Бил бе закачила в столовата. Някакъв джентълмен с фрак и цилиндър беше разтворил широко ножици пред лентата, а наоколо се трупаха поне петстотин зяпачи. Отляво клоунът — техният клоун — се премятеше пред група деца. Художникът го бе уловил с главата надолу и изрисуваната усмивка се превръщаше в писък.

Бил побърза да подаде албума на Ричи.

Под следващата снимка беше изписано с почерка на Уил Хенлън: 1933 — *отмяна на Сухия режим в Дери*. И макар че момчетата не знаеха почти нищичко за Сухия режим и отмяната му, снимката говореше красноречиво. Изобразяваше „Барачката на Уоли“ сред Дяволския декар. Заведението беше претъпкано буквално до тавана от мъже с леки летни ризи, сламени шапки, дърварски ризи, тениски, строги банкерски костюми. Всички победоносно размахваха чаши и бутилки. На витрината имаше две големи табели. **ЧЕСТИТО ЗАВРЪЩАНЕ НА ДЖОН ЕЧЕМИЧЕНОТО ЗЪРНО!** — гласеше едната. Другата обявяваше: **ДОВЕЧЕРА БЕЗПЛАТНА БИРА**. Облечен като най-големия денди на света (бели обувки, гетри, раирани гангстерски панталони), клоунът бе положил крак върху стъпенката на автомобил Рео и пиеше шампанско от дамска обувка с високо токче.

— 1945 — каза Майк.

Отново „Дери нюз“. Огромно заглавие: **ЯПОНИЯ КАПИТУЛИРА — СВЪРШИ СЕ! СЛАВА БОГУ, СВЪРШИ СЕ!** Парадно шествие от танцуващи хора се виеше по Главната улица към Горната миля. А на втори план се мяркаше клоун в сребрист костюм с оранжеви копчета, застинал в точковия растер на вестникарската

снимка — и сякаш самото му присъствие искаше да подсказе (поне на Бил), че нищо не се е свършило, че никой не е капитулирал, че мъдрите още мъдруват, а лудите още лудуват... и най-вече, че всичко е загубено веднъж завинаги.

Бил изтръпна от сух, вледеняващ страх.

Изведнъж точиците на растера изчезнаха и снимката се раздвижи.

— Това е... — започна Майк.

— Г-г-гледайте — прекъсна го Бил. Думата се отрони от устните му като полуразтопено ледено кубче. — *Гъ-гъ-гледайте вси-ххи-ички!*

Другите се струпаха наоколо.

— Боже мой! — прошепна поразената Бевърли.

— *Това е ТО!* — почти изкрещя Ричи, блъскайки развълнувано с юмрук по гърба на Бил. Озърна се към пребледнелия, напрегнат Еди, иззад когото се подаваше вкамененото лице на Стан. — Това видяхме в стаята на Джордж. *Точно това ви...*

— Шшшшт — обади се Бен. — Слушайте. — Той почти изрида: — Чуват се... Господи, всичко се чува отвътре.

И сред безмълвието, нарушавано само от мекия шепот на летния ветрец, седмината осъзнаха, че наистина всичко се чува. Оркестърът свиреше военен марш, изтънял и затихнал от разстоянието... или от времето... или от нещо друго. Възторжените крясъци на тълпата сякаш долитаха от зле настроено радио. Към тях се примесваше глух, едва доловим пукот, като че някой си разтягаше ставите на пръстите.

— Фишеци — прошепна Бевърли и разтърка очите си с треперещи ръце. — Това са фишеци, нали?

Никой не отговори. Момчетата гледаха снимката с огромни, широко разтворени очи.

Парадът лъкатушеше насреща, но точно преди да стигнат най-отпред — там, където сякаш би трябвало да напуснат фотографията и да излязат на бял свят тринайсет години по-късно — хората изчезваха в някакво незнайно измерение. Най-отпред бойците от Първата световна война с удивително състарени лица под вехтите плоски каски носеха плакат ВЕТЕРАНИТЕ ОТ ДЕРИ ПОЗДРАВЯВАТ НАШИТЕ ХРАБРИ МОМЧЕТА, след тях се задаваха скаутите, индустриалците-идеалисти, милосърдните сестри, оркестърът на християнското дружество, сетне идваха самите ветерани от Втората световна война,

следвани от гимназиалния оркестър. Тълпата се люшкаше насам-натам. От горните прозорци на деловите сгради край улицата хвърчаха конфети и серпантини. Клоунът танцуваше по тротоара, премяташе се, козируваше, целеше се с невидима пушка. И Бил забеляза за пръв път, че хората се извърщат от него — но не като да го *виждаха*; по-скоро сякаш бяха усетили студен полъх или неприятна миризма.

Виждаха го само децата — и разтреперани се дърпах настрани.

Бен протегна ръка към снимката както бе сторил Бил в стаята на Джордж.

— Нъ-нъ-нъ-НЕ! — изкрещя Бил.

— Мисля, че няма страшно, Шеф Бил — каза Бен. — Гледай. — И той положи длан върху найлоновото покритие, после я отдръпна. — Но ако не беше найлонът...

Бевърли изпищя. Когато Бен отдръпна ръка, клоунът прекрати номерата си. Втурна се напред, а широката му кървава уста се хилеше и бръщолевеше нещо неясно през кикота. С изкривено лице Бил се отметна назад, ала все пак удържа албума — беше убеден, че клоунът ще изчезне също като началото на шествието с оркестъра, скаутите и открития Кадилак, возещ Мис Дери 1945.

Но клоунът не изчезна в онова измерение, което сякаш слагаше граница на миналото. С ужасяваща, хищна пъргавина То се метна върху един уличен стълб, стърчащ най-отпред на снимката. Изкатери се ловко като маймуна — и изведнъж притисна лице към здравия прозрачен найлон, с който Уил Хенлън бе покрил страниците на албума. Бевърли изкрещя отново и този път с нейния глас се сля тъничкият, немощен писък на Еди. Найлонът се изду — по-късно всички щяха да потвърдят това. Бил видя как червеният топчест нос на клоуна се сплеска върху прозрачното препятствие.

— *Всички ви ще избия!* — крещеше клоунът през смях. — *Само опитайте да ме спрете и ще избия всички ви! Първо ще ви побъркам и после ще ви избия! Не можете да ме спрете! Аз съм Джинджифиловият човек! Аз съм Младият върколак!*

И за миг То *наистина* се превърна в Младия върколак — над жабото на сребристия костюм изникна посребрената от луната вълча муцуна, оголила насреща им хищни бели зъби.

— *Не можете да ме спрете, аз съм прокаженият!*

И ето че прокаженият се втренчи насреща им с очите на оживял мъртвец, изцъклени сред прогнитите язви на страшното, разложено лице.

— *Не можете да ме спрете, аз съм мумията!*

Лицето на прокажения внезапно се сбръчка, прорязано от сухи, прашни пукнатини. От кожата му се лющеха прастари, полуизтлели превръзки. Бен пребледня като извара, притисна бузата си с длан и извърна глава.

— *Не можете да ме спрете, аз съм мъртвите момчета!*

— *Не!* — изкрещя Стан Юрис. Очите му бяха изхвъркнали над дъги от напрегната, сбръчкана плът — *шокова плът*, мина през ума на Бил и дванайсет години по-късно той щеше да използва тази дума в един роман, без да подозира откъде е дошла; просто щеше да изпише подходящата дума на подходящото място, както правят всички писатели, и щеше да я сметне за най-обикновен дар от онова пространство

(*странство*)

откъдето понякога изплуват оригиналните изрази.

Стан изтръгна албума от ръцете му и яростно захлопна кориците. Отчаяно го стискаше с длани и по ръцете му трептяха обтегнати сухожилия. Огледа приятелите си с почти обезумели очи.

— Не — бързо изрече той. — Не, не, не.

Внезапно Бил осъзна, че се плаши не толкова от клоуна, колкото от упоритата съпротива на Стан; разбра, че То се надява тъкмо на такава реакция, защото...

Защото може би То се бои от нас... изпитва истински страх за пръв път в своя дълъг, много дълъг живот.

Сграбчи раменете на Стан и го разтръска с всички сила. Стан изтрака със зъби и изтърва албума. Майк го вдигна и побърза да го остави настрана — след видяното едва смееше да докосне кориците. Но все пак албумът беше на баща му и някаква смътна интуиция му подсказваше, че Уил Хенлън никога няма да види онова, което зърнаха преди малко.

— Не — тихо изрече Стан.

— Да — каза Бил.

— Не — повтори Стан.

— *Да.* Ние вси-и-ички...

— Не.

— ... г-го ви-ххи-идяхме, Стан — довърши Бил и се огледа към останалите.

— Да — потвърди Бен.

— Да — каза Ричи.

— Да — кимна Майк. — О, Боже мой, да.

— Да — каза Бев.

— Да — едва изпъхтя Еди през задръстеното си гърло.

Бил се обърна и очите му повеляваха на Стан да го погледне.

— Н-не му по-ххо-зволювай д-да те по-о-одлъже, човече. И т-ти го в-в-видя.

— *Не искаш!* — проплака Стан. По челото му се стичаха струйки лъскава, мазна пот.

— Обаче г-го ви-ви-видя.

Стан ги оглеждаше един по един. Зарови пръсти в късо подстриганата си коса и от гърдите му се отрони дълбока, трепереща въздишка. Очите му като че се избистриха след оная прииждаща лудост, която бе стреснала Бил.

— Да — каза той. — Да. Добре де. Да. Това ли искаш? Да.

И Бил си помисли: *Все още сме заедно. То не успя да ни спре. Все още можем да го убием. Все още можем... ако сме храбри.*

Завъртя се към останалите и във всички очи зърна частица от истерията на Стан. Не чак толкова безумна... но все пак реална.

— А-а-аха — каза той и се усмихна на Стан. След кратко колебание Стан отвърна на усмивката и ужасеното му лице се поотпусна. — Точно това и-ххи-искаш, ш-ш-шубе такова.

— Бибип, тъпчо — отвърна Стан и всички се разсмяха. Смехът беше писклив, истеричен, но Бил реши, че е по-добре така, отколкото изобщо да не се смеят.

— Хъ-хъ-хайде — подкани ги той, защото все някой трябваше да каже нещо. — Дайте да д-д-довършим къщичката. Какво ще ре-ххе-ечете?

Видя в очите им облекчение и благодарност... но тази благодарност не му помагаше да се спаси от собствения си ужас. Нещо повече — част от тяхната признателност го караше да ги ненавижда. Нима нямаше правото на страх, нима трябваше вечно да крие истинските си чувства, за да не разруши крехката връзка, която ги

сливаше в едно цяло? А от друга страна... не беше почтено дори да си мисли подобно нещо, нали така? Защото в известен смисъл той ги използваше — използваше приятелите си, рискуваше живота им — само и само да отмъсти за мъртвия си брат. И нима всичко свършваше дотук? Не, защото Джордж беше мъртъв, а ако изобщо имаше начин да отмъсти, Бил подозираше, че това непременно ще стане за сметка на живите. И в какво го превръщаше всичко това? В ситен дрислив егоист, който размахва тенекиен меч и се прави на крал Артур.

О, Господи, мислено изстена той, ако възрастните трябва вечно да мислят за подобни неща, изобщо не искам да порасна.

Решението му беше непоклатимо, но и горчиво.

Горчиво.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

ДИМНАТА ЯМА

1.

Ричи Тозиър побутва очилата си нагоре (жестът вече е станал съвсем привичен, макар че от двадесет години насам носи контактни лещи) и с леко учудване си мисли, че атмосферата в залата изведнъж се е променила след като Майк си припомни за птицата в стоманолеярната и заговори за оживялата снимка в бащиния му албум.

Ричи усеща как из залата приижда някаква лудешка, опияняваща енергия. През последните години му се е случвало десетина пъти да опита действието на кокаина — най-често на сбирки в нечия чужда къща; за един известен дисководец би било истинско безумие да държи наркотици в дома си — и сегашното чувство е подобно, но не съвсем. Усеща го някак по-чисто, по-възвишено. Струва му се, че го познава от детството, когато то идваше всеки ден и изглеждаше съвсем естествено. Ако в ония далечни времена би му хрумнало да се замисли над този бездънен извор на енергия (не помни някога да му е идвала подобна мисъл), навярно просто би решил, че тя е най-нормален житейски факт и че никога няма да го напусне — също като цвета на очите му или като грозните криви палци на краката.

Ала не е така. Енергията, която тъй безгрижно прахосваш в детството и която тогава изглежда неизчерпаема... между осемнадесетата и двадесет и четвъртата ти година тази енергия отлита нанякъде, а вместо нея идва нещо много по-тъпо, нещо фалшиво като кокаиновата възбуда: може би целенасоченост, или идеали, или някоя друга глупост от речника на младоците в Търговската камара. Всичко става незабелязано, без гръм и трясък. И Ричи си мисли, че може би това е най-страшното. Че не напускаш детството изведнъж, с оглушителен взрив като някой от ония клоунски балони с идиотските надписи. Хлапето в душата ти просто изтича навън като въздух от

спукана гума. И ето че един ден заставащ пред огледалото, а отсреща те гледа възрастен мъж. Можеш пак да носиш джинси, можеш да ходиш по концертите на Спрингстийн и Сигър, можеш да си боядисваш косата, но онова лице в огледалото ще си остане лице на възрастен мъж. Може би всичко е станало докато си спал, сякаш е минала Феята на зъбките.

Не, *мисли си той*. Не Феята на зъбките, а Феята на старостта.

Тази нелепа, екстравагантна картина го кара да се разсмее на глас и когато Бевърли го поглежда учудено, той махва с ръка.

— Няма нищо, малката. Мисля си разни работи.

Ала днес онази енергия се завръща. Не изцяло — поне засега — но все пак се завръща. И не само у него; усеща я как изпълва цялата зала. Майк изглежда добре — за пръв път откакто се събраха на онзи отворителен обяд в търговската зона. Когато днес Ричи видя Майк да седи до Бен и Еди във фоайето на ресторанта, през главата му мина: Ето един човек, който бавно полудява и може би се готви за самоубийство. Но сега онова изражение е изчезнало. Не просто забравено, а наистина изчезнало. Ричи седи точно отсреща и гледа как последните остатъци от безумие напускат лицето на Майк, докато той отново преживява срещата с птицата и разтварянето на албума. В Майк е нахлула енергия. И същото става с всички тях. Усеща се по лицата, по гласовете, по жестовете.

Еди си налива още малко джин със сливов сок. Бил гаврътва чаша бърбън, а Майк отваря нова бира. Бевърли хвърля поглед към балоните, които Бил е завързал за микрофилмовия проектор, и бърза да надигне чашата. Всички пият със завиден ентусиазъм, но никой не е пиан. Ричи не знае откъде идва този прилив на енергия, ала твърдо разбира, че не е от бутилките.

НЕГРИ В ДЕРИ — ЧИК-ЧИРИК — син балон.

НЕУДАЧНИЦИТЕ ПРОДЪЛЖАВАТ ДА ГУБЯТ, НО СТАНЛИ ЮРИС ВЗЕ ЕДНА ГЛАВА ПРЕДНИНА — оранжев балон.

Господи, *мисли Ричи, докато си отваря нова бира*, не стига, че То може да се превръща в което си иска чудовище, да го вземат мътните; не стига, че се храни със страховете ни. Отгоре на всичко То се оказва и цар на рекламното слово.

Еди пръв нарушава мълчанието:

— Как мислите, дали знае какво правим сега?

— То е идвало тук, нали? — отговаря Бен.

— Питам се дали това има значение — възразява Еди.

Бил кимва.

— Това са само картинки. Не съм сигурен дали тия образи означават, че То може да ни види или да разбере какво сме замислили. Например по телевизията виждаме говорителя, обаче той не ни вижда.

— Онези балони не са само образи — намесва се Бевърли и сочи с палец през рамо. — Реални са.

— Не си права — казва Ричи и всички извързват глави към него. — **Всички** образи са реални. Много ясно. Те...

И изведнъж нещо ново хлътва с щракане в старото гнездо — хлътва с такава сила, че той неволно притиска ушите си с длани. Очите му се разширяват зад дебелиите стъкла.

— Боже мой! — възкликва Ричи.

Прегъва се, пипнешком дири опора в ръба на масата, сетне тялото му омеква и той рухва на стола. Посяга за бирата, събаря кутията, вдига я и отпива колкото е останало. Поглежда към Майк, а всички останали гледат него с тревога и недоумение.

— Парливата болка! — крещи той. — Болката в очите ми! Майк! Болката в очите ми...

Майк кимва и леко се усмихва.

— Р-ричи? — обажда се Бил. — Какво и-ххи-има?

Но Ричи почти не го чува. Споменът нахлува в душата му като неудържим прилив, облива го ту с горещи, ту със студени вълни и той изведнъж разбира защо паметта се завръща капка по капка. Ако всичко дойде едновременно, психологическият ефект би бил като изстрел с ловна пушка на сантиметър от ухото му. Ничия глава не би издържала подобна канонада.

— Ние видяхме как е дошло То! — обръща се той към Майк. — Видяхме идването му, нали? Ти и аз... или... само аз ли бях? — Ричи посяга през масата и сграбчва ръката на Майк. — И ти ли видя, Майк, или бях само аз? Видя ли го? Горския пожар? Кратера?

— Видях го — тихо казва Майк и стиска ръката му.

За миг Ричи затваря очи и си мисли, че никога до днес не е изпитвал толкова мощна и топла вълна на облекчение — дори и онзи път, когато трябваше да лети от Лос Анджелис за Сан Франциско, а самолетът излезе от пистата и спря сред тревата. Нямаше убити,

нямаше ранени. Няколко чанти се изръсиха от багажниците и толкоз. Ричи се спусна по жълтата пързалка под аварийния изход и помогна на една жена да се отдалечи от самолета. Тя си беше навехнала глезена на някаква къртичина. Смееше се и повтаряше: „Не мога да повярвам, че съм жива, не мога да повярвам, просто не мога да повярвам.“ Ричи я влачеше през рамо с едната ръка, с другата махаше на пожарникарите, които трескаво подканваха пътниците да излизат. По някое време не издържа и рече: „Добре де, не си жива, умряла си, олекна ли ти сега?“ И двамата се разсмяха като луди от облекчение... но днешното облекчение е много по-силно.

— Какво говорите, момчета? — пита Еди, прехвърляйки поглед ту към единия, ту към другия.

Ричи поглежда Майк, но той поклаща глава.

— Твой ред е, Ричи. Стига ми толкова за тая вечер.

— Вие не знаете или може би не си спомняте, защото излязохте преди нас — казва Ричи. — Ние с Майк бяхме последните индианци в димната яма.

— Димната яма — тихо прошепва Бил. Очите му са сини и унесени.

— Паренето в очите ми — казва Ричи, — под контактните лещи. За пръв път го усетих когато Майк ми се обади в Калифорния. Тогава не знаех какво е, но сега знам. Пушек. Пушек отпреди двайсет и седем години. — Той поглежда Майк. — Сигурно ще кажеш, че е психологическо явление? Психосоматично? Нещо от подсъзнанието?

— Не бих казал така — спокойно отвръща Майк. — Бих казал, че онова, което усещаш, е също толкова реално, колкото тези балони, или главата в моя хладилник, или срещата на Еди с трупа на Тони Тракър. Разправяй, Ричи.

И Ричи подхваща:

— Беше четири-пет дни след като Майк донесе татковия си албум в Пущинака. Трябва да е било през втората половина на юли. Къщичката беше готова. Но... онзи номер с димната яма беше твоя идея, Камара. Ти го издири в някаква книжка.

Леко усмихнат, Бен кимва.

Ричи си мисли: *Онзи ден беше облачен. Безветрен. Отдалече долитаха гръмотевици. Съвсем като другия ден, около месец по-късно, когато застанахме в кръг сред потока и Стан ни нарязва*

дланите със строшена бутилка от Кока Кола. Въздухът просто висеше неподвижно, сякаш чакаше нещо да се случи и после Бил каза, че именно затова вътре толкова бързо стана непоносимо — защото нямаше вятър.

17 юли. Да, точно така, денят на димната яма. 17 юли 1958, почти месец след като започна ваканцията и в Пущинака се сбра бъдещото ядро на Неудачниците — Бил, Еди и Бен. Извадете ми прогнозата за времето през онзи ден преди двацет и седем години, мисли Ричи, и без да я чета ще ви кажа каква е. Фокус на Ричи Тозиър, Великият Телепат: „Горещо, влажно, на места гръмотевични бури. Ако ще влизате в димна яма, пазете се от видения...”

Преди два дни беше открит трупът на Джими Кълъм; на следващия ден мистър Нел отново мина през Пущинака и седна да си почине право върху къщичката, ала не забеляза нищо, защото вече я бяха покрили и Бен лично ръководеше наместването на чимовите. Човек можеше да открие нещо подозрително само ако застанеше на четири крака и забиеше нос в земята. Също като бента, новото творение на Бен имаше фантастичен успех, обаче този път мистър Нел изобщо не узна за него.

Разпита ги подробно, официално, като записваше отговорите в черното си тефтерче, но те нямаха кой знае какво за казване — поне що се отнася до Джими Кълъм — и мистър Нел си замина след ново напомняне, че не бива да играят в Пущинака сами... никога. Навярно просто би им казал да се пръждосват, ако в полицейското управление вярваха искрено, че Джими Кълъм (или някое друго дете) е бил убит в Пущинака. Но полицаите отлично разбираха, че останките просто отиват натам поради дъждовете и наводненията в дренажната система.

Да, мистър Нел дойде на 16-ти — горещ и влажен, но слънчев ден. На 17-ти беше облачно.

— Ей, Ричи, ще разказваш ли или не? — пита Бев. Очите ѝ блестят и тя леко се усмихва с пухкавите си, бледорозови устни.

— Тъкмо се чудя откъде да започна — казва Ричи.

Сваля очилата си, избърсва ги в ризата и внезапно се сеца откъде да започне — от мига, в който земята се разтвори пред него и Бил. Разбира се, той знаеше за къщичката — също като Бил и всички останали — но въпреки всичко по гърба му полазиха тръпки, когато сред поляната неочаквано зейна мрачен процеп.

Спомня си как Бил го откара със Силвър до обичайното място на Канзас стрийт и двамата смъкнаха колелото под моста. Спомня си как тръгнаха по пътеката и на места трябваше да се провират с рамото напред през буйните храсталаци — вече наближаваше средата на лятото, а през онази година зеленината в Пущинака беше невероятно пищна. Спомня си как размахваха ръце по комарите, които прелитаха с подлудяващо бръмчене край ушите им; спомня си даже как Бил каза (о, колко ясно го чува, сякаш е било не вчера, а днес, току-що):

— З-з-задръж за с-с-с...

2.

екунда, Ръ-ричи. Имаш един стра-а-ахотен на въ-въ-врата.

— О, Господи — изпъшка Ричи. Ненавиждаше комарите. Дребни летящи вампири, това бяха всъщност проклетите гадинки. — Убий го, Шеф Бил.

Бил го зашлеви по врата.

— Оу!

— Гле-ххе-едай!

Бил протегна длан пред лицето на Ричи. Около размазания комар тъмнееше безформено кърваво петънце. *Моята кръв*, помисли Ричи, *ще я смучете, а, твари гадни!*

И от устата му излетя нечленоразделно възклицание на погнуса.

— Н-не бо-о-ой се — каза Бил. — Т-тоя скапаняк в-вече няма да та-та-танцува.

Те продължиха напред, разпъждайки с ръце комарите и облаците ситни мушици, привлечени от нещо в аромата на тяхната пот — много години по-късно това нещо щеше да бъде наречено „феромони“.

— Бил, кога ще разкажеш на другите за сребърните куршуми? — запита Ричи докато наближаваха полянката. В случая „другите“ означаваше Бев, Еди, Майк и Стан — но Ричи подозираше, че Стан вече има доста ясна представа какво издирват в Общинската библиотека. Стан беше умен — прекалено умен, а много хубаво не е на добро, мислеше си понякога Ричи. Онзи ден, когато Майк донесе в Пущинака татковия си албум, Стан едва не откачи. Всъщност Ричи беше почти уверен, че повече няма да го видят и Клубът на

Неудачниците ще се превърне в секстет (Ричи много обичаше тази дума и винаги натъртваше на първата сричка). Но на следващия ден Стан пристигна както винаги и от тогава Ричи взе да го уважава още повече. — Днес ли ще им кажеш?

— Н-не дъ-дъ-днес — отвърна Бил.

— Не ти се вярва да стане, нали?

Бил сви рамене и Ричи, който навярно разбираше Бил Денброу както никой друг (по-добре щеше да го разбира единствено Одра Филипс, но дотогава имаше още много години), усети какво би казал Бил, ако можеше да се отърве от товара на заекването: че хлапета, които отливат сребърни куршуми, се срещат само в детските книжки и комикси. С други думи — щуротии. Опасни щуротии. Да, можеха да опитат. Да, Бен Ханском можеше и да успее. Да, на кино би станало както трябва. Но...

— Е?

— Имам и-ххи-дея — каза Бил. — По-проста. Но само ако Бе-бе-бевърли...

— Какво Бевърли?

— Нищо.

И Бил прекрати разговора.

Излязоха на полянката. Ако човек се вгледаше по-внимателно, би му се сторило, че тревата изглежда посмачкана — някак *овехтяла*. Дори би могъл да си помисли, че има нещо изкуствено — едва ли не нарочно търсено — в шарката от сухи листа и борови иглички по чимовете. Бил се наведе, вдигна хартийка от шоколадов десерт „Ринг Динг“ — личеше, че Бен е минавал оттук — и разсеяно я пхна в джоба си.

Момчетата пристъпиха към средата на полянката... и изведнъж отпред с ръждиво скърцане се надигна парче земя с размери десет на трийсет сантиметра. От мрака на черния отвор надничаха нечийи очи и за миг Ричи потрепери. Но това бяха очите на Еди Каспбрак... и именно Еди, когото след седмица щяха да посещават в болницата, изрече с глух глас:

— Кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?

Долу се разкискаха, просветна лъчът на фенерче.

Ричи прилекна, засука невидим мустак и обяви с Гласа на Панчо Ваниля:

— Селски доброволци от *ла полиция* пристигнали тук, сенъоррр.

— Тъй ли? — обади се изпод земята Бевърли. — Разбойници, доброволци, всички сте от един дол дренки.

— *Дренки?* — възторжено се провикна Ричи. — Не ти щем смрадливите *дренки!*

— Върви по дяволите, Панчо! — отвърна Еди и захлопна прозорчето. Отдолу пак долетя приглушен смях.

— *Излезте с вдигнати ръце!* — заповяда Бил с плътен, възрастен глас и закрачи напред-назад по чимовете над къщичката. Забеляза, че земята поддава под тежестта му, но само едва-едва; бяха свършили добра работа. — *Нямате никакъв шанс!* — изрева той и в този миг се виждаше като безстрашния Джо Фрайди от радиопиесите. — *Излизайте, гадове! Инак ще влезем със СТРЕЛБА!*

И за да подчертае заплахата, той подскочи на място. Отдолу се раздадоха писъци и смях. Бил се усмихваше, без да усеща замисления поглед на Ричи — в този кратък миг Ричи го наблюдаваше тъй, както възрастен гледа дете.

Той не знае, че понякога не заеква, помисли Ричи.

— Пусни ги, Бен, преди да са продънили покрива — каза Бев.

След малко вратичката се отвори като люк на подводница. Бен подаде глава. Беше изчервен до уши. Ричи веднага се досети, че е седял до Бевърли.

Двамата се спуснаха долу и Бен затвори капака. Сега всички седяха със свити колене край дъсчените стени и фенерчето на Бен едва осветяваше лицата им.

— Е, к-какво ста-а-ава? — запита Бил.

— Нищо особено — каза Бен. Наистина седеше до Бевърли и зачервеното му лице изглеждаше невероятно щастливо. — Просто...

— Кажи им, Бен — прекъсна го Еди. — Кажи им всичко! Да видим какво мислят!

— Няма да ти се отрази добре на астмата — обади се Стан с подчертано практичен и трезв глас, сякаш искаше да добави: „все някой трябва да е разумен в тази компания“.

Прегърнал коленете си с ръце, Ричи седеше между Майк и Бен. Тук долу царуваше прекрасна, *тайнствена* прохлада. Следейки как светлият лъч прескача от лице на лице, той забрави за момент онова, което го бе поразило само преди минута.

— За какво става дума? — запита той.

— А, Бен ни разправяше за някаква индианска церемония — обясни Бев. — Обаче Стан е прав, няма да ти се отрази добре на астмата, Еди.

— Може пък нищо да не ми стане — възрази Еди. Ричи с уважение забеляза, че в гласа му почти не се долавя тревога. — Обикновено имам пристъпи само когато съм нервен. Както и да е, бих искал да опитам.

— К-какво да о-о-опиташ? — запита Бил.

— Церемонията на Димната яма.

— К-к-какво е това?

Фенерчето подскочи нагоре и Ричи надигна очи. Докато Бен обясняваше, лъчът танцуваше безцелно по дъсчения покрив на къщичката. От време на време осветяваше олющената и нащърбена махагонова врата, която седмината бяха домъкнали от сметището преди три дни — един ден преди да се разчуе за убийството на Джими Кълъм. Ричи си спомняше за Джими Кълъм, че беше кротко момченце, също носеше очила и в дъждовните дни обичаше да играе на думи. *Вече няма да играе на думи*, помисли той и потръпна. В полумрака никой не забеляза това, но Майк Хенлън, който седеше плътно до него, любопитно извърна глава.

— Ами... миналата седмица взех от библиотеката една книга — говореше Бен. — Казва се „Призраци от Великите равнини“ и вътре пише какви индиански племена са живели из западните области преди сто и петдесет години. Много племена: пайоти, поуни, кайови, отоези и команчи. Страшно хубава книга. Толкова ми се ще някой път да отида там, където са живели. Айова, Небраска, Колорадо, Юта...

— Остави това и разказвай за Церемонията на Димната яма — сръчка го с лакът Бевърли.

— Ей сега — кимна той. — Веднага.

И Ричи си помисли, че Бен би отговорил същото, ако Бевърли го сръчкаше с лакът и заповядаше: „Хайде, Бен, готов ли си да изпиеш отровата?“

— Разбирате ли, всички ония индианци са имали една специална церемония и нашата къщичка ми напомни за нея. Когато трябвало да вземат важно решение — дали да потеглят след стадата бизони, къде да намерят прясна вода, дали да се бият с враговете или да отстъпят —

те изкопавали дълбока яма и я покривали с клони, оставяйки само един малък отвор най-отгоре.

— Дъ-дъ-димната яма — обади се Бил.

— Твоята съобразителност винаги ме е смайвала, Шеф Бил — подметна Ричи със свършено сериозен глас. — Що не вземеш да се включиш в телевизионното състезание „Двайсет и едно“? Сигурно ще побъркаш и самия Чарли Ван Дорън.

Бил се престори, че замахва. Ричи отскочи и яко си цапардоса главата в една дъска.

— Оу!

— Хак ти е! — заяви Бил.

— Сега вече аз решавам да ти свети маслото, скапан гринго — закани се Ричи. Не ти щем смрадливите...

— Престанете, момчета! — скастри ги Бевърли. — Това е интересно.

И тя хвърли на Бен толкова топъл поглед, че Ричи очакваше всеки миг от ушите на Камарата да избухнат облачета пара.

— Добре, Б-б-бен — каза Бил. — Про-ххо-дължавай.

— Дадено — едва изграчи Бен. Той се изкашля и продължи малко по-спокойно: — След като приготвяли ямата, индианците запалвали огън на дъното. Слагали влажни съчки, за да се вдига много дим. После всички воители слизали долу и сядали край огъня. Ямата се изпълвала с пушек. В книгата пишеше, че това било не само религиозна церемония, но и един вид състезание, нали ме разбирате? След около половин ден повечето индианци излизали навън, защото вече не издържали на пушека. Оставали само двама-трима. И се смята, че трябвало да им дойдат видения.

— Да бе, то и аз ще имам видения, ако гълтам пушилката пет-шест часа наред — подхвърли Майк и всички се разсмяха.

— Виденията трябвало да подсказват на племето как да постъпи — каза Бен. — И не знам дали е вярно или не, обаче в книгата пишеше, че най-често виденията не лъжели.

Настана тишина и Ричи погледна към Бил. Усещаше, че всички са впили очи в Бил и му се стори — отново — че разказът на Бен за димната яма е нещо повече от обикновен химически опит или фокус, за който прочиташ в някоя книга и решаваш да го изпробваш. Знаеше

това, и другите го знаеха. А може би най-добре знаеше Бен. От тях се очакваше да го сторят.

Смята се, че трябвало да им дойдат видения... Най-често виденията не лъжели.

Ричи помисли: *Бас държа, ако го питаме, Камарата ще ни каже, че книгата буквално му се е пхнала в ръцете. Сякаш нещо е искало той да прочете **точно тази книга**, а после да ни разкаже за димната яма. Защото и тук има племе, нали? Да. Ние. А и май наистина ни трябва да узнаем какво предстои тепърва.*

Тази мисъл породя друга: *Дали всичко това е **трябвало** да се случи? Дали **точно това се е очаквало** да стане, откакто на Бен му хрумна да построим къщичка под земята, а не на дърво? Докъде сме стигнали със собствените си мозъци и откъде някой друг започва да мисли вместо нас?*

Навярно в известен смисъл тази идея би трябвало да го успокоява. Приятно е да си въобразяваш, че нещо по-голямо, нещо по-умно се нагърбва с цялото мислене вместо теб — както възрастните поемат грижата за твоята прехрана, купуват ти дрехи, разпределят ти времето... а Ричи бе убеден, че загадъчната сила, която ги обедини, която използваше Бен като вестоносец на посланието за димната яма — тази сила няма нищо общо с другата, която убива деца. Това бе някаква противосила, нещо враждебно на другото... на...

(добре де, кажи си го направо)

на То. И все пак никак не му се нравеше мисълта, че не владее собствените си постъпки, че го подтикват, че го *управляват*.

Всички гледаха Бил; всички чакаха да чуят какво ще каже.

— Зъ-зъ-наете ли — рече той, — звучи мъ-много г-г-гот.

Бевърли въздъхна, Стан се размърда тревожно... и нищо повече.

— Мъ-мъ-много г-гот — повтори Бил, свел поглед към дланите си... и може би всичко бе само игра на въображението или на треперещото фенерче в ръката на Бен, ала Ричи имаше чувството, че въпреки широката усмивка Бил е преbledнял от страх. — Може и да ни т-трябва ви-видение, та да решим к-как ще се с-с-справим с нашия про-про-ххоблем.

А ако някой има видение, помисли Ричи, това ще е Бил. Но грешеше.

— Кой знае — каза Бен, — току-виж се оказало, че тоя номер става само при индианците, а за нас е нищо и половина.

— Да бе, сигурно всички ще припаднем от пушека и ще измрем долу — мрачно допълни Стан. — Направо нищо и три четвърти.

— Не искаш ли да го правим, Стан? — запита Еди.

— Май все пак искам — каза Стан и въздъхна. — Знаете ли, покрай вас и аз взех да се побърквам. — Той погледна Бил. — Кога?

— Ами п-по-добро вре-ххе-еме от днес и-ххи-има ли?

Всички млъкнаха стреснато и се умислиха. После Ричи се изправи, бутна капака и отвън нахлу меката светлина на безветрения летен ден.

— Нося си бравичката — каза Бен, докато се измъкваше подир него. — Кой ще ми помогне да насечем влажни съчки?

В крайна сметка всички тръгнаха да му помагат.

3.

Подготовката им отне около час. Насякоха четири-пет наръча зелени клони и Бен ги окастри от листата и ситните вейки.

— Страхотно ще димят — заяви той. — Даже се чудя как ще ги подпалим.

Бевърли и Ричи отскочиха до брега на Кендъскиг и домъкнаха цял товар едри камъни в якето на Еди (майка му го караше да си носи яке и в най-големите жеги — винаги може да завали, твърдеше мисис Каспбрак, но ако имаш яке, няма да се намокриш). Докато се връщаха с камъните към къщичката, Ричи подхвърли:

— Тая работа не е за теб, Бев. Ти си момиче. Бен каза, че в ямата слизали само воините, не и жените им.

Бевърли спря и го огледа едновременно весело и сърдито. Над челото ѝ бе надвиснала непокорна къдрица; тя изпъна долната си устна и духна кичура нагоре.

— Мога да те преборя по всяко време, Ричи. Сам знаеш.

— Туй хич не е важно, мис Скаалет! — опули се Ричи насреща ѝ. — Женско си, значи, и както щеш га върти, *пак женско* ша оставаш! Не мязаш на ендихянец и туй то!

— Тогава ще съм индианка — каза Бевърли. — А сега ще ги носим ли тия камъни нагоре, или искаш да ти метна няколко по дрисливия череп?

— Олеле Божке, мис Скаалет, туй църно момче никогиш не е дрискало през *череп*! — изпищя Ричи.

Бевърли се задъха от смях, изгърва края на якето и камъните се разсипаха. Докато ги събираха, тя гълчеше Ричи, а той се жалваше с разни Гласове и си мислеше колко е красива.

Всъщност Ричи не беше сериозен, когато предложи да я изключат от церемонията защото е момиче, но се оказа, че Бил Денброу има точно това намерение.

Изчервена от гняв, тя застана срещу него с ръце на кръста.

— Тия приказки да си ги натъпчеш в задника, Пелтек! Как тъй ще ме изключваш, не съм ли вече от клуба?

Бил обясни търпеливо:

— Н-не е така, Б-б-бев, сама зна-хха-аеш. Някой *трябва* да о-о-остане горе.

— *Защо?*

Бил се опита да отговори, но думите отново заседнаха на гърлото му. Той се озърна към Еди за помощ.

— Стан вече го каза — тихо поясни Еди. — Заради пушека. Бил смята, че може наистина да стане така — всички да припаднем долу. Тогава ще умрем. Бил казва, че от това загиват най-много хора при пожарите. Не изгарят. Задушават се от дима. И ако...

Бевърли се завъртя към Еди.

— Добре де. Значи той иска за всеки случай някой да остане горе?

Еди печално кимна.

— Защо не остави *тебе*? Нали ти имаш астма?

Еди мълчеше. Тя пак се обърна към Бил. Другите стояха наоколо с ръце в джобовете и съзерцаваха връхчетата на гуменките си.

— Защото съм момиче, така ли? Там е цялата работа, нали?

— Бе-бе-бе-бе...

— Можеш и да не говориш — отсече тя. — Само дай знак с глава. *Главата* ти не заеква, нали? Защото съм момиче — това ли е?

Бил неохотно наведе глава.

Още една-две секунди тя го гледа с разтреперани устни и Ричи очакваше да заплаче. Но вместо това Бевърли избухна.

— Като е така, *майната ти!* — Тя завъртя глава към другите и те се свиха от докосването на нейния огнен, едва ли не радиоактивен поглед. — И на *всички вас* майната ви, ако мислите същото. — Тя пак се обърна към Бил и го обсипа с канонада от бързи, отсечени думи. — Това е нещо повече от някаква посрана детинска игра като гоненица, престрелка или криеница и ти *отлично го знаеш*, Бил. От нас се *очаква* да го сторим. Това е *включено* в играта. И нямаш право да ме изгониш само защото съм момиче. Разбра ли? Гледай по-бързо да разбереш, инак си тръгвам още сега. А тръгна ли си, вече *няма да се върна*. Никога. Разбра ли?

Тя млъкна. Бил я гледаше. Той като че си бе възвърнал спокойствието, но Ричи изведнъж изпита страх. Усещаше, че сега е под заплаха самият им шанс да победят, да открият пътя към онова, което бе убило Джордж Денброу и другите деца, да стигнат до него и да го унищожат. *Седем*, помисли Ричи. *Това е магическо число. Трябва да бъдем седмина. Така се полага.*

Нейде в далечината запя птица; млъкна; отново запя.

— До-о-обре — каза Бил и Ричи въздъхна от облекчение. — Обаче нъ-нъ-някой т-трябва да остане го-ххо-оре. К-кой иска?

Ричи беше уверен, че или Еди, или Стан ще поеме това задължение, но Еди не каза нищо. Стан стоеше блед, мълчалив и замислен. Майк беше застинал неподвижно с палци под колана като Стив Маккуин в „Търси се жив или мъртъв“ и само въртеше очи насам-натам.

— Ха-а-айде де — подкани ги Бил и Ричи осъзна, че вече няма място за шеги и игрички; страстната реч на Бев и сериозното, състарено лице на Бил превръщаха всичко в жестока реалност. Предстоеше им част от задачата — може би също тъй опасна, както неотдавнашната експедиция до къщата на Нийбълт стрийт 29. Знаеха го... и никой не отстъпваше. Внезапно го изпълни гордост, огромна гордост, че е един от тях. След толкова години пренебрежение от всички страни, днес го приемаха сериозно. Най-сетне го приемаха сериозно. Не знаеше дали все още са неудачници или не, но знаеше поне едно — че са заедно. Бяха приятели. Страхотни приятели. Ричи свали очилата и енергично ги избърса с крайчето на ризата си.

— Знам как ще го направим — каза Бев и извади от джоба си плоско картонено кибритче. Отпред бяха отпечатани (толкова ситно, че човек трябваше да ги гледа с лупа) снимките на тазгодишните кандидати за титлата Мис „Рейнголд“. Бевърли драсна една клечка и веднага духна пламъчето. След това откъсна още шест и прибави към тях изгорялата. Обърна гръб на момчетата и когато отново се завъртя, от юмрука ѝ стърчаха белите крайчета на седем картонени клечки. — Който изтегли изгорялата клечка, остава горе да ни измъква, ако вземем да припадаме.

Бил я изгледа замислено.

— Т-така ли г-г-го и-ххи-искаш?

Тя му се усмихна и цялото ѝ лице грейна като пролетно утро.

— Да, глупчо глупав, така го искам. А ти?

— О-ххо-бичам те, Бев — каза той и по бузите ѝ сякаш плъзна огнена вълна.

Бил като че не забеляза това. Огледа внимателно клечките в юмрука на Бев и след малко изтегли една. Синята фосфорна главичка беше цяла. Бевърли се завъртя и протегна останалите шест към Бен.

— И аз те обичам — дрезгаво изрече Бен. Лицето му бе придобило цвета на зряла слива; дишаше тежко, сякаш всеки миг щеше да го повали сърдечен удар. Но никой не се разсмя. Нејде из дебрите на Пущинака отново запя птица. През главата на Ричи мина нелепата мисъл: *Стан сигурно знае каква е.*

— Благодаря ти — усмихна се Бев и Бен изтегли клечка. Главичката беше цяла.

Бевърли протегна ръка към Еди. По устните на Еди затрепери плаха усмивка — невероятно мила и почти сърцераздирателно уязвима.

— И аз те обичам, Бев — каза той и дръпна клечката без да гледа. Главичката беше здрава.

Бевърли предложи оставащите четири клечки на Ричи.

— Аз много ша та обича, мис Скаалет! — провикна се той и замляска с устни. Бевърли само се поусмихна кротко и Ричи изведнъж се засрами. — Обичам те, Бев — каза той и я погали по косата. — Страхотна си.

— Благодаря ти — отвърна тя.

Ричи изтегли клечка и я огледа, твърдо убеден, че е избрал изгорялата. Но грешеше.

Бев се обърна към Стан.

— Обичам те — каза Стан и дръпна клечка от юмрука ѝ. Не беше изгорялата.

— Сега сме само ти и аз — каза тя и протегна на Майк последните две.

Майк пристъпи напред.

— Не те познавам достатъчно, за да те обичам — каза той, — ала те обичам въпреки всичко. Като вземеш да се караш, сигурно и майка ми можеш да стреснеш.

Всички се разсмяха и Майк изтегли клечка. Главичката отново беше здрава.

— И-ххи-зглежда, че все пак с-с-си ти, Бев — каза Бил.

С гримаса на отвращение — толкова шум за нищо — Бевърли разтвори длан.

Главичката на последната клечка беше синя и цяла.

— П-по-ххо-одменила с-си я! — възкликна Бил.

— Не. Не съм. — В гласа ѝ нямаше нито гняв, нито протест — това би изглеждало подозрително — а само върховно изумление. — Бога ми, не съм.

И тя им показва дланта си. Всички видяха бледа следа от въгленчето на изгорялата клечка.

— Бил, кълна се в майка си.

Бил я огледа мълчаливо и кимна. Като по негласно споразумение останалите му подадоха клечките. Седем на брой, всичките със здрави главички. Стан и Еди полазиха по земята, но не откриха изгоряла клечка.

— *Не съм* — повтори Бев, без да се обръща към когото и да било.

— И какво ще правим сега? — запита Ричи.

— Сли-ххи-изаме всички — каза Бил. — Защото т-това се о-ххо-очаква от нас.

— Ами ако припаднем? — запита Еди.

Бил отново погледна към Бевърли.

— Ако Б-бев к-казва и-ххи-истината, а т-тя не лъ-ъ-ъже, значи няма да при-при-припаднем.

— Откъде *знаеш*? — запита Стан.

— Пъ-пъ-просто знам.
Птицата пак запя.

4.

Най-напред слязоха Бен и Ричи, а другите им подадоха камъните един по един. Ричи ги прехвърляше на Бен, който оформи каменно кръгче сред утъпкания глинест под.

— Добре — каза той. — Стига толкова.

Останалите слязоха, всеки с наръч от зелените клони, които бяха насекли с брадвичката на Бен. Бил беше последен. Той затвори капака и откряхна тясното прозорче.

— Г-го-о-тово. Т-това ще ни е о-ххот-душникът. Имаме ли п-п-подпалки?

— Ако искаш, вземи това — предложи Майк и измъкна от джоба си орфана книжка с комикси. — Вече я изчетох.

С бавни, съсредоточени движения Бил накъса страниците една по една. Насядали край стените рамо до рамо и коляно до коляно, другите го гледаха мълчаливо. В землянката се съгъстяваше напрегната тишина.

Бил натрупа върху хартията тънки клончета и се озърна към Бевърли.

— Н-нали имаш к-ки-ххи-ибрит?

Тя драсна клечката и в полумрака заигра жълта светлинка.

— Тия проклети клони сигурно изобщо няма да прихванат — изрече Бевърли с леко потрепващ глас, докато докосваше хартията с пламъчето оттук-оттам. Когато клечката догоря до пръстите ѝ, тя я метна сред съчките.

Над огнището с прашене избликнаха жълти пламъци, чиято светлина очерта контрастно всяка подробност по детските лица. В този миг Ричи повярва напълно на разказа за индианците и си помисли, че навярно точно така е ставало в ония древни времена, когато думата „бял човек“ все още е била само нелепа мътва за храбрите племена, които вървели подир бизоновите стада, а стадата били толкова грамадни, че покривали равнината от хоризонт до хоризонт и тропотът им отеквал като земетресение. Представяше си тези кайови, поуни или

още никакви индианци — те седят в димната яма коляно до коляно и рамо до рамо, гледат как пламъците подскачат и се впиват в зеленото дърво като възпалени язви, слушат тихото равномерно съскане на капещия сок и очакват да дойде видението.

Да. Седнал тук долу, Ричи можеше да повярва на всичко това... а гледайки с колко мрачни лица се взират приятелите му в догарящите страници от комикса, той разбираше, че и те вярват.

Клоните припламваха. Къщичката започна да се изпълва с дим. Една част излиташе през отдушника и се сбираше на памучнобели облачета като димни сигнали в индиански филм с Рандолф Скот и Оди Мърфи. Но въздухът навън беше неподвижен и липсата на течение задържахше повечето пушек долу. Очите сълзяха, гърлата тръпнеха от лютивия му допир. Ричи чу как Еди се изкашля два пъти — сух звук, като прашене на вехти дъски — и пак млъкна. *Не трябваше да е тук*, помисли той... но очевидно нещо друго решаваше вместо тях.

Бил метна още наръч зелени съчки върху тлеещия огън и запита с изтънял, почти неузнаваем глас:

— Някой д-да има вих-вих-идения?

— Бълнувам как ще се измъкна оттук — отвърна Стан Юрис.

Бевърли се изсмя, но смехът ѝ веднага премина в задавена кашлица.

Ричи отметна глава до стената и се загледа в отдушника — правоъгълниче от бледа матова светлина. Замисли се за статуята на Пол Бъниън през онзи мартенски ден... но онова беше само мираж, халюцинация,

(видение)

— Умирам от пушека — обади се Бен. — Оууу!

— Излизай тогава — промърмори Ричи, без да откъсва очи от процепа.

Имаше чувството, че започва да овладява положението. Сякаш бе олекнал с пет-шест килограма. И... дявол да го вземе, беше готов да се закълне, че къщичката е станала по-голяма. Да, нямаше грешка. Преди малко шишкатавият крак на Бен Ханском го притискаше отляво, а отдясно в ръката му се впиваше костеливият лакът на Бил Денброу. Сега не докосваше нито единия, нито другия. Лениво завъртя глава, за да провери дали усещанията му са верни и се оказа точно така. Наляво до Бен имаше цяла крачка. Отдясно Бил седеше още по-далече.

— Къщурката ни расте, приятели и съседи — изрече той.

Пое си дълбоко въздух и веднага го разтърси неудържима кашлица. Дълбоко в гърдите му се впи остра болка — така боли, когато си болен от грип. Кашлицата сякаш никога нямаше да престане и той си помисли, че просто ще продължи да се превива докато другите го измъкнат навън. *Ако още могат*, мина му тревожна мисъл, но тя беше прекалено смътна, за да го изплаши.

После Бил го халоса с юмрук по гърба и кашлицата затихна.

— Не знаеш, че понякога не го правиш — каза му Ричи. Вместо да гледа Бил, отново бе вирнал глава към отдушника. Колко ярка изглеждаше светлината! Когато затвори очи, правоъгълният отвор продължи да се рее из мрака, само че вече не бял, а яркозелен.

— Къх-къх-какво не п-п-правя? — запита Бил.

— Не заекваш. — Ричи помълча. Усещаше, че някъде наблизко кашлят, но не можеше да разбере кой е. — Ти би трябвало да се занимаваш с Гласовете вместо мене, Шеф Бил. Ти...

Кашлицата се засилваше. Ненадейно в къщичката нахлу поток от толкова бляскава светлина, че Ричи трябваше да премрежи клепачи. Едва-едва различи как Стан Юрис драпа да се измъкне навън.

— Съжалявам — изпъшка Стан между два пристъпа на болезнена кашлица. — Съжалявам, не мога...

— Няма нищо — чу Ричи собствения си глас. — Хич не ти трябват тия смрадливи дренки...

Имаше чувството, че гласът долита от нечие чуждо тяло.

След миг капакът се захлопна, но отвън бе нахлул малко свеж въздух и главата му се избистри. Преди Бен да се прехвърли на освободеното от Стан място, Ричи отново усети допира на неговия крак. Откъде ли му бе хрумнала глупавата мисъл, че къщичката расте?

Майк Хенлън метна още съчки върху димящия огън. Ричи продължаваше да се взира в отвора и дишаше бавно, като се мъчеше да не поема въздуха надълбоко. Вече не усещаше хода на времето, само смътно долавяше, че в къщичката става горещо и задушно.

Завъртя глава и огледа приятелите си. Те почти не се виждаха, забулени в пушека и застиналата бяла светлина на летния ден. Прегръщайки свитите си колене, Бев бе отметнала глава към дъските и от затворените ѝ очи се стичаха сълзи. Бил седеше с кръстосани крака, отпуснал брадичка пред гърдите си. Бен...

Но изведнъж Бен се озова прав и отново надигна капака.

— И Бен си отива — подметна Майк. Седеше по индиански точно срещу Ричи и очите му бяха червени като на невестулка.

Отново ги лъхна относителна прохлада. През капака избликна дим и въздухът се поосвежи. Бен кашляше и повръщаше на сухо. С помощта на Стан той се измъкна нагоре и преди някой от двамата да захлопне капака, Еди мъчително се изправи на крака — лицето му беше мъртвешки бледо, само около очите и под скулите тъмнееха пурпурни петна. Забързани, немощни спазми разтърсваха хлътналите му гърди. Почти без да вижда, той посегна към ръба на спасителния капак и щеше да падне, ако Бен и Стан не го бяха сграбчили за ръцете.

— Съжалявам — изпъшка Еди с тъничък, скърцащ шепот, сетне двамата го издърпаха нагоре. Капакът се захлопна с трясък.

Задълго настана тишина. Димът прииждаше, превръщаше се в гъста, неподвижна мъгла. *Прилича ми на грахова супа, Уотсън*, помисли Ричи и за миг си представи, че е Шерлок Холмс (само в черно-бяло и с физиономията на артиста Базил Ратбоун), крачещ енергично по Бейкър стрийт; Мориарти дебнеше нейде наблизо, каретата чакаше и тепърва започваше голямата игра.

Мисълта изглеждаше поразително ясна, поразително *плътна*. Тя сякаш имаше собствена тежест, като че не беше от ония дребни мечти, които го спохождаха час по час (той е в отбора на „Босокс“ и се готви да отбива топката, базите са заредени, *и ето, хвърляне, топката е отбита, отлита, ИЗЧЕЗВА! Бягай, Тозиър... и рекордът на Бейб е надминат!*), а нещо почти *реално*.

С последните оцелели искрици от майтапчийския си дух той помисли, че ако от цялата работа печели само някакво видение на Базил Ратбоун в ролята на Шерлок Холмс, то явно слуховете около виденията са силно преувеличени.

Но, разбира се, там не дебне Мориарти. Там дебне То... някакво То... и То е реално. То...

Сетне капакът пак се отчетна и Бевърли опита да се измъкне, кашляйки сухо с длан пред устата. Бен стисна едната ѝ ръка, Стан я подхвана под мишница от другата страна. Отчасти с тяхна помощ, отчасти със собствени трескави усилия, тя пролази нагоре и изчезна.

— *Нъ-нъ-наистина* с-става по-го-ххо-оляма — каза Бил.

Ричи се озърна. Видя каменния кръг и тлеещия огън, над който се издигаха облаци дим. Отсреща Майк седеше с кръстосани крака като някакъв тотем, издялан от махагоново дърво, и гледаше през пламъците с възпалени очи. Само че до Майк имаше поне двадесет метра, а Бил беше още по-далече отдясно на Ричи. Подземната къщичка бе придобила размерите на бална зала.

— Няма значение — отвърна Майк. — Ще се случи съвсем скоро. *Нещо* ще се случи.

— Д-д-да — кимна Бил. — С-само че аз... аз... аз...

Той се разкашля. Опита да овладее кашлицата, но тя се влошаваше, сухите спазми громоляха в гърдите му. Ричи смътно видя как Бил със залитане се изправя на крака, люшва се към капака и напъва нагоре.

— У-хху-спе-пе-пе...

След миг той изчезна, издърпан от другите.

— Май останахме само ние двамата, Мики — каза Ричи и се разкашля на свой ред. Главата му тътнеше — плющеше — като катуна с кръв. Зад очилата му се стичаха вадички сълзи.

Нейде отдалече долетя гласът на Майк:

— Ако трябва, излизай, Ричи. Не прави глупости. Ще вземеш да пукнеш.

Той надигна ръка и отрицателно

(не ти щем смрадливите дренки)

я размаха към Майк. Малко по малко взе да се справя с кашлицата. Майк беше прав; нещо щеше да се случи, и то скоро. Искаше да е тук, когато се случи.

Той отметна глава и пак се загледа в отдушника. След пристъпа на кашлица му се виеше свят и имаше чувството, че се рее на въздушна възглавница. Но беше приятно. Дишаше едва-едва и си мислеше: *Някой ден ще стана рок-звезда. Да, точно така. Ще бъда знаменит. Ще правя записи, албуми и филми. Ще имам черно спортно сако, бели обувки и жълт Кадилак. А като се върна в Дери, всички ще се спукат от завист, даже и Бауърс. Нося очила, ама майната му, какво пък толкоз? Бъди Холи е с очила. Ще свиря до посиняване и ще се друсам до припадък. Ще бъда най-първата рок-звезда от Мейн. Ще...*

Мисълта се зарея нанякъде. Нямаше значение. Изведнъж откри, че вече може да диша и по-дълбоко. Дробовете му се бяха приспособили. Дали пък не беше родом от Венера?

Майк метна няколко съчки в огъня. За да не остане по-назад, Ричи добави още наръч клони.

— Как си, Рич? — запита Майк.

Ричи се усмихна.

— По-добре. Почти отлично. Ами ти?

Майк кимна и също се усмихна.

— Великолепно. Идват ли ти странни мисли?

— Аха. Преди минутка си въобразих, че съм Шерлок Холмс. После помислих, че мога да танцувам като „Довълс“. Знаеш ли, очите ти са толкова червени, че ако се видиш, сам няма да се познаеш.

— И твоите. Чифт дърти невестулки в кокошарника, това сме ние.

— Тъй ли?

— Тъй.

— Значи, викаш, всичко е наред?

— Наред е. Ами ти чатна ли майтапа?

— Чатнах го, Майк.

— А, добре тогава.

Двамата се ухилиха един срещу друг, после Ричи пак облегна глава на стената и се загледа към отдушника. Не след дълго усети, че започва да се рее нейде надалече. Не... не надалече. *Нагоре*. Рееше се нагоре. Като

(реем тук долу всички се реем)

балон.

— Д-до-ххо-обре ли сте, мо-мо-момчета?

Гласът на Бил долиташе през отдушника. Долиташе от Венера. Разтревожен. Ричи усети как отново хлътва в тялото си с глух тътен.

— Добре сме — чу отдалече собствения си раздражен глас. — Добре сме, *казахме*, добре сме, кротувай, Бил, остави ни да чатнем майтапа, тоест да схванем съвета, нали ме разбираш, вече схващаме

(съвета)

съвета.

Къщичката бе станала още по-голяма и сега подът беше покрит с лъскав паркет. Пушекът се превръщаше в непрогледна мъгла, през

която едва прозираше огънят. Този под! Всеблаг Иисусе, ела ни на помощ! Беше огромен, като под на бална зала в музикална комедия на „Метро Голдуин Майер“. Отсреща го гледаше Майк — едва различим силует в мъглата.

Идваш ли, Мики?

Тук съм, до теб, Ричи.

Още ли ти е наред всичко?

Аха... само дръж ми ръката... можеш ли да я хванеш?

Мисля, че да.

Ричи протегна ръка и усети как силните кафяви пръсти обгръщат китката му, макар че Майк беше в другия край на необятната зала. О, колко хубаво, колко приятно беше докосването, колко чудесно бе да открие желание в утехата, да открие утеха в желанието, да открие същина в пушека и пушек в същината...

Килна глава назад и се загледа в отдушника — толкова бял и мъничък. Сега беше много по-високо. На километри от пода. Венериански прозорец.

Ето, случваше се. Ричи почваше да се рее. *Хайде тогава*, помисли той, докато излиташе все по-бързо и по-бързо нагоре през пушека, през мъглата, през маранята или кой знае още какво.

5.

Вече не бяха вътре.

Двамата стояха един до друг сред Пущинака и здрачът прииждаше.

Знаеше, че това е Пущинакът, но всичко изглеждаше някак различно. Листакът беше по-пищен, по-гъст, наситен с диви аромати. Тук-там се мяркаха невиджани растения и Ричи осъзна, че някои от тях са гигантски папрати, а не дървета, както бе помислил отначало. Нејде наблизко бучеше река, но този звук беше много по-силен, отколкото можеше да се очаква — реката не бълбукаше лениво като Кендъскиг, а се носеше с грохот, както навярно Колорадо ривър влачи мътните си води по дъното на Гранд каньон.

И беше горещо. Не ще и дума, в Мейн през лятото също наставаха жеги, понякога влагата не оставяше човек да мигне по цяла

нощ в лепкавото легло, но чак такава горещина и влага не бе виждал през целия си живот. Ниска, лепкава и гъста мъгла изпълваше долчинките и пълзеше край краката на момчетата. Из нея се носеше неясен тръпчив мирис, като от горящи сурови дърва.

Двамата с Майк мълчаливо се запровираха през странната растителност към шума на течаща вода. Дебели, жилави лиани провисваха между дърветата като раздърпани хамаци, а веднъж Ричи чу как нещо с трясък си пробива път през гъсталака. Ако се съдеше по звука, трябва да беше по-едро от елен.

Спря колкото да се огледа и завъртя глава към хоризонта. Знаеше къде би трябвало да стърчи масивният бял силует на Водонапорната кула, но сега от нея нямаше и следа. Нямаше го железопътния насип, отиващ към депото в края на Нийбълт стрийт, изчезнал бе и кварталът Олд кейп — сега на негово място над боровите и папратови дебри стърчаха само ниски хълмчета и канари от червен пясъчник.

В небето отекна плющене. Момчетата боязливо приклезнаха и над главите им прелетя ято прилепи. Ричи никога не бе виждал толкова грамадни прилепи и за миг го обзе ужас, какъвто не бе изпитал дори когато Бил се мъчеше да подкара Силвър, а зад гърба им трополяха крачките на върколака. Местността беше ужасяващо чужда и неподвижна, но най-страшното бе, че изглеждаше някак *позната*.

Не бива да се боиш, каза си той. Помни, че това е само сън, или видение, наречи го както щеш. Всъщност двамата с Мики сме в къщичката и гълтаме пушилката. Скоро на Шеф Бил ще му се въртне чивията задето не отговаряме и двамата с Бен ще слязат да ни измъкнат. Както се казва, всичко е само вятър и мъгла.

Ала с очите си виждаше, че през раздраното крило на един от прилепите прозират бледи слънчеви лъчи; когато минаха под една от гигантските папрати, той зърна как по широката зелена вейка пълзи тлъста жълта гъсеница, влачейки подире си дълга сянка. По издутото ѝ тяло подскачаха и се гърчеха дребни черни червейчета. Ако това бе сън, трябваше да признае, че за пръв път сънува толкова ясно.

Продължиха към ромона на водата и газейки до колене в гъстата мъгла, Ричи не можеше да разбере дали докосва земята с нозе или не. Скоро излязоха на място, където мъглата и земята свършваха едновременно. Отначало Ричи не повярва на очите си. Това не можеше да е Кендъскиг — и все пак беше. Пенестите струи летяха по тясно

корито, прорязано в същата трошлива скала, а на отсрещния стръмен бряг епохите бяха застинали една върху друга в каменни пластове — червени, оранжеви, пак червени. През такава река не можеш да минеш по камъните, трябва да си построиш въжен мост, а паднеш ли вътре, вълните веднага ще те пометат. Реката ревеше със сляпа, безумна ярост и докато Ричи гледаше със зяпнала уста, една розово-сребриста риба излетя нагоре в изумително висока дъга, за да лапне някоя от мушиците, които се сливаха в трептящи облачета над водната повърхност. След миг тя плесна долу, още преди Ричи да осъзнае нейното присъствие и да си даде сметка, че никога не е виждал подобна риба — дори и на картинка.

Над главите им с дрезгави крясъци прелитаха птичи ята. Не бяха десетки или даже стотици; за момент небето просто почерня от тях и слънцето сякаш се скри зад облак. Още някакво същество запращя из храстите; последваха го и други. С разтуптяно до болка сърце Ричи се завъртя и зърна как някаква странна антилопа се стрелна наблизо, устремена на югоизток.

Нещо ще се случи. И те усещат.

Птиците все минаваха и минаваха — навярно излитаха масово нейде на юг от тук. Нов звяр затрополи из храсталака... и още един. Сетне настана тишина, нарушавана само от монотонния рев на Кендъскиг. В тишината тегнеше, назряваше някакво трепетно очакване и това разтревожи Ричи. Усети как се раздвижват настръхващите косъмчета по врата му и слепешком подири ръката на Майк.

Знаеш ли къде сме? — изкрещя той. Чатна ли точната дума?

Божичко, да! — изрева в отговор Майк. Чатнах я! Това е отдавна, Ричи! Отдавна!

Ричи кимна. Да, отдавна — както в приказките: имало едно време, много, много отдавна, когато всички живеехме из горите и нямахме друг дом. Стояха сред Пущинака — такъв, какъвто е бил преди Бог знае колко хиляди години. Намираха се в някакво невъобразимо минало, още преди ледниковата епоха, когато Нова Англия е била тропическа страна като Южна Америка днес... ако изобщо можеше да се говори за днес. Той пак се озърна нервно, очаквайки едва ли не да види как чудовищен бронтозавър издига грозната си глава на фона на небето и свежда очи към тях, а огромната

му паст е пълна с кал и мокри изскубнати водорасли... или как през храсталаците се прокрадва саблезъб тигър.

Но наоколо тегнеше само оная тишина, която се възцарява броени минути преди да връхлети страховита буря, докато в небето оловните облаци пълзят все по-нагоре и по-нагоре, слънчевите лъчи придобиват странен, болнав пурпурно-жълтеникав оттенък, вятърът стихва и из въздуха плъзва тежък мирис като от презареден акумулатор.

Ние сме в миналото, може би преди милион години, или десет, или осемдесет милиона, все едно, тук сме и нещо ще се случи, не знам какво, но ще се случи и ме е страх, искам да свърши, искам да се върна и моля те, Бил, моля те, измъкни ни навън, ние сякаш сме пропаднали в някакъв филм, моля те, моля те, помогни...

Ръката на Майк го стисна още по-силно и той осъзна, че тишината вече не е пълна. Усещаше глухо равномерно бръмчене — да, не чуваше, а го усещаше как притиска плътната ципа на тъпанчетата му, как разтърсва ситните костици, които пораждат чувството за звук. Шумът постепенно се засилваше. Той нямаше тон; просто съществуваше —

(слово в началото бе слово в началото бе)

безформен, бездушен звук. Без да гледа, Ричи посегна към близкото дърво, докосна го и когато дланта му обгърна извивката на ствола, той усети пленената вътре вибрация. Същевременно осъзна, че я долавя и с краката си като равномерен, тръпнещ гъдел, който пълзеше нагоре през глезените и прасците към коленете, превръщайки сухожилията в камертони.

Засилваше се. Още. И още.

Долиташе от небето. Ричи не искаше да гледа, ала нямаше сили да се удържи и въпреки волята си вдигна глава. Слънцето беше като нажежена монета, прогаряща в надвисналите облаци малко кръгче, обкръжено от воднист ореол. Под него лежеше в пълно безмълвие буйната зеленина на Пущинака. И Ричи помисли, че разбира накъде ги води видението: щяха да видят пристигането на То.

Тръпката придоби глас — гръмовен тътен, който прерасна в буйство от оглушителни трясъци. Ричи притисна ушите си с длани и закрещя, ала не чуваше собствения си вик. До него Майк също крещеше и Ричи видя, че от носа му се стича тънка струйка кръв.

Сред облаците на запад лумна пурпурно зарево. То се носеше към тях, прерастваше от артерия в поточе, в река от злокобен цвят; сетне нещо пламтящо, падащо, продра облачната завеса и в същия миг налетя вихър. Горещ вихър, изпълнен с лют, задушлив дим. Нещото в небето беше огромно; гореше с болезнена, ослепителна сила като пламнала главичка на някаква титанична кибритена клечка. От него се разбъгваха сините камшици на електрически мълнии, повлекли по дирите си гръмотевици.

Космически кораб! — изкрещя Ричи, докато падаше на колене и закриваше очите си с длани. *Боже мой, това е космически кораб!* Но мислеше — и по-късно щеше да го каже на другите, доколкото му стигаха думите — че всъщност *не е* космически кораб, макар навярно да бе минало през пространството, идвайки насам. Незнайното нещо, което рухна в онзи древен ден, бе дошло отдалече, много по-далече от най-далечната звезда и галактика — и ако в първия миг Ричи помисли за *космически кораб*, причината бе само една: че в разсъдъка му нямаше друго название за онова, което виждаше с очите си.

После отекна експлозия — грохот, последван от тътнеща вълна, която повали двете момчета. Този път Майк се пресегна и сграбчи ръката на Ричи. Нова експлозия. Ричи отвори очи и видя как сред огнено зарево в небето се издига димен стълб.

То! — изкрещя той към Майк, обезумял от ужас. Никога през живота си не бе срещал и нямаше вече да срещне толкова дълбоко, зашеметяващо чувство. *То! То! То!*

Майк дръпна ръката му, накара го да се изправи и двамата хукнаха по високия бряг на младия Кендъскиг, без да забелязват, че стъпват на сантиметри от скалния ръб. Веднъж Майк се препъна и падна на колене. Малко по-късно Ричи на свой ред се просна долу и усети остра болка в брадичката, а панталонът му се раздра с прашене. Връхлитащият вихър носеше мириса на горски пожар. Пушекът ставаше все по-гъст и Ричи смътно осъзна, че двамата с Майк не са единствените бегълци. Животните препускаха наоколо, бягайки от дима, от пожара, от огнената смърт. Може би бягаха от То. От новия обитател на този свят.

Ричи се закашля. Чуваше до себе си кашлицата на Майк. Пушекът се сгъстяваше, поглъщаше зелените, сивите, червените багри

на деня. Майк падна отново и Ричи изпусна ръката му. Заопипва слепешком, ала вече не можеше да я открие.

Майк! — панически изкрещя той през кашлицата. *Майк, къде си?*
Майк! МАЙК!

Но Майк бе изчезнал; нямаше го никъде.

ричи! ричи! ричи!

(!!ПЛЯАААС!!)

— ричи! ричи! ричи, добре

6.

ли си?

Клепките му запърхаха, отвори се и той видя, че коленичилата до него Бевърли бърше устата му с кърпичка. Другите — Бил, Еди, Стан и Бен — стояха зад нея със сериозни, изплашени лица. Лявата му буза беше изтръпнала от болка. Той се помъчи да каже нещо на Бевърли, но успя само да изграчи. Опитва да се изкашля и едва не повърна. Имаше чувството, че гърлото и дробовете му са тапицирани с пушек.

Най-сетне намери сили да изпъшка:

— Ти ли ме зашлеви, Бевърли?

— Друго не ми идваше на ум — отвърна тя.

— Пляааас — промърмори Ричи.

— Мислех, че вече няма да се свестиш, това е — каза Бев и изведнъж се разплака.

Ричи неловко я потупа по рамото, а Бил я погали по врата. Тя веднага се завъртя и здраво стисна ръката му.

Ричи с усилие се надигна и седна. Светът се разлюля. Когато вълните отминаха, той видя Майк да седи, подпрян на едно дърво. Лицето му беше замаяно и пепеляво.

— Драйфах ли? — обърна се Ричи към Бев.

Тя кимна, продължавайки да плаче.

— Сигур съм ти оплескал фустата, скъпа? — запита той с продран, треперещ Глас на Ирландско ченге.

Бев се разсмя през сълзи и поклати глава.

— Обърнах те на една страна. Страх... стра-а-ах ме б-беше, че ще се за-за-задавиш.

И тя отново се разрида.

— Нъ-нъ-не е ч-ч-честно — заяви Бил, без да изпуска ръката ѝ. — В тъ-тъ-тая тайфа аз съм пе-пе-пелтекът.

— Добре го рече, Шеф Бил — каза Ричи. Опита да се изправи и веднага тупна долу. Светът продължаваше да се люшка. Ричи се разкашля и побърза да извие глава, защото усети, че само след миг ще повърне. От гърлото му бликнаха струйки лепкава слюнка и зеленикава пяна. Той затвори очи и изпъшка: — Някой да иска закуска?

— Стига с тия *лайнарски* номера! — възмутено се провикна Бен, но не можа да удържи смеха си.

— А, като го гледам, май не е лайна, ами чист бълвоч — отвърна Ричи, макар че всъщност не гледаше нищо, защото очите му бяха плътно затворени. — Лайната обикновено излизат от другия край, поне при мене е така. А пък за тебе не знам, Камара.

Когато най-сетне отвори очи, той видя, че лежи на двадесетина метра от къщичката. Капаците на прозорчето и вратата бяха широко разтворени. Отвътре излитаха изтъняващи облаци дим.

Този път Ричи успя да се изправи на крака. За момент му се стори, че пак ще повърне, или ще припадне, а може би и двете.

— Пляаас — промърмори той, гледайки как светът трепти и се люшка пред очите му.

Когато шеметът отмина, Ричи пристъпи към дървото. Очите на Майк все още бяха кървавочервени, а голямото мокро петно на крачола му подсказваше, че и той неотдавна се е разделил със закуската си.

— Бива си те, нищо, че си бяло момче — изкряка Майк и немощно го перна с юмрук по рамото.

Ричи откри, че няма думи — нещо, което се случваше изключително рядко.

Бил се приближи към тях. Останалите дойдоха след него.

— Ти ли ни измъкна? — запита Ричи.

— А-а-аз и Б-бен. Кре-ххе-ещяхте. И д-д-двамата. О-о-обаче...

Той се озърна към Бен.

— Трябва да е било от пушека, Шеф Бил — каза Бен, но гласът му звучеше неуверено.

Ричи глухо изрече:

— Да не е било онова, за което си мисля?

Бил сви рамене.

— К-к-кое, Ри-ричи?

— Отначало не сме били там, нали? — отвърна му Майк. — Слезли сте, защото сте чули как крещим, но отначало не сме били там.

— Беше много задимено — каза Бен. — То и бездруго си беше страшно да ви чуваме как пицците. Само че писъците... звучаха някак... такова...

— Зъ-зъ-звучаха к-като о-отдалече — добави Бил.

И заеквайки ужасно, той им разказа как двамата с Бен слезли долу, но не видели нито Майк, нито Ричи. Почнали панически да се лутат из задимената земянка, обзети от страх, че ако не действуват бързо, приятелите им може да умрат от задушаване. Най-сетне Бил напипал нечия ръка — ръката на Ричи. Дръпнал „сърс *стра-хха-ашна* сила“ и полумъртвият Ричи изхвъркнал от пушека. Когато се завъртял, видял, че Бен е наградил здраво Майк и двамата кашлят. После Бен метнал Майк нагоре.

Бен го изслуша и кимна.

— Знаете ли, аз все опипвах и опипвах. Всъщност нищо не правех, само протягах ръка насам-натам, все едно, че се здрависвам. По някое време ти я сграбчи, Майк. И добре, че успя тогава. Мисля, че вече съвсем беше взел-дал.

— Ако ви слуша, човек ще си рече, че къщичката е кой знае колко грамадна — каза Ричи. — Как сте се лутали из дима и прочие. Ами че тя няма и два на два.

Настана тишина и всички отправиха погледи към Бил, който се въсеше замислено.

— *На-а-истина* б-беше по-голяма — каза той накрая. — Нали, Бъ-бъ-бен?

Бен вдигна рамене.

— Е, да, определено изглеждаше по-голяма. Освен ако е било от пушека.

— Не беше от пушека — възрази Ричи. — Спомням си как точно преди да се случи — преди да излезем — помислих, че е грамадна като бална зала във филмите. Като в някоя музикална комедия. „Седем

годеници за седмина братя“, нещо от този сорт. Майк седеше до отсрещната стена и едва го различавах.

— Преди да *излезете*? — смаяно повтори Бевърли.

— Ами... всъщност... такова...

Тя се вкопчи в ръката му.

— Значи е станало, нали? Наистина е станало! Имали сте видение, съвсем като в книгата на Бен. — Лицето ѝ сияеше. — Наистина е *станало*!

Ричи сведе очи към продраните си джинси, през които надзъртаха ожулени до кръв колене, после погледна Майк. Единият крачол на кадифените му панталони беше разкъсан.

— Ако е било видение, повече не искам и да чуя за такива работи — каза той. — Не знам какво ще рече нашият мургав приятел, обаче по моите гаци нямаше никакви дупки. Съвсем новички бяха, дявол да го вземе. Какво конско ме чака у дома...

— Какво стана? — обадиха се едновременно Бен и Еди.

Ричи и Майк се спогледаха, после Ричи запита:

— Да ти се намира цигара, Беви?

Намираха ѝ се две, увити в парцалче. Ричи лапна едната и когато Бев му поднесе огънче, той се разкашля толкова зле, че трябваше да ѝ върне цигарата.

— Не мога. Извинявай.

— Бяхме в миналото — каза Майк.

— Дрън-дрън! — заяви Ричи. — Не беше просто миналото. Беше *отдавна*.

— Да, точно така. Бяхме в Пущинака, обаче Кендъскиг течеше със сто километра в час. И беше дълбок. А пък наоколо едни *дебри* — мамата си трака. Извинявай, Беви, ама *така си беше*. И в реката имаше риба. Мисля, че беше съомга.

— Тъ-тъ-татко к-казва, че в К-кендъскиг много о-ххо-тдавна няма н-никаква ри-ри-риба. З-заради к-ка-а-нализацията.

— Да, много отдавна беше — каза Ричи и плъзна наоколо неуверен поглед. — Трябва да е било поне преди милион години.

Всички млъкнаха като ударени от гръм. Най-сетне Бев наруши мълчанието:

— Но какво *стана*?

Ричи усещаше как думите се въртят на езика му, но трябваше да ги изкарва насила. Имаше чувството, че пак ще повърне.

— Видяхме как е пристигнало То. *Мисля*, че това беше.

— Боже мой — прошепна Стан. — О, Боже мой.

Раздаде се хриптене и съскане — Еди търсеше помощ от инхалатора.

— То дойде от небето — каза Майк. — И вече никога през живота си не искам да видя такава гледка. Беше толкова нажежено, че просто не можех да го гледам. Наоколо му трещяха светкавици. А тътенът... — Той тръсна глава и погледна към Ричи. — Беше като края на света. Когато падна, край него пламна горски пожар. Това видяхме.

— Космически кораб ли беше? — запита Бен.

— Да — каза Ричи.

— Не — каза Майк.

Двамата се спогледаха.

— Е, май все пак беше — съгласи се Майк и в същото време Ричи каза:

— Не, знаете ли, в действителност не беше *космически кораб*, а...

Пак млъкнаха, а другите ги гледаха объркано.

— Разправяй ти — каза Ричи. — Мисля, че говорим за едно и също, но те не ни разбират.

Майк се изкашля в шепа и вдигна към другите почти виновен поглед.

— Просто не знам как да ви обясня.

— *О-о-опитай* — настоя Бил.

— То дойде от небето — повтори Майк, — обаче не беше *космически кораб* в истинския смисъл на думата. Не беше и метеор. По-скоро беше като... ами... като библейския кивот, в който бил Божият дух... само че не беше от Бога. Още щом го усетих, щом го видях как идва, разбрах, че То замисля зло, че *То самото* е зло.

Майк млъкна и огледа приятелите си.

Ричи кимна.

— То идваше... от *другаде*. Това усетих. От *другаде*.

— Какво другаде, Ричи? — запита Еди.

— НеЙде извън всичко — каза Ричи. — А когато падна... издълба адска яма, такава яма не сте и сънували. Направи един

огромен хълм на кайма. Приземи се точно там, където днес е центърът на Дери. — Той се озърна. — Схващате ли?

Бевърли изтърва недопушената цигара и я смачка с крак.

Майк добави:

— **То винаги** е било тук, още открай време... още преди да е имало хора *където и да било*... или най-много в Африка шепа първобитни хора да са живели из пещерите и по дърветата. Днес кратерът е изчезнал, а ледниците сигурно са разширили долината, изменили са релефа, запълнили са кратера... но То е било тук, може би е дремело и чакало ледът да се стопи, чакало хората да дойдат.

— Затова То използва дренажите и каналите — вметна Ричи. — За него сигурно са същински магистрали.

— Не видяхте ли как изглежда? — внезапно запитва Стан Юрис с леко дрезгав глас.

Двамата поклатиха глави.

— Можем ли да го победим? — запитва сред мълчанието Еди. — Такова чудовище...

Никой не отговори.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА СЧУПЕНАТА РЪКА НА ЕДИ

1.

Когато Ричи привършва разказа си, всички задружно кимат. Еди кима заедно с тях, припомня си заедно с тях, и изведнъж остра болка пронизва лявата му ръка. Пронизва ли? Не. Направо я раздира — сякаш някой се мъчи да наточи ръждив трион върху оголената кост. Той присвива лице, бърка в джоба на спортното си яке, опипва няколко шишенца и безпогрешно вади тубичка Екседрин. Преглъща две таблетки с малко джин и сливов сок. През целия ден болката му се е засилвала, ту е затихвала. Отначало я е сметнал за някой от леките ревматични пристъпи които го спхождат преди времето да се развали. Но към средата на разказа в главата му прецъква още един спомен и Еди разбира откъде идва болката. Вече не бродим по Булеварда на спомените, мисли си той, цялата работа все повече заприличва на скоростна магистрала.

Преди пет години, по време на контролен медицински преглед (Еди минава на контролен преглед всеки шест седмици), лекарят небрежно подхвърли: „Тук имаш старо счупване, Ед... Да не си паднал от някое дърво като малък?“

„Нещо подобно“ — кимна Еди, без да споменава на доктор Робинс, че майка му би се гътнала от мозъчен кръвоизлив, ако беше видяла или дори само чула, че нейният Еди се катери по дърветата. Откровено казано, той просто не помнеше как си е счупил ръката. А и тая стара история му се струваше маловажна (ала сега си мисли, че самата липса на интерес е била твърде странна — та нали той обръща внимание на всяка кихавица, стряска се от най-леката промяна в цвета на изпражненията си). В края на краищата, ставаше дума само за някакво старо счупване, дребна неприятност от далечното минало, от детството, за което почти не си спомняше и не желаше да си спомня.

Понаболяваше го, ако му се случеше в дъждовен ден дълго да седи зад волана. Един-два аспирина пропъждаха болката. Дреболия.

Но сега не е просто дребна неприятност; сякаш някакъв безумец скрибуца с ръждивия трион по костта му като цигулар и той си спомня, че точно така беше в болницата през първите три-четири дни след нещастieto, особено късно вечер. Лежеше изпънат и потен от лятната жегa, чакаше сестрата да му донесе хапче, а сълзите тихичко се стичаха по бузите към ушите му и той си мислеше: Все едно, че някакъв смахнат си точи косата там.

Ако това е Булевардът на спомените, *мисли сега Еди*, по-добре изобщо да ги няма; предпочитам да ги премахна с една солидна мозъчна клизма в правото черво на паметта.

Без сам да знае, че ще заговори, той казва:

— Хенри Бауърс ми счупи ръката. Помните ли?

Майк кимва.

— Беше точно преди изчезването на Патрик Хокстетър. Не си спомням датата.

— Аз си я спомням — глухо изрича Еди. — Беше на 20 юли. Хокстетър се води изчезнал от... кога? От 23-ти ли?

— Двайсет и втори — поправя го Бевърли Рогън, макар че не казва защо е толкова сигурна в датата: защото е видяла как То грабна Хокстетър. Не им казва и защо още тогава е вярвала, както вярва и днес, че Патрик Хокстетър беше луд, може би даже по-луд от Хенри Бауърс. *Ще им каже, но сега е ред на Еди. Тя ще говори след него, а после навярно Бен ще разкаже за кулминацията на ония юлски събития... за сребърния куришум, който не посмяха да отлеят.* Едва ли някога е имало по-кошмарен дневен ред, *мисли тя... но безумното, весело опиянение не отстъпва. Откога не се е чувствувала толкова млада? Едва се удържа на едно място.*

— Двадесети юли... — тихо мърмори Еди, търкаляйки инхалатора напред-назад по масата. — Три или четири дни след она история с димната яма. Мъкнах гипса до края на лятото, помните ли?

Ричи се плесва по челото с онзи типичен жест, който всички помнят от някогашните времена и Бил си мисли със странна смес от веселие и тревога, че за момент Ричи е заприличал на Умното бобърче.

— Да бе, точно така! Когато отидохме на Нийбълт стрийт, ти беше гипсиран, нали? И по-късно... в тъмното...

Ричи изведнъж се запъва и озадачено тръска глава.

— Какво, Р-ричи? — пита Бил.

— Това още не си го спомням — споделя Ричи. — А ти?

Бил бавно поклаща глава.

— През онзи ден и Хокстетър беше с тях — казва Еди. — Тогава за последен път го видях жив. Може би е заел мястото на Питър Гордън. Сигурно Бауърс не е искал Питър да му се мярка пред очите след боя с камъни.

— Всички умряха, нали? — тихо пита Бевърли. — След Джими Кълъм единствените загинали бяха от приятелите на Хенри Бауърс... или от бившите му приятели.

— Всички освен Бауърс — потвърждава Майк и се озърта към балоните над микрофилмовия апарат. — А той е в „Джунипър хил“. Частна психиатрична лечебница в Огъста.

— К-к-как ти счупиха ръката, Е-е-еди? — обажда се Бил.

— Заекваш все по-зле, Шеф Бил — тежко изрича Еди и довършва питието си на един дъх.

— Остави т-това сега — казва Бил. — Ра-ра-разправяй.

— Разкажи ни — подкрепя го Бевърли и лекичко докосва ръката на Еди. Болката пак припламва.

— Добре — съгласява се Еди. Налива си ново питие, оглежда го замислено и казва: — Два дни след като се прибрах от болницата, вие дойдохте у нас да ми покажете сребърните топчета. Помниш ли, Бил?

Бил кимва.

Еди поглежда Бевърли.

— Бил те запита дали си готова да ги изстреляш, ако се стигне дотам... защото имаше най-точно око. А ти май каза, че не искаш... че от страх нищо няма да можеш да направиш. И после ни каза още нещо, но не помня какво. Като че беше... — Еди изплезва език и докосва връхчето му, сякаш нещо е залепнало там. Ричи и Бен се ухилват едновременно. — Не беше ли нещо за Хокстетър?

— Да — потвърждава Бевърли. — Ще разкажа когато свършиш. Започвай.

— След като си тръгнахте, майка ми влезе в стаята и имаме страшен скандал. Тя не искаше вече да дружа с вас. И сигурно щеше да ме застави — имаше си начини да обработи човека, знаете...

Бил отново кимва. Спомня си мисис Каспбрак, чудовищно дебела жена със странно, шизофренично лице, което можеше да изглежда едновременно застинало, яростно, нещастно и изплашено.

— Да, сигурно щеше да ме застави — повтаря Еди. — Но през онзи ден, когато Бауърс ми счупи ръката, стана и още нещо. Нещо, което наистина ме разтърси.

Той тъничко се размива и мисли: Да, разтърси ме и още как... Само това ли можеш да кажеш? Има ли смисъл да говориш, щом не можеш да обясниш на хората какво изпитваш в действителност? Ако беше в книга или на кино, онова, което открих, когато Бауърс ми счупи ръката, щеше да промени живота ми веднъж завинаги и сетне всичко щеше да продължи другояче... в книга или на кино то би ме освободило от оковите. В книга или на кино не бих държал цял куфар с лекарства в хотелската стая, не бих се оженил за Майра, не бих стискал сега тоя шибан инхалатор. В книга или на кино. Защото...

Изведнъж пред очите на всички инхалаторът се търкулва като жив по дългата маса. При всяко превъртане издава сухо потракване — малко като звук на маракас, малко като зарчета... и малко като смях. Когато достига края между Ричи и Бен, инхалаторът се премията във въздуха и пада на пода. Ричи стреснато посяга напред, но ръката му застива от резкия вик на Бил:

— Не го п-п-пипай!

— Балоните! — възкликва Бен и всички извързват глави.

Върху двата балона, привързани за микрофилмовия апарат, сега е изписано: ОТ ЛЕКАРСТВОТО ПРОТИВ АСТМА СЕ ХВАЩА РАК! Под предупреждението са изрисувани ухилени черепи.

Балоните се пръскат с трясък.

Еди гледа с пресъхнала уста и познатото чувство на задух стяга гърдите му като железен обръч.

Бил се обръща към него.

— К-кой ти го каза и к-к-как точно?

Еди облизва устни. Иска да вдигне инхалатора, но не смее. Кой знае какво има вътре сега.

Мисли си колко горещо беше на онзи 20 юли, как получи от майка си готов чек с непопълнена сума и един долар в брой — за джобни пари.

— Мистър Кийн — казва той и дори за самия него гласът е далечен и немощен. — Мистър Кийн беше.

— Не бих рекъл, че е от най-добродушните хора в Дери — обажда се Майк, но унесеният в мисли Еди почти не го чува.

Да, през онзи ден беше горещо, но в аптеката на Сентър стрийт цареше прохлада, дървените перки на вентилатора се въртяха лениво под тавана и наоколо се разнасяха утешителните аромати на прахчета и сиропи. Тук се продаваше здраве — това беше негласното, но очевидно убеждение на майка му, а в този късен летен предобед Еди не можеше дори да допусне, че майка му е способна да сгреши в каквото и да било.

Е, мистър Кийн бързичко сложи край на тая заблуда, *мисли си той в опияняващата възбуда на гнева.*

Спомня си как спря за малко край стойката за комикси и разсеяно я завъртя, за да види дали няма нещо ново за Батман, за Супермомчетата или за личния му любимец, Пластмасовия човек. Беше предал списъка и чека (майка му го пращаше в аптеката както други майки пращат децата си до бакалницата) на мистър Кийн; аптекарят щеше да изпълни поръчката и да впише сумата в чека, после щеше да даде на Еди разписка, за да знае майка му с колко е намалял банковият ѝ баланс. Фасулска работа. Три лекарства за майка му плюс шише „Геритол“, защото, както веднъж му бе казала загадъчно, „В него има много желязо, Еди, а на жените им трябва повече желязо, отколкото на мъжете.“ Освен това витамини за Еди, „Детският еликсир на доктор Сует“... и разбира се, лекарството против астма.

С две думи — както винаги. После щеше да отскочи с долара до супера на Костело авеню за две шоколадчета и бутилка Пепси. Щеше да изяде шоколада, да изпие Пепсито и да подрънква с рестото в джоба си по пътя към дома. Но този ден не беше обикновен; Еди щеше да го завърши в болницата и това в *никакъв случай не може да се сметне за обикновено, ала странните събития започнаха много по-рано — когато мистър Кийн го повика. Защото вместо да му подаде разписката и бялата книжна кесия с лекарства (със заръка непременно да пъхне разписката в джоба си, за да не я загуби), мистър Кийн го огледа замислено и каза:*

— Ела

2.

за малко отзад в канцеларията, Еди. Искам да поговорим.

Отначало Еди не успя да реагира и няколко секунди само мигаше стреснато насреща му. Запита се дали мистър Кийн не го подозира в някоя дребна кражба. Край вратата имаше надпис и при всяко идване в аптеката на Сентър стрийт Еди го четеше най-внимателно. Беше изписан с толкова едри и изобличителни черни букви, че навярно даже и Ричи Тозиър би го прочел без очила: КРАЖБАТА В МАГАЗИН НЕ Е „МАЙТАП“, „ДРЕБОЛИЯ“ ИЛИ „ЮНАЧЕСТВО“! ВСЯКА КРАЖБА Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ И НИЕ ЩЕ СЕ ПОГРИЖИМ ДА БЪДЕ НАКАЗАНА ПО ЗАКОН!

Еди никога не бе задигал нещо от магазин, но надписът винаги го караше да се чувства виновен — сякаш мистър Кийн знаеше за него нещо, което той сам не подозира.

А в следващия миг мистър Кийн го обърка окончателно с думите:

— Какво ще речеш за един сладоледов сироп?

— Ами...

— О, за сметка на заведението. По това време на деня винаги си сипвам един сладолед в задната стаичка. Много полезно нещо, стига да нямаш наднормени килограми, обаче ние и двамата не сме от най-пълните. Виж, твоят приятел Ханском, той трябва да внимава с теглото. Какъв да е сиропът, Еди?

— Мама ми каза да се прибирам у дома веднага щом...

— Като те гледам, май си падаш по шоколада. Значи шоколадов, съгласен ли си?

Очите на мистър Кийн искряха, но тия искрици бяха сухи и безжизнени като слънчеви отблясъци по люспи слюда сред пустинята. Поне така си помисли Еди, горещ почитател на уестърни от Макс Бранд и Арчи Джослин.

— Добре — предаде се той.

Тревожеше го нещо в енергичния жест, с който мистър Кийн побутна златните рамки на очилата нагоре по костеливия си нос. Тревожеше го чувството за нервно и спотаено злорадство, което долавяше у аптекаря. Не искаше да влиза в канцеларията на мистър

Кийн. Не ставаше въпрос за сладоледа. Хич даже. Еди не знаеше за какво *става* въпрос, но подозираше, че няма да е твърде весело.

Може би ще ми каже, че съм болен от рак или нещо подобно, отчаяно помисли Еди. Онзи, детският рак. Левкемия. Мили Исусе!

Я не ставай глупак, отвърна си той сам, като се мъчеше думите да прозвучат в главата му с гласа на Бил Пелтека. Бил бе заел мястото на велик герой в живота на Еди, измествайки доскорошния му кумир — Джок Махони в ролята на Волния ездач от съботния телевизионен сериал. Макар че не можеше да върже две думи накръст, Шеф Бил винаги изглеждаше на висота. *Дявол да го вземе, тоя тип не е доктор, а най-обикновен аптекар.*

И все пак не можеше да се отърве от тревогата.

Мистър Кийн открехна вратичката в тезгяха и помами момчето с пръст. Еди неохотно пристъпи напред.

Помощничката Руби седеше зад касата и четеше филмово списание.

— Би ли приготвила два сладоледови сиропа, Руби? — подвижна й мистър Кийн. — Единият шоколадов, другият мока.

— Дадено — рече Руби, отметна си страницата с хартийка от дъвка и стана.

— Донеси ги в канцеларията.

— Дадено.

— Ела, синко. Няма да те изям.

И мистър Кийн намигна на момчето, с което окончателно го шашардиса.

Еди никога не бе попадал зад тезгяха и сега с интерес огледа безбройните шишета, стъкленици и бурканчета. Ако имаше време, би поспрял да огледа аптекарското хаванче, везните и кръглите стъклени съдини, пълни с хапчета. Но мистър Кийн го избута в канцеларията и грижливо затвори вратата. Когато бравата щракна, Еди усети как гърдите му почват да се стягат и се помъчи да прогони пристъпа. В пакета с лекарства сигурно имаше нов инхалатор и щом излезеше оттук, веднага щеше да се освежи с едно солидно пръскане в гърлото.

Върху бюрото имаше целувки с лакрица в прозрачен буркан. Мистър Кийн взе една и протегна ръка към Еди.

— Не, благодаря — учтиво каза Еди.

Мистър Кийн седна на канцеларския стол зад бюрото и лапна целувката. После отвори чекмеджето и извади нещо. Остави предмета до буркана с целувките и сега Еди усети как го обзема истинска тревога. Това беше инхалатор. Мистър Кийн се облегна назад и отметна глава почти до календара на стената. На календара бяха изрисувани хапчета, а отдолу пишеше: СКУИББ. И...

... и в един кошмарен миг, докато мистър Кийн отваряше уста да заговори, Еди си спомни какво бе станало в магазина за обувки, когато беше съвсем малко хлапе и майка му закрещя да не си пъха крака в рентгеновия апарат. В този кошмарен миг той очакваше мистър Кийн да каже: „Еди, деветдесет на сто от лекарите смятат, че лекарството против астма предизвиква рак, също като ония рентгенови апарати в магазините за обувки. Сигурно вече си болен. Просто смятам, че трябва да знаеш.“

Но онова, което изрече в действителност мистър Кийн, бе толкова невероятно, че Еди не намери думи за отговор; можеше само да се свива като смачкана буболечка на коравия дървен стол пред бюрото.

— Това не може да продължава повече.

Еди отвори уста и пак я затвори.

— На колко години си, Еди? Единайсет, нали?

— Да, сър — безсилно отвърна Еди. Дишането му наистина изтъняваше. Още не свистеше като чайник (в такива случаи Ричи се провикваше: *Ей, махнете Еди от котлона! Скоро ще кипне!*), но и това можеше да се случи всеки момент. Вгледа се с копнеж в инхалатора на бюрото и тъй като сякаш трябваше да се каже още нещо, той добави: — През ноември навършвам дванайсет.

Мистър Кийн кимна, после се приведе напред като аптекар от телевизионна реклама и преплете пръсти. Очилата му заблестяха под ярката светлина на луминесцентните лампи.

— Знаеш ли какво е плацебо, Еди?

Еди тревожно се помъчи да отгатне.

— Онова нещо на кравата, от което доят мляко, нали?

Мистър Кийн се разтърси от смях.

— Не — каза той и Еди се изчерви до коренчетата на косата. Чуваше как в дишането му се прокрадва тихо съскане. — Плацебото...

Не успя да довърши, защото на вратата се почука. Без да чака отговор, Руби внесе две старомодни чаши със сладоледов сироп.

— Шоколадовият сигурно е за тебе — усмихна се тя на Еди.

Той се помъчи да отвърне на усмивката, но интересът към сладоледа бе спаднал до най-ниската си точка в целия му живот. Изпитваше неясен и в същото време точно определен страх; точно така се боеше когато седеше само по гащета в кабинета на доктор Хандор и чакаше лекарят да влезе, а в това време отвън майка му заемаше с туловището си половината канапе и държеше плътно пред очите си дебела книга (обикновено „Силата на положителното мислене“ от Норман Винсът Пийл или „Народното лечение във Върмонт“ от доктор Джарвис). Гол и беззащитен, той се чувствуваше притиснат между тях.

Докато Руби излизаше, Еди отпи от сиропа, но почти не усети вкуса.

Мистър Кийн изчака вратата да се затвори и в очите му отново проблесна сухата слюдена усмивка.

— Успокой се, Еди. Не хапя и няма да ти сторя нищо лошо.

Еди кимна защото мистър Кийн беше възрастен, а с възрастните трябва да се съгласяваш на всяка цена (така казваше майка му), но си мислеше: *О, чувал съм ги вече тия приказки.* Така говореше лекарят, когато отваряше стерилизатора и в ноздрите на Еди нахлуваше парливият, остър мирис на спирт. Това беше мирисът на инжекции, мирисът на измама и двете неща се свеждаха до едно и също: щом казват, че само ще те боцнат и изобщо няма да усетиш, значи ще боли ужасно.

Неохотно опита да отпие още глътчица от сиропа, но веднага се отказа; и без това свитото му гърло едва успяваше да поеме въздух. Загледа се в инхалатора върху бюрото на мистър Кийн, ала не посмя да го поиска. Мина му безумна мисъл: може би мистър Кийн знаеше това, може би мистър Кийн

(*го измъчваше*)

се шегуваше. Само че идеята беше адски тъпа, нали? Възрастен човек — и то работещ в *здравно заведение* — не би се шегувал така с малко дете, нали? Не, в никакъв случай. Не биваше даже да мисли такова нещо, защото ако си позволиш да го помисли, това щеше да повлече страховита преоценка на цялата му представа за света.

Но ето, че инхалаторът беше тук, ето го, тъй близо и същевременно тъй далече — като глътка вода досами ръката на нещастник, който умира от жажда сред пустинята. Ето го тук, сред бюрото, пред усмихнатите слюдести очи на мистър Кийн.

Сега Еди отчаяно копнееше само за едно — да бъде в Пущинака сред приятелите си. Мисълта за чудовище, за някакво грамадно чудовище, което се спотайва под града, където е роден и израснал, което пълзи от място на място по каналите и дренажите — тази мисъл беше ужасна, още по-ужасно беше да мисли как ще се *бори* с това чудовище, как ще се мъчи да го *убие*... и все пак сегашното положение надхвърляше дори тия страхове. Как да се бориш, когато възрастният ти казва, че няма да боли, а знаеш, че лъже? Как да се бориш, когато възрастният ти задава странни въпроси и изрича неясни зловещи фрази, например: *Това не може да продължава повече?* И почти небрежно, с някакъв страничен скок на мисълта, Еди откри големите истини на детството. Истинските чудовища са възрастните, каза си той. Мисълта не беше кой знае какво откритие, не беше от ония, които пристигат с ореола на прозрението, сред тържествения гръм на барабани и тръби. Тя просто проблесна и отмина, почти задушена от по-силната, неудържима мисъл: *Искам да си взема инхалатора и да се махна оттук.*

— Успокой се — повтори мистър Кийн. — Повечето ти неприятности, Еди, идват оттам, че през цялото време си толкова тревожен и напрегнат. Ето, да вземем например астмата. Погледни.

Мистър Кийн отвори чекмеджето, потършува вътре и измъкна балон. Наду го, напрягайки с все сила хлътналите си гърди (вратовръзката му подскачаше като лодка сред морски вълни). На балона беше изписано: АПТЕКА СЕНТЪР СТРИЙТ. МЕДИКАМЕНТИ, САНИТАРНИ ПОТРЕБИ, ДРЕБНИ СТОКИ. Мистър Кийн стисна гумената шийка и протегна балона към Еди.

— Представи си за миг, че това е бял дроб. *Твоят* бял дроб. Разбира се, всъщност трябваше да надуя два, обаче само този ми е останал от коледната разпродажба...

— Мистър Кийн, може ли да си взема инхалатора? — запита Еди.

В главата му нахлуваше тъпа, пулсираща болка. Усещаше как гърлото му се задръства. Пулсът му се ускоряваше, по челото му

избиваха капки пот. Шоколадовият сироп стоеше забравен върху бюрото и вишната бавно потъваше в слоя разбита сметана.

— След малко — каза мистър Кийн. — Слушай внимателно, Еди. Искам да ти помогна. Време е някой да го стори. Щом на Ръс Хандор не му стиска, ще трябва аз да се заема с тая работа. Дробът ти е като този балон, само че около него има слой мускули; тия мускули са като ръцете на човек, който работи с ковашки мех, разбираш ли? Когато човекът е здрав, мускулите лесно разпускат и свиват дроба. Но ако притежателят на този нормален бял дроб е напрегнат и нервен през цялото време, мускулите започват да *пречат* на дроба вместо да му помагат. Виж!

Мистър Кийн обгърна балона с криви, мършави, луничави пръсти. Стисна. Балонът се изду от двете страни на юмрука му и Еди присви очи, готов да чуе гръм. Усети как дишането му спира окончателно. Опря гърди в ръба на бюрото и се пресегна за инхалатора. Рамото му закачи тежката чаша. Тя се прекатури и избухна на пода като бомба.

Еди едва дочу трясъка. Драскайки с пръсти по бюрото, той докопа инхалатора, налапа пръскалката и дръпна спусъка. С непосилна мъка си пое дъх, а из главата му както винаги в подобни моменти подскачаха трескави, объркани мисли: *Моля ти се мамо задушавам се не мога да ДИШАМ мили Боже мили Исусе добриивсеблаги не мога да ДИШАМ моля те не искам да умра не искам да умра моля те...*

Сетне пръските от инхалатора полепнаха по стегнатото му гърло и той отново можеше да диша.

— Извинявайте — проплака Еди. — Извинявайте за чашата... Ще почистя и ще си платя... само не казвайте на мама, моля ви, нали няма да кажете? Извинявайте, мистър Кийн, не можех да *дишам*...

На вратата отново се почука и Руби надникна в канцеларията.

— Наред ли е вси...

— Съвсем наред — рязко отвърна мистър Кийн. — Остави ни на мира.

— Добре де, *съ-жа-ля-вам!* — каза Руби, после въртна очи към тавана и затвори вратата.

Дъхът на Еди пак почваше да свисти из гърлото. Той побърза да си пръсне лекарство и подхвана обърканите извинения оттам, където го бяха прекъснали. Млъкна едва когато забеляза, че мистър Кийн го

гледа все със същата странна суха усмивка. Балонът лежеше на бюрото. В главата на Еди изплува нов мисъл и той се опита да я прогони, ала не успя. Мистър Кийн изглеждаше тъй, сякаш страданията на момчето му се струваха по-сладки от почти довършения сладолед.

— Не се тревожи — каза аптекарят. — Руби ще почисти след малко, а ако искаш да знаеш, всъщност се радвам, че счупи чашата. Защото обещавам да не кажа на майка ти, ако *и ти* обещаеш да не й казваш за нашия разговор.

— О, честна дума — охотно се съгласи Еди.

— Добре — кимна мистър Кийн. — Разбрахме се. И сега ти е много по-добре, нали?

Еди кимна.

— Защо?

— Защо ли? Ами... защото си взех лекарството.

И Еди впи в мистър Кийн същия тревожен поглед, с който следеше в училище реакцията на мисис Кейси, когато не знаеше дали е отговорил правилно.

— Само че *не си взел* никакво лекарство — заяви аптекарят. — Това беше *плацебо*. Плацебото, Еди, е нещо, което *прилича* на лекарство и има вкус на лекарство, обаче *не е* лекарство. Плацебото не е лекарство, защото в него няма активни съставки. И ако *все пак* го наричаме лекарство, то е нещо съвсем особено. Лекарство за главата. — Мистър Кийн се усмихна. — Разбра ли ме, Еди? *Лекарство за главата*.

Еди разбираше отлично; мистър Кийн му казваше, че е луд. Напрегна изтръпналите си устни и изрече:

— Не, не ви разбирам.

— Нека да ти разкажа една история — каза мистър Кийн. През 1954 година в университета „Депол“ били проведени медицински изследвания върху болни от язва. Сто пациенти получавали таблетки. Казвали им, че таблетките ще излекуват язвата, но в действителност половината от тях получавали плацебо... или по-точно казано смес от нишесте и захар в еднаква розова обвивка. — От устните на мистър Кийн излетя странен дрезгав кикот, сякаш описваше не експеримент, а хлапашка лудория. — Деветдесет и трима пациенти заявили, че след лечението се чувствуват много по-добре, а прегледите показали *реално*

подобрение у осемдесет и един от тях. Какъв извод ще си направиш от експеримента, Еди?

— Не знам — глухо отвърна Еди.

Мистър Кийн тържествено се почука по слепоочието.

— Повечето болести започват ето тук, така мисля аз. Много отдавна съм в занаята и знаех за плацебото дълги години преди експеримента на ония доктори в „Депол“. Старците често идват при лекаря с убеждението, че страдат от сърдечна болест, рак, диабет или дявол знае какво. Но в много случаи няма нищо подобно. Не им е добре защото са стари и толкоз. Но какво да прави лекарят? Да им каже, че са като вехти будилници с износени пружини? Ха! Друг път! Лекарят си държи на хонорара.

Сега към усмивката на мистър Кийн се примесваше презрение. Еди просто седеше и чакаше всичко да свърши, да свърши, да свърши. А думите кънтяха в ушите му: *Не си взел никакво лекарство.*

— Лекарите си траят и аз също си трая. Какво толкова? Влиза понякога старец с рецепта, а на нея пише чисто и просто: *Плацебо*, или пък *1500 мг „Синьо небе“*, както го наричаше старият доктор Пиърсън. — Мистър Кийн се изкиска и отпи от сиропа. — Е, има ли нещо лошо? — запита той и след кратко мълчание си отговори сам: — Не, разбира се! Няма нищо лошо! Поне... в повечето случаи. Плацебото е благодат за старите хора. Има и други случаи — тежки форми на рак, безнадеждни сърдечни болести, хора с ужасни недъзи, които все още не разбираме, понякога даже у невръстни деца като теб, Еди! В подобни случаи има ли нещо лошо, ако плацебото успокоява пациента? Виждаш ли нещо лошо в това, Еди?

— Не, сър — каза Еди и се озърна към грамадното петно от шоколадов сладолед, сироп, сметана и натрошено стъкло. Между цялата тази каша пианата вишна се червенееше заплашително като кървава следа сред сцената на някакво ужасно престъпление. От гледката гърдите му отново се свиха.

— Значи сме си lika-прилика! Мислим едно и също! Преди пет години, когато Върнън Мейтланд страдаше от рак на хранопровода — много мъчителна болест — и докторите вече се чудеха какво да му дават срещу болките, аз го посетих в болницата с кутийка обикновени захарни таблетки. Той ми беше много близък приятел, разбираш ли? И рекох: „Върн, това са много специални болкоуспокояващи хапчета,

още ги изпробват лабораторно. Докторът не знае, че ти ги давам, тъй че за Бога, внимавай да не ме издадеш. Може и да не подействуват, но мисля, че ще ти помогнат. Взимай не повече от едно на ден и то само ако болката стане непоносима.“ Той ми благодари със сълзи на очи. *Със сълзи на очи*, Еди! И хапчетата му помогнаха! *Да!* Бяха от най-обикновена захар, но притъпяваха болките му... защото истинската болка е тук.

Мистър Кийн пак се почука по слепоочието.

— И моето лекарство помага — каза Еди.

— Знам, че помага — отвърна мистър Кийн и се усмихна с противната снизходителност на възрастен. — Облекчава гърдите ти, защото въздействува на главата. ХидрОкс, Еди, е най-обикновена вода с мъничко камфор, за да има вкус на лекарство.

— Не! — възкликна Еди. Гърлото му отново започваше да хъхри.

Мистър Кийн пийна от сиропа, обра с лъжичка разтопения сладолед и педантично избърса устни с носната си кърпичка, докато Еди си пръскаше поредната порция лекарство.

— А сега искам да си вървя — каза момчето.

— Остави ме да довърша.

— Не! Искам да си вървя! Нали си получихте парите, пуснете ме да си вървя!

— Първо ще довърша — изрече мистър Кийн толкова заплашително, че Еди се сгърчи на стола. Понякога възрастните ставаха ужасно гнусни в своята неограничена власт. Ужасно гнусни.

— Част от проблема е там, че твоят доктор Ръс Хандор няма капчица воля. Другата част се крие в твърдото убеждение на майка ти, че си болен. А ти, Еди, попадаш между тия два камъка.

— Не съм луд — едва чуто пошушна Еди.

Столът на мистър Кийн заскрибуца като някакъв чудовищен щурец.

— Какво?

— Казах, че не съм луд! — кресна Еди. И веднага по жалното му лице плъзна гъста руменина.

Мистър Кийн се усмихна. Мисли както си щеш, говореше тази усмивка. Мисли както си щеш, обаче аз знам най-добре.

— Мъча се да обясня само едно, Еди — че не си болен телесно. *Дробовете* ти нямат астма; тя е в *ума ти*.

— Искате да кажете, че съм луд.

Мистър Кийн се приведе напред и го огледа внимателно над сплетените си пръсти.

— Не знам — тихо каза той. — Луд ли си?

— Това е лъжа! — изкрещя Еди и сам не повярва, че от крехките му гърди може да излети толкова мощен глас. Мислеше си как би реагирал Бил на толкова поразителни обвинения. Бил щеше да измисли какво да отговори, нищо че пелтечеше. Той умееше да бъде храбър. — Всичко е една голяма лъжа! Аз *имам* астма, наистина *имам*!

— Да — каза мистър Кийн и сухата усмивка се превърна в безумна мъртвешка гримаса. — Но кой те е разболял, Еди?

Всичко в мозъка на Еди вреше и кипеше. О, чувствуваше се болен, страшно болен.

— През 1954 година — годината на експеримента в „Депол“, не е ли странно? — доктор Хандор започна да ти предписва ХидрОкс. Това е съкратено от хидрогениум и оксигениум, тоест водород и кислород — двете съставки на водата. Вече четири години помагам на тая измама, но смятам да сложа край. Лекарството против астма действа не на тялото, а на ума ти. Астмата се поражда от нервни спазми на диафрагмата по заповед на твоето съзнание... или на майка ти. Не си болен.

Настана зловеща тишина.

Еди седеше на стола и в главата му бушуваше ураган. За миг допусна възможността мистър Кийн да казва истината, но тази представа влачеше подир себе си изводи, които не можеше да понесе. И все пак... защо ще го лъже мистър Кийн, особено пък по толкова важен въпрос?

Мистър Кийн седеше неподвижно и на устните му грееше същата суха, безсърдечна, пустинна усмивка.

Аз *имам* астма, наистина *имам*. Едва не *умрях* през онзи ден, когато двамата с Бил се мъчехме да построим бент в Пущинака и Хенри Бауърс ми смачка носа. Трябва ли да повярвам, че *умът* ми *просто...* *просто* си е измислял всичко?

Но защо ще ме лъже? (Едва след двадесет и седем години Еди щеше да си зададе в библиотеката много по-страшния въпрос: *Защо ще ми казва истината?*)

Като през памук чу гласа на мистър Кийн:

— Отдавна те наблюдавам, Еди. Разказвам ти това не само защото вече си достатъчно голям, за да разбереш, но и защото забелязах, че най-сетне имаш приятели. Те са добри приятели, нали?

— Да — каза Еди.

Мистър Кийн килна стола си назад (отново се раздаде противното скрибуцане) и затвори едно око — може би си въобразяваше, че това е намигане.

— Обзалагам се, че майка ти не ги харесва, нали?

— Много си ги обича — възрази Еди, мислейки колко обидни неща бе казала за Ричи Тозиър (*Той има развалени зъби... усетих му лошия дъх, Еди... мисля, че пуши*), презрителната ѝ забележка да не услужва с пари на Стан Юрис, защото е евреин, явната ѝ неприязън към Бил Денброу и „онова тлъсто момче“. Той поклати глава и повтори: — Много си ги обича.

— Тъй ли? — запита мистър Кийн, продължавайки да се усмихва. — Е, може да е права, може и да греши, но поне сега си *имаш* приятели. Сигурно трябва да поговориш с тях за проблемите си. Тази... тази душевна болест. Питай ги какво мислят за нея.

Еди не отговори. Вече не искаше да приказва с мистър Кийн; най-разумното беше да си мълчи. А освен това се боеше, че ако не излезе оттук, скоро ще се разплаче.

— Е, добре — каза мистър Кийн и стана от стола. — Мисля, че изчерпахме темата, Еди. Извинявай, ако съм те разтревожил. Просто си изпълнявах дълга тъй, както го разбирам. Аз...

Но още преди мистър Кийн да довърши, Еди грабна инхалатора, пхна под мишница книжната торба с лекарства и хукна навън. С единия крак се подхлъзна върху сладоледеното петно на пода и едва не падна. А сетне вече тичаше към изхода, спасяваше се от аптеката, бягаше като луд въпреки новия пристъп на задух. Зяпнала от почуда, Руби го гледаше над разгърнатото списание.

Стори му се, че усети как мистър Кийн излиза на прага на канцеларията и гледа позорното му отстъпление отвъд тезгяха. Гледа го и стои неподвижно — мършав, спретнат и усмихнат. С оная суха, пустинна усмивка.

Спря се едва край кръстовището на Канзас и Сентър Стрийт с Главната улица. Докато седеше на ниската каменна ограда край автобусната спирка, той извади инхалатора и си пръсна още малко

лекарство — познатият медицински вкус вече лепнеше по цялото му гърло

(най-обикновена вода с мъничко камфор)

и имаше чувството, че ако още веднъж си пръсне от него, ще драйфа до припадък.

Пъхна инхалатора в джоба си и се загледа как автобусите сноват по Главната улица и Горната миля. Мъчеше се да не мисли. Жаркото слънце напичаше тила му. Хромираните части на всяка минаваща кола хвърляха в очите му ослепителни стрелички и в главата му отново взе да приижда тъпа болка. Въпреки всичко не можеше да се сърди на мистър Кийн, но пък за сметка на това беше толкова лесно да оплаква бедния Еди Каспбрак. *Искрено* съчувствуваше на клетника. Знаеше, че Бил Денброу никога не си хаби времето за толкова глупави терзания, но просто не можеше да прогони нещастните мисли.

Сега копнееше да постъпи точно както бе казал мистър Кийн — да отиде в Пущинака и да разкаже на приятелите си всичко, за да получи от тях мнение и съвет. Но не можеше. Майка му щеше да го чака

(твоего съзнание... или майка ти)

и ако не се прибереше скоро с лекарствата,

(твърдото убеждение на майка ти, че си болен)

щеше да си има неприятности. Тя щеше да реши, че е скитосвал с Бил, Ричи или „еврейчето“, както наричаше Стан (според нея да се говори така не беше предразсъдък, а доблестна „игра с открити карти“). И докато стоеше на ъгъла, опитвайки отчаяно да внесе малко яснота в обърканите си мисли, Еди знаеше какво би казала, ако можеше да разбере, че отгоре на всичко синът ѝ дружи с негър и с момиче — голямо момиче, с истински цици.

Бавно закрачи към Горната миля и се запита със страх как ли ще изкатери стръмния склон в тая горещина. Жегата беше невероятна — направо яйца да пържиш на тротоара. За пръв път му се прииска ваканцията вече да е свършила, та да си има грижи и занимания с новия клас, с навиците и чудатостите на новия учител.

Към средата на хълма, недалече от мястото, където след двадесет и седем години Бил щеше да открие Силвър, Еди спря и измъкна инхалатора от джоба си. *ХидрОкс аерозол*, пишеше на етикета. *Да се прилага при необходимост.*

И в мозъка му прещрака още нещо. Беше едва единайсетгодишно хлапе, имаше жълто около човката (както казваше майка му, когато ѝ хрумнеше да „играе с открити карти“), но дори едно малко момче разбираше отлично, че не може току-тъй да раздаваш истински лекарства и да пишеш на етикета: *Да се прилага при необходимост*. Ако лекарството беше истинско, някой тъпак за нула време щеше да се вкара в гроба, като вземе да го прилага „при необходимост“ за щяло и нещяло. Сигурно човек можеше да се самоубие и с най-обикновен аспирин, стига само да се постарее.

Той се втренчи в инхалатора, без да усеща колко любопитно го огледа някаква възрастна дама, слизаща към Главната улица с пазарска кошница в ръка. Чувствуваше се предаден от всички. И за миг едва не запокити пластмасовото шишенце в канавката... или още по-добре, помисли той, в канализационната решетка. Ами да! Защо не? Нека То да си го има там долу, в мокрите шахти и тръби. На ти пла-цее-бо, гадняр многолик! Той избухна в безумен смях и беше само на косъм от храбрата постъпка. Но в крайна сметка навикът просто се оказа посилен. Еди прибра инхалатора в десния джоб на джинсите си и продължи нагоре, почти без да чуе клаксона и тежкото дизелово бучене на минаващия автобус за Баси парк. Още не подозираше колко скоро ще узнае какво е да изпиташ болка — истинска болка.

3.

Когато след двайсет и пет минути излезе от супера на Костело авеню с Пепси в едната ръка и две шоколадчета „Пейдей“ в другата, Еди бе неприятно изненадан да види Хенри Бауърс, Виктор Крис, Садлър Лоса и Патрик Хокстетър коленичили на чакълестата площадка вляво от магазина. За миг помисли, че готвят някаква пакост, после разбра, че броят джобните си пари върху бейзболната фланелка на Виктор. Отстрани се валяха на безредна камара учебниците за лятната занималня.

При други обстоятелства Еди тихичко би хлътнал обратно в супера и би помолил мистър Гедро да го пусне през задната врата, ала този ден не беше като другите. Еди замръзна на място, хванал с една ръка мрежестата врата, върху която бяха залепени реклами на цигари

(УИНСТЪН ИМА ВКУС ЧУДЕСЕН, С НЕГО ВСЕКИ ДЕН Е ПЕСЕН; ДВАДЕСЕТ И ЕДИН СОРТА ЧУДЕСЕН ТЮТЮН ЗА ДВАДЕСЕТ ВЕЛИКОЛЕПНИ ЦИГАРИ; усмихнатият пиколо, който подвиква: ТЪРСИ СЕ ФИЛИП МОРИС), а с другата притиснал към гърдите си двете кафяви кесии от магазина и бялата книжна торба с лекарствата.

Виктор Крис го видя и сръчка с лакът Хенри. Хенри надигна глава; Патрик Хокстетър също. Лоса, чиито реотани загряваха побавно, продължи да брои центовете още около пет секунди, преди внезапното мълчание да му подсказе, че има нещо нередно.

Хенри се изправи, изтупвайки ситни камъчета от коленете на работния си гащеризон. Бинтованият му нос беше пристегнат с дъсчици и гласът му звучеше глухо като корабна сирена в мъгла.

— Брей, гръм да ме удари! — възкликна той. — Тоя май беше от каменарите. Ей, педал, де ти приятелите? Вътре ли са?

Еди тъпо поклати глава, преди да осъзнае, че допуска още една грешка.

Усмивката на Хенри се разтегна до ушите.

— А, добре. Нямам нищо против да ви пребия един по един. Идвай тук, нещастнико.

Виктор се изправи до Хенри; Патрик Хокстетър стоеше малко по-назад и по лицето му играеше оная унесена мръснишка усмивка, която Еди бе виждал в училище. Лоса все още се чудеше дали да стане.

— Хайде бе, нещастник — продължаваше Хенри. — Ела да ни разкажеш как се хвърлят камъни. Не ти ли е кеф, а?

Едва сега, когато бе станало късно, Еди реши, че най-разумното ще е да потърси убежище в магазина. Вътре имаше възрастен. Но докато отстъпваше натам, Хенри се хвърли напред и го сграбчи за ръката. Дръпна с все сила и усмивката му се превърна в хищна гримаса. Пръстите на Еди се откъснаха от вратата. Той полетя надолу по стъпалата и щеше да се строполи върху чакъла, ако Виктор не го бе подхванал грубо под мишниците. После Виктор го блъсна настрани. Еди се завъртя като пумпал, но все пак се задържа на крака. Сега четиримата хулигани стояха на около три метра от него. Хенри беше малко пред другите и пак се усмихваше. Косата по тила му стърчеше като лизната от крава.

Малко по-назад и отляво на Хенри стоеше Патрик Хокстетър — противно и някак зловещо хлапе. До днес Еди не го бе виждал да се

събира с когото и да било. Беше възпълен и коремът му винаги леко провисваше над кожения колан с масивна медна катарамата. Лицето му беше кръгло и бледо като сметана. Напоследък бе хванал малко тен — най-вече по олющения нос и отчасти по двете бузи. В училище Патрик обичаше да трепе мухи със зелената си пластмасова линейка и да ги събира в кутия за моливи. Понякога през междучасията показваше тази гнусна колекция на някой нов ученик и в такива моменти месестите му устни се усмихваха, но сиво-зелените очи си оставаха сериозни и унесени. Каквото и да му кажеше новото момче, при демонстрацията на мъртвите мухи той не обелваше нито дума. А сега лицето му имаше точно същото изражение.

— Как си, каменарче? — запита Хенри, пристъпвайки напред. — Носиш ли си камъни?

— Остави ме на мира — изрече Еди с треперещ глас.

— „Остави ме на мира“ — подигравателно изписука Хенри и размахна ръце в жест на ужас. Виктор се изхили. — Какво ще ми направиш, ако не те оставя, каменарче? А?

Ръката му светкавично се стрелна напред и изплющя като топовен изстрел върху лявата буза на жертвата. Главата на Еди отхвъркна назад. От лявото му око бликнаха сълзи.

— Приятелите ми са вътре — каза Еди.

— „Приятелите ми са вътре“ — изцвърча Патрик Хокстетър, заобикаляйки от дясната му страна. — Ооооо! Ооооо! Ооооо!

Еди искаше да се завърти към него, но ръката на Хенри отново процепи въздуха и подпали другата му буза.

Не плачи, каза си той, те искат точно това, но недей да плачеш, недей, Еди, Бил не би го сторил, не би се разплакал, затова и ти недей да...

Виктор прекрачи напред и грубо стовари разперена длан сред гърдите му. Еди залитна и се преметна по гръб през Патрик, който незабелязано бе клекнал отзад. Тежко рухна върху чакъла и ситните камъчета одраха ръцете му. Въздухът излетя от гърдите му с глухо Уууф!

Само след миг Хенри Бауърс седеше върху корема на Еди и притискаше ръцете му с колене.

— Имаш ли камъни, мой човек? — яростно ревна Хенри и безумният блясък в очите му изплаши Еди повече от болката в ръцете

и секналия дъх. Хенри беше смахнат. Патрик се кискаше нейде наблизо. — Искаш ли да мяташ камъни? А? Аз ще ти дам камъни! На ти! На ти камъни!

Хенри загреба шепа чакъл и го запрати в лицето на Еди. После разтърка камъчетата с длани, раздирайки бузите, устните, клепачите. Еди отвори уста и закрещя.

— Искаш ли още камъни? Аз ще ти дам камъни! На ти, каменарче! Камъни ли искаш? Добре! Добре! Добре!

Чакълът нахлуваше в устата му, жулеше венците, скърцаше по зъбите. Еди усети как по пломбите му избухват искри. Отново изкрещя и изплю чакъла.

— Искаш ли още камъни? Навит ли си? Какво ще речеш за още малко? Какво ще речеш...

— Престани! Ей, ти там! Малкия! Престани да го биеш! Веднага! Чуваш ли? Престани да го биеш!

С премрежени от сълзи очи Еди видя как нечия едра ръка стремително сграбчи Хенри за яката на ризата и дясната презрамка на гащеризона. После ръката с рязко дръпване отметна побойника назад. Хенри тупна на чакъла и бавно се изправи. Еди стана още по-бавно. Мъчеше се да издрапа на крака, но драпалото му явно не беше в ред. Задъхваше се и плюеше окървавени камъчета.

Пред тях стоеше гневният мистър Гедро с дълга бяла престилка. Не личеше да го е страх, макар че Хенри стърчеше пет-шест сантиметра над него и навярно беше двайсетина килограма по-тежък. Не се боеше, защото той беше възрастен, а Хенри — хлапе. Само че този път номерът може и да не мине, помисли Еди. Мистър Гедро не разбираше. Не разбираше, че Хенри е смахнат.

— Да се махате оттук — нареди мистър Гедро, после пристъпи напред и застана гърди срещу гърди с прегърбения, навъсен Хенри. — Да се махате и повече да не съм ви видял наоколо. Тук хулигани няма да търпя. И не ща да гледам как се биете четирима срещу един. Какво ще си рекат майките ви?

Той стрелна останалите с кипнал от ярост поглед. Лоса и Виктор се втрениха във връхчетата на гуменките си. Патрик безметежно се вираше през продавача с мечтателни, сиво-зелени очи. Мистър Гедро отново се завъртя към Хенри и едва успя да изрече: „Грабвайте си велосипедите и...“, преди дангалакът да го блъсне с всичка сила.

Докато мистър Гедро залиташе назад, разхвърляйки чакъла с подметките си, по лицето му се изписа смайване, което при други обстоятелства би било направо смешно. Той се блъсна в стъпалата пред магазина и тежко тупна по задник.

— Ама ти...

Сянката на Хенри плъзна по него.

— Влизай вътре.

— Ти... промърмори мистър Гедро и този път млъкна сам. Еди разбра, че най-сетне е видял блясъка в очите на Хенри. Продавачът веднага скочи на крака. Хукна по стъпалата с развяна престилка, като на предпоследното се препъна и за момент падна на коляно. След миг се изправи, но макар и мимолетно, препъването отне последните остатъци от авторитета му на възрастен.

Пред вратата мистър Гедро се завъртя и кресна:

— Ще повикам ченгетата!

Хенри се престори, че хуква към него и мистър Гедро подскочи. Еди разбра, че това е краят. Невероятно, немислимо — но тук нямаше закрила за него. Трябваше да бяга.

Докато Хенри стоеше пред стъпалата и яростно гледаше мистър Гедро, а останалите зяпаха, поразени (и доста изплашени, ако не се брои Патрик Хокстетър) от този внезапен бунт срещу властта на възрастните, Еди реши да използва удобния случай. Завъртя се на пети и хукна по улицата.

Вече бе пробягал половината път до пресечката, когато Хенри извърна глава и очите му пламнаха.

— *Дръжте го!*

Напук на астмата, този ден Еди бягаше превъзходно. На места прелиташе по петдесет метра, без сам да знае дали гуменките му докосват тротоара или не. За известно време дори хранеше нелепата илюзия, че ще успее да ги надбяга.

Но точно преди да се добере до евентуалната безопасност на Канзас стрийт, от един вход право пред краката му изскочи малчуган на велосипедче с три колела. Еди се помъчи да свърне настрани, ала както тичаше презглава, навярно би било по-разумно да прескочи хлапето (то впрочем се казваше Ричард Кауън; след време щеше да порасне, да се ожени и неговият син на име Фредерик Кауън щеше да бъде удавен в тоалетната чиния, разкъсан и частично изяден от твар,

която изплува над канала като черен дим, а сетне придоби неопикуема форма), или поне да опита.

Кракът на Еди закахи тясната поличка между задните колела, върху която понякога стъпват най-непрокопсаните малчугани и си въобразяват, че карат състезателна кола. Ричард Кауън, чийто син щеше да стане жертва на То след двадесет и седем години, само се люшна леко на седалката. Еди, обаче, хвъркна във въздуха. Удари тротоара с рамо, отскочи, пак падна и се пързала още три метра, раздирайки кожата по коленете и лактите си. Докато се мъчеше да стане, Хенри Бауърс налетя като снаряд и го просна долу. Носът на Еди се сплеска върху цимента. Бликна кръв.

Хенри бързо се превъртя през рамо като парашутист и скочи на крака. Сграбчи Еди за врата и дясната китка. От превързания му нос излиташе със сумтене горещ, влажен дъх.

— Камъни ли искаш, каменарче? Дадено! Лайно гадно! — И Хенри изви ръката му зад гърба. Еди изохка. — За каменарче камъни трябва, нали, каменарче?

Хенри тласна ръката му още по-нагоре. Еди изпищя. Смътнo чуваше зад гърба си тропота на приближаващата банда. Малчуганът с колелото беше надул гайдата. *Добре дошъл в клуба, приятел*, помисли Еди и въпреки болката, въпреки сълзите и страха, от устата му излетя оглушителен смях, който би сторил чест и на най-гръмогласното магаре.

— Да не си мислиш, че е *смешно*? — запита Хенри. Вместо гняв в гласа му изведнъж прозвуча изумление. — Да не си мислиш, че е смешно?

А дали в гласа му не се долавяше и *страх*? След много години Еди щеше да мисли: *Да, страх, в гласа му звучеше страх*.

Еди извъртя ръка между яките пръсти на Хенри. Беше мокър от пот и почти успя да се изтръгне. Може би затова Хенри опъна китката му още по-грубо. Еди чу в ръката си глух пукот — с такъв звук се прекършва боров клон под тежестта на полепналия сняг. От счупената кост избухна сива и необятна болка. Той изкрещя, но викът изглеждаше някак далечен. Цветовете чезнеха от света. Когато Хенри пусна ръката му и го блъсна напред, той сякаш бавно заплува надолу към тротоара. Пътуването до протритите плочки бе дълго, много дълго. Докато се рееше натам, той успя да огледа подробно всяка

пукнатина. Успя да се възхити на слънчевия блясък по люспиците слюда в цимента. Успя да забележи полуизтритите останки от решетка за дама, надраскана някога върху тротоара с розов тебешир. После очертанятията ѝ се разляха за миг и тя заприлича на нещо друго. На костенурка.

Навярно щеше да загуби съзнание, но в този момент падна върху счупената ръка и новата болка бе остра, ярка, огнена, страховита. Усети как ръбовете на счупената кост застъргаха един в друг. Стисна зъби и от прехапвания му език отново бликна кръв. Превъртя се по гръб и видя над себе си Хенри, Виктор, Лоса и Патрик. Изглеждаха невероятно високи, невероятно далечни, като гробари над зейнала яма.

— Хареса ли ти, каменарче? — запита Хенри и гласът му долиташе глухо през облаци от болка. — Хареса ли ти приключението? Хареса ли джабулата?

Патрик Хокстетър се изкиска.

— Баща ти е луд — чу Еди собствения си глас, — и ти също.

Усмивката на Хенри изчезна като заличена от плесница. Той надигна крак за ритник... и в този момент полицейска сирена проряза покоя на жаркото пладнe. Хенри замръзна. Виктор и Лоса се озърнаха стреснато.

— Хенри, май ще е по-добре да се пръждосваме — каза Лоса.

— Вие както щете, обаче *аз изчезвам* — заяви Виктор.

Колко далечни бяха гласовете им! Сякаш се рееха като балоните на клоуна.

Виктор изтича към библиотеката и свърна в парка Маккарън. Хенри постоя още малко, може би с надеждата, че полицейската кола отива по друга задача и ще го остави да си свърши работата. Но сирената приближаваше.

— Голям късмет вадиш, скапаняк — изсъска той.

И двамата с Лоса хукнаха подир Виктор.

Патрик Хокстетър остана последен.

— Ето ти нещо в добавка — прошепна той с глух, дрезгав глас. После шумно подсмръкна и изстреля грамадна зеленикава хрчка в потното, кърваво лице на Еди. *Пляс*. — Не бързай да я ядеш, ако нямаш апетит. — Патрик се ухили гнусно и зловещо. — Остави си малко и за после.

После бавно му обърна гръб и се отдалечи.

Еди опита да избърше хрчката със здравата си ръка, но болката избухваше и от най-лекото движение.

Когато тръгваше за аптеката, май не си и сънувал, че ще се озовеш на Костело авеню със строшена ръка и сополите на Патрик Хокстетър по физиономията, нали? Даже не успя да си изпиеш Пепсито. Колко изненади крие животът, а?

Невероятно, но факт — Еди отново се разсмя. Смахът звучеше немошно и счупената ръка отново го заболя, ала въпреки всичко му стана добре. И още нещо: астмата бе изчезнала. Дишаше нормално, поне засега. Добре, че беше така. Инак, както и да се мъчеше, не би успял да докопа инхалатора.

Сирената виеше ли виеше нейде съвсем наблизо. Еди затвори очи и зърна под клепачите си червена мъгла. После червеното се превърна в черно, когато върху лицето му падна нечия сянка. Беше малчуганът с колелото.

— Добре ли си? — запита хлапето.

— Добре ли ти изглеждам? — отвърна Еди.

— Не, изглеждаш ужасно — заяви малчуганът, после завъртя педалите и се отдалечи, пеейки „Ферма в долината“.

Еди се разкикоти. Ето и полицейската кола; чу как изскърцаха спирачките. Смътно се надяваше вътре да е мистър Нел, макар да знаеше, че той не е от автомобилните патрули.

Защо се кикотиш, за Бога?

Не знаеше нито защо се кикоти, нито защо въпреки болката изпитва толкова силно облекчение. Дали защото знаеше, че е жив, че най-лошото е отминало само със счупена ръка и все ще има какво да закърпят докторите? Реши, че е така, но двадесет и седем години по-късно, седнал в Общинската библиотека с чаша джин край едната ръка и инхалатор до другата, щеше да каже, че навярно е имало нещо повече; беше вече достатъчно голям, за да усети това „повече“, ала все още твърде малък, за да го разбере ясно.

*Мисля, че за пръв път в живота си изпитвах истинска болка, щеше да каже той на останалите. Изобщо не беше онова, което си представях. Не ме унищожих като личност. Мисля... мисля, че ми даде основа за сравнение — чрез нея открих, че човек може да съществува и в болката, даже **въпреки** болката.*

Еди безсилно извъртя глава надясно и зърна грамадни черни гуми „Файърстоун“, лъскави хромирани джанти и пулсираща синя лампа. После чу гласа на мистър Нел — чисто ирландски, невероятно ирландски, даже не глас на мистър Нел, а по-скоро Глас на Ирландско ченге в интерпретация на Ричи... но може би само му се струваше така, защото гласът идваше отдалече:

— Йесусе мили, туй е момчето на Каспбрак!

После Еди се зарея в пустотата.

4.

И остана в пустотата задълго, с едно-единствено изключение.

Краткото прояснение го завари в линейката. Видя отсреща мистър Нел да отпива от кафявото шишенце, държейки в другата си ръка книжка със заглавие „Аз ще те съдя“. Момичето на корицата имаше невероятно грамадни гърди. Еди плъзна очи край мистър Нел и погледна към кабината. Шофьорът се озърна с широка злорада усмивка и кожата на лицето му се белееше от дебел слой мазен грим и талк, а очите му лъщяха като новички монети. Беше Пениуайз.

— Мистър Нел — изпъшка Еди.

Мистър Нел надигна глава и се усмихна.

— Как си, мойто момче?

— ... шофьорът... шофьорът...

— Да, ей сегинка ще пристигнем — кимна мистър Нел и му подаде кафявото шишенце. — Смукни си от туй нещичко. Завчас ще се сапикасаш.

Еди отпи нещо с вкус на течен огън. Разкашля се и ръката го заболя. Пак се озърна към кабината. Шофьорът беше най-обикновен човек с късо подстригана коса. От клоуна нямаше и следа.

Отново потъна в нищото.

Много по-късно се озова в спешното отделение и една медицинска сестра бършеше с хладна марля кръвта, мръсотията, храчките и чакъла по лицето му. Малко болеше, но беше чудесно. Чу как майка му бушува отвън и се помъчи да каже на сестрата, че не бива да я пускат тук, но колкото и да се напъваше, от устата му не излезе нито дума.

— ... ако умира, трябва да знам! — яростно ревеше майка му. — Чувате ли? Имам право да знам, имам право да го видя! Мога да ви дам под съд, тъй да знаете! Познавам адвокати, много адвокати! Някои от най-добрите ми приятели са адвокати!

— Не се мъчи да говориш — каза сестрата на Еди. Беше млада и той усещаше как гърдите ѝ докосват здравата му ръка. За момент му хрумна безумната мисъл, че това е Бевърли Марш, после нищото пак го погълна.

Когато се свести, майка му *наистина* беше в стаята и дърдореше като картечница срещу доктор Хандор. Соня Каспбрак беше огромна жена. Краката ѝ, стегнати в ластични медицински чорапи, бяха дебели като дънери, но въпреки тлъстината имаха удивително гладка кожа. По преbledнялото ѝ лице трескаво пламтяха две петна от руж.

— Мамо... — безсилно изпъшка Еди — ... добре... добре съм...

— *Не си, не си* — проплака мисис Каспбрак. Кършеше ръце и Еди чу как скърцат и пукат ставите на пръстите ѝ. Отново взе да се задушава, виждайки в какво състояние е изпаднала, каква болка ѝ е причинил с последната си пакост. Искаше да ѝ каже, че трябва да се отпусне, иначе може да я сполети сърдечен удар... ала не можеше. Гърлото му беше пресъхнало. — *Не си добре, ти си под заплаха, много сериозна заплаха, но непременно ще се справиш, обещавам ти, Еди, непременно ще се справиш, дори ако трябва да доведе всички специалисти от областта, о, Еди... Еди... бедната ти ръчица...*

Тя избухна в звучни ридания. Еди видя, че сестрата, която бе избърсала лицето му, я гледа с неприязън.

През цялото време на монолога доктор Хандор пелтечеше тихо:

— Соня... моля те, Соня... Соня...?

Той беше костелив, хилав човечец с тъничък, рядък мустак, който отгоре на всичко не беше подстриган както трябва и от лявата страна стърчеше повече, отколкото от дясната. Изглеждаше нервен. Еди си спомни какво бе казал тази сутрин мистър Кийн и му стана жал за доктор Хандор.

Най-сетне Ръс Хандор събра цялата си воля и избъбри:

— Ако не можеш да се овладееш, ще трябва да излезеш, Соня.

Тя се завъртя и докторът отскочи назад.

— Няма да сторя подобно нещо! Да не си посмял да говориш така! Моят син лежи тук в страшни мъки! *Моят син е на смъртно*

ложе!

И в този миг всички трепнаха от тихия, но ясен глас на Еди.

— Искам да излезеш, мамо. Ако се канят да вършат нещо, от което ще ме заболи, а мисля, че точно това смятат да направят, навън ще ти е по-добре.

Тя се завъртя към него с изумление... и болка. Като видя страдалческото ѝ изражение, гърдите му безмилостно се свиха.

— В никакъв случай *няма* да изляза — кресна тя. — Какви ужасни думи *говориш*, Еди! Ти *бълнуваш*! Ти *не разбираш* какво казваш, това е *единственото* обяснение!

— Не знам какво е обяснението и не ме интересува — заяви сестрата. — Знам само, че стоим и нищо не вършим, а трябва час по-скоро да наместим ръката на сина ви.

— Да не би да намекувате... — Гласът на Соня се извиси към тънката, писклива нотка, която звучеше само в най-отчаяни случаи.

— Моля те, Соня — каза доктор Хандор. — Дай да не спорим тук. Нека помогнем на Еди.

Соня се отдръпна, но пламтящият ѝ поглед — стръвният поглед на мечка, чието мече е в опасност — обещавахе на сестрата, че тепърва ще има неприятности. Може би даже съдебен процес. После влагата в очите ѝ загаси пламъците, или поне ги прикри. Тя хвана здравата ръка на Еди и стисна толкова силно, че момчето се смръщи от болка.

— Зле си, но *скоро* ще оздравееш. *Скоро* ще оздравееш, *обещавам* ти.

— Непременно, мамо — изхъхри Еди. — Може ли да ми подадеш инхалатора?

— Разбира се. — Соня Каспбрак победоносно се озърна към сестрата, сякаш току-що бе доказала колко нелепи и престъпни обвинения е трябвало да изтърпи. — Моят син е болен от астма. Много тежка болест, но той се справя *чудесно*.

— Добре — безизразно отвърна сестрата.

Майка му поднесе инхалатора към лицето на Еди и той вдъхна от лекарството. След миг доктор Хандор се зае да опипва счупената ръка. Докосваше я едва-едва, ала все пак болката беше чудовищна. Еди усети как в гърлото му се надига писък и заскърца със зъби, за да го

спре. Боеше се, че ако изпищи, майка му пак ще се развика. По челото му избиха едри, бистри капки пот.

— Измъчваш го — каза мисис Каспбрак. — *Знам, че го измъчваш! Не бива! Престани! Не бива да го измъчваш! Той е много крехък, не може да издържи подобна болка!*

Еди видя как сестрата впи яростен поглед в уморените, боязливи очи на доктор Хандор. Видя безмълвния разговор между двамата: *Изпъдете тази жена, докторе, казваше сестрата. А той сведе глава: Не мога. Не смея.*

Болката носеше някакво необятно прояснение (но, искрено казано, Еди не би желал често да среща такова прояснение — твърде скъпо се плащаше за него) и в мига на този ням разговор той прие всичко, което бе чул от мистър Кийн. ХидрОксът в инхалатора не беше нищо друго освен вода с аромат на камфор. Астмата не беше в дробовете, гърдите или гърлото, а в главата му. Тъй или иначе, трябваше занапред да живее с истината.

Той погледна майка си и сред болката я видя с кристална яснота: всяко цвете по пъстрата рокля, тъмните петна от пот под мишниците, мокрите подпльнки на раменете, драскотините по обувките. Видя колко са дребни очите ѝ сред подпухналата плът и в главата му се зароди страшна мисъл: тия очи бяха едва ли не хищни — като очите на прокажения, който бе изпъзлял от мазето на Нийбълт стрийт 29. *Ето ме, всичко е наред... Бягството няма да ти помогне, Еди...*

Доктор Хандор внимателно обхвана с пръсти счупената ръка и стисна. Избухна болка.

Еди потъна в пустотата.

5.

Дадоха му да пие нещо и доктор Хандор намести костта. Чу го как обяснява на майка му, че счупването е правилно и няма опасност, в детството всичко зараства бързо.

— При нас често идват хлапета с такива счупвания — каза лекарят. — Обикновено става след падане от дърво.

Еди чу яростния отговор на майка си:

— Еди не се катери по дървета! А сега искам истината! Много ли е зле?

После сестрата му даде хапче. Отново усети как гърдите ѝ докосват рамото му и изпита дълбока благодарност за този мек, утешителен допир. Дори през мъглата различаваше яростта на сестрата и му се стори, че казва: *Тя не е прокаженият, моля ви, не мислете така, тя ме яде само защото ме обича*, но може би думите не успяха да напуснат гърлото му, защото гневното лице на младата жена не се промени.

Смътно осъзна, че го карат с количка по някакъв дълъг коридор, а нейде отзад заглъхваше гневният майчин глас:

— *Часове за свиждане ли? Никакви часове за свиждане не признавам, той е мой син!*

Чезнеха. Радваше се, че тялото му чезне, че майка му чезне. Болката си отиваше, а заедно с нея и прояснението. Не искаше да мисли. Искеше да се рее. Усещаше непосилна тежест в дясната си ръка. Запита се дали вече са я гипсирали. Нямаше сили да надигне глава и да погледне. През мъглата от болничните стаи долиташе музика, пациенти в бели халати бродеха като призраци по широките коридори и беше горещо... ужасно горещо. Когато го вкараха в стаята, той зърна как свирепото оранжево слънце залязва сред облаци от кипнала кръв и си помисли несвързано: *Като грамаден клоунски помпон.*

— Хайде, Еди, вече можеш да ходиш — изрече нечий глас и той откри, че наистина може да ходи. Вмъкнаха го между шумолящи прохладни чаршафи. Гласът обясняваше, че през нощта може да го боли, но трябва да търпи и да повика дежурната сестра само ако му стане много зле. Еди помоли за чаша вода. Поднесоха му я със сламка — от ония, дето се прегъват като акордеон. Беше студена и много вкусна. Изпи я до дъно.

През нощта го заболя, много го заболя. Лежеше буден и държеше лявата си ръка върху бутона на звънеца, но не натискаше. Зад прозорците бушуваше буря и когато проблесна синкавобяла мълния, той извърна глава, защото се боеше, че в електрическото сияние може да види на фона на небето някакво чудовищно, ухилено лице.

Най-сетне заспа отново и в съня си видя как Бил, Бен, Ричи, Стан, Майк и Бев — неговите приятели — пристигат с велосипедите

си пред болницата (Бил взееше Ричи върху багажника на Силвър). Учуди го, че Бевърли е облякла рокля — чудесна зелена рокля с онзи цвят, който имат тропическите острови на снимките в „Нешънъл джиографик“. Не си спомняше да я е виждал с рокля досега; помнеше я само с джинси, къси панталони и онова, което момичетата наричат „школски парцали“ — блузи с овални якички и кафяви плисирани поли до средата на прасеца, за да не се виждат ожулените колене.

В съня те пристигнаха по времето за свиждане, около два следобед, и майка му, която търпеливо чакаше в коридора, се развика толкова яростно, че всички посетители обърнаха глави към нея.

Ако си мислите да влезете вътре, дълбоко се заблуждавате! — изкрещя майка му и моментално клоунът, който през цялото време бе седял в чакалнята (само че досега беше в най-далечния ъгъл и закриваше лицето си с орфано списание „Лук“), скочи и демонстративно запляска с широките бели ръкавици. После се впусна в буен танц — ту се премятеше на ръце, ту правеше великолепно задно салто, а в това време мисис Каспбрак жестоко гълчеше Неудачниците и те един по един се свиваха зад Бил, който стоеше с пребледняло, но спокойно на вид лице, пъхнал ръце в джобовете на джинсите (може би за да скрие от всички, дори от себе си, че треперят). Никой не виждаше клоуна... само едно бебе, което до този момент спеше спокойно в ръцете на майка си, изведнъж се събуди и зарева отчаяно.

Достатъчно беди му причинихте! — крещеше майката на Еди. *Знам кои са били ония момчета! Цялото училище ги знае, даже полицията ги знае! И ако имат нещо против вас, това не е причина да се заяждат с него. Казах му и той е съгласен. Искате да ви кажа да си вървите, вече не ви е приятел, вече не желае да ви вижда. Не му трябва вашето „приятелство“! Не иска да види никого от вас! Знаех си, че ще стане нещо лошо и ето на! Моят Еди в болницата! Толкова крехко дете...*

Клоунът се премятеше, скачаше, правеше шпагати, заставаха на една ръка. Сега усмивката му беше истинска и спящият Еди осъзна, че чудовището иска тъкмо това — да вбие клин между тях, да ги раздели и така да погуби всяка надежда за дружна съпротива. В пристъп на гнусен възторг клоунът направи двойно салто и подигравателно млясна майка му по бузата.

Тъ-тъ-тия м-момчета дете 2-го на-на-направиха... — опита се да обясни Бил.

Не смей да спориш! — изкрещя мисис Каспбрак. Не смей да спориш с мен! Той не иска да ви вижда, казах вече! Не иска...

После някакъв санитар дотича в чакалнята и каза на мисис Каспбрак, че ако не пази тишина, ще трябва да напусне болницата. Клоунът взе да избледнява, да чезне и в същото време се преобразяваше. Еди видя прокажения, мумията, птицата, върколака; видя вампир, чиято уста беше пълна с ножчета за бръснене „Жилет“, безумно разкривени насам-натам като огледала в панаирджийски лабиринт; видя Франкенщайн, Чудовището от Черната лагуна и нещо месесто, пихтиесто, което се отваряше и затваряше като уста; видя още десетки, стотици ужаси. Но точно преди клоунът да изчезне, Еди видя най-ужасното: лицето на мама.

Не! — помъчи се да изкрещи той. Не! Не! Не е тя! Не е мама!

Но никой не се обръщаше; никой не чуваше. И в кратките мигове на гаснещия сън Еди осъзна с хладен, лепкав ужас, че хората не могат да го чуят. Той беше мъртъв. То го бе убило. Сега беше призрак.

6.

Горчиво-сладкият триумф на Соня Каспбрак от победата над „приятелите“ на Еди се изпари още щом пристъпи в болничната стая рано следобед на следващия ден, 21 юли. Сама не знаеше защо тържеството ѝ повяхва така, заменено от чувство на неопределен страх; тревожеше я нещо в бледото лице на сина ѝ — вместо да се криви от болка и ужас, то бе застинало в изражение, каквото не помнеше да е виждала до днес. Беше станало някак остро. Остро, напрегнато и решително.

За разлика от съня, нейният сблъсък с приятелите на Еди не бе станал в чакалнята. Тя от самото начало знаеше, че ще дойдат — тия „приятели“, които сигурно учеха Еди да пуши цигари въпреки астмата; тия „приятели“, които му оказваха тъй нездраво влияние, че от сутрин до вечер говореше само за тях; тия „приятели“, които го вкараха в болницата със счупена ръка. Преди време бе говорила за това на съседката мисис Ван Прет. „Дошъл е моментът — мрачно заяви мисис

Каспбрак, — да играем с открити карти.“ Но онзи път мисис Ван Прет, която си имаше ужасни неприятности с кожата и охотно, едва ли не предано подкрепяше всяка дума на Соня Каспбрак, внезапно прояви нахалството да възрази.

А пък аз мислех, че би трябвало да се радвате заедно си е намерил приятели, каза мисис Ван Прет, докато си простираха заедно прането в прохладното ранно утро, преди да потеглят за работа — беше през първата седмица на юли. *Освен това с другите деца ще е в безопасност, мисис Каспбрак, не мислите ли? Толкова ужасии стават из града, знаете, толкова невинни душици загинаха...*

Вместо отговор мисис Каспбрак само изсумтя ядно (честно казано, тогава просто не успя да измисли подходяща реплика, макар че по-късно ѝ хрумнаха десетки — някои от тях извънредно язвителни), а когато същата вечер мисис Ван Прет доста тревожно я запита по телефона дали ще ходят заедно да играят Бинго както винаги, тя хладно отвърна, че тази вечер предпочита да си отмори нозете у дома.

Е, дано сега мисис Ван Прет да е доволна, мислеше си тя. Дано мисис Ван Прет да е разбрала, че в Дери има и други опасности освен сексуалния маниак, дето убива невръстни дечица. Ето го сина ѝ — на смъртно ложе в Общинската болница, може би вече никога няма да си служи с дясната ръка, ставали са такива неща, или пък, пази Боже, костици от счупеното да стигнат по кръвоносната система до сърцето, да го пронижат и да убият горкото дете, о не, Господ не би позволил да стане така, но тя *бе чувала* за такива случаи, а това значеше, че Господ *може* и да позволи. Понякога.

Затова застана на сянка пред широкия болничен портал. Беше уверена, че те ще се появят и я изпълваше хладна решимост да сложи веднъж завинаги край на така наречената им „дружба“ — на тая сбирщина, която води до строшени ръце и свършва на смъртното ложе.

Както бе очаквала, те пристигнаха и мисис Каспбрак с ужас видя, че единият е *негър*. Не, нямаше нищо против негрите; смяташе, че те имат пълното право да седат в автобусите където си искат, да влизат във всяка закусвалня и да не се свират на отделни редове в кината, стига да не досаждат на белите

(жени)

хора, ала от друга страна твърдо вярваше в нещо, което наричаше Теория на птиците: косовете летят с косове, а не с червеношийки.

Гаргите кацат при гарги; не се мешат със сойки или чучулиги. Всекиму своето, бе нейният девиз и когато видя как Майк Хенлън си кара колелото сред другите, сякаш там му е мястото, гневът и ужасът припламнаха още по-силно, за да укрепят нейното решение. *Никога не си ми казвал, че един от „приятелите“ ти е негър*, помисли тя укоризнено, сякаш Еди беше наблизил и можеше да я чуе.

Двадесет минути по-късно, докато влизаше в болничната стая, където лежеше синът ѝ с огромен гипс пред гърдите (сърцето ѝ се късаше от гледката), тя си помисли, че бе свършила чудесна работа — отпрати ги за нула време барабар с негрото (не че имаше нещо против негрите). Единствено хлапето на Денброу, дето заекваше толкова *отвратително*, прояви наглостта да възрази. Непознатата хлапачка, която ги придружаваше, стрелна Соня с дълбоко порочните си зелени очи — *трябва да е от бордеите по Долна главна, или от още по-лошо място*, реши мисис Каспбрак, — но се оказа достатъчно благоразумна да премълчи. Само да бе гъкнала, Соня щеше да ѝ каже какво мисли за повлеканите, дето хойкат в мъжки компании. За такива момичета си имаше название и тя не желаше синът ѝ да общува по какъвто и да било начин с особи от този сорт.

Другите само пристъпваха от крак на крак и се взираха в земята. Точно това бе очаквала. Когато им каза каквото имаше за казване, те си яхнаха велосипедите и се отдалечиха. Хлапето на Денброу взе сина на Тозиър върху багажника на някаква грамадно, ужасно нестабилно колело и потресената мисис Каспбрак се запита колко ли пъти нейният Еди е предприемал подобно безумие с риск за ръцете, краката, врата и живота си.

Направих го заради теб, Еди, помисли тя, докато влизаше в болницата с гордо вдигната глава. *Знам, че отначало може да се обидиш малко; това е нормално. Но родителите разбират по-добре кое е полезно за децата им; Бог е създал родителите най-вече за да упътват, да възпитават... и да закрилят.* След първоначалната обида той щеше да я разбере. И ако сега я изпълваше дълбоко облекчение, то бе заради Еди, естествено, а не заради самата нея. Облекчението е нещо съвсем нормално, когато спасяваш детето си от лоша компания.

Ала облекчението бе помрачено от нова тревога, когато мисис Каспбрак видя лицето на сина си. Противно на нейните очаквания, Еди не спеше. Вместо тежкия наркотичен сън, от който щеше да се пробуди

объркан, затъпял и психологически уязвим, тя срещна будни, проницателни очи, нямащи нищо общо с познатия боязлив, неуверен взор. Също като Бен Ханском (макар че Соня не знаеше това), Еди беше от ония момчета, които стрелват с бърз поглед лицето на възрастния, сякаш за да предугадят какви емоции назряват там, и още по-бързо извърщат глава настрани. Но сега той я гледаше втренчено (*сигурно е от лекарствата, каза си тя, да, точно така; ще трябва да питам доктор Хандор какви лекарства му дават*) и не Еди, а тя изпита желанието да извърне очи. *Сякаш ме е очаквал*, помисли мисис Каспбрак и тази мисъл би трябвало да я зарадва — момче, което очаква майка си, навярно е сред най-прекрасните Божии създания...

— Ти си прогонила приятелите ми.

Думите прозвучаха уверено и твърдо, без капчица колебание. Соня трепна почти като уличена в нещо лошо; първата мисъл в главата ѝ беше *подчертано виновна* — *Откъде знае? Той не може да знае!* — и тя веднага изпита гняв към себе си (и към него) заради това чувство. Усмихна се.

— Как сме днес, Еди?

Това беше верният отговор. Някой — някой тъп санитар, или може би дори вчерашната некадърна и свадлива сестра — беше разнесъл клюката. Някой.

— Как сме? — повтори тя, след като не получи отговор. Мислеше, че може да не е чул. Никога не бе чела в медицинските книги за слухови увреждания при счупване на ръка, но предполагаше, че е възможно. Всичко беше възможно.

Еди продължаваше да мълчи.

Тя прекрачи в стаята, ненавиждайки колебливото, едва ли не страхливо чувство в душата си. Не можеше да го приеме, защото никога не бе изпитвала колебание, а още по-малко страх пред Еди. Изпитваше и гняв, ала той беше едва доловим, неоформен. Какво право имаше това дете да ѝ внушава подобни чувства след всичко, което бе сторила за него, след всичките ѝ саможертви?

— Говорих с доктор Хандор и той ме увери, че скоро ще оздравееш — рязко изрече Соня, сядайки до леглото на дървения стол с висока облегалка. — Разбира се, още при първите признаци на нещо нередно ще потърсим специалист от Портланд. От *Бостън*, ако се наложи.

Тя се усмихна като благосклонна владетелка. Еди не отвърна на усмивката. И продължаваше да мълчи.

— Еди, чуваш ли ме?

— Ти си прогонила приятелите ми — повтори той.

Нямаше смисъл да крие.

— Да — отговори тя и млъкна.

Мълчеше и го гледаше. Нека не си мисли, че само той знае тая игра.

Но сетне се случи нещо странно, даже ужасно. Очите на Еди сякаш... сякаш растяха. Сивите точки в тях се раздвижиха като прииждащи буреносни облаци. Изведнъж тя осъзна, че това не е „каприз“, „прищявка“ или нещо подобно. Еди беше изпаднал в ярост... и Соня внезапно изтръпна от страх, защото долавяше, че в стаята има нещо повече от нейния син. Наведе очи, несръчно отвори чантата си и затършува за книжна кърпичка.

— Да, прогоних ги — каза тя и откри, че гласът ѝ все още е силен и твърд... стига да не гледа към момчето. — Пострадал си тежко, Еди. В момента не ти трябва никакви посетители освен мама, а *ония* изобщо не ти трябва. Ако не бяха те, сега щеше да гледаш телевизия у дома, или да си строиш състезателна кола от сандъци в гаража.

Мечтата на Еди беше да построи кола от сандъци и да се състезава с нея в Бангор. Ако спечелеше там, щяха да го наградят с пътуване до Акрон, щата Охайо, за Националното сандъчено надбягване. Соня охотно му разрешаваше това, стига да беше уверена, че построяването на колата (от касетки за портокали и колела от бебешки колички) ще си остане мечта и нищо повече. В никакъв случай не би му позволила да рискува живота си върху толкова опасна машинария — нито в Дери, нито в Бангор, а още по-малко в Акрон, което би означавало (както бе узнала от Еди) детето да лети със самолет, а после да предприеме самоубийствено спускане по някакъв баир със сандък без спирачки. Но както обичаше да казва нейната майка, мълчанието е злато (впрочем, майка ѝ често повтаряше и друго: „Кажете си истината, та да посрамите дявола“, но както повечето хора, Соня проявяваше удивителна селективност в подбора на поговорките).

— Те не са ми счупили ръката — изрече Еди със същия безизразен глас. — Казах го снощи на доктор Хандор, казах и тази

сутрин на мистър Нел. Хенри Бауърс ми счупи ръката. С него имаше и други момчета, но Хенри го направи. Ако бях с приятели, това никога нямаше да се случи. Стана така, защото бях сам.

Соня си спомни забележката на мисис Ван Прет, че за детето е по-безопасно да има приятели, и яростта се завърна като свиреп тигър. Тя рязко вирна глава.

— Това няма никакво значение и ти отлично го знаеш! Какво си мислиш, Еди? Майка ти да не е вчерашна? Това ли си мислиш? Много добре знам защо Бауърс ти е счупил ръката. Онзи тъп ирландец намина и при мен. Ръката ти е счупена, защото твоите „приятели“ са се закачали с онова голямо момче. Мислиш ли, че щеше да стане нещо подобно, ако ме беше послушал и се пазеше от тях?

— Не... мисля, че можеше да стане нещо много по-лошо — каза Еди.

— Еди, ти не говориш сериозно.

— Сериозно говоря — каза Еди и тя усети как силата се събира на вълни около него, излъчва се *от него*. — Бил и другите ми приятели ще се върнат, мамо. *Знам* това. И когато се върнат, ти няма да ги спреш. Няма да им кажеш нито дума. Те са мои приятели и ти няма да ми ги отнемеш само защото се боиш, че ще останеш сама.

Тя се втрени насреща му, слисана и ужасена. Сълзи бликнаха от очите ѝ и се застичаха надолу, прорязвайки поточета в сухата пудра по бузите.

— Значи така говориш с майка си вече — проплака тя. — Може би твоите „приятели“ разговарят така с родителите си. Сигурно от тях си се научил.

Със сълзите се чувствуваше в безопасност. Когато започнеш да плаче, Еди също се разплакваше. Подло оръжие, би казал някой, но няма има добри и лоши оръжия, когато защитаваш детето си? Соня мислеше, че не.

Просълзена, тя надигна глава и се почувствува едновременно печална, ограбена, измамена... и сигурна. Еди нямаше да устои пред подобен потоп от сълзи и скръб. Студеният, преценяващ поглед щеше да изчезне. Може би щеше да се позадъха малко, и както винаги това щеше да бъде знак, че борбата е свършила, че е постигнала още една победа... заради него, разбира се. Винаги заради него.

Бе толкова поразена, когато откри на лицето му същото изражение — всъщност то даже се бе засилило — че гласът ѝ секна наред риданията. Под това изражение имаше скръб, ала и тя беше ужасяваща, защото изглеждаше като скръб на *възрастен*, а от самата мисъл, че Еди може да порасне, паниката винаги почваше да пърха в главата ѝ като подплашена птица. Точно така се чувствуваше в редките случаи, когато си задаваше въпроса какво ли я чака, ако Еди не пожелае да учи в местния Бизнесколеж, или Мейнския университет в Ороно, или колежа „Хюсън“ в Бангор, та да се прибира у дома всяка вечер, какво ли ще стане, ако си намери момиче, ако се влюби, ако поиска да се ожени. *Къде е моето място сред всичко това?* — крещеше стреснатата птица, когато я налягаха тия странни, едва ли не кошмарни мисли. *Къде ще е моето място в подобен живот? Аз те обичам, Еди! Аз те обичам! Грижа се за теб и те обичам! Ти не умееш да готвиш, да переш, да си сменяш чаршафите. И не ти трябва! Аз умея всичко това вместо теб! Умея, защото те обичам!*

Той сякаш прочете мислите ѝ.

— Обичам те, мамо. Но обичам и приятелите си. Мисля... мисля, че сама се караш да плачеш.

— Еди, толкова болка ми причиняваш — прошепна тя и нови сълзи размиха, удвоиха, утроиха бледото му лице в очите ѝ.

За разлика от предишните, тия сълзи не бяха нарочно търсени. Тя беше храбра посвоему — бе преживяла смъртта на съпруга си без да рухне, бе си намерила работа по времето на депресията, когато наоколо бродеха тълпи безработни, бе отгледала сина си, бе се сражавала за него, когато се налагаше. Това бяха първите искрени, непритворни сълзи, които проронваше от години насам — може би откакто петгодишният Еди се разболя от бронхит и тя беше сигурна, че детето ѝ ще умре на страдалческото ложе — пламнало от треска, кашлящо, останало без дъх. Сега плачеше заради това ужасяващо възрастно и някак чуждо изражение на лицето му. Боеше се за него, но в известна степен се боеше и *от него*, от невидимия ореол, който го обгръщаше... и сякаш изискваше нещо от нея.

— Не ме карай да избирам между теб и приятелите си, мамо — каза Еди. Гласът му беше неравен, напрегнат, но все пак уверен. — Не е честно.

— Те са *лоши* приятели, Еди! — неистово викна тя. — Знам го, усещам го с цялото си сърце, те не ти носят нищо освен болка и скръб!

И най-ужасното бе, че *наистина* го усещаше; някаква част от съзнанието ѝ бе доловила това в очите на Бил Денброу, докато хлапето стоеше пред нея с ръце в джобовете и рижата му коса пламтеше под лятното слънце. Погледът му бе тъй сериозен, тъй странен и далечен... като сегашния поглед на Еди.

И не се ли рееше около него същият ореол, който сега обгръщаше Еди? Същият, само че още по-силен? Да, така ѝ се струваше.

— Мамо...

Соня стана толкова рязко, че едва не прекатури стола.

— Ще дойда довечера — каза тя. — Шокът, нещастieto, болката... оттам идват всичките тия приказки. Знам го. Ти... ти... — Тя се запъна и сред хаоса на обърканите мисли откри първоначалния си текст. — Ти преживя ужасно преमेждие, но ще се *оправиш*. И ще разбереш, че съм права, Еди. Те са *лоши* приятели. Не са от нашата черга. Не са за теб. Обмисли всичко и се запитай дали мама някога ти е давала лош съвет. Обмисли всичко и... и...

Аз бягам! — помисли тя, разтърсвана от болнаво, мъчително отчаяние. *Бягам от собствения си син. О, Господи, моля Те, не позволявай това да се случи!*

— Мамо.

За миг тя бе готова да побегне, защото сега той я плашеше, о да, вече не беше само нейният Еди; усещаше в него и другите, неговите „приятели“, ала имаше още нещо — нещо повече даже от тях и Соня се боеше, че то може внезапно да изникне пред нея. Неизвестната сила сякаш се вкопчваше в него също като треската по онова страшно и далечно време, когато беше на пет години и едва не умря от бронхит.

Тя спря с ръка върху дръжката на вратата. Не искаше да чуе онова, което щеше да последва... а когато все пак го чу, то бе толкова неочаквано, че отначало не успя да го осъзнае. Сетне разбирането рухна върху нея като бетонен блок и за момент тя се изплаши, че ще припадне.

Еди каза:

— Мистър Кийн рече, че моето лекарство е обикновена вода.

Тя го стрелна с пламтящ поглед.

— Какво? Какво?

— Най-обикновена вода. С някаква добавка, за да има вкус на лекарство. Казва, че се наричало пла-цее-бо.

— Това е лъжа! Най-безсрамна лъжа! От къде на къде ще те лъже така? Нищо де, в Дери има и други аптеки. Сигурно...

— Имах време да го обмисля — изрече Еди тихо и безмилостно, без да я изпуска от поглед, — и мисля, че беше истина.

— Еди, казвам ти, че *не е*!

Паниката отново пърхаше в главата ѝ.

— Мисля — продължаваше Еди, — че трябва да е вярно, иначе на шишенцето щеше да има някакво предупреждение, че ако прекаляваш с лекарството, може да умреш, или поне да се разболееш. Дори...

— Еди, не искам да те *слушам*! — извика тя и притисна ушите си с длани. — Ти си... ти си... *ти просто не си на себе си, това е!*

— Дори да е от ония лекарства, дето ги продават без рецепта, пак им слагат специални инструкции — продължи той, без да повишава глас. Сивите му очи се впишиха в нея и тя сякаш нямаше сили да помръдне, да наведе глава. — Дори да е нещо толкова просто като сироп за кашлица... или твоя „Геритол“.

Еди помълча. Тя отдръпна ръце от ушите си; вече не можеше да ги удържи. Бяха станали толкова тежки.

— И ми се струва... че ти трябва да си знаела, мамо.

— Еди! — почти изплака тя.

— Защото — продължаваше той навъсен и съсредоточен, сякаш изобщо не я чуваше, — възрастните би трябвало да знаят какви лекарства дават на децата си. Ами че аз посягам към инхалатора по пет-шест пъти на ден. А ти не би ми разрешила, ако си мислеше, че може да... да ми навреди. Защото твоята работа е да ме закриляш. Знам, че е така, ти винаги го казваш. И тъй... знаела ли си, мамо? Знаела ли си, че е обикновена вода?

Тя мълчеше. Устните ѝ трепереха. Имаше чувството, че трепери цялото ѝ лице. Вече не плачеше. Беше прекалено изплашена, за да плаче.

— Защото ако си *знаела* — говореше навъсеният Еди, — ако си *знаела*, аз пък бих искал да *знам* защо. Не съм малък, съобразявам това-онова, но не разбирам защо майка ми ще иска да вярвам, че

водата е лекарство... или че имам астма *тук* — той се потупа по гърдите, — когато мистър Кийн казва, че е само *тук* — и той посочи главата си.

В този миг тя си помисли, че може да обясни всичко. Щеше да го обясни спокойно и логично. Как се боеше, че Еди ще умре, когато беше на пет години, и как нямаше да го преживее, след като бе загубила Франк само преди две години. Как бе осъзнала, че можеш да защитиш детето си само с бдителност и обич, че трябва да го отглеждаш като градинка, която се нуждае от поливане, плевене и понякога — да! — от подкастриране и изкореняване, колкото и да те боли. Щеше да му каже, че понякога за детето — особено за крехко дете като Еди — е по-добре да си *мисли*, че е болно, отколкото *наистина* да се разболее. А накрая щеше да му разкаже за убийствената глупост на докторите и за чудодейната сила на обичта; щеше да му каже колко искрено *знае*, че той има астма и няма значение нито какво дрънкат докторите, нито какви лекарства му предписват. Щеше да му каже, че можеш да се лекуваш и без да дириш помощ от хаванчето на някакъв злобен аптекар. *Еди*, щеше да каже тя, *то е лекарство, защото майчината обич го прави лекарство и аз мога вечно да продължавам това чудо, стига само да ми позволиш. То се крие в силата, която Господ дава на всяка любяща, грижовна майка. Моля те, Еди, моля те, моя едничка обич, трябва да ми повярваш.*

Но в крайна сметка не каза нищо. Страхът бе прекалено силен.

— А може би изобщо няма смисъл да говорим за това — продължаваше Еди. — Мистър Кийн може да се е пошегувал. Понякога възрастните... нали ги знаеш, обичат да се шегуват с децата. Защото децата са готови да вярват на всичко. Не е хубаво да лъжеш децата, дори на шега, но понякога възрастните го правят.

— Да — трескаво кимна Соня Каспбрак. — Те обичат да се шегуват и понякога са глупави... зли... и... и...

— Затова ще чакам свиждане с Бил и приятелите — каза Еди, — и ще продължавам да си взимам лекарството против астма. Така ще е най-добре, не мислиш ли?

Едва сега Соня осъзна колко умело — колко жестоко — е хваната в капана. Това беше почти шантаж, но какъв избор ѝ оставаше? Искаше да го попита как може да бъде толкова пресметлив, толкова

коварен. Отвори уста... и побърза да стисне устни. В сегашното си състояние Еди можеше и да отговори.

Но едно нещо знаеше със сигурност. Да. Едно беше сигурно — вече никога, никога, *никога* през живота си нямаше да стъпи в аптеката на онзи клюкар мистър Кийн.

Удивително плахият глас на Еди прекъсна мислите ѝ:

— Мамо?

Озърна се, видя в леглото своя Еди, *само* Еди и с радост се хвърли към него.

— Ще ме прегърнеш ли, мамо?

Тя го прегърна, само че предпазливо, за да не му причини болка (или да размести някоя отчупена костичка, която да се впусне в злокобно пътешествие по кръвоносната система и да прониже сърцето му — та коя майка би искала да убие сина си от обич?), и Еди се притисна към нея.

7.

Що се отнася до Еди, той едва дочака излизането на майка си. През цялото време на страшния разговор бе усещал как дъхът му се трупа, трупа, трупа в гърдите и гърлото — застоял, неподвижен, спарен, блудкав, отровен.

Издържа докато вратата щракна зад гърба ѝ, сетне изхъхри и рухна в леглото задъхан и примрял. Прокисналият въздух ръчкаше нагоре-надолу из гърлото му като горещ ръжен. Без да обръща внимание на болката в ръката, той грабна инхалатора. Лапна пръскалката и изстреля в гърлото си облак лекарство. Докато вдишваше мириса на камфор, през главата му мина: *Не ме интересува дали е пла-цее-бо или не, щом помага, думите нямат значение.*

Отпусна се на възглавницата със затворени очи, дишайки спокойно за пръв път откакто бе влязла майка му. Боеше се, ужасно се боеше. Думите му, постъпките му — всичко бе негово и все пак изглеждаше съвсем чуждо. Нещо действуваше в него, действуваше *чрез* него — някаква сила... и майка му също я бе усетила. Бе доловил това в очите ѝ, в разтрепераните ѝ устни. Силата не изглеждаше зла, ала нейната колосална мощ го плашеше. Беше като да се качиш на

някоя опасна въртележка в лунапарка и изведнъж да откриеш, че каквото и да правиш, няма начин да слезеш преди да е спряла.

Няма връщане, помисли Еди, усещайки горещата, дразнеща тежест на гипса около счупената си ръка. Никой не ще се прибере у дома, преди да стигнем до края. Но толкова ме е страх, Господи, толкова ме е страх. И той разбра, че истинската причина да се бори за своите приятели е нещо, което никога не би изрекъл пред майка си: *Сам не бих издържал това.*

Поплака малко, а после се унесе в неспокойна дрямка. Сънува мрак, сред който безконечно тътнат загадъчни машини — двигатели на подземни помпи.

8.

Същата вечер небето отново се въсеше застрашително, когато Бил и другите Неудачници пристигнаха в болницата. Еди не се учуди, като ги видя да влизат един след друг в стаята му. Знаеше, че ще дойдат.

Целият ден беше горещ — по-късно всички щяха единодушно да твърдят, че третата юлска седмица е била най-горещото време на едно изключително жарко лято — и около четири часа следобед в небето започнаха да се трупат колосални пурпурно-черни облаци, набъбнали от дъжд и светкавици. Хората сновяха по работа забързано и малко тревожно, хвърляйки час по час погледи към небосвода. Повечето смятаха, че привечер ще завали като из ведро и дъждът ще отмие част от натегналата из въздуха влага. Около шест часа парковете и игрищата на Дери, и без това обезлюдени от летния период, изведнъж опустяха напълно. Все още не валеше и облачните грамади висяха неподвижно, без да хвърлят сянка в странно прежълтялата светлина на късния ден. Неиде тежко тътнеха гръмотевици — и заедно с дрезгавия лай на някакво куче и тихото бучене на коли по Главната улица това бяха единствените звуци, проникващи в стаята на Еди преди да пристигнат Неудачниците.

Бил беше пръв, след него Ричи. После влязоха Бевърли и Стан, сподирени от Майк. Бен влезе последен. Беше със снежнобяло поло и явно се чувствуваше адски неудобно.

Пристъпиха към леглото му бавно и тържествено. Даже Ричи не се усмихваше.

Лицата им, помисли смаяно Еди. Боже мили, лицата им!

Виждаше в тях онова, което майка му бе открила у него преди няколко часа — странното съчетание на сила и безпомощност. В жълтата светлина на прииждащата буря лицата им изглеждаха призрачни, сенчести, далечни.

Преминаваме, помисли Еди. Преминаваме в нещо ново — сега сме на границата. Но какво ни чака отвъд? Къде отиваме? Къде?

— Здра-а-вей, Е-е-еди — каза Бил. — К-к-как си?

— Окей, Шеф Бил — отвърна Еди и опита да се усмихне.

— Вчера май си имал страхотен ден — обади се Майк.

Далечен тътен сякаш подкрепи думите му. В стаята не бе включено нито осветлението, нито нощната лампа и всички сякаш тънеха и отново изплуваха от безжизненото зарево на гаснещия ден. Еди си представи как тая мъртвешка светлина прихлупва сега целия град, как виси неподвижно над парка Маккарън, как вмъква безредни, парцаливи лъчи в Моста на целувките през надупчения покрив, как превръща в опушено стъкло плиткото и широко русло на Кендъскиг из Пущинака; представи си как буреносните облаци лазят и лазят над килнатите люлки и катерушки в задния двор на прогимназията; представи злокобната жълта светлина и безмълвието, като че целият град е заспал... или мъртъв.

— Да — каза той. — Голям ден беше.

— Вдру-хху-угиден в-вечерта м-моите хора отиват на ки-ки-кино — каза Бил. — 3-за но-о-овите ф-филми. Т-тогава ще ги на-а-правим. Сръ-сръ-сръ...

— Сребърните топчета — довърши Ричи.

— Мислех, че...

— Така ще е по-добре — каза Бен. — Все още мисля, че можем да отлеем куршуми, обаче само с мислене работа не се върши. Ако бяхме възрастни...

— О, да, ако бяхме възрастни, светът щеше да е розов — прекъсна го Бевърли. — Възрастните могат да изработят каквото си искат, нали? Възрастните могат да *правят* каквото си искат и все излиза правилно. — Тя се изсмя сипкаво и нервно. — Бил иска аз да

стрелям срещу То. Представяш ли си, Еди? Сега ще ми викаш Бевърли Поразяващата ръка.

— Не знам за какво говориш — каза Еди, но мислеше, че разбира, или поне отчасти си изяснява нещата.

Бен обясни. Ще стопят един от сребърните долари и ще направят две сребърни топчета, горе-долу колкото сачми от лагер. После, ако на Нийбълт стрийт 29 наистина живее върколак, Бевърли ще му вкара в черепа сребърно топче с прашката на Бил. Сбогом на върколака. А ако е вярна идеята за едно същество с много лица — сбогом на То.

По лицето на Еди навярно се бе изписало странно изражение, защото Ричи се разсмя и кимна.

— Знам как се чувствуваш, мой човек. Когато Бил взе да ми дрънка, че ще е по-добре да вземем прашката вместо пищова на татко му, реших, че вече му хлопа и последната здрава дъска. Обаче днес следобед... — Той се разкашля. Без малко да добави: „*след като майка ти ни духна под опашките*“, но подобен израз бе явно неуместен. — Днес следобед отскочихме до сметището. Бил си носеше прашката. Гледай. — Ричи измъкна от задния си джоб сплескана консервна кутия, която някога бе съдържала ананасов компот. В средата зееше назъбен отвор с диаметър около пет сантиметра. — Бевърли го направи с камък от двайсет крачки. Повече ми мяза на дупка от куршум 38-ми калибър. Мърсини де Устацио бе убеден. А когато Мърсини де Устацио е убеден, значи вярва *безпределно*.

— Да дупчиш консерви е едно — каза Бевърли. — Ако е нещо друго... нещо живо... Би трябвало Бил да го стори. Наистина.

— Н-не — възрази Бил. — Все-ххи-ички о-опитахме. Н-нали видя к-к-какво стана?

— *Какво стана?* — запита Еди.

Бил обясни бавно и колебливо, а Бевърли гледаше през прозореца и хапеше побелелите си устни. Сама не можеше да си обясни защо, но изпитваше нещо повече от страх — дълбоко се притесняваше от онова, което бе станало днес. Тази вечер, докато идваха към болницата, тя отново се впусна в яростен спор, като се мъчеше да им внуши, че все пак трябва да опитат сребърните куршуми... не защото бе по-убедена от Бил и Ричи, че куршумите ще помогнат в опасния миг, а защото — ако нещо се случеше в онази къща — оръжието щеше да бъде в ръцете

(на Бил)

на някой друг.

Но фактите си оставаха факти. И шестимата бяха изпробвали с прашката по десет изстрела срещу консервни кутии, подредени на двадесет метра разстояние. Ричи улучи само една мишена (а и то беше страничен удар), Бен две, Бил четири, Майк пет.

Бевърли стреляше почти небрежно, сякаш изобщо без да се цели, но порази девет от десетте кутии право в средата. Десетата се катурна, когато камъкът я чукна по ръба.

— Обаче о-ххот-начало т-трябва да приготвим бь-бь-боеприпасите.

— Вдругиден значи? — кимна Еди. — Дотогава трябва да ме изпишат.

Майка му щеше да протестира... но не прекалено. Не и след днешния следобед.

— Боли ли те ръката? — запита Бевърли. Беше с розова рокля (не роклята от съня; но може би наистина бе дошла със зелена рокля днес, когато мама ги пропъди), върху която бе апликирала пъстри цветчета. По краката ѝ се обтягаше копринен или найлонов клин; с него изглеждаше като възрастна дама и същевременно приличаше на съвсем малко момиченце, навлякло дрехите на майка си. Лицето ѝ беше спокойно и мечтателно. Еди си помисли: *Бас държа, че точно така изглежда, когато спи.*

— Не много — каза той.

Побъбриха малко под съпровода на далечните гръмотевици. Еди не ги попита какво е станало при предишното им идване в болницата и никой не спомена за това. Ричи извади йо-йо, раздвижи го нагоре-надолу по конеца и пак го прибра.

Разговорът се влачеше мудно и в една от паузите тихо щракане накара Еди да вдигне глава. Бил държеше нещо и Еди усети как за миг сърцето му тревожно подскочи. За част от секундата бе помислил, че е нож. Но после Стан включи лампата, сенките се разбягаха и Еди видя, че Бил е извадил обикновена химикалка. Под електрическите лъчи всички отново изглеждаха естествени, *реални*, просто приятели — и нищо повече.

— Мисля, че трябва да се подпишем на гипса ти — каза Бил. Погледът му се впи в очите на Еди.

Но не е само това, тревожно помисли Еди във внезапен пристъп на прозрение. *Договор е. Договор е, нали, Шеф Бил, или поне най-близкото подобие на договор, до което някога ще стигнем.* Изпита страх... а после срам и гняв към самия себе си. Ако си бе счупил ръката преди това лято, кой щеше да подпише гипса? Никой освен майка му и може би доктор Хандор. Кой още? Лелите от Хейвън?

Те бяха негови *приятели*, а майка му грешеше — не бяха лоши приятели. *Може би, помисли той, изобщо не съществуват добри и лоши приятели... може би просто има приятели, хора, които се застъпват за теб, когато страдаш и ти помагат да не си толкова самотен. Може би заради тях винаги си струва да се боиш, да се надяваш, да живееш. И дори да умреш, ако трябва. Няма добри приятели. Няма лоши приятели. Има само хора, с които желаеш да бъдеш, не можеш да не бъдеш; хора, които изграждат дома си в сърцето ти.*

— Добре — дрезгаво прошепна Еди. — Добре, Шеф Бил, ще бъде чудесно.

Бил тържествено се наведе над леглото и с едри, криви букви изписа името си върху грапавия гипс около заздравяващата ръка на Еди. Ричи се подписа със замах. Дебелият Бен имаше поразително строен, наклонен почерк. Буквите сякаш бяха готови да се килнат при най-лекия допир. Майк се подписа бавно и неумело, защото беше левак и не можеше да подбере удобен ъгъл. Намести името си над лакътя и го обгради с кръгче. Когато Бевърли се приведе напред, Еди долови аромата на някакъв лек парфюм с дъх на цветя. Тя се подписа със заоблен, ученически почерк. Стан беше последен и вмъкна името си със ситни, икономични буквички до китката на Еди.

Сетне всички отстъпиха назад, сякаш съзнаваха какво са направили. Навън отново тътнеха гръмотевици. Мълнии хвърляха кратки, тръпнещи отблясъци по дъсчените стени на болницата.

— Това ли е? — запита Еди. Бил кимна.

— Ако мо-о-ожеш, ела у нъ-нъ-нас вдру-хху-угиден след ве-ве-вечеря.

Еди кимна и темата бе приключена.

Отново подхванаха разхвърлян, почти безцелен разговор. Част от него засягаше най-популярната тема в Дери през този месец — съдебния процес срещу Ричард Маклин за кървавото убийство на

доведения му син Дорси и изчезването на по-големия брат Еди Коркоран. Оставаха още два дни до рухването на Маклин и неговата изповед през сълзи от подсъдимата скамейка, но Неудачниците единодушно смятаха, че той едва ли има нещо общо с изчезването на Еди. Момчето бе избягало... или бе станало жертва на То.

Тръгнаха си към седем без четвърт, а дъждът все се бавеше. Продължи да се бави още дълго след като майката на Еди дойде, поседя и си отиде (беше ужасена от подписите върху гипса и още по-ужасена от неговото решение да напусне болницата на следващия ден — тя бе разчитала да го остави поне седмица в абсолютен покой, та „да се слепне“ счупеното, според нейния израз).

След време буреносните облаци се разпаднаха и вятърът ги отнесе. В Дери не падна нито капка дъжд. Въздухът продължаваше да тегне от влага и хората спяха на верандите, по моравите пред къщи или дори си изнасяха спални чували в близките ниви.

Заваля на следващия ден, малко след като Бевърли видя как с Патрик Хокстетър се случи нещо ужасно.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

ОЩЕ ЕДИН ОТ ИЗЧЕЗНАЛИТЕ: СМЪРТТА НА ПАТРИК ХОКСТЕТЪР

1.

Когато привършва, Еди си налива ново питие с леко трепереща ръка. Поглежда към Бевърли и казва:

— Ти го видя, нали? Видя как То грабна Патрик Хокстетър на другия ден след като подписахте гипса ми.

Другите се привеждат напред.

Бевърли отмята глава и косите се разпиляват по гърба ѝ като пламтящ облак. На техния фон лицето изглежда поразително бледо. С несигурни пръсти тя измъква от пакета нова цигара — последната — и щраква запалката. След миг Бил я хваща за китката и насочва пламъчето натам, където трябва да бъде. Бевърли му хвърля признателен поглед и издишва облаче сиво-синкав дим.

— Да — казва тя. — Видях как се случи.

Разтърсва я тръпка.

— Той беше лу-хху-уд — казва Бил и си мисли: *Самият факт, че в разгара на лятото Хенри разреши на смахнат като Патрик Хокстетър да се влачи с компанията му... това подсказва много неща, нали? Или че Хенри губеше част от своя чар, от своята привлекателност, или че собственото му безумие бе стигнало вече дотам, че Хокстетър му се струваше нормален. И едното, и другото води до същия извод — Хенри стремглаво затъваше в своето... какво? израждане? Това ли е точната дума? Да, сега, когато знам какво му се случи и докъде го доведе всичко, мисля, че думата е точна.*

Има и още нещо в подкрепа на тази идея, мисли Бил, но засега си го спомня съвсем смътно. Заедно с Ричи и Бевърли бяха отскочили до гаража на братя Тракър — беше в началото на август и летните занимания, които толкова дълго ги спасяваха от Хенри, скоро щяха да свършат — и не бе ли дошъл тогава при тях Виктор Крис? Не беше ли

много изплашен? Да, точно така. Тогава събитията вече стремглаво препускаха към края и днес Бил си мисли, че всяко хлапе в Дери го усещаше — но най-вече Неудачниците и бандата на Хенри. Ала това беше по-късно.

— О, да, свършено си прав — глухо изрича Бевърли. — Патрик Хокстетър беше луд. В училище нито едно момиче не искаше да седи до него. Седиш си, решаващ задача по математика или пишеш съчинение, и изведнъж усещаш ръката му... лека като перце, но гореща и потна. Месеста. — *Тя преглъща и всички чуват как гърлото ѝ тихо прещраква. Гледат я замислено и сериозно.* — Усещаш я върху бедрото или върху гърдите си. Не че имахме кой знае какви гърди по онова време. Но Патрик май не беше много придирчив. Усещаш този... този допир, отскачаш от него, после се обръщаш и ето го Патрик — хили се насреща ти с дебели, провиснали устни. Имаше кутия за моливи...

— Пълна с мухи — внезапно се обажда Ричи. — Точно така. Трепеше ги с оная зелена линийка и после ги събираше в кутията. Още помня каква беше — червена с бяло пластмасово капаче, което се плъзгаше по жлебовете.

Еди кима.

— Отскачаш, а той се хили и понякога отваря кутията, за да видиш мъртвите мухи — продължава Бевърли. — И най-лошото... най-ужасното... беше оная негова безмълвна усмивка. Мисис Дъглас знаеше. Грета Бауи разнасяше клюки за Патрик, Сали Мюлер също дрънкаше от време на време. Но... мисля, че мисис Дъглас се боеше от него.

Бен е килнал стола назад и кръстосва ръце зад тила си. Бевърли още не може да повярва, че е толкова строен.

— Права си, няма съмнение — казва той.

— Кха-а-кво стана с не-не-него, Бевърли? — пита Бил.

Тя отново преглъща, опитвайки да се пребори с кошмарната мощ на видяното през онзи далечен ден, когато навлезе в Пущинака с праметнати през рамо летни кънки и с пареща болка в жестоко ожуленото коляно след неотдавнашното си падане на Сейнт Криспин лейн — още една от малките улички, които свършваха внезапно там, където теренът рязко се спускаше (спуска се и до днес) към Пущинака. Спомня си (о, тия спомени, когато идват, те са тъй ясни и могъщи), че беше с джинсови шорти — **прекалено къси**, трябва да се признае, едва

й закриваха гащичките. През онази година — по-точно през последните шест месеца — бе започнала все по-ясно да усеща как тялото ѝ се закръгля в нови, женствени очертания. Разбира се, една от причините за това повишено внимание бе огледалото, но не само то; главното бе, че напоследък баща ѝ изглеждаше по-нервен, по-склонен да раздава плесници и даже юмруци. Бе станал неспокоен като звяр в клетка и когато общуваше с него, тя изпитваше растяща тревога и неувереност. Между тях сякаш тегнеше някакъв мирис — мирис, който изчезваше, когато беше самичка в апартамента; мирис, който никога не бе изниквал помежду им — до онова лято. А когато мама не беше у дома, ставаше още по-лошо. Ако наистина имаше мирис, то навярно баща ѝ също усещаше, защото в разгара на жегите Бевърли взе да го вижда все по-рядко — отчасти заради летните състезания по боулинг, отчасти защото помагаше на Джо Тамърли да си поправи колата... но днес тя подозира, че е било отчасти и заради онзи мирис, който създаваха помежду си, не искаха да го създават, но нямаха сили да го спрат, както човек не може да спре потта през юли.

В главата ѝ отново нахлува видение — стотици, хиляди птици кацат по покривите на къщите, по телефонните жици, по телевизионните антени.

— И отровен бръшлян — изрича тя.

— К-к-какво? — пита Бил.

— Нещо, свързано с отровен бръшлян — бавно повтаря тя, обърната към него. — Само че нямаше отровен бръшлян. Просто така се чувствах. Майк...?

— Не се напрягай — казва Майк. — Ще си спомниш. Разкажи ни каквото можеш, Бев.

Спомням си сините шорти, иска да каже тя, колко бяха избелели, колко ми стягаха около бедрата и дупето. В единия джоб имах половин пакет „Лъки Страйк“, в другия беше прашката...

— Помниш ли прашката? — пита тя Ричи и всички задружно кимват. — Бил ми я даде. Не исках, но после... той... — Тя се усмихва печално към Бил. — На Шеф Бил просто не можеше да се откаже, това е. Затова я носех през онзи ден и затова бях излязла сама. За тренировки. Все още не вярвах, че ще имам куража да стрелям, когато настане време. Само че... още същия ден прибягнах към прашката.

Нямах изход. Убих едно от тях... една частица от То. Беше ужасно. Дори и днес ми е трудно да мисля за това. А друго от тях успя да се добере до мен. Вижте.

Тя навива ръкава си нагоре и всички виждат върху най-заоблената част на ръката голям назъбен белег. Сякаш нажежен кръгъл предмет с размерите на хаванска пура е бил притиснат върху кожата. Белегът е леко хлътнал и Майк Хенлън изтръпва от гледката. Досега само е подозирал за тази част от историята, както и за нежеланата интимна беседа на Еди с мистър Кийн, но никога не е чувал разказ за нея.

— За едно беше прав, Ричи — казва Бевърли. — Оная прашка беше същински убиец. Ужасно ме плашеше, но в същото време някак си я обичах.

Ричи избухва в смях и я плесва по гърба.

— По дяволите, ами че аз още тогава го знаех, фусто глупава.

— Наистина ли?

— Да, наистина — казва той. — Личеше ти по очите, Беви.

— Разбирате ли, прашката приличаше на играчка, но беше **истинска**. С нея можех да пробивам консервни кутии.

— А през онзи ден си пробила и нещо друго — подхвърля Бен.

Тя кимва.

— По Патрик ли си...

— Не, Боже мой, не! — възкликва Бевърли. — Беше другото... чакайте. — Тя смачква цигарата, отпива малко водка и полага усилия да се овладее. Най-сетне успява. Или може би... не. Но усеща, че тази вечер няма да се успокои докрай. — Бях излязла да карам летни кънки, обаче паднах и си ожулих коляното. Тогава реших да потренирам в Пущинака. Първо отскочих до къщичката да видя дали не сте там. Нямаше ви. Къщичката беше празна и все тъй миришеше на пушек. Помните ли колко дълго не можахме да проветрим?

Другите се усмихват и кимат.

— Всъщност така и не успяхме да проветрим докрай, нали? — обажда се Бен.

— Тогава потеглих към буницето — казва Бевърли, — защото там бяхме провели... квалификацияте, сигурно тъй бихте ги нарекли, и знаех, че ще намеря по какво да стрелям. Може би даже по плъхове. — Тя млъква за малко. По челото ѝ са избили ситни капчици пот. Най-сетне продължава: — Право да си кажа, точно това исках. Да стрелям

по жива мишена. Не по чайка — знаех, че не мога да убия чайка — а по плъх... Искях да разбера дали ще мога... За щастие идвах от Канзас стрийт, а не откъм Олд кейп, защото край железопътния насип теренът е открит. Ония щяха да ме видят и Бог знае какво щеше да се случи.

— К-кои щяха да те ви-ххи-идят?

— Ония — *казва Бевърли*. — *Хенри Бауърс, Виктор Крис, Бълвоча Хъгинс и Патрик Хокстетър. Те бяха на бунещето и...*

За всеобщо изумление тя изведнъж почва да се киска като малко момиченце и по бузите ѝ плъзват пурпурни петна. Кикоти се до сълзи.

— Дявол да го вземе, какво става, Бев? — пита Ричи. — Кажи майтапа, та да се посмеем и ние.

— О, голям майтап беше — казва тя. — Голям майтап, обаче сигурно щяха да ме убият, ако знаеха, че съм ги видяла.

— Сега си спомням! — провиква се Бен и също започва да се смее. — Спомням си как ни разказа!

През безумния кикот Бевърли едва изговаря:

— Бяха без гащи и си палеха пръдните.

Всички млъкват като ударени от гръм, сетне дружен смях оглася библиотеката.

Докато мисли с какви думи да им разкаже за смъртта на Патрик Хокстетър, Бевърли най-напред се сеца, че приближаването до градското сметище откъм Канзас стрийт беше като навлизане в някакъв своеобразен астероиден пояс. От Канзас стрийт до сметището минаваше утъпкан черен път (всъщност продължение на една от градските улици; даже си имаше название — Олд лайм стрийт), единственият истински път през Пущинака, по който минаваха боклукчийските камиони. Бевърли мина съвсем близо до Олд лайм стрийт, но не тръгна по нея — както всички други от Клуба, бе станала още по-предпазлива след злополуката на Еди. Особено когато беше сама.

Провираше се през буйните храсталаци, заобикаляше червеникавите мазни листа на отровния бръшлян, усещаше откъм сметището дъх на пушек и гнило, чуваше крясъците на чайките. От време на време през пробивите в листака отляво се мяркаше Олд лайм стрийт.

Другите я гледат и чакат. Тя посяга към пакета цигари и открива, че е празен. Ричи безмълвно ѝ подхвърля от своите.

Тя запалва цигарата, оглежда приятелите си и казва:

— Докато вървах към сметището от страната на Канзас стрийт, имах чувството, че навлизам

2.

в някакъв нелеп астероиден пояс. Боклукоиден пояс. Отначало нямаше нищо освен храсталаци, впили корени в гъбестата почва, сетне се мярваше първият боклукоид — може би ръждива кутия от сос за спагети „Принц“ или празно шише, из което гъмжат буболечки, привлечени към сладките лепкави остатъци от безалкохолно питие или брезов сок. Мяркаха се слънчеви отблясъци по парче станиол, закачено за някой клон. Ето вехта пружина от легло (можеш да я видиш, а можеш и да се препънеш в нея, ако не внимаваш), ето стар оглозган кокал, захвърлен от някое куче.

Самото бунище не беше чак толкова неприятно — Бевърли даже го смяташе за интересно в много отношения. Грозното (и някак зловещото) беше, че то умееше да се разширява. Да създава този боклукоиден пояс.

Вече приближаваше; дърветата — предимно ели — ставаха повисоки, а храстите оредяваха. Чайките крещяха и пискаха с остри, свадливи гласове. Из въздуха плъзваше тежкият мирис на изгоряло.

Отдясно се появи ръждив хладилник „Амана“, килнат в подножието на висок смърч. Бевърли хвърли поглед към него и през главата ѝ мина смътен спомен как в трети клас един полицаи беше дошъл да разкаже на децата колко опасни могат да бъдат изхвърлените хладилници. Някое хлапе може да се вмъкне вътре на игра — например по време на криеница — и да умре от задушаване. Макар че кому ли би хрумнало да се пъха в някакъв скапан стар...

Тя подскочи уплашено, защото съвсем наблизко се раздаде крясък, последван от смях. По устните ѝ плъзна усмивка. Ето къде били. Излезли са от къщичката заради мириса на пушек и са дошли насам. Навярно замерят шишетата с камъни или просто търсят нещо интересно сред боклука.

Бевърли ускори крачка, почти забравила ожуленото си коляно. Сега жадуваше да ги види, да види *него*, с когото толкова си приличаха

по рижавата коса, да види дали ще ѝ се усмихне с оная негова вгълбена и някак странно обаятелна усмивка. Знаеше, че е прекалено малка, за да обича момче, на тази възраст ѝ се полагаха само „детински увлечения“, но въпреки всичко обичаше Бил. И докато крачеше забързано натам, летните кънки тежко се полюшваха на рамото, а прашката в джоба меко отмерваше ритъма върху лявото ѝ бедро.

Само миг преди да се сблъска с тях, Бевърли осъзна, че това не са нейните приятели, а бандата на Бауърс.

Беше излязла от прикритието на храстите и виждаше как на седемдесет метра отпред се извисява стръмният край на бунището — искряща лавина от боклуци, струпани по склона на някогашната кариера. Отляво стърчеше булдозерът на Манди Фейзио. По-наблизо, право срещу нея, имаше хаотична групичка стари коли. В края на всеки месец ги пресоваха и железата потегляха към металургичния завод в Портланд, но сега се бяха събрали десетина-петнайсет очукани таратайки — някои подпрени върху голите си джанти, други прекатурени на една страна, а две лежаха проснати по гръб като мъртви кучета. Стояха в две редици и Бевърли крачеше по боклучавия проход между тях като невеста от някакво нелепо пънкарско бъдеще, размишлявайки небрежно дали ще може да строши с прашката някое предно стъкло. Единият джоб на сините ѝ джинси беше пълен със сачми от лагери — боеприпаси за тренировката.

Смехът и гласовете долитаха от края на сметището вляво, зад разнебитените коли. Бевърли заобиколи последния автомобил — Студебейкър с откъсната предница. Приветственият вик застина на устните ѝ. Вдигнатата за поздрав ръка не се отпусна, а сякаш посърна.

Първата ѝ мисъл бе пълна с потресаващ срам: *Боже мой, защо всички са голи?*

В следващия миг тя с ужас разбра кои са. Застина пред Студебейкъра, приковавайки към земята късата си сянка с подметките на гуменките. В този миг беше напълно открита; ако някой от четиримата налякали в кръг се бе озърнал, непременно щеше да я види — стройно, дългокрако момиченце с праметнати през рамо летни кънки, с кръв по ожуленото коляно, с пламнали бузи и зяпнала от смайване уста.

Преди да се хвърли зад Студебейкъра, тя забеляза, че всъщност не са съвсем голи; бяха по ризи, а джинсите и долните гащи бяха само

смъкнати над обувките им, сякаш се канеха за двете нули (в потресението мисълта на Бевърли автоматично прибегна до благоприличния израз, който бе научила още като дете), само че кой е чувал четири момчета да ходят едновременно до двете нули?

Щом се укри, първата ѝ мисъл бе да побегне — и то час по-скоро. Сърцето ѝ блъскаше с всичка сила, мускулите ѝ натягаха от адреналин. Озърна се и забеляза онова, на което не бе обърнала внимание докато идваше насам, убедена, че гласовете са на нейните приятели. Отляво разбитите коли стояха съвсем нарядко — не врата до врата, както щеше да е след седмица, малко преди пресата да ги превърне в груби буци от лъскав метал. Преди да се озове тук, неколкратно бе минавала през открито пространство; ако опитаеше да отстъпи, пак щеше да се изложи на погледите им и този път можеше да я видят.

А освен това я изпълваше някакво срамно любопитство: какво *толкова* можеха да вършат?

Боязливо надникна иззад Студебейкъра.

Хенри и Виктор Крис бяха обърнати горе-долу към нея. Патрик Хокстетър клечеше отляво на Хенри. Бълвоча Хъгинс беше с гръб към колите. Тя забеляза, че Бълвоча има извънредно *едър*, извънредно *космат* задник и истеричният кикот внезапно забълбука в гърлото ѝ като мехурчета от глътка джинджифилово пиво. Притисна устата си с две ръце и пак се отдръпна зад Студебейкъра, полагайки отчаяни усилия да заглуши смеха.

Трябва да бягаш оттук, Бевърли. Ако те спипат...

Без да сваля длани от устата си, тя се озърна между разбитите коли. Проходът беше широк около три метра, обсипан с искряща мозайка от късчета автомобилно стъкло, консервни кутии и тлъсти бурени. Само да дръннеше нещо, ония можеха да чуят... особено ако загубеха част от живия интерес към странното си занимание. Кръвта ѝ застина като си помисли колко небрежно бе дошла насам. А освен това...

*Какво **толкова** могат да вършат?*

Пак надзърна и този път различи повече подробности. Край четиримата се валяха закуп тетрадки и книги — учебници. Значи идваха от лятната занималня, която повечето хлапета наричаха „училище за тъпаци“ или „ужкимско училище“. И тъй като Хенри и Виктор бяха точно насреща, тя можеше да им види *ония работи*. За

пръв път през живота си виждаше *оная работа*, ако не се броят снимките в една мръсна книжка, която Бренда Ароусмит ѝ показва миналата година, а на тях не се различаваше кой знае какво. Сега Бев забеляза, че *оная работа* прилича на тръбичка, увиснала между краката. Нещото на Хенри беше малко и голо, но онова на Виктор изглеждаше доста едро и точно над него тъмнееше облаче от косми.

Бил има същото, помисли тя и изведнъж сякаш се изчерви с цялото тяло — от буйния прилив на кръв всичко наоколо се завъртя, като че беше готова да припадне, а в стомаха ѝ се впиха болезнени тръпки. В този миг изпитваше почти същото, което бе изпитал Бен Ханском през последния училищен ден, когато видя как блести позлатената гривничка върху глезена ѝ... само че към сегашното чувство се примесваше непосилен ужас.

Отново се озърна назад. Сега пътеката към спасителното укритие на Пущинака ѝ се струваше много по-дълга. Не смееше да помръдне. Ако знаеха, че им е видяла *ония работи*, сигурно щяха да я пребият. Може би до смърт.

Изведнъж тя трепна, когато Бълвоча Хъгинс изрева, а Хенри се развика:

— Цял метър! Без майтап, Бълвоч! Беше цял *метър*! Нали, Вик?

Вик потвърди и всички се разхилиха гърлено като тролове.

Бевърли събра кураж да надзърне иззад разбития Студебейкър.

Патрик Хокстетър се бе надигнал и стоеше полуклекнал, с лице почти под носа на Бауърс. Хенри държеше някакъв лъскав, сребрист предмет. След кратко колебание Бевърли разбра какво е — запалка.

— Нали рече, че ти идвало? — каза Хенри.

— Да, идва — потвърди Патрик. — Ще ти кажа кога. Готви се!... Готви се, идва! Готви... *сега*!

Хенри щракна запалката. В същия миг се раздаде характерното прашене на солидна пръдня. Този звук не можеше да се сбърка с нищо друго; Бевърли често го бе чувала у дома, особено след пържения боб в събота вечер. Баща ѝ страхотно си падаше по боба. Но когато Патрик пръдна и Хенри щракна запалката, тя видя нещо, от което челюстта ѝ провисна. Над дупето на Патрик сякаш изригна синкав огнен фонтан. Изглеждаше досущ като пламъка на газова горелка.

Момчетата пак се разхилиха като тролове и Бевърли отскочи зад колата, заглушавайки с длани лудешкия си кикот. Смееше се, но не от

веселие. Да, беше някак смахнато и забавно, ала смехът се пораждаше най-вече от дълбоко отвращение и своеобразен ужас. Смееше се защото не познаваше друг начин за преодоляване на видяното. Чувството бе свързано с факта, че е видяла *ония работи* на момчетата, ала не свършваше дотам, това даже не беше най-главното. В края на краищата, тя отдавна знаеше, че всяко момче си има *оная работа*, както и всяко момиче има по-друга *работа*; сега догадките просто се потвърждаваха на практика. Но онова, което вършеха, ѝ се струваше толкова странно, толкова нелепо и в същото време изпълнено с толкова убийствена диващина, че въпреки пристъпа на смях тя отчаяно се бореше да запази самообладание.

Престани, помисли тя, сякаш това беше търсеният отговор, престани, ще те чуят, веднага престани, Беви!

Но нямаше сили да престане. Успя само да изключи от смеха гласните си струни, тъй че в шепите ѝ излиташе тихо, задавено пъшкане. Бузите ѝ се изчервиха като зимни ябълки, от очите ѝ капеха сълзи.

— Мама му стара, много боли! — ревна Виктор.

— Четири метра! — изкрещя Хенри. — Пред Бога се кълна, Вик, четири шибани метра! Кълна се в майка си!

— Не ми дреме, ако ще да са били и десет шибани метра! — заяви Виктор. — Подпали ми задника!

Отново прогърмя гърлен смях; продължавайки да се киска задавено зад разбитата кола, Бевърли си спомни един телевизионен филм с Джон Хол. Беше за някакво племе в джунглите, дето има таен ритуал и който го види, бива принесен в жертва на боговете пред грамаден каменен идол. Вместо да я усмири, тази мисъл само засили истеричния пристъп на кикот. Смахът ѝ се превръщаше в поредица от беззвучни писъци. Коремът я болеше непоносимо. По лицето ѝ струяха сълзи.

3.

Ако в този горещ юлски следобед Хенри, Виктор, Бълвоча и Патрик Хокстетър се бяха озовали на сметището, увлечени да си палят пръдните, причината за това се наричаше Рена Дейвънпорт.

Хенри познаваше резултата от консумацията на значителни количества зрял фасул. Навярно този резултат се изразяваше най-добре в една детска песничка, която бе усвоил още на бащиното коляно: *Боб, боб, боб, музикален плод! Като го ядеш, много ти е гот! Като ти е гот, правиш пър-пър-пър! Хайде, лапай още, много е добър!*

Рена Дейвънпорт навестяваше баща му вече осем години. Беше четиридесетгодишна, дебела и нечистоплътна. Хенри предполагаше, че понякога баща му я чука, макар че не можеше да си представи откъде намира куража да се цапа с такава повлекана.

Фасулът беше най-голямата гордост на Рена; накусваше го в събота вечер и през целия неделен ден го вареше на бавен огън. Хенри нямаше нищо против — важното беше да има с какво да си натъпче корема — но за осем години всяко ястие почва да си губи чара.

А Рена не се задоволяваше да сготви някоя и друга порция; вареше фасула в промишлени количества. Когато пристигаше в събота вечер с раздрънканата си зелена кола (под огледалото като най-невръстният обесник в света се подмяташе гола гумена кукла), на седалката до нея димеше петдесетлитров стоманен варел, пълен догоре с боб. Тримата сядаха да вечерят (на масата Рена неуморно хвалеше готварските си умения, смахнатият Бъч Бауърс глухо сумтеше и обираше соса от чинията си със залък хляб или й казваше да си затваря човката, ако по радиото предаваха бейзбол, а Хенри мълчаливо дъвчеше, зяпаше през прозореца и си мислеше за нещо свое — тъкмо над паница съботен фасул бе съзрял планът му да отрови кучето на Майк Хенлън). На следващата вечер Бъч пак затопляше боба. Във вторник и сряда Хенри си носеше фасула в училище. Към четвъртък или петък вече не можеха да го гледат. Въпреки отворените прозорци и двете спални воняха на застояли пръдни. Бъч сипваше останалия боб в помията и го отнасяше на двете прасета Бип и Боп. В събота Рена задължително довтасваше с още един димящ варел и цялата история започваше отново.

Тази сутрин Хенри бе заделил огромно количество студен фасул и по пладне четиримата се натъпкаха яко в парка, под сянката на един стар бряст. Ядоха до пръсване.

Патрик пръв подхвърли идеята да отидат на сметището, където щеше да е съвсем спокойно в този делничен летен следобед. Още докато бяха на път, бобът успешно започна познатото си действие.

4.

Малко по малко Бевърли се овладя. Знаеше, че трябва да се измъква; въпреки рисковете, отстъплението беше далеч по-безопасно от стоенето тук. Те бяха увлечени в заниманието си и дори да се случеше най-лошото, щеше да има значителна преднина (а в дъното на съзнанието си бе решила, че ако най-страшното се превърне в ужасно, няколко изстрела с прашката могат да вразумят противника).

Канеше се да пропълзи назад, когато Виктор каза:

— Трябва да се прибирам, Хенри. Баща ми иска днес следобед да съм на нивата, ще берем царевица.

— Майната му — рече Хенри. — Няма да умре без теб.

— Да, ама и без туй е побеснял. Заради историята от онзи ден.

— Да му го начукам, като не разбира от майтап.

Бевърли се вслуша по-внимателно, защото подозираше, че разговарят за счупената ръка на Еди.

— Не, трябва да се прибирам.

— Май го боли задникът — подметна Патрик.

— Я си затваряй устата, скапаняк — сръза го Виктор. — Че ако взема аз да ти я затворя...

— И аз трябва да си вървя — обади се Бълвоча.

— Царевица ли ще береш с баща си? — ядно запита Хенри. В неговите представи това навярно минаваше за шега; бащата на Бълвоча беше починал.

— Не. Обаче си намерих работа, разнасям списание „Седмичен купувач“. До довечера трябва да свърша.

— Какъв е тоя лайнарски купувач? — запита Хенри, вече не само сърдит, но и разтревожен.

— Това е *работа* — търпеливо обясни Бълвоча. — Припечелвам пари.

Хенри изсумтя презрително и Бевърли пак се осмели да надникне иззад колата. Виктор и Бълвоча закопчаваха коланите си. Хенри и Патрик продължаваха да клечат със смъкнати гащи. Запалката блестеше между пръстите на Хенри.

— Обаче *тебе* не те е шубе, нали? — запита Хенри.

— Хич даже — каза Патрик.

— Не си ли зает с царевица или някаква друга путкинска работа?

— Хич даже — повтори Патрик.

— Ами... — неуверено рече Бълвоча, — довиждане, Хенри.

— Добре де — отвърна Хенри и плю край грубите селски обувки на Бълвоча.

Вик и Бълвоча поеха към двете редици смачкани коли... към Студебейкъра, зад който се криеше Бевърли. Отначало тя нямаше сили да стори друго, освен да се свие, вцепенена като изплашен заек. После тихо пристъпи наляво от Студебейкъра и се вмъкна в процепа между него и някакъв очукан Форд без врати. За момент спря там и се озърна, чувайки приближаващите им стъпки. Устата ѝ бе пресъхнала като памук, по гърба ѝ се стичаха парещи струйки пот; част от съзнанието ѝ тъпо се питаше как ли ще изглежда в гипс като Еди с подписите на всички Неудачници. После се хвърли в кабината на Форда. Сгуши се долу, като се мъчеше да потъне в мръсното килимче на пода. Вътре беше непоносимо горещо и тегнеше толкова плътен мирис на прах, прогнила тапицерия и миши изпражнения, че само с отчаяни усилия се удържа да не кихне. Чу как Бълвоча и Виктор минаха съвсем наблизо, увлечени в тих разговор. Стъпките им бавно затихнаха.

Бевърли тихичко кихна в шепи, после още веднъж и още веднъж.

Навярно вече можеше внимателно да се оттегли. Най-добрият маршрут беше покрай волана, после през задната седалка и навън. Мислеше, че ще може да го направи, но засега бе останала без кураж след потресението от риска да бъде разкрита. В кабината на Форда се чувствуваше по-сигурна. А може би подир Виктор и Бълвоча скоро щяха да си тръгнат и другите двама. Тогава щеше да се върне при къщичката. Вече нямаше настроение за тренировки.

А освен това ѝ се пишкаше.

Хайде де, помисли тя. Хайде, по-скоро се махайте, побързайте, МОЛЯ ВИ!

След малко чу Патрик да крещи едновременно от смях и болка.

— Два метра! — изрева Хенри. — Мама му стара, същинска бензинова лампа! Бога ми!

Настана тишина. По гърба ѝ се стичаше пот. Слънцето я напичаше изотзад през напуканото стъкло на Форда. Болезнената тежест в мехура ѝ се засилваше.

Хенри ревна толкова гръмко, че Бевърли, която бе взела да задрямва въпреки неудобната поза, едва не изпищя.

— *Дявол да те вземе, Хокстетър! Опърли ми задника! Какво правиш с тая запалка?*

— Три метра — изкиска се Патрик (самият му глас накара Бевърли да изтръпне от погнуса, като че бе видяла червей в салатата си). — Три метра и нито сантиметър по-малко, Хенри. Яркосин. Три метра и нито сантиметър по-малко. Бога ми!

— Дай ми я — изръмжа Хенри.

Хайде бе, простаци, хайде, вървете, махайте се!

След малко Патрик заговори отново с глух, едва доловим глас. Ако в жаркия следобед бе полъхнал и най-слаб ветрец, Бевърли навярно нямаше да чуе нищо.

— Дай да ти покажа нещо — каза Патрик.

— Какво? — запита Хенри.

— Нещо. — Патрик помълча. — Хубаво е.

— Какво? — повтори Хенри.

После настана тишина.

Не искам да гледам, не искам да виждам какво правят сега, освен това може да ме забележат, даже сигурно ще ме забележат, защото за днес вече си изчерпа всичкия късмет, момиченце. Тъй че кротувай тук и недей да надничаш...

Но любопитството беше по-силно от здравия разум. В това мълчание имаше нещо странно и малко зловещо. Тя надигна глава сантиметър по сантиметър, докато успя да надникне през прашното напукано стъкло на Форда. Нямаше опасност да я забележат; двете момчета бяха изцяло погълнати от онова, което вършеше Патрик. Бевърли не разбираше какво вижда, но знаеше, че е мръсно... пък и какво друго да очаква от Патрик, който беше толкова смахнат.

Патрик бе пхнал едната си ръка между бедрата на Хенри, а другата — между своите. С едната ръка леко галеше онова на Хенри; с другата търкаше своето. Всъщност не го търкаше — някак го... *изстискваше*, изтегляше го, после го пускаше да отскочи назад.

Ама какво прави? — слисано се запита Бевърли.

Не знаеше със сигурност, но това я плашеше. Не помнеше да е изпитвала такъв страх откакто кръвта бликна през канала на мивката и опръска цялата баня. От дъното на душата й някакъв стреснат глас

крещеше, че ако разберат какво е видяла, двамата не само ще я смажат от бой, а сигурно ще я убият.

И все пак не можеше да откъсне очи от тях.

Видя, че *нещото* на Патрик е станало малко по-дълго, обаче продължава да виси между краката му като умряла змия. Но *онова* на Хенри бе пораснало невероятно. Стърчеше вдървено нагоре, почти докосвайки пъпа му. Ръката на Патрик се плъзгаше нагоре-надолу, нагоре-надолу, ту спираше, за да стисне малко по-силно, ту гъделичкаше странната, тежка торбичка под *оня работа* на Хенри.

Това са му топките, помисли Бевърли. *Значи момчетата трябва да ги мъкнат през цялото време? Божичко, на тяхно място бих откачила!* А после някаква друга част от съзнанието ѝ прошепна: *И Бил ги има*. Неволно си представи как ги докосва, как ги поема в шепа, как опипва меката плът... и отново се изчерви до кръв, усещайки мощния прилив на предишната гореща вълна.

Хенри гледаше ръката на Патрик като хипнотизиран. На каменистия сипей до него забравената запалка лъщеше под следобедното слънце.

— Искаш ли да го лапна? — запита Патрик и се усмихна с дебелите си, месести устни.

Хенри сякаш се стресна от сън.

— Ъ?

— Ако искаш, ще го лапна. Нямам нищо про...

Хенри замахна с полусвит юмрук. Патрик се просна на земята. Главата му глухо изкънтя върху чакъла. Бевърли мигом приклезна, стиснала зъби, за да заглуши тихия, жален стон, а сърцето ѝ яростно блъскаше в гърдите. След като повали Патрик, Хенри се бе завъртял и погледите им сякаш се срещнаха за миг, преди тя да се свие на топка край изкъртения волан.

Моля Ти се, Боже, той гледаше срещу слънцето. Моля Ти се, Боже, съжалявам, че надничах. Моля Ти се, Боже.

Настана непоносима, мъчителна тишина. Бялата ѝ блуза лепнеше от пот. По загорелите ѝ ръце искряха бисерни капки пот. Пикочният ѝ мехур тръпнеше болезнено. Усещаше, че съвсем скоро ще подмокри гащичките. Очакваше всеки миг през изкъртената врата на Форда да надникне яростното, безумно лице на Хенри. Беше сигурна в това —

как можеше да не я забележи? Щеше да я измъкне навън и да я пребие. Щеше...

Ненадейно ѝ хрумна една още по-страшна мисъл и тя поднови болезнените усилия да запази гащичките си сухи. Ами ако Хенри ѝ стори нещо с *онова*? Ами ако поиска да ѝ го вкара някъде? Тя изведнъж разбра къде *трябва* да се вкара; знанието сякаш изникна в съзнанието ѝ наготово. Помисли, че сигурно ще полудее, ако Хенри опита да ѝ вкара *онова*.

Не, Господи, не, моля Те, нека не ме е видял, няма да му позволиш, нали?

После Хенри заговори и тя осъзна с нарастващ ужас, че гласът звучи нейде съвсем наблизо.

— Не ми минават тия педалски номера.

Отдалече долетя гласът на Патрик:

— Хареса ти.

— Не ми *хареса*! — изкрещя Хенри. — Само да кажеш на някого, ще те убия, педераст скапан!

— Беше се надървил — каза Патрик. По гласа му личеше, че се усмихва. Въпреки целия си страх от Хенри Бауърс, Бевърли не се учуди. Патрик беше луд, може би по-луд и от Хенри, а когато човек е *толкова* луд, вече нищо не го плаши. — Видях те.

По чакъла захрущяха стъпки — все по-близо и по-близо. Изцъклена от страх, Бевърли надигна очи. През прашното стъкло зърна тила на Хенри. В момента той гледаше към Патрик, но ако се обърнеше...

— Ако кажеш на някого, аз пък ще кажа, че го духаш — закани се Хенри. — После ще те убия.

— Не ме плашиш, Хенри — изкиска се Патрик. — Обаче ако ми дадеш един долар, може и да не кажа.

Хенри неспокойно пристъпи от крак на крак. Леко се извъртя; сега Бевърли виждаше не само тила, но и част от профила му. *Моля Те, Боже, моля Те*, трескаво мислеше тя, а тръпките в препълнения ѝ мехур се засилваха.

— Ако кажеш — глухо и заплашително изрече Хенри, — аз ще кажа какво правиш с котките. И с кучетата. Ще им кажа за хладилника. Знаеш ли какво ще стане, Хокстетър? Ще дойдат и ще те приберат в най-шибаната лудница.

Патрик мълчеше.

Хенри почука с пръсти по предния капак на Форда, в който се криеше Бевърли.

— Чу ли ме?

— Чух те. — Сега гласът на Патрик звучеше унило. Унило и малко стреснато. После той избухна. — Хареса ти! Беше се надървил! По-надървена патка не съм виждал!

— Да де, сигурно доста си ги виждал, дупедавец шибан. Само да не забравиш какво ти рекох за хладилника. За *твоя* хладилник. И ако пак те видя да се навърташ насам, ще ти спракам тиквата.

Патрик продължаваше да мълчи.

Хенри си тръгна. Бевърли извърна глава и го видя да минава отляво на Форда. Ако беше погледнал поне мъничко настрани, щеше да я види. Но той не погледна. След миг тя го чу как се отдалечава по дирите на Виктор и Бълвоча.

Оставаше само Патрик.

Бевърли търпеливо зачака, но нищо не се случи. Минаха пет безкрайни минути. Вече трябваше да се изпишка на всяка цена. Щеше да издържи още не повече от две-три минути. А най-много я тревожеше това, че не знаеше със сигурност къде е Патрик.

Тя отново надникна през стъклото и го видя да седи на същото място. Хенри си беше забравил запалката. Патрик бе прибрал учебниците в брезентова торба и я бе праметнал през врата си като първолак, но гащите му още висяха около глезените. Играеше си със запалката. Щракваше колелцето и отвътре бликваше пламъче, почти невидимо в яркия летен ден. После затваряше капачето и подхващаше отново. Беше като хипнотизиран. Устните му се подуваха и от ъгълчето им слизаше към брадата алена вадичка. Той сякаш не обръщаше внимание на това и Бевърли пак изтръпна от погнуса. Патрик наистина беше луд; никога през живота си не бе искала толкова отчаяно да избяга от някого.

С бавни, извънредно предпазливи движения, тя отстъпи назад и се промъкна под изкривения волан. Стъпи на земята и пропълзя зад Форда. После бързо побягна натам, откъдето бе дошла. Когато навлезе сред боровите зад старите коли, тя се озърна през рамо. Не видя никого. Сметището дремеше на припек. Тя с облекчение усети как

напрежението отпуска железните си обръчи около гърдите и стомаха ѝ, оставяйки само непоносимото желание да се изпишка.

Изтича още малко по пътеката и скочи в храстите отдысно. Преди вейките да се затворят зад гърба ѝ, тя вече бе смъкнала шортите. С бърз поглед се увери, че наоколо няма отровен бръшлян, после клекна, като се придържаше за жилавото стъбло на някакъв храст.

Докато вдигаше шортите си, Бевърли чу как по пътеката откъм бунището се задават стъпки. През храстите видя само част от джинси и избеляла ученическа риза. Беше Патрик. Тя се приведе, очаквайки той да отmine към Канзас стрийт. Сега беше много по-спокойна. Имаше добро укритие, не ѝ се пишкаше, а Патрик се бе зареял в своя смахнат вътрешен мир. Щеше да го изчака малко, после щеше да се върне към къщичката.

Но Патрик не отмина. Спря на пътеката почти точно срещу нея и се вторачи в ръждивия хладилник.

Бевърли можеше да го наблюдава през една естествена пролука в храстите, почти без риск да бъде открита. След като се бе облекчила, тя откри, че отново я обзема любопитство — а дори и да я видеше Патрик, беше уверена, че лесно ще му избяга. Макар и не чак толкова дебел колкото Бен, той беше отпуснат. За всеки случай Бевърли измъкна прашката и прехвърли десетина стоманени топчета в джобчето на избелялата си блуза. Луд или не, дори Патрик Хокстетър набързо щеше да загуби всякакви мераци след една сачма по коляното.

Сега тя си спомняше за хладилника. Из сметището се валиха сума ти стари хладилници, но изведнъж ѝ хрумна, че не е виждала друг такъв — Манди Фейзио обезопасяваше всички останали като изтръгваше с клещи бравите им или направо смъкваше вратичките.

Патрик започна да тананика и да се люшка напред-назад пред вехтия ръждив хладилник. По гърба на Бевърли плъзнаха нови тръпки. Той напомняше някакъв тип от филм на ужасите, който се мъчи да призове мъртвец от гроба.

Какво си е наумил?

Но ако знаеше какво си е наумил и какво ще се случи, когато Патрик привърши тайния си ритуал и отвори ръждивата врата на изхвърления хладилник... ако знаеше всичко това, тя щеше да побегне с всичка сила още сега.

5.

Никой — дори и Майк Хенлън — нямаше ни най-малка представа колко луд беше в действителност Патрик Хокстетър. Той беше дванайсетгодишен и баща му търгуваше с бои. Майка му беше ревностна католичка и щеше да умре от рак на гърдата през 1962, четири години след като Патрик бе погълнат от мрачното създание, обитаващо подземията на Дери. Макар че според тестовете за интелигентност се нареждаше в долната граница на нормалното, Патрик вече бе повтарял два класа — първи и трети. Тази година ходеше на лятно училище, за да не остане в пети. Учителите го смятаха за немарлив (неколцина от тях бяха записвали това мнение в шестте оскъдни реда на бележника, отделени за БЕЛЕЖКИ НА УЧИТЕЛЯ) и някак заплашителен (това не записваха — чувството бе толкова смътно и разлято, че не можеше да се изрази в шестдесет, камо ли в шест реда). Ако беше роден десет години по-късно, училищният психолог би могъл да го насочи към детски психиатър, който на свой ред навярно би осъзнал (или не би осъзнал; Патрик беше далеч по-хитър, отколкото подсказваха мизерните резултати от тестовете) какви ужасяващи бездни се крият зад кръглото бледо лице.

Той беше социопат, а през онзи горещ юли на 1958 година може би окончателно се превръщаше в психопат. Не си спомняше някога да е вярвал, че другите хора — или каквито и да било живи твари — са „истински“. Смяташе себе си за реално същество, може би единствено в цялата вселена, но далеч не бе убеден, че това го прави „истински“. Не изпитваше пълноценни чувства за болка и страдание (типичен пример бе неговото безразличие към удара на Хенри). Но макар да считаше реалността за съвършено безсмислено понятие, Патрик отлично разбираше думата „правила“. Всичките му учителки го смятаха за не съвсем нормално дете (както мисис Уимс в трети клас, така и мисис Дъглас в пети знаеше за кутията с умрели мухи; и двете осъзнаваха какво може да значи това, обаче всяка от тях си имаше грижи и проблеми с поне още двадесетина ученици), но никога не го бяха уличавали в сериозни нарушения на дисциплината. На контролните му се случваше да предава листа празен — или украсен с голяма, грижливо изписана въпросителна — и мисис Дъглас бе

открила, че трябва да го държи настрана от момичетата, защото имаше твърде палави пръсти, но иначе беше кротък, толкова кротък, че понякога заприличваше на грамадна буца глина, оформена в грубо подобие на момче. Лесно им бе да не обръщат внимание на този кротичък Патрик, когато си имаха купища неприятности с момчета като Хенри Бауърс и Виктор Крис — брутални, избухливи бунтари, които обираха джобните пари на децата или при пръв удобен случай с радост унищожаваша училищната собственост — и момичета като печално известната съименница на Елизабет Тейлър, която беше епилептичка, оскъдните ѝ мозъчни клетки работеха само от време на време и учителките полагаха големи усилия да я убедят, че не бива да се съблича в междучасието, за да покаже новите си гащички. С други думи, Общинската прогимназия беше типичен продукт на образователния карнавал — цирк с толкова много арени, че самият Пениуайз би минал незабелязано. Разбира се, нито един от учителите на Патрик (както, впрочем, и родителите му) не подозираше, че на петгодишна възраст той е убил братчето си Ейвъри.

Патрик не бе доволен, когато майка му се завърна от болницата с Ейвъри. Нямахше нищо против (поне така си каза отначало) родителите му да си имат две, пет или петдесет хлапета, стига тия хлапета да не засягат личния му живот. Но откри, че Ейвъри го засяга твърде сериозно. Почнаха да го хранят по-късно. Нощем бебето плачеше и му пречеше да спи. Родителите му сякаш по цял ден висяха над люлката и често се оказваше невъзможно да привлече вниманието им. Патрик изпита един от малкото пристъпи на страх в своя живот. Хрумна му, че след като *него*, Патрик, го бяха донесли от болницата и беше „истински“, то и Ейвъри можеше да е „истински“. След време Ейвъри щеше да порасне, да проходи и да проговори, а това стигаше, за да носи на татко от верандата новия брой на „Дери нюз“ и да подава на мама тавичките за кейк. Току-виж тогава им хрумнало да се отърват от Патрик. Не се боеше, че ще обичат Ейвъри повече (макар да смяташе, че *наистина* е така и навярно имаше право). Интересуваше го: а) че откакто пристигна Ейвъри, правилата се нарушават и променят; б) че Ейвъри може да се окаже „истински“; и в) че може да се отърват *от него* в полза на Ейвъри.

Един ден Патрик влезе в стаята на Ейвъри около два и половина следобед, малко след като училищният автобус го докара от

забавачницата. Беше през януари. Навън започваше да прехвърча сняг. Откъм парка Маккарън налиташе бурен вятър и громолеше по заледените стъкла на горния етаж. Майка му дремеше в спалнята; Ейвъри бе плакал цяла нощ. Баща му беше на работа. Ейвъри спеше по корем, с извърнатата настрани главичка.

Без никакво изражение върху кръглата си физиономия, Патрик извъртя главата на бебето и притисна лицето му към възглавницата. Ейвъри изсумтя и върна глава в предишното положение. Патрик го гледаше и размишляваше, а снегът по жълтите му ботушки бавно се топеше и мокреше пода. Минаха може би пет минути (Патрик не се отличавахе с особено пъргава мисъл), после той пак завъртя главата на Ейвъри към възглавницата и я задържа там. Бебето се задърпа под ръката му, опита да се бори. Но движенията му бяха слаби. Патрик го пусна. Ейвъри пак изви глава настрани, проплака носово и продължи да спи. Бурните пориви на вятъра разтърсваха прозорците. Патрик зачака да види дали тихото проплакване ще събуди майка му. Не я събуди.

Сега го обливаше върховна възбуда. Сякаш за пръв път светът се очертаваше пред него съвършено отчетливо. Емоционалните му способности бяха дълбоко дефектни и в тия кратки мигове той се почувствува като абсолютен далтонист, комуто са инжектирали лекарство, даряващо за броени минути способността да се различават цветовете... или като наркоман, който изпитва нормални усещания само в краткия отрязък от време преди дрогата да изстреля мозъка му към безкрая. Сблъскваше се с нещо ново. Не бе подозирал, че то съществува.

Съвсем лекичко извъртя лицето на Ейвъри към възглавницата. Този път не го пусна, когато опита да се изтръгне. Напротив, притисна лицето му още по-надолу. Сега бебето надаваше упорит приглушен рев и Патрик разбра, че е будно. Мина му смътната мисъл, че ако престане, Ейвъри може да се оплаче на мама. Продължи да натиска. Бебето се дърпаше. Патрик натискаше. Бебето пръдна. Движенията му отслабваха. Патрик натискаше упорито. Най-сетне Ейвъри се отпусна неподвижно. Патрик го държа още пет минути, усещайки как възбудата прелива през върха и бавно започва да гасне; ефектът от инжекцията се разсейваше и светът пак ставаше сив, наркотичният транс потъваше в познатата полудрямка.

Патрик слезе долу и седна да похапне курабийки с чаша мляко. Половин час по-късно майка му влезе в кухнята и каза, че даже не го е чула да се прибира, била *толкова* уморена (*вече няма да си уморена, мамо*, помисли Патрик, *не се бой, аз оправих нещата*). Тя седна до него, взе си от курабийките и попита как е било в забавачницата. Патрик каза, че е било много добре, после ѝ показа картинката си — къща и дърво. Листът беше покрит с безсмислени криви драскулки в черно и кафяво. Майка му каза, че е много красиво. Патрик носеше всеки ден едни и същи черно-кафяви драскулки. Веднъж казваше, че е нарисувал пуйка, друг път ги наричаше коледна елха или момче. Майка му винаги казваше, че са много красиви... но понякога тревогата потрепваше дълбоко в душата ѝ — толкова дълбоко, че тя самата едва я усещаше. Имаше нещо плашещо в мрачната неизменност на широките черно-кафяви криволици.

Тя откри смъртта на Ейвъри едва около пет часа; дотогава просто бе предполагала, че бебето спи малко по-дълго от друг път. Междувременно Патрик седна пред седеминчовия телевизор да гледа „Рицар Зайо“ и продължи да гледа през цялото време на последвалата паника. Беше започнала поредната серия на „Железни птици“, когато дотърча съседката мисис Хенли (майка му с писъци държеше мъртвото бебешко телце на отворената кухненска врата, вярвайки сяпко, че хладният въздух може да го съживи; на Патрик му стана студено и той отиде да си вземе пуловер от гардероба). Когато мистър Хокстетър се върна от работа, по телевизията даваха любимия сериал на Бен Ханском, „Пътен патрул“. Докато пристигне докторът, вече бе започнал „Фантастичен театър“ с Труман Брамбли в главната роля. „Кой знае колко ли странни тайни крие вселената?“ — разсъждаваше Труман Брамбли, докато обезумялата майка крещеше и се мятеше в прегръдките на съпруга си. Докторът забеляза дълбокото спокойствие и безметежния поглед на Патрик. Реши, че момчето е изпаднало в шок и го накара да глътне хапче. Патрик не възрази.

Диагнозата гласеше: бебешка смърт от задушаване. След години подобно нещастие би предизвикало недоумение, биха излезли наяве отклоненията от обичайния синдром на смъртност при кърмачетата. Но по онова време хората просто регистрираха фактите и погребваха бебетата. Патрик установи със задоволство, че щом нещата се уталожиха, храненето му отново стана редовно.

Сред безумието на онзи късен следобед — хората с трясък нахълтваха и изтичваха навън, лампата на линейката хвърляше по стените трепетни червени отблясъци, мисис Хокстетър пищеше, стенеше и не приемаше никакви утешения — само бащата на Патрик мина на косъм от истината. Двадесетина минути след изнасянето на трупчето той стоеше тъпо край празната люлка, просто стоеше и още не можеше да повярва, че всичко е станало наистина. Наведе глава и видя върху дъсчения под две следи. Бяха оставени от топящия се сняг по жълтите гумени ботушки на Патрик. Гледаше ги и в съзнанието му за миг се надигна задрямала мисъл като отровен газ от дълбините на изоставена мина. Пред очите му започна да се оформя образ. Но преди образът да се проясни, той изскочи от стаята и затръшна вратата с такава сила, че рамката се пропука.

Не запита Патрик за нищо.

Патрик не повтори тази постъпка, макар че навярно би я повторил при удобни обстоятелства. Не изпитваше вина, не страдаше от кошмари. След време обаче осъзна какви биха били последиците, ако някой бе открил истината. Имаше правила. Можеше да те сполети нещо неприятно, ако не се придържаш към тях... или ако те хванат в нарушение. Можеше да попаднеш в затвора и даже на електрическия стол.

Но споменът за възбудата — за усещането на цветовете и чувства — просто бе прекалено могъщ и вълшебен, за да се откаже докрай от него. Патрик започна да убива мухи. Отначало ги мачкаше с мамината мухобойка; след време установи, че пластмасовата линейка върши по-добра работа. Откри и радостите на мухоловката. Дългата лепкава ивица можеше да се купи за два цента от магазина на Костело авеню и понякога Патрик стоеше по цели часове в гаража, гледайки със зяпнала уста как мухите кацат, а сетне подхващат безнадеждна борба за свобода. В мътните му очи блестеше оная скъпоценна възбуда, по кръглото му лице и възпълното тяло се стичаха ручейчета пот. Патрик убиваше и бръмбари, но предпочиташе да ги хване живи. Често откриваше от маминия игленик дълга губерка, нанизваше бръмбара върху нея и сядаше с кръстосани крака в градината да го гледа как умира. В тия моменти по лицето му плъзваше изражение на момче, което чете много увлекателна книга. Веднъж той откри прегазена котка, агонизираща в канавката на Долна главна улица. Седна и се загледа в

нея, докато една старица, която метеше тротоара пред къщи, го забеляза как подмята с крак смачканата, мяукаща животинка. Жената дотича и го запердаши с метлата. *Да си бягаши у дома!* — крещеше тя. *Луд ли си или що?* Патрик си тръгна. Не се сърдеше на старицата. Просто го бяха хванали да нарушава правилата.

А миналата година (по онова време нито Майк Хенлън, нито някой от другите би се учудил, ако можеше да узнае, че е било точно в деня, когато загина Джордж Денброу) Патрик откри ръждивия хладилник „Амана“ — един от най-едрите боклукоиди в пояса около сметището.

Също като Бев, той бе чувал предупрежденията, че тия захвърлени машинарии били много опасни и че всяка година еди-колко си милиона тъпи хлапетии пукасвали вътре. Патрик дълго стоя тъпо загледан в хладилника, опипвайки разсеяно слабините си през джоба. Възбудата се завръщаше, по-силна от всеки друг път, ако не се брои онзи единствен случай, когато видя сметката на Ейвъри. Възбудата се завръщаше, защото сред ледената, изпепелена пустош на своето съзнание Патрик Хокстетър бе срещнал идея.

Една седмица по-късно семейство Люс, което живееше три къщи по-долу от дома на Хокстетър, откри изчезването на домашния любимец Боби. Дни наред децата дириха котето си из околните храсталаци. Даже събраха пари за обява в „Дери нюз“. Но обявата не помогна. А и да бяха видели през онзи ден как Патрик мъкне кашона, по-прегърбен от друг път във вмирисаното на нафталин зимно яке (почти веднага след наводнението през есента на 1957 година бе налетял свиреп студ), нямаше да помислят нищо лошо за това.

Около седмица преди Деня на благодарността изчезна малкият кокер-шпаньол на семейство Енгстрьом, живеещо на другата улица, почти точно зад къщата на Хокстетър. През следващите седем-осем месеца доста семейства се лишиха от кучета и котки — естествено, всички бяха попаднали в ръцете на Патрик заедно с още десетина безпородни твари, бродещи из Дяволския декар.

Той затваряше жертвите една по една в ръждивия хладилник край сметището. При всяко донасяне на нова животинка сърцето му бясно подскачаше в гърдите, а просълзените му очи пламтяха от възбуда — очакваше да открие, че Манди Фейзио е разбил бравата или пантите с големия си чук. Но Манди нито веднъж не се приближи до хладилника.

Може би изобщо не подозираше за него, а може би го отпъждаше волята на Патрик... или някаква друга сила.

Кокерът на Енгстрьом издържа най-дълго. Въпреки лютия студ, той все още бе жив при третото от ежедневните посещения на Патрик, макар да бе загубил цялата си предишна игривост (отначало палето буйно размахваше опашка и лижеше ръцете му, докато Патрик го вадеше от кашона и отваряше вратата на хладилника). На втория ден проклетото псе едва не избяга. Патрик трябваше да го гони чак до сметището, преди да се вкопчи с плонж в задния му крак. Палето ухапа врага с остриите си зъбки. Патрик не се разсърди. Въпреки раните, той отмъкна кокера до хладилника и го пхна вътре. Докато вършеше това, пенисът му се бе втвърдил. Често ставаше така.

На третия ден кучето пак опита да избяга, но се движеше прекалено бавно. Патрик го натъпка обратно, затръшна вратата на хладилника и я подпря с гръб. Чуваше как отвътре палето драска с нокти. „Добро кученце — каза Патрик Хокстетър. Беше премрежил очи и дишаше ускорено. — Браво, добро кученце.“ На четвъртия ден кучето само извъртя очи към открехнатата врата, през която надничаше лицето на Патрик. Ребрата му подскачаха бързо и немошно. Когато се върна на следващия ден, Патрик завари кокера мъртъв, с корица замръзнала пяна по муцуната. Пяната приличаше на кокосов сладолед и Патрик дълго се смя, докато мъknеше вкочаненото тяло от хладилника към храстите.

Със затоплянето на времето потокът от жертви (в редките случаи, когато се замисляше за тях, Патрик ги наричаше „опитни животни“) започна да оредява. Въпреки своите съмнения в реалността, той беше надарен с добре развит инстинкт за самосъхранение и превъзходна интуиция. Подозираше, че го подозират. Не знаеше от кого да се пази. От мистър Енгстрьом? Може би. Веднъж през пролетта мистър Енгстрьом срещна Патрик в магазина и го изгледа замислено. Патрик беше дошъл за хляб, а мистър Енгстрьом си купуваше цигари. Мисис Джоузефс? Може би. Тя често седеше край прозореца с далекоглед в ръка и според мисис Хокстетър „си вреше носа навсякъде“. Мистър Жакюбоа, който беше наслагал върху колата си лепенки на Дружеството за защита на животните? Мистър Нел? Някой друг? Патрик не знаеше, но интуицията му подсказваше, че го подозират, а той никога не спореше с интуицията. Трябваше да се ограничи с няколко бродещи животинки, хванати сред порутените кръчми на

Дяволския декар, като подбираше само ония които изглеждаха измършавели и болни.

Ала откри, че хладилникът край сметището е придобил удивителна власт над него. Започна да го рисува, когато му ставаше скучно в час. Понякога го сънуваше и в сънищата му хладилникът беше висок над двадесет метра — белоснежна гробница, величествен заскрежен храм под хладните лунни лъчи. В тия видения титаничната врата се откряваше и той съзираше вътре огромни втречени очи. Събуждаше се облян в студена пот, но нямаше сили да се откаже докрай от радостите на хладилника.

Днес най-сетне бе открил кой го подозира. Бауърс. Фактът, че Хенри Бауърс държи в ръцете си тайната на смъртоносния хладилник, тласна Патрик толкова близо до паниката, колкото изобщо можеше да я изпита. Тоест, не твърде близо, но все пак това чувство — не страх в истинския смисъл на думата, а по-скоро душевен смут — му се струваше досадно и потискащо. Хенри знаеше. Знаеше, че понякога Патрик нарушава правилата.

Последната му жертва беше един гълъб, намерен преди два дни на Джаксън стрийт. Гълъбът беше блъснат от кола и не можеше да лети. Патрик изтича да вземе кашона от гаража и пхна птицата вътре. Гълъбът го накълва по ръката, оставяйки плитки кървави дупчици. Патрик не му се сърдеше. Когато след ден надникна в хладилника, гълъбът бе умрял, но Патрик не изхвърли трупа. Сега, след заплахата на Хенри, той реши час по-скоро да се отърве от мъртвата птица. Може би даже щеше да донесе кофа и парцал, за да измие хладилника. Не миришеше особено приятно. Ако Хенри го издадеше, мистър Нел беше способен да провери и да заподозре, че вътре е умряло някакво животно — или дори няколко животни.

Ако той каже, помисли Патрик, докато стоеше сред боровете и се взираше в ръждясалия хладилник, аз пък ще кажа кой счупи ръката на Еди Каспбрак. Разбира се, полицията отдавна знаеше, обаче нямаха доказателства, защото и четиримата заявиха, че цял ден са играли у Хенри, а смахнатият Бъч Бауърс потвърди. Ама издаде ли ме, и аз ще го издам. Танто за танто.

Е, това нямаше значение. Сега трябваше най-напред да се отърве от птицата. Щеше да остави хладилника отворен, а после щеше да се върне с кофа и парцал. Добре.

Патрик отвори вратата на хладилника, за да срещне собствената си смърт.

Отначало той бе само озадачен, неспособен да осъзнае какво вижда. Гледката му се стори свършено безсмислена. Липсваше ѝ контекст. Патрик просто стоеше, килнал глава настрани, и гледаше с разширени очи.

От гълъба не бе останало нищо освен гол скелет върху купчинка парцалива перушина. По костите нямаше и късче плът. А наоколо — по вътрешните стени на хладилника, под камерата, под решетестите лавици — провисваха десетки предмети с цвят на плът, напомнящи дебели макарони. Патрик видя, че те потрепват като разлюляни от вятър. Само че нямаше никакъв вятър. Той се навъси.

Внезапно един от странните макарони разпери ципести криле. Още преди Патрик да осъзнае факта, предметът прекоси разстоянието от хладилника до лявата му ръка. Раздаде се мляскащ звук. За миг Патрик усети парване. Топлината изчезна и ръката му пак си беше както преди... но кожата на бледата макаронена гадина отначало порозовя, сетне с потресаваща бързина придоби пурпурен цвят.

Макар че Патрик не се боеше от нищо в общоприетия смисъл на думата (трудно е да се боиш от неща, които не са „истински“), имаше поне една твар, която го изпълваше със страх и ненавист. На седемгодишна възраст в един топъл августовски ден бе излязъл от езерото Брюстър с четири-пет пиявици, полепнали по корема и краката му. Докато баща му ги отлепваше, Патрик пресипна от рев.

В пристъп на гибелно вдъхновение той осъзна, че това са някакви невиджани летящи пиявици. Бяха нахлули в неговия хладилник.

Патрик нададе писък и заудря гадината. Ужасната твар се бе издула почти колкото топка за тенис. При третия удар се пръсна с отвратително хрущане. Кръвта — собствената му кръв — го опръска от китката до лакътя, но безоката пихтиеста глава не помръдна. Донякъде напомняше птича глава, завършваща с нещо като човка, само че не плоска или заострена; беше издължена и тъпа като хоботчето на комар. И този хобот потъваше в ръката на Патрик.

Продължавайки да пищи, той стисна с пръсти сплесканото създание и го дръпна. Хоботчето се изтръгна с лекота, последвано от рядко фонтанче кръв и някаква жълтеникавобяла течност, подобна на

гной. Върху ръката на Патрик остана безболезнена дупка с размерите на монета от десет цента.

А гадината в пръстите му, макар и разкъсана, продължаваше да се гърчи, да мърда, да търси.

Патрик я захвърли, обърна се... и докато посягаше с треперещи пръсти към ръждивата дръжка на хладилника, отвътре се посипаха нови твари. Накацаха по ръцете, по китките, по шията. Една се лепна на челото му. Когато надигна ръка да я откъсне, Патрик видя, че още четири треперят ситно-ситно върху китката му, розовеят, почервеняват.

Не усещаше болка... но усещаше някакво ужасяващо *изцеждане*. Крещейки, подскачайки, блъскайки по врата и главата си с облепени от пиявици ръце, Патрик Хокстетър бръщолевеше мислено: *Не са истински, всичко е само лош сън, не бой се, не са истински, нищо не е истинско...*

Но бликащата от смазаните пиявици кръв изглеждаше съвсем истинска, бръмченето на крилцата им изглеждаше съвсем истинско... и собственият му ужас също изглеждаше истински.

Една пиявица хлътна под ризата и се лепна за гърдите му. Докато трескаво бъхтеше с юмрук и гледаше как по плата се разлива кърваво петно, друга кацна на дясното му око. Патрик стисна клепачи, но това не помогна; в мимолетно жарко избухване хоботчето прониза кожата и засмука очната течност. Той усети как окото му хлътва и пак закрепя. Друга пиявица нахлу в зиналата му уста и се срасна с езика.

Всичко ставаше почти без болка.

Залитайки, размахвайки ръце, Патрик се запрепъва по пътеката към разбитите коли. Паразитите го облепваха отвсякъде. Някои се пресищаха и избухваха като балони; при това най-едрите опръскваха Патрик с почти четвърт литър от собствената му топла кръв. Пиявицата в устата бавно се издуваше и той разчекна челюстите си до предел, защото в главата му бе останала само една свързана мисъл — че тя не бива да се пръсне там; не бива, не бива.

Ала стана точно това. Патрик избулва чудовищна струя кръв, размесена с парчета от плътта на паразита. Продължавайки да крещи, той рухна на каменистата земя и почна да се премията. Постепенно собственият му глас ставаше все по-далечен и глух.

Малко преди да загуби съзнание, той видя как иззад последната смачкана кола излиза някаква смътна фигура. Отначало Патрик

помисли, че това е човек, може би Манди Фейзио и сега всичко ще бъде наред. Но когато фигурата наближи, той видя, че лицето ѝ се изменя и тече като разтопен восък. Понякога започваше да се втвърдява, заприличваше на нещо — или някой — сетне пак се разливаше, сякаш не можеше да реши в кого или в какво иска да се превърне.

— Здравей и сбогом — изрече бълбукащ глас откъм разплутото лице и Патрик отново се помъчи да закреши. Не искаше да умира; като единствена „истинска“ личност *не биваше* да умира. Ако умреше, заедно с него щяха да умрат и всички други.

Човекоподобната фигура сграбчи Патрик за облепените с пиявици ръце и го повлече към Пущинака. Все още закачена за врата му, окървавената брезентова торба подскачаше край него. Патрик направи последен опит да изкреши и загуби съзнание.

Свести се само веднъж — когато в някакъв мрачен, вонящ, подгизнал ад, където не грееше нито лъч светлина, То започна да се храни.

6.

Отначало Бевърли не беше наясно какво вижда и какво се е случило... разбираше само, че изведнъж Патрик Хокстетър е почнал да се върти и подскача с писъци. Тя се надигна боязливо, стиснала в едната си ръка прашката, в другата две стоманени сачми. Чуваше как Патрик се тътри слепешком по пътеката, продължавайки да креши като луд. В този момент Бевърли изглеждаше истинска прекрасна жена, в каквата щеше да се превърне след време и ако Бен Ханском можеше да я види, сърцето му едва ли би издържало на удара.

Стоеше изправена и се вглеждаше напред с широко разтворени очи, а от двете страни на леко наклонената ѝ глава висяха плитки, вързани с кадифени панделки, които бе купила от магазинчето на Далия за десет цента. Позата ѝ беше изпълнена с върховно напрежение и съсредоточеност; в нея имаше нещо котешко, хищно. Полуизвърнала тяло подир Патрик, тя бе прехвърлила тежестта върху левия си крак и изпод обтегнатите избелели шорти се подаваха крайчетата на жълти памучни гащички. Дългите мускулести бедра бяха красиви въпреки многобройните драскотини, синини и петна от кал.

Това е номер. Видял те е и знае, че няма шанс да те надбяга, затова се мъчи да те подмами на открито. Не излизай, Беви!

Но друга част от съзнанието ѝ твърдеше, че в ония крясъци имаше твърде много страх и болка. Съжаляваше, че не е успяла да види по-ясно какво се бе случило — ако изобщо имаше нещо за виждане — с Патрик. Но още повече съжаляваше, че не е пристигнала в Пуцинака по друг път, та да се размине с цялата смахната история.

Писъците на Патрик секнаха. След миг до Бевърли долетя друг глас — но знаеше, че *трябва* да ѝ се е чуло. Защото чу татко си да казва: „Здравей и сбогом.“ А днес баща ѝ даже не беше в Дери — още в осем сутринта бе потеглил за Брунсуик. Двамата с Джо Тамърли щяха да ремонтират някакъв Шевролет. Тя тръсна глава, сякаш искаше да проясни мислите си. Гласът не се обади повече. Явно бе плод на въображението ѝ.

Тя закричи през храстите към пътеката, готова да побегне още щом зърне Патрик да тича насреща. Спусъкът на реакциите ѝ бе станал тънък и чувствителен като котешки мустак. Сведе поглед към пътеката и очите ѝ се разшириха. Долу имаше кръв. Локви кръв.

Фалшива кръв, настоя здравият разум. При Далия можеш да си купиш цяло шишенце за четиридесет и девет цента. Пази се, Беви!

Тя коленичи и бързо докосна кръвта с пръсти. Вдигна ръка пред очите си. Не беше фалшива кръв.

Нещо я жегна в лявата ръка, точно под лакътя. Бевърли завъртя глава и отначало помисли, че вижда някакъв репей. Не... не беше репей. Репейте не лазят и не пърхат. Нещото беше живо. След миг осъзна, че то я *хапе*. Перна го с длан и то се пръсна сред кървав фонтан. Тя отстъпи крачка назад, готова да изпищи след като всичко бе приключило... но видя, че още не е свършено. Безформената глава продължаваше да виси на хоботчето, впито в нейната плът.

С дрезгав вик на погнуса и страх, тя дръпна главата и видя как хоботчето се изтръгва от ръката ѝ като мъничък окървавен кинжал. Сега разбираше откъде е кръвта по пътеката, да, отлично разбираше и погледът ѝ се стрелна към хладилника.

Вратата отново се бе захлопнала, но множество паразити бяха останали навън и сега лазеха тромаво по ръждиво-белия емайл. Пред очите на Бевърли един от тях разпери като муха ципестите си криле и забръмча насреща.

Без да мисли какво върши, тя зареди в прашката едното стоманено топче и обтегна ластиците. Едновременно с плавното напрежение на мускулите видя как от дупката на ръката ѝ бликва нова струйка кръв. Прицели се инстинктивно и разтвори пръсти.

Мамка му! Неточно! — помисли тя още щом ластикът изплющя и стоманената сачма полетя като лъскава искрица в навъсения следобед. По-късно щеше да разкаже на Неудачниците как от самото начало е знаела, че няма да улучи, също както опитният играч на боулинг усеща погрешния удар в мига, когато топката напуска ръката му. Но сетне видя сачмата да се *отклонява*. Всичко стана за част от секундата, ала бе видяла съвършено ясно: топчето *кривна*. Заби се в летящата твар и я направи на пихтия. По пътеката с трополене се поръси дъжд от жълтеникави капки.

Отначало Бевърли отстъпи бавно с изкривено от ужас пепеляво лице, върху което тъмнееха огромните очи и разтрепераните устни. Погледът ѝ бе прикован към захвърления хладилник, очаквайки да види дали няма да я надуши още някоя от гадините. Но паразитите само лазеха тромаво напред-назад като вцепенени от студ есенни мухи.

Сетне тя се обърна и побягна.

Черна паническа вълна заливаше мислите ѝ, ала Бевърли не се предаде докрай. Стискаше прашката в лявата си ръка и от време на време се озърташе през рамо. По пътеката и листата на околните храсти лъщяха капки кръв, като че бягащият Патрик се бе люшкал насам-натам.

Бевърли пак изскочи край разнебитените коли. Отпред ново, по-голямо кърваво петно бавно попиваше в каменистата почва. Сред белезникавия прах се тъмнееха разровени ивици. Сякаш тук се бе разиграла борба. От това място започваха две плитки успоредни бразди, на около седемдесет сантиметра една от друга.

Задъхана, Бевърли спря. Погледна ръката си и с облекчение откри, че кръвенето най-после отслабва, макар че беше оплескана чак до китката. Сега в раната прииждаше неясна, тръпнеща болка. Случвало ѝ се бе да усеща нещо подобно около час след посещение при зъболекаря, когато действието на упойката почваше да отминава.

Пак се озърна през рамо, не видя нищо и се загледа в двете бразди, водещи от бунището и изоставените коли към центъра на Пущинака.

Ония твари са били в хладилника. Облепили са го... да точно така, виж само колко кръв е изтекла. Добрал се е дотук, после (здравей и сбогом)

е станало още нещо. Какво?

Ужасно се боеше, че знае. Пиявиците бяха част от То и бяха подкарали Патрик към другата част, също както касапинът подкарва обезумяло от ужас биче към скотобойната.

Бягай оттук! Бягай, Беви!

Но вместо това тя тръгна по браздите в пръстта, стискайки прашката с потни пръсти.

Поне доведи другите!

Ще ги доведе... след малко.

Вървеше подир браздите, а теренът се спускаше надолу и ставаше все по-влажен. Следата отново навлезе в гъсталака. Нейде гръмко избръмча цикада и пак настана тишина. По окървавената ѝ ръка кацаха комари. Тя ги пропъждаше. Зъбите ѝ се впиვაха в долната устна.

Отпред се валяше нещо. Бевърли вдигна предмета и го огледа. Беше грубо изработено портмоне, каквито правят децата в час по трудово обучение. Личеше, че майсторът не е бил много сръчен; широкият найлонов шев вече се развлачваше и отделението за банкноти зееше като беззъба уста. В другото отделение лежеше монета от четвърт долар. Освен нея в портмонето имаше само библиотечна карта на името на Патрик Хокстетър. Бевърли захвърли всичко и избърса пръсти в шортите си.

Двадесет метра по-нататък намери гуменка. Гъстите храсти вече закриваха браздите, но и без да е следотърсач, човек лесно можеше да забележи кървавите петна по листата.

Дирята продължаваше надолу по стръмен склон. На едно място Бевърли се подхлъзна, претъркаля се и хлътна в трънака. По бедрата ѝ изникнаха нови кървави драскотини. Дишаше бързо, мократа ѝ коса лепнеше по черепа. Кървавите петна водеха към една от тесните пътечки из Пущинака. Наблизо ромолеше Кендъскиг.

На пътеката се търкаляше другата гуменка на Патрик с окървавена връзка.

С готова за стрелба прашка в ръцете, Бевърли наближи реката. Отпред отново се появиха двете бразди. Сега бяха по-плитки — защото е останал без гуменки, помисли тя.

Отмина последния завой и излезе пред реката. Браздите се спускаха по брега и водеха към един от бетонните цилиндри, където се спотайваха помпите. Там дирята свършваше. Железният капак на цилиндъра беше леко отместен.

Докато стоеше на стръмното и гледаше натам, отдолу внезапно долетя чудовищен гърлен кикот.

Това бе последната капка. Надвисналата паника я обгърна. Бевърли се завъртя и хукна към поляната с къщичката, закривайки с окървавена ръка лицето си от ударите на жилавите вейки.

Понякога и аз се тревожа, татко, объркано мислеше тя. Понякога МНОГО се тревожа.

7.

Четири часа по-късно всички Неудачници с изключение на Еди клечаха в храстите близо до мястото, откъдето Бевърли бе наблюдавала тайно как Патрик Хокстетър отваря хладилника. В небето над тях тъмнееха буреносни облаци и из въздуха отново се носеше мирис на дъжд. Бил стискаше края на дълго въже за простиране. Обединявайки финансовите си възможности, шестимата бяха успели да купят въжето и превързочен пакет за Бевърли. Бил грижливо бе прикрепил върху раната марлен тампон.

— К-кажи на въ-въ-вашите, че си се о-ххо-драскала к-като си карала ле-ххе-етни к-кънки — посъветва я той.

— Леле, кънките ми! — сепна се Бевърли. Изобщо бе забравила за тях.

— Там са — посочи Бен.

Кънките наистина се търкаляха наблизо и тя изтича да ги вземе преди Бен, Бил или някой от другите да прояви инициатива. Сега си спомняше, че ги бе метнала настрани, преди да се изпишка. Не искаше момчетата да отиват натам.

Бил лично бе вързал края на въжето за дръжката на хладилника, макар че се приближиха всички накуп, готови да хукнат при първия знак за опасност. Бев бе предложила да върне прашката на Бил; той настоя да остане у нея. Пътеката пред хладилника беше опръскана с кръв, но от паразитите нямаше никаква следа. Навярно бяха отлетели.

— Можем да доведем шефа Бортън, и мистър Нел, и още сто ченгета, обаче все тая — мрачно каза Стан Юрис.

— Ами да. Нищо няма да видят — потвърди Ричи. — Как е ръката, Бев?

— Боли. — Тя помълча, прехвърляйки поглед от Бил към Ричи и пак към Бил. — Мама и татко ще видят ли дупката от хобота на оная гадина?

— Н-не ми се въ-въ-вярва — каза Бил. — Гхо-о-твете с-се да бъ-бъ-бягате. Ще г-го за-а-вържа.

Бавно и предпазливо, като сапъор, който работи със заредена бомба, той праметна въжето през ръждивата хромирана дръжка на хладилника. Върза го на панделка, после отстъпи назад.

Когато се отдалечиха, той огледа останалите и се усмихна с треперещи устни.

— Уффф! Д-добре, че свъ-ъ-ърши.

Приклекнаха на безопасно разстояние от хладилника (поне така се надяваха) и Бил още веднъж заръча да се приготвят за бягство. Над главите им изтрещя гръмотевица и всички подскочиха. Посипаха се първите редки дъждовни капки.

Бил опъна въжето с всичка сила. Възелът се развърза, но преди това все пак успя да дръпне вратата. Отвътре се изсипа лавина от оранжеви помпони и Стан Юрис изстена болезнено. Другите само зяпаха като хипнотизирани.

Дъждът заваля по-силно. Докато вратата бавно се отваряше докрай, гръмотевиците плющяха над главите им и децата неволно се свиваха, а наоколо играеха пурпурно-синкавите отблясъци на мълнии. Ричи видя пръв и изпищя като ударен. Бен нададе вик, пълен с ужас и гняв. Останалите мълчаха.

От вътрешната страна на вратата беше изписано със засъхваща кръв:

АКО ОЩЕ ДНЕС НЕ СЛРЕТЕ, СКОРО ВСИЧКИ
ЩЕ УМРЕТЕ. АЗ СЪМ ВИ ПРЕДУПРЕДИЛ.
ПЕНИУАЙЗ
ПРИЯТЕЛ МИЛ

Сред поройния дъжд се посипа градушка. Бурният вятър люшкаташе напред-назад вратата на хладилника и кървавите букви започваха да се разливат зловещо като заглавие от плакат за филм на ужасите.

Бев разбра, че Бил се е изправил едва когато го видя да крачи по пътеката към хладилника. Той размахваше юмруци. Ризата му бе залепнала за гърба, по лицето му се стичаха дъждовни струи.

— *Н-ние ще т-те у-хху-бием!* — изкрещя Бил.

Гръмотевиците трещяха и тътнеха. Мълниите избухваха толкова наблизко, че Бев усещаше мириса им. НеЙде в гората с трясък рухна дърво.

— Бил, върни се! — викна Ричи. — Върни се, човече!

Той опита да се надигне, но Бен го дръпна обратно.

— *Ти уби брат ми Джордж! Кучи син! Копеле! Курвар! Покажи се сега! Покажи се де!*

Градушката блъскаше с една сила, удряше ги жестоко въпреки надвисналите храсти. Бевърли вдигна ръце да закрие лицето си. Забеляза по мокрите бузи на Бен алени белези.

— Бил, върни се! — отчаяно изкрещя тя, ала нова гръмотевица заглуши вика ѝ; грохотът се търкулна из Пущинака под ниските черни облаци.

— *Излез де, дай да те видим, педераст гаден!*

Бил яростно разрита камарата помпони пред хладилника. После се завъртя и тръгна обратно с клюмнала глава. Той сякаш не усещаше градушката, която вече бе отрупала земята като подранил сняг.

Слепешком нагази в храсталака и ако Стан не го бе хванал за ръката, щеше да продължи през тръните. Плачеше.

— Няма нищо, Бил — рече Бен и неловко го прегърна през рамото.

— Да — потвърди Ричи. — Не се тревожи. Няма да ни хване шубето. — Той огледа другите с безумно втренчени очи сред мокрото лице. — Някой тук да се е шубелдисал, а?

Всички поклатиха глави.

Бил вдигна очи и избърса сълзите си. Всички бяха мокри до кости и приличаха на невръстни кученца, току-що измъкнати от реката.

— Зна-хха-аете ли, Т-т-то с-се стъ-стъ-страхува от нас, — каза той. — У-хху-сещам го. Бог ми е сви-ххи-идетел, усещам го.

Бев тъжно кимна.

— Мисля, че си прав.

— П-п-помогнете ми — изхълца Бил. — Мо-ххо-оля ви. П-п-помогнете ми.

— Ще ти помогнем — каза Бевърли и го прегърна.

Не бе и подозирала колко е слаб, колко лесно може да го обгърне с ръце. Усещаше как сърцето му подскача под ризата; усещаше го до своето. Помисли, че никога през живота си не е докосвала нещо толкова нежно и могъщо.

Ричи метна ръце през раменете им и отпусна глава върху рамото на Бев. Бен стори същото от другата страна. Стан Юрис прегърна Ричи и Бен. Майк се поколеба, после обви с една ръка талията на Бевърли, а с другата стисна треперещото рамо на Бил. Стояха прегърнати, а поройният дъжд се превърна във водопад — сякаш вече нямаше въздух, а само вода. Из небето пробягваха мълнии, тътнеха гръмотевици. Никой не проговаряше. Бевърли бе стиснала клепачи до болка. Стояха под дъжда плътно един до друг, прегръщаха се и слушаха как капките шумолят в листата. Това си спомняше най-добре: шума на дъжда, споделеното мълчание и смътната скръб, че сега Еди не е до тях. Помнеше всичко това.

И още — помнеше колко млада и силна се чувствуваше.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

ПРАШКАТА

1.

— Е, Камара — казва Ричи, — дойде и твоят ред. Нашата червенокоса приятелка си изпуши цигарите и е на път да довърши моите. Съвсем окъсняхме.

Бен хвърля поглед към стенния часовник. Да, късно е — приближава полунощ. Остава време само за още един разказ, мисли той. Още един разказ преди полунощ. Колкото да поддържа темпото. Какъв ли ще е?

Но това, разбира се, е шега и то не особено забавна; остава само един разказ, поне той не се сееща за друг, и този последен разказ е за сребърните топчета — как ги отляха в работилницата на Дзак Денброу вечерта на 23 юли и как ги употребиха два дни по-късно.

— Аз също си имам белези — казва той. — Помните ли?

Бевърли и Еди поклащат глави; Бил и Ричи кимат. Майк седи мълчаливо и само напрегнатият поглед оживява морното му лице.

Бен става, разкопчава ризата си и я разтваря широко. Върху корема му има стар белег във формата на буква Н. Линиите са разкривени — някога коремът е бил доста по-едър — но все пак общите очертания си личат.

Дълбокият белег, започващ от напречната чертичка на буквата, е много по-ясен. Прилича на усукано бяло въже с отрязана примка.

Бевърли вдига длан пред устата си.

— Върколакът! В онази къща! О, Господи!

И тя стреснато се обръща към прозорците, сякаш очаква да види в мрака зад тях стаено чудовище.

— Точно така — казва Бен. — И искате ли да чуете нещо смешно? Преди два дни този белег го нямаше. Визитната картичка на Хенри си беше на място; знам, защото я показах на един приятел, казва се Рики Лий и е барман в Хемингфорд Хоум. Но този... — Той се

разсмива мрачно и почва да закопчава ризата си. — Този се появи току-що. Като белезите по дланите ни.

— Да — казва Майк, когато Бен привършва със закопчаването. — Върколакът. Тогава То ни се яви като върколак.

— Защото така г-го беше видял Р-р-ричи предния пъ-пъ-път — прошепва Бил. — Нали?

— Да — потвърждава Майк.

— Бяхме близо, нали? — бавно изрича Бевърли и в гласа ѝ звучи тиха почуда. — Толкова близо, че можехме взаимно да четем мислите си.

— Без малко онзи рошав симпатяга да си направи жартieri от карантията ти, Бен — обажда се Ричи и този път не се усмихва. Той побутва нагоре счупените си очила. Зад тях лицето му изглежда преbledняло, изпито и призрачно.

— Бил те отърва — рязко казва Еди. — Знам, Бев спаси всички ни, но ако не беше ти, Бил...

— Да — подкрепя го Бен. — Ти ме спаси, Шеф Бил. Спукана ми беше работата без теб.

Бил махва с ръка към празния стол.

— Стан Юрис ми помогна. И си плати скъпо. Може би умря заради това.

Бен Ханском поклаща глава.

— Не говори така, Бил.

— Т-така е. Ако ми-ххи-ислиш, ч-че си виновен, значи и аз съм ви-виновен, и всички о-ххо-станали, защото продължихме. Даже след Патрик и онзи надпис на хлади-ди-дилника. Сигурно в-вината е най-вече моя, защото и-ххи-исках да продължим. Заради Джъ-джордж. Може би даже защото си мислех, че ако убия онова, к-което е убило Джордж, нъ-нъ-нашите ще трябва пак да ме о-о-о...

— Да те обичат? — тихо подсказва Бевърли.

— Да. Разбира се. Но не мисля, ч-ч-че някой е ви-ххи-иновен, Бен. Просто т-т-такъв си беше Стан.

— Не е имал сили да го приеме — казва Еди. Мисли си как мистър Кийн му разкри истината, но въпреки всичко той не можа да се откаже от лекарството. Навярно имаше сили да се откаже от навика да боледува; друго не можеше да отхвърли — навика да **вярва**. И както се оказа, може би *тъкмо това му спаси живота*.

— Велик беше през онзи ден — казва Бен. — Стан и неговите птици.

Всички се позасмиват тихичко и поглеждат стола, където би трябвало да седи Стан в един праведен и благоразумен свят, в който добрите винаги побеждават. *Липсва ми, мисли Бен. Господи, колко ми липсва! И изрича на глас:*

— Спомняш ли си, Ричи, веднъж ти му каза, че според слуховете бил претрепал Христос, а Стан отвърна без да му мигне окото: „Не съм аз, трябва да е бил баща ми“.

— Спомням си — отговаря Ричи с едва доловим глас. Той вади от задния си джоб кърпичка, сваля очилата и ги избърсва. После пак си слага очилата, прибира кърпичката и добавя, без да откъсва поглед от ръцете си: — Защо не вземеш просто да ни разкажеш, Бен?

— Боли те, нали?

— Да. — Гласът на Ричи е толкова дрезгав, че едва се разбира какво казва. — Как иначе. Боли ме.

Бен оглежда всички и кимва.

— Добре тогава. Още един разказ преди полунощ. Колкото да поддържаме темпото. На Бил и Ричи им хрумна за сребърните куршуми...

— Не — възразява Ричи. — Бил го измисли пръв и отначало много се плашеше.

— П-п-просто се тре-ххе-вожих дали...

— Всъщност няма значение — казва Бен. — През онзи юли тримата дълго киснахме в библиотеката. Мъчихме се да разберем как се отливат сребърни куршуми. Аз имах сребро — четири сребърни долара, наследство от баща ми. После Бил взе да се тревожи какво ще правим, ако пищовът се пръсне докато някакво чудовище посяга да ни спипа за гушите. Накрая видяхме колко майсторски стреля Бевърли с прашката и решихме вместо куршуми да направим топчета. Изяснихме всичко и се събрахме у Бил. И ти беше там, Еди...

— Казах на майка си, че ще играем „Монопол“ — уточнява Еди. — Ръката ме болеше жестоко, но тя ме остави да вървя пеша. Толкова беше сърдита. И всеки път, щом чуех някой да крачи зад мен, отскачах и се озъртах да видя дали не е Бауърс. А от всяко движение ме болеше още повече.

Бил се усмихва.

— И всъщност нищо не правехме, само стояхме и гледахме как Бен отлива топчетата. Мисля, че той *наистина* можеше да отлее сребърни куршуми.

— О, не ми се вярва — казва Бен, макар че е уверен в противното. Спомня си как здрачът навън се сгъстяваше (мистър Денброу бе обещал да откара всички по домовете), как в тревата пееха щурци и зад прозорците примигваха първите светулки. Бил старателно бе нагласил картон за „Монопол“ на масата в столовата, та който погледне, да има чувството, че са играли около час.

Спомня си езерцето от чиста жълтеникава светлина около работния тезгях на Дзак. Спомня си гласа на Бил:

— Трябва да вни-ххи...

2.

имаваме. Не искам да оставям к-к-кочина. И без туй на т-татко му е...

Той засече на буквата „п“ и след титанично усилие най-сетне изплю: „писнало от мен“.

Ричи демонстративно избърса бузата си.

— Ей, Пелтек, като организираш душеве, раздаваш ли и кърпи?

Бил се престори, че замахва срещу него. Ричи се сви и запищя с Гласа на Пиканини.

Бен почти не им обръщаше внимание. Гледаше как Бил подрежда инструментите един по един в светлината на лампата. Част от съзнанието му мечтаеше някой ден и той да си има такава чудесна работилница. Но всичко останало се съсредоточаваше върху предстоящата задача. Нямаше да е толкова трудно колкото отливането на сребърни куршуми, но все пак трябваше да внимава. Не биваше да допусне калпава работа. Предстоеше му да предприеме нещо, което бе измислил сам, без чужди съвети и планове.

Бил държеше Бен да отлее топчетата, също както преди това бе настоявал именно Бевърли да носи прашката. Тия неща подлежах на обсъждане и наистина бяха обсъждани многократно, но едва след двадесет и седем години, докато разказваше за тях, Бен осъзна странното: никой не бе и помислил да се усъмни в способността на

сребърното топче да унищожи чудовището — доказваха я стотици, може би даже хиляди филми на ужаса.

— Добре — каза Бен. Изпука със ставите на пръстите си и погледна Бил. — У теб ли са калъпите?

— А! — трепна Бил. — Е-е-ето ги.

Той бръкна в джоба си и извади нещо увито в носна кърпа. Сложи го на тезгяха и разгъна кърпата. Вътре имаше две матови стоманени топчета с малки дупчици. Калъпи за отливане на сачми.

След като решиха да се откажат от куршумите, Бил и Ричи бяха отишли в библиотеката да проучат как се отливат сачми за лагери. „Много работни момчета сте — каза им мисис Старет. — Миналата седмица проучвахте огнестрелните оръжия, сега пък лагерите. И то през ваканцията!“

„Не искаме да затъпеем — отвърна Ричи. — Нали, Бил?“

„Тъ-тъ-точно така.“

Оказа се, че отливането на сачми е нищо и половина, стига да имаш калъпи. Единственият сериозен въпрос беше откъде да ги намерят. С дискретно подпитване изкопчиха необходимите сведения от Дзак Денброу... и никой от Неудачниците не бе удивен, когато узнаха, че с подобни калъпи разполага само един магазин в Дери — „Кичънър. Прецизни инструменти и матрици“. Негов притежател и управител се оказа праправнукът на някогашните собственици на разрушената стоманолеярна.

Бил и Ричи потеглиха към магазина с всички пари, които Неудачниците бяха успели да съберат — десет долара и петдесет и девет цента. Когато Бил запита колко могат да струват два петсантиметрови калъпа, Карл Кичънър — който приличаше на кръчмарски ветеран и вонеше на вехто конско наметало — поиска да знае какво смятат да правят с тях. Ричи предостави думата на Бил, защото опитът му подсказваше, че така ще е по-лесно — децата си правеха майтап със заекването, но възрастните се смущаваха. Понякога това се оказваше невероятно удобно.

Бил едва бе стигнал до средата на предварително подготвеното обяснение — някакъв училищен проект за модел на вятърна мелница — когато Кичънър му направи знак да млъква и съобщи невероятната цена на матриците: петдесет цента едната.

Поразен от щурия късмет, Бил му подаде смачкана доларова банкнота.

— Не се надявайте да ви дам торбичка — заяви Карл Кичънър и кървясалите му очи ги огледаха с високомерното презрение на човек, който е видял всичко на тоя свят, че и нещо отгоре. — Торбичка се полага, ако похарчите поне пет долара.

— Няма ни-ххи-ищо, с-сър — увери го Бил.

— И не ми се мотайте пред магазина — добави Кичънър. — Косите ви отдавна плачат за бръснар.

Когато излязоха навън, Бил подхвърли:

— За-хха-белязал ли си, Р-р-ричи, че въ-въ-възрастните не щат да ти про-ххо-дадат нищо, освен ш-ш-шоколад, к-к-комикси и д-да речем билети за к-к-кино, ако не к-к-кажеш за кха-а-кво ти е.

— Ами да — кимна Ричи.

— З-защо? Защо е т-т-така?

— Защото ни смятат за опасни.

— Ами? Т-т-тъй ли ми-ххи-ислиш?

— Аха — изкиска се Ричи. — Навит ли си сега да се мотаем пред магазина? Ще си вдигнем яките, ще се зъбим на хората и ще чакаме да ни порасне косата.

— Мъ-мъ-майната ти — каза Бил.

3.

— Добре — каза Бен, след като огледа внимателно калъпите и ги остави на тезгяха. — Чудесно. А сега...

За да не му пречат, всички се бяха отдръпнали и го оглеждаха както някой пълен невежа в механиката гледа техника, застанал до повредената му кола. Бен не ги забелязваше. Беше се съсредоточил изцяло върху предстоящата работа.

— Подай ми оная гилза — каза той. — И оксигена.

Бил му подаде срязаната гилза от снаряд. Преди години Дзак Денброу я бе взел за спомен от деня, в който армията на генерал Патън се готвеше да форсира последната водна преграда и да стъпи на германска територия. Когато Бил беше съвсем малък, а Джордж още подмокряше пелените, татко им я използваше за пепелник. По-късно

той отказа цигарите и гилзата изчезна някъде. Преди седмица Бил я откри сред вехториите в дъното на гаража.

Бен затегна гилзата в менгемето и пое оксигена от Бевърли. Бръкна в задния си джоб, извади сребърния долар и го пусна в импровизирания тигел. Монетата глухо издрънча.

— Това е от татко ти, нали? — запита Бевърли.

— Да — каза Бен, — но не си го спомням добре.

— Сигурен ли си, че искаш да го разтопиш?

Той я погледна и се усмихна.

— Да.

Тя отвърна на усмивката. Повече не му трябваше. Ако се бе усмихнала два пъти, Бен охотно щеше да отлее топчета за цял взвод върколаци. Той побърза да извърне глава.

— Добре. Готови сме. Няма проблеми. Просто е като две и две, нали?

Другите кимнаха неуверено.

След години Бен щеше да помисли: *Днес е друго, днес всяко хлапе може да си купи пропанова горелка... или пък да я намери в работилницата на татко си.*

Но през 1958 година нямаше такива неща; Бевърли се тревожеше, защото оксигенът на Дзак Денброу беше от старите, със стоманени бутилки. Бен усещаше това и искаше да я успокои, но се боеше, че гласът му може да затрепери.

— Не се тревожи — каза той на Стан, който стоеше до Бевърли.

— Ъ? — примига насреща му Стан.

— Не се *тревожи*.

— Че аз *изобищо* не се тревожа.

— А. Стори ми се неспокоен. Просто исках да ти кажа, че тая работа е съвсем безопасна. *За в случай*, че се тревожиш.

— Какво ти е, Бен?

— Нищо ми няма — промърмори Бен. — Подай кибрита, Ричи.

Ричи му подаде кутийка кибрит. Бен завъртя крана и поднесе запалена клечка към горелката. Раздаде се глух пукот и отвътре изхвъркна оранжев огнен език. Бен регулира струята докато пламъкът посиня, после го приближи към дъното на гилзата.

— Носиш ли фунията? — запита той.

— Т-т-тук е — отвърна Бил и му подаде тенекиената фуния, която бяха направили през деня. Малката дупчица в основата съвпаднаше почти идеално с отворите на двата калъпа. Бен бе постигнал това на око, без да измерва. Бил буквално се бе смаял от тази точност, но не знаеше как да го каже, без да смути приятеля си.

След като се увлече в работата, Бен вече можеше да заговори на Бевърли със сухия тон на хирург, който се обръща към дежурната сестра.

— Бев, ти имаш най-стабилна ръка. Пъхни фунията в отвора. Само че първо си сложи ръкавица, за да не те изгоря.

Бил ѝ подаде една от работните ръкавици на баща си. Бевърли намести тенекиената фуния над първия калъп. Всички мълчаха. Съскането на горелката сякаш се засилваше. Останалите гледаха синия пламък с присвити, почти затворени очи.

— Чъ-чъ-чакай — внезапно каза Бил и хукна към къщи. След малко се върна с евтини слънчеви очила „Костенурка“, които се валяха в едно кухненско чекмедже още от миналата година. — Сло-о-ожи т-това, К-к-камара.

Бен взе очилата, ухили се и ги намести на носа си.

— Мама му стара, ами че това е Фейбиън! — възкликна Ричи. — А може да е Франки Авалон или някой друг образ от „Естраден подиум“.

— Да ти го набутам в човката, Мръсна уста — срязва го Бен, но неволно се разкиска. Идеята, че може да прилича на Фейбиън, беше прекалено нелепа. Пламъкът трепна и той престана да се смее; цялото му внимание отново се концентрира в една-единствена точка.

Две минути по-късно Бен подаде горелката на Еди, който я стисна боязливо със здравата си ръка.

— Готово е — каза той на Бил. — Подай ми другата ръкавица. Бързо! Бързо!

Бил му подаде ръкавицата. Бен я надяна и подхвана гилзата, докато с другата ръка въртеше лоста на менгемето.

— Дръж здраво, Бев.

— Готова съм, не чакай — рапортува тя.

Бен наклони гилзата над фунията. Другите видяха как между двете съдини се стрелна струйка разтопено сребро. Бен наливаше умело; не разля нито капка. И за миг се почувствува наелектризиран.

Всичко наоколо му се струваше увеличено и окъпано в ослепителна бяла светлина. В този миг не беше познатият шишко Бен Ханском, който носеше анцузи, за да прикрива шкембето и циците си; превръщаше се в бог Тор — небесния ковач на мълнии.

После чувството изчезна.

— Добре — каза той. — Ще трябва пак да подгрея среброто. Пъхнете пирон или нещо подобно в отвора, преди да е застинал пълнежът.

Стан свърши тази работа.

Бен отново затегна гилзата в менгемето и пое горелката от Еди.

— А сега номер две — каза той.

И продължи работата.

4.

Десет минути по-късно всичко беше готово.

— А сега какво? — запита Майк.

— Сега ще поиграем един час на „Монопол“ — отвърна Бен, — докато изстинат отливките. После разцепваме калъпите със секач и край на работата.

Ричи тревожно погледна напукания циферблат на своя „Таймекс“, който бе минал безброй промеждия, но все още продължаваше да цъка.

— Кога ще се върнат вашите, Бил?

— Н-н-няма да е пре-ххе-еди де-десет и п-п-половина — каза Бил. — Те са на двойна п-п-прожекция в „А-а-а...“

— „Аладин“ — вметна Стан.

— Аха. А п-после ще отскочат да хапнат п-п-пица. П-почти винаги п-правят така.

— Значи имаме сума ти време — каза Бен.

Бил кимна.

— Да вървим тогава — предложи Бевърли. — Трябва да се обадя у дома. Обещах. И докато говоря, никой да не е гъкнал. Баща ми мисли, че съм на игрите в Общинския клуб и че ще ме докарат обратно с кола.

— Ами ако отиде да те прибере по-рано? — запита Майк.

— Тогава ще стане мътна и кървава — въздъхна Бев.

Аз ще те защита, Бевърли, помисли Бен. В главата му мигновено изплува видение с толкова прекрасен край, че той потрепери от наслада. Бащата на Бев започва да я тормози — да крещи и прочие (дори и във видение не можеше да му хрумне колко свиреп е ядът на Ал Марш). Бен се хвърля пред нея и казва на Марш да си трае.

Ако си дириш белята, шишко, продължавай да защитаваши дъщеря ми.

По природа Ханском е кротък книжен червей, ала когато го разярят, се превръща в кръвожаден тигър. Той се изпъчва пред Ал Марш и заявява откровено: *За да се добереш до нея, първо ще трябва да минеш през мен.*

Марш пристъпва напред... после се вцепенява от стоманения блясък в очите на Ханском.

Ще съжаляваш, мърмори той, но си личи, че борческият дух го е изоставил напълно. В крайна сметка се оказва, че е бил прост книжен тигър.

Не знам защо, но малко се съмнявам, отвърща Ханском, сетне се усмихва като Гари Купър и бащата на Бевърли позорно отстъпва.

Какво те прихвана, Бен? — провиква се Бев и в очите ѝ грейт звезди. *Мислех, че си готов да го убиеш!*

Да го убия ли? — учудва се Ханском, а по устните му продължава да играе усмивката на Гари Купър. *Няма начин, малката. Може да е подлец, но си остава твой баща. Ако се държах малко грубичко, то е защото видя ли някой да те закача, почва да ме стяга шапката. Разбираш ли?*

Бевърли се хвърля в обятията му и го целува (по устните! право по УСТНИТЕ!). *Обичам те, Бен!* — ридае тя. Той усеща как малките ѝ гърдички плътно се притискат към него и...

Бен потръпна и с отчаяно усилие прогони прекрасното видение. От вратата Ричи го питаше няма ли да дойде и той осъзна, че е останал сам в работилницата.

— Да — каза Бен и разтърси рамене. — Разбира се, че идвам.

— Одъртяваш, Камара — каза Ричи и го потупа по гърба докато излизаше навън. Бен се ухили и метна ръка през рамото му.

Обаждането на Бевърли мина без произшествия. От майка си разбра, че баща ѝ се е върнал късно от работа, задрямал пред телевизора и едва се добрал до леглото.

— Има ли кой да те докара, Беви?

— Да. Таткото на Бил Денброу обеща да направи една обиколка с колата.

В гласа на мисис Марш внезапно се вмъкна тревога.

— Да не би да си *на среща*, Беви?

— Не, разбира се — заяви Бев, гледайки от сенчестия хол към столовата, където другите се настаняваха около картон за „Монопол“. *И съжалявам, че не съм*, помисли тя. — Момчета, пфу! Просто тук има дежурство и всяка вечер някой родител откарва децата по домовете.

Това поне беше вярно. Всичко останало беше толкова безсрамна лъжа, че тя усети как се изчервява до уши в сянката.

— Добре — каза майка ѝ. — Само питах за всеки случай. Защото ако татко ти те спипа да ходиш по срещи на тая възраст, ще побеснее. — Тя помисли малко и добави: — Аз също.

— Да, знам — каза Бевърли, продължавайки да гледа към столовата.

Наистина знаеше; и все пак ето я тук, в къща без родители — даже не с едно момче, а с цели шест. Забеляза тревожния поглед на Бен и му кимна с усмивка. Той се изчерви, но размаха ръка.

— С приятелки ли си?

Какви приятелки, мамо?

— Ами... Пати О'Хара е тук. И Ели Гайгер. Видях я да играе на долния етаж.

Срамуваше се от лекотата, с която лъжите се ронеха от устните ѝ. Предпочиташе да разговаря с баща си. Щеше да примира от страх, но нямаше да се срамува. Лошо момиче си беше и толкоз.

— Обичам те, мамо — каза тя.

— И аз те обичам, Бев. — Майка ѝ помълча и добави: — Пази се. Във вестника пише, че може да има нова жертва. Някакво момче на име Патрик Хокстетър. Изчезнало е. Ти познаваше ли го, Беви?

Тя притвори очи.

— Не, мамо.

— Добре... довиждане тогава.

— Довиждане.

Тя изтича при другите и около час играха „Монопол“. Стан печелеше непрекъснато.

— Евреите много ги бива да трупат пари — заяви Стан, докато слагаше хотел на Атлантик авеню и втора зелена къщичка на Вентнър авеню. — Цял свят го знае.

— Божичко, направи ме евреин — подвикна Бен и всички избухнаха в смях. Бен беше пред фалит.

От време на време Бевърли се озърташе през масата към Бил, забелязвайки чистите му ръце, сините очи, гладко сресаната червеникава коса. Докато той движеше по картоната сребристата пионка с форма на обувчица, тя си помисли: *Ако ме хване сега за ръката, навярно ще умра от щастие.* В гърдите ѝ припламна топлинка и тя сведе очи към ръцете си, за да скрие усмивката.

6.

Финалът на вечерта бе почти прозаичен. Бен взе чук и секач от таблото на Дзак и с няколко удара разби калъпите по прорязаните странични линии. Половинките се разтвориха с лекота. Отвътре изпаднаха две малки сребърни топчета. На едното смътно се различаваха цифрите 925. Върху другото Бевърли като че забеляза размити остатъци от косата на лейди Свобода. Дълго ги гледаха без да говорят, после Стан вдигна едното.

— Доста е дребничко — каза той.

— Такъв е бил и камъкът на Давид, когато излизал с прашката срещу Голиат — възрази Майк. — Струват ми се могъщи.

Бен неволно кимна. И той имаше същото чувство.

— Съв-ххъ-ършихме ли? — запита Бил.

— Съвършихме — потвърди Бен. — Дръж.

Той метна второто топче на Бил, който бе толкова изненадан, че едва не го изтърва.

Топчетата тръгнаха от ръка на ръка. Всички ги оглеждаха внимателно, изумени от тяхната заобленост, тежест, реалност. Когато се върнаха у Бен, той ги стисна в юмрук и се обърна към Бил.

— Какво ще ги правим сега?

— Дъ-дъ-дай ги на Б-бевърли.

— Не!

Бил я погледна. Лицето му беше спокойно, но строго.

— Б-б-бев, вече о-ххо-бсъждахме т-това и...

— Ще го направя — каза тя. — Ще изстрелям тия проклети топчета, когато му дойде времето. Ако дойде. Най-много да загинете всички заради мен, но ще го направя. Обаче не искам да ги нося у дома. Може

(баща ми)

нашите да ги открият. Ще стане голям скандал.

— Нямах ли си тайно скривалище? — запита Ричи. — По дяволите, аз имам четири-пет.

— Имам скривалище — кимна Бевърли. Наистина имаше местенце под матрака, където криеше цигари, комикси, а напоследък модни и филмови списания. — Но не ми се рискува с толкова важно нещо. Задръж ги ти, Бил. Докато им дойде времето.

— Добре — тихо каза Бил и в този момент по алеята плъзнаха лъчите на фарове. — Олеле, по-хход-ранили са. Да се м-махаме оттук.

Тъкмо бяха насядали около масата, когато Шарон Денброу отвори кухненската врата.

Ричи врътна очи към тавана и се престори, че бърше потта от челото си; всички се разсмяха. Ричи пускаше Една По-Якичка.

След миг Шарон влезе в столовата.

— Татко ти чака да откара другарчетата ти, Бил.

— До-о-бре, м-мамо — каза Бил. — И б-без това вече п-п-привършвахме.

— Кой спечели? — запита Шарон и се усмихна сърдечно на децата. Помисли, че момичето ще стане истинска красавица. След година-две децата щяха да се нуждаят от надзор, когато компанията е смесена. Но навярно все още бе твърде рано, за да се плаши от грозната сянка на секса.

— Стъ-стан спе-ххе-чели — каза Бил. — Ех-ех-евреите много ги бива да т-трупат п-п-пари.

— *Бил!* — извика тя с ужас и се изчерви... а сетне се озърна изумена, защото всички, включително и Стан, избухнаха в смях. Изумлението се превърна почти в страх (макар че по-късно не посмя да сподели това с мъжа си в леглото). Из въздуха се носеше нещо като статично електричество, само че още по-мощно и страховито.

Струваше ѝ се, че ако докосне някое от децата, ще я разтърси убийствен удар. *Какво им става?* — отчаяно помисли тя и даже отвори уста да запита. Но Бил побърза да се извини (в очите му продължаваха да играят дяволити искрици), а Стан каза, че няма нищо, просто така си се шегували от време на време... и тя бе прекалено объркана, за да изрече каквото и да било.

Олекна ѝ едва когато децата си тръгнаха, а собственият ѝ странен, заекващ син отиде да си легне и загаси лампата.

7.

Денят, в който Клубът на Неудачниците най-сетне влезе в схватка с То, денят, в който То едва не си направи жартieri от карантията на Бен Ханском, беше 25 юли 1958 година. Горещ, душен и безветрен ден. Бен си го спомняше добре, защото с него дойде краят на жегата. След този ден настана прохладно и облачно време.

Около десет часа сутринта пристигнаха пред къщата на Нийбълт стрийт 29. Бил взеше Ричи върху багажника на Силвър, а Бен едва сместваше масивните си бутове по провисналата седалка на раздрънкан велосипед „Рали“. Бевърли се зададе по Нийбълт стрийт с дамско колело. Беше пристегнала косата си със зелена лента около челото и вятърът развяваше зад гърба ѝ дългите червеникави кичури. Майк пристигна сам, а около пет минути след него по тротоара се зададоха Стан и Еди.

— К-к-как е ръката, Е-е-еди?

— А, търпи се. Боли, ако я притисна насън. Донесе ли всичко?

В кошницата на Силвър лежеше пакет, омотан с брезент. Бил го разгърна. Подаде прашката на Бевърли, която направи гримаса, но не каза нищо. В брезента имаше и тенекиена кутийка от бонбони. Бил я отвори и показа двете сребърни топчета. Всички ги огледаха мълчаливо, струпани един до друг на повехналата морава пред Нийбълт стрийт 29 — морава, приютила само плевели. Бил, Ричи и Еди вече бяха виждали къщата; останалите я оглеждаха с любопитство.

Прозорците приличат на очи, помисли Стан и плъзна ръка към книжката в джоба си. Докосна я за късмет. Беше „Птиците в Северна

Америка“ от М. К. Хенди. *Приличат на мръсни, слепи очи.*

Вони, помисли Бевърли. *Усещам го — но не с носа, не с обонянието.*

Майк си помисли: *Също като онзи път, в развалините на стоманолеярната. Точно същото усещам... сякаш То ни кани да влезем.*

Няма грешка, това е едно от неговите места, помисли Бен. *Като дупките на морлоците, през които влиза и излиза. И То знае, че сме тук. Чака да влезем вътре.*

— О-ххо-още ли сте готови? — запита Бил.

Те обърнаха към него преbledнели, сериозни лица. Мълчаха. Еди измъкна пипнешком инхалатора от джоба си, лапна пръскалката и с тих стон вдъхна мощната струя.

— Дай малко — обади се Ричи.

Еди го изгледа стреснато, очаквайки някаква подигравка.

Ричи протегна ръка.

— Без майтап, мой чорап. Може ли да си пръсна?

Еди размърда здравето си рамо — странно, неестествено движение — и му подаде инхалатора. Ричи натисна спусъка и вдъхна дълбоко.

— Точно това ми трябваше — каза той, докато връщаше инхалатора. Кашляше лекичко, но очите му се избистриха.

— И на мен — каза Стан. — Може ли?

Един по един Неудачниците си пръснаха от лекарството. Когато инхалаторът обиколи всички, Еди го прибра в задния си джоб, откъдето стърчеше само пръскалката. После пак се обърнаха към къщата.

— Живеят ли хора на тая улица? — тихо запита Бевърли.

— Насам няма никой — каза Майк. — Отдавна. От време на време сигурно се навъртат скитници. Нали ги знаете, дето пътуват с влаковете. — Той погледна Бил. — Как мислиш, Бил, дали То се явява и на възрастните?

— Н-не знам — каза Бил. — Може *нъ-нъ-някои* да го виждат.

— Де да можехме да намерим такъв — мрачно промърмори Ричи. — Тая работа всъщност не е за деца, нали ме разбирате?

Бил го разбираше. Когато по телевизията братята Харди изпаднаха в беда, Фентън Харди тутакси пристигаше да ги освободи

под гаранция. Пак таткото оправяше всичко в „Научните приключения на Рик Брант“. По дяволите, даже Нанси Дрю си имаше татко, който за нула време дотичваше на помощ, щом лошите я вържеха в някоя изоставена мина.

— Трябва ни поне един възрастен — морно въздъхна Ричи, гледайки затворената къща с олющена боя, мръсни прозорци и сенчеста веранда. За миг Бен усети как общата решителност се разколебава.

Но в този момент Бил каза:

— Е-ххе-лате н-насам. Гъ-гъ-гледайте.

Заобиколиха откъм лявата страна на верандата, където дъсчената решетка беше изкъртена. Трънливите подивели рози все още растяха там... и сред тях се чернееха мъртвешки храстите, които То бе докоснало на излизане през прозорчето.

— Само с едно пипване е сторило *това*? — прошепна ужасената Бевърли.

Бил кимна.

— *С-с-сигурни* ли сте о-ххо-още, м-момчета?

За миг никой не отговори. *Не* бяха сигурни; колебаеха се, макар да разбираха от лицето на Бил, че той ще продължи и без тях. Ала освен решителност по лицето на Бил имаше и срам. Както сам казваше, Джордж не беше техен брат.

Ами всички останали деца, помисли Бен. *Бети Рипсъм, Черил Ламоника, малкият Клемънтс, Еди Коркоран (може би), Рони Гроган... та дори и Патрик Хокстетър. То убива деца, по дяволите, деца!*

— Аз съм с теб, Шеф Бил — каза той.

— Майната му, и аз — каза Бевърли.

— Естествено — обади се Ричи. — Да не мислиш, че ще те оставим да обереш целия майтап, Пелтек?

Бил ги изгледа, преглътна мъчително и кимна. После подаде тенекиената кутийка на Бевърли.

— *Сигурен* ли си, Бил?

— *Си-ххи-игурен* съм.

Тя кимна, изпитвайки едновременно ужас пред непосилната отговорност и огромна радост от доверието му. Отвори кутийката, извади топчетата и пхна едното в десния джоб на джинсите си.

Другото намести в прашката и я отпусна да виси на ластика. Усети как хладното топче постепенно се затопля в юмрука ѝ.

— Да вървим — каза тя с леко треперещ глас. — Да вървим, преди да ме е хванало шубето.

Бил кимна, после погледна Еди.

— Ще мо-ххо-ожеш ли, Е-е-еди?

Еди тръсна глава.

— Ясна работа. Миналия път бях сам. Сега съм с приятели. Нали така?

Той ги огледа и се поусмихна. Лицето му беше плахо, крехко и изумително красиво.

Ричи го тупна по гърба.

— Убаво думаш, сеньоррр. Кой са опитва да ти крадва тоз фъшкалатор, Панчо ша го убива. Ама ша го убива *бавно*.

— Страхотен си, Ричи — изкиска се Бевърли.

— П-п-под ве-ххе-ерандата — нареди Бил. — Все-и-ички зад мен. П-после в ма-хха-азето.

— Ами ако слезеш пръв и оная твар се метне върху теб, какво да правя? — запита Бевърли. — През тебе ли да стрелям?

— Ако се на-на-налага — кимна Бил. — Ама пре-ххе-поръчвам п-п-първо да минеш о-ххот-страни.

При тия думи Ричи се разкиска като луд.

— Ако т-т-трябва, ще обиколим цялата к-к-къща. — Бил сви рамене. — Може п-пък да не намерим ни-ххи-ищо.

— Вярваш ли? — запита Майк.

— Не — лаконично отвърна Бил. — То е т-т-тук.

И Бен мислеше същото. Къщата на Нийбълт стрийт 29 сякаш бе обгърната в отровен облак. Не се виждаше... но се усещаше. Той облиза пресъхналите си устни.

— Го-ххо-отови ли сте? — запита Бил.

Всички извиха глави към него.

— Готови сме, Бил — потвърди Ричи.

— Да в-в-вървим тогава — каза Бил. — Стой п-п-плътно зад мен, Б-бевърли.

Той коленичи, пропълзя през съсухрените розови храсти и навлезе под верандата.

Придвижваха се в следния ред: Бил, Бевърли, Бен, Еди, Ричи, Стан, Майк. Листата под верандата шумоляха и от тях се надигаше застоял дъх на вкиснато. Бен сбърчи нос. Усещал ли бе друг път подобен мирис на гнила шума? Не си спомняше. После му мина зловеща мисъл. Точно така си бе представял, че може да мирише мумия в мига, когато изследователят напъва с лост и отваря саркофага — на прах, горчилка и прастара танинова киселина.

Бил бе достигнал строшеното прозорче и надничаше в мазето. Бевърли пропълзля до него.

— Виждаш ли нещо?

Бил поклати глава.

— О-ххо-баче т-това не значи, ч-ч-че няма ни-ххи-ищо. Г-г-гледай, ето к-камарата въглища, по която се измъкнахме с Ръ-ръ-ричи.

Бен надникна между раменете им и видя въглищата. Освен страха, сега го обземаше трескава възбуда и той я посрещна с радост, защото инстинктивно разбираше, че може да си послужи с нея. Гледката на въглищния куп беше като среща с някаква прочута природна забележителност, за която до днес само си чел или слушал.

Бил извъртя крака и пъргаво се вмъкна през прозорчето. Бевърли подаде прашката на Бен, като грижливо намести пръстите му около сребърното топче.

— Щом стъпя долу, незабавно ми я подаваш — заръча тя. — *Незабавно.*

— Разбрано.

Тя се провря навътре също тъй пъргаво, както бе сторил Бил. В един вълшебен — поне за Бен — миг блузката ѝ изхвъркна от джинсите и той зърна плоското бяло коремче. После изтръпна от допира на нейните пръсти, докато подаваше прашката.

— Добре, хванах я. Идвай.

Бен се завъртя и пролази през прозорчето. Навярно трябваше да предвиди какво ще последва; то бе просто неизбежно. Заклеци се. Дупето му заседна на правоъгълната рамка и вече не можеше да продължи. Опита да се измъкне навън и с ужас осъзна, че има начин да го стори, но при това рискува джинсите — а може би дори и долните

гащи — да се свлекат чак до коленете му. И щеше да се озове с гол и грамаден задник право под носа на своята възлюбена.

— Побързай! — подкани го Еди.

Бен отчаяно се отблъсна с ръце. За миг остана на място, после задникът му хлътна навътре. Чаталът на джинсите болезнено го преряза в слабините. Горният край на рамката набра ризата му чак до плешките. Сега пък се заклеци с корема.

— Гълтай шкембето, Бен! — истерично се разкиска Ричи. — Гълтай шкембето, иначе ще трябва да пратим Майк за трактора на татко му.

— Бибип, Ричи — процеди Бен през зъби.

Той сви корема си с всички сили. До този непоносимо срамен миг не бе и подозирал колко грамадно е тъпото шкембе. Мръдна още няколко сантиметра и пак заседна.

Борейки се с пристъпа на паника и клаустрофобия, той извъртя глава доколкото можеше. Лицето му пламтеше и се обливаше в пот. Тежкият кисел мирис на гнили листа задръстваше ноздрите му.

— Бил! Може ли да ме дръпнете?

Усети как Бил го сграбчи за единия глезен, Бевърли за другия. Сви корема си още по-силно. В следващата секунда връхлетя вътре. Бил го подпря и двамата едва не паднаха. Бен не смееше да погледне към Бевърли. Никога през живота си не бе изпитвал такъв срам.

— До-ххо-бре ли си, мой ч-човек?

— Аха.

Бил се разсмя треперливо. Бевърли му заприглася и Бен също намери сили да се засмее, макар че щяха да минат години, преди да открие нещо смешно в случката.

— Хей! — подвикна отгоре Ричи. — Ще помогнете ли на Еди?

— До-о-бре.

Бил и Бен застанаха под прозореца. Еди се вмъкна по гръб. Бил го прихвана под коленете.

— Внимавай къде пипаш — обади се Еди с нервен, свадлив гласец. — Имам гъдел.

— Рамон имал *голяааамо* гъдулкане, сеньорrrr — долетя отгоре гласът на Ричи.

Бен прегърна Еди през кръста, като гледаше да пипа колкото се може по-далече от шинираната ръка. С общи усилия го смъкнаха през

прозореца като вързоп. Еди изохка само веднъж.

— Е-е-еди?

— Да — каза Еди, — добре съм. Дреболия.

Но дишаше бързо и тежко, а по челото му се стичаха грамадни капки пот. Очите му сновяха насам-натам из мазето.

Бил се отдръпна. Бевърли застана до него с готова за стрелба прашка. Погледът ѝ обикаляше всяко ъгълче. Ричи се вмъкна през прозорчето, последван от Стан и Майк. Двамата скочиха долу толкова леко и изящно, че Бен горчиво им завидя. Сега бяха всички заедно в мазето, където само преди месец То бе изскочило пред Бил и Ричи.

Беше мрачно, но не тъмно. Мътни лъчи проникваха през прозорците и хвърляха бледи петна по глинения под. За Бен мазето изглеждаше широко, едва ли не *прекалено* широко, сякаш в резултат на някаква зрителна измама. Над главите им се кръстосваха прашни греди. Кюнците на пещта бяха ръждясали. Под водопроводните тръби провисваше парче изподран и разнищен мръснобял плат. Наоколо тегнеше мирис. Мръсен, жълтеникав мирис. Бен си помисли: *Няма грешка, То е тук. О, да.*

Бил се отправи към стълбата. Останалите закрачиха след него. Пред първото стъпало той спря и надникна отдолу. После се пресегна с крак и изрита нещо навън. Всички мълчаливо се втренчиха в находката. Беше бяла клоунска ръкавица, зацапана с прах и кал.

— На-хха-горе — каза Бил.

Изкачиха стълбата и се озоваха в мръсна кухня. Вехт дървен стол с висока облегалка стърчеше изоставен сред могилките на подутия линолеум. С това се изчерпваше цялата мебелировка. В ъгъла се валяха празни бутилки. Бен зърна още шишета в килера. Усещаше мирис на къркане — предимно вино — и застоял цигарен дим. Това бяха най-силните миризми, но към тях се примесваше и другата. Ставаше все по-силна.

Бевърли пристъпи към шкафчетата над мивката, дръпна едната вратичка и изпищя, когато отвори изхвъркна почти право в лицето ѝ грамаден черно-кафеникав плъх. Животинчето тупна с глух удар на кухненския плот и се озърна към децата с лъскави черни очи. Продължавайки да пищи, Бевърли вдигна прашката и опъна ластика.

— *НЕ!* — изрева Бил.

Тя извърна към него бледо, ужасено лице. После кимна и отпусна ръка, без да изстреля сребърното топче... но Бен помисли, че едва се е удържала. Бевърли бавно отстъпи, блъсна се в Бен и подскочи. Той здраво я прегърна през раменете.

Плъхът хукна по плота, скочи на пода, шмугна се в килера и изчезна.

— То искаше да стрелям по него — безсилно промълви Бевърли.
— Да изхабя половината боеприпаси.

— Да — каза Бил. — Т-това е д-донякъде к-като стрелбището на ФБР в Къ-къ-куантико. Пу-хху-ускат те по улица от ма-а-кети и отвсякъде изскачат ми-мишени. Ако з-з-застреляш честен г-г-гражданин освен ба-ххан-дитите, губиш т-точки.

— Няма да мога, Бил — каза тя. — Всичко ще оплескам. Вземи ти.

И тя му подаде прашката. Бил поклати глава.

— *Т-т-трябва* да го направиш, Б-бевърли.

От другото шкафче се раздаде скимтене.

Ричи прекрачи към него.

— Не се приближавай! — кресна Стан. — То може да...

Ричи надникна вътре и лицето му се изкриви от погнуса. После затръшна вратичката с трясък, който отекна мъртвешки из цялата къща.

— Гнездо с плъхчета. — Говореше едва-едва, сякаш всеки миг щеше да му призлее. — Такова гъмжило не съм виждал през живота си... сигурно *никой* не е виждал. — Той избърса устата си с опакото на китката. — Вътре са *стотици*. — Гледаше другите и ъгълчето на устните му трепереше. — *Опашките* им... бяха преплетени, Бил. Омотани на кълбо. — Той се намръщи от отвращение. — Като змии.

Всички гледаха вратичката. Скимтенето долиташе иззад нея приглушено, но отчетливо. *Плъхове*, помисли Бен, гледайки преbledнялото лице на Бил и пепелявата физиономия на Майк зад него. *Всички се боят от плъхове. И То знае това.*

— Х-х-хайде — подкани ги Бил. — Т-тук на Нъ-нъ-нийбълт стрийт к-к-купонът тече де-ххе-нонощно.

Тръгнаха по коридора. Тук се смесваха неприятните миризми на прогнила мазилка и урина. През мръсните стъкла виждаха улицата и велосипедите си. Колелетата на Бев и Бен стояха на съгваемите си

подпорки, а Бил беше подпрял своето до стъблото на грохнал от старост клен. Бен имаше чувството, че велосипедите са на хиляди километри, сякаш ги гледаше през обърнат наопаки телескоп. Пустата улица с разбити остатъци от асфалт, мътното влажно небе, равномерното пухтене на маневриращ локомотив... всичко това му се струваше като сън, халюцинация. Истината бе в този мизерен коридор, изпълнен със зловоние и сенки.

В единия ъгъл имаше купчинка кафяви стъкълца — останки от разбита бирена бутилка.

В другия ъгъл се валише мокро и подуто порнографско списание джобен формат. Жената на корицата се привеждаше над облегалката на стол и повдигаше полата си, за да разкрие мрежести чорапи и черни дантелени гащички. За Бен снимката не изглеждаше особено секси и той не се смути от това, че Бевърли също я вижда. От влагата кожата на жената бе пожълтяла, а гънките по мократа хартия покриваха лицето ѝ с бръчки. Похотливата ѝ усмивка се бе превърнала в гримаса на мъртва курва.

(След години, когато разказът на Бен стигна до тази подробност, Бевърли изведнъж изпищя и стресна останалите — те не слушаха историята, а я преживяваха наново. „Тя беше! — извика Бев. — Мисис Кърш! Тя беше!“)

Докато Бен гледаше списанието, състарената уличница му намигна от корицата. После завъртя задник с безсрамно, подканващо движение.

Облян в студена пот, Бен извърна глава.

Бил отвори една врата отляво и всички го последваха в сводеста стая — може би някогашна всекидневна. Под фасонката висеше съдран зелен панталон. Също като мазето, тази стая изглеждаше твърде голяма и дълга — почти колкото товарен вагон. Прекалено дълга за толкова малка къща, както я бяха видели отвън...

Да, но това беше отвън, заговори нов глас в главата на Бен. Звучеше шеговито, малко пискливо и изведнъж той осъзна с убийствена сигурност, че чува самия Пениуайз; Пениуайз му говореше по някакво невъобразимо телепатично радио. *Отвън нещата винаги изглеждат по-дребни, отколкото са в действителност, нали, Бен?*

— Махай се — прошепна той.

Ричи се завъртя. Лицето му беше напрегнато и бледо.

— Каза ли нещо?

Бен поклати глава. Вече не чуваше гласа. И така беше по-добре. Но сега

(отвън)

започваше да разбира. Тази къща беше специално място, нещо като гара — едно от може би многото места в Дери, през които То излизаше на бял свят. Тази воняща, прогнила къща, където всичко изглеждаше някак *сбъркано*. Не само че беше прекалено просторна; и *ъглите* бяха погрешни, и перспективата ставаше безумна. Бен стоеше на прага между всекидневната и коридора, а другите се отдалечаваха от него по пода, който внезапно бе станал необятен като Баси парк... ала с отдалечаването те сякаш *растяха* вместо да се смяляват. Подът започваше да се накланя и...

Майк се обърна.

— Бен! — подвикна той и Бен различи тревогата по лицето му. — Не изоставай! Ще те загубим!

Едва чу последната дума. Тя заглъхна, като че другите отлитаха в далечината с бърз влак.

Изведнъж го обзе паника и той хукна напред. Вратата се захлопна зад гърба му с глух трясък. Изкрещя... и нещо сякаш профуча във въздуха точно зад него, плъзна по ризата му. Той се озърна, но не видя нищо. Ала това не промени твърдата му увереност, че е имало нещо.

Догони приятелите си. Беше задъхан, потен и готов да се закълне, че е пробягал цял километър... но когато хвърли поглед през рамо, до стената нямаше и три метра.

Майк стисна рамото му до болка.

— Да знаеш как ме уплаши, мой човек! — възкликна той. Ричи, Стан и Еди ги гледаха с недоумение. — Изглеждаше *дребен* — обясни Майк. — Като че беше на два километра от мен.

— Бил!

Бил се озърна.

— Трябва да внимаваме и никой да не се отделя — изпъхтя Бен. — Тая къща... тя е като панаирджийски лабиринт или нещо подобно. Ще се загубим. Мисля, че То *иска* да се загубим. Да се разделим.

Бил го изгледа и прехапа устни.

— Добре — каза той. — Дви-ххи-ижим се в п-п-пакет. Никой да не и-ххи-зостава.

Другите кимнаха боязливо и се струпаха край отсрещната врата. Стан опипваше книгата в задния си джоб. Еди стискаше инхалатора, отпускате го и пак стискаше като слаботелесно хлапе, което се мъчи да натрупа мускули с топка за тенис.

Бил отвори вратата към нов, по-тесен коридор. От набъбналата мазилка се лющеха ивици стари тапети с розови храсти и елфи в зелени наметки. По тавана се разливаха жълтеникави старчески петна. През прозореца в дъното на коридора се процеждаше мръсна светлина.

Ненадейно коридорът се издължи. Таванът литна нагоре като ракета и взе да се смалява с безумна бързина. Вратите растяха подир него, разтягаха се като дъвка. Лицата на елфите изтъняха, станаха зловещи и сега вместо очи по тях се чернееха окървавени дупки.

Стан изпищя и закри очите си с длани.

— *Т-т-това не е и-ххи-ИСТИНА!* — изкрещя Бил.

— *Истина е!* — пищеше Стан, притискайки очите си със здраво стиснати юмруци. — *Истина е и ти го знаеш, Господи, полудявам, това е лудост, това е лудост...*

— Гъ-гъ-ГЛЕДАЙ! — изрева Бил не само на Стан, но и на всички други.

Замаяният Бен видя как Бил се приведе, стегна мускули и внезапно подскочи нагоре с изпъната лява ръка. Юмрукът му не срещна нищо, абсолютно нищо, но в тишината се раздаде трясък. Облак гипсов прах се посипа от мястото, където нямаше никакъв таван... и изведнъж таванът се появи. Коридорът отново си беше най-обикновен коридор — тесен, схлупен и мръсен. Стените вече не се разтегляха към безкрая. Бил ги гледаше и разсеяно бършеше гипсовия прах от окървавената си ръка. Върху омекналата мазилка на тавана отчетливо личеше отпечатъкът от юмрука му.

— Н-н-не е и-ххи-истина — обяви той на Стан и всички други. — С-с-само маска. К-като за п-п-празника на Все све-ххе-тии.

— За тебе може и да е маска — глухо каза Стан.

Лицето му беше изкривено от смайване и ужас. Озърташе се недоверчиво, сякаш не знаеше къде се намира. И като го гледаше, като долавяше бликналия от порите му кисел мирис, Бен усети как радостта от победата на Бил отстъпва място на предишния страх. Стан беше на

път да превърти. Скоро щеше да изпадне в истерия, може би да се разпищи... и какво щяха да правят тогава?

— За *тебе* — повтори Стан. — Но ако аз бях опитал, нищо нямаше да излезе. Защото... ти си имаш мъртъв брат, Бил, а аз нямам нищичко.

Той се огледа — първо към всекидневната, където се бе сгъстила мрачна, кафява атмосфера, толкова плътна и мъглива, че едва различаваха вратата, през която бяха влезли; после към коридора — светъл, ала и някак мрачен, мръсен, непоносимо безумен. По прогнилите тапети танцуваха елфи сред розови храсти. Слънчевите лъчи играеха по прозореца в дъното и Бен знаеше, че ако стигнат дотам, ще видят умрели мухи... натрошени стъкла... а после какво? Може би подът щеше да се продъни и да ги стовари в мъртвешкия мрак, където дебнат криви, хищни пръсти? Стан беше прав, Господи, защо се довякоха в леговището на То само с две жалки сребърни топчета и някаква си шибана прашка?

Видя как паниката на Стан ги обзема един след друг — като подгонен от вихър степен пожар тя припламна в разширените очи на Еди, застави Бевърли да зяпне от болка и почуда, накара Ричи да сграбчи очилата си с две ръце и да се озърне, сякаш очаква да види злодей зад гърба си.

Трепереха, готови да побегнат, почти забравили предупреждението на Бил да не се разделят. Слушаха как в главите им с ураганна сила бучат ветровете на ужаса. Бен чу като насън гласа на помощник-библиотекарката мис Дейвис: *Кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?* И видя как дребосъците, малчуганите, хлапетата се привеждат напред със застинали, съсредоточени лица, а в очите им се отразява вечната омая на приказката: дали чудовището пак ще остане измамено... или ще се нахрани?

— Нищо нямам! — проплака Стан Юрис и сега изглеждаше съвсем дребен, толкова дребен, че сякаш всеки миг можеше да хлътне като живо писмо в някой от процепите по дъсчения под. — Ти си имаш брат, мой човек, обаче аз нямам *нищичко*!

— Не, *и-ххи-имаш*! — изкрещя Бил.

Той сграбчи Стан. Бен разбра, че сега ще го цапардоса и мислено изстена: *Не, Бил, моля те, недей, така прави Хенри, ако го сториш, То ще ни убие още сега!*

Но Бил не удари Стан. Грубо го завъртя и дръпна книжката от задния му джоб.

— Дай ми я! — изпищя Стан и се разплака.

Другите стояха като вкаменени и боязливо се свиваха пред Бил, в чиито очи сега пламтеше истински огън. Челото му сияеше като лампа и той протягаше книгата към Стан с жеста на проповедник, който размахва светия кръст, за да прогони вампир.

— *И-ххи-имаш си п-п-пти-ти-ти...*

Той вирна глава, жилите по шията му се изпънаха като въжета, а адамовата ябълка щръкна като острие на стрела, забита в гърлото му. Сърцето на Бен преливаше едновременно от страх и жалост към неговия приятел Бил Денброу, но заедно с тия чувства усещаше и поразително облекчение. Нима се бе съмнявал в Бил? Бе ли се съмнявал някой от другите? *О, Бил, кажи го, моля те, не можеш ли да го кажеш?*

И Бил намери отнякъде сили да го каже.

— *Имаш си ПЪ-ПЪ-ПТИЦИТЕ! Твоите ПЪ-ПЪ-ПТИЦИ!*

Той метна книгата срещу Стан. Стан я сграбчи и тъпо се загледа в Бил. По бузите му лъщяха сълзи. Стискаше книгата толкова силно, че пръстите му побеляха. Бил също го гледаше, после се завъртя към останалите.

— Хъ-хъ-хайде — каза той.

— Ще помогнат ли птиците? — запита Стан с глух, дрезгав глас.

— Нали са ти помогнали във Водонапорната кула? — отвърна Бев.

Стан я погледна неуверено.

Ричи го потупа по рамото.

— Хайде, Стан — каза той. — Мъж ли си или мишка?

— Трябва да съм мъж — изрече Стан с разтреперан глас и избърса сълзите от лицето си с опакото на лявата ръка. — Доколкото знам, мишките не си дрискат в гащите.

Всички се разсмяха и Бен беше готов да се закълне, че усеща как къщата се отдръпва уплашено от тях, от звука на смеха им. Майк се озърна.

— Голямата стая! Оная, дето бяхме преди малко. Гледайте!

Погледнаха. Сега във всекидневната тегнеше почти непрогледен мрак. Не беше дим или някакъв газ; беше тъмнина, плътна тъмнина.

Нещо отнемаше светлината от въздуха. Докато го гледаха, мракът сякаш се люшкаше и въртеше, сбираше се на безформени буци, смътно напомнящи човешки лица.

— Ха-а-айде.

Обърнаха гръб на мрака и закрачиха по коридора. От него се отделяха три врати — две с мръсни дръжки от бял порцелан, в третата зееше само дупка на мястото на бравата. Бил хвана първата дръжка, завъртя я и бутна навътре. Бев стоеше плътно зад него с готова прашка.

Бен отстъпи назад, усещайки, че и другите правят същото, струпват се зад Бил като подплашени яребици. Стаята беше някогашна спалня и вътре нямаше нищо освен зацапан матрак. По жълтеникавата му тапицерия тъмнееха като татуировки ръждивите призраци на отдавна строшени пружини. Слънчогледите зад прозореца унило поклащаха глави.

— Няма нищо... — промърмори Бил и искаше да добави още нещо.

Но в същия миг матракът започна да се издува и спада ритмично. Изведнъж платът се раздра през средата. Черна лепкава течност протече отвътре, зацапа матрака и бликна по пода към вратата. Струите се виеха като дълги, жилави пипала.

— Затвори я, Бил! — изкрещя Ричи. — Затвори тая шибана врата!

Бил затръшна вратата, озърна се към тях и кимна.

— Хайде.

Едва бе докоснал дръжката на втората врата — тя беше срещу първата — когато иззад тънката дъсчена преграда долетя пронизителен стържещ писък.

9.

Дори и Бил отскочи от мощния, нечовешки крясък. Бен имаше чувството, че ще полудее от този звук; мярна му се видение на някакъв гигантски щурец зад вратата, като твар от фантастичен филм, в който буболечките почват да растат от радиацията — може би „Началото на края“, или „Черният скорпион“, или онзи филм за мравките в канализацията на Лос Анджелис. Не би намерил сили да побегне дори

ако бръмчащото сбръчкано чудовище разцепеше евтината врата и почнеше да го опипва с грамадни мъхнати лапи. Смътно долавяше до себе си прекъслечното хлипане на Еди.

Писъкът изгъняваше и се засилваше, без да губи онзи гнусен, бръмчащ тон. Бил отстъпи още крачка назад и в лицето му не бе останала капчица кръв, очите му бяха изхвъркнали от орбитите и под носа му алените устни приличаха на кървава рана.

— Застреляй го, Бевърли! — чу Бен собствения си вик. — Стреляй през вратата, стреляй преди да ни сграбчи!

А през мръсния прозорец в дъното слънцето хвърляше тягостни, трескави лъчи.

Като в кошмарен сън Бевърли вдигна прашката и през цялото време писъкът се засилваше, засилваше, засилваше...

Но преди да бе изпънала ластика, Майк извика:

— Не! Не! Недей, Бев! Божичко! Брей, пусто да остане! — Колкото и невероятно да изглеждаше, Майк се разсмя. Той се провря напред, стисна дръжката, завъртя я и блъсна напред. С жално скърцане вратата се изтръгна от изметнатата рамка. — Ами че това е ветровейка! Най-обикновена ветровейка, от ония, дето ги правим да плашим гаргите!

Стаята беше празна. На пода се валяше стара бирена кутия с изрязани краища. От двете страни бяха пробити дупчици и между тях се изпъваше парче канап, намазан с восък. Макар че в стаята не подухваше вятър — единственият прозорец беше затворен и небрежно закован с дъски, между които се процеждаха оскъдни слънчеви лъчи — нямаше никакво съмнение, че звукът долита от кутията.

Майк пристъпи напред и я ритна. Кутията отхвъркна в ъгъла и бръмченето секна.

— Най-обикновена ветровейка — обърна се той към другите почти извинително. — Слагаме ги на плашилата. Нищо повече. Евтин трик. Само че аз *не* съм гарван. — Той погледна Бил. Вече не се смееше, но продължаваше да се усмихва. — Все още се страхувам... сигурно всички се страхуваме... но и То се бои от нас. Да си кажа правичката, мисля, че То примира от страх.

Бил кимна.

— И аз т-т-тъй мисля.

Тръгнаха към вратата в края на коридора и докато гледаше как Бил подхваща с пръст дупката на мястото на изчезналата брава, Бен разбра, че всичко ще свърши тук; зад тази врата нямаше да има евтини уловки. Мирият ставаше още по-тежък, а с него се засилваше и гръмотевичното чувство за две противоположни сили, прииждащи наоколо. Озърна се към Еди — едната ръка в гипс пред гърдите, другата здраво стиснала инхалатора. Погледна Бев от другата си страна — пребледняла, стиснала прашката като талисман. Помисли си: *Ако се наложи да бягаме, ще се помъча да те защита, Бевърли. Кълна се, че ще го сторя.*

Тя може би долови тази мисъл, защото изви лице към него и се усмихна измъчено. Бен отвърна на усмивката.

Бил дръпна вратата. Пантите нададоха глух вопъл и млъкнаха. Отвътре се разкри баня... само че в нея имаше нещо нередно. *Нещо е било трошено тук*, това бе единствената ясна мисъл на Бен в първия момент. *Не бирена бутилка... какво тогава?*

Всичко беше обсипано с остри, назъбени късчета от нещо бяло, разпръскващи злобен блясък. Сетне Бен разбра. Това беше върхът на безумието. Разсмя се. След миг Ричи му заприглася.

— Било е пръдня за чудо и приказ — подхвърли Еди и Майк се разкиска, клатейки глава. Стан се усмихваше лекичко. Само Бил и Бевърли оставаха мрачни.

Белите чирепчета, пръснати по пода, бяха парченца порцелан. Тоалетната чиния бе избухнала. Казанчето стърчеше килнато настрани сред локва вода — не бе паднало само защото се намираше в ъгъла и двете стени го подпираха.

Всички влязоха на плътна групичка подир Бил и Бевърли. Натрошеният порцелан скърцаше под краката им. *Каквото и да е било*, помисли Бен, *пръснало е горкия кенеф направо на сол*. Представи си как Хенри Бауърс пуска вътре чифт каменарски капсули, затръшва капака и хуква навън. Нямаше представа какво друго освен динамит би предизвикало подобен катаклизъм. Тук-там се валяха и по-едри парчета, но само няколко; всичко друго бе отишло по дяволите, оставяйки ситни остри отломки като стрелички от индианско духало. Тапетите (розови храсти и танцуващи елфи както в коридора) бяха осеяни навсякъде с безброй дупчици. Приличаха на следи от

ловджийски сачми, но Бен знаеше, че това е пак порцелан, набит в стените от силата на експлозията.

Ваната стоеше на чугунени лъвски лапи с многогодишна мръсотия между тъпите нокти. Бен надникна вътре и зърна на дъното засъхнали следи от прах и кал. Отгоре надвисваше ръждив душ. Над мивката зееше медицинско шкафче с празни лавици. Само прашни кръгчета по тях издаваха къде са стояли някога шишенца с лекарства.

— На твоє място не бих се приближавал, Шеф Бил — рязко изрече Ричи и Бен се озърна.

Бил пристъпваше към отвора в пода, където някога бе стояла тоалетната чиния. Наведе се над тръбата... после обърна лице към другите.

— Ч-чу-хху-увам пъх-пъх-помпите... с-съвсем като в П-п-пущинака!

Бев застана до Бил. Бен я последва — и да, наистина чу онзи равномерен тътнещ шум. Само че сега отекуваше из тръбите и изобщо не напомняше бученето на машини. Звучеше като нещо живо.

— О-ххот-тук е излязло — каза Бил. Лицето му си оставаше мъртвешки бледо, но очите му пламтяха от вълнение. — О-ххот-тук е излязло п-п-през онзи дъ-дъ-ден и ви-ххи-инаги излиза оттук! През тъ-тъ-тръбите!

Ричи кимаше енергично.

— Ние влязохме през мазето, но То не беше там. Слезе по стълбата. Защото оттук е можело да пристигне.

— И е направило *това*? — запита Бев.

— Си-ххи-игурно много е б-б-бързало — сериозно отвърна Бил.

Бен надникна в тръбата. Тя беше широка почти цял метър и вътре царуваше непрогледен мрак. По вътрешните керамични стени лепнеше нещо засъхнало, за което не му се искаше и да мисли. Долу звукът се рееше, тътнеше почти приспивно... и изведнъж той видя нещо. Не с очите — поне отначало — а с друго око, скрито дълбоко в съзнанието му.

То се носеше към тях, фучеше с бързината на експрес, изпълвайки мрачната паст на тръбата от край до край; сега То бе в истинския си вид, каквото и да означаваше това; когато пристигнеше, щеше да си избере някаква форма от техните страхове. То се задаваше, идеше от своите зловонни бърлоги и мрачни

катакомби под земните недра, а очите му бълваха неистов зелен пламък; идеше, идеше, То идеше.

И сетне зърна очите му сред мрака, отначало като едва забележими искрици. Те придобиха форма — огнена и жестока. Сега сред тръпнещия тътен на помпите Бен долови и друг звук: Уууууууу... През назъбеното гърло на тръбата лъхна смрад и той отскочи назад, задавен от кашлица.

— То иде! — изкрещя Бен. — Бил, видях го, То иде!

— Добре — каза Бевърли и надигна прашката.

Нещо изригна от тръбата. Когато след време се мъчеше да възстанови представата за онзи пръв сблъсък, Бен виждаше в спомените си само неясна сребристо-оранжева фигура. Не беше призрачна; имаше плътност и той долавяше отвъд нея някаква друга, реална и върховна форма... ала очите му не можеха да обхванат изцяло онова, което виждаше.

После Ричи се люшна назад с изкривено от ужас лице и запищя отново и отново:

— Върколакът! Бил! Това е върколакът! Младият върколак!

И внезапно смътната фигура се вкопчи в реалността пред Бен, пред всички тях. Личното То на Ричи бе станало тяхно общо То.

Върколакът стоеше прегърбен над тръбата, разкراчил космати нозе от двете страни на някогашната тоалетна чиния. От хищната муцуна ги гледаха свирепи зелени очи. През оголените зъби се процеждаше жълтеникава пяна. То нададе оглушителен рев. Лапите му се стрелнаха към Бевърли, обтягайки ръкавите на гимназисткото яке високо над косматите китки. Сега То излъчваше жаркия, тежък мирис на смърт.

Бевърли изпищя. Бен я сграбчи изотзад за блузата и дръпна с такава сила, че шевовете под мишниците се разпраха. Ноктестата лапа процепи въздуха там, където бе стояла преди част от секундата. Бевърли залитна и блъсна гръб в стената. Сребърното топче се отрони от прашката. За миг то проблесна във въздуха. Майк го подхвана със светкавично движение и протегна ръка към Бев.

— Застреляй го, малката — каза той. Гласът му беше съвършено спокоен, едва ли не безметежен. — Застреляй го още сега.

Върколакът вирна муцуна към тавана. Ревът му разтърси къщата и се преля в смразяващ вой.

После воят премина в смях. Докато Бил извърещаше глава да погледне Бевърли, То се метна към него. С един замах Бен блъсна Бил на пода.

— *Застреляй го, Бев!* — пищеше Ричи. — *За Бога, застреляй го!*

Върколакът се хвърли напред и нито тогава, нито когато и да било, Бен не се усъмни, че То отлично знае кой ръководи цялата група. Искаше да види сметката на Бил. Бевърли обтегна прашката и стреля. Топчето полетя и този път изстрелът пак бе неточен, само че сега я нямаше спасителната сила, която да го отклони. То мина на педя от целта и се заби в тапета над ваната. Цял покрит с парчета порцелан и окървавен поне на десетина места, Бил изруга пискливо.

Върколакът въртна глава настрани; пламналият зелен поглед се впи в Бевърли. Без да мисли, Бен пристъпи пред нея, докато тя тършуваше из джоба си за другото сребърно топче. Джинсите бяха прекалено тесни. Не ги обуваше, за да прави впечатление; просто доизносваше миналогодишните дрехи — между тях и шортите, с които бе излязла в деня, когато Патрик Хокстетър загина край хладилника. Пръстите ѝ докосваха топчето, но то упорито бягаше. Бръкна дълбоко и успя да го хване. Измъкна го, при което обърна джоба наопаки и изръси на пода четиринадесет цента, два скъсани билета за кино и няколко ситни вълма мъх.

Върколакът се хвърли към Бен, които стоеше да я закриля... и не ѝ позволяваше да стреля. Косматата глава раззина челюсти и хищно се килна настрани, готова да захапе. Бен замахна слепешком. В действията му сякаш не бе останало място за ужас — вместо това изпитваше бистра, трезва ярост, примесена с изумление, че понякога времето е способно да замръзне като в стопкадър. Ръцете му се вкопчиха в жилави, сплъстени косми — *козина*, помисли той, *спипах го за козината* — и усети под тях масивната кост на черепа. Отблъсна с все сила вълчатата глава, но макар да беше едро момче, ударът не постигна нищо. Ако не бе отлетял назад към стената, То щеше да впи зъби в гърлото му.

То полетя подир него и жълто-зеленикавите му очи пламтяха. Дишаше с глухо ръмжене. Вонеше на канал и на още нещо — някакъв природен, но гнусен мирис като от гнили лешници. Тежката лапа замахна и Бен отчаяно се помъчи да кръшне настрани. Грамадните нокти раздраха тапетите и подгизналата мазилка зад тях. Бен чу неясно

как Ричи крещи нещо, как Еди умолява Бевърли да стреля, да стреля. Но Бевърли не стреляше. Имаше само един-единствен шанс. Нищо; друг *нямаше* да ѝ потрябва. Виждаше всичко ясно и отчетливо, както никога през живота си. Предметите изпъкваха релефни и близки; вече никога нямаше да види толкова пълно трите измерения на реалността. Имаше власт над всеки цвят, всеки ъгъл, всяко разстояние. Страхът изчезна. Изпитваше простата ловна наслада — сплав от твърда увереност и предстояща победа. Пулсът ѝ се забави. Пръстите ѝ отпуснаха истеричната си, трепереща хватка около прашката, после я хванаха твърдо и естествено. Тя въздъхна дълбоко. Имаше чувството, че дробовете ѝ никога няма да се наситят. Смътно, неясно дочу някакъв пукот. Каквото и да беше, сега нямаше значение. С хладна безпристрастност тя отклони прицела наляво, очаквайки чудовищната глава на върколака да стигне точно пред обтегнатото V на ластика.

Лапите на върколака отново полетяха надолу. Бен опита да се гмурне под тях... но изведнъж се озова в ноктите. Непреодолима сила го дръпна напред като парцалена кукла. То отвори челюсти.

— Копеле...

Бен заби пръст в окото на чудовището. То изрева от болка и раздра ризата му. Бен сви корема си с всичка сила, но един от ноктите пробяга лъкатушно надолу, оставяйки диря от огнена болка. Кървав фонтан опръска панталоните му, гуменките, пода. Върколакът го запокити във ваната. Бен си блъсна главата в нещо, зърна безброй звезди, намери сили да седне и видя, че skutът му се пълни с кръв.

Върколакът отново се завъртя. Със същата безумна яснота Бен различи, че е обут с избелели джинси „Леви Строс“. Шевовете се бяха разпразили. От задния джоб висеше сополива червена кърпа, каквито носят железничарите. Върху гърба на сребристо-оранжевото училищно яке беше избродирано: ОБЩИНСКА ГИМНАЗИЯ ДЕРИ. ОТБОР ПО КЛАНЕ. И по-долу името — ПЕНИУАЙЗ. А по средата имаше грамаден номер 13.

Чудовището пак се хвърли към Бил. Той бе станал на крака и сега стоеше с гръб към стената, гледайки право в очите на То.

— *Застреляй го, Бевърли!* — изпищя отново Ричи.

— Бибип, Ричи — чу тя собствения си отговор да долита сякаш от две хиляди километра. Внезапно главата на върколака изникна точно наред чатала на прашката. Бевърли намести топчето върху едно

от пламтящите зелени очи и пусна ластика. Ръцете ѝ не трепереха; стреляше безгрижно и точно, както в онзи ден, когато се целеха по консервни кутии на бунището, за да разберат кой е най-добър.

Бен успя да помисли: *О, Бевърли, ако и този път не улучиш, всички сме мъртви, а не искам да умирам в тази мръсна вана, обаче не мога да се измъкна.*

Тя улучи. Изведнъж точно над средата на муцуната се появи ново кръгло око — само че не зелено, а черно; беше се целила в дясното око и топчето бе мръднало само на сантиметър.

Писъкът — почти човешки писък на изненада, болка, страх и ярост — бе оглушителен. Нещо болезнено зазвънтя в ушите на Бен. После идеалната кръгла дупка върху муцуната на То изчезна под кървав гейзер. Кръвта не течеше, а избиваше от раната на мощна струя. Аленият фонтан опръска лицето и косата на Бил. *Няма значение, истерично помисли Бен. Не бой се, Бил. Все едно, никой няма да види петната, щом излезем оттук. Ако изобищо излезем.*

Бил и Бевърли пристъпиха към върколака, а зад тях Ричи запищя пронизително:

— Застреляй го пак, Бевърли! Убий го!

— Убий го! — кресна Майк.

— Точно така, убий го! — звънна гласът на Еди.

— *Убий го!* — изрева Бил и устата му се изкриви в трепереща дъга. Косата му беше обсипана с жълтеникавобял гипсов прах. — *Убий го, Бевърли, То не бива да се измъкне!*

Няма вече боеприпаси, несвързано помисли Бен, останахме без топчета. Какво дрънкате, как ще го убием? Но сетне погледна Бевърли и разбра. Ако сърцето му вече не беше изцяло нейно, в този миг би ѝ го отдал завинаги. Тя отново обтягаше ластика. Свитите ѝ пръсти прикриваха истината, че прашката е празна.

— Убий го! — изкрещя Бен и тронаво се праметна през ръба на ваната. Усети, че джинсите и бельото му са подгизнали от кръв. Нямаше представа колко тежка е раната. След първото парване болката бе отслабнала, но течеше ужасно много кръв.

Зеленикавите очи на върколака примигваха насреща им, изпълнени с колебание и болка. По предницата на якето му се стичаха потоци кръв.

Бил Денброу се усмихна. Усмивката беше кротка, дори нежна... но очите му си оставаха студени.

— Не трябваше да започваш с моя брат — каза той. — Хайде, Бевърли, пращай тоя педераст в пъклото.

Колебанието напусна очите на чудовището — То повярва. Завъртя се с могъщ, изящен устрем и се гмурна в тръбата. Преобразяваше се в движение. Ученическото яке се сля с козината и загуби цвят. Черепът му се издължи като омекнал, полуразтопен восък. Формите му се промениха. За миг Бен помисли, че е съзрял истинската форма на То... и дъхът му спря, а сърцето застина в гърдите му.

— *Всички ви ще избия!* — прогърмя глас от канала. Беше дрезгав, яростен, нечовешки. — *Всички ви ще избия... ще избия... избия... избия...*

Думите отслабваха, заглъхваха, отдалечаваха се, чезнеха... и най-сетне се сляха с тихия машинен тътен, долитащ от каналите.

Изведнъж къщата сякаш улегна с мощен и в същото време беззвучен пукот. Но Бен знаеше, че не уляга — по някакъв странен начин се *свиваше* до предишните си нормални размери. Изчезваше неznайната магия, с която То бе разтегнало до безкрай къщата на Нийбълт стрийт 29. И сградата отскачаше обратно като отпуснат ластик. Сега беше само къща, воняща на влага и гнило; празна къща, в която понякога идваха скитници и лумпени да пият, да бърбят и да ноцуват на сушина.

То бе изчезнало.

Тишината след него им се стори оглушителна.

10.

— Т-т-трябва да с-се и-ххи-змъкваме оттук — каза Бил. Той пристъпи напред и сграбчи протегнатата ръка на Бен, който се мъчеше да стане.

Бевърли стоеше до канала. Сведе очи и студът изведнъж напусна тялото ѝ, прогонен от гъстата руменина, която я обля от глава до пети. Преди малко явно бе въздъхнала наистина дълбоко. Оказваше се, че смътният пукот е идвал от копчетата на блузата ѝ. Бяха изчезнали до

едно. Блузата зееше широко и малките ѝ гърдички стърчаха на показ. Тя побърза да се закрие.

— Ръ-ръ-ричи — подвикна Бил. — Ела да п-помогнем на Б-б-бен. Много е те-те-те...

Ричи изтича към тях, последван от Стан и Майк. С общи усилия четиримата изправиха Бен на крака. Еди се приближи до Бевърли и неловко я прегърна със здравата си ръка.

— Беше чудесна — каза той и Бевърли се разплака.

Бен залитна, направи две широки крачки към стената и побърза да се подпре преди да е паднал отново. Виеше му се свят. Сивата пелена ту закриваше света, ту пак се отдръпваше. Драйфаше му се до премала.

После силната, сигурна ръка на Бил обгърна раменете му.

— Мъ-мъ-много ли е з-зле, К-к-камара?

Бен се насили да наведе очи към корема си. Откри, че тия две прости действия — да превие врат и да се разгърди — изискват повече смелост, отколкото му бе трябвала, за да влезе в къщата. Очакваше да види половината си черва увиснали отпред като кърваво виме. Вместо това откри, че кървавият поток е изтънял и капе едва-едва. Върколакът го бе порнал здравата, но раната очевидно не беше смъртоносна.

Ричи застана до тях. Огледа дълбоката бразда, която лъкатушеше по гърдите и стигаше до средата на корема, после вдигна тревожни очи към лицето на Бен.

— Още малко и То щеше да си направи жартиери от карантията ти, Камара. Представяш ли си?

— Няма майтап, мой чорап — каза Бен.

Двамата с Ричи се спогледаха сериозно и замислено, после едновременно избухнаха в истеричен кикот, като се обливаха с водопади от слюнка. Ричи прегърна Бен и го заблъска по гърба.

— Победихме го, Камара! Победихме го!

— Н-н-не сме го п-п-победили — мрачно възрази Бил. — Имахме къ-ххх-смет. Да б-б-бягаме о-ххот-тук п-преди Т-то да реши да се въ-ххх-ърне.

— Къде отиваме? — запита Майк.

— В Пъ-пъ-пущинака.

Бевърли пристъпи към тях, придържайки блузата си с ръка. Беше червена като рак.

— В къщичката ли?

Бил кимна.

— Може ли някой да ми послужи с ризата си? — запита Бевърли и се изчерви още по-отчаяно. Бил я погледна небрежно и кръвта нахлу в лицето му. Той побърза да извърне глава, но краткият миг на откровение проряза сърцето на Бен с мимолетна болезнена ревност. В този миг, в тази част от секундата Бил я бе видял такава, каквато до днес я виждаше само Бен.

Другите също погледнаха и извърнаха глави. Ричи закри устата си с длан и се изкашля. Стан се изчерви. А Майк даже отстъпи една-две крачки назад, сякаш наистина стреснат от профила на малката бяла гърдичка, надникнала изпод нейната ръка.

Бевърли тръсна глава и отметна назад сплъстената си коса. Още се червеше, но лицето ѝ беше прекрасно.

— Няма как, момиче съм — каза тя, — и раста, отгоре на всичко... а сега моля някой да ми послужи с ризата си.

— Ра-хха-збира се — кимна Бил. Той смъкна бялата си тениска и остана гол до кръста. Беше мършав, с изпъкнали ребра и загорели, луничави рамене. — 3-з-заповядай.

— Благодаря, Бил — каза тя и в един горещ, експлозивен миг очите им се срещнаха. Този път Бил не извърна глава. Погледът му беше непоколебим, като на възрастен мъж.

— Мъ-мъ-моля — каза той.

Успех, Шеф Бил, помисли Бен и им обърна гръб, за да не вижда този поглед. Болеше го, болеше дълбоко — там, където не би могъл да забие нокти нито вампир, нито върколак. Но все едно — съществуваше нещо, наречено коректност. Макар че не знаеше думата, той отлично разбираше смисъла. Да ги зяпа докато се гледат така беше също тъй недостойно, както да зяпа гърдите на Бевърли докато тя нахлузва тениската на Бил. *Тъй да бъде, щом трябва. Но той никога няма да я обича като мен. Никога.*

Тениската на Бил висеше почти до коленете ѝ. Щеше да прилича на комбинезон, ако отдолу не се подаваха джинсите.

— Д-да въ-ххъ-рвим — повтори Бил. — Н-не знам к-к-как сте вие мо-ххо-омчета, обаче на м-м-мен ми сти-ххи-ига за д-д-днес.

Всички бяха грохнали от умора.

11.

Един час по-късно те седяха в къщичката под широко разтворения капак. Вътре беше прохладно, а над Пущинака царуваше безметежна тишина. Седяха мълчаливо, унесени в мислите си. Ричи и Бев прехвърляха от ръка на ръка пакет „Марлборо“. Еди си пръсна малко лекарство. Майк кихна два-три пъти и се извини, че май е хванал настинка.

— Ти друго и не можел да хваща, сенъоррр — дружелюбно подметна Ричи и млъкна.

Бен търпеливо очакваше безумните преживелици в изоставената къща да избледнеят като сън. *Всичко ще се отдалечи и ще рухне на парчета, както става с кошмарните сънища*, помисли той. *Събуждаш се задъхан и потен, но петнайсет минути по-късно вече не помниш даже какво си сънувал.*

Ала този път не беше така. В паметта му се съхраняваха ясни и точни спомените за всичко, което бе станало откакто успя да се провре в мазето до мига, в който Бил изби кухненския прозорец със стария стол, за да се измъкнат навън. Не беше сън. Засъхналата кръв по гърдите и корема не беше сън, независимо дали майка му щеше да я види или не.

Най-сетне Бевърли се изправи.

— Трябва да тръгвам — каза тя. — Искам да се преоблека преди мама да си дойде. Ако види, че съм с момчешка риза, ще ме убие.

— Ша та убива, сенъоррита — потвърди Ричи, — ама ша та убива бавно.

— Бибип, Ричи.

Бил я гледаше замислено.

— Ще ти върна тениската, Бил — добави тя.

Бил махна с ръка в знак, че не бърза.

— Няма ли да имаш неприятности? Че се прибираш у дома без риза.

— А-хха-ми. Т-те и-ххи-общо не з-забелязват т-там ли съм, ня-хха-ама ли ме.

Тя кимна и прехапа пухкавата си долна устна. Беше красива и малко по-висока от обичайното за своите единадесет години.

— Какво ще правим тепърва, Бил?

— Н-не зъ-зъ-знам.

— Не е свършило, нали?

Бил поклати глава.

— Сега То ще иска да ни очисти повече от когато и да било — каза Бен.

— Пак ли сребърни топчета? — запита го тя.

Той откри, че едва има сили да срещне нейния поглед. *Обичам те, Бевърли... остави ми поне това. Вземи Бил, вземи света, вземи каквото поискаш. Само ми остави това, позволи ми да те обичам и сигурно ще ми стигне.*

— Не знам — каза Бен. — Бихме могли, но...

Той провлачи последната дума и сви рамене. Не можеше да изкаже какво усеща, просто нямаше думи да го изрази — че всичко прилича на филм за чудовища, обаче всъщност не е така. Мумията, която бе видял, изглеждаше някак различна... и тъкмо разликите потвърждаваха нейната реалност. Същото беше и с върколака — Бен можеше да го потвърди, защото бе видял чудовището в ужасяващо близък план, какъвто не предлага нито един филм, та бил той и обемен; бе заровил ръце в жилавата сплъстена козина на То, бе видял ярко оранжево петънце (като помпон!) в едно от зелените му очи. Тия неща бяха... бяха... като сънища, превърнати в реалност. А щом сънищата се превърнат в реалност, спящият губи власт над тях и те стават независими, убийствени твари, способни на самостоятелни действия. Сребърните топчета им помогнаха, защото и седмината бяха обединени във вярата, че ще стане така. Но не го бяха убили. А следващия път То щеше да ги нападне под някаква нова форма, върху която силата на среброто няма власт.

Сила и власт, сила и власт, мислеше Бен, гледайки Бевърли. Вече можеше да я гледа; тя отново се взираше в очите на Бил и двамата сякаш забравяха всичко на света. Това трая само миг, ала за Бен беше цяла вечност.

Всичко опира дотам — сила и власт. Аз обичам Бевърли Марш и тя има власт над мене. Тя обича Бил Денброу и той има власт над нея. Но... мисля, че и той започва да я обича. Може би заради лицето ѝ когато каза, че е момиче. Или защото зърна гърдите ѝ за секунда. Или просто заради тая невероятна красота, която придобива

понякога под слънчевите лъчи. Няма значение. Но щом започва да я обича, значи тя придобива власт над него. Супермен има сила и власт винаги, стига да не попадне край минерала криптонит. Батман има сила и власт, макар че не може да лети и да вижда през стените. Мама има власт над мене, а шефът на фабриката има власт над нея. Всеки има по мъничко власт... освен може би дечурлигата и бебетата.

После той си помисли, че дори и бебетата имат власт — те могат да плачат докато на човек просто му писне и трябва да стори нещо, за да ги утеши.

— Бен? — отново го погледна Бевърли. — Езика ли си глътна?

— А? Не. Мислех за силата. Силата на сребърните топчета.

Бил го изгледа втренчено.

— Тъ-тъ-то... — започна Бил, после млъкна. По лицето му плъзна неясно, замислено изражение.

— Наистина трябва да бягам — каза Бевърли. — Пак ще се видим, нали?

— Дадено, отскочи утре насам — каза Стан. — Ще чупим и другата ръка на Еди.

Всички се разсмяха. Еди шеговито замахна с инхалатора срещу Стан.

— Довиждане тогава — каза Бевърли и се измъкна от къщичката.

Бен погледна Бил и видя, че той не се е присъединил към общия смях. Лицето му си оставаше замислено и Бен знаеше, че сега човек трябва да го повика три-четири пъти преди да чуе. Знаеше за какво мисли Бил; сам щеше да мисли за същото през идващите дни. Разбира се, не през цялото време. Щеше да простира и прибира прането на майка си, щеше да играе на гоненица и престрелка в Пущинака, а през първите дъждовни дни на август седмината щяха да подхванат в дома на Ричи Тозиър лудешка игра на „Не се сърди човече“, пълна с бесни гонитби, засади, връщания и спорове за точното тълкуване на зара, докато зад прозорците монотонно ромолят сиви водни струи. Майка му щеше да заяви, че според нея Пат Никсън е най-красивата американка и щеше да изпадне в ужас от неговите предпочитания към Мерилин Монро (той смяташе, че ако не беше червенокоса, Бевърли би била точно копие на Мерилин Монро). Щеше да има време за неограничени количества шоколадчета, вафли и хотдог. Дълги часове щеше да седи

на задната веранда, увлечен в „Лъки Стар и луните на Юпитер“. Щеше да има време за всички тия неща, докато раната на корема му бавно заздравява и почва да сърби, защото на единайсет години животът изглежда безкраен — и макар да беше извънредно умен за възрастта си, той нямаше чувство за перспектива. Споменът за къщата на Нийбълт стрийт не му пречеше да живее. В края на краищата, светът беше пълен с чудеса.

Но от време на време щяха да идват странни моменти, в които отново да вади въпросите от дъното на душата си и да размишлява над тях: *Силата на среброто, властта на топчетата — откъде идва подобна сила и власт? Откъде идва всяка сила и власт? Как може човек да я постигне? Как да я употреби?*

Струваше му се, че за всички тях тия неща могат да бъдат въпрос на живот и смърт. Една вечер докато заспиваше, а дъждът скучно барабанеше по прозорците и покрива, той изведнъж помисли, че има и друг въпрос, може би *единственият* въпрос. *То* имаше някаква реална форма; нали сам почти я бе видял за миг. Отнасяше ли се същото и до властта? Може би. Та нима не бе вярно, че и властта променя своя облик? Тя беше детски плач в среднощен час, беше атомна бомба, беше сребърно топче, беше погледът на Бевърли към Бил и неговият отговорен поглед.

Ала какво бе властта в действителност?

12.

През следващите две седмици не се случи нищо особено.

ДЕРИ: ЧЕТВЪРТА ИНТЕРЛЮДИЯ

*Трябва да загубиш,
не се печели вечно.
Трябва да загубиш,
не се печели вечно, чу ли?
Знам, хубавице,
по пътя се задават тежки дни.*

Джон Ли
Хукър
„Трябва
да загубиш“

6 АПРИЛ 1985

Знаете ли какво ще ви кажа, приятели и съседи — тази вечер съм пиян. Пиян-залян. Ръжено уиски. За разгривка първо отскочих до Уоли, после наминах в магазинчето на Сентър стрийт половин час преди да затворят и се сдобих с бутилка ръжено уиски. Знам какво правя. Утре ще ме навести онзи с големия чук. И тъй, гледайте го кърканото негро — седи си по тъмно в затворената общинска библиотека, драска в бележника и час по час посяга към шише „Олд Кентъки“. „Кажки си истината, та да посрамиш дявола“ — тъй обичаше да казва мама, обаче сигурно е забравила да уточни, че понякога няма как да посрамиш рогатия симпатяга на трезва глава. Ирландците знаят това, но разбира се, те са белите негри на добрия дядо Господ и сигурно имат едни гърди преднина по въпроса.

Сега се каня да пиша за пиенето и дявола. Помните ли „Островът на съкровищата“ и стария морски вълк адмирал Бенбоу? „Тепърва ще им видим сметката, Джеки!“ Бас държа, че горкият дъртак си е вярвал

на думите. Накъркаш ли се с ром — или ръжено уиски — всичко става възможно.

Пиенето и дяволът. Добре.

Понякога се забавлявам с пресмятане колко ли ще изтрая, ако публикувам нещичко от това, което драскам в потайна доба. Ако измъкна някой скелет от гардероба на Дери. Библиотеката има управителен съвет. С единадесет настоятели. Единият е седемдесетгодишен писател, който преди две години преживя мозъчен удар и сега при всяко заседание се нуждае от помощ, за да открие името си в отпечатания дневен ред (а понякога съм го виждал как вади от косматите си ноздри грамадни засъхнали сополи и грижливо ги прибира на съхранение в ухото си). Има и една припряна госпожа, която пристигна от Ню Йорк със съпруга си лекар и вечно се увлича в страдалчески монолози колко провинциално градче е Дери, как никой от местните не разбира ЕВРЕЙСКОТО БИТИЕ и как трябвало да ходи чак до Бостън, за да си купи що-годе прилична пола. Последният ми разговор без посредници с тази кльоцава кобила се състоя по време на библиотечното коледно празненство преди година и половина. Беше се натоварила с джин до козирката и ме запитва дали някой в Дери разбира НЕГЪРСКОТО БИТИЕ. Аз също си бях подложил солидно и отговорих: „Мисис Гладри, евреите може да са голяма загадка, обаче негрите цял свят ги разбира.“ Тя едва не се задави с питието, въртна се толкова рязко, че изпод късата ѝ пола надникнаха гащичките (сучна гледка, между нас казано; де да беше Керъл Данър) и така завърши последният ми неформален разговор с мисис Рут Гладри. Много важно.

Другите в управителния съвет са потомци на богатшите от дърводобива. Подкрепата за общинската библиотека е наследствен акт на покаяние; те са обезчестили горите, а сега полагат грижи за нашата книжнина както някой застарял развратник внезапно решава да обезпечи състояние на копелетата, които е наплодил в буйните млади години. Именно техните деди и прадеди са разчекнали бедрата на горите северно от Дери и Бангор, за да изнасят тия зелени девиси с топори и триони. Секли, кълцали и дълбали просеки без да им мигне окото. Започнали да лишават от девственост тия необятни гори още по времето на президента Гроувър Кливланд, а когато президентът Удро Уилсън рухнал от сърдечен удар, работата вече била на привършване.

Тия префърцунени злодеи обезчестили горските дебри, осеяли ги с купища борови трески и превърнали Дери от сънливо корабостроителско градче в буйно свърталище, където кръчмите никога не затваряли, а курвите въртели задници по цяла нощ. Един стар кореняк, деветдесет и три годишният Егбърт Тараугуд, ми разказа как веднъж му се случило да легне с кльоцава проститутка в някакъв бардак на Бейкър стрийт (днес тази улица не съществува; на мястото на някогашните пиянски свърталища сега се издигат спокойни апартаменти за средната класа).

„И чак кога се изпразних връз нея, гледам — ам’че тя лежи в два пръста семе. Гаче свинска пача има под кълките. Абе, момиче, думам, не се ли подмиваш? Оная фърля едно око и вика: Ако речеш да ме заваряш, може да турна нов чаршаф. Май ми останаха два у буфета. Докъм десет часа знам кво имам отдоле, ама кога наближи полунощ толкоз ми изтръпва пичката, че хич не ме е еня — все едно аз съм тук, а па тя чак у Елсуърт.“

Такъв е бил Дери през първите двайсетина години на нашия век — само къркане, чукане и побоища. Кендъскиг бил препълнен с трупи от априлското размразяване, та чак до ноемврийските ледове. През двайсетте години секнали големите доставки за Световната война и бизнесът взел да запада, а Депресията го доубила. Богаташите вложили капитала си в оцелелите след Големия крах нюйоркски и бостънски банки, а икономиката на Дери зарязали да живее — или да умира — както може. Оттеглили се в своите изящни резиденции на Западния булевард и разпратили дечурлигата си по частни училища в Ню Хампшър, Масачузетс и Ню Йорк. От тогава насетне можели да лежат върху лихвите и политическите си връзки.

Днес, седемдесет и пет години след като Егбърт Тараугуд прекарал любовните си мигове с оная евтина курва върху обляно в сперма легло на Бейкър стрийт, от тяхното господство са останали само обезобразените гори в окръзите Пенобскот и Ароустук, два реда великолепни викториански сгради по Западния булевард... и разбира се, моята библиотека. Само че ония добри хора от Западния булевард за нула време ще ми отнемат „моята“ библиотека, а после ще ми зачернят живота (двусмислицата е *преднамерена*), ако публикувам нещо за Легиона, за пожара в „Черното петно“, за смъртта на Брадли и неговата банда... или за Клод Еру и историята в „Сребърния долар“.

От една страна „Сребърният долар“ е име на кръчма. От друга — място на може би най-странното масово убийство в историята на Америка, станало през септември 1905 година. В Дери все още са живи неколцина кореняци, които твърдят, че си го спомнят, но за мене единствено достоверен е разказът на Тараугуд. По онова време той е бил осемнадесетгодишен.

Днес Тараугуд живее в старчески дом на Полсън. Няма нито един зъб и говори на толкова ужасна смесица от всички диалекти в щата, че ако записвам думите му фонетично, навярно ще ги разбере само някой друг стар кореняк от Мейн. За да прехвърля разказа му от касетофона върху хартия, трябваше да потърся помощта на вече споменатия фолклорист Санди Айвис от Мейнския университет.

Според Тараугуд, Клод Еру бил „Таквъз’дин гад канъцки дек’та гледа гаче коняга на месечина“. (Превод: Такъв един гад канадски, който те гледа като кобила под лунна светлина.)

Тараугуд твърди, че според него — а и според всички, които са работили с Еру — човекът бил лукав и страхлив като крадливо псе... което прави още по-изненадващи кървавите му подвизи в „Сребърния долар“. Постъпката просто не е в негов стил. Дотогава дърварите от Дери смятали, че талантите на Еру са насочени главно към палене на горски пожари.

През дългото горещо лято на 1905 година имало доста горски пожари. Най-големият от тях — по-късно Еру признал, че го предизвикал, слагайки запалена свещ в купчина трески и клони — опустошил Голямата индианска гора край Хейвън. Изгорели осемдесет хиляди декара превъзходна дървесина и мирисът на пушек преодолял цели шестдесет километра, за да стигне чак до Дери, където конските трамваи бавно пъплели по Горната миля.

През пролетта на оная година били плъзнали слухове за обединяване в профсъюз. Четирима секачи взели участие в организационната дейност (не че имало кой знае какво за организиране; от онова време, та чак до ден-днешен работниците в Мейн не изпитват особени симпатии към профсъюзите) и един от тях бил Клод Еру, който вероятно си представял профсъюзната работа като възможност да приказва на едро и да прекарва цялото си време из кръчмите по Бейкър стрийт. Еру и другите трима се наричали „активисти“; царете на дърводобива ги нарекли „подстрекатели“. Една

прокламация, разлепена по бараките из дърварските лагери от Монроу до Хейвън Вилидж и от Съмнър Плантейшън до Милинокът, уведомявала секачите, че всеки, който се разприказва за профсъюзи, ще бъде изритан от работа незабавно.

През май същата година край Трапъм Ноч избухнала кратка стачка и макар че тя била потушена безцеремонно от стачкоизменници и „градски полицаи“ (а това, знаете, е доста странно, защото в разгара на събитията тридесетина полицаи радостно се заели да трошат глави с дръжки от брадви, а до този момент никой не бил чувал в Трапъм Ноч — с население 79 души според преброяването от 1900 година — да е имало и един-единствен полицай), Еру и неговите приятели я смятали за голям успех на профсъюзната кауза. По този повод те пристигнали в Дери да се напият и да свършат нещичко като „активисти“... или като „подстрекатели“, зависи от коя страна ще погледнете. Обходили повечето кръчми из Дяволския декар и накрая се озовали пияни-опикани в „Сребърния долар“. Прегърнати през рамо, четиримата редували профсъюзните маршове със сантиментални песни от рода на „Майчиният взор ме гледа от небето“, макар че според мен лично всяка майка с право би извърнала глава, ако надникне отгоре и зърне сина си в подобно състояние.

Според Егбърт Тараугуд всички единодушно смятали, че единствената причина за влизането на Еру в профсъюзното движение се нарича Дейви Хартуел. Хартуел бил главен „активист“ или „подстрекател“ и Еру го обичал безумно. Не бил единствен; повечето участници в движението обичали Хартуел дълбоко и страстно, с онази горделива обич, която мъжете даряват само на своите събратя, надарени с едва ли не божествено обаяние. „Дъви Ардуел беъ мъж дека стъпя гаче гудил у джобо полвинта свят и фатил хиптека връз дургото“ — каза ми Тараугуд.

(Превод: Дейви Хартуел беше мъж, който стъпва сякаш е пъхнал в джоба си половината свят и е хванал ипотека върху другото.)

„Голем челяк беъ отдека да га гледаш; шо да си кри’им душата. Голем *глас* имъе, голема гордост у стъпката и думата. Не мой да та лажем дека бил *добър* челяк. Голем беъ, викам, и толкоз.“

Еру последвал Хартуел в профсъюзната дейност, както би го последвал, ако бе решил да стане корабостроител в Брюстър или Бат, да прави мостове във Върмонт или да полага железопътни линии из

западните щати. Еру бил подъл и зъл — ако пишеш роман, това навярно щеше да заличи всичките му добри качества. Но понякога след цял живот под товара на недоверието, след като винаги е бил самотник (или Неудачник) отчасти по собствен избор и отчасти под натиска на общественото мнение — след всичко това човек може да открие приятел или любим и просто да заживее за него както кучето живее за господаря си. Изглежда, така са стояли нещата между Еру и Хартуел.

Както и да е, през оная нощ четиримата легнали да спят в хотел „Брентууд армс“, наричан от дърварите „Плаващото куче“ (причината за прозвището отдавна е потънала в неизвестност — дори Егбърт Тараугуд не можа да си я припомни). Четирима влезли; никой не излязъл на сутринта. Единият на име Анди Делесепс просто изчезнал безследно; историята премълчава съдбата му — кой знае, може пък да е прекарал приятно остатъка от живота си нейде в Портсмут. Но не ми се вярва да е било точно така. Други двама „подстрекатели“, Амсъл Бикфорд и Дейви Хартуел, били открити да плават по очи из водите на Кендъскиг. Бикфорд бил без глава; някой я бил отсякъл с един замах на дърварска секира. Двата крака на Хартуел били изчезнали и ония, които го открили, се кълнели, че никога не са виждали върху човешко лице толкова болка и ужас. Устата му била разтегната, бузите се издували и когато хората го обърнали по корем и разтворили устните, в калта се изсипали седем пръста от краката му. Някои смятали, че Хартуел е изгубил останалите три в дългата си кариера на секач; други били на мнение, че може да ги е глътнал преди да умре.

Върху гърба на всеки от убитите било забодено листче с думата ПРОФСЪЮЗ.

Клод Еру не е бил изправен пред съда за престъплението, извършено в „Сребърния долар“ вечерта на 9 септември 1905 година, тъй че няма начин да узнаем как е избягнал участието на другите трима през онази майска нощ. Можем да градим хипотези; той е водил дълъг самотен живот, научил се е да бяга бързо, може би даже е развил онзи талант, с който някои бродещи псета подвиват опашка и изчезват миг преди да започнат сериозните неприятности. Но защо не е взел и Хартуел със себе си? Или пък е бил отвлечен в гората заедно с другите „подстрекатели“? Може би похитителите са го оставили последен и той е успял да се изплъзне, докато писъците на Хартуел (все по-глухи с всеки нов пръст, натъпкан в устата му) огласяли мрака и подплашвали

горските птици. Няма как да узнаем със сигурност, но последната хипотеза ми допада най-много.

Клод Еру се превърнал в призрак. Явявал се в някой дърварски лагер, заставал с другите работници на опашка пред кухненската барака, взимал паница яхния, изяждал я и пак изчезвал преди някой да разбере, че е чужд. След седмица-две изниквал в някоя кръчма, агитирал за профсъюзите и се кълнял, че ще отмъсти на ония, които убили другарите му — най-често споменавал имената на Хамилтън Тракър, Уилям Мюлер и Ричард Бауи. И тримата живеели в Дери; изящните им къщи с кулички над стръмните покриви си стоят и до днес на Западния булевард. След години те и техните потомци щели да опожарят „Черното петно“.

Няма съмнение, че някои хора силно желаели да се отърват от Клод Еру, особено след като през месец юни започнали горските пожари. Но макар да го виждали често, Еру бил бърз и притежавал животински нюх за опасностите. Доколкото успях да установя, никога не е била издавана официална заповед за издирването му и полицията не се намесвала. Може би някои хора се опасявали от онова, което би казал, ако го изправят пред съда за подпалвачество.

Каквато и да е причината, през цялото лято около Дери и Хейвън бушували горски пожари. Изчезвали деца, зачестили побоища и убийства, а когато човек застанел на Горната миля, освен мириса на пушек долавял и тежкия дъх на страх.

На първи септември най-сетне заваляло и дъждовете продължили цяла седмица. Както често ставало, центърът бил наводнен, но големите къщи по Западния булевард се издигали високо над града и в някои от тия големи къщи хората сигурно са въздъхнали с облекчение. Нека смахнатият канадец се крие цяла зима из горите, щом му е скимнало, казвали са си те. Свърши се вече лятната суша, а до другия юни все ще го спипаме някак.

И тогава дошъл 9 септември. Не мога да обясня станалото; Тараугуд също не може; доколкото знам, никой не е в състояние да го обясни.

„Сребърният долар“ бил претъпкан с дървари, които пиели бира подир бира. Здравчът гъстее навън. Придошлите мътносребристи води изпълвали руслото на Кендъскиг от бряг до бряг и според Егбърт Тараугуд „дуеше шантав ветар — от оная дека се глее да ти са пъне

през некая дупка у гащите и да ти бръкне баш у гъзо.“ Улиците приличали на тресавища. На една маса в дъното на кръчмата неколцина мъже играели карти. Били от хората на Уилям Мюлер. Мюлер владее част от областната железопътна линия, както и милиони декари превъзходна дървесина, а мъжете, които през оная вечер играели покер върху покритата с мушама маса, били наполовина дървари, наполовина железничари и сто на сто негодници. Двама от тях — Тинкър Маккъчън и Флорйд Калдърууд — знаели как изглежда небето на квадратчета. Заедно с тях били Латроп Раундс (прякорът му Ел Катук си остава също тъй необясним, както и прозвището на хотела „Плаващото куче“), Дейвид Грениър по прякор Стъгли и Еди Кинг — брадат мъжага с дебели очила и дебело шкембе. Правдоподобно е да допуснем, че всички те са били сред хората, които през последните два месеца и половина търсели Клод Еру под дърво и камък. Също тъй вероятно изглежда — макар да няма и помен от доказателства — че са взели участие в последната нощна разходка на Хартуел и Бикфорд през месец май.

Тараугуд разказва, че кръчмата била претъпкана; десетки мъже стояли рамо до рамо, пиели бира, дъвчели безвкусни мезета и водата от мокрите им дрехи капела по обсипания със стърготини под.

Вратата се отворила и влязъл Клод Еру. Носел двуостра дърварска секира. Размахвайки лакти, той си пробил път до бара. Егбърт Тараугуд стоял вляво от него; казва, че Еру вонял на яхния от пор. Кръчмарят подал на новодошлия халба бира, солница и две твърдо сварени яйца в паничка. Еру платил с банкнота от два долара и прибрал рестото — долар и осемдесет и пет — в широкия джоб на дърварското си яке. Посолил яйцата и ги изял. Посолил бирата, изпил я и се оригинал.

„Май навън има повече място, отколкото вътре, Клод“ — рекъл Тараугуд спокойно, сякаш не знаел, че цяло лято сума ти наемни убийци са обикаляли северен Мейн по дирите на Еру.

„Знаеш ли, *вярно* го рече“ — казал Еру. Само че с канадския му акцент сигурно е прозвучало като: „Знаъ ли, *верно* га рече.“

Поръчал си още една халба, пресушил я и пак се оригинал. Народът край тезгяха продължавал да бърби; не настанала тишина като в каубойските филми, когато добрият или лошият герой бута летящата врата и заканително се отправя към бара. Няколко души поздравили

Еру. Той кимал, размахвал ръка, но не се усмихвал. Тараугуд казва, че приличал на човек, който не знае буден ли е или сънува. На масата в дъното покерът продължавал. Ел Катук раздавал картите. Никой не си направил труда да уведоми картоиграчите, че Клод Еру е в кръчмата... макар че е трудно да си представим как са могли да продължат играта без да усетят убийственото присъствие на Еру, когато той стоял само на пет-шест метра от тях и разни познати неведнъж изричали гръмогласно неговото име. Изглежда невероятно, но такива са фактите.

След като допил втората бира, Еру казал на Тараугуд, че има да свърши една работа, взел секирата и тръгнал към масата, където хората на Мюлер играели покер. После започнала касапницата.

Фloyd Калдърууд тъкмо си бил налял чаша уиски и оставял бутилката, когато Еру налетял и съссякъл ръката му над китката. Калдърууд погледнал и изпищял; китката още държала шишето, но изведнъж се оказала свързана само с кървави хрущяли и провлачени вени. За миг отсечената ръка стиснала още по-здравео, после се търкулнала на масата като мъртъв паяк. От раната шурнала кръв.

Край бара някой подвикинал да му дадат още една бира. Друг попитал кръчмаря Джоунси дали продължава да си боядисва косата. „Никога не съм я боядисвал“ — сърдито отвърнал Джоунси; той много се гордеел с черната си коса.

„Една от курвите на Мама Кортни разправя, че космите по патката ти са бели като сняг“ — рекъл зевзекът.

„Лъже“ — заявил Джоунси.

„Свали си гащите да видим“ — предложил един дървар на име Фолкланд, с когото беседвал Тараугуд малко преди да влезе Еру. Идеята предизвикала всеобщ смях.

Зад тях къртели писъците на Флойд Калдърууд. Неколцина клиенти подпрели лакти на бара и небрежно извърнали глави точно навреме, за да видят как Клод Еру разцепва с дърварската секира черепа на Тинкър Маккъчън. Тинкър бил едър мъжага с прошарена черна брада. Успял да се надигне с обляно в кръв лице, после пак тупнал на стола. Еру издърпал брадвата от главата му. Тинкър отново опитал да стане, но Еру завъртял секирата настрани и забил острието в гърба му. Тараугуд разказва, че звукът бил като от тежък вързоп мръсно пране върху килим. Тинкър се проснал на масата и картите излетели от ръката му.

Другите играчи надали адски вопли. Продължавайки да пищи, Калдърууд се мъчел да вдигне с лява ръка отсечената си китка, а кръвта му шуртяла на потоци. По думите на Тараугуд Стъгли Грениър имал „хитър пищов“ (тоест пистолет в кобур под мишницата) и правел безуспешни опити да го извади. Еди Кинг се помъчил да стане от стола и паднал по гръб. Преди да се изправи, Еру изникнал до него с високо вдигната секира. Кинг протегнал ръце нагоре и изпищял: *„Моля те, Клод, миналия месец се ожених!“*

Секирата полетяла надолу и потънала почти до дръжката в търбуха на Кинг. Кървавият фонтан опръскал таванските греди на „Долара“. Еди взел да се мята по пода. Клод разклатил дръжката насам-натам, както правят опитните дървари, за да освободят острието от яката хватка на смолист дънер. Щом измъкнал секирата, отново я развъртял над главата си. Замахнал повторно и Еди Кинг спрял да пищи. Клод Еру обаче не бил свършил; взел да го кълца като дърво за подпалки.

Хората край бара обсъждали замислено каква ли ще е предстоящата зима. Върнън Станчфийлд, фермер от Палмира, смятал, че сигурно ще е мека — според него дъждовете отнемали част от зимния сняг. Алфи Ноглър, който имал ферма край Ноглър роуд близо до Дери (тя е изчезнала отдавна; там, където някога Алфи Ноглър сажал грах, фасул и цвекло, днес минават петнайсет километра от новата междущатска магистрала с шест платна), твърдял противното. Заявил, че бил видял мъхнати гъсеници с по цели осем пръстена, а такова нещо не се помнело из тоя край. Трети предсказвал ледове; четвърти вещаел киша. Както се полага, не пропуснали да отворят дума за виелицата през 1901 година. Джоунси пързаял по тезгяха халби бира и панички с твърдо сварени яйца. Отзад писъците не стихвали и кръвта се леела като река.

В този момент от разказа на Егбърт Тараугуд изключих диктофона и го запитях:

— Как стана това? Нима ще речете, че не сте разбрали за клането, или сте знаели, но сте оставили всичко да си върви по реда? Или какво?

Брадичката на Тараугуд клюмна към горното копче на изпоцапаното с храна сако. Веждите му се сключиха. Мълча дълго, много дълго. Навън беше зима и чувах — едва-едва — смеха и веселите крясъци на децата по пързалката на големия хълм в парка Маккарън. В тясната, претъпкана и вмирисана на лекарства стаичка тишината се проточи толкова дълго, че бях готов да повтора въпроса, когато Тараугуд отговори:

— Знаехме. Обаче ни се струваше някак незначително. Беше като с политиката. Аха, точно така. Като общинските дела. Който разбира от политика, да си гледа политиката; който разбира от общински дела, да си разчепква *тия* истории. А пък трудовият човек по-добре да не се меси.

— Може би просто намекувате за съдбата, но не смееете да го кажете направо? — внезапно запитах аз. Въпросът изскочи въпреки волята ми и изобщо не се надявах на отговор от стария, глуповат и неук Тараугуд... но той отговори без да се изненада.

— Аха — каза старецът. — Може и да намеквам.

Докато клиентите край бара продължавали да обсъждат идващата зима, Клод Еру неуморно въртял секирата. Стъгли Грениър най-сетне бил успял да извади „хитрия пищов“. Брадвата отново се спускала над наклъцаните останки от Еди Кинг. Първият куршум на Грениър избил искри от острието и рикоширал с пронизителен вой.

Ел Катук се изправил на крака и взел да отстъпва. Все още държал тестето; най-долните карти се ръсели по пода. Клод се запътил към него. Ел Катук протегнал ръце да се защити. Стъгли Грениър стрелял отново и куршумът минал на три метра от Еру.

„Престани, Клод — рекъл Ел Катук. Тараугуд твърди, че опитвал да се усмихне. — Не бях с тях. Изобщо не съм се месил.“

Еру само изръмжал.

„В Милинокът бях — продължил Ел Катук и гласът му изтънял до писък. — *В Милинокът бях, кълна се в майка си! Питай когото щеш, ако не вярваш на мееееееее...*“

Клод вдигнал кървавата брадва и Ел Катук запокитил последните карти в лицето му. Острието изсвистяло през въздуха. Ел Катук приклепнал. Секирата се забила в дъсчената задна стена на

„Сребърния долар“. Ел Катук се опитал да побегне. Клод изтръгнал брадвата от дъските и го препънал с нея. Ел Катук се проснал по очи. Стъгли Грениър пак стрелял по Еру и този път бил малко по-точен. Целел се в главата на лудия дървар; куршумът заседнал в бедрото.

Междувременно Ел Катук енергично пълзял към вратата и пред лицето му провисвали кичури коса. Озъбеният Еру избъбрил нещо неясно, завъртял секирата и след миг отсечената глава на Ел Катук се търкулнала с нелепо изплезен език по стърготините. Спряла край ботуша на един дървар — някой си Варни, който киснел в „Долара“ още от пладне и вече бил толкова наквасен, че не знаел на суша ли е или плава по море. Той я подритнал настрани без дори да погледне какво има долу и ревно на Джоунси да донесе още една бира.

Бълвайки струи кръв от съсечената шия, Ел Катук пропълзял още цял метър, преди да разбере, че е мъртъв и да се сгърчи на пода. Оставал само Стъгли. Еру се завъртял, но Стъгли бил изчезнал в нужника и се залостил отвътре.

С безумен рев и бръцолевене Еру нахълцал вратата, пръскайки слюнки навсякъде. Когато нахълтал вътре, Стъгли бил изчезнал, макар че влажното мразовито помещение нямало прозорец. Еру постоял с наведена глава, погледнал мощните си ръце, облени в кръв и пот, после надал страшен вик и дръпнал капака на дупката. Сторил го тъкмо навреме, за да види как ботушите на Стъгли се изнизват под прогнилата дъсчена стена на нужника. Омазан с лайна от глава до пети, Стъгли Грениър запищял, че го убиват и хукнал под дъжда по Ексчейндж стрийт. Той единствен оцелял от клането в „Сребърния долар“... но след три месеца непрестанни майтапи по повод хитроумното му бягство, напуснал Дери завинаги.

Еру излязъл от тоалетната и спрял пред нея като изморен бик — с наведена глава и здраво стисната секира. Пъхтял, ръмжал и бил целият в кръв.

„Затваряй вратата, Клод, тоя кенеф вони, та се не трае“ — казал Тараугуд.

Клод захвърлил секирата и изпълнил молбата му. Тръгнал към обсипаната с карти маса, подритвайки мимоходом настрани отсечените крака на Еди Кинг. После кротко седнал и се хванал за главата. Край бара пиенето и разговорите продължавали. Пет минути по-късно отвън взели да прииждат хора, между които били трима или четирима от

помощниците на шерифа (главен сред тях бил бащата на Лал Мейкън, но още щом видял касапницата, той се гътнал от сърдечен удар и трябвало да го отнесат в лечебницата на доктор Шрат). Отвели Клод Еру. Когато го арестували, той тръгнал покорно, като замаян.

През тази вечер новината за клането прогърмяла из всички кръчми по Ексчейндж и Бейкър стрийт. Праведният пиански гняв бързо се натрупвал и когато вратите на кръчмите се затворили, повече от седемдесет мъже закрачили към центъра, където били затворът и съдилището. Носели факли и фенери. Били въоръжени с пушки, секири и лостове.

Областният шериф не бил там (очаквали го да пристигне от Бангор едва по обед на следващия ден), а Гъсока Мейкън лежал в лечебницата на доктор Шрат. Двата помощници, които играели карти в шерифската кантора, чули идващата тълпа и побързали да изчезнат. Пияниците нахълтали и извели Еру от килията. Той почти не протестирал; изглеждал унесен, зашеметен.

Понесли го на ръце като футболен герой; отнесли го до Канал стрийт и там го обесили на един стар бряст, надвиснал над Канала. „Толкова беше замаян, че само ритна два пъти и издъхна“ — разказва Егбърт Тараугуд. Според градските архиви това е бил единственият случай на линч в тази област на Мейн. Едва ли е необходимо да споменавам, че в „Дери нюз“ няма нито ред за произшествието. Мнозина от хората, които спокойно си пиели бирата докато Еру въртял брадвата в „Сребърния долар“, по-късно се озовали сред групата борци за спешно правосъдие. Изглежда, че към полунощ им е дошло ново настроение.

Зададох на Тараугуд последния си въпрос: видял ли е някой непознат по време на ония бурни събития? Някой, чиято външност да му се е сторила странна, неуместна, смешна или дори клоунска? Някой, който може да е пил бира в кръчмата през онзи следобед, а привечер да се е озовал сред най-буйните пияници, докато в главите им постепенно зрееело решението за линч?

— Може и да е имало такъв — отвърна Тараугуд. Вече беше изморен и клюмаше, защото бе наближило време за следобедната му дрямка. — Отдавна беше, мистър. Много вода изтече.

— Но вие си спомняте нещо — казах аз.

— Спомням си, че се зачудих дали някъде към Бангор няма селски панаир — каза Тараугуд. — Онази вечер минах да пийна една бира в „Кървавата кофа“, тя беше през пет-шест врати от „Сребърния долар“. Вътре имаше един тип... смешен тип... подкачаше, премяташе се... жонглираше с чаши... правеше разни фокуси... можеше да крепи четири монети на челото си... смешен, нали разбираш...

Костеливата му брадичка отново клюмна към гърдите. Щеше да заспи пред очите ми. Мехурчета пяна забълбукаха в ъгълчетата на устата му, омачкана и сбръчкана като вехта дамска чанта.

— Подир оная вечер сегиз-тогиз съм го виждал да се навърта тъдява — добави Тараугуд. — Сигур му е било толкоз весело тогава... че е решил да се задържи по нашия край.

— Да — казах аз. — Отдавна е по нашия край.

Отговори ми само тихо сумтене. Тараугуд бе заспал на стола си край прозореца, по който бяха строени шишенца с лекарства като тъжен парад на старостта. Изключих касетофона и дълго се вглеждах в този странен пътешественик през времето, пристигнал от края на миналия век, когато не е имало автомобили, електрически лампи и самолети, а щатът Аризона още не съществувал. Но Пениуайз е бил там, за да води хората към още едно чудовищно жертвоприношение — просто още една брънка от дългата верига на насилие и кръв в Дери. Онзи случай през септември 1905 година положил началото на поредния кошмарен период, в който само след няколко месеца щяла да се включи и великденската експлозия на стоманолеярната Кичънър.

Това ни води към някои интересни (и доколкото знам, жизненоважни) въпроси. Например с какво се храни То в *действителност*? Знам, че трупове на някои деца са били частично изядени — във всеки случай по тях има следи от зъби — но може би *ние* го тласкаме към това. Нали от най-ранно детство ни учат, че когато чудовището те хване в горските дебри, първата му работа е да те изяде. По-страшно от това навярно не можем да си представим. Но всъщност чудовищата живеят от нашата вяра, нали? Неизбежно стигам до този извод: храната може да дава живот, но истинският източник на сила не е тя, а вярата. А кой друг освен детето е толкова склонен към непрекословна вяра?

Но има едно затруднение: децата порастват. Силата на църквата се подновява и увековечава чрез периодични ритуални действия. В Дери силата сякаш също се подновява и увековечава чрез периодични ритуални действия. Възможно ли е То да се защитава благодарение на простия факт, че когато децата се превърнат във възрастни, те или губят способността да вярват, или биват осакатени от някакъв своеобразен артрит на духа и въображението?

Да. Мисля, че тук се крие разковничето. И ако сега им се обадя по телефона, какво ще си спомнят? Доколко ще повярват? Ще стигне ли вярата им, за да сложим веднъж завинаги край на ужаса... или само ще ни тласне към гибел? Те вече са призвани — поне това знам. Всяко убийство от сегашния цикъл е зов. На два пъти ние наранихме То почти смъртоносно и накрая го прокудихме дълбоко в бърлогата от тунели и вонящи пещери под града. Но мисля, че То знае и другата тайна: за разлика от неговото безсмъртие (или безкрайно дълголетие) ние сме тленни. Трябвало е просто да изчака докато за нас стане невъзможно да подновим искрената вяра, която ни превръщаше в източници на енергия и потенциални унищожители на чудовища. Двадесет и седем години. За него това може би е само кратък, освежителен сън като нашата следобедна дрямка. И когато се събуди, То ще си е все същото, а за нас ще е отлетяла една трета от живота. Нашият мироглед се е стеснил; нашата вяра в магията, която пораждаше вълшебствата, се е изтъркала като гланца на чифт новички обувки след дълго ходене.

Защо ни вика обратно? Защо просто не ни остави да си умрем? Мисля, че е защото ние едва не го убихме и То се страхува. Защото иска да си отмъсти.

И сега — сега, когато вече не вярваме в Дядо Коледа, Хензел и Гретел, Феята на зъбките и трола под моста — То е готово да ни срещне. *Елате си, казва то. Елате си, имаме недовършена работа в Дери. Донесете си книжките, играчките и топчетата! Ще поиграем. Елате си и ще видим дали още помните най-простото нещо на света: какво е да бъдеш дете, надарено с твърдата вяра, която поражда страха от тъмното.*

Поне за едно съм готов да се обзаложа хиляда на сто: страхувам се. Адски се страхувам.

ПЕТА ЧАСТ РИТУАЛЪТ ЧЮД

Не е възможно. От протекли
струи

завесата прогнива. Тлен
обгръща

плата. Но от машината
студена

плътта освободи, не строй
мостове.

Къде ще търсиш въздух, за да
литнеш

от континент до континент.
Словата

да падат както щат — дано
улучат

любов от упор. Рядка ще е тая
сполука. Прекалено много искат
да извлекат. Потопът глътна
всичко.

Уилям
Карлос Уилямс
„Патерсъ
н“

Виж и помни. Виж земните
простори

далеч отвъд заводи и треви.

Те път ще ти дадат, натам
върви.

Запитай с ясен глас гора и степ.
Що чуваш? Що земята ти
говори?

**Аз чужда съм — тук няма дом
за теб.**

Карл
Шапиро
„Пътевод
ител за
изгнаници“

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

НОЩНА СТРАЖА

1.

Общинската библиотека / 01:15 ч.

Когато Бен Ханском привърши разказа за сребърните топчета, всички искаха да вземат думата, но Майк заяви, че сега трябва да поспят.

— Стига ви толкова за днес — каза той, макар че навярно само на него му стигаше толкова; гледайки колко е изпито и морно лицето му, Бевърли се запита дали не е болен.

— Не сме свършили — възрази Еди. — Ами останалото? аз още не си спомням...

— Майк е п-п-прав — каза Бил. — Или ще си спомним, или н-н-няма да си спомним. Мисля, че вси-ххи-ичко ще си дойде на мястото. Засега узнахме кха-а-квото т-трябваше.

— Или по-точно казано, колкото можем да понесем — подхвърли Ричи.

Майк кимна.

— Ще се срещнем утре. — Той се озърна към часовника. — Днес, искам да кажа.

— Тук ли? — запита Бевърли.

Майк бавно поклати глава.

— Предлагам да се съберем на Канзас стрийт. Там, където Бил си криеше колелото.

— Значи слизаме в Пущинака — уточни Еди и изведнъж потрепери.

Майк отново кимна.

Шестимата се спогледаха и настана кратко мълчание. После Бил стана на крака и останалите последваха примера му.

— Искам до разсъмване да бъдете много предпазливи — каза Майк. — То е идвало тук; може да ви открие навсякъде. Но след тази

среща ми стана по-добре. — Той погледна Бил. — Бих казал, че все още можем да го сторим, нали, Бил?

Бил бавно кимна.

— Да, мисля, че все още можем да го сторим.

— Само че То вероятно също го знае — добави Майк — и ще стори всичко възможно, за да наклони везните в своя полза.

— Какво да правим, ако То се появи? — запита Ричи. — Да си закрием носовете и очите, да се превъртим три пъти и да мислим за хубави неща? Да му хвърлим в лицето някакво вълшебно прахче? Да пеем стари песни на Елвис Пресли? Или какво?

Майк поклати глава.

— Ако можех да ви дам съвет, изобщо нямаше да срещнем проблеми, нали така? Знам само, че има някаква друга сила — или поне я имаше, докато бяхме хлапета — която искаше да оцелеем и да свършим работата. Може би все още я има. — Той уморено сви рамене. — Преди срещата тази вечер си мислех, че двама-трима от вас няма да дойдат. Че ще са изчезнали или мъртви. И като ви видях всички, надеждата ми възкръсна.

Ричи погледна часовника си.

— Един и петнайсет. Колко бързо лети времето, когато се забавляваш, нали, Камара?

— Бибип, Ричи — отвърна Бен и се усмихна измъчено.

— Искаш ли да повървим пеш до „Гъ-гъ-градски дом“, Бевърли? — запита Бил.

— Добре — каза тя и наметна мантото си.

Сега библиотеката изглеждаше невероятно безмълвна, сенчеста, страшна. Бил усети как последните два дни изведнъж се струпват върху плещите му като непосилен товар. Би го изтърпял, ако беше само умора, но имаше и още нещо — чувството, че откача, сънува, вижда параноични фантазии. Имаше чувството, че го дебнат. *Може би изобщо не съм тук, помисли той. Може би съм в лудницата на доктор Сюърд край порутената резиденция на граф Дракула, а в дъното на коридора е Рънфилд — той с неговите мухи, аз с моите чудовища — и двамата твърдо вярваме, че веселбата продължава, затова сме се пременили, само че не със смокинги, а с усмирители ризи.*

— Ами ти, Р-р-ричи?

Ричи поклати глава.

— Аз ще се прибера в хотела с Камарата и Каспбрак. Нали, момчета?

— Дадено — каза Бен. Той хвърли поглед към Бевърли, която стоеше до Бил, и в гърдите му се впи почти забравена болка. Някакъв нов спомен потрепна в съзнанието му, почти бе готов да изплува, но сетне потъна отново.

— Ами ти, М-м-майлк? — запита Бил. — Ще се поразходиш ли с н-н-нас?

Майк тръсна глава.

— Трябва да...

В този миг болезнено острият писък на Бевърли раздразни тишината. Високият свод подхвана кряска и ехото заплующа над главите им като смях на кръжащи демони.

Бил се завъртя към нея; Ричи изтърва спортното си сако, както го надигаше от облегалката на стола; раздаде се трясък на строшено стъкло — Еди неволно бе помел с ръка празното шише от джин.

Пребледняла като първокачествена хартия, Бевърли бавно отстъпваше от тях с протегнати ръце. Очите ѝ бяха готови да изхвъркнат от възпалените клепачи.

— *Ръцете ми!* — изкрещя тя. — *Ръцете ми!*

— Какво... — започна Бил, после видя как кръвта се стича по треперещите ѝ пръсти. Закрачи към нея и изведнъж усети пареща болка в собствените си длани. Не беше остра; по-скоро напомняше болката, която се вестява от време на време в отдавна зараснала рана.

Старите белези, които се бяха появили върху дланите му в Англия, сега кървяха широко разтворени. Озърна се настрани и видя Еди Каспбрак да гледа ръцете си като втрещен. От неговите длани също течеше кръв. Както и от дланите на Майк. На Ричи. На Бен.

— Сега окончателно сме вътре, нали? — запита Бевърли. Плачеше. Риданията също се засилваха в безмълвната пуста библиотека; сякаш самата сграда плачеше заедно с нея. Бил помисли, че ако слуша по-дълго този звук, навярно ще полудее. — Бог да ни е на помощ, сега окончателно сме вътре.

Бевърли изхлипа и от едната ѝ ноздра протече сопол. Тя го избърса с разтреперана ръка и по пода се заръсиха нови кървави капки.

— Бъ-ххъ-ързо! — възкликна Бил и сграбчи ръката на Еди.

— Какво...

— Бързо!

Той протегна другата си ръка и след миг Бевърли я хвана. Продължаваше да плаче.

— Да — каза Майк. Изглеждаше замаян като от упойка. — Да, така трябва, нали? Всичко започва отначало, нали, Бил? Всичко започва отначало.

— Д-д-да, ми-ххи-исля, ч-че...

Майк се хвана за Еди, а Ричи стисна другата ръка на Бевърли. Няколко секунди Бен ги гледа изумено, после като насън вдигна кървавите си длани и пристъпи между Майк и Ричи. Стисна ръцете им. Кръгът се затвори.

(Ах Чюд това е ритуалът Чюд и Костенурката не може да ни помогне)

Бил се помъчи да изкрещи, ала от гърлото му не излетя нито звук. Видя как Еди килна глава назад и жилите по шията му се изпънаха. Бедрата на Бевърли двукратно се разтърсиха, сякаш я пронизваше оргазъм, кратък и оглушителен като пистолетен изстрел. Устата на Майк се кривеше нелепо, сякаш опитваше да се смее и да плаче едновременно. Сред библиотечната тишина затрещяха врати и грохотът се търкулна по коридорите като грамадна топка за боулинг. В читалнята за периодика безплътен ураган завъртя купища списания. В кабинета на Керъл Данър пишещата машина IBM оживя с тихо бръмчене и започна да трака:

троши

стоборастрясък

сухипаккрещичесрещнал

духтрошистоборастрясъксухипак

Печатащата глава се заклещи. Претоварената машина изцвърча, нададе глух електронен вопъл и млъкна. Във Втори отдел лавицата с окултна литература изведнъж се прекатури, разсипвайки безредно по пода Едгар Кейс, Нострадамус, Чарлс Форт и „Апокрифите“.

Бил усещаше опияняващ прилив на мощ. Смътно долови, че има ерекция и всички косми по главата му са настръхнали право нагоре. Чувството за сила в затворения кръг беше неописуемо.

Всички врати на библиотеката се затръшнаха едновременно.

Старинният часовник зад бюрото удари веднъж.

После всичко свърши мигновено, сякаш някой бе изключил енергията.

Те отпуснаха ръце и се спогледаха замаяно. Никой не каза нищо. Докато чезнеше чувството за мощ, Бил усети как в душата му се прокрадва ужасяваща обреченост. Огледа белите, изнурени лица, после сведе очи към дланите си. По тях имаше кървави петна, но раните, които им бе нанесъл Стан Юрис със счупено шише от Кока Кола през август 1958, отново се бяха затворили, оставяйки само криви бели чертички като оплетени конци. Бил си помисли: *Тогава за последен път бяхме седмината заедно... в деня, когато Стан нарязва дланите ни сред Пущинака. Стан не е тук; мъртъв е. И сега за последен път сме шестимата заедно. Знам го, усещам го.*

Бевърли се притискаше към него и трепереше цялата. Бил я прегърна. Всички го гледаха с огромни, блестящи в сумрака очи, а сред малкото островче светлина стоеше дългата маса, отрупана с празни бутилки, чаши и препълнени пепелници.

— Стига толкова — дрезгаво каза Бил. — Достатъчно се забавлявахме тая вечер. Ще отложим балните танци за друг път.

— Спомних си — каза Бевърли. Погледна Бил с широко разтворени очи над мокрите бели бузи. — Спомних си всичко. Как баща ми узна за вас. Как бягах. Бауърс, Крис и Хъгинс. Какво бягане падна. Тунелът... птиците... То... Спомням си всичко.

— Да — каза Ричи. — И аз.

Еди кимна.

— Помпената станция...

— А сега, Еди... — започна Бил.

— Сега се прибирайте — прекъсна го Майк. — Починете си. Късно е.

— Ела да се разходиш с нас, Майк — предложи Бевърли.

— Не, трябва да заключа. И да запиша това-онова... да включа тая среща в летописите, ако предпочитате. Няма много да се бавя. Вървете.

Мълчаливо тръгнаха към изхода. Бил и Бевърли вървяха заедно, след тях крачеха Еди, Ричи и Бен. Бил отвори вратата пред Бевърли и тя тихо благодари. Докато излизаха на гранитните стъпала, Бил помисли, че тя изглежда поразително млада и уязвима... С отчаяние разбра, че навярно отново се влюбва в нея. Помъчи се да мисли за

Одра, но Одра оставаше някъде далече. Сигурно спеше в дома им във Флит, където вече изгряваше слънцето и млекарят започваше сутрешната обиколка.

Над Дери отново се струпваха облаци и по пустите улици лазеха гъсти приземни мъгли. В далечината унило се тъмнееше високият викториански силует на хотел „Градски дом“. *И онова, което обикаляше из „Градски дом“, крачеше в самота,* помисли Бил. Едва удържа смеха си. Стъпките им кънтяха оглушително. Пръстите на Бевърли докоснаха ръката му и Бил с радост ги стисна.

— Започна преди да бяхме готови — каза тя.

— Д-дали и-ххи-зобщо щяхме да б-бъдем г-готови?

— *Ти щеше да бъдеш, Шеф Бил.*

Докосването на нейната ръка изведнъж бе станало вълшебно и необходимо. Той се запита какво ли би било да докосне гърдите ѝ за втори път през живота си — и подозираше, че още тази нощ ще узнае отговора. Сега щяха да са по-тежки, по-зрели... и дланта му щеше да открие косъмчета, когато се плъзнеше по издутината на венериния хълм. Той помисли: Обичах те, Бевърли... и те обичам. Бен те обичаше... и те обича. Обичахме те тогава... и те обичаме сега. Трябва да те обичаме, защото вече се започна. И няма път назад.

Той се озърна през рамо и видя библиотеката. Ричи и Еди стояха на най-горното стъпало; Бен беше застанал в подножието на стълбата и гледаше подир тях. Стоеше прегърбен, с ръце в джобовете и през трептящите воали на ниската мъгла изглеждаше тъй, сякаш отново бе станал единайсетгодишен. Ако можеше да го достигне с мисъл, Бил би му казал: *Няма значение, Бен. Важна е обичта, копнежът... вечното желание, а не времето. Може би това е единственото, което успяваме да отнесем, когато литваме от синевата към мрака. Слаба утеха, би казал някой, но по-добре слаба утеха, отколкото никаква.*

— Баща ми знаеше — изведнъж каза Бевърли. — Един ден се прибрах у дома от Пущинака и той просто знаеше. Казвала ли съм ти някога какво говореше, когато беше ядосан?

— Какво?

— „Тревожа се за теб, Беви.“ Това казваше. „Много се тревожа.“ — Тя се разсмя и в същото време потрепери. — Мисля, че искаше да ми причини болка, Бил. Тоест... и преди ми бе причинявал болка, но

онзи последен път беше другояче. Той беше... в много отношения беше странен мъж. Обичах го. Много го обичах, но...

Тя го погледна, очаквайки може би той да довърши вместо нея. Бил мълчеше; трябваше да го изговори сама рано или късно. Лъжите и самозаблужденията се бяха превърнали в баласт, в излишен лукс, който сега не можеха да си позволят.

— Но и го мразех — каза тя и в една дълга секунда пръстите ѝ стиснаха отчаяно ръката на Бил. — Никога до днес не съм изричала това. Мислех си, че Бог ще ме убие, ако го кажа на глас.

— Повтори го тогава.

— Не, аз...

— Не се бой. Ще боли, но може би прекалено дълго е стояло в душата ти. Кажи го.

— Мразех татко — каза тя и безсилно се разрида. — Мразех го, страхувах се от него, мразех го, никога не бях толкова добро момиче, колкото искаше и го мразех, да, мразех го, но и го обичах.

Той спря и я прегърна. Ръцете ѝ безнадеждно се вкопчиха в него. Сълзите ѝ се стичаха по шията му. Бил усещаше с потресаваща яснота нейното гъвкаво, зряло тяло. Лекичко се отдръпна, за да не я докосва с ерекцията си... но Бевърли отново се притисна към него.

— Цяла сутрин бяхме играли долу на гоненица или нещо подобно — каза тя. — На нещо безобидно. Даже не бяхме споменали нито дума за То, поне до пладне... обаче всеки ден идваше момент, когато отваряхме дума за това. Помниш ли?

— Да — каза той. — Идваше м-м-момент. Помня.

— Беше облачно... горещо. Играхме почти цяла сутрин. Прибрах се към единайсет и половина. Мислех да си пусна един душ, после да хапна сандвич и чиния супа. А после пак да играем. Нашите трябваше да са на работа. Само че той беше там. Беше у дома. Той

2.

Долна главна улица / 11:30 ч.

я запокити през цялата стая още преди да бе прекрачила прага. Тя изпищя от смайване и веднага млъкна, когато се блъсна в стената с такава сила, че рамото ѝ изтръпна. Рухна върху вехтото канапе и

трескаво завъртя глава. Вратата към коридора се затръшна. Баща ѝ бе чакал зад нея.

— Тревожа се за теб, Беви — каза той. — Понякога *много* се тревожа. Знаеш това. Казвам ти го, нали? И още как!

— Татко, какво...

Той бавно закрачи към нея през хола и лицето му беше угрижено, печално, убийствено. Тя не искаше да вижда убийственото, но то беше там като безжизнен блясък на мръсотия по застояла вода. Хапеше замислено кокалчетата на дясната си ръка. Беше облечен с тютюневия работен костюм и когато бевърли сведе очи, забеляза, че дебелиите подметки на обувките му оставят следи по маминия килим. *После ще трябва да пусна прахосмукачката*, объркано помисли тя. *Да изчистя всичко. Ако изобщо съм в състояние да чистя. Ако той...*

Беше кал. Черна кал. В ума ѝ стремглаво изскочи тревожна мисъл. Беше играла в Пущинака с Бил, Ричи, Еди и другите. Калта по обувките на татко беше черна, лепкава — също такава имаше долу, в мочурището сред Пущинака, където стърчеше призрачен белезникав гъсталак от ония растения, които Ричи наричаше „бамбук“. Когато подухваше вятър, стъблата се търкаха едно в друго и трополяха глухо като далечни туземски барабани и нима баща ѝ бе слизал в Пущинака? Нима баща ѝ...

ПЛЯААС!

Ръката му се стрелна като ракета в широка орбита и я зашлеви по лицето. Главата ѝ изкъртя от удара в стената. Той пхна палци под колана си и я огледа с убийствено, някак отвлечено любопитство. Тя усети как под лявото ъгълче на долната ѝ устна плъзва струйка топла кръв.

— Пред очите ми си израсла — каза той и Бевърли очакваше да добави още нещо, но засега това сякаш бе всичко.

— Татко, за какво говориш? — запита тя с тих, треперещ глас.

— Ако ме излъжеш, ще те пребия до смърт, Беви.

Тя осъзна с ужас, че баща ѝ не я гледа; гледаше над нея, към стената зад канапето, където висеше старата гравюра на Къриър и Айвис. В нов безумен завой съзнанието ѝ се стрелна към времето, когато беше четиригодишна и седеше във ваната със синьото пластмасово корабче и детския сапун „Попай“; огромен, безкрайно любим, облечен в сиви панталони на диагонални райета и мрежеста

тениска, баща ѝ стоеше до нея с чаша оранжада в едната ръка, с другата ѝ сапунисваше гръбчето и говореше: „*Дай да видим тия ушички, Беви; знаеш ли, че на мама ѝ трябват картофчета за вечеря?*“ И тя чу собствения си детски смях, видя се как вдига очи към леко брадясалото му лице, което в онзи миг ѝ се струваше вечно.

— Аз... аз няма да те лъжа, татко — каза тя. — Какво е станало?

Нахлулите в очите ѝ сълзи разкъсваха образа му на парчета.

— Ходила ли си в Пущинака с момчешка тайфа?

Сърцето ѝ замря; погледът ѝ отново се прикова към калните обувки. Черна, лепкава кал. Ако нагазиш в нея, може да ти засмуче обувката или гуменката... а Ричи и Бил бяха убедени, че по-навътре има истинско тресавище.

— Играя там поняк...

Пляс! Коравата мазолеста ръка описва нова орбита. Бевърли изкрещя от болка и страх. Ужасяваше се от странното му изражение, от това, че не я поглеждаше. Нещо му ставаше. Напоследък беше вечно сърдит... Ами ако се канеше да я убие? Ами ако

(о престани Бевърли той е твой БАЩА а БАЩИТЕ не убиват ДЪЩЕРИТЕ си)

престанеше да се владее? Ако...

— Какво си им позволила да правят с теб?

— Татко? Какво...

Нямаше представа за какво я пита.

— Сваляй гащите.

Объркването ѝ растеше. Всичките му думи изглеждаха мъгляви, несвързани. От опитите да ги разбере ѝ прилошаваше... повдигаше ѝ се.

— Какво... защо...?

Ръката му се надигна; тя неволно отскочи.

— Сваляй гащите, Беви. Искам да видя дали си непокътната.

В главата ѝ изникна ново видение, по-безумно от всички останали: видя се как сваля джинсите и заедно с тях единият крак се откъсва от тялото ѝ. Опитва се да подскача из хола на куц крак, а татко ѝ я гони с каиша и крещи: „*Знаех, че не си непокътната! Знаех си! Знаех си!*“

— Татко, не разбирам какво...

Ръката му пак се стрелна напред, този път не за да удрия, а за да стиска. Пръстите се впиха в рамото ѝ с чудовищна сила. Тя изпищя. Той я дръпна нагоре и Бевърли за пръв път го погледна в очите. Видяното я накара да изпищии отново. Беше... *нищо*. Баща ѝ бе изчезнал. И Бевърли внезапно осъзна, че е затворена в апартамента насаме с То — насаме с То в този сънен августовски ден. Не усещаше тежкото чувство за мощ и безпределно зло, което бе изпитала преди седмица и половина в къщата на Нийбълт стрийт — сега То някак се разреждаше в човешката същност на баща ѝ — но все пак То бе тук и нападнаше чрез него.

Той я тласна настрани. Бевърли блъсна с колене холната масичка, праметна се през нея и с вик падна на пода. *Значи така става, помисли тя. Ще кажа на Бил, за да знае. То е навсякъде в Дери. И просто... просто запълва празнините, това е.*

Претъркаля се. Баща ѝ пристъпваше към нея. Тя запълзя заднешком, а косата провисваше пред очите ѝ.

— Знам, че си ходила долу — изрече той. — Казаха ми. Не повярвах. Не вярвах, че моята Беви ще скитосва с тайфа момчетии. Обаче тая сутрин видях с очите си. Моята Беви с тайфа момчетии. И дванайсет още нямаш, а пък скитосваш с тайфа момчетии! — Последните думи сякаш го тласнаха в нов изблик на гняв; яростта трептеше в мършавото му тяло като електрическо напрежение. — *И дванайсет още нямаш!* — изкрещя той и стовари върху бедрото ѝ жесток ритник. Тя проплака. Челюстите му се впиваха в този нов факт или в собствената му представа за истина със сляпа алчност, както гладно псе ръфа парче месо. — *И дванайсет още нямаш! И дванайсет още нямаш! И дванайсет още НЯМАШ!*

Замахна с крак. Бевърли се отметна. Бяха се озовали в кухнята. Кракът му улучи шкафчето под печката и тенджерите вътре издрънчаха.

— Не бягай от мен, Беви — каза той. — Недей да го правиш, че по-лошо ще стане. Повярвай ми сега. Повярвай на татко си. Сериозно е. Да скитосваш с момчета, да им разрешаваш да ти правят Бог знае какво — а пък още нямаш *дванайсет* — това е много сериозно, Господ ми е свидетел. — Той я сграбчи за раменете и с рязко дръпване я вдигна на крака. — Ти си хубаво момиче. Сума ти народ само гледа да

изчука някое хубаво момиче. Сума ти момичета са навити да ги изчукат. Била ли си им уличница на ония момчета, Беви?

Най-сетне тя разбра какво е вмъкнало То в главата му... но дълбоко в душата си разбираше, че мисълта навярно е съществувала отдавна; То просто си бе послужило с тази мисъл като с инструмент, който лежи и чака някой да го поеме.

— Не, татко. Не, татко...

— *Видях те да пушиш!* — изрева той.

Този път дланта му удари толкова жестоко, че тя се люшна като пияна и грохна по гръб върху кухненската маса, едва усещайки острата болка в гръбнака. Солницата и пиперницата полетяха на пода. Пиперницата се строши. Пред очите на Бевърли разцъфваха и чезнеха черни цветя. Звучите ставаха плътни и глухи. Видя лицето му. Нещо странно в лицето му. Той гледаше гърдите ѝ. Изведнъж тя осъзна, че блузата ѝ е изхвъркнала от джинсите, че няколко копчета са се откъснали, а отдолу не носи сутиен... засега имаше само един, слагаше го от време на време, за да свиква. С нов отскок мислите ѝ се стрелнаха към онзи момент в къщата на Нийбълт стрийт, когато бе взела тениската на Бил. Тогава бе усетила как предизвикателно стърчат гърдите ѝ под тънкия памучен плат, но срамежливите, престорено небрежни погледи на момчетата не я смущаваха; изглеждаха напълно естествени. А погледът на Бил изглеждаше повече от естествен — струваше ѝ се топъл и желан, макар и изпълнен с някаква дълбока заплаха.

Към ужаса започваше да се примесва чувството за вина. Дали пък баща ѝ не беше прав? Не ѝ ли идваха

(*била си им уличница*)

мисли? Лоши мисли. Мисли за онова, непознатото, за което говореше той.

Не е същото! Не е същото като този негов

(*била си уличница*)

поглед сега! Не е същото!

Тя се изправи и затъкна блузата си в джинсите.

— Беви?

— Татко, ние просто *играем*. Нищо повече. Играем. Ние... ние не правим нищо такова... нищо *лошо*. Ние...

— Видях те да пушиш — повтори баща ѝ, пристъпвайки към нея. Погледът му се плъзна по гърдите ѝ, по тънките, почти момчешки бедра. Изведнъж той затананика с писклив, хлапашки глас, от който я обзе още по-дълбок ужас: — *Щом момиче дъвче дъвка, значи пуши! Щом момиче пуши, значи пие! А щом момиче пие, всички знаят какво прави такова момиче!*

— *НИЩО НЕ СЪМ ПРАВИЛА!* — изкрещя тя, докато ръцете му слизаха към раменете ѝ. Сега не щипеха, не удряха. Само докосваха нежно. И кой знае защо, тъкмо това беше най-страшно.

— Бевърли — изрече той с непоклатимата, безумна логика на маниак, — видях те с момчета. Обясни ми сега какво може да прави едно момиче с момчетата в храсталака, ако не е онуй, дето се прави по гръб?

— *Остави ме!* — извика тя. Гневът изригна от дълбини, за които не бе и подозирала. Яростта пламтеше в главата ѝ със синьо-жълтеникав огън. Вече не можеше да мисли нормално. Спомни си колко пъти я е плашил; колко пъти я е карал да се срамува; колко пъти ѝ е причинявал болка. — *Просто ме остави на мира!*

— Недей да говориш така на татко си — изумено промърмори той.

— *Не съм правила онова, за което говориш! Никога!*

— Може. Може и да не си. Сега ще те проверя. Знам как. Свали си гащите.

— *Не!*

Очите му се разшириха, разкривайки жълтата роговица около небесносините ириси.

— *Какво рече?*

— Рекох *не*. — Тя впи поглед в него и може би той различи пламъка на гнева, жарката стихия на бунта. — Кой ти каза?

— Беви...

— Кой ти каза, че играем там? Не беше ли непознат? Не беше ли облечен в оранжево и сребристо? Не носеше ли ръкавици? Не приличаше ли на клоун, дори и да не е бил клоун? Как се казваше?

— Беви, престани да...

— Не, *ти престани* — натърти тя.

Той отново замахна и този път ръката му бе свита в юмрук, готов да троши кости. Бевърли приклезна. Юмрукът изсвистя над нея и с

трясък се стовари върху стената. Баща ѝ изрева, пусна я и налапа ожулените кокалчета. Тя се отдръпна с бързи, ситни стъпки.

— *Връщай се тук!*

— Не — каза тя. — Ти искаш да ми сториш зло. Обичам те, татко, но и те мразя, когато си такъв. Вече няма да ти се дам. *То те кара да го вършиш, но ти си му разрешил.*

— Не знам за какво говориш — рече той, — обаче вместо да дрънкаш, по-добре идвай насам. Втори път няма да те моля.

— Не — каза тя и пак се разплака.

— Не ме карай аз да идвам, Беви. Ако го направя, има да си патиш, момиченце. Идвай тук.

— Ще дойда, ако ми кажеш от кого узна.

Той се метна напред с толкова хищна, котешка пъргавина, че макар да очакваше нападението, тя едва не се озова в ръцете му. Напипа бравата с треперещи пръсти, откряхна вратата колкото да се провере през нея, а сетне вече бягаше по коридора към изхода, бягаше като в ужасен сън, както щеше да бяга след двадесет и седем години от мисис Кърш. Зад нея Ал Марш се стовари върху вратата с оглушителен трясък и я пропука по средата.

— *ВРЪЩАЙ СЕ ТУК ВЕДНАГА, БЕВИ!* — изрева той, докато отваряше вратата и се хвърляше подир нея.

Външната врата беше залостена; Бевърли се бе прибрала през задния вход. Разтреперана от глава до пети, тя задърпа резето с едната ръка, докато другата безнадеждно въртеше бравата. Отзад баща ѝ отново изрева като

(сваляй гащите, улично момиче)

звяр. Резето изщрака и вратата най-сетне се отвори. Парещият дъх подскачаше в гърлото ѝ. Озърна се през рамо и видя баща си да връхлита с протегнати ръце — зловещо ухилен, оголил като капан два реда жълтеникави зъби.

Бевърли изхвъркна навън и в последния момент усети как пръстите му плъзнаха по блузата ѝ, но не успяха да се вкопчат. Полетя по стъпалата, изгуби равновесие и се просна на бетонната алея, раздирайки коленете си.

— *ВРЪЩАЙ СЕ ТУК ВЕДНАГА, БЕВИ, ИНАК ГОСПОД МИ Е СВИДЕТЕЛ, ЧЕ ЩЕ ТИ СМЪКНА КОЖАТА ОТ БОЙ!*

Той изскочи на стъпалата и тя мъчително се надигна с разкъсани джинси,

(сваляй гащите)

с окървавени колене, в които оголените нерви сякаш пееха „Напред, християнско воинство“. Озърна се и го видя да се задава — Ал Марш, портиер и пазач, разчорлен сив човечец в тютюнева риза с два джоба отпред и тютюневи панталони с връзка ключове на колана. Но в очите му не беше той, истинският той, който можеше да ѝ мие гръбчето и същевременно да я ритне в корема по една и съща причина — защото се тревожеше за нея, *много* се тревожеше; не беше той, който веднъж преди пет години опита да ѝ направи плитка, обърка всичко и двамата се разкискаха като видяха как е щръкнала косата ѝ; не беше той, който в неделя умееше да прави най-вкусния яйчен коктейл на света, по-вкусен от всичко, което можеш да купиш от млечния бар за четвърт долар; не беше бащата, не беше мъжът на нейния живот, предвестник на подранили послания от бъдещата ѝ женственост. Сега в неговите очи нямаше и следа от всичко това. Бевърли виждаше в погледа му само убийствен блясък. Виждаше То.

Побягна. Бягаше от То.

Мистър Паскуале смаяно ги погледна откъм дворчето си, където поливаше жълтеещата трева и слушаше по радиото бейзболен мач, седнал на ръба на верандата. Хлапаците Цимерман надигнаха глави иззад раздрънкания Хъдсън Хорнет, който бяха купили за двайсет и пет долара и го миеха през ден. Единият стискаше маркуч, другият държеше кофа сапунен разтвор. Двамата бяха зяпнали от почуда. От апартамента на втория етаж надзърна мисис Дентън с карфици в устата; в скута си държеше роклята на една от шестте си дъщери, а още дрехи за кърпене бяха натрупани в коша до нея. Малкият Ларс Терамениъс грабна червеното си камионче от напукания тротоар и отскочи върху повехналата морава на Бъки Паскуале. Разплака се, когато край него с разширени очи и писъци пробяга Беви, която тази пролет дълго и търпеливо му бе обяснявала как да си върже гуменките тъй, че да не се развързват. След миг баща ѝ изскочи с рев на тротоара и тригодишният Ларс Терамениъс, който след дванадесет години щеше да загине при мотоциклетна катастрофа, зърна в лицето на мистър Марш нещо страшно и нечовешко. През идните три седмици всяка

нощ щеше да сънува кошмари, в които мистър Марш изчезваше и вместо него се появяваше паяк с човешки дрехи.

Бевърли бягаше. Отлично разбираше, че бяга от смъртта. Ако баща ѝ я хванеше сега, нямаше да има значение, че са на улицата. Понякога хората в Дери вършеха безумни неща; не беше необходимо да четете вестници или да познава странната история на градчето, за да го разбере. Ако я настигнеше, той щеше да я удуши, да я смачка, да я стъпче. А когато всичко свършеше, някой щеше да го прибере и той щеше да седи в килията зашеметен и смаян като пастрока на Еди Коркоран.

Тя тичаше към центъра, задминавайки все повече хора. Те се взираха — първо в нея, после в баща ѝ — и изглеждаха изненадани, някои даже поразени. Но чувствата по лицата им свършваха дотук. Взираха се, след това продължаваха накъдето бяха тръгнали. А въздухът в гърдите ѝ ставаше все по-горещ и тежък.

Тя пресече Канала, барабанейки с подметки по циментовия тротоар, докато отдясно по дървената настилка на моста бръмчаха коли. Видя отляво полукръглият отвор на тунела, по който реката минаваше под центъра. После рязко свърна през Главната улица, без да обръща внимание на оглушителните клаксони и скърцащите спирачки. Отиваше надясно, защото там беше Пущинакът. Оставаше още около километър и половина и ако искаше да успее, трябваше да се откъсне от баща си по стръмния склон на Горната миля (или някоя от още по-стръмните странични улички). Друг изход нямаше.

— *ВРЪЩАЙ СЕ, МАЛКА КУЧКО, ПРЕДУПРЕЖДАВАМ ТЕ!*

Когато се озова на отсрещния тротоар, тя хвърли още един поглед назад и тежките червеникави кичури се развяха от рязкото движение. Баща ѝ пресичаше улицата със същото пренебрежение към летящите коли. Пурпурното му лице лъщеше от пот.

Тя се шмугна в алеята зад складовете. От тази страна бяха задните стени на фабриките, гледаци към Горната миля: „Телешка звезда“, „Рицарят“, „Хъмфил — складове и доставки на едро“, „Орел“, „Еврейски консерви“. Павираната уличка беше тясна, задръстена с безброй димящи кофи за боклук. По каменната настилка полепваха Бог знае какви мръсотии и отпадъци. Наоколо надвисваше смес от миризми — едни противни, други остри, трети просто титанични... но всички напомняха за месо и кланица. Над боклука гъмжаха облаци

мухи. От някои сгради долиташе вледеняващият вой на резачки за кости. Бевърли подскачаше като спъната по хлъзгавите павета. Закачи с бедро една тенекиена кофа за смет и отвътре като огромни, месести тропически цветя се разсипаха парчета карантия, увити в стари вестници.

— *БЕВИ, ВЕДНАГА ДА СЕ ВРЪЩАШ, ЧЕ ДЯВОЛИТЕ ЩЕ ТЕ ВЗЕМАТ! СЕРИОЗНО ТИ КАЗВАМ! НЕДЕЙ ДА МЕ ЯДОСВАШ, МОМИЧЕНЦЕ, И БЕЗ ТОВА ЛОШО ТИ СЕ ПИШЕ!*

Край задната врата на колбасарницата „Киршнър“ двама мъже дъвчеха дебели сандвичи.

— Ей, малката, зле изглеждаш — подкачи я единият. — Все едно, че си отскочила с татко си до плевника.

Другият се разсмя.

Баща ѝ я догонваше. Отчетливо чуваше тежките стъпки и задавеното дишане зад гърба си; сянката му вече прелиташе като черно крило по високата дъсчена ограда отдясно.

После той се подхлъзна и с рев на изненада и гняв се сгромоляса върху паважа. След миг пак беше на крака и от устата му вместо думи вече излитаха само свирепи, безумни крясъци. Мъжете край колбасарницата се превиваха от смях и взаимно се тупаха по гърбовете.

Алеята свърна наляво, Бевърли се люшна... и спря, зяпнала от отчаяние. Неподвижна боклукчийска кола задръстваше улицата от стена до стена. От двете ѝ страни оставаше не повече от двайсет сантиметра свободно пространство. Двигателят работеше на празен ход. През глухото бръмчене смътно долитаха звуците на разговор в кабината. И шофьорите бяха в обедна почивка. До пладне оставаха само три-четири минути; скоро щеше да удари часовникът на съдилището.

Чу го как отново приближава, настига я. Хвърли се по корем и пропълзя под камиона, без да обръща внимание на болката в разранените колене. Призляваше ѝ от смесената воня на нафта, изгорели газове и прогнило месо. И най-ужасна бе лекотата, с която напредваше; плъзгаше се по слузест пласт от разложени боклуци. Продължи да пълзи, като веднъж опита да се понадигне от паважа и докосна с гръб нажежената тръба на ауспуха. Трябваше да прехапе устни, за да не изкрещи.

— Бевърли? Отдолу ли си?

Думите излитаха една по една, насечени от прекъснатото му дишане. Тя се озърна и срещна погледа на баща си. Беше се привел и надничаше под камиона.

— Остави ме... на мира! — изпъшка Бевърли.

— Ах ти, кучко — отвърна той с глух, задавен от слюнки глас. После ключовете издрънчаха, когато баща ѝ се просна долу и пролази подир нея с нелепи движения на плувец.

Драскайки с нокти и лакти, Бевърли стигна под кабината, сграбчи една от грамадните гуми — пръстите ѝ се впиха до втората става — и се издърпа навън. Изхвърквайки на свобода, тя си удари гръбнака в предната броня, а сетне вече тичаше по нагорнището, цялата омазана в невъобразимо смърдяща кал. Хвърли поглед през рамо и видя изпоцапаните ръце на баща ѝ да се подават изпод боклукчийската кола като лапите на онова въображаемо чудовище, което дебне под всяко детско легло.

Почти без да разсъждава, тя се стрелна между склада на Фелдман и пристройката на братя Тракър. Тесният проход беше задръстен от натрошени сандъци, плевели, слънчогледи и разбира се, купища боклук. Бевърли се метна настрани и приклепна зад камара щайги. След няколко секунди видя как баща ѝ пробяга край прохода и продължи по Горната миля.

Бевърли се изправи и хукна към отсрещния край на прохода. Там имаше телена мрежа. Изкатери се като маймунка и скочи от другата страна. Сега беше в задния двор на Духовната семинария. Изтича покрай грижливо поддържаната морава и заобиколи ъгъла на сградата. Отвътре долиташе класическа мелодия на орган. Приятните, спокойни звуци сякаш се запечатваха в неподвижния летен въздух.

Между Семинарията и Канзас стрийт растеше висок жив плет. Бевърли надникна през него и зърна в края на улицата баща си — задъхан, с тъмни петна от влага под мишниците. Стоеше с ръце на кръста и бавно се оглеждаше. По връзката ключове играеха слънчеви лъчи.

Също тъй задъхана, Бевърли го гледаше, а сърцето ѝ подскачаше в гърлото като пленено зайче. Беше жадна и се отвращаваше от собствената си противна миризма. *Ако сега ме нарисуват в комикс,*

мина ѝ през ума, *ще трябва да нарисуват над мене и вонята с ония вълнисти чертички.*

Баща ѝ пресече улицата и наближи Семинарията.

Бевърли спря да диша.

Моля Ти се, Господи, вече не мога да бягам. Помогни ми, Господи. Не му позволявай да ме открие.

Ал Марш бавно крачеше по тротоара край живия плет, само на метър от сгушената си дъщеря.

*Мили Боже, не му позволявай да ме **подуши!***

Не я подуши — може би защото след падането на улицата и лазенето под камиона самият Ал вонеше още по-зле от нея. Той продължи надолу. Треперещото момиче го проследи с поглед докато изчезна в подножието на Горната миля.

Бевърли бавно се изправи. Дрехите ѝ бяха омазани в боклук, лицето ѝ беше мръсно, гърбът ѝ пареше от докосването до ауспуха на камиона. Но тия телесни несгоди бледнееха пред вихъра от объркани мисли — струваше ѝ се, че е изхвъркнала отвъд границите на света в някакво незнайно пространство, където не е валиден нито един от нормалните закони за поведение. Беше немислимо да се прибере, но също тъй немислимо изглеждаше и *да не се прибере*. Дръзнала бе да не се подчини на баща си, да му се *противопостави*...

Напреди се да прогони тази мисъл, защото от нея се разтреперваше цяла, губеше сили, приляваше ѝ. Обичаше баща си. Нима не повеляваше една от Десетте Божии заповеди: „Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята“? Да. Но той не беше на себе си. Не беше нейният баща. Всъщност неговото място бе заето от някой друг. От измамник. От То...

Изведнъж тя изстина от една страшна мисъл. Дали и с другите не бе станало същото? Или нещо подобно? Трябваше да ги предупреди. Бяха наранили чудовището и сега То предприемаше мерки, за да ги отстрани завинаги. Пък и къде ли другаде можеше да отиде в този момент? Те бяха единствените ѝ приятели. Бил. Бил щеше да измисли нещо. Бил щеше да ѝ каже как да постъпи, как да се справи с мъчителното „*Ами сега?*“

Бевърли се промъкна до алеята пред семинарията и надникна иззад живия плет към Канзас стрийт. Баща ѝ наистина бе изчезнал. Тя зави надясно и пое към Пущинака. По това време навярно нямаше да

завари никого; всички бяха отишли да обядват. Но щяха да се върнат. А междувременно тя можеше да седне в прохладната къщичка и да се овладее поне отчасти. Щеше да остави прозорчето отворено, за да влиза светлина, може би даже щеше да подремне. Морното тяло и изтощеният ум охотно посрещнаха тази мисъл. Да поспи, да, би било чудесно.

Клюмайки в движение, тя отмина последните къщи преди стръмното надолнище към Пущинака — онзи Пущинак, сред който бе стоял да дебне нейният баща, колкото и невероятна да изглеждаше подобна мисъл.

Не чуваше стъпките зад гърба си. Момчетата се стараеха да крачат безшумно. Неведнъж бяха изпускали жертвите си; този път нямаха намерение да се провалят. С плавна, котешка походка тримата се прокрадваха все по-близо. Бълвоча и Виктор се хилеха, но лицето на Хенри беше унесено и сериозно. Чорлавата му коса стърчеше на всички страни. Очите му бяха мътни, също като очите на Ал Марш в апартамента. В знак за мълчание той надигна пред устните си мръсен показалец. Разстоянието бавно се топеше — двадесет метра, петнадесет, десет...

От началото на това лято Хенри постепенно се плъзгаше към някаква духовна бездна, крачеше по крехък мост, който безмилостно изтъняваше. През онзи ден, когато разреши на Патрик Хокстетър да го погали, мостът се превърна в почти невидима нишка. А тази сутрин нишката се скъса. Той изскочи на двора само по захабени, парцаливи долни гащи и вирна глава към небето. Горе все още висеше бледият призрак на снощната луна и когато я погледна, тя изведнъж се преобрази в костеливо, ухилено лице. Потресен от ужас и радост, Хенри рухна на колене пред лицето. От луната долитаха призрачни гласове. Те се променяха, понякога се сливаха в тихо, неразбираемо бръщолевене... но той долавяше простата истина, че всички тия гласове са само един глас, един разум. Гласът му заръча да намери Бълвоча и Виктор, а щом наближи пладне, тримата да чакат на ъгъла на Канзас стрийт и Костело авеню. Там щял да разбере какво да прави. Ясна работа — тъпата путка изникна точно където трябваше. Хенри зачака следващата заповед на гласа. И тя дойде докато тримата скъсяваха дистанцията. Този път гласът не долетя от луната, а от една тротоарна решетка. Беше тих, но ясен. Бълвоча и Виктор се озърнаха

към решетката като хипнотизирани, после пак се вторачиха в гърба на Бевърли.

Убийте я, изрече гласът от канала.

Хенри Бауърс бръкна в джоба на джинсите си и извади тънък двайсетсантиметров инструмент с инкрустации от фалшива слонова кост. От единия край на това съмнително художествено произведение лъщеше хромирано бутонче. Хенри го натисна. От дръжката изхвъркнаха петнадесет сантиметра остра стомана. Той подхвърли на длан автоматичния нож. После ускори крачка. Все тъй замаяни, Виктор и Бълвоча подтичваха подир него.

Не би могло да се каже, че Бевърли ги чу; не това я накара да извърне глава към приближаващия Хенри. Прегърбен, със замръзнала на лицето усмивка, Хенри стъпваше безшумно като индианец. Не беше звук; просто чувство, прекалено ясно, непосредствено и мощно, за да му се противи — чувството, че я

3.

Общинската библиотека / 01:55 ч. на 31 май 1985 г.

наблюдават.

Майк Хенлън остави химикалката и зарея поглед из сводестите простори на главната читалня. Видя светлите островчета под глобусите на лампите; видя дългите редици книги, чезнещи в сумрака; видя стълбичките от ковано желязо, описващи изящни спирали към горните рафтове. Сякаш нямаше нищо нередно.

И все пак не можеше да повярва, че е сам в библиотеката. Вече не.

След като другите си тръгнаха, Майк по стар навик разтреби грижливо. Работеше на автопилот, а мислите му се рееха нейде на милиони километри — и двадесет и седем години — оттук. Изпразни пепелниците, изхвърли бутилките от алкохол (като ги затрупа с боклук, за да не шокира Керъл) и прибра бирените шишета в касата зад бюрото си. После измете парчетата от бутилката, която бе строшил Еди.

Когато изчисти масата, Майк мина в читалнята за периодика и събра разпилените списания. Докато вършеше всички тия работи, той мислено пресяваше разказите на другите — и забелязваше най-вече

онова, което бяха пропуснали. Те смятаха, че са си спомнили всичко; може би с Бил и Бевърли наистина беше така. Но имаше още нещо. Щяха да го открият... стига да разполагаха с време. През 1958 година събитията не им бяха дали шанс да се подготвят. Тогава ден подир ден водеха безплодни разговори — прекъснати единствено от боя с камъни и груповия героизъм в къщата на Нийбълт стрийт — и в крайна сметка можеха да си останат само с приказките. А после дойде 14 август и бандата на Хенри просто ги подгони към каналите.

Може би трябваше да им кажа, помисли той. Всичко се повтаряше и това вероятно бе част от предназначения път. Дали и крайт нямаше да се повтори като в старомоден роман? Старателно бе подготвил фенери и миньорски каски за утрешния ден; в шкафа край тях лежаха чертежите на градската канализация, грижливо навити и стегнати с ластичета. Но в детството всичките им зрели или незрели приказки и планове бяха стигнали до задънена улица; в крайна сметка просто ги бяха подгонили към каналите, бяха ги тласнали към последвалия сблъсък. Пак ли щеше да стане така? Вече бе повярвал, че вяра и мощ са взаимозаменяеми. А дали истината не беше още по-проста? Дали нямаше да се окаже, че никаква вяра не е възможна, докато не те запокитят в жестокия вихър на събитията — като парашутист при първия си скок, като новородено дете, безмилостно изтласкано от майчината утроба? Започнеш ли да падаш, ти си принуден да повярваш в самото падане и в битието, нали? И посягането към пръстена на парашута става твоя последна и решителна дума по въпроса.

Божичко, голям философ било това негро, помисли Майк и тихичко се разсмя.

Той чистеше, подреждаше, размишляваше, а някаква друга част от съзнанието му нетърпеливо очакваше най-сетне да привърши и да се прибере грохнал от умора, за да поспи няколко часа. Но когато най-сетне свърши, Майк откри, че е свеж като краставица. Тогава отключи решетката зад канцеларията си и влезе в единственото хранилище, до което не се допускаше широката публика. В това хранилище (смятано за огнеупорно, когато бъде затворена блиндираната врата) се пазеха най-ценните първи издания, книги с автографи на отдавна починали автори (между тях „Моби Дик“ и „Стръкчета трева“), общински архиви и лични документи на неколцината писатели, които бяха

творили в Дери. Ако всичко приключеше благополучно, Майк се надяваше да ощастливи Общинската библиотека и с ръкописите на Бил. Докато крачеше между втория и третия рафт под меката светлина на електрическите лампи, вдъхвайки познатите канелени аромати на прах и старинна хартия, той помисли: *Така и ще си умра някой ден — с библиотечен картон в едната ръка и печат за закъснели книги в другата. Нищо де, трай си, негро, може пък да е по-добре тъй, отколкото с пищов до слепоочието.*

Към средата на третия рафт Майк спря. Между „Старият Дери“ от Фрик и „История на Дери“ от Мишо се спотайваше орфаният бележник с безредни записки за потайностите на Дери и собствените му тревожни странствия. Беше го пхнал толкова навътре, че да не се забелязва отстрани. Можеха да го открият само ако знаеха къде да търсят.

Майк взе бележника и се върна към масата, около която бяха разговаряли, като пътъм изгаси светлините в хранилището и заключи решетката. Седна и прелисти гъсто изписаните страници, размишлявайки колко странен и уродлив документ е сътворил: полуистория, полускандал, полудневник, полуизповед. От 6 април насам не бе написал нито ред. *Скоро ще трябва да купя нов бележник,* каза си той, прелиствайки малкото празни страници. После щракна химикалката и като прескочи два реда, изписа: *31 май.* Позамисли се, оглеждайки разсеяно пустата библиотека, после започна да пише за всичко, което бе станало през трите дни след разговора му със Станли Юрис.

Около петнадесет минути той писа усърдно, после вниманието му взе да се отклонява. Все по-често отпускате ръка. В съзнанието му упорито изплуваше хладилникът с отсечената глава на Стан Юрис — кървавата глава с пера в зяпналата уста, която изпада от лавицата и се търкулва по пода към него. С усилие на волята прогони видението и продължи да пише. Пет минути по-късно той подскочи и се завъртя, очаквайки да види как страшната глава се търкаля по изтърканата черно-червена мозайка и го гледа с изцъклените, алчни очи на препариран елен.

Нямаше нищо. Нито глава, нито какъвто и да било звук, освен глухите удари на сърцето му.

Овладей се, Мики. Нищо не е станало. Шубето те прихваща и толкоз.

Но мисълта не помогна. Думите почваха да се изплъзват, понятията танцуваха нейде на границата на съзнанието му. Усещаше натиск в тила си и този натиск сякаш ставаше все по-силен.

Наблюдават ме.

Майк остави химикалката и стана от стола.

— Има ли някой тук? — тихо подвижна той и изтръпна от звучното ехо под купола. Облиза устни и опита отново: — Бил?... Бен?

Бил-ил-ил... Бен-ен-ен...

Изведнъж Майк разбра, че иска да се прибере у дома. Просто щеше да вземе бележника със себе си. Посегна към масата... и чу тиха, провлачена стъпка.

Пак се озърна. Локви светлина, обкръжени от дълбоките лагуни на мрака. Нищо друго... или поне нищо не се виждаше. Той зачака с разтуптяно сърце.

Стъпката долетя отново и този път Майк засече откъде идва. От остъкления коридор към детския отдел. Там. Някой. Нещо.

Майк безшумно заобиколи регистраторското бюро. Разтворените врати към коридора бяха подпрени с дървени клинчета и светлината проникваше няколко метра навътре. Той различи нещо като крака и с внезапен зашеметяващ ужас се запита дали Стан не е решил в крайна сметка да дойде, дали няма да излезе от сенките с албума за птици под мишница, с пурпурни устни на восъчнобялото лице, с дълбоко накълцани китки. *Най-сетне дойдох*, ще каже Стан. *Позабавих се, защото трябваше да изпъля от някаква дупка в земята, но най-сетне дойдох...*

Раздаде се нова стъпка и сега Майк ясно видя чифт обувки — обувки на босо и протрити джинсови крачоли, от които провисваха развлачени конци. А почти на два метра над тях в мрака блестяха очи.

Без да откъсва поглед от тия неподвижни, лъскави очи, той опипа плота на полукръглото бюро и достигна с ръка до отсрещния край. Пръстите му докоснаха ъгъла на малка дървена кутийка — картони на закъснели читатели. Картонена кутийка — кламери и ластичета. После напипаха нещо метално и го сграбчиха. Нож за рязане на хартия с релефен надпис ИСУС СПАСЯВА върху дръжката. Евтина дрънкулка, пристигнала по пощата заедно с призив на Баптистката църква за

волни пожертвувания. Майк вече петнайсет години не бе посещавал проповед, но покойната му майка беше баптистка и той изпрати пет долара, макар че всъщност не можеше да си позволи подобно пражосничество. Отдавна се канеше да го изхвърли, обаче все не намираше време и ножът продължаваше да се валя до ден-дневен сред вехториите откъм неговия край на бюрото (на другия край Керъл поддържаше безупречен ред).

Стисна го с трескава сила и впи поглед в сенчестия коридор.

Още една стъпка... и още една. Сега парцаливите джинси се виждаха до коленете. Различаваше и фигурата над тях — едра, прегърбена. Раменете провисваха надолу. Смътно се мержелееше чорлава коса. Уродлив, маймунски силует.

— Кой е там?

Мълчание. Силуетът стоеше и го гледаше.

Макар и все още изплашен, Майк бе преодолял вцепняващата идея, че Стан Юрис може да е излязъл от гроба, призован от белезите на дланите си, привлечен от някакъв злокобен магнетизъм като зомби в евтин филм на ужасите. Тайнственият посетител можеше да е всеки друг, но не и Стан Юрис, който едва бе израсъл до метър и седемдесет.

Силуетът отново пристъпи напред и сега лъчите на най-близката лампа стигнаха до кръста му. Беше без колан.

Изведнъж Майк разбра. Разбра още преди сянката да заговори.

— Я, ами че туй било негрото — изрече силуетът. — Още ли замеряш народа с камъни, негро? Искаш ли да чуеш кой ти отрови скапаното псе?

Фигурата прекрачи напред. Светлината огря лицето на Хенри Бауърс. Затлъстяло лице със сбръчкана, нездраво белезникава кожа; провисналите бузи бяха обрасли с остра, прошарена четина. Три дълбоки вълнисти бръчки прорязваха челото над рошавите вежди. Други две сякаш затваряха в скоби дебелите месести устни. Малките зловни очи тънеха дълбоко в торбички от тъмна, подпухнала плът — кървясали очи, в които не проблясваше и искрица разум. Това бе лице на човек, тласнат към преждевременна старост; изглеждаше двойно по-стар от своите тридесет и девет години. Но в същото време беше лице на дванайсетгодишно момче. По дрехите му се зеленееха петна от храсталака, където бе лежал цял ден.

— Шо не рекнеш едно здрасти бе, негро? — запита Хенри.

— Здравей, Хенри — каза Майк.

Мина му смътната мисъл, че от два дни не е слушал радио и даже е пренебрегнал най-свещения ритуал — четенето на вестници. Прекалено много неща му се струпаха. Прекалено беше зает.

И всичко си оставаше за негова сметка.

Хенри излезе от коридора между отдела за възрастни и детската читалня. Спря и се втренчи в Майк със свинските си очички. Устните му се обтегнаха в зловеща усмивка, разкривайки чудовищно прогнили зъби, каквито се срещат само в най-затънтените кътчета на Мейн.

— Гласове — каза той. — Чуваш ли гласове, негро?

— Какви гласове, Хенри?

Майк събра ръце зад гърба си като декламиращ ученик и прехвърли ножа от лявата в дясната. Старинният часовник, подарен на библиотеката от Хорст Мюлер през 1923 година, тържествено отронваше секунда след секунда в мрачното езеро на безмълвието.

— От луната — каза Хенри. После бръкна в джоба си. — Идваха от луната. Много гласове. — Той помълча, леко се навъси и тръсна глава. — Много, ама всъщност е само един. Гласът на То.

— Ти видя ли го, Хенри?

— Ми да — потвърди Хенри. — Франкенщайн. Откъсна главата на Виктор. Сигурно и вие сте чули. Изпраща като грамаден цип. После То погна Бълвоча. Бълвоча се сби с него.

— Тъй ли?

— Ми да. Затуй можах да избягам.

— Зарязал си го да мре.

— *Да не си посмял да говориш тъй!* — По бузите на Хенри плъзнаха тъмночервени петна. Той направи още две крачки напред. Майк имаше чувството, че лудият става все по-млад с отдалечаването от пъпната връв между библиотеката и детската читалня. Виждаше по лицето му някогашната позната злоба, ала сега можеше да различи и още нещо: детето, отгледано от смахнатия Бъч Бауърс в една чудесна ферма, която година след година е затъвала в разорение и пустош. — *Да не си посмял да говориш тъй! То щеше и мен да убие.*

— Нас не можа да убие.

В очите на Хенри припламна жестоко веселие.

— Засега. Обаче ще ви очисти. Стига да не ви очистя аз по-напред.

Той измъкна ръка от джоба си. Държеше тънък двайсетсантиметров инструмент с инкрустации от фалшива слонова кост. От дръжката изхвъркнаха петнадесет сантиметра остра стомана. Той подхвърли на длан автоматичния нож, после леко ускори крачка и се отправи към бюрото.

— Гледай какво си намерих — каза Хенри. — Знаех къде да потърся. — Възпаленият му клепач се присви в похотливо намигане. — Онзи от луната ми каза. — Хенри пак оголи прогнилите си зъби. — Днеска се крих. И вчера. Тая вечер излязох на стоп. Дъртак. Теглих му един тупаник. Май че умря. Зарязах колата край Нюпорт. Тръгнах пеш. Малко преди Дери пак чух онзи глас. Надникнах в дренажа. Там бяха тия дрехи. И ножът. Старият ми нож.

— Забравяш нещо, Хенри.

Хенри се ухили и мълчаливо поклати глава.

— Ние избягахме и ти също избяга. Щом То иска да се докопа до нас, значи търси и тебе.

— Не.

— Мисля, че да. Може да сте му свършили работа с тъпите си чутури, обаче То не признава минали заслуги, нали? То уби двамата ти приятели, а ти избяга докато Бълвоча се биеше с него. Но сега пак си тук. Мисля, че То включва и тебе в списъка на недовършените дела, Хенри. Наистина мисля така.

— Не!

— Може би ще видиш Франкенщайн. Или върколака. Вампира. Мумията. Клоуна. Или Хенри! *Може би ще видиш как изглежда наистина.* Ние видяхме. Искаш ли да ти разкажа? Искаш ли да...

— Млъквай! — изрева Хенри и се хвърли напред.

Майк отскочи настрана и му подложи крак. Хенри рухна на пода и се плъзна по изтърканата мозайка като хокейна шайба. Главата му срещна единия крак на масата, край която тази вечер Неудачниците бяха споделяли спомените си. За миг остана да лежи зашеметен и пръстите му отпуснаха оръжието.

Майк се метна нататък, метна се към ножа. В този момент би могъл да довърши Хенри; имаше време да забие в шията на врага подаръка от майчината си църква с надписа ИСУС СПАСЯВА, а сетне да позвъни на полицията. Щеше да има разследване и разни неприятни

формалности, но не чак толкова много — в Дери подобни безумни жестокости бяха част от нормалния живот.

Спря го внезапната мисъл — дошла прекалено светкавично, за да бъде случайна — че ако убиеше Хенри, делото на То щеше да укрепи също толкова, колкото и ако Хенри убиеше него. И още нещо; другото изражение, което бе открил в лицето на Хенри — умореното, объркано изражение на изтормозено дете, тласнато по пътя на злото в името на някаква незнайна цел. Хенри бе израснал в отровната среда на лудия Бъч Бауърс; навярно бе станал жертва на То още преди и да подозира за неговото съществуване.

Затова вместо да забие ножа за книги в неподвижната шия на Хенри, Майк падна на колене и посегна към неговото оръжие. То помръдна в ръката му — сякаш по своя собствена воля — и пръстите му стиснаха острието. Отначало не усети болка; само видя как кървава струя бликва от трите пръста на дясната му ръка и облива наранената длан.

Дръпна се. Хенри се превъртя и пак сграбчи ножа. Майк се надигна на колене и двамата кръстосаха погледи. Кървяха — Майк от ръката, Хенри от носа. Лудият тръсна глава и в мрака се разлетяха тъмни капки.

— Мислехте се за много умни! — дрезгаво кресна той. — Скапани женчовци бяхте и нищо повече! В честен бой щяхме да ви смажем!

— Остави ножа, Хенри — тихо каза Майк. — Ще повикам полицията. Ще дойдат и ще те върнат в „Джунипър хил“. Ще напуснеш Дери. Ще бъдеш на сигурно място.

Хенри искаше да отговори, но не намери думи. Не можеше да каже на омразната черна маймуна, че *няма сигурно място* — нито в „Джунипър хил“, нито в Лос Анджелис, нито в тропическите лесове на Тимбукту. Рано или късно щеше да изгрее луната, леденостудена и бяла като кост, рано или късно щяха да прозвучат гласовете и луната щеше да се превърне в лицето на То, щеше да бъбри, да се киска, да заповядва. Той преглътна гъста смес от сополи и кръв.

— Не се биехте честно!

— Ами ти? — запита Майк.

— Мръсно, въшливо, черно, катраносано, маймунско, скапано *негро*! — изрева Хенри и пак се втурна към него.

Майк с лекота отскочи от сляпата, тромава атака, но изведнъж загуби равновесие и се просна по гръб. Хенри пак се блъсна в масата, отлетя назад, завъртя се и впи пръсти в рамото на негъра. Майк замахна с ножа за хартии и усети как острието потъва дълбоко в ръката на врага. Хенри изкрещя, но вместо да го пусне, стисна още по-здраво. Придърпа се към Майк; пред очите му висяха сплътсени кичури, кръвта шуртеше от смачкания нос по дебелиите му устни.

Майк се помъчи да провре крак под ребрата на Хенри и да го отхвърли назад. Хенри завъртя ножа в искряща дъга и петнадесет сантиметра стомана прониза бедрото на Майк. Стоманата потъна в плътта леко и гладко, като в буца топло масло. Хенри изтегли окървавеното острие и в същия миг Майк го отблъсна назад с вик на усилие и болка.

Мъчително се изправи на крака, но Хенри скочи по-бързо и Майк едва успя да избегне следващата му убийствена атака. Усещаше как ужасяващо мощен поток кръв се стича по крака му и пълни обувката. *Изглежда, че е улучил бедрената артерия. Господи, спукана ми е работата. Кръв навсякъде. Кръв по пода. Мама му стара, и обувките ще се скапят, а пък ги купих само преди два месеца...*

Хенри отново налетя, пъхтейки като разгонен бик. Майк се люшна настрани и пак замахна с ножа за хартия. Острието раздра парцаливата риза на Хенри и проряза дълбока бразда над ребрата му. Докато Майк го отблъскваше назад, Хенри изпъшка.

— *Мръсно, нечестно негро!* — проплака той. — *Гледай какво направи!*

— Остави ножа, Хенри — каза Майк.

Изотзад долетя хихикане. Хенри се озърна... и изпищя от непоносим ужас, притискайки бузите си с длани като шокирана стара мома. Майк стрелна поглед към регистраторското бюро. Раздаде се мощен, вибриращ звук — чат-боннгг! — и иззад бюрото изхвъркна главата на Стан Юрис. В кървавата отрязана шия се вливаше като тирбушон огромна пружина. Лицето му беше омазано с бял грим. На бузите пламтяха петна от руж. В очните кухини бяха втъкнати големи оранжеви помпони. Чудовищната играчка подскачаше и кимаше над пружината като някой от грамадните слънчогледи край къщата на Нийбълт стрийт. Устата се отвори и писклив, весел гласец закрещя:

— *Убий го, Хенри! Убий негрото, убий черната маймуна, убий го, убий го, УБИЙ ГО!*

Майк се завъртя към Хенри, усещайки с отчаяние, че е бил изигран... и същевременно смътно се запита чие лице е видял лудият върху пружината. Лицето на Стан? На Виктор Крис? Или може би на баща си?

С пронизителен писък Хенри се метна срещу Майк и автоматичният нож в ръката му подскачаше нагоре-надолу като игла на шевна машина.

— *Гхааааа, негро!* — пищеше лудият. — *Гхааааа, негро! Гхааааа, негро!*

Майк отскочи назад, но в същото време нараненият му крак се подгъна и той грохна на пода. С този крак вече не усещаше почти нищо. Беше станал чужд и студен. Сведе очи и видя, че кремавият му панталон се е обагрил в пурпур.

Ножът на Хенри профуча пред носа му.

И докато Хенри налиташе за нов удар, Майк замахна с църковния нож за хартия. Лудият се наниза на острието като бръмбар. Топла кръв обля китката на Майк. Раздаде се пукот и когато отдръпна ръка, той видя, че стиска само дръжката с надпис ИСУС СПАСЯВА. Острието бе останало в корема на Хенри.

— *Гхааааа! Негро!* — изпищя Хенри, притискайки длан над стърчащото назъбено парче. Между пръстите му се процеждаше кръв. Той я гледаше с разширени от смайване очи.

Отрязаната глава продължаваше да подскача над кървавата пружина с радостни крясъци и смях. Замаян, готов всеки миг да припадне, Майк се озърна и видя този път като чудовищна тапа от шампанско да изскача главата на Бълвоча Хъгинс. Носеше каскетче на „Нюйоркските янки“, обърнато с козирката назад. Майк изръмжа от болка, но звукът беше някак далечен, глух. Усещаше, че седи в локва топла кръв... неговата кръв. *Ако не успея да си пристегна бедрото с турникет, ще умра.*

— *Гхаааааааааа! Нееееегрооооо!*

Продължавайки да стиска с едната ръка окървавения си корем, а с другата автоматичния нож, той бавно затътри нозе към изхода. Люшкаташе се като пиян и движението му през кървавата зала напомняше траекторията на топче във флипер. Треперещата му ръка

събори куп вестници. Накрая той стигна до изхода, тласна едното крило на вратата и потъна в нощния мрак.

Майк губеше съзнание. С почти безчувствени пръсти той задърпа токата на колана си. Най-сетне успя да го разкопчее и да го изниже от гайките. Омота го около кървавия крак, точно под слабините, и затегна с всичка сила. Като придържаше колана с една ръка, той запълзя към бюрото. Там имаше телефон. Не знаеше как ще докопа слушалката, но засега това нямаше значение. Важното беше да стигне до бюрото. Светът се люшкаше, гаснеше, чезнеше зад сива пелена. Майк изплезил език и го захапа жестоко. Болката бе мигновена и вълшебно ясна. Мъгливият свят отново се избистри. Осъзна, че още стиска отчупената дръжка и я захвърли настрана. Ето го най-после бюрото — по-високо от Еверест.

Майк подвиг здравия крак под тялото си и се надигна, като стискаше ръба на бюрото със свободната ръка. Устата му се кривеше в трепереща гримаса, очите му се превърнаха в тесни цепки. Накрая успя да се изправи. Застанал на един крак като щъркел, той придърпа телефона с трепереща ръка. Отстрани бяха залепени три номера: пожарна, полиция и болница. Сякаш от двадесет километра разстояние видя как показалецът му тромаво набира номера на болницата: 555—3711. Когато чу сигнала, той затвори очи... и мигом ги разтвори широко, защото отсреща се раздаде гласът на Пениуайз Клоуна.

— Здравсти, негро! — провикна се Пениуайз, после в ухото на Майк нахлу като натрошено стъкло пискливият му смях. — Кажми нещо, де! Как си? Май че си малко умрял, к'во ще речеш? Хенри май си свърши работата! Искаш ли балонче, Мики? Искаш ли балонче? Ало, здрасти! Дай пари за пасти!

Майк завъртя очи към циферблата на големия часовник, Мюлеровия часовник, както го наричаха, и без капчица изненада видя вместо него лицето на баща си, посивяло и изпито от рака. Виждаше се само бялото на извитите нагоре очи. Изведнъж баща му изплезил език и часовникът започнал да бие.

Майк изтърва ръба на бюрото. За миг се полюшна на здравия крак, после рухна долу. Над него слушалката се люшкаше на шнура като магически талисман. Вече нямаше сили да стиска колана.

— Ало, здрасти, братче! — радостно крещеше Пениуайз от подскачащата слушалка. — Тука Кралят на рибарите! Тъдява си имаме

само един Крал на рибарите, ама *и той* много ни идва! Нал тъй, мой човек?

— Ако има някой там — изпъшка Майк, — ако има истински глас зад онова, което чувам, моля, помогнете ми. Казвам се Майкъл Хенлън и се намирам в Общинската библиотека. Умирам от загуба на кръв. Ако сте там, знайте, че не мога да ви чуя. Не ми разрешават да ви чуя. Ако сте там, моля, побързайте.

Той легна на една страна и се сгуши с колене пред гърдите. Омота края на колана около дясната си ръка и насочи цялата си воля само към нея, докато светът потъваше в меки балони от сив памук.

— Ало, здрасти, как сте? — пищеше Пениуайз от разлюляната слушалка. — Здравсти, черни педерастии! Ало, здрасти! Ало

4.

Канзас стрийт / 12:20 ч.

... здрасти — каза Хенри Бауърс. — Как си, пътенце?

Бевърли мигновено се завъртя, готова да побегне. Никой от тях не бе очаквал толкова бърза реакция и тя навярно щеше да хукне с летящ старт... ако не беше косата ѝ. Хенри стрелна ръка, сграбчи развяните рижави къдрици и я дръпна назад. После се ухили право в лицето ѝ. Дъхът му беше тежък, горещ и зловонен.

— Как си? — запита Хенри Бауърс. — Накъде така? Пак на игра със скапаните си приятели, а? Аз пък мисля да ти отрежа носа и да ти го натъпча в гърлото. К'во ще речеш?

Тя се задърпа. Хенри се разсмя, стисна косата още по-здраво и разлюля главата ѝ насам-натам. Ножът зловещо блестеше в облачното августовско пладнe.

Внезапно отекна протяжният вой на клаксон.

— Хей! Вие там! Какво правите, момчета? Пуснете момичето!

Гласът принадлежеше на стара дама, седнала зад волана на добре запазен Форд, модел 1950. Тя бе отбила до тротоара и се подпираше на покритата с одеяло седалка, за да надникне през дясното прозорче. Когато видя откровения гняв по лицето ѝ, Виктор Крис за пръв път се отърси от унеса и тревожно погледна Хенри.

— Какво...

— Моля ви! — пронизително изпищя Бев. — Той има нож! *Нож!* Гневът на старата дама се превърна в тревога, изненада... и страх.

— Какво правите, момчета? Пуснете я веднага!

На верандата на отсрещната къща — Бев виждаше съвършено ясно — Хърбърт Рос стана от сгъваемия стол, пристъпи до парапета и погледна към улицата. Лицето му беше безизразно, също като лицето на Бълвоча Хъгинс. Той сгъна вестника, обърна се и спокойно влезе в къщата.

— *Пуснете я!* — дрезгаво изкрещя старата дама.

Хенри се озъби и изведнъж хукна към колата, влачейки Бевърли подир себе си. Тя се препъна, падна на коляно, пролази напред. Болката в главата беше чудовищна, непоносима. Усети как космите се изтръгват от кожата.

Старицата изпищя и трескаво вдигна страничното стъкло. Хенри замахна с яростен рев и ножът изхрущя по прозорчето. Жената вдигна крак от педала на съединителя. Старият Форд се търкулна на тласъци по Канзас стрийт, изскочи на тротоара и двигателят заглъхна. Продължавайки да влачи Бевърли, Хенри хукна нататък. Виктор облиза устни и се огледа. Бълвоча побутна нагоре козирката на бейзболното си каскетче и озадачено пхна пръст в ухото си.

За миг Бев зърна преbledнялото, изплашено лице на старицата; видя я как отчаяно натиска ключалките на вратите — първо отдясно, после откъм своята страна. Двигателят на Форда избуча и заработи. Хенри строши с ритник десния стоп.

— Марш оттук, курво спаружена!

Фордът се смъкна от тротоара и гумите му изскърцаха по асфалта. Идващият насреща пикап рязко зави настрани и шофьорът натисна клаксона. Отново усмихнат, Хенри завъртя глава към Бев и точно тогава гуменката ѝ се заби право в слабините му.

Усмивката на Хенри се превърна в страдалческа гримаса. Ножът се отрони от пръстите му и издрънча на тротоара. Другата му ръка разхлаби хватката около гъстите ѝ къдрици (с едно последно ужасно дръпване), после той рухна на колене, изпищя без звук и се хвана за топките. Бевърли зърна между пръстите му кичур от рижата си коса и в този миг целият ѝ страх прерасна в ненавист. Тя вдъхна дълбоко и изстреля върху темето му колосална хращка.

После се завъртя и побягна.

Бълвоча направи три тромави крачки след нея и спря. Двамата с Виктор пристъпиха към Хенри, който ги блъсна настрани и мъчително се изправи, продължавайки да стиска топките си с две ръце; не му беше за първи път през това лято.

Той се прегъна, вдигна автоматичния нож и изхъхри:

— ... вайте.

— Какво, Хенри? — боязливо запита Бълвоча.

Хенри завъртя към него потното си лице, изпълнено с толкова болка и пламтяща, безумна омраза, че Бълвоча отскочи назад.

— Казах... хайде... идвайте — глухо процеди той и закуцука като пиян подир Бевърли, без да изпуска слабините си.

— Вече не можем да я хванем, Хенри — тревожно се обади Виктор. — По дяволите, ами че ти едвам вървиш.

— Ще я хванем — изпъшка Хенри. Без да осъзнава, бе надигнал горната си устна в свирепа кучешка гримаса. По челото и пламналите му бузи се стичаха лъскави капки пот. — Ще я хванем и още как. Защото знам къде отива. Отива в Пущинака при скапаните си

5.

Хотел „Градски дом“ / 02:00 ч.

приятели — каза Бевърли.

— Ммммм?

Бил завъртя глава към нея. Беше се унесъл в мисли. Двамата вървяха ръка за ръка и към дружеското мълчание помежду им се примесваше лек отзвук от някогашното взаимно привличане. Бе чул само последната й дума. През ниската мъгла отсреща прозираха светлините на хотела.

— Казах, че бяхте най-добрите ми приятели. Единствените ми приятели по онова време. — Тя се усмихна. — Никога не съм умеела да се сближавам с хората, макар да имам една чудесна приятелка в Чикаго. Казва се Кей Маккол. Мисля, че би ти харесала, Бил.

— Сигурно. И аз не съм кой знае колко общителен. — Той също се усмихна. — По онова време же-ххе-лаехме само да сме заедно.

Видя капчици влага в косите ѝ. Отблясъкът на уличните лампи ги превръщаше в светъл ореол. Бевърли го погледна втренчено.

— Сега желая още нещо — каза тя.

— Кха-а-кво?

— Желая да ме целунеш.

Мина му мисълта за Одра и той за пръв път осъзна, че тя *прилича* на Бевърли. Запита се дали това не е било единственият извор на увлечението, дали не е почерпил тъкмо от него смелостта да покани Одра на гости към края на забавата, където ги бяха запознали. Жилна го мъчително чувство за вина... после той разтвори обятия за Бевърли, своята приятелка от детинство.

Целувката ѝ беше решителна, топла и нежна. Гърдите ѝ се вмъкнаха под разкопчания му шлифер, бедрата ѝ се притиснаха към него... отдръпнаха се... отново се притиснаха. Когато тя се отдръпна за втори път, той зарови пръсти във влажните ѝ коси и пристъпи напред. Тя усети допира на твърдеещите му слабини, тихо ахна и притисна лице към шията му. Невидими, топли сълзи докоснаха кожата на Бил.

— Ела — каза тя. — Бързо.

Сплетоха пръсти и забързаха към „Градски дом“. Фоайето беше старо, претъпкано с декоративни растения, но все още съхраняваше следи от някогашния чар. Типична обстановка от миналия век, когато по тукашните места бе процъфтявал дърводобивът. Сега фоайето беше пусто, само в сянката зад бюрото дежурният администратор клюмаше пред телевизора. В асансьора Бил натисна третото копче с леко треперещ пръст — възбуда? нерви? вина? всичко това едновременно? О, да, а още и някаква безумна смес от ликуване и страх. Сместа не беше приятна, ала всички тия чувства изглеждаха необходими. Поведеш по коридора към стаята си, защото някаква объркана мисъл му подсказваше, че щом ще изневерява, трябва да бъде неверен до край, да го стори в своето легло, а не в нейното. Неволно си спомни за литературната посредничка Сюзън Браун, която бе станала първата му любовница още преди да навърши двайсет години.

Изневерявам. Изневерявам на жена си. Опиташ да задържи тази мисъл в главата си, но тя изглеждаше едновременно реална и нереална. А най-странна бе мъчителната носталгия, старомодният копнеж по домашното огнище. Одра сигурно вече беше будна и чакаше кафето да

кипне, седнала по пенъоар край кухненската маса с поредната роля... или с криминален роман от Дик Френсис.

Ключът му изтрака в ключалката на стая 311. Ако бяха отишли на петия етаж в стаята на Бевърли, щяха да видят как върху телефона пулсира светлинката за спешно известие; дежурният администратор щеше да се откъсне от телевизора и да съобщи, че Бевърли трябва да позвъни на приятелката си Кей в Чикаго (след третото отчаяно обаждане на Кей той най-сетне не бе забравил да включи сигнала). Тогава нещата навярно щяха да се развият другояче и може би призори на този ден петимата нямаше да бягат от местната полиция. Ала двамата влязоха в неговата стая — и може би тъй им беше писано.

Врата се отвори. Озоваха се вътре. Цялата пламнала, тя го гледаше с искрящи очи, а гърдите ѝ бързо се надигаха. Той я прегърна и усети как го обгръща вихрено чувство за *правилност* — чувство, че кръгът между минало и настояще се затваря победоносно, без белег и шев. Тромаво ритна вратата назад и Бевърли се разсмя, изпълвайки устата му с топлия си дъх.

— Сърцето ми — каза тя и положи дланта му върху лявата си гърд. Той усети стремителните удари под тази мека, еластична, влудяваща плът.

— С-с-сърцето ти...

— Сърцето ми.

Без да прекъсват целувката, двамата се хвърлиха на леглото облечени. Ръката ѝ се пъхна под ризата му, отново изскочи навън. Тя плъзна пръст по копчетата, спря над колана, после същият пръст слезе още по-надолу и погали слабините му. Бил прекъсна целувката и се отдръпна от нея.

— Бил?

— Т-трябва да спрем за ми-ххи-инутка — каза той. — Инак ще се изпразня в па-хха-нталона к-като ученик.

Тя се разсмя тихичко и го огледа.

— Това ли било? Или вече дойдоха колебанията?

— Дойдоха — кимна Бил. — Ви-ххи-инаги се колебая.

— А аз не — каза тя. — Мразя го.

Той я погледна и усмивката му помръкна.

— До тази вечер не осъзнавах докрай как стоят нещата — продължи тя. — О, сигурно отдавна съм знаела нейде дълбоко в

душата си. Омъжих се за него, защото... навярно защото баща ми вечно се тревожеше за мен. Каквото и да правех, колкото и да се стараех, той продължаваше да се тревожи. Сигурно подсъзнателно съм разбирала, че той би харесал Том. Защото Том също се тревожеше. Много се тревожеше. А докато някой се тревожеше за мен, щях да бъда в безопасност. Нещо повече. Щях да бъда *реална*. — Тя го изгледа замислено. Изпод раздърпаната ѝ блуза надничаше ивица от корема. Обзе го желание да целуне тази бяла кожа. — Но нямаше нищо реално. Всичко беше кошмар. Животът с Том беше като връщане към кошмара. Как може човек да постъпва така, Бил? Как може доброволно да се завръща в кошмара?

— Се-ххе-ещам се с-само за е-ххе-дна п-п-причина: за да н-намери с-с-своето „аз“.

— Кошмарът е тук — каза Бев. — Кошмарът е Дери. В сравнение с тукашния ужас Том изглежда съвсем дребен. Сега го виждам по-ясно. Ненавиждам се за годините, прекарани с него... Ти не знаеш... какво ме е карал да върша... о, да, покорно върших всичко, защото той се тревожеше за мен. Плачех... но понякога срамът става непоносим. Знаеш ли?

— Недей — тихо каза той и докосна ръката ѝ. Тя се вкопчи в пръстите му. Очите ѝ блестяха, но още не се отронваше нито сълза. — Всички м-могат да сга-хха-афят. Обаче животът не е их-их-изпит. Просто живееш к-к-както можеш.

— Искам да кажа, че не изневерявам на Том, не си служа с теб, за да му отмъстя или нещо подобно. За мен това ще е нещо... истинско, естествено и нежно. Но не искам да ти причиня болка, Бил. Или да те подмамня в нещо, за което сетне ще съжаляваш.

Той се замисли дълбоко и сериозно. Но странната скоропоговорка — *троши стобора* и тъй нататък — отново се завъртя в кръг и прогони мислите. Тежък ден бяха преживели. От обаждането на Майк и срещата в „Ориенталски нефрит“ сякаш бяха минали векове. Толкова разкази бе побрало това време. Толкова спомени — като снимки от албума на Джордж.

— П-п-приятелите не се мамят — каза той и се приведе над нея. Устните им се срещнаха и той започна да разкопчава блузата на Бевърли. Тя плъзна по врата му, с другата дръпна ципа на панталона си и го смъкна надолу. За миг ръката му докосна топлия ѝ корем, после

гащичките ѝ плъзнаха по бедрата с тих шепот; а сетне Бил се надигна и тя го насочи към целта.

Когато проникна в нея, тя леко изви гръбнак срещу напора на члена и промълви:

— Бъди ми приятел... обичам те, Бил.

— И аз те обичам — отвърна той и се усмихна, притиснал лице към голото ѝ рамо.

Започнаха плавно и той усети как по кожата му избива пот, докато Бевърли ускоряваше ритъма под него. Съзнанието му потъваше, приковаваше се единствено към плътта помежду им. Порите ѝ бавно се разтваряха, пръскайки нежен мускусен аромат.

Бевърли усети приближаващия екстаз. Стремеше се към него, напрягаше се за него, не се съмняваше нито за миг, че ще дойде. Внезапно тялото ѝ се разтресе и литна нагоре — не към оргазъм, а към някакъв връх далече над онова, което бе изживявала с Том или другите двама любовници преди него. Осъзна, че това няма да бъде просто удоволствие, а взрив на ядрена ракета. Обзе я лек страх... но тялото ѝ отново подхвана ритъма. Усети как цялата дължина на Бил се напряга в нея, как цялото му тяло се вкаменява като онова вътре, и в този момент достигна върха — не, *започна* да достига върха на някакво невъобразимо удоволствие, граничещо със страданието; то бликаше на вълни от неподозирани до днес шлюзове и тя ухапа рамото на Бил, за да заглуши вика си.

— О, Боже мой — изстена Бил и сякаш заплака, макар че нито тогава, нито после тя не успя да разбере дали наистина е било така. Той се отдръпна и Бевърли помисли, че ще се изплъзне от нея — опита да се подготви за този миг, който винаги ѝ носеше мимолетно, необяснимо чувство на загуба и пустота, като човешка следа на безлюден плаж — но той отново нахлу напред. И стана нещо, което не бе подозирала, че може да ѝ се случи — мигновено я разтърси втори оргазъм, а сетне прозорците на паметта зейнаха широко и тя видя птици, хиляди птици да кацат по всеки покрив, по всяка жица и пощенска кутия в Дери, пролетни птици в бледото априлско небе, и имаше болка примесена с удоволствие — ала никак слаба и ниска, както е ниско бледото пролетно небе. Неясна болка, примесена с неясно удоволствие и чувство на преодоляване. Течеше ѝ кръв... и тя... и тя...

— С всички вас? — възкликна тя изведнъж и очите ѝ се разшириха от смайване.

Той пак се отдръпна и този път наистина я напусна, но тя почти не го усети сред потресението на внезапното разкритие.

— Какво? Бевърли? Д-добре ли...

— С всички вас? Любила съм се с всички вас?

Видя как по лицето му се изписва изумление, как челюстта му провисва... и изведнъж проблясва разбиране. Ала откровението не идваше от нея — разбра това въпреки собствения си смут. Бил откриваше истината сам.

— Ние...

— Бил? Какво беше? Как стана?

— Беше т-т-твоят начин да ни спасиш — каза той и очите му запламтяха толкова буйно, че я обзе страх. — Б-бевърли, н-не *ра-хха-збираш* ли? Това беше *т-т-твоят начин да ни спасиш!* Ние всички... само че бяхме...

Изведнъж той млъкна стреснат и неуверен.

— Спомняш ли си останалото? — запита тя.

Той бавно поклати глава.

— Не в по-ххо-дробности. Но... — Погледна я и тя разбра, че е изплашен до смърт. — Всичко се с-с-свежда дотам, че разкрихме спасителния път чрез *ко-ко-копнежа*. А не съм с-сигурен... Бевърли, не съм сигурен, че можем да го повторим като възрастни.

Няколко секунди тя го гледа мълчаливо, после седна на ръба на леглото и почти без да усеща какво прави, започна да се съблича. Имаше красиво, гладко тяло и извивката на гръбнака ѝ едва се очерта в сумрака, докато се привеждаше да свали найлоновите три-четвърти чорапи. Косата ѝ се разстилаше по рамото като ръжен сноп. Бил помисли, че не след дълго отново ще я пожелае и чувството за вина отново се завърна, потискано само от още по-виновната утеха, че Одра е нейде отвъд океана. *Пуснете още една монета в музикалния автомат, помисли той. Песента се нарича „Щом не знае, не изпитва болка“.* Ала все пак боли, боли някъде. Може би в пространството между хората.

Бевърли се изправи и дръпна завивките.

— Ела. Трябва да поспим. Изтощени сме и двамата.

— До-о-бре.

Знаеше, че тя е права, денят ги бе изтощил до предел. Сега искаше само да заспи... но не сам, не тази нощ. Последните остатъци от потресението изчезваха — може би прекалено бързо, но нямаше сили да мисли за това. Реалността бавно отстъпваше място на съня и въпреки парещата вина той усещаше, че там ще е в безопасност. Можеше да се отпусне за малко, да поспи в прегръдките на Бевърли. Желаше нейната топлина, нейната близост. Над топлината и близостта се разливаше ореолът на меко сексуално привличане, ала сега в това нямаше нищо лошо.

Той смъкна чорапите и ризата, после легна до Бевърли. Тя притисна към него топла гръд и дълги, прохладни бедра. Бил я прегърна, усещайки разликите — беше по-висока от Одра и малко попълна в бюста и ханша. Но допирът до нейното тяло го правеше щастлив.

Сега би трябвало да си с Бен, скъпа, сънено помисли той. Струва ми се, че така е било предопределено. Защо не си с Бен?

Защо беше ти — и тогава, и сега. Това е всичко. Защото нищо не си отива завинаги. Мисля, че Боб Дилан го беше казал... ако не е бил Роналд Рейгън. А може би още защото Бен е обречен да бъде момчето, което изпраща госпожицата след бала.

Бевърли се размърда и притисна тяло към него — без плътско желание, просто диреше топлина (макар че с удоволствие усети как дори и насън членът му потрепва до бедрото ѝ). Тя самата вече беше почти заспала. След толкова много години най-сетне я изпълваше истинско щастие. Разбираше го по горчивия привкус. Имаха само тази нощ и може би ранното утро. После щяха да слязат в каналите както някога и всеки щеше да срещне своето То. Кръгът щеше да се затвори още по-плътно и сегашният им живот щеше да се слее с детството; щяха да заприличат на същества, живеещи върху някаква безумна лента на Мьобиус.

Или пък щяха да загинат в дълбините.

Тя се обърна на другата страна. Бил протегна ръка над нея и нежно обгърна гръдта ѝ. Чудесно бе да знае, че може да заспи, че няма защо да лежи будна и да се пита дали ръката няма изведнъж да я защити жестоко.

Дрямката прииждаше и мислите ѝ бавно се разпадаха. Както винаги, на границата на съня тя видя грейнали полски цветя —

безброй цветя, люшнали пъстри главици под синьото небе. Видението избледня и тя усети, че пропада — като дете това чувство понякога я изтръгваше от съня обляна в пот, готова да изкрещи. На една лекция по психология в колежа бе узнала, че детските сънища за пропадане са често явление.

Но този път не се изтръгна от съня — усещаше топлата, ласкава ръка на Бил около гърдата си. Помисли си, че ако ще пропада, поне няма да е сама.

После тя стигна до дъното и побягна — какъвто и да беше сънят, не можеше да му се отрече, че е бърз. Гонеше съня, гонеше покоя, мълчанието или просто времето. Годиците се носеха край нея. Годиците летяха. Ако решиш да се обърнеш и да подгониш детството, трябва да бягаш тъй, че подметките ти да пламнат. Двадесет и девет години — тогава беше решила да си боядиса косата на ивици (*по-бързо*). Двадесет и две — тогава се влюби в един футболист на име Грег Малъри, който едва не я изнасили след някаква забава. (*по-бързо, по-бързо*) Шестнадесет — с две приятелки отскочиха до Портланд и се напиха в „Синята птица“. Четиринадесет... дванадесет...

по-бързо, по-бързо, по-бързо...

Тя тичаше в съня, гонеше дванадесетата си година, настигаше я, тичаше през булото на забравата, което То бе хвърлило над всички тях (усещаше го как нахлува в напрегнатите ѝ дробове като студена мъгла), настигаше и единадесетата, тичаше, тичаше като луда, надбягваше се с дявола, и вече се озърташе, озърташе се

6.

Пущинакът / 12:40 ч.

през рамо да види дали няма да изскочат отнякъде, докато се спускаше по стръмния сипей. Но поне засега от врага нямаше и помен. С онзи ритник го беше „спукала по шевовете“, както казваше понякога баща ѝ... и при мисълта за баща си тя усети как я облива нова вълна от безсилие и вина.

Надникна под паянтовия мост с надеждата да види отдолу Силвър, но Силвър бе изчезнал. Имаше само няколко пистолетчета — криеха ги тук, защото нямаше смисъл да ги прибират у дома. Тя изтича

по пътеката, озърна се... и ето, горе на насипа като индиански стражи от приключенски филм стояха Бълвоча и Виктор, прегърнали Хенри през раменете. Хенри беше ужасно блед. Посочи я с пръст. Виктор и Бълвоча му помогнаха да стъпи на сипея. Изпод краката им се затъркаляха камъни и буци пръст.

Няколко секунди Бевърли ги гледа като хипнотизирана. После се завъртя и разплисквайки с гуменките си широки водни струи, прецапа плиткия поток, без да обръща внимание на камъните, които бяха наслагали тук под ръководството на Бен. Докато тичаше по пътеката, въздухът нахлуваше в гърлото ѝ като нажежено желязо. Мускулите в краката ѝ трепереха. Още малко. Къщичката. Стигнаше ли дотам, имаше надежда за спасение.

Тичаше по пътеката и ударите на вейките разпалваха още по-силно пожара по бузите ѝ; едно клонче я шибна през окото и сълзите замъглиха всичко наоколо. Свърна надясно, провря се слепешком през плетеницата от храсти и изскочи на полянката. Капакът и прозорчето бяха широко разтворени; отдолу долиташе рокендрол. Чувайки нейното приближаване, Бен Ханском подаде глава. В едната си ръка държеше кутийка ментови бонбони, в другата книжка с комикси.

Вгледа се по-внимателно в Бев и зяпна от почуда. При други обстоятелства това би я разсмяло.

— По дяволите, Бев, какво...

Тя не си направи труда да отговори. Изотзад и то съвсем отблизо долиташе пращане на клони; отекна приглушена ругатня. Хенри, изглежда, се съвземаше. И тя просто се хвърли към квадратния отвор, развявайки дългата си коса, оплескана със съчки, листа и засъхнала мръсотия от пълзенето под камиона.

Бен я видя да връхлита като 101-ва въздушнодесантна дивизия и хлътна надолу също тъй бързо, както бе изникнал. Бевърли скочи и той я подхвана неловко.

— Затваряй всичко — изпъшка тя. — За Бога, Бен, побързай! Идват!

— Кои?

— Хенри и неговите приятели! Хенри е полудял, има нож...

Това бе достатъчно за Бен. Той захвърли бонбоните и книжката. С глухо пъхтене дръпна капака на място. Отгоре капакът беше покрит с чимове; лепилото продължаваше да ги държи отлично. Само два-три

се бяха поразхлабили иначе всичко беше наред. Бевърли се надигна на пръсти и затвори прозорчето. Обгърна ги мрак.

Тя опипа наоколо, откри Бен и го прегърна с отчаяна сила. След кратко колебание той също я прегърна. Стояха на колене. С внезапен ужас Бевърли осъзна, че транзисторът на Ричи продължава да свири някъде в тъмното — Литъл Ричард пееше „Не е виновно момичето“.

— Бен... транзисторът... ще го чуят...

— Боже мой!

Месестото му бедро я блъсна и тя едва не се прекатури назад в мрака. Чу как транзисторът пада на пода. „Не е виновна тя задето мъжете спират и я зяпат“ — осведоми ги Литъл Ричард с обичайния си хрипкав ентузиазъм. „Не е виновна — потвърди съставът, — тя не е виновна!“ Сега и Бен се задъхваше. Двамата пъхтяха в тъмното като парни локомотиви. Внезапно нещо изхрущя... и настана тишина.

— Майната му — каза Бен. — Направо го смачках. На Ричи ще му призлее.

Той я потърси пипнешком из мрака. Бевърли усети как едната му ръка я докосва по гърдите и веднага отскача като опарена. Пресегна се, сграбчи го за ризата и го придърпа до себе си.

— Бевърли, какво...

— Шшшшшт!

Той млъкна. Седяха прегърнати и гледаха нагоре. Мракът не беше пълен; тънка ивица светлина подсказваше къде е единият край на капака, още три светли процепа очертаваха прозорчето. Един от трите беше толкова широк, че в къщичката проникваше диагонален слънчев лъч. Можеха само да се молят *ония* да не забележат пукнатината.

Бевърли ги чу как приближават. Отначало не успя да различи отделните думи... после говорът се проясни. Тя отчаяно се вкопчи в Бен.

— Ако е влязла в бамбука, лесно ще ѝ открием следата — говореше Бълвоча.

— Те играят по тия места — отвърна Хенри. Гласът му трепереше, думите излитаха с пъхтене, като че насила. — Тъй разправя Талиендо Църното. И когато се бихме с камъни, пак оттук идваха.

— Тъхъ, играят си на престрелка и тем подобни — потвърди Бълвоча.

Изведнъж тежки стъпки затътнаха право над главите им; покритият с чимове капак затрепери нагоре-надолу. По вирнатото лице на Бевърли се посипа прах. Един или двама, а може би и тримата стояха над къщичката. Болезнен спазъм стегна корема ѝ; тя ухапа юмрук, за да не изкрещи. Бен я прихвана с едрата си длан и притисна лицето ѝ към рамото си, докато гледаше нагоре, очаквайки да разбере дали ще се досетят... или вече са разбрали и само си играят с жертвите.

— Имали си скривалище — продължаваше Хенри. — Пак от Църното го разбрах. Къщичка на дърво или нещо от този сорт. Разправяли, че било техен клуб.

— Който има клуб, скоро ще е труп — каза Виктор. Бълвоча се разкиска гръмогласно като хиена.

Туп, туп, туп над главите им. Сега капакът поддаде още малко. Сигурно щяха да забележат; обикновената почва просто не пружинира толкова силно.

— Дайте да огледаме край реката — каза Хенри. — Бас държа, че е слязла натам.

— Окей — съгласи се Виктор.

Туп, туп. Отиваха си. Бев процеди през зъби тиха въздишка на облекчение... и в този миг Хенри нареди:

— Бълвоч, ти оставаш тук да пазиш пътеката.

— Добре — каза Бълвоча и закрачи напред-назад. Ту се отдалечаваше от капака, ту пак се връщаше отгоре. Над двамата продължаваха да се сипят прах и бучици пръст. Те се спогледаха с обтегнати, мръсни лица. Бев осъзна, че сега къщичката мирише не само на пушек — наоколо тегнеше и прогнила, влажна воня на боклук. *Това е от мене*, унило помисли тя. Но въпреки вонята се вкопчи още по-здраво в Бен. Туловището му изведнъж ѝ се стори невероятно желано, безкрайно утешително и тя се радваше, че има толкова много за прегръщане. Началото на лятната ваканция го бе заварило като жалък изплашен шишко, ала сега той бе станал нещо повече; беше се променил заедно с другите Неудачници. Ако Бълвоча ги откриеше в къщичката, Бен можеше да му поднесе твърде неприятна изненада.

— Който има клуб, скоро ще е труп — промърмори Бълвоча и се изкиска. Смехът му беше гърлен и глух, като смях на трол. — Който има клуб, скоро ще е труп. Ама че го рече. Голям майтап.

Бевърли усети, че гърдите на Бен подскочат нагоре-надолу на резки тласъци; пресекливо поемаше въздух и тутакси го издишваше. В един панически миг помисли, че той се готви да заплаче, после се вгледа в лицето му и разбра, че се мъчи да удържи смеха. Просълзените му очи срещнаха нейния поглед и безумно се врътнаха настрани. В бледата светлина, прозираща през процепа край капака, Бевърли видя, че лицето му е тъмноресено от напъване.

— Който има клуб, става трупи-тупи-туп — повтори Бълвоча и тежко седна точно наред капака.

Този път покривът се разтресе още по-страшно и Бевърли чу откъм едната подпора глухо, зловещо *скрррръъъц*. Капакът беше предвиден да издържи тежестта на прикритието от чимове... но сега към тях се прибавяха осемдесетте килограма на Бълвоча.

Ако не си тръгне скоро, ще ми се приземи право в скута, помисли Бевърли и изведнъж я прихвана истерията на Бен. Смехът се мъчеше да избие от гърдите ѝ с мъчителни, парещи напъни. Представи си как открехва прозорчето, протяга ръка и жестоко ощипва задника на Бълвоча, който е седнал на припек и се кикоти без нищо да подозира. В последно отчаяно усилие да удържи смеха, тя притисна лице към гърдите на Бен.

— Шшшшшт — прошепна Бен. — За Бога, Бев...

Скррррръъъц. Още по-силно.

— Ще издържи ли? — едва чуто запита тя.

— Ако не пръдне, може и да издържи — отговори Бен и само след миг Бълвоча *наистина* пръдна — дълго и звучно соло на тромпет, което трая най-малко тридесет секунди. Двамата се вкопчиха един в друг, заглушавайки взаимно лудешкия си кикот. Бевърли усещаше ужасно главоболие и се запита дали няма да припадне.

После нейде отдалече Хенри повика Бълвоча.

— *Какво?* — изрева Бълвоча и скочи на крака с тежък тътен. Долу отново се посипа прах. — *Какво, Хенри?*

Хенри изкрещя някакъв отговор; Бевърли разбра само две думи: *брега и храстите*.

— *Окей!* — излая Бълвоча и стъпките му прекосиха капака за последен път. Отекна прощален тътен и в скута на Бевърли се отрони тресчица. Тя хвана късчета дърво и смаяно го огледа.

— Още пет минути — глухо прошепна Бен. — Само пет минути и всичко щеше да рухне.

— Чу ли го като пръдна? — запита Бевърли и пак се разкиска.

— Помислих, че е почнала Третата световна война — отвърна Бен и също се разсмя.

Трябваше да дадат воля на облекчението и те дълго се смяха като луди, опитвайки да не вдигат прекалено много шум.

Накрая, без сама да подозира какво ще изрече (и без никаква конкретна връзка с отчаяното положение), Бевърли каза:

— Благодаря ти за стихотворението, Бен.

Бен веднага спря да се смее и я огледа сериозно, почти боязливо. Извади от задния джоб зацапана кърпичка и бавно избърса лицето си.

— Стихотворение ли?

— Онова хайку. На пощенската картичка. Ти го изпрати, нали?

— Не — каза Бен. — Не съм ти пращал никакво хайку. Щото ако хлапе като мен — дебело хлапе като мен — направи такова нещо, момичето сигурно ще си падне от смях.

— Не се смях. Помислих, че е прекрасно.

— Аз не мога да напиша нищо прекрасно. Сигурно е Бил. Не съм аз.

— Бил ще пише — съгласи се тя. — Обаче никога няма да напише нещо толкова нежно. Ще ми послужиш ли с кърпичката?

Бен ѝ я подаде и тя се помъчи да изчисти лицето си.

— Откъде разбра, че съм аз — запита той след дълго мълчание.

— Не знам — каза тя. — Просто разбрах.

Бен преглътна на сухо. Сведе глава и се втренчи в ръцете си.

— Не беше сериозно. Написах го просто така.

Бевърли го изглежда тъжно.

— Дано да лъжеш — прошепна тя. — Ако е истина, съвсем ще ми развалиш деня, а пък право да си кажа, той и бездруго не е много весел.

Бен продължи да се взира в ръцете си и най-сетне отвърна с едва доловим глас:

— Ами такова... обичам те, Бевърли, обаче не искам това да ни развали дружбата.

— Няма — обеща тя и го прегърна. — Сега се нуждая от всичката обич, която можеш да ми дадеш.

— Но най-много харесваш Бил.

— Може и да е тъй — съгласи се тя, — обаче това не е важно. Ако бяхме големи, сигурно щеше да има някакво значение. Но сега еднакво обичам всички ви. Вие сте единствените ми приятели. И аз те обичам, Бен.

— Благодаря ти — каза той. Помълча, напрегна се и успя да го изрече. Даже намери сили да я погледне в очите. — Аз написах стихотворението.

Дълго седяха в мълчание един до друг. Бевърли се чувствуваше в безопасност. Под закрила. Когато бяха толкова плътно притиснати, спомените за бащиното лице и ножа на Хенри изглеждаха бледи и далечни. Трудно бе да изрази с думи чувството за закрила и тя не се опита да го стори, макар че след години щеше да разбере откъде е извирала силата: намираше се в прегръдките на мъж, готов без колебание да загине заради нея. А сега просто знаеше истината — тя беше в излитация от кожата му мирис на нещо безкрайно първобитно и собствените ѝ жлези отвърщаха на този зов.

— Момчетата щяха да идват насам — каза внезапно Бен. — Ами ако ония ги спипат?

Тя трепна и разбра, че е била на път да задреме. Спомни си, че Бил беше поканил Майк Хенлън да обядват заедно. Ричи беше отвел Стан да си направят сандвичи. А Еди бе обещал да донесе „Не се сърди човече“. Скоро щяха да пристигнат, без да подозират, че Хенри и приятелите му дебнат из Пущинака.

— Трябва да ги предупредим — каза Бевърли. — Хенри не гони само мене.

— Ако излезем и ония се върнат...

— Да, но ние поне знаем, че те са наоколо. Бил и момчетата не знаят. А Еди не може и да бяга с тая счупена ръка.

— Божичко — промърмори Бен. — Май ще трябва да рискуваме.

— Аха. — Тя преглътна и погледна часовника си. В сумрака не видя почти нищо, но предположи, че трябва да е малко след един. — Бен...

— Какво?

— Хенри *наистина* е полудял. Като онова момче от „Ученическа джунгла“. Канеше се да ме убие и другите двама щяха да му помогнат.

— А, не — възрази Бен. — Хенри е луд, ама не чак дотам. Той просто...

— Просто какво? — запита Бевърли. Спомни си Хенри и Патрик сред автомобилното гробище под палещите слънчеви лъчи. Безизразния поглед на Хенри.

Бен не отговори. Мислеше. Напоследък нещата се променяха, нали? Когато си отвърте, промените по-трудно се забелязват. За да ги видиш, трябва да отстъпиш назад... или поне да опиташ. Когато започна ваканцията, той се боеше от Хенри, но само защото Хенри беше силен и жесток — от ония побойници, които обичат да хванат някой първолак и да му разтриват ръката с пясък докато се разплаче. Нищо повече. А сетне Хенри се подписа на корема му. *Още по-сетне* дойде боят с камъни и тогава Хенри вече размахваше каменарски капсули. С такова нещо можеш да убиеш човек. Убиваш го като едното нищо. Хенри изглеждаше някак различен... едва ли не вездесъщ. Сякаш винаги трябваше да бъдат нащрек, готови за появата му, както изследователят в джунглите трябва да бъде нащрек за тигри и отровни змии. Но с това постепенно се свиква; толкова се свиква, че вече не виждаш нищо странно, приемаш го като част от живота. Само че Хенри *наистина* беше луд, нали? Да. Бен го знаеше още от първия ден на ваканцията, но съзнателно избягваше да мисли за това. Мисълта не беше от най-приятните. И изведнъж нова идея — напълно оформена и толкова силна, че граничеше с увереност — полъхна в главата му като мразовит октомврийски вятър. *То си служи с Хенри. Може би и с другите, но ги владее чрез Хенри. И ако е така, тя навярно има право. Този път вече няма да има само разтриване с пясък, или щипане по врата в последния учебен час, докато мисис Дъглас чете от учебника, или блъскане в училищния двор, та да паднеш и да си обелиш коляното. Ако То си служи с него, Хенри **непременно** ще развърти ножа.*

— Една стара дама ги видя, като се канеха да ме пребият — говореше Бевърли. — Хенри се нахвърли върху нея. Счупи ѝ стопа.

Това разтревожи Бен повече от всичко друго. Като всички свои връстници, той инстинктивно разбираше, че децата живеят извън зрителното поле, а следователно и извън мислите на повечето възрастни. Когато някой възрастен крачи деловито по улицата, увлечен във възрастните си мисли за работа, срещи, нови коли и прочие

възрастни работи, той изобщо не забелязва как наоколо децата играят на дама, престрелка, ритни-консерва, ринги-ринги-рае и криеница. Побойници като Хенри можеха безнаказано да тормозят другите деца, стига да не навлизаха в зрителното поле на големите. Най-много някой възрастен минувач да им подхвърли: „Престани веднага!“ или нещо от тоя сорт, а сетне да продължи деловито напред, без да поглежда дали побойникът наистина е престанал. Побойникът търпеливо изчакваше възрастният да изчезне зад ъгъла... и продължаваше прекъснатото дело. Възрастните сякаш си въобразяваха, че животът започва едва след като пораснеш метър и половина.

Щом Хенри бе нападнал старата дама, значи нарушаваше зрителното поле. И за Бен това бе най-сигурното доказателство, че *наистина* е полудял.

Бевърли разбра по лицето му, че най-сетне е повярвал и я обзе неописуемо облекчение. Не се налагаше да му разказва как мистър Рос спокойно сгъна вестника и се прибра. Можеше да го премълчи. Това беше прекалено страшно.

— Тръгваме към Канзас стрийт — каза Бен и рязко вдигна капака. — Бъди готова да бягаш.

Той подаде глава навън и се огледа. Над поляната царуваше тишина. Чувахе звънкия ромон на Кендъскиг, птичи песни, далечния тътен на дизелов локомотив в депото. Нямаше нищо друго и това го разтревожи. Би се чувствувал много по-спокоен, ако можеше да чуе как Хенри, Бълвоча и Виктор се провират с трясък и ругатни през гъстия храсталак край потока. Но не ги чуваше.

— Хайде — каза той и помогна на Бевърли да излезе. Тя също се огледа тревожно, като приглаждаше косата си назад и се мръщеше от неприятния, мазен допир.

Бен я хвана за ръката и двамата започнаха да се промъкват през храстите към Канзас стрийт.

— По добре да не излизаме на пътеката.

— Не — възрази тя, — трябва да бързаме.

Той кимна.

— Добре.

Излязоха на пътеката и побягнаха към Канзас стрийт. Веднъж тя се препъна в някакъв издаден камък и

Дворът на Семинарията / 02:17 ч.

тежко рухна на тротоара под сребристите лунни лъчи. Глухо изпъшка и заедно със стона върху напукания бетон бликна струйка кръв. Под лунното сияние изглеждаше черна като кръвта на бръмбар. Няколко секунди Хенри я гледа замаяно, после надигна глава и се озърна.

Над Канзас стрийт тегнеше предутринна тишина, между мрачните заключени къщи светеха само няколко улични лампи.

А. Ето и каналната решетка.

За една от железните пречки беше завързано балонче с изрисувана широка усмивка. Лекият ветрец го подмяташе насам-натам.

Хенри отново се изправи на крака, притискайки корема си с лепкава длан. Добре го беше подредило негрото, обаче Хенри му го беше върнал тъпкано. Да, сър. С негрото вече всичко беше типично-типично.

— Пиши го бегало — промърмори Хенри и затътри треперещи нозе покрай подскачащото балонче. Нова струя кръв от корема оплиска дланта му. — Видях му сметката. Очистих го педераста черен. Всички ще очистят. Да знаят друг път как се хвърлят камъни.

Наоколо светът прелиташе на бавни, огромни вълни — досущ като ония, дето ги показваха по болничния телевизор в началото на всеки епизод от „Хавай“

(давай, мой човек, ха-ха, страхотен е Джак Лорд, да го шибам. Типично-типично е Джак Лорд, да му го набутам в човката)

и Хенри можеше Хенри можеше Хенри почти можеше

(да чуе как ония грамадни вълни край Оаху растат с рев и подгъват пенести гребени и раздрусват)

(друсайдрусайдрусай)

(реалността на света. Ами „Тръбопровод“? Голяма работа беше. Помниш ли „Тръбопровод“? Типично-типично, страхотен сериал. Ами „Изтриване“? Голям майтап падна в началото, да се напикаеш от смях. Оня образ мязаше на Патрик Хокстетър. Педераст скапан. Ама и него го очистиха и що се)

отнасяше до Хенри, тъй беше
(по-добре, хиляда кура по-добре от типично-типично, беше
просто ЧУДЕСНО, направо ЧУДЕСНО КАТО ПРЯСНА МАЗИЛКА)
(окей стрелвай се по Тръбопровода и не се оглеждай назад не
закачай моите момчета хващай вълната и се)
(стрелвай)
(стреляйстреляйстреляй)
(с вълната и литвай с мен на сърф по тротоара стреляй)
(по вълната стреляй по света но слушай)

ухото на паметта — то непрестанно чуваше онова страшно чат-боннзгг; окото на паметта непрестанно виждаше как над пружината подскача главата на Виктор с татуирани кървави розетки по челото, клепачите и бузите.

Хенри тъпо се озърна наляво и видя, че вместо къщи сега край него чернее висок жив плет. Отзад стърчеше тясната, мрачно викторианска сграда на Духовната семинария. Не светеше нито един прозорец. Последният випуск бе напуснал Семинарията през 1974 година. От лятото на онази година сградата затвори врати. Ако сега нещо бродеше из нея, можеше да го стори само с разрешение на групата стари клюкарки, които се наричаха „Историческо дружество“.

Той пристъпи към алеята пред входа. Преграждаше я тежка верига с метална табелка: ВЛИЗАНЕТО ЗАБРАНЕНО. ЗАПОВЕД НА ПОЛИЦЕЙСКИ УЧАСТЪК ДЕРИ.

Хенри преплете крака и отново се сгромоляса — бух! — на тротоара. В далечината една кола зави по Канзас стрийт. Лъчите на фаровете обляха асфалта. Хенри намери сили да пропъди мъглата пред очите си и различи лампите върху покрива — полицейска кола.

Драскайки с нокти, той пропъзля под веригата и се търкулна наляво, зад живия плет. С наслада усети росни капки по пламналото си лице. Лежеше по очи, въртеше глава насам-натам из влажната трева и мислеше колко хубаво би било сега да пийне нещо.

Полицейската кола бавно мина край него и се отдалечи.

После лампите изведнъж припламнаха и пръснаха из мрака трескави сини отблясъци. По пустите улици нямаше нужда от сирена, но Хенри чу как двигателят изведнъж изрева на пълни обороти. Гумите яростно изпищяха по асфалта.

Спишаха ме, спишаха ме, брътвеше задавен глас в главата му... после той осъзна, че полицейската кола се отдалечава от него нагоре по Канзас стрийт. След миг адски вой огласи тихата нощ. Звукът приближаваше откъм юг и Хенри си представи как някаква чудовищна черна котка с дълга мека козина и искрящи зелени очи препуска из мрака — То иде под новия си облик да го хване, да го изсмуче като сурово яйце.

Малко по малко (и чак когато воят взе да заглъхва) той осъзна, че чува сирената на линейка, отиваща натам, накъдето бе изчезнала полицейската кола. Лежеше разтреперан и вледенен в мократа трева и се мъчеше

(друсай братко друсай сладко рокендрол има пилета в хамбар 'къв хамбар чий хамбар мой)

да не повърне. Боеше се, че ако повърне, може да си избълва червата, а му оставаха още петима за убиване.

Линейка и полицейска кола. Накъде отиват? Към библиотеката, разбира се. За негрото. Ама закъсняха. Очистих го. Що не вземете да спрете тая сирена, момчета? Той не я чува. Вече е глух като пън. Той...

Наистина ли?

Хенри плъзна пресъхнал език по олющените си устни. Ако онзи беше мъртъв, сирената нямаше да вие в нощта като ранена пантера. Нямаше да има линейка, ако черната маймуна не я е повикала. Значи може би — но само *може би* — негрото беше живо.

— Не — изпъшка Хенри.

Претъркаля се по гръб и заби поглед в небето, осеяно с милиарди звезди. Знаеше, че То е дошло оттам. НеЙде от този небосвод... То

(бе дошло от космоса пълно с похотлива страст за земни жени бе дошло да ограби всички жени и да изнасили всички мъже хей братче не беше ли обратното я да мълчиш сладурче господин Джеси Джеймс си знае работата. Виктор обичаше да разправя този виц и падаше голям)

бе дошло от междузвездните пространства. Гледайки звездното небе, той изтръпна от ужас пред необятния черен мрак. Прекалено лесно можеше да си представи как небосводът се обагрят в кървав пурпур и огнени линии очертават Лице...

Потръпвайки, той затвори очи, стисна корема си с две ръце и помисли: *Негрото е пукнало. Просто някой е чул боя и се е обадил на ченгетата да проверят какво става. Това е.*

Ами линейката?

— Млъквай, млъквай — изстена Хенри.

Отново го обземаше някогашната безсилна ярост; спомни си как ония гадни хлапета все го прецакваха в старите времена — старите времена, които днес изглеждаха тъй близки и важни — как всеки път, щом решише, че ги е спипал, те намираха начин да му се изплъзнат. Така беше и в онзи последен ден, когато Бълвоча видя ситното курве да тича по Канзас стрийт към Пущинака. Помнеше, о да, помнеше съвършено ясно. Когато те ритнат по топките, няма начин да забравиш. А през онова лято най-редовно го риташа по топките.

Хенри с усилие се надигна, седна и примижа от острата болка дълбоко в корема.

Виктор и Бълвоча му бяха помогнали да слезе в Пущинака. Той вървеше колкото се може по-бързо въпреки страданието, раздиращо като с нокти слабините и долната част на корема му. Дошло бе време да свърши веднъж завинаги. Излязоха на полянка, от която като нишки на паяжина се разбягваха шест пътечки. Да, личеше, че тук са играли хлапета; не бе необходимо да си детектив, за да го разбереш. Наоколо се търкаляха хартийки от бонбони, стари капси от тапешник, няколко вехти дъски и пухкава купчинка стърготини, като че нещо е било майсторено тук.

Помнеше как застана сред полянката и огледа околните дървета, търсейки тъпата им къщичка. Щеше да я открие, после щеше да се изкатери — и момичето щеше да се крие там, а той щеше да ѝ клъцне гърлото с ножа и след това щеше да ѝ гали циците нежно и леко докато изстинат.

Но не видя никаква къщичка сред клоните; Бълвоча и Виктор също не откриха нищо. В гърлото му се надигна познатата горчилка на разочарованието. Двамата с Виктор оставиха Бълвоча да пази поляната и слязоха към реката. И там нямаше помен от момичето. Помнеше как се приведе, вдигна един камък и

Пущинакът / 12:55 ч.

побеснял от недоумение и гняв го запокити далече надолу по реката. Рязко се завъртя към Виктор.

— Къде е?

Виктор бавно поклати глава.

— Не знам — каза той. — Тече ти кръв.

Хенри наведе глава и видя върху чатала на джинсите си тъмно петно колкото монета от четвърт долар. Болката бе отстъпила място на тъпо, пулсиращо страдание, но имаше чувството, че долните му гащи изведнъж са станали прекалено тесни. Топките му се подуваха. Усети как яростта отново нахлува в гърдите му и стяга сърцето като конопено въже. Тя бе *посмяла* да стори това.

— *Къде е?* — изсъска той.

— Не знам — отговори Виктор със същия безизразен глас. Изглеждаше хипнотизиран, слънчасал и сякаш изобщо нямаше представа къде се намира. — Сигурно е избягала. Вече може да е чак в Олд кейп.

— Не е — каза Хенри. — Крие се. Имат скривалище и тя се спотайва там. Може да не е къщичка на дърво. Може да е нещо друго.

— Какво?

— *Откъде... да... знам!* — изрева Хенри и Виктор отскочи назад.

Хенри стоеше сред Кендъскиг и се оглеждаше, без да усеща хладните водни струи около гуменките си. Пет-шест метра надолу по течението погледът му се прикова върху стърчащия над брега бетонен цилиндър — помпена станция. Измъкна се от водата и тръгна нататък, усещайки как го изпълва някакъв неизбежен ужас. Кожата му сякаш се стягаше, очите му се разширяваха, за да виждат все повече и повече; дори му се стори, че усеща как ситните косъмчета в ушите му настръхват и се полюшват като водорасли под ласката на дълбоко течение.

Откъм помпената станция долиташе глухо бучене. Над водата край нея стърчеше дълга тръба, от която на ритмични тласъци изхвъркваха струи тъмна кал.

Хенри се приведе над кръглия железен капак на цилиндъра.

— Хенри? — нервно подвижна Виктор. — Хенри? Какво правиш?

Хенри не му обръщаше внимание. Приблѳжи око към една от кръглите дупки в капака, но не видя нищо освен мрак. Тогава притисна ухо върху желязото.

— Чакай...

Гласът долетя от дълбокия мрак и Хенри усети как цялото му тяло изстива до абсолютната нула, как вените и артериите замръзват като кристални ледени тръбички. Но с тия чувства идваше и нещо почти непознато: обич. Очите му се разшириха. Устата му се разтегна в безжизнена клоунска усмивка. Това бе гласът от луната. Сега То беше долу, в помпената станция... дълбоко в каналите.

— Чакай... гледай...

Той зачака, но вече не се чуваше нищо освен равномерното приспивно бучене на помпите. Върна се към Виктор, който стоеше на брега и го гледаше боязливо. Без да му обръща внимание, Хенри изрева на Бълвоча. След малко Бълвоча дотърча.

— Елате — каза Хенри.

— Какво ще правим? — запита Бълвоча.

— Ще чакаме. Ще гледаме.

Промъкнаха се обратно към полянката и седнаха между храстите. Хенри опита да дръпне гащите от подутите си топки, но това се оказа прекалено болезнено.

— Хенри, какво... — започна Бълвоча.

— Шшшшт!

Бълвоча послушно замълча. Хенри имаше пакет „Кемъл“, но не го извади. Не искаше оная кучка да надуши дима, ако се спотайваше наоколо. Можеше да им обясни, но нямаше смисъл да си хаби думите. Гласът бе изрекъл само две думи, ала те сякаш обясняваха всичко. Хлапетата играеха тук. Скоро щяха да се върнат. Защо да гонят само ситното курве, когато можеха да спипат и седмината лайнари закуп?

Чакаха и гледаха. Виктор и Бълвоча като че бяха заспали с отворени очи. Очакването не трая дълго, но Хенри имаше време да помисли за много неща. Например за това как бе намерил автоматичния нож тази сутрин. Не стария нож, който носеше през последния учебен ден; онзи бе изчезнал някъде. Обаче сегашният изглеждаше много по-готин.

Беше пристигнал по пощата.

Уж де.

Спомни си как стоеше на верандата, гледаше килнатата, очукана пощенска кутия и се мъчеше да проумее видяното. Кутията беше окичена с балони. Два бяха завързани за кукичката, на която раздавачът понякога закачаше колети; други — за металното флагче. Червени, жълти, сини, зелени. Сякаш някакъв безумен цирк бе минал в потайна доба по Уичъм роуд, за да остави тук своя знак.

Когато изтича до пощенската кутия, той видя, че по балоните са изрисувани лица — лицата на хлапетата, които го вбесяваха през цялото лято, които сякаш му се подиграваха иззад всеки ъгъл.

Зяпнал от изумление, той гледаше тия образи, а сетне балоните се пръснаха един след друг. Беше чудесно; стори му се, че ги е пукнал с мисълта си, че ги убива с желанието да умрат.

Изведнъж вратичката на пощенската кутия увисна надолу. Хенри пристъпи към нея и надникна вътре. Макар че раздавачът идваше насам едва около пладне, той изобщо не се учуди, когато видя плоско правоъгълно пакетче. Извади го. Адресът гласеше: МИСТЪР ХЕНРИ БАУЪРС, П.К. № 2, ДЕРИ, МЕЙН. Имаше даже и адрес на подателя: МИСТЪР РОБЪРТ ГРЕЙ, ДЕРИ, МЕЙН.

Развърза пакетчето и небрежно захвърли край краката си кафявата опаковъчна хартия. Вътре имаше бяла кутийка. Отвори я. Върху подложка от бял памук лежеше автоматичен нож. Хенри го извади и влезе в къщата.

Баща му лежеше на раздърпания дюшек в общата им спалня, обкръжен от празни бирени кутии. Коремът му стърчеше изпод жълтеникавите долни гащи. Хенри коленичи до баща си, вслуша се в носовото му хъркане, погледа как трепкат, подскачат и плющят задебелите му устни.

Той притисна дръжката на ножа до изопнатото костеливо гърло. Баща му се поразмърда и пак потъна в пиянска дрямка. Зареял поглед нейде надалече, Хенри стоя така цели пет минути, галейки с палец сребристото бутонче върху дръжката. Гласът от луната му говореше — шушнеша като топъл пролетен ветрец с дебнеща в полъха хладна стомана, бръмчеше като гневни стършели в книжно гнездо, пазареше се като пресипнал политик.

Всички приказки на гласа изглеждаха типични-типични-топ, затова Хенри натисна сребристото бутонче. Нещо изщрака в дръжката на ножа, пружината тласна острието и петнадесет сантиметра стомана

пронизаха гърлото на Бъч Бауърс. Беше съвсем лесно, като да забиеш вилица в месото на добре изпечено пиле. Окървавеното връхче изхвъркна от другата страна.

Бъч отвори очи. Втренчи се в тавана. Устата му зяпна широко. Струйки кръв протекоха от тъглчетата на устните надолу към ушите. От гърлото му долиташе бълбукане. Огромен кървав мехур се изду между провисналите устни и веднага се пукна. Едната ръка на Бъч пропълзя напред и конвулсивно стисна коляното на сина му. Хенри не се разсърди. След малко ръката се отпусна. После бълбукането заглъхна. Бъч Бауърс беше мъртъв.

Хенри издърпа ножа, избърса го в мръсния чаршаф върху дюшека и избута острието назад докато пружината изщрака. Огледа баща си без особен интерес. Гласът му бе обяснил задачите за днес докато стоеше на колене и притискаше дръжката на ножа към гърлото на Бъч. Гласът бе обяснил всичко. И той мина в хола, за да позвъни на Бълвоча и Виктор.

Сега тримата заедно чакаха край поляната и макар че топките все още го боляха ужасно, беше приятно и утешително да усеща как се издува ножът в левия джоб на джинсите. Предчувствуваше, че клането ще започне скоро. Другите щяха да се върнат, за да продължат бебешките си игри и тогава клането щеше да започне. Гласът от луната му бе обяснил всичко докато стоеше на колене край баща си, а после, на път към града, Хенри нямаше сили да откъсне очи от бледия призрачен диск сред небосвода. Видя, че луната наистина има човешко лице — зловещо искрящо призрачно лице със зейнали кратери вместо очи и похотлива усмивка, която сякаш прорязваше скулите чак до ушите. То му говореше

(тук долу се реем Хенри всички се реем и ти ще се рееш)

по целия път до града. Избий ги всички, казваше призрачният глас от луната и Хенри отлично го разбираше; усещаше, че споделя същото вълнение. Щеше да ги избие всички, всички свои мъчители и тогава страшното чувство — чувството, че хватката му слабее, че неумолимо навлиза в един по-широк свят, където не ще може да властвува както властвуваше над двора на Общинската прогимназия, че в широкия свят шишкото, негрото и пелтекът може някак да пораснат, докато той само ще старее — ще изчезне завинаги.

Щеше да ги избие всички и гласовете — ония, които говореха отвътре и другите от луната — щяха да го оставят на мира. Щеше да ги избие всички, а после щеше да се прибере у дома и да седне на задната веранда с татковата японска сабя в скута. Щеше да изпие една-две от татковите бири. Щеше да слуша радио, само че не бейзбол. Бейзболът беше скапана работа. Щеше да слуша рокендрол. Макар че Хенри не знаеше (а и не би му пукало, ако го знаеше), по този въпрос между него и Неудачниците царуваше пълно единодушие: рокендролът беше типичен-типичен-топ. Има пилета в хамбар, чий хамбар, 'къв хамбар, мой хамбар. Тогава всичко щеше да бъде наред; всичко щеше да бъде гот; всичко щеше да бъде окей и нямаше да има значение какво ще се случи после. Гласът щеше да се погрижи за него — усещаше това. Щом ти се грижиш за То, и То се грижи за теб. Така беше в Дери открай време.

Но хлапетата трябваше да бъдат спрени — незабавно, още днес. Така бе казал гласът.

Хенри извади от джоба новия си нож и взе да го върти насам-натам пред очите си, гледайки с наслада как слънчевите лъчи примигват и се плъзгат по хромираните части. После Бълвоча стисна ръката му и изсъска:

— Гледай, Хенри! Леле Божичко! Гледай го туй!

Хенри погледна и усети как разбирането го облива като поток от ясна светлина. Сякаш по вълшебство едно квадратно късче от поляната се вдигаше нагоре, разкривайки все по-широк мрачен отвор. Ужасът го жегна за миг, когато помисли, че там може да е господарят на гласа... та нали То живееше нейде под Дери! Сетне чу дрезгавото скърцане на зацапаните панти и разбра всичко. Не бяха видели къщичка по дърветата, защото тя изобщо не беше там.

— Бога ми, стояли сме право връз нея — изръмжа Бълвоча и се приготви да хукне в атака, когато от квадрата сред поляната изникнаха главата и раменете на Бен. Хенри го сграбчи и дръпна надолу.

— Няма ли да ги спипаме, Хенри? — запита Виктор, докато Бен с пухтене се измъкваше навън.

— Ще ги спипаме — отвърна Хенри, без да изпуска от поглед омразния шишко. И тоя си падаше ритнитопковец. *Така ще ти скриам топките, че да си ги носиш за обици, педераст шишжав. Чакай само да видиш какво ти се пише.* — Не се тревожи.

Дебелакът помагаше на курвата да се измъкне от ямата. Тя се озърна тревожно и за миг Хенри се изплаши, че гледа право срещу него. После очите ѝ плъзнаха настрани. Двамата си казаха нещо, сетне хлътнаха в гъстите храсти и изчезнаха.

— Хайде — каза Хенри, когато шумът на листа и строшени клонки заглъхна в далечината. — Ще ги проследим. Обаче отдалече и тихичко. Искam ги всички в кюпа.

Озъртайки се наоколо с широко разтворени очи, тримата се приведоха и изтичаха през поляната като военен патрул. Бълвоча поспря да надникне в къщичката и поклати глава от почуда и възхищение.

— Ами че аз съм седял право над главите им.

Хенри нетърпеливо му махна с ръка.

Тръгнаха по пътеката, за да не вдигат шум. Бяха минали половината път до Канзас стрийт, когато отсреща изникнаха шишкото и курвето, хванати ръка за ръка (*колко са милички!* — помисли Хенри във върховен изблик на блажена ненавист).

За щастие двамата бяха с гръб към преследвачите и не поглеждаха назад. Хенри, Виктор и Бълвоча застинаха на място, после се оттеглиха в сянката край пътеката. Скоро Бен и Бевърли се превърнаха в две подскачащи светли петна сред гъстата плетеница от клони и храсти. Тримата продължиха преследването... но вече по-предпазливо. Хенри пак извади ножа и

9.

Хенри си намира превоз / 02:30 ч.

натисна хромираното бутонче върху дръжката. Острието изхвъркна навън. Той го огледа унесено под лунните лъчи. Звездните проблясъци по острието бяха прекрасни. Нямаше представа колко е часът. От време на време потъваше и отново изплуваше в реалността.

В съзнанието му нахлу далечен звук, който бавно се засилваше. Автомобилен двигател. Идваше насам. Очите на Хенри се разшириха сред мрака. Той стисна ножа и зачака колата да отmine.

Но колата не отмина. Отби до тротоара край живия плет на Семинарията и спря без да изключва двигателя. Хапейки устни

(коремът му се вцепеняваше; беше се втвърдил като дъска и кръвта между пръстите му лепнеше като кленов сок, когато го източваш от стъблото в края на март или началото на април), Хенри се надигна на колене и разгърна жилавите вейки. Зърна фарове и тъмния силует на автомобил. Ченгета? Пръстите му стискаха и отпускаха дръжката на ножа, стискаха и отпускаха, стискаха и отпускаха.

Пратих ти превоз, Хенри, прошепна гласът. Един вид такси, чат ли си? Нали трябва час по-скоро да те докараме до „Градски дом“. Нощта отминава.

Гласът се изкиска тъничко и зловещо, после млъкна. Сега в тишината се чуваха само песните на щурците и равномерното боботене на мощния двигател. *Звучи като далечни гърмежи на увеселителни бомбички*, разсеяно помисли Хенри.

Тромаво се изправи на крака и закуцука към алеята пред Семинарията. Надникна иззад живия плет. Не беше полицейска кола — нямаше буркани отгоре, а и формата му се стори някак необичайна. Стори му се... *стара*.

Отново чу онова тихо кискане... или може би само песента на вятъра.

Хенри се измъкна от сянката на живия плет, пролази под веригата, пак се изправи и тръгна към спрялата кола, застинала сред черно-бял фотографски свят от сребърен лунен блясък и непроницаеми сенки. Самият той изглеждаше ужасно: ризата му беше почерняла от кръв, лепкавото петно бе стигнало почти до коленете на джинсите. Лицето му се белееше призрачно в мрака под късата болнична прическа.

Стигна до тротоара и пак се вгледа в колата, опитвайки да различи какво представлява масивният силует зад волана. Но най-напред разпозна колата — баща му винаги се кълнеше, че някой ден ще има точно такава: Плимут Фюри модел 1958. Каросерията беше червено-бяла и Хенри знаеше (колко ли пъти го бе повтарял баща му?), че под капака боботи двигател V-8 327. Мощност 255 конски сили, развива 120 километра за девет секунди. *Ще си купя тая кола и когато умра, ще ме погребат с нея*, обичаше да казва Бъч... но разбира се, той не успя да купи колата и бе погребан на държавни разноси след като обезумелият Хенри попадна в лудницата, крещейки за подземия и чудовища.

Ако вътре е той, май няма да го понеса, каза си Хенри, докато се люшкеше замаяно напред-назад и стискаше ножа, гледайки тъмната фигура зад волана.

После дясната вратичка на Плимута се отвори, лампичката над нея светна и шофьорът завъртя глава към него. Беше Бълвоча Хъгинс. Раздраното му лице висеше на парчета. Едното око беше изчезнало и през прогнилата дупка върху съсухрената буза прозираха почернелите зъби. На главата му стърчеше бейзболното каскетче, което бе носил преди да умре. По обърнатата назад козирка се стичаше сиво-зеленикава слюз.

— Бълвоч! — провикна се Хенри и болката раздра корема му. Изкрещя отново, този път без думи.

Сивобелезникавите мъртвешки устни на Бълвоча се разтегнаха в обезкървена, сбръчкана усмивка. Той протегна обезобразената си ръка към отворената врата в подканващ жест.

Хенри се поколеба, после изкуцука край предницата на Плимута, плъзгайки за миг пръсти по V-образната емблема, както правеше в детството си всеки път, когато баща му го водеше в бангорската изложбена зала да огледат мечтаната кола. Докато се добере до дясната страна, над света плъзна мека сива пелена и трябваше да се вкопчи в отворената врата, за да не падне на асфалта. Постоя с клюмнала глава, дишайки безсилно и прекъслечно. Най-сетне светът се завърна — поне отчасти — и той намери сили да се провере през вратата и да рухне на седалката. Болката отново го захвапа отвътре и по ръката му плъзна прясна кървава струя. Напомняше топло желе. Скърцайки със зъби, той отметна глава назад и жилите по шията му се изпънаха. Най-сетне болката поотслабна.

Вратата се затръшна сама. Лампичката изгасна. Хенри видя как прогнилата ръка на Бълвоча се вкопчи в скоростния лост и го тласна напред. През разложената плът на пръстите прозираха кости и белезникави топчести стави.

Плимутът потегли по Канзас стрийт към Горната миля.

— Как си, Бълвоч? — чу Хенри собствения си глас.

Глунав въпрос, разбира се — нямаше начин Бълвоча да е тук, мъртвите не могат да карат коли — но в момента не му хрумваше нищо друго.

Бълвоча не отговори. Единственото му хлътнало око се взираше в пътя. През дупката в бузата му ужасните зъби надничаха към Хенри. Хенри смътно усети, че откъм някогашния му приятел долита непоносима смрад. Вонеше на кош прогнили, разкашкани домати.

Капачето на жабката отхвъркна напред и чукна Хенри по коляното. В светлината на малката крушка отвътре той различи бутилка вино „Тексаски шофьор“. Взе я, развинти капачката и отпи дълбока глътка. Алкохолът плъзна надолу с прохладна, копринена ласка и избухна в стомаха му като вулканично изригване. Хенри потрепери цял, изстена... сетне се почувствува малко по-добре, малко по-свързан със света.

— Благодаря — каза той.

Бълвоча завъртя глава към него. Хенри чу как се раздвижват сухожилията в шията му; скърцаха като ръждиви панти. Няколко секунди Бълвоча го гледа с мъртвешки, едноок поглед и едва сега Хенри осъзна, че почти целият му нос е изчезнал. Май нещо беше ръфало старото приятелче. Може би куче. Или плъхове. По-скоро плъхове. Когато гонеха скапаните хлапета, тунелите бяха пълни с тия гадинки.

Все тъй бавно Бълвоча завъртя глава напред. Хенри тихо въздъхна от облекчение. Ставаше му някак кофти, когато Бълвоча го гледаше така. В оцелялото хлътнало око имаше нещо неразбираемо. Упрек? Гняв? Или какво?

Зад волана на тази кола седи мъртво момче.

Хенри сведе очи към ръката си и видя, че кожата е настръхнала. Побърза пак да надигне бутилката. Този път глътката се плъзна малко по-леко и пръсна по цялото му тяло приятна топлина.

Плимутът се спусна по Горната миля и навлезе в кръговото движение... образно казано, защото в този нощен час нямаше никакво движение; жълтите мигащи лампи на светофарите хвърляха тръпнещи отблясъци по пустите улици и спящите сгради. Беше толкова тихо, че Хенри чуваше как вътре прещракват релетата... или само си въобразяваше?

— Не съм искал да те зарежа тогава, Бълви — промърмори той.
— Знам, че не го мислиш, ама рекох да ти кажа за всеки случай.

Съсхрените жили отново заскрибуцаха. Бълвоча пак го погледна с хлътналото си око. Устните му се разтегнаха в страховита усмивка,

разкривайки черни, гъсто плесенявали венци. *Що за усмивка е това?* — запита се Хенри, докато колата прелиташе с кадифено мъркане по Главната улица между закусвалнята на Нан и кино „Аладин“ от едната страна и универсалния магазин от другата. *Дали е усмивка на опрощение? Усмивка на стар приятел? Или е усмивка, която говори: ще те спипам, Хенри, ще те спипам заедно ни заряза двамата с Вик? Що за усмивка?*

— Трябва да ме разбереш, нали знаеш как беше — каза Хенри и млъкна. Как беше *наистина*? Всичко се объркваше в мозъка му, събитията се размесваха като късчета от картинна мозайка, струпани върху някоя от ония скапани маси в залата за игри на „Джунипър хил“. Как беше *в действителност*? Тогава тримата проследиха шишкото и курвето до Канзас стрийт и изчакаха в храстите, докато ония се катереха по сипея. Ако ги бяха изтървали от поглед, Хенри щеше да зареже дебненето и просто щеше да поведе Бълвоча и Виктор подир тях; по-добре две жертви, отколкото нито една.

Но жертвите не изчезнаха. Облегнаха се на парапета и подхванаха разговор, хвърляйки от време на време погледи нагоре по улицата. Понякога се озъртаха и към Пущинака, но отрядът на Хенри беше добре укрит.

Спомняше си, че небето посивя, въздухът натегна и откъм изток взеха да прииждат облаци. Скоро щеше да завали.

Какво стана после? Какво...

Съсухрени, костеливи пръсти стиснаха ръката му и Хенри изпищя. Отново бе почнал да се проваля в памучната сивота, но страховитото докосване на Бълвоча и болката, която прорязва стомаха му от писъка, го върнаха към реалния свят. Озърна се и видя лицето на Бълвоча само на два пръста от своето; стреснато си пое въздух и веднага съжали за това. Старото приятелче наистина се беше скапало. Хенри отново си помисли за куп домати, гниеци кротко в някой тъмен хамбарски ъгъл. Призля му.

Внезапно си спомни края — края на Бълвоча и Вик. Нещо бе изскочило от мрака, докато тримата стояха в една шахта с решетка на върха и се чудеха накъде да продължат. *Нещо...* Отначало Хенри не можеше да схване какво е. Разбра едва когато Виктор се разкрещя: „*Франкенщайн! Това е Франкенщайн!*“ И наистина беше чудовището на Франкенщайн със стърчащи от гърлото болтове и дълбок шев на

челото; то бавно се люшкаше насреща, пристъпвайки с обуца като грамадни детски кубчета.

„Франкенщайн! — пищеше Вик. — Фр...“ После главата на Вик отхвъркна от раменете, прелетя през шахтата и се блъсна в отсрещната каменна стена с гнусен мляскащ звук. Воднистите жълти очи на чудовището се впериха в Хенри и той замръзна. Усети как губи власт над мехура си и по бедрата му плъзва топла влага.

Кошмарното създание се люшна към него и тогава Бълвоча... тогава Бълвоча...

— Слушай, знам, че избягах — каза Хенри. — Не биваше да го правя. Обаче... обаче...

Бълвоча го гледаше безмълвно.

— Изгубих се — прошепна Хенри, сякаш искаше да каже на стария приятел Бълви, че не му е било леко. Звучеше адски тъпо, все едно да рече: *Да бе, Бълвоч, знам, че те пречукаха, ама пък на мене знаеш ли каква страхотна треска ми влезе под нокътя?* Но наистина беше страшно... непоносимо страшно. Спомни си как час след час бродеше из свят от зловоние и мрак и накрая започна да крещи. По някое време опората под краката му изчезна и докато траеше безкрайното, зашеметяващо падане, той намери време да си помисли: *Е, добре, след минутка ще бъда мъртъв и ще се отърва веднъж завинаги...* а после го обгърна буйно течаща вода — навярно беше попаднал в подземния тунел на Кендъскиг. Без сам да знае как, той се озова навън, под лъчите на гаснещия залез, заблъска отчаяно с ръце към брега и със сетни усилия пролази нагоре по стръмния склон, само на петдесетина метра от мястото, където след двадесет и шест години щеше да се удави Ейдриън Мелън. Подхлъзна се, падна, удари си главата в нещо и загуби съзнание. Когато се свести, беше настанала нощ. Затътри нозе към шосе № 2 и успя да се добере на стоп до фермата. А там вече го чакаха ченгетата.

Но всичко това беше по-късно. А тогава, в канала, Бълвоча застана пред Франкенщайновото чудовище и то с един замах раздра лявата половина на лицето му чак до костта — Хенри видя това преди да побегне. Но сега Бълвоча се бе завърнал и сочеше нещо с пръст.

Хенри видя, че са спрели пред „Градски дом“ и изведнъж разбра всичко. Днес „Градски дом“ беше единственият хотел в Дери. През 58-ма имаше още два: „Източна звезда“ в края на Ексчейндж стрийт и

„Отмора за пътника“ на Торо стрийт. И двата хотела бяха изчезнали по време на градската реконструкция (Хенри знаеше това; в „Джунипър хил“ усърдно четеше всеки нов брой на „Дери нюз“). Сега оставаше само „Градски дом“ и няколко паянтови мотелчета около магистралата.

Те трябва да са там, помисли той. Там, вътре. Всички, които още са живи. Дремят под завивките и в главите им танцуват видения на бонбони... или канали. А аз ще ги очистя. Ще ги изтрепя един по един.

Извади бутилката и с глухо сумтене отпи още една глътка. Усети как в скута му бликва нова струя кръв, седалката под него лепнеше, но от виното му ставаше по-добре; с виното всички тревоги изглеждаха незначителни. Би предпочел малко бърбън, но в края на краищата по-добре вино, отколкото нищо.

— Слушай — каза той на Бълвоча, — извинявай, че те заряхах. Не знам защо избягах. Моля те... не ми се сърди.

Бълвоча проговори за пръв и последен път, но не със своя глас. Гласът, който излетя от прогнитата му уста, беше дълбок, могъщ и страшен. Щом го чу, Хенри изплака. Това беше гласът от луната, гласът на клоуна, онзи глас, който чуваше в сънищата си за канали и дренажи, където безспирно ромоли вода.

— Млъквай и марш да им видиш сметката — изрече гласът.

— Дадено — изхленчи Хенри. — Дадено, веднага, навит съм, няма проблеми...

Той върна бутилката на място. Гърлото ѝ се чукна в ръба на жабката и изтрака като зъби. После шишето изчезна и на негово място се появи сгънат лист хартия. Хенри го разгърна, оставяйки по ъглите кървави отпечатыци от пръстите си. Най-отгоре тъмнееше пурпурен надпис:

А по-долу беше отпечатано с изящни главни букви:

БИЛ ДЕНБРОУ 311
БЕН ХАНСКОМ 404

ЕДИ КАСПБРАК 609
БЕВЪРЛИ МАРШ 518
РИЧИ ТОЗИЪР 217

Номерата на стаите им. Чудесно. Така щеше да спести време.

— Благодаря, Бъл...

Но Бълвоча бе изчезнал. Шофьорската седалка беше опустяла. Върху нея лежеше само бейзболното каскетче с мухлясала козирка. И по скоростния лост се стичаше малко лепкава слуз.

Хенри гледаше, усещайки как сърцето му болезнено подскача в гърлото... сетне сякаш чу нещо да се размърдва на задната седалка. Припряно отвори вратата и изскочи навън, при което едва не се просна на асфалта. Двигателят на Плимута продължаваше да боботи като далечни гърмежи на увеселителни бомбички (в щата Мейн продажбата на подобни опасни играчки бе забранена през 1962 година) и Хенри го заобиколи отдалече.

Да върви беше истинско мъчение; всяка крачка опъваше и раздираше корема му. Все пак Хенри се добра до тротоара и спря там, оглеждайки осеметажната тухлена сграда — заедно с библиотеката, кино „Аладин“ и Семинарията тя бе един от малкото му ясни спомени за някогашния Дери. Почти всички прозорци по горните етажи бяха тъмни, но матовите стъклени глобуси край входа светеха меко в мъгливата нощ, обгърнати от влажни ореоли.

Хенри мъчително се затътри напред, мина между лампите и блъсна с рамо тежката врата.

Във фоайето царуваше сънлива тишина. Подът беше покрит с излинял ориенталски килим. Целият таван беше покрит с огромни правоъгълни стенописи, изобразяващи сцени от дърводобивната епоха на Дери. Край стените се пъчеха тумбести канапета, а върху решетката на студената мрачна камина белееха няколко брезови цепеници — истински цепеници, а не газови горелки; грамадната камина в „Градски дом“ не беше никаква евтина хотелска декорация. От широките саксии провисваха декоративни растения. Двойната стъклена врата към бара и ресторанта беше затворена. От някаква вътрешна стаичка долиташе приглушеният звук на телевизор.

Омазан в кръв от глава до пети, Хенри се заклатушка през фоайето. Кръвта бе пропила гънките на дланите му; кървави ивици и петна тъмнееха по лицето му като индиански бойни шарки. Очите му бяха изхвъркнали от орбитите. Ако някой го видеше сега, би побягнал с писъци. Но фоайето беше пусто.

Щом натисна копчето за повикване, вратата на асансьора веднага се отвори. Той огледа листа в ръката си, после се втренчи в бутоните. След кратко колебание натисна шестия и вратата се затвори. Раздаде се бръмчене и кабината пое нагоре.

Най-добре да започна от върха и да слизам надолу.

Той притвори очи и се облегна на стената. Равномерният шум на асансьора го успокояваше. Напомняше тихото бучене на дренажни помпи. Отново си спомни за онзи ден. Тогава всичко изглеждаше едва ли не предопределено, сякаш всички играеха отдавна написани роли. Виктор и Бълвоча бяха... почти като хипнотизирани. Спомни си...

Кабината спря и от лекото тръсване из стомаха му пак бликна разкъсваща болка. Вратата се плъзна настрани. Хенри излезе в безмълвния коридор (и тук растения, повивни, паешки растения, не искаше да докосва тия лепкави, зелени пипала, прекалено му напомняха за ония неща, които провисваха долу в мрака). Отново погледна списъка. Каспбрак беше в стая 609. Хенри закрачи нататък, като се подпираше на стената и оставяше по тапетите тънка кървава следа (а, обаче минаваше настрани, щом наближеше някое от провисналите паешки растения; не искаше да си има работа с тях).

Ето вратата. Хенри измъкна автоматичния нож, облиза пресъхналите си устни и почука. Тишина. Почука още веднъж, този път по-силно.

— Кой там?

Сънлив глас. Добре. Сигурно идваше насам замаян, по пижама. А когато отвореше вратата, Хенри щеше да забие ножа право в ямката отстрани на шията — уязвимата ямка точно под адамовата ябълка.

— Дежурният, сър — каза Хенри. — Известие от съпругата ви.

Имаше ли съпруга Каспбрак? Дали не беше допуснал глупост с тия думи? Хенри зачака, изтръпнал от напрежение. Чу мекото шумолене на чехли.

— От Майра ли?

Гласът звучеше тревожно. Добре. След малко щеше да се разтревожи още повече. Върху дясното слепоочие на Хенри равномерно туптеше изпъкнала веничка.

— Предполагам, сър. Няма име. Пише само, че е от съпругата ви.

Настана тишина, после се раздаде металическо дрънчене — Каспбрак откачаше веригата. Ухилен, Хенри натисна бутончето на ножа. Щрак. Той вдигна острието край бузата си и се приготви за удар. Резето изскърца. Само след миг щеше да забие ножа в гърлото на гадния кльоцав хлапак. Зачака. Вратата се отвори и Еди

10.

Неудачниците в пълен състав / 13:20 ч.

видя Стан и Ричи да излизат от супера на Костело авеню, ближейки с наслада грамадни шоколадови сладоледи на клечка.

— Хей! — извика той. — Хей, почакайте!

Те се обърнаха и Стан му махна с ръка. Еди хукна към тях с цялата бързина, на която бе способен, тоест не особено бързо. Едната му ръка беше в гипс, а с другата крепеше под мишница кутия „Не се сърди човече“.

— Кажи ба, Еди. Кажи ба, мойто м'че — изтътна Ричи с величествения Глас на Южняка джентълмен (който звучеше горе-долу като гласа на Храброто петле от анимационните филми на „Уорнър Бродърс“). — Е па глей го 'начи... глей го 'начи... хчупило си ръката, горкото м'че! Ръката си хчупило, ба Стан! Айде сега да го пожалиш и да му поносиш сърдитото чивече.

— Мога и сам да си го нося — отвърна леко задъханият Еди. — Дай да близна малко.

— Майка ти не би одобрила подобно нещо — печално каза Ричи и енергично заръфа сладоледа. Тъкмо беше стигнал до любимия си шоколадов пълнеж. — *Микроби*, м'че! Да ти каем 'начи... 'начи... моеш да прифанеш *микроби* от чуждо едене.

— Поемам риска — заяви Еди.

Ричи неохотно поднесе сладоледа към устата му... и побърза да го дръпне след две съвсем скромни близвания.

— Ако искаш, вземи моя — каза Стан. — И без това съм преял.

— Евреите ядат много малко — поучително съобщи Ричи. — Така им предписва религията.

Тримата крачеха весело към Канзас стрийт и Пущинака. Градът изглеждаше унесен в тежка следобедна дрямка. Почти във всички къщи щорите бяха спуснати. По дворовете се търкаляха изоставени играчки, сякаш техните собственици бяха повикани спешно да си лягат. Отвъд западния хоризонт тътнеха гръмотевици.

— Наистина ли? — обърна се Еди към Стан.

— Не бе, Ричи просто те будалка — отвърна Стан. — Евреите ядат като всички нормални хора. — Той посочи Ричи. — Като него.

— Знаеш ли, Ричи, много е кофти дето се ебаваш така със Стан — каза Еди. — Какво ще речеш, ако някой вземе да дрънка разни тъпотии за тебе само защото си католик?

— А, католиците са голяма работа — възкликна Ричи. — Веднъж татко ми каза, че Хитлер бил католик, а пък той е изтрепал милиарди евреи. Нали, Стан?

— Да, сигурно — смутено потвърди Стан.

— Майка ми *побесня*, че татко говори така — продължаваше Ричи. При спомена по устните му плъзна лека усмивка. — Направо се *раз-пе-ни*. А пък освен това ние, католиците, сме имали и инквизиция — нали знаете, ония симпатяги, дето правели големите майтапизми с нажеженото желязо, колелото и „испанския ботуш“. Според мен всички религии са смахната работа.

— И аз тъй мисля — тихо каза Стан. — У дома не сме особено религиозни. Спокойно си ядем шунка и бекон. Право да ви кажа, дори не знам точно какво е да си евреин. Роден съм в Дери, понякога отскачам с нашите до синагогата в Бангор за празници като Йом Кипур и тем подобни, но...

Той замълча и сви рамене.

— Шунка? Бекон? — озадачено повтори Еди. Той и майка му бяха методисти.

— Ортодоксалните евреи не ядат такива неща — обясни Стан. — Някъде в религиозните книги е писано, че не бива да ядем твари, които пълзят в калта или ходят по дъното на океана. Не знам защо е така. Обаче свинското се смята за забранено. Омарите също. Ама у нас всички ядем омари.

— Шантава работа — изкиска се Еди. — Не бях чувал за религия, която да ти казва какво не бива да *ядеш*. Че то ако тръгне така, утре ще вземат да те учат и какъв бензин да не купуваш.

— Нечист бензин да не наливаш — каза Стан и се разсмя. Ричи и Еди изобщо не схванаха кое е смешното.

— Ама признай, Стан, че *наистина* е шантава работа — разпали се Ричи. — Една наденица да не можеш да изядеш само защото си евреин.

— Тъй ли? — запита Стан. — У вас ядете ли месо в петък?

— Не, разбира се! — възмутено отвърна Ричи. — В петък не бива да се яде месо, защото... — Той се ухили. — Да бе, схванах ти тънкия намек.

— Католиците наистина ли отиват в ада, ако ядат месо в петък? — запита Еди с жив интерес, без да подозира, че допреди две поколения в рода му е имало само ревностни полски католици, който по-скоро биха предпочели да тръгнат голи по улиците, отколкото да хапнат месо в петък.

— Виж какво ще ти кажа, Еди — заяви Ричи. — Не вярвам Господ да ме прати в пъклото само задето в петък съм се разсеял и съм си направил сандвич с наденица, обаче има ли смисъл да се рискува? А?

— Сигурно няма — съгласи се Еди. — А пък цялата работа ми изглежда толкова...

Щеше да каже „*толкова глупава*“, но изведнъж си спомни историята, която бе чул преди години от мисис Портли в неделното училище — тогава още беше в първи клас на Малките християни. Според нейния разказ веднъж едно лошо момче откраднало късче причастие от подноса и го скрило в джоба си. Отнесло го у дома и го хвърлило в тоалетната, просто за да види какво ще стане. Моментално — поне според думите на мисис Портли пред слисаните Малки християни — водата в тоалетната станала яркочервена. Това била Кръвта Христова и момчето я видяло, защото било извършило нещо много лошо, наречено БОГОХУЛСТВО. Поличбата го предупреждавала, че като хвърля тялото Господне в тоалетната, обрича безсмъртната си душа на адски мъки.

Дотогава Еди харесваше причастieto (първото си причастие бе получил само преди година). Вместо вино методистите използваха

гроздов сок, а тялото Господне бе представяно с кубчета мек, пресен хляб. Харесваше му мисълта, че приема храна и питие като религиозен акт. Но след разказа на мисис Портли страхопочитанието му пред ритуала бе изместено от нещо далеч по-могъщо и злокобно. Невинното посягане към късчето хляб се превърна в героична постъпка и той винаги се боеше, че в този миг може да го порази гръм... или още по-лошо — хлябът между пръстите му внезапно да се преобрази в топче съсирена кръв и под църковния свод да отекне безплътен глас: *Недостоеен! Недостоеен! Обречен на адски мъки!* Често след причастието гърлото му се стягаше, дъхът му започваше да хрипти и той очакваше с паническо нетърпение кога най-сетне ще мине благословията, та да изтича навън и да си пръсне лекарство.

Не ставай смешен, казваше си той, когато поотрасна малко. Онова е било само приказка, пък и мисис Портли не е светица — мама разправя, че тя е разведена и всяка седмица ходи да играе Бинго в Бангор, а истинските християни не играят хазарт, това е само за езичниците и католиците.

Разсъжденията изглеждаха напълно логични, ала не носеха успокоение. Разказът за причастието, което превърнало водата в кръв, го тормозеше непрестанно, гризеше го и понякога даже не му даваше да заспи. Една нощ му хрумна, че има само един начин да се отърве веднъж завинаги: да открадне парченце хляб, да го хвърли в тоалетната и да види с очите си какво ще стане.

Но за подобен експеримент не му достигаше смелост; разумът му не можеше да устои пред зловещото видение на кръвта, която се разлива из водата като обвинителен облак, обричащ грешника на вечни мъки. Не можеше да устои срещу силата на магическото заклинание: *Вземете и яжте: това е Моето тяло; това е Моята кръв, която се пролива за прощаване на греховете.*

Не, така и не посмя да направи експеримента.

— Предполагам, че всички религии са смахнати — каза Еди.

Но *могъщи*, неволно добави мисълта му, *могъщи* като някаква *магия*... само че дали и това не бе БОГОХУЛСТВО? Той се замисли за чудовището, което бяха срещнали на Нийбълт стрийт и за пръв път откри безумното съвпадение — та нали върколакът също бе изскочил от тоалетната.

— Леле братче, май всичко живо е заспало — каза Ричи, захвърляйки небрежно в канавката клечката от сладоледа. — Някога да сте виждали такава пустош? Да не би целият град да е отскочил на пикник до Бар Харбър?

— Хъ-хъ-хей, м-момчета! — подвижна изотзад Бил Денброу. — По-ххо-чакайте!

Еди се завъртя, щастлив както винаги да чуе гласа на Шеф Бил. Видя го да се задава със Силвър откъм ъгъла на Костело авеню, изоставяйки Майк далече назад, макар че неговият велосипед беше чисто нов.

— Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕД! — изрева Бил.

Сред оглушителния трясък на игралните карти, закрепени по калниците с щипки за пране, той се понесе към тях с около тридесет и пет километра в час. После настъпи контрата, стисна спирачките и се плъзна по асфалта, оставяйки зад гумите изумително дълга черна диря.

— Абре, Пелтек! — възкликна Ричи. — Как си ба, м'че? Да ти каем 'начи... 'начи... как си, мойто м'че?

— До-ххо-обре съм — каза Бил. — Да сте виждали Бен или Бъ-бъ-бевърли?

В това време пристигна и Майк. По лицето му се стичаха капчици пот.

— Каква скорост вдига това колело? — запита той.

Бил се разсмя.

— Н-не знам тъ-тъ-точно. Д-доста е бъ-ххъ-ързо.

— Не съм ги виждал — каза Ричи. — Сигурно се мотаят долу. И пеят в дует. „Чшш-бум, чшш-бум, я-да-да-да-да... ти си моята нежна мечта.“

Стан Юрис гърлено измуча, като че се канеше да повърне.

— Просто завижда — съобщи Ричи на Майк. — Евреите не могат да пеят.

— Бъ-бъ-бъ...

— Бибип, Ричи — довърши Ричи вместо Бил и всички се разсмяха.

Отново поеха към Пущинака. Майк и Бил тикаха велосипедите си. Отначало разговорът беше оживен, после взе да замира. Поглеждайки Бил, Еди забеляза на лицето му тревожно изражение и си помисли, че навярно и той е потиснат от тишината. Знаеше, че преди

малко Ричи просто се бе пошегувал, но градът *наистина* изглеждаше тъй, сякаш всички се бяха изнесли към Бар Харбър... или *накъдето и да било*. По улицата не се мяркаше нито една кола; минувачите бяха изчезнали, не зърнаха поне някоя бабичка да куцука с пазарска количка от магазина към къщи.

— Голямо мъртвило, а? — подхвърли Еди, но Бил само кимна.

Пресякоха Канзас стрийт и вече наближаваха Пущинака, когато изведнъж видяха Бен и Бевърли да тичат насреща им с викове. Еди се смая от вида на Бевърли; обикновено тя беше чиста и спретната, винаги с измита коса, вързана на опашка зад тила. А сега изглеждаше омазана с всевъзможни боклуци. В широко разтворените ѝ очи блестеше ужас. На бузата ѝ тъмнееше дълга драскотина. Блузата ѝ беше разкъсана, а по джинсите лепнеше кора от засъхнала кал.

Бен подтичваше зад нея с пухтене и коремът му се подмяташе нагоре-надолу.

— Не бива да слизате в Пущинака — изпъшка Бевърли. — Момчетата... Хенри... Виктор... те са там някъде... нож... той има нож...

— Н-намали о-ххо-боротите — прекъсна я Бил, поемайки командването с лекота, почти без да осъзнава, че го прави. После погледна дотичалия Бил. Шишкото беше изчервен като домати и масивната му гръд подскачаше на мощни тласъци.

— Тя казва, че Хенри е полудял, Шеф Бил — съобщи Бен.

— Е, майната му, той пък кога ли е бил *нормален*? — запита Ричи и плю през зъби.

— Млъ-ххъ-ъквай, Р-ричи — нареди Бил и пак се обърна към Бевърли. — Ра-хха-зказвай.

Еди тайно плъзна ръка към джоба си и докосна инхалатора. Не знаеше какво се задава, но вече усещаше, че няма да е добро.

С неимоверни усилия да говори спокойно, Бевърли успя да изложи съкратен вариант на събитията — вариант, започващ от мига, в който Хенри, Виктор и Бълвоча я настигнаха на улицата. Премълча за баща си — умираше от срам при спомена за станалото.

Когато разказът свърши, Бил помълча с приведена глава и ръце в джобовете, подпрял кормилото на Силвър върху гърдите си. Другите чакаха, хвърляйки тревожни погледи към ниския парапет край ръба на сипея. Бил размишлява дълго, но никой не посмя да заговори. В

главата на Еди внезапно и леко изплува мисълта, че това може да е последният епизод. Точно такова чувство пропиваше безмълвния ден, нали? Чувството, че целият град си е обрал крушите и е заминал нанякъде, изоставяйки тук само празните сгради.

Ричи мислеше за внезапно оживялата снимка в албума на Джордж.

Бевърли мислеше за страшните, избледнели очи на баща си.

Майк мислеше за птицата.

Бен мислеше за мумията и мириса на отдавна изтляла канела.

Стан мислеше за подгизнали, почернели джинси и бледи, сбръчкани ръце, по които се стича вода.

— Ха-а-айде — каза най-сетне Бил. — Сли-ххи-изаме д-д-долу.

— Бил... — запъна се Бен. Лицето му бе потъмняло от тревога. — Бевърли казва, че Хенри наистина е *полудял*. Че иска да убие...

— Т-т-това не е *тяхно*. — Бил размаха ръка надолу и надясно към дългото зелено острие на Пущинака, към храстите, горските гъсталаци, бамбука и водните отблясъци. — Н-не е тяхна *съ-съ-собственост*. — Той ги огледа един по един и лицето му беше изпълнено с мрачна решителност. — О-ххо-мръзна ми д-да ме пь-пь-преследват. Б-б-бихме ги вече в-веднъж с къ-къ-камъни и ако т-т-трябва, п-пак ще ги б-бием.

— Почакай, Бил — възрази Еди. — Ами ако не са *само те*?

Бил се завъртя към него и поразеният Еди за пръв път видя колко морно и изпито изглежда лицето му — в това лице имаше нещо ужасяващо, но едва подир много, много години, докато задрямваше след срещата в библиотеката, щеше да разбере какво е било то: виждаше лицето на момче, тласнато до ръба на безумието — момче, което в крайна сметка може би нямаше повече власт над разума и решенията си, отколкото лудият Хенри. Ала истинският Бил не бе изчезнал, той надничаше през тия зверски, подплашени очи — един познат, гневен и решителен Бил.

— Д-добре де — каза той. — И кха-а-кво к-като *нъ-нъ-не са*?

Никой не отговори. Гръмотевиците тътнеха все по-близо. Еди вдигна очи и видя как от запад се задават черни буреносни облаци. Скоро небето щеше да се продъни, както казваше понякога майка му.

— Чъ-чъ-чуйте сега кха-а-кво ще ви к-кажа. — Бил ги огледа отново. — Никой не е длъ-ххъ-ъжен д-да идва с мен, ако н-не иска. С-

сами си ре-ешавате.

— Аз идвам, Шеф Бил — тихо каза Ричи.

— И аз — каза Бен.

— Дадено — рече Майк и сви рамене.

Бевърли и Стан потвърдиха едновременно. Еди кимна последен.

— Мисля, че не бива да идваш, Еди — обади се Ричи. — С тая ръка, знаеш, не си за веселба.

— Аз п-пък го и-ххи-искам — възрази Бил. — Стой до м-мене, Е-е-еди. Аз ще те п-п-пазя.

— Благодаря ти, Бил — каза Еди.

Изведнъж морното, обезумяло лице на Бил му се стори прекрасно — прекрасно и любимо. Обзе го неясно изумление. *Ако ми нареди, сигурно бих умрял за него. Що за власт е това? Едва ли ще да е много приятна, щом кара човека да изглежда толкова страшно.*

— Да, Бил си има тайно оръжие — заяви Ричи. — Отровни газове. Като пръдне, ще им види сметката!

Бен и Майк се разсмяха тихичко. Еди само се усмихна.

Гръмотевицата отекна още по-близо. Всички трепнаха и се скупчиха един до друг. Вятърът се засилваше, подмяташе с тропот боклуците из канавката. Първите черни облаци плъзнаха по мъгливия слънчев диск, обгърнаха го с блед ореол и сенките се стопиха. Студеният вятър облъхна потната ръка на Еди. Той потрепери.

Бил се обърна към Стан и изрече нещо странно:

— Носиш ли си к-книжката с п-п-птиците?

Стан се потупа по джоба.

Бил отново ги огледа един по един.

— Д-да т-т-тръгваме.

Спуснаха се по сипея в индийска нишка, само Бил вървеше до Еди, както бе обещал. Той разреши на Ричи да свали Силвър по склона и когато стигнаха долу, двамата го прибраха на обичайното място под моста. После пак се събраха на група и огледаха Пущинака.

Сянката на идващата буря не беше истински мрак, не можеше да се нарече дори здрач. Но дневната светлина се бе променила и всички предмети изпъкваха с магическа, стоманена релефност — без сенки, ясни, като изваяни. С дълбока тръпка на тревога и ужас Еди осъзна защо тази светлина му се струва толкова позната — същия сумрак бе запомнил от къщата на Нийбълт стрийт 29.

През облаците пробяга крива, разклонена мълния — толкова ярка, че Еди неволно замижа. Той вдигна ръка към лицето си и откри, че устните му броят: *Едно... две... три...* После като експлозия на каменарски капсул изтрещя оглушителна, лаеща кашлица и всички се скупчиха още по-плътно.

— Тая сутрин по радиото не казаха нищо за дъжд — тревожно се обади Бен. — Във вестника пишеше, че ще е облачно и горещо.

Майк се взираше в небето. Високите тежки облаци нахлуваха като стремителни кораби с черни килове сред синкавата мараня, която бе обгърнала небосвода от хоризонт до хоризонт, докато двамата с Бил привършваха обяда си.

— Бързо идва — каза той. — Никога не съм виждал буря да върхлита толкова бързо.

Сякаш за да потвърди думите му, горе изтрещя нова гръмотевица.

— Х-хайде — подкани ги Бил. — Д-да о-ххо-ставим играта на Е-е-еди в к-к-къщичката.

Закрачиха по пътеката, която бяха утъпкали през изминалите седмици след строежа на бента. Бил и Еди вървяха начело, плъзгайки рамене по широките зелени листа на шубраците. След тях идваха останалите. Вятърът налетя отново и дървесните корони зашушнаха. Откъм бамбуковия гъсталак се раздаде глух, призрачен пукот като зов на далечни тамтаи във филм за джунглите.

— Бил? — тихо прошепна Еди.

— Какво?

— Мислех, че само на кино става така, обаче... — Еди смутено се разсмя. — Имам чувството, че някой ме гледа.

— А, няма кха-а-кво да се ч-ч-чудиш — кимна Бил. — Тъ-тъ-тук са.

Еди стреснато се огледа и прихвана картонената кутия още по-здраво. Той

11.

Стаята на Еди / 03:05 ч.

отвори вратата пред чудовище от филм на ужасите.

На прага стоеше окървавен призрак и този призрак не можеше да бъде никой друг освен Хенри Бауърс. Приличаше на пришълец от гроба. Лицето му беше застинало като шаманска маска в израз на кръвожадна ненавист. Дясната му ръка се притискаше към бузата и докато втрещеният Еди се мъчеше да си поеме дъх, ръката тласна напред хладното лъскаво острие.

Без да мисли — нямаше време; ако бе загубил секунда за размисъл, щеше да умре — Еди затръшна вратата. Тя блъсна ръката на Хенри, отклони ножа и острието профуча бясно само на два пръста от гърлото на жертвата.

Ръката на Хенри изхрущя между вратата и рамката. Той нададе глух вик. Пръстите му се разтвориха. Ножът тупна на пода. Еди го подритна и оръжието отлетя под телевизора.

Хенри се хвърли върху вратата с цялата си тежест. Еди беше с петдесетина килограма по-лек и отхвъркна като парцалена кукла; ръбът на леглото го подкоси през коленете и той падна по гръб. Хенри нахълта в стаята и тресна вратата зад гърба си. После дръпна резето, докато Еди се надигаше с широко разтворени очи и хрипящо гърло.

— Ха да те видя, педалче — изръмжа Хенри.

Търсейки оръжието си, той плъзна поглед по пода. Ножът не се виждаше никъде. Еди зашари с ръка по нощното шкафче и напипа една от двете бутилки минерална вода „Перие“, които бе поръчал през деня. Тази беше пълната; другата бе изпил преди да тръгне за библиотеката, защото от нерви и напрежение го мъчеха киселини. „Перие“ помагаше за доброто храносмилане.

В мига, в който Хенри отхвърли мисълта за ножа и прекрачи напред, Еди стисна за гърлото зелената крушовидна бутилка и я строши в ръба на нощното шкафче. Пенести струи минерална вода обляха кутийките с лекарства.

Ризата и джинсите на Хенри бяха напоени с прясна и съсирена кръв. Дясната му ръка висеше под неестествен ъгъл.

— Педалче — избъбри Хенри. — Сега ще видиш как се хвърлят камъни.

Той се добра до леглото и посегна към Еди, който все още не можеше да осъзнае какво се е случило. Откакто отвори вратата бяха минали не повече от четиридесет секунди. Хенри понечи да го сграбчи. Еди замахна с назъбения край на шишето. Острото стъкло се

впи в лицето на Хенри, дълбоко раздра бузата и продупчи дясното му око.

Хенри беззвучно изпищя и се люшна назад. Разцепеното око провисна под орбитата, ръсейки капки жълто-белезникава течност. От бузата му бликаше кървав фонтан. Писъкът на Еди беше по-силен. Той скочи от леглото и се хвърли към Хенри — сам не знаеше защо, може би за да му помогне — и в това време Хенри пак връхлетя насреща. Еди размаха бутилката като шпага и този път назъбеното зелено стъкло срязва дълбоко лявата ръка на Хенри. От разкъсаните пръсти шурна нова кръв. Хенри изръмжа глухо, сякаш искаше да си прочисти гърлото, и блъсна Еди с дясната си ръка.

Еди отлетя назад и се блъсна в бюрото. Докато падаше на пода, лявата му ръка някак се подви отзад и той рухна върху нея. Разтърси го взрив на непоносимо страдание. Усети как костта се разпада по линията на старото счупване и стисна зъби, за да не изкрещи от болка.

Тъмна сянка закри светлината.

Изправен над него, Хенри Бауърс се люшкаше напред-назад. Коленете му се подгъваха. Лявата му китка ръсеше кръв по халата на Еди.

Еди не бе изтървал строшената бутилка от „Перие“. Преди коленете на врага да загубят сетни сили, той вдигна шишето с назъбената част нагоре и подпря капачката над гръдната си кост. След миг Хенри грохна като отсечен дънер и се наниза върху бутилката. Еди я усети как се строшава на парчета и през затиснатата му ръка пробяга нова адска болка. Обля го топъл водопад. Не знаеше чия е кръвта — негова или на Хенри.

Хенри се гърчеше като риба на сухо. Обувките му трополяха ритмично по килима. Еди усети вонящия му дъх. После Хенри внезапно стегна мускули и се търкулна настрани. Затвореното гърло на бутилката стърчеше нелепо над корема му, сякаш бе израсло отвътре.

— Гъг — изхърка Хенри и замълча. Изцъкленото му око се взираше в тавана. Еди помисли, че може би е мъртъв.

Еди напрегна сили, за да се изтръгне от прииждащите вълни на безсилие и мрак. Надигна се на колене, после успя да стане прав. Счупената ръка се люшна пред него и новият взрив на болка избистри главата му. Полузадушен, той изхърка и пристъпи към нощното шкафче. Измъкна инхалатора от локвичката газирана вода, налапа

пръскалката и дръпна спусъка. Потръпна от гнусния вкус, после си пръсна още една доза. Озърна се към тялото върху килима — нима беше Хенри? Нима можеше да е той? Да, той беше. Остарял, с прошарена, късо подстригана коса, с бледа и провиснала като тесто шишкава плът, но все пак си оставаше Хенри. Само че мъртъв. Най-сетне Хенри беше...

— Гъг — каза Хенри и седна. Ръцете му зашариха из въздуха, сякаш диреха опори, които само той можеше да види. Срязаното му око изтичаше. Долната половина се беше лепнала върху бузата. Той завъртя глава, видя Еди да отстъпва към стената и се помъчи да стане.

Отвори уста и от гърлото му блъвна кръв. Хенри отново рухна на килима.

Усещайки бесните удари на сърцето си, Еди посегна към шкафчето, но само успя да събори телефона на леглото. Грабна го и завъртя нулата. Сигналът бръмчеше... бръмчеше... бръмчеше...

Хайде де, помисли Еди, какво правите там долу, патките ли си барате? Хайде, моля ви, вдигнете тоя шибан телефон!

Сигналът продължаваше да звучи. Еди не откъсваше поглед от Хенри, очаквайки всеки миг лудият да се изправи на крака. Кръв. Мили Боже, колко кръв!

— Рецепция — раздаде се сънлив, недоволен глас.

— Свържете ме със стаята на мистър Денброу — каза Еди. — Незабавно.

С другото ухо се ослушваше към околните стаи. Колко шум бяха вдигнали? Нямаше ли някой да заблъска по вратата и да запита дали всичко е наред?

— Сигурен ли сте, че искате да му позвъня? — запита дежурният. — Часът е три и десет.

— Да, *непременно!* — Еди почти крещеше. Слушалката в ръката му трепереше конвулсивно, на тласъци. Прогнилата болка в другата ръка бръмчеше като рой разлютени оси. Не помръдна ли Хенри? Не; само така му се струваше.

— Добре, добре — промърмори администраторът. — Успокой топката, приятел.

Нещо изщрака и в слушалката отново забръмча дрезгав сигнал. *Хайде, Бил, хайде, хай...*

И внезапно му хрумна зловещо правдоподобна мисъл. Ами ако Хенри вече бе минал през стаята на Бил? Или на Ричи? На Бен? На Бев? Ами ако на идване бе посетил библиотеката? Все *някъде* трябваше да е минал; ако не го бяха накълцали така, сега Еди щеше да лежи мъртъв на килима и ножът щеше да стърчи от гърдите му както стърчеше бутилката „Перие“ от корема на Хенри. Ами ако Хенри вече бе посетил *всички* останали, ако ги бе спипал сънени и замаяни като него? Ако всички бяха мъртви? Еди усети, че ако до пет секунди никой не вдигне слушалката, страшната мисъл ще го накара да закреши.

— Моля те, Шеф Бил — прошепна той. — Моля те, обади се, човече.

Отсреща вдигнаха слушалката и гласът на Бил изрече някак странно боязливо:

— А-а-ало?

— Бил — едва избъбри Еди. — Бил, слава Богу.

— Еди? — Гласът леко заглъхна, докато Бил обясняваше някому кой се обажда. После пак се засили. — Кха-а-кво има, Еди?

— Хенри Бауърс — каза Еди. Отново се вгледа в тялото на пода. Не помръдваше ли? Този път не беше толкова лесно да се убеди, че Хенри лежи неподвижно. — Бил, той нахълта тук... и аз го убих. Имаше нож. Мисля... — Той понижи глас. — Мисля, че беше същият нож като миналия път. Когато ни подгониха в каналите. Помниш ли?

— П-п-помня — мрачно отвърна Бил. — Еди, слушай внимателно. Искam да

12.

Пущинакът / 13:55 ч.

с-се върнеш и да п-п-повикаш Б-бен.

— Добре — каза Еди и спря на място. Вече наближаваха поляната. От облачното небе долитаха гръмотевици, наоколо вятърът въздишаше из храсталака.

Бен догони Бил тъкмо когато излизаха на поляната. Отворената вратичка зееше като нелеп черен квадрат сред зелената трева. Ромонът на течението се чуваше съвършено ясно и Бил изведнъж усети с някаква безумна увереност, че за последен път в детството си се среща

с този звук, с това място. Дълбоко вдъхна мириса на пръст, на гора и сажди от далечното бунище, пръскащо облаци дим като зловец вулкан, който все не може да се накани да изригне. Видя как ято птици излита от железопътния насип и се отправя към Олд кейп. Вгледа се в кипналите облаци.

— Какво има? — запита Бен.

— Защо н-не се о-ххо-питаха да ни н-н-нападнат? — промърмори Бил. — Т-т-тук са. Е-е-еди беше пъ-пъ-прав. У-хху-сеицам ги.

— Аха — кимна Бен. — Сигурно са толкова глупави, че очакват да влезем в къщичката. А после да ни спипат.

— М-може би — каза Бил.

Внезапно го обзе безсилна ярост, че проклетото заекване не му позволява да говори бързо. Но навярно имаше неща, които изобщо не би могъл да изрази с думи — как му се струваше, че е способен едва ли не да вижда през погледа на Хенри; как усещаше, че макар да са изправени един срещу друг като безпомощни пионки на враждебни сили, двамата се сближават все повече и повече.

Хенри очакваше да приемат схватката.

То очакваше да приемат схватката.

И да умрат.

В главата му сякаш избухна ледена, бяла светлина. Щяха да станат жертви на убиеца, който бродеше из Дери след гибелта на Джордж. И седмината. Може би по-късно щяха да намерят телата им. Може би не. Всичко зависеше от въпроса дали То може и иска да защити Хенри... и в по-малка степен Виктор и Бълвоча. *Да. За външния свят, за хората от градчето ние ще бъдем жертви на убиеца. И така е правилно — правилно по някакъв странен начин. То иска да умрем. Използува Хенри като инструмент, за да не излиза навън. Сигурно аз ще съм пръв... Бевърли, Ричи или Майк биха могли да обединят групата, но Стан е изплашен, Бен също, макар че ми изглежда по-силен от Стан. А Еди е със счупена ръка. Защо ги доведох тук? Господи! Защо?*

— Бил? — тревожно се обади Бен.

Стояха край къщичката и другите се събираха наоколо. Отново изтрещя гръм и храстите зашепнаха още по-силно. Бамбуковите стъбла трополяха зловещо сред прииждащия сумрак.

— Бил? — Този път беше Ричи.

— Шшшшшт!

Другите млъкнаха и боязливо се свиха под безумния блясък на погледа му.

Той се взря в храстите, в пътеката, която лъкатушеше през тях към Канзас стрийт и усети как съзнанието му прекрачва още едно стъпало към някаква по-висша сфера. Умът му не заекваше; всички мисли сякаш се раждаха в лудешкия вихър на интуицията и идваха съвършено избистрени.

*Джордж от едната страна, аз и моите приятели от другата.
И тогава То ще спре*

(отново)

отново, да, отново, защото това е ставало и преди, и винаги е трябвало някакво сетно жертвоприношение, някакво страшно зверство да сложи край, не разбирам откъде знам това, но го знам... и те... те...

— Те ще по-ххо-зволят да се случи — промърмори Бил, гледайки с разширени очи прекъслечната нишка на пътеката. — Я-хха-асна работа.

— Бил? — умолително изрече Бев.

До нея стоеше Стан, дребничък и спретнат, със синьо поло и памучен панталон. От другата ѝ страна Майк напрегнато се взираше в Бил, сякаш четеше мислите му.

Ще позволят да се случи, винаги правят така, после всичко затихва, животът продължава и То... То...

(заспива)

*заспива... или се вцепенява като мечка през зимата... и после започва отново... и те знаят... хората знаят... знаят, че тъй трябва да бъде, за да може **То** да съществува...*

— Д-дъ-дъ-дъ-д-д-д...

*Мили Боже моля Те Боже троши стобора моля Те Боже с трясък сух помогни ми да го кажа и пак крещи мили Боже мили Исусе
МОЛЯ ТЕ ПОМОГНИ МИ ДА ГОВОРЯ!*

— Д-д-доведох ви т-тук за-хха-щото нъ-нъ-никъде не сме в б-б-безопасност — каза Бил. По устните му изби слюнка; той я избърса с опакото на китката си. — Дъ-дъ-дери е То. Ра-хха-азбирате ли м-ме? — Той ги огледа и всички отстъпиха крачка назад; в изцъклените им очи

блестеше страх. — *Дъ-ххъ-ери е Тъ-тъ-то!* Кхъ-ъ-дето и да отъ-тъ-тидем... к-к-когато То ни д-д-докопа, х-хората няма да *ви-ххи-иждат*, няма да *ч-ч-чуват*, няма да *знъ-знъ-знаят*. — Сега ги гледаше умолително. — Н-не ра-хха-збирате ли к-к-какво става? О-ххо-става ни с-с-само да се п-п-помъчим да сло-ххо-ожим к-к-край п-п-преди да е п-п-почнало.

Бевърли отново видя как мистър Рос я погледна, стана, сгъна си вестника и спокойно влезе в къщата. *Хората няма да виждат, няма да чуват, няма да знаят. А баща ми*

(сваляй гащите, улично момиче)

бе искал да я убие.

Майк мислеше как обядваха с Бил. Мисис Денброу сякаш изобщо не ги забеляза, беше се унесла в своя призрачен свят и четеше роман от Хенри Джеймс, докато момчетата си правеха сандвичи и дъвчеха на крак до кухненската маса. Ричи мислеше за спретнатата, но съвършено пуста къща на Стан. Стан се бе изненадал малко — по обед майка му почти винаги си беше у дома. Ако ѝ се случеше да излезе, непременно оставяше бележка. Но днес нямаше бележка. Колата бе изчезнала. „Сигурно е отишла да пазарува с приятелката си Деби“ — каза тогава Стан и леко навъсен се зае да прави сандвичи с руска салата. Ричи не обърна внимание на дребното произшествие. Разбираше го едва сега. Еди мислеше за майка си. Когато излезе с кутията „Не се сърди човече“ под мишница, тя не го изпрати с дежурните напътствия: *Внимавай, Еди; прибери се на сухо, ако завали, Еди; да не си посмял да тичаш, Еди*. Не го запита дали си носи инхалатора, не му каза по кое време да се прибере, не го предупреди да се пази като играе с „ония невъзпитани момчета“. Просто продължи да гледа някакъв сериал по телевизията, сякаш Еди изобщо не съществуваше.

Сякаш Еди изобщо не съществуваше.

През главите на всички момчета прелитаха различни варианти на една и съща мисъл: в някакъв незнаен миг между утрото и обяда те просто се бяха превърнали в призраци.

Призраци.

— Бил — дрезгаво проговори Стан, — ами ако минем отсреща? Към Олд кейп?

Бил поклати глава.

— Н-не ми се въ-въ-вярва. Ще ни спи-ххи-ипат в бь-бь-бамбука... тре-ххе-савището ще ни гь-гь-гълтне... или ще има и-ххи-истински п-п-пирани в К-к-кендъскиг... или о-ххо-още н-нещо.

Всеки видя свой вариант на страшния край. Бен си представи как храстите изведнъж се превръщат в растения-хищници. Бевърли видя летящи пиявици като ония, които бяха излетели от стария хладилник. Стан видя как от мочурливата почва сред бамбука използват оживелите трупове на децата, загинали (според слуховете) в тресавището. Майк Хенлън си представи как от хралупата на някакъв прогнил дънер изскача гъмжило от дребни мезозойски влечуги с ужасяващи остри зъби, които ще ги разкъсат на парчета. Ричи видя как Пълзящото око пада върху тях, докато тичат под железопътния мост. А Еди видя как се катерят по сипея към Олд кейп и изведнъж откриват, че горе ги чака прокаженият с провиснала, разложена плът, из която гъмжат бръмбари и червеи.

— Ако можехме някак да се измъкнем от града... — промърмори Ричи, после нервно присви очи, когато небето му възрази с яростна гръмотевица. Наоколо се сипеха дъждовни капки — все още само ръмеше, но скоро щеше да се излее истински порой. Мъгливата безметежност на деня бе отлетяла безвъзвратно. — Бихме били в безопасност, ако можехме да се измъкнем от този шибан град.

— Биб... — понечи да каже Бевърли.

Но в този миг един камък излетя от храсталака и се стовари върху главата на Майк. През плътния му шлем от къдрава черна коса бликна кръв. Той се люшна назад и щеше да падне, ако Бил не го бе подхванал.

— Ще ви дам да разберете как се хвърлят камъни! — отекна присмехулният глас на Хенри.

Бил видя, че другите се оглеждат стреснато, готови да хукнат слепешком, без посока. И ако го стореха, наистина щяха да загинат.

— Б-б-бен! — рязко изрече той.

Бен се озърна към него.

— Бил, трябва да бягаме. Те...

Още два камъка излетяха от храстите. Единият улучи Стан по бедрото. Той извика — не толкова от болка, колкото от изненада. Бевърли отскочи от другия. Камъкът тупна долу и се търкулна към отворената врата на къщичката.

— П-по-ххо-омниш ли п-п-първия ден, к-к-когато до-ххо-ойдохме тук? — изкрещя Бил през трясъка на гръмотевиците. — Кхо-о-гато с-с-свърши уч-ч-чилището.

— Бил... — извика Ричи.

Бил повелително размаха ръка към него, без да откъсва очи от замръзналия на място Бен.

— Помня, как да не помня — жално отвърна Бен, въртейки очи на всички страни. Храстите буйно се люшкаха като прииждащ океански прилив.

— Дръ-дръ-дренажът — каза Бил. — П-п-помпената станция. Т-т-там тря-хха-абва да от-т-т-тидем. Отведи ни там!

— Ама...

— О-ххо-тведи ни *т-там*!

Камъните се посипаха като картеч и за миг Бил зърна сред храстите лицето на Виктор Крис — изплашено, замаяно и кръвожадно в същото време. После в скулата му се врязва камък и Майк на свой ред го подпря, за да не падне. За момент очите му се замъглиха. Бузата му изтръпна. Мъглата се разсея на бавни, болезнени тласъци и той усети как кръвта се стича по лицето му. Избърса бузата си, примижа от болка, огледа окървавената длан и я изтри в крачола на джинсите. Налетелият вятър бясно развяваше косата му.

— Ще видиш ти как се хвърлят камъни, пелтек скапан! — ревна Хенри с дивашки смях.

— О-ххо-тведи ни! — изкрещя Бил. Сега разбираше защо бе пратил Еди да повика Бен; трябваше да стигнат до онази помпена станция, *точно до нея*, а само Бен знаеше как да я открие сред множеството шахти, стърчащи на неравни интервали по бреговете на Кендъскиг. — Тъ-тъ-там е м-м-мястото! П-п-пътят на-хха-вътре! П-п-пътят към То!

— Бил, не можеш да *знаеш*! — извика Бевърли.

Той се обърна и яростно изкрещя към нея — към всички:

— *Знам!*

Бен постоя неподвижно и облиза устни, гледайки Бил. После се втурна през поляната към реката. Ослепителна пурпурно-бяла мълния проряза небето и Бил залитна от страховития трясък. Грамаден камък профуча край носа му и улучи Бен по задника. С болезнен вой шишкото притисна длан към удареното място.

— *Йе-хааа, дебелак!* — изрева Хенри със същия протяжен, дивашки смях. Храстите се люшнаха, запрацяха и врагът изскочи на открито тъкмо в мига, когато дъждът престана да се шегува и се превърна в порой. Водни струи се стичаха по косата на Хенри, по веждите, по бузите. Широка усмивка разкриваше зъбите му чак до кътниците. — Ще видиш ти как се хвърлят ка...

Майк бе открил парче дъска, останало от строежа на къщичката и го хвърли с всичка сила. Парчето се преметна два пъти и цапардоса Хенри по челото. Той изпищя, тежко седна на тревата и се хвана за удареното място като човек, комуто току-що е хрумнала страхотна идея.

— *Бъ-бъ-бягайте!* — викна Бил. — След Б-б-бен!

От храстите пак долетя пращане и докато Неудачниците се втурваха подир Бен, на поляната изскочиха Виктор и Бълвоча. Хенри се изправи и оглави потерята.

Двадесет и седем години по-късно Бен щеше да си спомни всички останали събития от онзи ден, ала дори и тогава бягството през храстите щеше да му се яви само като сбор от несвързани сцени. Помнеше как натегналите мокри клони го шибаха през лицето и ръсеха отгоре студени струи; помнеше как мълниците святкаха една след друга и грохотът им прерастваше в монотонен оглушителен рев; помнеше как наближиха реката, как Хенри ги викаше да се бият и крясъците му сякаш се сливаха с бученето на Кендъскиг. От време на време Бен забавяше крачка и Бил веднага започваше да го блъска по гърба.

Ами ако не я намеря? Ако не успея да намеря точно тази помпена станция?

Горещият въздух раздираше дробовете му, оставяйки в гърлото привкус на кръв. Под ребрата му се врязваше пареща болка. Задникът му тръпнеше от удара. Бевърли бе казала, че Хенри иска да ги убие и сега Бен вярваше в това, о, да, вярваше и още как.

Изскочи на брега толкова внезапно, че едва не се прекатури през ръба. Успя да запази равновесие, после подровеният от пролетните наводнения бряг се срути и той се запремята надолу към буйното течение. Анцугът му се запретна отзад и по кожата му полепна рядка, глинеста кал.

Бил скочи до него и го дръпна на крака.

Един по един останалите изникнаха от крайбрежните храсталаци. Последен се появи Ричи, здраво прегърнал Еди през кръста. Мокрите очила едва се крепяха върху крайчеца на носа му.

— *Къ-къ-къде?* — изкрещя Бил.

Бен се огледа наляво, после надясно, усещайки как времето изтича с убийствена бързина. Реката вече прииждаше и кипналите струи бяха придобили зловещ, гранитносив цвят под притъмнялото небе. Вятърът бясно люшкаташе гъсталака от храсти и хилави дръвчета по стръмните брегове. Чу хлипащото дишане на Еди.

— *Къ-къ-къде?*

— Не зн... — започна той, сетне видя килнатото дърво и малката пещерка под него. Там се бе скрил през онзи първи ден. Беше задрямал и когато се събуди, чу Бил и Еди да щъкат насам-натам. А след това големите момчета дойдоха... видяха... победиха. *Чао-чао, момченца. Бенът си беше за дечурлига, мене слушайте.*

— Там! — викна той. — Нататък!

Отново блесна светкавица и този път Бен я чу — пращящо бръмчене като от претоварен трансформатор на електрически локомотив. Мълнията улучи дървото и синкавобели електрически пламъци пръснаха възлестата му основа на дълги трески като великански клечки за зъби. Дънерът рухна в реката с оглушителен трясък и нагоре избухна гейзер от пяна. Бен ахна от изумление и вдъхна мирис на нещо жарко, сухо и диво. Огнена топка се търкулна по кората на падналото дърво, припламна още по-ярко и изгасна. Гръмотевицата избухна не над тях, а *около* тях, сякаш стояха в епицентъра на взрива. Дъждът плющеше с бясна сила.

С безмилостен удар по гърба Бил го изтръгна от унеса и съзерцанието.

— *Бъ-бъ-БЯГАЙ!*

С провиснала пред очите коса, Бен зашляпа покрай брега. Стигна до дървото — пещерката под корените бе изчезнала — и вкопчвайки нокти в мократа кора се прекатери през него, без да обръща внимание на драскотините по ръцете си.

Бил и Ричи преметнаха Еди през дънера, а Бен опита да го подхване от другата страна. Двамата се търкулнаха на брега. Еди изстена.

— Добре ли си? — викна Бен.

— Май че да — кресна в отговор Еди, ставайки на крака.

Той измъкна инхалатора с треперещи пръсти и щеше да го изтърве, ако Бен не бе подпрял ръката му. Еди му благодари с поглед и побърза да налапа пръскалката.

Ричи скочи до тях, след него пристигнаха Стан и Майк. Бил помогна на Бевърли да се изкатери по дървото, а Бен и Ричи я прихванаха докато скачаше оттатък със сплъстена коса и почернели мокри джинси.

Бил последен се покатери на дънера и праметна крака. Видя бандата на Хенри да се задава по течението и изкрещя:

— Къ-къ-камъни! Хвърляйте камъни!

Брегът предлагаше изобилие от боеприпаси, а поваленото дърво беше чудесна барикада. След броени секунди седмината обсипаха с камъни Хенри и приятелите му. Враговете наближаваха дънера, тъй че стрелбата ги пресрещна от упор. Крещейки от болка и ярост, те отстъпиха назад, а камъните продължаваха да ги удрят по лицата, гърдите, ръцете и краката.

— Хайде де, покажи ни как се хвърлят камъни! — кресна Ричи, изстрелвайки по Виктор снаряд с размерите на кокоше яйце. Камъкът го улучи по рамото и отхвъркна право нагоре. Виктор изрева. — Да ти каем 'начи... 'начи... айде да ни учиш, м'че! Ние сме *добри* ученици!

— Йееее-хаааа! — изкрещя Майк. — Сладко ли е, а? *Сладко* ли е?

Отговорът бе нецензурен. Дангалаците отстъпиха извън обстрела и се скупчиха един до друг. След малко се изкатериха по стръмния бряг, като търсеха опора в клоните на ниските дървета, за да не се подхлъзват по разкаляната глина, вече прорязана от ситни поточета.

После изчезнаха сред храстите.

— Заобикалят ни, Шеф Бил — възкликна Ричи, побутвайки очилата си нагоре.

— Няма н-н-нищо — каза Бил. — Про-ххо-дължавай, Б-б-бен. Въ-въ-води ни.

Бен изтича напред по брега, спря (очаквайки всеки миг от храстите да връхлети бандата на Хенри) и изведнъж видя помпената станция само на двадесет метра от себе си. Другите го последваха нататък. На отсрещния бряг имаше още два бетонни цилиндъра — единият точно отсреща, другият петдесетина метра нагоре по

течението. Тръбите им бълваха над Кендъскиг потоци мътна вода, но под отсамната тръба едва се процеждаше тъничка струйка. Бен забеляза, че отвътре не долита бръмчене. Помпата беше счупена.

Той се озърна към Бил замислено... и боязливо.

Бил гледаше Ричи, Стан и Майк.

— Т-т-трябва да м-махнем кха-а-пака — каза той. — П-п-помогнете ми.

Железният капак имаше дръжки, но беше невероятно тежък и хлъзгав от дъжда. Бен застана до Бил и Бил отдръпна ръце, за да му стори място. Чуваха как долу капе вода — звукът кънтеше зловещо като в бездънен кладенец.

— *Съ-съ-СЕГА!* — изкрещя Бил и петимата напънаха едновременно. Капакът помръдна с противно скрибуцане.

Бевърли се хвана до Ричи, край нея и Еди натисна със здравата ръка.

— Раз, два, три, *бутай!* — викна Ричи.

Капакът застърга по бетона. Отстрани зейна черен полумесец.

— Раз, два, три, *бутай!*

Полумесеца се разшири.

— Раз, два, три, *бутай!*

От напрежение пред очите на Бен танцуваха червени петна.

— Дръпнете се! — извика Майк. — Тръгна, тръгна!

Отскочиха и видяха как масивният кръгъл капак се катурва настрани, изравя дълбока бразда в меката пръст и се преобръща като грамаден пепелник. Стреснати буболечки се разбягаха в мократа трева.

Еди изхълца от погнуса.

Бил надникна надолу. Ръждиви железни скоби се спускаха към черна локва, нашарена с кръгчета от падащите капки. Над водата стърчеше унило замлъкналата помпа. Видя как мътните струи се стичат по зеещия страничен канал и изтръпна от мисълта: *Там трябва да влезем. Вътре.*

— Е-е-е-еди. Хва-а-ащай се з-за мен.

Еди го изгледа с недоумение.

— На к-к-конче. Хвъ-хвъ-хвани се със здра-хха-авата р-р-ръка.

И той посочи гърба си.

Еди разбра, но се колебаеше.

— Бързо! — кресна Бил. — С-с-след малко ще са т-т-тук!

Еди праметна ръка през шията на Бил; Стан и Майк го повдигнаха, за да обгърне кръста му с крака. Когато Бил тронаво прекрачи ръба на цилиндъра, Бен видя, че Еди е затворил очи.

През плющенето на дъжда до ушите му долетяха нови звуци: гласове, плясък, прашене на клонки. Хенри, Виктор и Бълвоча. Най-грозната кавалерия на света препускаше в атака.

Бил вкопчи пръсти в грубия бетонен ръб и започна да слиза предпазливо, стъпка по стъпка. Железните скоби бяха хлъзгави. Ръката на Еди го стискаше през гърлото като менгеме и Бил помисли, че сега вече е наясно какво представлява астмата.

— Страх ме е, Бил — прошепна Еди.

— И мъ-мъ-мене.

Пусна бетонния ръб и хвана най-горната скоба. Макар че Еди го душеше и сякаш бе надал с дваисетина килограма, Бил спря за миг, за да хвърли поглед към Пущинака, Кендъскиг и прелитащите облаци. Някакъв вътрешен глас му бе подсказал — без страх, просто с твърда увереност — да погледне белия свят, защото може вече никога да не го види.

И той погледна, а сетне продължи спускането.

— Не издържам вече — изпъшка Еди.

— Спо-ххо-койно — промърмори Бил. — П-п-почти стигнахме.

Кракът му потъна в ледена вода. Напила следващата скоба. После имаше още една и стълбата свършваше. Нагази във вода до коляното край повредената помпа.

Приклезна да свали Еди и се намръщи, когато студената вода нахлу в панталона му. После си пое дъх. Въздухът не миришеше особено приятно, но все пак беше чудесно да не усеща повече ръката на Еди около шията си.

Погледна нагоре. Отворът на цилиндъра беше на три метра над главата му. Останалите надничаха през ръба.

— Хъ-хъ-хайде! — подвижна той. — Е-ххе-дин п-по един! Бързо!

Бевърли пъргаво се праметна през ръба и хвана първата скоба. Един по един слязоха и другите. Ричи остана последен и преди да се вмъкне в шахтата поспря край отвора, за да се вслуша в идването на противника. По трясъка на бесния щурм прецени, че Хенри и приятелите му ще изскочат малко наляво от помпената станция, но не чак толкова далече, че да не я забележат.

В този момент Виктор изрева:

— Хенри! Там! Тозиър!

Ричи се озърна и ги видя да тичат към него. Виктор беше начело... после Хенри тъй свирепо го блъсна настрани, че той падна на колене. Да, Хенри наистина имаше нож. Какъв ти нож, цял сатър! По острието се стичаха дъждовни капки.

Ричи надникна в цилиндъра и видя как Бен и Стан помагат на Майк да слезе във водата. Сега беше негов ред. Той праметна крак през ръба. Хенри разбра какво прави и изкрещя. С безумен смях Ричи опря лява длан върху сгъвката на десния лакът, сви юмрук и разклати ръка в най-стария жест на света. За да е сигурен, че Хенри ще схване намека, той изпъна средния пръст.

— *Ще умрете там долу!* — изрева Хенри.

— *Докажи го!* — изхили се Ричи. Ужасяваше се от мисълта, че трябва да влезе в този бетонен цилиндър, но не можеше да удържи смеха си. После изтътна с Гласа на Ирландското ченге: — Бога ми, ирландец без късмет *нивга* не остава, от мен да го знаеш, момчурляк!

Хенри се подхлъзна на мократа трева и тупна по задник само на пет метра от шахтата, над която стърчаха главата и гърдите на Ричи.

— *Ега ти скиора!* — изкрещя обезумелият от възторг Ричи и бързо заслиза по скобите. Желязото беше хлъзгаво и той едва не падна. После Бил и Мак го сграбчиха. Озова се до коляно във вода, пред него другите стояха около помпата. Трепереше цял, обливаха го горещи и студени вълни, но продължаваше да се смее.

— Да го беше видял, Шеф Бил! Непохватен както винаги, и на равно място се спъва...

В кръглия отвор горе изникна главата на Хенри. Бузите му бяха нашарени с драскотини от трънаците. Устните му трепереха, очите му пламтяха.

— Добре де — изрева той. Гласът му отекна глухо и безжизнено в бетонния цилиндър. — Ето ме. Сега вече ви набарах.

Той се праметна през ръба и напипа с крак най-горната скоба.

Бил гръмогласно заповяда:

— К-когато сти-ххи-игне д-долу, хва-а-ащаме здраво. Смъ-ххъ-ъкваме го и бъ-бъ-бух п-под водата. Чъ-чъ-чат ли сте?

— Тъй вярно, губернаторе — отвърна Ричи и козирува с трепереща длан.

— Разбрано — каза Бен.

Стан намигна на Еди, който не разбираше абсолютно нищо, освен очевидната истина, че Ричи е полудял. Нямаше друго обяснение за смеха му, когато смахнатият Хенри Бауърс — *страшният* Хенри Бауърс — се готвеше да слезе и да ги избие като мишки в капан.

— Всички сме готови да го посрещнем, Бил! — викна Стан.

Хенри замръзна на третото стъпало. Озърна се през рамо към Неудачниците. За пръв път през този ден по лицето му трепна съмнение.

Изведнъж Еди разбра. Ако ония искаха да ги нападнат, трябваше да слизат един по един. Не можеха да скочат от толкова високо, пък и щяха да паднат върху помпата. А долу ги чакаха седмина противници в плътен кръг.

— Хъ-хъ-хайде, Х-хенри — кротко подкани Бил. — Кха-а-кво ч-ч-чакаш?

— Тъй де — звънко се обади Ричи. — Нали много обичаш да биеш по-малките? Давай, Хенри.

— Чакаме те, Хенри — нежно изчурулика Бев. — Тук долу може и да не ти хареса, ама опитай все пак.

— Ако не те е хванало шубето — добави Бен. — Какво се свиваш като мокра кокошка?

И той закудкудяка. Ричи побърза да се присъедини и след малко всички кудкудякаха в хор. Бълбукащият звук подскачаше между мокрите лепкави стени. Стиснал ножа в лявата си ръка, Хенри ги гледаше и лицето му бе потъмняло като стара тухла. Колеба се около половин минута, после бавно пое нагоре. Неудачниците го изпроводиша с невъобразими сквернословия.

— До-о-бре — каза Бил и добави с по-тих глас: — Т-т-трябва да влезем в кха-а-нала. Б-б-бързо.

— Защо? — запита Бевърли, но Бил не си направи труда да отговори.

Хенри отново се появи на ръба на шахтата и запокити надолу камък колкото футболна топка. Бевърли изпищя. С дрезгав вик Стан дръпна Еди към кръглата стена. Камъкът се стовари върху ръждивия корпус на помпата и издрънча мелодично: *бонгггг!* Рикошира наляво и улучи стената само на педя от Еди. Остро късче бетон болезнено се впи в бузата му. Камъкът плъсна във водата.

— Бъ-бъ-бързо! — отново викна Бил и всички се струпаха около отвора на тръбата. Тя беше широка около метър и половина. Бил ги изпрати навътре един по един (като догарящ метеор през главата му прелетя смътен спомен от цирка — от малко автомобилче се изнизва цяла тълпа клоуни; след години щеше да включи тази картина в своята книга „Черните бързеи“) и накрая се вмъкна сам, отскачайки от следващия камък. Сетне камъните се посипаха като град, някои улучваха помпата и рикошираха на всички страни.

Когато обстрелът престана, Бил надникна навън и видя Хенри да се спуска по скобите с цялата бързина, на която бе способен.

— *Дръ-ххъ-ъжте 2-го!* — викна той.

Ричи, Бен и Майк изскочиха след него. Ричи подскочи и сграбчи врага за глезена. Хенри изпсува и тръсна крак, като че опитваше да се отърве от дребно куче с остри зъби — териер или пекинез. Ричи се вкопчи в най-близката скоба, пролази нагоре и наистина впи зъби в глезена му. Хенри изпищя и стремглаво отстъпи нагоре. Едната му гуменка цопна във водата и потъна безследно.

— Ухапа ме! — пицеше Хенри. — Ухапа ме! Тоя дупедавец ме ухапа.

— Да, добре че тая пролет ми биха инжекция против тетанус! — подвикна Ричи подир него.

— Смачкайте ги! — беснееше горе Хенри. — Избийте ги, бомбардирайте ги, изравнете ги със земята, пръснете им мозъците!

Отново заваляха камъни. Момчетата бързо се отдръпнаха в канала. Един по-дребен камък улучи Майк по ръката и той здраво стисна удареното място докато болката поотслабна.

— Работата се закучи — промърмори Бен. — Те не могат да влязат, ние не можем да излезем.

— От нас не се о-ххо-чаква да излезем — тихо каза Бил, — и вси-ххи-ички го знаете. О-ххо-съдени сме д-да з-загинем тъ-тъ-тук.

Шест чифта измъчени, стреснати очи се впиха в него. Никой не каза нито дума.

Отгоре долетя гласът на Хенри — пресилено весел, за да прикрие безпомощната ярост:

— Ей, момчета, можем да чакаме до утре!

Бевърли се бе обърнала и оглеждаше дълбините на канала. Навътре светлината чезнеше и тя не видя нищо особено. Бетонен

тунел, пълен до една трета с течаща вода. Спомни си, че когато влязоха, нивото беше по-ниско — навярно защото помпата не работеше и само част от водата се изливаше в Кендъскиг. Усети как страхът от тясното пространство се вкопчва в гърлото ѝ. Кожата ѝ настръхна като груб вълнен плат. Ако водата стигнеше до тавана, щяха да се удавят.

— Бил, наистина ли трябва?

Той сви рамене. Думите бяха излишни. Да, трябваше; какво друго им оставаше? Да бъдат убити в Пущинака от Хенри, Виктор и Бълвоча? Или да станат жертва на нещо друго — може би още по-страшно — в града? Раменете му не заекваха и Бевърли го разбра отлично. По-добре сами да тръгнат срещу То. Да си разчистят сметките, както става в каубойските филми. Тъй ще е по-чисто. По-смело.

Ричи се обади:

— Какъв беше онзи ритуал, Шеф Бил? Дето си го чел в библиотеката.

— Чъ-чъ-чюд — отговори Бил и леко се усмихна.

— Чюд — повтори Ричи. — Ти му захапваш езика и То захапва твоя, тъй ли беше?

— Т-т-тъй.

— После си разправяте смешки.

Бил кимна.

— Чудна работа — промърмори Ричи, надзъртайки в мрачната тръба. — Нито една смешка не ми идва на ум.

— И на мене — каза Бен. Натегналият в гърдите му страх го задушаваше. Усещаше, че е готов да седне във водата и да се разреве като бебе — или да полудее — и само едно го удържа от това: спокойното, уверено присъствие на Бил... и Бевърли. Би предпочел по-скоро да умре, отколкото да ѝ покаже, че се страхува.

— Знаеш ли накъде отива тръбата? — запита Стан.

Бил поклати глава.

— Знаеш ли как да откриеш То?

Бил отново поклати глава.

— Когато го наближим, ще разберем — изведнъж се намеси Ричи. После въздъхна пресекливо. — Щом трябва, дайте да тръгваме.

Бил кимна.

— Аз ще съм п-п-пръв. П-после Е-еди. Б-б-бен. Бев. Мъ-ххъ-жагата Стъ-тан. М-м-майк. Ти си п-п-последен, Ри-ричи. Все-ххе-еки да се д-д-държи з-за рамото на п-п-предния. Въ-ххъ-ътре е т-т-тъмно.

— Излизате ли? — изрева отгоре Хенри.

— Все ще излезем някъде — промърмори Ричи. — Надявам се.

Подредиха се като върволица от слепци. Бил се озърна да провери дали всеки държи рамото на предния. После, леко приведен срещу напора на течението, Бил Денброу поведе приятелите си към мрака, където преди по-малко от година бе изчезнало корабчето, което направи за брат си.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

КРЪГЪТ СЕ ЗАТВАРЯ

1.

Том

Том Рогън сънуваше някаква адски шибана история. Сънуваше, че убива баща си.

Част от съзнанието му разбираше колко безумно е това; баща му почина още когато Том беше в трети клас. Е, навярно не беше съвсем точно да се каже „почина“. Може би вярната дума беше „самоубийство“. Ралф Рогън си бе направил коктейл от джин и сода каустик. Последна чашка за лека нощ, както се казва. Цялата отговорност за братчето и двете сестрички падна върху Том... и всяка грешка в това отношение се заплащаше с пердах.

Значи не можеше да е убил баща си... но ето че в страшния сън притискаше към гърлото на татко нещо съвсем безобидно на вид, като дръжка от счупен нож... само че всъщност не беше безобидно, нали? На края на дръжката имаше бутонче и ако го натиснеше, острието щеше да изхвъркне навън, право през гърлото на баща му. *Не бой се, татко, няма да правя такива работи*, помисли заспалият му мозък миг преди палецът да натисне бутончето и острието да изхвъркне. Баща му отвори очи и се втренчи в тавана; устата зяпна и отвътре с глухо хъркане бликна кръв. *Не бях аз, татко!* — изпищя мисълта му. *Друг беше...*

Напрегна сили да се събуди, но не успя. Единственият (и не твърде обнадеждаващ) резултат бе, че сънят се преля в ново видение. Сега шляпаше и газеше по дълъг мрачен тунел. Топките го боляха, лицето му пареше от безброй драскотини. Не беше сам, но различаваше до себе си само неясни силуети. Все едно, нямаше значение. Важното беше да настигне ония хлапета отпред. Те трябваше да платят. Заслужаваха

(пердах)

наказание.

Не знаеше какво е това чистилище, но вонеше непоносимо. Наоколо кънтеше шумът на капеща вода. Беше мокър до кръста. Малките посерковци бяха нейде напред из този лабиринт от тунели и може би си въобразяваха, че

(Хенри)

Том и неговите приятели са се заблудили, но майтапът си оставаше за тяхна сметка

(ха-ха върху теб ЦЕЛИЯ!)

защото той си имаше и друг приятел, о, да, много специален приятел и този приятел бе отбелязал по кой път да вървят със... със...

(лунни балони)

смешни джунджурии — големи, кръгли и някак осветени отвътре, тъй че разпръскваха бледи лъчи като онова загадъчно сияние, което обгръща старинните улични фенери. На всяко кръстовище в тунелите се рееше по един от тези балони с изрисувана върху него стрелка, сочеща към кое разклонение да поведе

(Бълвоча и Виктор)

своите приятели. И посоката беше *вярна*, о, да — чуваше другите отпред, чуваше как кънтят шляпащите им стъпки, чуваше приглушени гъгниви гласове. Наближаваха, догонваха ги. А щом ги настигнеха... Том сведе очи и видя в ръката си същия нож.

За миг го обзе ужас — това напомняше ония смахнати истории за преселение на душите, които бе чел из разни евтини списания: духът напуска тялото и попада в друг човек. Да, усещаше тялото си съвсем различно, сякаш не беше Том, а

(Хенри)

някой друг, много по-млад. Той панически се напрегна да изскочи от съня и тогава в ухото му зашепна кротък, утешителен глас: *Няма значение **кога** става това, няма значение **кой** си ти. Важното е, че Бевърли е там, добри ми приятелю, тя е с тях. И знаеш ли какво? Сега не пуши фасове, прави нещо много по-лошо, адски лошо. Чука се със старото си приятелче Бил Денброу! Да, точно така! Да знаеш как се шибва с онзи гаден пелтек! Те...*

Това е лъжа! — помъчи се той да изкрещи. — *Не би посмяла!*

Но знаеше, че не е лъжа. Тя го бе ударила с каиша по

(ритна ме по)

топките и бе избягала, а сега му слагаше рога, това
(улично момиче)

гадно ебливо същество наистина му *слагаше рога* и да знаете, скъпи приятели, да знаете, мили съседни, щеше да яде пердах какъвто светът не е виждал — първо тя, сетне и нейният *приятел* Денброу, дето пише романи. А покрай тях и всеки друг, който би дръзнал да му се изпречи на пътя.

Той ускори крачка, макар че дъхът вече излиташе от гърлото му с мъчително свистене. Сред мрака отпред видя да подскача ново светло кръгче — още един лунен балон. Чуваше гласовете на хората пред себе си и вече изобщо не го интересуваха, че гласовете са детски. Вярно бе казал онзи глас — нямаше значение *къде, кога* или *кой*. *Бевърли* беше там и да знаете, скъпи приятели, да знаете, мили съседни...

— Хайде, момчета, размърдайте си задниците — каза той без да се смущава, че от устата му излита момчешки глас.

Когато наближиха балона, той се озърна и за пръв път видя двамата си спътници. И двамата бяха мъртви. Единият беше без глава. Лицето на другия беше раздрано като от удар на лъвска лапа.

— Бързаме колкото можем, Хенри — каза момчето с раздраното лице. Парчетата от разкъсаните му устни подскачаха на странни, несвързани тласъци и точно тогава Том прогони съня с отчаян писък и се свести, увиснал над ръба на някаква мрачна бездна.

Помъчи се да запази равновесие, не успя и рухна на пода. Отдолу имаше килим, но въпреки това болката в нараненото коляно бе непоносима и той притисна устата си с длан, за да заглуши нов писък.

Къде съм? Къде се намирам, по дяволите?

Наоколо се разливаше бледо, но ясно сияние и в един ужасен миг той помисли, че пак се завръща към съня, че вижда бялата светлина на ония смахнати балони. После си спомни, че снощи бе оставил вратата на банята открехната и не бе загасил луминесцентната лампа. Когато спеше на чуждо място, винаги оставяше лампата да свети; така си спестяваше болезнените удари по пищялите, ако му се наложеше посред нощ да отскочи до тоалетната.

И всичко си дойде на мястото. Просто бе сънувал някаква смахната история. Намираше се в мотел „Холидей ин“. Дери, щат Мейн. Бе проследил жена си дотук, а сега бе паднал от леглото заради някакъв скапан кошмар. Нищо повече; просто като две и две.

Не беше само кошмар.

Той подскочи, сякаш не мислеше тия думи, а някой ги бе изрекъл край ухото му. Гласът не приличаше на мисъл — беше студен, чужд... но някак хипнотичен и убедителен.

Бавно се надигна, напипа чашата с вода върху нощното шкафче и отпи дълбока глътка. Плъзна треперещи пръсти през косата си. Часовникът на шкафчето показваше три и десет.

Лягам да спя. Ще изчакам до сутринта.

Чуждият глас отговори: *Да, но тогава наоколо ще има хора — прекалено много хора. А освен това този път можеш да ги изпревариш долу. Този път можеш да бъдеш пръв.*

Долу? Той си спомни съня: вода, капки, мрак.

Изведнъж светлината сякаш се засили. Той завъртя глава — не искаше да го прави, ала не можеше да се удържи. От устните му се отрони стон. За дръжката на вратата към банята беше завързано балонче. Рееше се над връвчица, дълга около метър. Балончето сияеше, изпълнено с бледа, призрачна светлина; приличаше на блатно огънче, зърнато над мрачно блато, зареяно като в сън сред обрасли с лишеи дървета. Върху издутата, нежна гумена ципа беше изрисувана кръвавочервена стрелка.

Стрелката сочеше навън, към коридора.

Няма значение кой съм аз, кротко изрече гласът и Том осъзна, че не го чува нито в главата, нито край ухото си; гласът долиташе от балона, от центъра на странната и прекрасна бяла светлина. Важното сега е, че ще се погрижиш всичко да стане според желанията ти, Том. Искam тя да отнесе страхотен пердах; искам всички те да отнесат пердаха. Прекалено често ми се изпречват на пътя... и за тяхна беда вече е прекалено тъмно. Затова слушай, Том. Слушай много внимателно. Хайде всички заедно... тичай подир топката, мило другарче...

Том слушаше. Гласът от балона обясняваше.

Обясняваше всичко.

Когато гласът замлъкна, балончето блесна за последен път и Том започна да се облича.

2.

Одра

Одра също сънуваше кошмари.

Събуди се изведнъж, подскочи и седна в леглото с чаршаф около кръста, а малките ѝ гърдички подскачаха от бързото, развълнувано дишане.

Също като Том бе сънувала нелепи и страшни видения. Също като Том бе изпитала чувството, че се е превърнала в друг човек... или по-скоро, че собствената ѝ личност е пренесена (и отчасти затрупана) в чуждо тяло и чуждо съзнание. Обкръжаваше я пълен мрак, наоколо имаше други хора и Одра усещаше приближаването на някаква страховита опасност — сами вървяха към заплахата и тя искаше да им изкрещи, че трябва да спрат, да ѝ обяснят какво става... но другата личност, в която бе попаднала, сякаш знаеше и вярваше, че е необходимо.

Усещаше още, че ги преследват и преследвачите постепенно приближават.

В съня Бил беше нейде наблизо, но навярно това чувство се пораждаше от неговия разказ за забравеното детство, защото го виждаше като момченце на десет-дванайсет години — с буйна рижа коса! Стискаше ръката му и смътно усещаше, че го обича безкрайно, че съгласието да продължава напред се крепи върху непоклатимата вяра, че Бил ще защити и нея, и всички други — Бил, Шеф Бил някак ще ги изведе през мрака обратно към белия свят.

И все пак страхът бе непоносим.

Стигнаха до съединението на няколко тунела. Бил спря, огледа се и в това време изотзад долетя гласът на един от другите — момченце с гипсирана ръка, чиято белота едва се мержелееше в мрака:

— Този, Бил. Долният.

— С-си-ххи-игурен ли си?

— Да.

Продължиха нататък, а после стигнаха до вратичка, малка дървена вратичка, висока не повече от метър — такива вратички рисуват в книжките с детски приказки — и върху нея имаше знак. Не помнеше точно какъв беше знакът, някакъв странен йероглиф или символ. Но при вида му ужасът кипна до връхната си точка и тя се изтръгна от чуждото тяло, от тялото на онова момиче, както и

(Бевърли — Бевърли)

да се наричаше то. Събуди се седнала в непознато легло, потна, обезумяла, задъхана, сякаш бе тичала. Плътна ръце по краката си, почти готова да ги открие изстинали и мокри от водата, в която бе газила насън. Но бяха сухи.

Къде се намираше? Това не беше техният дом в Топанга Кениън, не беше и къщата в Англия. Призрачно, загадъчно място с легло, тоалетна масичка, два стола и телевизор.

— За Бога, Одра, опомни се...

Тя яростно разтри лицето си с длани и замайването постепенно изчезна. Намираше се в Дери. Дери, щат Мейн, където мъжът ѝ бе изживял своето детство... и твърдеше, че не го помни. Е, да, мястото беше непознато и не изглеждаше особено свястно, но поне можеше да се ориентира. Бе пристигнала, защото и Бил беше тук. Утре щеше да го посети в хотел „Градски дом“. Какъвто и ужас да дебнеше тук, каквото и да означаваха белезите по дланите му, двамата заедно можеха да се справят. Щеше да позвъни, да му каже, че е тук и да отиде при него. А после... после...

Всъщност нямаше представа какво ще правят после. Отново я обземаше чувството, че е попаднала в някакво странно, призрачно място. На деветнайсетгодишна възраст бе предприела провинциално турне с една мизерна театрална трупа — четиридесет скучни постановки на „Арсеник и стари дантели“ в четиридесет скучни градчета. Общо за четиридесет и седем скучни дни. Започнаха от зала „Пибоди“ в Масачузетс и свършиха в Сосалито на сцената на едно заведение, наречено „Давай пак, Сам“. И нейде по средата, в някакво забутано градче на Средния Запад — Еймс, щат Айова, или Гранд Айл, щат Небраска, а може би Джубили, Северна Дакота — тя се събуди точно както сега: объркана, изплашена, без да знае кой ден е, в кой град се намира и защо изобщо е там. Не помнеше даже собственото си име.

Сега изпитваше същото. Събуждането не бе прогонило кошмара и тя имаше чувството, че я обгръща мудният ужас на страшен сън. Градчето сякаш се омотаваше около нея като питон. Чувството не беше от най-приятните. Сега съжаляваше, че не бе послушала съвета на Фреди да си стои в Англия.

Съзнанието ѝ се насочи изцяло към Бил, вкопчи се в мисълта за него, както удавник се хваща за сламка, за гредка, за всичко, което

(се рее, тук долу всички се реем, Одра)

плава наоколо.

Пронизана от леден хлад, тя кръстоса ръце пред голите си гърди. Потрепери и видя как кожата ѝ настръхва. За момент ѝ се бе сторило, че чува в главата си чужд глас. Сякаш зъл дух се бе вселил в нея.

Полудявам ли? Господи, нима полудявам?

Не, отговори трезвата мисъл. Просто си объркана от пътуването... смяната на часовите пояси... тревогата за Бил. Никой не говори в главата ти. Никой...

— Тук долу всички се реем, Одра — изрече глас от банята. Истински, реален глас. И лукав. Лукав, гаден и зъл. — И ти ще се рееш.

Гласът избухна в сочен кикот, който ставаше все по-глух, докато накрая забълбука като задръстена мивка. Одра изписка... и побърза да затисне устата си с длани.

Не съм чула нищо.

Изрече го високо, като че предизвикваше гласа да възрази. Гласът мълчеше. В стаята цареше тишина. Нејде далече изсвири нощен влак.

Изведнъж копнежът по Бил стана толкова непоносим, че вече нямаше сили да чака до сутринта. Намираше се в стандартна мотелска стая, абсолютно еднаква с другите тридесет и девет стаи на заведението, ала сега и това ѝ се струваше прекалено. Всичко. Когато започнеш да чуваш гласове, всичко е прекалено. Зловещо. Сякаш отново потъваше в кошмара, от който се бе изтръгнала преди малко. Чувствуваше се изплашена и безкрайно самотна. *Добре по-лошо*, помисли тя. *Чувствувам се мъртва*. Внезапно сърцето ѝ прескочи два такта. Одра ахна от изненада и се разкашля. Моментално я обзе паника, като че бе окована в тъмницата на собственото си тяло и тя се запита дали пък всички ужаси не се пораждат от някакво заболяване — може би щеше да получи инфаркт. Или вече го бе получила.

Сърцето ѝ продължи да бие, но ритъмът беше ускорен, тревожен.

Одра щракна лампата на нощното шкафче и погледна часовника си. Три и дванадесет. Бил сигурно спеше, но сега това не я интересуваше — нищо не я интересуваше освен желанието да чуе гласа му. Искаше да прекара остатъка от нощта с него. Ако Бил беше до нея, сърцето ѝ щеше да поеме ритъма на неговото и да се успокои. Кошмарите щяха да избягат. Той продаваше кошмари на хората —

такъв му беше занаятът — ала на нея носеше само мир и покой. Ако не се броеше онова студено, потайно и смахнато кътче в главата му, той сякаш бе създаден изцяло за тази цел.

Тя взе телефонния справочник, откри номера на „Градски дом“ и го набра.

— „Градски дом“, рецепция.

— Бихте ли ме свързали със стаята на мистър Денброу? Мистър Уилям Денброу.

— Абе тоя човек денем ли спи? — промърмори администраторът и я свърза още преди да се бе опомнила достатъчно, за да запита какво означава *това*.

Сигналът забръмча... повтори... потрети. Представи си го как спи завит презглава; представи си как ръката му изпълзява изпод чаршафа и опипва за телефона. Неведнъж бе виждала подобна сцена и при този спомен по устните ѝ изгря нежна усмивка. Но усмивката посърна, когато телефонът иззвъня за четвърти път... пети... шести. По средата на седмия сигнал връзката се прекъсна.

— Стаята не отговаря.

— Браво, Шерлок, страхотен извод — пошегува се Одра, макар че сега беше още по-объркана и изплашена. — Сигурен ли сте, че ме свързахте с неговата стая?

— Ми да — каза дежурният. — Има-няма преди пет минути някой от хотела се обади на мистър Денброу. Знам, че отговори, защото лампичката на пулта изгасна чак след една-две минути. Сигурно са го повикали в друга стая.

— От коя стая се обаждаха?

— Не помня. Мисля, че беше на шестия етаж. Но...

Тя остави слушалката. Изпълваше я странна, отчайваща увереност. Жена. Беше му се обадила някаква жена... и той беше отишъл при нея. *Ами сега, Одра? Как ще се оправяме с тая история?*

Усети, че е готова да се разплаче. Сълзите пареха в очите и носа ѝ, първото ридание бе заседнало на гърлото ѝ като горчива буца. Нямаше гняв, поне засега... само мъчително чувство на загуба и безпомощност.

Одра, овладей се. Прибързваш с изводите. Сега е никое време, сънувала си кошмар и бързаш да си въобразиш, че Бил е хукнал по жени. Може да има и друго обяснение. Сега вземи да седнеш спокойно

— не си лягай, и без това няма да заспиш. Светни лампите и довърши книжката, която започна в самолета. Помниш ли какво казваше Бил? Най-доброто приспивателно. Книго-хапче. Край на всякакви щуротии. Край на сърцетупа и гласовете. Кримките са голяма работа. Ще изкараш спокойно до сутринта. И после...

Изведнъж лампата в банята светна — видя блясъка в процепа под вратата. После бравата изщрака и вратата се откряна. Одра се втренчи натам с разширени очи и неволно кръстоса отново ръце пред гърдите си. Сърцето ѝ заподскача под ребрата; в устата ѝ нахлу киселият вкус на адреналин.

Глухият, провлачен глас изрече:

— Тук долу всички се реем, Одра.

Последната дума се разтегли в дълъг, глух, чезнещ писък — Одрааааа — който пак завърши с гнусен, задавен, бълбукащ звук, поразително напомнящ кикот.

— Кой е там? — извика тя и отскочи назад.

Това вече не си го въобразявам, няма начин, не ме убеждавай, че...

Телевизорът щракна. Тя се завъртя и видя по екрана да подскача клоун в сребрист костюм с грамадни оранжеви копчета. Вместо очи на лицето му зееха черни дупки, а когато фалшивите му устни се разтеглиха в още по-широка усмивка, иззад тях надникнаха зъби като бръсначи. В едната си ръка държеше кървава отсечена глава. Изцъклените очи гледаха нагоре, челюстта бе провиснала, но все пак личеше, че е главата на Фреди Файърстоун. Клоунът се кискаше и танцуваше. Размаха главата и по вътрешната страна на екрана полепнаха капки кръв. Одра ги чу как цвърчат от горещината.

Тя се помъчи да изпищи, но от устата ѝ излетя само задавен хленч. Слепешком грабна от стола роклята и чантичката си. Задъхана, пребледняла като платно, тя изхвъркна в коридора и затръшна вратата. Пусна чантичката между краката си и взе да навлича роклята през глава.

— Реем се — весело избълбука гласът зад нея и тя усети как по босата ѝ пета плъзва студен пръст.

Одра отново нададе тъничък, почти беззвучен писък и заподскача по-надалеч от вратата. В процепа отдолу пъплеха бледи мъртворещи пръсти с пурпурно-белезникави безкръвни рани на мястото

на олющените нокти. Грубият килим в коридора тихо шушнеше под допира им.

Одра сграбчи ремъчето на чантата и хукна боса към вратата в края на коридора. В сяпата си паника можеше да мисли само за едно — да открие „Градски дом“ и Бил. Нямахше значение дали ще го заvari с чужда жена — нека да е в леглото с цял харем, все едно. А щом стигнеше при него, щеше да го накара да я отведе нейде далеч от неznайната страховита твар, обладала това градче.

Изскочи навън и хукна към паркинга, като се озърташе отчаяно за колата. Умът ѝ се бе вцепенил и за миг тя дори не успя да си спомни с каква кола бе дошла. После се сети: Датсун, тютюневокафяв. Видя я, затънала до средата на колелата в ниската къдрава мъгла, и изтича натам. Не можеше да открие ключовете в чантичката си. С нарастваща паника ровеше из хаоса от книжни кърпички, козметика, дребни монети, слънчеви очила и дъвки. Не забеляза нито вехтата камионетка ЛТД, паркирана точно срещу нейната кола, нито мъжа зад волана. Не забеляза кога вратата се отвори и мъжът излезе; мъчеше се да прогони растящата увереност, че е забравила ключовете от Датсуна в стаята. Не можеше да се върне там; *не можеше*.

Пръстите ѝ докоснаха твърд метален предмет под кутийка ментови бонбони и тя го стисна с тихичък победен вик. За миг помисли с ужас, че това може да е ключът от нейния Ровър, паркиран сега на една лондонска гара, от която я деляха пет хиляди километра. После напипа пластмасовия ключодържател с адреса на агенцията. Дишайки на пресекулки, тя протегна трепереща ръка, налучка ключалката и превъртя ключа. Точно тогава върху рамото ѝ падна тежка ръка и тя изпищя... този път с все сила. Отнякъде ѝ отвърна кучешки лай и пак настана тишина.

Жестоките пръсти се впиха като клещи и я заставиха да се обърне. Над нея се извисяваше подпухнало, изранено лице. Очите блестяха. Когато подутите устни се разтегнаха в нелепа усмивка, тя забеляза, че предните зъби са изкъртени. Нащърбените им остатъци стърчаха свирепо и зловещо.

Тя се опита да каже нещо, но не успя. Ръката стисна още по-силно, пръстите потънаха в рамото ѝ.

— Не съм ли те гледал по филмите? — прошепна Том Рогън.

3.

Стаята на Еди

Без да разменят нито дума, Бил и Бевърли се облякоха набързо и изтичаха навън. Докато отиваха към асансьора, чуха как някъде зад тях звъни телефон — глух, неопределен звук.

— Бил, не е ли твоят?

— Мъ-мъ-може би — отвърна той и натисна бутона на асансьора.
— С-с-сигурно се о-ххо-бажда някой от д-д-другите.

Еди ги посрещна с пребледняло, сгърчено от болка лице. Лявата му ръка висеше накриво и нелепата ѝ чупка поразително напомняше старите времена.

— Нищо ми няма — каза той. — Пих два Дарвона. Болката вече не е много лоша.

Но явно не беше и много добра. Пламналите от шока устни бяха стиснати толкова плътно, че почти се губеха.

Бил погледна край него и видя тялото на пода. Един поглед му стигаше, за да се убеди в две неща: че наистина е Хенри Бауърс и наистина е мъртъв. Мина край Еди и коленичи до трупа. Строшена бутилка от минерална вода бе хлътнала в корема на Хенри заедно с парцали от ризата. Полузатворените му очи бяха изцъклени. В озъбената му уста тъмнееха буци съсирена кръв. Пръстите му бяха изкривени като зверски нокти.

Нечия сянка падна до Бил и той се огледа. Беше Бевърли. Тя гледаше Хенри със спокойно, безизразно лице.

— Колко пъти ни е г-г-гонил — каза Бил.

Бевърли кимна.

— Не изглежда остарял. Забелязваш ли, Бил? Изобщо не изглежда остарял. — Изведнъж тя се озърна към Еди, който бе седнал на леглото. Еди изглеждаше остарял; остарял и измъчен. Безполезната ръка лежеше в скута му. — Трябва да повикаме лекар за Еди.

— Не — изрекоха едновременно Бил и Еди.

— Но той е ранен! Ръката му...

— Всичко е к-к-както миналия п-п-път — каза Бил. Той се изправи, хвана я за ръце и се вгледа в лицето ѝ. — Щом и-ххи-злезем навън... щом в и-ххи-грата се включи г-г-градът...

— Ще ме арестуват за убийство — глухо добави Еди. — Или ще арестуват всички ни. Или ще ни поставят под стража. Или нещо друго. После ще има нещастен случай. Един от ония особени нещастни случаи, които стават само в Дери. Може би ще ни пхнат в затвора и някой обезумял полицай ще ни застреля. Може да умрем от развалена храна или задружно да се обесим в килиите.

— Еди, това е лудост! Това е...

— Тъй ли? — запита той. — Не забравяй, че сме в Дери.

— Но сега сме възрастни! Да не мислиш, че... Нали той е нахълтал тук през нощта... нападнал те е...

— С кха-а-кво? — обади се Бил. — Къде е н-н-ножът?

Тя се озърна, не го откри и коленичи да надникне под леглото.

— Не си прави труда — каза Еди със същия немощен, свистящ глас. — Когато опита да ме намушка, затръшнах вратата върху ръката му. Той изтърва ножа и аз го ритнах под телевизора. Сега е изчезнал. Вече проверих.

— Б-бе-ххе-евърли, п-повикай другите — каза Бил. — Ми-ххи-исля, че ще мога да ш-ш-шинирам ръката на Е-е-еди.

Тя дълго го гледа, после пак сведе очи към трупа на пода. Помисли си, че и най-тъпият полицай би разбрал тутакси какво е ставало тук. В стаята царуваше безпорядък. Ръката на Еди беше счупена. На килима лежеше мъртвец. Очевиден случай на самозащита при нощно нападение. После тя си спомни как преди двадесет и седем години мистър Рос стана, погледна я, спокойно сгъна вестника и се прибра.

Щом излезем навън... щом в играта се включи градът...

Този спомен породя друг — как пребледнялото, изтощено и почти обезумяло момче Бил изрича: *Дери е То. Разбирате ли ме?... Където и да отидем... когато То ни докопа, хората няма да **виждат**, няма да **чуват**, няма да **знаят**. Не разбирате ли какво става? Остава ни само да се помъчим да сложим край преди да е почнало.*

Застанала над трупа на Хенри, Бевърли си помисли: *И двамата казват, че пак сме се превърнали в призраци. Миналото започва да се повтаря. Изцяло. Като хлапе можех да приема това, защото хлапетата са почти призраци. Но...*

— Сигурен ли си? — отчаяно запита тя. — Бил, сигурен ли си?

Бил седеше на леглото до Еди и внимателно опипваше ръката му.

— А т-т-ти не си ли? — запита той. — След вси-ххи-ичко, к-което се случи д-д-днес?

Да. Всичко, което се бе случило. Злокобният, отвратителен край на срещата в ресторанта. Красивата старица, която се бе превърнала в дърта вещица,

(не ме е родила майната, ами тейко ми)

разказите в библиотеката тази вечер и фантастичните събития след това. Всичко това. И все пак... съзнанието ѝ отчаяно крещеше, че трябва веднага да спре, да се вслуша в разума, защото ако не го стори, още тази нощ ще слязат в Пущинака, ще открият там една помпена станция и...

— Не знам — каза тя. — Просто... не знам. Дори след всичко, което се случи, мисля, че можем да повикаме полицията, Бил. Може би.

— П-п-повикай дру-хху-угите — повтори той. — Ще ги ч-ч-чуем кха-а-кво мислят.

— Добре.

Първо позвъни на Ричи, после на Бен. И двамата обещаха да дойдат незабавно. Не питаха какво се е случило. Откри в указателя телефона на Майк и набра номера. Никой не отговори. След като сигналят прозвуча десетина пъти, тя остави слушалката.

— О-ххо-питай б-б-библиотеката — предложи Бил. Той беше свалил от по-малкия прозорец релсите на завесите и ги пристягаше около ръката на Еди с пояса от халата и шнура от долнището на пижамата му.

Преди Бевърли да открие номера, на вратата се почука. Бен и Ричи пристигаха заедно — Бен по джинси, с разпасана риза, а Ричи по елегантен сив панталон и горнище от пижама. Очите му боязливо огледаха стаята иззад дебелите стъкла на очилата.

— За Бога, Еди, какво се е случило с...

— Господи! — възкликна Бен. Беше видял мъртвия Хенри.

— Т-т-тихо! — нареди Бил. — И з-затворете вра-хха-атата.

Бен направи три крачки към трупа, после спря, сякаш се боеше, че Хенри може да скочи насреща му. Озърна се безпомощно към Бил.

— Ра-ххаз-правяй т-ти — каза Бил на Еди. — Про-ххо-клетото з-з-заекване с-се вло-ххо-шава н-н-непрекъснато.

Докато Еди разказваше накратко какво се е случило, Бевърли откри номера на Общинската библиотека и го набра. Предполагаше, че Майк може да е заспал там — навярно имаше кушетка в кабинета си. Но не бе очаквала онова, което се случи — отсреща вдигнаха слушалката още след втория сигнал и непознат мъжки глас изрече:

— Ало.

— Ало — отвърна тя, като се озърташе към другите и енергично размахваше показалец пред устните си. — Там ли е мистър Хенлън?

— Кой се обажда? — запита гласът.

Тя облиза устни. Бил я гледаше втренчено. Бен и Ричи също бяха извърнали глави към нея. В гърдите ѝ се разля първият хлад на истинска тревога.

— *A vie* кой сте? — запита тя. — Не сте мистър Хенлън.

— Аз съм началникът на местната полиция Андрю Радмейкър — отвърна гласът. — В момента мистър Хенлън се намира в Общинската болница. Преди малко е бил нападен и тежко ранен. А сега моля да ми кажете коя сте. Искam да знам името ви.

Но тя почти не чу последните думи. Вълните на потресението я разтърсваха, люшкаха я шеметно нейде навън и обратно в тялото ѝ. Мускулите на корема, бедрата и слабините ѝ изведнъж станаха някак чужди и отпуснати. През главата ѝ прелетя безстрастна мисъл: *Сигурно така става, когато човек е готов от страх да напълни гащите. Ясна работа. Просто губиш контрол над тия мускули...*

— В какво състояние е мистър Хенлън? — чу тя собствения си глас да шушне като смачкана хартия.

После Бил се озова до нея, с ръка на рамото ѝ, а заедно с него бяха Бен и Ричи, и тя изпита огромна благодарност към тях. Протегна свободната си ръка и Бил я стисна. Ричи положи длан върху китката на Бил, Бен прибави и своята. Еди се бе приближил и притисна най-отгоре здравата си ръка.

— Моля да ми кажете името си — рязко изрече Радмейкър и за миг от дъното на душата ѝ треперещата страхливка, отгледана от тревогите на Ал Марш и Том Рогън, бе готова да отговори: *Името ми е Бевърли Марш и се намирам в хотел „Градски дом“.* Моля ви, *изпратете тук мистър Нел. В стаята лежи мъртъв мъж, който всъщност е наполовина момче и всички ужасно се страхуваме.*

— Аз... не мога да ви кажа — измънка тя. — Засега.

— Какво знаете за произшествието?

— Нищо — смаяно отвърна тя. — От къде на къде смятате, че знам нещо? Боже Господи!

— Значи просто имате навик да се обаждате в библиотеката всяка сутрин около три и половина, така ли? — сръза я Радмейкър. — Стига глупости, госпожице. Тук е имало опит за убийство, а ако съдя по вида на мистър Хенлън, до изгрев-слънце може вече да си е чисто убийство. Пак ви питам: коя сте и какво знаете за произшествието?

Тя затвори очи, впи пръсти в ръката на Бил и отново запита:

— Може ли да умре? Не ми ли го казвате само за да ме сплашите? Наистина ли може да умре? Моля ви, кажете ми.

— Ранен е много тежко. И ако това не ви плаши, госпожице, трябва сериозно да се замислите. А сега искам да знам коя сте и защо...

Тя видя като насън как ръката ѝ бавно заплува из въздуха и пусна телефонната слушалка върху вилицата. Погледна към Хенри и гледката я разтърси като студена плесница. Едното му око се бе затворило. Другото, разкъсаното, продължаваше да изтича навън.

Хенри сякаш ѝ намигаше.

4.

Ричи се обади в болницата. Бил отведе Бевърли до леглото и тя седна край Еди, зареяла поглед в пустотата. Очакваше да заплаче, но сълзите не идваха. Единственото ѝ силно и ясно чувство бе желанието някой да закрие Хенри. Намигането му съвсем не беше забавно.

Като по вълшебство Ричи се превърна в репортер на „Дери нюз“. От сигурен източник бил узнал, че главният общински библиотекар мистър Майкъл Хенлън бил нападат тази нощ на работното си място. Може ли болницата да даде сведения за неговото състояние?

Ричи замълча и се вслуша, поклащайки глава.

— Разбирам ви, мистър Керпаскян... с „К“ ли се пише? Да? Чудесно. И вие сте...

Той отново се вслуша, вече толкова увлечен в собствената си фантазия, че свободната му ръка драскаше из въздуха по невидим бележник.

— Аха... аха... да. Да, разбирам. Е, при подобни случаи обикновено цитираме „осведомен източник“. А по-късно можем... аха... точно така! Съвършено вярно! — Ричи добродушно се разсмя и избърса потта от челото си. Отново се вслуша. — Добре, мистър Керпаскян. Да. Ще ви... да, записах го, К-Е-Р-П-А-С-К-Я-Н, точно така! Чешки евреин, тъй ли? Наистина! Това е... това е невероятно. Да, няма да забравя. Лека нощ. Благодаря ви. — Ричи остави слушалката и затвори очи. — Господи! — възкликна той с глух, измъчен глас. — Господи! Господи! Господи! — Замахна, сякаш искаше да събори телефона от шкафчето, но наскоро жеста отпусна ръка. Свали очилата и ги избърса с горнището на пижамата си. После се обърна към другите. — Жив е, но в критично състояние. Хенри го е нахълцал като коледна пуйка. Една от раните засегнала бедрената артерия и той е загубил толкова много кръв, че самите доктори се чудят как е оживял. Успял да си сложи импровизиран турникет и това го спасило. Иначе щял да умре преди да го открият.

Бевърли се разхълца. Плачеше като дете, закривайки лицето си с длани. Нейните ридания и свистящият дъх на Еди бяха единствените звуци в стаята.

Най-сетне Еди наруши мълчанието:

— Не само Майк е станал на коледна пуйка. Хенри изглеждаше тъй, сякаш току-що беше изкарал дванайсет рунда с Роки Балбоа в магазин за домашни потреби.

— О-ххо-още ли искаш д-да п-п-повикаме пхо-о-лицията, Бев?

На нощното шкафче имаше книжни кърпички, но локвата минерална вода ги бе превърнала в безформена разкашкана маса. Заобикаляйки отдалече Хенри, Бевърли мина в банята, взе една кърпа и я пхна под студената вода. С наслада усети хладното докосване върху горещото си, подутото лице. Сега отново можеше да мисли ясно — не разумно, но поне ясно. Изведнъж я обзе увереност, че ако опитат да си служат с разума, неминуемо ще загинат. Онова ченге. Радмейкър. Той подозираше нещо. И защо не? Човек не се обажда току-така в три и половина сутринта. Той бе предположил, че обаждането се дължи на престъпно съучастие. А какво щеше да предположи, ако узнаеше, че тя се е обадила от стая, където лежи мъртъв човек с нащърбена бутилка в корема? Че тя и още четирима пришълци са пристигнали предния ден за дружеска среща и този тип просто е наминал да ги поздрави? Би ли

приела подобна история на негово място? Би ли я приел който и да било? Разбира се, можеха да подкрепят разказа си с твърдението, че са се върнали, за да доубият чудовището, което живее в каналите под града. И *това* сигурно би добавило убедителна нотка на неподправен реализъм.

Тя излезе от банята, погледна Бил и каза:

— Не. Не искам да викаме полицията. Мисля, че Еди е прав — може да ни се случи нещо. Нещо окончателно. Но не е там работата. — Тя огледа четиримата един по един. — Заклехме се да го направим. Заклехме се. Братчето на Бил... Стан... всички други... а сега и Майк. Готова съм, Бил.

Бил огледа останалите.

Ричи кимна.

— Добре, Шеф Бил. Да опитаме.

— Шансовете са по-лоши от когато и да било — каза Бен. — Сега липсват двама от нас.

Бил мълчеше.

— Добре — кимна Бен. — Тя е права. Заклехме се.

— Е-е-еди?

Еди се усмихна измъчено.

— Май пак ще слизам на конче по оная стълба, а? Ако още я има.

— Само че тоя път няма кой да хвърля камъни — обади се Бевърли. — Те са мъртви. И тримата.

— Започваме ли, Бил? — запита Ричи.

— Дъ-дъ-да — каза Бил. — М-мисля, ч-ч-че е време.

— Може ли да ви кажа нещо? — внезапно запита Бен.

Бил го погледна и леко се усмихна.

— 3-з-заповядай.

— Вие сте най-добрите приятели, които някога съм имал — каза Бен. — Каквото и да се случи. Просто... нали разбирате, исках да ви го кажа.

Бен плъзна поглед по техните мрачни и тържествени лица.

— Радвам се, че си спомних за вас — добави той.

Ричи изсумтя. Бевърли се изкиска. После вече всички се смееха и се гледаха както някога въпреки факта, че Майк може би умираше в болницата или вече бе мъртъв; въпреки факта, че ръката на Еди

(отново) бе счупена; въпреки факта, че бяха настанали най-мрачните предутринни часове.

— Ама такъв си *сладкодумник*, Камара — избъбри през смях Ричи, бършейки просълзените си очи. — Трябваше него да го направим писател, Шеф Бил.

Продължавайки да се усмихва лекичко, Бил каза:

— И к-к-като стана дума...

5.

Потеглиха с лимузината на Еди. Зад волана седеше Ричи. Ниската мъгла се сгъстяваше, течеше по улиците като цигарен дим, без да достига до мътните улични лампи. Отгоре като ледени късчета блестяха ярки, пролетни звезди... но когато наклони глава към полуотвореното прозорче отдясно, Бил сякаш чу в далечината пролетни гръмотевици. Нејде отвъд хоризонта прииждаха буреносни облаци.

Ричи включи радиото и гласът на Джин Винсът запя „Би-боп-а-лула“. Натисна друго копче и хвана песен на Бъди Холи. При третия опит Еди Кокран запя „Летен блус“.

— Бих искал да ти сервирам, синко, обаче не си пълнолетен — изрече плътен басов глас.

— Изключи го, Ричи — тихо каза Бевърли.

Той се пресегна, но ръката му застина във въздуха.

— Не изключвайте радиоапаратите, очаквайте нашето продължение на рок шоу „Старите покойници“ с участието на Ричи Тозиър! — пискливо се закиска клоунският глас през песента на Еди Кокран, китарните акорди и щракането с пръсти. — Не пипайте копчето, останете на тази вълна с царете на рока, няма ги вече в класациите, но ще останат в сърцата ни, идвайте, слушайте, идвайте всички! Тук долу свирим *всиииички* хитове! *Всиииич-ки* хитове! А ако не ми вярвате, послушайте само славния гост-дисководещ от гробището Джорджи Денброу! Кажи им, Джорджи!

И изведнъж от радиото проплака братчето на Бил.

— *Ти ме прати навън и То ме уби! Мислех, че То е в мазето, Шеф Бил, мислех, че То е в мазето, но То беше в канала, То беше в*

канала и ме уби, ти му позволи да ме убие, Шеф Бил, ти му поз...

Ричи блъсна радиото толкова яростно, че копчето отхвъркна и се търкулна на пода.

— Вехтият рокендрол съвсем се е скапал — изрече той с треперещ глас. — Бев е права, по-добре да минем без музика, какво ще речете?

Никой не отговори. В светлината на прелитащите улични лампи лицето на Бил беше застинало, бледо и умислено. На запад отново изтътна гръмотевица и този път всички я чуха.

6.

В Пущинака

Същият стар мост.

Ричи спря край него. Излязоха, пристъпиха до парапета — същият стар парапет — и се вгледаха надолу.

Същият стар Пущинак.

Отминалите двадесет и седем години сякаш не го бяха докоснали; единствената новост — надлезът на магистралата — изглеждаше за Бил нереална и ефимерна като комбиниран филмов кадър. Хилави дръвчета и шубраци лъщяха сред ниската мъгла и той си помисли: *Навярно точно това или нещо подобно имаме предвид, когато говорим за постоянство на паметта, нещо, което виждаш в подходящ момент и от подходяща точка — образ, който бълва вълнение като ракетна дюза. Виждаш го толкова ясно, че всичко станало после просто изчезва. Ако копнежът е онова, което затваря кръга между свят и желание, то сега кръгът е затворен.*

— Хъ-хъ-хайде — каза той и прескочи парапета.

Другите го последваха надолу по сипея сред малка каменна лавина. Когато стигнаха долу, Бил неволно потърси с поглед Силвър под моста и веднага се разсмя. Силвър беше подпрян в гаража на Майк. Навярно за него нямаше роля в предстоящите събития, макар че това би било странно след вчерашната му поява.

— О-ххо-тведи ни т-там — обърна се той към Бен.

Бен го погледна и в очите му се четеше ясната мисъл: *Не се занасяй, Бил, двадесет и седем години са минали.* После той кимна и

навлезе в храсталака.

Пътеката — *тяхната* пътека — бе изчезнала отдавна и трябваше да се провират през гъсти трънаци, къпини и диви хортензии, разпръскващи тежък, едва ли не задушлив аромат. Наоколо приспивно пееха щурци, тук-там из мрака подскачаха светулки — подранили предвестници на лятното великолепие. Бил помисли, че навярно и днес тук играят деца, ала те сигурно си имаха собствени тайни проходи и пътеки.

Стигнаха до полянката, където някога бяха изградили къщичката, но сега нямаше никаква поляна. Всичко беше обрасло с храсти и ниски борчета.

— Гледайте — прошепна Бен и прекоси поляната (в паметта им тя все още бе тук, просто полузакрита от още един комбиниран кадър). Наведе се и дръпна нещо. Беше махагоновата врата, която някога домъкнаха от сметището, за да довършат покрива на къщичката. Сега лежеше захвърлена в храсталака и изглеждаше недокосната поне от десетина години. По мръсната ѝ повърхност се бяха вкопчили повивни растения.

— Остави я, Камара — промърмори Ричи. — Минали работи.

— О-ххо-тведи ни т-там, Б-бен — повтори изотзад Бил.

И водени от Бен те заслизаха към Кендъскиг, наляво от една поляна, която вече не съществуваше. Ромонът на вода постепенно се засилваше, но все пак едва не паднаха в реката, преди да я забележат — по ръба на стръмния бряг шубраците се сливаха в плътна стена. Почвата се срути под каубойските ботуши на Бен и Бил го удържа за яката.

— Благодаря — каза Бен.

— Няма защо. На-хха-времето щеше да ме п-п-повлечеш след с-с-себе си. С-сега на-хха-татък ли?

Бен кимна и ги поведе по обраслия бряг, водейки отчаяна борба с къпинаците. Мислеше си колко лесно е с едно небрежно привеждане да се провреш под храстите (истинските и въображаемите), когато си висок само метър и дваисет. Е, всичко се променя. *Днес, скъпи момченца и момиченца, ще учим, че колкото повече се променят нещата, толкова повече се променят. Онзи, дето казал, че колкото повече се променят нещата, толкова повече си остават същите, явно е бил малоумен. Защото...*

Кракът му закачи нещо, той шумно се просна по корем и едва не перна глава в бетонния цилиндър на помпената станция. Шахтата тънеше сред гъсто валмо от къпинови стъбла. Докато се изправяше, откри, че лицето и ръцете му са изподрани поне на двадесетина места.

— От мен да мине, нека да са тридесет — промърмори той, усещайки как по бузите му се стичат тънки струйки кръв.

— Какво? — запита Еди.

— Нищо.

Той се наведе да види какво го бе препънало. Вероятно клон.

Но не беше клон, а масивен железен капак. Някой го бе съборил.

Разбира се, помисли Бен. Ние го съборихме. Преди двадесет и седем години.

Но още преди да забележи лъскавите драскотини по ръждивото желязо, той осъзна, че мисълта е нелепа. Тогава помпата не работеше. Рано или късно някой трябва да бе дошъл да я поправи и после да върне капака на място.

Той се изправи и петимата надзърнаха в цилиндъра. Чуваха тихия плисък на капеща вода. Нищо повече. Ричи бе събрал всички кибрити от стаята на Еди. Запали цяло блокче и го метна вътре. За миг зърнаха влажните вътрешни стени и безмълвния масивен силует на помпата. Нищо повече.

— Може да е свален отдавна — тревожно каза Ричи. — Нищо не доказва, че е станало дн...

— Било е съвсем наскоро — прекъсна го Бен. — Не преди последния дъжд.

Той взе ново кибритче от Ричи, драсна една клечка и им показва пресните драскотини по капака.

— Има н-нещо о-ххот-долу — каза Бил след като клечката догоря.

— Какво? — запита Бен.

— Не в-видях т-т-точно. При-ххи-личаше на р-ремък. П-п-помогнете ми с Р-ричи д-да го о-ххо-бърна.

Подхванаха капака и го праметнаха като грамадна монета. Този път Бевърли драсна кибрита и Бен предпазливо вдигна чантата, която бе лежала под желязото. Държеше я за ремъка. Бевърли се наклони да духне клечката и в този момент видя лицето на Бил. Застина

неподвижно и чак когато пламъчето опари пръстите ѝ, тя го изтърва с тих стон.

— Бил? Какво има? Какво е станало?

Очите на Бил сякаш се бяха вцепенили. Не можеха да се откъснат от ожулената кожена чанта с дълъг ремък. Изведнъж си спомни каква песен свиреше радиото в магазина за кожени изделия, докато купуваше тази чанта. „Летни нощи в Сосалито“. Това бе последната капка в чашата на безумието. В устата му не бе останала и капчица слюнка; езикът и небцето бяха станали гладки и сухи като хромирана автомобилна броня. Чуваше щурците, виждаше светулките, усещаше мириса на буйна зеленина наоколо и си мислеше: *Това е нов трик, нова илюзия, тя е в Англия и всичко това е просто евтин номер, защото То се страхува, о, да, може би вече не е толкова самоуверено, колкото преди месеци, когато ни повика, тъй че дай да не се вдетиняваме, Бил, бъди сериозен — според теб колко ожулени кожени чанти с дълги ремъци има на тоя свят? Милион? Десет милиона?*

Навярно повече. Но имаше само една такава. Беше я купил за Одра от едно магазинче за кожени изделия в Бърбанк и докато я разглеждаше, по радиото свиреха „Летни нощи в Сосалито“.

— Бил?

Ръката на Бевърли разтърсваше рамото му. Отдалече. Двадесет и седем левги под водата. Как се казваше групата, която пееше „Летни нощи в Сосалито“? Ричи сигурно знаеше.

— Аз знам — изрече Бил право в разширените от страх очи на Ричи и се усмихна. — Казваше се „Дизел“. Страхотна памет имам, нали?

— Бил, какво ти става? — прошепна Ричи.

Бил изкрещя. Грабна кибрита от Бевърли, драсна клечка и изтръгна чантата от ръцете на Бен.

— За Бога, Бил, какво...

Той дръпна ципа и преобърна чантата. Отвътре се изсипаха толкова типични за Одра дреболии, че налетялото малодушие го накара да изкрещи отново. Сред кърпички, дъвки и грим видя кутийка ментови бонбони... и златната запалка, подарък от Фреди Файърстоун по случай подписването на договора за „Таванската стая“.

— Жъ-жъ-жена ми е долу — каза той, после падна на колене и се зае да тъпче всичко обратно в чантата. Дори не усети, че отмята с длан

от очите си отдавна изчезнали кичури.

— Жена ти? *Одра*? — В огромните очи на Бевърли блестеше изненада и страх.

— Нейната ч-ч-чанта. Нейните в-вещи.

— Божичко, Бил — промърмори Ричи. — Знаеш, че това не може да бъ...

Бил бе открил портфейла от крокодилска кожа. Отвори го и вдигна ръка нагоре. Ричи драсна нова клечка и зърна лицето, което бе виждал в пет-шест филма. Макар и не чак толкова интересна, снимката в шофьорската книжка беше напълно убедителна.

— Но Хъ-хъ-хенри е мъртъв, Виктор и Бълвоча също... кой я е хванал тогава? — Бил се изправи и ги огледа с трескави очи. — *Кой я е хванал?*

Бен положи ръка на рамото му.

— Май ще е най-добре да слезем и да разберем, а?

Бил се озърна, сякаш се чудеше кой точно говори, после очите му се избистриха.

— Д-да — кимна той. — Е-е-еди?

— Бил, съжалявам...

— Мо-ххо-ожеш ли д-да ме яхнеш?

— Едно време можех.

Бил се приведе и Еди праметна дясната си ръка около шията му. Бен и Ричи го повдигнаха, за да се прихване с крака. Когато Бил тромаво прекрачи ръба на цилиндъра, Бен видя, че Еди е затворил очи... и за миг му се стори, че чува как най-грозната кавалерия на света препуска в атака през храстите. Озърна се, очаквайки да види как тримата изскачат от мъглата и къпинаците, ала не чу нищо освен тихия пукот на далечния бамбук под напора на засилващия се вятър. Старите врагове бяха мъртви.

Бил вкопчи пръсти в грубия бетонен ръб и започна да слиза предпазливо, стъпка по стъпка и скоба по скоба. Ръката на Еди го стискаше през гърлото като менгеме и той едва дишаше. Нейната чанта, мили Боже, как е попаднала нейната чанта тук? Няма значение. Но ако Те има, Боже, и ако приемаш заявки, нека тя да е жива и здрава, нека не страда заради онова, което извършихме с Бевърли тази нощ или заради онова, което извърших едно лято, когато бях още момче... а

дали не е бил клоунът? Дали не я е хванал Боб Грей? Ако е бил той, не знам дали сам Господ може да ѝ помогне.

— Страх ме е, Бил — тъничко прошепна Еди.

Краката на Бил потънаха в студена, застояла вода. Той стъпи сред нея и си спомни хладния допир, влажната воня, потискащия страх, който му вдъхваше този тесен бетонен затвор... а между другото, какво бе станало после? Как бяха преминали надолу по тия тръби и тунели? Къде бяха отишли и как бяха излезли на воля? Все още не си спомняше; сега можеше да мисли само за Одра.

— И м-м-мене.

Приклезна да свали Еди и се намръщи, когато нахлулата в панталона студена струя докосна тестисите му. После двамата се изправиха във вода до прасците и зачакаха другите да слязат по скобите.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

ПОД ГРАДА

1.

То / август 1958

Случило се бе нещо ново.

Нещо ново — за пръв път от началото на вечността.

Преди вселената съществуваша само две неща. Едното бе То, другото — Костенурката. Костенурката беше глупава дърта твар, която изобщо не излизаше от черупката си. То подозираше, че може да е умряла преди един-два милиарда години. А дори да беше жива, Костенурката си оставаше глупава дърта твар и нейната глупост не намаляваше ни на йота от факта, че някога бе избълвала цялата вселена.

Много след като Костенурката се оттегли в черупката си, То пристигна тук, на Земята, и откри дълбини на въображението, които изглеждаха почти нови, почти съществени. Това богатство на въображението правеше храната невероятно вкусна. И То разкъсваше със зъби плът, набъбнала от екзотични страхове и сладострастни ужаси — тукашните същества сънуваха нощни зверове и мрачни тресавища; въпреки волята си надвесваха очи над страховити бездни.

С тази изобилна храна То поддържаше своя простичък жизнен цикъл: бодърстваше, за да яде и спеше, за да сънува. Бе създадо място по свой образ и подобие и съзерцаваше благосклонно това място през мъртвешките светлини, които му служеха за очи. Дери бе негова скотобойна, хората в Дери — негово стадо. Така вървяха нещата.

После... тия деца.

Нещо ново.

За пръв път от началото на вечността.

В мига, когато То бе нахълтало в къщата на Нийбълт стрийт с намерението да ги избие всички, макар и леко смутено, че досега не е

успяло да го стори (и този смут несъмнено бе първата новост), в онзи миг се бе случило нещо съвсем неочаквано, нещо **абсолютно** немислимо, а после бе изпитало болка, болка, огромна разкъсваща болка из цялата телесна форма, която бе приело, и в онзи кратък миг бе дошъл и страхът, защото единствената му обща черта с глупавата дърта Костенурка и космологията на макровселената извън запъртъка на тукашната вселена беше споделянето на простицката истина: всяка жива твар трябва да живее по законите на тялото, което обитава. За пръв път То осъзна, че способността да сменя формите си може да се окаже не само предимство, но и пагубен недостатък. Никога преди не бе изпитвало **болка**, никога преди не бе изпитвало **страх** и за миг То си помисли, че може да умре — о, главата му се изпълни с огромна сребристобяла **болка** и То зарева, зави, закрещя, ала децата някак успяха да избягат.

Но сега те идваха. Бяха навлезли в неговите владения под града — седем глупави дечица, бродещи слепешком из мрака без светлина и оръжие. Сега вече непременно щеше да ги убие.

То бе направило важно откритие за самото себе си: не желаше нито промени, нито изненади. Вече не искаше нищо ново. Искаше само да яде, да спи, да сънува и пак да яде.

След болката и онзи кратък изблик на непоносим страх То бе изпитало още едно ново чувство (всички истински чувства бяха нови за него, макар че открай време умело ги имитираше) — гняв. Щеше да убие децата, защото по някаква изумителна случайност го бяха наранили. Ала първо щеше да ги накара да страдат, защото след онзи кратък миг То се боеше от тях.

Хайде, елате при мен, помисли То, слушайки как приближават. Елате при мен, дечица, да видите как се реем тук долу... как се реем всички.

И все пак досадната мисъл го мъчеше упорито въпреки всичките му старания да я прогони. Мисълта беше проста: ако всички неща се свеждаха до него (а очевидно беше така, откакто Костенурката избълва света и се затвори в черупката си), то как би могло което и да било същество от този или някой друг свят да го измами, да му причини болка, та макар и нищожна, мимолетна? Как тъй?

И тогава То откри последното ново нещо — вече не чувство, а хладно предположение: ами ако не беше само, както вярваше открай време?

Ами ако имаше Друг?

И ако децата бяха пратеници на Другия?

Ако... ако... ако...

То се разтрепера.

Омразата беше нова. Болката беше нова. Осуотяването на плановете му беше ново. Но най-страшната новост беше този страх. Не страхът от децата, с него се бе справило, а страхът, че не е само.

Не. Нямахме никой друг. Може би като деца те бяха надарени с някаква първична сила на въображението и то за момент я бе подценило. Но сега щеше да ги изчака. Те щяха да дойдат и тогава То щеше да ги запокити едно подир друго в макровселената... в мъртвешките светлини на своите очи.

Да.

Когато дойдеха, То щеше да ги запокити пицци и обезумели в мъртвешките светлини.

2.

В Тунелите / 14:15 ч.

Бев и Ричи разполагаха общо с петнадесетина кибритени клечки, но Бил не им разреши да драснат нито една. Поне засега в тръбата се разливаше неясна светлина. Беше съвсем слаба, но му позволяваше да различи следващите две-три крачки. Смяташе да пести кибрита докато попаднат в пълна тъмнина.

Бледите лъчи наоколо вероятно долитаха от тротоарни решетки над главите им, или може би от кръглите отвори в железните капаци. Струваше му се странно и невероятно да вървят под града, но знаеше, че е така.

Водата ставаше все по-дълбока. На три пъти зърна как течението влачи мъртви животинки: плъх, коте и нещо подуто и лъскаво, може би мармот. Последният труп накара някое от момчетата зад гърба му да изпъшка от погнуса.

Газеха из сравнително спокойна вода, но покоят скоро щеше да свърши — нейде отпред долиташе глух, монотонен рев. Звукът се засили, прерасна в грохот. Тунелът свърна надясно. Отминаха завоя и видяха три тръби да бълват вода в техния канал. Бяха подредени една над друга като лампи на светофар. Тунелът свършваше дотук. Стана малко по-светло. Бил вирна глава и видя квадратна каменна шахта. Пет метра по-горе имаше желязна решетка и през нея се лееха буйни потоци вода. Сякаш бяха попаднали под някакъв първобитен душ.

Бил безпомощно се вгледа в трите тръби. От горната бликаше почти бистра вода, повлякла листа, клони и разни боклуци — фасове, обвивки от дъвка и тем подобни. По средната течеше мръсна вода. А най-долната цедеше струи гъста, сиво-кафеникава мръсотия.

— Е-е-еди!

Еди дошляпа край него. Косата му лепнеше по челото. Гипсът беше мокър и мръсен.

— П-п-по к-кой?

Когато искаш да разбереш как се строи нещо, трябва да питаш Бен; когато се чудиш накъде да тръгнеш, потърси помощта на Еди. Не разговаряха за това, но всички го знаеха. Когато попаднеш в чужд квартал и искаш да се върнеш към познатите места, Еди ще те изведе безпогрешно, крачейки с небрежна увереност ту наляво, ту надясно, докато напълно се объркаш и тръгнеш подир него със сляпата надежда, че всичко ще се оправи... както и ставаше. Веднъж Бил разказа на Ричи как двамата с Еди бяха започнали да играят из Пущинака и през първите дни непрестанно го мъчеше страх, че може да се загубят. Еди не изпитваше подобни страхове и винаги ги извеждаше точно където бе обещал. „Ако се за-хха-губя в г-г-горите и Е-еди е до мен, хич няма да се т-т-тревожа — казваше Бил. — Той п-просто *знъ-знъ-знае*. Т-т-татко казва, ч-че някои хора с-с-сякаш си имат к-к-компас в гла-хха-вата. Еди е от т-т-тях.“

— *Не те чувам!* — викна Еди.

— Питам по кой.

— *Какво кой?*

Еди стискаше инхалатора в здравата си ръка и Бил помисли, че е заприличал на удавен плъх.

— По кой да *т-т-тръгнем*?

— Ами... зависи накъде искаш да отидем — отвърна Еди и Бил беше готов да го удуши, макар че въпросът си беше съвсем на място.

Еди се взираше боязливо в трите тръби. И трите бяха проходими, но най-долната изглеждаше доста тесничка.

Бил махна с ръка и останалите се струпаха наоколо.

— К-къде е Т-т-то, мътните да го вземат? — запита той.

— Към центъра на града — бързо отговори Ричи. — Точно под центъра. Близко до Канала.

Бевърли кимаше. И Бен. И Стан.

— Мъ-мъ-майка?

— Да — каза Майк. — Там е. Близко до Канала. Или под него.

Бил се озърна към Еди.

— К-к-кой?

— Този.

Еди неохотно посочи най-долната тръба... и Бил не се изненада, макар че сърцето му изтръпна.

— Радост в къщи — жално промърмори Стан. — Тая тръба е за лайната.

— Не е задължително... — започна Майк и изведнъж млъкна. Наведе глава настрани и се послуша. В очите му блестеше тревога.

— Какво... — запита Бил, но Майк повелително вдигна пръст пред устните си.

Сега и Бил чу звука — шляпане. Все по-близо. Пъхтене, неясен говор. Хенри не се отказваше от потерята.

— Бързо — каза Бен. — Да вървим.

Стан се озърна назад, после огледа най-долната тръба. Прехапа устни и кимна.

— Да вървим. Лайната се измиват.

— Стан Мъжагата пуска Една По-Якичка! — провикна се Ричи. — Уха-уха-у...

— Ричи, няма ли да *млъкнеш*? — изсъска Бевърли.

Бил ги поведе към тръбата, смръщи се от мириса и прекрачи навътре. Вонеше на мръсотия, на лайна, но имаше и още нещо, нали? Някакъв потаен, животински мирис. Ако зверският рев можеше да мирише (навярно може, помисли Бил, зависи с какво се храни), дъхът би бил точно такъв. *Няма грешка, отиваме във вярна посока. То е минавало оттук... и неведнъж.*

След първите пет-шест метра въздухът ставаше застоял и отровен. Бил бавно се мъкнеше през калта, която всъщност не беше кал. Озърна се през рамо и подхвърли:

— Сто-ххо-ой п-плътно зад мен, Е-е-еди. Тъ-тъ-трябваш ми.

За известно време светлината се превърна в едва различима сивота, после изчезна напълно и те се озоваха в

(от синевата литваме към)

мрака. Бил се влачеше напред през вонята, усещайки едва ли не физическата ѝ плътност. Беше протегнал ръка напред и очакваше всеки миг да докосне жилава гъста козина, а сетне в мрака да лумнат две зелени очи. И краят щеше да дойде с взрив на палеща болка, когато То откъснеше главата му от раменете.

Отекващи, засилени звуци изпълваха мрака. Чуваше как приятелите му се тътрят отзад и от време на време глухо мърморят. Отдалече долиташе бълбукане, примесено със странни, дрънчащи стонове. По някое време отвратително топла вълна го заля до кръста и той едва се удържа на крака. Усети как Еди отчаяно се вкопчи в ризата му, после потопаът отмина. От края на колоната Ричи изкрещя с мрачно веселие:

— Май че ни опика някакъв великан, Бил.

Бил чуваше как мръсната вода тече на равномерни тласъци по мрежата от по-тесни тръби, която сега навярно минаваше над главите им. Спомни си разговора с баща си за канализацията в Дери и разбра за какво служи тая мрежа — тя поемаше водните излишъци по време на поройни дъждове и наводнения. Навярно напускаше Дери и се изливаше в Пенобскот и Торо. Градът не обичаше да изхвърля лайната си в Кендъскиг, защото от тях Каналът почваше да вони непоносимо. Но всичката мръсна вода отиваше право в реката, а когато тръбите се препълваха, потокът преливаше в съседните... както преди малко. А щом бе станало веднъж, значи можеше да се повтори. Той се озърна тревожно. Не видя нищо, но знаеше, че в горния край на тръбата, а може би и отстрани, трябва да има решетки и през тях всеки момент...

Не знаеше, че е стигнал до края на тръбата. Осъзна го едва когато пропадна надолу и залитна напред, размахвайки ръце в безнадеждно усилие да запази равновесие. Не се удържа и цопна по корем в гъста лепкава маса, на половин метър под отвора на тръбата, която току-що бе напуснал. Нещо пробяга с цвърчене по ръката му. Той

изкрещя, седна и притисна изтръпналата ръка към гърдите си, осъзнавайки, че е докоснал плъх; още усещаше отворителния грапав допир на провлачената опашка.

Помъчи се да стане и блъсна глава в ниския таван на новата тръба. От удара пред очите му избухнаха грамадни червени цветя и Бил рухна на колене.

— Вни-ххи-мавайте! — чу той собствения си вик. — Тук дъното пропада! Е-еди! К-к-къде си?

— Тук! — Размаханата ръка на Еди се плъзна по носа му. — Измъкни ме, Бил, нищо не виждам! Тук...

Раздаде се оглушително *пляаааасс!* Бевърли, Майк и Ричи изкрещяха в хор. На светло хармоничният им вопъл навярно би бил смешен; тук, в мрака на каналите, прозвуча ужасно. Изведнъж настана хаос, сред който всички се мъчеха да станат на крака. Бил здраво прегърна Еди, като гледаше да опази счупената му ръка.

— О, Господи, мислех, че ще потъна — изстена Ричи. — Така се окъпахме... леле братко, това е върха, лайняна баня, трябва някой път да ни организират училищна екскурзия по тия места, Бил, сигурно мисис Карсън ще се навие да води групата...

— А после мисис Джимисън ще ни изнесе здравна беседа — добави Бен с разтреперан глас и всички избухнаха в писклив смях. Докато смехът заглъхваше, Стан изведнъж се разрида.

— Недей, мой човек — промърмори Ричи и пипнешком го прегърна през лепкавите рамене. — Недей, че всички ще се разплачем.

— Нищо ми няма — високо изрече Стан, продължавайки да хлипа. — Мога да изтърпя страха, обаче ненавиждам тая мръсотия, ненавиждам да не знам къде съм...

— Ми-ххи-ислиш ли, ч-че ти е о-ххо-станал с-сух к-к-кибрит? — обърна се Бил към Ричи.

— Не знам, дадох го на Бев.

Бил усети как нечия ръка го докосна в мрака и пъхна между пръстите му блокче кибрит. На допир изглеждаше сухо.

— Държах го под мишница — каза Бевърли. — Може да свърши работа. Опитай във всеки случай.

Бил откъсна една клечка и я драсна. В мрака избухна пламъче и той надигна ръка. Приятелите му се бяха скупчили един до друг и примижаваха от светлината. Мокри, облепени с мръсотия, те

изглеждаха съвсем малки и безкрайно изплашени. Зад тях Бил различи тръбата, по която бяха дошли. Новата тръба беше още по-тясна. Тя пресичаше предишната под прав ъгъл и се отдалечаваше без завои в двете посоки. По дъното лепнеха слоеве гъста утайка. И...

Той изсъска през зъби и изтърва догорялата клечка. Ослуша се и чу плисъка на бързо течение, ромона на капки, пресекливия бълбукащ рев на клапаните, отпращащи нови порции отходни води към Кендъскиг, който бе останал Бог знае колко далече назад. Хенри и приятелите му не се чуваха... засега.

Бил тихо каза:

— Отдя-хха-асно има т-т-труп. На о-ххо-коло т-т-три метра от нъ-нъ-нас. Мисля, ч-ч-че може да е Пъ-пъ-пъ...

— Патрик? — запита Бевърли и гласът ѝ трепереше на ръба на истерията. — Патрик Хокстетър ли е?

— Д-д-да. Да драсна ли о-ххо-още една к-к-клетка?

— Налага се, Бил — каза Еди. — Ако не видя накъде отива тръбата, няма да знам коя посока да изберем.

Бил драсна клетката. В неясната светлина видяха зеленикавите, подути останки на Патрик Хокстетър. Трупът им се хилеше в сумрака с ужасяваща дружелюбност, но имаше само половин лице; плъховете бяха изгризали останалото. Наоколо бяха разпилени учебници за лятната занималня, подпухнали от влагата до размерите на енциклопедии.

— Божичко — дрезгаво промърмори Майк и разширените му очи се белнаха в тъмното.

— Пак ги чувам — каза Бевърли. — Хенри и другите.

Ехото навярно бе отнесло гласа ѝ до враговете; Хенри изрева откъм тръбата и за момент им се стори, че е застанал досами тях.

— *Ще ви спинамееееее...*

— Хайде де! — изкрещя Ричи. Очите му трескаво се въртяха насам-натам. — Откога те чакаме! Ега ти скиора! Тука е като плувния басейн в младежкия клуб! Хайде, ид...

После от тръбата долетя тъй безумен вопъл на страх и болка, че клетката падна от разтрепераните пръсти на Бил и изгасна. Ръката на Еди го сграбчи през кръста и Бил отвърна на прегръдката, усещайки как мършавото телце трепери като струна, докато Стан Юрис се притискаше към тях от другата страна. Писькът ставаше все по-остър,

все по-отчаян... а после се раздаде гнусно, влажно прашене и гласът секна рязко.

— Нещо е спипало един от тях — едва изпъшка в тъмното Майк, задавен от ужас. — Нещо... някакво чудовище... Бил, трябва да се измъкнем оттук... моля те...

Бил чу как някой — с тая акустика не можеше да се разбере дали са оцелели двама или само един — шляпа и се препъва по канала към тях.

— Нъ-накъде, Е-е-еди? — тревожно запита той. — Знъ-знъ-знаеш ли?

— Към Канала ли? — запита Еди, продължавайки да трепери в прегръдката му.

— Да!

— Надясно. Покрай Патрик... или през него. — Изведнъж гласът на Еди стана по-твърд. — Не ми пука за него. Той беше там, когато ми счупиха ръката. И ме заплю в лицето.

— Да в-вървим — каза Бил и се озърна към тръбата, която бяха напуснали преди малко. — В к-к-колона по е-ххе-дин. Всеки да д-д-държи предния за ра-хха-амото, к-както досега.

И той тръгна пипнешком, докосвайки с дясното си рамо слузестата керамична стена на тръбата. Стискаше зъби и се молеше да не стъпи върху Патрик... или в него.

Така се промъкваха все по-навътре из мрака, докато край тях се лееха потоци вода, а навън бурята бушуваше и обгръщаше Дери с подранил здрач — здрач, който пищеше с гласа на вятъра, заекваше с трясъка на мълниите и беснееше с пукота на рухнали дървета, напомнящ предсмъртен рев на праисторически зверове.

3.

То / май 1985

Сега те идваха пак и макар че всичко бе станало точно според предвижданията му, завръщаше се и нещо, което То не бе предвиждало — онзи мъчителен, подлудяващ страх... онова чувство, че има Друг. То мразеше страха, ако имаше как, би се нахвърлило

върху него, за да го изяде... ала страхът танцуваше подигравателно извън неговия обсег и за да го убие, трябваше първо да убие тях.

Навярно не биваше да се страхува; те бяха остарели и броят им бе намалял от седем на пет. Петицата беше мозъчно число, но не можеше да се сравнява с мистичната магическа сила на седмицата. Вярно, покорното му куче не бе успяло да убие библиотекаря, но той щеше да умре в болницата. По-късно, малко преди зората да се разлее из небето, То щеше да прати един пристрастен към хапчетата санитар да довърши библиотекаря веднъж завинаги.

Жената на писателя вече беше тук — жива и в същото време мъртва, защото умът ѝ бе рухнал още от първия поглед към неговата истинска същност, без маски и дребни илюзии — а разбира се, всички илюзии бяха само лъжовни огледала, връщащи към ужасения зрител най-страшните образи от собствения му ум; То ги отправяше обратно с пагубна сила, както слънчев отблясък може да улучи неподозиращо око и да го порази с вечна слепота.

Сега То бе прибрало разума на писателската съпруга при себе си и в себе си; в мрака отвъд Костенурката; в неznайната страна отвъд границите на битието.

Тя беше в неговото око; беше в неговия ум.

Беше в мъртвешките светлини.

О, но илюзийките понякога бяха забавни. Както с Хенлън например. Той за нищо на света не би успял да си спомни, но майка му можеше да разкаже откъде е дошла птицата в стоманолеярната. Когато беше само на шест месеца, тя го остави да спи в кошчето край къщата и мина в задния двор да закачи изпраните пелени. Щом чу писъците му, захвърли всичко и изтича обратно. Грамаден гарван бе кацнал на ръба на кошчето и кълвеше невръстния Майк като чудовище от зловеща приказка. Бебето пищеше от болка и ужас, безсилно да пропъди гарвана, който бе надушил лесната плячка. Майката удари с юмрук черната птица и след като я прогони, видя, че ръчичките на детето са окървавени на две-три места. Веднага го отнесе при доктор Стилвейгън за инжекция против тетанус. Тази картина се запечата завинаги в подсъзнанието на Майк — мъничко бебе, огромна птица — и когато То се яви пред него, Майк отново видя великанската птица.

Но когато другото псе, съпругът на някогашното момиче, доведе писателската жена, То не надяна маска — у дома не си

правеше труда да се облича. Кучето-съпруг погледна само веднъж и рухна мъртво, с пепеляво лице и очи, пропити от кръвта, която бе пръснала мозъка му на десетина места. Жената на писателя излъчи една-единствена мощна и тръпнеща от ужас мисъл — О МИЛИ ИСУСЕ, ТО Е ЖЕНСКО — и мислите ѝ секнаха. Тя потъна в мъртвешките светлини. А То излезе от своето място и се погрижи за нейните телесни останки; подготви ги за сетнешната трапеза. Сега Одра Денброу се люшкаше нейде високо, обвита в копринени нишки. Главата ѝ безсилно клюмаше в кухнята на ключицата, изцъклените ѝ очи не виждаха нищо, а пръстите на краката сочеха право надолу.

Ала в петимата все още имаше сила. Намаляла, но все пак сила. Като деца те бяха дошли тук и кой знае как, напук на всички шансове, напук на всичко, което трябваше да бъде, напук на всичко, което можеше да бъде, успяха да го наранят жестоко, едва не го убиха, заставиха го да избяга дълбоко под земята и да се сгуши там, разтреперано от болка и ненавист сред локва от собствената си странна кръв.

А от това идваше още една новост, представете си: за пръв път в цялото си безкрайно съществуване То беше заставено да планира; за пръв път откриваше, че се бои просто да грабне каквото пожелае от своите частни ловни владения, наречени Дери.

Открай време децата бяха любимата му храна. Мнозина от възрастните ставаха негови оръдия, без изобщо да подозират, неведнъж през отминалите години То дори се бе хранило с тях — възрастните също си имаха ужаси, а То знаеше как с малко умение да отвори жлезите им до предел, та вкусните химикали на страха да нахлуят в телата им като изящна подправка. Но обикновено страховете им се оказваха прекалено сложни. Детските страхове най-често можеха да се съберат в едно лице... а ако се налагаше да използва примамка — е, кое дете не обича клоуните?

То смътно разбираше, че ония деца някак са успели да обърнат против него собствените му оръжия — че по някаква случайност (но в никакъв случай целенасочено, в никакъв случай под ръководството на Друг) обединението на седем невероятно даровити въображения го е тласнало към зоната на смъртна заплаха. Всяко от седемте поотделно би било за него желана храна и напитка; ако не се бяха обединили, То сигурно щеше да си ги избере едно по едно, примамено

от изключителните им съзнания, също както мирисът на зебра край мястото за водопой примамва лъва. Но с обединени сили те бяха открили една страшна тайна, която То не бе подозирало дотогава: че вярата е нож с две остриета. Ако десет хиляди средновековни селянци могат да сътворят вампир с вярата си в него, то сред тях ще се намери един — най-вероятно дете — който да измисли и смъртоносния трепетликов кол. Ала колът е само глупаво късче дърво; съзнанието е онзи чук, който го забива в гърдите на вампира.

И все пак в крайна сметка То успя да избяга; скри се в дълбините и изтощените, изплашени деца решиха да не го преследват тъкмо когато беше най-уязвимо. Решиха да повярват, че вече е мъртво или скоро ще умре... и се оттеглиха.

То бе усетило тяхната клетва и знаеше, че ще се върнат, както лъвът знае, че рано или късно зебрата ще дойде на водопой. Още докато се унасяше в дрямка, То бе започнало да планира. Когато се събудеше, щеше да бъде изцелено, обновено... а тяхното детство щеше да догаря като седем гаснещи свецици. Някогашната сила на обединеното им въображение щеше да е изхабена до жалка немощ. Вече нямаше да си представят, че в Кендъскиг има пирани, че наистина можеш да строшиш гръбнака на майка си, ако настъпиш фуга между плочките, или че къщата ти ще пламне, ако убиеш калинка върху ризата си. Вместо всичко това щяха да вярват в застраховката. Вместо всичко това щяха да вярват в доброто вино за вечеря — хубаво, но не твърде скъпо, например „Пуйи-Фюисе’83“, да се сервира непременно при стайна температура. Вместо всичко това щяха да вярват, че таблетките „Ролейдс“ неутрализират четиридесет и седем пъти повече стомашна киселина от собственото си телло. Вместо всичко това щяха да вярват в обществената телевизия, в Гари Харт, в неоценимата полза от бягането за сърдечния ритъм, в опасността от рак на дебелото черво при консумация на недопечено месо. За доброто чукане щяха да вярват на доктор Рут, а по душеспасителните въпроси — на Джери Фолуел. Мечтите им щяха да се смаяват година след година. И когато се събудеше, То щеше да ги повика, да, щеше да ги повика, защото страхът е плодовит и плодът му се нарича гняв, а гневът крещи за отмъщение.

Щеше да ги повика, за да ги убие.

Ала сега, когато се завръщаха, заедно с тях идваше и страхът. Те бяха пораснали и въображението им наистина бе закърняло — но не чак толкова, колкото се надяваше То. Бе усетило зловещия, страшен скок на общата им мощ, когато се събраха заедно — и за пръв път се запита дали пък не е допуснало грешка.

Но защо да мисли най-лошото? Зарът бе хвърлен и не всички поличби изглеждаха лоши. Писателят беше обезумял за жена си. Чудесно. Писателят беше най-силен, именно той през отминалите години бе подготвял съзнанието си за предстоящата схватка. А когато паднеше мъртъв, с куп черва под разпрания си корем, когато загубе своя безценен „Шеф Бил“, другите щяха да станат лесна плячка.

То щеше да се нахрани добре... а сетне може би пак щеше да слезе в дълбините. И да подремне. За малко.

4.

В Тунелите / 04:30 ч.

— Бил! — изкрещя Ричи в кънтящата тръба.

Движеше се с цялата бързина, на която бе способен, но това не означаваше много. Спомни си как като хлапета вървяха приведени по канала, започващ от помпената станция в Пущинака. Сега трябваше да пълзи и тръбата изглеждаше невероятно тясна. Очилата непрекъснато се смъкваха към връхчето на носа му и трябваше през цялото време да ги побутва нагоре. Зад себе си чуваше пъхтенето на Бевърли и Бен.

— Бил! — изрева той отново. — Еди!

— Тук съм! — долетя отпред гласът на Еди.

— Къде е Бил? — провикна се Ричи.

— Напред! — отвърна Еди. Вече беше съвсем близо и Ричи не толкова видя, колкото усети неясния му силует. — Не искаше да чака!

Ричи удари глава в крака на Еди. След миг главата на Бев го блъсна по задника.

— Бил! — отчаяно изкрещя Ричи. Гласът му отекна от дълбините на тръбата с болезнена сила. — Бил, изчакай ни! Трябва да сме заедно, не помниш ли?

Сетне в далечината глухо прокънтя гласът на Бил:

— Одра! Одра! Къде си?

— Мама ти стара, Шеф Бил! — проплака Ричи. Очилата му паднаха. Той изруга, напипа ги целите мокри и ги въдвори на предишното място. Пое си дъх и викна отново: — *Ще се изгубиш без Еди, задник скапан! Чакай! Изчакай ни! Чуваш ли, Бил? ИЗЧАКАЙ НИ, ДЯВОЛ ДА ТЕ ВЗЕМЕ!*

Настана мъчителна тишина. Сякаш никой не смееше да диша. Ричи чуваше само далечния плисък на капки; този път каналът беше сух, ако не се брояха отделните застояли локвички.

— Бил! — Той зарови пръсти в косата си и се помъчи да удържи сълзите. — *ХАЙДЕ ДЕ... МОЛЯ ТЕ, ЧОВЕЧЕ! ИЗЧАКАЙ! МОЛЯ ТЕ!*

И гласът на Бил долетя още по-глухо:

— Чакам ви.

— Слава Тебе, Господи — промърмори Ричи, после тупна Еди по задника. — Тръгвай.

— Не знам докъде ще стигна с една ръка — виновно каза Еди.

Обезумял и почти съсипан, Бил ги чакаше в каналната шахта с трите тъмни тръби като лампи на развален светофар. Тук имаше място да се изправят.

— Т-там — каза Бил. — Къ-къ-крис. И Б-бълвоча.

Погледнаха. Бевърли изстена и Бен я прегърна през рамото. Обвитият в прогнили парцали скелет на Бълвоча Хъгинс изглеждаше сравнително запазен. Останките на Виктор бяха без глава. Бил погледна към другия край на шахтата и зърна ухилен череп.

Ето ги; само това бе останало от тях. *Не биваше да ни следвате, момчета*, помисли Бил и потрепери.

Тази част от канализационната система вече не действуваше; Ричи веднага се досети за причината. Сега градът имаше пречиствателна инсталация. По някое време през отминалите години, докато те усърдно се учеха да се бръснат, да карат кола, да пушат, да се чукат и прочие, в страната бе възникнала Агенция за защита на околната среда и според нея в никакъв случай не биваше реките да се замърсяват с отходни води, а още по-малко с канализационни отпадъци. Така тази част от канализацията (а заедно с нея и труповите на Виктор и Бълвоча) бе оставена изцяло във властта на мухъла. Също като Загубените момчета на Питър Пан, Бълвоча и Виктор не бяха пораснали. Сега тук се въргаляха скелетите на две момчета, обвити в

парцаливи, полуизтлели останки от ризи и панталони. Ребрата на Виктор стърчаха като изкорубен ксилофон; мъх бе израсъл по тях и по катарамата на войнишкия му колан.

— Някакво чудовище ги уби — каза Бен. — Помните ли? Чухме как стана.

— Одра е м-мъртва. — Гласът на Бил звучеше безжизнено. — Знам.

— Не знаеш *нищо подобно!* — изрече Бевърли с такава ярост, че Бил трепна и се озърна към нея. — Само едно можеш да знаеш със сигурност: че много *други* са мъртви, и то най-вече деца. Тя пристъпи и застана пред него с ръце на кръста. Лицето, ръцете и сплъстената ѝ коса бяха изпоцапани с черна кал. Ричи помисли, че въпреки всичко изглежда неотразима. — И знаеш кой го е сторил.

— Н-не би-ххи-иваше да ѝ к-к-казвам кхъ-ъ-де отивам — промърмори Бил. — Защо го направих? Защо...

Ръцете ѝ се стрелнаха напред и го сграбчиха за яката. Смаяният Ричи видя как Бевърли жестоко разтърсва Бил.

— Стига вече! Знаеш за какво сме дошли. Заклехме се *и ще го направим!* Разбираш ли ме, Бил? Ако е мъртва, значи е мъртва... *но То не е!* Сега се нуждаем от теб. Схващаш ли? Нуждаем се от теб. — Тя се разплака. — Затова трябва да се бориш за нас. Трябва да се бориш както преди, иначе никой няма да излезе жив.

Той дълго мълча и я гледа. *Давай, Шеф Бил,* помисли Ричи. *Давай, давай...*

Бил ги огледа един по един, после кимна.

— Е-е-еди?

— Тук съм, Бил.

— П-по-ххо-омниш ли още по к-коя тръ-ххъ-ъба?

Еди посочи покрай Виктор.

— По тази. Доста тясна изглежда, нали?

Бил кимна отново.

— Ще можеш ли? Със счу-хху-упена ръка?

— Щом е за теб, ще мога, Бил.

Бил се усмихна. Ричи не бе виждал никога през живота си толкова уморена и страшна усмивка.

— О-ххо-тведи ни там, Е-еди. Д-да свъ-ххъ-ършваме.

5.

В Тунелите / 04:55 ч.

Докато плъзеше, Бил си спомни за предишното падане, но въпреки това краят на тръбата го свари неподготвен. Както плъзгаше длани по лепкавото дъно на стария канал, изведнъж ръцете му увиснаха в пустотата. Рухна навън, инстинктивно се претъркаля и нещо в рамото му болезнено изхрущя.

— Вни-ххи-мавайте! — чу той собствения си вик. — Тук е проххо-падането! Е-е-еди?

— Тук! — размаханата ръка на Еди се плъзна по рамото му. — Ще ми помогнеш ли да се измъкна?

Бил прегърна Еди и го издърпа в новата тръба, като гледаше да опази счупената му ръка. След него изпълзя Бен, после Бев и Ричи.

— Имаш ли кхи-и-брит, Р-ричи?

— Аз имам — каза Бевърли. Бил усети как нечия ръка го докосна в мрака и пъкна между пръстите му блокче кибрит. — Останали са само осем клечки, но у Бен има още. От стаята.

— Под ми-ххи-ишница ли ги д-държа, Б-бев? — запита Бил.

— Този път не — каза тя и го прегърна в тъмнината. Той се вкопчи в нея с всички сили, опитвайки да приеме утехата, която тя тъй отчаяно копнееше да му даде.

После бавно я отпусна и драсна клечка кибрит. Силата на спомена накара всички едновременно да погледнат надясно. Останките на Патрик Хокстетър още лежаха там сред няколко безформени мухлясали буци, може би някогашни учебници. Сега човешкото в тая купчина личеше само по дъгата от щръкнали зъби, между тях два пломбирани.

И още нещо. В трептящата светлина на пламъчето край Патрик едва проблесна лъскаво кръгче.

Бил изтърва клечката и веднага драсна нова. Вдигна находката.

— Халката на Одра — изрече той с глух, безизразен глас.

Клечката изгасна в пръстите му.

Сред мрака той надяна халката.

— Бил? — колебливо се обади Ричи. Имаш ли представа

6.

В Тунелите / 14:20 ч.

колко дълго бяха бродили из тунелите под Дери откакто напуснаха мястото, където лежеше трупът на Патрик Хокстетър, но Бил беше сигурен, че вече няма да намери обратния път. Непрекъснато си спомняше какво бе казал баща му: *Можеш да се луташ седмици наред*. Ако чувството за ориентация на Еди им изневереше, щяха да загинат и без намесата на То; щяха да бродят докато умрат от изтощение... или докато се издавят като мишки в някоя препълнена тръба.

Но Еди изобщо не изглеждаше разтревожен. От време на време молеше Бил да драсне нова клечка от намаляващите им запаси, после пак поемаше напред и сякаш напосоки завиваше ту наляво, ту надясно. Понякога тръбите ставаха толкова широки, че колкото и да се протягаше, Бил не успяваше да докосне тавана. Друг път се налагаше да лазят на четири крака, а веднъж цели пет ужасни минути (които им се сториха като пет часа) трябваше да пълзят по корем подир Еди, опряли лицата си в подметките на предния.

Бил беше напълно сигурен само в едно — че са достигнали някаква изоставена част от канализационната система на Дери. Действащите тръби бяха останали далече назад и нагоре. Грохотът на потоците вода бе стихнал до едва доловим тътен. Тия тръби бяха по-стари — не от гледжосана керамика, а от трошлива глина, през която тук-там се процеждаха струйки зловонна течност. Миризмата на изпражнения — оная плътна, тежка, задушшаваща миризма — бе отслабнала, но сега на нейно място идваше друг мирис: отвратителен, древен и още по-страшен.

Бен мислеше, че усеща мириса на мумията. За Еди това беше вонята на прокажения. Ричи помисли, че вони като прогнило и мухлясало вълнено яке — огромно дърварско яке, може би точно по мярка за гигант като Пол Бъниън. За Бевърли беше като миризмата на бащините й чорапи. У Стан Юрис тази воня разбуждаше страховит спомен от най-ранното му детство — удивително еврейски спомен за момче, което почти нямаше представа какво е да си евреин. Вонеше на глина замесена с мазнина и го караше да си мисли за демон без очи и

уста, наречен Голем — глинен великан, създаден през средновековието от еврейски чернокнижници, за да ги защити от християните, които ги ограбвали, изнасилвали жените им и после ги пропъждали на улицата. Майк мислеше за сухия мирис на пера в мъртво гнездо.

Когато най-сетне достигнаха края на тясната тръба, те се изплъзнаха като змиорки върху хлътналото дъно на нов, по-широк канал, който пресичаше досегашния под ъгъл. Сега можеха да се изправят. Бил преброи главичките на кибритените клечки. Четири. Прехапа устни и реши да не казва на другите колко малко ги дели от пълния мрак... освен ако се наложеше да им каже.

— Къ-къ-как сте, м-м-момчета?

Те промърмориха нещо в отговор и той кимна сред мрака. Нямаше паника, никой не бе плакал след оная история със Стан. Добре. Бил протегна ръце, откри техните и всички дълго стояха в тъмното, давайки и същевременно получавайки толкова много от този допир. Това го изпълваше с буйно ликуване — сигурен признак, че по някакъв незнаен начин сборът им е създал нещо повече от седем обикновени личности; сливаха се в едно по-могъщо цяло.

Бил драсна една от оставащите клечки и отпред се разкри тесен наклонен тунел. Сводът на този канал беше обвит в провиснали паяжини, тук-там разпарцаливени от някогашни водни струи. От гледката по гърба на Бил пробягаха тръпките на прастари страхове. Тук подът беше сух, покрит с дебел слой изтляла плесен, освен това може би листа, гъби... или някакви невъобразими утайки. По-нататък зърна купчинка кости, полуобвити в зелени парцали — може би останки от гумирано работно облекло. Бил си представи как някакъв нещастен работник от общинската водопроводна или канализационна служба се е залутал из каналите, добрал се е дотук и е срещнал...

Клечката догаряше. Той я наклони, за да спечели още миг светлина. Обърна се към Еди.

— Зна-хха-аеш ли к-к-къде сме?

Еди посочи надолу по леко извития тунел.

— Каналът е натам — каза той. — Най-много на осемстотин метра, ако тая чудесия не завие в друга посока. Мисля, че в момента сме под Горната миля. Обаче...

Пламъчето опари пръстите на Бил и той изгърва клечката. Някой — може би Бевърли — въздъхна. Но преди светлината да изгасне, Бил

бе видял тревогата по лицето на Еди.

— Кха-а-кво? К-какво има?

— Като казвам, че сме под Горната миля, имам предвид *точно* това. Вече от доста време слизаме надолу. Никой не прокарва канализационни тръби *толкова* дълбоко. Това тука вече не е тунел, а минна галерия.

— На каква дълбочина се намираме според теб, Еди? — запита Ричи.

— Четиристотин метра — отвърна Еди. — Може би и повече.

— Господи помилуй — прошепна Бевърли.

— Така или иначе, това не е канализация — обади се изотзад Стан. — Личи си по миризмата. Вони, обаче не на канали.

— Аз май бих предпочел каналите — каза Бен. — Тук вони като...

От тръбата, която бяха напуснали преди малко, долетя крясък. Косата по тила на Бил настръхна. Седмината се скупчиха един до друг и преплетоха ръце.

— ... *ще ви спинаме, копелета. Ще ви спинамеeeeeeeeeee...*

— Хенри — прошепна Еди. — Боже мой, той продължава да ни гони.

— Не ме учудва — каза Ричи. — Някои хора са толкова глупави, че не знаят кога да спрат.

Сега чуваха глухо пъхтене, скърцане на подковани обувки, шумолене на дрехи.

— ... *спинамеeeeeeeeeee...*

— Хъ-хъ-хайде — каза Бил.

Поеха надолу по тръбата, вече в колона по двама: Бил и Еди, Ричи и Бев, Бен и Стан; единствено Майк крачеше сам в края на колоната.

— На кха-а-кво р-разстояние е Х-х-хенри спо-о-ред теб?

— Не мога да преценя, Шеф Бил — каза Еди. — Ехото ме обърква. — Той понижи глас. — Видя ли ония кокали?

— Д-д-да — също тъй тихо отвърна Бил.

— Около дрехите имаше колан за инструменти. Мисля, че е бил от водопроводната служба.

— С-си-ххи-игурно.

— Как мислиш, откога...

— Н-не знъ-знъ-знам.

Еди протегна през мрака здравата си ръка и се вкопчи в Бил.

Бяха изтекли около петнадесет минути, когато чуха нещо да се задава в тъмнината.

Ричи спря, замръзнал до мозъка на костите. Изведнъж отново се превърна в тригодишно дете. Слушаше тия мляскащи, стържещи звуци — все по-близо, все по-близо — и странното шушнене като трепет на разлюляни клони. Още преди Бил да драсне нова клечка, Ричи разбра какво ги дебне.

— *Окото!* — изпищя той. — *Божичко, това е Пълзящото око!*

За миг останалите не бяха съвсем сигурни какво виждат (Бевърли имаше чувството, че баща ѝ е успял да я открие чак тук, а Еди зърна в мимолетно и страшно видение оживелия Патрик Хокстетър, който някак бе заобиколил по други тунели, за да ги пресрещне тук), но писъкът и вратата на Ричи дооформиха неясната фигура за всички тях. И те видяха онова, което виждаше той.

Огромно Око с половинметрова изцъклена зеница и мътноръждив ирис изпълваше целия тунел. Роговицата беше изпъкнала, ципеста, нашарена с пулсиращи червени вени. Гола и ужасяваща, желатинестата топка бавно пълзеше върху гъмжило от червеникави, сякаш одрани пипала. Те опипваха трошливите стени на тунела, впиваха се във всяка пукнатина и под бледата светлина на кибритеното пламъче децата имаха чувството, че по Окото са израсли кошмарни пръсти, които го влачат напред.

Окото ги гледаше със сляпа, трескава алчност. Клечката изгасна.

В тъмнината Бил усети как страшните пипала плъзват по глезените му... по коленете... ала не можеше да помръдне. Тялото му бе застинало като вкаменено. Усещаше как То приближава, усещаше долитащата откъм него топлина, чуваше влажното туптене на кръвта зад ципи и мембрани. Представи си как ще го докосне нещо лепкаво и жилаво... но нямаше глас да изкрещи. Даже когато нови пипала го обвиха през кръста, вкопчиха се в гайките на джинсите и го повлякоха напред, той не намери сили нито да изкрещи, нито да се бори. Из цялото му тяло се разливаше смъртоносна дрямка.

Бевърли усети как едно от пипалата стяга ухото ѝ като примка. От болка пред очите ѝ заиграха искри, после пипалото я помъкна напред, без да обръща внимание на нейните стонове. Сякаш

разгневена стара учителка я теглеше за ухото към последния чин, където ще трябва да седне с „магарешката шапка“ на главата. Стан и Ричи се помъчиха да отстъпят, но невидимите пипала вече се люшкаха и шумоляха от всички страни. Бен прегърна Бевърли и се помъчи да я удържи. Тя отчаяно стисна ръцете му.

— Бен... Бен, То ме хвана...

— Не, не е... Чакай... ще те издърпам...

Той задърпа с всичка сила. Бевърли изкрещя от болка и по ухото ѝ рукна кръв. Сухо, жилаво пипало застърга по ризата на Бен, поколеба се, после стегна жесток възел около рамото му.

Бил протегна ръка и дланта му шляпна в нещо лепкаво, податливо и влажно. *Боже мой, ръката ми потъва в Окото! Боже мой! Мили Боже! Окото! Ръката ми е в Окото!*

Опита да се бори, но пипалата неумолимо го влачеха напред. Китката му потъна в топла, лакома влага. Още по-напред. Окото вече поглъщаше ръката му до лакътя. Скоро цялото му тяло щеше да опре в тая лепкава повърхност и той усещаше, че тогава ще полудее. Бореше се отчаяно, блъскаше пипалата с другата ръка.

Застинал като в кошмарен сън, Еди чуваше задавени викове и шум от борба. Окото придърпваше приятелите му. Усещаше наоколо гъмжилото от пипала, но все още нито едно не го бе хванало.

Бягай у дома! — властно заповяда здравият разум. Бягай си у дома, при мама, Еди! Ще откриеш пътя!

Бил изпищя в мрака — пронизителен, отчаян писък. И веднага се раздаде отвратително мляскане.

Вцепенението на Еди мигом изчезна — То се мъчеше да погълне Шеф Бил!

— *Не!* — изрева Еди.

Ревът беше оглушителен. Никой не би допуснал, че подобен вик на древен норвежки боец може да излети от толкова крехки гърди — гърдите на Еди Каспбрак, дробчетата на Еди Каспбрак, страдащи, разбира се, от най-тежкия случай на астма в целия град. Той се втурна напред, прескачайки невидимите лазещи пипала. Мокрият гипс се люшкаше и го блъскаше по гърдите. Еди трескаво бръкна в джоба си и измъкна инхалатора.

(киселина точно такъв вкус има като киселина като акумулаторна киселина)

Налетя върху гърба на Бил Денброу и го блъсна настрани. Раздаде се воднисто прашене, последвано от глухо лакомо мяукане — Еди го чу не с ушите, а с мислите си. Той вдигна инхалатора

(киселина това е киселина щом искам значи е киселина затова на ти на яж яж яж)

— АКУМУЛАТОРНА КИСЕЛИНА, СКАПАНЯК ШИБАН! — изкрещя Еди и яростно дръпна спусъка. Същевременно стовари върху Окото жесток ритник. Кракът му потъна дълбоко в желатиновата роговица. Обляха го струи гореща течност. Той издърпа крак, почти без да усети, че е останал без обувка.

— *МАРШ ОТТУК, ПЕДЕРАСТ ГАДЕН! ЧУПКАТА! ОБИРАЙ СИ КРУШИТЕ! ИЗЧЕЗВАЙ! БЯГАЙ ДА СЕ ШИБАШ!*

Усети как пипалата го докосват, но колебливо, неуверено. Отново дръпна спусъка, обливайки Окото с лекарство и пак чу (или усети) онова мяукане... само че вече изпълнено с болка и изненада.

— *Бийте го!* — изрева Еди към другите. — *Ами че То е някакво си скапано Око! Бийте го! Чувате ли? Ритай го, Бил! Бой до посиране, мамка му гадна! Абе, путки заспали, не видите ли, че танцувам по него, на пестил ще го направя, НИЩО ЧЕ СЪМ СЪС СЧУПЕНА РЪКА!*

Бил усети как силите му се завръщат. Той изтръгна мократа си ръка от Окото... и замахна с юмрук. След миг Бен се озова до него. Шишкото налетя върху Окото, изпъшка от изненада и погнуса, после започна да бъхти с юмруци треперещата лигава преграда.

— *Пусни я!* — изрева той. — *Чуваш ли? Пусни я! Марш оттук! Марш!*

— *Някакво си Око! Някакво си скапано Око!* — крещеше Еди, обезумял от възторг. Той изстреля нова струя лекарство и усети как Окото отстъпва. Пипалата престанаха да го опипват. — *Ричи! Ричи! Бий го! Това е само някакво си Око!*

Ричи се запрепъва напред. Сам не можеше да повярва, че прави това, че наистина пристъпва към най-страшното, най-ужасното чудовище на света. И все пак го правеше.

Замахна безсилно и щом усети как юмрукът му потъва в Окото — то беше лепкаво, влажно и някак мъхесто — неудържим гърч изхвърли навън цялото съдържание на стомаха му. Издаде задавен звук — *глурт!* — и мисълта, че се е издрайфал върху Окото, мигом

предизвика повторен спазъм. Не успя да замахне отново, но навярно и първият удар стигаше, след като чудовището бе породено от неговото съзнание. Изведнъж пипалата изчезнаха. Чуха как То се оттегля... а сетне в мрака се чуваше само пъхтенето на Еди и тихият плач на Бевърли, притиснала с длан окървавеното си ухо.

Бил драсна една от трите последни клечки и седмината се спогледаха с потресени, зашеметени лица. Лявата ръка на Бил беше облепена с мътна, лепкава слуз, напомняща смес от сополи и полусъсирен белтък. По шията на Бевърли бавно се стичаше кръв, върху бузата на Бен тъмнееше нова драскотина. Ричи бавно побутна очилата си нагоре.

— До-ххо-обре ли сте вси-всички? — дрезгаво запитва Бил.

— Ами *ти*, Бил? — запитва Ричи.

— Д-добре съм. — Той се обърна към Еди и прегърна дребното момче със свирепа нежност. — Т-ти ми спа-хха-аси ж-живота, ч-ч-човече.

— Изяло ти е *обувката* — обади се Бевърли и избухна в лудешки смях. — И това ако не е *беля*...

— Само да се измъкнем оттук, ще ти купя нови кецове — обеща Ричи и тупна Еди по рамото сред мрака. — Как го направи, Еди?

— Застрелях го с инхалатора. Уж че е киселина. Такъв вкус има, когато ми се случи тежък ден, нали разбираш? Страхотна работа свърши.

— Танцувам по него, на пестил ще го направя, **НИЩО ЧЕ СЪМ СЪС СЧУПЕНА РЪКА** — повтори Ричи и се разкиска неудържимо. — Хич не беше зле, Едс. Голям майтапизъм, между нас казано.

— Мразя да ме наричаш Едс.

— Знам — каза Ричи и го прегърна с всичка сила, — обаче нали все някой трябва да те закалява, Едс. Когато пораснеш и се разделиш с уютното детско битие, тогаз да ти каем 'начи... 'начи... тогаз мое да ти просветне, че животът хич не бил толкоз лек, момко!

Еди се задъха от смях.

— По-скапан Глас не бях чувал от теб, Ричи.

— Добре де, дръж инхалатора в готовност — обади се Бевърли. — Може пак да потрябва.

— Не го ли видя някъде, Бил? — запитва Майк. — Когато драсна клечката.

— О-ххо-тиде с-си — каза Бил. — Но вече наближаваме. Т-тук някъде е н-неговата бь-ххь-ърлога. И м-мисля, ч-ч-че този п-път на-хха-истина го з-заболя.

— Хенри пак идва — съобщи Стан с глух, дрезгав глас. — Чувам го някъде зад нас.

— Да вървим тогава — каза Бен.

Тръгнаха. Тунелът равномерно слизаше надолу и мирисът — плътната зверска воня — ставаше все по-силен. Понякога изотзад долитаха виковете на Хенри, но сега те изглеждаха далечни и маловажни. Всички изпитваха някакво странно чувство, напомнящо чувството за разпокъсано, изкривено пространство, което бяха усетили в къщата на Нийбълт стрийт — чувството, че са прекрачили отвъд границите на света в някаква злокобна пустош. Бил усещаше (макар да му липсваха думи за изразяване на тази увереност), че наближават мрачното и прогнило сърце на Дери.

Майк Хенлън сякаш долавяше болнавия неритмичен пулс на това сърце. Бевърли усещаше как някаква тлетворна сила се сгъстява около нея, мъчи се да я обгърне, да я откъсне от другите и да я остави в пълна самота. Тя нервно посегна и стисна ръцете на Бил и Бен. Стори й се, че двамата са прекалено далече и тя тревожно извика:

— Хванете се за ръце! Ще се загубим!

Стан пръв осъзна, че отново могат да виждат. Из въздуха се разливаше странно бледо сияние. Отначало различи само ръцете си, хванали Бен от едната страна и Майк от другата. После разбра, че вижда копчетата по калната риза на Ричи и пръстена на Среднощния капитан — евтино приложение към кутиите с пшеничена каша — върху малкия пръст на Еди.

— Виждате ли, момчета? — запита Стан и спря на място.

Другите също спряха. Бил се огледа и първо откри, че *наистина* вижда — поне мъничко — а после осъзна, че тунелът се е разширил неимоверно. Сега се намираха в сводест проход, просторен като Съмнъровия тунел в Бостън. Даже по-голям, поправи се той и продължи да върти очи усещайки как в гърдите му нахлува боязливо смайване.

Извиха глави да огледат свода, който сега се издигаше на петнадесет метра над тях, поддържан от извити като ребра каменни колони. Надолу провисваха дълги развлячени паяжини. Подът беше

покрит с плочки, но го разбираха едва сега, защото дебелият слой стара мръсотия заглушаваше стъпките им. От едната извита стена до другата имаше поне тридесет метра разстояние.

— Ония от канализацията май съвсем са откачили — каза Ричи и смутено се разсмя.

— Прилича ми на катедрала — прошепна Бевърли.

— Откъде идва светлината? — заинтересува се Бен.

— М-май ч-че на-хха-право от с-с-стените — каза Бил.

— Не ми харесва — промърмори Стан.

— Да в-в-вървим. Х-х-хенри ни г-гони по п-п-петите.

Оглушителен, дрезгав крясък процепи здрача, сетне се раздаде тежко, гръмотевично пърхане на криле. От мрака налетя грамаден черен силует с пламтящо око — другото тъмнееше като разбит фенер.

— Птицата! — изкрещя Стан. — Пазете се, това е птицата!

Птицата пикираше над тях като уродлив изстребител. Люспестата оранжева човка се отваряше и затваряше, разкривайки отвътре нещо розово и гладко като сатенена облицовка на ковчег.

Летеше право към Еди.

Човката раздра рамото му и той усети как болката потъва навътре като разяждаща киселина. Изкрещя, а замахът на чудовищните криле тласна в лицето му зловонния застоял въздух. Сетне То се отдалечи и зави за нова атака. Зловещо пламтящото око се въртеше в златистата орбита и помръкна само за миг, когато примигналият клепач го закри с полупрозрачна ципа. Ноктите търсеха Еди, който приклепна с писък. Острите върхове нацепиха ризата на парцали, оставяйки плитки алени бразди между плешките му. Еди нададе вой и се опита да пропълзи настрани, но птицата вече връхлиташе за трети път.

Тършувайки из джоба си, Майк се хвърли напред. В ръката му изникна евтино ножче. Докато птицата се спускаше над Еди, Майк замахна в широка дъга към грамадния люспест крак. От дълбоката рана бликна кръв. Птицата отхвъркна нагоре, после сви криле и връхлетя като снаряд. В последния момент Майк се просна настрани и тласна острието нагоре. Не улучи и птичата лапа го блъсна по китката с такава сила, че цялата му ръка изтръпна — по-късно щеше да посинее чак до лакътя. Ножчето отлетя в мрака.

С победоносен грак птицата се хвърли в нова атака. Майк се праметна върху Еди и зачака края.

Докато птицата се завръщаше, Стан пристъпи към двете сгусени момчета. Стоеше дребен и някак чист въпреки всичката кал, набита в дланите, ръцете, панталоните и ризата му. Изведнъж той вдигна ръце в странен жест — с длани напред и палци надолу. Птицата пак изграчи и се стрелна само на сантиметри от Стан. Вихърът от чудовищните криле развя косата му. Той се завъртя, за да посрещне новото нападение.

— Вярвам в птицата кардинал, макар че никога не съм я виждал — изрече Стан с ясен, звънък глас. Птицата изпищя и отскочи като улучена от куршум. — Вярвам в лешояда, в скалната лястовица от Нова Гвинея и в бразилското фламинго. — Птицата пищеше, кръжеше и изведнъж се стрелна с грак високо под свода. — *Вярвам в плешивия златен орел!* — изкрещя подир нея Стан. — *И мисля, че нейде може наистина да съществува феникс! Но в теб не вярвам, затова се пръждосвай! Марш оттук! Обирай си крушите!*

Той замълча и настана плътна тишина.

Бил, Бен и Бевърли се приближиха до Майк и Еди; помогнаха на Еди да се изправи и Бил огледа раните.

— Н-не са дъ-дъ-дълбоки — каза той. — Ама б-бас дъ-ххъ-ържа, ч-че адски б-боли.

— То ми разкъса ризата, Шеф Бил. — Еди отново хъхреше и по бузите му лъцяха сълзи. Дивият варварски рев вече беше само невероятен спомен. — Какво ще кажа на мама?

Бил се усмихна.

— Д-дай да о-ххо-тложим въ-ъ-проса д-докато излезем о-ххот-тук. Ла-хха-апай п-пръскалката, Е-еди.

Еди послушно си пръсна лекарство и пак захъхри.

— Страхотен си, мой човек — обърна се Ричи към Стан. — Мама му стара, направо си велик!

Стан трепереше от глава до пети.

— Ами, просто на света няма такава птица. Никога не е имало и няма да има.

— *Идваме!* — изкрещя изотзад Хенри. В гласа му звучеше безумие. Из тунела прокътна вой и дивашки смях, сякаш от мрака се

задаваше някакво невъобразимо адско изчадие. — *Аз и Бълвоча! Идваме и ще ви очистим, копелета гадни! Няма къде да мърдате!*

— *Бъ-бъ-бягай, Х-х-хенри!* — извика Бил. — *Все о-ххо-още имаш в-в-време!*

Хенри отвърна с глух, нечленоразделен рев. От мрака долетяха провлачени стъпки и във внезапен изблик на вдъхновение Бил осъзна истинската роля на Хенри: той беше реално, смъртно същество и не можеше да бъде спрял с инхалатор или природолюбителски наръчник. Магията нямаше да го засегне. Беше прекалено глупав за това.

— *Хъ-хъ-хайде. Не б-б-бива да ни до-ххо-огони.*

Продължиха напред, хванати ръка за ръка. Парцаливата риза се развяваше зад гърба на Еди. Светлината се засилваше, тунелът ставаше все по-грамаден. С всяка крачка напред сводът излиташе нагоре, докато почти се изгуби от поглед. Сега сякаш не крачеха по тунел, а бавно напредваха из титаничен подземен двор, преддверие на някакъв великански замък. Сега от стените се лееха буйни жълто-зелени пламъци. Мирисът ставаше още по-силен и децата усетиха вибрация, без да знаят дали е истинска или съществува само в главите ми. Тя тръпнеше упорито и ритмично.

Като удари на сърце.

— *Тунелът свършва!* — извика Бевърли. — *Гледайте! Сляпа стена!*

Но когато се приближиха, дребни като мравчици сред този необятен мръсен под от плочи колкото Баси парк, те видяха, че стената не е сляпа. Сред нея тъмнееше самотна вратичка от яки дъбови дъски, скрепени с две кръстосани железни ленти. И макар че стената се извисяваше на стотици метри, вратичката беше съвсем малка. Висока бе не повече от метър — такива вратички рисуват илюстраторите в книжки с приказки. От пръв поглед личеше, че е създадена само за деца.

В главата на Бен призрачно прозвуча гласът на библиотекарката: *Кой ли прави троп-троп-троп по моя мост?* Децата се привеждат напред и в очите им блести вечната омая на приказката: дали чудовището пак ще остане измамено... или ще се нахрани?

Върху вратичката тъмнееше белег, а отстрани имаше камара кости. Малки кости. Костите на един Господ знае колко деца.

Бяха стигнали до леговището на То.

А белегът на вратата? Какво означаваше?

Бил го изтълкува като книжно корабче.

Стан го видя като излитаща към небето птица — може би феникс.

Майкъл видя забулено лице — ако можеше да го разбули, навярно щеше да се окаже лицето на смахнатия Бъч Бауърс.

Ричи видя очи зад очила.

Бевърли видя здраво стиснат юмрук.

Еди помисли, че вижда лицето на прокажения с хлътнали очи и сбръчкана беззъба уста — всички недъзи, всички болести на света бяха изсечени върху това лице.

Бен Ханском видя куп парцаливи превръзки и сякаш вдъхна мириса на отдавна изтлели подправки.

По-късно Хенри Бауърс щеше да стигне до същата врата и докато в главата му още кънтяха писъците на Бълвоча, щеше да разпознае знака на луната — кръгла, натежала... и черна.

— Страх ме е, Бил — прошепна Бен с треперещ глас. — Трябва ли да влезем?

Бил побутна с крак изтлелите прашни кости и изведнъж стовари върху камарата жесток ритник. Боеше се не по-малко от другите... но не биваше да забравя Джордж. То бе откъснало ръката на Джордж. Дали нейде тук се валяха и неговите малки, крехки кости? Да, разбира се.

Бяха тук заради собствениците на тия кости, заради Джордж и всички други — заради вече отвлечените, заради ония, които просто

бяха зарязани да гният из каналите... и заради ония, които тепърва щяха да бъдат отвлечени.

— Трябва — каза Бил.

— Ами ако е заключено? — тъничко запитва Бевърли.

— Н-не е за-хха-ключено — отвърна Бил и добави с дълбока увереност, идваща нейде отвътре: — Т-такива м-места ни-ххи-икога не се з-з-заключват.

Той положи върху вратата пръстите на дясната си ръка и тласна напред. Отвътре бликна поток зловеща жълто-зелена светлина. Отново ги лъхна онзи зверски мирис — невероятно, убийствено могъщ.

Един по един пропълзяха през приказната вратичка и навлязоха в леговището на То. Бил

7.

В Тунелите / 04:59 ч.

спря толкова внезапно, че другите се сблъскаха един в друг като товарни вагони, когато локомотивът рязко удари спирачки.

— Тъ-тъ-тук б-беше. О-ххо-кото. П-п-помните ли?

— Спомням си — каза Ричи. — Еди го прогони с инхалатора. Уж че било киселина. И разправяше нещо за танци. Голям майтапизъм, обаче не помня точно какво беше.

— Н-няма зна-хха-чение. Щом ве-ххе-днъж се е п-п-провалило, няма да го в-в-видим вече — каза Бил. Той драсна клечка кибрит и се озърна към другите. В светлината на пламъчето лицата им изглеждаха лъчезарни, мистични... и безкрайно млади. — К-к-как сте, м-момчета?

— Добре сме, Шеф Бил — отвърна Еди, макар че лицето му се кривеше от болка. Импровизираната шина се разпаднаше. — Ами ти как си?

— О-ххо-кей — каза Бил и побърза да духне клечката преди да разчетат по лицето му, че съвсем не е така.

— Как е станало? — запитва Бевърли и докосна ръката му в мрака. — Бил, как е успяла да...

— З-защото спо-ххо-менах името на г-г-градчето. Т-т-тя е пристигнала да ме тъ-ххъ-ърси. О-ххо-още т-тогава нещо ми п-п-подказваше да си з-з-затварям у-хху-стата. Ама н-не го по-ххо-

слушах. — Той безпомощно тръсна глава в тъмнината. — Но д-даже да е п-п-пристигнала в Де-ххе-ери, не ръ-разбирам к-к-как се е до-ххо-брала д-дотук. К-кой я е д-д-довел, ако не Х-х-хенри?

— То — обади се Бен. — Знаем, че не винаги изглежда зло. Може да ѝ е казало, че си изпаднал в беда. После я е домъкнало тук, за да... сигурно за да те прецака. За да убие куража ни. Защото ти винаги си бил нашият кураж, Шеф Бил.

— Том? — промърмори Бевърли замислено и глухо.

Бил бързо драсна нова клечка.

— К-к-кой?

Тя го гледаше с отчаяна откровеност.

— Том. Моят съпруг. И той знаеше. Поне мисля, че му споменах името на градчето, както ти си го споменал пред Одра. Аз... не знам дали го е запомнил. Тогава беше побеснял от злоба.

— Господи, това да не е някаква сапунена опера, в която на финала изскача цялата трупа? — обади се Ричи.

— Не е сапунена опера — дрезгаво възрази Бил, — а шоу. Като в цирка. Нашата Бев се е омъжила за Хенри Бауърс. А щом го е зарязала, как няма да дотърчи насам? В края на краищата, истинският Хенри не пропусна да дойде.

— Не — каза Бевърли. — Не съм се омъжила за Хенри. Омъжих се за баща си.

— Има ли разлика, щом те е пребивал? — запита Еди.

— Е-ххе-лате — каза Бил. — П-п-приближете се.

Другите пристъпиха към него. Бил напипа ръцете на Еди и Ричи. След миг стояха в кръг както някога, макар че сега не бяха седмина. Еди усети как някой го прегръща през рамото. В гърдите му бликна топла, позната утеха.

Бил долавяше прилива на някогашната сила, ала с отчаяние осъзна, че нещата наистина са се променили. Силата далеч не беше толкова могъща — тя трептеше мъчително като пламъче на свещ в зловонен, застоял въздух. Мракът победоносно гъстееше наоколо. И Бил усети мириса на То. *Надолу по тунела и не чак толкова далече, помисли той, има една вратичка с белег. Какво се криеше зад тая вратичка? Само това още не мога да си спомня. Помня как напрегнах пръсти, за да не треперят. Помня как бутнах вратичката. Помня даже как отвътре лумна сияние — то изглеждаше едва ли не живо,*

сякаш не беше светлина, а гъмжило от фосфоресциращи змии. Помня вонята, като в маймунска клетка, даже още по-лоша. А после... нищо.

— П-п-помни ли н-някой к-как и-ххи-зглеждаше То в д-д-действителност?

— Не — каза Еди.

— Мисля... — започна Ричи, сетне Бил въпреки мрака усети как той поклаща глава. — Не.

— Не — каза Бевърли.

— Нищо — потвърди Бен. — Само това не мога да си спомня. Как изглеждаше То... и как се бихме с него.

— Чюд — каза Бевърли. — Така се бихме. Но не помня какво означава тази дума.

— Стойте д-до мен — каза Бил, — и аз ще стъ-стъ-стоя до в-вас, м-м-момчета.

— Бил — обади се Бен. Гласът му звучеше съвършено спокойно. — Нещо идва към нас.

Бил се вслуша. Чу как през мрака се задават бавни, провлачени стъпки... и го обзе страх.

— О-о-одра? — подвижна той... но вече знаеше, че не е тя.

Провлачените стъпки приближаваха.

Бил драсна клечка кибрит.

8.

Дери / 05:00 ч.

Първото странно нещо в този пролетен ден на 1985 година се случи две минути преди астрономическия изгрев. За да разбере цялата му странност, човек би трябвало да познава два факта, известни на Майк Хенлън (който по това време лежеше безсъзнание в Общинската болница), и свързани с Баптистката църква, построена на ъгъла на Уичъм и Джаксън стрийт през 1897 година. Над църквата стърчеше изящна бяла куличка — същински символ на всички протестантски храмове в Нова Англия. От четирите ѝ страни имаше часовникови циферблати, а самият часовник беше докаран от Швейцария през 1898

година. Друг такъв можеше да се види само в Хейвън Вилидж, на шестдесет километра от Дери.

Часовникът струваше 17000 долара и бе дарение от дърводобивния магнат Стивън Бауи, който живееше на Западния булевард. Бауи можеше да си позволи подобен жест. Като дълбоко религиозен човек той бе заемал в продължение на четири десетилетия поста на църковен настоятел (през последните години бе ръководил по съвместителство и местния клон на Легиона за бяла нравственост). Освен това се славеше с прочувствените си речи по случай Празника на майките, наричан от него с дълбоко уважение „Майчина неделя“.

Откакто бе монтиран на 31 май 1898 година, този часовник неизменно отмерваше времето с удари на всеки половин час. Градската история помнеше само едно изключение. В деня, когато избухна стоманолеярната на Кичънър, часовникът не удари пладне. Местните жители смятаха, че отец Джолин е заглушил камбаната в знак на скръб по загиналите деца и макар това да не бе вярно, свещеникът не разсея заблудата им. Часовникът просто не бе ударил.

Не удари и в пет часа сутринта на 31 май 1985 година.

В този момент из целия Дери старите кореняци отвориха очи и се надигнаха, обзети от безпричинна тревога. Едни посегнаха към лекарствата, други си сложиха изкуствените зъби, трети запалиха лули или пури.

Старците бдяха на стража.

Сред тях беше и отдавна прехвърлилият деветдесетте Норбърт Кийн. Той изкуцука до прозореца и се втренчи в притъмнялото небе. Предната вечер по радиото бяха обещали ясно време, но костите му подсказваха, че ще вали и то проливно. Усещаше как го обхваща дълбок страх; чувствуваше се в опасност, сякаш смъртоносна отрова бавно пълзеше към сърцето му. Смътно си спомни за онзи ден, когато бандата на Брадли безгрижно пристигна в Дери под дулата на седемдесет и пет пистолета и пушки. Да, след такава работа човек усещаше как отвътре му става леко и топло, сякаш всичко... сякаш всичко някак се *потвърждаваше*. По-добре не можеше да го изрази, дори в мислите си. След такава работа човек имаше чувството, че може би ще живее вечно, а дявол да го вземе, Норбърт Кийн почти бе сполучил в това отношение. Всеки ден изминаваше точно по пет

километра, макар че на 24 юни щеше да навърши деветдесет и шест. Ала сега изпитваше страх.

— Тия хлапетии — промърмори той, гледайки навън, без да усеща, че говори на глас. — Какво ги прихваща тия проклети хлапета? Какви пакости са замислили тоя път?

В същия миг с немощен, ръждив и нечут от никого писък се събуди деветдесет и девет годишният Егбърт Тараугуд, който бе присъствувал в „Сребърния долар“, докато Клод Еру настройваше секирата, за да изсвири с нея погребалния марш на четирима мъже. Сега пак бе сънувал Клод, само че този път дърварят връхлетя върху него, брадвата се стовари и в следващата секунда Тараугуд видя как собствената му ръка се гърчи и подскача на тезгяха.

Нещо се е объркало, мина му мъглява мисъл, докато трепереше от страх и студ в дългите си долни гащи с жълти петна от урина. *Нещо ужасно се е объркало.*

Дейв Гарднър, който бе открил осакатеното тяло на Джордж Денброу през октомври 1957 и чийто син бе открил тази пролет трупа на първата жертва от новия цикъл, отвори очи точно в пет часа и още преди да погледне будилника на бюрото, помисли: *Часовникът на Баптистката църква не удари... Какво е станало?* Усети огромен, неясен страх. Дейв бе преуспял в живота. През 1965 година бе закупил „Всичко за нозете“, а днес притежаваше втори магазин за обувки в търговската зона и трети в Бангор. Изведнъж всички тия неща — неща, за които бе превивал гръб през целия си живот — му се сториха заплашени. *От какво?* — мислено извика той, гледайки спящата си жена. *От какво те прихваща тая паника, само задето някакъв си часовник не ударил точния час?* Но отговор нямаше.

Той стана и пристъпи към прозореца, придърпвайки долнището на пижамата. Небето кипеше от нахлулите откъм запад облаци и тревогата на Дейв се засили. За пръв път от много време насам си припомни писъците, които преди двадесет и седем години го бяха привлекли на верандата, за да види сгърченото телце с жълтия дъждобран. Вгледа се в прииждащите облаци и помисли: *Над нас е надвиснала заплаха. Над всички ни. Над Дери.*

Полицейският шеф Андрю Радмейкър, който искрено вярваше, че е положил всички усилия, за да разгадае новата поредица от убийства на деца в градчето, стоеше на верандата пред своя дом с

палци под служебния колан и усещаше същата тревога. *Нещо ще се случи. Май ще вали като из ведро. Но не е там работата.* Той потръпна... и както стоеше на верандата, долавяйки откъм кухнята аромата на пържен бекон, първите едри капки затупкаха по тротоара на Рейнолдс стрийт пред спретнатата му къщичка, а над дърветата на Баси парк иззад хоризонта долетя далечна гръмотевица.

Радмейкър потръпна отново.

9.

Джордж / 05:01 ч.

Бил вдигна пламъчето... и нададе протяжен, треперещ писък на отчаяние.

Насреща по тунела се тътреше Джордж — Джордж, облечен в същия окървавен жълт дъждобран. Единият ръкав висеше сплескан и отпуснат. Лицето на Джордж беше бяло като сирене и върху него лъщяха сребристи очи. Те се вторачиха в Бил.

— *Корабчето ми!* — Мъртвешкият глас на Джорджи се извиси, заподскача из тунела. — *Не мога да го намеря, Бил, навсякъде дирих и все го няма, а сега съм мъртъв и ти си виновен, ти си виновен, ТИ СИ ВИНОВЕН...*

— Джъ-джъ-джорджи! — изкрещя Бил. Усети как разумът му залита, изтръгва се от корените.

Джордж продължаваше да се препъва насреща. Единствената му ръка се надигна към Бил и бледите пръсти се сгърчиха хищно. Ноктите бяха мръсни, нащърбени.

— *Ти си виновен* — прошепна Джордж и се ухили. Зъбите му бяха дълги и хищни. Потрепваха нагоре-надолу като челюсти на капан за мечки. — *Ти ме изпрати навън, ти си... виновен... за всичко.*

— Нъ-нъ-не, Джъ-джъ-джорджи! — извика Бил. — Аз не знъ-знъ-знаех...

— *Ще те убия!* — изрева Джордж и от озъбената уста излетяха зверски, кучешки звуци — вой, лай, ръмжене. Към тях се примесваше нечовешки смях. Сега Бил усещаше миризмата му — миризмата на изгнилия Джордж. Лепкава миризма на мазе, на някакво неопикуемо

жълтооко чудовище, което се спотайва в ъгъла и чака да изтърбуши първото срещнато момченце.

Челюстите на Джордж се захлопнаха и зъбите му изтракаха като билиардни топки. От очите му бликна жълтеникава гной... и клечката изгасна.

Бил усети, че приятелите му са изчезнали — бягаха, разбира се, бягаха и го изоставяха сам. Също като родителите му, те не искаха да имат нищо общо с него, защото Джордж беше прав: всичко бе станало по негова вина. Скоро щеше да усети как оная единствена ръка го стиска за гърлото, скоро щеше да усети как хищните зъби раздират плътта му и така трябваше да бъде. Така щеше да е справедливо. Той бе пратил Джордж да умре навън, а сетне цял живот бе писал за ужаса на това предателство — о, разкрасяваше го с безброй маски, почти колкото безбройните лица на То, ала чудовището в дъното на всички тия истории беше братчето му Джордж, хукнало под пороя с парафиненото корабче. Сега идваше часът за изкупление.

— Заслужил си смърт задето ме уби — прошепна Джордж. Вече беше съвсем близо. Бил стисна клепачи.

После из тунела се разля жълта светлина и той отново отвори очи. Ричи държеше клечка кибрит.

— Бори се, Бил! — извика Ричи. — За Бога! Бори се!

Какво търсите тук? Той ги огледа с недоумение. Значи все пак не бяха избягали. Как така? Как можеха да не избягат, след като бяха разбрали как подло е убил собствения си брат?

— Бори се! — крещеше Бевърли. — О, Бил, бори се! Само ти можеш да го сториш! Моля те...

Джордж вече беше само на няколко крачки. Изведнъж той се изплези. Езикът му беше обрасъл с белезникава плесен. Бил изпищя отново.

— Убий го, Бил! — изрева Еди. — То не е брат ти! Убий го докато е малко! *Убий го СЕГА!*

Джордж стрелна за миг към Еди погледа на сребристите си очи и дребният мъж отлетя към стената като ударен. Бил стоеше вцепенен и гледаше как брат му пристъпва напред. Джордж, отново Джордж след толкова много години, Джордж щеше да сложи края както бе сложил началото, о да, ето, вече чуваше как жълтият дъждобран скърца все по близо, чуваше как звънтят закопчалките на галошите и долавяше

мириса на мокри листа, сякаш под дъждобрана имаше само гнила шума, сякаш галошите бяха натъпкани с лански листа, да, човече от листа, точно така, това беше Джордж, прогнило топчесто лице и тяло от сплъстени листа, които понякога задръстват каналите след наводнение.

До ушите му едва долетя писъкът на Бевърли.

(троши стобора)

— Бил, моля те, Бил...

(с трясък сух и пак крещи)

— Заедно ще потърсим корабчето — каза Джордж. По бузите му като фалшиви сълзи се стичаше гъста, жълтеникава гной. Той посегна към Бил, главата му се килна настрани и устните оголиха остри, зверски зъби.

(че срещнал дух той срещнал дух ТОЙ СРЕЩНАЛ)

— Ще го намерим — каза Джордж и Бил усети в дъха му воня на избухнали от разложението зверски трупове, проснати край шосето в гореща нощ. Когато Джордж разтвори челюсти, зад тях се разкри мрачна паст, из която гъмжаха сгърчени твари. — То още е тук, тук долу всичко се рее, и ние ще се реем, Бил, всички ще се реем...

По шията на Бил се плъзнаха ръце, студени като рибешки корем.

(ТОЙ СРЕЩА ДУХ НИЕ СРЕЩАМЕ ДУХ ТЕ НИЕ ВНЕ СРЕЩАТЕ ДУХ...)

Сгърченото детско лице бавно се носеше из въздуха към шията на Бил.

— ...реем...

— *Троши стобора с трясък сух!* — изрева Бил. Гласът му бе станал чужд, басов, мощен и Ричи внезапно си припомни, че Бил пелтечеше само когато говореше със собствения си глас; подражаваше ли някому, той не заекваше никога.

Призракът на Джордж изсъска и се отдръпна като ударен, вдигайки ръка пред лицето си.

— Точно така! — изкрещя обезумелият от възторг Ричи. — Сега ти е паднало, Бил! Довърши го! Довърши го! Довърши го!

— *Троши стобора с трясък сух и пак крещи, че срещнал дух!* — тътнеше гръмотевичният глас на Бил. Той пристъпи към фалшивия Джордж. — *Ти не си дух! Джордж знае, че не съм искал да умре! Нашите не бяха прави! Обвиняваха мен и не бяха прави! Чуваш ли?*

Изведнъж изчадието с образа на Джордж изцвърча като плъх и се завъртя. Нещо се люшкаше и трепереше под жълтия дъждобран. Самият дъждобран сякаш се разливаше, протичаше на ярки жълти петна. Пред очите им То губеше облик, ставаше безформено.

— *Троши стобора с трясък сух, копеле гадно!* — ревеше Бил Денброу. — *И пак крещи, че срещнал дух!*

Той се хвърли напред и пръстите му сграбчиха жълтия дъждобран, който вече не беше дъждобран. Усети в ръцете си нещо като полуразтопен шоколад, който протече между пръстите му още щом го стисна в юмрук. Бил падна на колене. После Ричи изохка от болка в опарените пръсти. Клечката изгасна и отново се възцари мрак.

Бил усети как в гърдите му се надига нещо топло, задушаващо и парливо като коприва. Той обгърна колене и притисна брадата си към тях с надеждата, че това може да прогони или поне да облекчи болката. Смътно се радваше, че наоколо царува мрак и другите не могат да видят страданието му.

От гърлото му излетя звук — треперещо ридание. После второ; трето.

— *Джордж!* — извика той. — *Джордж, извинявай! Не съм искал да се случи ни-ххи-ищо лъ-лъ-лошо!*

Може би имаше още нещо за казване, но той не знаеше как да го каже. Ридаеше, проснат по гръб, с ръка върху очите, спомняше си корабчето, спомняше си равномерния тропот на дъждовните капки по прозорците на спалнята, спомняше си лекарствата и книжните кърпички върху нощното шкафче, затихващата трескава болка в главата и тялото си, а най-силно си спомняше Джордж — Джордж, Джордж в жълтия дъждобран с вдигната качулка.

— *Джордж, извинявай!* — извика той през сълзи. — *Извинявай, извинявай, моля те, и-ххи-ИЗВИНЯВАЙ...*

А сетне усети наоколо своите приятели, и никой не драсна клечка, и някой го прегърна, не знаеше кой, може би Бевърли, или Бен, или Ричи. Те бяха с него и в този кратък миг мракът бе милосърден.

10.

Към 5:30 вече валеше проливен дъжд. Метеоролозите от бангорските радиостанции изразиха умерена изненада и любезно се извиниха на всички, които са планирали излети и пикници след вчерашните прогнози. Досадна издънка, скъпи приятели; просто един от ония странни циклони, които понякога се развиват с поразителна бързина в долината на Пенобскот.

По една от радиостанциите метеорологът Джим Уит описа напредването на „удивително дисциплиниран“ атмосферен фронт. И това бе твърде меко казано. Метеорологичните условия се променяха с разстоянието: от облачно в Бангор към преръмвания в Хейвън и леки валежи в Нюпорт. Но в Дери, само на петдесет километра от центъра на Бангор, валеше като из ведро. На места по шосе № 7 колите се движеха през цяла педя вода, а в низината отвъд фермата на Рулин дренажите бяха задръстени и наводнената магистрала скоро стана непроходима. Към шест сутринта пътната полиция вече разполагаше от двете страни на низината оранжеви знаци за отклонение.

Под навеса на Главната улица подранили пътници чакаха първият автобус да ги откара на работа и се вглеждаха към Канала, където водата заплашително се надигаше между бетонните стени. Разбира се, наводнение нямаше да има; *по този* въпрос всички бяха единодушни. Водата все още беше цял метър под рекордното ниво за 1977 година, а тогава не бе имало наводнение. Но дъждът продължаваше да блъска градчето с мрачно упорство и из ниските облаци тътнеха гръмотевици. Водата се стичаше на потоци по Горната миля и потъваше с рев в мрежата от дренажи и канали.

Нямаше да има наводнение, тук бяха единодушни, но по всички лица тъмнееше смътна боязън.

В 5:45 трансформаторът на електрическия стълб край изоставения гараж на братя Тракър избухна сред облак пурпурни пламъци, обсипвайки керемидите по покрива с късове изкривен метал. Едно от летящите стоманени парчета срязва високоволтов кабел, който също рухна на покрива и заподскача със съскане като недоубита змия, бълвайки струя ослепителни искри. Въпреки пороя покривът пламна и скоро огънят обгърна целия гараж. Общинската пожарна команда потегли за първата си мисия през този ден в 6:02, а в 6:09 вече бе до гаража на братя Тракър. Сред първите огнеборци от камиона изскочи Калвин Кларк, единият от близнаците Кларк, които бяха учили заедно

с Бен, Бевърли, Ричи и Бил. При третата стъпка подметката на кожения му ботуш се озова върху кабела. Калвин загина на място. Езикът му изхвъркна навън и гумената пожарникарска дреха запуши. Наоколо се разнесе мирис като от изгорели гуми на градското сметище.

В 6:05 живеещите на Мерит стрийт в квартала Олд кейп усетиха нещо като подземна експлозия. Тук-там изпопадаха чинии и картини. В 6:06 над всички тоалетни по Мерит стрийт избухнаха гейзери от изпражнения и мръсна вода — някакво невъобразимо явление бе обърнало хода на потоците по тръбите на новата санитарна инсталация в Пущинака. На места експлозиите бяха толкова мощни, че пробиха таваните на помещенията. Една жена на име Ан Стюарт загина когато от нейната тоалетна заедно с потока мръсотия изхвъркна старинно зъбно колело. То разби матовото стъкло на душовата кабинка, където се къпеше Ан, и прелетя през гърлото ѝ като страховит снаряд. Жената бе почти обезглавена. Зъбното колело, ръждива останка от стоманолеярната на Кичънър, бе попаднало в градската канализация още преди седемдесет и пет години. Друга жена загина когато тоалетната ѝ избухна под напора на внезапно обърнатия поток, тласкан от нагнетени маси метанов газ. Нещастницата бе разкъсана на парчета докато спокойно седеше върху тоалетната чиния и четеше новия търговски каталог.

В 6:19 поредната мълния улучи Моста на целувките, който съединяваше двата бряга на Канала между Баси парк и Общинската гимназия. Парчета дърво излетяха високо във въздуха и се посипаха над буйното течение.

Вятърът се засилваше. В 6:30 според метеорологичния пункт в съдебната сграда скоростта му бе само двадесет и пет километра в час. През следващите петнадесет минути тя нарасна до четиридесет километра.

В 6:46 Майк Хенлън се свести в Общинската болница. Съзнанието му се завърна плавно като спокоен изгрев — задълго той бе убеден, че сънува. Но сънят изглеждаше странен — тревожен сън, както би казал някогашният му преподавател по психология доктор Ейбълсън. Тревогата сякаш нямаше ясно изразена причина, ала това не я прогонваше; заплахата лъхаше от цялото скромно бяло помещение.

Постепенно той осъзна, че е буден. Скромното бяло помещение се оказа болнична стая. Над главата му висяха два буркана — единият

с бистра течност, другият с тъмночервено съдържание. Кръв. Той видя прикрепения за стената телевизор и чу глухите удари на дъждовни струи по стъклата.

Майк се опита да размърда крака. Единият се движеше свободно, но другият, десният крак, отказваше да се подчини. Почти не го усещаше и разбра, че е плътно бинтован.

Малко по малко спомените се завръщаха. Бе седнал да опише срещата в бележника си, а после в библиотеката бе нахълтал Хенри Бауърс. Незабравима реликва от златния фонд. Последва ръкопашна схватка и...

Хенри! Къде бе отишъл Хенри? Да нападне другите?

Майк потърси с пръсти бутона за повикване. Копчето беше край главата му и тъкмо се готвеше да го натисне, когато вратата се отвори. На прага стоеше санитар. Двете горни копчета на бялата му престилка бяха разкопчани, а чорлавата тъмна коса му придаваше вид на герой от стария сериал „Бен Кейси“. На врата му висеше медальонче с образа на свети Кристофър. Въпреки замайването си Майк го разпозна незабавно. През 1958 година То бе убило в Дери едно шестнайсетгодишно момиче на име Черил Ламоника. Момичето имаше четиринайсетгодишен брат, Марк, и именно той се готвеше да влезе в стаята.

— Марк? — безсилно избъбри Майк. — Трябва да поговорим.

— Шшшшшт — каза Марк. Ръката му беше в джоба. — Никакви приказки.

Той прекрачи в стаята и когато застана край леглото, Майк с безпомощен ужас видя колко безжизнени са очите на Марк Ламоника. Санитарят леко наклони глава, сякаш се вслушваше в далечна музика. Извади ръка от джоба си. Държеше спринцовка.

— От това ще заспиш — каза Марк и пристъпи към леглото.

11.

Под града / 06:49 ч.

— *Шшшшшт!* — внезапно възкликна Бил, макар че не чуваха друг звук освен собствените си стъпки.

Ричи драсна клечка кибрит. Стените на тунела се бяха раздалечили и петимата изглеждаха съвсем дребни сред това необятно пространство под града. Сгушиха се един до друг и Бевърли изпита замайващо чувство за *déjà-vu*, гледайки огромните плочи по пода и провисналите раздрани паяжини. Вече приближаваха. Наближаваха.

— Какво чуваш? — запита тя, като се озърташе в светлината на догарящата клечка, очаквайки да види как някаква нова заплаха изпълзява или долита от мрака. Птицата Родан? Пришълецът от онзи ужасен филм със Сигърни Уивър в главната роля? Грамаден плъх с оранжеви очи и сребристи зъби? Но наоколо нямаше нищо освен прашния мирис на мрак и далечния тътен на вода по препълнените канали.

— Н-н-нещо не е на-хха-ред — каза Бил. — Майк...

— Майк ли? — запита Ричи. — Какво му е на Майк?

— И аз го усетих — обади се Бен. — Да не би... умрял ли е, Бил?

— Не — каза Бил. Очите му бяха замъглени, унесени и безизразни. Цялата тревога се бе събрала в гласа и напрегнатата му стойка. — Той... Т-т-той... Бил шумно преглътна. Очите му се разшириха. — О! О, *не!*...

— Бил! — тревожно извика Бевърли. — Бил, какво има? Какво...

— Дръ-ххъ-ъжете ме за р-р-ръцете! — изкрещя Бил. — *Бъ-бъ-бързо!*

Ричи захвърли клечката и сграбчи ръката му. Бевърли го хвана от другата страна. Пресегна се и усети как Еди безсилно я докосва със счупената си ръка. Бен се хвана за него и заедно с Ричи затвори кръга.

— *Изпрати му нашата сила!* — извика Бил с онзи непознат, дълбок глас. — *Изпрати му нашата сила, който и да си Ти, изпрати му нашата сила! Сега! Сега! Сега!*

Бевърли усети как нещо полита от тях към Майк. Главата ѝ се отметна в екстаз и хъхрецият дъх на Еди се смеси с грохота на вода из каналите.

12.

— Сега — глухо изрече Марк Ламоника. От гърдите му се отрони въздишка на мъж, който усеща приближаващия оргазъм.

Майк натискаше бутона отново и отново. Чуваше как звънецът оглася стаята на сестрите в дъното на коридора, но никой не идваше. В проблясък на някакво сатанинско прозрение той разбра, че сестрите седят около масичката, четат сутрешните вестници, пият кафе и слушат звънеца, но не го чуват, не реагират, щяха да реагират по-късно, когато всичко свършеше, защото така ставаха нещата в Дери. В Дери беше за предпочитане да не виждаш и да не чуваш... докато всичко свърши.

Майк дръпна ръка от бутона.

Марк се приведе над него и иглата на спринцовката заблестя. Докато смъкваше чаршафа надолу, медальончето се люшкаше под врата му с хипнотичен ритъм.

— Точно тук — промърмори той и отново въздъхна. — Край гръдната кост.

Изведнъж Майк усети, че в тялото му нахлува сила — някаква първобитна сила, която го разтърси като електрически шок. Той се изпъна със свити ръце и сгърчени пръсти. Очите му се разшириха. Той изръмжа и страховитото вцепенение го напусна мигновено.

Дясната му ръка се стрелна към нощното шкафче. Там имаше пластмасова кана и масивна водна чаша, каквито се срещат в кафенетата. Пръстите му обгърнаха чашата. Ламоника усети промяната; съненият, доволен блясък в очите му изчезна, заменен от неувереност и тревога. Понечи да се отдръпне, но в този момент Майк замахна с чашата и я строши в лицето му.

Ламоника изкрещя, изтърва спринцовката и залитна назад. Ръцете му излетяха към раздраното лице; по бялата престилка рухна кръв.

Силата изчезна също тъй внезапно, както бе дошла. Майк тъпо гледаше парчетата стъкло по леглото, болничната пижама и порязаната си ръка. Чу как по коридора бързо се приближават леките стъпки на чехли с гумени подметки.

Сега идват, помисли той. О да, сега идват. А кой ли ще се появи, когато ме оставят сам? Кой ще е следващият?

Докато в стаята нахълтваха сестрите, които спокойно бяха пренебрегнали тревожния му зов, Майк затвори очи и се помоли това да е краят. Молеше се приятелите му да са нейде под града, молеше се да са живи и здрави, молеше се да сложат край веднъж завинаги.

Не знаеше точно на Кого се моли... но все пак се молеше.

13.

Под града / 06:54 ч.

— С-с-сега е до-ххо-обре — каза Бил.

Бен нямаше представа колко време са се държали за ръце сред мрака. Струваше му се, че бе усетил как нещо — нещо от тях, от техния кръг — отлита надалече и пак се връща. Но не знаеше къде е било това нещо — ако изобщо съществуваше — и какво е извършило.

— Сигурен ли си, Шеф Бил? — запита Ричи.

— Д-д-да. — Бил пусна ръцете на Ричи и Бевърли. — О-ххо-баче ще т-т-трябва да свъ-ххъ-ършваме к-колкото се може п-п-по-бързо. И-ххи-идвайте.

Продължиха напред. От време на време Ричи и Бил драскаха нови клечки кибрит. *Не носим нищо, дори и детски тапешник, помисли Бен. Но така трябва да бъде, нали? Чюд. Какво означава това? Какво представляваше То всъщност. Какво бе истинското му лице? Тогава не го убихме, но го наранихме жестоко. Как успяхме?*

Залата, през която вървяха — вече не можеше да се нарече тунел — ставаше все по-широка. Стъпките им кънтяха. Бен си припомни мириса, онзи тежък зверски мирис. Осъзна, че кибритът вече е излишен — сега наоколо имаше някаква своеобразна светлина, призрачно зарево, което постепенно се засилваше. Сред това блатно сияние той и приятелите му приличаха на бродещи мъртъвци.

— Отпред има стена, Бил — обади се Еди.

— Знъ-знъ-знам.

Бен усети бързите удари на сърцето си. Из устата му се разливаше кисел вкус, налягаше го главоболие. Чувствуваше се непохватен и стреснат. Чувствуваше се дебел.

— Вратичката — прошепна Бевърли.

Да, ето я. Преди двадесет и седем години трябваше само да приведат глави, за да минат през нея. Сега щеше да се наложи да ходят по патешки или да пролазят на четири крака. Бяха пораснали; тук срещаха доказателството, ако изобщо имаха нужда от доказателство.

Бен усещаше как горещата кръв пулсира в шията и китките му; сърцето му пърхаше бързо и немощно, сякаш страдаше от аритмия. *Птичи пулс*, объркано помисли той и облиза устни.

От процепа под вратичката се лееше ярка жълто-зелена светлина; плътен, почти осезаем лъч излиташе от украсената с орнаменти ключалка.

На вратичката имаше белег и отново всеки позна нещо различно в странната шарка. Бевърли видя лицето на Том. Бил видя отсечената глава на Одра с изцъклени очи, които го гледаха жестоко и укоризнено. Еди видя ухилен череп над две кръстосани кости — всеизвестния символ за отрова. Ричи видя уродливото брадато лице на Пол Бъниън, присвил очи в убийствена гримаса. А Бен видя Хенри Бауърс.

— Бил, имаме ли сили? — запита той. — Можем ли да го направим?

— Н-не знь-знь-знам — отвърна Бил.

— Ами ако е заключено? — тъничко запита Бевърли. Пред очите ѝ танцуваше лицето на Том.

— Н-не е — каза Бил. — Т-такива м-места ни-ххи-икога не се з-з-заклучват.

Той положи върху вратата пръстите на дясната си ръка — за да го стори, трябваше да се приведе — и тласна напред. Отвътре бликна поток зловеща жълто-зелена светлина. Отново ги лъхна онзи зверски мирис, мирисът на минало, което се превръща в настояще — ужасяващо мощен, изпълнен с уродлива жизненост.

Търкаляй се, колело, несвързано помисли Бил и огледа приятелите си. После пролази напред на четири крака. Бевърли го последва, сетне влязоха Ричи и Еди. Накрая се промъкна Бен, настръхнал от допира до древната мръсотия по пода. Той мина през портичката и докато се изправяше сред зловещото сияние, което танцуваше по стените като гъмжило от огнени змии, последният спомен избликна в главата му със силата на токов удар.

Бен изкрещя, хвана се за главата, залитна назад и първата му несвързана мисъл бе: *Нищо чудно, че Стан се самоуби! О, Господи, защо не го сторих и аз!* Докато последният ключ прещракваше в последната ключалка, той видя по лицата на другите същото изражение — замаян ужас и постепенно разбиране.

После Бевърли изпищя и се вкопчи в Бил, защото То тичаше надолу по ефирната завеса на своята паяжина — кошмарен Паяк, роден нейде отвъд пространството и времето; Паяк, какъвто може да има само отвъд най-безумните видения и отвъд черните дълбини на пъкъла.

Не, хладнокръвно помисли Бил, всъщност не е Паяк, но не е и форма, извлечена от съзнанията ни; просто така го виждаме, човешкият ум не може да пристъпи по-близо до

(мъртвешките светлини)

онова, което представлява в действителност.

То беше високо около пет метра и черно като безлунна нощ. Краката му бяха дебели колкото бедро на културист. Злокобните ярки рубини на очите му изхвъркваха над кухни, от които се процеждаше някаква гъста течност с цвят на хромирана стомана. Назъбените челюсти се отваряха и затваряха, отваряха и затваряха, ръсейки лепкава пяна. Замръзнал от върховен ужас, увиснал на ръба на безумието, Бен забеляза в мига на затишие пред буря, че тази пяна е жива; тя капеше по каменните плочи и пролазваше в пукнатините като амеба.

Но То е нещо друго, има някаква окончателна форма, почти я различавам както бих различил силуета на човек, застанал пред екрана по време на прожекция, някаква друга форма, но не искам да я виждам, моля Те, Боже, не ми позволявай да я видя...

Всъщност нямаше значение, нали? Виждаха каквото виждаха и без сам да знае как, Бен осъзна, че То е пленник на тази последна форма, формата на паяка, породена от тяхното общо, неволно и нежелано видение. Срещу това То трябваше да се бият на живот и смърт.

Съществото цвърчеше, мяукаше и Бен разбра, че чува звуците му двукратно — веднъж в главата си, а след част от секундата и с ушите си. *Телепатия*, помисли той. *Чета мислите му*. Сянката на чудовището препускаше като сплескано яйце по старинните стени на неговата бърлога. Тялото му беше обрасло с жилава козина и Бен забеляза, че отзад стърчи дълго жило, способно с един удар да прониже човек. От връхчето капеше бистра течност и Бен видя, че тя също е жива; подобно на слюнката, отровата се гърчеше в пукнатините между плочките. Жило, да... но под него уродливо издутото туловище едва не

се провлачи по пода, когато То се втурна напред и сетне кривна едва забележимо, избирайки безпогрешно за първа жертва техния водач — Шеф Бил.

*Това са яйчници, помисли Бил и съзнанието му сякаш изпищя от неизбежния извод. Каквато и форма да крие То зад сегашния облик, поне един символ е верен: То е женско и бременно... Било е бременно още тогава, а никой от нас не разбра освен Стан, Боже Господи, ДА, Стан беше, **Стан**, а не Майк, **Стан** разбра, **Стан** ни каза... Затова трябваше да се върнем на всяка цена, защото То е женско и бременно с някакви невъобразими изчадия... и времето му наближава.*

Сетне се случи нещо невероятно. Бил Денброу пристъпи срещу То.

— Бил, недей! — изпищя Бевърли.

— Стъ-стъ-стой т-т-там! — кресна Бил без да се обръща.

А после Ричи побягна към него, крещейки името му и Бен усети как собствените му крака се раздвижват. Сякаш почувствува пред себе си люшкането на призрачно шкембе и с радост се вкопчи в илюзията. *Трябва пак да стана дете, несвързано помисли той. Само така ще му попреча да ме подлуди. Трябва пак да стана хлапе... да го възприема. Някак.*

Тичаше. Крещеше името на Бил. Смътно усети, че Еди тича край него и счупената му ръка се подмята, а поясът от халата се влачи по пода. Еди бе извадил инхалатора. Приличаше на обезумял, мършав наемен убиец с неவிждан до днес пистолет.

Бен чу как Бил изрева:

— *Ти у-хху-би брат ми, ши-ши-шибана КУЧКО!*

Сетне То надвисна над Бил, погребва го в своята сянка, размахвайки лапи из въздуха. Бен чу лакомия му вой, взря се в злобните, прастари червени очи... и за миг *наистина* зърна отвъдната форма; зърна светлини, зърна необятна, пълзяща, космата твар, изградена само от светлина и нищо друго — оранжева, мъртвешка светлина, която подражаваше на живота.

Ритуалът започваше за втори път.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

РИТУАЛЪТ ЧЮД

1.

В Бърлогата на То / 1958

Именно Бил бе онзи, който ги удържа заедно, докато огромният черен Паяк тичаше надолу по мрежата и зловонният вятър от неговото движение развяваше косите им. Стан запищя като бебе и впи пръсти в бузите си, а кафявите му очи бяха готови да изхвъркнат от орбитите. Бен бавно отстъпи назад, докато масивният му задник се блъсна в стената отляво на вратичката. През джинсите го парна леден пламък и той отскочи, но бавно, като насън. Не вярваше, че всичко това става наистина; трябва да беше просто най-страшният кошмар на този свят. Откри, че не може да вдигне ръце. За китките му сякаш бяха вързани огромни невидими тежести.

Ричи нямаше сили да откъсне очи от паяжината. Тук-там висяха разложени, полуизядени тела, обвити в копринени нишки, които се движеха като живи. Стори му се, че разпозна под тавана Еди Коркоран, макар да му липсваха два крака и една ръка.

Бевърли и Майк се вкопчиха един в друг като Хензел и Гретел сред горските дебри и гледаха вцепенени как Паякът достигна пода, сетне се втурна насреща, влачейки по стената огромна безформена сянка.

Бил се озърна към тях — високо, мършаво момче с бяла тениска, оплескана в кал и нечистотии, джинси с подгънати крачоли и кални кецове. Сплъстени кичури провисваха пред пламналите му очи. Огледа ги, като че реши да не им обръща внимание и се обърна към Паяка. А после стори нещо невероятно — тръгна срещу чудовището, без да тича, но все пак бързо, с подвити край тялото ръце, напрегнати лакти и здраво стиснати юмруци.

— *Тъ-тъ-ти у-хху-би бръ-брат ми!*

— *Недей, Бил!* — изпищя Бевърли, изтръгна се от ръцете на Майк и хукна към Бил. Рижавите къдрици се развяваха зад тила ѝ. — *Остави го на мира!* — кресна тя срещу Паяка. — *Да не си посмяло да го пипнеш!*

Мамка му! Бевърли! — помисли Бен и в следващия миг осъзна, че също тича. Шкембето му подскачаше отпред, краката му тежко бяхтеха по пода. Смътно усети, че Еди Каспбрак тича отляво, стискайки инхалатора в здравата си ръка като пистолет.

А после То се извиси над обезоръжения Бил; погребва го в своята сянка, размахвайки лапи из въздуха. Бен посегна да сграбчи Бевърли за рамото. Пръстите му я стиснаха, сетне тя се изплъзна. Завъртя се към него с обезумели очи и хищно оголени зъби.

— *Помогни му!* — изкрещя Бевърли.

— *Как?* — викна Бен.

Той се завъртя към Паяка, чу лакомото мяукане, надникна в злобните прастари очи и зърна нещо отвъд формата; нещо безкрайно по-страшно от най-страшния паяк. Нещо, сътворено от безумна светлина. Куражът му се люшна... но нали Бев го молеше. Бев, а той я обичаше.

— *Господ да те убие, веднага остави Бил на мира!* — изрева той.

След миг нечия ръка го зашлеви по врата тъй жестоко, че той едва не се просна на пода. Беше Ричи — идиотски ухилен, макар че по бузите му се стичаха сълзи. Устните му се бяха разтеглили почти до ушите. Между оголените му зъби течеше слюнка.

— *Дай да се справим с нея, Камара!* — крещеше Ричи. — *Чюд! Чюд!*

С нея ли? — тъпо помисли Бен. *Да се справим с нея ли каза?*

И изрече на глас:

— *Добре, ама какво е това? Какво е Чюд?*

— *Да пукна ако знам!* — викна Ричи и се хвърли към Бил в сянката на чудовището.

То бе приклекло на задни лапи. Предните сновяха из въздуха над самата глава на Бил. И Стан Юрис, заставен да се приближи, омагьосан да се приближи въпреки всички инстинкти на разума и тялото, видя, че Бил гледа право срещу То, че е втренчил синия си поглед в жестоките оранжеви очи, от които се лееше страховитата

мъртвешка светлина. Стан застина на място, защото разбра, че ритуалът Чюд — каквото и да означаваше — е започнал.

2.

Бил в Пустотата / Отначало

... кой си ти и защо идваш при Мен?

Аз съм Бил Денброу. Знаеш кой съм и защо съм тук. Ти уби брат ми и аз дойдох да Те убия. Сбъркала си в избора на детето, кучко.

... но Аз съм вечно. Аз съм Онуй що поглъща светове.

А? Тъй ли било? Е, сестро, преди малко си погълнала последната си вечеря.

... ти нямаш сила; ето я силата; усети силата, сополанко, пък после говори как ще убиеш Вечното. Мислиш си, че Ме виждаш? Виждаш само онова, що е достъпно за жалкия ти ум. Искаш ли да Ме видиш? Ела тогава! Ела, сополанко! Ела!

Захвърлен...

(троши)

Не, не захвърлен, а изстрелян — изстрелян като жив куршум, като Човека-снаряд от цирка, който всяка пролет идваше в Дери. Бе грабнат и запокитен през залата на Паяка. Това е само видение! — мислено изкрещя той. Тялото ми продължава да стои очи срещу очи с То, бъди храбър, това е само трик, бъди храбър, бъди верен, бори се, бори се...

(стобора)

С грохот се носеше напред, нахълтваше в черен, подгизнал тунел, облицован с прогнили, трошливи тухли отпреди петдесет години, отпреди сто, хиляда, милион милиарда, кой знае, летеше сред мъртвешко безмълвие покрай отклонения, някои осветени от онзи сгърчен жълто-зелен огън, други от балони, в които мъждукаше зловещо бяла гробовна светлина, трети убийствено мрачни; носеше се с две хиляди километра в час край купища кости, човешки и чужди, летеше като ракетен снаряд през аеродинамичен тунел, който плавно завиваше нагоре, ала не към светлина, а към мрак, някакъв колосален мрак

(с трясък)

и изхвъркваше навън сред непрогледна чернилка, чернилката беше всичко, чернилката беше космос и вселена, и подът на чернилката беше корав, корав като полиран абанос и той се пързеляше по гърди, корем и бедра като хокейна шайба. Намираше се в балната зала на вечността и вечността беше черна.

(сух и пак)

... престани, защо говориш това? то няма да ти помогне, глупаво момче!

(крещи че срещнал дух!)

... престани!

троши стобора с трясък сух и пак крещи че срещнал дух!

... престани! престани! настоявам, заповядвам да спреш!

Май не ти харесва, а?

И мисъл: Ех, ако можех да го кажа на глас, да го кажа без да заекна, сигурно щях да разкъсам илюзията...

... това не е илюзия, глупаво момченце — това е вечността, Моята вечност, и ти си загубен сред нея, загубен навеки, вече никога не ще откриеш обратния път; сега си вечен и осъден да бродиш из мрака... разбира се, след като видиш лицето Ми.

Но имаше и още нещо. Бил го усещаше, долавяше го, надушваше го по някакъв безумен начин — нечие огромно присъствие в мрака отпред. Нечия Форма. Не изпитваше страх, а само дълбоко преклонение; тук имаше мощ, пред която бледнееше силата на То и Бил едва намери време да помисли несвързано: *Моля Те, моля Те, който и да си, не забравяй, че аз съм съвсем дребничък...*

Понесе се напред и видя огромна Костенурка с безброй пъстроцветни сияния по черупката. Сбръчканата змийска глава бавно надникна навън и Бил като че долови смътна пренебрежителна изненада откъм чудовището, което го бе запокитило насам. Очите на Костенурката бяха добродушни. Бил си помисли, че това трябва да е най-старото същество в цялото битие, далеч по-старо от То, което твърдеше, че е вечно.

Коя си ти?...

... Аз съм Костенурката, синко. Аз създадох вселената, но моля те, не ме упреквай за това; тогава ме болеше стомах.

Помогни ми! Моля те, помогни ми!

... в тия работи не се меся.

Брат ми...

... има свое собствено място в макровселената; енергията е вечна, навярно дори и малко момче като тебе го разбира

Сега летеше покрай Костенурката и дори при тази огромна скорост плочките на нейната черупка сякаш едва-едва пълзяха назад. Смътно си помисли, че това прилича на разминаване с насрещен влак — толкова дълъг влак, че по някое време ти се струва неподвижен или даже поел в обратната посока. Все още чуваше как бръмчи и джавка пискливият, гневен, нечовешки глас на То, изпълнен с безумна ненавист. Но когато Костенурката заговори, другият глас заглъхна. Костенурката говореше в главата на Бил и той някак разбра, че има Друг и този Върховен Друг обитава някаква пустота отвъд тукашната. Може би Върховният Друг бе сътворил Костенурката, която само съзерцаваше и То, което само ядеше. Този Друг беше сила отвъд вселената, мощ отвъд всяка друга мощ, творец на всичко съществуващо.

Изведнъж му се стори, че разбира — То се канеше да го запрати през някаква стена в края на вселената към някакво друго място

(онова, което старата Костенурка наричаше макровселена)

където бе истинската му бърлога; където То съществуваше като титанично пламтящо ядро — може би само нищожна пращинка в мисълта на Другия; щеше да види То оголено като твар от безформена смъртоносна светлина, а сетне или щеше да бъде милосърдно убит, или щеше да живее навеки, безумен, ала в пълно съзнание, сред неговата кръвожадна, безконечна, безформена, лакома същност.

Моля Те, помогни ми! Заради другите...

... сам трябва да си помогнеш, синко

Но как? Моля Те, кажи ми! Как? Как? КАК?

Сега бе достигнал люспестите задни лапи на Костенурката; имаше време да наблюдава титаничната прастара плът, имаше време да се изуми от колосалните нокти — те бяха странни, синьо-жълти на цвят и вътре плуваха цели галактики.

Моля Те, Ти си добра, усещам и вярвам, че си добра, умолявам Те... няма ли да ми помогнеш?

... ти вече знаеш, има само Чюд, и твоите приятели.

Моля Те, о, моля Те...

... синко, трябва да трошиш стобора с трясък сух и пак да крещиш, че си срещнал дух... само това мога да ти кажа, щом се набъркаш в такава космологична помия, трябва да захвърлиш всякакви инструкции

Той осъзна, че гласът на Костенурката заглъхва. Вече я отминаваше и се носеше сред бездънен мрак. Гласът на Костенурката чезнеше, заглушен от злорадия, бълбукащ глас на Нещото, което го бе запокитило в черната пустота — гласът на Паяка, на То.

... как ти се струва тук, Малко приятелче? харесва ли ти? ще го сложиш ли на първо място в класацията, защото има приятен ритъм и става за танци? можеш ли да го поемеш върху сливиците си и да го друсаш наляво-надясно? хареса ли ти срещата с моята приятелка Костенурката? мислех си, че тъпата спаружена дъртачка е умряла отдавна, ама за теб май е все тая, да не мислиш, че можеше да ти помогне?

не не не троши не тъ-тъ-хъ-хъ-роши не

... престани да пелтечиш! времето не чака; дай да побъбрим докато още можем, разкажи ми за себе си, Малко приятелче... кажи ми, харесва ли ти тукашният хладен мрак? радваш ли се на великолепната екскурзия из Отвъдната пустота? чакай само да прекосиш стената, Малко приятелче! чакай само да попаднеш където съм Аз! чакай да видиш мъртвешките светлини! щом ги зърнеш, ще полудееш... но ще живееш... ще живееш... и пак ще живееш... вътре в тях... вътре в Мене...

То нададе гнусен кикот и Бил осъзна, че гласът се разлива и същевременно става по-моцнен, сякаш се отдалечаваше... но и го поглъщаше право в центъра си. А всъщност не ставаше ли точно така? Да. Навярно така беше. Защото макар че двата гласа звучаха в пълен синхрон, онзи отпред беше напълно чужд и изричаше срички, каквито не би могло да възпроизведе човешко гърло. *Това е гласът на мъртвешките светлини*, помисли той.

... времето не чака; дай да побъбрим докато още можем

Човешкият глас на То чезнеше както чезнеха бангорските радиостанции докато пътуваш с кола на юг. Изпълни го ослепителен, огнен ужас. След малко вече нямаше да може да разговаря смислено даже с То... а някаква частица от съзнанието му разбираше, че въпреки всичкия си смях, въпреки цялото си нечовешко злорадство, То желае

тъкмо това. Не просто да го изхвърли към отвъдната си бърлога, а да разруши мисловната връзка помежду им. Нейното прекъсване бе окончателна гибел. Загубеше ли връзката, щеше да загуби и сетната надежда за спасение; бе го разбрал от поведението на родителите си след смъртта на Джордж. Само този урок можеше да усвои от тяхното ледено безразличие.

Напускаше То... и приближаваше към То. Ала напускането изглеждаше някак по-важно. Ако То искаше да яде тук малки дечица, или да смуче кръвта им, или кой знае още какво, защо не ги бе изстреляло *всички* насам? Защо само него?

Защото трябваше да отърве от него Паешката си същност, ето защо. По някакъв странен начин То в образа на Паяк и То от мъртвешките светлини бяха взаимосвързани. Онова, което обитаваше тукашния мрак, можеше да е неуязвимо, когато се намираше само тук... ала сега То бе и на Земята, под Дери, в телесен облик. Колкото и противно да бе, То имаше *тяло*... а всяко тяло може да бъде убито.

Бил се носеше стремглаво през мрака. *Защо ми се струва, че всички негови приказки са само блъф, огромен сапунен мехур? Защо? Как е възможно?*

Може би разбираше как... може би.

Има само Чюд, бе казала Костенурката. Ами ако тъкмо там се криеше разковничето? Ами ако двамата бяха ухапали езици — не телесно, а мислено, духовно? Ами ако ритуалът свършваше когато То успее да захвърли Бил през безкрая към своята вечна, безплътна същина? Тогава То щеше да го унищожи, да го убие и същевременно да спечели играта.

... добре се справяш, синко, но скоро ще бъде късно.

То се страхува! Страхува се от мен! Страхува се от нас!

... плъзгаше се все по-бързо и по-бързо, и ето че отпред изникваше стена, усещаше я в мрака, стената по границите на континуума, а отвъд нея беше другата форма и мъртвешките светлини...

... не ми говори, синко, не говори и на себе си... то вече те изтръсква, хапни го ако смееш, ако ти стиска, ако можеш да бъдеш храбър, ако можеш да се бориш... хапни го, синко!

И Бил хапа — не със зъби, а с челюстите на разума.

Сваляйки гласа си една октава по-ниско, превръщайки го в нечий чужд глас (по-точно в гласа на баща си, макар че щеше да легне в гроба, без да узнае това; някои тайни остават неразгадани навеки и може би тъй е по-добре), той дълбоко пое дъх и изкрещя:

— *ТРОШИ СТОБОРА С ТРЯСЪК СУХ И ПАК КРЕЩИ ЧЕ СРЕЩНАЛ ДУХ А СЕГА МЕ ПУСНИ!*

Усети как То надава в главата му писък на люта, безсилна злоба... и в същото време на страх и болка. Не бе свикнало да му противоречат; подобно нещо не се бе случвало никога и до настоящия период от своето съществуване То не бе и подозирало, че може да се случи.

Бил усети как То се сгърчва в него, но не дърпа, а *тласка* — мъчи се да го *отблъсне*.

— *ТРОШИ СТОБОРА С ТРЯСЪК СУХ, КАЗАХ!*

— *ПРЕСТАНИ!*

— *ВЪРНИ МЕ ОБРАТНО! ДЛЪЖНО СИ! ЗАПОВЯДВАМ! ПОВЕЛЯВАМ ТИ!*

То изпищя от още по-силна болка — може би защото през цялото си дълго, безкрайно дълго битие бе причинявало болка, бе се хранило с нея, ала никога не я бе изпитвало само.

Все още се мъчеше да го отблъсне, да се отърве от него, сяпо и упорито се бореше да победи, както бе побеждавало винаги. Тласкаше го... но Бил усети, че скоростта намалява и в съзнанието му изплува нелепа картина: езикът на То, облепен с живи лиги, се разтяга като ластик, напуква се, кърви. Видя самия себе си, вкопчен със зъби в крайчеца на този език, видя се как го раздира малко по малко и лицето му се облива в тръпнеща черна сукървица, видя как се задавя от мъртвешкото зловоние на То, но продължава да стиска, някак намира сили да стиска, а То се бори, заслепено от болка и ярост, мъчи се да удържи езика си разтегнат...

(Чюд, това е Чюд, бори се, бъди храбър, бъди верен, бори се за брат си, за приятелите; вярвай във всичко, в което си вярвал, вярвай, че щом си се изгубил, добрият полицай ще те отведе у дома, че има Фея на зъбките, която живее в огромен фаянсов замък, а в двореца под Северния полюс Дядо Коледа и джуджетата правят играчки, че Среднощният капитан може да съществува, да, наистина може, а пък Карлтън, баткото на Калвин и Сиси Кларк нека си разправя, че

това са бебешки измишльотини, вярвай, че мама и татко пак ще те обичат, че на света има храброст и че някой ден думите пак ще се леят гладко; няма да има Неудачници, няма да се криете в дупка и да я наричате къщичка, няма да плачеш в стаята на Джордж заедно си могъл да го спасиш, но не си знаел, вярвай в себе си, вярвай в топлината на копнежа)

Изведнъж Бил се разсмя сред мрака — не истерично, а от радост и изумление.

— МАЙНАТА МУ, АМИ ЧЕ АЗ ВЯРВАМ ВЪВ ВСИЧКО ТОВА! — извика той и говореше истината: макар и само единайсетгодишен, вече бе забелязал, че всяка беда може да се оправи за нула време. Обгърна го светлина. Той вдигна ръце над главата си и внезапно го разтърси неудържим прилив на сила.

Чу как То изпищя отново... и ненадейно полетя обратно натам, откъдето бе дошъл, продължавайки да си представя как е впил зъби дълбоко в неживата плът на езика му и стиска челюсти мрачно и свирепо, до смърт. Летеше през мрака и краката му се влачеха нейде далече назад, калните връзки на кецовете се вееха като бойни знамена, а край ушите му свистеше вятърът на пустотата.

Профуча покрай Костенурката и видя, че тя пак е прибрала глава в черупката си; гласът ѝ долетя отвътре глух и неясен, сякаш бе прекосил цяла вечност:

... не беше зле, синко, но на твоето място бих го довършила още сега; не му позволявай да избяга, енергията, знаеш, е склонна да се пилее; каквото е възможно на единайсет години, може никога да не се повтори

Гласът на Костенурката заглъхваше, заглъхваше, заглъхваше. Остана само свистящият мрак... после отворът на колосален тунел... дъх на вечност и разложение... паяжини, плъзнали по лицето му като прогнил копринен балдахин в прокълнат дом... размазани от скоростта трошливи тухли... отклонения, вече само тъмни, без следа от лунните балони, а То пищеше, пищеше:

... пусни ме пусни ме ще се махна вече няма да се връщам
ПУСНИ МЕ БОЛИ БОЛИ БОЛИИИИИИИИ

— Троши стобора! — лудешки изкрещя Бил.

В далечината виждаше светлина, ала тя гаснеше, трептеше като пламъче на огромна догаряща свещ... и за миг видя себе си и наоколо

всички други, хванати за ръце, от едната му страна беше Еди, от другата — Ричи. Видя как тялото му се отпуска, главата се килва назад и продължава да гледа Паяка, който подскача и се върти като дервиш, блъска по пода с огромните си космати крака, а от жилото му капе отрова.

То крещеше от предсмъртна болка.

Или поне така мислеше Бил.

После той връхлетя в тялото си с чудовищна сила като топка в бейзболна ръкавица и тласъкът го изтръгна от ръцете на Еди и Ричи, хвърли го на колене върху пода, плъзна го по плочките чак до ръба на паяжината. Без да мисли, той неволно посегна към една от нишките и ръката му незабавно изтръпна като от пълна спринцовка новокаин. Самата нишка бе дебела колкото телефонен кабел.

— Не пипай, Бил! — кресна Бен.

Бил рязко отдръпна ръка. Върху дланта му, точно под пръстите, беше изчезнала дълга ивица кожа и одраното място бързо се запълваше с кръв. Той се изправи с усилие, гледайки Паяка.

То бягаше от тях сред гаснещата светлина, лазеше към гъстеещия сумрак в дъното на залата. По дирите му оставаха локвички и езерца от неговата черна кръв; по някакъв незнаен начин двубоят бе разкъсал вътрешностите му на десетки, може би даже стотици места.

— *Бил, паяжината!* — изкрещя Майк. — *Пази се!*

Бил вирна глава и отстъпи назад, докато нишки от паяжината на То политаха във въздуха и се сипеха по плочите край него като тлъсти бели змии. Те мигновено губеха форма и попиваха в пукнатините. Паяжината се разпадаше, откъсваше се от безбройните си опори. Един от омотаните като мухи трупове се стрелна надолу и рухна на пода с отвратителен плясък на прогнил мех за вино.

— *Паякът!* — викна Бил. — *Къде е?*

Все още чуваше в главата си протяжния болезнен вой и смътно разбра, че То е отстъпило в онзи тунел, където го бе захвърлило... но дали отиваше натам, за да избяга към мястото, в което бе искало да прати Бил... или за да се скрие докато си отидат? Да умре? Или да избяга?

— Божичко, светлините! — извика Ричи. — *Светлините изгасват! Какво стана, Бил? Къде беше? Мислехме те за мъртъв!*

С някаква объркана частица от съзнанието си Бил разбра, че това не е вярно — ако го бяха помислили за мъртъв, те щяха да побегнат, да се разпръснат и То щеше лесно да ги излови един по един. По-точно би било да се каже, че го бяха **мислили за мъртъв**, ала **вярваха**, че е **жив**.

Трябва да проверим. Ако То умира или се връща там, откъдето е дошло, където се спотайва другата му част, значи всичко е наред. Ами ако е само ранено? Ами ако може да оздравее? Ами ако...

Остър писък проряза мислите му като разбито стъкло. В гаснещата светлина той видя, че една от нишките е паднала върху рамото на Стан. Преди Бил да стигне до него, Майк се хвърли напред в летящ плонж. Двамата се търкулнаха настрани и нишката отхвъркна назад, отнасяйки парче от полото на Стан.

— Дръпнете се! — викна Бен. — *Бягайте, всичко пропада!*

Той сграбчи ръката на Бевърли и я задърпа към малката вратичка. Стан мъчително се изправи на крака, хвърли наоколо замаян поглед и се вкопчи в Еди. Подпирайки се взаимно, двамата закуцукаха към Бен и Бевърли като окаяни призрачета в гаснещата светлина.

Над тях паяжината провисваше, сгърчваше се, губеше страховитата си симетрия. Телата лениво се люшкаха из въздуха като кошмарни зидарски отвеси. Напречните нишки рухваха като прогнили стъпала на някакъв причудлив стълбищен комплекс. Откъснати краища шибаха каменните плочи, съскаха като котки, губеха форма, разливаха се.

Майк Хенлън се провираше сред тях, както след години щеше да се провира между защитниците на десетина противникови футболни отбори — тичаше с приведена глава, отскачайки пъргаво насам-натам. До него бягаше Ричи. Невероятно, Ричи се смееше, макар че косата му бе настръхнала като таралеж. Ставаше все по-мрачно, флуоресциращото сияние по стените бавно гаснеше.

— Бил! — изрева Майк. — Идвай! Да се пръждосваме оттук!

— *Ами ако То не е мъртво?* — провикна се Бил. — *Трябва да го настигнем, Майк! Трябва да проверим!*

Грамадно парче от паяжината се изду като парашут и рухна към пода с отвратително пращане на раздрана жива кожа. Майк сграбчи Бил за ръката и го помъкна назад.

— Мъртво е! — извика Еди, пристъпвайки към тях. Трескавите му очи пламтяха като лампи, дъхът свистеше в гърлото му като

вледеняващ зимен вятър. Откъснати нишки бяха нашарили гипса му с лъкатушни бразди. — Чух го, То умираше, с такъв рев не се отива на разходка, умираше, сигурен съм!

Ричи зашари с ръце из мрака, напипа Бил и грубовато го прегърна, бяхтейки с длан по гърба му.

— И аз го чух... То умираше, Шеф Бил! Умираше... *ама ти не заекваш! Хич даже! Как тъй? Как, по дяволите...*

В мозъка на Бил всичко кипеше. Изтощението го мачкаше с грамадни, тежки длани. Не помнеше друг път да е изпитвал такава умора... но в главата му продължаваше да отеква провлаченият, старчески глас на Костенурката: *На твое място бих го довършила още сега... каквото е възможно на единайсет години, може никога да не се повтори.*

— Но ние трябва да проверим...

Сенките преплитаха ръце и тъматата ставаше почти непрогледна. Но преди да изгасне последната светлинка, Бил сякаш зърна същото адско съмнение върху лицето на Бевърли... и в очите на Стан. И все пак докато наоколо се възцаряваше мрак, те чуваха как гнусната мрежа на То рухва със злокобно шушнене-трепет-бумтене.

3.

Бил в Пустотата / По-късно

... а, ето те пак, Малко приятелче! но какво се е случило с косата ти? плешив си като бiliarдна топка! печално! колко печално кратко живеят хората! и всеки живот е късичко разказче, писано от идиот! тра-ла-ла и прочие

Все още съм Бил Денброу. Ти уби брат ми, уби Мъжагата Стан и се опита да убиеш Майк. А сега ще ти кажа нещо: този път няма да спра додето не свърши работата докрай.

... Костенурката беше глупава, прекалено глупава, за да излъже, тя каза истината, Малко приятелче... времето идва само веднъж, ти ме нарани... коварно, неочаквано, няма да се повтори, тук ви повиках Аз. Аз.

Добре де, повика ни, но не си само ти

... твоята приятелка Костенурката... тя умря преди няколко години, дъртата идиотка се издрайфа в черупката си и се задави с една-две галактики, много печално, не намираш ли? но и твърде странно, според мен си струва да пишат за това в „Повярвай ако щеш“, стана горе-долу по същото време, когато ти беше закъсал с писането, сигурно си усетил как е пукнала, Малко приятелче

Не ти вярвам

... о, ще повярваш... ще видиш, Малко приятелче, този път смятам да ти покажа всичко, включително и мъртвешките светлини

Той усети как се засилва бръмчащият, потракващ глас на То — най-сетне усещаше цялата му необятна ярост и го обзе ужас. Подири езика на неговия нечовешки ум, напрегна се, отчаяно се помъчи да си възвърне пълната мощ на детската вяра, разбирайки същевременно, че в онова, което бе казало То, има убийствена истина — предния път го бяха сварили неподготвено. А този път... дори да не ги бе повикало само То, нямаше съмнение, че е чакало тяхното идване.

И все пак...

Докато погледите им се кръстосваха, той усети ясната песен на своя пламнал гняв. Усети старите белези по тялото на То, усети, че наистина е било смъртно ранено и още влачи болката от тогава.

И докато То го захвърляше в тунела, докато усещаше как умът му излита от тялото, той напрегна цялото си същество към една-единствена цел — да го сграбчи за езика... и не улучи.

4.

Ричи

Другите четирима гледаха вцепенени. Всичко ставаше точно като предния път... отначало. Паякът, който сякаш се готвеше да сграбчи Бил и да изсмуче кръвта му, изведнъж застина неподвижно. Бил втренчи поглед в рубинените му очи. Усетиха контакта помежду им — невъобразим, недостъпен за човешките способности контакт. И усетиха борбата, сблъсъка между две воли.

После Ричи вдигна очи към новата паяжина и забеляза първата разлика.

Горе висяха разложени, полуизядени трупове и в това нямаше нищо ново... но високо в тъгла се мерзелееше още едно тяло и Ричи разбра, че то е прясно, може би даже живо. Бевърли не поглеждаше нагоре — тя бе впила очи в Бил и Паяка — ала въпреки ужаса Ричи откри поразителната прилика между нея и жената в мрежата. Косите на жената бяха дълги и червеникави. Изцъклените ѝ очи гледаха безизразно напред. От лявото тъглче на устните ѝ се стичаше слюнка. Беше завързана за едно от главните въжета на паяжината с дантелена сбруя, която минаваше под раменете и около кръста, тъй че тялото провисваше напред, а краката се люшкаха сякаш нямаха кости. Беше боса.

В подножието на паяжината Ричи забеляза още едно тяло — сгърченото тяло на мъж, когото никога не бе виждал... но умът, или по-точно подсъзнанието му веднага усети поразителната прилика с покойния (за щастие) Хенри Бауърс. Кървава пяна бе засъхнала около очите и устата на непознатия. Той...

В този миг Бевърли изпищя:

— *Нещо не е наред! Нещо се е объркало, направете нещо, за Бога, няма ли кой да НАПРАВИ нещо...*

Погледът на Ричи отново отскочи към Бил и Паяка... и той чу (или усети) чудовищен смях. Лицето на Бил изтъняваше по някакъв странен начин. Кожата му бе станала пергаментова, жълта и лъскава като на грохнал старец. Между клепачите му се виждаше само бялото на очите.

О, Бил, къде си?

Видя как внезапно от ноздрите на Бил избликна кървава пяна. Сгърчените му устни се мъчеха да изкрещят... и сега Паякът отново напредваше. Чудовището се обръщаше, готвеше жилото за удар.

То се кани да го убие... да убие тялото му... докато съзнанието е нейде другаде. Кани се да му затвори устата веднъж завинаги. То побеждава... Бил, къде си? За Бога, къде си?

А сетне чу как едва доловимо, от някакво невъобразимо разстояние, долита писъкът на Бил... и думите, макар и безсмислени, бяха кристално ясни, изпълнени със съкрушително

(Костенурката е мъртва о Боже Костенурката наистина е мъртва)

отчаяние.

Бев изкрещя отново и притисна ушите си с длани, сякаш не искаше да чува този заглъхващ глас. Паякът надигна жило, но изведнъж Ричи се стрелна насреща му с разтегната до ушите усмивка и изрева с великолепия Глас на Ирландското ченге:

— *Ехей, ехей, моме гиздава! Накъде тъй, мътните те взели? Я да кротуваш, че като ти запретна фустите, има да ядеш шамари по дирника!*

Паякът спря да се смее и Ричи усети как в главата му се надига вой на ярост и болка. *Цапардосах го! —* победоносно помисли той. *Цапардосах го, дума да няма, цапардосах го и знаете ли какво? СПИПАХ ГО ЗА ЕЗИКА! МИСЛЯ, ЧЕ БИЛ НЯКАК ГО Е ИЗТЪРВАЛ, НО ДОКАТО ТО СЕ РАЗСЕЙВАШЕ, АЗ УСПЯХ ДА...*

После То нададе яростен вой, крясъците отекнаха в главата на Ричи като бръмчене на кошер разлютени пчели и той изхвъркна от тялото си към мрака, усещайки смътно, че то се мъчи да го изтръска. Доста успешно при това. Обзе го ужас, сетне на мястото на страха се възцари чувството за космически абсурд. Спомни си как Бевърли го учеше да укротява йо-йо, да прави фигурите „кучешка разходка“ и „околосветско пътуване“. А ето че сега се бе превърнал в Ричи Тозиър, живото йо-йо и езикът на То му служеше за ластик. Ето го тук, и фигурата вече не беше „кучешка разходка“, а може би „Паешка разходка“, това пък ако не е майтап и половина...

Ричи се разсмя. Не беше възпитано да се смее с пълна уста, но не му се вярваше по тия места някой да чете наръчници за добри маниери.

Тази мисъл отново го накара да се разсмее и той ухапа още по-силно.

Паякът изпищя и го разтърси свиреп, ревейки от гняв, че пак се е оставил да го изненадат — То бе вярвало, че само писателят ще дръзне да го предизвика, а ето че този мъж го бе сварил неподготвено с идиотския си детински смях.

Ричи усети, че губи хватка.

*... задръж за секундичка сеньорита, ние с теб трябвал да излазя тука заедно, инак аз нямал да ти продава билети от ла лотерия, а пък всяко билет печелил голямо награда, кълнем се над гроб на **мама миа***

Усети как зъбите му се вкопчват отново, този път по-здраво. Прониза го убийствена болка, когато То впи челюсти в неговия език.

Обаче като цяло — голям майтапизъм, братко. Дори тъй, запокитен в мрака подир Бил, свързан с родния си свят само чрез езика на някакво гнусно чудовище, дори когато болката от отровните челюсти се разливаше из мозъка му като червена мъгла, въпреки всичко цялата работа си оставаше невероятен, адски майтапизъм. *Вижте ме бе, хора! Кога сте виждали дисководещ да лети?*

Да, летеше, не ще и дума.

Летеше сред непрогледен мрак, какъвто никога не бе виждал, даже не бе и подозирал, че може да съществува, носеше се сякаш със скоростта на светлината и То го разтърсваше през цялото време както териер друса плъх. Усещаше нещо отпред, някакъв титаничен труп. Дали не беше Костенурката, за която плачеше чезнещият глас на Бил? Сигурно. Сега беше само черупка, мъртва обвивка. После отмина край нея и продължи да се носи из мрака.

Газ до ламарината, помисли той и пак го обзе дивото желание да се разкиска.

бил! бил, чуваш ли ме?

... няма го вече, той е в мъртвешките светлини, пусни ме!

ПУСНИ МЕ!

(ричи?)

Невероятно тихо; невероятно далече сред чернотата.

бил! бил! ето ме! дръж се! дръж се за Бога

... той е мъртъв, всички сте мъртви, вече сте прекалено стари, не разбираш ли? а сега ме ПУСНИ!

хей, кучко, за рокендрола няма млади, няма стари

... ПУСНИ МЕ!

отведи ме при него и може да те пусна

Ричи

... по-близо, вече беше по-близо, слава Богу...

ето ме, идвам, Шеф Бил! Ричи пристига на помощ! Сега ще ти отърва дъртия сцепен задник! Дълга ти го от онзи ден на Нийбълт стрийт, помниш ли?

... пусни МEEEEEE!

Сега То се тресеше от люта болка и Ричи разбра колко неподготвено го е сварил — То бе вярвало, че ще трябва да се пребори само с Бил. И по-добре. Страхотен късмет. Ричи вече не се вълнуваше дали ще успеят да го убият; сега не знаеше дали То изобщо може да

загине. Но Бил можеше да загине и Ричи усещаше, че му остава нищожно кратко време. Нейде напред Бил наближаваше към някаква огромна гнусна изненада, към нещо, за което е по-добре да не мислиш.

Ричи, недей! Върни се! Тук е краят на всичко! Мъртвешките светлини!

ама туй да не е оназ работа дето я светкаш кога си караш катафалката по тъмна доба, сеньор?... къде си ми, сладурче? усмихни се да те видя!

И изведнъж Бил се появи, летеше край него от
(ляво? дясно? тук нямаше посоки)

едната или другата страна. А по-нататък Ричи виждаше (или усещаше) как главолотно върхлита нещо, което най-сетне пресуши смеха му. То беше някаква преграда с недостъпна за човешкото съзнание странна, не-геометрична форма. Умът му я възприе доколкото можеше — също както бе преобразил То в облика на Паяк — и Ричи си представи колосална сива стена от вкаменени дънери. Тия дънери чезнеха в безкрая нагоре и надолу като решетки на необятна клетка. А между тях прозираше чудовищна сляпа светлина. Тя пламтеше, подскачаше, хилеше се, оголваше зъби. Светлината беше жива.

(мъртвешките светлини)

Повече от жива; беше изпълнена със сила — магнетизъм, гравитация, може би още нещо. Ричи усети как нещо го подхвърля и подмята, върти и дърпа, сякаш се носеше с продънена бъчва по планински бързей. Усети как светлината плъзва по лицето му алчни лъчи... и светлината мислеше.

Това е То, това е То, останалата му част.

... пусни ме, ти обеща да ме ПУСНЕШ

знам, ама понякогиш аз много лъже, сладурче... мама миа все ме пердаши за туй, а пък мой татко вече е вдигнал ръце

Усети как Бил се премята и подскача към един от процепите в стената, усети как злите пръсти на светлината посягат срещу него, и в последно отчаяно усилие се хвърли подир своя приятел.

Бил! Дай ръка! Подай си ръката! ДАЙ РЪКА, ДЯВОЛ ДА ТЕ ВЗЕМЕ! ДАЙ РЪКА!

Ръката на Бил се стрелна насреща, пръстите се отваряха и затваряха, а живият огън лазеше и се гърчеше по брачната халка на Одра, обрисувайки руни и езически символи — колела, полумесеци,

звезди, свастики, преплетени кръгове, които се разтягат в безкрайни вериги. Същата светлина изписваше татуировки по лицето на Бил. Ричи се протегна с все сила, чувайки как нейде отзад То пищи и бръщолеви.

(изтървах го, Боже мили, изтървах го, ще прелети отвъд)

После пръстите на Бил се вкопчиха в неговите и Ричи стисна юмрук. Краката на Бил хлътнаха в един от процепите между вкаменените дънери и за един безумен миг Ричи осъзна, че вижда всичките им кости, вени и капиляри, сякаш Бил бе затънал до кръста между челюстите на най-мощния рентгенов апарат в света. Усети как мускулите на ръката му се разтягат като дъвчащ бонбон, усети как раменната му става скърца и пука възмутено от напора на растящите килограми и метри.

Той събра последни сили и изкрещя:

— *Изтегли ни! Изтегли ни, или ще те убия! Ще те... ще те скапя от Гласове!*

Паякът отново изцвърча и изведнъж Ричи усети как нещо обвива тялото му с плясък като огромен бич. В ръката му пламтеше нажежена до бяло болка. Пръстите на Бил бавно се изплъзваха от хватката му.

— *Дръж се, Шеф Бил!*

— *Държа те! Няма да те изпусна, Ричи!*

Дано, мрачно помисли Ричи, инак из тая шибана пустош може да ходиш десет милиарда километра и пак няма да намериш обществена тоалетна.

Летяха стремглаво назад, безумната светлина гаснеше, превърна се в сноп светещи точки, които примигнаха и помръкнаха. Носеха се през мрака като снаряди. Ричи се бе вкопчил в езика на То със зъби и в китката на Бил с разтреперани от болка пръсти. Ето я Костенурката; мярна се и изчезна за миг.

Ричи усети как приближават към онова, което се смяташе за реален свят (макар че едва ли някога вече щеше да го смята за „реален“; щеше да си го представя като изящен брезентов декор, нашарен отзад с мрежа от поддържащи въжета... като нишките на паяжина). *Но всичко ще се оправи, помисли той. Ще се върнем. Ще...*

Друсането започна отново — подмятане, блъскане, въртене. С последни отчаяни усилия То се мъчеше да ги изтърси и да ги остави Навън. И Ричи усети, че хватката му се разхлабва. Чу как То надава

гърлен, победоносен рев и напрегна цялото си същество към една цел — да удържи... но продължаваше да изпуска. Захапа трескаво, ала езикът на То сякаш ставаше безплътен и нереален; сякаш се разпадаше като паяжина.

— *Помощ!* — изкрещя Ричи. — *Изпускам го! Помощ! Няма ли кой да ни помогне?*

5.

Еди

Еди почти не осъзнаваше какво става; усещаше нещо, виждаше нещо, но смътно, като през тюлена завеса. Някъде Бил и Ричи се бореха да се върнат. Телата им бяха тук, ала останалата част — *истинската* част — беше нейде далече.

Бе видял как Паякът се извъръща за да прониже Бил с жилото си, после Ричи бе хукнал напред, крещейки срещу То с онзи нелеп Глас на Ирландското ченге от старите времена... само че за изминалите години май беше изпилал занаята, защото сегашният Глас поразително напомняше гласа на някогашния мистър Нел.

Паякът се бе завъртял към Ричи и Еди бе видял как гнусните червени очи изхвъркват от орбитите. Ричи бе изкрещял отново, този път с Гласа на Панчо Ваниля, и Еди бе *усетил* как Паякът пищи от болка. Бен бе надал дрезгав рев, когато видя, че дебелата кожа на То се пропуква по линията на един от старите белези. Отвътре бе рукнала сукървица, черна като суров петрол. Ричи бе почнал да говори още нещо... и изведнъж гласът му бе взел да *заглъхва* като в края на естрадна песен. Главата му се бе отметнала назад, без да изпуска от поглед очите на То. Паякът отново бе застинал.

Мина време — Еди нямаше представа колко е било. Ричи и Паякът се гледаха втренчено; Еди усещаше връзката помежду им, усещаше вихър от разговор и вълнения нейде безкрайно далече. Всъщност не чуваше нищо конкретно, но промяната на настроенията достигаше до него като смес от багри и оттенъци.

Бил лежеше сгърчен на пода със затворени очи и пребледняло, обтегнато лице; от носа и ушите му течеше кръв, пръстите му леко потрепваха.

Паякът вече кървеше на четири-пет места — отново бе жестоко наранен, ала не губеше своята смъртоносна жизненост и Еди помисли: *Защо стоим като пънове? Можем да го нараним докато е заето с Ричи! Защо не се размърда някой, за Бога?*

Усети див възторг — и това чувство бе по-ясно, по-осезаемо. *Завръщат се!* — искаше да извика, но устата му беше пресъхнала, гърлото вцепенено. *Завръщат се!*

После главата на Ричи бавно се разлюля настрани. Тялото му сякаш се *сбръчкваше* под дрехите. За миг очилата му увиснаха на крайчеца на носа... после паднаха и се разбиха върху каменния под.

Паякът се размърда и мъхнатите му крака сухо затракаха по плочите. Еди чу страховит победен вик и само след част от секундата в главата му нахлу звънкият глас на Ричи:

(помощ! изпускам го! няма ли кой да ми помогне?)

И тогава Еди се хвърли напред, дърпайки инхалатора от джоба със здравата си ръка, устните му се обтегнаха в злобна гримаса, дъхът му болезнено засвистя в гърлото, свито до размерите на иглено ухо. В някакво безумно видение пред него затанцува лицето на майка му, която пищеше: *Не се приближавай до тая Твар, Еди! Не се приближавай до То! От такива Твари се хваща рак!*

— *Млъквай, мамо!* — кресна Еди с тънък, писклив гласец — дотолкова му стигаха силите. При този нов звук Паякът завъртя глава и за момент изпусна Ричи от поглед.

— *На ти!* — немошно изпъхтя Еди. — *На ти, опитай от това!*

Хвърли се върху То, стискайки спуська на инхалатора и за миг в душата му се завърна цялата детска вяра в силата на лекарството, детското лекарство, което може да оправи всичко, което ще му помогне да се почувствува по-добре, когато големите момчета са го напердашили, или когато е паднал в блъсканицата на вратата след училище, или когато трябва да седи самотен край игрището до гаража на братя Тракър, защото майка му не позволява да играе бейзбол. Лекарството беше добро, лекарството беше *силно* и докато летеше срещу лицето на Паяка, докато вдъхваше тежката му, тлетворна воня, докато усещаше как го смазва сляпата ярост на То, което бе решило да ги избие на всяка цена, той натисна спуська и изстреля тънката струя право в едно от рубинените очи.

Чу (или усети) писъка — този път в него нямаше ярост, а само ужасно, раздиращо страдание. Видя как мъглата от ситни капчици полепва по кървавата издута топка, как всяка от тях побелява щом го докосне, как потъват надолу като капки карболова киселина; видя как чудовищното око започва да се сплесква като кървав жълтък и започва да се разлива на гнусен поток от жива сукървица и червясала гной.

— *Прибирай се сега, Бил!* — изкрещя той със сетните си остатъци от глас, после се блъсна в То, усети как убийствена жегата прониква в тялото му; усети страхотна, влажна топлина и осъзна, че здравата му ръка е хлътнала в озъбената паст на Паяка.

Пак дръпна спусъка, изстрелвайки струята този път право в гърлото на То, право в гадната, прогнила, зловонна гуша и внезапно наоколо избухна ослепителна болка, чиста като капка роса върху острието на кинжал, когато То стисна челюсти и изтръгна ръката му от рамото.

Пръскайки наоколо кървав фонтан от страшната рана, Еди рухна на пода и смътно осъзна, че Бил бавно се изправя на крака, че Ричи залита и се люшка към него като пияница след дълга разгулна нощ.

— ... едс...

Далечно. Незначително. Усещаше как всичко изтича от него заедно с животворната кръв... всичката ярост, всичката болка, всички страхове, тревоги и страдания. Навярно умираше, но се чувствуваше... о, Боже, чувствуваше се толкова *бистър*, толкова *прозрачен*, като току-що измито стъкло, което отразява целия страховит и величествен блясък на някаква неподозирана зора; *светлината*, о, Боже, тази вечна светлина, която всяка секунда огрява хоризонта нейде по света.

— ... едс о боже мой бил бен помогнете той е останал без ръка без...

Вдигна очи към Бевърли и видя, че тя плаче и сълзите се стичат по мръсните ѝ бузи, докато полага ръка под гърба му; разбра, че е съблякла блузата си, мъчи се да спре кървавия поток и крещи за помощ. После той погледна Ричи и облиза устни. Всичко гаснеше, гаснеше. Ставаше все по-бистър и по-бистър, опустяваше, всичко нечисто изтичаше от него, за да се избистри, та светлината да нахлуе през него и ако имаше време, би могъл да разкаже за това, би могъл да изнесе цяла проповед. *Не е зле*, така би започнал. *Съвсем не е зле*. Но преди това имаше да каже още нещо.

— Ричи — прошепна той.

— Какво? — Ричи бе паднал на колене и го гледаше отчаяно.

— Не ме наричай Едс — каза той и се усмихна. Вдигна лявата си ръка и докосна бузата му. Ричи плачеше. — Знаеш, че аз... аз...

Еди затвори очи, замисли се как да довърши и още преди да бе измислил, умря.

6.

Дери / 07:00 — 09:00 ч.

Към 7:00 скоростта на вятъра в Дери бе достигнала шестдесет километра в час с отделни пориви до седемдесет и два. От Международната аерогара в Бангор наблюдателят на Националната метеорологична служба Хари Брукс тревожно се свърза с централното ръководство на службата в Огъста. Съобщи, че ветровете идвали откъм запад и описвали странна дъга, каквато не бил виждал през цялата си кариера... но цялата работа все повече му напомняла някакъв смахнат миниатюрен ураган, ограничен изключително в района на Дери. В 7:10 всички бангорски радиостанции предадоха първите предупреждения за опасност от природно бедствие. Експлодираният трансформатор до гаража на братя Тракър бе прекъснал електроснабдяването из всички квартали край Пущинака откъм Канзас стрийт. В 7:17 край Пущинака откъм страната на Олд кейп един грамаден вековен клен рухна със страховит трясък и смаза денонощното магазинче на ъгъла на Мерит стрийт и Кейп авеню. Престарелият собственик на име Реймънд Фогърти загина под прекатурения хладилник за безалкохолни напитки. Това бе същият Реймънд Фогърти, който като проповедник на Първа методистка църква бе извършил ритуала по погребението на Джордж Денброу през октомври 1957 година. Покрай другото, кленът разкъса достатъчно жици, за да лиши от ток както Олд кейп, така и малко по-приличния квартал Шербърн уудс. Часовникът върху кулата на Баптистката църква не удари нито в шест, нито в седем часа. В 7:20, три минути след падането на клена и около час и петнайсет минути след внезапното изригване на всички тоалетни и мивки в Олд кейп, часовникът на куличката удари тринадесет пъти. Само след минута върху него се стовари синьо-бяла мълния. Хедър Либи, съпруга на

проповедника, която в този момент случайно гледаше през прозореца на енорийския дом, щеше да разказва по-късно, че куличката избухнала като натъпкана с динамит. Белосани дъски, парчета от греди и швейцарски зъбчати колелца обсипаха цялата улица. Нащърбените останки от куличката пламнаха за няколко минути и скоро изгаснаха от дъжда, които вече се лееше със силата на тропически порой. Стръмните улици към центъра се превърнаха в пенести реки. Подземното течение на Канала разтърсваше Главната улица с гръмовен тътен и този звук караше хората да се споглеждат боязливо. В 7:25, докато титаничният трясък на рухналата куличка още огласяше градчето, чистачът на „Барачката на Уоли“ пристигна в заведението както всяка сутрин (освен в неделя) и видя нещо, което го накара да изхвъркне с писъци навън. Този достоен мъж, водещ живот на пропаднал алкохолик вече цели единадесет години след първия си семестър в Мейнския университет, работеше само за прехраната — по негласно споразумение истинската му надница се състоеше в неограниченото право да допива всички остатъци от снощните халби, прибрани под тезгяха. Ако Ричи Тозиър можеше да види този чистач, не би било изключено да го познае; човекът се казваше Винсънт Карузо Талиендо, известен на съучениците си от пети клас под прякора Талиендо Църното. През онова апокалиптично утро над Дери, докато метеше пода и постепенно се приближаваше към бара, той внезапно видя как ръчките на седемте бирени крана — три за „Будвайзер“, два за „Нарангансет“, един за „Шлиц“ (наричана от по-глуповатите клиенти „Шприц“) и един за „Милър Лайт“ — бавно се спускат надолу, като че придърпани от невидими ръце. Отвътре руконаха златисти потоци пенлива бира. Винс се хвърли напред, мислейки не за духове или призраци, а само за скръбния факт, че цялата му днешна печалба отива право в канала. Сетне той застина на място с широко разтворени очи и сред пустото, вмирисано на бира заведение се надигна треперлив вик на ужас. Бирата бе отстъпила място на потоци артериална кръв. Кръвта забушува из хромираните мивки, преля и плъзна по бара на тънки струйки. След миг към нея се примесиха косми и късчета плът. Талиендо Църното гледаше вцепенен, безсилен дори да изкрещи повторно. После една от халбите под бара избухна с тежък, глух тътен. Всички шкафчета се разтвориха едновременно. Като в номер на цирков илюзионист над тях се надигна зеленикав дим.

Църното бе видял предостатъчно. Той нададе отчаяни писъци и изхвъркна на наводнената улица. Плъсна се по задник, стана и хвърли изплашен поглед през рамо. Един от прозорците на кръчмата избухна навън с оглушителен трясък като прострелян с ловна пушка. Парчета стъкло засвистяха край главата на Винс. След миг избухна и другият прозорец. По някакво чудо Църното отново не бе засегнат... но незабавно му хрумна идеята да отскочи на гости при сестра си в Истпорт. Без да отлага, той пое на път и разказът за неговата експедиция до околностите на Дери би бил истинска сага сам по себе си... но нека само да кажем, че в крайна сметка Винс успя да се измъкне от градчето здрав и читав. Не всички имаха този късмет. Мистър Алойзиъс Нел, който неотдавна бе навършил седемдесет и седем години, гледаше бурята заедно с жена си от хола на своята къщичка на Страпъм стрийт. В 7:32 той почина от сърдечен удар. Една седмица по-късно съпругата му щеше да разкаже на брат си как Алойзиъс изтърва кафената чашка на килима, подскочи с широко разтворени, втренчени очи и изкрещя: *„Ехей, ехей, моме гиздава! Накъде тъй, мътните те взели? Я да кротуваш, че като ти запретна фустите, има да ядеш шамари по дирrrrrr...“* После той рухна от креслото и смачка под тялото си кафената чашка. Морийн Нел, която знаеше колко го мъчи сърцето от три години насам, веднага разбра, че с него е свършено; след като разкопча яката му, тя изтича до телефона да повика отец Макдауъл. Но телефонът не работеше. От слушалката долиташе само някакъв странен звук, напомнящ полицейска сирена. И макар да съзнаваше, че извършва богохулство, за което навярно ще отговаря пред свети Петър, тя се постара да му даде сама последно причастие. Както щеше да каже на брат си, в онзи миг се чувствуваше уверена, че за разлика от свети Петър, Господ ще я разбере. Алойзиъс беше добър човек и добър съпруг, а пък дето си пийваше малко повечко — какво да се прави, ирландска душа. В 7:49 поредица от взривове разтърси търговския център, построен на мястото на някогашната стоманолеярна. Жертви нямаше; магазините отваряха в десет, а петимата чистачи не идваха преди осем сутринта (впрочем, в подобно утро едва ли биха пристигнали изобщо). По-късно разследването отхвърли предположенията за саботаж. Изводите на комисията намекваха — твърде смътно — че взривовете навярно са били причинени от проникването на вода в електрическата

инсталация. Каквато и да бе причината, търговският център нямаше скоро да привлече купувачи. Една от експлозиите изравни със земята бижутерията на Зейл. Диамантени пръстени, златни гривнички, перлени огърлици, купища брачни халки и електронни часовници „Сейко“ обсипаха околностите с искряща градушка. Автоматичен грамофон прелетя по целия източен безистен и се приземи във фонтана пред магазина на Дж. С. Пени, откъдето известно време звуча бълбукащ аранжмент на мелодията от филма „Любовна история“. Същият взрив срути стената на съседната сладкарница и обля пода с невиджана смес от тридесет и един вида сладолед. Следващата експлозия опустоши магазина на Сиърс, при което парче от покрива литна нагоре и вятърът го понесе като хвърчило; след около километър полет, то се приземи, срязвайки като бръснач хамбара на един фермер на име Брент Килгалон. Шестнадесетгодишният син на Килгалон изхвъркна навън и направи снимка с майчиния си Кодак. По-късно списание „Нешънъл инкуайърър“ му плати за снимката шестдесет долара, с които момчето закупи две нови гуми за своя мотоциклет Ямаха. Трети взрив разруши магазина за конфекция с намалени цени и разхвърля пламнали поли, джинси и бельо над наводнения паркинг. Последната експлозия разцепи местния клон на Банката за земеделски кредит като прогнила кутия от бонбони. Вятърът отново помъкна парче от покрива. Алармените уредби се включиха и яростният им вой заглъхна едва след четири часа, когато аварийното електрозахранване на банката изгоря от късо съединение. Бурният вятър изскубна и повлече из небето договори за заеми, вътрешни заповеди, вносителски бележки, платежни нареждания и отчетни документи. Литнаха и пари — предимно по десет и двайсет долара, обилно нашарени с петачки и по-скромни количества петдесетачки и стотачки. Според банковите служители вятърът бе отнесъл над 75 хиляди долара... По-късно, след щателно проучване на банковите структури (и при пълно замразяване на операциите), някои щяха да признаят — разбира се, свършено неофициално — че истинската сума навярно надхвърля 200 хиляди. В Хейвън Вилидж една жена на име Ребека Полсън намери петдесетдоларова банкнота, залепнала върху изтривалката на задната врата, две двайсетачки в кокошарника и една стотачка на дъбчето в задния двор. С намерените пари съпругът ѝ направи две допълнителни вноски за новата кола. В 8:00 загина пенсионираният доктор Хейл,

който живееше вече петдесет години на Западния булевард. Доктор Хейл обичаше да се хвали, че от двадесет и пет години насам нито веднъж не е пропускал трикилометровата си утринна разходка покрай парка и Общинската прогимназия. Не го спираше нито дъжд, нито сняг, нито градушка, северни бури и люти студове. Сутринта на 31 май той потегли въпреки жалните вопли на своята прислужница. Прощалната му реплика, подхвърлена през рамо докато прихлупваше по-здраво шапката и излизаше навън, гласеше: „Дявол да те вземе, Хилда, не ставай смешна. Какво се плашиш от няколко капчици? Да беше видяла как валя през 57-ма! Това се казваше буря!“ В мига, когато доктор Хейл пое по Западния булевард, капакът на канализационната шахта пред дома на Мюлер внезапно изхвъркна като ракета „Редстоун“. Добрият доктор бе обезглавен тъй бързо и ефективно, че направи още три крачки, преди да се свлече мъртъв на тротоара.

А вятърът продължаваше да се засилва.

7.

Под града / 16:15 ч.

Около час, може би час и половина Еди ги водеше по мрачните тунели под града, докато най-сетне призна с не толкова изплашен, колкото изумен глас, че за пръв път през своя живот се е заблудил.

Все още чуваха глухия грохот на вода из дренажите, но акустиката в тия тунели беше тъй смахната, че не можеха да разберат дали бученето долита отпред или отзад, отляво или отдясно, отгоре или отдолу. Нямаха нито клечка кибрит. Бяха загубени в тъмнината.

Бил се страхуваше... много се страхуваше. Непрестанно си спомняше онзи разговор в бащината работилница. *Четири килограма чертежи просто се изпариха нейде... Искам да ти кажа, че никой не знае къде и защо минават тия проклети канали и шахти. Когато работят нормално, хората забравят за тях. А щом закъсаме, трима-четирима грешни дяволи от благоустройството трябва да открият коя помпа е изгърмяла и къде има задръстване... Долу е тъмно, вони и има плъхове. Достатъчно убедителни причини, за да стоиш надалеч, но най-убедителната е, че можеш да се загубиш. И това е ставало.*

И това е ставало. И това е ставало. И това...

Разбира се, че бе ставало. Доказваше го например оная купчинка кости и гумирано платно, край която бяха минали на път към бърлогата на То.

Бил усети, че паниката се надига в гърдите му и се помъчи да я отблъсне. Тя отстъпи, ала неохотно. Долавяше я как дебне като жива твар, как се гърчи и напруга сили да изскочи на свобода. А още повече я подсилваше увисналият нерешен въпрос дали са убили То или не. Да, казваше Ричи. Да, казваха Майк и Еди. Но Бил се тревожеше от спомена за боязливото съмнение по лицата на Бев и Стан, докато светлината гаснеше и те се измъкваха през вратичката, бягайки от шепота на рухващата паяжина.

— Какво ще правим сега? — запита Стан. В изтънелия му детски глас трепереше страх и Бил разбра, че въпросът е отправен към него.

— Да — каза Бен. — Какво? По дяволите, де да имаме фенерче... или поне све... свещ.

Бил сякаш долови между думите му сподавена въздишка. Това го изплаши повече от всичко друго. Бен би се изумил ако можеше да узнае, че Бил го смята за издържлив и изобретателен, по-надежден от Ричи и не тъй податлив на униение като Стан. Щом Бен се канеше да отстъпи пред отчаянието, значи наистина бяха загазили. Сега в главата на Бил споменът за скелета на водопроводчика бе отстъпил пред друг спомен — за Том Сойер и Беки Тачър, изгубени в пещерата. Прогонваше тази мисъл, а тя упорито се прокрадваше обратно.

Смущаваше го и още нещо, но понятието бе прекалено обширно и смътно за изморения му ум. Може би самата простота на идеята я правеше толкова мъглява: седмината се раздалечаваха. Разпадаше се връзката, която ги бе държала заедно през цялото лято. Бяха нападнали и унищожили чудовището. То можеше да е мъртво, както смятаха Ричи и Еди, или пък можеше да е толкова тежко ранено, че да спи сто години, хиляда, десет хиляди. Бяха застанали пред него, бяха видели как изглежда щом смъкне последната си маска и То се бе оказало ужасно — дума да няма! — но след първото потресение физическият му облик се оказваше не чак толкова непоносим и така То губеше най-мощното си оръжие. В края на краищата, и друг път бяха виждали паяци. Тия твари бяха противни, излъчваха някаква лазеща заплаха и навярно вече никога нямаше да могат да ги гледат

(ако изобищо се измъкнем навън)

без тръпка на погнуса. Но в крайна сметка паякът си беше само паяк. Може би след като паднеха всички маски на ужаса, нямаше нищо, с което човешкият разум да не се пребори. Тази мисъл го обнадеждаваше. Нищо освен

(мъртвешките светлини)

онова, отвъдното, но навярно и онази отвратителна жива светлина, дебнеща край прага на макровселената, вече беше на път да умре. Мъртвешките светлини и полетът към тяхното мрачно свърталище вече гаснеха, чезнеха от спомените му. А всъщност не беше там работата. Важното — неизречено, ала усетено — беше просто това, че идваше краят на дружбата... идваше краят, а те още бяха сред мрака. Навярно чрез тази дружба Другият бе успял да ги превърне в нещо повече от деца. Но сега те отново ставаха деца. Бил го усещаше, усещаха и другите.

— Ами сега, Бил? — най-сетне изплю камъчето Ричи.

— Н-н-не знь-знь-знам — каза Бил. Заекването се бе завърнало здраво и читаво. Чуваше го, чуваха и другите, и Бил стоеше сред мрака, усещаше влажния мирис на растящата им паника и се питаше колко ли време остава преди някой — най-вероятно Стан — да сложи пръст в раната с безмилостния въпрос: *Добре де, защо не знаеш? Нали ти ни домъкна тук!*

— Ами Хенри? — тревожно запита Майк. — Дали още е нейде тук, а?

— Олеле Божичко — изстена Еди. — Съвсем бях забравил за него. Разбира се, че е тук, *разбира се*, сигурно се лута като нас и всеки миг може да го срещнем... Божичко, Бил, не ти ли хрумва *някаква идея*? Нали татко ти работи тук! Нямах ли *някаква идея*?

Бил се вслушваше в подигравателно далечния тътен на вода и напрягаше ум в търсене на идеята, за която Еди — и всички останали — настояваше с пълно право. Защото такава бе истината, той ги бе домъкнал тук и негова бе отговорността да ги изведе на бял свят. Но не му хрумваше нищо. Нищичко.

— Аз имам идея — спокойно изрече Бевърли.

В мрака Бил чу нещо и отначало не го разбра. Тих, шушнец, но не страшен звук. После друг, по-познат... шумолене на цип. *Какво?...*

— помисли той и сетне разбра какво. Тя се събличаше. По някаква неизвестна причина Бевърли се събличаше.

— Какво *правиш*? — запита Ричи и смаяният му глас засече на втората дума.

— Знам нещо — каза Бевърли в тъмнината и Бил имаше чувството, че гласът ѝ изведнъж се е състарил. — Знам го, защото татко ми каза. Знам как да се сбlijим отново. А ако не се сбlijим, никога няма да излезем оттук.

— Какво? — запита обърканият, изплашен Бен. — За какво говориш?

— Нещо, което ще ни сбlijи завинаги. Нещо, което ще ви докаже...

— Нъ-нъ-не, Б-б-бевърли! — възкликна Бил, който внезапно бе разбрал всичко.

— ... ще ви докаже, че обичам всички ви — продължаваше Бевърли, — че всички сте мои приятели.

— Ама тя какви ги... — започна Майк.

Бевърли спокойно го прекъсна:

— Кой ще е пръв? Мисля,

8.

В Бърлогата на То / 1985

че умира — проплака Бевърли. — Ръката, То му отхапа *ръката*...

Тя посегна към Бил, вкопчи се в него, но той я отблъсна грубо.

— *То пак се изплъзва!* — изрева Бил. По устните и брадата му тъмнееше спечена кръв. — *И-ххи-идвайте! Ричи! Б-б-бен! Този п-п-път ще я до-ххо-вършим!*

Ричи хвана Бил за раменете и го огледа като пълен безумец.

— Бил, трябва да се погрижим за Еди. Трябва да пристегнем раната, да го измъкнем оттук.

Но Бевърли вече седеше до Еди и леко полюшваше главата му в скута си. Бе затворила очи.

— Вървете с Бил — каза тя. — Ако сте го оставили да загине мърцина... ако То пак се върне след два̀сет и пет години, или

петдесет, или дори две хиляди, кълна се, че... че духът ми ще ви намери и в гроба. *Вървете!*

Ричи я погледа нерешително. После осъзна, че лицето ѝ губи форма, превръща се в бледо петно сред гъстеещия здрач. Светлината помръкваше. Това го накара да се реши.

— Добре — каза той. — Този път ще се бием докрай.

Бен стоеше зад паяжината, която отново започваше да се разпада. Той също бе зърнал висящата под тавана фигура и тайно се молеше Бил да не поглежда нагоре.

Но когато от мрежата почнаха да се ръсят парцали и нишки, Бил вдигна глава.

Видя как Одра бавно се спуска надолу, сякаш понесена от стар, раздрънкан асансьор. Слезе три метра, спря, люшна се настрани и изведнъж прелетя още пет. Лицето ѝ не трепваше. Порцелановосините очи бяха широко разтворени. По раменете ѝ лепнеха кичури сплъстена коса. Челюстта ѝ бе провиснала.

— *ОДРА!* — изкрещя той.

— Бил, идвай! — провикна се Бен.

Сега парчетата паяжина валяха наоколо, блъскаха плочките с глухо туптене и веднага се разливаха. Изведнъж Ричи сграбчи Бил през кръста и го помъкна към триметровия процеп между пода и долния край на раздраната паяжина.

— Идвай, Бил! Идвай! Идвай!

— *Това е Одра!* — отчаяно изкрещя Бил. — *Тъ-тъ-това е ОДРА!*

— Ако ще да е папата, дреме ми на оная работа — свирепо изръмжа Ричи. — Еди загина и ако То още е живо, сега ще го убием. Този път ще довършим работата, Шеф Бил. А Одра или е жива, или не е. Хайде, *идвай!*

Бил се поколеба още миг, сетне през главата му като снимки от албума на Джордж се мярнаха детски лица, лицата на всички убити деца. **УЧИЛИЩНИ ПРИЯТЕЛИ.**

— Дъ-дъ-добре. Д-да въ-ххъ-рвим. П-п-прости ми, Б-боже.

Секунда преди кръстосаните нишки да се срутят, двамата пробягаха отдолу и Бен се присъедини към тях. Докато се втурваха по дирите на То, Одра се люшкаше и подскачаше на петнадесет метра над каменния под в своя отровен пашкул, закачен за рухващата паяжина.

9.

Бен

Тичаха по дيريا от черна кръв — лъскави мазни локвички, които се разливаха и потъваха в пукнатините между плочите. Но когато подът взе да се надига към полукръглия мрачен отвор в дъното на залата, Бен забеляза още нещо — дيريا от яйца. Бяха големи колкото щраусови яйца с грапави черни черупки. Отвътре се лееше бледо восъчно сияние. Бен осъзна, че всъщност са полупрозрачни; видя как вътре помръдват черни силуети.

Децата на То, помисли той и усети, че му призлява. Пометнатите му деца. Господи! Господи!

Ричи и Бил бяха спрели и се взираха в яйцата с тъпо изумление.

— Бягайте! Бягайте! — изрева Бен. — Аз се заемам с тях! Настигнете То!

— Дръж! — викна Ричи и му хвърли блокче кибрит от хотел „Градски дом“.

Бен хвана кибрита. Бил и Ричи се втурнаха по-нататък. За няколко секунди Бен ги проследи с очи сред бързо гаснещата светлина. Двата нахълтаха в мрака на потайния тунел и изчезнаха от поглед. После той сведе глава към първото от крехките яйца, към черната уродлива сянка вътре и усети как губи решителност. Това... абе, момчета, това вече беше прекалено. Просто беше ужасно. Пък и сигурно самички щяха да си измрат; не бяха снесени, а изръсени.

Но времето им приближаваше... и ако някое от тях оцелее... та макар и само едно...

Призовавайки на помощ цялата си храброст, призовавайки на помощ бледото мъртвешко лице на Еди, Бен стовари каубойския си ботуш върху първото яйце. То се спуска с гнусно мляскане и около ботуша му бликна някаква зловонна плацента. После паяче с размерите на плъх безсилно задраска с лапи по камъка, опита се да избяга и Бен чу в главата си немощен, мяукащ вой, напомнящ оная призрачна музика, която издава при рязко огъване дълъг ръчен трион.

Бен се люшна подир него с вдървени крака и отново замахна. Усети как тялото на паячето изхрущя и се сплеска под ботуша му. Гърлото му се сви и сега вече нямаше как да издържи. Той повърна,

после развъртя подметка, размазвайки гадинката по камъните, и воят в главата му стихна.

Колко са? Колко яйца? Не бях ли чел някъде, че паяците могат да снасят хиляди... или милиони? Не мога да продължавам, ще полудея...

Трябва. Длъжен си. Хайде, Бен... стегни се!

Сред гаснещата светлина той пристъпи към следващото яйце и повтори всичко отначало. Всичко — мляскането, бликналата течност, хрущенето. Следващото. Следващото. Следващото. Бавно приближаваше мрачния свод, под който бяха изчезнали двамата му приятели. Тъмнината ставаше непрогледна, Бевърли и разпадащата се паяжина бяха нейде далече назад. Все още чуваше смътно как шушнат рухващите нишки. Яйцата бледо просветваха в мрака. Край всяко от тях той драсваше клечка кибрит, после го разбиваше. Всеки път успяваше да догони замаяната гадинка и да я смаже преди пламъчето да изгасне. Нямахше представа какво ще прави, ако кибритът свърши преди да строши последното яйце и да изтреби цялото гнусно люпило.

10.

То / 1985

Продължаваха да идват.

То ги усещаше как продължават да идват, как го догонват и страхът му растеше. Може би в края на краищата щеше да се окаже, че не е вечно — най-сетне трябваше да допусне тази недопустима мисъл. И още по-лошо — усещаше смъртта на своите рожби. Трето от тия омразни момчета-мъже крачеше упорито по родилната диря и макар да бе обезумяло от погнуса, методично размазваше яйце след яйце.

Не! — проплака То като се люшкаташе насам-натам и усещаше как жизнените му сили изтичат през стотици рани. Нито една не бе смъртоносна сама по себе си, ала всяка пееше своята песен на болката, всяка го изтощаваше. Един от краката му висеше само на нишка месо. С едното око бе ослепяло. Усещаше в утробата си някакво ужасно разкъсване от незнайната отрова, която друго омразно момче-мъж бе успяло да пръсне в гърлото му.

А те продължаваха да идват, да го догонват. Как бе възможно това? То хленчеше, виеше и когато ги усети съвсем наблизо зад себе си, стори единственото, което му оставаше — обърна се, готово за бой.

11.

Бевърли

Преди да загаснат последните светлини и наоколо да се склопи непрогледен мрак, тя видя как жената на Бил пропадна още пет-шест метра и отново отскочи нагоре. Бе започнала да се върти и дългите рижи коси се разперваха като ветрило. *Неговата съпруга*, помисли Бевърли. *Но аз бях първата му любов и ако смята, че е познал обичта с някоя друга жена, то е само защото не помни... не помни Дери.*

После се озова сама сред мрака и шумоленето, с неподвижната тежест на Еди в скута си. Не искаше да го пусне, не искаше да положи лицето му върху скверния под на леговището. Затова продължи да крепи главата му върху изтръпналия си лакът и да отмята кичурите от влажното му чело. Мислеше за птици... навярно някога Стан ѝ бе подсказал тази идея. Горкият Стан, който не може да издържи.

Всички те... аз бях тяхната първа любов.

Опита да си спомни за това — да мисли за нещо хубаво сред всичкия този мрак, където звуците губят място и посока. Така самотата не изглеждаше толкова страшна. Отначало споменът не искаше да дойде; вместо него идваха птиците — гарвани, врани и скорци, пролетни птици, които изведнъж се завръщат отнякъде, докато по улиците още се стичат ручей снежна вода и последните заледени мръсни преспи отчаяно се вкопчват в сенчестите места.

Струваше ѝ се, че тия пролетни птици винаги изникват в навъсен ден и човек изумено се пита откъде ли са пристигнали. Те просто изпълваха Дери изневиделица и огласяха влажния въздух с дрезгав брътвеж. Отрупваха телефонните жици и островърхите покриви на викторианските къщи по Западния булевард; боричкаха се за място по алуминиевите клони на грамадната телевизионна антена над „Барачката на Уоли“; увисваха по голите черни клони на брястовете край Долна главна улица. Настаняваха се, бърбреха със свадливи

гласове на стари клюкарки, после литваха по някакъв недоловим за хората сигнал и небето почерняваше от тяхното гъмжило... докато кацнат на ново място.

Да, птиците. Мислех за тях, защото се срамувах. Навярно се срамувах заради баща си, а може и То да е сторило това черно дело. Може би.

Споменът се завърна — скритият отвъд птиците спомен — но все още беше смътен и разпокъсан. Може би такъв щеше да остане завинаги. Тя...

Мислите ѝ внезапно прекъснаха, защото усети, че Еди

12.

Любов и Копнеж / 10 август 1958

идва към нея пръв, защото е най-изплашен. Идва към нея не като приятел от изминалото лято или като мимолетен любовник, а както само преди три-четири години е бързал към майка си, за да дири утеха; той не отскача от нейната гладка голота и отначало тя се пита дали изобщо я е усетил. Трепери цял и макар че се докосват, мракът е толкова плътен, че дори отблизо Бевърли не може да го види; различава само смътната, призрачна белота на гипса.

— Какво искаш? — пита той.

— Трябва да пхнеш онова в мен — казва тя.

Той опитва да се отдръпне, но тя го удържа над себе си. Чува как някой — може би Бен — въздъхва през зъби.

— Беви, не мога да го направя. Не знам как...

— Мисля, че е лесно. Но първо ще трябва да се съблечеш. — Тя се замисля колко сложно ще бъде да измъкнат гипса от ръкава на ризата, а после отново да го вмъкнат, и добавя: — Поне панталоните.

— Не, не мога!

Ала тя подозира, че част от него може и иска, защото е престанал да трепери и нещо малко и кораво я притиска отъдно по корема.

— Можеш — казва тя и го придърпва надолу. Под голия ѝ гръб дъното на канала е твърдо, глинесто, сухо. Далечният тътен на вода

е равномерен, приспивен. Тя посяга нагоре. За миг пред очите ѝ изниква строгото, сурово бащино лице

(**искам да видя дали си непокътната**)

после тя прегръща Еди през врата, притиска буза към гладката му буза, а когато той колебливо докосва малките ѝ гърдички, тя въздъхва и за пръв път си мисли: **Това е Еди**, сетне си спомня един юлски ден — нима е било само преди месец? — когато никой друг не бе дошъл в Пуцинака и двамата цял следобед четеха камара комикси за Малкия Лулу — как отива за боровинки и му се случват безброй приключения с вещицата Хейзъл и разни други врагове. Беше много весело.

Мисли за птици; особено за врани, скорци и гарвани, които пристигат напролет, в това време ръцете ѝ слизат надолу и разкопчават колана му, а той пак повтаря, че не може да го направи; тя отвърща, че може, знае, че може, и вече не изпитва нито срам, нито страх, а само чувство на победа.

— Къде? — пита той и онова твърдо нещо неумело напират от вътрешната страна на бедрото ѝ.

— Тук — казва тя.

— Беви, ами че аз ще **падна** върху теб! — възкликва той и дъхът му почва болезнено да свисти.

— Мисля, че тъкмо това трябва да направиш — казва тя, после лекичко го прихваща и го насочва. Натискът му е прекалено бърз и изведнъж я прорязва болка.

Ссссссс! — въздиша тя през зъби, прехапала долната си устна, и пак мисли за птиците, пролетните птици, които внезапно литват от покривите под ниските мартенски облаци.

— Бевърли? — неуверено се обажда той. — Добре ли си?

— По-бавно — казва тя. — Така ще ти е по-леко да дишаш.

Той забавя движенията и след малко дъхът му се ускорява, но тя разбира, че в това няма нищо опасно.

Болката се разсейва. Изведнъж той засилва ритъма, после спира, напруга се и издава звук — някакъв звук. Тя усеща, че за него това е нещо невероятно, изключително, сякаш... сякаш че лети. Чувствува се могъща — чувствува как в цялото ѝ тяло се надига победоносна увереност. От това ли се е страхувал баща ѝ? Да, може би! В това действие наистина има могъщество, има огромна сила,

която пронизва кръвта и разкъсва всички окови. Не усеща физическа наслада, ала открива своеобразен духовен екстаз. Открива близостта. Той притиска лице към нейната шия и тя го прегръща. Той плаче. Тя продължава да го прегръща. И усеща как онази негова част помежду им започва да се губи. Той всъщност не се оттегля от нея; просто се губи, изчезва.

Когато тежестта на неговото тяло се отдръпва, тя сяда и докосва лицето му в мрака.

— Усети ли го?

— Кое?

— Кое то трябва. Не знам как се нарича.

Той кимва — тя долавя това с дланта си върху неговата буза.

— Не знам дали е било точно както... нали знаеш, както разправят големите момчета. Но беше... беше неповторимо. — Той говори тихо, за да не чуят другите. — Обичам те, Беви.

Тук спомените ѝ прекъсват за малко. Тя е уверена, че е имало още разговори, на глас и шепнешком, ала не помни какво са говорили. Няма значение. Дали е трябвало да уговаря всекиго поотделно? Да, навярно. Но и това няма значение. Те просто трябва да бъдат уговаряни за стъпката към това, към най-дълбоката човешка връзка между света и безкрая, единственото място, където потокът на кръвта докосва вечността. Няма значение. Важни са само любовта и копнежът. Тук, в мрака, не е по-зле, отколкото другаде. А може би и по-добре.

Майк идва при нея, после Ричи и актът се повтаря, потретва. Сега тя усеща известно удоволствие, смътна топлинка в своите детски, незрели слабини, и когато Стан идва към нея, тя затваря очи и мисли за птици, пролет и птици, и тя ги вижда отново и отново как кацат едновременно, как изпълват голите зимни клони като ездачи на шоковата вълна подир отстъплението на най-жестокото годишно време, вижда ги как излитат, излитат, излитат, крилата им плющят като прострени чаршафи и тя си мисли: След месец всички деца ще излязат в парка с хвърчила и ще трябва да бягат, за да не им се преплетат връвчиците. И още: **Навярно това е да летиш.**

След Стан, както и след другите, идва печалното чувство за изчезване, за загуба, за раздяла с онова, непостигнатото, което е

трябвало да получи от този акт — нещо върховно, нещо съвсем близко, ала неизпитано.

— Усети ли го? — пак пита тя и макар да не знае какво точно е то, разбира, че не го е усетил.

След безкрайно очакване към нея идва Бен.

Той трепери цял, но не от боязън като Стан.

— Бевърли, не мога — изрича той с глас, който би трябвало да звучи разумно, обаче в действителност е безкрайно далеч от разума.

— Можеш. Усещам го.

Наистина го усеща. Усеща много повече от онази твърдина; повече от него. Усеща нещото точно под напирания му корем. Размерите му разбуждат нейното любопитство и тя леко докосва издутата плът. Той надава тих стон край шията ѝ; цялото ѝ голо тяло настръхва от докосването на топлия му дъх. Усеща как през нея се стрелват първите гърчове на истинска възбуда — изведнъж чувството става грамадно; разбира, че е прекалено грамадно

(а дали и той не е грамаден, ще може ли да го поеме в себе си?)

и прекалено възрастно за нея, това е някакво чувство, което крачи с подковани ботуши. То е като каменарските капсули на Хенри, не е за деца, може да избухне и да те пръсне на парчета. Но сега няма нито време, нито място за тревога; има любов, копнеж и мрак. Ако не минат през първите две, сигурно ще останат само с третото.

— Бевърли, недей...

— Да.

— Аз...

— Научи ме да летя — казва Бевърли със спокойствие, което всъщност не изпитва. По бузата и шията ѝ плъзва топла влага и тя разбира, че той плаче. — Научи ме, Бен.

— Не...

— Ако ти си написал стихотворението, научи ме. Можеш да ми погалиш косите, Бен. Разрешавам ти.

— Бевърли... аз... аз...

Сега той не просто трепери; тресе се цял. Но тя пак усеща, че това не е само страх — в тръпките се примесва и предчувствие за онзи изблик, заради който се върши всичко. Мисли си за

(птиците)

лицето му, за неговото мило, добро, сериозно лице и знае, че това не е страх; той изпитва желание, дълбоко, страстно желание, готово да разкъса юздите, и пак я изпълва същата мощ — нещо като полет, нещо като падане, и тя вижда отгоре всички птици по покривите и телевизионните антени, вижда всички улици като на карта, о, копнеж, да, това е истината, любовта и копнежът учат човека да лети.

— Бен! Да! — внезапно извиква тя и желанието разкъсва юздите.

Отново усеща болка и за миг се изплашва, че тежестта му ще я смаже. После той се подпира на длани и натискът изчезва.

О, да, той е голям — болката се завръща и сега я пронизва много по-дълбоко, отколкото първия път, с Еди. Пак ще трябва да прехапе устни и да мисли за птиците, докато паренето отмине. Когато болката отминава, тя протяга ръка и докосва устните му с пръст. Бен тихичко стене.

Страстта се възражда и тя усеща как нейното могъщество изведнъж почва да се прелива в него; отдава го охотно и сама се прелива нататък. Отначало я разтърсва крехка, спирална нежност, която я кара да размята глава и между стиснатите ѝ устни звучи тих, напевен стон, това е да летиш, това, о, любов, о, копнеж, о, това не може да се отблъсне, свързваш, отдаваш, спояваш могъщия кръг, свързваш, отдаваш... летиш.

— О, Бен, мили мой, да — шепне тя и усеща как по челото ѝ избиват капки пот, усеща връзката помежду им — нещо плътно, нещо дълбоко, нещо като вечност, знакът за която е легнала настрани осмица. — Толкова те обичам, скъпи.

И усеща как започва чудото — онова, неизвестното за другите момичета, които се кискат и си шепнат на ухо в тоалетната; те само се чудят колко ли страшен е сексът и тя едва сега осъзнава, че за много от тях сексът трябва да е някакво не докрай осъзнато, неопределено чудовище; помежду си те го наричат То. Би ли Го направила, правят ли Го сестра ти и нейният приятел, вашите правят ли Го още, аз никога няма да Го правя; о, да, в пети клас сякаш всички момичета са бъдещи стари моми, но сега Бевърли разбира, че те нямат ни най-малка представа за този... този завършек, и иска да изкрещи, но се удържа, защото знае, че момчетата ще се изплашат

за нея. Тя пъхва длан в устата си и захваща с всичка сила. Сега разбира пискливия смях на момичета като Грета Бауи и Сали Мюлер — та нали през това дълго, страшно лято и те, седмината Неудачници непрестанно се смееха като луди. Смейш се защото всичко страшно и неизвестно има и смешна страна, смейш се както понякога малките деца се смеят и плачат едновременно, докато към тях приближава танцуващ клоун — знаят, че клоунът трябва да е смешен... но е и неизвестен, изпълнен с вечната мощ на незнанието.

Прехапаната длан вече не удържа вика и тя открива само един начин да успокои другите — и Бен — като крещи утвърдително в тъмнината.

— Да! Да! Да!

В главата ѝ избухват величествени картини на полет, примесени с дрезгавите гласове на гаргите и скорците; тия звуци се превръщат в най-нежната музика на света.

Тя излита, излита нагоре, и сега могъществото не е нито у нея, нито у него, а нейде помежду им, и той надава вик, и тя усеща треперещите му ръце, извира се нагоре, към него, усеща неговата тръпка, неговия допир, мимолетното безгранично сливане сред мрака. И тъй, заедно, прелитат отвъд, в незримото сияние на живота.

А после всичко свършва, двамата отново се прегръщат и когато той опитва да изрече нещо — навярно някакво глупаво извинение, което ще нарани спомена като жестоки белезници — тя прекъсва думите му с целувка и го отправя.

Бил идва при нея.

И той иска да каже нещо, но заекването не му позволява.

— Мълчи — казва тя. Сега е уверена в знанието си, но и усеща тежестта на умората. Умора и болка. Нещо лепне по вътрешната страна на бедрата ѝ; може би Бен наистина е свършил, а може и да е кръв. — Всичко ще бъде чудесно.

— С-с-с-си-си-ххи-и-г-г-гурна ли с-с-си?

— Да — казва тя и сплита ръце около врата му, гали пухкавите, потни коси. — Няма грешка.

— А-а-ами нъ-нъ-не... нъ-нъ-не т-т-те ли...

— Шишишит...

Не както с Бен; има страст, ала по-различна. Близостта с Бил сега е най-добрият възможен край. Той е мил; нежен; почти спокоен.

Тя усеща нетърпението му, но то е охладено и съдържано от загриженост за нея — навярно защото само тя и Бил осъзнават наистина величието на това тайнство... и че никога, никому не бива да говорят за него — дори и помежду си.

Към края из нея ненадейно пак се надига онзи изблик и тя едва успява да помисли: **О! Ще се повтори, не знам дали мога да издържа...**

Но някаква безкрайна нежност помита всички мисли и тя почти не чува как Бил шепне: „Обичам те, Бев, обичам те, винаги ще те обичам“, повтаря го отново и отново, без да заекне нито веднъж.

Тя го прегръща с всички сили и двамата дълго лежат така, притиснали буза до буза.

Той мълчаливо се отдръпва от нея и за известно време тя остава сама. Събира дрехите си и бавно се облича, усещайки тъпа, тръпнеща болка, която те, мъжете, не ще познаят никога. Усеща и някаква своеобразна смес от удоволствие, изтощение и облекчение, че всичко е отминало. Сега я изпълва пустота и макар да се радва, че слабините ѝ отново са само нейни, пустотата поражда странна тъга, която тя никога не би могла да опише... освен ако я сравни със спомена за голи дървета под бялото зимно небе, пусти дървета, очакващи гарваните да се завърнат като черни свещеници в края на март за погребението на снега.

Протяга ръце в тъмнината и открива своите приятели.

Дълго всички мълчат и когато най-сетне някой нарушава тишината, Бевърли не се изненадва, че това е Еди.

— Мисля, че преди две отклонения трябваше да завием наляво, а не надясно — казва той. — Божичко, знаех си, ама такова шубе ме гонеше тогава...

— Цял живот все шубето те гони, Едс — казва Ричи. Гласът му е весел. Острите нотки на паника са изчезнали напълно.

— И на други места сбъркахме — продължава Еди, без да му обръща внимание, — но онова беше най-лошото. Ако успеем да се върнем дотам, сигурно ще се оправим.

Подреждат се в нестройна колона — пръв е Еди, после Бевърли полага ръка на рамото му и усеща дланта на Майк върху своето. Пак тръгват, този път по-бързо. У Еди вече няма и следа от предишната суетлива тревога.

Прибираме се у дома, мисли тя и потрѣпва от облекчение и радост. Да, у дома. И така ще е най-добре. Свършихме онова, заради което дойдохме, а сега можем да се върнем и пак да станем просто деца. Така ще е най-добре.

Докато крачат из мрака, тя осъзнава, че звукът на течаща вода става все по-силен.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

НАВЪН

1.

Дери / 09:00 — 10:00 ч.

Около девет и десет скоростта на вятъра в Дери достигаше деветдесет километра в час с отделни пориви до сто и десет. В един момент анемометърът върху покрива на съдебната сграда отбеляза сто и тридесет километра, после стрелката падна до нулата. Вятърът бе откъснал от покрива въртящия се кръст с кръгли чашки и той полетя през дъждовния здрач. Повече никой не го видя — също като корабчето на Джордж Денброу. Към девет и половина онова, за което хората от общинското благоустройство се кълняха, че е невъзможно, изглеждаше не само възможно, но и неизбежно — центърът на Дери щеше да бъде наводнен за пръв път след август 1958, когато жестока буря бе задръстила и разрушила много от старите дренажи. Около десет без четвърт от двете страни на Канала пристигнаха навъсени мъже с мокри дъждобрани, развени от урагания вятър. За пръв път след октомври 1957 по бетонните ръбове на Канала започнаха да се трупат чували с пясък. Водата стигаше почти до тавана на тунела, по който реката минаваше под тройното кръстовище в центъра на Дери; главната улица, Канал стрийт и околностите на Горната миля бяха затворени за коли. Докато шляпаха тичешком през водата и мъкнеха чували с пясък, мъжете усещаха как под нозете им улиците треперят под бесния напор на течението като мост на магистрала при преминаването на колона от тежкотоварни камиони. Но тази вибрация беше постоянна и мъжете се радваха, че са на север от центъра, сравнително далече от този тежък, глух грохот. Крещейки, за да надвика воя на вятъра, Харолд Гарднър запита Алфред Зитнър (управител на имението Зитнър, западно от градчето) дали улиците няма да пропаднат. Зитнър отвърна, че по-скоро адът ще замръзне. За миг Харолд си представи как Адолф Хитлер и Юда Искаротски

раздават кънки, после продължи да мъкне чувалите. Водата се плискаше само на пет-шест сантиметра под бетонните ръбове на Канала. Из Пущинака Кендъскиг вече бе излязъл от бреговете и около пладнe пищните храсталаци и дръвчета щяха да стърчат от плитко, вонящо езеро. Мъжете работеха трескаво, спирайки само когато изпразваха поредния камион... и когато в десет без десет чудовищен трясък ги накара да застинат на място. По-късно Харолд Гарднър разказа на жена си, че в този миг очаквал да дойде краят на света. Грохотът не беше от пропадането на центъра — все още — а от рухването на Водонапорната кула. Единственият истински очевидец на събитието бе Андрю Кийн, внук на Норбърт Кийн, а тази сутрин той бе изпуснал толкова много колумбийски хашиш, че отначало сметна гледката за халюцинация. Андрю бродеше по наводнените улици на Дери от осем сутринта — приблизително от момента, в който старият доктор Хейл потегли към новия си частен кабинет на небесата. Беше мокър до кости (ако не се брои торбичката с петдесет грама хашиш под мишницата му), но изобщо не обръщаше внимание на това. Изведнъж очите му се разшириха от недоумение. Бе достигнал Мемориал парк, разположен по склоновете на Водонапорния хълм. И ако не го лъжеха очите, Водонапорната кула беше явно *наклонена*, досущ като оная скапана съборетина в Пиза, дето я рисуват по всички кутии с макарони. „Йе-хааа!“ — провикна се Андрю Кийн и очите му се разшириха още повече (сякаш отвътре ги избутваха пружинки), когато над хълма се раздаде протяжен пукот. Стоеше с мокри джинси, полепнали по мършавите му бедра, от подгизналата лента около челото му се стичаха дъждовни струи... и през тия струи виждаше как наклонът става все по-голям. От едната страна на кръглата кула се ръсеха бели облицовъчни тухли... не, не се ръсеха, а направо *отхвъркваха*. Стената се пропука на шест метра височина над каменната основа. От пукнатината изведнъж бликна вода и тухлите се разхвърчаха още по-силно. Откъм Водонапорната кула долетя нов пукот и Андрю я *видя* как се движи като стрелка на огромен часовник, пълзяща от цифра към цифра. Торбичката с хашиш се изръси изпод мишницата му и се заплете нейде из мократа риза. Той не усети. Беше напълно сащисан. От вътрешността на Водонапорната кула долиташе мощен басов звън, сякаш някой късаше една по една струните на колосална китара. Това бяха стоманените въжета, уравновесяващи

силата на водния напор. Кулата се накланяше все по-бързо и по-бързо, из въздуха се премятаха парчета от натрошени дъски и греди. „СТРАААХОТНО, МАМКА МУУУУУУ!“ — изкрещя Андрю Кийн, но викът му изчезна сред трясъка на рухването и рева на седем милиона литра вода, изригнали от разкъсания резервоар. По склона препусна огромна мътна вълна и ако стоеше на пътя ѝ, единственият наблюдател би напуснал без време белия свят. Но Господ закриля децата, пияниците и катастрофално замаяните; Андрю се намираше на място, откъдето можеше да види всичко, без да пострада. „МАМКА МУ, СТРАХОТНИ СПЕЦИАЛНИ ЕФЕКТИ! — изрева той, докато вълната се носеше през Мемориал парк като плътна стена, отнасяйки слънчевия часовник, край който едно момченце на име Стан Юрис често бе наблюдавало птиците с татковия си бинокъл. — СТИВЪН СПИЛБЪРГ, РЯПА ДА ЯДЕШ!“ Поилката за птички също бе пометена. За миг Андрю я зърна как се премята, подавайки над вълната ту пиедестала, ту каменния купол, сетне водата я погълна. Брезите и кленовете, отделящи парка от Канзас стрийт, бяха пометени като кегли. Короните им повлякоха снопове електрически кабели. Вълната прехвърли улицата, започна да се разлива и донякъде заприлича на истинска вода, а не на онази безумна плътна стена, която бе отнесла слънчевия часовник, поилката и дърветата. Но все още запазваше достатъчно сила, за да изтръгне из основи десетина къщи край Канзас стрийт и да ги запокити в Пущинака. Къщите се плъзгаха с ужасяваща лекота и до самия край повечето останаха цели. Андрю Кийн разпозна една от тях — там живееше семейството на Карл Масънсик. Мистър Масънсик беше прогимназиален учител и голям досадник. Докато къщата се премяташе през ръба на сипея, Андрю осъзна, че вижда вътре яркото пламъче на свещ и за миг се зачуди дали не си въобразява. Долу в Пущинака отекна взрив и заподскачаха жълтеникави пламъци — нечий разбит фенер бе подпалил нафтата, изтичаща от пропукан резервоар. Андрю зяпаше Канзас стрийт, където само преди четиридесет секунди бе имало редица скромни спретнати къщурки. Сега те бяха отишли в Града на мъртвите, хич не се съмнявай, сладурче. Оставаха само десетина правоъгълни ями, напомнящи плувни басейни. Андрю искаше да изкаже мнението, че и това е страотно, мамка му, но вече не успя да изкрещи. Май че беше останал без глас. Усещаше диафрагмата си отпусната и немошна. Чу

серия от хрущящи удари, като че великан с подковани ботуши слизаше по стълба, посипана с пуканки. Това бе чудовищният бял цилиндър на Водонапорната кула, която се търкаляше по склона, продължавайки да разлива последните си водни запаси. Дебелите стоманени въжета фучаха из въздуха като камшици и дълбаеха в меката земя дълги бразди, запълвани тутакси от поройния дъжд. Докато Андрю гледаше с провиснала пред ключиците челюст, тридесет и седем метровата кула излетя във въздуха. За миг тя увисна хоризонтално като сюрреалистично видение от царството на тапицираните стаи и усмирителните ризи. От пукнатините продължаваше да се лее вода, под прозорците провисваха разбити рамки, а червената лампа на покрива (предупреждение за нисколетящи самолети) продължаваше да примигва. Сетне кулата рухна на улицата с последен оглушителен трясък. По Канзас стрийт се бе събрала значителна част от водата и сега всичко рухна надолу към центъра. *Преди малко там имаше къщи*, помисли Андрю Кийн и изведнъж краката му омекнаха. Той тежко тупна по задник — пляааас! Взираше се в пропукания каменен постамент, върху който открай време се бе издигала Водонапорната кула. Питаше се дали някой ще му повярва какво е видял.

Питаше се дали сам си вярва.

2.

Екзекуцията / 10:02 ч. на 31 май 1985

Бил и Ричи видяха как То се обръща към тях, тракайки заплашително с челюсти. Здравото му око яростно пламтеше насреща им и Бил откри, че То излъчва сияние като някаква злокобна светулка. Но сиянието примигваше и гаснеше — чудовището беше наранено жестоко. Из главата му бръмчаха и тракаха

(пуснете ме! пуснете ме и ще имате всичко, което сте желали — пари, слава, успех, власт — мога да ви дам всичко това)

безредни мисли.

Бил крачеше напред с празни ръце, вперил поглед в свирепото червено око. Усещаше как незнайната мощ в него расте, изпълва го, изпъва жилите на ръцете му като въжета, насища с могъщество

стиснатите юмруци. Ричи крачеше отстрани, оголил зъби в хищна усмивка.

(мога да ти върна жената... мога да го сторя, аз, само аз... тя няма да помни нищо, както и вие не помнете)

Сега бяха близо, съвсем близо. Бил вдъхна вонята на чудовището и с внезапен ужас осъзна, че това е мирисът на Пущинака, вонята, която бяха смятали за мирис на канализация, замърсени потоци и горящо сметище... но дали искрено бяха вярвали, че няма нищо друго? Това бе мирисът на То и макар че най-силно се усещаше в Пущинака, той обгръщаше Дери като мъгла, а хората просто не го усещаха, както пазачите в зоологическите градини след известно време престават да усещат вонята на своите питомци и даже се чудят защо ли посетителите сбръчкват носове щом наближат клетките.

— Аз и ти — промърмори Бил и Ричи кимна, без да откъсва поглед от Паяка, който страхливо отстъпваше от тях, потраквайки с гнусните си мъхнати крака.

(не мога да ви дам вечен живот, но мога да ви докосна и ще живеете дълго, много дълго... двеста години, триста, може би петстотин... мога да ви направя земни богове... ако ме пуснете, ако ме пуснете, ако ме...)

— Бил? — дрезгаво запита Ричи.

Усещайки как крясъкът в гърдите му расте, расте и расте, Бил се хвърли напред. Ричи тичаше рамо до рамо с него. Десните им юмруци се стовариха едновременно, но Бил разбираше, че всъщност не удрят с юмруци; удряше общата им сила, обединена със силата на Другия; удряше силата на спомена и копнежа; и най-вече удряше силата на любовта и незабравеното детство, преплетени в огромно колело.

Писъкът на Паяка избухна в главата на Бил, процепи мозъка му. Усети юмрука си да се врязва дълбоко в тръпнеща влага. Ръката му потъна чак до рамото. Той я изтегли, облян в черната кръв на паяка. От дупката рукна зловонен поток.

Видя, че Ричи е заел класическа боксърска стойка досами подпухналото туловище и бяхти с юмруци, лъснали от черна сукарица.

Паякът размахваше лапи насреща им. Бил усети как едната плъзна по гърба му, раздирайки риза и кожа. Отровното жило блъскаше с безсилна ярост каменния под. Писъците на чудовището

кънтяха в главите им като камбани. То тромаво се люшна напред, опита да захапне врага, но вместо да отскочи, Бил се хвърли към него и замахна вече не само с юмрук, а с цяло тяло, превърна се жива торпила. Летеше като централен нападател, който просто превива рамене и атакува с главата напред.

За миг усети, че вонящата плът само хлътва под напора, сякаш се готвеше да го отхвърли назад. Той нададе нечленоразделен рев и се отблъсна още по-мощно напред и нагоре, раздирайки кожата с длани. И я проби; обля го гореща, лепкава течност. Струите пълзяха по лицето, по ушите, нахлуваха в носа му на тънки поточета.

Отново го обгърна мрак — беше потънал до раменете в гърчещото се тяло. И в задръстените си уши чуваше равномерно *тум-ТУМ-тум-ТУМ*, досущ като ударите на тъпана, който води шествието от жонгльори и танцуващи клоуни, когато циркът пристига в града.

Сърцето на То.

Чу внезапния болезнен вик на Ричи да заглъхва със задавен стон. Напрегна сили и замахна напред с двата юмрука. Задушаваше се в тая пулсираща торба, сред лепкави течности и вътрешности.

Тум-ТУМ-тум-ТУМ...

Зарови ръце в туловището — разхвърляше, раздираше, разкъсваше, търсейки откъде идва звукът; хлъзгавите му пръсти се свиваха и разпускаха, пробиваха някакви органи, а гърдите му бяха готови да избухнат от недостиг на въздух.

Тум-ТУМ-тум-ТУМ...

И изведнъж го усети в ръцете си — нещо голямо и живо, което туптеше, пулсираше отблъскваше дланите му.

(НЕНЕНЕНЕНЕНЕ)

— *Да!* — изкрещя задавено полумъртвият Бил. — *Да! Я опитай това, кучко! ХАЙДЕ, ОПИТАЙ ТОВА! ПРИЯТНО ЛИ Е? ХАРЕСВА ЛИ ТИ? А?*

Той преплете пръсти над пулсиращата камера на сърцето, разпери длани като обърнато V... и ги събра с цялата сила, която можеше да събере.

Чу последен писък на болка и страх, докато сърцето на То избухваше между дланите му и се разпадаше като валмо от треперещи влакна.

Туп-ТУП-туп-ТУ...

Писъкът изтъня, заглъхна. Бил усети как туловището изведнъж се стегна наоколо му като лепкава ръкавица. Сетне всичко се разпусна. Усети, че То бавно залита, пада на една страна. Почти загубил съзнание, той запълзя назад.

Паякът рухна като чудовищен куп от димяща неземна плът, а мъхнатите му лапи продължаваха да подскачат в безцелни гърчове, дращейки пода и стените на тунела.

Бил безсилно закричи назад, като се задъхваше и плюеше, за да прогони от устата си противния вкус. Краката му се заплетоха и той падна на колене.

В този миг чу ясно и отчетливо Гласа на Другия; може би Костенурката наистина бе умряла, ала оставаше Онзи, който я бе сътворил.

— *Отлично се справи, синко.*

Сетне Гласът изчезна. С него изчезна и силата. Сега Бил се чувствуваше изнемощял, погнусен, останал почти без разсъдък. Озърна се през рамо и видя кошмарното черно туловище на Паяка, тръпнещ в агония.

— *Ричи!* — извика той с дрезгав, пресеклив глас. — *Ричи, къде си, човече?*

Нямаше отговор.

Обгръщаше го мрак. Сиянието бе умряло заедно с Паяка. Бил потърси из джобчето на лепкавата си риза последното блокче кибрит. Откри го, но клечките не горяха — главичките бяха напоени с кръв.

— *Ричи!* — отново извика той и се разплака.

Запълзя напред, шарейки из тъмното ту с едната, ту с другата ръка. Най-сетне дланта му се блъсна в нещо меко, податливо. Трескаво го опипа... и пръстите му застигнаха върху лицето на Ричи.

— *Ричи! Ричи!*

Никакъв отговор. Пипнешком Бил провря ръце под гърба и коленете на Ричи. Мъчително се изправи на крака и закуцука назад с тежкото, неподвижно тяло в прегръдките си.

3.

Дери / 10:00 — 10:15 ч.

Около 10:00 равномерната вибрация под централните улици на Дери прерасна в оглушителен грохот. По-късно в „Дери нюз“ щяха да пишат, че стените на подземната част от Канала просто са рухнали, разхлабени от напора на внезапния порой. Ала някои хора не подкрепяха това мнение. „Бях там и знам — щеше да сподели с жена си Харолд Гарднър. — Работата не опира до стените на тунела. Беше *земетресение* и точка. *Земетресение* беше, мама му стара.“

Така или иначе, резултатът беше катастрофален. Докато грохотът нарастваше, наоколо се пукаха стъкла, от таваните падаше мазилка и страховитите стонове на извити греди и основи се сливаха в адски хор. По надупчената от куршуми фасада на Мейкъновия магазин като алчни пръсти пробягаха широки пукнатини. Грамадният плакат на кино „Аладин“ рухна с трясък, повлякъл разкъсаните си опори и въжета. Високата канцеларска сграда „Брайън Доуд“, построена през 1952 година зад аптеката на Сентър стрийт, внезапно се сгромоляса и задръсти алеята Ричард с купища жълти тухли. Нагоре излетя грамаден облак оранжев прах и вятърът го понесе като воал.

В същия момент избухна статуята на Пол Бъниън пред Градския център. Сякаш в крайна сметка онази отдавнашна заплаха на учителката по рисуване се бе оказала съвършено сериозна. Брадатата ухилена глава излетя право нагоре. Единият крак се стрелна напред, другият назад, като че Пол предприемаше възторжен танцов скок с риск за телесната си цялост. Пластмасовата брадва се запремята из дъждовните струи, изчезна от поглед, после отново се появи и проби широка дупка в Моста на целувките.

А в 10:02 центърът на Дери просто пропадна.

Повечето вода от разкъсания резервоар на Водонапорната кула бе преляла през Канзас стрийт към Пущинака, но стотици тонове нахлуха в центъра откъм Горната миля. Може би това беше последната капка... или пък *наистина* имаше земетресение, както щеше да твърди по-късно пред жена си Харолд Гарднър. По асфалта на Главната улица пробягаха пукнатини. Отначало те бяха тънки... после зейнаха лакомо и отвътре изригна ужасяващо гръмкият рев на Канала. Всичко се разтресе. Сред облак електрически искри неоновата реклама РАЗПРОДАЖБА НА МОКАСИНИ се срути от сувенирния магазин на Шорти Скуайър и изчезна в цял метър вода. Една-две секунди по-късно самият магазин започна да *потъва*. Пръв забеляза изумителната

гледка Бъди Ангстрьом. Той сръчка с лакът Алфред Зитнър, който се озърна, зяпна и на свой ред сръчка Харолд Гарднър. За броени мигове трупането на чували престана. От двете страни на Канала мъжете стояха под проливния дъжд и се взираха към центъра, а по лицата им се четеше едно и също изражение на почуда и ужас. Сградата на „Скуайър, сувенири и бакалия“ сякаш бе разположена върху платформата на някакъв огромен асансьор, който в момента слизаше надолу. С тежко, величаво достойнство зданието потъваше в бетона. Когато спря, човек би могъл да пролази по наводнения тротоар и да се вмъкне вътре през някой от прозорците на третия етаж. Около сградата изригнаха пенести гейзери, а след малко самият Шорти изскочи на покрива, размахвайки трескаво ръце за помощ. Но нямаше кой да го спаси от пропадането на съседното здание, където на партера се разполагаше книжарница за художествена литература. За беда то не потъна право надолу, а се наклони (за миг поразително заприлича на вече споменатата скапана съборетина в Пиза, дето я рисуват по всички кутии с макарони). От стените се посипаха тухли. Няколко улучиха Шорти. Харолд Гарднър го видя как се хвана за главата и залитна назад... после горните три етажа на съседната сграда се плъзнаха като палачинки върху тиган. Шорти изчезна. Край чувалите с пясък някой изпищя и сетне всичко заглъхна сред адския рев на разрухата. Хората изпопадаха на земята и замаяно запълзяха по-надалеч от Канала. Харолд Гарднър видя как от двете страни на Главната улица сградите се привеждат една към друга и почти докосват чела като стари моми, клюмащи над скучна игра на карти. Самата улица пукаше, потъваше, разпадаше се. Заливаха я пенести вълни. После сградите една подир друга отминаха точката на равновесие и започнаха да падат — Североизточната банка, „Всичко за нозете“, „Тютюн и майтапи“, закусвалнята на Бейли, музикалната къща на Бандлър, всички те се срутваха върху улицата. Само че вече нямаше улица. Миг по-рано тя се разтегли като дъвка, сетне се разпадна на подскачащи буци асфалт и потъна в Канала. Харолд видя как тройното кръстовище внезапно изчезна от лицето на града и когато отдолу изригна грамаден воден стълб, той осъзна какво ще се случи.

— *Да бягаме оттук!* — изкрещя той на Ал Зитнър. — *Ще ни залее! Ал! Ще ни залее!*

Ал Зитнър сякаш не го чу. Гледаше като сомнамбул или като хипнотизиран. Стоеше неподвижно, облечен в подгизнало спортно сако на червени и сини райета, лятна риза „Лакост“ с алигаторче на лявото джобче, бели чорапи с избродирани стикове за голф и кафяви мокасини с гумени подметки. Пред очите му под земята потъваха негови лични капиталовложения за милион долара плюс още три-четири милиона на приятелите, с които играеше покер и голф или ги водеше да карат ски в Рангли, където притежаваше уютна хижичка. Изведнъж родното му градче Дери — *в щата Мейн*, за Бога — бе заприличало на онзи шибан италиански град, където хората се возят на дълги тесни ладии. Между неразрушените сгради се носеха кипнали реки. Канал стрийт завършваше с черен назъбен трамплин над бушуващо езеро. Не беше чудно, че Зитнър не чуваше Харолд. Ала наоколо мнозина бяха стигнали до извода на Гарднър — изръсиш ли толкова боклук в дълбока вода, няма начин да се отървеш от неприятности. Някои захвърлиха чувалите и си плюха на петите. Харолд Гарднър беше сред тях и това му спаси живота. Други нямаха този късмет и все още стояха из центъра, когато насреща им връхлетяха водите на Канала, преграден с бент от тонове асфалт, бетон, тухли, мазилка, стъкло и разнообразни стоки за около четири милиона долара. Буйната вълна помете безразборно хора и чували. Харолд имаше чувството, че тя е решила на всяка цена да грабне и него; макар да тичаше отчаяно, водата го застигаше. В крайна сметка той успя да се спаси като се изкатери на четири крака по стръмен, обрасъл с шубраци склон. Веднъж се озърна през рамо и видя как на паркинга пред минимаркета някакъв човек (стори му се, че разпозна Роджър Лернърд, завеждащ отдел за банкови заеми) се мъчи да подкара колата си. През грохота на водата и воя на вятъра чу как двигателят трака, трака, трака като шевна машина, докато вълната го обгръщаше със стена от черно стъкло. После Кендъскиг излетя от бреговете си с дълбок, тътнещ рев и отнесе минимаркета заедно с малкия червен автомобил. Харолд отново пое нагоре, като се вкопчваше в клони, корени и всичко друго, което му се струваше достатъчно стабилно. Да стигне по-високо — това беше най-важно сега. Както би казал Андрю Кийн, тази сутрин Харолд Гарднър беше перкулясал на тема височина. Чуваше как зад гърба му центърът на

Дери продължава да се сгромолясва. Звукът напомняше артилерийска канонада.

4.

Бил

— *Бевърли!* — извика той.

Гърбът и ръцете му се сливаха в една обща, тръпнеща болка. Ричи сякаш бе натежал с двеста килограма. *Остави го тогава, пошепна мисълта му. Мъртъв е, по дяволите, сам знаеш, че е мъртъв, тъй че защо просто не го оставиш?*

Но нямаше да го стори, не можеше да го стори.

— *Бевърли!* — отново извика той. — *Бен! Има ли някой?*

И си помисли: *Някъде тук бях, когато То ме захвърли — а заедно с мене и Ричи — надалече... много надалече. Къде точно? Не помня, забравям...*

— Бил? — раздаде се нейде наблизко изтощеният, разтреперан глас на Бен. — Къде си?

— Насам. Нося Ричи. Той... той е ранен.

— Продължавай да говориш. — Гласът на Бен се приближаваше. — Продължавай да говориш, Бил.

— Убихме То — каза Бил, крачейки напосоки срещу него. — Убихме гадната кучка. А ако Ричи е мъртъв...

— *Мъртъв ли?* — сепна се Бен. Сега беше съвсем близо... и изведнъж сред мрака протегнатата му ръка закачи носа на Бил. — Как тъй мъртъв?

— Аз... той... — Сега двамата крепяха неподвижното тяло. — Не го виждам. Там е цялата работа. Не г-г-го ви-ххи-иждам!

— *Ричи!* — изрева Бен и го разтърси. — *Ричи, събуди се! Събуди се, по дяволите!* — Гласът му трепереше, пресекваше. — *РИЧИ, МАМКА ТИ, НЯМА ЛИ ДА СЕ СЪБУДИШ?*

И от мрака долетя сънливият, раздразнен глас на Ричи:

— Трай бе, Камара. Трай малко. Не ти щем смрадливите дренки...

— *Ричи!* — изкрещя Бил. — *Ричи, добре ли си?*

— Оная кучка ме хвърли — промърмори Ричи със същия изморен, сънлив глас. — Блъснах се в нещо кораво. Повече... повече не помня. Къде е Беви?

— По-нататък — каза Бен и набързо им разправи за яйцата. — Стъпках над сто. Мисля, че не оставих нито едно.

— Чул те Господ — каза Ричи. Гласът му звучеше малко потвърдо. — Пусни ме, Шеф Бил. Мога да вървя... Засилва ли се шумът на водата?

— Да — каза Бил. Тримата се хванаха за ръце сред мрака. — Как ти е главата?

— Боли та се не трае. Какво стана след като напуснах играта?

Бил описа схватката съвсем накратко. За повече нямаше сили.

— Значи То е мъртво — замислено прошепна Ричи. — Сигурен ли си, Бил?

— Да — каза Бил. — Този път съм си-ххи-игурен.

— Слава Богу — въздъхна Ричи. — Дръж ме, Бил, сега ще се издрайфам.

Бил го стисна здраво и когато Ричи се поуспокои, тримата продължиха напред. От време на време подритваха в тъмнината някакви крехки, безформени предмети. *Навярно парчета от стъпканите яйца*, помисли Бил и потрепери. Приятно бе да знае, че вървят в правилна посока, но най-много се радваше на това, че не може да види останките.

— *Бевърли!* — провикна се Бен. — *Бевърли!*

— *Насам...*

Викът й звучеше едва доловимо, заглушен от равномерния тътен на течаща вода. Тримата бавно крачеха през мрака и от време на време подвикваха на Бевърли, за да се ориентират.

Когато най-сетне се добраха до нея, Бил я запита дали има още кибрит. Тя пхна в ръката му половин блокче. Той драсна една клечка и пламъчето освети призрачни лица — Бевърли с главата на Еди в скута си, Бен с ръка около кръста на Ричи, който стоеше приведен и по слепоочието му се стичаше кръв. После Бил се завъртя настрана. Одра лежеше на плочките разкрячена, с извита глава. Паяжината се топеше по тялото й.

Пламъчето опари пръстите му и той изтърва клечката. Тръгна към Одра, но сред тъмнината не бе преценил добре разстоянието и се

препъна в неподвижното тяло.

— Одра! Одра, ч-ч-чуваш ли ме?

Приповдигна я с ръка под гърба ѝ. Отметна сплъстената коса и опипа шията. Под пръстите си усети пулс — бавен, ритмичен.

Драсна нова клечка и забеляза, че зениците ѝ се присвиват от блясъка. Но това бе само рефлекс; погледът остана все тъй изцъклен дори когато приближи пламъчето на сантиметри от лицето ѝ. Тя беше жива, но не реагираше. Не, дявол да го вземе, още по-лошо. Беше изпаднала в кататония.

Клечката опари пръстите му. Той я захвърли.

— Бил, не ми харесва това бучене — обади се Бен. — Мисля, че трябва да се измъкваме.

— Ще можем ли без Еди? — прошепна Ричи.

— Ще можем — каза Бевърли. — Бен е прав. Трябва да се измъкваме, Бил.

— Ще я взема.

— Разбира се. Но трябва да тръгнем незабавно.

— Накъде?

— Ще усетиш — тихо каза Бевърли. — Нали ти го уби. Ще усетиш, Бил.

Той вдигна Одра на ръце и се върна при другите. Допирът до нея го изпълваше с тревога — тя беше омекнала като жив восък.

— Накъде, Бил? — запита Бен.

— Н-не знь-знь...

(ще усетиш, нали ти го уби, ще усетиш)

— Д-добре де, и-ххи-идвайте — каза Бил. — Да видим дали ще открием пътя. Бевърли, взе-ххе-еми това.

И той ѝ подаде кибрита.

— Ами Еди? — запита тя. — Трябва да го изнесем.

— К-как ще у-хху-спеем? — отвърна Бил. — Ами че... Б-бевърли, цялото по-хход-земие се р-разпада.

— Трябва да го изнесем, човече — настоя Ричи. — Хайде, Бен.

Двамата вдигнаха тялото на Еди. Бевърли осветяваше пътя им към приказната вратичка. Бил пренесе Одра през нея, като се мъчеше да не я влачи по пода. После Ричи и Бен пренесоха Еди.

— Оставете го — каза Бевърли. — Тук вече може да остане.

— Толкова е тъмно — изхълца Ричи. — Разбирате ли... толкова е тъмно. Едс... той...

— Няма нищо — каза Бен. — Може би тук е неговото място. Мисля, че е така.

Оставиха Еди край стената и Ричи го целуна по бузата. После се втренчи в Бен с просълзени очи.

— Сигурен ли си?

— Да. Ела, Ричи.

Ричи стана и се обърна към вратичката.

— *Майната ти, Кучко!* — викна той изведнъж и я затръшна с ритник. Вратичката хлътна на място с глух удар. Резето изщрака злокобно.

— Защо го направи, Ричи? — запита Бевърли.

— Не знам — отвърна Ричи, но всъщност знаеше много добре. Докато клечката в ръката на Бевърли догаряше, той се озърна през рамо. — Бил... белегът на вратата!

— Какво има? — изпъхтя Бил.

— Изчезнал е — каза Ричи.

5.

Дери / 10:30 ч.

Стъкленият коридор към детския отдел на Общинската библиотека внезапно избухна с ослепителен блясък. Късове стъкло излетяха нагоре, разпериха се като огромен чадър и се посипаха с фучене над превитите от вятъра дървета. Тази смъртоносна бомбардировка би могла сериозно да нарани или даже да убие някого, но наоколо нямаше жива душа. Тази сутрин библиотеката не работеше. Тунелът, който някога бе очаровал малкия Бен Ханском, нямаше да бъде възстановен; в Дери имаше толкова много разрушения, че властите сметнаха за по-просто да оставят двете библиотеки като отделни сгради. След време никой в Общинския съвет нямаше да си спомня за какво е служила остъклената връзка. Навярно само Бен би могъл да им разкаже какво е да стоиш навън сред ледения мраз на януарската вечер със замръзнал нос и вцепенени пръсти, гледайки как хората сноват без палта по този светъл проход в мрака на лютата зима.

Би могъл... но едва ли си струва човек да разказва пред заседание на Общинския съвет как е стоял в студената тъма и се е учил да обича светлината. Така или иначе, фактите са си факти: стъкленият коридор избухна безпричинно, за щастие при произшествието нямаше пострадали (иначе броят на жертвите от природното бедствие през онази сутрин достигна шестдесет и девет убити и над триста и двадесет ранени) и в крайна сметка общинските власти решиха да не го възстановяват. След 31 май 1985 всеки, който искаше да мине от детския отдел до читалнята за възрастни, трябваше да заобикаля отвън. И да облича палто, ако времето беше дъждовно или студено.

6.

Навън / 10:54 ч. на 31 май 1985

— Чакайте — изпъшка Бил. — Дайте малко... почивка.

— Нека да ти помогна — отново предложи Ричи.

Бяха изоставили Еди край бърлогата на Паяка и не искаха да говорят за това. Но Еди бе мъртъв, а Одра все още беше жива — поне формално.

— Сам ще си я нося — задъхано изхриптя Бил.

— Стига глупости. Ще си докараш сърдечен удар, мама му стара. Дай да ти помогна, Шеф Бил.

— К-как ти е г-г-главата?

— Боли — каза Ричи. — Не се отклонявай от темата.

Бил неохотно отпусна неподвижното тяло в ръцете на Ричи. Можеше да бъде и по-зле; Одра беше висока и до неотдавна тежеше над шестдесет килограма. Но в „Таванската стая“ трябваше да играе ролята на млада жена, взета за заложница от психопат, който си въобразява, че е политически терорист. Тъй като Фреди Файърстоун искаше най-напред да заснемат таванските сцени, Одра си наложи строга диета (пилешко, сирене, риба тон) и набързо отслабна с девет килограма. Но след половин километър носене през мрака (или цял километър, а може би и два, кой знае) останалите петдесет и три килограма се превръщаха в непосилна тежест.

— Б-благодаря ти, мой ч-човек — промърмори Бил.

— Няма защо. След мене ще я поемеш ти, Камара.

— Бибип, Ричи — отвърна Бен и Бил неволно се усмихна. Усмивката беше изтощена и не трая дълго, но по-добре такава усмивка, отколкото никаква.

— Накъде, Бил? — запита Бевърли. — Тая вода шуми още по-силно. Не държа да се удавя тук.

— Направо, после наляво — каза Бил. — Май ще е по-добре да ускорим крачка.

Вървяха още около половин час, като Бил им посочваше кога да свърнат наляво или надясно. Бученето продължаваше да се засилва и вече сякаш ги обгръщаше от всички страни като злокобен Долби ефект сред мрака. Бил стигна до нов завой, опипа влажната тухлена стена и изведнъж в обувките му нахлу вода. Потокът беше плитък и бърз.

— Подай ми Одра — каза той на задъхания Бен. — Сега срещу течението.

Бен внимателно му подаде безчувствената Одра и той успя да я преметне на рамо. Ужасно бе да я усеща така неподвижна. Ако можеше само веднъж да изстене... да помръдне... да подаде *каквото и да било* признак на живот.

— Как сме с кибрита, Бев? — запита Бил.

— Слаба работа. Пет-шест клечки. Бил... *наистина* ли знаеш къде отиваме?

— Мисля, ч-ч-че знам — каза той. — Да вървим.

Завиха зад ъгъла. Водата се запени около глезените на Бил, после бързо плъзна над коленете и стигна до бедрата му. Бученето прерасна в монотонен басов рев. Тунелът наоколо се тресеше. Отначало Бил се боеше, че скоро течението ще ги помете назад, но след малко отминаха една странична тръба, която бълваше мощна водна струя — за миг той се вгледа изумено в бушуващата бяла пяна — и напорът поотслабна, макар че напред ставаше все по-дълбоко. Сега...

Видях струята от оная странична тръба! Видях я!

— *Х-х-хей!* — извика той. — *Ви-ххи-иждате ли н-нещо, м-момчета?*

— От десетина минути насам просветлява! — викна зад него Бевърли. — Къде сме, Бил? Знаеш ли?

Мислех, че знам, едва не отвърна той.

— *Не! Идвайте!*

Преди малко бе предположил, че приближават бетонното корито на Кендъскиг — онази част, която минаваше под центъра и излизаше край Баси парк. Но тук имаше *светлина*, а подобно нещо бе невъзможно в подземния канал. И все пак тунелът напред упорито просветляваше.

Ставаше все по-трудно да носи Одра. Не заради течението — то бе отслабнало — а заради дълбочината. *Скоро ще се наложи да я влача на буксир*, помисли той. От дясната му страна крачеше Бевърли, отляво Бен; когато извиваше глава, можеше да види и Ричи зад Бен. Сега се препъваха на всяка крачка. Дъното на тунела беше неравно, отрупано с купища боклуци — може би тухли. А отпред нещо стърчеше от водата като нос на потъващ кораб.

Треперейки от студената вода, Бен се устреми нататък. Течението хвърли в лицето му кутия от пури. Той я бутна настрани и сграбчи издадения предмет. Очите му се разшириха. Това приличаше на грамадна табела. Успя да разчете буквите АЛ, а малко по-долу — БЪД. И изведнъж Бен разбра.

— Бил! Ричи! Бев! — изкрещя той, като се смееше от изумление.

— Какво има, Бен? — викна Бевърли.

Бен сграбчи табелата с две ръце и опъна назад. Рамката застърга по стената на тунела. Сега можеха да разчетат почти целия надпис: АЛАДИ, и под него — ЗАВРЪЩАНЕ В БЪДЕЩЕТО.

— Това е плакатът на кино „Аладин“ — каза Ричи. — Как...

— Улицата е пропаднала — прошепна Бил. Очите му бавно се разширяваха. Гледаше към края на тунела. Нататък ставаше още по-светло.

— *Какво*, Бил?

— Какво е *станало*, по дяволите?

— Бил? *Бил*? Какво...

— Всички тия дренажи! — яростно възкликна Бил. — Всички тия стари дренажи! Пак е имало наводнение! И мисля, че този път...

Крепейки главата на Одра, той продължи срещу течението. Бен, Бев и Ричи газеха подир него. Пет минути по-късно Бил вдигна глава и видя синьо небе. Гледаше през пукнатина в свода на тунела — пукнатина, която малко по-нататък достигаше двадесет метра ширина. От водата стърчаха островчета и архипелази — купища тухли, задницата на Плимут с отворен и наводнен багажник, килнат автомат

от паркинг с надпис НАРУШЕНИЕ върху червения полукръг на циферблата.

Придвижването напред ставаше почти невъзможно — на всяка крачка рискуваха да си строят краката сред камари отломки. Успокоената вода течеше под мишниците им.

Сега е успокоена, помисли Бил. Но ако бяхме попаднали тук преди два часа, а дори и преди час, май че щяха да ни вземат мътните в буквалния смисъл на думата.

— Каква е тая щуротия, Шеф Бил? — запита Ричи.

Той стоеше отляво на Бил и гледаше изумено срутения свод на тунела. *Само че не е никакъв свод, помисли Бил. Това е Главната улица. По-точно казано — беше.*

— Мисля, че сега целият център на Дери е в Канала и се носи надолу по Кендъскиг. Скоро ще се озове в Пенобскот, после в Атлантическия океан и мене ако питат, там му е мястото. Ще ми помогнеш ли за Одра, Ричи? Не знам дали ще мога...

— Дадено — каза Ричи. — Дадено, Бил. Не се тревожи.

Той пое Одра. Сега Бил я виждаше по-добре, отколкото би желал — виждаше мъртвешката белота, леко маскирана, но не и прикрита от мръсотията по челото и бузите. Очите ѝ бяха широко разтворени... и без искрица разум. Косата ѝ провисваше на мокри, сплъстени фитили. Приличаше на надуваема кукла, купена от някой сексмагазин в Ню Йорк или Хамбург. Единствената разлика бе бавното, равномерно дишане... но и това би могло лесно да се постигне с няколко колелца и пружинки.

— Как ще се изкатерим догоре? — запита Бил.

— Накарай Бен да те повдигне — каза Ричи. — После ще помогнеш на Бев и двамата ще издърпате Одра. Бен ще те повдигне, а накрая ще изтеглим и него. След това ще ви покажа как се организира волейболен турнир за хиляда студентки.

— Биби, Ричи.

— Биби, кажи си на задника, Шеф Бил.

Бил усещаше как умората плъзва по тялото му на мощни вълни. За миг се вгледа в спокойните очи на Бевърли. Тя кимна лекичко и той опита да се усмихне.

— Направи ми стъпенка, Б-б-бен.

Бен също изглеждаше смазан от умора, но кимна енергично. Дълбока драскотина прорязваше бузата му.

— Мисля, че ще се справя.

Той приклепна и преплете пръсти. Бил вдигна крак, стъпи в дланите му и подскочи. Не успя да достигне върха. Бен надигна ръце и този път Бил се вкопчи в ръба на срутения свод. Напрегна мускули и се изтегли нагоре. Първото, което видя, бе оранжева бариера. Второто — тълпа мъже и жени зад бариерата. Третото — универсалния магазин... само че някак издут и смален. Трябваша му няколко секунди, за да осъзнае, че половината сграда е потънала в Канала под улицата. Горната част бе надвиснала над тротоара и сякаш всеки миг можеше да се разсипе като камара небрежно натрупани книги.

— Гледайте! Гледайте! Там има някой! — Една жена сочеше към пукнатината, от която се подаваше главата на Бил. — Слава Богу, още един оцелял!

Тя се хвърли напред. Беше възрастна жена със селска забрадка на главата. Един полицаи я задържа.

— Там е опасно, мисис Нелсън. Знаете, че е опасно. Улицата може да пропадне всеки миг.

Мисис Нелсън, помисли Бил. Спомням си за вас. Сестра ви понякога идваше да ни наглежда двамата с Джордж. Той размаха ръка, за да покаже, че е добре, и когато тя отвърна на жеста, в гърдите му изведнъж бликна радост... и надежда.

Той се извъртя и легна по корем на хлътналия асфалт, опитвайки да разпредели тежестта равномерно, като върху тънък лед. Протегна ръка на Бев. Тя се вкопчи в китката му и с последните си остатъци от сили Бил я издърпа нагоре. Ненадейно слънцето се подаде иззад купищата пъстри облаци и им възвърна сенките. Изненадана, Бевърли надигна глава, срещна погледа на Бил и се усмихна.

— Обичам те, Бил — промълви тя. — И се моля тя да оздравее.

— Бла-хха-годаря ти, Беви — отвърна той и се усмихна толкова нежно, че тя отново заплака.

После той я прегърна и от малката тълпа зад бариерата долетяха ръкопляскания. Репортерът на „Дери нюз“ щракна с фотоапарата си. Снимката се появи в броя от първи юни, който бе отпечатан в Бангор, защото наводнението бе повредило и местната печатница. Текстът под нея беше съвсем прост, но толкова точен, че Бил изряза снимката и

дълго я носи в портфейла си. Състоеше се от една-единствена дума: ОЦЕЛЕЛИТЕ. Само толкова, но повече не бе и нужно.

В Дери, щат Мейн, часът бе единадесет без шест минути.

7.

Дери / по-късно през този ден

Стъкленият коридор между Общинската библиотека и детския отдел бе избухнал в 10:30. В 10:33 дъждът престана. Не затихна; буквално престана, сякаш Някой Там Горе бе завъртял кранчето. Вятърът вече отслабваше, и то толкова бързо, че хората се споглеждаха с обтегнати от суеверна тревога лица. Звучеше като плавно затихващ рев на Боинг-747 след като пилотът успешно го е довел до мястото за паркиране. Около пладне последните облаци се разсеяха и настана ясен, топъл ден. Към 15:30 живакът в рекламния термометър край вратата на Роза на старо, Дрехи на старо се изкачи до отметката 28,5 — рекордна температура за късната пролет по тия места. Хората блуждаеха по улиците безмълвни и унесени като зомбита. Лицата им изглеждаха удивително еднакви — по тях се четеше тъпо изумление, което би било смешно, ако не беше толкова окаяно. Привечер в Дери пристигнаха репортерски екипи от Ей Би Си, Си Би Ес, Ен Би Си и Си Ен Ен — техните телевизионни репортажи щяха да помогнат на повечето хора да осъзнаят истината; щяха да превърнат катастрофата в реалност... макар че някой би могъл да възрази, че реалността е нещо твърде невероятно, почти като декор от парче брезент, опънато върху паяжина от преплетени въжета. На следващата сутрин в градчето щяха да се появят Брайънт Гъмбъл и Уилард Скот от предаването „Днес“. Между събеседниците на Гъмбъл щеше да бъде и Андрю Кийн. „Цялата Водонапорна кула грохна изведнъж и се затъркала по надолнището — щеше да заяви Андрю. — Беше направо йе-хааа. Нали ме разбирате? Стивън Спилбърг ряпа да яде, нали така? Ей, ама като ви гледам по телевизията, все съм си мислил, че сте по-едър.“ Виждайки на екрана себе си и своите съседи, хората щяха да осъзнаят, че всичко е истина. Това щеше да им даде точка, от която да обхванат с поглед необятното, чудовищно събитие, наречено ОПУСТОШИТЕЛНО БЕДСТВО. Броят на ЧОВЕШКИТЕ ЗАГУБИ щеше да расте ПО

ДИРИТЕ НА УРАГАНА-УБИЕЦ. С две думи, НАЙ-СТРАШНАТА ПРОЛЕТНА БУРЯ В ИСТОРИЯТА НА МЕЙН. Въпреки ужаса, който носеха, всички тия заглавия бяха полезни — те хвърляха димна завеса около удивителната странност на произшествието... а може би *странност* бе твърде мек израз. Навярно по-точно би звучала друга дума: *безумие*. Показано на телевизионния екран, всичко изглеждаше по-конкретно, по-нормално. Но в часовете преди пристигането на телевизионните екипи единствено местните жители бродеха из своите кални, задръстени с обломки улици и по зашеметените им лица бе застинал израз на неверие. Само хората от Дери се лутаха из града почти без да разговарят, от време на време повдигаха нещо и пак го захвърляха, мъчейки се да осъзнаят какво бе станало през последните седем-осем часа. Вцепенени мъже стояха по Канзас стрийт, пушеха и се взираха към разхвърляните из Пущинака къщи. Други мъже и жени се тълпяха зад оранжево-белите бариери и надничаха в черната яма, където до десет тази сутрин бе стоял центърът на Дери. През този неделен ден вестникът излезе с огромно заглавие: **ЩЕ СТРОИМ, ОБЕЩАВА КМЕТЪТ НА ДЕРИ** и може би наистина щяха да строят. Ала през следващите седмици, докато Общинският съвет обсъждаше как точно да пристъпи към възстановяването, огромният кратер на мястото на бившия център продължи да расте бавно, но сигурно. Четири дни след бурята пропадна сградата на Бангорската водноелектрическа компания. Три дни по-късно ямата погълна и „Летящото куче“, където се продаваха най-добрите хамбургери с кетчуп и кисело зеле в Източен Мейн. Систематично се задръстваха канализациите на къщи, жилищни блокове и делови сгради. Стана толкова зле, че хората започнаха да напускат Олд кейп. На 10 юни трябваше да се проведат конни състезания в Баси парк; първото надбягване бе предвидено за осем вечерта и в очакване на веселбата всички се поободриха. Но малко преди жокеите да достигнат финала, трибуните рухнаха и пет-шест души бяха ранени. Между тях бе Фокси Фоксуърт, управител на кино „Аладин“ до 1973 година. Той прекара четири седмици в болницата със счупен крак и продупчен тестис. Когато го изписаха, реши да се пресели при сестра си в Съмърсуърт, щат Ню Хампшър.

Не беше само той. Дери се разпадаше.

8.

Стояха и гледаха как санитарят затръшна задната врата, после изтича да седне до шофьора. Линейката потегли нагоре към Общинската болница. Ричи я бе спрял с риск за живота си и бе уговорил вбесения шофьор да вземе още една пациентка въпреки уверенията му, че вътре няма място. В крайна сметка бяха проснали Одра на пода.

— А сега какво? — запита Бен. Под очите му тъмнееха огромни кафяви кръгове, а вратът му беше изпоцапан с кал.

— Аз се връщам в „Г-градски дом“ — заяви Бил. — Мисля да спя поне ше-ххе-стнайсет часа.

— Подкрепям идеята — обади се Ричи. После погледна с надежда към Бевърли. — Да ти се намират цигари, красавице?

— Не — каза тя. — Май пак ще ги откажа.

— Разумно.

Рамо до рамо четиримата закрачиха по нагорнището.

— Всичко свъ-ххъ-ърши — каза Бил.

Бен кимна.

— Победихме. *Ти* победи, Шеф Бил.

— Всички победихме — поправи го Бевърли. — Жалко, че не можахме да изнесем Еди. За това ми е най-мъчно.

Стигнаха до ъгъла на Главната улица и Пойнт стрийт. Едно хлапе с червен дъждобран и зелени гумени ботуши пускаше книжно корабче в придошлата канавка. То се озърна, видя, че го гледат и неуверено махна с ръка. Бил си помисли, че трябва да е момчето със скейтборда — онова, чийто приятел бе видял Челюстите в Канала. Усмихна се и пристъпи към него.

— Вече всичко е н-н-наред — каза той.

Момчето го огледа замислено, после се усмихна. Усмивката беше лъчезарна и изпълнена с надежда.

— Да — кимна то. — Мисля, че вече е наред.

— Ха на б-б-бас.

Хлапето се разсмя.

— Ще вни-ххи-маваш на онзи ск-к-кейтборд?

— Не ми се вярва — каза хлапето и Бил се разсмя на свой ред. Искаше да разроши косата му, но се удържа — момчето сигурно щеше да се засегне — и бавно се върна при другите.

— Кой беше това? — запита Ричи.

— Един приятел — обясни Бил и пхна ръце в джобовете си. — Помните ли предния път? Помните ли как се измъкнахме от канала?

Бевърли кимна.

— Еди ни изведе в Пущинака. Само че някак се бяхме озовали от другата страна на Кендъскиг. Към Олд кейп.

— Като най-силни — обърна се Ричи към Бил — ти и Камарата избутахте капака на една от онези помпени станции.

— Аха — потвърди Бен. — Тъй беше. Слънцето още грееше, но клонеше към хоризонта.

— Да — каза Бил. — И всички стояхме един до друг.

— Но нищо не трае вечно — добави Ричи. После се озърна към подножието на хълма и въздъхна. — Вижте това например.

Той протегна ръце към тях. Белезите по дланите му бяха изчезнали. Бевърли показва своите; Бен и Бил също. Всички бяха изпоцапани, но гладки.

— Нищо не трае вечно — повтори Ричи. Погледна Бил и Бил видя, че по мръсните му бузи бавно се стичат сълзи.

— Освен може би любовта — каза Бен.

— И копнежа — допълни Бевърли.

— Ами приятелите? — запита Бил и се усмихна. — Какво ще речеш, Мръсна уста?

— Ами... — Ричи се усмихна и избърса очи. — Май трябва да си помислим по туй, м'че; да ти каем 'начи... 'начи... трябва да си помислим.

Бил им протегна ръце. Сплетоха пръсти и дълго стояха така — само четирима от някогашната седмица, ала все още способни да образуват кръг. Гледаха се. Сега плачеше и Бен. Сълзите шуртяха от очите му, но въпреки всичко се усмихваше.

— Толкова ви обичам, момчета — каза той. За миг стисна ръцете на Бев и Ричи с неистова сила, после се отдръпна. — А сега дали да не проверим имат ли представа по тия места с какво се изхранва човек? Трябва и да позвъним на Майк. Да му кажем, че сме добре.

— Умна приказка, сенъорrrr — заяви Ричи. — От време на време аз почвал да подозира, че ти имал мозък. Ти какво мислил, Шефисимо Бил?

— Аз мислил ти да го духал — отвърна Бил.

С дружен смях тримата се запътиха към „Градски дом“ и докато Бил отваряше стъклената врата, Бевърли зърна нещо, което не разказа никому, но го запомни навеки. Само за миг в стъклото се мярнаха техните отражения — ала не бяха четирима, а шестима, защото Еди вървеше зад Ричи, а зад Бил крачеше Стан с онази негова вечна тънка усмивчица.

9.

Навън / привечер на 10 август 1958

Слънцето е увиснало на хоризонта като леко сплескана червена топка, която хвърля над Пуцинака безизразни, трескави лъчи. Железният капак на една от помпените станции се надига, хлътва надолу, пак се надига и плъзва настрани.

— Бъ-бъ-бутай, Б-бен, ще ми стро-ххо-ши рамото...

Капакът плъзва по-енергично, прекатурва се и пада в шубраците край бетонния цилиндър. Седем деца излизат едно по едно и мълчаливо се оглеждат, примигвайки като стреснати бухали. Сякаш никога до днес не са виждали дневна светлина.

— Толкова е **тихо** — промълвя Бевърли.

Чува се само шумът на придошлата река и сънливият бръм на насекомите. Бурята е отминала, но Кендъскиг все още не се успокоява. По-близо до центъра, там, където го стяга бетонният корсет на Канала, водите му са се разлели по бреговете, но няма сериозно наводнение — ще се размине само с няколко наводнени мазета. Засега.

С безизразно, замислено лице Стан се отдалечава от групата. Бил поглежда подир него и отначало му се струва, че Стан е открил на брега изоставено огнище — така изглежда на пръв поглед: червена жаравя, чието сияние го заслепява. Но после Стан посяга с десница, вдига жаравата и ъгълът на осветление се променя; сега Бил разбира, че някой е захвърлил край реката празна бутилка — една от новите,

прозрачни бутилки от Кока Кола. Гледа как Стан обръща бутилката, хваща я за гърлото и стоварва дъното върху един стърчащ камък. Стъклото се строшава и Бил изведнъж усеща, че всички напрегнато наблюдават как Стан съсредоточено и замислено рови из парчетата. Накрая подбира дълго, тясно стъкълце. Залязващото слънце хвърля по острите ръбове алени отблясъци и Бил отново си мисли: **Като огън.**

Стан го поглежда изотдолу и Бил внезапно разбира: всичко е съвършено ясно и правилно. Той тръгва към Стан и протяга ръце с дланите нагоре. Стан отстъпва и нагазва във водата. Над самата повърхност танцуват дребни мушици; Бил вижда как из тръстиките по отсрещния бряг с бръмчене се стрелва водно конче, блеснало във всички цветове на дъгата. Отнейде долита монотонната басова песен на жаба; докато Стан хваща лявата му ръка и прорязва дланта с остро стъкълце, докато кожата се разцепва и отвътре бликва тънка струйка кръв, Бил мисли с опияняващ възторг: Та тук има толкова много живот!

— Бил?

— Да, разбира се. И двете.

Стан разрязва и другата му ръка. Боли, но не много. Някъде из храстите козодой подхваща своята хладна, умиротворяваща песен. Бил си мисли: Козодоят вещае изгрева на луната.

Той се взира в дланите си — сега кървят и двете — после се оглежда наоколо. Другите са до него — Еди с пръсти вкопчени в инхалатора; Бен с огромното си шкембе, чиято белота прозира през парцаливите останки от анцуга; Ричи със странно уязвимо лице без закрилата на очилата; Майк, мълчалив и сериозен, прехапал здраво дебелия си устни. И Бевърли с гордо вдигната глава, с големи лъчезарни очи, с великолепна коса въпреки всичката мръсотия по нея.

Всички ние. Всички сме тук.

И той ги вижда, наистина ги вижда за сетен път, защото нещо му подсказва, че вече никога не ще се съберат всички заедно, седмината — не по този начин. Никой не говори. Бевърли протяга ръце, след миг Ричи и Бен протягат своите. Майк и Еди също. Стан срязва дланите им една по една, а слънцето започва да потъва зад хоризонта и огненото му зарево се превръща в бледо розово сияние. Козодоят отново се обажда, Бил вижда как над водата се въртят първите полупрозрачни мъгли и усеща, че се слива с всичко — това е

кратък миг на екстаз, за който не би могъл да разкаже никому, както след двадесет и седем години Бевърли не би могла да разкаже как е зърнала за част от секундата отраженията на двама мъже, нейни приятели от детинство.

Над дърветата и храстите плъзва ветреца, листата шушнат и той си мисли: **Това е чудесно място и никога няма да го забравя. Чудесно е, и те са чудесни; всеки от тях е великолепен.** Още веднъж долита сладостният, звънък вик на козодоя и за миг Бил се слива и с него, сякаш може да запее, а сетне да изчезне в здрача... да отлети в прегръдката на въздуха.

Поглежда Бевърли и среща усмивката ѝ. Тя затваря очи и разперва ръце настрани. Бил я хваща отляво; Бен отдясно. Бил усеща как топлатата ѝ кръв се размесва с неговата. Другите пристъпват напред и всички застават в кръг, запечатали длан до длан в тази своеобразна близост.

Стан гледа Бил настоятелно, почти със страх.

— За-хха-кълнете м-ми се, ч-ч-че ще се въ-ххъ-ърнете — казва Бил. — Закълнете ми се, че ако Тъ-тъ-то не е м-мъртво, ще се въ-ххъ-ърнете.

— Кълна се — казва Бен.

— Кълна се — това е Ричи.

— Да... кълна се — Бев.

— Кълна се — шепне Майк.

— Да. Кълна се — гласецът на Еди е немошен като шумолене на суха тръстика.

— И аз се кълна — шепне Стан, но гласът му секва и той навежда очи.

— Кхъ-ъ-ълна се.

Това е; всичко свършва. Но те остават така още малко, усещайки могъществото в този кръг, в общото си цяло. Светлината разлива по лицата им бледи, гаснещи багри; слънцето вече е залязло и залезът бавно чезне. Стоят в кръг, докато мракът се прокрадва из Пущинака, запълва пътеките, по които са бродили това лято, полянките, по които са играли на гоненица и престрелка, тайните местенца по бреговете, където надълго и широко са обсъждали важните проблеми на детството, или са пушили цигарите на

Бевърли, или просто мълчаливо се гледали как по реката пълзят отраженията на облаците. Окото на деня се затваря.

Най-сетне Бен отпуска ръце. Иска да каже нещо, но само поклаща глава и се отдалечава. Ричи се запътва подир него, после Бевърли и Майк си тръгват заедно. Не казват нито дума; изкачват се по насипа към Канзас стрийт и просто си махват с ръце. И когато след двадесет и седем години си спомня за този миг, Бил осъзнава, че всъщност вече никога не са се събрали седмината заедно. Често са били четирима, понякога петима и един-два пъти даже шестима. Но никога седмина.

Той остава последен. Дълго стои с ръце върху летвите на парапета и гледа надолу към Пущинака, а над главата му първите звезди осейват лятното небе. Стои под синевата, стои над мрака и гледа как Пущинакът почернява.

Вече никога не искам да играя там, внезапно си мисли той и с удивление открива, че тази мисъл не му носи нито тревога, нито страх, а само огромно облекчение.

Остава там още малко, после обръща гръб на Пущинака и тръгва към къщи, крачи по тъмния тротоар с ръце в джобовете и от време на време се озърта към къщите на Дери, разливащи мека светлина сред нощния мрак.

След една-две пресечки той се сеца за вечерята и ускорява крачка... а след още една-две започва да си подсвирква.

ДЕРИ: ПОСЛЕДНА ИНТЕРЛЮДИЯ

— *Понастоящем из океана се движат толкова много кораби, че навярно ще срещнем доста от тях. Пътуването не представлява нищо повече от едно прекосяване — каза мистър Микобър, като си играеше с монокъла. — Разстоянието е само въображаемо.*

Чарлс Дикенс
„Дейвид
Копърфийлд“

4 юни 1985

Преди двадесетина минути Бил намина да ми донесе този бележник — Керъл му го предаде, намерила го на една от масите в библиотеката. Боях се, че е попаднал у Радмейкър, но полицейският шеф очевидно не иска да има нищо общо с моите записки.

Заекването на Бил отслабва, но през последните четири дни горкият човек се е състарил поне с четири години. Каза ми, че очаква утре Одра да бъде изписана от Общинската болница (където съм заточен и аз), само за да потегли с частна линейка на север, към Бангорския психиатричен институт. Физически тя е в отлично състояние — има само няколко дребни синини и драскотини, които вече заздравяват. Ала душевно...

— Вдигаш й ръката и тя си остава изпъната — каза Бил. Седеше край прозореца и разсеяно си играеше с бутилка минерална вода. — Просто се рее из въздуха, докато някой не я върне обратно. Има рефлексии, но съвсем бавни. На енцефалограмата личат жестоко потиснати алфа-вълни. Тя е в к-к-кататония, Майк.

— Имам една идея — казах аз. — Не твърдя, че е добра. Ако не ти хареса, кажи си направо.

— Каква?

— Ще ме задържат тук още около седмица. Вместо да пращаш Одра в Бангор, защо не се настаните в моята къща, Бил? Прекарай с нея една седмица. Говори й, нищо че мълчи. Тя... удържа ли се?

— Не — глухо отвърна Бил.

— Можеш ли... нали разбираш, готов ли си да...

— Да я преобличам? — Той се усмихна и усмивката бе толкова болезнена, че за миг трябваше да извърна очи. Така се усмихваше баща ми, когато разказваше за Бъч Бауърс и билетата. — Да. Мисля, че поне за това ме бива.

— Няма да те съветвам да не се самообвиняваш, защото явно няма да ме послушаш — казах аз, — но те моля да си спомниш как сам твърдеше, че почти всичко е било предопределено. Може би и Одра е трябвало да изиграе своята роля.

— Просто трябваше да си затварям ч-ч-човката.

Понякога е по-добре да се премълчи — и аз премълчах.

— Добре — каза той най-сетне. — Ако наистина предлагаш...

— Даже настоявам. Ключовете ми трябва да са някъде долу в приемната. В камерата на хладилника ще намериш два бифтека. Може и това да е било предопределено.

— Тя приема предимно течни храни и нъ-нъ-напитки.

— Добре де — продължих аз, като се борех да удържа усмивката, — може пък и да имате повод за празнуване. В килера на горната лавица има бутилка вино. „Мондави“. Домашно, но много добро.

Той пристъпи напред и ми стисна ръката.

— Благодаря, Майк.

— Няма защо, Шеф Бил.

Той пусна ръката ми.

— Тази сутрин Ричи отлетя за Калифорния.

Аз кимнах.

— Как мислиш, дали ще се обажда?

— С-сигурно. Поне за известно време. Но... — Той ме изгледа втренчено. — Мисля, че ще се повтори.

— Забравата ли?

— Да. Всъщност даже мисля, че вече е започнала. Засега само с дреболии. Подробности. Но ще се разширява.

— Може би така е най-добре.

— Може би. — Той погледна през прозореца, продължавайки да си играе с шишето газирана вода. Знаех, че навярно мисли за жена си, тъй изцъклена, безмълвна, прекрасна и податлива. *Кататония*. Някъде се затръшна врата. Той въздъхна. — Може и да е най-добре.

— Ами Бен? Бевърли?

Той пак ме погледна и се усмихна лекичко.

— Бен я покани да му гостува в Небраска и тя прие, поне за известно време. Чу ли за нейната приятелка в Чикаго?

Кимнах. Бевърли беше споделила с Бен, а той пък ми разказа вчера. Меко казано (дори *прекалено* меко казано) тя малко е поразкрасила пред нас образа на своя прекрасен, фантастичен съпруг Том. През последните четири-пет години прекрасният, фантастичен Том я е държал в емоционални, духовни, а понякога и физически окови. Прекрасният, фантастичен Том се добрал дотук, след като изтръгнал необходимата информация от нейната единствена приятелка с жесток побой.

— Тя ми каза, че смята след две-три седмици да се върне в Чикаго и да подаде молба за издирването му. На Том, искам да кажа.

— Добра идея — кимнах аз. — Никой няма да го открие там долу.

И Еди също, бих могъл да добавя, но премълчах.

— Да, навярно — съгласи се Бил. — Бас държа, че Бен ще я придружи в Чикаго. И искаш ли да ти кажа още нещо? Нещо съвсем смахнато.

— Какво?

— Мисля, че тя вече не помни *какво* се е случило с Том.

Аз го гледах мълчаливо.

— Забравила е или скоро ще забрави — продължаваше Бил. — Аз пък вече не помня как изглеждаше *вратичката*. Вра-хха-атичката към леговището на То. Опитвам да мисля за нея и става нещо съвършено шантаво — в главата ми и-ххи-зниква мост, по който крачат к-к-козленца. От оная приказка, „Трите сърдити козлета“. Шантава работа, нали?

— Рано или късно ще проследят пътя на Том Рогън до Дери — казах аз. — Трябва да е оставил хе-е-ей такава диря. Кола под наем, самолетни билети...

— Не съм съвсем сигурен — отвърна Бил и запали цигара. — Мисля, че може да е платил самолетния билет в брой и да се е представил с фалшиво име. А тук може да е закупил евтина кола или да е откраднал някоя.

— Защо?

— Е, хайде сега — рече Бил. — Да не мислиш, че е минал толкова път само за да я напляска по дупето?

Дълго мълчахме и се гледахме. Накрая Бил стана.

— Слушай, Майк...

— Чат съм — казах аз. — Трябва да вдигаш гълъбите.

Този път той се разсмя от сърце и когато се поуспокои, каза:

— Благодаря ти за къщата, Майк.

— Не гарантирам, че ще е от полза. Доколкото знам, къщата няма целебни свойства.

— Е, добре... пак ще се видим. — И изведнъж той направи нещо странно, но чудесно. Целуна ме по бузата. — Бог да те благослови, Майк. Ще наминавам да те видя.

— Нещата може и да се оправят, Бил — казах аз. — Не губи надежда. Може да се оправят.

Той се усмихна и кимна, но мисля, че в главите ни се въртеше една и съща дума: *кататония*.

5 юни 1985

Днес Бен и Бевърли наминаха да се сбогуват. Няма да летят със самолет — Бен е наел от агенция „Херц“ огромен Кадилак и смятат да пътуват без да бързат. Когато се поглеждат, в очите им припламва нещо и бих се обзаложил на цялата си пенсионна осигуровка, че ако още не спят заедно, ще го сторят още преди да са стигнали до Небраска.

Бевърли ме прегърна, заръча да оздравявам по-бързо и се разплака.

Бен също ме прегърна и запита за трети или четвърти път дали ще им пиша. Обещах и наистина смятам да им пиша... поне за известно време. Защото този път и аз не съм пощаден.

Забравям.

Както каза Бил, засега ми се губят само дреболии, подробности. Но имам чувството, че забравата ще се разшири. Може би след месец

или след година единствено този бележник ще ми напомня какво се е случило в Дери. Допускам, че може самите думи да избледнеят, докато накрая бележникът остане също тъй чист, както през онзи далечен ден, когато го купих от щанда за канцеларски материали в универмага. Мисълта е ужасна и под трезвите слънчеви лъчи изглежда направо смахната... но знаете ли, в безсънните нощни часове тя ми се струва съвършено логична.

Тази забрава... очакването ѝ ме изпълва с паника, но ми носи и подличко облекчение. Защото е най-сигурното доказателство, че този път *наистина* сме убили То; че вече не е необходим пазач, който да бди в очакване на новия цикъл.

Бил се обади да съобщи, че са се настанили у дома. Състоянието на Одра е без изменения.

— Винаги ще те помня — така ми каза Бевърли, миг преди двамата с Бен да излязат от стаята.

Но мисля, че в очите ѝ прочетох друго.

6 юни 1985

Интересна вест на първа страница в днешния брой на „Дери нюз“. Заглавието гласи: СЛЕД БУРЯТА ХЕНЛИ ИЗОСТАВЯ СТРОИТЕЛНИТЕ ПРОЕКТИ. Става дума за Тим Хенли, мултимиллионер и предприемач, който изневиделица дотърча в Дери към края на шейсетте години — именно Хенли и Зитнър организираха финансовата групировка за строежа на търговската зона (която според друга бележка на първа страница скоро ще бъде обявена за спасяема). Тим Хенли гореше от желание да види Дери голям и процъфтяващ град. Вярно, зад това желание се криеха финансови интереси, но имаше и още нещо: той искрено бе обикнал градчето. Внезапният отказ от строителните планове ми подсказва няколко неща. Най-очевидното е, че любовта му към Дери започва да охлажда. Не изключвам и възможността да го дебне разорение след опустошаването на търговската зона.

Но освен това статията подсказва, че Хенли не е сам; други сегашни и бъдещи инвеститори могат да преосмислят плановете си за капиталовложения в Дери. Разбира се, Ал Зитнър вече няма грижи — Господ го пенсионира едновременно с рухването на центъра. Но

другите, които мислят като Хенли, са изправени пред труден избор — как се възстановява градски район, потънал наполовина под водата?

Мисля, че може би след дълго и неестествено жизнено съществуване Дери най-сетне умира... като мухоморка, чийто разцвет е дошъл и отминал.

Следобед се обадох на Бил Денброу. Състоянието на Одра остава без изменения.

Преди час проведох още един разговор — с Ричи Тозиър в Калифорния. Отговори ми телефонният секретар, а отнейде долиташе и песен на „Кридънс клиъруотър ривайвъл“. От тия машинарии винаги се панирам. Казах си името и адреса, поколебах се малко и добавих, че се надявам отново да носи контактни лещи без проблеми. Канех се да оставя слушалката, когато Ричи грабна телефона и викна:

— Мики! Как си, мой човек?

Гласът му беше сърдечен и радостен... но личеше, че е объркан. Сякаш го бях спипал по бели гащи.

— Здравсти, Ричи — казах аз. — Оправям се.

— Добре. Боли ли те още?

— Малко. Вече минава. Обаче сърбежът не се трае. Чакам с нетърпение да ми смъкнат превръзките от ребрата. Между другото, тая песен на „Кридънс“ много ми хареса.

Ричи се разсмя.

— Дрън-дрън. Това не са „Кридънс“, а „Момичета за рокендрол“ от новия албум на Фогърти „Център нападател“. Не си ли го чувал?

— Ъ-ъ.

— Трябва да си го купиш, страхотен е. Направо като... — той се запъна и довърши: — Направо като едно време.

— Непременно — казах аз и сигурно наистина ще го купя. Винаги съм харесвал Джон Фогърти. „Зелената река“ е любимият ми хит на „Кридънс“. Прибери се у дома — така пеят накрая, точно преди песента да заглъхне.

— Ами Бил как е?

— Двамата с Одра ми пазят къщата докато лежа тук.

— Добре. Много добре. — Той помълча. — Искаш ли да чуеш нещо адски странно, Мики?

— Хайде де — казах аз. Вече подозирах какво ще чуя.

— Ами... седях си тук в кабинета, прослушвах новите хитове, редактирах разни реклами и четях докладни записки... натрупали са се цели планини и през идния месец май ще трябва да бачкам по двайсет и пет часа в денонощие. Бях включил телефонния секретар, обаче засилих звука, та да отговарям на който трябва, а пък тъпаците да си дрънкат както щат. И те оставих да разговаряш с автомата толкова дълго, защото...

— ... защото отначало изобщо си нямал представа кой се обажда.

— Божичко, точно така! Откъде разбра?

— Защото отново забравяме. Този път всички.

— Мики, сигурен ли си?

— Как беше фамилията на Стан? — запитах аз.

Отсреща настана мълчание — дълго мълчание. Чувах как глух женски глас долита от Омаха... а може би от Рутвен, щат Аризона, или Флинт, щат Мичиган. Чувах го едва-едва, като гласа на космически пътешественик, който напуска слънчевата система с последната степен на догаряща ракета — благодаря и сбогом.

После Ричи изрече неуверено:

— Мисля, че беше Ъндървуд, ама това не е еврейска фамилия, нали?

— Юрис беше.

— Юрис! — провикна се Ричи и в гласа му звучаха едновременно облекчение и тревога. — Господи, ужасно мразя нещо да ми се върти на езика, а пък да не мога да се сетя. Случи ли се някъде да вземат да играят на думи или на филми, веднага казвам: „Прощавайте, ама пак ме прихваща хроничната диария, тъй че може ли да си вървя?“ Обаче ти помниш, Мики. Както преди.

— Не. Открих го в бележника си.

Той пак замълча. После каза:

— Не го ли помнеше?

— Не.

— Без майтап?

— Без майтап.

— Значи този път наистина е свършило — каза той и усетих в гласа му неописуемо облекчение.

— Да, така мисля.

Отново настана онова странно междуградско мълчание — в него усецах хилядите километри между Мейн и Калифорния. Навярно двамата мислехме за едно и също: да, свърши, и след шест седмици или шест месеца ще се забравим. Свърши и не ни струва почти нищо освен живота на Стан и Еди. Знаете ли, че почти съм ги забравил? Колкото и ужасно да звучи, почти съм забравил Стан и Еди. От астма ли страдаше Еди, или от хронична мигрена? Да пукна ако знам, обаче май беше мигрена. Ще питам Бил. Той сигурно помни.

— Добре де, предай много поздрави на Бил и оная хубавица, жена му — каза Ричи със зле изиграно веселие.

— Непременно, Ричи.

Затворих очи и разтърках чело. Той помнеше, че жената на Бил е в Дери... но не се сещаше нито за името ѝ, нито какво е станало с нея.

— И ако ти се случи да дойдеш към Лос Анджелис, знаеш ми номера. Ще се съберем да му теглим едно гуляйче.

— Непременно. — В очите ми напиреха горещи сълзи. — Същото се отнася и за теб, ако случайно наминеш насам.

— Мики?

— Тук.

— Обичам те, мой човек.

— Взаимно.

— Добре. Вдигни палеца.

— Бибип, Ричи.

Той се разсмя.

— Добре де, добре. Пъхни си го в ухото, Майк. Чуеш ли, м'че, в ухото рекох.

Той затвори телефона и аз сторих същото. После се облегнах на възглавниците, затворих очи и дълго не ги отварях.

7 юни 1985

Загинал е полицейският шеф Андрю Радмейкър, който в края на шейсетте години зае мястото на Бортън. Произшествието е странно и неволно го свързвам с онова, което ставаше в Дери... до неотдавна.

Общата сграда на съда и полицията се намира съвсем близо до пропадналата зона и макар да изглежда запазена, сътресенията — или пороят — трябва да са предизвикали незабелязани увреждания.

Вестникът съобщава, че снощи Радмейкър останал да работи до късно в кабинета си, както правел всяка вечер след урагана и наводнението. Този кабинет някога се намирал на третия етаж, но отдавна е прехвърлен на петия, точно под таванското помещение, където се трупат стари архиви и всевъзможни вехтории. Сред вехториите бил и скитническият стол, който вече описах на предишните страници. Направен е от желязо и тежи над двеста килограма. По време на пороя зданието е глътнало доста вода и това трябва да е нарушило стабилността на таванския етаж (поне така пише във вестника). Каквато и да е причината, скитническият стол пропаднал право над бюрото, където полицейският шеф четял справки за щетите от бедствието. Радмейкър загинал на място. Полицаят Брус Андийн нахълтал в кабинета и го видял да лежи с химикалка в ръка сред останките от разбитото бюро.

Пак разговарях по телефона с Бил. Каза, че Одра вече приемала и по-солидна храна, но иначе нямало никакви изменения. Попитах го от какво страдал Еди — астма или мигрена.

— Астма — веднага отвърна той. — Не помниш ли инхалатора?

— Естествено — казах аз и си спомних. Но едва след като Бил ми каза.

— Майк?

— Да?

— Как му беше фамилията?

Бележникът ми лежеше на нощното шкафче, но не посегнах натам.

— Не се сещам.

— Беше нещо като Керкорян — отчаяно изрече Бил, — но звучеше малко по-другояче. Ти обаче го имаш записано, нали?

— Да — казах аз.

— Слава Богу.

— Имаш ли някакви идеи за Одра?

— Имам една — каза той, — но е толкова безумна, че не искам да я обсъждам.

— Сигурен ли си?

— Аха.

— Добре тогава.

— Майк, страшно е, нали? Да забравяш така...

— Да — казах аз.
Наистина е страшно.

8 юни 1985

През юли в Дери трябваше да бъде направена първата копка за местния филиал на заводите „Рейтеон“, но в последния момент компанията е решила да се пренасочи към Уотървил. Уводната статия на „Дери нюз“ изразява дълбока печал... а ако правилно чета между редовете — и малко страх.

Мисля, че се досещам каква е идеята на Бил. Ще трябва да действа бързо, преди да са се изпарили последните остатъци от старата магия. Ако изобщо ги има.

В крайна сметка изглежда, че мислите ми отпреди три дни не са били чак толкова смахнати. Имената и адресите в бележника избледняват. Разликата в цвета на мастилото е толкова очебийна, сякаш са писани петдесет или седемдесет и пет години преди тези редове. Това е станало през последните четири-пет дни. Убеден съм, че до септември имената им ще изчезнат окончателно.

Навярно бих могъл да ги съхраня; бих могъл просто да ги преписвам отново и отново. Но съм убеден, че всеки нов запис ще избледнява на свой ред и скоро цялата работа ще се превърне в безсмислено занимание — като да напишеш петстотин пъти „*Няма да стрелям по другарчетата си с дъвкана хартия*“. Ще пиша някакви непознати имена заради нещо отдавна забравено.

Да става каквото ще става.

Бил, не губи време... но внимавай!

9 юни 1985

Събудих се посред нощ от някакъв страшен кошмар, но не си спомнях какъв точно е бил. Обзе ме паника, не можех да дишам. Посегнах към звънеца... и не посмях да го натисна. Мярна ми се ужасно видение — как в стаята влиза Марк Ламоника със спринцовката... или Хенри Бауърс с автоматичния нож.

Грабнах бележника и позвъних на Бен Ханском в Небраска... адресът и номерът са избледнели още повече, но засега се разчитат.

Обаче ядец. Телефонен запис ми съобщи от името на компанията, че номерът е анулиран.

Дебел ли беше Бен, или куц?

Лежах буден до разсъмване.

10 юни 1985

Казват, че утре ще ме изпишат.

Съобщих по телефона на Бил — навярно всъщност исках да го предупредя, че времето му изтича неумолимо. Бил е единственият, когото си спомням ясно. Убеден съм, че *той* *пък* помни ясно единствено мене. Навярно защото двамата все още сме тук, в Дери.

— Добре — каза той. — До утре ще ти се махнем от главата.

— Още ли държиш на онази идея?

— Да. Май вече е време да опитам.

— Внимавай.

Той се разсмя и изрече нещо, което едновременно разбирам и не разбирам:

— На скъ-ххъ-ейтборд не можеш да внимаваш, мой ч-ч-човек.

— Как ще разбере дали е излязло нещо, Бил?

— Ще разбереш — каза той и затвори телефона.

Сърцето ми е с теб, Бил, каквото и да се случи. Сърцето ми е с всички тях и мисля, че даже да се забравим, пак ще се срещаме насън.

Вече почти приключвам този дневник — и предполагам, че завинаги ще си остане само дневник, че извън тия страници няма място за старите скандали и нелепости на Дери. Не възразявам; мисля, че когато утре ме изпишат, може би най-сетне ще дойде време да се позамисля за нов живот... макар да нямам ни най-малка представа какъв ли ще е той.

Знайте, момчета, обичах ви.

Толкова много ви обичах.

ЕПИЛОГ

БИЛ ДЕНБРОУ СЕ НАДБЯГВА С ДЯВОЛА —

II

*Познавах младоженката
когато беше с плитки,
познавах я когато със момчета
се събра.*

*Познавах я когато тръгна вечер
по купони
и в ритъма на рока неуморно
заигра.*

Ник Лоу

*На скейтборд не можеш да внимаваш, мой
човек.*

Едно хлапе

1.

Лятно пладне.

Бил стоеше в спалнята на Майк Хенлън и гледаше отражението на стройното си тяло в огледалото на вратата. Голата му глава лъщеше под слънчевите лъчи, които нахлуваха през прозореца и хвърляха сянката му по стената и пода. Гърдите му бяха гладки, без нито един косъм, в мършавите бедра и прасци се криеха яки, изпънати мускули. *И все пак, помисли той, няма никакво съмнение, че тялото принадлежи на възрастен мъж. Ето го шкембенцето, което се*

ражда, когато попрекалиш с бифтеците, биричката и френската кухня вместо диетичните блюда. А и отзад си се поотпуснал, драги ми Бил. Все още умееш да биеш сервис, ако си в настроение и не те мъчи махмурлукът, но вече не можеш да тичаш подир топката както на седемнайсет години. Виж гънките по корема, виж как ти провисват топките — знак, че навлизаш в средната възраст. И тия бръчки ги нямаше по лицето ти когато беше на седемнайсет... По дяволите, нямаше ги и на първата ти авторска снимка, когато полагаше отчаяни усилия да изглеждаш тъй, сякаш знаеш нещо... каквото и да е. Вече си прекалено старо момче за онова, което замисляш, Били. Ще се пребиете.

Той си обу слипа.

Ако мислехме така, никога нямаше да успеем в... в онова, което направихме.

Защото вече не помнеше нито какво бяха направили нито каква катастрофа бе тласнала Одра в бездната на кататонията. Знаеше само какво трябва да стори сега... и че ако не го осъществи *незабавно*, то също ще изчезне от паметта му. Одра седеше долу в креслото на Майк, безсилно отпуснала глава настрани, и се взираше с неестествено съсредоточен поглед към телевизора, по който в момента показваха „Телефонни долари“. Не говореше. Помръдваше само ако имаше кой да я побутне.

Това е съвсем различно. Просто си прекалено стар, човече. Повярвай.

Няма да повярвам.

Добре де, тогава ще пукнеш в Дери. Лека ти пръст.

Обу си спортни чорапи, после навлече вехтите джинси и новата фланела, която бе купил вчера от едно магазинче за ризи в Бангор. Фланелата беше ярко оранжева. Отпред имаше надпис: КЪДЕ Е ПЪК ТУЙ ДЕРИ, ЩАТ МЕЙН? Седна върху леглото на Майк, където от седмица насам спеше със своята топла, но безжизнена съпруга, и обу кецовете... също купени вчера от Бангор.

Изправи се и пак надникна в огледалото. Видя мъж на средна възраст, облечен в хлапашки дрехи.

Ставаш смешен.

Кое хлапе не е смешно?

Ти не си хлапе. Откажи се.

— Майната му, дай да друснем един рок — тихо каза Бил и излезе от спалнята.

2.

В сънищата, които ще го спохождат през идните години, той винаги напуска Дери сам, по залез-слънце. Градът е пуст; всички са отпътували. Семинарията и викторианските къщи по Западния булевард се гушат мрачно под пламналия небосвод, събрал в едно багрите на всички залези, които е виждал през живота си.

Чува ехото на стържещите си стъпки по бетона. Няма никакъв друг звук освен глухия рев на вода из каналите

3.

Изкара Силвър на алеята, подпря го и пак провери гумите. Предната беше наред, но задната му се стори малко омекнала. Той взе купената от Майк велосипедна помпа и оправи положението. После провери игралните карти и щипките за пране. Колелата все още издаваха онзи вълнуващ картечен трясък, който помнеше от детството си. Чудесно.

Ти си полудял.

Може би. Ще видим.

Пак се върна в гаража, взе масльонка и смаза веригата и венеца. След това се изправи, огледа Силвър и изпробва тромбата с лекичко стискане. Звучеше добре. Той кимна и влезе в къщата.

4.

и той отново вижда всички тия места непокътнати, каквито са били някога — масивният тухлен бастион на Общинската прогимназия, Мостът на целувките с гъстата плетеница от инициали на влюбени гимназисти, които са били готови да взривят света със силата на своята обич, а сетне са пораснали за да станат

застрахователни агенти, търговци на коли, сервитьорки и козметички; вижда статуята на Пол Бъниън на фона на кървавия залез, вижда и килнатия белосан паранет край Канзас стрийт по ръба на Пущинака. Вижда ги каквито са били, каквито ще бъдат завинаги в някое потайно кътче на неговата памет... и сърцето му се къса от обич и ужас.

Напускаме, напускаме Дери, мисли той. Напускаме Дери и ако това беше роман, щяхме да сме на последните пет-шест страници; пригответи се да прибереш тази книга на лавицата и да я забравиш. Слънцето залязва и не се чува друг звук освен моите стъпки и бученето на водата из каналите. Дошло е време да

5.

След „Телефонни долари“ вече предаваха „Колелото на Фортуна“. Одра седеше неподвижно и се взираше в екрана. Лицето ѝ не трепна, когато Бил изключи телевизора.

— Одра — каза той и я хвана за ръката. — Ела.

Тя не помръдна. Ръката ѝ лежеше в неговата, топла и мека като восък. Бил отлепи другата ѝ ръка от подлакътника на креслото и я изправи на крака. Тази сутрин я бе облякъл в същия хлапашки стил — с джинси и синьо поло. Би изглеждала чудесно, ако не беше този безжизнен поглед на широко разтворените очи.

— Е-е-ела — повтори той и я поведе през кухнята на Майк към задната врата. Тя го последва покорно... но в края на верандата щеше да се просне долу по корем, ако Бил не бе обвинил ръка около кръста ѝ, за да я насочва стъпало по стъпало.

Отведе я до Силвър, който чакаше търпеливо под топлите слънчеви лъчи. Одра стоеше край велосипеда и безметежно се вглеждаше в стената на гаража.

— Качи се, Одра.

Тя не помръдна. Бил търпеливо се зае да прехвърли дългото ѝ бедро през багажника върху задния калник на Силвър. Най-сетне тя се озова леко разкрячена над багажника. Бил я натисна по главата и Одра седна.

Той се метна на седлото и ритна подпорката с пета. Готвеше се да посегне назад и да придърпа ръцете на Одра около кръста си, но преди да го стори, те пропълзяха напред самички като замаяни мишлета.

Той сведе очи към тях и тръпнещото му сърце заподскача до гърлото. Доколкото знаеше, това бе първото самостоятелно действие на Одра от една седмица насам... първото ѝ самостоятелно действие откакто се случи *Онова*... каквото и да бе *То*.

— Одра?

Никакъв отговор. Той опита да извие глава и да я погледне, но не успя. Виждаше само ръцете, по чиито нокти се червенееха последните люспици лак, положен преди седмица от умна, красива и надарена млада жена в едно малко английско градче.

— Ще се повозим — каза Бил и подкара Силвър към Палмър лейн, слушайки как чакълът хруци под гумите. — Искam да се държиш здраво, Одра. Мисля... мисля, че може да подкарам малко б-б-бързичко.

Ако не ме хване шубето.

Спомни си за хлапето, което бе срещнал в Дери още преди *Онова* да се случи. *На скейтборд не можеш да внимаваш*, бе казало то.

Никой не е изричал по-верни слова, млади приятелю.

— Одра? Готова ли си?

Никакъв отговор. Дали ръцете ѝ не се бяха пристегнали малко по-здраво около кръста му? Не, навярно си въобразяваше.

Стигна до края на алеята и се озърна надясно. Палмър лейн водеше право към Главната улица, а оттам с ляв завой щеше да се спусне по стръмното към центъра. По стръмното. Все по-бързо. Представи си го, потръпна от страх и някаква тревожна мисъл

(старите кости лесно се чупят, Били)

прелетя през главата му толкова бързо, че едва я разчете преди да изчезне. Но...

Но не беше само тревога, нали? Да. Имаше и копнеж... чувството, което бе изпитал, когато видя хлапето да крачи със скейтборд под мишница. Копнежът да се стрелнеш напред, да усетиш как вятърът фучи край тебе, да не знаеш дали бягаш или се стремиш към нещо, просто да се носиш. Да летиш.

Тревога и копнеж. Там е цялата разлика между реалност и желание — например разликата между възрастния, който пресмята

цената, и детето, което просто яхва колелото и потегля. Целият свят ги дели. И все пак разликата не е чак толкова голяма. Може би ги дели само педя. Та не изпитваш ли същото чувство когато влакчето на ужасите наближи първото стръмно спускане, където започва истинската веселба?

Тревога и копнеж. Онова, което желаш, ала не смееш да извършиш. Където си бил и където искаш да отидеш. Някакъв стар рок, в който се пее, че искаш момиче, кола и място, където да стигнеш. О, Господи, моля Те, чат ли си?

За миг Бил затвори очи и усети меката, безжизнена тежест на Одра зад гърба си, усети склона нейде напред, усети собственото си сърце.

Бъди храбър, бъди верен, бори се.

Отново подкара Силвър напред.

— Искаш ли да му друснем един рок, Одра?

Тя не отговори. Все едно. Вече беше готов.

— Дръж се тогава.

Той натисна педалите. Отначало беше трудно. Силвър заплашително се люшкаше напред-назад, тежестта на Одра още повече влошаваше нещата... и все пак тя *несъмнено* пазеше равновесие, макар и без да съзнава — иначе отдавна щяха да грохнат на паважа. Бил се изправи на педалите, стисна кормилото с безумна сила, присви очи, отметна глава назад и жилите по шията му се изпънаха като въжета.

Сега ще се сгромолясаме на улицата и ще си потрошим главите...

(не, няма, давай, Бил, давай, покажи им как се кара)

Той стоеше върху педалите, въртеше ги и усещаше всяка изпушена цигара за последните двацет години — усещаше по резкия скок на кръвното налягане, по бесните удари на сърцето. *Майната му на всичко!* — помисли той и се ухили в пристъп на безумен възторг.

Игралните карти, които отначало издаваха откъслечни изстрели, постепенно ускориха тракането. Бяха нови, чисто новички карти и издаваха приятен, мощен звук. Бил усети първата ласка на вятъра по голото си теме и усмивката му се разшири. *Аз създадох този вятър, помисли той. Аз го създадох с тия проклети педали.*

Отсреща се задаваше знакът СТОП в края на уличката. Бил понечи да стисне спирачките... и после (усмивката продължаваше да

се разширява, оголвайки зъбите му) настъпи педалите още по-силно.

Без да обръща внимание на знака, Бил свърна наляво, към горния край на Главната улица над Баси парк. Тежестта на Одра отново го подлъга и двамата едва не се сгромолясаха настрани. Велосипедът се люшна, заподскача и пак се изправи. Вятърът се засилваше, охлаждаше капките пот по челото му, изпаряваше ги, прелиташе край ушите му с глух, опияняващ звук, който донякъде напомняше шепота на прибой в морска раковина, но всъщност не можеше да се сравни с нищо на света. Навярно хлапето със скейтборда отлично познаваше този звук. *Но постепенно ще загубиш връзката с него, момче, помисли Бил. Нещата се променят неусетно. Мръсен номер ни погажда животът, тъй че се готви да го посрещнеш.*

Въртеше педалите все по-бързо и сега самата скорост му помагаше да запази равновесие. Отляво се мярнаха останките на рухналия великан Пол Бъниън. Бил изкрещя:

— *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕЕЕД!*

Одра пристегна ръце около него; усети я как се раздвижва зад гърба му. Но сега той не изпитваше желание да се обърне и да я погледне... нямаше закъде да бърза. Въртеше педалите и се смееше с пълен глас — мършав, оплешивял мъж, приведен над кормилото на велосипеда, за да намали съпротивата на въздуха. Докато прелиташе покрай Баси парк, хората почнаха да се обръщат подир него.

Отпред Главната улица слизаше все по-стръмно към пропадналия градски център и някакво гласче пошепна в главата му, че ако сега не натисне спирачките, скоро няма да може; просто ще изхвъркне като снаряд сред останките от хлътналото кръстовище и там ще срещнат гибелта си.

Вместо да спре, той отново натисна педалите и подкара велосипеда още по-бързо. Летеше надолу по хълма и вече виждаше оранжево-белите бариери и ветроупорните фенери с пушливи карнавални пламъчета по границите на свличането, виждаше горните етажи на хлътналите сгради да стърчат от улицата като в картина на луд художник.

— *Хай-йо, Силвър, НАПРЕЕЕЕЕЕЕЕЕЕД!* — възторжено изкрещя Бил Денброу и се стрелна надолу към незнайната си участ, усещайки за последен път Дери като свой собствен град, усещайки най-вече, че е жив под реално небе и че всичко е копнеж, копнеж, копнеж.

Летеше надолу със Силвър; летеше тъй, сякаш се надбягваше с дявола.

6.

си отидеш.

Отиваш си и изпитваш желание да се озърнеш, само веднъж да се озърнеш сред залеза и да видиш за сетен път онзи строг хоризонт на Нова Англия — островърхите покриви, Водонапорната кула, Пол със секира на рамото. Но може би не е чак толкова разумно да се озърташ — пише го във всички книги. Нали помниш какво е станало с жената на Лот. По-добре не поглеждай назад. По-добре си мисли, че всичко винаги завършва щастливо... може пък и да е вярно; кой казва, че щастливият край е измислица? Не всички корабчета изчезват сред мрака, без да срещнат слънчев лъч или ръката на друго дете; ако животът изобщо може да ни научи на нещо, то е, че щастливият край се среща често, невероятно често и затова трябва сериозно да се усъдним в умствените способности на всеки, който твърди, че няма Бог.

Когато се спуска залез, трябва да си отидеш час по-скоро, мисли той в този сън. Това трябва да сториш. И ако си позволиш една последна мисъл, може би ще се запиташ за призраците... призраците на седем деца, които стоят сред водата по залез-слънце, стоят в кръг, стоят ръка за ръка и лицата им са млади, разбира се, млади, но силни... във всеки случай достатъчно силни, за да създадат бъдещите мъже, може би даже достатъчно силни, за да разберат, че бъдещите мъже трябва задължително да пресъздадат някогашните деца, ако искат да разберат нашата простосмъртна участ. Кръгът се затваря, колелото се търкулва и друго няма на този свят.

Не е нужно да се озърташ, за да видиш тези деца; част от тебе ще ги вижда навеки, ще живее сред тях навеки, ще ги обича навеки. Не е задължително те да са най-доброто в тебе, ала някога са били хранилище на всичко, в което си могъл да се превърнеш.

Деца, обичам ви. Толкова много ви обичам.

Затова подкарвай колата, подкарвай бързо докато чезнат последните слънчеви лъчи, карай по-надалече от Дери, от спомена...

но не и от копнежа. Това ще остане — скъпоценната камей на всичко, което сме били, всичко, което сме вярвали в детството, всичко, което е блестяло в нашите очи, когато сме били изгубени и вятърът е нашепвал в нощта.

Подкарвай колата и се старай да запазиш усмивката. Пусни по радиото рокендрол и карай напред към всичкият живот на света с всичката храброст и всичката вяра, която откриваш в сърцето си. Бъди верен, бъди храбър, бори се.

Останалото е мрак.

7.

— Хей!

— Хей, мистър...

— ... внимавай!

— Тоя проклет глупак ще...

Думите отлитаха назад, шумни и безсмислени като пърхащи знаменца, като понесени от вятъра балони. Ето бариерите; от ветроупорните фенери долиташе мирис на керосин. Бил зърна зейналия мрак сред рухналата улица, чу как долу водата бълбука с унило упорство из хаотичната тъма, и се разсмя на този звук.

Рязко хвърли Силвър наляво, тъй близо до бариерите, че крачолът на джинсите му изшумоля по една от тях. Колелата летяха само на сантиметри от пустотата отвъд назъбения асфалтов ръб, а място за маневриране нямаше. Отпред водата бе разрушила цялата улица и половината тротоар край бижутерския магазин. Бариери преграждаха остатъците от подкопания тротоар.

— Бил? — долетя изотзад гласът на Одра, замаян и малко дрезгав, сякаш току-що се бе събудила от дълбока дрямка. — Бил, къде сме? Какво *правим*?

— *Хай-йо, Силвър!* — изкрещя Бил, насочвайки побеснялата машинария право срещу бариерата пред празната витрина на бижутерията. — *ХАЙ-ЙО, СИЛВЪР, НАПРЕЕЕЕЕЕЕД!*

Силвър се врязва в бариерата с шестдесет километра в час и централната дъска отхвъркна на една страна, А-образните подпори —

на друга. Одра изпищя и стисна Бил толкова здраво, че дъхът му спря. По околните улици хората бяха наизскачали на вратите си и ги гледаха.

Силвър летеше по моста от подкопани плочки. Бил усети как лявото му бедро застъргва по стената на бижутерията. Усети как задното колело на Силвър внезапно хлътна и разбра, че тротоарът пропада зад тях...

... а сетне устремът на Силвър ги изнесе на твърда почва. Бил свърна край една прекатурена кофа за смет и отново изхвъркна на улицата. Изскърцаха спирачки. Зърна връхлитащия радиатор на грамаден камион, ала продължаваше да се тресе от неудържим смях. Прелетя пред камиона с цяла секунда преднина. Майната му — време колкото щеш!

От очите му течаха сълзи, а той крещеше, стискаше тромбата и слушаше как дрезгавият ѝ рев се връзва в ослепителния слънчев ден.

— Бил, ще се пребием! — извика Одра и макар че в гласа ѝ звучеше ужас, тя също се смееше.

Бил отново зави и този път усети как Одра се накланя заедно с него, помага му да овладее велосипеда, помага да се слят за този кратък миг от живота като три живи същества.

— Мислиш ли? — викна той.

— *Сигурна* съм! — изкрещя тя и после го сграбчи за слабините, където весело се издуваше колосална ерекция. — Само не спирай!

Но Бил вече нямаше думата. Силвър бавно губеше скорост по баира на Горната миля, буйният рев на картите отново се разпадаше на прекъслечни изстрели. Бил спря и се обърна към Одра. Тя го гледаше с разширени очи, пребледняла, явно стресната и объркана... но беше жива, будна и се *смееше*.

— Одра — изрече той през смях.

Помогна ѝ да слезе от Силвър, подпря колелото на близката тухлена стена и я прегърна. Зацелува я по челото, по очите, по бузите, по устата, по шията, по гърдите.

Тя го прегръщаше с всичка сила.

— Бил, какво е станало? Помня как слязох от самолета в Бангор... и после *абсолютно* нищо. Добре ли си?

— Да.

— Ами аз?

— Да. Сега си добре.

Тя се отдръпна и го огледа.

— Бил, не заекваш ли вече?

— Не — каза Бил и пак я целуна. — Заекването свърши.

— Завинаги?

— Да — каза той. — Мисля, че този път е завинаги.

— Спомена ли нещо за рокендрол?

— Не знам. Споменах ли?

— Обичам те — каза тя.

Бил кимна и се усмихна. Когато се усмихваше, изглеждаше съвсем млад, независимо от плешивото теме.

— И аз те обичам — каза той. — А какво друго ни трябва?

8.

Събужда се от този сън, без да си спомня какъв точно е бил, без да си спомня каквото и да било освен простия факт, че пак е сънувал детството. Докосва гладкия, топъл гръб на жена си, унесена в свои собствени сънища; мисли си, че е хубаво да бъдеш дете, но не е зле и да бъдеш възрастен, който разсъждава над загадките на детството... над неговите искрени копнежи. **Някой ден ще напиша за всичко**, казва си той и знае, че всъщност това е утринна мисъл, рожба на отлетелия сън. Но е толкова хубаво да вярва в нея сред чистата утринна тишина, да мисли, че детството има свои прекрасни тайни и с тях потвърждава нашата тленност, а тленността слага рамка на всяка смелост и обич. Да мисли, че онова, което поглежда напред, трябва непременно да погледне и назад, защото всеки живот сътворява своя собствена имитация на безсмъртието — колело.

Или поне така си мисли Бил Денброу понякога в ранните утрини след съня, когато почти си припомня детството и приятелите, с които го е споделял.

Тази книга бе започната в Бангор, Мейн на 9 септември 1981 и завършена в Бангор, Мейн на 28 декември 1985.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.